DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

73.

Rocznik 1909.

WE LWOWIE
NAKŁADEM FUNDUSZU SZKOLNEGO KRAJOWEGO
Z DRUKARNI WŁADYSŁAWA ŁOZIŃSKIEGO
pod zarządem J. Niedopada
1909.

Chronologiczny spis rozporządzeń i okólników

wydanych w roku 1909.

Alfabetyczny spis rozporządzeń i okólników

wydanych w roku 1909.

Organizacya szkół.

a) Szkoły publiczne:

Wistowice 342.
Włosienica 637.
Wola piotrowa 819.
Woronów 51.
Wulka kunińska 445.
Wysokie 627.
Wyżłów 803.
Zabełcze 51.
Zaczernie 786.
Zadąbrowie 92.
Zadziele 188.
Zadzielsko 76.
Zakrzów 42.
Zaleszczyki małe 109.
Załucze 365.
Zsmek 219.
Zaradawa 627.
Zarudeczko 43.
Zarwanica 365.
Zaturzyn 365.
Zawada lanckorońska 676.
Zawadka 76, 637.
Zawadówka 365.
Zawale 350.
Zazule 627.
Żbikowice 164.
Zborów 701.
Zborowice 42.
Zbrzyż 445.
Zdziary 109, 163.
Zebrzydowice 365.
Ziempniów 627.
Zuszyce 701.

---

b) Szkoły prywatne:

Białykamień — ochronka 626.
Jagielnica, szkoła fund. br. Hirscha 42.
Jaworów, prywatna szkoła gimnazyalna męska 51.
Kołomyja, prywatne liceum PP. Urszulanek 51.
Kraków, prywatne gimnazya żeń. 342.
Kraków, szkoła im. św. Józefa 637.
Łańcut, prywatne gimn. męskie 134.
Lwów, gimnazyum dr. Karola Petelenza 42.
Podgórze, ogródek froeblowski Emilii Mazurskiej 819.
Pomorzany, szkoła fundacyi br. Hirscha 676.
Stanisławów, seminaryum żeńskie Instytutu SS. Bazylianek „Marya" 786.
Worochta, szkoła firmy Josias Eissler i Synowie 833.

Nowe posady:

a) Nauczycieli religii rzymsko-katolickiej.

Iwonicz 625.
Lwów, szkoły im. św. Antoniego, św. Maryi Magdaleny i im. Staszica 625.
Niżankowice 163.
Przemyśl szkoła im. Cesarza Franciszka Józefa I. 163.
Przemyśl, szkoła im. Sienkiewicza 163.
Szczakowa „na Piasku" 365.
Złoczów 428.

---

b) Nauczycieli religii grecko-katolickiej.

Kołomyja, szkoła im. Szewczenki 625.
Mościska, szkoła męska 76.
Przemyśl, szkoła im. Cesarza Franciszka Józefa I. 163.
Złoczów 428.

c) Nauczycieli religii mojżeszowej.

Lwów, szkoła im. Reja 342.
Nowy Sącz, szkoła imienia św. Jadwigi 76.
Przemyśl, szkoła im. Cesarza Franciszka Józefa I. 163.
Rzeszów, szkoła im. Mickiewicza 342.

Piąta posada inspektora szkolnego krajowego dla szkół średnich 76.

Lwów, seminaryum nauczycielskie żeńskie, posada nauczycielki robót ręcznych kobiecych 200.

Przemyśl, seminaryum nauczycielskie żeńskie, posada nauczycielki szkoły ćwiczeń dla nauki rysunków i robót ręcznych 76.

Stary Sącz, seminaryum nauczycielskie męskie, posada nauczyciela religii rzymsko-katolickiej 218.

Kraków, szkoła przemysłowa, posada nauczyciela 200.

Budowa szkół.

Bestwinka 445.
Białoberezka 398.
Bojanice 445.
Borek 366.
Borek nowy 677.
Borek wielki 164.
Borek stary 135.
Borowa 52.
Brunary niżne 382.
Brzeżanka 43.
Buczkowice 638.
Bugaj 702.
Bukowa 220.
Bystra 415.
Bzianka 638.
Chałupki ad Ryczów 398.
Chełm 415.
Chlebiczyn leśny 768.
Chmielnik 201.
Chomiaków 768.
Chronów 627.
Ćwitowa 677.
Czarnołożce 351.
Czatkowice 470, 627.
Czechowa 415.
Czerczyk 77.
Czerniejów 351.
Czukiew 429.
Czystyłów 819.
Dąbrówka niemiecka 627.
Damienice 445.
Domosławice 382.
Dmytrów 415
Filipowice 803.
Gaje 164.
Gdów 382.

Książki szkolne, naukowe i przybory naukowe.

Książki do bibliotek i na nagrody.

Wiadomości statystyczne.

Rozmaitości.

Alfabetyczny spis nazwisk osób.

A.

B.

C.

D.

G.

I.

J.

K.

L.

Ł.

M.

N.

O.

R.

S.

Z.

Rok XIII. **Nr. 1.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 11. stycznia 1909.

L. 63.792.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich c. k. gimnazyów, c. k. szkół realnych, c. k. seminaryów nauczycielskich, c. k. państwowych szkół przemysłowych, c. k. szkół zawodowych, szkół wydziałowych i Zarządów szkół ludowych pospolitych w sprawie nowej ostrej choroby zakaźnej.

C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z dnia 30. listopada 1908 L. 39.540 zawiadomiło, że w politycznym powiecie Steyr w Austryi górnej, w ostatnich czasach pojawiło się „Porażenie rdzeniowe“ (Polyomyelitis acuta anterior, zapalenie istoty szarej przednich rogów rdzenia), wśród objawów ostrej choroby zakaźnej, przybierające cechy epidemii.

Również i w Wiedniu, oraz w wielu gminach Austryi dolnej, pojawiły się przypadki tej choroby. Prawie wszystkie przypadki chorobowe dotyczyły dzieci niżej 14. roku życia. Przeważnie wśród zupełnego zdrowia nagle występuje gorączka (39·5°—40°) do której dołącza się silny ból głowy, nudności i wymioty, niekiedy z rozwolnieniem, czasami zamroczenie i silny niepokój. W dalszym przebiegu choroby występują porażenia ogólne lub częściowe. Porażenia te odznaczają się utratą odruchów przy utrzymanem czuciu, niekiedy ustępują zupełnie, niekiedy jednakże, według spostrzeżeń gdzieindziej poczynionych, utrzymują się przez całe życie, z większem lub mniejszem polepszeniem.

Przyczyna choroby dotychczas nie jest wyjaśnioną.

Chociaż liczba przypadków, które dotychczas doszły do wiadomości władzy sanitarnej, nie jest liczną, jednakże równoczesne prawie pojawienie się choroby w różnych okolicach uzasadnia obawę, że i do nas znalazła przystęp nowa choroba zakaźna, która według skądinąd poczynionych doświadczeń zdaje się być przenośną z osoby na osobę.

Udzielając do wiadomości powyższy reskrypt w myśl okólnika c. k. Namiestnictwa z dnia 13. grudnia 1908 L. 166.666 wzywa się Dyrekcye i Zarządy wszystkich wymienionych powyżej szkół, aby zwracały ciągłą i baczną uwagę na ewentualne pojawienie się tej choroby, a celem jej stwierdzenia donosiły natychmiast o wszelkich podejrzanych przypadkach c. k. Starostwu względnie Magistratowi miast Lwowa i Krakowa, przyczyniając się w ten sposób do jej wykrycia.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 24. grudnia 1908.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 24. grudnia 1908 zezwolić najmiłościwiej na przyznanie VI. klasy rangi dyrektorom państwowych szkół średnich: Julianowi Dolnickiemu w gimnazyum w Stryju, Bronisławowi Gustawiczowi w szkole realnej w Żywcu, dr. Janowi Leniekowi w gimnazyum II. w Tarnowie, Józefowi Nogajowi w gimnazyum V. we Lwowie, Karolowi Trochanowskiemu w szkole realnej w Tarnowie, dr. Mieczysławowi Warmskiemu w gimnazyum II. w Rzeszowie, Romanowi Zawilińskiemu w gimnazyum I. w Tarnowie i Franciszkowi Zychowi w gimnazyum w Buczaczu.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty przyznał Laurze Przybylskiej i Antoninie Mandyburównie, nauczycielkom głównym c. k. żeńskiego seminaryum nauczycielskiego w Przemyślu, VII. klasę rangi.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła Stanisława Borowiczkę i Karola Kaliszczaka, rzeczywistych nauczycieli c. k. gimnazyum w Sanoku w zawodzie nauczycielskim i nadała im tytuł c. k. profesora.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała:

ks. Andrzeja Łukaszewicza zastępcą nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w c. k. gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie;

ks. Jana Durkota zastępcą nauczyciela religii grecko-katolickiej w c. k. gimnazyum w Gorlicach;

ks. Maryusza Kotowicza zastępcą nauczyciela religii grecko-katolickiej w c. k. gimnazyum w Żółkwi;
Jana Wowczaka zastępcą nauczyciela w c. k. gimnazyum II. w Rzeszowie;
Bartłomieja Grocha zastępcą nauczyciela dla filii c. k. gimnazyum VII. we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:
Józefa Piątkowskiego, rzeczywistego nauczyciela c. k. gimnazyum w Jarosławiu, do c. k. gimnazyum w Mielcu;
Maryana Wójcikiewicza, rzeczywistego nauczyciela c. k. gimnazyum w Mielcu, do c. k. gimnazyum w Jarosławiu;
Zygmunta Podgórskiego, zastępcę nauczyciela w c. k. gimnazyum w Jarosławiu, do c. k. gimnazyum w Nowymtargu;
ks. Stanisława Żukowskiego, zastępcę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w c. k. gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie, do filii c. k. gimnazyum VII. we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór Józefa Łopatyńskiego, nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły w Tarnobrzegu, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnobrzegu.

C. k. Rada szkolna krajowa wyznaczyła Józefa Wojtanowskiego, nauczyciela kierującego szkoły męskiej w Pilźnie, na drugiego reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Pilźnie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:
Antoniego Niespiała nauczycielem 4-klasowej szkoły w Bursztynie;
Teofilę Wandowiczównę nauczycielką 2-klasowej szkoły w Putiatyńcach;
Jana Klocka nauczycielem 1-klasowej szkoły w Rzepienniku marciszewskim.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:
Józefa Antosiewicza nauczyciela 4-klasowej szkoły w Otynii;
Janinę Nemethównę nauczycielkę 4-klasowej szkoły w Sokolnikach.

Zmarli:
Jan Ruszczyński, dyrektor szkoły 5-klasowej wydziałowej żeńskiej w Tarnowie, zmarł dnia 16. grudnia 1908 w 60. roku życia a w 27. roku służby;
Jan Sidorowicz, stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Chorośnicy w okręgu mościskim; urodzony 17. lutego 1860, zmarł dnia 15. grudnia 1908 w 25. roku służby.

Zwierzchność gminy wyznaniowej izraelickiej w Tarnopolu wyznaczyła na trzechletni okres funkcyjny t. j. na czas od roku szkolnego 1908/9 do końca roku szkolnego 1910/11 do egzaminu z nauki religii przy komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Tarnopolu delegatem dr. Celestyna Blausteina, egzaminatorem Filipa Lieblicha, kierownika szkoły prywatnej izraelickiej w Tarnopolu.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:
l. 63.340 1-klasową szkołę w Serednem w okręgu kałuskim;
l. 63.526 1-klasową szkołę w Dąbrowie w okręgu kałuskim;
l. 63.527 1-klasową szkołę w Dubowicy w okręgu kałuskim;
l. 63.908 1-klasową szkołę w Łysakówku w okręgu mieleckim;
l. 63.914 1-klasową szkołę w Olchowcu w okręgu krośnieńskim;
l. 63.915 1-klasową szkołę w Wilszni w okręgu krośnieńskim;
l. 63.917 1-klasową szkołę w Ciechani w okręgu krośnieńskim;
l. 64.109 1-klasową szkołę w Ropkach w okręgu gorlickim;
l. 64.412 1-klasową szkołę w Dobrzance w okręgu dobromilskim;
l. 64.413 1-klasową szkołę w Kotowie w okręgu dobromilskim;
l. 64.414 1-klasową szkołę w Lachawie w okręgu dobromilskim;
l. 64.415 1-klasową szkołę w Nowosielcach kozickich w okręgu dobromilskim;
l. 64.719 1-klasową szkołę w Piorunce w okręgu grybowskim;
l. 64.720 1-klasową szkołę w Starej Wsi w okręgu grybowskim;
l. 65.045 1-klasową szkołę w Skalniku w okręgu jasielskim.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 63.544 budowę 2-klasowej szkoły w Jażowie starym w okręgu jaworowskim;
l. 63.545 budowę 4-klasowej szkoły w Lipinkach w okręgu gorlickim, obie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

Książki do bibliotek.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła polecić następujące książki do bibliotek szkolnych dla młodzieży:

1. Wanda Młodnicka „Rozmaitości dla młodych gości“ dla najmłodszej młodzieży klas wydziałowych;

2. Kazimierz Rojan „Sam“ dla najstarszej młodzieży szkół wydziałowych, osobliwie męskich i szkół przemysłowych;

3. Lina Boegli „Avanti“ również dla starszej młodzieży klas wydziałowych.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła zalecić dzieło p. t. „Ogrodnictwo polskie. Napisał Władysław Tyniecki. Tom I. (część ogólna i ogród ozdobowy) i tom II. (ogród warzywny i owocowy). Lwów 1908. Nakładem księgarni Gubrynowicza i Schmidta“ — do bibliotek szkolnych okręgowych oraz do bibliotek c. k. seminaryów nauczycielskich dla użytku nauczycieli. Cena egzemplarza tomu I. i II. wynosi 16 K.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 56.984. Niniejszem ogłasza się konkurs na posadę nauczyciela głównego c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Samborze. Do posady tej przywiązane są pobory i prawo do dodatków pięcioletnich, unormowane ustawami z dnia 19. września 1898 Dz. u. p. Nr. 174 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z języka niemieckiego jako przedmiotu głównego, a języka polskiego jako przedmiotu ubocznego.

Podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych, sporządzoną na przepisanym formularzu (Qualifikationstabelle), należy wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 5. lutego 1909 za pośrednictwem przełożonej władzy.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi nauczycielskiej pełnili w szkołach średnich obowiązki zastępców nauczycieli, a pragną, aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby, ale także do przyznania dodatków pięcioletnich podług analogii § 9. względnie 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55, winni zaznaczyć to wyraźnie w swych podaniach, a zarazem wykazać w tabeli kwalifikacyjnej najdokładniej, od którego czasu, jak długo i w jakiej ilości godzin pełnili obowiązki w charakterze suplentów, podając daty i liczby odnośnych dekretów.

Podobnież kandydaci którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych względnie w c. k. seminaryach nauczycielskich, były im policzone w sposób powyższy po myśli § 15. i 16. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55. winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie tych przepisów ustawy.

Podania zebrane przedłożą Dyrekcye względnie c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do 15. lutego 1909 wypełniwszy należycie w języku niemieckim odnośne rubryki tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 18. grudnia 1908.

L. 2078. C. k. Rada szkolna okręgowa w Zborowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich 1-klasowych szkół w Hodowie i Kudobińcach z poborami IV. klasy płac. W szkołach tych jest język wykładowy ruski.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w tabele służbowe należy wnieść za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zborowie do końca lutego 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Zborów, dnia 19. grudnia 1908.

L. 4097. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żółkwi ogłasza niniejszem konkurs na posadę dyrektorki 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą w Żółkwi. Do posady tej przywiązane są pobory II. klasy płac. Od kandydatek wymaga się egzaminu do szkół wydziałowych z grupy I.

Szkoła ta jest pod zarządem S. S. Felicyanek.

Podania udokumentowane, wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby do emerytury, należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żółkwi do końca lutego 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Żółkiew, dnia 16. grudnia 1908.

L. 5022. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jarosławiu ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela 4-klasowej szkoły pospolitej męskiej połączonej z 3-klasową szkołą wydziałową im. ks. Skargi w Jarosławiu, z poborami II. klasy płac, zastrzegając pierwszeństwo kompetentom z egzaminem wydziałowym z I. grupy.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jarosławiu w terminie do końca lutego 1909.

Jarosław, dnia 30. grudnia 1908.

L. 5343. Celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem konkurs.

A) Z poborami II. klasy płac.

1. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w szkole 3-klasowej wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im. Mickiewicza w Stryju.

2. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej w szkole 4-klasowej męskiej im. Jana Kochanowskiego w Stryju, z obowiązkiem udzielania nauki religii także i w innych szkołach ludowych w Stryju.

B) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego i dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej mieszanej w Demni wyżnej.

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Skolem.

C) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Dobrzanach, Dzieduszycach wielkich, Podhorodcach, Siemiginowie.

2. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Dołhołuce (z klasą nadetatową), Felicyówce (Feliziental) (z klasą nadetatową), Stynawie wyżnej (z klasą nadetatową), Truchanowie (z klasą nadetatową), Chaszczowaniu, Karolówce (Karlsdorf), Kłodnicy, Manastercu, Międzybrodach, Pławiu-Brynówce, Pławiu-Wadrysówce, Podhorcach, Rożance wyżnej, Strzałkowie, Woli dołhołuckiej, Żulinie (z klasą nadetatową).

Językiem wykładowym w szkołach w Stryju, Demni wyżnej i Skolem jest język polski, w szkołach w Felicyówce i Karolówce niemiecki, we wszystkich innych język ruski.

Prawo prezentowania nauczycieli w Demni wyżnej służy właścicielowi obszaru dworskiego.

O posady nauczycieli religii ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani duchowni świeccy lub zakonni.

O posady kierownika i nauczycieli szkoły w Demni wyżnej i Skolem ubiegać się mogą nauczyciele posiadający kwalifikacyę do szkół pospolitych z prawem udzielania nauki języka niemieckiego.

Podania udokumentowane i w tabele kwalifikacyjne zaopatrzone, wnosić należy za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stryju w terminie do końca lutego 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Stryj, dnia 15. grudnia 1908.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 62.280. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia posad c. k. inspektorów szkolnych okręgowych w Rudkach i w Zborowie.

Z posadami temi połączone są prawa i pobory urzędników państwowych IX. klasy rangi po myśli ustawy z dnia 8. czerwca 1892 Dz. u. p. Nr. 92, ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. u. p. Nr. 172 i ustawy z dnia 19. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 34, tudzież systemizowany dla każdego z tych okręgów ryczałt na koszta podróży i dyety.

O posady te mogą się ubiegać oprócz c. k. inspektorów szkolnych okręgowych także:

1. nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mający przynajmiej 5-letnią praktykę w zawodzie nauczycielskim;

2. katecheci szkół średnich, seminaryów nauczycielskich i szkół ludowych mający przynajmniej 5-letnią praktykę na stałej posadzie katechety;

3. nauczyciele szkół ćwiczeń seminaryów nauczycielskich, mający przynajmniej 5-letnią praktykę na stałej posadzie;

4. dyrektorowie szkół wydziałowych i kierownicy szkół 5- lub 6-klasowych z kwalifikacyą dla szkół wydziałowych.

Nominacya może być w myśl § 2. ustawy z dnia 8. czerwca 1892 Dz. u. p. Nr. 92 na razie prowizoryczną, stosownie do uznania władzy.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty służbowe i dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 25. stycznia 1909.

Nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mogą w podaniach prosić, aby pod względem płacy i dodatków pięcioletnich zastosowano do nich, w razie nominacyi, analogicznie normy istniejące dla nauczycieli tych zakładów.

Zebrane podania kompetencyjne przedłożą c. k. Dyrekcye szkół średnich względnie seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe po należytem wypełnieniu tabel kwalifikacyjnych, do końca stycznia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 22. grudnia 1908.

L. 61.417. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza konkurs na posadę nauczyciela głównego c. k. męskiego seminaryum nauczycielskiego w Sokalu.

Do posady tej przywiązane są pobory i prawo do dodatków pięcioletnich unormowane ustawą z dnia 19. września 1898 Dz. u. p. Nr. 174 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z matematyki i fizyki jako przedmiotów głównych.

Podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych sporządzoną na przepisanym formularzu (Qualifikationstabelle), należy wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 30. stycznia 1909 za pośrednictwem przełożonej władzy.

Kandydaci którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi do szkół średnich pełnili w tych szkołach obowiązki zastępców nauczycieli a pragną, aby lata tej służby były im policzone nietylko do ogólnej ilości lat służby ale także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli § 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55, winni to wyraźnie oświadczyć w swych podaniach i wykazać w tabeli kwalifikacyjnej, od którego czasu, jak długo i w jakiej liczbie godzin tygodniowo pełnili obowiązki nauczycielskie w charakterze suplentów, podając daty i liczby odnośnych dekretów.

Podobnież kandydaci, którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych względnie w c. k. seminaryach nauczycielskich były im policzone w sposób powyższy po myśli § 16. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55, winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie tych przepisów ustawy.

Podania zebrane przedłożą Dyrekcye względnie Rady szkolne okręgowe najpóźniej do dnia 10. lutego 1909, wypełniwszy należycie w języku niemieckim odpowiednie rubryki dołączonej tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 22. grudnia 1908.

L. 63.781. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posady nauczyciela głównego w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Stanisławowie.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z języka polskiego jako przedmiotu głównego.

Do tej posady przywiązane są pobory służbowe, prawo do dodatków pięcioletnich i dodatek aktywalny, unormowane ustawami z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174, z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55 i z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34.

Podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 31. stycznia 1909 za pośrednictwem przełożonej władzy.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi do szkół średnich pełnili w tych szkołach obowiązki zastępców nauczycieli, a pragną, aby lata tej służby były im policzone nietylko do ogólnej ilości lat służby, ale także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli §§ 9. i 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55, winni to wyraźnie oświadczyć w swych podaniach i wykazać w tabeli kwalifikacyjnej, od którego czasu, jak długo i w jakiej liczbie godzin tygodniowo pełnili obowiązki nauczycielskie w charakterze suplentów, podając daty i liczby odnośnych dekretów.

Podobnie kandydaci, którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych były im policzone w sposób powyższy po myśli § 16. tej samej ustawy, winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie tych przepisów ustawy.

Podania kandydatów przedłożą Dyrekcye szkół średnich, c. k. seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do dnia 10. lutego 1909 po poprzedniem wypełnieniu w języku niemieckim tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 22. grudnia 1908.

L. 5536. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły pospolitej męskiej im. Zimorowicza we Lwowie z poborami I. klasy płac.

Zarazem ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa konkurs na taką samą posadę w innej szkole pospolitej męskiej we Lwowie, mogącą się przy tej sposobności opróżnić.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe i tabelę kwalifikacyjną należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie w terminie do 31. stycznia 1909 za pośrednictwem władzy przełożonej.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Lwów, dnia 4. grudnia 1908.

L. 3623. C. k. Rada szkolna okręgowa zamiejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli kierujących w szkołach 2-klasowych: w Czułowie, Dojazdowie, Nowej Wsi szlacheckiej i Wołowicach.

2. Na posadę nauczyciela w szkole 1-klasowej w Węgrzcach.

3. Na posadę nauczyciela (lki) w szkole 2-klasowej w Mnikowie.

Kompetujący o jedną z powyższych posad mają wnieść należycie udokumentowane podania za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej w Krakowie w terminie do 15. lutego 1909.

Kompetujący równocześnie o kilka posad winni o każdą posadę wnieść osobne podanie z dołączeniem wykazu lat służby i tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej.

Kraków, dnia 10. grudnia 1908.

L. 2.941. C. k. Rada szkolna okręgowa w Podgórzu ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie.

Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w szkole 3-klasowej wydziałowej męskiej w Podgórzu z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z przedmiotów objętych I. grupą.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 4-klasowej męskiej im. Kopernika w Podgórzu.

3. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 4-klasowej męskiej im. Jana Długosza w Podgórzu.

4. Na posadę naczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 4-klasowej żeńskiej im. Kochanowskiej w Podgórzu.

5. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej męskiej im. Jana Długosza w Podgórzu. Kandydaci winni się wykazać kwalifikacyą nauczycielską przynajmniej do szkół ludowych i uzdolnieniem do uczenia języka niemieckiego.

Z poborami III. klasy płac.

6. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej mieszanej w Skawinie.

Z poborami IV. klasy płac.

7. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej mieszanej w Dębnikach.

8. Na posadę nauczyciela kierującego i dwie posady nauczycieli w szkole 4-klasowej mieszanej w Świątnikach górnych. Kandydaci o te posady winni wykazać się kwalifikacyą do uczenia języka niemieckiego.

9. Na posadę nauczyciela kierującego i nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Gaju.

10. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Kopance, Korabnikach i Olszowicach.

Obowiązkiem ks. katechety w szkole 4-klasowej im. Kopernika w Podgórzu jest nauczać religii także w szkole 4-klasowej żeńskiej im. św. Kingi w Podgórzu: ks. katechety szkoły 4-klasowej męskiej im. Jana Długosza w Podgorzu, także w szkole 4-klasowej im. Konarskiego w Podgórzu, a ks. katechety szkoły 4-klasowej żeńskiej im. Kochanowskiej także w szkole 4-klasowej żeńskiej im. Dąbrówki w Podgórzu.

Obowiązkiem ks. katechety w Skawinie będzie nauczać religii rzymsko-katolickiej także w szkołach 1-klasowych w Rzozowie i Sidzinie.

Wreszcie obowiązkiem ks. katechety w Dębnikach będzie nauczać religii w szkole 5-klasowej mieszanej w Dębnikach, oraz w szkołach 2-klasowych w Ludwinowie, Płaszowie i Zakrzówku.

O posady te ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli spełniać obowiązków duszpasterskich.

Udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Podgórzu w terminie do dnia 15. lutego 1909.

Podgórze, dnia 18. grudnia 1908.

L. 2837. C. k. Rada szkolna okręgowa w Pilźnie ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej w Brzostku.

O tę posadę mogą się ubiegać kandydaci posiadający kwalifikacyę do szkół ludowych z prawem udzielania języka niemieckiego jako przedmiotu. Pierwszeństwo zastrzega się kandydatom posiadającym kwalifikacyę do szkół wydziałowych.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Pilźnie do 15. lutego 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Pilzno, dnia 10. grudnia 1908.

L. 3168. C. k. Rada szkolna okręgowa w Stanisławowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii grecko-katolickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą im. król. Zofii w Stanisławowie. z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu także w 4-klasowej szkole ludowej żeńskiej im. Hofmanowej w Stanisławowie.

Do posady tej są przywiązane pobory II. klasy płac.

O posadę tę mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni. Zamianowany kandydat nie może pełnić obowiązków duszpasterskich.

Termin do wnoszenia podań do dnia 15. lutego 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Stanisławów, dnia 8. grudnia 1908.

L. 5789. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Wadowicach niniejszem konkurs.

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycielek w szkole 5-klasowej żeńskiej w Andrychowie z pierwszeństwem dla kandydatek posiadających egzamin wydziałowy z przedmiotów objętych grupą II. i III.

B) Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posady nauczycieli w 4-klasowych szkołach mieszanych w Brodach, Spytkowicach, Zembrzycach, Inwałdzie i Lanckoronie.

3. Na posadę nauczyciela kierującego w szkole 2-klasowej w Przytkowicach.

4. Na posady nauczycielskie w szkołach 1-klasowych w Benczynie, Chrząstowicach, Gorzeniu górnym, Kozińcu, Kossowej, Marcówce, Miejscu, Palczy, Piotrowicach na przysiołku Bugaj, Przybradzu, Rokowie, Smolicach, Świnnej Porębie, Sułkowicach na przysiołku Bolęcina, Tomicach, Zachełmnie, Stryszowie na przysiołku „Za lasem".

6. Na posady nauczycieli (lek) podwładnych w szkołach 2-klasowych w Frydrychowicach, Przeciszowie, Tarnawie, Witanowicach.

Termin wnoszenia podań do 15. lutego 1909.

Wadowice, dnia 16. grudnia 1908.

Ogłoszenie licytacyi.

Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły murowanej parterowej, mieszczącej w sobie trzy sale naukowe, kancelaryę, mieszkanie dla kierownika szkoły i piwnicę w gminie Rauchersdorf, okręg szkolny Nisko, ogłasza się licytacyę przez pisemne oferty, które wnosić należy do 31. stycznia 1909 do Rady szkolnej miejscowej w Rauchersdorfie.

Oferenci winni złożyć wadyum w wysokości 5% ceny kosztorysowej, tudzież deklaracyę, że znane im są szczegółowe i ogólne warunki budowy i że obowiązują się warunki te w zupełności wykonać.

Kwota kosztorysowa wynosi 17.224 K 15 h.

Plany i kosztorys przejrzeć można w Radzie szkolnej miejscowej w Rauchersdorfie.

Przedsiębiorstwo budowy oddane będzie temu oferentowi, który poda najwyższy opust z ceny kosztorysowej i zasługiwać będzie na zaufanie.

Z Rady szkolnej miejscowej.

W Rauchersdorfie, 27. grudnia 1908.

Ogłoszenie.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed c. k. komisyą egzaminacyjną w Zaleszczykach rozpoczną się dnia 20. stycznia 1909. Termin wnoszenia podań do 15. stycznia b. r.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 2.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 20. stycznia 1909.

Rozporządzenie

Pana Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 11. czerwca 1908 L. 26651 w sprawie egzaminowania i klasyfikowania w szkołach średnich (gimnazyach, gimnazyach realnych i szkołach realnych).

Ażeby egzaminowanie i klasyfikowanie w szkołach średnich uprościć i w korzystniejszy dla nauki sposób unormować, rozporządzam, co następuje:

1. Wspólna praca nauczyciela i uczniów powinna odbywać się w większych, niż dotąd, rozmiarach: egzaminowanie, służące wyłącznie do ocenienia postępu uczniów (egzaminowanie połączone z klasyfikowaniem, egzamin klasyfikacyjny) należy ograniczać do niezbędnej potrzeby i o ile możności zastępować badaniem uczniów podczas wspólnej pracy (egzaminami oryentacyjnymi).

2. Sposób egzaminowania powinien być rozmaity, stosownie do właściwości przedmiotów nauki, a przedewszystkiem stosownie do różnego wieku i stopnia wykształcenia uczniów.

3. Z wypracowań piśmiennych ma nauczyciel w przyszłości poprawiać i klasyfikować tylko zadania szkolne, planem nauk przepisane (kompozycye i niektóre dyktaty). Wypracowania piśmienne domowe (ćwiczenia domowe) — z wyjątkiem zadań w języku wykładowym — należy przy natężonym współudziale uczniów poprawiać w klasie tak, jak ćwiczenia szkolne, i w ogóle nie klasyfikować.

4. Z tych przedmiotów nauki, w których wypracowania piśmienne nie są przepisane, można w klasach, liczących bardzo wielu uczniów, raz na półrocze za porozumieniem się z dyrektorem urządzić egzamin piśmienny o zakresie egzaminu ustnego.

Takie prace egzaminowe ma nauczyciel poprawić i opatrzywszy je notami, zwrócić uczniom. Noty te pod względem znaczenia mają być równe notom z egzaminu ustnego.

5. Przypomina się ponownie i z naciskiem, że w tych przedmiotach nauki, z których odbywają się egzamina ustne i piśmienne, nie może być dozwolonem przyznawanie większego znaczenia pracom piśmiennym niż egzaminom ustnym lub co gorsza wyłączne uwzględnianie prac piśmiennych.

6. Konferencye w sprawie postępu uczniów w naukach (konferencye klasyfikacyjne) mają się odbywać tylko z końcem każdej trzeciej części półrocza. Dla tych konferencyi potrzeba ustalić notę z każdego przedmiotu nauki. Noty te należy najpóźniej dzień przed konferencyą zapisać do arkuszy przeglądowych (katalogów), które w osobnej rubryce powinny zawierać także uwagi o zachowaniu się i pilności uczniów.

Zwyczajnego dotychczas zapisywania not ze wszystkich poszczególnych egzaminów można zaniechać.

7. Wynik pierwszej i drugiej konferencyi klasyfikacyjnej w każdem półroczu należy ogłaszać uczniom; ogłoszenie to może także rozciągać się tylko na te spostrzeżenia, które dają powód do nagany. Nad dom domowy uwiadamia się piśmiennie osobnymi wykazami zwykle tylko o wyniku niepomyślnym. Rodzicom lub ich zastępcom wolno jednak zrzec się tych uwiadomień.

Gdy chodzi o uczniów dwóch klas najwyższych, piśmienne uwiadomienia posyła się tylko w takim razie, jeżeli tego szczególne wymagają powody.

8. Na podstawie wyniku konferencyi, odbytej z końcem pierwszego półrocza, otrzymuje każdy uczeń wykaz cenzur (świadectwo półroczne), który ma zawierać noty ze wszystkich przedmiotów nauki i sąd o zachowaniu się, nie ma jednak wyrażać sądu o postępie ogólnym.

9. Z końcem roku szkolnego wydaje się uczniom świadectwa roczne, które oprócz not z poszczególnych przedmiotów nauki i sądu o zachowaniu się mają podawać liczbę opuszczonych i w danym razie nieusprawiedliwionych godzin szkolnych, a nareszcie stwierdzać, o ile uczeń jest uzdolniony do klasy następnej. Noty z pilności nie potrzeba wypisywać w świadectwie.

10. Postęp w poszczególnych przedmiotach nauki ma się oznaczać notami: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny; do określenia „zachowania się“ mają służyć noty: bardzo dobre, dobre, odpowiednie, nieodpowiednie. Ostatnią z tych not należy osobno i dokładnie uzasadniać. Sąd o postępie ogólnym powinien opiewać: „do klasy następnej (chlubnie, ... nie) uzdolniony“,

Jeżeli uczeń przynajmniej w połowie obowiązkowych przedmiotów nauki ma noty „bardzo dobre“, a w żadnym z nich nie ma noty „dostatecznej“, to przy zachowaniu się co najmniej „odpowiedniem“ należy uznać go „chlubnie“ uzdolnionym.

Noty „dobre“ z obowiązkowej nauki rysunków i kaligrafii, nie wyrównane „bardzo dobremi“ notami z innych przedmiotów, nie stanowią w gimnazyum przeszkody do przyznania tego odznaczenia; w szkołach realnych jednak można w takim razie przyznać je tylko osobną uchwałą konferencyi nauczycielskiej. Natomiast tak w szkołach realnych, jak i w gimnazyach nota „bardzo dobra“ z tych przedmiotów ma to samo znaczenie, co z innych przedmiotów obowiązkowych. Do not z przedmiotów względnie obowiązkowych stosować należy dotychczasowe przepisy w sposób, odpowiadający ich duchowi. Nota z obowiązkowej nauki gimnastyki ma wpływ tylko w kierunku dodatnim.

Jeżeli uczeń w jednym tylko przedmiocie nie uczyni zadość wymaganiom, to nie należy uznawać go bezwarunkowo za nieuzdolnionego do klasy następnej. Owszem na niższym stopniu nauki w gimnazyach i gimnazyach realnych, jako też w szkołach realnych — o ile ustawy krajowe dla ostatnich nie zawierają innych postanowień — można uznać „na ogół“ uzdolnionym każdego ucznia, który w jednym z języków albo w matematyce albo w geometryi i w rysunkach geometrycznych otrzymał notę „niedostateczną“, ale zdaniem konferencyi nauczycielskiej posiada umysłową dojrzałość do klasy następnej; świadectwo jednak takiego ucznia ma zawierać zastrzeżenia, że będzie on musiał bezwarunkowo powtórzyć klasę następną, jeżeliby w niej z tego samego przedmiotu otrzymał notę „niedostateczną“. Z innych przedmiotów, które w całości lub częściowo wyczerpuje się w ciągu roku, a na wyższym stopniu nauki również z przedmiotów wyżej wymienionych należy zezwalać na egzamina poprawcze pod takimi samymi warunkami jak dotychczas.

Jeśli się nie spełniają zastrzeżenia, od których zawisło warunkowe przejście do klasy następnej lub zezwolenie na egzamin poprawczy, to należy ucznia uznać nieuzdolnionym, choćby tylko z jednego przedmiotu

otrzymał notę, niedostateczną". Co się tyczy wpływu, jaki na promocyę ma postęp w przedmiotach względnie obowiązkowych, tudzież w obowiązkowej nauce rysunków, kaligrafii i gimnastyki, utrzymuje się nadal w mocy dawniejsze przepisy.

Jeżeli uczeń w kilku przedmiotach nie uczynił zadość wymaganiom, to uznaje się go nieuzdolnionym do klasy następnej.

* * *

W szczególności dodaje się do powyższych postanowień następujące uwagi:

Egzamina oryentacyjne powinny w ogóle odbywać się na początku godziny. Towarzyszą one powtarzaniu i pogłębianiu przerobionego materyału nauki, przekonywaniu się, czy go uczniowie należycie pojęli i przetrawili, jako też uwydatnianiu tych części materyału dawniej przyswojonego, do których nową lekcyę potrzeba nawiązać.

Do tych egzaminów należy powoływać jak najwięcej uczniów; dlatego też powinno się poszczególnym uczniom zadawać tylko krótkie, zwięzłe pytania.

Klasyfikacya zwykle nie odbywa się przy tych egzaminach; jednak odpowiedzi uczniów dostarczą nauczycielowi materyału do wydania sądu o ich postępie. Dla wsparcia pamięci może nauczyciel zapisywać sobie niektóre spostrzeżenia; używania katalogu w klasie należy ile możności unikać.

Przy nadarzającej się sposobności można pracować także piśmiennie, np. przy wpajaniu gramatycznych prawideł, przy matematycznych wywodach i ćwiczeniach, przy zadaniach konstrukcyjnych i t. p. Uczniowie pracują wtedy samoistnie w swoich zeszytach, a nauczyciel śledzi tok ich pracy i kieruje nim tylko.

W niektórych przedmiotach nauki egzaminowanie oryentacyjne stanowić będzie regułę i nastręczy nauczycielowi dosyć sposobności do wyrobienia sobie sądu o uczniach. Do takich przedmiotów należą zwłaszcza te, w których sąd rozwija się powoli pod wpływem nieustannego badania uczniów, jak np. w językach, a po części także w matematyce; dalej zaś te, w których więcej chodzi o patrzenie i dostrzeganie, niż o wierne odtworzenie pewnej części materyału naukowego, jak np. w historyi naturalnej na niższym stopniu nauki.

W innych przedmiotach, zwłaszcza w klasach wyższych, egzamina oryentacyjne usuwać się będzie na plan dalszy, ilekroć nastąpić ma zbieranie materyału naukowego w większe całości. Przez to oszczędzi

się czasu i przyzwyczai uczniów do samodzielnego przerabiania większych rozdziałów.

Gdzie egzamina klasyfikacyjne okażą się konieczne, tam należy odbywać je dopiero po ukończeniu rozdziału dobrze przerobionego. Rozmiary tych rozdziałów należy stopniować według rodzaju przedmiotu i dojrzałości uczniów: zatem w klasach wyższych będą one z natury rzeczy większe.

Zanim się przystąpi do egzaminów klasyfikacyjnych, powinno się było już podczas egzaminów oryentacyjnych szczególną zwrócić uwagę na te wiadomości, które jako istotne trzeba sobie trwale wbić w pamięć. Aby zaś uczniowie nie musieli równocześnie przygotowywać się z obszernych partyi w różnych przedmiotach nauki, winien nauczyciel przed rozpoczęciem egzaminów klasyfikacyjnych z większych rozdziałów porozumieć się w tej sprawie z gospodarzem klasy. Należy też pozwalać, aby uczniowie dobrowolnie zgłaszali się do egzaminu.

W klasach przepełnionych można od egzaminu klasyfikacyjnego uwolnić tych uczniów, o których nauczyciel podczas egzaminów oryentacyjnych mógł sobie wyrobić sąd pomyślny: natomiast bezwarunkowo należy egzaminować tych, którzy nie przez cały czas przerabiania pewnej partyi brali udział w nauce, jako też tych, o których nauczyciel nie zdołał sobie wyrobić sądu stanowczego, a zwłaszcza pomyślnego.

Aby nauczycielowi umożliwić prędszą decyzyę o postępach uczniów, zmniejszono liczbę stopni w skali not i spodziewać się należy, iż z tego środka do skrócenia egzaminu klasyfikacyjnego korzystać się będzie w odpowiedni sposób.

Przy każdym egzaminie pamiętać o tem należy, iż powinno się wprawdzie wykrywać możliwe braki w wiedzy uczniów, aby ich wyrównanie spowodować, że jednak przedewszystkiem powinno się dawać uczniowi sposobność okazania swych wiadomości, aby przez to wzmacniać jego zaufanie we własne siły i zadowoleniem ze zdobytej wiedzy zachęcać go do dalszej pracy.

Na siły umysłowe uczniów potrzeba mieć zawsze wzgląd należny, lecz naturalnie okazywać to raczej w zadawaniu stosownych pytań, niż przez nadmierne udzielanie pomocy. Pilnie też powinno się zważać na to, że przy egzaminach chodzi o zbadanie nie tylko tego, co uczeń wie i umie, lecz także jego zdolności sądzenia.

Wreszcie tak należy prowadzić egzamin, aby szczególnie w klasach wyższych przybierał zawsze raczej formę swobodnej rozmowy (collo-

quium) między nauczycielem i uczniem bez uszczerbku jednak dla samodzielności ucznia.

Co się tyczy treści egzaminu, to zwłaszcza w klasach niższych należy wymagać tylko tego materyału nauki, który jest zawarty w używanych podręcznikach szkolnych. W tych rzadkich wypadkach, w których nauczyciel zmuszony będzie do odstąpienia od książki szkolnej ze względu na postępy nauki lub dydaktyki, powinien on wyraźnie zwrócić na to uwagę uczniów. Każdy egzamin należy ograniczyć do wiadomości istotnych t. j. do tych stałych zasad wiedzy, które są trwałym skutkiem zajmowania się szczegółami w danej dziedzinie nauki.

Ponieważ polecony wyżej sposób udzielania nauki w szkole wymaga znacznego nakładu czasu, przeto tem bardziej potrzeba będzie przebierać materyał naukowy stosownie do celu i zawsze ograniczać go do tego, co dla zrozumienia dalszej nauki niezbędnie jest potrzebne.

Sposób zatrudniania uczniów przy poprawianiu ćwiczeń piśmiennych pozostawia się wyborowi nauczyciela; jednak pierwszeństwo dawać należy takiemu postępowaniu, które nie pobudza uczniów do zbytecznego i tylko zewnętrznego zajmowania się błędami, lecz przedewszystkiem pozwala im ćwiczyć się w używaniu tego, co jest prawidłowe. Przy tem poprawianiu i przy wszelkich korekturach w ogóle należy unikać niepotrzebnej pisaniny.

Konferencye klasyfikacyjne ma na początku półrocza wyznaczyć dyrektor tak, iżby każdy okres konferencyjny obejmował w przybliżeniu równą ilość dni szkolnych. Dni konferencyi należy bezzwłocznie podać do wiadomości grona nauczycielskiego, a zarazem ogłosić publicznie w zakładzie.

Noty konferencyjne ustala się na podstawie wszystkich dowodów postępu ucznia w danym okresie klasyfikacyjnym z uwzględnieniem noty, przyznanej na konferencyi poprzedniej; są to zatem zbiorowe noty ogólne za całą ubiegłą część roku szkolnego.

Przy pierwszej i drugiej konferencyi wolno stosownym dodatkiem do not oznaczać możliwe braki, lecz dodatek ten żadną miarą nie powinien znosić znaczenia noty ani zmieniać jej pod względem istotnym. Oprócz tego należy rażące cofanie się ucznia stwierdzać uwagą, przeznaczoną także do wiadomości nadzoru domowego.

Informacyi ma się udzielać rodzicom lub ich zastępcom tak samo, jak dotąd, w myśl rozporządzenia z dnia 1. maja 1899. L. 12.014. Gdy jednak piśmienne uwiadamianie nadzoru domowego rzadziej odby-

wać się będzie, a noty najczęściej dopiero na końcu okresu konferencyjnego będą uwidocznione, przeto zwykłe konferencye z publicznością tak należy urządzać, aby częste porozumiewanie się nauczycieli i rodziców lub ich zastępców bez trudności było możliwe.

Przy trzeciej konferencyi pierwszego półrocza ustala się noty tak samo, jak przy konferencyach poprzednich; notę z zachowania się ustanawia się na konferencyi.

Świadectwo półroczne ma wygotować gospodarz klasy jako odpis z arkusza przeglądowego (katalogu) i podpisać je wraz z dyrektorem. Na podstawie tego świadectwa ocenia się stypendystów i uczniów uwolnionych od opłaty szkolnej.

W razie niepomyślnej klasyfikacyi z takiego przedmiotu, którego nauka kończy się w pierwszem półroczu, zachowują swą moc przepisy dotychczas obowiązujące.

Pod koniec drugiego półrocza i to na pewien czas przed ostatecznem ustaleniem not powinna odbyć się pod przewodnictwem dyrektora narada nad stanem wiedzy uczniów i prawdopodobnym wynikiem klasyfikacyi.

Jeżeli sąd nauczyciela o uczniu nie jest stanowczo niepomyślny, a jest tylko chwiejny, natenczas odbyć się ma egzamin promocyjny w obecności dyrektora albo nauczyciela tego samego lub pokrewnego przedmiotu, jeśliby dyrektor sam nie mógł być obecnym. Piśmienny egzamin promocyjny nie odbywa się.

Tak samo należy z końcem roku jeszcze raz egzaminować także tych uczniów, o których na podstawie postępu ich w ciągu roku szkolnego musi się przypuścić, że w jednym przedmiocie nie osiągną celu nauki, zatem prawdopodobnie otrzymają notę niepomyślną.

W obu przypadkach ma nauczyciel egzaminujący ustalać sąd o postępie ucznia w porozumieniu z obecnym przy egzaminie dyrektorem lub nauczycielem.

Noty świadectwa rocznego tworzy się tak samo, jak noty konferencyjne, lecz do postępów, okazanych w ostatnim okresie konferencyjnym, powinno się większą przywiązywać wagę, ile że są postępami ostatecznymi. Jeżeli więc uczeń w tym okresie dowiedzie, że wyrównał braki dawniejsze, należy to uwzględnić przy klasyfikacyi.

Jakkolwiek przy tworzeniu not końcowych tak samo, jak przy przyznawaniu not szczegółowych każdy nauczyciel kierować się musi starannem odważaniem i dążeniem do sprawiedliwości, to jednak życzli-

wość, jako najważniejszy warunek wszelkiej czynności wychowawczej, także w tej jego pracy powinna znaleźć wyraz, dla ucznia zawsze widoczny. Zgodnie z tą zasadą należy przy ocenianiu postępów dobrych nie skąpić not, wyrażających uznanie, a w razie wahania się między dwiema notami pomyślnemi, dawać pierwszeństwo lepszej.

Noty końcowe powinni nauczyciele po konferencyi klasyfikacyjnej zapisać własnoręcznie do katalogu głównego. Świadectwo roczne ma wygotować gospodarz klasy jako odpis z katalogu głównego i podpisać je wraz z dyrektorem. Do katalogu głównego i do świadectwa należy przenieść także noty z tych przedmiotów, których nauka kończy się w pierwszem półroczu. Noty te przenosi się z dodatkiem „w pierwszem półroczu". Jeżeli uczeń powtarzał klasę, nie wspomina się o tem w świadectwie. W klasie najwyższej powinien sąd o postępie ogólnym opiewać: Ukończył klasę z wynikiem (chlubnym, ... , niedostatecznym).

Zgodność świadectw z katalogiem głównym ma sprawdzić gospodarz klasy przy pomocy drugiego nauczyciela tejże klasy, który zgodność tę potwierdza własnym podpisem w katalogu głównym.

Egzamina poprawcze powinny odbywać się w obecności dyrektora albo drugiego nauczyciela tak samo, jak egzamina promocyjne; notę ustala się również w taki sam sposób, jak przy egzaminach promocyjnych. Zwyczajny dotychczas dodatek „przy egzaminie poprawczym" należy wpisywać tylko do katalogu głównego, ale nie do świadectwa.

Dla jednostajnego oceniania postępu uczniów postanawia się, co następuje:

Nota „bardzo dobra" przeznaczona jest dla postępów, które wznoszą się ponad średnią miarę wymagań, ale nie przechodzą tego, czego po uczniach można się spodziewać.

Postępy, przewyższające znacznie tę miarę, można wyróżnić osobnym dodatkiem do noty „bardzo dobrej", jednak tylko na podstawie uzasadnionego wniosku nauczyciela danego przedmiotu i za uchwałą grona nauczycielskiego.

„Dobrym" mienić należy postęp, jeżeli w zupełności odpowiada tym wymaganiom, którym uczeń średni powinien uczynić zadość.

Za „dostateczny" ma się uważać postęp, jeżeli uczeń osiągnął jeszcze cel nauki, chociaż nie we wszystkiem odpowiedział temu, czego się wymaga od ucznia średniego.

Postęp, nie dochodzący do tej najmniejszej miary, należy uznać za „niedostateczny".

Przy wydawaniu sądu o zachowaniu się ucznia należy uwzględniać postępowanie jego w szkole względem nauczycieli i uczniów: sprawowanie się zaś poza szkołą tylko o tyle, o ile przepisy karności także na nie się rozciągają. Również na obchodzenie się z zeszytami, książkami i t. p., jako też na punktualność w oddawaniu wypracowań piśmiennych i uczęszczanie do szkoły należy przy tem zwracać uwagę. We wszystkiem zaś potrzeba w odpowiedniej mierze mieć także wzgląd na wrodzone własności ucznia.

Jeżeli powyższe przepisy wykonywane będą w sposób zgodny z ich duchem, to można się spodziewać, że nie braknie też korzyści, wspomnianych na początku rozporządzenia, że mianowicie interes uczniów zwróci się od not ku przedmiotom nauki, że wzmoże się ich samodzielność, samoistność i poczucie odpowiedzialności. że utoruje się drogę do ekonomii w pracy tak uczniów, jak i nauczycieli.

Korzyści te mogą jednak okazać się tylko wtedy, jeżeli nauczyciele nie poprzestaną na obowiązkowem wykonywaniu niniejszych rad i przepisów, lecz idąc na wskazanej drodze naprzód, z własnego popędu starać się będą o doskonalenie zaleconego postępowania. Pod niejednym względem przysporzy to im wiele pracy, z drugiej znów strony przyniesie im też ulgę nie małą. Lecz jeśli się nawet pominie tę ulgę, to po wypróbowanej ich gorliwości w wypełnianiu obowiązków i zawsze okazywanem dążeniu do postępu w sprawach szkolnych można spodziewać się z pewnością, że ta reforma, odpowiadająca także wielu życzeniom nauczycielstwa, znajdzie wśród niego ochocze poparcie dla dobra szkoły.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z rokiem szkolnym 1908/9.

Tem samem tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy, odnoszące się do tego samego przedmiotu, o ile nie są zgodne z postanowieniami niniejszego rozporządzenia.

L. 1712.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich publicznych i prywatnych gimnazyów i szkół realnych w sprawie wykonywania przepisów o egzaminowaniu i klasyfikowaniu w szkołach średnich.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty wydał rozporządzeniem z dnia 11. czerwca 1908 r. L 26651 nowe przepisy o egzaminowaniu i klasyfikowaniu uczniów w szkołach średnich.

Przesyłając rozporządzenie to w polskim przekładzie, poleca c. k. Rada szkolna krajowa Dyrekcyi, aby podała je do wiadomości grona nauczycielskiego celem bezzwłocznego zastosowania w praktyce z uwzględnieniem następujących, reskryptem ministeryalnym z dnia 4. grudnia 1908 L. 48146 i 4. stycznia 1909 L. 52963 potwierdzonych wskazówek:

1. Wspólna praca nauczyciela i uczniów odbywać się powinna nie tylko przy powtarzaniu przerabianego już materyału nauki, lecz także — o ile możności — przy podawaniu materyału nowego. W obu zaś przypadkach należy zawsze szczególną uwagę zwracać na wiadomości zasadnicze i dokładać starań, aby się stały trwałą i żywą własnością uczniów.

2. Powtarzając lekcyę dawną lub przerabiając nową, winien nauczyciel — o ile to możebne — łączyć ich treść z treścią lekcyi poprzednich, byleby z postępem nauki stopniowo ograniczał zakres wiadomości dawniejszych stosownie do różnego ich znaczenia.

3. Na lekcyach szkolnych powinno w ogóle nauczanie mieć przewagę nad suchem egzaminowaniem. Z tego powodu należy więcej czasu poświęcać przerabianiu nowego materyału nauki, niż powtarzaniu dawnego. Im dokładniej przerabia się lekcye nowe, tem krócej trwać może ich powtórzenie.

4. Nauczyciele starać się będą, aby każdy uczeń regularnie i sumiennie odrabiał nie tylko poszczególne lekcye, lecz także partye, ilekroć przedmiot nauki tego wymaga, aby po gruntownem przerobieniu kilku lekcyi, stanowiących całość, powtórzyć je razem w ograniczeniu do wiadomości zasadniczych.

5. Bezpośrednim, właściwym celem powtarzania lekcyi z uczniami w szkole jest prostowanie, uzupełnianie, pogłębianie i utrwalanie dostarczanych im wiadomości; badanie postępu uczniów powinno być zawsze tylko pośrednim, ubocznym celem powtarzania. W toku tej pracy

może jednak nauczyciel w korzystnych warunkach zewnętrznych wyrobić sobie z czasem pewien sąd o postępie uczniów, do czego posłużą mu także spostrzeżenia, zbierane podczas przerabiania lekcyi nowych.

6. Przy egzaminach oryentacyjnych, towarzyszących powtarzaniu lekcyi, może nauczyciel dla wsparcia pamięci notować sobie tylko ważniejsze spostrzeżenia. Do takich spostrzeżeń należą także odpowiedzi uczniów na pytania, odnoszące się do rzeczy istotnych, a dające uczniom sposobność okazania i wiedzy i dojrzałości umysłowej. Nauczyciel może więc zapisywać sobie ocenę tych odpowiedzi, jeżeli to uzna za potrzebne dla ścisłej klasyfikacyi; nie powinien jednak oceniać odpowiedzi na pytania przygodne, które dotyczą szczegółów drobnych, dla ogólnego wykształcenia obojętnych, albo wymagają raczej uwagi lub pamięci, niż samodzielnej myśli i sądu.

Przy egzaminach klasyfikacyjnych, których przedmiotem są mniejsze lub większe partye materyału naukowego, powinien każdy dokładniej zbadany uczeń otrzymać notę, na jaką wedle przekonania nauczyciela zasłużył. Lecz i przy tych egzaminach należy ile możności zatrudniać pytaniami całą klasę, jak to poleca okólnik c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 8. stycznia 1903 r. L. 489.

7. Nauczyciel, egzaminując uczniów, powinien wnikać w tok ich myśli i pozwalać im wyrażać się swobodnie własnemi słowami; w razie zaś potrzeby powinien pytaniami pomocniczemi prowadzić ich do celu, a nie zniewalać do bezmyślnego odgadywania tej odpowiedzi, którą sam sobie ułożył.

Oceniając postęp ucznia badanego, powinien nauczyciel sumiennie ważyć stwierdzone zasoby jego wiedzy, jako też zdolność samodzielnego nimi władania i na tej podstawie wydawać o nim sąd przedmiotowy, a nie polegać tylko na odkrytych w jego wiedzy brakach, częstokroć nieuchronnych, przypadkowych lub dla późniejszej nauki obojętnych. Na wybór więc noty wpływać powinno nie tylko to, czego uczeń nie umiał, lecz także to, co rzeczywiście umiał.

8. Noty, przyznawane uczniom przy klasyfikacyach okresowych, powinny być wyrazem wszystkich tych faktów, które dają prawdziwy obraz aplikacyi ucznia, na których zatem można oprzeć sprawiedliwy sąd o jego wiedzy i umysłowej dojrzałości. Składają się na to:

a) Wyniki egzaminów klasyfikacyjnych, obejmujących większe lub mniejsze, trudniejsze lub łatwiejsze, ważniejsze lub mniej ważne partye przedmiotu;

b) Wyniki egzaminów piśmiennych i wypracowań piśmiennych — w tej mierze, którą im rozporządzenie Pana Ministra zakreśla;
c) Wyniki egzaminów oryentacyjnych, jako też wyobrażenie ogólne, które nauczyciel zdołał sobie wyrobić o uczniach na podstawie spostrzeżeń, zebranych w czasie powtarzania lekcyi dawnych i przerabiania lekcyi nowych.

9. Noty ogólne ustala się nie zapomocą mechanicznego obliczenia na podstawie not szczegółowych, lecz na zasadzie sumiennego ich odważania, przyczem uwzględniać należy nie tylko ich znaczenie, lecz także ich liczbę, rodzaj i następstwo.

10. Klasyfikacya uczniów powinna być ścisłą, sprawiedliwą i jednolitą. Aby się zalecała tymi przymiotami, powinien każdy nauczyciel:
a) Pamiętać o tem, że wyrazy, oznaczające stopnie postępu, są stałymi terminami, które dla wszystkich nauczycieli i dla wszystkich przedmiotów nauki to samo mają znaczenie, określone dokładnie w rozporządzeniu ministeryalnem;
b) Poznać, jak jego poprzednik ocenił tych samych uczniów przy ostatniej klasyfikacyi i jak inni nauczyciele, w tej samej klasie zatrudnieni, ocenili ich w swoich przedmiotach;
c) Ważyć nie samą tylko wiedzę uczniów w zakresie swego przedmiotu, lecz także umysłowy ich rozwój w ogóle;
d) Uwzględniać wrodzone właściwości uczniów, które czasem w korzystniejszem, nieraz w mniej korzystnem świetle okazują ich postęp;
e) Liczyć się z warunkami, wśród których szkoła spełniała swoje względem uczniów obowiązki.

11. Katalogi klasowe, mające przez cały rok znaczenie katalogów głównych, powinny zalecać się schludnością, dokładnością, trwałością i wygodnym formatem. Należy też przechowywać je w miejscu bezpiecznem.

12. Gospodarz klasy, ogłaszając wynik klasyfikacyi okresowych, powinien wymieniać także tych uczniów, którzy zachowaniem się, pilnością i postępami w naukach zasłużyli na pochwałę. Przy klasyfikacyach okresowych trzeba się więc i nad tem zastanawiać.

Rodzicom lub ich zastępcom należy udzielać informacyi o zachowaniu się, pilności i postępie uczniów przynajmniej dwa razy na miesiąc w stałych godzinach, które oznaczy dyrektor w porozumieniu z gronem nauczycieli.

Do udzielania informacyi obowiązani są wszyscy nauczyciele, przy czem nie omieszkają stosować się do okólnika c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 15. marca 1898 r. L. 1724.

13. Wykonując postanowienia ustępu 10, odnoszące się do klasyfikacyi uczniów w gimnazyach, przestrzegać należy następujących zasad:

a) Noty z obowiązkowej nauki rysunków, gimnastyki i kaligrafii, jako też z przedmiotów względnie obowiązkowych wpływają na ogólny wynik klasyfikacyi tylko w kierunku dodatkim:

b) Na egzamin poprawczy z jednego przedmiotu może konferencya nauczycieli pozwolić tylko temu uczniowi, który w pierwszem półroczu okazał w tym przedmiocie postęp przynajmniej dostateczny, a daje niewątpliwą rękojmię, że w ciągu feryi zdoła wyrównać braki, stwierdzone w jego wiedzy przy egzaminie promocyjnym.

W szkołach realnych obowiązują w obu tych wypadkach postanowienia §. 18. ustawy krajowej z dnia 24. sierpnia 1899.

14. Uczeń nie może nadal uczęszczać do tego samego zakładu, jeżeli niedobrowolnie powtarzając klasę, nie uzyskał promocyi do klasy następnej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 14. stycznia 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski w. r.

L. 1695.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich c. k. gimnazyów i c. k. szkół realnych w sprawie egzaminów prywatnych w szkołach średnich.

P. Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 2. stycznia 1909 L. 51190 z roku 1908 rozporządził, co następuje:

W myśl tutejszego rozporządzenia z dnia 11. czerwca 1908 L. 26651 (Nr. 37 Dz. rozp. min.) mają w przyszłości prywatyści szkół średnich składać egzamin prywatny z reguły za cały rok szkolny:

można jednak na życzenie rodziców lub opiekunów także z końcem pierwszego półrocza przypuszczać prywatystów do egzaminu z materyału nauki, przepisanego na to półrocze. Z wyniku takiego egzaminu należy wydawać im półroczne wykazy cenzur.

Jeżeli się odbywa egzamin półroczny, to egzamin z końcem roku szkolnego winien rozciągać się tylko na materyał naukowy, przepisany na drugie półrocze; noty jednak świadectwa rocznego ustala się nie według wyniku tego egzaminu wyłącznie, lecz także z uwzględnieniem not wykazu półrocznego.

W szkołach realnych mają powyższe postanowienia tylko o tyle moc obowiązującą, o ile wydane dla tych szkół ustawy krajowe nie przepisują, że każdy uczeń ma z końcem każdego półrocza otrzymać świadectwo szkolne, w którym to przypadku muszą tak samo, jak dotąd, odbywać się egzamina półroczne.

Taksa za egzamin całoroczny wynosi jak dotychczas 48 K, za egzamin półroczny 24 K.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 14. stycznia 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski w. r.

Wiadomości osobiste.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty przyznał ks. Adryanowi Dobrzańskiemu, profesorowi c. k. gimnazyum w Buczaczu VIII. klasę rangi.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła rzeczywistych nauczycieli: Kazimierza Nagóreckiego, kierownika filii c. k. gimnazyum w Stryju, nauczycieli Maryana Młodnickiego w c. k. gimnazyum V. we Lwowie i Maryana Woycikiewicza w c. k. gimnazyum w Mielcu w zawodzie nauczycielskim i nadała im tytuł c. k. profesora.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Włodzimierza Kowalskiego, rzeczywistego nauczyciela c. k. szkoły realnej w Jarosławiu do c. k. szkoły realnej w Krośnie; Hieronima Drozda, rzeczywistego nauczyciela c. k. szkoły realnej w Krośnie do c. k. szkoły realnej w Jarosławiu.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 5.075. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Kolbuszowej konkurs:

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 5-klasowej szkole męskiej w Kolbuszowej z obowiązkiem udzielania nauki religii także i w 5-klasowej szkole żeńskiej w Kolbuszowej.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na trzy posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Woli raniżowskiej.
2. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Widełce.
3. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Krzątce, Kolbuszowej górnej i Widełce.
4. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Komorowie, Ostrowach baranowskich, Nowej Wsi i Trzebusce.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski.

O posadę nauczyciela religii mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani księża świeccy lub zakonni, którzy w razie otrzymania posady nie mogą sprawować obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane, osobno o każdą posadę, należy wnieść za pośrednictwem swej władzy przełożonej w terminie do końca lutego 1909 r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 23. grudnia 1908.

L. 77. Celem obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac ogłasza się niniejszem następujący konkurs:

1. Na posady nauczycieli szkół 4-klasowych w Czchowie i w Radłowie.
2. Na posady nauczycieli kierujących szkół 2-klasowych w Zaborowiu i Biesiadkach.
3. Na posady nauczycieli lub nauczycielek szkół 2 klasowych w Biesiadkach, Stróżach, Iwkowej i Domosławicach.
4. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Dąbrówce morskiej i Woli dębińskiej.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku do końca lutego 1909.

W Brzesku, dnia 12. stycznia 1909.

L. 48. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kosowie ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Kutach z obowiązkiem udzielania nauki religii w 6-klasowej szkole żeńskiej w Kutach.

2. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Kutach z obowiązkiem udzielania nauki religii i w 6-klasowej szkole żeńskiej w Kutach.

3. Na posadę nauczycielą religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Kosowie z obowiązkiem udzielania nauki religii i w 5-klasowej szkole żeńskiej w Kosowie.

4. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Kosowie z obowiązkiem udzielania nauki religii i w 5-klasowej szkole żeńskiej w Kosowie.

O te posady ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli spełniać obowiązków duszpasterskich.

5. Na dwie posady nauczycieli w 6-klasowej szkole męskiej w Kutach z pierwszeństwem dla kandydatów posiadających egzamin wydziałowy z przedmiotów objętych grupą I.

6. Na dwie posady nauczycieli w 5-klasowej szkole męskiej w Kosowie z pierwszeństwem dla kandydatów posiadających egzamin wydziałowy z przedmiotów objętych grupą II. i III.

Z poborami IV. klasy płac:

7. Na trzy posady nauczycieli w 4-klasowej szkole mieszanej połączonej z dopełniającym kursem rolniczym w Kobakach, z pierwszeństwem dla kandydatów, którzy wykażą się uzdolnieniem do udzielania nauki gospodarstwa; w tej szkole jest język niemiecki przedmiotem obowiązkowym.

8. Na posady nauczycieli kierujących w szkołach 2-klasowych w Dołhopolu Kosowie starym i Moskalówce.

9. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Dołhopolu, Hołowach, Kosowie starym i Moskalówce.

10. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Krzyworówni, Rostokach, Rożnie małym i Żabiu—Słupejce.

W szkołach pod 1, 2, 3, 4, 5, 6, jest język wykładowy polski w innych ruski.

Udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kosowie w terminie do końca lutego b. r.

Kompetujący równocześnie o kilka posad winni o każdą posadę wnieść osobne podanie z dołączeniem wykazu lat służby i tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kosów, dnia 13. stycznia 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi.*

L. 56.984. Niniejszem ogłasza się konkurs na posadę nauczyciela głównego c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Samborze. Do posady tej przywiązane są pobory i prawo do dodatków pięcioletnich unormowane ustawami z dnia 19. września 1898 Dz. u. p. Nr. 174 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z języka niemieckiego i polskiego jako przedmiotów głównych.

Podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych, sporządzoną na przepisanym formularzu (Qualifikationstabelle), należy wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 5. lutego 1909 za pośrednictwem przełożonej władzy.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi nauczycielskiej pełnili w szkołach średnich obowiązki zastępców nauczycieli, a pragną, aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby, ale także do przyznania dodatków pięcioletnich podług analogii § 9. względnie 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55, winni zaznaczyć to wyraźnie w swych podaniach, a zarazem wykazać w tabeli kwalifikacyjnej najdokładniej, od którego czasu, jak długo i w jakiej ilości godzin pełnili obowiązki w charakterze suplentów, podając daty i liczby odnośnych dekretów.

Podobnież kandydaci którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych względnie w c. k. seminaryach nauczycielskich, były im policzone w sposób powyższy po myśli § 15. i 16. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55, winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie tych przepisów ustawy.

Podania zebrane przedłożą Dyrekcye względnie c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do 15. lutego 1909 wypełniwszy należycie w języku niemieckim odnośne rubryki tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 18. grudnia 1908.

L. 2078. C. k. Rada szkolna okręgowa w Zborowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich 1-klasowych szkół w Hodowie i Kudobińcach z poborami IV. klasy płac. W szkołach tych jest język wykładowy ruski.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w tabele służbowe należy wnieść za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zborowie do końca lutego 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Zborów, dnia 19. grudnia 1908.

L. 4097. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żółkwi ogłasza niniejszem konkurs na posadę dyrektorki 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą w Żółkwi. Do posady tej przywiązane są pobory II. klasy płac. Od kandydatek wymaga się egzaminu do szkół wydziałowych z grupy I.

Szkoła ta jest pod zarządem S. S. Felicyanek.

Podania udokumentowane, wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby do emerytury, należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żółkwi do końca lutego 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Żółkiew, dnia 16. grudnia 1908.

L. 5022. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jarosławiu ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela 4-klasowej szkoły pospolitej męskiej połączonej z 3-klasową szkołą wydziałową im. ks. Skargi w Jarosławiu, z poborami II. klasy płac, zastrzegając pierwszeństwo kompetentom z egzaminem wydziałowym z I. grupy.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jarosławiu w terminie do końca lutego 1909.

Jarosław, dnia 30. grudnia 1908.

L. 5343. Celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem konkurs.

A) Z poborami II. klasy płac.

1. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w szkole 3-klasowej wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im. Mickiewicza w Stryju.

2. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej w szkole 4-klasowej męskiej im. Jana Kochanowskiego w Stryju, z obowiązkiem udzielania nauki religii także i w innych szkołach ludowych w Stryju.

B) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego i dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej mieszanej w Demni wyżnej.

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Skolem.

C) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Dobrzanach, Dzieduszycach wielkich, Podborodcach, Siemiginowie.

2. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Dołhołuce (z klasą nadetatową), Felicyówce (Feliziental) (z klasą nadetatową), Stynawie wyżnej (z klasą nadetatową), Truchanowie (z klasą nadetatową), Chaszczowaniu, Karolówce (Karlsdorf), Kłodnicy, Manastercu, Międzybrodach, Pławiu-Brynówce, Pławiu-Wadrysówce, Podhorcach, Rożance wyżnej, Strzałkowie, Woli dołhołuckiej, Żulinie (z klasą nadetatową).

Językiem wykładowym w szkołach w Stryju, Demni wyżnej i Skolem jest język polski, w szkołach w Felicyówce i Karolówce niemiecki, we wszystkich innych język ruski.

Prawo prezentowania nauczycieli w Demni wyżnej służy właścicielowi obszaru dworskiego.

O posady nauczycieli religii ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani duchowni świeccy lub zakonni.

O posady kierownika i nauczycieli szkoły w Demni wyżnej i Skolem ubiegać się mogą nauczyciele posiadający kwalifikacyę do szkół pospolitych z prawem udzielania nauki języka niemieckiego.

Podania udokumentowane i w tabele kwalifikacyjne zaopatrzone, wnosić należy za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stryju w terminie do końca lutego 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Stryj, dnia 15. grudnia 1908.

Ogłoszenie licytacyi.

Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy piątrowego budynku według planu normalnego dla szkoły ludowej w Mazurach w okręgu kolbuszowskim, mieszczącego w sobie 4 sale naukowe, kancelaryę i mieszkanie dla nauczyciela kierującego, składające się z 2 pokoi i kuchni, ogłasza się licytacyę przez pisemne oferty, które można wnieść do dnia 1. lutego 1909 do godziny 12. w południe na ręce Przewodniczącego c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kolbuszowej.

Cena wywołania wynosi 25.000 K.

Od oferenta najkorzystniejszej oferty zażąda się wadyum w wysokości 5% oferowanej kwoty.

Plany i kosztorysy są do przejrzenia w godzinach urzędowych w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 8. stycznia 1909.

Ogłoszenia.

Na mocy rozporządzenia J. E. P. Ministra Robót Publicznych z dnia 22. lipca 1908 L. 63/XXI a (302) odbędzie się w czasie od 15. kwietnia do 15. lipca b. r. I. półkurs A zawodowy dla dalszego kształcenia nauczycieli rysunków szkół przemysłowych uzupełniających w c. k. państwowej szkole przemysłowej we Lwowie z następującym programem:

1. Geometrya i nauka o rzutach, rysunki geometryczne i rzutowe 12 godzin.

2. Rysunki odręczne i ćwiczenia w szkicowaniu podług przedmiotów i modeli z zakresu zawodowego 10 godzin.

3. Modelowanie 4 godziny.

4. Nauka o formach przemysłu budowlanego i artystycznego 6 godzin. Razem 32 godziny tygodniowo.

Liczba uczestników tego kursu wynosić ma 20.

Kandydaci mają swe należycie uzasadnione podania (zaopatrzone w świadectwa i dekrety) wnieść na dwa miesiące przed rozpoczęciem kursu za pośrednictwem Kierownictwa szkoły uzupełniającej, w której pełnią obowiązki, do Dyrekcyi c. k. państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie.

Przełożone Kierownictwo szkoły zaznaczy na podaniu liczbę zajętych w swej szkole nauczycieli, którzy kurs zawodowy już ukończyli, tudzież czas służby spędzonej przez kandydatów przy szkołach przemysłowych uzupełniających.

Pierwszeństwo przyjęcia na kurs zawodowy mają ci nauczyciele, którzy w szkołach przemysłowych uzupełniających uczą już przedmiotów objętych programem kursu, na który się zgłaszają.

Każdy zamiejscowy uczestnik I. kursu zawodowego *A* otrzyma za każdy półkurs zapomogę z Ministerstwa Robót Publicznych w kwocie 180 K.

Zasiłku w tym samym stosunku należy spodziewać się ze strony Wydziału krajowego.

Bliższe warunki tego kursu określone są w okólniku c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 12. października 1908 L. 38.133.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych z językiem wykładowym polskim odbędą się przed c. k. Komisyą egzaminacyjną w Rzeszowie w drugiej połowie lutego b. r. Termin wnoszenia należycie udokumentowanych podań do 15. lutego b. r.

Dzień rozpoczęcia egzaminu będzie kandydatom podany osobno do wiadomości.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed c. k. Komisyą egzaminacyjną w Tarnowie odbędą się w drugiej połowie lutego b. r. Termin wnoszenia podań do końca stycznia b. r. Dzień rozpoczęcia egzaminu będzie kandydatom podany później do wiadomości.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 3.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 26. stycznia 1909.

L. 63.160.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych w sprawie kursów analfabetów.

Poleca się c. k. Radom szkolnym okręgowym, aby w bieżącym roku szkolnym zbadały dokładnie przez c o n a j m n i e j d w u k r o t n ą wizytacyę c. k. inspektora szkolnego okręgowego wszystkie w okręgu istniejące kursy dla dorosłych analfabetów i przedłożyły wyczerpujące sprawozdanie o działalności i wynikach tych kursów, jakoteż o osobach udzielających nauki na tych kursach.

Co do każdego kursu należy podać dokładnie koszta utrzymania wyjaśniając, kto je ponosi i czy kurs zasługiwałby ewentualnie na zasiłek z funduszów krajowych oraz w jakiej wysokości.

W szczególności zwrócą c. k. Rady szkolne okręgowe uwagę na kursy analfabetów złożone z osób jednego i tego samego zawodu jak n. p. sług, żołnierzy, robotników i t. p.

Sprawozdanie należy przedłożyć w nieprzekraczalnym terminie do końca lipca 1909 r.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 5. stycznia 1909.

Za c. k. Namiestnika:

Dembowski.

L. 62.241.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych i do Zarządów wszystkich szkół ludowych, pospolitych i wydziałowych, publicznych i prywatnych, w sprawie udzielania nauki rysunków odręcznych.

W dziedzinie nauki rysunków odręcznych zaznaczyły się w ostatnich czasach usiłowania, zmierzające do wprowadzenia nowej metody, odbiegającej od systemu, przepisanego w obowiązujących obecnie planach naukowych.

Chcąc dać nauczycielom sposobność do wprowadzenia tych kierunków i zbadania wartości nowej metody w zastosowaniu do potrzeb i warunków naszych szkół ludowych, c. k. Rada szkolna krajowa postanowiła na mocy reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 3. maja 1904 do L. 16.020 wziąć pod rozwagę, czyby nie można w takich szkołach, których nauczyciele na kursach fachowych i własną pracą nabyli potrzebnej biegłości, zezwalać na przeprowadzanie próbnych ćwiczeń w rysowaniu według swobodniejszej metody, nie zmieniając ani wymiaru godzin, przeznaczonego w planie naukowym, ani zakreślonego celu nauki. Obok rysowania z przypomnienia a względnie rysunku z pamięci możnaby tu uwzględnić głównie rysunek z natury, tudzież jako osobne ćwiczenie rysunek „rozmachowy“ (po niem. *Freiarmzeichnen*). Pragnąc mieć przegląd sił nauczycielskich, uzdolnionych pod tym względem wybitnie i mogących przeprowadzić te próbne ćwiczenia z pewną korzyścią dla nauki, c. k. Rada szkolna krajowa zażądała rozporządzeniem z dnia 2. grudnia 1904 do L. 17.336 od c. k. Rad szkolnych okręgowych wykazów tabelarycznych.

Wobec głosów, odzywających się z kół nauczycielskich, c. k. Rada szkolna krajowa zarządziła w 8-mym punkcie rozporządzenia z dnia 15. kwietnia 1908 do L. 18.050 (Dz. urzędowy Nr. 9), aby na konferencyach okręgowych, mających odbyć się w r. 1908, jeden temat był poświęcony sprawie udzielania nauki rysunków. Rady szkolne okręgowe otrzymały polecenie, aby postarały się o wybór stosownie uzdolnionych prelegentów, którzyby mogli przedstawić zgromadzonym członkom konferencyi teoretycznie i praktycznie najnowsze kierunki udzielania nauki rysunków w szkołach ludowych, uwzględniając warunki i potrzeby rozmaitych kategoryi szkół, istniejących w okręgu. Również miano temu przedmiotowi poświęcić jedną lekcyę wzorową (punkt 11).

Ze sprawozdań o przebiegu konferencyi okręgowych i z rozmaitych specyalnych prób i usiłowań c. k. Rada szkolna krajowa dowiedziała się, że sprawa ta obudziła w kołach nauczycielskich żywe zainteresowanie się i zapał. Z drugiej strony jednak przekonała się c. k. Rada szkolna krajowa, że traktowanie tej sprawy w niektórych okręgach przybrało fałszywy kierunek, że niektóre konferencye uchwaliły daleko idące wnioski, nie liczące się ze siłami i z warunkami pracy przeważnej części personalu nauczycielskiego, a co gorsza, że gdzieniegdzie poczęto, nie czekając na załatwienie sprawy w przepisanym porządku. na własną rękę wprowadzać w toku nauczania rozmaite próby i dowolne zmiany, wypaczające cały program nauki i wprowadzające niepożądany zamęt i zamieszanie.

W tej mierze c. k. Rada szkolna krajowa musi przypomnieć wszystkim powołanym czynnikom normatywne rozporządzenia tutejsze z dnia 19. kwietnia 1890 do L. 4475 i z dnia 12. grudnia 1890 L. 21.388 (Zbiór okólników tom II. Nr. 309 i Nr. 322, Pierożyński, Ustawy i rozporządzenia str. 427—429).

W rozporządzeniach tych zastrzeżono wyraźnie, że uchwały konferencyi okręgowych można tylko o tyle wprowadzać zaraz w wykonanie, o ile one nie sprzeciwiają się obowiązującym zasadniczym przepisom, i że należy w każdym razie ściśle badać, która władza uprawniona jest do zmiany tych postanowień. Zaznacza się też, że Rada szkolna krajowa, zwracając się w sprawie nauki rysunków do Rad szkolnych okręgowych, w rozporządzeniu swem z dnia 2. grudnia 1904 do L. 17.336 wyraźnie zastrzegła konieczność wydawania dalszych stosownych zarządzeń szczegółowych na podstawie jak najściślejszego wyboru osób, które studyami swemi, znajomością rzeczy i wprawą mogą dać rękojmię, że w granicach zakreślonych obowiązującym planem, potrafią zużytkować nabytą w nowych kierunkach biegłość z korzyścią dla nauki.

Aby tym nauczycielom, którzy obeznawszy się z nowymi prądami w nauce rysunku, pragnęliby spróbować własnych sił w tym kierunku na drodze doświadczenia, dać pewną swobodę, bez zachwiania jednak poważnego toku pracy szkolnej, c. k. Rada szkolna krajowa upoważnia Rady szkolne okręgowe do stosownych zarządzeń, a mianowicie:

1. C. k. okręgowy inspektor szkolny ma wybrać i wskazać Radzie szkolnej okręgowej te siły nauczycielskie swego okręgu szkolnego, którym ze względu na ich dotychczasową aplikacyę i przygotowanie zawodowe można zezwolić na zastosowanie swobodniejszej metody w nauce rysunku.

2. Podejmujące się dobrowolnie tego zadania siły nauczycielskie mają ułożyć do swego użytku plan postępowania na cały rok szkolny, radząc się w tej mierze podręczników w języku polskim: *„Lukas-Ullmann. Nowe kierunki w elementarnej nauce rysunków, opracował prof. Emil Bernhardt. Wiedeń 1907, nakładem A. Müllera-Fröbelhaus“ i „Jan Gołębiowski. Nowy kierunek w rysunku elementarnym. Stanisławów 1908“*, według upodobania zaś także podręcznika w języku niemieckim p. t. *„Franz Kulstrunk. Entwurf eines Lehrplanes für Zeichnen an der österreichischen Volksschule. Salzburg 1905. Verlag der Mayrischen Buchhandlung“.*

3. Zebrane w powyższych podręcznikach wzory pod żadnym warunkiem nie powinny być kopiowane ani przez nauczyciela, ani przez uczniów; mają one natomiast wskazywać ogólnie drogę postępowania, oraz zakres tematów i środków naukowych.

Należy przeto zaznaczyć dobitnie, iż z wyjątkiem motywów ornamentalnych, wszystkie okazy i modele, mające być przedmiotem obserwacyi młodzieży, a następnie ćwiczenia rysunkowego, jak rośliny, kwiaty, owoce, motyle, naczynia, przedmioty użytkowe, narzędzia i t. p. powinny być zawsze pod ręką, na co przy wizytacyi nauki należy zwracać baczną uwagę. Nawet w zakresie rysunku ornamentalnego, o ile tematem nauki i ćwiczenia będą motywy swojskie, napotykane w tak obfitej mierze w zdobnictwie ludowem, należy dążyć do gromadzenia okazów rzeczywistych, co przy dobrej woli, inicyatywie i pomysłowości nauczycielstwa niewątpliwie da się uskutecznić.

4. Przy wizytacyi c. k. okręgowy inspektor szkolny nie zaniedba także zwracać zawsze uwagi nauczycieli (nauczycielek) na to, że głównem ich zadaniem jest uczyć młodzież patrzeć i spostrzegać, rozwijać w niej zdolność pojmowania, zapamiętywania i najprostszego przedstawiania kształtów. Nie chodzi zatem o to, aby rysunki szkolne zawsze były kaligraficznie czyste, lecz o to, aby uwidoczniały i stwierdzały rozwijającą się zdolność spostrzegania i pojmowania kształtów a w danym razie i barw, a przeto przedewszystkiem były środkiem kształcenia oka wyobraźni i pamięci, a dopiero w związku z tem i przez to środkiem kształcenia także ręki.

5. Z końcem bieżącego roku szkolnego szkoły okręgu inspekcyjnego, w których będzie zastosowany tok postępowania wymieniony w punkcie 2-gim, przedłożą Radzie szkolnej okręgowej rysunki szkolne jednego ucznia (jednej uczenicy), a to z każdego stopnia nauki. Rysunki, opatrzone nazwiskiem ucznia (uczenicy) i dokładną datą co do czasu,

w którym każdy rysunek został wykonany, należy przedłożyć w osobnej dla każdego ucznia (uczenicy) okładce ze zwyczajnego papieru pakunkowego, na okładce zaś uwidocznić nazwę i siedzibę szkoły, stopień nauki i nazwisko nauczyciela (nauczycielki).

6. Z całym naciskiem należy zwrócić uwagę, że przedłożone rysunki bezwarunkowo mają być samodzielnemi pracami młodzieży, wykonanemi bez jakichkolwiek poprawek nauczyciela (nauczycielki).

7. Wykaz sił nauczycielskich, którym Rada szkolna okręgowa poleci nauczanie w duchu powyższym, należy podać do wiadomości Rady szkolnej krajowej zaraz po ustaleniu sprawy. najpóźniej zaś do końca miesiąca lutego 1909, ponieważ liczba tych sił będzie podstawą do dalszych zarządzeń.

8. Wymienione w punkcie 5-tym rysunki szkolne należy przedłożyć Radzie szkolnej krajowej w czasie właściwym, to jest do końca miesiąca lipca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 3. stycznia 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski w. r.

L. 753.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych i do Zarządów wszystkich szkół ludowych w sprawie kursów ogrodniczych i kursu pszczelniczego dla nauczycieli i dla nauczycielek szkół ludowych.

Pobobnie jak w latach poprzednich, będą urządzone w roku bieżącym dla nauczycieli szkół ludowych następujące pełne kursy ogrodnicze, z których każdy trwać będzie przez dwa tygodnie w porze wiosennej, a następnie przez jeden tydzień w miesiącach sierpniu lub wrześniu:

1. W K r a k o w i e, na Prądniku czerwonym;
2. W T a r n o w i e;
3. W Z a l e s z c z y k a c h;
4. W D ą b i u koło Krakowa, kurs ogrodniczy wyłącznie dla nauczycielek.

Na kursach ogrodniczych w Krakowie, Tarnowie i Zaleszczykach będą przedmiotem nauki i robót praktycznych:

a) gospodarka i praktyczna nauka w ogrodzie szkolnym;

b) przeszczepianie starszych drzew celem ujednostajnienia doboru odmian:

c) wycieczki do sadów włościańskich dla wykonywania robót praktycznych (o ile na to pozwolą stosunki lokalne);

d) zużytkowanie i przeróbka owoców (na kursie letnim);

e) dokładne omówienie sposobu działania komitetów i kółek ogrodniczo-pszczelniczych, a nadto

f) na kursie w Zaleszczykach bardziej szczegółowo omówienie uprawy winorośli, ze względu na tamtejszy klimat, sprzyjający jej uprawie.

Z uwagi na punkt e) programu wykładów postanowiła c. k. Rada szkolna krajowa przy przyjmowaniu na wymienione kursy ogrodnicze oddać pierwszeństwo członkom komitetów i instruktorom (przewodniczącym) kółek ogrodniczo-pszczelniczych, o ile dotyczący nauczyciele w ciągu ostatnich lat nie brali jeszcze udziału w takim kursie.

Kurs ogrodniczy w Dąbiu będzie przeznaczony wyłącznie dla nauczycielek szkół żeńskich wydziałowych oraz szkół żeńskich pospolitych 4-ro 5-cio i 6-cio klasowych, o ile przy tych szkołach istnieją ogrody, a zgłaszające się o przyjęcie nauczycielki zarządzają samoistnie ogrodem. W planie nauki na tym kursie będzie szczególnie uwzględniony dział warzywnictwa, hodowla kwiatów, oraz ten dział ogrodnictwa, który wchodzi równocześnie w zakres gospodarstwa domowego, jak przeróbki, konserwy i t. p.

Zgłoszenia o przyjęcie na te kursy winni nauczyciele względnie nauczycielki, odpowiadający powyżej wymienionym warunkom, przedłożyć najpóźniej do 20. lutego b. r. za pośrednictwem Dyrekcyi względnie Zarządu szkoły na ręce przełożonych Rad szkolnych okręgowych, odwołując się w swem podaniu do niniejszego okólnika.

Prócz tych powyżej wymienionych kursów ogrodniczych pełnych, urządzi c. k. galicyjskie Towarzystwo gospodarskie w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową kilkudniowe kursy ogrodnicze dla nauczycieli i nauczycielek z następujących okręgów:

1. W Brodach 6-dniowy kurs ogrodniczy dla nauczycieli okręgu brodzkiego;

2. 3. i 4. W Sanoku, Dolinie i Nadwórnie trzydniowe kursy przeszczepiania drzew dla instruktorów kółek z wymienionych okręgów i z okręgów sąsiednich w Lisku, Kałuszu i Bohorodczanach;

5. i 6. We Lwowie i Przemyślu czterodniowe kursy wyłącznie warzywnicze dla nauczycieli i nauczycielek (samoistnych) z okręgu lwowskiego zamiejskiego i z okręgu przemyskiego.

Nauczyciele z powyżej wymienionych dziewięciu okręgów mogą zgłaszać się o przyjęcie tylko na kurs w swoim, względnie w sąsiednim okręgu.

Wreszcie odbędzie się we Lwowie, jak co roku, kurs pszczelniczo-slöjdowy, na którym prócz wykładów z pszczelnictwa wyuczą się frekwentanci wyrabiania ulów i innych przyborów pszczelarskich. O przyjęcie na ten kurs mogą zgłaszać się nauczyciele zajmujący się pszczelnictwem a przytem obeznani choćby częściowo ze slöjdem drzewnym. I tu pierwszeństwo w przyjęciu mają instruktorowie kółek ogrodniczo-pszczelniczych.

Termin zgłoszenia do końca marca b. r.

Na wszystkich tych kursach liczba uczestników musi być ograniczoną ze względu na ćwiczenia i praktyczne roboty do najwyżej 15-tu osób. Każdy frekwentant otrzyma w czasie kursu dyety oraz zwrot kosztów podróży, a dla swej szkoły niewielki zbiorek narzędzi ogrodniczych wartości 10—15 koron.

Frekwentanci wybierający się na kursa ogrodnicze, winni zabrać ze sobą ubranie stosowne do wykonywania robót ogrodniczych w czasie mniej sprzyjającego stanu pogody w pierwszych tygodniach wiosennych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 15. stycznia 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski w. r.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 16. grudnia 1908 zamianować dra Tadeusza Wiśniowskiego, profesora c. k. gimnazyum VI. we Lwowie, zwyczajnym profesorem mineralogii i geologii na politechnice we Lwowie.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty poruczył Wiktorowi Doleżanowi, nauczycielowi głównemu c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Tarnowie, kierownictwo c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Rudniku.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty zamianował Henryka Pachońskiego, zastępcę nauczyciela w c. k. seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Krakowie, prowizorycznym nauczycielem głównym w tym zakładzie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała Tadeusza Niedzielskiego, inżyniera budownictwa miejskiego w Krakowie, rzeczywistym nauczycielem c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała posady rzeczywistych nauczycieli:

Antoniemu Łukasiewiczowi rzeczywistemu nauczycielowi w gimnazyum w Stryju i Władysławowi Podlasze profesorowi szkoły realnej w Śniatynie, w gimnazyum IV. we Lwowie:

Antoniemu Dudrykowi zastępcy nauczyciela w gimnazyum VI. we Lwowie, w gimnazyum w Stryju;

Eugeniuszowi Grzędzielskiemu zastępcy nauczyciela w gimnazyum I. w Rzeszowie, w szkole realnej w Śniatynie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

ks. Aleksandra Durkota na duchownego członka obrz. gr. kat. do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowym Targu;

Włodzimierza Leśniakowskiego, nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Kopyczyńcach, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Husiatynie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała nauczycielami religii rzym. kat. w szkołach miejskich we Lwowie:

ks. Maksymiliana Sokołowskiego w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im. św. Antoniego;

ks. Tomasza Sołtysika w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą im Konarskiego;

ks. Karola Szubę w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą im. św. Marcina.

ks. Jana Piwińskiego w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im Staszica;

ks. Andrzeja Kominka w szkole 4-klasowej męskiej im. Piramowicza;

ks. Stanisława Tomaszewskiego w 4-klasowej szkole męskiej im. Konarskiego.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

ks. Jana Szneidra nauczycielem religii rzym. kat. 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą w Białej;

ks. Zygmunta Schmuca nauczycielem religii rzym. kat. 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą w Krośnie;

ks. Józefa Szewczyka nauczycielem religii rzym. kat. 5-klasowej szkoły męskiej w Ropczycach;

Hilarego Chomiaka nauczycielem 5-klasowej szkoły męskiej w Brzozowie;

Berla Gottesmana nauczycielem religii izraelickiej 5-klasowej szkoły męskiej w Żydaczowie;

Karola Bieguna nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły w Łapanowie; Jana Filipiaka nauczycielem 4-klasowej szkoły w Tymbarku.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Wawrzyńca Gacka w Rączynie; Włodzimierza Nowickiego w Leszczynie; Juliana Szojkovitsa w Stańkowcach; Stanisława Kaniowskiego w Godowej; Kazimierza Langenfelda w Wołczem.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Maryę Przygodzką w Kniaźdworze; Maryę Błażowską w Kosmaczu; Cecylię Wernerównę w Czerniatynie; Natalię Wojtowiczównę w Szołomyi; Leonę Kopycińską w Brzyskach; Ruchlę Fensterównę w Czernelicy; Karolinę Szojkovitsową w Stańkowcach; Maryę Bączalską w Kasinie wielkiej.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Bazylego Czajkowskiego w Czechowej; Eustachego Koblańskiego w Kornicach; Zofię Przewłocką w Pieczarnej; Ludwika Powrózka w Głobikówce; Annę Hordyńską w Libuchowej; Helenę Borowską w Kocurowie; Balbinę Maksymowiczównę w Hołowiecku; Jana Koleckiego w Kaninie; Teodora Reszetyłę w Koniuchowie; Maryę Baarową w Rzeplinie; Zygmunta Pilikowskiego w Skorykach; Jana Łaskiego w Kadczy; Aurelię Jacorzyńską w Nagórzanach; Bronisławę Horodecką w Radawie; Pawła Kluzę w Zalipiu; Rudolfa Wojcieszczuka w Zarudziu; Zofię Kopeciównę w Młyńczyskach; Józefa Sobieckiego w Skomorochach.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Eugeniusza Złotnickiego nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej im. św. Jana Kantego w Przemyślu na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Przemyślu;

Emila Malca nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Przemyślu na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły męskiej im. św. Jana Kantego w Przemyślu.

Józefa Triskę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Ulhówku na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Woli wysockiej;

Eugenię Kulczycką nauczycielkę 3-klasowej szkoły w Kozach na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły w Kozach;

Izydora Tarnawskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Jasionowcach na posadę nauczyciela kierującego do 2-klasowej szkoły w Kniażem;

Wandę Haczewską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Wołczyszczowicach na równorzędną posadę do szkoły w Chorośnicy.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Eugenię Skalecką nauczycielkę 6-klasowej szkoły żeńskiej w Bóbrce;

Władysława Duszyka nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Hodowicy;

Kazimierza Taraska nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Libiążu wielkim;

Ignacego Hussakowskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Nawaryi;
Bronisławę Klimkową nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Derewni;
Ignacego Kostyrkę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Rudzie.

Zmarł:

Jan Zwoliński, stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Rycerce górnej w okręgu żywieckim: urodzony dnia 12. maja 1854, zmarł dnia 6. grudnia 1908 w 34. roku służby.

Organizacya szkół.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty nadał klasom I. do VI. prywatnego gimnazyum męskiego, utrzymywanego przez Radcę szkolnego dr. Karola Petelenza, emerytowanego dyrektora gimnazyalnego we Lwowie, prawo publiczności na rok szkolny 1908/9.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 12. stycznia 1909 l. 49.783, nadał prywatnej 3-klasowej szkole ludowej męskiej fundacyi br. Hirscha w Jagielnicy w okręgu czortkowskim, w myśl § 72. państwowej ustawy szkolnej z dnia 14. maja 1869 Dz. p. p. Nr. 62, prawo publiczności począwszy od roku szkolnego 1908/9 z tem ograniczeniem, że szkoła ta uprawnioną jest do wydawania świadectw mających ważność publiczną tylko własnym uczniom a nie prywatystom.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniami:

l. 63.519 gminę Ochmanów w okręgu wielickim z zakresu szkolnego w Zakrzowie i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Ochmanowie;
l. 63.631 gminę Moszczenicę wyżną w okręgu grybowskim z zakresu szkolnego w Moszczenicy niżnej i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Moszczenicy wyżnej;
l. 263 gminę Pławnę w okręgu grybowskim z zakresu szkolnego w Zborowicach i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Pławnej;
l. 1601 gminę Podniebyle w okręgu krośnieńskim z zakresu szkolnego w Kopytowej i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Podniebylu.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:

l. 65.049 1-klasową szkołę w Grabaninie-Sadkach w okręgu jasielskim;
l. 65.592 1-klasową szkołę w Jaworniku w okręgu sanockim;
l. 65.704 1-klasową szkołę w Bobrówce w okręgu jarosławskim;
l. 65.834 1-klasową szkołę w Kipsznej w okręgu grybowskim;
l. 65.959 1-klasową szkołę w Chałupkach w okręgu przeworskim;
l. 65.951 1-klasową szkołę w Tarnawie w części górnej w okręgu wadowickim;
l. 66.043 1-klasową szkołę w Nowej Wsi w okręgu niskim;
l. 66.045 1-klasową szkołę w Kończycach w okręgu niskim;

l. 408 1-klasową szkołę w Czertyżnem w okręgu grybowskim;
l. 413 1-klasową szkołę w Glinach małych w okręgu mieleckim;
l. 532 drugą 1-klasową szkołę w Przeciszowie na przysiółku Podlesie w okręgu wadowickim;
l. 709 1-klasową szkołę w Nanowej w okręgu dobromilskim;
l. 710 1-klasową szkołę w Smolnicy w okręgu dobromilskim;
l. 712 1-klasową szkołę w Łopusznicy w okręgu dobromilskim;
l. 713 1-klasową szkołę w Łopuszance w okręgu dobromilskim;
l. 714 drugą 1-klasową szkołę w Turce w okręgu kołomyjskim;
l. 715 1-klasową szkołę w Głobikowej w okręgu pilźneńskim;
l. 991 1-klasową szkołę w Rusiłowie w okręgu buczackim;
l. 1454 1-klasową szkołę w Brzezówce w okręgu rzeszowskim;
l. 1809 1-klasową szkołę w Netrebie w okręgu zbaraskim;
l. 1811 1-klasową szkołę w Zarudeczku w okręgu zbaraskim;
l. 2015 1-klasową szkołę w Bachnowatem w okręgu tureckim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniami:
l. 65.952 2-klasową szkołę w Przeciszowie w okręgu wadowickim na 4-klasową;
l. 217 2-klasową szkołę w Ułaszkowcach w okręgu czortkowskim na 4-klasową.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 64.618 budowę 4-klasowej szkoły w Rakowczyku w okręgu kołomyjskim;
l. 65.317 budowę 2-klasowej szkoły w Nidku w okręgu wadowickim;
l. 65.633 budowę 1-klasowej szkoły w Uniatyczach w okręgu drohobyckim;
l. 66.057 budowę 1-klasowej szkoły w Brzeżance w okręgu strzyżowskim;
l. 1456 budowę 1-klasowej szkoły w Mszanie górnej w okręgu limanowskim;
l. 1596 budowę 4-klasowej szkoły w Ryczowie w okręgu wadowickim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała bezprocentowe pożyczki na budowę szkół: gminie Głuchowice ad Brodki w okręgu lwowskim zamiejskim w kwocie 1.600 K; gminie Kowalówka w okręgu buczackim w kwocie 4.000 K.

Przybory naukowe.

Zwraca się uwagę Dyrekcyi c. k. seminaryów nauczycielskich na „Mapę plastyczną Tatr“ M. Lerskiego, wykonaną w gipsie a wydaną nakładem księgarni powszechnej we Lwowie. Model ten może oddać dobre usługi przy uczeniu czytania i zrozumieniu mapy, można go też użyć z wielkim pożytkiem do wielu tematów początkowej nauki geografii.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 1080. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs na posadę rzeczywistego nauczyciela technologii chemicznej w IX. klasie rangi w c. k. szkole przemysłowej w Krakowie.

Do tej posady przywiązane są pobory unormowane ustawą z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 175, tudzież ustawą z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydaci ubiegający się o powyższą posadę, mają należycie ostemplowane i do c. k. Rady szkolnej krajowej wystosowane podania, zaopatrzone w opis przebiegu życia, świadectwa ukończonych studyów wyższych oraz egzaminów państwowych, świadectwa z praktyki i świadectwo moralności wnieść do Dyrekcyi c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie najpóźniej do dnia 15. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 15. stycznia 1909.

L. 22. C. k. Rada szkolna okręgowa w Bochni ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego i trzech nauczycieli w szkole 4-klasowej męskiej im. Kazimierza Wielkiego w Bochni.

Do posad tych przywiązane są pobory II. klasy płac.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby przedetatowej, należy wnosić przez władzę przełożoną do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bochni najpóźniej do 15. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Bochnia, dnia 5. stycznia 1909.

L. 5694. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kamionce strumił. ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej mieszanej w Chołojowie z poborami IV. klasy płac, z językiem wykładowym polskim. Termin wnoszenia podań do 15. marca 1908.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kamionka strumił., dnia 29. grudnia 1908.

L. 123. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac ogłasza się konkurs:

1. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 4-klasowej w Birczy.

2. Na dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej w Birczy, z których jedna jest zastrzeżona dla mężczyzny.

3. Na dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej w Nowemmieście, z których jedna jest zastrzeżona dla mężczyzny.

4. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Falkenbergu. Wymagana jest kwalifikacya z języka niemieckiego jako przedmiotu naukowego.

5. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych: w Jaworniku ruskim, Jureczkowej, Kopyśnie, Leszczawie dolnej, Leszczawie górnej, Michowej, Piątkowej, Kropiwniku, Tarnawce i Leszczynach.

W szkołach w Birczy, Nowemmieście, Falkenbergu, Jureczkowej, Leszczawie dolnej i w Tarnawce jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dobromilu w terminie do 15. marca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Dobromilu, dnia 14. stycznia 1909.

L. 7956. C. k. Rada szkolna okręgowa zamiejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Posady nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Zboiskach z językiem wykładowym polskim.

2. Posady nauczyciela w szkole 1-klasowej w Podliskach wielkich z językiem wykładowym ruskim.

Ubiegający się o te posady winni należycie udokumentowane podania wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej do c k. Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej we Lwowie w terminie do 15. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej.

Lwów, dnia 2. stycznia 1909.

L. 100. W okręgu horodeńskim jest kilka posad nauczycieli (lek) nadetatowych zaraz do obsadzenia.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Horodenka, dnia 17. stycznia 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 5.075. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Kolbuszowej konkurs:

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 5-klasowej szkole męskiej w Kolbuszowej z obowiązkiem udzielania nauki religii także i w 5-klasowej szkole żeńskiej w Kolbuszowej.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na trzy posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Woli raniżowskiej.
2. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Widełce.
3. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Krzątce, Kolbuszowej górnej i Widełce.

4. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Komorowie, Ostrowach baranowskich, Nowej Wsi i Trzebusce.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski.

O posadę nauczyciela religii mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani księża świeccy lub zakonni, którzy w razie otrzymania posady nie mogą sprawować obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane, osobno o każdą posadę, należy wnieść za pośrednictwem swej władzy przełożonej w terminie do końca lutego 1909 r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 23. grudnia 1908.

L. 77. Celem obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac ogłasza się niniejszem następujący konkurs:

1. Na posady nauczycieli szkół 4-klasowych w Czchowie i w Radłowie.

2. Na posady nauczycieli kierujących szkół 2-klasowych w Zaborowiu i Biesiadkach.

3. Na posady nauczycieli lub nauczycielek szkół 2-klasowych w Biesiadkach, Stróżach, Iwkowej i Domosławicach.

4. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Dąbrówce morskiej i Woli dębińskiej.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku do końca lutego 1909.

W Brzesku, dnia 12. stycznia 1909.

Ogłoszenia.

Okólnikiem z dnia 22. września 1908 l. 47401, umieszczonym w Nr. 24. Dziennika urzędowego, zaleciła c. k. Rada szkolna krajowa popieranie loteryi fantowej na rzecz budowy sanatoryum dla piersiowo chorych nauczycieli.

Wskutek prośby komitetu urządzającego tę loteryę c. k. Rada szkolna krajowa uwzględniając szlachetny i doniosły cel, jakim jest niesienie pomocy cierpiącym a niezamożnym nauczycielom i nauczycielkom, zaleca ponownie poparcie tego humanitarnego przedsięwzięcia przez kupowanie i udział w rozsprzedaży losów rzeczonej loteryi, które komitet roześle w najbliższym czasie Zarządom wszystkich szkół ludowych pospolitych i wydziałowych w kraju. Cena losu 1 korona.

O wszelkie wyjaśnienia zwracać się należy do kancelaryi loteryi fantowej na budowę sanatoryum nauczycielskiego we Lwowie ul. Skarbkowska 5.

W czasie od 4. do 19. lutego 1909 r. włącznie odbędą się we Lwowie (na c. k. Uniwersytecie) dla kierowników dopełniających kursów rolniczych wykłady i obrady konferencyjne z następującym programem:

Część I. Wykłady z zakresu nauk przyrodniczych:

Omówienie i demonstrowanie materyału przyrodniczego, podanego w „Szkółkach“ cz. III. IV. i V. i w „Podręczniku do nauk przyrodniczych dla kursów rolniczych:

a) Część botaniczna wiadomości o życiu roślin i metodyka nauczania (12 godzin wykładu i 8 godzin demonstracyi) prof. Uniw. dr. T. Ciesielski.

b) Część zoologiczna wraz z zarysem metodyki nauczania w szkole ludowej (12 godzin wykładu i 6 godzin demonstracyi) prof. Uniw. dr. I. Nusbaum;

c) Demonstrowanie materyału z chemii życia codziennego, chemii rolniczej, technologii i zjawisk fizycznych (14 godzin) prof. wyższej szkoły realnej Br. Duchowicz;

d) Demonstrowanie materyału przyrodniczego i rolniczego przy pomocy skioptikonu (3 godziny) inspektor sadownictwa Wł. Lichański.

Wykłady i demonstracye a) b) d) odbędą się w sali muzeum botanicznego c. k. Uniwersytetu lwowskiego, demonstracye chemiczne w sali chemicznej c. k. I. szkoły realnej (przy ul. Kamiennej).

Część II. Wykłady z zakresu nauki rolnictwa:

1. Układ książki dra Kazimierza Miczyńskiego „Rolnik wzorowy“. Jak należałoby jej używać na kursach rolniczych (1 godzina wykładu i 1 godzina dyskusyi) prof. Akademii rolniczej dr. K. Miczyński.

2. Współdziałanie kursów rolniczych około podniesienia gospodarstw włościańskich: a) charakterystyka potrzeb gospodarstw włościańskich; b) ich główne braki oraz środki i sposoby poprawy; c) wyzyskiwanie środków, jakich dostarczają krajowe instytucye; d) środki samopomocy (4 godziny wykładu i 2 godziny konferencyi) dyrektor Akademii rolniczej J. M. Pomorski.

Część III. Referaty i sprawozdania dotyczące planów nauki na kursach rolniczych:

1. Ogólne uwagi metodyczne co do przerabiania materyału z gospodarstwa wiejskiego na podstawie lektury ze „Szkółki V“. Tok postępowania przy czytaniu ustępów. Referat prof. ks. A. Głodzińskiego — 2 godziny.

2. Szczegółowy plan lekcyjny dla kursu rolniczego w Padwi narodowej, referat kierownika kursu rolniczego P. Reca — 2 godziny. (Autografowany plan będzie uczestnikom rozdany).

3. Całoroczne programy nauki praktycznej dla kursów rolniczych w Padwi i Dębowcu i dla kursu ogrodniczego w Dąbiu. Referują po kolei kierownicy tych kursów — 3 godziny. (Autografowane referaty będą uczestnikom rozdane).

4. Pouczenia o ustroju gminy i wiadomości ekonomiczno-prawne. Referat ten przyjęty na konferencyi krajowej w Rzeszowie będzie rozdany uczestnikom. Ref. prof. ks. A. Głodziński — 1 godzina.

5. Omówienie wszystkich rozporządzeń dotyczących kursów rolniczych. Ref. prof. ks. A. Głodziński — 3 godziny.

6. O nauce rachunków na kursach rolniczych. Ref. zastępca c. k. inspektora I. Lorenz — 2 godziny.

7. Jak należy prowadzić pouczenia o rachunkowości. Ref. K. Turski — 2 godziny.

8. O nowym kierunku w udzielaniu nauki rysunków oraz jego zastosowaniu w szkole ludowej a) na nauce codziennej, b) na kursach rolniczych. Ref. nauczyciel szkoły wydziałowej Aleksander Bilut — 2 godziny.

9. Nauka stylistyki na kursach rolniczych. Ref. c. k. inspektor M. Niedźwiecki — 2 godziny.

10. Plan nauki dopełniającej dla szkół wiejskich w Saksonii na podstawie dzieła Saupe'go „Stoffe für ländliche Fortbildungsschulen". Sprawozdanie kierownika kursu rolniczego St. Sochackiego — 2 godziny.

11. Dyskusya nad pytaniami: a) Jakie spostrzeżenia poczyniono nad sprawą dopuszczenia dziewcząt do pobierania nauki na kursach rolniczych wspólnie z chłopcami; b) jakie spostrzeżenia poczyniono nad nauką slöjdu na kursach rolniczych — 2 godziny. Dyskusyę zagai krótki referat kierownika kursu rolniczego St. Sochackiego.

12. Po wyczerpaniu programu dyskusya nad ewentualnymi wnioskami uczestników konferencyi (ostatniego dnia popołudniu).

Na te wykłady i obrady konferencyjne powołuje c. k. Rada szkolna krajowa równocześnie wszystkich kierowników dopełniających kursów rolniczych.

Zarząd zjednoczonego Galicyjskiego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie (ul. św. Mikołaja l. 4) podaje do wiadomości, iż podobnie jak w latach poprzednich rozsyłać będzie bezpłatnie komitetom ogrodniczo-pszczelniczym i Zarządom szkół ludowych nasiona, potrzebne dla ogrodów szkolnych, za nadesłaniem 60 h (w pocztowych markach) na koszta wysyłki.

Zgłoszenia o nasiona przyjmuje Zarząd Towarzystwa tylko do końca lutego b. r.

Sortyment nasion obejmuje te rośliny i w takich ilościach, jakie są potrzebne do założenia ogródka szkolnego wedle planu podanego w broszurze ks. A. Głodzińskiego „O prowadzeniu ogrodu szkolnego".

Nakładem funduszu szkolnego krajowego

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 4.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 4. lutego 1909.

Wiadomości osobiste.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła ks. dr. Franciszka Lisowskiego, rzeczywistego nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w c. k. gimnazyum w Brodach w zawodzie nauczycielskim i nadała mu tytuł c. k. profesora.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała Edwardowi Herzbergowi, profesorowi c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie, przydzielonemu do c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie, posadę rzeczywistego nauczyciela w tym zakładzie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli w szkołach średnich:

Maryana Olszewskiego w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi; Romana Stelmachowa w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Wacława Sicińskiego w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi; Stanisława Michalskiego i Jana Dadaka w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Stanisława Kormanka, Jerzego Dunin Wąsowicza i Eustachego Nowickiego w gimnazyum w Buczaczu; Zygmunta Schneidra w gimnazyum w Drohobyczu; Arnolda Freilicha w gimnazyum w Złoczowie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła zastępców nauczycieli w szkołach średnich:

Jana Franczuka z gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie do gimnazyum w Sanoku; Matwija Nazarkiewicza z gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie do gimnazyum akademickiego we Lwowie; Michała Spulnickiego z gimnazyum IV. do gimnazyum VI. we Lwowie; Jakóba Wrzaska z gimnazyum w Dębicy do II. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Józefa Wątorka z II. gimnazyum z polskim językiem wykładowym do I. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie;

Stanisława Zbijewskiego z gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi do I. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Antoniego Wróbla z gimnazyum w Buczaczu do seminaryum nauczycielskiego męskiego w Tarnopolu; Zygmunta Klingera z gimnazyum w Sanoku do gimnazyum w Jaśle; Franciszka Sękowskiego z gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie do gimnazyum w Jaśle; Stanisława Pawłowskiego z filii gimnazyum VII. we Lwowie do c. k. akademii handlowej we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór Jana Gerhardta na reprezentanta wyznania ewangelickiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stryju.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:
Olgę Szarkównę nauczycielką 5-klasowej szkoły żeńskiej w Bohorodczanach; Józefa Malicza nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły w Iwankowie.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Sebastyana Cholewkę w Bronowicach małych; Antoniego Brichačka na przedmieściu „Dólnia" w Samborze; Kazimierza Tomaszewskiego w Brodłach; Wacława Skoczka w Nawsiu brzosteckiem.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Kunegundę Majewską w Kasince małej; Józefę Michajłową w Zahajpolu; Wandę Pompiankę w Balinie; Krystynę Hawlicką w Filipowicach; Wandę Łotocką w Bilce królewskiej; Wandę Wróblewską w Tarnowcu; Tadeusza Banka w Lubczy; Dymitra Borysławskiego w Stebniku; Bronisławę Dziedzicównę w Wiewiórce.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:
Zofię Sękarównę w Mstowie; Michała Śliwińskiego w Mrzygłodzie; Stefana Trompetera w Capowcach: Leona Burkiewicza w Wólce sokołowskiej; Antoniego Gołębia w Okleśnej; Franciszka Kapłańskiego w Zagórzu; Zygmunta Misiewicza w Czerwonogrodzie; Józefa Kuzdrowskiego w Słonem.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Michała Neubara nauczyciela 1-klasowej szkoły w Sławsku, na równorzędną posadę do szkoły w Chaszczowaniu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku Filomenę Gbasówne nauczycielkę 5-klasowej szkoły żeńskiej w Bieczu.

Zmarły:
Natalia Koralewiczowa, stała nauczycielka 2-klasowej szkoły w Płazowie w okręgu cieszanowskim, zmarła dnia 5. stycznia b. r. w 35. roku życia a w 12. roku służby.
Antonina Cichocka, tymczasowa nauczycielka 1-klasowej szkoły w Nieznanowie w okręgu kamioneckim, zmarła dnia 2. stycznia b. r.
Alfreda Węgrowska stała nauczycielka szkoły 1-klasowej w Mogilnie w okręgu grybowskim, zmarła dnia 21. stycznia b. r. w 34. roku życia, a w 14. roku służby.

Marya Kwapińska, tymczasowa nauczycielka 1-klasowej szkole w Boguchwale w okręgu rzeszowskim, zmarła dnia 13. grudnia b. r.

Organizacya szkół.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 13. stycznia b. r. l. 149 zezwolił, aby męska prywatna szkoła gimnazyalna miejska w Jaworowie nosiła nazwę prywatnego miejskiego gimnazyum męskiego i nadał pierwszej klasie tego zakładu prawo publiczności na rok szkolny 1908/9.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 21. stycznia b. r. l. 953 nadał prywatnemu liceum żeńskiemu PP. Urszulanek w Kołomyi prawo publiczności na rok szkolny 1908/9, 1909/10 i 1910/11, oraz prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania świadectw dojrzałości mających ważność publiczną.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniami:
l. 2351 gminę Zabełcze w okręgu nowosandeckim z zakresu szkolnego w Wielogłowach i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Zabełczu;
l. 3137 gminę Brzezinkę ad Kopytówka w okręgu wadowickim z zakresu szkolnego w Brzeźnicy i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Brzezince.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:
l. 65.306 1-klasową szkołę w Łomnej w okręgu dobromilskim;
l. 65.307 1-klasową szkołę w Katynie szlacheckiej w okręgu dobromilskim;
l. 65.310 1-klasową szkołę w Rudawce ad Bircza w okręgu dobromilskim;
l. 65.313 1-klasową szkołę w Wełykiem w okręgu dobromilskim:
l. 2206 1-klasową szkołę w Rudawce ad Nanowa w okręgu dobromilskim:
l. 2352 1-klasową szkołę w Rusinowie starym w okręgu kolbuszowskim;
l. 2353 1-klasową szkołę w Wolinie w okręgu niskim;
l. 2788 1-klasową szkołę w Szołomienicach w okręgu rudeckim;
l. 3294 1-klasową szkołę w Kapuścińcach w okręgu zbaraskim;
l. 3509 1-klasową szkołę w Rostajnem w okręgu jasielskim.
l. 3979 1-klasową szkołę w Ostobużu w okręgu rawskim;
l. 3980 1-klasową szkołę w Woronowie w okręgu rawskim;
l. 3989 1-klasową szkołę w Tehlowie w okręgu rawskim;
l. 4329 1-klasową szkołę w Rybiu starem w okręgu limanowskim;
l. 4698 1-klasową szkołę w Blizny w okręgu mieleckim;
l. 4744 drugą 1-klasową szkołę w Białym Dunajcu w okręgu nowotarskim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniem l. 1130 4-klasową szkołę mieszaną im. Kochanowskiego na przedmieściu „Załubińcze“ w Nowym Sączu na 4-klasową szkołę męską im. Jana Kochanowskiego i 4-klasową szkołę żeńską im. Urszuli Kochanowskiej.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:

l. 47.508 budowę 1-klasowej szkoły w Nowosiółkach dydyńskich w okręgu dobromilskim;

l. 2893 budowę 1-klasowej szkoły w Nadorożnie w okręgu tłumackim;

l. 4344 budowę 2-klasowej szkoły w Jeleniu w okręgu chrzanowskim;

l. 4703 budowę 3-klasowej szkoły w Godzisce witkowskiej w okręgu bialskim;

l. 4706 budowę szkoły żeńskiej i rekonstrukcyę budynku szkoły męskiej w Starym Samborze; wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała bezprocentowe pożyczki na budowę szkół:

gminie Borowa w okręgu pilźnieńskim w kwocie 4.000 K; gminie Tołszczów w okręgu lwowskim zamiejskim w kwocie 4.000 K.

Książki szkolne i do bibliotek.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła zaliczyć książkę p. t. „Zarys nauki o handlu, do użytku w szkołach handlowych, napisał Tadeusz Sewer Kistryn, nauczyciel c. k. akademii handlowej we Lwowie. Cena egzemplarza opraw. 4 K 50 h. Lwów. Nakładem Tow. nauczycieli szkół wyższych. Warszawa. E. Wende i Ska. 1909“ w poczet książek dozwolonych do użytku w wyższych szkołach (akademiach) handlowych i zezwoliła na razie także na używanie tego podręcznika przy nauce w 2-klasowych szkołach handlowych.

Nakładem redakcyi czasopisma „Nywa“ wyszły we Lwowie w r. 1908 następujące dwie broszury: 1. Розважаня о терпінях Ісуса Христа. Написав о. Евґен Гузар. Ціна 1 корона. 2. Розважаня о терпінях Ісуса Христа. Для шкільних дітий написав о. Евґен Хузар. Ціна 50 сотиків.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła zalecić obie te broszury jako dozwoloną dodatkową lekturę pobożną podczas ćwiczeń religijnych przedwielkanocnych, a to Nr. 1 dla uczniów szkół wydziałowych, przemysłowych i niższych klas szkół średnich, a Nr. 2 dla uczniów szkół ludowych pospolitych.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła zaliczyć książkę p. t. „Роман Гомчикевич і Йосиф Роздольский: Німецкі вправи для третої кляси шкіл ліцеальних. W Przemyślu 1908. Nakładem Ruskiego Instytutu dla dziewcząt w Przemyślu“ -- w poczet książek, dozwolonych do użytku w liceach żeńskich z językiem wykładowym ruskim.

Cena egzemplarza: 2 kor. 60 h.

Zwraca się uwagę Dyrekcyi szkół średnich na dzieło Lucyana Rydla p. t. „Ferenike i Pejsidoros“ jako nadające się wielce do bibliotek uczniów.

Wykaz

prywatnych szkół ludowych, posiadających prawo publiczności.

Liczba porz.	Miejscowość i okrąg szkolny	Kategorya szkoły	Szkołę utrzymuje	Prawo publiczności przyznane reskryptem ministeryalnym z daty
1	Biała	3-klasowa szkoła wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą	Zgromadzenie Córek Bożej Miłości w klasztorze św. Hildegardy	16. września 1887 l. 17.125 20. listopada 1902 l. 27.556
2	Biała	4-klasowa szkoła mieszana	Towarzystwo Szkoły ludowej w Krakowie	20. listopada 1902 l. 29.943
3	Biała	4-klasowa szkoła mieszana ewangelicka	Gmina wyznaniowa ewangelicka w Białej	20. listopada 1902 l. 29.736
4	Lipnik (Biała)	1-klasowa szkoła mieszana ewangelicka	Gmina wyznaniowa ewangelicka	28. września 1896 l. 23.037
5	Lipnik (Biała)	4-klasowa szkoła mieszana	Stowarzyszenie „Schulverein“	20. kwietnia 1886 l. 6343
6	Salmopol (Biała)	1-klasowa szkoła mieszana ewangelicka	Gmina wyznaniowa ewangelicka	25. sierpnia 1902 l. 26.684
7	Bohorodczany	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	14. maja 1903 l. 13.823
8	Sołotwina (Bohorodczany)	3-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	9. września 1903 l. 28.940
9	Brody	4-klasowa szkoła męska	Gmina wyznaniowa izraelicka	6. październ. 1888 l. 19.491
10	Brody	4-klasowa szkoła żeńska	Gmina wyznaniowa izraelicka	6. październ. 1888 l. 19.491

Liczba porz.	Miejscowość i okrąg szkolny	Kategorya szkoły	Szkołę utrzymuje	Prawo publiczności przyznane reskryptem ministeryalnym z daty
11	Monasterzyska (Buczacz)	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	27. maja 1897 l. 12.016
12	Jaworzno (Chrzanów)	1-klasowa szkoła mieszana	Dyrekcya kopalni węgla w Jaworznie	20. marca 1892 l. 5311
13	Czortków	2-klasowa szkoła mieszana	Fundacya im. Sadowskiego w Czortkowie	22. sierpnia 1908 l. 26.826
14	Jagielnica (Czortków)	3-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	12. stycznia 1909 l. 49.783
15	Połowce kolonia (Czortków)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	26. września 1900 l. 26.137
16	Dąbrowa	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	26. maja 1903 l. 15.618
17	Żabno (Dąbrowa)	2-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	14. kwietnia 1904 l. 10.460
18	Broczków (Dolina)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	15. sierpnia 1898 l. 11.743
19	Bolechów (Dolina)	3-klasowa szkoła izraelicka męska	Gmina wyznaniowa izraelicka	1. październ. 1902 l. 30.809
20	Wygoda (Dolina)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	23. maja 1905 l. 16.783
21	Josefsberg (Drohobycz)	2-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	11. stycznia 1901 l. 546
22	Schönthal (Gródek Jagielloński)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	26. września 1900 l. 25.794

Liczba porz.	Miejscowość i okrąg szkolny	Kategorya szkoły	Szkołę utrzymuje	Prawo publiczności przyznane reskryptem ministeryalnym z daty
23	Rottenhan (Gródek Jagielloński)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	24. grudnia 1900 l. 34.100
24	Hartfeld (Gródek Jagielloński)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	26. kwietnia 1905 l. 10.718
25	Obertyn (Horodenka)	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	6. listopada 1900 l. 25.860
26	Jarosław	2-klasowa szkoła mieszana	C. i k. Ministerstwo wojny	
27	Jaworów	6-klasowa szkoła ludowa żeńska	Zgromadzenie SS. Bazylianek	15. czerwca 1887 l. 7000
28	Schumlau (Jaworów)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	25. września 1901 l. 23.198
29	Ugarsthal (Kałusz)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	9. czerwca 1900 l. 14.004
30	Landestreu (Kałusz)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	2. września 1907 l. 32.038
31	Kołomyja	4-klasowa szkoła żeńska	Zgromadzenie SS. Urszulanek w Kołomyi	13. marca 1901 l. 33.217
32	Kołomyja	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	30. czerwca 1893 l. 10.657
33	Gwoździec (Kołomyja)	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	23. stycznia 1900 l. 757
34	Baginsberg (Kołomyja)	2-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	14. kwietnia 1906 l. 12.203

Liczba porz.	Miejscowość i okrąg szkolny	Kategorya szkoły	Szkołę utrzymuje	Prawo publiczności przyznane reskryptem ministeryalnym z daty
35	Kraków	3-klasowa szkoła wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą żeńską	Kongregacya Córek Bożej Miłości	16. grudnia 1898 l. 24.321
36	Kraków	4-klasowa szkoła męska	Kongregacya Córek Bożej Miłości	27. września 1897 l. 21.533
37	Kraków	4-klasowa szkoła żeńska.	Zgromadzenie PP. Prezentek	28. lipca 1872 l. 7434
38	Kraków	3-klasowa szkoła wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą	Zgromadzenie PP. Kanoniczek św. Ducha de Saxia	szkole wydz.: 16. września 1902 l. 28.424 szkole pospol. 28. lipca 1872 l. 7434
39	Kraków	3-klasowa szkoła wydziałowa żeńska połączona z 4 klasową pospolitą	Zgromadzenie PP. Augustyanek	1. września 1906 l. 33.046
40	Kraków	5-klasowa szkoła wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą	Zgromadzenie PP. Franciszkanek	22. październ. 1904 l. 31.101
41	Kraków	4-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	26. listopada 1879 l. 18.277
42	Dukla (Krosno)	3-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	6. maja 1908 l. 7634
43	Lwów	6-klasowa szkoła wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą	Zgromadzenie PP. Sercanek (Sacré-Coeur)	27. sierpnia 1895 l. 19.621
44	Lwów	5-klasowa szkoła wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą	Zgromadzenie PP. Benedyktynek łacińsk.	11. stycznia 1890 l. 8867

Liczba porz.	Miejscowość i okrąg szkolny	Kategorya szkoły	Szkołę utrzymuje	Prawo publiczności przyznane reskryptem ministeryalnym z daty
45	Lwów	5-klasowa szkoła wydziałowa żeńska połączona z 4 klasową pospolitą	Zgromadzenie PP. Benedyktynek ormiańskich	10. marca 1889 l. 3875
46	Lwów	5-klasowa szkoła wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą	ZgromadzenieSS.Szkolnych de Notre Dame	szkole wydz.: 13. września 1906 l. 33.894 szkole pospol.: 7. lipca 1905 l. 23.558
47	Lwów	5 klasowa szkoła wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą	Zgromadzenie PP. Sakramentek	15. kwietnia 1891 l. 4794
48	Lwów	5-klasowa szkoła wydziałowa żeńska im. Szewczenki	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie	4. maja 1903 l. 10.157
49	Lwów	3-klasowa szkoła wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą	Zgromadzenie SS. Opatrzności w zakładzie im. św. Teresy we Lwowie	szkole 4-klas. pospol. 19. kwietnia 1905 l. 12.469 szkole wydz.: 24. września 1907 l. 36.814
50	Lwów	5-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	5. maja 1892 l. 9070
51	Lwów	6-klasowa szkoła wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą	Zgromadzenie SS. Najświętszej Rodziny z Nazaretu	11. sierpnia 1904 l. 27.824
52	Lwów	4-klasowa szkoła żeńska	Marya Zagórska	5. maja 1898 l. 10.293

Liczba porz.	Miejscowość i okrąg szkolny	Kategorya szkoły	Szkołę utrzymuje	Prawo publiczności przyznane reskryptem ministeryalnym z daty
53	Lwów	4-klasowa szkoła męska im. św. Józefa (Braci szkolnych)	ks. Zygmunt Gorazdowski	13. sierpnia 1904 l. 28.124
54	Lwów	4-klasowa szkoła żeńska	Wiktorya Niedziałkowska	2. październ. 1902 l. 30.409
55	Lwów	4-klasowa szkoła żeńska im. Felicyi z Wasilewskich Boberskiej	Olga Filippi	22. kwietnia 1905 l. 12.098
56	Lwów	5-klasowa szkoła mieszana	Dyrekcya c. k. kolei państwowej	22. lipca 1874 l. 9839
57	Lwów	4-klasowa szkoła żeńska	Zofia Strzałkowska	24. września 1906 l. 35.296
58	Lwów	4-klasowa szkoła męska	Gmina wyznaniowa izraelicka	8. maja 1908 l. 18.729
59	Lwów	4-klasowa szkoła żeńska	Gmina wyznaniowa izraelicka	8. maja 1908 l. 18.729
60	Lwów	5-klasowa szkoła wydziałowa żeńska	Amelia d' Endel	15. czerwca 1908 l. 23.904
61	Weinbergen (Lwów okr. zamiejski)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	7. marca 1899 l. 32.063
62	Łańcut	3-klasowa szkoła wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą	Kongregacya SS. Miłosierdzia pod wezw. św. Karola Boromeusza	szkole wydz.: 11. czerwca 1901 l. 15.582 szkole posp.: 6. październ. 1896 l. 23.850

Liczba porz.	Miejscowość i okrąg szkolny	Kategorya szkoły	Szkołę utrzymuje	Prawo publiczności przyznane reskryptem ministeryalnym z daty
63	Mielec	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	14. lutego 1903 l. 3911
64	Hohenbach (Mielec)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	12. marca 1893 l. 290
65	Padew (Mielec)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	28. sierpnia 1894 l. 18.729
66	Reichsheim (Mielec)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	28. sierpnia 1894 l. 18.729
67	Delatyn (Nadwórna)	3-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	21. marca 1902 l. 8209
68	Bieliny (Nisko)	2-klasowa szkoła mieszana	Zgromadzenie PP. Dominikanek	9. marca 1896 l. 4287
69	Steinau (Nisko)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	15. listopada 1888 l. 19.160
70	Nowy Sącz	2-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	13. kwietnia 1890 l. 2172
71	Stary Sącz (Nowy Sącz)	3-klasowa szkoła wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą	Zgromadzenie PP. Klarysek	szkole wydz.: 30. sierpnia 1904 l. 28.660 szkole pospol.: 28. październ. 1892 l. 23.324
72	Przemyśl	3-klasowa szkoła mieszana	C. i k. Ministerstwo wojny	
73	Przemyśl	5-klasowa szkoła wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą	Kongregacya PP. Benedyktynek	15. maja 1887 l. 6794

Liczba porz.	Miejscowość i okrąg szkolny	Kategorya szkoły	Szkołę utrzymuje	Prawo publiczności przyznane reskryptem ministeryalnym z daty
74	Gliniany (Przemyślany)	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	6. czerwca 1905 l. 18.704
75	Uszkowice (Przemyślany)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	21. września 1900 l. 22.916
76	Przeworsk	4-klasowa szkoła żeńska	Kongregacya SS. Miłosierdzia	2. październ. 1892 l. 21.722
77	Rawa	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	12. lutego 1898 l. 2543
78	Bursztyn (Rohatyn)	3-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	29. grudnia 1904 l. 43.164
79	Augustdorf (Śniatyn)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	19. czerwca 1893 l. 8108
80	Zabłotów (Śniatyn)	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	8. lutego 1902 l. 2435
81	Śniatyn	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	6. listopada 1900 l. 25.860
82	Knihinin kolonia (Stanisławów)	4-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	27. grudnia 1902 l. 38.185
83	Brigidau (Stryj)	2-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	15. sierpnia 1898 l. 11.743
84	Gelsendorf (Stryj)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	9. lutego 1903 l. 2549
85	Grabowiec (Stryj)	1-klasowa szkoła mieszana	Gmina wyznaniowa ewangelicka	22. maja 1902 l. 11.675

Liczba porz.	Miejscowość i okrąg szkolny	Kategorya szkoły	Szkołę utrzymuje	Prawo publiczności przyznane reskryptem ministeryalnym z daty
85	Rozwadów (Tarnobrzeg)	3-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	25. maja 1905 l. 17.677
86	Tarnopol	4-klasowa szkoła męska	Gmina wyznaniowa izraelicka	rozp. guber. z d. 12. wrześ. 1818 l. 40.986
87	Tarnopol	4-klasowa szkoła żeńska	Gmina wyznaniowa izraelicka	rozp. guber. z d. 12. wrześ. 1818 l. 40.986
88	Tarnopol	4-klasowa szkoła żeńska	Zgromadzenie SS. św. Józefa	30. maja 1908 l. 18.730
89	Tarnów	4-klasowa szkoła żeńska	Kongregacya PP. Urszulanek	13. sierpnia 1900 l. 17.941
90	Tarnów	4-klasowa szkoła żeńska dla pensyonarek zakładu	Kongregacya PP. Urszulanek	23. październ. 1908 l. 39.963
91	Tarnów	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	24. lutego 1897 l. 3331
92	Zbylitowska Góra (Tarnów)	2-klasowa szkoła żeńska	Zgromadzenie Zakonnic Najśw. Serca Jezusowego	11. lutego 1905 l. 3633
93	Otynia (Tłumacz)	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	6. listopada 1900 l. 25.860
94	Tyśmienica (Tłumacz)	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	6. listopada 1900 l. 25.860
95	Łomna (Turka)	4-klasowa szkoła żeńska	Zgromadzenie SS. Rodziny Maryi	25. kwietnia 1903 l. 8297

Liczba porz.	Miejscowość i okrąg szkolny	Kategorya szkoły	Szkołę utrzymuje	Prawo publiczności przyznane reskryptem ministeryalnym z daty
96	Zaleszczyki	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	28. listopada 1907 l. 45.291
97	Zborów	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	24. grudnia 1900 l. 34.982
98	Jezierna (Zborów)	3-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	9. września 1903 l. 28.940
99	Złoczów	4-klasowa szkoła męska (ma być zwinięta z końcem r. 1908/9)	Fundacya br. Hirscha	4. październ. 1901 l. 23.246
100	Sasów (Złoczów)	4-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	13. listopada 1899 l. 27.046
101	Gołogóry (Złoczów)	3-klasowa szkoła męska	Fundacya br. Hirscha	14. maja 1900 l. 11.245
102	Drohowyże (Żydaczów)	6-klasowa szkoła męska	Fundacya Stanisława hr. Skarbka	16. lipca 1879 l. 10.389
103	Drohowyże (Żydaczów)	4-klasowa szkoła żeńska	Fundacya Stanisława hr. Skarbka	16. lipca 1879 l. 10.389
104	Rozdół (Żydaczów)	2-klasowa szkoła żeńska	Zgromadzenie SS. Miłosierdzia	31. stycznia 1894 l. 27.046

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 2.554. Niniejszem ogłasza się konkurs celem nadania posady nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krakowie, z prawami i obowiązkami nauczyciela głównego.

Kapłani ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską uzyskaną dla szkół średnich.

Do tej posady przywiązana jest płaca po myśli ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173, dodatek aktywalny w myśl ustawy z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 i prawo do poboru dodatków pięcioletnich w myśl ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55. Kompetujący kapłani, którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych względnie na posadzie zastępcy nauczyciela szkoły średniej lub seminaryum naucz. były im policzone na tej posadzie nie tylko do ogólnej ilości lat służby, lecz także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli § 15. w związku z § 9. względnie także § 16. przytoczonej ustawy, winni w swych podaniach wyraźnie oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, które można osiągnąć na podstawie wspomnianych przepisów tej ustawy.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta i tabelę służbową, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnosić za pośrednictwem swej przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 20. lutego 1909.

Zebrane podania przedłożą c. k. Rady szkolne okręgowe względnie Dyrekcye szkół średnich i seminaryów nauczycielskich najpóźniej do dnia 25. lutego 1909, wypełniwszy poprzednio należycie właściwe rubryki tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 26. stycznia 1909.

Wskutek prośby c. k. Rady szkolnej krajowej w Opawie ogłasza się następujący konkurs:

L. 50. W c. k. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Cieszynie będzie z początkiem roku szkolnego 1909/10 do obsadzenia posada rzeczywistego nauczyciela dla języka polskiego jako przedmiotu głównego a filologii klasycznej jako przedmiotu ubocznego, z poborami unormowanemi ustawą.

Podania należycie udokumentowane, skierowane do c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty, należy wnieść w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej krajowej w Opawie do dnia 20. lutego b. r.

Kompetenci, którzy pragną, aby policzono im w razie nominacyi lata służby spędzone w charakterze zastępców nauczycieli w myśl ustępu 1. § 9. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55, winni dołączyć w tym celu do podania przepisane alegata.

Nieudokumentowane lub spóźnione prośby nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

W Opawie, dnia 9. stycznia 1909.

L. 99. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na następujące stałe posady nauczycielskie w miejskich szkołach wydziałowych i pospolitych żeńskich we Lwowie z poborami I. klasy płac:

1. Na dwie posady dyrektorów (dyrektorek) szkół wydziałowych żeńskich im. św. Marcina i im. Mickiewicza z dodatkiem na mieszkanie 960 K i na następujące stałe posady mogące się przy tej sposobności opróżnić a) dyrektorów (dyrektorek) miejskich szkół wydziałowych żeńskich, b) kierowniczek miejskich szkół pospolitych żeńskich, c) nauczycielek stałych miejskich szkół wydziałowych względnie pospolitych żeńskich.

2. Na sześć posad nauczycielek szkół wydziałowych żeńskich w szkołach wydziałowych żeńskich im. Czackiego, im. św. Anny i im. św. Marcina, a mianowicie na cztery posady nauczycielek z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z przedmiotów grupy I. w szkołach wydziałowych żeńskich im. Czackiego, im. św. Anny i im. św. Marcina; po jednej posadzie z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z grupy II. i III. w szkole wydziałowej żeńskiej im. św. Marcina. Kandydatki starające się o posadę nauczycielki wydziałowej w szkole wydziałowej im. św. Anny z przedmiotów grupy I. mają się wykazać nadto specyalną kwalifikacyą do udzielania nauki języka francuskiego.

Zarazem ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa konkurs na posady nauczycielek stałych szkół wydziałowych względnie pospolitych żenskich w innych miejskich szkołach wydziałowych żeńskich, mogące się przy tej sposobności opróżnić.

3. Na szesnaście posad stałych nauczycielek szkół pospolitych żeńskich w miejskich szkołach pospolitych żeńskich a mianowicie na jedną posadę w szkole pospolitej żeńskiej im. św. Antoniego, na jedną posadę w szkole pospolitej żeńskiej im. Ces. Elżbiety, na jedną posadę w szkole pospolitej żeńskiej im. Kordeckiego, na cztery posady w szkole pospolitej żeńskiej im. Kościuszki, na jedną posadę w szkole pospolitej żeńskiej im. św. Marcina, na cztery posady w szkole pospolitej żeńskiej im. M. Reja, na dwie posady w szkole pospolitej żeńskiej im. Sienkiewicza, na jedną posadę w szkole pospolitej żeńskiej im. Staszica, na jedną posaposadę w szkole pospolitej żeńskiej im. św. Zofii.

Nauczycielki stałe w szkołach pospolitych żeńskich im. św. Antoniego, im. św. Marcina, im. św. Zofii i im. Sienkiewicza, będą pełniły obowiązki mistrzyń szkółek froeblowskich, istniejących przy tych szkołach. Kandydatki starające się o jedną z posad w tych szkołach, winny wykazać się oprócz przepisanej kwalifikacyi nauczycielskiej także świadectwem uzdolnienia na mistrzynię ogródka froeblowskiego.

Zarazem ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa konkurs na takie same posady nauczycielskie w innych miejskich szkołach pospolitych żeńskich, mogące się przy tej sposobności opróżnić.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe i tabelę kwalifikacyjną należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do dnia 6. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Lwów, dnia 18. stycznia 1909.

L. 5776. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na posadę stałego nauczyciela religii grecko-katolickiej w szkole wydziałowej męskiej im. św. Antoniego we Lwowie z poborami I. klasy płac.

Obowiązkiem tego nauczyciela religii będzie udzielać nauki religii także w szkole wydziałowej żeńskiej im. św. Antoniego i w szkole mieszanej im. św. Mikołaja na Pasiekach, w granicach określonych § 1. ustawy z dnia 22. czerwca 1899 (Dz. u. kr. Nr. 81).

O tę posadę mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani; posady osobnego nauczyciela religii nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

Podania udokumentowane, zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe, należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie za pośrednictwem władzy przełożonej do 15. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Lwów, dnia 22. stycznia 1909.

L. 142. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Śniatynie następujący konkurs:

A) Z poborami III. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej szkoły 5-klasowej mieszanej w Zabłotowie.

b) Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej szkoły 5-klasowej mieszanej w Zabłotowie.

Z poborami IV. klasy płac:

a) Na dwie posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Dżurowie.

b) Na posadę nauczyciela (lki) w szkole 2 klasowej w Ilińcach.

c) Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Trościańcu i Widynowie.

W szkole w Zabłotowie jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do 31. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Śniatynie, dnia 16. stycznia 1909.

L. 83. C. k. Rada szkolna okręgowa w Peczeniżynie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Peczeniżynie z językiem wykładowym polskim. Pierwszeństwo będą mieli kompetenci z egzaminem kwalifikacyjnym do szkół wydziałowych z przedmiotów grupy I.

Z poborami IV. klasy płac:

Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Berezowie średnim i Kluczowie wielkim.

Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach jednoklasowych w Akreszorach, Bani berezowskiej i Kopalni ad Słoboda rungurska.

W Kopalni jest wykładowy język polski, w innych ruski.

Udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Peczeniżynie do dnia 31. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Peczeniżyn, dnia 18. stycznia 1909.

L. 217. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tarnopolu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej 3-klasowej szkoły wydziadziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi w Tarnopolu, z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4 klasowej szkole żeńskiej im. Hofmanowej w Tarnopolu.

O posadę tę ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani; posady osobnego nauczyciela religii nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

2. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Hofmanowej w Tarnopolu.

B) Z poborami IV. klasy płac:

3. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Nastaszowie połączonej z dopełniającym kursem rolniczym.

4. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole w Chodaczkowie wielkim.

5. Na posady nauczycieli w 2-klasowych szkołach w Cebrowie, Kutkowcach, Kurowcach, Kozówce, Stechnikowcach i Zabojkach.

6. Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Janówce, Krzywkach, Krasówce i Proszowie.

W szkołach w Tarnopolu, Janówce, Chodaczkowie wielkim, Kozówce i Zabojkach jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Udokumentowane podania wnosić należy za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnopolu w terminie do 31. marca 1909.

W Tarnopolu, dnia 25. stycznia 1909.

L. 51. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żywcu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej w szkole 6-klasowej męskiej w Żywcu i 5-klasowej mieszanej w Suchej. O posady te ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani kapłani świeccy i duchowni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli spełniać obowiązków duszpasterskich.

2. Na posadę nauczyciela kierującego w 5-klasowej szkole mieszanej w Suchej. Kompetenci z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z którejkolwiek grupy będą mieli pierwszeństwo.

3. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Suchej. Kompetenci z egzaminem do szkół wydziałowych z II. grupy będą mieli pierwszeństwo.

B) Z poborami IV. klasy płac:

4. Na posady nauczycieli w 4-klasowych szkołach w Cięcinie, Jeleśni, Łodygowicach i Sporyszu.

O posadę w Łodygowicach mogą się ubiegać także nauczycielki.

5. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Kamesznicy górnej i Ujsołach.

6. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Krzeszowie.

7. Na posady nauczycieli samoistnych w 1-klasowych szkołach w Gilowicach, Koszarawie, Lachowicach górnych, Leśnej, Pewli ślemieńskiej, Rycerce górnej, Świnnej i Trzebini.

We wszystkich szkołach jest język polski wykładowym.

O posady pod 3. ubiegać się mogą kandydaci posiadający kwalifikacyę do szkół pospolitych z prawem uczenia języka niemieckiego.

Udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żywcu, w terminie do dnia 31. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Żywiec, dnia 21. stycznia 1908.

L. 197. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

I. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Przemyślu.

II. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoly mieszanej im. Sienkiewicza w Przemyślu.

III. Na trzy posady nauczycieli 4-klasowej szkoły mieszanej im. Sienkiewicza w Przemyślu.

B) Z poborami IV. klasy płac:

IV. Na posady nauczycieli kierujących i nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Drohobyczce i w Nienadowej.

V. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Bachórcu i Stubnie.

VI. Na posady nauczycieli jednoklasowych szkół w Borszowicach, Byble, Chodnowicach, Chyrzynie, Gdeszycach, Hnatkowicach, Hruszatycach, Krasicach, Łuczycach, Nowosiółkach, Paćkowicach, Pleszowicach, Sielnicy, Skopowie, Średni, Witoszyńcach, Woli krzywieckiej i Wyszatycach.

Językiem wykładowym w szkołach w Borszowicach, Byble, Chodnowicach, Chyrzynie, Hnatkowicach, Hruszatycach, Krasicach, Łuczycach, Nowosiółkach, Paćkowicach, Pleszowicach, Skopowie i Witoszyńcach jest język ruski, we wszystkich innych wyżej wyszczególnionych szkołach język polski.

Na posady pod I. II. i III. przysługuje prawo prezentowania Reprezentacyi miasta Przemyśla.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby prowizorycznej, względnie dekretem wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przemyślu najpóźniej do 31. marca b. r.

Podania po terminie wniesione i niezaopatrzone w potrzebne dokumenty lub nieodpowiadające warunkom konkursu nie będą brane pod rozwagę.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyśl, dnia 21. stycznia 1909.

L. 233. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela do udzielania przedmiotów naukowych I. grupą objętych w szkole 3-klasowej wydziałowej męskiej im. Ces. Fr. Józefa w mieście Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 31. marca b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie dnia 25. stycznia 1909.

L. 198. C. k. Rada szkolna okręgowa w Wadowicach ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela w szkole 1-klasowej w Zakrzowie z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w tabelę służbową należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Wadowicach w terminie do 31. marca b. r. za pośrednictwem władzy przełożonej.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Wadowice, dnia 15. stycznia 1909.

L. 4389. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Sączu ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Starym Sączu, z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkole w Moszczenicy niżnej.

O posadę tę mogą ubiegać się tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli zajmować posady duszpasterskiej.

Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela kierującego i nauczyciela 2-klasowej szkoły w Zagorzynie.

3. Na posady nauczycieli w 1-klasowych szkołach: a) w Andrzejówce, b) Dubnem, c) Jastrzębiku, d) Mochnaczce wyżnej, e) Muszynce, f) Obidzy, g) Uhrynie, h) Wojkowej, i) Zabrzeży, j) Zubrzyku.

Od kompetentów o posady pod a), b), c), d), e), g), h), j), wymagana jest kwalifikacya do szkół z językiem wykładowym ruskim, pod f), i) z polskim.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowym Sączu do dnia 31. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nowy Sącz, dnia 30. grudnia 1908.

L. 2.490. Celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem konkurs:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela szkoły ludowej 5-klasowej mieszanej w Tarnobrzegu.

2. Na dwie posady nauczycieli szkoły ludowej 5-klasowej mieszanej w Rozwadowie.

B) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli w szkołach 4-klasowych we Wrzawach i w Radomyślu.

2. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Chmielowie, Dąbrowicy, Dębie, Antoniowie, Jastkowicach, Turbii, Zaleszach i Wielowsi.

3. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Durdach, Jeziorku, Żupawie i Woli rzeczyckiej.

Językiem wykładowym we wszystkich wymienionych szkołach jest język polski.

Prawo prezentowania nauczyciela w Tarnobrzegu służy właścicielowi obszaru dworskiego.

O posady nauczycieli w Tarnobrzegu i w Rozwadowie będą mieli pierwszeństwo kompetenci posiadający egzamin wydziałowy. Od kompetentów o posadę w Tarnobrzegu wymagane jest uzdolnienie do udzielania gimnastyki.

Termin wnoszenia podań do 31. marca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Tarnobrzeg, dnia 17. stycznia 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 1080. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs na posadę rzeczywistego nauczyciela technologii chemicznej w IX. klasie rangi w c. k. szkole przemysłowej w Krakowie.

Do tej posady przywiązane są pobory unormowane ustawą z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 175, tudzież ustawą z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydaci ubiegający się o powyższą posadę, mają należycie ostemplowane i do c. k. Rady szkolnej krajowej wystosowane podania, zaopatrzone w opis prze-

biegu życia, świadectwa ukończonych studyów wyższych oraz egzaminów państwowych, świadectwa z praktyki i świadectwo moralności wnieść do Dyrekcyi c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie najpóźniej do dnia 15. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 15. stycznia 1909.

L. 22. C. k. Rada szkolna okręgowa w Bochni ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego i trzech nauczycieli w szkole 4-klasowej męskiej im. Kazimierza Wielkiego w Bochni.

Do posad tych przywiązane są pobory II. klasy płac.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby przedetatowej, należy wnosić przez władzę przełożoną do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bochni najpóźniej do 15. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Bochnia, dnia 5. stycznia 1909.

L. 5694. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kamionce strumił. ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej mieszanej w Chołojowie z poborami IV. klasy płac, z językiem wykładowym polskim. Termin wnoszenia podań do 15. marca 1908.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kamionka strumił., dnia 29. grudnia 1908.

L. 123. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac ogłasza się konkurs:

1. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 4-klasowej w Birczy.

2. Na dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej w Birczy, z których jedna jest zastrzeżona dla mężczyzny.

3. Na dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej w Nowemmieście, z których edna jest zastrzeżona dla mężczyzny.

4. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Falkenbergu. Wymagana jest kwalifikacya z języka niemieckiego jako przedmiotu naukowego.

5. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych: w Jaworniku ruskim, Jureczkowej, Kopyśnie, Leszczawie dolnej, Leszczawie górnej, Michowej, Piątkowej, Kropiwniku, Tarnawce i Leszczynach.

W szkołach w Birczy, Nowemmieście, Falkenbergu, Jureczkowej, Leszczawie dolnej i w Tarnawce jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dobromilu w terminie do 15. marca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Dobromilu, dnia 14. stycznia 1909.

L. 48. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kosowie ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Kutach z obowiązkiem udzielania nauki religii w 6-klasowej szkole żeńskiej w Kutach.

2. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Kutach z obowiązkiem udzielania nauki religii i w 6-klasowej szkole żeńskiej w Kutach.

3. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Kosowie z obowiązkiem udzielania nauki religii i w 5-klasowej szkole żeńskiej w Kosowie.

4. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Kosowie z obowiązkiem udzielania nauki religii i w 5-klasowej szkole żeńskiej w Kosowie.

O te posady ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli spełniać obowiązków duszpasterskich.

5. Na dwie posady nauczycieli w 6-klasowej szkole męskiej w Kutach z pierwszeństwem dla kandydatów posiadających egzamin wydziałowy z przedmiotów objętych grupą I.

6. Na dwie posady nauczycieli w 5-klasowej szkole męskiej w Kosowie z pierwszeństwem dla kandydatów posiadających egzamin wydziałowy z przedmiotów objętych grupą II. i III.

Z poborami IV. klasy płac:

7. Na trzy posady nauczycieli w 4-klasowej szkole mieszanej połączonej z dopełniającym kursem rolniczym w Kobakach, z pierwszeństwem dla kandydatów, którzy wykażą się uzdolnieniem do udzielania nauki gospodarstwa; w tej szkole jest język niemiecki przedmiotem obowiązkowym.

8. Na posady nauczycieli kierujących w szkołach 2-klasowych w Dołhopolu Kosowie starym i Moskalówce.

9. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Dołhopolu, Hołowach, Kosowie starym i Moskalówce.

10. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Krzyworówni, Rostokach, Rożnie małym i Żabiu—Słupejce.

W szkołach pod 1, 2, 3, 4, 5, 6, jest język wykładowy polski w innych ruski.

Udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kosowie w terminie do końca lutego b. r.

Kompetujący równocześnie o kilka posad winni o każdą posadę wnieść osobne podanie z dołączeniem wykazu lat służby i tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kosów, dnia 13. stycznia 1909.

Ogłoszenia.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół wydziałowych przed Komisyą egzaminacyjną w Krakowie rozpoczną się częścią pisemną dnia 8. marca 1909.

Termin wnoszenia podań (do c. k. Rady szkolnej krajowej) do 25. lutego b. r.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół wydziałowych przed Komisyą egzaminacyjną we Lwowie rozpoczną się dnia 15. marca 1909.

Termin wnoszenia podań w drodze służbowej (do c. k. Rady szkolnej krajowej) do 1. marca 1909.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed Komisyą egzaminacyjną w Krakowie rozpoczną się częścią pisemną dnia 11. marca 1909.

Termin wnoszenia podań do końca lutego b. r.

Egzamina kwalifikacyjne na nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed Komisyą egzaminacyjną we Lwowie w terminie wiosennym rozpoczną się dnia 22. lutego b. r.

Podania wnosić należy do dnia 15. lutego pod adresem Komisyi przy ul. Skarbkówskiej l. 45.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed Komisyą egzaminacyjną w Bochni rozpoczną się częścią pisemną dnia 22. lutego 1909.

Termin wnoszenia podań do dnia 15. lutego b. r.

Egzamina kwalifikacyjne na nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed c. k. Komisyą egzaminacyjną w Brzeżanach rozpoczną się w drugiej połowie lutego 1909. Termin rozpoczęcia egzaminów ogłosi się później.

Podania zaopatrzone w przepisane dokumenta wnosić należy przez właściwą Radę szkolną okręgową do Komisyi egzaminacyjnej w Brzeżanach (gmach c. k. gimnazyum) najpóźniej do dnia 15. lutego b. r.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed Komisyą egzaminacyjną w Zaleszczykach odbędą się w terminie wiosennym w drugiej połowie marca b. r. Termin wnoszenia należycie udokumentowanych podań na ręce dyrekcyi do 10. marca b. r.

Dzień rozpoczęcia egzaminu będzie kandydatom podany osobno do wiadomości.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 5.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 12. lutego 1909.

L. 34.128.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi szkół wydziałowych i Zarządów szkół pospolitych w sprawie udzielania nauki elementarnej więźniom c. k. Sądów powiatowych.

Prezydyum c. k. Sądu krajowego w Krakowie i Prezydyum c. k. Sądu obwodowego w Tarnowie zwróciły uwagę c. k. Rady szkolnej krajowej na obywatelską działalność niektórych nauczycieli i nauczycielek na polu udzielania nauki elementarnej więźniom tamtejszych c. k. Sądów powiatowych, zaznaczając zarazem, że przysługa ta jest bardzo doniosłą pod względem umoralniającego następstwa kary, oraz ważnym czynnikiem wpływającym na zmniejszenie liczby przestępstw w ogóle.

Uznając spostrzeżenia powyższe za zupełnie trafne i oceniając należycie doniosłość sprawy, c. k. Rada szkolna krajowa zwraca się do nauczycielstwa szkół ludowych w kraju i wskazuje mu tę dziedzinę pracy społecznej, która w przeważnej części kraju leży odłogiem, jako nadobowiązkowe i dobrowolne zajęcie. Pracę tę, o ile się oprze na szczerej i dobrej chęci a towarzyszyć jej będzie pomyślny skutek, poczyta c. k. Rada szkolna krajowa za szczególniejszą zasługę i przyznawać będzie od czasu do czasu odznaczającym się w tym kierunku osobom stanu nauczycielskiego w miarę istniejących funduszów odpowiednie remuneracye.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 3. lutego 1909.

Za c. k. Namiestnika:

Dembowski w. r.

Wiadomości osobiste.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty ustanowił dyrektora c. k. akademii handlowej we Lwowie, Radcę Rządu Antoniego Pawłowskiego, inspektorem nauki handlowej, poruczając jego inspekcyi prywatne szkoły handlowe tudzież szkoły handlowe uzupełniające w kraju.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

dr. Stanisława Glogiera i Jana Guzkowskiego na delegatów Rady powiatowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnopolu;

Stanisława Kochańskiego, nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Kobylance, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Gorlicach;

Jana Jaśnikowskiego, nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Burkanowie, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Podhajcach.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli w szkołach średnich:

Gustawa Przychockiego w gimnazyum w Podgórzu; Bolesława Orłowskiego w I. szkole realnej we Lwowie; Kazimierza Płaczka w gimnazyum II. w Rzeszowie; Władysława Hirscha w szkole realnej w Śniatynie; Edmunda Pudełkę w szkole realnej w Stanisławowie; Józefa Orłowskiego w gimnazyum w Jarosławiu; Jana Piskozuba w szkole realnej w Krośnie; Henryka Rozwadowskiego, nauczyciela krajowej szkoły rolniczej w Czernichowie, zastępcą nauczyciela do nauki gospodarstwa w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Krakowie; ks. dr. Szymona Hanuszka zastępcą nauczyciela religii rzym. kat. w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Krakowie; dr. Przemysława Mączewskiego zastępcą nauczyciela w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła zastępców nauczycieli w szkołach średnich:

Stanisława Szymczyka z gimnazyum w Brodach do gimnazyum II. we Lwowie; Władysława Rusina z gimnazyum II. w Tarnowie do gimnazyum w Podgórzu; Jana Kamińskiego z gimnazyum VIII. we Lwowie do gimnazyum I. w Tarnowie; Erazma Lewickiego z gimnazyum II. we Lwowie do gimnazyum w Złoczowie; Alfreda Brodnickiego z gimnazyum w Złoczowie do gimnazyum V. we Lwowie; Stanisława Greczka z gimnazyum VIII. we Lwowie do gimnazyum w Jarosławiu; Antoniego Krzanowskiego z gimnazyum VII. we Lwowie do gimnazyum I. w Tarnowie; Antoniego Łaniewskiego z II. szkoły realnej we Lwowie do szkoły realnej w Tarnopolu; Józefa Kutybę z gimnazyum w Buczaczu do gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi; Michała Kiernickiego z gimnazyum w Brodach do gimnazyum w Sokalu; Antoniego Suchońskiego z gimnazyum w Podgórzu do gimnazyum w Sokalu; Jana Straszewskiego z gimnazyum w Podgórzu do gimnazyum I. w Rzeszowie; Włodzimierza Kosteckiego z gimnazyum w Dębicy do gimnazyum w Sokalu; Zygmunta Passowicza z gimnazyum VIII.

we Lwowie do gimnazyum w Samborze; Maryana Maciejowicza i Romualda Dąbrowskiego z gimnazyum w Stryju do gimnazyum w Samborze; Antoniego Glodta z gimnazyum I. w Rzeszowie do gimnazyum VIII. we Lwowie; Bazylego Lewickiego z gimnazyum w Sokalu do gimnazyum VIII. we Lwowie; Stanisława Wójcika z gimnazyum w Samborze do gimnazyum I. w Rzeszowie; Rudolfa Ciulika z gimnazyum w Mielcu do gimnazyum św. Jacka w Krakowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Klementynę Leimsnerównę dyrektorką 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą im. król. Jadwigi w Jarosławiu;

Samuela Goldblatta nauczycielem religii izraelickiej 6-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Scholastyki w Krakowie;

ks. Seweryna Oleksego nauczycielem religii rzym. kat. 4-klasowej szkoły w Zakliczynie;

Wandę Nitschównę nauczycielką 4-klasowej szkoły żeńskiej im. św. Jadwigi w Krakowie.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Jana Ciecieręgę w Woli przemykowskiej; Jana Misieckiego w Gruszce; Romualda Czuprynę w Sikorzycach.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Maryę Misiecką w Gruszce; Eugenię Boguszównę w Paleśnicy; Michała Purija w Letni; Maryę Grządzielównę w Szwejkowie; Henzię Kannerównę w Białej.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Adama Jesionka w Chrząstowie; Józefa Olchawę w Markowej; Teodora Brewkę w Huziejowie; Grzegorza Winnickiego w Łużku dolnym; Ananiasza Dorosza w Kunisowcach; Józefa Idzikowskiego w Firlejowie; Stanisławę Weissową w Sojkowej; Wandę Ludkiewiczównę w Wolicy; Cecylię Szczepańską w Gorzejowej; Stanisława Szybista w Dembowej.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

ks. Andrzeja Stepka, nauczyciela religii rzym. kat. 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą w Samborze, na równorzędną posadę do 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą w Samborze;

Eugenię Szadkowską, nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Domaradzu, na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły w Birczy;

Maryę Prucową, nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Nowosiółce, na równorzędną posadę do szkoły w Zawadce.

Zmarli:

Marceli Nowakowski c. k. inspektor szkolny okręgowy w Brzozowie, zmarł dnia 25. stycznia b. r.;

Emilia Aleksiewiczówna tymczasowa nauczycielka 1-klasowej szkoły w Ożomli w okręgu jaworowskim, zmarła dnia 9. stycznia b. r. w 24. roku życia a w 4. roku służby;

Gwalbert Kruczek stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Jędruszkowicach w okręgu sanockim, zmarł dnia 22. grudnia 1908 w 50. roku życia;
Zofia Błażowska tymczasowa nauczycielka 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. król. Jadwigi w Stanisławowie, zmarła dnia 20. stycznia b. r.;
Eugeniusz Anastazijewski tymczasowy nauczyciel 1-klasowej szkoły w Nieznajowej w okręgu gorlickim, zmarł dnia 1. lutego b. r. w 26. roku życia a w 4. roku służby;
Adam Cichocki stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Nieznanowie w okręgu kamioneckim, zmarł dnia 30. stycznia b. r. w 33. roku życia a w 14. roku służby;
Bazyli Iwatiw stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Trościańcu w okręgu śniatyńskim, zmarł dnia 12. stycznia b. r. w 38. roku życia a w 12. roku służby.
Michał Steciów stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Liszni w okręgu drohobyckim, zmarł dnia 29. stycznia b. r. w 43. roku życia a w 20. roku służby.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 25. stycznia b. r. l. 867 ustanowił piątą posadę c. k. krajowego inspektora dla gimnazyów w Galicyi.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 18. stycznia b. r. l. 18.392 ustanowił posadę nauczycielki szkoły ćwiczeń dla udzielania nauki rysunków i robót ręcznych kobiecych w c. k. żeńskiem seminaryum nauczycielskiem w Przemyślu.

C. k. Rada szkolna krajowa ustanowiła posady:
nauczyciela religii gr. kat. w 6-klasowej szkole męskiej w Mościskach;
nauczyciela religii izraelickiej w 5-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą im. św. Jadwigi w Nowym Sączu.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:
l. 5277 1-klasową szkołę w Zawadce koło Osieka w okręgu jasielskim;
l. 5404 1-klasową szkołę w Łuczkach w okręgu peczeniżyńskim;
l. 5748 1-klasową szkołę w Stróży w okręgu limanowskim;
l. 5847 1-klasową szkołę w Hucie deręgowskiej w okręgu niskim;
l. 6640 1-klasową szkołę w Pilawie w okręgu buczackim;
l. 6642 1-klasową szkołę w Krywem w okręgu tureckim;
l. 6643 1-klasową szkołę w Dołżkach w okręgu tureckim;
l. 6644 1-klasową szkołę w Zadzielsku w okręgu tureckim.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 4955 budowę 2-klasowej szkoły w Staniszewskiem w okręgu kolbuszowskim;
l. 5861 budowę 1-klasowej szkoły w Regulicach w okręgu chrzanowskim;
l. 6187 budowę 1-klasowej szkoły w Czerczyku w okręgu jaworowskim;
l. 6390 budowę 1-klasowej szkoły w Majniczu w okręgu samborskim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

Książki szkolne.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Dr. Zygmunt Samolewicz. Zwięzła gramatyka języka łacińskiego dla klasy I. i II. Wydanie szóste nie zmienione. We Lwowie. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych“, w poczet książek dozwolonych do użytku szkolnego w gimnazyach. Cena egzemplarza 1 K.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Dr. Gust. Ad. Lindner. Wykład psychologii empirycznej, opracował dr. Leon Kulczyński. Wydanie drugie w części zmienione według nowszych zapatrywań. W Krakowie 1909. Nakładem autora“, w poczet książek dozwolonych do użytku szkolnego w szkołach średnich. Cena egzemplarza 2 K 20 h.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „C. I. Caesaris Commentarii de bello Gallico, wydał F. Terlikowski. Wydanie trzecie. We Lwowie. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych“, w poczet książek dozwolonych do użytku szkolnego w gimnazyach. Cena egzemplarza 1 K 40 h.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła podręcznik Kazimierza Sedlaka p. t. „Technologia mechaniczna (Ręczna i maszynowa obróbka metali). Sułkowice 1905. Nakładem autora“, w poczet książek dozwolonych do użytku szkolnego w szkołach zawodowych.

Konkursa.

a). *ogłoszone po raz pierwszy:*

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 28. stycznia b. r. l. 2844 ogłasza się następujący konkurs:

Według zawiadomienia c. i k. Ministerstwa Wojny z dnia 16. stycznia 1909, Oddział 6. Nr. 57. będzie w instytucie wychowawczym dla córek oficerów w Sopron posada nauczycielki ludowej do obsadzenia.

Kompetentki o tę posadę winny wykazać się kwalifikacyą do szkół ludowych z językiem wykładowym niemieckim, być stanu wolnego i w każdym względzie odpowiadać na to stanowisko.

Pierwszeństwo mają wychowanki instytutu wychowawczego dla córek oficerów w Hernals, względnie kandydatki posiadające uzdolnienie do udzielania początkującym języka francuskiego.

Posada będzie nadaną zrazu prowizorycznie a stabilizacya może nastąpić po roku służby.

W charakterze prowizorycznym otrzyma nauczycielka 2000 K rocznej płacy, mieszkanie, utrzymanie, obsługę i opał, tudzież opiekę lekarską w zakładzie. Kandydatki, które pobierają już dodatki 5-letnie nie będą mianowane.

Stałe nauczycielki tego zakładu mają prawo do zaopatrzenia.

Mianowana kandydatka otrzyma jednorazowe koszta przesiedlenia z miejsca pobytu do Sopron według normy obowiązującej dla urzędników wojskowych XI. klasy rangi, stanu wolnego.

Podania wnosić należy drogą służbową (przez Radę szkolną okręgową) do c. i k. instytutu wychowawczego dla córek oficerów (k. u. k. Offizierstöchter-Erziehungsinstitut) w Sopron (Oedenburg na Węgrzech) do 15. marca b. r.

L. 199. C. k. Rada szkolna okręgowa w Czortkowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad:

a) Z poborami III. klasy płac:

I. Na trzy posady nauczycieli w szkole 6-klasowej męskiej w Czortkowie. Kompetenci z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z grupy I. lub III. będą mieli pierwszeństwo. Wymagane uzdolnienie do udzielania nauki języka niemieckiego.

II. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Jagielnicy. Od kompetentów wymaga się uzdolnienia do udzielania nauki języka niemieckiego.

b) Z poborami IV. klasy płac:

III. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych 1. w Antonowie, 2 Siemakowcach, 3. Salówce, 4. Zabłotówce.

IV. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych 5. w Bazarze, 6. Kosowie (dwie posady), 7. Pauszówce, 8. Skorodyńcach, 9. Słobódce, 10. Sosolówce, 11. Świdowie, 12. Zalesiu, 13. Zwiniaczu.

Językiem wykładowym w szkołach pod I., II., 1, 2, 3, 6, 9, 10, 12, jest język polski, w innych ruski.

Podania wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Czortkowie w terminie do 31. marca 1909 r.

Czortków, dnia 5. lutego 1909.

L. 22. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kołomyi ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole połączonej z dopełniającym kursem rolniczym w Balińcach.

2. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Oskrzesińcach, Kujdańcach i Chlebiczynie leśnym.

3. Na posady nauczycieli samoistnych w 1-klasowych szkołach w Chwalibodze i Michałkowie.

Od kompetentów o posady w Balińcach wymagane jest uzdolnienie do udzielania nauki języka niemieckiego.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy ruski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w dekret policzalności lat służby ewentualnie w wykaz lat służby, wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kołomyi w terminie do 31. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kołomyja, 23. stycznia 1909.

L. 333. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślanach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Przemyślanach; kompetenci z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z przedmiotów objętych III. grupą będą mieć pierwszeństwo.

2. Na posadę nauczycielki w 5-klasowej szkole żeńskiej w Przemyślanach, zastrzegając pierwszeństwo kandydatkom posiadającym egzamin wydziałowy z grupy matematyczno-przyrodniczej.

B) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli kierujących w 2-klasowych szkołach w Słowicie i w Uniowie.

2. Na posady nauczycieli w 2-klasowych szkołach w Przegnojowie, Kurowicach i Chlebowicach świrskich.

3. Na posady samoistnych nauczycieli w 1-klasowych szkołach w Ostałowicach, Plenikowie, Poluchowie wielkim i Podhajczykach.

Językiem wykładowym w Przemyślanach i Plenikowie jest język polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do końca marca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyślany, dnia 27. stycznia 1909.

L. 2265. C. k. Rada szkolna okręgowa w Starym Samborze ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii gr. kat. 5-klasowej szkoły męskiej w Starym Samborze, z obowiązkiem udzielania nauki religii w miejscowej 5-klasowej szkole żeńskiej.

2. Na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły żeńskiej w Starym Samborze. Kompetentki posiadające egzamin do szkół wydziałowych z grupy III. będą miały pierwszeństwo.

B) Z poborami IV. klasy płac:

Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Grąziowej, Hołowecku, Niedzielnej, Polanie, Spasie, Suszycy wielkiej i Wołczy dolnej.

W szkołach w Starym Samborze i Niedzielnej jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

O posadę katechety kompetować mogą tylko kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby prowizorycznej wnosić należy w przepisanej drodze służbowej do 31. marca 1909.

W Starym Samborze, dnia 24. stycznia 1909.

L. 3891. Celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem konkurs:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły pospolitej męskiej połączonej z 3-klasową wydziałową im. A. Mickiewicza w Rzeszowie.

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej im. H. Sienkiewicza w Rzeszowie.

3. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły żeńskiej im. św. Jadwigi w Rzeszowie.

B) Z poborami III. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli w 5-klasowej szkole mieszanej w Tyczynie. Pierwszeństwo zastrzega się kandydatom z kwalifikacyą dla szkół wydziałowych z przedmiotów objętych grupą II. i III.

C) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole w Głogowie; wymagane jest uzdolnienie do nauczania języka niemieckiego.

2. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Krasnem, Lubeni i w Staromieściu.

3. Na posady nauczycieli w 1-klasowych szkołach w Lipiu, Nosówce, Straszydlu, Zabratówce i w Zarzeczu.

W szkołach tych jest język wykładowy polski.

Udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rzeszowie w terminie do 31. marca b. r.

Kompetujący równocześnie o kilka posad winni o każdą posadę wnieść osobne podanie z dołączeniem wykazu lat służby i tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Rzeszowie, dnia 27. stycznia 1909.

L. 56. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tarnowie ogłasza niniejszem konkurs na posadę dyrektora ewentualnie dyrektorki 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Ces. Fr. Józefa I. w Tarnowie, z kwalifikacyą do szkół wydziałowych, z poborami II. klasy płac.

Pożądanem jest aby kandydaci mogli się wykazać obok przepisanych warunków konkursu studyami uniwersyteckiemi.

Podania udokumentowane wnieść należy za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnowie w terminie do końca marca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Tarnów, dnia 12. stycznia 1909.

L. 555. Celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem konkurs:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej w Radymnie. Język wykładowy polski.

Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Rokietnicy. Język wykładowy polski.

Udokumentowane podania należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jarosławiu w terminie do końca marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Jarosławiu, 30. stycznia 1909.

L. 374. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem konkurs:

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego i trzy posady nauczycieli (nauczycielek) w 4-klasowej szkole w Przeciszowie.

2. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Przeciszowie na przysiółku „Podlesie“ i w Tarnawie górnej.

Podania udokumentowane należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Wadowicach za pośrednictwem władzy przełożonej do końca marca b. r.

Wadowice, dnia 27. stycznia 1909.

L. 52. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich w okręgu bohorodczańskim ogłasza się następujący konkurs:

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycielek w szkole 5-klasowej żeńskiej w Bohorodczanach. Język wykładowy polski. Pierwszeństwo zastrzega się kandydatkom posiadającym kwalifikacyę do szkół wydziałowych.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycielskie w szkołach dwuklasowych w Dźwiniaczu i w Porohach. Język wykładowy ruski.

2. Na posady nauczycielskie w szkołach 1-klasowych w Babczem, Bitkowie, Bogrówce, Chmielówce, Jabłonce, Markowej, Posieczu i Zarzeczu. W szkole w Zarzeczu jest język wykładowy polski, we wszystkich innych szkołach ruski.

Podania udokumentowane wnosić należy w drodze służbowej do końca marca b. r.

Bohorodczany, 16. stycznia 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 2.554. Niniejszem ogłasza się konkurs celem nadania posady nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krakowie, z prawami i obowiązkami nauczyciela głównego.

Kapłani ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską uzyskaną dla szkół średnich.

Do tej posady przywiązana jest płaca po myśli ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173, dodatek aktywalny w myśl ustawy z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 i prawo do poboru dodatków pięcioletnich w myśl ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55. Kompetujący kapłani, którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych względnie na posadzie zastępcy nauczyciela szkoły średniej lub seminaryum naucz. były im policzone na tej posadzie nie tylko do ogólnej ilości lat służby, lecz także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli § 15. w związku z § 9. względnie także § 16. przytoczonej ustawy, winni w swych podaniach wyraźnie oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, które można osiągnąć na podstawie wspomnianych przepisów tej ustawy.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta i tabelę służbową, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnosić za pośrednictwem swej przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 20. lutego 1909.

Zebrane podania przedłożą c. k. Rady szkolne okręgowe względnie Dyrekcye szkół średnich i seminaryów nauczycielskich najpóźniej do dnia 25. lutego 1909, wypełniwszy poprzednio należycie właściwe rubryki tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 26. stycznia 1909.

Wskutek prośby c. k. Rady szkolnej krajowej w Opawie ogłasza się następujący konkurs:

L. 50. W c. k. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Cieszynie będzie z początkiem roku szkolnego 1909/10 do obsadzenia posada rzeczywistego nauczyciela dla języka polskiego jako przedmiotu głównego a filologii klasycznej jako przedmiotu ubocznego, z poborami unormowanemi ustawą.

Podania należycie udokumentowane, skierowane do c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty, należy wnieść w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej krajowej w Opawie do dnia 20. lutego b. r.

Kompetenci, którzy pragną, aby policzono im w razie nominacyi lata służby spędzone w charakterze zastępców nauczycieli w myśl ustępu 1. § 9. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55, winni dołączyć w tym celu do podania przepisane alegata.

Nieudokumentowane lub spóźnione prośby nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

W Opawie, dnia 9. stycznia 1909.

L. 99. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na następujące stałe posady nauczycielskie w miejskich szkołach wydziałowych i pospolitych żeńskich we Lwowie z poborami I. klasy płac:

1. Na dwie posady dyrektorów (dyrektorek) szkół wydziałowych żeńskich im. św. Marcina i im. Mickiewicza z dodatkiem na mieszkanie 960 K i na następujące stałe posady mogące się przy tej sposobności opróżnić a) dyrektorów (dyrektorek) miejskich szkół wydziałowych żeńskich, b) kierowniczek miejskich szkół pospolitych żeńskich, c) nauczycielek stałych miejskich szkół wydziałowych względnie pospolitych żeńskich.

2. Na sześć posad nauczycielek szkół wydziałowych żeńskich w szkołach wydziałowych żeńskich im. Czackiego, im. św. Anny i im. św. Marcina, a mianowicie na cztery posady nauczycielek z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z przedmiotów grupy I. w szkołach wydziałowych żeńskich im. Czackiego, im. św. Anny i im. św. Marcina; po jednej posadzie z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z grupy II. i III. w szkole wydziałowej żeńskiej im. św. Marcina. Kandydatki starające się o posadę nauczycielki wydziałowej w szkole wydziałowej im. św. Anny z przedmiotów grupy I. mają się wykazać nadto specyalną kwalifikacyą do udzielania nauki języka francuskiego.

Zarazem ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa konkurs na posady nauczycielek stałych szkół wydziałowych względnie pospolitych żeńskich w innych miejskich szkołach wydziałowych żeńskich, mogące się przy tej sposobności opróżnić.

3. Na szesnaście posad stałych nauczycielek szkół pospolitych żeńskich w miejskich szkołach pospolitych żeńskich a mianowicie na jedną posadę w szkole pospolitej żeńskiej im. św. Antoniego, na jedną posadę w szkole pospolitej żeńskiej im. Ces. Elżbiety, na jedną posadę w szkole pospolitej żeńskiej im. Kordeckiego, na cztery posady w szkole pospolitej żeńskiej im. Kościuszki, na jedną posadę w szkole pospolitej żeńskiej im. św. Marcina, na cztery posady w szkole pospolitej żeńskiej im. M. Reja, na dwie posady w szkole pospolitej żeńskiej im. Sienkiewicza, na jedną posadę w szkole pospolitej żeńskiej im. Staszica, na jedną posaposadę w szkole pospolitej żeńskiej im. św. Zofii.

Nauczycielki stałe w szkołach pospolitych żeńskich im. św. Antoniego, im. św. Marcina, im. św. Zofii i im. Sienkiewicza, będą pełniły obowiązki mistrzyń szkółek froeblowskich, istniejących przy tych szkołach. Kandydatki starające się o jedną z posad w tych szkołach, winny wykazać się oprócz przepisanej kwalifikacyi nauczycielskiej także świadectwem uzdolnienia na mistrzynię ogródka froeblowskiego.

Zarazem ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa konkurs na takie same posady nauczycielskie w innych miejskich szkołach pospolitych żeńskich, mogące się przy tej sposobności opróżnić.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe i tabelę kwalifikacyjną należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do dnia 6. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Lwów, dnia 18. stycznia 1909.

L. 5776. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na posadę stałego nauczyciela religii grecko-katolickiej w szkole wydziałowej męskiej im. św. Antoniego we Lwowie z poborami I. klasy płac.

Obowiązkiem tego nauczyciela religii będzie udzielać nauki religii także w szkole wydziałowej żeńskiej im. św. Antoniego i w szkole mieszanej im. św. Mikołaja na Pasiekach, w granicach określonych § 1. ustawy z dnia 22. czerwca 1899 (Dz. u. kr. Nr. 81).

O tę posadę mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani; posady osobnego nauczyciela religii nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

Podania udokumentowane, zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe, należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie za pośrednictwem władzy przełożonej do 15. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Lwów, dnia 22. stycznia 1909.

L. 142. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Śniatynie następujący konkurs:

A) Z poborami III. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej szkoły 5-klasowej mieszanej w Zabłotowie.

b) Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej szkoły 5-klasowej mieszanej w Zabłotowie.

Z poborami IV. klasy płac:

a) Na dwie posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Dżurowie.

b) Na posadę nauczyciela (lki) w szkole 2-klasowej w Ilińcach.

c) Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Trościańcu i Widynowie.

W szkole w Zabłotowie jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do 31. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Śniatynie, dnia 16. stycznia 1909.

L. 83. C. k. Rada szkolna okręgowa w Peczeniżynie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Peczeniżynie z językiem wykładowym polskim. Pierwszeństwo będą mieli kompetenci z egzaminem kwalifikacyjnym do szkół wydziałowych z przedmiotów grupy I.

Z poborami IV. klasy płac:

Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Berezowie średnim i Kluczowie wielkim.

Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach jednoklasowych w Akreszorach, Bani berezowskiej i Kopalni ad Słoboda rungurska.

W Kopalni jest wykładowy język polski, w innych ruski.

Udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Peczeniżynie do dnia 31. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Peczeniżyn, dnia 18. stycznia 1909.

L. 217. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tarnopolu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej 3-klasowej szkoły wydziadziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi w Tarnopolu, z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4 klasowej szkole żeńskiej im. Hofmanowej w Tarnopolu.

O posadę tę ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani; posady osobnego nauczyciela religii nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

2. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Hofmanowej w Tarnopolu.

B) Z poborami IV. klasy płac:

3. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Nastaszowie połączonej z dopełniającym kursem rolniczym.

4. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole w Chodaczkowie wielkim.

5. Na posady nauczycieli w 2-klasowych szkołach w Cebrowie, Kutkowcach, Kurowcach, Kozówce, Stechnikowcach i Zabojkach.

6. Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Janówce, Krzywkach, Krasówce i Proszowie.

W szkołach w Tarnopolu, Janówce, Chodaczkowie wielkim, Kozówce i Zabojkach jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Udokumentowane podania wnosić należy za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnopolu w terminie do 31. marca 1909.

W Tarnopolu, dnia 25. stycznia 1909.

L. 233. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela do udzielania przedmiotów naukowych I. grupą objętych w szkole 3-klasowej wydziałowej męskiej im. Ces. Fr. Józefa w mieście Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 31. marca b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie dnia 25. stycznia 1909.

Ogłoszenie licytacyi.

Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy murowanej 1-klasowej szkoły w Uniatyczach (okręg szkolny Drohobycz), mieszczącej w sobie jedną salę naukową i mieszkanie dla nauczyciela, składające się z dwóch pokoi, kuchni, spiżarki i piwnicy, ogłasza się niniejszem licytacyę przez pisemne oferty, które wnosić należy do dnia 20. lutego 1909 do godz. 12. w południe do c. k. Starostwa w Drohobyczu.

Cena kosztorysowa wynosi 9945 K 11 h.

Do ofert należycie ostemplowanych ma być dołączone 5% wadyum i deklaracya, że oferentowi znane są szczegółowe i ogólne warunki budowy i że obowiązuje się warunki te w zupełności wykonać.

Plan i kosztorys przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Drohobyczu w godzinach urzędowych.

Oferty później wniesione lub nieodpowiadające warunkom nie będą uwzględnione.

Ogłoszenia.

Egzamina kwalifikacyjne przed c. k. Komisyą egzaminacyjną dla szkół ludowych pospolitych w Samborze w terminie wiosennym r. 1909 rozpoczną się częścią piśmienną 8. marca b. r.

Podania o przypuszczenie do egzaminu, zaopatrzone w przepisane dokumenta, należy wnosić za pośrednictwem władz szkolnych do końca lutego.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych rozpoczną się przed c. k. Komisyą egzaminacyjną w Przemyślu dnia 28. lutego b. r.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta wnosić należy najpóźniej do dnia 20. lutego b. r.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed c. k. Komisyą egzaminacyjną w Stanisławowie rozpoczną się częścią piśmienną dnia 1. marca 1909 r. Termin wnoszenia podań do 18. lutego b. r.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed Komisyą egzaminacyjną w Buczaczu odbędą się w terminie wiosennym z końcem marca b. r. Termin wnoszenia podań do dnia 20. marca b. r.

Dzień rozpoczęcia egzaminu będzie kandydatom podany osobno do wiadomości.

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 26. stycznia b. r. l. 1502 podaje się do wiadomości, że właściwa pisownia nazwy miejscowości Wischkowitz na Morawie brzmi po czesku „Vyškovice“ miejscowości Ulrichowitz „Ulrichov“.

Komitet c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie (ul. Karola Ludwika l. 3) wydał do Rad oddziałów Towarzystwa i do Wydziałów Rad powiatowych okólnik w sprawie przeszczepiania drzew owocowych następującej treści:

„Jednym z najszybszych sposobów podniesienia sadownictwa w naszym kraju jest niewątpliwie przeszczepianie drzew starszych, które w stanie dzikim albo w odmianach dla danej miejscowości nieodpowiednich, zajmują tylko bezużytecznie miejsce. Wrazie przeszczepiania tychże odmianami szlachetnemi, odniósłby właściciel sadu prawdziwą korzyść z drzewa, które dotychczas nie dawało mu żadnego dochodu.

W tym celu uprasza Komitet o poparcie swych usiłowań przez wyszukanie odpowiednich kierowników dla tej akcyi, którzyby pod dozorem Komitetu podjęli się przeszczepiania drzew starych. Na kierowników takich nadają się przedewszystkiem nauczyciele szkół ludowych, powiatowi instruktorowie sadownictwa, funkcyonaryusze Rad powiatowych i wogóle ludzie rzetelni i zamiłowani w sadownictwie.

Po wyszukaniu chętnych, uprasza Komitet o przedłożenie imiennego ich wykazu z dokładnym adresem, poczem Komitet nie omieszka przesłać im potrzebne przybory do przeszczepiania wraz z arkuszami.

Ze względu, że do podjęcia przygotowań potrzeba będzie pewnego czasu, uprasza się o możliwe przyspieszenie odpowiedzi.“

Dla kierowników akcyi przeszczepiania wydał Komitet równocześnie instrukcyę następującej treści:

„1. Kierownikiem akcyi przeszczepiania może być kierownik szkoły, powiatowy instruktor ogrodnictwa, funkcyonaryusz gospodarstwa lub t. p., którego uważalibyśmy za męża zaufania.

2. Zgłaszać należy się do Komitetu c. k. galic. Towarzystwa gosp. najpóźniej do 15. marca 1909, przesyłając drukowany przez Komitet arkusz „Zgłoszenia“, który należy wypełnić i własnoręcznie podpisać.

3. Kierownik otrzyma remuneracyę w wysokości 25—50 K, stosownie do uznania delegata Komitetu, który pracę wykonaną na miejscu skontroluje.

4. Kierownik otrzyma oprócz remuneracyi, z której nie zdaje rachunku, jeszcze odpowiednią kwotę tytułem subwencyi, z której należy się wyrachować po skończonym przeszczepianiu, a więc z końcem maja, na specyalnie na ten cel drukowanych arkuszach. Wysokość subwencyi obliczamy w ten sposób:

Za każdy zaszczepiony i przyjęty zraz na drzewie starszem liczymy po 3 hal. Subwencya ta w formie powyż pomienionych 3 h przeznaczona jest dla szczepiciela bez względu na to, czy nim jest sam kierownik, czy człowiek najęty lub uczeń wyszkolony. Wypłata subwencyi nastąpi po złożeniu sprawozdania i po przedłożeniu rachunków.

5. Kierownik otrzyma bezpłatnie i franko tytułem wypożyczenia: *a)* Narzędzia potrzebne do tej akcyi, składające się z dwóch piłeczek, z trzech noży ogrodniczych krzywych, z trzech noży do szczepienia i jednej osełki do ostrzenia. (Narzędzia te są własnością Komitetu i są tylko wypożyczone. W razie popsucia którego z udzielonych narzędzi, należy o tem Komitet zawiadomić, poczem nastąpi po odebraniu zepsutego narzędzia wykreślenie ze spisu udzielonych kierownikowi narzędzi, lub ewentualne zastąpienie innemi). *b)* Zrazy drzew owocowych w ilościach odpowiednich do przesłanego Komitetowi drukowanego wykazu (jeden zraz wystarcza na wykonanie dwóch szczep). *c)* Maść ogrodniczą. *d)* Łyko do wiązania."

Na ten okólnik wraz z instrukcyą zwraca c. k. Rada szkolna krajowa uwagę przewodniczących Komitetów i kółek ogrodniczo-pszczelniczych, oraz wszystkich interesowanych w tej mierze nauczycieli szkół ludowych z okręgów szkolnych, położonych w rejonie działalności c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie (49 powiatów wschodniej części kraju łącznie z powiatami Sanok, Brzozów, Przeworsk, Łańcut).

Przystąpienie do akcyi przeszczepiania drzew winni interesowani nauczyciele zgłosić do swej przełożonej c. k. Rady szkolnej okręgowej, względnie za pośrednictwem przewodniczącego Komitetu ogrodniczo-pszczelniczego, w następującem oświadczeniu pisemnem:

„Podpisany zobowiązuje się pod warunkami, przez Komitet c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego podanymi, podjąć się przeszczepiania drzew i poddać się kontroli Komitetu c. k. galic. Tow. gosp., jak również z końcem wiosny po skończeniu kampanii przeszczepiania złożyć dokładny protokół i rachunek z udzielonych mu funduszów."

Nakładem funduszu szkolnego krajowego

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 6.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 25. lutego 1909.

L. 32.640.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do c. k. Rad szkolnych okręgowych i do Zarządów wszystkich szkól ludowych 1- 2- 3- i 4-klasowych typu wiejskiego i małomiejskiego, w sprawie nowego układu książki p. t. »Rachunki dla szkól ludowych część III«.

Książeczka rachunkowa pod tytułem „Rachunki dla szkół ludowych część III"., służąca za podstawę przy udzielaniu nauki rachunków na stopniu trzecim szkół 1- 2- 3- i 4-klasowych typu wiejskiego i małomiejskiego, będzie w dotychczasowym swym układzie w używaniu do końca roku szkolnego 1908/9. W ciągu tego roku szkolnego ukaże się nowe, zupełnie zmienione wydanie tej książeczki, które od dnia 1. września 1909 będzie obowiązywało jako podręcznik w szkołach wyżej wymienionych dla trzeciego i czwartego roku nauki, a materyał naukowy w nim zawarty ma być w ten sposób zużytkowany, że rachunek liczbami całkowitemi i wielorakiemi powinien być opracowany corocznie wspólnie z dziatwą trzeciego i czwartego roku nauki, reszta zaś materyału naukowego ma być przerobiona przemiennie t. j. w jednym roku rozdział o ułamkach zwyczajnych, a w następnym roku o liczbach dziesiętnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 2. lutego 1909

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski.

Wiadomości osobiste.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty przyznał Pawłowi Postlowi i dr. Maksymilianowi Schönettowi, profesorom c. k. akademii handlowej we Lwowie, VIII. klasę rangi.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór Wincentego Witosa na delegata Rady powiatowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli w szkołach średnich:

Adama Pisza i Stanisława Węglarza w gimnazyum I. w Tarnowie; Zenona Keffermüllera w gimnazyum w Dębicy; Franciszka Kwaka w gimnazyum w Bochni; Władysława Prauzińskiego w I. szkole realnej w Krakowie; Leopolda Hołubowicza w II. szkole realnej we Lwowie; Artura Kopacza w gimnazyum II. w Nowym Sączu; Joachima Halbreicha w gimnazyum w Sokalu; Tytusa Zajączkowskiego dla filii gimnazyum IV. we Lwowie; Tadeusza Vrabletza w gimnazyum w Drohobyczu; ks. Józefa Wruchę zastępcą nauczyciela religii rzym. kat. w gimnazyum w Buczaczu; Władysława Cichockiego, aplikanta c. k. II. szkoły realnej we Lwowie, zastępcą nauczyciela w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzeszowie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła zastępców nauczycieli w szkołach średnich:

Piotra Wilka z gimnazyum I. w Rzeszowie do filii gimnazyum w Stryju; Władysława Michalskiego z gimnazyum w Podgórzu do gimnazyum V. w Krakowie; dr. Maryana Koziołkowskiego z gimnazyum IV. w Krakowie do I. szkoły realnej w Krakowie; Franciszka June z gimnazyum w Wadowicach do gimnazyum w Mielcu.

C. k. Rada szkolna krajowa przydzieliła Władysława Szybiaka, nauczyciela muzyki w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Krośnie, do c. k. męskiego seminaryum nauczycielskiego w Starym Sączu, a przeniosła Adama Czerbaka, prowizorycznego nauczyciela muzyki w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Starym Sączu na równorzędną posadę do c. k. męskiego seminaryum nauczycielskiego w Krośnie;

Ordynaryat metrop. obrz. ormiańsko-katolickiego we Lwowie zamianował na trzechletni okres funkcyjny t. j. na czas od roku szkolnego 1908/9 do końca roku szkolnego 1910/11 do egzaminu z nauki religii przy Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych i wydziałowych we Lwowie komisarzem ks. Bohdana Dawidowicza kanonika Kapituły, a egzaminatorem ks. Andrzeja Łukasiewicza, wikaryusza katedralnego.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Mieczysława Skowrona w Witanowicach; Józefa Stachowicza w Siedlcach; Władysława Pawlika w Strzeszynie; Jana Lityńskiego w Mużyłowicach narodowych.

Nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Apolonię Pichowiczównę w Iwanówce; Anielę Schrottmannównę w Łoniowach; Maryę Lityńską w Mużyłowicach narodowych.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Jakóba Popiela w Międzyhorcach; Nikodema Podgórskiego w Kretowcach; Maksymiliana Hurija w Oziminie; Karolinę Kopertyńską w Bokowie; Franciszka Bańdura w Luszowicach; Onufrego Hryńkiewicza w Zarubińcach; Hilarego Chomiaka w Ryczychowie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Stanisławę Bubównę nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Jodłowej I. na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły w Jodłowej I.;

Anielę Gawrońską nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Łękach górnych na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Jastrząbce starej;

Paulinę Kropiwnicką nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Kniażem na posadę nauczycielki do 1-klasowej szkoły w Widynowie;

Stanisława Gawżyńskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Ochodzy na równorzędną posadę do szkoły w Chorowicach;

Leopolda Borodzieja nauczyciela 1-klasowej szkoły w Bolechowcach na równorzędną posadę do szkoły w Jędruszkowicach.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Wojciecha Dorulę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Białce;

Mieczysława Kownackiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Swoszowicach;

Jadwigę Borejkównę nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Łoniowach;

Maryę Krynicką nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Humieniu.

Zmarli:

ks. Emilian Biliński, prałat domowy Jego Świątobliwości, kanonik gr. kat. Kapituły metropol., Kawaler orderu Żelaznej korony III. klasy i Członek c. k. Rady szkolnej krajowej, zmarł dnia 11. lutego b. r. w 63. roku życia;

Marya Brodnicka stała nauczycielka 2-klasowej szkoły w Staromieściu w okręgu rzeszowskim, zmarła dnia 23. stycznia b. r. w 28. roku życia a w 12. roku służby.

Z powodu śmierci ś. p. ks. Emiliana Bilińskiego, Prałata domowego Ojca św. i Członka c. k. Rady szkolnej krajowej, wystosowała c. k. Rada szkolna krajowa do grecko-katolickiej Kapituły metropolitalnej we Lwowie następujące pismo kondolencyjne:

Bolesna strata, jakiej Najprzewielebniejsza Kapituła doznała, okryła także żałobą c. k. Radę szkolną krajową, której Zmarły był długoletnim członkiem.

Od chwili, w której wola Najjaśniejszego Pana powołała go na to ważne stanowisko, jął się wspólnej z nami pracy ze ścisłością i sumiennością, które go odznaczały w pełnieniu każdego przyjętego obowiązku, z wielką żarliwością dla spraw wiary i wychowania.

W pracy tej był on wzorem pilności i pracowitości mimo niestety podkopanego w ostatnich czasach zdrowia.

Te jego zasługi, obok wysokich zalet charakteru i cnót kapłańskich, obok cechującego go ducha zgody i miłości chrześcijańskiej, czyniły go nam drogim i wielce cenionym towarzyszem, a w obecnej chwili każą nam tem dotkliwiej odczuwać poniesioną przez jego śmierć stratę.

A ponieważ strata ta jest bezsprzecznie także bolesnym ciosem dla Najprzewielebniejszej Kapituły, przeto c. k. Rada szkolna krajowa wyraża Jej głębokie i szczere współczucie.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniem do l. 6655 gminę Rdzawkę w okręgu nowotarskim z zakresu szkolnego w Ponicach z zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Rdzawce.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:
l. 7135 1-klasową szkołę w Zadąbrowiu w okręgu jarosławskim;
l. 7140 1-klasową szkołę w Kopalinach w okręgu bocheńskim;
l. 7141 1-klasową szkołę w Cichawce w okręgu bocheńskim;
l. 7795 1-klasową szkołę w Witkowicach w okręgu tarnobrzeskim;
l. 8057 1-klasową szkołę w Czyszkach w okręgu mościskim;
l. 8062 1-klasową szkołę w Dołżycy w okręgu sanockim;
l. 9164 1-klasową szkołę w Ocicach w okręgu tarnobrzeskim;
l. 9256 1-klasową szkołę w Porzeczu lubieńskiem w okręgu gródeckim;
l. 9266 1-klasową szkołę w Machowej w okręgu pilźneńskim;
l. 9470 1-klasową szkołę w Ostrówku w okręgu mieleckim.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 64320 budowę 1-klasowej szkoły w Wołczkowcach w okręgu zborowskim;
l. 8045 budowę 2-klasowej szkoły w Kalwaryi pacławskiej w okręgu dobromilskim;
l. 8069 budowę 4-klasowej szkoły w Jezupolu w okręgu stanisławowskim;
l. 8135 budowę 2-klasowej szkoły w Górnie w okręgu kolbuszowskim;
l. 8533 budowę 1-klasowej szkoły w Łękawce w okręgu tarnowskim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała bezprocentowne pożyczki na budowę szkół: gminie Diatkowce w okręgu kołomyjskim w kwocie 6000 K; gminie Zboiska w okręgu lwowskim zamiejskim w kwocie 8000 K.

Książki szkolne.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Steiner-Scheindler. Ćwiczenia łacińskie dla klasy II. w opracowaniu Samolewicza. Wydanie V. Przygoto-

wali Frączkiewicz-Próchnicki. We Lwowie. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych", w poczet książek dozwolonych do użytku w c. k. gimnazyach. Cena egzemplarza 1 K 80 h.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 8.631. Celem obsadzenia posady dyrektora c. k. gimnazyum w Bochni, ewentualnie posady dyrektora innego zakładu równorzędnego, ogłasza się niniejszem konkurs.

Do posady tej przywiązana jest płaca wraz z dodatkiem funkcyjnym wliczalnym do emerytury w myśl ustawy z dnia 19. września 1898, D. p. p. Nr. 173 i z 24. lutego 1907, Dz. p. p. Nr. 55, mieszkanie w naturze względnie odpowiednie relutum i połowa dodatku aktywalnego.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta i dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej najpóźniej do dnia 1. kwietnia 1909, do Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 11. lutego 1909.

L. 8.632. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycieli religii rzymsko katolickiej.

1. w gimnazyum w Jaśle; 2. w gimnazyum VII. we Lwowie; 3. w I. gimnazyum w Rzeszowie; 4. w II. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; 5. w filii gimnazyum w Stryju; 6. w gimnazyum w Jaśle.

Do posad wymienionych pod 1 do 5 przywiązane są pobory w myśl ustawy z dnia 19. września 1898, Dz. p. p. Nr. 173, tudzież ustawy z dnia 24. lutego 1907, Dz. p. p. Nr. 55 i dodatek aktywalny w myśl ustawy z 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34, do posady zaś pod 6. pobory w myśl § 4. ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173.

Kandydaci o te posady winni wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta za pośrednictwem swej przełożonej władzy najpóźniej do 15. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów. dnia 11. lutego 1909.

L. 8.632. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycieli religii grecko katolickiej:

1. w filii c. k. gimnazyum w Stryju;

2. w c. k. szkole realnej w Śniatynie.

Do posady wymienionej pod 1. przywiązane są pobory w myśl ustawy z dnia 19. września 1898, Dz. p. Nr. 173, tudzież ustawy z dnia 24. lutego 1907, Dz. p. p. Nr. 55 i dodatek aktywalny w myśl ustawy z dnia 19. lutego 1907, Dz. p.

p. Nr. 34, do posady zaś wymienionej pod 2. pobory w myśl § 4. ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173.

Kandydaci o te posady winni wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta za pośrednictwem swej przełożonej władzy najpóźniej do 15. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 11. lutego 1909.

L. 8.631. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia następujących posad rzeczywistych nauczycieli w szkołach średnich, ewentualnie innych posad opróżnić się mogących w równorzędnych zakładach:

A) Filologii klasycznej: 1. w gimnazyum w Brzeżanach (1 posada); 2. w gimnazyum w Brodach (1 posada); 3. gimnazyum w Buczaczu (1 posada); 4. w gimnazyum w Drohobyczu (1 posada); 5. w gimnazyum w Gorlicach (1 posada); 6. 7. w gimnazyum w Jaśle (2 posady); 8. 9. w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi (2 posady); 10. 11. w gimnazyum św. Anny w Krakowie (2 posady); 12. w gimnazyum IV. w Krakowie (1 posada); 13. w gimnazyum V. w Krakowie (1 posada); 14. w gimnazyum VIII. we Lwowie (1 posada); 15. w gimnazyum w Mielcu (1 posada); 16. w gimnazyum II. w Nowym Sączu (1 posada); 17. w gimnazyum w Nowym Targu (1 posada); 18. w gimnazyum w Podgórzu (1 posada); 19. w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Przemyślu (1 posada); 20. w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Przemyślu (1 posada); 21. w gimnazyum w Samborze (1 posada); 22. 23. w gimnazyum w Sanoku (2 posady); 24 w gimnazyum w Sokalu (1 posada); 25. w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie (1 posada); 26. w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie (1 posada); 27. w gimnazyum (filia) w Stryju (1 posada); 28. 29. w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu (2 posady); 30. 31. w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu (2 posady); 32. w gimnazyum w Trembowli (1 posada); 33. w gimnazyum w Żółkwi (1 posada).

B) Języka polskiego: 1. w gimnazyum w Brzeżanach (1 posada); 2. w gimnazyum V. w Krakowie (1 posada); 3. w gimnazyum w Mielcu (1 posada); 4. w gimnazyum w Samborze (1 posada); 5. w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu (1 posada); 6. w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu (1 posada); 7. w gimnazyum w Złoczowie (1 posada).

C) Języka ruskiego: w gimnazyum w Brzeżanach (1 posada).

D) Języka niemieckiego: 1. w gimnazyum w Brzeżanach (1 posada); 2. w gimnazyum w Brodach (1 posada); 3. w gimnazyum w Drohobyczu (1 posada); 4. w gimnazyum w Gorlicach (1 posada); 5. w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi (1 posada); 6. w gimnazyum VIII. we Lwowie (1 posada); 7. w gimnazyum w Mielcu (1 posada); 8. w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Przemyślu (1 posada); 9. w gimnazyum w Sanoku (1 posada); 10. w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie (1 posada); 11. w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu

(1 posada); 12. w gimnazyum w Trembowli (1 posada); 13. w szkole realnej w Śniatynie (1 posada); 14. w szkole realnej w Stanisławowie (1 posada); 15. w szkole realnej w Żywcu (1 posada).

E) Języka francuskiego: 1. w I. szkole realnej w Krakowie (1 posada); 2. w II. szkole realnej w Krakowie (1 posada); 3. w I. szkole realnej we Lwowie (1 posada); 4. w II. szkole realnej we Lwowie (1 posada); 5. w szkole realnej w Stanisławowie (1 posada).

F) Historyi i geografii: 1. w gimnazyum III. w Krakowie (1 posada); 2. w gimnazyum w Myślenicach (1 posada).

G) Matematyki i fizyki: 1. w gimnazyum w Drohobyczu (1 posada); 2. w gimnazyum w Gorlicach (1 posada); 3. w gimnazyum w Jarosławiu (1 posada); 4. w gimnazyum VII. we Lwowie (1 posada); 5. w gimnazyum w Nowym Targu (1 posada); 6. w gimnazyum I. w Rzeszowie (1 posada); 7. w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu (1 posada); 8. w gimnazyum w Trembowli (1 posada); 9. 10. w II. szkole realnej we Lwowie (2 posady); 11. w szkole realnej w Tarnopolu (1 posada); 12. w szkole realnej w Żywcu (1 posada); 13. w gimnazyum św. Jacka w Krakowie (1 posada).

H) Geometryi wykreślnej i matematyki: w I. szkole realnej w Krakowie (1 posada).

I. Rysunków odręcznych: w szkole realnej w Żywcu (1 posada);

J. wreszcie na jedną posadę prowizorycznego nauczyciela języka polskiego w c. k. gimnazyum VI. we Lwowie.

Do posad tych przywiązane są pobory w myśl ustawy z dnia 19. września 1898, Dz. p. p. Nr. 173, tudzież ustawy z dnia 24. lutego 1907, Dz. p. p. Nr. 55.

Wszystkie wymienione posady jakoteż inne posady równorzędne ewentualnie opróżnić się mogące mają być obsadzone od dnia 1. września 1909.

Kandydaci ubiegający się o te posady, mają wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta za pośrednictwem swej władzy przełożonej do Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 15. marca 1909.

Podania wniesione po upływie tego terminu nie będą uwzględnione.

Kandydaci, którzy ubiegać się będą o kilka z wymienionych posad, winni wnieść osobne podanie o każdą posadę, dołączając do każdego podania tabelę kwalifikacyjną.

Kandydaci, którzy ubiegać się będą nie tylko o jedną z posad wymienionych w niniejszym konkursie, lecz także o inną równorzędną posadę ewentualnie opróżnić się mogącą, winni to wyraźnie w swem podaniu zaznaczyć.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi nauczycielskiej pełnili w szkołach średnich obowiązki w charakterze zastępców nauczycieli, mają celem uzyskania policzenia tego czasu służby w myśl ustawy z dnia 24. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 55, obok innych dokumentów służbowych przedłożyć szczegółowy wykaz zajęć, wykonywanych w wyżej wymienionym charakterze, z podaniem przedmiotów i ilości godzin tygodniowej nauki. Wykaz ten ma być potwierdzony przez dyrekcye tych zakładów, w których kandydaci pełnili służbę w charakterze egzaminowanych zastępców nauczycieli.

Kandydaci, którzy nie wyszli jeszcze z wieku obowiązującego do służby wojskowej, mają wykazać, czy uczynili już zadość obowiązkowi tej służby.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 11. lutego 1909.

L. 5050. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia posady c. k. inspektora szkolnego okręgowego w Śniatynie i w Brzozowie, ewentualnie innej takiej posady opróżnić się mogącej.

Z posadami temi połączone są prawa i pobory urzędników państwowych IX. klasy rangi po myśli ustawy z dnia 8. czerwca 1892 Dz. p. p. Nr. 92 z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 172 i z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 tudzież systemizowany dla tego okręgu ryczałt na koszta podróży i dyety.

O te posady mogą się ubiegać oprócz c. k. inspektorów szkolnych okręgowych także:

1. nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mający przynajmiej 5-letnią praktykę w zawodzie nauczycielskim;

2. katecheci szkół średnich, seminaryów nauczycielskich i szkół ludowych mający przynajmniej 5-letnią praktykę na stałej posadzie katechety;

3. nauczyciele szkół ćwiczeń seminaryów nauczycielskich mający przynajmniej 5-letnią praktykę na stałej posadzie;

4. dyrektorowie szkół wydziałowych i kierownicy szkół 5- lub 6-klasowych z kwalifikacyą do szkół wydziałowych;

5. nauczyciele pełniący obecnie zastępczo obowiązki c. k. inspektora szkolnego okręgowego na czasowo opróżnionej posadzie.

Nominacya może być w myśl § 2. ustawy z dnia 8. czerwca 1892 Dz. p. p. Nr. 92 i stosownie do uznania władzy na razie prowizoryczną.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta służbowe i dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 20. marca 1909.

Nauczyciele szkół średnich i nauczyciele główni seminaryów nauczycielskich posiadający kwalifikacyę dla szkół średnich, mogą w podaniach prosić, aby pod względem płacy i dodatków pięcioletnich zastosowano do nich, w razie nominacyi, analogiczne normy istniejące dla nauczycieli szkół średnich.

Zebrane podania kompetencyjne przedłożą c. k. Dyrekcye szkół średnich względnie seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe po należytem wypełnieniu tabel kwalifikacyjnych do 25. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 19. lutego 1909.

L. 2.380. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia nowo systemizowanych posad drugich c. k. inspektorów szkolnych okręgowych dla okręgu miejskiego w Krakowie i w Stanisławowie, ewentualnie innej takiej posady opróżnić się mogącej.

Z posadami temi połączone są prawa i pobory urzędników państwowych IX. klasy rangi po myśli ustawy z dnia 8. czerwca 1892 Dz. p. p. Nr 92, 19. wrze-

śnia 1898 Dz. p. p. Nr. 172 i z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34, tudzież systemizowany dla każdego z tych okręgów ryczałt na koszta podróży i dyety.

O posady te mogą się ubiegać oprócz c. k. inspektorów szkolnych okręgowych także:

1. nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mający przynajmniej 5-letnią praktykę w zawodzie nauczycielskim;

2. katecheci szkół średnich, seminaryów nauczycielskich i szkół ludowych mający przynajmniej 5-letnią praktykę na stałej posadzie katechety;

3. nauczyciele szkół ćwiczeń seminaryów nauczycielskich mający przynajmniej 5-letnią praktykę na stałej posadzie.

4. dyrektorowie szkół wydziałowych i kierownicy szkół 5- lub 6-klasowych z kwalifikacyą dla szkół wydziałowych.

Nominacya może być w myśl § 2. ustawy z dnia 8. czerwca 1892 Dz. u. p. Nr. 92 i stosownie do uznania władzy na razie prowizoryczną.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta służbowe i dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną, należy wnieść w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 20. marca 1909.

Nauczyciele szkół średnich i nauczyciele seminaryów nauczycielskich posiadający kwalifikacyę dla szkół średnich, mogą sobie zastrzedz w podaniach kompetencyjnych, aby pod względem płacy i dodatków pięcioletnich zastosowano do nich w razie nominacyi przepisy obowiązujące dla nauczycieli szkół średnich.

Zebrane podania kompetencyjne przedłożą c. k. Dyrekcye szkół średnich względnie seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe po należytem wypełnieniu tabel kwalifikacyjnych do 25. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, 17. lutego 1909.

L. 2378. Niniejszem ogłasza się konkurs celem nadania posady nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krośnie z prawami i obowiązkami nauczyciela głównego.

Kapłani ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską uzyskaną do szkół średnich.

Do tej posady przywiązana jest płaca po myśli ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174, dodatek aktywalny w myśl ustawy z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 i prawo do poboru dodatków pięcioletnich w myśl ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kompetujący kapłani, którzy pragną, aby lata służby spędzone po uzyskaniu kwalifikacyi do szkół ludowych lub średnich przy publicznych szkołach ludowych, względnie na posadzie zastępcy nauczyciela szkoły średniej lub seminaryum nauczycielskiego, były im policzone na tej posadzie nie tylko do ogólnej ilości lat służby, lecz także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli § 15. w związku z § 9. względnie także § 16. przytoczonej ustawy, winni w swych podaniach wyraźnie oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, które można osiągnąć na podstawie wspomnianych przepisów tej ustawy.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta i tabelę służbową, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść za pośrednictwem swej przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 20. marca 1909.

Zebrane podania przedłożą c. k. Rady szkolne okręgowe względnie Dyrekcye szkół średnich i seminaryów nauczycielskich najpóźniej do dnia 26. marca 1909, wypełniwszy poprzednio należycie właściwe rubryki tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 17. lutego 1909.

L. 6066. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia nowo systemizowanej posady nauczycielki szkoły ćwiczeń w c. k. seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Przemyślu.

Do uzyskania tej posady potrzebna jest kwalifikacya do szkół wydziałowych z grupy III. ze specyalnem przysposobieniem i uzdolnieniem do udzielania nauki rysunków, a pierwszeństwo zastrzega się dla kandydatek posiadających kwalifikacyę do udzielania nauki rysunków w szkołach średnich.

Do tej posady przywiązane są pobory służbowe i prawo do dodatków pięcioletnich unormowane ustawą z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174, z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydatki ubiegające się o tę posadę, winne wnieść podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę służbową, sporządzoną na przepisanym formularzu, do c. k. Rady szkolnej krajowej za pośrednictwem swej władzy bezpośrednio przełożonej w terminie do 25. marca 1909.

Kandydatki pełniące obowiązki w publicznych szkołach ludowych, które pragną, aby lata służby spędzone w charakterze nauczycielek tych szkół były im policzone przy nominacyi na nauczycielkę szkoły ćwiczeń nietylko do ogólnej ilości lat służby, ale także w celu przyznania dodatków pięcioletnich po myśli § 17. ustawy z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55, winne wyraźnie oświadczyć w swych podaniach, czy i w jakiej mierze liczą w razie zamianowania na korzyści, które mogą osiągnąć na podstawie rzeczonych postanowień ustawy.

Podania kandydatek przedłożą dyrekcye c. k. seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do 31. marca br., wypełniwszy należycie tabele kwalifikacyjne.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 22. lutego 1909.

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 11. lutego br. l. 3961 ogłasza się następujący konkurs:

Według oznajmienia c. i k. Ministerstwa Wojny z dnia 22. stycznia 1909, Oddź. 6. Nr. 91 jest w c. i k. wojskowej szkole ludowej w Przemyślu posada nauczyciela kierującego do obsadzenia.

Kompetenci o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą do szkół ludowych pospolitych z wykładowym językiem niemieckim i uzdolnieniem do nauczania re-

ligii katolickiej w zastępstwie katechety, tudzież odpowiadać pod każdym względem na to stanowisko.

Mianowany kandydat otrzyma pobory unormowane ustawą z dnia 10. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174, względnie z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55, a nadto dodatek funkcyjny w kwocie 408 K rocznie. Jednorazowe koszta przesiedlenia z miejsca pobytu do Przemyśla będą przyznane zamianowanemu kierownikowi według normy obowiązującej dla urzędników wojskowych stanu wolnego XI. rangi.

Kompetenci o tę posadę mają wnieść podania przepisaną drogą służbową do c. i k. Komendy 10. korpusu w Przemyślu do 11. marca br.

L. 214. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jaworowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

I. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole męskiej w Wielkich Oczach. Wymagana kwalifikacya do szkół ludowych pospolitych i uzdolnienie do uczenia języka niemieckiego i ruskiego.

II. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Hruszowie i w Nahaczowie (w Nahaczowie dwie posady).

III. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Kłonicach, Mołoszkowicach, Porudenku i Woli gnojnickiej.

W szkołach pod I. i III. jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaworowie w terminie do 15. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jaworów, dnia 15. lutego 1909.

L. 764. Niniejszem ogłasza się konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego w szkole 2-klasowej w Ostrowach tuszowskich z językiem wykładowym polskim, z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kolbuszowej w terminie do 15. kwietnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 17. lutego 1909.

L. 180. C. k. Rada szkolna okręgowa w Starym Samborze ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczycielskiej 1-klasowej szkoły w Łużku górnym z poborami IV. klasy płac, z językiem wykładowym ruskim.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. kwietnia 1909.

Stary Sambor, dnia 6. lutego 1909.

L. 480. C. k. Rada szkolna okręgowa w Wieliczce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycieli z poborami IV. klasy płac w szkołach z językiem wykładowym polskim:

1. Nauczyciela kierującego w szkole 2-klasowej w Gruszowie.

2. Nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Ochmanowie i Trąbkach.

Kompetenci mają wnieść podania w drodze służbowej do 15. kwietnia 1909.

Wieliczka, dnia 16. lutego 1909.

L. 216. C. k. Rada szkolna okręgowa w Myślenicach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki w 5-klasowej szkole żeńskiej w Myślenicach oraz na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole mieszanej w Makowie.

O posadę w Myślenicach będą miały pierwszeństwo nauczycielki z egzaminem wydziałowym z III. grupy, a o posadę w Makowie nauczyciele z egzaminem wydziałowym z którejkolwiek grupy.

Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Skomielnie czarnej.

3. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Budzowie, Krzczonowie, Łętowni i Toporzysku.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Myślenicach w terminie do dnia 15. kwietnia br.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Myślenice, dnia 12. lutego 1909.

L. 361. C. k. Rada szkolna okręgowa w Sanoku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Sanoku, z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkołach ludowych w Posadzie olchowskiej i Posadzie sanockiej.

2. Na posadę nauczycielki 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej w Sanoku dla przedmiotów objętych grupą II.

B) Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Rymanowie, z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu także w szkole 4-klasowej żeńskiej w Rymanowie i w szkole 2-klasowej w Posadzie górnej.

C) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli w szkołach 4-klasowych w Bukowsku i Jaćmierzu; język wykładowy polski.

2. Na posadę nauczyciela w szkole 2-klasowej męskiej w Besku.

3. Na posadę nauczycielki kierującej i nauczycielki w szkole 2-klasowej żeńskiej w Besku.

4. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Łodzinie.

W szkołach pod C) 2. 3. i 4. jest język polski wykładowym, a ruski obowiązkowym.

5. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych z językiem wykładowym ruskim: w Czeremsze, Dąbrówce ruskiej. Kulasznem, Lalinie, Morochowie, Moszczańcu, Polanach surowicznych, Seńkowej Woli, Sieniawie, Tarnawce, Turzańsku, Wisłoku górnym, Woli niżnej i w Woli wyżnej.

Podania udokumentowane wnieść należy w drodze służbowej najpóźniej do dnia 15. kwietnia br.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Sanok, dnia 10. lutego 1909.

L. 269. C. k. Rada szkolna okręgowa w Stanisławowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

I. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Haliczu, z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu także w miejscowej szkole 6-klasowej żeńskiej.

II. Na posadę nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Haliczu. Kompetentki z egzaminem wydziałowym z grupy III. będą miały pierwszeństwo.

B) Z poborami IV. klasy płac:

III. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej im. św. Alojzego w Knihininie-Górce z pierwszeństwem dla nauczycieli posiadających egzamin wydziałowy z I. grupy.

IV. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Jezupolu z zastrzeżeniem tej posady tylko dla mężczyzn. Kandydaci winni się wykazać kwalifikacyą do udzielania języka niemieckiego.

V. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Maryampolu, z zastrzeżeniem tej posady tylko dla mężczyzn.

Kandydaci winni się wykazać kwalifikacyą do udzielania języka niemieckiego. Kandydaci uzdolnieni do udzielania nauki koszykarstwa lub slöjdu będą mieli pierwszeństwo.

VI. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych a) w Dorohowie, b) Hanusowcach, c) Radczy.

VII. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych: a) w Błudnikach, b) Czukałówce, c) Kołodziejowie, d) Kończakach nowych, e) Kozinie, f) Krymidowie, Siedliskach, h) Siemikowcach, i) Sobototowie, j) Temerowcach, k) Uhrynowie górnym, l) Uzinie, m) Wysoczance i n) Perłowcach.

Językiem wyładowym w szkołach w Haliczu, Jezupolu i Maryampolu jest język polski, we wszystkich innych ruski.

O posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej kompetować mogą tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którym w razie zamianowania nie będzie wolno spełniać obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane należycie wnosić należy za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stanisławowie najpóźniej do dnia 15. kwietnia 1909. Podania wniesione po terminie, nieudokumentowane lub nieodpowiadające warunkom konkursu, nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Stanisławów, 10. lutego 1909.

L. 487. C. k. Rada szkolna okręgowa w Turce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły żeńskiej w Turce.
2. Na posadę samoistnego nauczyciela w 1-klasowej szkole w Turce średniej.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 2-klasowej szkoły w Wołczem.
2. Na posady samoistnych nauczycieli 1-klasowych szkół w Dydiowej, Husnem wyżnem, Jabłonowie, Komarnikach, Krywce, Libuchorze, Przysłupiu, Rosochaczu, Sokolikach, Szandrowcu, Szumiaczu, Tarnawie wyżnej i Tureczkach niżnych.

W szkołach w Turce i Turce średniej jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Nauczyciele starsi latami służby, ubiegający się o posady w IV. klasie płac, liczyć mogą już przy nominacyi na średni, względnie najwyższy stopień płacy.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Turce w terminie do 15. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Turka, dnia 16. lutego 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 28. stycznia b. r. l. 2844 ogłasza się następujący konkurs:

Według zawiadomienia c. i k. Ministerstwa Wojny z dnia 16. stycznia 1909, Oddział 6. Nr. 57. będzie w instytucie wychowawczym dla córek oficerów w Sopron posada nauczycielki ludowej do obsadzenia.

Kompetentki o tę posadę winny wykazać się kwalifikacyą do szkół ludowych z językiem wykładowym niemieckim, być stanu wolnego i w każdym względzie odpowiadać na to stanowisko.

Pierwszeństwo mają wychowanki instytutu wychowawczego dla córek oficerów w Hernals, względnie kandydatki posiadające uzdolnienie do udzielania początkującym języka francuskiego.

Posada będzie nadaną zrazu prowizorycznie a stabilizacya może nastąpić po roku służby.

W charakterze prowizorycznym otrzyma nauczycielka 2000 K rocznej płacy, mieszkanie, utrzymanie, obsługę i opał, tudzież opiekę lekarską w zakładzie. Kandydatki, które pobierają już dodatki 5-letnie nie będą mianowane.

Stałe nauczycielki tego zakładu mają prawo do zaopatrzenia.

Mianowana kandydatka otrzyma jednorazowe koszta przesiedlenia z miejsca pobytu do Sopron według normy obowiązującej dla urzędników wojskowych XI. klasy rangi, stanu wolnego.

Podania wnosić należy drogą służbową (przez Radę szkolną okręgową) do c. i k. instytutu wychowawczego dla córek oficerów (k. u. k. Offizierstöchter-Erziehungsinstitut) w Sopron (Oedenburg na Węgrzech) do 15. marca b. r.

Ogłoszenie licytacyi.

L. 392. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy piątrowego budynku dla szkoły w Mazurach w okręgu kolbuszowskim, mieszczącego w sobie 4 sale naukowe, kancelaryę i mieszkanie dla nauczyciela kierującego składające się z dwóch pokoi i kuchni, według planu normalnego, ogłasza się licytacyę przez pisemne oferty, które można wnosić do dnia 1. marca 1909 do godziny 12. w południe na ręce Przewodniczącego c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Cena wywołania wynosi 25.000 K.

Od oferenta, który wniesie najkorzystniejszą ofertę, zażąda się wadyum w wysokości 5% oferowanej kwoty.

Plany i kosztorysy są do przejrzenia w godzinach urzędowych w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kolbuszowej.

Kolbuszowa, dnia 3. lutego 1909.

Ogłoszenia.

L. 7901. Ogłoszenie w sprawie kursu pożarnictwa mającego odbyć się w Sanoku.

Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych zamierza urządzić kurs pożarnictwa w Sanoku, którego celem będzie wykształcenie nauczycieli szkół ludowych na organizatorów i naczelników wiejskich straży pożarnych.

Kurs ten odbędzie się w dniach 2. 3. 4. 5. i 6. kwietnia 1909, a przeznaczony jest w pierwszym rzędzie dla nauczycieli powiatów sanockiego, liskiego i brzozowskiego w maksymalnej ilości 25 uczestników.

Delegatem Związku do czuwania nad przebiegiem kursu i do zajęcia się administracyjną jego częścią będzie p. Leopold Biega, członek Rady zawiadowczej związku, dyrektor szkoły wydziałowej męskiej w Sanoku.

Uczestnicy kursu otrzymają od c. k. Rady szkolnej krajowej zwolnienie od obowiązków szkolnych na czas trwania kursu i na podróż tam i na powrót, a nau-

czyciele zamiejscowi otrzymają także dyety po 4 K dziennie i pokrycie kosztów podróży według tej skali, jaka jest unormowana dla udziału nauczycieli w konferencyach okręgowych.

Wymiar czasu na podróż będzie liczony stosownie do odległości miejsca zamieszkania od Sanoka i stosownie do środków komunikacyjnych. Uwzględniając te momenta policzy się z miejscowości bliższych i dostępniejszych pół dnia na podróż i pół dnia na powrót, a z miejscowości odleglejszych cały dzień na podróż i cały dzień na powrót. Według tej podwójnej skali będzie obliczony wymiar dyet i czas urlopu.

Nauczyciele zamierzający wziąć udział w tym kursie, mają — nie wnosząc formalnych podań — przesłać swe tabele kwalifikacyjne, należycie wypełnione, za pośrednictwem przełożonych c. k. Rad szkolnych okręgowych, które je, stosownie do wyników odbytych wizytacyi, co do aplikacyi wypełnią i c. k. Radzie szkolnej krajowej przedłożą.

Nadmienia się przytem, że co do wyboru zgłaszających się kandydatów nie będzie się czyniło żadnej różnicy między starszymi a młodszymi w służbie nauczycielami, między nauczycielami stałymi a tymczasowymi. W każdym razie przypuszcza się, że zgłaszać się będą nauczyciele zdrowi i silni, a pierwszeństwo będą mieli tylko tacy, którzy już mają pewną wprawę w ćwiczeniach ciała, a więc mianowicie tacy, którzy odbyli służbę wojskową, zdali egzamin państwowy na nauczycieli gimnastyki, albo którzy w czasie studyów seminaryalnych uzyskali lepsze cenzury z nauki gimnastyki. Te okoliczności powinny być uwydatnione w tabeli kwalifikacyjnej.

Termin zebrania tabel kwalifikacyjnych w Radach szkolnych okręgowych ustanawia się na dzień 10. marca; termin przedłożenia tych tabel c. k. Radzie szkolnej krajowej na dzień 18. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 22. lutego 1909.

Ustny egzamin uzupełniający z języków klasycznych, tudzież z propedeutyki filozoficznej, w myśl rozporządzenia Pana Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 14. lipca 1904 l. 4509, odbędzie się w c. k. gimnazyum III. w Krakowie i w c. k. gimnazyum V. we Lwowie dnia 22. marca 1909, o godzinie 3. popołudniu.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych rozpoczną się:

przed Komisyą egzaminacyjną w Krośnie w pierwszej połowie marca b. r. Termin wnoszenia podań do końca lutego b. r.

W Sokalu dnia 8. marca. Termin wnoszenia podań do końca lutego br.

W Kołomyi dnia 22. marca. Termin wnoszenia podań do 5. marca br.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 7.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 8. marca 1909.

L. 6575.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich gimnazyów i szkół realnych w sprawie kursu uzupełniającego z zakresu nauk przyrodniczo-matematycznych.

W c. k. Uniwersytecie jagiellońskim w Krakowie odbędzie się w czasie od 30. marca do 7. kwietnia b. r. kurs uzupełniający z zakresu nauk przyrodniczo-matematycznych dla nauczycieli szkół średnich.

Pierwszeństwo w przyjęciu na ten kurs mają, w myśl rozporządzenia ministeryalnego z dnia 27. stycznia b. r. l. 49.705/08, profesorowie i nauczyciele rzeczywiści.

Program rzeczonego ursu, którego ośm egzemplarzy rozsyła się Dyrekcyom osobno, należy podać bezzwłocznie do wiadomości grona nauczycielskiego a zarazem wręczyć egzemplarz tego programu każdemu z nauczycieli, który w kursie zechce wziąć udział.

Przyjętym na kurs uczestnikom udzieli się potrzebnego urlopu, a nadto zamiejscowym, o ile będą tego żądali i potrzebowali, skromnych zasiłków na podróż i pobyt w Krakowie, w miarę funduszów jakimi c. k. Rada szkolna krajowa na ten cel rozporządza.

C. k. Rada szkolna krajowa patrząc z zadowoleniem na ożywiony ruch naukowy pośród nauczycielstwa szkół średnich nie wątpi, że nauczyciele nauk matematycznych i przyrodniczych nie omieszkają skorzystać ze sposobności, aby poznać najnowsze zdobycze w zakresie nauki którą uprawiają.

Dyrekcye dopilnują należytego wypełnienia kwestyonarza, pozostającego w związku z programem kursu i prześlą wypełnione we wskazany sposób egzemplarze najpóźniej do 20. marca b. r. c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 28. lutego 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski w. r.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 16. lutego b. r. przyznać ks. Józefowi Fałatowi, dyrektorowi c. k. seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Przemyślu, ks. Józefowi Bieleninowi, dyrektorowi c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Krakowie i Janowi Wojciechowskiemu, dyrektorowi c. k. seminaryum nauczycielskiego żeńskiego we Lwowie, VI. klasę rangi.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty przyznał Henrykowi Unczowskiemu, profesorowi c. k. akademii handlowej we Lwowie, VIII. klasę rangi.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła ks. Włodzimierza Pasławskiego, rzeczywistego nauczyciela religii gr. kat. w c. k. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Przemyślu i ks. Józefa Zastyrca, rzeczywistego nauczyciela religii gr. kat. w c. k. gimnazyum im. Franciszka Józefą I. w Tarnopolu w zawodzie nauczycielskim i nadała im tytuł c. k. profesora.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli w szkołach średnich:

dr. Jana Sajdaka w gimnazyum św. Jacka w Krakowie; Jarosława Manasterskiego w gimnazyum VII. we Lwowie; Teofila Modelskiego w gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór Jana Minticza, nauczyciela szkoły wydziałowej męskiej w Buczaczu, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Buczaczu.

C. k. Rada szkolna krajowa wyznaczyła Kazimierza Eliasza, dyrektora c. k. gimnazyum w Żółkwi, na trzeciego reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żółkwi.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Maryę Elektorowiczową dyrektorką 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą im. św. Jadwigi w Stanisławowie;

Karolinę Malinowiczową nauczycielką 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi w Stanisławowie;

ks. Antoniego Cieślika nauczycielem religii rzym. kat. 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im. Sienkiewicza we Lwowie;

ks. Józefa Janusiewicza nauczycielem religii rzym. kat. 4-klasowej szkoły męskiej im. Ces. Elżbiety we Lwowie;

Bronisławę Chorążankę i Wandę Paulową nauczycielkami 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej w Brzeżanach;

Stanisława Kucharskiego nauczycielem 5-klasowej szkoły w Czarnym Dunajcu;

Eugenię Hlavatównę nauczycielką 5-klasowej szkoły w Zabłotowie;

Eliukima Blaua nauczycielem religii izrael. 4-klasowej szkoły męskiej im. Kazimierza Wielkiego w Krakowie;

Eisiga Hochmanna nauczycielem religii izrael. 4-klasowej szkoły męskiej im. Dietla w Krakowie;

Karola Koryznę nauczycielem, Janinę Opielowską i Klementynę Hryniszakównę nauczycielkami 4-klasowej szkoły w Jezupolu;

Ignacego Szubargę nauczycielem 4-klasowej szkoły w Dębowcu;

Stanisławę Gajdową nauczycielką 4-klasowej szkoły w Sporyszu.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Bronisława Ryndaka w Gogolowie; Prokopa Tracza w Koniuszkach.

Nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Maryę Smagałównę w Połomyi; Anielę Marynowiczównę w Lipicy górnej; Julię Hornatkiewiczównę w Zyznowie.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Ignacego Kotkowskiego na przedmieściu „Bełna“ w Bieczu; Eugenię Tomaszewską na przedmieściu „Rosenheck“ w Kołomyi; Fryderyka Seniuka w Zaberężu; Michała Deckę w Mszanie; Tomasza Mytycha w Frywałdzie; Stefanię Tychównę w Wymysłówce; Maryę Kostecką w Złoczówce; Waleryana Derżkę w Dubszczu; Aleksego Oleśniewicza w Woli Pietruszej; Feliksa Kolbusza w Brzeżance; Franciszka Budzińskiego w Rudzie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Jerzego Derszkę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Łosińcu na równorzędną posadę do szkoły w Siankach.

C. k. Rada szkolna krajowa przeznaczyła ukończone frekwentantki kursu wydziałowego z III. grupy w Krakowie:

Marcelinę Ładzieńską stałą nauczycielkę szkoły żeńskiej w Bóbrce do szkoły żeńskiej w Chodorowie;

Zofię Dąbrowską tymczasową nauczycielkę w Raciborowicach do szkoły w Wiśniczu nowym;

Janinę Morawską stałą nauczycielkę w Lenczach do szkoły żeńskiej w Jaworznie;

Janinę Boreykównę tymczasową nauczycielkę na przedmieściu „Bełna“ w Bieczu do szkoły żeńskiej w Bieczu;

Maryę Seltenreichównę tymczasową nauczycielkę szkoły żeńskiej w Kamionce str. do szkoły żeńskiej w Gródku jagiellońskim;

Stefanię Chmielakównę tymczasową nauczycielkę szkoły w Piwnicznej do szkoły mieszanej w Ciężkowicach;

Emilię Miśniakiewiczównę tymczasową nauczycielkę w Starem Siole do szkoły żeńskiej w Sądowej Wiszni;

Bronisławę Piśkiewiczównę tymczasową nauczycielkę w Mostach wielkich do szkoły żeńskiej w Kopyczyńcach;

Maryę Raczkównę stałą nauczycielkę w Pieniążkowicach do szkoły mieszanej w Czarnym Dunajcu;

Maryę Janiszewską tymczasową nauczycielkę w Zborowie do szkoły mieszanej w Bołszowcach;

Olgę Denkiewiczową stałą nauczycielkę w Dukli do szkoły żeńskiej w Dębicy;

Sydonię Musiałównę nauczycielkę w Bierzanowie do szkoły mieszanej w Sędziszowie;

Stanisławę Byrkównę stałą nauczycielkę w Komarnie do szkoły żeńskiej w Rudkach;

Kazimierę Męską tymczasową nauczycielkę w Dębowcu do szkoły mieszanej w Tyczynie;

Annę Piotrowską tymczasową nauczycielkę w Wadowicach do szkoły żeńskiej w Andrychowie;

Helenę Buciównę tymczasową nauczycielkę w Turce do szkoły żeńskiej w Żydaczowie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Józefa Czopanowskiego nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Jarosławiu;

Kamilę Janowiczównę nauczycielkę 2-klasowej szkoły na przedmieściu stanisławowskiem w Tyśmienicy.

Zmarli:

Konstancya Złotnicka tymczasowa nauczycielka 2-klasowej szkoły w Bilce królewskiej w okręgu lwowskim zamiejskim, zmarła dnia 14. lutego b. r. w 29. roku życia a w 5. roku służby;

Stanisław Cesarczyk tymczasowy nauczyciel 1-klasowej szkoły w Maruszynie w okręgu nowotarskim, zmarł dnia 1. stycznia b. r. w 21. roku życia a w 1. roku służby;

Wiktor Jaworski tymczasowy nauczyciel 5-klasowej szkoły w Dąbrowie, zmarł dnia 20. lutego b. r. w 20. roku życia a w 1. roku służby.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniem do l. 9921 gminę Nadolany w okręgu sanockim z zakresu szkolnego w Nowotańcu i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Nadolanach.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:

l. 9935 1-klasową szkołę w Podgaci w okręgu mościskim;
l. 10.018 1-klasową szkołę w Zaleszczykach małych w okręgu buczackim;
l. 10.031 1-klasową szkołę w Ździarach w okręgu niskim;
l. 10.187 1-klasową szkołę w Międzybrodziu żywieckiem w okręgu żywieckim;
l. 10.193 1-klasową szkołę w Siennej w okręgu żywieckim;
l. 10.195 1-klasową szkołę w Pewli wielkiej w okręgu żywieckim;
l. 10.288 1-klasową szkołę w Kościelnikach w okręgu buczackim;
l. 10.553 1-klasową szkołę w Krzeczowie w okręgu myślenickim;
l. 10.697 1-klasową szkołę w Rykowie w okręgu stryjskim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniem do l. 10.017 4-klasową szkołę mieszaną w Jazłowcu w okręgu buczackim na 5-klasową.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:

l. 9078 budowę 1-klasowej szkoły w Wierzbanowej w okręgu wielickim;
l. 9444 budowę 1-klasowej szkoły w Kleczy dolnej w okręgu wadowickim;
l. 10.450 budowę 2-klasowej szkoły w Sieprawiu w okręgu wielickim;
l. 11.185 budowę 6-klasowych szkół męskiej i żeńskiej w Husiatynie;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała gminie Katarynice w okręgu rudeckim bezprocentową pożyczkę w kwocie 2000 K na budowę szkoły.

Książki szkolne.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Ks. dr. Jan Slósarz. Katechizm religii katolickiej, wydanie III. We Lwowie. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych“, w poczet książek, dozwolonych do użytku szkolnego w gimnazyach, szkołach realnych i liceach żeńskich.

Cena egzemplarza 1 korona.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Kw. Horacego Flakkusa wybór pism. wydał Julian Dolnicki. We Lwowie. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych“, w poczet książek dozwolonych do użytku szkolnego w gimnazyach.

Cena egzemplarza koron 1·50.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 11.069. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia nowo systemizowanej posady nauczyciela głównego w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Tarnopolu.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z języka niemieckiego.

Do tej posady przywiązane są pobory służbowe, dodatek aktywalny i prawo do dodatków pięcioletnich unormowane ustawami z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174, z 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnosić do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 31. marca b. r. za pośrednictwem przełożonej władzy.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi do szkół średnich pełnili w tych szkołach obowiązki zastępców nauczycieli a pragną, aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby, ale także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli §§ 9. i 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55, winni to wyraźnie oświadczyć w swych podaniach i wykazać w tabeli kwalifikacyjnej, od którego czasu, jak długo i w jakiej ilości godzin tygodniowo pełnili obowiązki nauczycielskie w charakterze suplentów, podając daty i liczby odnośnych dekretów nominacyjnych.

Podobnie kandydaci, którzy pragną, aby służba spędzona w publicznych szkołach ludowych, o ile przy takich zakładach naukowych służyli, była im policzoną w sposób powyższy po myśli § 16. tej samej ustawy, winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie tych przepisów ustawy.

Podania kandydatów przedłożą Dyrekcye szkół średnich, c. k. seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do dnia 5. kwietnia 1909 po poprzedniem wypełnieniu w języku niemieckim tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 3. marca 1909.

L. 357. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Brzozowie konkurs:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Brzozowie. Obowiązkiem tego nauczyciela jest udzielać nauki religii także w 5-klasowej szkole żeńskiej w Brzozowie.

B. Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Dynowie.
3. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Bliznem i Wesołej.
4. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Domaradzu, Golcowej i Przysietnicy.
5. Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Jabłonicy ruskiej, Laskówce, Łubnie, Obarzymie i Końskiem.

Pierwszeństwo do uzyskania posady pod 2. zastrzega się kandydatom, posiadającym kwalifikacyę do szkół wydziałowych z grupy III.

Językiem wykładowym w szkołach w Jabłonicy ruskiej i w Łubnie jest język ruski, w Końskiem jest język ruski obowiązkowy, we wszystkich innych szkołach język polski, bez obowiązku udzielania nauki języka ruskiego.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzozowie po koniec kwietnia 1909.

W Brzozowie, dnia 2. marca 1909.

L. 379. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Rohatynie konkurs:

I. Z poborami III. klasy płac:

1) Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Rohatynie z obowiązkiem udzielania nauki religii także i w 6-klasowej szkole żeńskiej w Rohatynie.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole mieszanej w Bołszowcach z obowiązkiem udzielania nauki religii w innych szkołach do rzymsko-katolickiej parafii w Bołszowcach należących.

O posady powyższe mogą ubiegać się kanonicznie ordynowani kapłani świeccy i zakonni, którzy obok czynności katechety nie będą mogli sprawować funkcyi parafialnych.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Psarach, Stratynie, Lipicy dolnej, Czerniowie, Cześnikach i w Sarnkach górnych.

Na posady samoistnych nauczycieli 1-klasowych szkół w Bieńkowcach, Honoratówce, Jawczu, Ludwikówce, Nastaszczynie, Niemszynie, Podmichałowcach, Rudzie, Skomorochach starych, Wiszniowie, Żurowie.

W szkołach w Honoratówce i Ludwikówce jest język wykładowy polski, we wszystkich innych szkołach język ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rohatynie w terminie do dnia 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Rohatyn, dnia 18. lutego 1909.

L. 309. C. k. Rada szkolna okręgowa w Trembowli ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

I. a) Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole mieszanej w Strusowie.

b) Na trzy posady nauczycieli w 4-klasowej szkole mieszanej w Łoszniowie.

c) Na trzy posady nauczycieli w 4-klasowej szkole mieszanej w Janowie.

II. Na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Brykuli nowej.

III. Na posady niesamoistnych nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Chmielówce, Mogilnicy starej, w Romanówce, w Słobudce janowskiej i w Wierzbowcu.

W szkołach w Strusowie, Łoszniowie, Janowie, Słobudce janowskiej i Wierzbowcu jest wykładowy język polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Trembowli w terminie do dnia 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Trembowla, dnia 23. lutego 1909.

L. 284. C. k. Rada szkolna okręgowa w Grybowie ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie z poborami IV. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela kierującego i na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Kąclowej.

b) Na posady nauczycieli samoistnych 1-klasowych szkół w Bereście, Boguszy, Brunarach niżnych, Czarnej, Czyrnej, Koniuszowej, Królowej ruskiej, Mogilnie, Posadowej, Stawiszy i Lipniczce.

W szkołach w Kąclowej, Koniuszowej, Mogilnie, Posadowej i Lipniczce jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić osobno o każdą posadę przez władzę przełożoną do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Grybowie do końca kwietnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Grybów, dnia 17. lutego 1909.

L. 576. C. k. Rada szkolna okręgowa w Mościskach ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich.

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej szkoły ludowej 6-klasowej męskiej w Mościskach z obowiązkiem udzielania nauki religii także w innych szkołach należących do rzymsko-katolickiej parafii w Mościskach.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej szkoły ludowej 6-klasowej żeńskiej w Mościskach z obowiązkiem udzielania nauki religii także w innych szkołach należących do rzymsko-katolickiej parafii w Mościskach.

3. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej szkoły ludowej 6-klasowej męskiej w Mościskach z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkole 6-klasowej żeńskiej w Mościskach i w szkołach 2-klasowych w Rudnikach i Lipnikach.

4. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej szkoły ludowej 5-klasowej mieszanej w Sądowej Wiszni.

O posady wyżej wymienione mogą ubiegać się tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni; posad tych nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela szkoły 4-klasowej mieszanej w Husakowie. Od kompetentów wymaga się uzdolnienia do udzielania języka niemieckiego w szkołach pospolitych.

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Czerniawie. Od kompetentów wymaga się uzdolnienia do udzielania języka niemieckiego w szkołach pospolitych.

3. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Kalnikowie i Starzawie.

4. Na posady samoistnych nauczycieli szkół 1-klasowych w Chorośnicy, Dołhomościskach, Małnowskiej Woli, Podliskach i Szeszerowicach.

W szkołach w Mościskach, Sądowej Wiszni i Husakowie wykładowym językiem jest język polski, we wszystkich innych ruski.

Właścicielowi obszaru dworskiego w Podliskach przysługuje prawo prezentowania nauczyciela starającego się o posadę w Podliskach.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Mościskach najpóźniej do dnia 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Mościska, dnia 25. lutego 1909.

L. 562. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Sączu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą żeńską im. św. Jadwigi w Nowym Sączu, z obowiązkiem udzielania tej nauki także w 4-klasowych szkołach ludowych żeń-

skich im. Hofmanowej, im. św. Barbary i im. Urszuli Kochanowskiej w Nowym Sączu.

2. Na posadę nauczycielki kierującej i trzech nauczycielek 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Urszuli Kochanowskiej w Nowym Sączu.

Z poborami IV. klasy płac:

Na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Olszanie (język wykładowy polski).

O posadę nauczyciela religii izraelickiej kompetować mogą kandydaci posiadający warunki określone § 3. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 Dz. u. kr. Nr. 91.

Podania udokumentowane wnosić należy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowym Sączu w terminie do dnia 30. kwietnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nowy Sącz, dnia 12. lutego 1909.

L. 789. C. k. Rada szkolna okręgowa w Gródku jagiellońskim ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w czteroklasowych szkołach męskiej i żeńskiej w Janowie.

Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Rodatyczach.

3. Na posady nauczycieli (lek) dwuklasowych szkół w Rokitnie i Wołczuchach.

4. Na posady samoistnych nauczycieli szkół 1-klasowych w Dąbrowicy koło cerkwi, Majdanie, Małkowicach, Porzeczu janowskiem, Putiatyczach, Stodółkach, Suchowoli, Walddorfie, Wiszence wielkiej, Zatoce, Zawidowicach i Zielowie.

W szkołach w Janowie, Rodatyczach, Wołczuchach, Porzeczu jan., Stodółkach i Zatoce jest język wykładowy polski, w innych ruski.

O posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni; posady tej nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

O posadę pod 2. mogą się ubiegać kandydaci posiadający kwalifikacyę do szkół więcejklasowych, wreszcie ubiegający się o inne posady winni posiadać kwalifikacyę do szkół pospolitych z językiem wykładowym polskim i ruskim z wyjątkiem posad w Rodatyczach, Wołczuchach i Porzeczu janowskiem, na które wystarczy kwalifikacya z językiem wykładowym polskim wraz z uzdolnieniem do nauczania języka ruskiego.

Od kompetentów o posady w Stodółkach i Zatoce wymaganą jest kwalifikacya do nauczania języka niemieckiego jako przedmiotu.

Podania udokumentowane i ostemplowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Gródku jagiellońskim do dnia 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Gródek jagielloński, dnia 20. lutego 1909.

L. 202. C. k. Rada szkolna okręgowa w Strzyżowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich.

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole mieszanej w Strzyżowie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w szkole 2-klasowej w Godowej. O tę posadę mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani kapłani świeccy i zakonni, którzy obok czynności katechety nie będą mogli sprawować duchownych funkcyi parafialnych.

II. Z poborami IV. klasy płac:

A. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej w Frysztaku.

B. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole mieszanej w Frysztaku.

C. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Lutczy i Gogolowie.

D. Na posady samoistne w szkołach 1-klasowych w Gliniku charzewskim, Hucie gogolowskiej, Konieczkowej, Kozłówku, Markuszowej, Nowej Wsi czudeckiej, Pstrągówce, Pułankach, Zaborowiu, Zawadce, Bonarówce, Oparówce.

Od kompetentów o posady w szkole 4-klasowej w Frysztaku i w 2-klasowej w Lutczy, która się rządzi planem szkół 4-klasowych, wymaganą jest kwalifikacya do udzielania języka niemieckiego.

W szkołach w Bonarówce i Oparówce językiem wykładowym jest język ruski, we wszystkich innych szkołach język polski.

Podania udokumentowane należy wnosić w drodze właściwej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Strzyżowie w terminie do 30. kwietnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Strzyżów, dnia 21. lutego 1909.

L. 413. C. k. Rada szkolna okręgowa w Gorlicach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej 6-klasowej szkoły męskiej w Gorlicach z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4-klasowej szkole ludowej w Gorlicach.

B. Z poborami III. klasy płac:

2. Na posadę nauczycielki kierującej względnie nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły żeńskiej w Bieczu.

3. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkoły żeńskiej w Bieczu z obowiązkiem udzielania religii i w innych szkołach należących do parafii rzymsko-katolickiej w Bieczu.

4. Na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły żeńskiej w Bieczu.

5. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej 5-klasowej szkoły męskiej w Bieczu z obowiązkiem udzielania religii i w innych szkołach należących do parafii rzymsko-katolickiej w Bieczu.

C. Z poborami IV. klasy płac:

6. Na posadę nauczyciela kierującego i na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły ludowej w Sękowej.

7. Na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Ropicy ruskiej.

8. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Bednarce, Bielance, Bieśniku, Blechnarce, Czarnem, Kunkowej, Kwiatoniu, Nieznajowej, Małastowie, Rychwałdzie, Sietnicy, Smerekowcu i Zdyni.

W szkołach w Bieczu, Sękowej, Bieśniku i Sietnicy jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Pierwszeństwo w otrzymaniu posad w 5-klasowej szkole żeńskiej w Bieczu zastrzega się kompetentkom z kwalifikacyą do szkół wydziałowych.

O posady katechetów kompetować mogą tylko kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożodo c. k. Rady szkolnej okręgowej w Gorlicach w terminie do 30. kwietnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Gorlicach, dnia 22. lutego 1909.

L. 603. C. k. Rada szkolna okręgowa w Zborowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Presowcach z językiem wykładowym ruskim, z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w tabele służbowe należy wnieść za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zborowie do 30. kwietnia 1909.

Zborów, dnia 27. lutego 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 8.631. Celem obsadzenia posady dyrektora c. k. gimnazyum w Bochni, ewentualnie posady dyrektora innego zakładu równorzędnego, ogłasza się niniejszem konkurs.

Do posady tej przywiązana jest płaca wraz z dodatkiem funkcyjnym wliczalnym do emerytury w myśl ustawy z dnia 19. września 1898, D. p. p. Nr. 173 i z 24. lutego 1907, Dz. p. p. Nr. 55, mieszkanie w naturze względnie odpowiednie relutum i połowa dodatku aktywalnego.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta i dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej najpóźniej do dnia 1. kwietnia 1909, do Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 11. lutego 1909.

L. 8.632. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycieli religii rzymsko katolickiej.

1. w gimnazyum w Jaśle; 2. w gimnazyum VII. we Lwowie; 3. w I. gimnazyum w Rzeszowie; 4. w II. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; 5. w filii gimnazyum w Stryju; 6. w gimnazyum w Jaśle.

Do posad wymienionych pod 1 do 5 przywiązane są pobory w myśl ustawy z dnia 19. września 1898. Dz. p. p. Nr. 173, tudzież ustawy z dnia 24. lutego 1907, Dz. p. p. Nr. 55 i dodatek aktywalny w myśl ustawy z 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34, do posady zaś pod 6. pobory w myśl § 4. ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173.

Kandydaci o te posady winni wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta za pośrednictwem swej przełożonej władzy najpóźniej do 15. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 11. lutego 1909.

L. 8.632. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycieli religii grecko katolickiej:

1. w filii c. k. gimnazyum w Stryju;

2. w c. k. szkole realnej w Śniatynie.

Do posady wymienionej pod 1. przywiązane są pobory w myśl ustawy z dnia 19. września 1898, Dz. p. Nr. 173, tudzież ustawy z dnia 24. lutego 1907. Dz. p. p. Nr. 55 i dodatek aktywalny w myśl ustawy z dnia 19. lutego 1907, Dz. p. p. Nr. 34, do posady zaś wymienionej pod 2. pobory w myśl § 4. ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173.

Kandydaci o te posady winni wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta za pośrednictwem swej przełożonej władzy najpóźniej do 15. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów. dnia 11. lutego 1909.

L. 8.631. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia następujących posad rzeczywistych nauczycieli w szkołach średnich, ewentualnie innych posad opróżnić się mogących w równorzędnych zakładach:

A) Filologii klasycznej: 1. w gimnazyum w Brzeżanach (1 posada); 2. w gimnazyum w Brodach (1 posada); 3. gimnazyum w Buczaczu (1 posada); 4. w gimnazyum w Drohobyczu (1 posada); 5. w gimnazyum w Gorlicach (1 posada); 6. 7. w gimnazyum w Jaśle (2 posady); 8. 9. w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi (2 posady); 10. 11. w gimnazyum św. Anny w Krakowie (2 posady); 12. w gimnazyum IV. w Krakowie (1 posada); 13. w gimnazyum V. w Krakowie (1 posada); 14. w gimnazyum VIII. we Lwowie (1 posada); 15. w gimnazyum w Mielcu (1 posada); 16. w gimnazyum II. w Nowym Sączu (1 posada); 17. w gimnazyum w Nowym Targu (1 posada); 18. w gimnazyum w Podgórzu (1 posada); 19. w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Przemyślu (1 posada); 20. w gimnazyum II. z polskim językiem wykła-

dowym w Przemyślu (1 posada); 21. w gimnazyum w Samborze (1 posada): 22. 23. w gimnazyum w Sanoku (2 posady); 24. w gimnazyum w Sokalu (1 posada); 25. w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie (1 posada); 26. w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie (1 posada); 27. w gimnazyum (filia) w Stryju (1 posada); 28. 29. w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu (2 posady); 30. 31. w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu (2 posady); 32. w gimnazyum w Trembowli (1 posada); 33. w gimnazyum w Żółkwi (1 posada).

B) Języka polskiego: 1. w gimnazyum w Brzeżanach (1 posada): 2. w gimnazyum V. w Krakowie (1 posada); 3. w gimnazyum w Mielcu (1 posada); 4. w gimnazyum w Samborze (1 posada); 5. w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu (1 posada); 6. w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu (1 posada); 7. w gimnazyum w Złoczowie (1 posada).

C) Języka ruskiego: w gimnazyum w Brzeżanach (1 posada).

D) Języka niemieckiego: 1. w gimnazyum w Brzeżanach (1 posada): 2. w gimnazyum w Brodach (1 posada); 3. w gimnazyum w Drohobyczu (1 posada); 4. w gimnazyum w Gorlicach (1 posada); 5. w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi (1 posada); 6. w gimnazyum VIII. we Lwowie (1 posada); 7. w gimnazyum w Mielcu (1 posada); 8. w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Przemyślu (1 posada); 9. w gimnazyum w Sanoku (1 posada); 10. w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie (1 posada); 11. w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu (1 posada); 12. w gimnazyum w Trembowli (1 posada); 13. w szkole realnej w Śniatynie (1 posada); 14. w szkole realnej w Stanisławowie (1 posada): 15. w szkole realnej w Żywcu (1 posada).

E) Języka francuskiego: 1. w I. szkole realnej w Krakowie (1 posada); 2. w II. szkole realnej w Krakowie (1 posada); 3. w I. szkole realnej we Lwowie (1 posada); 4. w II. szkole realnej we Lwowie (1 posada); 5. w szkole realnej w Stanisławowie (1 posada).

F) Historyi i geografii: 1. w gimnazyum III. w Krakowie (1 posada): 2. w gimnazyum w Myślenicach (1 posada).

G) Matematyki i fizyki: 1. w gimnazyum w Drohobyczu (1 posada); 2. w gimnazyum w Gorlicach (1 posada); 3. w gimnazyum w Jarosławiu (1 posada); 4. w gimnazyum VII. we Lwowie (1 posada); 5. w gimnazyum w Nowym Targu (1 posada); 6. w gimnazyum I. w Rzeszowie (1 posada); 7. w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu (1 posada); 8. w gimnazyum w Trembowli (1 posada); 9. 10. w II. szkole realnej we Lwowie (2 posady); 11. w szkole realnej w Tarnopolu (1 posada); 12. w szkole realnej w Żywcu (1 posada); 13. w gimnazyum św. Jacka w Krakowie (1 posada).

H) Geometryi wykreślnej i matematyki: w I. szkole realnej w Krakowie (1 posada).

I. Rysunków odręcznych: w szkole realnej w Żywcu (1 posada);

J. wreszcie na jedną posadę prowizorycznego nauczyciela języka polskiego w c. k. gimnazyum VI. we Lwowie.

Do posad tych przywiązane są pobory w myśl ustawy z dnia 19. września 1898, Dz. p. p. Nr. 173, tudzież ustawy z dnia 24. lutego 1907, Dz. p. p. Nr. 55.

Wszystkie wymienione posady jakoteż inne posady równorzędne ewentualnie opróżnić się mogące mają być obsadzone od dnia 1. września 1909.

Kandydaci ubiegający się o te posady, mają wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta za pośrednictwem swej władzy przełożonej do Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 15. marca 1909.

Podania wniesione po upływie tego terminu nie będą uwzględnione.

Kandydaci, którzy ubiegać się będą o kilka z wymienionych posad, winni wnieść osobne podanie o każdą posadę, dołączając do każdego podania tabelę kwalifikacyjną.

Kandydaci, którzy ubiegać się będą nie tylko o jedną z posad wymienionych w niniejszym konkursie, lecz także o inną równorzędną posadę ewentualnie opróżnić się mogącą, winni to wyraźnie w swem podaniu zaznaczyć.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi nauczycielskiej pełnili w szkołach średnich obowiązki w charakterze zastępców nauczycieli, mają celem uzyskania policzenia tego czasu służby w myśl ustawy z dnia 24. lutego 1907. Dz. u. p. Nr. 55, obok innych dokumentów służbowych przedłożyć szczegółowy wykaz zajęć, wykonywanych w wyżej wymienionym charakterze, z podaniem przedmiotów i ilości godzin tygodniowej nauki. Wykaz ten ma być potwierdzony przez dyrekcye tych zakładów, w których kandydaci pełnili służbę w charakterze egzaminowanych zastępców nauczycieli.

Kandydaci, którzy nie wyszli jeszcze z wieku obowiązującego do służby wojskowej, mają wykazać, czy uczynili już zadość obowiązkowi tej służby.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 11. lutego 1909.

L. 5050. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia posady c. k. inspektora szkolnego okręgowego w Śniatynie i w Brzozowie. ewentualnie innej takiej posady opróżnić się mogącej.

Z posadami temi połączone są prawa i pobory urzędników państwowych IX. klasy rangi po myśli ustawy z dnia 8. czerwca 1892 Dz. p. p. Nr. 92 z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 172 i z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 tudzież systemizowany dla tego okręgu ryczałt na koszta podróży i dyety.

O te posady mogą się ubiegać oprócz c. k. inspektorów szkolnych okręgowych także:

1. nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mający przynajmiej 5-letnią praktykę w zawodzie nauczycielskim;

2. katecheci szkół średnich, seminaryów nauczycielskich i szkół ludowych mający przynajmniej 5-letnią praktykę na stałej posadzie katechety;

3. nauczyciele szkół ćwiczeń seminaryów nauczycielskich mający przynajmniej 5-letnią praktykę na stałej posadzie;

4. dyrektorowie szkół wydziałowych i kierownicy szkół 5- lub 6-klasowych z kwalifikacyą do szkół wydziałowych;

5. nauczyciele pełniący obecnie zastępczo obowiązki c. k. inspektora szkolnego okręgowego na czasowo opróżnionej posadzie.

Nominacya może być w myśl § 2. ustawy z dnia 8. czerwca 1892 Dz. p. p. Nr. 92 i stosownie do uznania władzy na razie prowizoryczną.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta służbowe i dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 20. marca 1909.

Nauczyciele szkół średnich i nauczyciele główni seminaryów nauczycielskich posiadający kwalifikacyę dla szkół średnich, mogą w podaniach prosić, aby pod względem płacy i dodatków pięcioletnich zastosowano do nich, w razie nominacyi, analogiczne normy istniejące dla nauczycieli szkół średnich.

Zebrane podania kompetencyjne przedłożą c. k. Dyrekcye szkół średnich względnie seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe po należytem wypełnieniu tabel kwalifikacyjnych do 25. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 19. lutego 1909.

L. 2.380. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia nowo systemizowanych posad drugich c. k. inspektorów szkolnych okręgowych dla okręgu miejskiego w Krakowie i w Stanisławowie, ewentualnie innej takiej posady opróżnić się mogącej.

Z posadami temi połączone są prawa i pobory urzędników państwowych IX. klasy rangi po myśli ustawy z dnia 8. czerwca 1892 Dz. p. p. Nr 92, 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 172 i z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34, tudzież systemizowany dla każdego z tych okręgów ryczałt na koszta podróży i dyety.

O posady te mogą się ubiegać oprócz c. k. inspektorów szkolnych okręgowych także:

1. nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mający przynajmniej 5-letnią praktykę w zawodzie nauczycielskim;

2. katecheci szkół średnich, seminaryów nauczycielskich i szkół ludowych mający przynajmniej 5-letnią praktykę na stałej posadzie katechety;

3. nauczyciele szkół ćwiczeń seminaryów nauczycielskich mający przynajmniej 5-letnią praktykę na stałej posadzie.

4. dyrektorowie szkół wydziałowych i kierownicy szkół 5- lub 6-klasowych z kwalifikacyą dla szkół wydziałowych.

Nominacya może być w myśl § 2. ustawy z dnia 8. czerwca 1892 Dz. u. p. Nr. 92 i stosownie do uznania władzy na razie prowizoryczną.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta służbowe i dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną, należy wnieść w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 20. marca 1909.

Nauczyciele szkół średnich i nauczyciele seminaryów nauczycielskich posiadający kwalifikacyę dla szkół średnich, mogą sobie zastrzedz w podaniach kompetencyjnych, aby pod względem płacy i dodatków pięcioletnich zastosowano do nich w razie nominacyi przepisy obowiązujące dla nauczycieli szkół średnich.

Zebrane podania kompetencyjne przedłożą c. k. Dyrekcye szkół średnich względnie seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe po należytem wypełnieniu tabel kwalifikacyjnych do 25. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej

We Lwowie, 17. lutego 1909.

L. 2378. Niniejszem ogłasza się konkurs celem nadania posady nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krośnie z prawami i obowiązkami nauczyciela głównego.

Kapłani ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską uzyskaną do szkół średnich.

Do tej posady przywiązana jest płaca po myśli ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174, dodatek aktywalny w myśl ustawy z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 i prawo do poboru dodatków pięcioletnich w myśl ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kompetujący kapłani, którzy pragną, aby lata służby spędzone po uzyskaniu kwalifikacyi do szkół ludowych lub średnich przy publicznych szkołach ludowych, względnie na posadzie zastępcy nauczyciela szkoły średniej lub seminaryum nauczycielskiego, były im policzone na tej posadzie nie tylko do ogólnej ilości lat służby, lecz także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli § 15. w związku z § 9. względnie także § 16. przytoczonej ustawy, winni w swych podaniach wyraźnie oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, które można osiągnąć na podstawie wspomnianych przepisów tej ustawy.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta i tabelę służbową, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść za pośrednictwem swej przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 20. marca 1909.

Zebrane podania przedłożą c. k. Rady szkolne okręgowe względnie Dyrekcye szkół średnich i seminaryów nauczycielskich najpóźniej do dnia 26. marca 1909, wypełniwszy poprzednio należycie właściwe rubryki tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 17. lutego 1909.

L. 6066. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia nowo systemizowanej posady nauczycielki szkoły ćwiczeń w c. k. seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Przemyślu.

Do uzyskania tej posady potrzebna jest kwalifikacya do szkół wydziałowych z grupy III. ze specyalnem przysposobieniem i uzdolnieniem do udzielania nauki rysunków, a pierwszeństwo zastrzega się dla kandydatek posiadających kwalifikacyę do udzielania nauki rysunków w szkołach średnich.

Do tej posady przywiązane są pobory służbowe i prawo do dodatków pięcioletnich unormowane ustawą z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174, z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydatki ubiegające się o tę posadę, winne wnieść podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę służbową, sporządzoną na przepisanym formularzu, do c. k. Rady szkolnej krajowej za pośrednictwem swej władzy bezpośrednio przełożonej w terminie do 25. marca 1909.

Kandydatki pełniące obowiązki w publicznych szkołach ludowych, które pragną, aby lata służby spędzone w charakterze nauczycielek tych szkół były im policzone przy nominacyi na nauczycielkę szkoły ćwiczeń nietylko do ogólnej ilości lat służby, ale także w celu przyznania dodatków pięcioletnich po myśli § 17. ustawy z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55, winne wyraźnie oświadczyć w swych podaniach, czy i w jakiej mierze liczą w razie zamianowania na korzyści, które mogą osiągnąć na podstawie rzeczonych postanowień ustawy.

Podania kandydatek przedłożą dyrekcye c. k. seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do 31. marca br., wypełniwszy należycie tabele kwalifikacyjne.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 22. lutego 1909.

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 11. lutego br. l. 3961 ogłasza się następujący konkurs:

Według oznajmienia c. i k. Ministerstwa Wojny z dnia 22. stycznia 1909, Oddź. 6. Nr. 91 jest w c. i k. wojskowej szkole ludowej w Przemyślu posada nauczyciela kierującego do obsadzenia.

Kompetenci o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą do szkół ludowych pospolitych z wykładowym językiem niemieckim i uzdolnieniem do nauczania religii katolickiej w zastępstwie katechety, tudzież odpowiadać pod każdym względem na to stanowisko.

Mianowany kandydat otrzyma pobory unormowane ustawą z dnia 10. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174, względnie z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55, a nadto dodatek funkcyjny w kwocie 408 K rocznie. Jednorazowe koszta przesiedlenia z miejsca pobytu do Przemyśla będą przyznane zamianowanemu kierownikowi według normy obowiązującej dla urzędników wojskowych stanu wolnego XI. rangi.

Kompetenci o tę posadę mają wnieść podania przepisaną drogą służbową do c. i k. Komendy 10. korpusu w Przemyślu do 11. marca br.

L. 214. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jaworowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

I. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole męskiej w Wielkich Oczach. Wymagana kwalifikacya do szkół ludowych pospolitych i uzdolnienie do uczenia języka niemieckiego i ruskiego.

II. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Hruszowie i w Nahaczowie (w Nahaczowie dwie posady),

III. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Kłonicach, Mołoszkowicach, Porudenku i Woli gnojnickiej.

W szkołach pod I. i III. jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaworowie w terminie do 15. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jaworów, dnia 15. lutego 1909.

L. 764. Niniejszem ogłasza się konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego w szkole 2-klasowej w Ostrowach tuszowskich z językiem wykładowym polskim, z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kolbuszowej w terminie do 15. kwietnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 17. lutego 1909.

L. 180. C. k. Rada szkolna okręgowa w Starym Samborze ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczycielskiej 1-klasowej szkoły w Łużku górnym z poborami IV. klasy płac, z językiem wykładowym ruskim.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. kwietnia 1909.

Stary Sambor, dnia 6. lutego 1909.

L. 216. C. k. Rada szkolna okręgowa w Myślenicach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki w 5-klasowej szkole żeńskiej w Myślenicach oraz na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole mieszanej w Makowie.

O posadę w Myślenicach będą miały pierwszeństwo nauczycielki z egzaminem wydziałowym z III. grupy, a o posadę w Makowie nauczyciele z egzaminem wydziałowym z którejkolwiek grupy.

Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Skomielnie czarnej.

3. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Budzowie, Krzczonowie, Łętowni i Toporzysku.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Myślenicach w terminie do dnia 15. kwietnia br.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Myślenice, dnia 12. lutego 1909.

L. 361. C. k. Rada szkolna okręgowa w Sanoku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z 4 klasową pospolitą w Sanoku, z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkołach ludowych w Posadzie olchowskiej i Posadzie sanockiej.

2. Na posadę nauczycielki 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej w Sanoku dla przedmiotów objętych grupą II.

B) Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Rymanowie, z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu także w szkole 4-klasowej żeńskiej w Rymanowie i w szkole 2-klasowej w Posadzie górnej.

C) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli w szkołach 4-klasowych w Bukowsku i Jaćmierzu; język wykładowy polski.

2. Na posadę nauczyciela w szkole 2-klasowej męskiej w Besku.

3. Na posadę nauczycielki kierującej i nauczycielki w szkole 2-klasowej żeńskiej w Besku.

4. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Łodzinie.

W szkołach pod C) 2. 3. i 4. jest język polski wykładowym, a ruski obowiązkowym.

5. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych z językiem wykładowym ruskim: w Czeremsze, Dąbrówce ruskiej, Kulasznem, Lalinie, Morochowie, Moszczańcu, Polanach surowicznych, Seńkowej Woli, Sieniawie, Tarnawce, Turzańsku, Wisłoku górnym, Woli niżnej i w Woli wyżnej.

Podania udokumentowane wnieść należy w drodze służbowej najpóźniej do dnia 15. kwietnia br.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Sanok, dnia 10. lutego 1909.

L. 269. C. k. Rada szkolna okręgowa w Stanisławowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

I. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Haliczu, z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu także w miejscowej szkole 6-klasowej żeńskiej.

II. Na posadę nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Haliczu. Kompetentki z egzaminem wydziałowym z grupy III. będą miały pierwszeństwo.

B) Z poborami IV. klasy płac:

III. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej im. św. Alojzego w Knihininie-Górce z pierwszeństwem dla nauczycieli posiadających egzamin wydziałowy z I. grupy.

IV. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Jezupolu z zastrzeżeniem tej posady tylko dla mężczyzn. Kandydaci winni się wykazać kwalifikacyą do udzielania języka niemieckiego.

V. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Maryampolu, z zastrzeżeniem tej posady tylko dla mężczyzn.

Kandydaci winni się wykazać kwalifikacyą do udzielania języka niemieckiego. Kandydaci uzdolnieni do udzielania nauki koszykarstwa lub slöjdu będą mieli pierwszeństwo.

VI. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych a) w Dorohowie, b) Hanusowcach, c) Radczy.

VII. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych: a) w Błudnikach, b) Czukałówce, c) Kołodziejowie, d) Konczakach nowych, e) Kozinie, f) Krymidowie, Siedliskach, h) Siemikowcach, i) Sobototowie, j) Temerowcach, k) Uhrynowie górnym, l) Uzinie, m) Wysoczance i n) Perłowcach.

Językiem wyładowym w szkołach w Haliczu, Jezupolu i Maryampolu jest język polski, we wszystkich innych ruski.

O posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej kompetować mogą tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którym w razie zamianowania nie będzie wolno spełniać obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane należycie wnosić należy za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stanisławowie najpóźniej do dnia 15. kwietnia 1909. Podania wniesione po terminie, nieudokumentowane lub nieodpowiadające warunkom konkursu, nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Stanisławów, 10. lutego 1909.

L. 480. C. k. Rada szkolna okręgowa w Wieliczce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycieli z poborami IV. klasy płac w szkołach z językiem wykładowym polskim:

1. Nauczyciela kierującego w szkole 2-klasowej w Gruszowie.
2. Nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klas. w Ochmanowie i Trąbkach.

Kompetenci mają wnieść podania w drodze służbowej do 15. kwietnia 1909.

Wieliczka, dnia 16. lutego 1909.

L. 487. C. k. Rada szkolna okręgowa w Turce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły żeńskiej w Turce.
2. Na posadę samoistnego nauczyciela w 1-klasowej szkole w Turce średniej.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 2-klasowej szkoły w Wołczem.
2. Na posady samoistnych nauczycieli 1-klasowych szkół w Dydiowej, Husnem wyżnem, Jabłonowie, Komarnikach, Krywce, Libuchorze, Przysłupiu, Roso-

chaczu, Sokolikach, Szandrowcu, Szumiaczu, Tarnawie wyżnej i Tureczkach niżnych.

W szkołach w Turce i Turce średniej jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Nauczyciele starsi latami służby, ubiegający się o posady w IV. klasie płac, liczyć mogą już przy nominacyi na średni, względnie najwyższy stopień płacy.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Turce w terminie do 15. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Turka, dnia 16. lutego 1909.

L. 52. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich w okręgu bohorodczańskim ogłasza się następujący konkurs:

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycielek w szkole 5-klasowej żeńskiej w Bohorodczanach. Język wykładowy polski. Pierwszeństwo zastrzega się kandydatkom posiadającym kwalifikacyę do szkół wydziałowych.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycielskie w szkołach dwuklasowych w Dźwiniaczu i w Porohach. Język wykładowy ruski.

2. Na posady nauczycielskie w szkołach 1-klasowych w Babczem, Bitkowie, Bogrówce, Chmielówce, Jabłonce, Markowej, Posieczu i Zarzeczu. W szkole w Zarzeczu jest język wykładowy polski, we wszystkich innych szkołach ruski.

Podania udokumentowane wnosić należy w drodze służbowej do końca marca b. r.

Bohorodczany, 16. stycznia 1909.

L. 555. Celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem konkurs:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej w Radymnie. Język wykładowy polski.

Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Rokietnicy. Język wykładowy polski.

Udokumentowane podania należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jarosławiu w terminie do końca marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Jarosławiu, 30. stycznia 1909.

L. 374. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem konkurs:

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego i trzy posady nauczycieli (nauczycielek) w 4-klasowej szkole w Przeciszowie.

2. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Przeciszowie na przysiółku „Podlesie“ i w Tarnawie górnej.

Podania udokumentowane należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Wadowicach za pośrednictwem władzy przełożonej do końca marca b. r.

Wadowice, dnia 27. stycznia 1909.

L. 22. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kołomyi ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole połączonej z dopełniającym kursem rolniczym w Balińcach.

2. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Oskrzesińcach, Kujdańcach i Chlebiczynie leśnym.

3. Na posady nauczycieli samoistnych w 1-klasowych szkołach w Chwalibodze i Michałkowie.

Od kompetentów o posady w Balińcach wymagane jest uzdolnienie do udzielania nauki języka niemieckiego.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy ruski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w dekret policzalności lat służby ewentualnie w wykaz lat służby, wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kołomyi w terminie do 31. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kołomyja, 23. stycznia 1909.

L. 7956. C. k. Rada szkolna okręgowa zamiejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Posady nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Zboiskach z językiem wykładowym polskim.

2. Posady nauczyciela w szkole 1-klasowej w Podliskach wielkich z językiem wykładowym ruskim.

Ubiegający się o te posady winni należycie udokumentowane podania wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej we Lwowie w terminie do 15. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej.

Lwów, dnia 2. stycznia 1909.

L. 199. C. k. Rada szkolna okręgowa w Czortkowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad:

a) Z poborami III. klasy płac:

I. Na trzy posady nauczycieli w szkole 6-klasowej męskiej w Czortkowie. Kompetenci z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z grupy I. lub III. będą mieli pierwszeństwo. Wymagane uzdolnienie do udzielania nauki języka niemieckiego.

II. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Jagielnicy. Od kompetentów wymaga się uzdolnienia do udzielania nauki języka niemieckiego.

b) Z poborami IV. klasy płac:

III. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych 1. w Antonowie, 2 Siemakowcach, 3. Salówce, 4. Zabłotówce.

IV. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych 5. w Bazarze, 6. Kosowie (dwie posady), 7. Pauszówce, 8. Skorodyńcach, 9. Słobódce, 10. Sosolówce, 11. Świdowie, 12. Zalesiu, 13. Zwiniaczu.

Językiem wykładowym w szkołach pod I., II., 1, 2, 3, 6, 9, 10, 12, jest język polski, w innych ruski.

Podania wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Czortkowie w terminie do 31. marca 1909 r.

Czortków, dnia 5. lutego 1909.

Ogłoszenia.

Według oznajmienia c. k. Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 7. stycznia b. r. l. 2025, na podstawie wskazówek Ministerstwa Handlu udzielonych c. k. Dyrekcyom poczt i telegrafów, należy depesze telegraficzne nadawane przez władze państwowe — które muszą być zaopatrzone stampilią władzy nadawczej — przyjmować i wysyłać jako telegramy rządowe.

Na depeszach nadawanych przez pojedyncze organy władz rządowych przy wykonywaniu ich służby, nie jest pieczęć urzędowa konieczną, jeżeli co do autentyczności i pochodzenia telegramu oraz identyczności nadawcy z osobą podpisaną na telegramie nie zachodzi żadna wątpliwość. W tym przypadku winien jednak nadawca umieścić na marginesie blankietu telegraficznego swoje nazwisko i charakter służbowy tudzież nazwę władzy przy której służy.

Egzamin kwalifikacyjny dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed c. k. Komisyą egzaminacyjną w Jaśle rozpocznie się częścią piśmienną dnia 29. marca b. r. Termin wnoszenia podań do 20. marca b. r.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. Nr. 8.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 15. marca 1909.

L. 58.637.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich gimnazyów i szkół realnych w sprawie składek na kolonie wakacyjne.

XXIV. Walne Zgromadzenie Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych powzięło z powodu jubileuszu Cesarskiego uchwałę stworzenia kolonii wakacyjnych dla uczniów szkół średnich na wzór kolonii, istniejącej w Porębie wielkiej, i składania corocznie na ten cel kwoty tysiąca (1000) Koron z dochodów Towarzystwa.

Zarząd główny rzeczonego Towarzystwa widząc, że pięknej tej myśli nie zdoła urzeczywistnić własnymi środkami i zabiegami bez poparcia ze strony władzy szkolnej, odniósł się do c. k. Rady szkolnej krajowej z gorącą prośbą, by pozwoliła Dyrekcyom szkół średnich w kraju na zarządzenie w każdym roku szkolnym wśród zamożniejszej młodzieży dobrowolnych składek na cel powyższy.

Trwając na stanowisku zaznaczonem w tutejszym okólniku z dnia 29. października 1907 L. 50.673, c. k. Rada szkolna krajowa uznaje, że takiemu przedsięwzięciu winny przyjść w pomoc zjednoczone siły społeczeństwa a w pierwszym rzędzie rzesze tej młodzieży, dla której wspomniane kolonie ma się zakładać i dlatego czyniąc zadość powyższej prośbie, upoważnia Dyrekcye do zbierania datków na cel wspomniany pośród młodzieży w myśl życzenia Zarządu głównego Towarzystwa i do przekazywania kwot zebranych na ręce tego Zarządu we Lwowie, ul. Małeckiego l. 5.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 15. lutego 1909.

Za c. k. Namiestnika:

Dembowski w. r.

L. 11.230.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich c. k. gimnazyów i szkół realnych w sprawie przyznawania dodatków pięcioletnich nauczycielom szkół średnich.

Wskutek zapytania wystosowanego do c. k. Rady szkolnej krajowej, w sprawie przyznawania dodatków pięcioletnich bez uprzedniego zatwierdzenia w zawodzie nauczycielskim oznajmia się, że kwestyę tę wyjaśnia rozporządzenie Pana Ministra Wyznań i Oświaty z 12. kwietnia 1889 l. 6.853, zawarte w Dzienniku rozporządzeń ministeryalnych Nr. 19. opiewające jak następuje:

„Celem usunięcia wątpliwości, czy uzyskiwanie dodatków pięcioletnich przez nauczycieli szkół średnich mianowanych stale, także na przyszłość jest zależne od poprzedniego zatwierdzenia w zawodzie nauczycielskim, oznajmiam, że w myśl postanowień ustawy z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173, w szczególności zaś ze względu na § 2. ustęp 3-ci tej ustawy, uprzednie zatwierdzenie w zawodzie nauczycielskim (stabilizacya) do przyznawania dodatków pięcioletnich (kwinkwenalnych) już nie jest potrzebne.“

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 25. lutego 1909.

Za c. k. Namiestnika

Dembowski.

L. 3396.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Zarządów wszystkich szkół ludowych, pospolitych i wydziałowych w sprawie ścisłego prowadzenia i utrzymywania katalogów klasyfikacyjnych.

Spostrzeżenia poczynione w czasie wizytacyi szkół stwierdzają, że katalogi klasyfikacyjne nie zawsze bywają utrzymywane w należytym porządku. Dokładne prowadzenie katalogów jest nieodzowne, gdyż coraz częściej zdarza się, że rozmaite osoby w celach praktycznych domagają się wydania duplikatów świadectw z lat dawniejszych, świadectwa te zaś muszą mieć wszelkie cechy ścisłości i wiarygodności dokumentów publicznych, w przeciwnym razie stają się powodem rozlicznych trudności i mozolnych dochodzeń.

Z tych przyczyn c. k. Rada szkolna krajowa musi przypomnieć Zarządom szkół ludowych niektóre zasadnicze normy, a mianowicie:

1. Katalogi klasyfikacyjne powinny być wypełniane pismem wyraźnem i czytelnem.

2. Należy unikać starannie wszelkich kreśleń, poprawek, plam i niejasności.

3. Wszystkie rubryki powinny być należycie wypełnione. Dotyczy to także uwagi, umieszczonej na dole każdej stronicy katalogu, w której ma być zapisany czas rozpoczęcia nauki szkolnej przez ucznia (uczenicę) a względnie czas przejścia z jednej szkoły do drugiej. Okoliczność ta jest bardzo ważna, gdyż nieraz rodzice, pragnący uwolnić dzieci od uczęszczania do szkoły, powołują się na rzekome ukończenie przepisanego ustawami obowiązku uczęszczania przez dziecko i popierają swe żądanie niedość ścisłemi datami co do wstąpienia dziecka do szkoły.

4. Katalog każdej klasy i każdego stopnia powinien być podpisany przez kierownika (kierowniczkę) szkoły a względnie przez dyrektora (dyrektorkę), przez wszystkich katechetów (nauczycieli religii) i przez wszystkich nauczycieli świeckich, którzy byli w tej klasie (na tym stopniu) zatrudnieni. Podpisy te powinny się znajdować tak na wierzchu okładki jak i na końcu katalogu na ostatniej wypełnionej stronicy.

5. Z końcem roku szkolnego należy katalog zamknąć, podając liczbę wymienionych w nim uczniów (uczenic) i umieścić datę dnia, w którym katalog zamknięto.

6. Po zamknięciu katalogu z końcem roku szkolnego nie wolno w tym katalogu czynić żadnych dalszych zapisków. Wyniki egzaminów prywatnych i nadzwyczajnych należy zapisywać w osobnych katalogach według przepisanych formularzy. Doszywanie jakichkolwiek dalszych kartek do zamkniętego katalogu jest stanowczo zabronione.

7. W każdej szkole wszystkie katalogi klasyfikacyjne należy z końcem roku szkolnego oprawić razem jako jeden tom w mocne okładki. — W szkołach wydziałowych, połączonych ze szkołami pospolitemi, wolno oprawiać osobno katalogi klas pospolitych a osobno katalogi klas wydziałowych. Również wolno utworzyć parę tomów w szkołach mających bardzo liczne klasy równorzędne.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 26. lutego 1909.

Za c. k. Namiestnika:

Dembowski w. r.

Wiadomości osobiste.

C. k. Rada szkolna krajowa wyraziła Janowi Rożańskiemu, dyrektorowi 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą w Bochni, przy sposobności przeniesienia go na własną prośbę w stały stan spoczynku, pełne uznanie za długoletnią nader skuteczną i gorliwą pracę w zawodzie nauczycielskim.

C. k. Rada szkolna krajowa wyraziła Inocencie Białoskórskiej, nauczycielce 2-klasowej szkoły w Rokitnie w okręgu gródeckim, uznanie za niezwykłą gorliwość w szczerem zajmowaniu się sierotami.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła Aleksandra Kleczeńskiego, rzeczywistego nauczyciela c. k. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Przemyślu „na Zasaniu“ w zawodzie nauczycielskim i nadała mu tytuł c. k. profesora.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała dr. Julianowi Tokarskiemu, rzeczywistemu nauczycielowi c. k. gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie, posadę nauczyciela w c. k. gimnazyum VI. we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli w szkołach średnich:

Adama Kropatscha w gimnazyum II. w Tarnowie; Czesława Weinerta w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Franciszka Janczyka w II. szkole realnej w Krakowie; ks. Jana Cieślika zastępcą nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w gimnazyum IV. w Krakowie; ks. Ludwika Płonkę zastępcą nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w I. szkole realnej w Krakowie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła zastępców nauczycieli:

Józefa Lewickiego z gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie do filii gimnazyum VII. we Lwowie; Zygmunta Klingera z gimnazyum w Sanoku do gimnazyum w Jaśle; ks. dr. Franciszka Bardę z gimnazyum IV. w Krakowie do gimnazyum św. Anny w Krakowie; Franciszka Sękowskiego z gimnazyum Fr. Józefa we Lwowie do gimnazyum w Jaśle; Zygmunta Kochańskiego z gimnazyum w Sokalu do gimnazyum I. w Tarnowie; Michała Bakalusa z gimnazyum w Samborze do gimnazyum w Dębicy; Eugeniusza Muszyńskiego z gimnazyum w Dębicy do gimnazyum w Samborze.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Karola Skwarczowskiego nauczycielem kierującym, Wojciecha Skowrońskiego, Juliusza Mijala, Tomasza Kucharczyka i Romualda Wojnarskiego nauczycielami 4-klasowej szkoły męskiej w Gorlicach;

Andrzeja Lacha, Wojciecha Żeglickiego i Andrzeja Marszałka nauczycielami 4-klasowej szkoły męskiej w Rzeszowie;

Elżbietę Jaworską, Henrykę Danielską i Maryę Majchrzycką nauczycielkami 4-klasowej szkoły żeńskiej w Rzeszowie;

Józefa Puszkara nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły w Sopowie;

Jana Chwieruta nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły w Sporyszu.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Adolfa Bauera w Łuce małej; Sylwestra Sochackiego w Nyrkowie; Józefa Warankę w Łopusznej.

Nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Stanisławę Stańczewską w Czerczu; Bronisławę Zawistowską w Dżurynie; Maryę Świtlikównę w Kołodziejówce.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Szymona Danyłkowa w Tarnorudzie; Ludwikę Krzyżanowską w Dytiatynie; Michała Weresa w Hrehorowie; Józefa Kowbasiuka w Krzywołuce; Piotra Bigusa w Podgrodziu; Augustę Trembecką w Librantowej; Julię Piskorową w Świerczowie; Bronisława Haika w Boryni-Kolonii; Adama Madurowicza w Nagórzance.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Romualda Wojnarskiego nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej w Gorlicach na równorzędną posadę do 6-klasowej szkoły męskiej w Gorlicach;

Władysława Moszyńskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Dryszczowie na równorzędną posadę do szkoły w Urlowie;

Stefana Hajmanowicza nauczyciela 1-klasowej szkoły w Michałkowie na posadę nauczyciela do 2-klasowej szkoły w Płazowie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Teofilę Bieniedzką, nauczycielkę 4-klasowej szkoły w Żmigrodzie, w stan spoczynku.

Zmarli:

Bazyli Nanowski stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Hermanowicach w okręgu przemyskim, zmarł dnia 26. lutego b. r. w 60. roku życia a w 31. roku służby;

Helena Ludwinówna tymczasowa nauczycielka 1-klasowej szkoły w Lubince w okręgu tarnowskim, zmarła dnia 19. lutego b. r. w 24. roku życia, a w 4. miesiącu służby.

Na kurs ogrodniczy, który odbędzie się w Prądniku czerwonym koło Krakowa w czasie od 22. marca do 7. kwietnia b. r. włącznie, oraz w czasie od 12. do 16. lipca b. r. włącznie, powołani zostali przez c. k. Radę szkolną krajową następujący nauczyciele:

1. Franciszek Tutaj, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Łysej Górze (okręg Brzesko);
2. Józef Kielski, nauczyciel kierujący 5-kl. szkoły w Jaworznie (Chrzanów);
3. Andrzej Pałys, nauczyciel kierujący 5-klasowej szkoły w Bieczu (Gorlice);
4. Ignacy Korzeń, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Kąclowej (Grybów);
5. Józef Szymczyk, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Niepli (Jasło);
6. Jan Piękoś, nauczyciel kierujący 5-klasowej szkoły w Sokołowie (Kolbuszowa);

7. Henryk Janusz, nauczyciel szkoły 1-klasowej w Januszowej (Nowy Sącz);

8. Franciszek Wrzeszczyński, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Sromowcach niżnych (Nowy Targ);

9. Zygmunt Kleszczyński, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Rumnie (Rudki);

10. Jan Wlazło, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Bodzanowie (Wieliczka);

11. Franciszek Sikora, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Rusocicach (Kraków zamiejski);

12. Julian Niewiadomski, nauczyciel 2-klasowej szkoły w Wyciążach (Kraków zamiejski).

Na kurs ogrodniczy, który odbędzie się w krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach w czasie od 22. marca do 3. kwietnia b. r. włącznie, oraz w czasie od 6. do 11. września b. r. włącznie powołani zostali przez c. k. Radę szkolną krajową następujący nauczyciele:

1. Spirydyon Kolankowski, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Paniowcach (okręg Borszczów);

2. Franciszek Babicki, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Horodnicy (Horodenka);

3. Franciszek Domański, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Wasylkowcach (Husiatyn);

4. Jan Narolski, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Dobrowlanach (Kałusz);

5. Józef Kukurudz, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Zamulińcach (Kołomyja);

6. Eustachy Ryżewski, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Bohatkowcach (Podhajce);

7. Mikołaj Wodonos, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Szumlanach (Podhajce);

8. Sylwester Żuk, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Strzyłkach (Stary Sambor);

9. Franciszek Grzybowski, nauczyciel 4-klasowej szkoły w Nastasowie (Tarnopol);

10. Julian Lewanderski, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Petryłowie (Tłumacz);

11. Józef Wiązowski, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Bojaniu (Żółkiew);

12. Jan Kałyniak, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Staromiejszczyźnie (Skałat).

Organizacya szkół.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty nadał reskryptem z dnia 12. lutego b. r. l. 2204 pierwszej i drugiej klasie prywatnego gimnazyum męskiego w Łańcucie na rok szkolny 1908/9 prawo publiczności.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:

l. 6387 dwie 1-klasowe szkoły w Kamionce wielkiej na przysiółku „Garby“ w okręgu kołomyjskim;

l. 11.391 1-klasową szkołę w Mielnicznem w okręgu tureckim;
l. 11.641 1-klasową szkołę w Tysowcu w okręgu stryjskim;
l. 12.035 1-klasową szkołę w Trześni w okręgu kolbuszowskim;
l. 12.174 1-klasową szkołę w Odajach ad Słobódka w okręgu tłumackim.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 11.939 budowę 1-klasowej szkoły w Korczynie w okręgu sokalskim;
l. 12.043 budowę 2-klasowej szkoły w Golkowicach w okręgu podgórskim;
l. 11.373 budowę 2-klasowej szkoły w Kretowcach w okręgu zbaraskim;
l. 12.251 budowę 2-klasowej szkoły w Spasowie w okręgu sokalskim;
l. 12.248 budowę 2-klasowej szkoły w Borku starym w okręgu rzeszowskim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

Przybory naukowe.

Zwraca się uwagę Dyrekcyi gimnazyów, szkół realnych i liceów żeńskich na „Mapę plastyczną Tatr" M. Lerskiego, wykonaną w gipsie a wydaną nakładem księgarni powszechnej we Lwowie.

Model ten może oddać dobre usługi przy uczeniu czytania i zrozumieniu mapy, można go też użyć do wielu tematów początkowej nauki geografii.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

Termin wnoszenia podań o posady nauczycielskie w szkołach średnich, objęte konkursami z dnia 11. lutego 1909 l. 8631 i 8632, umieszczonymi w Dzienniku urzędowym c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 25. lutego b. r. Nr. 6. względnie z dnia 8. marca b. r. Nr. 7. *przedłuża się do końca marca b. r.*

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 10. marca 1909.

Dodatkowo do konkursu z dnia 11. lutego 1909 l. 8632 (Dziennik urzędowy z dnia 25. lutego b. r. Nr. 6) ogłasza c. k. Rada szkolna krajowa niniejszem konkurs celem obsadzenia posady nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w c. k. gimnazyum w Sokalu.

Do tej posady przywiązane są pobory w myśl § 4. ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej *do dnia 31. marca 1909.*

Podania wniesione po tym terminie nie będą uwzględnione.

Posada wymieniona ma być obsadzoną od dnia 1. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 2. marca 1909.

L. 8631. Dodatkowo do konkursu z dnia 11. lutego 1909 l. 8631 (Dziennik urzędowy z dnia 25. lutego 1909 Nr. 6), ogłasza c. k. Rada szkolna krajowa konkurs celem obsadzenia następujących posad rzeczywistych nauczycieli w szkołach średnich:

1. filologii klasycznej jako przedmiotu głównego w c. k. gimnazyum w Stryju (zakład główny);

2. języka polskiego jako przedmiotu głównego w c. k. gimnazyum w Stryju (zakład główny);

3. języka niemieckiego jako przedmiotu głównego w c. k. gimnazyum w Sokalu;

4. matematyki i fizyki jako przedmiotów głównych w c. k. gimnazyum w Sokalu;

5. historyi i geografii jako przedmiotów głównych w szkole realnej w Stanisławowie.

Warunki konkursu są takie same, jakie ogłoszono w konkursie z dnia 11. lutego 1909 l. 8631.

Termin wnoszenia podań w przepisanej drodze służbowej *do końca marca b. r.*

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 3. marca 1909.

L. 11.869. Celem obsadzenia posady prowizorycznego nauczyciela języka polskiego jako przedmiotu głównego, filologii klasycznej jako pobocznego w c. k. II. gimnazyum w Rzeszowie i takiejże posady w c. k. szkole realnej w Śniatynie ogłasza się niniejszem konkurs z uwagą, że filologię klasyczną zastąpić może w tym drugim przypadku drugi język żyjący jako przedmiot główny.

Do tych posad przywiązane są pobory w myśl § 8. ustawy z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173 i art. II. § 2. ustawy z 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34, przyczem się zauważa, że nauczyciele prowizoryczni nie mają prawa ani do stabilizacyi ani do dodatków pięcioletnich. Mianowanie prowizorycznym nauczycielem na każdą z wymienionych powyżej posad ma znaczenie tylko na czas trwania urlopu profesorów, zajmujących je stale.

Kandydaci, ubiegający się o jedną z wymienionych posad, winni wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta, za pośrednictwem swej dyrekcyi przełożonej do końca marca 1909, wykazując zarazem dowodnie, czy i o ile uczynili zadość obowiązkowi służby wojskowej.

Posady te będą obsadzone od 1. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 3. marca 1909.

L. 745. C. k. Rada szkolna okręgowa w Mielcu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli w 5-klasowej szkole mieszanej w Radomyślu wielkim. Pierwszeństwo mieć będą kandydaci z egzaminem wydziałowym z grupy I. i II.

2. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej w Mielcu. Pierwszeństwo zastrzega się kandydatowi z egzaminem wydziałowym z grupy III.

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoly w Przecławiu.

2. Na trzy posady nauczycieli w 3-klasowej szkole połączonej z kursem rolniczym w Padwi narodowej.

3. Na posadę kierującego nauczyciela 2-klasowej szkoły w Gawłuszowicach.

4. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych a) w Borkach nizińskich, b) Łysakówku, c) Maliniu, d) Rożniatach, e) Wadowicach górnych, f) Trześni.

5. Na posady nauczycieli względnie nauczycielek w 2-klasowych szkołach: w Borowej, Gawłuszowicach, Kawęczynie i Wampierzowie.

We wszystkich wymienionych szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane wnosić należy w przepisanej drodze służbowej do dnia 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Mielec, dnia 3. marca 1909.

L. 745. C. k. Rada szkolna okręgowa w Brzesku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 4-klasowej w Czchowie.

2. Na posady nauczycieli lub nauczycielek szkół 2-klasowych w Iwkowej, Łękach, Woli przemykowskiej i Zabawie.

3. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Wytrzyszczce.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku do końca kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Brzesku, dnia 1. marca 1909.

L. 1050. C. k. Rada szkolna okręgowa w Wadowicach ogłasza konkurs na posady nauczycieli w 1-klasowych szkołach w Brzezince ad Kopytówka i w Sleszowicach, z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Wadowicach w terminie do końca kwietnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Wadowicach, dnia 16. lutego 1909.

L. 322. C. k. Rada szkolna okręgowa w Sokalu ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 6-klasowej szkole żeńskiej w Sokalu, z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkole mieszanej 2-klasowej w Sokalu „na Babińcu".

2. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w 6-klasowej szkole żeńskiej w Sokalu z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkole mieszanej 2-klasowej w Sokalu „na Babińcu".

3. Na cztery posady nauczycielek 6-klasowej szkoły żeńskiej w Sokalu; kompetentki z egzaminem do szkół wydziałowych z grupy I. i II. będą miały pierwszeństwo.

B) Z poborami III. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły męskiej w Bełzie; kompetenci z kwalifikacyą do szkół wydziałowych będą mieli pierwszeństwo.

5. Na posady nauczycieli religii rzymsko- i grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Bełzie z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkole 5-klasowej żeńskiej w Bełzie.

6. Na dwie posady nauczycieli 5-klasowej szkoły męskiej w Bełzie. Pierwszeństwo mają nauczyciele posiadający kwalifikacyę do szkół wydziałowych.

7. Na trzy posady nauczycielek 5-klasowej szkoły żeńskiej w Bełzie z kwalifikacyą do szkół ludowych pospolitych i z prawem udzielania języka niemieckiego jako przedmiotu. Kompetentki z kwalifikacyą do szkół wydziałowych będą miały pierwszeństwo.

C) Z poborami IV. klasy płac:

8. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Krystynopolu. Od kandydatów wymaga się kwalifikacyi do szkół ludowych pospolitych z prawem udzielania języka niemieckiego jako przedmiotu.

9. Na posadę nauczyciela kierującego i dwie posady nauczycieli 3-klasowej szkoły mieszanej w Wareżu. Od kandydatów wymaga się kwalifikacyi do szkół ludowych pospolitych z prawem udzielania języka niemieckiego jako przedmiotu.

10. Na posadę nauczyciela kierującego i posadę nauczyciela względnie nauczycielki w 2-klasowej szkole w Dobraczynie.

11. Na posadę nauczyciela kierującego i na posadę nauczyciela względnie nauczycielki w 2-klasowej szkole w Horbkowie.

12. Na posadę nauczyciela względnie nauczycielki w 2-klasowej szkole w Jastrzębicy.

13. Na posadę nauczyciela w 2-klasowej szkole męskiej w Sielcu bełskim.

14. Na posadę nauczyciela względnie nauczycielki w 2-klasowej szkole żeńskiej w Sielcu bełskim.

15. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Kuliczkowie, Łuczycach, Mianowicach, Przewodowie, Prusinowie, Zboiskach i Żużelu.

W szkołach w Sokalu, Bełzie, Krystynopolu i w Wareżu językiem wykładowym jest język polski, w szkole w Zboiskach język niemiecki, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Sokalu w terminie do 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Sokal, dnia 24. lutego 1909.

L. 365. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Zaleszczykach następujący konkurs:

Z poborami IV. klasy płac:

I. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Milowcach.

II. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Popowcach i Świerzkowcach.

III. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Lisowcach i Nyrkowie.

W Nyrkowie jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Podania zaopatrzone w dokumenta służbowe, tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Zaleszczyki, dnia 27. lutego 1909.

L. 505. C. k. Rada szkolna okręgowa w Rudkach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii rzym. kat. w 5-klasowej szkole męskiej w Komarnie, z obowiązkiem udzielania nauki religii w 5-klasowej szkole żeńskiej w Komarnie, z poborami III. klasy płac.

O tę posadę mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli zajmować posady duszpasterskiej.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rudkach w terminie do 30. kwietnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Rudki, dnia 4. marca 1909.

L. 585. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nisku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Nisku.
2. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Ulanowie.
3. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Rudniku.
4. Na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Malcach ad Nisko.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Jeżowem.

2. Na posadę nauczyciela (lki) w szkole 2-klasowej w Rauchersdorfie.
3. Na posadę nauczyciela szkoły 1 klasowej w Prusinie ad Kamień.
4. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Koziarni.
5. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Steinau.

We wszystkich szkołach wymienionych językiem wykładowym jest język polski.

Kompetenci o posady nauczycielskie w Nisku, Rudniku i Ulanowie, posiadający egzamin wydziałowy z grupy III. będą mieli pierwszeństwo.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nisku w terminie do końca kwietnia 1909 roku.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nisko, dnia 25. lutego 1909.

L. 1495. C. k. Rada szkolna okręgowa w Chrzanowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki w szkole 6-klasowej żeńskiej w Chrzanowie z prawem pierwszeństwa dla kandydatek z egzaminem wydziałowym z I. grupy a zwłaszcza do nauczania języka niemieckiego.

B) Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w szkole 4-klasowej mieszanej w Trzebini, z obowiązkiem udzielania nauki religii we wszystkich szkołach do parafii rzym. kat. w Trzebini należących. O posadę tę mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli zajmować posady duszpasterskiej. Zamianowany nauczyciel religii otrzyma prócz płacy ustawowej remuneracyę w kwocie 400 K rocznie z funduszu szkolnego miejscowego.

3. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Sierszy.
4. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Libiążu wielkim.
5. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Brodłach, Ciężkowicach (szkoła męska) i Libiążu wielkim.

Kompetenci (tki) ubiegający się o powyższe posady, mają wnieść należycie udokumentowane podania za pośrednictwem przełożonych władz do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Chrzanowie w terminie do 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Chrzanów, dnia 28. lutego 1909.

L. 1020. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jarosławiu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. św. Jadwigi w Jarosławiu, dla przedmiotów objętych II. grupą.

2. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Jarosławiu, z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 4-klasowej szkole żeńskiej im. św. Kingi w Jarosławiu i w 2-klasowej szkole w Tuczempach.

B) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 5-klasowej szkole męskiej w Sieniawie, z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w miejscowej 5-klasowej szkole żeńskiej.

2. Na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły żeńskiej w Sieniawie. Kompetentki z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z przedmiotów objętych II. lub III. grupą będą miały pierwszeństwo.

C) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. 4-klasowej szkoły w Pruchniku, z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w szkołach w Kramarzówce, Rzeplinie, Rozborzu długim, Rozborzu okrągłym i Czudowicach.

2. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Kramarzówce i Majdanie sieniawskim.

W szkołach tych jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Jarosławiu, dnia 1. marca 1909.

L. 570. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowymtargu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w szkole 5-klasowej męskiej w Nowymtargu.

2. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w szkole 6-klasowej żeńskiej w Nowymtargu.

O te posady ubiegać się mogą tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy i zakonni.

B) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na trzy posady nauczycieli 5-klasowej szkoły mieszanej w Czarnym Dunajcu. Nauczyciele z egzaminem do szkół wydziałowych i uzdolnieni do udzielania nauki slöjdu będą mieli pierwszeństwo.

2. Na posadę kierującego nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Krościenku. O tę posadę ubiegać się mogą nauczyciele z uzdolnieniem do udzielania nauki języka niemieckiego.

3. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Krościenku. O tę posadę ubiegać się mogą nauczyciele z uzdolnieniem do udzielania nauki języka niemieckiego.

4. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Szczawnicy. O tę posadę ubiegać się mogą nauczyciele z uzdolnieniem do udzielania nauki języka niemieckiego.

Kompetenci z uzdolnieniem do udzielania nauki zręczności będą mieli pierwszeństwo.

5. Na posadę kierującego nauczyciela 2-klasowej szkoły w Białce.
6. Na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Ochotnicy na Jamnem.
7. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych: w Dębnie, Harklowej, Jaworkach, Leśnicy, Ponicach, Ratułowie, Sieniawie, Szlachtowej i Załucznem.

W szkołach w Jaworkach i Szlachtowej językiem wykładowym jest język ruski, we wszystkich innych polski.

Podania udokumentowane należy wnosić do dnia 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nowytarg, dnia 2. marca 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 11.069. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia nowo systemizowanej posady nauczyciela głównego w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Tarnopolu.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z języka niemieckiego.

Do tej posady przywiązane są pobory służbowe, dodatek aktywalny i prawo do dodatków pięcioletnich unormowane ustawami z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174, z 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnosić do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 31. marca b. r. za pośrednictwem przełożonej władzy.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi do szkół średnich pełnili w tych szkołach obowiązki zastępców nauczycieli a pragną, aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby, ale także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli §§ 9. i 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55, winni to wyraźnie oświadczyć w swych podaniach i wykazać w tabeli kwalifikacyjnej, od którego czasu, jak długo i w jakiej ilości godzin tygodniowo pełnili obowiązki nauczycielskie w charakterze suplentów, podając daty i liczby odnośnych dekretów nominacyjnych.

Podobnie kandydaci, którzy pragną, aby służba spędzona w publicznych szkołach ludowych, o ile przy takich zakładach naukowych służyli, była im policzoną w sposób powyższy po myśli § 16. tej samej ustawy, winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie tych przepisów ustawy.

Podania kandydatów przedłożą Dyrekcye szkół średnich, c. k. seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do dnia 5. kwietnia 1909 po poprzedniem wypełnieniu w języku niemieckim tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 3. marca 1909.

L. 576. C. k. Rada szkolna okręgowa w Mościskach ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich.

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej szkoły ludowej 6-klasowej męskiej w Mościskach z obowiązkiem udzielania nauki religii także w innych szkołach należących do rzymsko-katolickiej parafii w Mościskach.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej szkoły ludowej 6-klasowej żeńskiej w Mościskach z obowiązkiem udzielania nauki religii także w innych szkołach należących do rzymsko-katolickiej parafii w Mościskach.

3. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej szkoły ludowej 6-klasowej męskiej w Mościskach z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkole 6-klasowej żeńskiej w Mościskach i w szkołach 2-klasowych w Rudnikach i Lipnikach.

4. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej szkoły ludowej 5-klasowej mieszanej w Sądowej Wiszni.

O posady wyżej wymienione mogą ubiegać się tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni; posad tych nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela szkoły 4-klasowej mieszanej w Husakowie. Od kompetentów wymaga się uzdolnienia do udzielania języka niemieckiego w szkołach pospolitych.

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Czerniawie. Od kompetentów wymaga się uzdolnienia do udzielania języka niemieckiego w szkołach pospolitych.

3. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Kalnikowie i Starzawie.

4. Na posady samoistnych nauczycieli szkół 1-klasowych w Chorośnicy, Dołhomościskach, Małnowskiej Woli, Podliskach i Szeszerowicach.

W szkołach w Mościskach, Sądowej Wiszni i Husakowie wykładowym językiem jest język polski, we wszystkich innych ruski.

Właścicielowi obszaru dworskiego w Podliskach przysługuje prawo prezentowania nauczyciela starającego się o posadę w Podliskach.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Mościskach najpóźniej do dnia 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Mościska, dnia 25. lutego 1909.

L. 562. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Sączu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą żeńską im. św. Jadwigi w Nowym Sączu, z obowiązkiem udzielania tej nauki także w 4-klasowych szkołach ludowych żeń-

skich im. Hofmanowej, im. św. Barbary i im. Urszuli Kochanowskiej w Nowym Sączu.

2. Na posadę nauczycielki kierującej i trzech nauczycielek 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Urszuli Kochanowskiej w Nowym Sączu.

Z poborami IV. klasy płac:

Na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Olszanie (język wykładowy polski).

O posadę nauczyciela religii izraelickiej kompetować mogą kandydaci posiadający warunki określone § 3. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 Dz. u. kr. Nr. 91.

Podania udokumentowane wnosić należy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowym Sączu w terminie do dnia 30. kwietnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nowy Sącz, dnia 12. lutego 1909.

L. 789. C. k. Rada szkolna okręgowa w Gródku jagiellońskim ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w czteroklasowych szkołach męskiej i żeńskiej w Janowie.

Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Rodatyczach.

3. Na posady nauczycieli (lek) dwuklasowych szkół w Rokitnie i Wołczuchach.

4. Na posady samoistnych nauczycieli szkół 1-klasowych w Dąbrowicy koło cerkwi, Majdanie, Małkowicach, Porzeczu janowskiem, Putiatyczach, Stodółkach, Suchowoli, Walddorfie, Wiszence wielkiej, Zatoce, Zawidowicach i Zielowie.

W szkołach w Janowie, Rodatyczach, Wołczuchach, Porzeczu jan., Stodółkach i Zatoce jest język wykładowy polski, w innych ruski.

O posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni; posady tej nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

O posadę pod 2. mogą się ubiegać kandydaci posiadający kwalifikacyę do szkół więcejklasowych, wreszcie ubiegający się o inne posady winni posiadać kwalifikacyę do szkół pospolitych z językiem wykładowym polskim i ruskim z wyjątkiem posad w Rodatyczach, Wołczuchach i Porzeczu janowskiem, na które wystarczy kwalifikacya z językiem wykładowym polskim wraz z uzdolnieniem do nauczania języka ruskiego.

Od kompetentów o posady w Stodółkach i Zatoce wymaganą jest kwalifikacya do nauczania języka niemieckiego jako przedmiotu.

Podania udokumentowane i ostemplowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Gródku jagiellońskim do dnia 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Gródek jagielloński, dnia 20. lutego 1909.

L. 202. C. k. Rada szkolna okręgowa w Strzyżowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich.

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole mieszanej w Strzyżowie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w szkole 2-klasowej w Godowej. O tę posadę mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani kapłani świeccy i zakonni, którzy obok czynności katechety nie będą mogli sprawować duchownych funkcyi parafialnych.

II. Z poborami IV. klasy płac:

A. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej w Frysztaku.

B. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole mieszanej w Frysztaku.

C. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Lutczy i Gogolowie.

D. Na posady samoistne w szkołach 1-klasowych w Gliniku charzewskim, Hucie gogolowskiej, Konieczkowej, Kozłówku, Markuszowej, Nowej Wsi czudeckiej, Pstrągówce, Pułankach, Zaborowiu, Zawadce, Bonarówce, Oparówce.

Od kompetentów o posady w szkole 4-klasowej w Frysztaku i w 2-klasowej w Lutczy, która się rządzi planem szkół 4-klasowych, wymaganą jest kwalifikacya do udzielania języka niemieckiego.

W szkołach w Bonarówce i Oparówce językiem wykładowym jest język ruski, we wszystkich innych szkołach język polski.

Podania udokumentowane należy wnosić w drodze właściwej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Strzyżowie w terminie do 30. kwietnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Strzyżów, dnia 21. lutego 1909.

L. 413. C. k. Rada szkolna okręgowa w Gorlicach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej 6-klasowej szkoły męskiej w Gorlicach z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4-klasowej szkole ludowej w Gorlicach.

B. Z poborami III. klasy płac:

2. Na posadę nauczycielki kierującej względnie nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły żeńskiej w Bieczu.

3. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkoły żeńskiej w Bieczu z obowiązkiem udzielania religii i w innych szkołach należących do parafii rzymsko-katolickiej w Bieczu.

4. Na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły żeńskiej w Bieczu.

5. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej 5-klasowej szkoły męskie w Bieczu z obowiązkiem udzielania religii i w innych szkołach należących do parafii rzymsko-katolickiej w Bieczu.

C. Z poborami IV. klasy płac:

6. Na posadę nauczyciela kierującego i na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły ludowej w Sękowej.

7. Na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Ropicy ruskiej.

8. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Bednarce, Bielance, Bieśniku, Blechnarce, Czarnem, Kunkowej, Kwiatoniu, Nieznajowej, Małastowie, Rychwałdzie, Sietnicy, Smerekowcu i Zdyni.

W szkołach w Bieczu, Sękowej, Bieśniku i Sietnicy jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Pierwszeństwo w otrzymaniu posad w 5-klasowej szkole żeńskiej w Bieczu zastrzega się kompetentkom z kwalifikacyą do szkół wydziałowych.

O posady katechetów kompetować mogą tylko kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożo-do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Gorlicach w terminie do 30. kwietnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Gorlicach, dnia 22. lutego 1909.

L. 603. C. k. Rada szkolna okręgowa w Zborowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Presowcach z językiem wykładowym ruskim, z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w tabele służbowe należy wnieść za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zborowie do 30. kwietnia 1909.

Zborów, dnia 27. lutego 1909.

L. 357. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Brzozowie konkurs:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Brzozowie. Obowiązkiem tego nauczyciela jest udzielać nauki religii także w 5-klasowej szkole żeńskiej w Brzozowie.

B. Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Dynowie.

3. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Bliznem i Wesołej.

4. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Domaradzu, Golcowej i Przysietnicy.

5. Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Jabłonicy ruskiej, Laskówce, Łubnie, Obarzymie i Końskiem.

Pierwszeństwo do uzyskania posady pod 2. zastrzega się kandydatom, posiadającym kwalifikacyę do szkół wydziałowych z grupy III.

Językiem wykładowym w szkołach w Jabłonicy ruskiej i w Łubnie jest język ruski, w Końskiem jest język ruski obowiązkowy, we wszystkich innych szkołach język polski, bez obowiązku udzielania nauki języka ruskiego.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzozowie po koniec kwietnia 1909.

W Brzozowie, dnia 2. marca 1909.

L. 379. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Rohatynie konkurs:

I. Z poborami III. klasy płac:

1) Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Rohatynie z obowiązkiem udzielania nauki religii także i w 6-klasowej szkole żeńskiej w Rohatynie.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole mieszanej w Bołszowcach z obowiązkiem udzielania nauki religii w innych szkołach do rzymsko-katolickiej parafii w Bołszowcach należących.

O posady powyższe mogą ubiegać się kanonicznie ordynowani kapłani świeccy i zakonni, którzy obok czynności katechety nie będą mogli sprawować funkcyi parafialnych.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Psarach, Stratynie, Lipicy dolnej, Czerniowie, Cześnikach i w Sarnkach górnych.

Na posady samoistnych nauczycieli 1-klasowych szkół w Bieńkowcach, Honoratówce, Jawczu, Ludwikówce, Nastaszczynie, Niemszynie, Podmichałowcach, Rudzie, Skomorochach starych, Wiszniowie, Żurowie.

W szkołach w Honoratówce i Ludwikówce jest język wykładowy polski, we wszystkich innych szkołach język ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rohatynie w terminie do dnia 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Rohatyn, dnia 18. lutego 1909.

L. 309. C. k. Rada szkolna okręgowa w Trembowli ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

I. a) Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole mieszanej w Strusowie.

b) Na trzy posady nauczycieli w 4-klasowej szkole mieszanej w Łoszniowie.

c) Na trzy posady nauczycieli w 4-klasowej szkole mieszanej w Janowie.

II. Na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Brykuli nowej.

III. Na posady niesamoistnych nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Chmielówce, Mogilnicy starej, w Romanówce, w Słobudce janowskiej i w Wierzbowcu.

W szkołach w Strusowie, Łoszniowie, Janowie, Słobudce janowskiej i Wierzbowcu jest wykładowy język polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Trembowli w terminie do dnia 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Trembowla, dnia 23. lutego 1909.

L. 284. C. k. Rada szkolna okręgowa w Grybowie ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie z poborami IV. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela kierującego i na posadę nauczyciela (lki) 2-klasosowej szkoły w Kąclowej.

b) Na posady nauczycieli samoistnych 1-klasowych szkół w Bereście, Boguszy, Brunarach niżnych, Czarnej, Czyrnej, Koniuszowej, Królowej ruskiej, Mogilnie, Posadowej, Stawiszy i Lipniczce.

W szkołach w Kąclowej, Koniuszowej, Mogilnie, Posadowej i Lipniczce jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić osobno o każdą posadę przez władzę przełożoną do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Grybowie do końca kwietnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Grybów, dnia 17. lutego 1909.

L. 2.490. Celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem konkurs:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela szkoły ludowej 5-klasowej mieszanej w Tarnobrzegu.

2. Na dwie posady nauczycieli szkoły ludowej 5-klasowej mieszanej w Rozwadowie.

B) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli w szkołach 4-klasowych we Wrzawach i w Radomyślu.

2. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Chmielowie, Dąbrowicy, Dębie, Antoniowie, Jastkowicach, Turbii, Zaleszach i Wielowsi.

3. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Durdach, Jeziorku, Żupawie i Woli rzeczyckiej.

Językiem wykładowym we wszystkich wymienionych szkołach jest język polski.

Prawo prezentowania nauczyciela w Tarnobrzegu służy właścicielowi obszaru dworskiego.

O posady nauczycieli w Tarnobrzegu i w Rozwadowie będą mieli pierwszeństwo kompetenci posiadający egzamin wydziałowy. Od kompetentów o posadę w Tarnobrzegu wymagane jest uzdolnienie do udzielania gimnastyki.

Termin wnoszenia podań do 31. marca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Tarnobrzeg, dnia 17. stycznia 1909.

L. 333. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślanach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Przemyślanach; kompetenci z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z przedmiotów objętych III. grupą będą mieć pierwszeństwo.

2. Na posadę nauczycielki w 5-klasowej szkole żeńskiej w Przemyślanach, zastrzegając pierwszeństwo kandydatkom posiadającym egzamin wydziałowy z grupy matematyczno-przyrodniczej.

B) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli kierujących w 2-klasowych szkołach w Słowicie i w Uniowie.

2. Na posady nauczycieli w 2-klasowych szkołach w Przegnojowie, Kurowicach i Chlebowicach świrskich.

3. Na posady samoistnych nauczycieli w 1-klasowych szkołach w Ostałowicach, Plenikowie, Poluchowie wielkim i Podhajczykach.

Językiem wykładowym w Przemyślanach i Plenikowie jest język polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do końca marca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyślany, dnia 27. stycznia 1909.

L. 2265. C. k. Rada szkolna okręgowa w Starym Samborze ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii gr. kat. 5-klasowej szkoły męskiej w Starym Samborze, z obowiązkiem udzielania nauki religii w miejscowej 5-klasowej szkole żeńskiej.

2. Na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły żeńskiej w Starym Samborze. Kompetentki posiadające egzamin do szkół wydziałowych z grupy III. będą miały pierwszeństwo.

B) Z poborami IV. klasy płac:

Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Grąziowej, Hołowecku, Niedzielnej, Polanie, Spasie, Suszycy wielkiej i Wołczy dolnej.

W szkołach w Starym Samborze i Niedzielnej jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

O posadę katechety kompetować mogą tylko kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby prowizorycznej wnosić należy w przepisanej drodze służbowej do 31. marca 1909.

W Starym Samborze, dnia 24. stycznia 1909.

L. 51. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żywcu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej w szkole 6-klasowej męskiej w Żywcu i 5-klasowej mieszanej w Suchej. O posady te ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani kapłani świeccy i duchowni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli spełniać obowiązków duszpasterskich.

2. Na posadę nauczyciela kierującego w 5-klasowej szkole mieszanej w Suchej. Kompetenci z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z którejkolwiek grupy będą mieli pierwszeństwo.

3. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Suchej. Kompetenci z egzaminem do szkół wydziałowych z II. grupy będą mieli pierwszeństwo.

B) Z poborami IV. klasy płac:

4. Na posady nauczycieli w 4-klasowych szkołach w Cięcinie, Jeleśni, Łodygowicach i Sporyszu.

O posadę w Łodygowicach mogą się ubiegać także nauczycielki.

5. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Kamesznicy górnej i Ujsołach.

6. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Krzeszowie.

7. Na posady nauczycieli samoistnych w 1-klasowych szkołach w Gilowicach, Koszarawie, Lachowicach górnych, Leśnej, Pewli ślemieńskiej, Rycerce górnej, Świnnej i Trzebini.

We wszystkich szkołach jest język polski wykładowym.

O posady pod 3. ubiegać się mogą kandydaci posiadający kwalifikacyę do szkół pospolitych z prawem uczenia języka niemieckiego.

Udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żywcu, w terminie do dnia 31. marca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Żywiec, dnia 21. stycznia 1908.

L. 197. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

I. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Przemyślu.

II. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej im. Sienkiewicza w Przemyślu.

III. Na trzy posady nauczycieli 4-klasowej szkoły mieszanej im. Sienkiewicza w Przemyślu.

B) Z poborami IV. klasy płac:

IV. Na posady nauczycieli kierujących i nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Drohobyczce i w Nienadowej.

V. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Bachórcu i Stubnie.

VI. Na posady nauczycieli jednoklasowych szkół w Borszowicach, Byble, Chodnowicach, Chyrzynie, Gdeszycach, Hnatkowicach, Hruszatycach, Krasicach, Łuczycach, Nowosiółkach, Paćkowicach, Pleszowicach, Sielnicy, Skopowie, Średni, Witoszyńcach, Woli krzywieckiej i Wyszatycach.

Językiem wykładowym w szkołach w Borszowicach, Byble, Chodnowicach, Chyrzynie, Hnatkowicach, Hruszatycach, Krasicach, Łuczycach, Nowosiółkach, Paćkowicach, Pleszowicach, Skopowie i Witoszyńcach jest język ruski, we wszystkich innych wyżej wyszczególnionych szkołach język polski.

Na posady pod I. II. i III. przysługuje prawo prezentowania Reprezentacyi miasta Przemyśla.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby prowizorycznej, względnie dekretem wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przemyślu najpóźniej do 31. marca b. r.

Podania po terminie wniesione i niezaopatrzone w potrzebne dokumenty lub nieodpowiadające warunkom konkursu nie będą brane pod rozwagę.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyśl, dnia 21. stycznia 1909.

L. 56. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tarnowie ogłasza niniejszem konkurs na posadę dyrektora ewentualnie dyrektorki 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Ces. Fr. Józefa I. w Tarnowie, z kwalifikacyą do szkół wydziałowych, z poborami II. klasy płac.

Pożądanem jest aby kandydaci mogli się wykazać obok przepisanych warunków konkursu studyami uniwersyteckiemi.

Podania udokumentowane wnieść należy za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnowie w terminie do końca marca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Tarnów, dnia 12. stycznia 1909.

L. 198. C. k. Rada szkolna okręgowa w Wadowicach ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela w szkole 1-klasowej w Zakrzowie z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w tabelę służbową należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Wadowicach w terminie do 31. marca b. r. za pośrednictwem władzy przełożonej.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Wadowice, dnia 15. stycznia 1909.

Ogłoszenia.

L. 8.769. Celem zabezpieczenia nauce religii mojżeszowej w szkołach średnich prawidłowego toku i pożądanej skuteczności wzywa się kandydatów na nauczycieli tego przedmiotu, aby przedkładali swe podania wraz z dokumentami c. k. Radzie szkolnej krajowej w miesiącu czerwcu każdego roku.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 9. marca 1909.

Kandydatki, które pragną z końcem b. r. szkolnego zdawać egzamin dojrzałości w c. k. żeńskiem seminaryum nauczycielskiem w Krakowie, winny wnieść podania o przypuszczenie do tego egzaminu najpóźniej do końca marca b. r. do Dyrekcyi.

Do prośby należy dołączyć metrykę urodzenia na dowód ukończonego (przed egzaminem) 19. roku życia; świadectwo zdrowia wystawione przez lekarza urzędowego na przepisanym blankiecie; świadectwo z ukończonych nauk; wiarygodne świadectwo moralności jeżeli jest przerwa między egzaminem dojrzałości a opuszczeniem szkoły; wykaz przerobionego do egzaminu materyału naukowego.

Tak podania jak i załączniki mają być należycie ostemplowane.

Podania po terminie wniesione nie będą uwzględnione.

Z Dyrekcyi c. k. seminaryum nauczycielskiego żeńskiego.

W Krakowie, dnia 1. marca 1909.

W dzienniku urzędowym „Gazecie Lwowskiej“ z dnia 25. lutego 1909 Nr. 44 ogłoszono obwieszczenie c. i k. Ministerstwa Wojny w sprawie przyjmowania chłopców okrętowych do c. i k. marynarki wojennej.

Na to obwieszczenie zwraca się uwagę i nadmienia, że przyjęcie następuje co roku w miesiącu lipcu, jednak aż do skompletowania przepisanego stanu może przyjęcie nastąpić każdego czasu.

Podania wnosić należy do tej c. i k. powiatowej Komendy uzupełniającej, w której okręgu kandydat mieszka.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 9.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 26. marca 1909.

Rozporządzenie

c. k. Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 26. stycznia 1909 L. Pr. 262 w sprawie uregulowania zarządu czasowemi urządzeniami nauki przemysłowej (kursami majsterskimi).

„Dydaktyczne popieranie przemysłu" obejmuje obok stałych przemysłowych organizacyi szkolnych (państwowych szkół przemysłowych, szkół rzemiosł budowlanych i artystycznych, szkół przemysłowych zawodowych, szkół rzemieślniczych, szkół przemysłowych uzupełniających i t. p.), których niniejsze rozporządzenie bynajmniej nie dotyczy, wszelką, jakkolwiek nazwaną naukę (jak kursy zawodowe, kursy majsterskie i czeladnicze, kursy wędrowne i kursy buchalteryczne), mającą na celu dalsze kształcenie przedstawicieli przemysłu i rękodzieł, bez względu na to, kto i gdzie tę naukę urządza i jakąkolwiek ona otrzymuje organizacyę.

Zadaniem c. k. Ministerstwa Robót Publicznych jest nadzorować i popierać te czasowe, w dalszym ciągu tego rozporządzenia „kursami majsterskimi" nazwane urządzenia naukowe; ma ono zatem obowiązek starać się o to, aby rozmaite czynniki nie urządzały takich kursów równocześnie w tem samem miejscu dla przedstawicieli tej samej gałęzi przemysłu i dla tych samych celów.

Mając to na względzie, c. k. Ministerstwo pragnie rozwój wspomnianej nauki przemysłowej w najszerszem tego słowa znaczeniu oprzeć na działaniu programowem i zjednoczyć na tem polu usiłowania wszystkich czynników, zmierzających do popierania przemysłu.

Dla spełnienia tych wszystkich zadań i obowiązków musi c. k. Ministerstwo Robót Publicznych mieć sposobność otrzymywania we właściwym czasie wiadomości o wszystkich zamiarach urządzania „kursów majsterskich“.

W tym celu wszystkie publiczne i prywatne czynniki, zamierzające urządzać takie kursy majsterskie (a mianowicie jako instytucye publiczne: Wydział krajowy, Gminy, Izby handlowo-przemysłowe, Instytuty dla popierania przemysłu, Związki stowarzyszeń przemysłowych i Stowarzyszenia przemysłowe, a jako instytucye prywatne: Muzea przemysłowe i wolne Stowarzyszenia przemysłowe), zechcą zawiadamiać bezpośrednio c. k. Ministerstwo o każdym swym projekcie kursu majsterskiego i to z chwilą powstania tego projektu, a o ile możności na dłuższy czas przed rozpoczęciem kursu, podając w odnośnej relacyi szczegóły tyczące się miejsca, prawdopodobnego czasu odbycia oraz przedmiotu zamierzonego kursu. Jedną relacyą można objąć także wszystkie projekty na przeciąg pewnego okresu czasu (roku słonecznego, półrocza, i t. p.).

Te relacye, które należy uważać jako relacye wstępne, c. k. Ministerstwo będzie dzieliło na dwie grupy: jedna z nich obejmie te kursy majsterskie, dla których nie żąda się zasiłku państwowego, druga zaś kursy, mające przyjść do skutku z pomocą takiego zasiłku.

Zwraca się uwagę na to, że wszelkie prośby o zasiłki, bez oznaczania na razie ich wysokości, należy wnosić już w relacyi wstępnej, późniejsze bowiem żądania nie będą uwzględnione.

Na relacye grupy pierwszej, mające tylko znaczenie informacyjne, c. k. Ministerstwo nie będzie odpowiadało, bez względu na to, czy inicyatorami kursów są czynniki publiczne czy też prywatne.

Relacye grupy drugiej będą rozpatrywane, a skoro zamierzone kursy zgodzą się z intencyami c. k. Ministerstwa, nastąpi załatwienie relacyi z uwagą: „Niema przeszkody, zasiłek w zasadzie zamierzony“.

W razie przeciwnym odpowiedź będzie zawierała umotywowanie odmowy.

Jeżeli nie zachodzi przeszkoda, urządzający kurs, po dokładnem rozpatrzeniu sprawy, a w danym razie po przeprowadzeniu rokowań z interesowanymi, oraz po ustaleniu bliższych szczegółów co do przeprowadzenia kursu, a mianowicie co do czasu jego odbycia, siły nauczycielskiej, umieszczenia i kosztów, ma wnieść prośbę do c. k. Ministerstwa o ostateczne przyzwolenie na urządzenie kursu i udzielenie mu

ten cel zasiłku w wysokości co najwięcej jednej trzeciej części całego kosztu, który należy dokładnie obliczyć i w szczegółowym preliminarzu wszystkich wydatków, połączonych z urządzeniem kursu, uwydatnić.

Skoro nie będzie żadnych wątpliwości co do programu, kwalifikakacyi nauczycieli, lub innych szczegółów urządzenia kursu, c. k. Ministerstwo udzieli zezwolenia na jego odbycie, zarządzi zawodową jego inspekcyę, a po otrzymaniu dalszej relacyi o przeprowadzeniu kursu, a w danym razie także sprawozdania inspekcyjnego, udzieli w miarę środków stosownego zasiłku.

Popierania kursów majsterskich c. k. Ministerstwo Robót Publicznych nie będzie ograniczało tylko do przyznawania zasiłków, lecz będzie także współdziałało przy ich organizowaniu, dostarczając zarazem wzorowych programów i środków naukowych.

Pod tym względem urządzający kursy czynniki mogą odnosić się bezpośrednio do c. k. Ministerstwa, lub, stosownie do zawodowego kierunku kursu, do Urzędu popierania przemysłu, do Biura środków naukowych dla szkół przemysłowych, do Biura dla spraw kredytu przemysłowego lub do szkół przemysłowych.

Współdziałanie rzeczonych instytucyi rozdzieli się według istoty rzeczy w ten sposób, że sprawy kursów majsterskich w zakresie przemysłu przyodziewczego (szewstwa, krawiectwa męskiego i damskiego, kuśnierstwa, kapelusznictwa, kontekcyonerstwą bielizny, rękawicznictwa, siodlarstwa, rymarstwa, kufernictwa i t. p.) będzie miał na oku Urząd popierania przemysłu, sprawami kursów w zakresie przemysłu artystycznego tudzież przemysłu tekstylnego (tkackiego, pończoszniczego i t. p.) opiekować się będzie Biuro środków naukowych, kursami buchalteryjcznymi Urząd dla spraw kredytu przemysłowego, szkoły zaś przemysłowe będą miały staranie o te kursy majsterskie, których kierunek zawodowy odpowiada zakresowi nauki szkolnej.

Niniejsze rozporządzenie znosi wszystkie dawniejsze rozporządzenia w sprawie organizowania i subwencyonowania czasowej nauki przemysłowej (kursów majsterskich, kursów zawodowych, kursów wędrownych, kursów buchalteryjcznych i t. p.), nie tyczy się wszakże tych czynników w tej sprawie interesowanych, które, nie mając zamiaru urządzania kursów na własną rękę, pragnęłyby, aby dla nich takie kursy urządzano. Te czynniki mają przeto, jak przedtem tak i nadal, zwracać się do tych instytucyi, od których po myśli niniejszego rozporządzenia mogą oczekiwać spełnienia swych życzeń.

Jako takie instytucye należy uważać Szkoły przemysłowe, Instytuty popierania przemysłu, Związki stowarzyszeń przemysłowych i Stowarzyszenia przemysłowe, którym to instytucyom zaleca się, aby w razie niemożności zaspokojenia jakiegoś specyalnego życzenia, zwracały się bądź do innej instytucyi, zajmującej się urządzaniem kursów, bądź do c. k. Ministerstwa Robót Publicznych.

Wyjątek pod tym względem stanowi Urząd popierania przemysłu, który nie mógłby uwzględniać życzeń specyalnych, zadaniem bowiem tego urzędu będzie urządzanie wzorowych zakładów doświadczalnych w lokalnościach własnych, a zresztą spełnianie nadmienionego już obowiązku porady przy organizowaniu kursów majsterskich, zwłaszcza w zakresie przemysłu przyodziewczego.

L. 64.447.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich c. k. gimnazyów, c. k. szkół realnych, c. k. seminaryów nauczycielskich, c. k. państwowych szkół przemysłowych, c. k. szkół zawodowych, szkół wydziałowych i Zarządów szkół ludowych pospolitych, w sprawie zbierania składek na pomnik dla śp. Dr. Henryka Jordana.

Celem uczczenia pamięci niezapomnianego przyjaciela młodzieży i filantropa śp. Dra Henryka Jordana zawiązał się w Krakowie szerszy komitet obywatelski, którego zamiarem jest postawić zmarłemu odpowiedny pomnik w parku jego Imienia.

Na pomnik ten złożyć się ma całe społeczeństwo, a w akcyi zbierania choćby drobnych składek powinna brać udział bezsprzecznie i młodzież, którą śp. Dr. Henryk Jordan szczerze ukochał i której poświęcił swą pracę.

C. k. Rada szkolna krajowa zatem rada widzieć będzie, jeżeli Dyrekcye szkół średnich, seminaryów nauczycielskich i szkół zawodowych w miarę swego uznania, jakoteż Dyrekcye szkół wydziałowych i Zarządy szkół ludowych za upoważnieniem Rad szkolnych okręgowych zarządzą zbieranie składek na pomnik dla śp. Dra Henryka Jordana w myśl odezwy, z którą komitet obywatelski zwrócić się ma do młodzieży polskiej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 19. lutego 1909.

Za c. k. Namiestnika:

Dembowski w. r.

L. 3.496.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych w sprawie publicznych biur pośrednictwa pracy.

Państwowy Związek publicznych zakładów pośrednictwa pracy odniósł się do c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z prośbą o zwrócenie uwagi młodzieży szkolnej, która jest na ostatnim roku obowiązkowej nauki a zamierza oddać się zarobkowaniu, aby w sprawie pośrednictwa pracy zwracała się do publicznych biur w tym celu istniejących bądź w miejscu zamieszkania, bądź też w najbliższem sąsiedztwie.

Związek pośrednictwa pracy oznajmił zarazem, że w przyszłości publiczne biura pośrednictwa pracy będą nadsyłały Dyrekcyom szkół wydziałowych i Zarządom szkół pospolitych z końcem każdego roku szkolnego wykazy wolnych miejsc dla terminatorów i tym podobnych zajęć zarobkowych.

Po myśli reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 23. grudnia 1907 L. 50.119 poleca się c. k. Radom szkolnym okręgowym, aby na tę działalność publicznych biur pośrednictwa pracy, usiłującą zapobiegać wykolejaniu się młodzieży, która opuszcza szkołę ludową osobliwie w miastach i miasteczkach, zwróciły uwagę Dyrekcyi i Zarządów szkół w swoim okręgu i poleciły im, by otrzymywane wykazy zużytkowywały w sposób właściwy dla dobra młodzieży.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 13. marca 1909.

Za c. k. Namiestnika:

Dembowski w. r.

L. 7419.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych tudzież Zarządów szkół ludowych w sprawie rozdawania młodzieży szkolnej modlitewników jako nagrody pilności.

Przy sposobności uroczystego zamknięcia roku szkolnego otrzymują częstokroć dzieci szkolne książeczki do modlenia jako nagrodę pilności. W tym celu mogą być używane tylko takie modlitewniki, które mają aprobatę właściwej władzy dyecezyalnej, a więc Ordynaryatu biskupiego tego obrządku, do którego uczeń (uczenica) otrzymujący nagrodę należy.

Celem uniknięcia możliwych nieporozumień przy sposobności rozdziału modlitewników, winien kierownik szkoły wcześnie porozumieć się z katechetami, względnie duszpasterzami, udzielającymi nauki religii w jego szkole.

Modlitewników nie aprobowanych, lub też nie posiadających aprobaty tutejszo-krajowych władz dyecezyalnych, nie należy dopuszczać do rozdawania młodzieży szkolnej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 19. marca 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski.

Wiadomości osobiste.

Pan Kierownik c. k. Ministerstwa Robót Publicznych przyznał VII. klasę rangi:

Franciszkowi Smereczyńskiemu dyrektorowi c. k. szkoły zawodowej przemysłu żelaznego w Sułkowicach; Józefowi Pokutyńskiemu i Stanisławowi Albertiemu profesorom c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie; Adolfowi Weissowi, Tadeuszowi Mostowskiemu i Karolowi Sorysowi profesorom c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie.

VIII. klasę rangi: Dyonizemu Krzyczkowskiemu profesorowi c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie; Stanisławowi Rasińskiemu profesorowi c. k. szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem; Ludwikowi Zagajewskiemu profesorowi c. k. szkoły ślusarstwa w Świątnikach; Eugeniuszowi Grabowskiemu profesorowi c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie i Nikodemowi Płachcińskiemu nauczycielowi c. k. szkoły przemysłu drzewnego w Kołomyi.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

Ludwika Rączki na delegata Rady powiatowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żywcu;

Adama Wojdałowicza, nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły męskiej w Przeworsku, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przeworsku;

Wiktora Krzanowskiego, dyrektora szkoły wydziałowej męskiej im. św. Stanisława Kostki w Przemyślu, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przemyślu.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała Władysławowi Michalskiemu, zastępcy nauczyciela w gimnazyum V. w Krakowie, posadę nauczyciela w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli w szkołach średnich:

Stanisława Borowieckiego w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie, Lesława Chlebka w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi; Ludwika Werschiera w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Mendla Jurisa nauczycielem religii izraelickiej 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im. Piramowicza w Kołomyi;
Pawła Niezgodę nauczycielem 5-klasowej szkoły w Nisku;
Władysława Dolaczka nauczycielem 5-klasowej szkoły męskiej w Turce;
Annę Zwolińską nauczycielką 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową w Jarosławiu;
Benjamina Blitza nauczycielem religii izraelickiej 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Franciszka Józefa w Kołomyi;
Samuela Szeirmana nauczycielem religii izraelickiej 4-klasowej szkoły mieszanej im. Kościuszki w Kołomyi;
Ludwika Ziembę nauczycielem 4-klasowej szkoły w Jeżowem;
Edwardę Unoltową nauczycielką 4 klasowej szkoły w Korolówce;
Jana Mytkosia nauczycielem kierującym 2-klasowej szkoły w Gumniskach-fox.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Maryę Mytkosiową w Gumniskach-fox; Maryę Książkównę w Nagoszynie; Maryę Hornatkiewiczównę w Godowej; Józefę Wachównę w Cholewianej Górze; Maryę Kopczyńską w Pysznicy; Olgę Szkolnikową w Laszkach dolnych; Piotra Semkowa w Rzepniowie; Jarosławę Biłousową w Żmijowiskach.

Nauczycielami szkół 1-klasowych:

Tadeusza Palczewskiego w Zaskalu; Jana Brożka w Baryczce; Jana Stadnika w Holihradach; Franciszka Cigasza w Biliczu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Maryę Rejowską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Białej wyżnej na równorzędną posadę do szkoły w Kaczorowach;
Maryę Stefanusównę nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Koropcu na przysiołku „Przewoziec" na równorzędną posadę do szkoły w Koropcu na przysiołku „Łęgi".

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Maryę Buczacką nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Podjarkowie;
Anielę Konieczną nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Sarnikach;
Helenę Skomorowską nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Wołczyńcu.

Zmarli:

ks. Władysław Dutkiewicz stały nauczyciel religii rzymsko-katolickiej 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą w Nowym Sączu, zmarł dnia 5. marca b. r.;

Marya Łysakowska stała nauczycielka 1-klasowej szkoły w Psarach w okręgu chrzanowskim, zmarła w 33. roku życia a w 14. roku służby.

Na kurs ogrodniczy, który odbędzie się przy szkole 2-klasowej połączonej z dopełniającym kursem ogrodniczym w Dąbiu, w czasie od 15. kwietnia do 1. maja b. r. włącznie oraz od 12. do 17. lipca b. r. włącznie powołała c. k. Rada szkolna krajowa następujące nauczycielki:

1. Maryę Dąbrowską, nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Wydrnej (okręg Brzozów);
2. Janinę Chudzicką, nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Dźwinogrodzie (Buczacz);
3. Antoninę Jarynkiewiczówną, nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Kościelcu (Chrzanów);
4. Augustynę Najsarek, nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Dąbrowie koło Lubaczowa (Cieszanów);
5. Janinę Boreyko, nauczycielkę 5-klasowej szkoły żeńskiej w Bieczu (Gorlice);
6. Maryę Janczewską, nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Jakubówce (Horodenka);
7. Maryę Hryhorciów, nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Nazurnie (Kołomyja);
8. Anastazyę Gilewiczównę, nauczycielkę szkoły wydziałowej im. Konarskiego we Lwowie;
9. Maryę Müllerównę, nauczycielkę 4-klasowej szkoły im. św. Anny we Lwowie;
10. Wandę Rudnicką, nauczycielkę 5-klasowej szkoły żeńskiej w Łańcucie;
11. Feliksę Gerlichównę, nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Zagórzu (Wieliczka);
12. Annę Hallerównę, nauczycielkę 1 klasowej szkoły w Jurczycach (Podgórze).

Na kurs pszczelniczo-slöjdowy, który odbędzie się we Lwowie w czasie od 19. do 24. kwietnia b. r. powołani są następujący nauczyciele:

1. Jan Kazanowski, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Woloszczyźnie (okręg Bóbrka);
2. Alfred Stebnicki, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Zbydniowie (Bochnia);
3. Zenon Hruszkiewicz, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Zalesiu (Borszczów);
4. Ryszard Kurzbauer, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Glinnej (Brzeżany);
5. Antoni Brodowicz, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Starej Wsi (Brzozów);
6. Stefan Czekanowski, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Zubrzcu (Buczacz);
7. Jan Furdzik, nauczyciel kierujący 4-klasowej szkoły w Jaworznie (Chrzanów);
8. Władysław Puchalik, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Pietnicach (Dobromil);
9. Wojciech Brzeżański, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Niestanowicach (Kamionka);

10. Michał Kisielewski, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Trzęsówce (Kolbuszowa);
11. Aleksander Niweliński, nauczyciel 2-klasowej szkoły w Kołomyi;
12. Stefan Myhal, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Rożnie wielkim (Kosów);
13. Jan Filip, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Pnikucie (Mościska);
14. Jan Bujas, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Rabie wyżnej (Myślenice)
15. Stanisław Polek, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Krzęcinie (Podgórze):
16. Floryan Macieliński, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Tarnoszynie (Rawa);
17. Antoni Gardyasz, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Rosochowaćcu (Skałat);
18. Dyonizy Ruszczycki, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Załawiu (Trembowla);
19. Mikołaj Borszcz, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Nowemsiole (Zbaraż);
20. Aleksander Hirka, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Dobrowodach (Zbaraż).

Na kurs pożarnictwa w Sanoku, mający się odbyć w dniach 2. 3. 4. 5. i 6. kwietnia b. r. przyjęci są następujący nauczyciele:

1. Barucki Leon z Dylągowej (okręg Brzozów);
2. Bedzyk Piotr z Sieniawy (Sanok);
3. Bielawski Leopold z Nowotańca (Sanok);
4. Choma Mieczysław z Ustrzyk dolnych (Lisko);
5. Czechowski Błażej z Niebocka (Brzozów);
6. Dąbrowski Stanisław z Komanczy (Sanok);
7. Jara Władysław z Rymanowa (Sanok);
8. Jaśkiewicz Maryan z Trepczy (Sanok);
9. Kowalczyk Michał z Pielni (Sanok);
10. Krogulski Stanisław ze Sanoka;
11. Świstacki Stefan z Zagórza (Sanok);
12. Sygnarski Władysław z Posady olchowskiej (Sanok);
13. Szarek Józef z Dynowa (Brzozów)
14. Szmyd Andrzej z Bzianki (Sanok)
15. Widota Adam z Niewistki (Brzozów);
16. Widziszewski Ferdynand z Laskówki (Brzozów);
17. Zemlik Franciszek z Posady górnej (Sanok).

Nauczyciele zamiejscowi przyjęci na kurs, otrzymają za przybyciem do Sanoka z rąk P. Przewodniczącego c. k. Rady szkolnej okręgowej w Sanoku dyety za czas od 2.—6. kwietnia, czyli za 5 dni po 4 K dziennie, w całości więc po 20 K za kwitami ostemplowanymi. Należytość na pokrycie kosztów podróży i dyety za czas podróży będą im wyasygnowane osobnem rozporządzeniem, skoro przełożone c. k. Rady szkolne okręgowe przedłożą c. k. Radzie szkolnej krajowej obliczenie odległości.

Ustne egzamina dojrzałości w terminie letnim bieżącego roku odbędą się:

A. w gimnazyach: 1. w gimnazyum w Bochni dnia 24. maja; 2. w gimnazyum w Brodach 7. czerwca; 3. w gimnazyum w Brzeżanach 4. czerwca; 4. w gimnazyum w Bąkowicach pod Chyrowem 24. maja; 5. w gimnazyum w Buczaczu

14. czerwca; 6. w gimnazyum w Dębicy 24. maja; 7. w gimnazyum w Drohobyczu 21. czerwca; 8. w gimnazyum w Jarosławiu 14. czerwca; 9. w gimnazyum w Jaśle 15. czerwca; 10. w gimnazyum w Kołomyi (polskie) 24. maja; 11. w gimnazyum w Kołomyi (ruskie) 24. maja; 12. w gimnazyum św. Anny w Krakowie 21. maja; 13. w gimnazyum św. Jacka w Krakowie 24. maja; 14. w gimnazyum III. w Krakowie 2. czerwca; 15. w gimnazyum IV. w Krakowie 7. czerwca; 16. w gimnazyum akademickiem we Lwowie 24. maja; 17. w gimnazyum II. we Lwowie 14. czerwca; 18. w gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie dla oddziału A 21. czerwca, dla oddziału B 3. czerwca, dla kobiet 21. czerwca; 19. w gimnazyum IV. (zakład główny) we Lwowie 21. czerwca; 20. w gimnazyum IV. (klasy równorzędne) we Lwowie dla uczniów publicznych 7. czerwca, dla eksternistów 25. czerwca; 21. w gimnazyum V. we Lwowie 21. czerwca; 22. w gimnazyum VI. we Lwowie 14. czerwca; 23. w gimnazyum VIII. we Lwowie 12. czerwca; 24. w gimnazyum I. w Nowym Sączu 2. czerwca; 25. w gimnazyum II. w Nowym Sączu 21. czerwca; 26. w gimnazyum w Podgórzu 3. czerwca; 27. w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Przemyślu 24. maja; 28. w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu 1. czerwca; 29. w gimnazyum I. w Rzeszowie 24. maja; 30. w gimnazyum II. w Rzeszowie 21. maja; 31. w gimnazyum w Samborze 1. lipca; 32. w gimnazyum w Sanoku 1. czerwca; 33. w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie 7. czerwca; 34. w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie 24. maja; 35. w gimnazyum w Stryju (zakład główny) 2. lipca; 36. w gimazyum w Stryju (filia) 2. lipca; 37. w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu 7. czerwca; 38. w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu 14. czerwca; 39. w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Tarnopolu 7. czerwca; 40. w gimnazyum I. w Tarnowie 3. czerwca; 41. w gimnazyum II. w Tarnowie 14. czerwca; 42. w gimnazyum w Wadowicach 14. czerwca; 43. w gimnazyum w Złoczowie 12. czerwca.

B. w prywatnych gimnazyach żeńskich: 44. w gimnazyum p. M. Strażyńskiej w Krakowie 1. czerwca; 45. w gimnazyum im. król. Jadwigi w Krakowie 16. czerwca; 46. w gimnazyum I. w Krakowie 18. czerwca; 47. w gimnazyum p. Zofii Strzałkowskiej we Lwowie 1. czerwca.

C. w szkołach realnych: 48. w Jarosławiu 3. czerwca; 49. w I. szkole realnej w Krakowie 21. maja; 50. w II. szkole realnej w Krakowie 16. czerwca; 51. w Krośnie dnia 2. czerwca; 52. w I. szkole realnej we Lwowie 8. czerwca; 53. w II. szkole realnej we Lwowie 21. maja; 54. w Stanisławowie 24. maja; 55. w Tarnopolu 1. lipca; 56. w Tarnowie dnia 8. czerwca.

D. w prywatnych liceach żeńskich: 57. w liceum p. H. Kaplińskiej w Krakowie 21. czerwca; 58. w liceum SS. Urszulanek w Kołomyi 15. czerwca; 59. w liceum p. Wiktoryi Niedziałkowskiej we Lwowie 3. lipca; 60. w liceum p. M. Zagórskiej we Lwowie dnia 10. lipca; 61. w liceum S. S. Nazaretanek we Lwowie 8. lipca; 62. w liceum p. F. Dittner we Lwowie 3. lipca; 63. w liceum p. O. Filippi we Lwowie 10. lipca; 64. w liceum S. S. Urszulanek w Tarnowie 6. li-

pca; 65. w liceum p. M. Hildówny w Przemyślu 1. czerwca; 66. w liceum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu 24. maja.

E. w liceum im. król. Jadwigi we Lwowie 24. maja.

Egzamina piśmienne odbędą się we wszystkich wymienionych zakładach w dniach 10. 11. i 12. maja 1909.

C. k. Rada szkolna krajowa ustanowiła posady:

nauczyciela religii rzymsko-katolickiej, grecko-katolickiej i izraelickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą im. Cesarza Franciszka Józefa I. „na Garbarzach" w Przemyślu;

nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowej szkole mieszanej im. Sienkiewicza w Przemyślu;

nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowej szkole w Niżankowicach w okręgu przemyskim.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniem do l. 13.458 gminę Siekierczynę w okręgu grybowskim z zakresu szkolnego w Bruśniku i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Siekierczynie.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniem do l. 61.721 dopełniający kurs rolniczy z zakresu sadownictwa, warzywnictwa i pszczelnictwa przy 2-klasowej szkole w Czukwi w okręgu samborskim.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:

l. 12.803 1-klasową szkołę w Chwatowie w okręgu złoczowskim;
l. 12.921 1-klasową szkołę w Żdziarach w okręgu ropczyckim;
l. 12.927 1-klasową szkołę w Roztoce-Brzezinach w okręgu nowosandeckim;
l. 13.038 1-klasową szkołę w Prusiu w okręgu rawskim;
l. 13.280 1-klasową szkołę w Księżymmoście w okręgu mościskim;
l. 13.415 1-klasową szkołę w Łęczkach kucharskich w okręgu ropczyckim;
l. 13.417 1-klasową szkołę w Boreczku w okręgu ropczyckim;
l. 13.422 1-klasową szkołę w Bystrzycy górnej w okręgu ropczyckim;
l. 13.547 1-klasową szkołę w Bubniszczu w okręgu dolińskim;
l. 13.548 1-klasową szkołę w Słobodzie bolechowskiej w okręgu dolińskim;
l. 13.549 1-klasową szkołę w Turzy małej w okręgu dolińskim;
l. 13.550 1-klasową szkołę w Łużkach w okręgu dolińskim;
l. 13.551 1-klasową szkołę w Lecówce w okręgu dolińskim;
l. 13.552 1-klasową szkołę w Dubszarze w okręgu dolińskim;
l. 13.553 1-klasową szkołę w Suchodole w okręgu dolińskim;
l. 13.554 1-klasową szkołę w Lipowicy w okręgu dolińskim;
l. 13.555 1-klasową szkołę w Iłemni w okręgu dolińskim;

l. 13.556 1-klasową szkołę w Sukielu w okręgu dolińskim;
l. 13.557 1-klasową szkołę w Cerkownie w okręgu dolińskim;
l. 13.558 1-klasową szkołę w Taniawie w okręgu dolińskim;
l. 13.559 1-klasową szkołę w Niagrynie w okręgu dolińskim;
l. 13.560 1-klasową szkołę w Stankowcach w okręgu dolińskim;
l. 13.561 1-klasową szkołę w Jaworowie w okręgu dolińskim;
l. 13.897 1-klasową szkołę w Kojszówce w okręgu myślenickim;
l. 13.912 1-klasową szkołę w Bysinie w okręgu myślenickim;
l. 14.272 1-klasową szkołę w Lipiu w okręgu tureckim;
l. 14.669 1-klasową szkołę w Witowicach dolnych w okręgu nowosandeckim;
l. 14.670 1-klasową szkołę w Słotwinach w okręgu nowosandeckim;
l. 14.671 1-klasową szkołę w Żbikowicach w okręgu nowosandeckim;
l. 14.672 1-klasową szkołę w Witowicach górnych w okręgu nowosandeckim;
l. 15.258 1-klasową szkołę w Smerecznej w okręgu dobromilskim;
l. 15.263 1-klasową szkołę w Hucisku ad Przewrotne w okręgu rzeszowskim;
l. 15.383 1-klasową szkołę w Felsendorfie w okręgu cieszanowskim;
l. 15.387 1-klasową szkołę w Monastyrku w okręgu borszczowskim;
l. 15.388 1-klasową szkołę w Sieniahówce w okręgu zbarazkim;
l. 15.735 1-klasową szkołę w Tuszynie w okręgu mieleckim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniami:

l. 60.017 4-klasową szkołę ludową męską im. Ces. Franciszka Józefa I. „na Garbarzach" w Przemyślu na 3-klasową szkołę wydziałową męską połączoną z 4-klasową szkołą ludową pospolitą;
l. 13.670 2-klasową szkołę w Białej w okręgu czortkowskim na 4 klasową.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:

l. 12.919 budowę 4-klasowej szkoły w Jabłonowie w okręgu peczeniżyńskim;
l. 13.052 dobudowę sali naukowej przy 1-klasowej szkole w Łęgu ad Partyń w okręgu tarnowskim;
l. 13.275 budowę 1-klasowej szkoły w Niechobrzu w okręgu rzeszowskim;
l. 13.916 budowę 1-klasowej szkoły w Tokarni w okręgu myślenickim;
l. 13.423 budowę 1-klasowej szkoły w Zbadyń-Kuttenbergu w okręgu jaworowskim;
l. 13.667 budowę 1-klasowej szkoły w Zagórniku w okręgu wadowickim;
l. 14.057 budowę 2-klasowej szkoły w Krościenku niżnem w okręgu krośnieńskim;
l. 15.728 budowę 1-klasowej szkoły w Borku wielkim w okręgu ropczyckim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała bezprocentowe pożyczki na budowę szkół: gminie Okniany w okręgu tłumackim w kwocie 3000 K; gminie Mogilno w okręgu grybowskim w kwocie 3500; gminie Gaje w okręgu lwowskim zamiejskim w kwocie 5000 K.

Wiadomości statystyczne.

Wynik egzaminów kwalifikacyjnych odbytych w terminie jesiennym 1908 roku.

a) *Egzamina kwalifikacyjne na nauczycieli szkół ludowych:*

Komisya egzaminacyjna:	Egzamin składało			Otrzymało patenta kwalifikacyjne			Reprobowano		
	mężczyzn	kobiet	razem	mężczyzn	kobiet	razem	mężczyzn	kobiet	razem
w Bochni	3	11	14	3	11	14	—	—	—
w Brzeżanach	3	6	9	3	6	9	—	—	—
w Buczaczu	8	7	15	8	7	15	—	—	—
w Jaśle	1	7	8	1	6	7	—	1	1
w Kołomyi	9	12	21	9	12	21	—	—	—
w Krakowie	73	115	188	68	108	176	5	7	12
w Krośnie	5	1	6	5	1	6	—	—	—
we Lwowie	64	111	175	60	108	168	4	3	7
w Przemyślu	37	86	123	36	81	117	1	5	6
w Rzeszowie	2	1	3	2	1	3	—	—	—
w Samborze	29	39	68	29	38	67	—	1	1
w Sokalu	9	4	13	7	4	11	2	—	2
w Stanisławowie	20	29	49	18	29	47	2	—	2
w Tarnopolu	14	19	33	13	11	24	1	8	9
w Tarnowie	2	8	10	2	8	10	—	—	—
w Zaleszczykach	19	20	39	19	17	36	—	3	3
Razem	298	476	774	283	448	731	15	28	43

b) *Egzamina kwalifikacyjne na nauczycieli szkół wydziałowych:*

Komisya egzaminacyjna:	Egzamin składało			Otrzymało patenta kwalifikacyjne			Reprobowano		
	mężczyzn	kobiet	razem	mężczyzn	kobiet	razem	mężczyzn	kobiet	razem
w Krakowie	16	47	63	11	46	57	5	1	6
we Lwowie	22	39	61	16	31	47	6	8	14
Razem . . .	38	86	124	27	77	104	11	9	20

Konkursa

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 101. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na posadę stałego nauczyciela (nauczycielki) 2-klasowej szkoły mieszanej im. św. Mikołaja we Lwowie z językiem wykładowym polskim, z poborami I. klasy płac, mieszkaniem w naturze i połową dodatku na mieszkanie.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną, należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

We Lwowie, dnia 4. marca 1909.

L. 617. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac ogłasza się konkurs:

1. Na posadę nauczyciela szkoły 2-klasowej w Rybotyczach rządzącej się planem dla szkół 4-klasowych.

Posadę tę zastrzega się kompetentowi, który wykaże się kwalifikacyą do nauczania języka niemieckiego jako przedmiotu.

2. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Kuźminie.

W obu tych szkołach jest wykładowy język polski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dobromilu w terminie do 15. maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Dobromilu, dnia 13. marca 1909.

L. 971. C. k. Rada szkolna okręgowa w Brzeżanach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z poborami II. klasy płac:

Na dwie posady nauczycielek 4-klasowej szkoły pospolitej połączonej z 3-klasową wydziałową żeńską w Brzeżanach. Od kompetentek wymaga się przynajmniej kwalifikacyi do udzielania nauki języka niemieckiego.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na trzy posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Taurowie. Od kompetentów wymaga się kwalifikacyi do udzielania nauki języka niemieckiego.

2. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Kurzanach, Kuropatnikach, Płotyczy i Trościańcu.

3. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Augustówce, Buszczu, Helenkowie, Hinowicach, Kalnem, Kaplińcach, Koniuchach miasteczku, Plichowie, Płauczy wielkiej, Potoku, Rybnikach, Wybud wsi i Żołnówce.

W szkołach w Brzeżanach, Taurowie, Kuropatnikach, Helenkowie i Płauczy wielkiej językiem wykładowym jest język polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzeżanach w terminie do 15. maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Brzeżany, dnia 8. marca 1909.

L. 800. C. k. Rada szkolna okręgowa w Gorlicach prostuje niniejszem konkurs z dnia 22. lutego 1909 l. 413 ogłoszony w Nr. 7. i 8. Dziennika urzędowego w tym kierunku, że na posadę nauczyciela podwładnego w szkole 2-klasowej w Sękowej ogłoszono konkurs wskutek omyłki, ponieważ posada ta jest stale obsadzona.

Gorlice, dnia 14. marca 1909.

L. 223. C. k. Rada szkolna okręgowa w Łańcucie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac w szkołach 1-klasowych: w Wydrzu ad Brzoza stadnicka, Wulce łamanej ad Brzyska Wola, im. Tadeusza Kościuszki w Budach łańcuckich, Chodaczowie, Grodzisku górnem, Hucisku, Jastrzębcu, Medyni głogowskiej, Pogwizdowie, im. Bartosza Głowackiego w Rakszawie, Wulce niedźwieckiej i Zmysłówce. W szkołach tych jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną, wykaz lat służby, ewentualnie dekret wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić o każdą posadę z osobna za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Łańcucie w terminie do 15. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Łańcut, dnia 10. marca 1909.

L. 516. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Buczaczu konkurs:

I. Z poborami II. klasy płac:

Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą w Buczaczu.

II. Z poborami III. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w szkole 5-klasowej męskiej w Monasterzyskach.

b) Na posadę nauczyciela religii gr. kat. w szkole 5-klasowej męskiej w Monasterzyskach.

III Z poborami IV. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Potoku złotym.

b) Na dwie posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Podzameczku.

c) Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Koropcu.

d) Na posadę nauczyciela (lki) w szkole 2-klasowej w Jezierzanach.

e) Na posadę nauczyciela (lki) w szkole 2-klasowej w Puźnikach.

f) Na posady nauczycielskie w szkołach 1-klasowych w Ćwitowej, Czechowie, Dubienku, Hucie starej, Hubinie, Nowostawcach, Niskołyzach, Porchowej, Ściance, Słobódce dolnej, Słobódce górnej, Snowidowie i Zalesiu.

W szkołach w Buczaczu, Monasterzyskach, Potoku złotym, Podzameczku, Koropcu, Puźnikach, Dubienku, Hucie starej, Niskołyzach, Porchowej i Słobódce dolnej jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Termin wnoszenia udokumentowanych podań w przepisanej drodze służbowej do 15. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Buczacz, dnia 28. lutego 1909.

L. 259. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kamionce strum. ogłasza konkurs na posadę nauczyciela (lki) kierującego (cej) 6-klasowej szkoły żeńskiej w Kamionce strum. z zastrzeżeniem pierwszeństwa kompetentom (tkom) z egzaminem do szkół wydziałowych. Do posady tej przywiązane są pobory III. klasy płac.

Termin wnoszenia podań do 15. maja b. r.

Kamionka strumiłowa, 3. marca 1909.

L. 759. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej mieszanej w Wojniczu z poborami III. klasy płac ogłasza się niniejszem konkurs.

O tę posadę mogą się ubiegać kapłani świeccy lub zakonni. Podania udokumentowane wnosić należy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku do 15. maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Brzesku, dnia 8. marca 1909.

L. 584. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tarnobrzegu ogłasza niniejszem konkurs na posadę stałego nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 4-klasowej w Baranowie z poborami III. klasy płac. Obowiązkiem tego nauczyciela będzie udzielać nauki religii także w szkołach 2-klasowych w Domacynach i Woli Gołego.

O posadę tę mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani.

Podania udokumentowane należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnobrzegu za pośrednictwem władzy przełożonej do 15. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Tarnobrzeg, dnia 6. marca 1909.

L. 395. C. k. Rada szkolna okręgowa w Podhajcach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w 5-klasowej szkole męskiej z obowiązkiem udzielania tej nauki w 6-klasowej szkole żeńskiej w Podhajcach. O tę posadę kompetować mogą kandydaci, posiadający warunki określone § 3. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 Dz. u. kr. 71.

Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę samoistnego nauczyciela szkoły 1-klasowej w Beckersdorfie. Wymaganą jest kwalifikacya do udzielania nauki języka niemieckiego.

3. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Bohatkowcach, Sławentynie, Toustobabach i Złotnikach.

W szkołach w Podhajcach, Beckersdorfie i Toustobabach jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę służbową i kwalifikacyjną, należy wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Podhajcach do 15. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Podhajce, dnia 1. marca 1909.

L. 964. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kolbuszowej ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Kolbuszowej, z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu w miejscowej 5-klasowej szkole żeńskiej, z poborami III. klasy płac.

O posadę tę kompetować mogą tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli spełniać obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 17. marca 1909.

L. 735. C. k. Rada szkolna okręgowa w Samborze ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z poborami II. klasy płac:

Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Samborze.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli w 1-klasowych szkołach z polskim językiem wykładowym w Głębokiej, Łanowicach i Rakowej; z ruskim językiem wykładowym w Humieńcu, Kulczycach rustykalnych, Lutowiskach, Stupnicy ruskiej i Zarajsku.

2. Na posady nauczycieli (lek) podwładnych w 2-klasowych szkołach z ruskim językiem wykładowym w Barańczycach, Bilinie wielkiej i Dorożowie II.

W Łanowicach przysłuża miejscowemu proboszczowi obrz. łać. prawo prezentowania.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy najpóźniej do 15. maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Samborze, dnia 15. marca 1909.

L. 519. C. k. Rada szkolna okręgowa w Grybowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczycielskiej w 1-klasowej szkole w Królowej polskiej z językiem wykładowym polskim, z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Grybowie w terminie do 15. maja b. r.

Grybów, dnia 9. marca 1909.

L. 596. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela religii izraelickiej w szkole 3-klasowej wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Ces. Fr. Józefa w Krakowie z poborami I. klasy płac.

Obowiązki nauczycieli religii określone są ustawą z dnia 22. czerwca 1899 (Dz. u. kr. Nr. 81.)

O powyższą posadę ubiegać się mogą kandydaci, posiadający warunki wymagane w § 3. ustawy z 1. grudnia 1889 (Dz. u. kr. Nr. 71).

Kompetenci winni wnieść należycie udokumentowane podania za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie najpóźniej do 15. maja b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 12. marca 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 745. C. k. Rada szkolna okręgowa w Mielcu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli w 5-klasowej szkole mieszanej w Radomyślu wielkim. Pierwszeństwo mieć będą kandydaci z egzaminem wydziałowym z grupy I. i II.

2. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej w Mielcu. Pierwszeństwo zastrzega się kandydatowi z egzaminem wydziałowym z grupy III.

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Przecławiu.

2. Na trzy posady nauczycieli w 3-klasowej szkole połączonej z kursem rolniczym w Padwi narodowej.

3. Na posadę kierującego nauczyciela 2-klasowej szkoły w Gawłuszowicach.

4. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych a) w Borkach nizińskich, b) Łysakówku, c) Maliniu, d) Rożniatach, e) Wadowicach górnych, f) Trześni.

5. Na posady nauczycieli względnie nauczycielek w 2-klasowych szkołach: w Borowej, Gawłuszowicach, Kawęczynie i Wampierzowie.

We wszystkich wymienionych szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane wnosić należy w przepisanej drodze służbowej do dnia 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Mielec, dnia 3. marca 1909.

L. 745. C. k. Rada szkolna okręgowa w Brzesku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 4-klasowej w Czchowie.

2. Na posady nauczycieli lub nauczycielek szkół 2-klasowych w Iwkowej, Łękach, Woli przemykowskiej i Zabawie.

3. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Wytrzyszczce.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku do końca kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Brzesku, dnia 1. marca 1909.

L. 1050. C. k. Rada szkolna okręgowa w Wadowicach ogłasza konkurs na posady nauczycieli w 1-klasowych szkołach w Brzezince ad Kopytówka i w Śleszowicach, z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Wadowicach w terminie do końca kwietnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Wadowicach, dnia 16. lutego 1909.

L. 322. C. k. Rada szkolna okręgowa w Sokalu ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 6-klasowej szkole żeńskiej w Sokalu, z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkole mieszanej 2-klasowej w Sokalu „na Babińcu“.

2. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w 6-klasowej szkole żeńskiej w Sokalu z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkole mieszanej 2-klasowej w Sokalu „na Babińcu“.

3. Na cztery posady nauczycielek 6-klasowej szkoły żeńskiej w Sokalu; kompetentki z egzaminem do szkół wydziałowych z grupy I. i II. będą miały pierwszeństwo.

B) Z poborami III. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły męskiej w Bełzie; kompetenci z kwalifikacyą do szkół wydziałowych będą mieli pierwszeństwo.

5. Na posady nauczycieli religii rzymsko- i grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Bełzie z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkole 5-klasowej żeńskiej w Bełzie.

6. Na dwie posady nauczycieli 5-klasowej szkoły męskiej w Bełzie. Pierwszeństwo mają nauczyciele posiadający kwalifikacyę do szkół wydziałowych.

7. Na trzy posady nauczycielek 5-klasowej szkoły żeńskiej w Bełzie z kwalifikacyą do szkół ludowych pospolitych i z prawem udzielania języka niemieckiego jako przedmiotu. Kompetentki z kwalifikacyą do szkół wydziałowych będą miały pierwszeństwo.

C) Z poborami IV. klasy płac:

8. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Krystynopolu. Od kandydatów wymaga się kwalifikacyi do szkół ludowych pospolitych z prawem udzielania języka niemieckiego jako przedmiotu.

9. Na posadę nauczyciela kierującego i dwie posady nauczycieli 3-klasowej szkoły mieszanej w Warężu. Od kandydatów wymaga się kwalifikacyi do szkół ludowych pospolitych z prawem udzielania języka niemieckiego jako przedmiotu.

10. Na posadę nauczyciela kierującego i posadę nauczyciela względnie nauczycielki w 2-klasowej szkole w Dobraczynie.

11. Na posadę nauczyciela kierującego i na posadę nauczyciela względnie nauczycielki w 2-klasowej szkole w Horbkowie.

12. Na posadę nauczyciela względnie nauczycielki w 2-klasowej szkole w Jastrzębicy.

13. Na posadę nauczyciela w 2-klasowej szkole męskiej w Sielcu bełskim.

14. Na posadę nauczyciela względnie nauczycielki w 2-klasowej szkole żeńskiej w Sielcu bełskim.

15. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Kuliczkowie, Łuczycach, Mianowicach, Przewodowie, Prusinowie, Zboiskach i Żużelu.

W szkołach w Sokalu, Bełzie, Krystynopolu i w Warężu językiem wykładowym jest język polski, w szkole w Zboiskach język niemiecki, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Sokalu w terminie do 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Sokal, dnia 24. lutego 1909.

L. 365. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Zaleszczykach następujący konkurs:

Z poborami IV. klasy płac:

I. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Milowcach.

II. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Popowcach i Świerzkowcach.

III. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Lisowcach i Nyrkowie.

W Nyrkowie jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Podania zaopatrzone w dokumenta służbowe, tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Zaleszczyki, dnia 27. lutego 1909.

L. 505. C. k. Rada szkolna okręgowa w Rudkach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii rzym. kat. w 5-klasowej szkole męskiej w Komarnie, z obowiązkiem udzielania nauki religii w 5-klasowej szkole żeńskiej w Komarnie, z poborami III. klasy płac.

O tę posadę mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli zajmować posady duszpasterskiej.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rudkach w terminie do 30. kwietnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Rudki, dnia 4. marca 1909.

L. 585. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nisku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Nisku.
2. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Ulanowie.
3. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Rudniku.
4. Na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Malcach ad Nisko.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Jeżowem.

2. Na posadę nauczyciela (lki) w szkole 2-klasowej w Rauchersdorfie.
3. Na posadę nauczyciela szkoły 1 klasowej w Prusinie ad Kamień.
4. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Koziarni.
5. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Steinau.

We wszystkich szkołach wymienionych językiem wykładowym jest język polski.

Kompetenci o posady nauczycielskie w Nisku, Rudniku i Ulanowie, posiadający egzamin wydziałowy z grupy III. będą mieli pierwszeństwo.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nisku w terminie do końca kwietnia 1909 roku.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nisko, dnia 25. lutego 1909.

L. 1495. C. k. Rada szkolna okręgowa w Chrzanowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki w szkole 6-klasowej żeńskiej w Chrzanowie z prawem pierwszeństwa dla kandydatek z egzaminem wydziałowym z I. grupy a zwłaszcza do nauczania języka niemieckiego.

B) Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w szkole 4-klasowej mieszanej w Trzebini, z obowiązkiem udzielania nauki religii we wszystkich szkołach do parafii rzym. kat. w Trzebini należących. O posadę tę mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli zajmować posady duszpasterskiej. Zamianowany nauczyciel religii otrzyma prócz płacy ustawowej remuneracyę w kwocie 400 K rocznie z funduszu szkolnego miejscowego.
3. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Sierszy.
4. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Libiążu wielkim.
5. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2 klasowych w Brodłach, Ciężkowicach (szkoła męska) i Libiążu wielkim.

Kompetenci (tki) ubiegający się o powyższe posady, mają wnieść należycie udokumentowane podania za pośrednictwem przełożonych władz do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Chrzanowie w terminie do 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Chrzanów, dnia 28. lutego 1909.

L. 1020. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jarosławiu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. św. Jadwigi w Jarosławiu, dla przedmiotów objętych II. grupą.

2. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Jarosławiu, z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 4-klasowej szkole żeńskiej im. św. Kingi w Jarosławiu i w 2-klasowej szkole w Tuczempach.

B) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 5-klasowej szkole męskiej w Sieniawie, z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w miejscowej 5-klasowej szkole żeńskiej.

2. Na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły żeńskiej w Sieniawie. Kompetentki z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z przedmiotów objętych II. lub III. grupą będą miały pierwszeństwo.

C) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. 4-klasowej szkoły w Pruchniku, z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w szkołach w Kramarzówce, Rzeplinie, Rozborzu długim, Rozborzu okrągłym i Czudowicach.

2. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Kramarzówce i Majdanie sieniawskim.

W szkołach tych jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Jarosławiu, dnia 1. marca 1909.

Ogłoszenie licytacyi.

L. 959. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły murowanej, parterowej w Borku starym, w okręgu rzeszowskim, mieszczącej w sobie dwie sale naukowe, mieszkanie dla nauczyciela kierującego i piwnicę wedle zatwierdzonych planów, ogłasza się niniejszem licytacyę zapomocą pisemnych ofert, które należy wnieść do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rzeszowie najpóźniej do 15. kwietnia 1909.

Koszta tej budowy przyjęto w kwocie 16.727 K 99 h.

Plan i kosztorys przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rzeszowie w godzinach urzędowych.

Oferent obowiązany jest złożyć 5% wadyum i deklaracyę, że znane mu są szczegółowe warunki budowy i że obowiązuje się w myśl zatwierdzonych planów i w terminie określonym wspomnianą budowę w zupełności wykonać.

Przedsiębiorstwo budowy zostanie oddane za kwotę ryczałtową fachowo uzdolnionemu oferentowi, który będzie zasługiwał na pełne zaufanie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Rzeszowie, dnia 15. marca 1909.

Ogłoszenie.

Centralne Towarzystwo pszczelnicze w Austryi z siedzibą w Wiedniu (Zentralverein für Bienenzucht Wien I. Helferstorferstrasse 5) urządza w roku bieżącym (1909) w szkole pszczelarskiej w Wiedniu kursa nauki pszczelnictwa z następującym programem:

1. Kurs anatomii pszczoły dla wędrownych nauczycieli pszczelnictwa i zawodowych pszczelarzy, liczba uczestników 12; czas nauki: wielki tydzień czwartek, piątek i sobota (8. do 10. kwietnia 1909) od godziny 8. rano do 2. po południu. Zgłoszenia przyjmuje się do 1. kwietnia. Program nauki: sporządzanie preparatów anatomicznych.

2. Kurs główny, którego zadaniem będzie wykształcenie na pasieczników i nauczycieli pszczelnictwa, rozpocznie się dnia 6. czerwca i trwać będzie włącznie do 20. czerwca 1909. Nauka na tym kursie będzie całodzienną od godziny $\frac{1}{2}$8. z rana do godziny 7. wieczorem; liczba uczestników 15—20.

Warunki przyjęcia: co najmniej trzechletnia praktyka w zawodzie pszczelarskim i ukończony 20. rok życia.

Nauka obejmie całość teoryi i praktyki pszczelniczej. W przyjęciu na ten kurs będą mieli ci pierwszeństwo, którzy wykażą się dłuższą praktyką.

Zgłoszenia o przyjęcie na ten kurs, z dołączeniem należycie wypełnionego rodowodu, należy wysłać do kancelaryi Towarzystwa w Wiedniu (I. Helferstorferstrasse 5) najpóźniej do 7. maja b. r. poczem Towarzystwo uwiadomi do dnia 15. maja b. r. o przyjęciu lub nieprzyjęciu kompetenta.

Uczęszczający regularnie na naukę otrzymają świadectwo frekwentacyjne.

Dnia 19. czerwca 1909 odbędzie się o godz. 2. po południu egzamin z nauki pszczelnictwa. Do egzaminu tego mogą się zgłaszać nietylko sami uczestnicy kursu, lecz w ogóle zawodowi pszczelarze, którzy chcą uzyskać świadectwo uzdolnienia do udzielania nauki pszczelnictwa, względnie świadectwo uzdolnienia do samoistnego prowadzenia pasieki. Nauka i egzamin są bezpłatne.

Podczas trwania nauki na kursie głównym odbędzie się nadto:

Wykład o zgnilcu w niedzielę dnia 20. czerwca od godz. 8—11 przed południem.

Nauczyciele, którzy chcieliby wziąć udział w jednym z tych kursów a w szczególności w kurse głównym, winni poprzednio postarać się o urlop u swej władzy przełożonej, przyczem nadmienia się, że podania o urlop (bez stempla) należy przedkładać w drodze urzędowej prawidłowym tokiem instancyi.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. Nr. 10.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolncj krajowej.

Wydany dnia 3. kwietnia 1909.

L. 9370.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich c. k. gimnazyów i szkół realnych, w sprawie zbierania składek, sprzedaży biletów i t. p. przez uczniów szkół średnich poza obrębem szkoły.

C. k. Rada szkolna krajowa stwierdziła niejednokrotnie, iż uczniowie szkół średnich zajmują się zbieraniem składek na rozmaite cele nietylko pomiędzy sobą, lecz także pomiędzy publicznością, którą nagabują o datki częstokroć w sposób natarczywy i nieprzyzwoity.

Nadto zdarzyły się niestety nawet przypadki samowolnego rozporządzania zebranymi pieniądzmi na inne cele tak, iż władze szkolne były następnie zmuszone zastosować z tego powodu dyscyplinarne postanowienia przepisów szkolnych.

Ponieważ zajmowanie się uczniów składkami, jak niemniej obchodną sprzedażą biletów na cele, nie mające bezpośredniego związku z ich zakładami, może tylko przeszkadzać szkole w jej dziele wychowawczem a nadto wywoływać następstwa ze wszech miar niepożądane, przeto poleca się Dyrekcyom, aby na podobne kwestowania uczniów bezwarunkowo nie zezwalały, a uczniów przekraczających ten zakaz do surowej pociągały odpowiedzialności.

Dyrekcye postarają się też, aby ten zakaz doszedł do wiadomości interesowanych nadzorów domowych

Nie narusza się przez to bynajmniej prawa Dyrekcyi wyjątkowego zezwalania na zbieranie, wśród warunków nadużycia wykluczających, w obrębie szkoły składek na c[illegible] doniosłego znaczenia a szkole wprost

obchodzące, a c. k. Rada szkolna krajowa sama nie ociąga się nawet niekiedy z zachętą w tej mierze, jak n. p. w sprawie „Domu zdrowia“ Towarzystwa uczącej się młodzieży w Zakopanem (okólnik z dnia 29. października 1907 L. 50.673 Nr. 26. Dziennika urzędowego) lub składek na pomnik dla śp. Dr. Henryka Jordana (okólnik z 19. lutego 1909 L. 64.447).

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 8. marca 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski.

L. 13.640.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych i do Zarządów wszystkich szkół ludowych typu miejskiego, tudzież do Dyrekcyi wszystkich seminaryów nauczycielskich, w sprawie zmiany polskiej książki do czytania dla klasy drugiej szkół ludowych pospolitych 4-ro, 5-cio i 6-cioklasowych.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła nie zarządzać już żadnego nowszego nakładu artykułu „Pierwsza książka do czytania“, który jest przestarzały co do treści i układu.

W miejsce tej książki w II. klasie szkół typu miejskiego wejdzie w używanie aż do dalszego zarządzenia książka „Szkółka dla młodzieży, część druga“. Ażeby jednak umożliwić rozsprzedaż zapasu egzemplarzy „Pierwszej książki do czytania“, znajdujących się jeszcze na składzie c. k. Wydawnictwa, a ludności ułatwić nabywanie nowego podręcznika, wprowadzi się nowy podręcznik w używanie stopniowo a mianowicie:

1. Przez rok szkolny 1909/10 pozostanie „Pierwsza książka do czytania“ w używaniu w szkołach miejskich w okręgach na wschód od Sanu, począwszy od okręgów cieszanowskiego, jaworowskiego, mościskiego, dobromilskiego i liskiego.

2. W okręgach zachodnich począwszy ód jarosławskiego, przemyskiego, brzozowskiego i sanockiego wejdzie w używanie w II. klasie szkół miejskich książka „Szkółka dla młodzieży, część druga“, od dnia 1. września 1909.

3. Gdyby ze względu na zapasy dawnego podręcznika, znajdujące się w szkołach i w rękach ludności, wypadało w niektórych szkołach

okręgów zachodnich zatrzymać jeszcze przez rok szkolny 1909/10 podręcznik dotychczasowy „Pierwszą książkę do czytania“, mogą Rady szkolne okręgowe wydać w tym kierunku stosowne zarządzenia. W tym przypadku zaleci się innym szkołom okręgu, aby do oznaczonej szkoły odesłały znajdujące się w ich posiadaniu niezużyte egzemplarze dawnej książki. Natomiast należy tym innym szkołom z tegorocznej raty książek bezpłatnych dla ubogich uczniów doręczyć znaczniejszą ilość egzemplarzy II. części „Szkółki dla młodzieży“ stosownie do ilości odesłanych przez nie egzemplarzy książki dawniejszej.

4. Z początkiem roku szkolnego 1910/11 będzie druga część „Szkółki dla młodzieży“ w używaniu już w szkołach miejskich całego kraju, o ile nie okaże się potrzeba poczynienia jakich zastrzeżeń co do poszczególnych szkół lub co do poszczególnych okręgów.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 23. marca 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski w. r.

L. 13.376.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich, publicznych i prywatnych, w sprawie nauki rysunku.

Zebrane w dłuższym okresie czasu spostrzeżenia wizytacyjne o nauce rysunku w seminaryach nauczycielskich, przekonały wprawdzie c. k. Radę szkolną krajową o lepszem pojmowaniu celu tej nauki i postępach w sposobie jej udzielania, a przeto o chwalebnej gorliwości nauczycielstwa fachowego; z drugiej strony jednakże stwierdziły, że zachodzą w niej jeszcze braki, które można i należy usuwać.

Pomijając niezależne od nauczycieli niedostatki urządzenia sal rysunkowych i środków naukowych, braki te mają swe źródło w znanem, a tak trudnem do wykorzenienia przyzwyczajeniu młodzieży do wykonywania rysunków czy to ze wzoru, z modelu lub z natury, sposobem „odpisywania“.

Widząc dobrze fizycznie, a jednak nie umiejąc spostrzegać, młodzież w swych rysunkach uwzględnia wszystkie drobne i nieistotne szczegóły, nie zwracając uwagi na całość, która wskutek tego

traci na właściwej poprawności, polegającej na charakterze i wyrazie rzeczy rysowanej.

Pod tym względem przeważna ilość rysunkowych prac szkolnych, zwłaszcza młodzieży najpilniejszej, z wyjątkiem prac jednostek szczególnie uzdolnionych, nie wykazuje w pożądanym stopniu osiągnięcia najważniejszego celu nauki rysunku, mianowicie *udoskonalenia zmysłu spostrzegawczego*.

Widzieć a *spostrzegać w znaczeniu rysunkowem* są to rzeczy zupełnie różne. Występujące na danym, nawet najprostszym kształcie w naturze szczegóły, mają bardzo nierówną wartość dla rysunkowego, czy też malarskiego odtworzenia tego przedmiotu.

Rysując czyli odtwarzając kształt, należy zdawać sobie dobrze sprawę z *jego cech istotnych* i z wielu szczegółów wybierać tylko te, które tę istotę wydobywają.

To wymaga długiego a właściwego ćwiczenia oka i smaku, to jest zadaniem wspierającego oko umysłu, to tylko zasługuje na miano świadomego spostrzegania i to wreszcie stanowi o wartości dobrej nauki rysunku.

Najstaranniej wykończone rysunki nie świadczą jeszcze o dobrych wynikach nauki, jeżeli są błędne w pojęciu i nie wykazują samodzielności, jeżeli nie są *studyami, w których przebija się własna, myśląca praca ucznia*.

Przez to samo, że uczniowie rysują z natury, a nie podług wzorów lub modeli gipsowych, nauka nie zasługuje jeszcze na miano postępowej, jeżeli w rysunkach konturowych kształtów płaskich brak zdecydowanej, uproszczonej linii, jeżeli w rysunkach perspektywicznych brak wszelkiej obserwacyi kierunków i skróceń, w rysunkach cieniowanych niema stanowczego rozgraniczenia światła i cienia, a spokojne kontrasty zatracone są w mnóstwie tonów, refleksów i połysków, jeżeli ćwiczenia w malowaniu nie wykazują poczucia koloru, słowem, jeżeli zamiast *studyum rysunkowego*, wynikiem pracy ucznia jest mechanicznie wykonany „obrazek“.

Aby przeto uznania godne usiłowania nauczycielstwa zawodowego prowadzenia nauki rysunku podług nowej metody mogły wydać pożądane wyniki, c. k. Rada szkolna krajowa poleca ścisłe przestrzeganie zasad następujących:

1. Już od samego początku, a więc przy rysowaniu kształtów płaskich, lub takich, których charakter, rozmiary i proporcye można rysunkowo wyrazić bez wydobywania wymiaru głębokości, nauczyciel ma

doprowadzać uczniów do samodzielnego pojmowania i swobodnego, samodzielnego rysowania, bez jakichkolwiek konstrukcyi i miar pomocniczych. Do tego celu służy tak zwane „b l o k o w a n i e“, t. j. wyszukiwanie skrajnych (wybitnych) punktów kształtu, który ma być narysowany i obejmowanie go jedną lub kilkoma liniami, ujmującemi całość w ogólny zarys. To dla całej późniejszej nauki bardzo ważne „blokowanie“, które powinno się objaśniać rysunkiem na tablicy szkolnej, może być przedmiotem nawet osobnej kategoryi ćwiczeń, skoro zajdzie tego potrzeba i to nie tylko na niższych, lecz i na wyższych stopniach nauki.

2. Rysowanie w dużym rozmiarze węglem na papierze pakunkowym i kredą na tablicy szkolnej, powinno być przedmiotem ciągłych i troskliwych ćwiczeń na wszystkich stopniach nauki. Wprawa w rysowaniu na tablicy, w połączeniu z wprawą w spostrzeganiu, ma uzdolnić przyszłego nauczyciela do w y r a ż a n i a s i ę r y s u n k i e m, ma mu dać niejako „mówiącą“ rękę, ilustrującą jego słowa.

3. Naukę rysunku perspektywicznego z poglądu, zapomocą rysowania kształtów bryłowych podług modeli i przedmiotów z otoczenia, należy rozpoczynać jak najwcześniej. Ścisłą korektę nauczyciela, która przy objaśnianiu pojęć zasadniczych jest niezbędna, ułatwią sobie nauczyciele w ten sposób, że t y l k o n i e l i c z n ą g r u p ę u c z n i ó w zajmą na początek tego rodzaju ćwiczeniami, resztę uczniów zatrudniając ćwiczeniami innego zakresu.

Początkowe ćwiczenia w rysunku perspektywicznym powinny ograniczać się do rysowania w konturach. To stanowi także osobną kategoryę ćwiczeń, przy których zarysy znaczy się lekko, chociaż swobodnie i śmiało, n i e w y c i e r a j ą c i c h g u m ą, a t y l k o o s t a t e c z n y k o n t u r p o p r a w n y w y c i ą g a j ą c l i n i ą p e ł n i e j s z ą. Dopiero po takiem przygotowaniu uczniów można przystąpić do rysowania zjawisk świetlnych, czyli do cieniowania.

4. Pierwsze ćwiczenia w cieniowaniu mają się ograniczać do przedstawienia mas oświetlenia. Rozstrzyga tu dobitne, ze zrozumieniem uwydatnione o d g r a n i c z e n i e m a s y ś w i a t ł a o d m a s y c i e n i a, bez uwzględniania tonów (walorów) pośrednich. Do tego nadają się dobrze niepolewane naczynia gliniane, naczynia drewniane, narzędzia, a w dalszym ciągu nauki naczynia porcelanowe i jednobarwne naczynia polewane. Gładzenie „wiszerem“ powinno być wykluczone przy ćwiczeniach tego rodzaju.

5. Tylko ci uczniowie, którzy zasady rozgraniczania mas świateł i cieniów dobrze pojęli, mogą ze skutkiem w dalszym ciągu wykonywać rysunki plastyczne z uwzględnianiem obszerniejszej skali w cieniowaniu. Zawsze jednak należy przestrzegać zasady, aby uczniowie naprzód zakładali w całości cienie główne i tak przygotowane, czyli „podłożone“ rysunki uzupełniali tonami dalszymi, dobrze je odgraniczając w płaszczyznach i wystrzegając się naturalistycznego i zbyt rozwianego ich łączenia.

Należy także wystrzegać się brudzenia światła przez wrysowywanie za wielu półtonów, lub rozrywania cieniów przesadnem uwydatnianiem refleksów. Do tego przyzwyczają się uczniowie drogą umiejętnej obserwacyi i ciągłego porównywania rysunku z modelem. W tym celu należy rysunek stawiać pionowo obok modelu i ze znaczniejszej odległości badać następnie wrażenie, lekko przymykając oczy.

6. Na dobre ustawienie modelu nauczyciele powinni zwracać jak największą uwagę. Źle jest ustawiony model, jeżeli znajduje się za blisko rysującego, jeżeli oświetlenie jego jest rozprószone i nie uwydatnia należycie kontrastów, a tło poza nim przedstawia się niespokojnie. W licznych klasach i przy niedostatecznem urządzeniu ustawianie modeli nastręcza wielkie trudności, które jednak można ominąć, ograniczając liczbę modeli, a w danym razie liczbę rysujących podług modeli uczniów. Zważywszy obfity materyał nauki i różnorodność ćwiczeń rysunkowych, do których należą ćwiczenia w rysowaniu z pamięci, w szkicowaniu, w rysowaniu na tablicy i w próbach rysunku dekoracyjnego, nauczyciel powinien znaleźć sposób stosownego zatrudniania uczniów w grupach na zmianę i ułatwiania sobie tym sposobem dobrego a nie szablonowego toku nauki.

Ważnym szczegółem dobrego ustawiania modeli są tekturowe, stosownym, nie jaskrawym kolorem powleczone tła, które należy umieszczać za modelami.

7. Przy malowaniu należy pouczać uczniów, że mechanicznem naśladowaniem wszystkich tonów kolorowych nie dochodzi się do właściwego wrażenia. I tu jak przy rysowaniu, należy odróżniać rzeczy istotne od nieistotnych, a przeto wybierać nie wiele kolorów charakterystycznych, te naprzód śmiało nakładać i z modelem porównywać. Odrabianie każdej żyłki na listku, każdej plamki na skrzydle motyla, każdego połysku i odblasku na szkle lub metalu i t. p., połączone z mozolną, małym pendzlem wykreskowaną lub wykropkowaną techniką, nie ma

ani dydaktycznej, ani pedagogicznej wartości, jest owem, wspomnianem na wstępie „odpisywaniem“, będącem największą wadą nauki rysunku.

8. Technika malowania farbami wodnemi (akwarelą) należy do najtrudniejszych. Zastosowanie i rozpowszechnienie jej w nauce szkolnej wynika z taniości materyałów i prostoty użycia. Tę prostotę zatraca się jednak z chwilą przekroczenia zakresu nauki szkolnej przez wprowadzenie artystycznej techniki malarskiej.

Pozostawiając wszelką swobodę tym nauczycielom, którzy artystyczną techniką malowania farbami wodnemi należycie władają, poleca się nauczycielom, nie posiadającym tej wprawy, aby w nauce swej ograniczali malowanie na korzyść rysowania, lub starali się przyswoić sobie i uczniom uproszczoną technikę malowania. Jako taką zaleca się, o ile chodzi o przedstawienie przedmiotów plastycznych, technikę, polegającą na podcieniowywaniu ołówkiem, węglem lub kredką i następnem powlekaniu tak przygotowanego rysunku farbą przejrzystą. Użycie tego sposobu, nie przedstawiając trudności technicznych, umożliwia skuteczne uwzględnianie zamiłowania uczniów do malowania i kształcenie ich smaku oraz zmysłu kolorystycznego.

Obok malowania farbami wodnemi zwraca się uwagę nauczycieli na malowanie farbami „tempera“, które z powodu swej własności kryjącej są łatwiejsze w użyciu, bo dopuszczają licznych nawet poprawek. Dalej zaleca się kredy kolorowe i pastele o ile młodzież posiada środki na sprawienie sobie tych przyborów.

9. Dobre przybory są jednym z warunków skuteczności nauki rysunku. Ograniczając wymagania co do rodzajów i ilości przyborów, nauczyciele winni jednak przestrzegać, aby pod tym względem nie zachodziły rażące braki, zauważono bowiem przy wizytacyach niejednokrotnie, że uczniowie nie mają niekiedy nawet dobrych ołówków, dobrego papieru i podkładek pod papier, a więc przyborów niezbędnych.

10. Rysowanie z pamięci przyczynia się w wysokim stopniu do wprawy w bystrem pojmowaniu. Należy tym ćwiczeniom poświęcać wiele uwagi na wszystkich stopniach nauki, a w szczególności wymagać od uczniów powtarzania z pamięci tych rysunków, które przedtem wykonali podług modelu.

11. Rysowanie na tablicy szkolnej ma wielkie znaczenie dla wprawy w kreśleniu swobodnem ramieniem bez wszelkiego oparcia. Na wszystkich przeto stopniach nauki i w całym jej toku mają wszyscy uczniowie ćwiczyć się w rysowaniu na tablicy, a gdzie brak dostatecznie dużych tablic, tam należy używać do tego celu przytwierdzonego do ściany linoleum, tektur lub papierów pakunkowych.

Przytem należy pamiętać, że tak zwane „rysowanie rozmachowe“ (po niem. Freiarmzeichnen) nie powinno polegać na kreśleniu za pomocą mechanicznego rozmachu, lecz ma być rozważnem rysowaniem, przy którem ręka wraz z całem ramieniem wykonywa ruchy bezwarunkowo pod dyktatem oka i umysłu.

12. W seminaryach nauczycielskich żeńskich należy poświęcać więcej czasu nauce rysunku dekoracyjnego, zastosowanego do ręcznych robót kobiecych. Ćwiczenia w układaniu ornamentów odbywać się powinny zawsze na podstawie dokładnie określonego tematu z zakresu haftu białego i kolorowego, wyszywań na kanwie, aplikacyi, koronek, wyszywań taśmowych i t. p. Przez te ćwiczenia nie należy rozumieć komponowania ornamentów, które wymaga przygotowania i zdolności artystycznych. Polegać one mają tylko na układaniu motywów, czy to wystudyowanych w naturze, czy zaczerpniętych z dobrych wzorów, w szeregi i wypełnienia pól, a to w ten sposób, aby dany motyw, powtarzając się rytmicznie, tworzył prostą, miło na oko działającą dekoracyę. Ćwiczenia tego rodzaju, kształcące smak, wyobraźnię i samodzielność, nabierają wtedy szczególnego znaczenia, jeżeli się je następnie wykonywa we właściwym materyale na lekcyach robót.

Zapas dobrych wzorów, materyj wzorzystych, rzeczywistych robót ręcznych i okazów przemysłu artystycznego zwłaszcza swojskiego i rodzimej sztuki ludowej, potrzebny jest niezbędnie do demonstracyi przy powyższych ćwiczeniach i dlatego należy starać się o założenie takiego zbioru.

13. W pogladach na nowe kierunki w nauce rysunku wzory i modele gipsowe są albo zupełnie usunięte z szeregu środków naukowych, albo należą do kwestyi spornych.

Zważywszy przepełnienie i niedostateczne urządzenie sal rysunkowych z jednej, a dotychczasowe przygotowanie zawodowe wielu sił nauczycielskich, kształconych przeważnie na podstawie tych wzorów, z drugiej strony, przestrzega się nauczycielstwo zawodowe przed wszelkim jednostronnym radykalizmem w tej sprawie, a przypominając nadmienione w ustępie 6. niewolnicze i dyletanckie „odrabianie każdej żyłki na listku“ i t. d. zwraca się uwagę na to, że dobrze pojęty i w odtworzeniu właściwie traktowany wzór lub model mniej sprzeciwia się duchowi nowej metody, aniżeli owe nieudolne rysunki z natury.

Śmiałe naprzykład rysowanie podług ornamentalnych modeli gipsowych, zwłaszcza gotyckich i współczesnych dekoracyjno-roślinnych, je-

żeli nie polega na rozwlekłem wymuskaniu wizerunku, lecz na ciętem traktowaniu w płaszczyznach, będzie zawsze dobrem ćwiczeniem rysunkowem.

14. Ponieważ w objaśnianiu treści i sposobu wykonywania rysunków szkolnych tkwią już wskazówki metodyczne, przeto nauka metodyki z natury rzeczy łączy się z samą nauką rysunku.

W każdym razie należy podawać młodzieży psychologicznie uzasadniony pogląd na metodę i wskazywać oraz oceniać ważniejsze wydawnictwa nowszej literatury w dziedzinie nauki rysunku.

Najlepszem pouczeniem metodycznem będzie jednak zawsze rozumna i od początku przez wszystkie lata nauki szkolnej metodycznie udzielana nauka rysunku: tylko bowiem na tej drodze, na której kandydat zawodu nauczycielskiego sam nauczył się rysować i przez to, że do wprawy rysunkowej doszedł doświadczeniem i pracą własną, zdoła on doprowadzić i swoich uczniów do wprawy w spostrzeganiu i pojmowaniu rzeczy oraz do wprawy w rysowaniu.

Wzywając nauczycielstwo zawodowe do rozważnego a ścisłego zastosowania powyższych wskazówek poleca się zarazem Dyrekcyom, aby nie ustawały w staraniach o środki do nauki rysunku, zwłaszcza zaś o te, które przy wizytacyach uznaje się jako niezbędne.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 15. marca 1909.

Za c. k. Namiestnika:

Dembowski w. r.

L. 14.292.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych i do Zarządów wszystkich szkół ludowych w sprawie kursu gospodarstwa domowego dla nauczycielek publicznych szkół ludowych wiejskich.

Okólnikiem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 17. lipca 1908 L. 30.619 ogłoszono otwarcie pierwszego wstępnego kursu gospodarstwa domowego dla nauczycielek publicznych szkół ludowych w szkole gospodarstwa w Pietryczach, który się odbył dla 10-ciu frekwentantek w czasie od 1. września do 30. października 1908.

Na wniosek c. k. Rady szkolnej krajowej zgodził się Wydział krajowy odezwą z dnia 6. marca 1909 L. 24.057 na urządzenie drugiego takiego samego kursu w szkole gospodarstwa domowego i wiejskiego w Pietryczach (w okręgu złoczowskim w pobliżu stacyi kolejowej Krasne) w czasie od 1. lipca do 15. września 1909 dla 15-tu nauczycielek szkół ludowych wiejskich z takim samym jak poprzednio programem, w skład którego wchodzą częściowo pouczenia teoretyczne a w przeważnej mierze ćwiczenia praktyczne dotyczące:

1. gotowania zwykłych pożywnych potraw z tych produktów spożywczych, które wieśniak przy pewnej zapobiegliwości mieć może i powinien, oraz pieczenia chleba i bułek;

2. prania, prasowania, naprawy i cerowania bielizny a wreszcie

3. ogólnych porządków domowych i hygieny.

Zadaniem tego kursu będzie nietylko podać nauczycielkom, pełniącym obowiązki w szkołach wiejskich, wiadomości praktyczne z zakresu gospodarstwa wiejskiego, aby mogły same sobie lepiej radzić wśród stosunków wiejskich, ale także uzdolnić je do skutecznego udzielania nauk dopełniającej, osobliwie w kierunku przysposobienia dorastających dziewcząt na gospodarne kobiety wiejskie.

Pierwszeństwo do przyjęcia na ten kurs będą miały kompetentki zupełnie zdrowe, posiadające egzamin dojrzałości, co najmniej dwuletnią praktykę nauczycielską w szkołach wiejskich i takie, które złożą pisemne oświadczenie, że zastosują się we wszystkiem i bez zastrzeżeń do porządku dziennego i do szczegółowego programu nauki i zajęć praktycznych, który dla nich będzie wydany przez kierownictwo kursu.

Uczestniczki kursu otrzymają bezpłatne umieszczenie, wyżywienie i naukę w szkole w Pietryczach, oraz płatny urlop na cały czas trwania kursu, natomiast koszta podróży będą musiały pokryć z własnych funduszów. Koszta umieszczenia i wyżywienia po 100 K dla każdej frekwentantki za cały kurs poniesie fundusz szkolny krajowy.

Nauczycielki pragnące wziąć udział w tym kursie, przedłożą swe tabele kwalifikacyjne, należycie wypełnione, za pośrednictwem Zarządów szkół, w których pełnią obowiązki, właściwym c. k. Radom szkolnym okręgowym w nieprzekraczalnym terminie do końca kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 25. marca 1909.

Za c. k. Namiestnika:

Dembowski w. r.

Wiadomości osobiste.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował Adama Orzechowskiego, zastępcę nauczyciela w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Stanisławowie, nauczycielem szkoły ćwiczeń w tym zakładzie.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa przyznało Janowi Rożańskiemu, dyrektorowi 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą w Bochni, za 40-letnią wierną służbę medal honorowy, ustanowiony z okazyi 50-letniego jubileuszu najmiłościwszych rządów Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała Janowi Kossowiczowi, zastępcy nauczyciela w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Przemyślu, posadę nauczyciela w gimnazyum z polskim językiem wykładowym „na Zasaniu“ w Przemyślu.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli w szkołach średnich: Leona Sonntaga w gimnazyum V. w Krakowie; Krzysztofa Krzysztofowicza w gimnazyum IV. we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Stanisława Tynelskiego, zastępcę nauczyciela w gimnazyum w Buczaczu, do gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Eugeniusza Knauera nauczycielem kierującym 5-klasowej szkoły męskiej w Borysławiu;

ks. Tadeusza Ostromirskiego nauczycielem religii rzymsko-katolickiej i ks. Juliana Adryanowicza nauczycielem religii grecko-katolickiej 5-klasowej szkoły męskiej w Borysławiu.

Leona Boraczka nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły męskiej w Perehińsku.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych: Bolesława Wronę w Czermnej; Maryana Żychiewicza w Brzozie królewskiej; Felicyana Truszkowskiego w Krzemienicy.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 2-klasowych: Bazylego Hryhorowa w Czortowcu; Helenę Hermanównę w Łaskowcach; Antoninę Żychiewiczową w Brzozie królewskiej.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych: Ferdynanda Drozdowskiego w Dobrostanach; Eufemię Jurgównę w Majdanie ad Lipowiec; Józefa Baja w Wierzawicach; Piotra Skałkę w Kotowani; Karola Drzewickiego w Gwizdowie; Józefę Koppelową w Kułakowcach.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Karola Popowicza nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Żółtańcach na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły w Żółtańcach;

Juliusza Siekierskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Lipniku, przydzielonego do szkoły w Łazanach, na posadę stałego nauczyciela kierującego do 2-klasowej szkoły w Łazanach;

Tomasza Rzepeckiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Skotnikach na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Swoszowicach;

Faustyna Narolskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Hutarze na równorzędną posadę do szkoły w Woli dołhołuckiej;

Wilhelma Langa nauczyciela 1-klasowej szkoły w Dolinie na przedmieściu „Obliski" na równorzędną posadę do szkoły w Wiesenbergu.

Z m a r l i:

Jan Ambor stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Jaworniku w okręgu myślenickim; urodzony dnia 22. maja 1876, zmarł dnia 2. marca b. r. w 13. roku służby.

Emilia Zabilska stała nauczycielka 1-klasowej szkoły w Łuce w okręgu horodeńskim, zmarła dnia 14. marca b. r. w 52. roku życia a w 20. roku służby.

Julian Ławrów stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Babuchowie w okręgu rohatyńskim, zmarł dnia 4. marca b. r.;

Marya Woronówna tymczasowa nauczycielka 1-klasowej szkoły w Komarowie w okręgu stanisławowskim, zmarła dnia 12. marca b. r.

Paulina Cielenkiewiczowa tymczasowa nauczycielka 5-klasowej szkoły męskiej w Bieczu w okręgu gorlickim, zmarła dnia 20. marca b. r. w 40. roku życia a w 11. roku służby.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniem do l. 16.010 gminę Potakówkę w okręgu jasielskim z zakresu szkolnego w Tarnowcu i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Potakówce.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:

l. 15826 1-klasową szkołę w Nowem Siole na przysiółku „Sośnina" w okręgu cieszanowskim;

l. 15.830 1-klasową szkołę w Domostawie w okręgu niskim;

l. 16.023 1-klasową szkołę w Dobryninie w okręgu mieleckim;

l. 16.024 1-klasową szkołę w Rzemieniu w okręgu mieleckim;

l. 16.091 1-klasową szkołę w Stańkowej w okręgu nowosandeckim;

l. 16.254 1-klasową szkołę w Mesznej w okręgu bialskim;

l. 16.430 1-klasową szkołę w Zadzielu w okręgu żywieckim;

l. 16.571 1-klasową szkołę w Gliczarowie w okręgu nowotarskim;

l. 16.710 1-klasową szkołę w Prosowcach w okręgu zbaraskim;

l. 16.714 1-klasową szkołę w Myczkowcach w okręgu liskim;

l. 16.866 1-klasową szkołę w Dorze na przysiółku „Jaremcze" w okręgu nadwórniańskim;

l. 17.003 1-klasową szkołę w Oczkowie w okręgu żywieckim;

l. 17.004 1-klasową szkołę w Bystrej w okręgu żywieckim;

l. 17.005 1-klasową szkołę w Brzuśniku w okręgu żywieckim;

l. 17.015 1-klasową szkołę w Tresnej w okręgu żywieckim;
l. 17.016 1-klasową szkołę w Łękawicy w okręgu żywieckim;
l. 17.017 1-klasową szkołę w Sopotni wielkiej w okręgu żywieckim

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 16.870 budowę 1-klasowej szkoły w Kulczycach rustykalnych w okręgu samborskim;
l. 17.023 budowę 2-klasowej szkoły w Rybarzowicach w okręgu bialskim; obie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

Książki naukowe.

Dzieło p. t. „Reforma elementarza. Sprawozdanie dyrektora Juliana Maciołowskiego“ (str. VIII.+157) wyszło nakładem c. k. Rady szkolnej krajowej i znajduje się na składzie w c. k. Wydawnictwie książek szkolnych w gmachu c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Cena księgarska egzemplarza zbroszurowanego w okładce papierowej wynosi 2 K 50 h.

Dzieło to daje instruktywny pogląd na układ elementarzy polskich, jakie wychodziły począwszy od roku 1785, i na wprowadzane w związku z nimi metody udzielania elementarnej nauki czytania. Jako takie nadaje się jako środek pomocniczy dla nauczycieli i dla kandydatów (kandydatek) stanu nauczycielskiego przygotowujących się do egzaminu dojrzałości w seminaryach i do egzaminu kwalifikacyjnego.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

Wskutek prośby Zarządu głównego Towarzystwa Szkoły ludowej w Krakowie ogłasza się następujący konkurs:

L. 2480. Od września b. r. będą obsadzone dwie posady nauczycielskie w gimnazyum realnem Towarzystwa Szkoły ludowej w Białej: dla filologii klasycznej oraz dla historyi i geografii. Do każdej posady przywiązana jest płaca zasadnicza 2800 K, dodatek 840 K, oraz dodatki 3-letnie T. S. L. mianowicie pierwszy 400 K z góry, następne po 250 K. Warunki: zupełna kwalifikacya nauczycielska dla szkół średnich, oraz przynajmniej jednoroczna praktyka w zawodzie. Liczba obowiązkowych godzin stosuje się do normy w państwowych szkołach średnich z tem, że godziny nauki mają być rozdzielone na gimnazyum oraz na seminaryum nauczycielskie męskie T. S. L. w Białej. Kompetenci reflektujący o powyższe posady, mają wnosić należycie udokumentowane podania do Zarządu głównego T. S. L. w Krakowie najpóźniej do 15. maja b. r.

Nauczycielom zajętym dotychczas w państwowych szkołach średnich, Towarzystwo Szkoły ludowej wyjednywa urlop u krajowych władz szkolnych, wskutek czego pozostają oni na etacie rządowym i nie tracą pięcioleci według liczby lat służby państwowej.

Z Zarządu głównego Towarzystwa Szkoły ludowej.

W Krakowie, dnia 29. marca 1909.

L. 267. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Przeworsku konkurs:

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole mieszanej w Kańczudze z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkołach do parafii rzymsko-katolickiej w Kańczudze należących.

2. Na posadę nauczyciela w szkole 5-klasowej mieszanej w Kańczudze z zastrzeżeniem tej posady dla mężczyzn. Pierwszeństwo będą mieli kompetenci z egzaminem wydziałowym z grupy III.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Krzeczowicach.

2. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Krzeczowicach.

3. Na posady samoistnych nauczycieli w 1-klasowych szkołach w Świętoniowej i Tarnawce.

We wszystkich szkołach jest polski język wykładowy.

O posadę nauczyciela religii mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani księża świeccy lub zakonni, którzy w razie otrzymania posady nie mogą sprawować obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane, osobno o każdą posadę, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Przeworsku, dnia 13. marca 1909.

L. 1019. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kamionce strumiłowej ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Radziechowie, z obowiązkiem udzielania nauki religii w miejscowej 6-klasowej szkole żeńskiej. Mianowanemu nauczycielowi religii przyznane będą pobory II. klasy płac nauczycielskich.

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzymsko- i grecko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Busku, z obowiązkiem udzielania nauki religii w miejscowej szkole 6-klasowej żeńskiej, tudzież w 1-klasowej szkole na przedmieściu „Długa Strona“ w Busku.

2. Na posadę nauczyciela 6-klasowej szkoły męskiej w Kamionce strumiłowej.

3. Na posadę nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Radziechowie z zastrzeżeniem pierwszeństwa dla nauczycielek posiadających egzamin wydziałowy z grupy III.

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela (lki) 4-klasowej szkoły mieszanej w Dobrotworze.
2. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Banuninie.
3. Na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Strepowie.
4. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Hucie połonicznej, Majdanie starym, Nieznanowie i Ostrowie.

Od kompetentów ubiegających się o posadę nauczyciela w 6-klasowej szkole męskiej w Kamionce strumiłowej wymaganą jest kwalifikacya do szkół pospolitych z prawem udzielania nauki języka niemieckiego jako przedmiotu.

W szkołach w Radziechowie, Kamionce strumiłowej, Hucie połonicznej i Majdanie starym jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Termin wnoszenia podań do 15. maja b. r.

Kamionka, dnia 13. marca 1909.

L. 665. C. k. Rada szkolna okręgowa w Horodence ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii a) rzymsko-katolickiej b) grecko-katolickiej w szkole 6-klasowej męskiej w Horodence z obowiązkiem nauczania religii w miejscowej 6-klasowej szkole żeńskiej.

B. Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Obertynie.
3. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Dżurkowie i Jasionowie polnym.
4. Na posady nauczycieli 2-klasowych szkół w Dżurkowie. Jasionowie polnym, Rakowcu i Siemakowcach.
5. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Hanczarowie, Harasymowie, Issakowie, Kopaczyńcach, Korniowie, Łuce, Michalczu, Olejowej-Korniowie, Piotrowie, Probabinie, Raszkowie, Siekierczynie, Semenówce, Żukowie i Żywaczowie.

W szkołach w Horodence, Obertynie i Michalczu jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Termin wnoszenia podań do 15. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Horodenka dnia 20. marca 1909.

L. 683. C. k. Rada szkolna okręgowa w Husiatynie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Husiatynie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 6-klasowej szkole żeńskiej w Husiatynie.

2. Na dwie posady nauczycieli 5-klasowej szkoły męskiej w Husiatynie.

3. Na posadę nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Husiatynie.

II. Z poborami IV. klasy płac:

4. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Kopyczyńcach z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w szkole 5-klasowej żeńskiej w Kopyczyńcach.

5. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowej szkole męskiej w Chorostkowie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 4-klasowej szkole żeńskiej w Chorostkowie.

6. Na posadę nauczyciela kierującego i dwie posady nauczycieli 5-klasowej szkoły męskiej w Kopyczyńcach.

7. Na trzy posady nauczycieli 4-klasowej szkoły mieszanej w Czarnokońcach wielkich.

8. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły mieszanej w Horodnicy.

9. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły męskiej połączonej z dopełniającym kursem rolniczym w Chorostkowie.

10. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły mieszanej Probużnie.

11. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Peremiłowie.

12. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Jabłonowie.

13. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Hryńkowcach, Kotówce, Myszkowcach.

14. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych Howiłowie wielkim, Krzyweńkiem, Liczkowcach, Peremiłowie, Szydłowcach, Tłusteńkiem, Uwiśle i Wasylkowcach.

W szkołach w Husiatynie, Kopyczyńcach, Chorostkowie, Hryńkowcach, Liczkowcach jest język wykładowy polski, w innych ruski.

O posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni; posad tych nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

Pierwszeństwo w otrzymaniu posady pod 2. zastrzega się kompetentom z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z grupy I. i III. a pod 3. z grupy II. i III.

Prawo prezentowania kierownika szkoły w Kopyczyńcach służy miejscowemu właścicielowi obszaru dworskiego.

O posady w szkołach 4-klasowych ubiegać się mogą kandydaci posiadający kwalifikacyę do szkół więcejklasowych.

Podania udokumentowane i ostemplowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Husiatynie w terminie do 15. maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Husiatyn, dnia 18. marca 1909.

L. 953. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem konkurs:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 6-klasowej szkoły męskiej w Dolinie.

2. Na posadę nauczyciela 6-klasowej szkoły męskiej w Bolechowie.

3. Na posadę nauczyciela (lki) kierującego (ej) 4-klasowej szkoły żeńskiej w Rożniatowie.

B. Z poborami IV. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 4-klasowej mieszanej w Nadziejowie.

5. Na dwie posady nauczycieli w szkole 4-klasowej mieszanej w Nadziejowie.

Kandydaci ubiegający się o posady pod 1. i 2. którzy wykażą się kwalifikacyą do szkół wydziałowych z grupy III. będą mieli pierwszeństwo. Kandydaci ubiegający się o posady pod 3. 4. 5. winni się wykazać uzdolnieniem do nauczania języka niemieckiego.

W szkołach pod 1. 2. 3. jest język wykładowy polski, pod 4. i 5. ruski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby lub dekret wymiaru wkładki emerytalnej, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dolinie w terminie do 15. maja b. r.

Dolina, dnia 19. marca 1909.

L. 1198. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślanach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

I. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Przemyślanach, z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu także w miejscowej 5-klasowej szkole żeńskiej.

II. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej w Glinianach.

B. Z poborami IV. klasy płac:

Na posadę nauczyciela kierującego i nauczyciela 2-klasowej szkoły w Przegnojowie.

Językiem wykładowym w Glinianach i Przegnojowie jest język ruski.

O posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którym w razie zamianowania nie będzie wolno spełniać obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyślany, dnia 16. marca 1909.

L. 582. C. k. Rada szkolna okręgowa w Zbarażu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego i trzech nauczycieli w 4-klasowej szkole w Koszlakach.

2. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Hnilicach.

3. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Hrycowcach i Hniliczkach.

4. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Hnilicach, Łubiankach wyższych, Tokach i Stryjówce.

Kandydaci o posadę pod 1. muszą mieć uzdolnienie do udzielania nauki języka niemieckiego.

W szkołach w Hrycowcach i Stryjówce jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zbarażu do 15. maja b. r.

Zbaraż, dnia 19. marca 1909.

L. 640. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żywcu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Krzeszowie z językiem wykładowym polskim, z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żywcu w terminie do dnia 15. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Żywiec, dnia 17. marca 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 101. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na posadę stałego nauczyciela (nauczycielki) 2-klasowej szkoły mieszanej im. św. Mikołaja we Lwowie z językiem wykładowym polskim, z poborami I. klasy płac, mieszkaniem w naturze i połową dodatku na mieszkanie.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną, należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 30. kwietnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

We Lwowie, dnia 4. marca 1909.

L. 617. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac ogłasza się konkurs:

1. Na posadę nauczyciela szkoły 2-klasowej w Rybotyczach rządzącej się planem dla szkół 4-klasowych.

Posadę tę zastrzega się kompetentowi. który wykaże się kwalifikacyą do nauczania języka niemieckiego jako przedmiotu.

2. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Kuźminie.

W obu tych szkołach jest wykładowy język polski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dobromilu w terminie do 15. maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Dobromilu, dnia 13. marca 1909.

L. 971. C. k. Rada szkolna okręgowa w Brzeżanach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z poborami II. klasy płac:

Na dwie posady nauczycielek 4-klasowej szkoły pospolitej połączonej z 3-klasową wydziałową żeńską w Brzeżanach. Od kompetentek wymaga się przynajmniej kwalifikacyi do udzielania nauki języka niemieckiego.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na trzy posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Taurowie. Od kompetentów wymaga się kwalifikacyi do udzielania nauki języka niemieckiego.

2. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Kurzanach, Kuropatnikach, Płotyczy i Trościańcu.

3. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Augustówce, Buszczu, Helenkowie, Hinowicach, Kalnem, Kaplińcach, Koniuchach miasteczku, Plichowie, Płauczy wielkiej, Potoku, Rybnikach, Wybudowie i Żołnówce.

W szkołach w Brzeżanach, Taurowie, Kuropatnikach, Helenkowie i Płauczy wielkiej językiem wykładowym jest język polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzeżanach w terminie do 15. maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Brzeżany, dnia 8. marca 1909.

L. 800. C. k. Rada szkolna okręgowa w Gorlicach prostuje niniejszem konkurs z dnia 22. lutego 1909 l. 413 ogłoszony w Nr. 7. i 8. Dziennika urzędowego w tym kierunku, że na posadę nauczyciela podwładnego w szkole 2-klasowej w Sękowej ogłoszono konkurs wskutek omyłki, ponieważ posada ta jest stale obsadzona.

Gorlice, dnia 14. marca 1909.

L. 223. C. k. Rada szkolna okręgowa w Łańcucie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac w szkołach 1-klasowych: w Wydrzu ad Brzoza stadnicka, Wulce łamanej ad Brzyska Wola, im. Tadeusza Kościuszki w Budach łańcuckich. Chodaczowie, Grodzisku górnem, Hucisku, Jastrzębcu, Medyni głogowskiej, Pogwizdowie, im. Bartosza Głowackiego w Rakszawie, Wulce niedźwieckiej i Zmysłówce. W szkołach tych jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną, wykaz lat służby, ewentualnie dekret wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić o każdą posadę z osobna za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Łańcucie w terminie do 15. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Łańcut, dnia 10. marca 1909.

L. 516. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Buczaczu konkurs:

I. Z poborami II. klasy płac:

Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą w Buczaczu.

II. Z poborami III. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w szkole 5-klasowej męskiej w Monasterzyskach.

b) Na posadę nauczyciela religii gr. kat. w szkole 5-klasowej męskiej w Monasterzyskach.

III Z poborami IV. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Potoku złotym.

b) Na dwie posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Podzameczku.

c) Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Koropcu.

d) Na posadę nauczyciela (lki) w szkole 2-klasowej w Jezierzanach.

e) Na posadę nauczyciela (lki) w szkole 2-klasowej w Puźnikach.

f) Na posady nauczycielskie w szkołach 1-klasowych w Ćwitowej, Czechowie, Dubienku, Hucie starej, Hubinie, Nowostawcach, Niskołyzach, Porchowej, Ściance, Słobódce dolnej, Słobódce górnej, Snowidowie i Zalesiu.

W szkołach w Buczaczu, Monasterzyskach, Potoku złotym, Podzameczku, Koropcu, Puźnikach, Dubienku, Hucie starej, Niskołyzach, Porchowej i Słobódce dolnej jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Termin wnoszenia udokumentowanych podań w przepisanej drodze służbowej do 15. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Buczacz, dnia 28. lutego 1909.

L. 759. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej mieszanej w Wojniczu z poborami III. klasy płac ogłasza się niniejszem konkurs.

O tę posadę mogą się ubiegać kapłani świeccy lub zakonni. Podania udokumentowane wnosić należy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku do 15. maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej

W Brzesku, dnia 8. marca 1909.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. Nr. 11.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 14. kwietnia 1909.

L. 65.740.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich c. k. gimnazyów i szkół realnych w sprawie fizycznego wychowania młodzieży.

Z żywą radością należy stwierdzić z rocznych sprawozdań wielu Dyrekcyi szkół średnich w kraju naszym stateczny postęp i rozwój w uprawianiu gier ruchowych, ćwiczeń fizycznych, odbywaniu wycieczek w bliższe i dalsze strony, a w latach ostatnich także otwieraniu warsztatów studenckich. Jeszcze radośniejszem jest zjawisko, że chlubnym usiłowaniom naszego nauczycielstwa idzie w pomoc poparcie szerszych kół obywatelskich, które rozumiejąc doniosłość fizycznego wychowania młodszego pokolenia, nie szczędzą zabiegów i starań a nawet osobistych ofiar materyalnych aby temu służyć zadaniu, od którego spełnienia przyszłość i powodzenie kraju w tak znacznej mierze zależy.

Inicyatywie osobistej nieodżałowanej pamięci Dr. Henryka Jordana zawdzięczamy znany i głośny w całym świecie pedagogicznym park jego imienia; w jego ślady poszli założyciele parków podobnych w Nowym Sączu, Kołomyi, Stryju, a także wiele korporacyi, jak Rady miejskie, rozwija mniej lub więcej raźną w tym kierunku działalność.

Także wycieczki mają swych wielkodusznych i szczodrych opiekunów, za których pomocą uczniowie nasi mogą poznawać nawet odleglejsze okolice i miasta, zwiedzają Tatry i Beskid, czasem też Warszawę i Poznań.

Nie godzi się wreszcie pominąć i takich pocieszających faktów, jak niejednokrotnie objawiona gotowość obywateli wiejskich przyjęcia na czas wakacyi jednego lub więcej uczniów, aby im umożliwić spędzenie

kilku tygodni wśród zdrowego wiejskiego powietrza, użycie swobodnego ruchu i sielskich rozrywek pod życzliwą opieką i pokrzepienie ich w ten sposób do dalszej pracy w murach miejskich. C. k. Rada szkolna krajowa przyjmuje wdzięcznie tę obywatelską pomoc, choć wobec rzeszy naszej młodzieży szkół średnich i parki są niedość liczne i boiska zbyt małe i fundusze za skromne, aby większej ilości uczniów dać możność uczestniczenia w wycieczkach.

Za pośrednictwem Dyrekcyi przeto i naszego obywatelskim duchem ożywionego nauczycielstwa c. k. Rada szkolna krajowa zwraca się do reprezentacyi gminnych i powiatowych, do instytucyi społecznych i finansowych, do rodziców, do zamożniejszego a na cele publiczne tak ofiarnego obywatelstwa, jednem słowem do wszystkich ludzi dobrej woli, którym przyszłość kraju leży na sercu, aby wespół z Zarządami szkół i gronami nauczycielskiemi zechcieli jąć się pracy około fizycznego wychowania młodzieży i — każdy według zakresu swej możności — starali się o to, by młodzież mogła jak najwięcej używać świeżego powietrza, zaprawiać się do ćwiczeń fizycznych i do pracy ręcznej, dla której budzi się w ten sposób zrozumienie jej wartości i poszanowanie.

C. k. Rada szkolna krajowa nie wątpi, że Dyrekcye dołożą wszelkich starań, aby zainteresować doniosłą sprawą wychowania fizycznego jak najszersze koła, uzyskiwać dla młodzieży boiska z wyposażeniem w potrzebne przyrządy, kąpiele i łaźnie, ślizgawki, przystęp do lasów i większych ogrodów, ewentualnie umieszczenie poszczególnych uczniów zwłaszcza wątlejszych na wsi podczas wakacyi, wyjednywać materyalne poparcie na wycieczki i podróże, na warsztaty i potrzebne narzędzia.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 6. kwietnia 1909.

Za c. k. Namiestnika

Dembowski.

Wiadomości osobiste.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

ks. Jana Szałajki na duchownego członka obrządku rzym. kat. do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Drohobyczu;

dr. Salomona Handla, profesora c. k. gimnazyum w Brzeżanach, na reprezentanta religii izraelickiej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzeżanach;

Jana Tralki, profesora c. k. gimnazyum w Stryju, na delegata Rady miejskiej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stryju;

Piotra Reca, nauczyciela kierującego 3-klasowej szkoły w Padwi narodowej, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Mielcu;
Józefa Jakubca, nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Oświęcimiu, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Białej.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała Janowi Kossowiczowi, profesorowi c. k. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Przemyślu, posadę w c. k. gimnazyum z polskim językiem wykładowym „na Zasaniu" w Przemyślu. (Ogłasza się ponownie z powodu omyłki zaszłej w Nr. 10. Dziennika urzędowego).

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła Adolfa Podwyszyńskiego, rzeczywistego nauczyciela c. k. gimnazyum II. we Lwowie w zawodzie nauczycielskim i nadała mu tytuł c. k. profesora.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała ks. dr. Jana Wiślickiego zastępcą nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w c. k. gimnazyum II. w Tarnowie; Zygmunta Barącza zastępcą nauczyciela w c. k. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:
Władysława Janiszewskiego dyrektorem 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Konarskiego w Tarnopolu;
Władysława Heilmana dyrektorem 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Mickiewicza w Tarnopolu;
Wandę Wszelaczyńską i Stanisławę Teisseyre nauczycielkami 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. Mickiewicza w Tarnopolu;
Józefa Podhalicza i Łukasza Spolskiego nauczycielami 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej im. Kopernika w Kołomyi;
Piotra Bojczuka nauczycielem 5-klasowej szkoły męskiej w Borszczowie;
Israela Lachera nauczycielem religii izraelickiej 5-klasowej szkoły męskiej w Turce;
ks. Bernardyna Wawrzaszka nauczycielem religii rzymsko-katolickiej 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Rzeszowie;
ks. Jana Markiewicza nauczycielem religii grecko-katolickiej 4-klasowej szkoły męskiej w Otynii;
Mojżesza Weinstocka nauczycielem religii izraelickiej 4-klasowej szkoły męskiej w Janowie.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Bronisława Demczuka w Krzywczu; Franciszka Bartnika w Bogucicach; Józefa Gawłowicza w Leszczynie; Zygmunta Muszyńskiego w Proszówkach; Jana Dobródzkiego w Filipkowcach; Stanisława Korzonka w Giedlarowej; Franciszka Kozaka w Ostruszy; Bazylego Dzedzyka w Czerczu; Maksymiliana Chmurę w Sarzynie; Józefa Jędę w Rozdzielu.

Nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Felicyę Bartnikową w Bogucicach; Józefę Halarewiczową w Horoszowie; Maryę Wasyliszynównę w Leszczynie; Maryę Wsołkównę w Proszówkach; Józefę Korzonkową w Giedlarowej; Stanisławę Marcinkiewiczównę w Skołyszynie; Józefę

Balcerównę w Handzlówce; Helenę Czopejównę w Sarzynie; Maryę Książkiewiczównę w Rozdzielu; Emilię Bernasiównę w Ostruszy.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Józefa Lechowicza w Krużlowej wyżnej; Bronisława Gołogórskiego w Woli rafałowskiej; Michalinę Bieńkowską w Zalesiu; Stanisławę Cyranównę w Łukowej; Wincentego Pietronia w Trubczynie; Gustawa Pajdaka w Wyżycach; Jana Przepiórkę w Ostrowie królewskim; Franciszka Budziocha w Buczynie; Emilię Sobkównę w Medyni głogowskiej.

Zmarła Helena Marczakówna tymczasowa nauczycielka 1-klasowej szkoły w Stynawie wyżnej w okręgu stryjskim, dnia 19. marca b. r. w 22. roku życia a w 2. roku służby.

C. k. Ministerstwo Robót Publicznych reskryptem z dnia 31. grudnia 1908 l. 1105 ustanowiło nową posadę nauczyciela w X. klasie rangi w c. k. państwowej szkole przemysłowej w Krakowie, zwijając równocześnie posadę asystenta w tym zakładzie.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 16. marca b. r. l. 23.144 ustanowił posadę nauczycielki robót ręcznych kobiecych z prawami i obowiązkami nauczycielki szkoły ćwiczeń w c. k. seminaryum nauczycielskiem żeńskiem we Lwowie.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniami:

l. 5268 gminę Bykowce w okręgu sanockim z zakresu szkolnego w Olchowcach i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Bykowcach;
l. 17.942 gminę Bobrowniki w okręgu buczackim z zakresu szkolnego w Ladzkiem i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Bobrownikach.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:

l. 12.227 1-klasową szkołę w Ochotnicy na przysiołku „Ustrzyk“ w okręgu nowotarskim;
l. 17.669 1-klasową szkołę w Rykowie w okręgu tureckim;
l. 17.944 drugą 1-klasową szkołę w Ostrej w okręgu buczackim;
l. 18.036 1-klasową szkołę w Moczeradach w okręgu mościskim;
l. 18.037 1-klasową szkołę w Chliplach w okręgu mościskim;
l. 18.372 1-klasową szkołę w Smereczce w okręgu tureckim;
l. 18.749 1-klasową szkołę w Huciskach w okręgu bialskim;
l. 18.753 1-klasową szkołę w Łukawicy niżnej w okręgu stryjskim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniami;

l. 17.116 2-klasowę szkołę w Brzezinach w okręgu ropczyckim na 4-klasową;
l. 18.204 2-klasową szkołę w Kobylance w okręgu gorlickim na 4 klasową.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 17.838 budowę 1-klasowej szkoły w Winiarach w okręgu wielickim;
l. 18.211 budowę 1-klasowej szkoły w Repechowie w okręgu bobreckim;
l. 18.220 budowę 1-klasowej szkoły w Wierzawicach w okręgu łańcuckim;
l. 18.221 budowę 1-klasowej szkoły w Chmielniku w okręgu rzeszowskim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała bezprocentowe pożyczki na budowę szkół: gminie Myszyn w okręgu peczeniżyńskim w kwocie 10.000 K; gminie Lacko w okręgu dobromilskim w kwocie 3.000 K.

Książki szkolne.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „I. Kranz. Geometrya poglądowa. Część I. Wydanie II. W Podgórzu. Nakładem autora“ w poczet książek dozwolonych do użytku szkolnego w gimnazyach. Cena egzemplarza 1 K 30 h.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „L. Bruner i S. Tołłoczko. Chemia organiczna. W Krakowie. Nakładem G. Gebethnera i Sp.“ w poczet książek dozwolonych do użytku w szkołach realnych. Cena egzemplarza 3 K 40 h.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 593. C. k. Rada szkolna okręgowa w Lisku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowych szkołach męskiej i żeńskiej w Lisku.

2. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Lisku. Kompetenci posiadający egzamin do szkół wydziałowych z grupy I. lub II. będą mieli pierwszeństwo.

3. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowej szkole mieszanej w Ustrzykach dolnych, z obowiązkiem udzielania religii i w innych szkołach należących do parafii rzymsko-katolickiej w Ustrzykach dolnych.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na trzy posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Lutowiskach.

2. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Smolniku ad Baligród.

3. Na posady nauczycieli (-lek) w szkołach 2-klasowych w Czaszynie i Smolniku ad Baligród.

4. Na posady samoistne w szkołach 1-klasowych w Balnicy, Jasieniu, Maniowie, Nowosiółkach, Ropience, Seredniem wielkiem, Skorodnem, Smolniku ad Lutowiska, Średniej Wsi, Stańkowej, Tarnawie górnej, Wetlinie.

W szkołach w Lisku, Ustrzykach dolnych, Lutowiskach Jasieniu, Średniej Wsi i Tarnawie górnej jest język wykładowy polski, w innych język ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 31. maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Lisku, dnia 18. marca 1909.

L. 740. C. k. Rada szkolna okręgowa w Drohobyczu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich:

1. Z poborami III. klasy płac:

Na posady nauczycieli w jednoklasowych szkołach w Wolance ad Tustanowice i w Tustanowicach.

2 Z poborami IV. klasy płac:

a) Na trzy posady nauczycieli w 4-klasowej szkole mieszanej w Schodnicy.

b) Na posadę nauczyciela w 1-klasowej szkole w Liszni pod Drohobyczem.

W szkołach w Wolance ad Tustanowice i w Schodnicy jest język wykładowy polski, a w Liszni i Tustanowicach ruski.

Podania udokumentowane i ostemplowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Drohobyczu do końca maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Drohobycz, dnia 23. marca 1909.

L. 614. C. k. Rada szkolna okręgowa w Starym Samborze ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela (lki) 4-klasowej szkoły w Felsztynie z językiem wykładowym polskim, z poborami IV. klasy płac.

Kompetenci (tki) mają się wykazać uzdolnieniem do udzielania nauki języka niemieckiego i ruskiego jako przedmiotu.

Podania udokumentowane i opatrzone tabelą służbową należy wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Starym Samborze do 31. maja b r.

Stary Sambor, dnia 16. marca 1909.

L. 184. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich w okręgu limanowskim, z poborami IV. klasy płac, ogłasza się konkurs:

1. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Mszanie dolnej.

2. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Laskowej.

3. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Jodłowniku, Jurkowie, Kostrzy-Ryjach, Lubomierzu, Rybiu starem, Stróży i w Zmiącej.

We wszystkich tych szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Limanowej najpóźniej do 31. maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Limanowej, dnia 24. marca 1909.

L. 1366. Celem stałego obsadzenia posady dyrektora 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową szkołą ludową pospolitą im. Jachowicza w Bochni, ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Bochni konkurs.

Do posady tej przywiązane są pobory II. klasy płac.

Od kandydatów ubiegających się o tę posadę wymaga się kwalifikacyi do szkół wydziałowych.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bochni do dnia 31. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Bochnia, dnia 18. marca 1909.

L. 1049. C. k. Rada szkolna okręgowa zamiejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Zabierzowie.
2. Na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Bibicach.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej w Krakowie w terminie do końca maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej.

W Krakowie, dnia 1. kwietnia 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

Wskutek prośby Zarządu głównego Towarzystwa Szkoły ludowej w Krakowie ogłasza się następujący konkurs:

L. 2480. Od września b. r. będą obsadzone dwie posady nauczycielskie w gimnazyum realnem Towarzystwa Szkoły ludowej w Białej: dla filologii klasycznej oraz dla historyi i geografii. Do każdej posady przywiązana jest płaca zasadnicza 2800 K, dodatek 840 K, oraz dodatki 3-letnie T. S. L. mianowicie pierwszy 400 K z góry, następne po 250 K. Warunki: zupełna kwalifikacya nauczycielska dla szkół średnich, oraz przynajmniej jednoroczna praktyka w zawodzie. Liczba obowiązkowych godzin stosuje się do normy w państwowych szkołach średnich z tem, że godziny nauki mają być rozdzielone na gimnazyum oraz na seminaryum nauczycielskie męskie T. S. L. w Białej. Kompetenci reflektujący o powyższe posady, mają wnosić należycie udokumentowane podania do Zarządu głównego T. S. L. w Krakowie najpóźniej do 15. maja b. r.

Nauczycielom zajętym dotychczas w państwowych szkołach średnich, Towarzystwo Szkoły ludowej wyjednywa urlop u krajowych władz szkolnych, wskutek czego pozostają oni na etacie rządowym i nie tracą pięcioleci według liczby lat służby państwowej.

Z Zarządu głównego Towarzystwa Szkoły ludowej.

W Krakowie, dnia 29. marca 1909.

L. 267. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Przeworsku konkurs:

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole mieszanej w Kańczudze z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkołach do parafii rzymsko-katolickiej w Kańczudze należących.

2. Na posadę nauczyciela w szkole 5-klasowej mieszanej w Kańczudze z zastrzeżeniem tej posady dla mężczyzn. Pierwszeństwo będą mieli kompetenci z egzaminem wydziałowym z grupy III.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Krzeczowicach.

2. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Krzeczowicach.

3. Na posady samoistnych nauczycieli w 1-klasowych szkołach w Świętoniowej i Tarnawce.

We wszystkich szkołach jest polski język wykładowy.

O posadę nauczyciela religii mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani księża świeccy lub zakonni, którzy w razie otrzymania posady nie mogą sprawować obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane, osobno o każdą posadę, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Przeworsku, dnia 13. marca 1909.

L. 1019. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kamionce strumiłowej ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Radziechowie, z obowiązkiem udzielania nauki religii w miejscowej 6-klasowej szkole żeńskiej. Mianowanemu nauczycielowi religii przyznane będą pobory II. klasy płac nauczycielskich.

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzymsko- i grecko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Busku, z obowiązkiem udzielania nauki religii w miejscowej szkole 6-klasowej żeńskiej, tudzież w 1-klasowej szkole na przedmieściu „Długa Strona“ w Busku.

2. Na posadę nauczyciela 6-klasowej szkoły męskiej w Kamionce strumiłowej.

3. Na posadę nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Radziechowie z zastrzeżeniem pierwszeństwa dla nauczycielek posiadających egzamin wydziałowy z grupy III.

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela (lki) 4-klasowej szkoły mieszanej w Dobrotworze.
2. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Banuninie.
3. Na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Strepowie.
4. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Hucie połonicznej, Majdanie starym, Nieznanowie i Ostrowie.

Od kompetentów ubiegających się o posadę nauczyciela w 6-klasowej szkole męskiej w Kamionce strumiłowej wymaganą jest kwalifikacya do szkół pospolitych z prawem udzielania nauki języka niemieckiego jako przedmiotu.

W szkołach w Radziechowie, Kamionce strumiłowej, Hucie połonicznej i Majdanie starym jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Termin wnoszenia podań do 15. maja b. r.

Kamionka, dnia 13. marca 1909.

L. 665. C. k. Rada szkolna okręgowa w Horodence ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii a) rzymsko-katolickiej b) grecko-katolickiej w szkole 6-klasowej męskiej w Horodence z obowiązkiem nauczania religii w miejscowej 6-klasowej szkole żeńskiej.

B. Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Obertynie.
3. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Dżurkowie i Jasionowie polnym.
4. Na posady nauczycieli 2-klasowych szkół w Dżurkowie. Jasionowie polnym, Rakowcu i Siemakowcach.
5. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Hanczarowie, Harasymowie, Issakowie, Kopaczyńcach, Korniowie, Łuce, Michalczu, Olejowej-Korniowie, Piotrowie, Probabinie, Raszkowie, Siekierczynie, Semenówce, Żukowie i Żywaczowie.

W szkołach w Horodence, Obertynie i Michalczu jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Termin wnoszenia podań do 15. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Horodenka dnia 20. marca 1909.

L. 683. C. k. Rada szkolna okręgowa w Husiatynie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Husiatynie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 6-klasowej szkole żeńskiej w Husiatynie.

2. Na dwie posady nauczycieli 5-klasowej szkoły męskiej w Husiatynie.
3. Na posadę nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Husiatynie.

II. Z poborami IV. klasy płac:

4. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Kopyczyńcach z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w szkole 5-klasowej żeńskiej w Kopyczyńcach.

5. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowej szkole męskiej w Chorostkowie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 4-klasowej szkole żeńskiej w Chorostkowie.

6. Na posadę nauczyciela kierującego i dwie posady nauczycieli 5-klasowej szkoły męskiej w Kopyczyńcach.

7. Na trzy posady nauczycieli 4-klasowej szkoły mieszanej w Czarnokońcach wielkich.

8. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły mieszanej w Horodnicy.

9. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły męskiej połączonej z dopełniającym kursem rolniczym w Chorostkowie.

10. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły mieszanej Probużnie.

11. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Peremiłowie.

12. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Jabłonowie.

13. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Hryńkowcach, Kotówce, Myszkowcach.

14. Na posady nauczycieli (łek) w szkołach 2-klasowych Howiłowie wielkim, Krzyweńkiem, Liczkowcach, Peremiłowie, Szydłowcach, Tłusteńkiem, Uwiśle i Wasylkowcach.

W szkołach w Husiatynie, Kopyczyńcach, Chorostkowie, Hryńkowcach, Liczkowcach jest język wykładowy polski, w innych ruski.

O posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni; posad tych nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

Pierwszeństwo w otrzymaniu posady pod 2. zastrzega się kompetentom z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z grupy I. i III. a pod 3. z grupy II. i III.

Prawo prezentowania kierownika szkoły w Kopyczyńcach służy miejscowemu właścicielowi obszaru dworskiego.

O posady w szkołach 4-klasowych ubiegać się mogą kandydaci posiadający kwalifikacyę do szkół więcejklasowych.

Podania udokumentowane i ostemplowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Husiatynie w terminie do 15. maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Husiatyn, dnia 18. marca 1909.

L. 953. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem konkurs:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 6-klasowej szkoły męskiej w Dolinie.

2. Na posadę nauczyciela 6-klasowej szkoły męskiej w Bolechowie.

3. Na posadę nauczyciela (lki) kierującego (ej) 4-klasowej szkoły żeńskiej w Rożniatowie.

B. Z poborami IV. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 4-klasowej mieszanej w Nadziejowie.

5. Na dwie posady nauczycieli w szkole 4-klasowej mieszanej w Nadziejowie.

Kandydaci ubiegający się o posady pod 1. i 2. którzy wykażą się kwalifikacyą do szkół wydziałowych z grupy III. będą mieli pierwszeństwo. Kandydaci ubiegający się o posady pod 3. 4. 5. winni się wykazać uzdolnieniem do nauczania języka niemieckiego.

W szkołach pod 1. 2. 3. jest język wykładowy polski, pod 4. i 5. ruski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby lub dekret wymiaru wkładki emerytalnej, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dolinie w terminie do 15. maja b. r.

Dolina, dnia 19. marca 1909.

L. 1198. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślanach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

I. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Przemyślanach, z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu także w miejscowej 5-klasowej szkole żeńskiej.

II. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej w Glinianach.

B. Z poborami IV. klasy płac:

Na posadę nauczyciela kierującego i nauczyciela 2-klasowej szkoły w Przegnojowie.

Językiem wykładowym w Glinianach i Przegnojowie jest język ruski.

O posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którym w razie zamianowania nie będzie wolno spełniać obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. maja b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyślany, dnia 16. marca 1909.

L. 640. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żywcu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Krzeszowie z językiem wykładowym polskim, z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żywcu w terminie do dnia 15. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Żywiec, dnia 17. marca 1909.

Ogłoszenia licytacyi.

L. 1108. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły murowanej piętrowej w Niechobrzu w okręgu rzeszowskim, mieszczącej w sobie cztery sale naukowe, kancelaryę, mieszkanie dla nauczyciela kierującego i piwnicę, wedle szczegółowych planów sprawdzonych i przyjętych przez strony konkurencyjne, ogłasza się niniejszem licytacyę zapomocą pisemnych ofert, które mają być wniesione do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rzeszowie najpóźniej do końca kwietnia 1909.

Koszta tej budowy przyjęto w kwocie 27.468 koron 40 h.

Plan i kosztorys na tę budowę przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w godzinach urzędowych.

Oferent obowiązany jest złożyć 5% wadyum i deklaracyę, że znane mu są warunki budowy i że obowiązuje się w myśl zatwierdzonych planów i w terminie określonym wspomnianą budowę w zupełności wykonać.

Przedsiębiorstwo budowy zostanie oddane za kwotę ryczałtową fachowo uzdolnionemu oferentowi bez względu na oferowaną cenę, jeżeli będzie zasługiwać na pełne zaufanie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Rzeszowie, dnia 24. marca 1909.

L. 853. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły murowanej parterowej, w gminie Konary w okręgu podgórskim, mieszczącej w sobie jedną klasę i mieszkanie dla nauczyciela składające się z dwóch pokoi i kuchni, ogłasza się licytacyę przez pisemne oferty, które wnosić należy do 30. kwietnia 1909 do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Podgórzu.

Oferenci winni złożyć wadyum w wysokości 5% ceny kosztorysowej, tudzież deklaracyę, że znane im są szczegółowe i ogólne warunki budowy i że obowiązują się warunki te w zupełności wykonać.

Kwota kosztorysowa wynosi 12.044 K 78 h.

Plany i kosztorys przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Podgórzu każdego dnia przed południem.

Przedsiębiorstwo budowy oddane będzie temu oferentowi, który poda najwyższy opust z ceny kosztorysowej i zasługiwać będzie na zaufanie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Podgórze, dnia 26. marca 1909.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 12.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 27. kwietnia 1909.

L. 61.887.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi szkół wydziałowych i Zarządów szkół ludowych pospolitych w sprawie szkolnych kas oszczędności.

C. k. Rada szkolna krajowa udzieliła w ostatnim czasie niektórym szkołom ludowym miejskim i wiejskim pozwolenia na zaprowadzenie szkolnych kas oszczędności, których zarządem zajmują się grona nauczycielskie dotyczących szkół. Ten sposób krzewienia zmysłu oszczędności wśród młodzieży — w zasadzie dobry — spotkał się jednak tu i owdzie z zarzutami, które streszczają się w tem, że prowadzenie szkolnych kas oszczędności przez nauczycieli pochłania wiele czasu, obciąża nauczycielstwo manipulacyą pieniężną, do której ono wcale nie przywykło a co najważniejsze, że w razie pomyłek, których wykluczyć niepodobna, może dać powód do nieporozumień i wyrządzić dotkliwą szkodę powadze stanu nauczycielskiego w obec publiczności.

W ubiegłym roku zwrócił Związek galicyjskich kas oszczędności we Lwowie uwagę c. k. Rady szkolnej krajowej na t. zw. domowe kasy czyli puszki oszczędności, a ponieważ i ten sposób pobudzić może skutecznie młodzież do oszczędzania, wydała c. k. Rada szkolna krajowa w tej sprawie okólnik z dnia 31. sierpnia 1908 L. 23.940, ogłoszony w Nr. 23. Dziennika urzędowego.

Reskryptem z dnia 12. października 1908 L. 2766 zwrócił także JE. P. Minister Wyznań i Oświaty uwagę c. k. Rady szkolnej krajowej na puszki oszczędności (Heimsparkassen) opisane w przytoczonym wyżej okólniku, poddając równocześnie myśl, czyby systemu puszek

domowych nie można połączyć ze współdziałaniem szkoły i czyniąc zadość wychowawczemu jej zadaniu, zapobiedz zarazem wszelkim z tego tytułu mogącym wyniknąć zarzutom.

Nawiązując do tego reskryptu JE. Pana Ministra Wyznań i Oświaty wniosło w grudniu r. 1908 wiedeńskie stowarzyszenie produkcyjne z ograniczoną poręką pod firmą „Heimsparkassen-Verkaufsbureau“ memoryał do c. k. Rady szkolnej krajowej, w którym omawia bliżej możność współdziałania szkoły z instytucyą kas oszczędności względnie z poważnemi instytucyami finansowemi o podobnym celu.

Przy takiej akcyi przypadłaby szkole działalność w kierunku zachęty, pośrednictwa i kontroli, instytucyi zaś finansowej czynność wyłącznie administracyjna i kasowa. Według powyższego projektu w miejsce szkolnej kasy oszczędności w dotychczasowem rozumieniu, wstępuje ekspozytura publicznej kasy oszczędności w szkole, wyłącznie dla dzieci pewnej szkoły, któraby pod egidą Zarządu szkoły była czynną w budynku szkolnym w pewnych ściśle oznaczonych odstępach czasu n. p. co dwa miesiące w godzinach wolnych od nauki. Szkole pozostałby tedy zastrzeżony stateczny wpływ wychowawczy, który nie da się osiągnąć jednorazowem odczytaniem okólnika lub rozporządzenia, oraz kontrola nad wkładkami i kwotami, które młodzież nieraz bez wiedzy rodziców wyjmując z kasy mogłaby używać na niewłaściwe cele; natomiast uwolniłaby się szkoła od wszelkiej czynności administracyjnej i kasowej, a tem samem i ustrzegła wszelkich nie uzasadnionych zarzutów i podejrzeń.

Rozumie się samo przez się, że w każdym poszczególnym przypadku należałoby się przedewszystkiem porozumieć z istniejącą w miejscu poważną instytucyą finansową, a w pierwszym rzędzie z publiczną kasą oszczędności, czy podjęłaby się takiego współdziałania ze szkołą i zajęłaby się dostarczeniem potrzebnej ilości puszek stalowych celem rozdania ich chętnym do oszczędzania dzieciom, za możliwie jak najniższą kaucyą.

Do powyżej wspomnianego memoryału dołączono projekt statutu szkolnej kasy oszczędności, opartej na wyłuszczonej zasadzie, następującej treści :

Statut Kasy oszczędności

szkoły im. . . . . . . w . . . . .

§ 1. Cel. Celem szkolnej kasy oszczędności jest pobudzanie młodzieży do oszczędności i wychowywanie jej w tym kierunku

§ 2. *Organizacya.* Organizacya polega na zasadzie domowych kas oszczędności t. j. każdy oszczędzający uczeń (uczenica) otrzymuje stalową puszkę.

§ 3. *Zarząd.* Czynności administracyjne sprawuje . . . .*) w porozumieniu z gronem nauczycielskiem. Wszelkie wkładki i wypłaty będą dokonywane w oznaczonych dniach w szkole, w miejscu przez dyrekcyę szkoły na to przeznaczonem.

§ 4. *Urzędowanie.* Co dwa miesiące przybywa urzędnik . . . .*) do szkoły i urzęduje w miejscu przeznaczonem mu przez kierownictwo szkoły. Dzień i godzina urzędowania mają być każdym razem za wspólnem porozumieniem kierownictwa szkoły i dyrekcyi . . . .*) oznaczone i uczniom wczas ogłoszone. Podczas głównych feryi szkolnych niema urzędowania.

§ 5. *Zgłoszenie przystąpienia.* Uczniowie, którzy życzą sobie przystąpić do szkolnej kasy oszczędności powinni zgłosić się u gospodarza swojej klasy na 14 dni przed oznaczonym dniem urzędowania. Na podstawie tych zgłoszeń, udzielonych kierownictwu szkoły przez poszczególnych nauczycieli zawiadamia się . . . .*) celem przygotowania na czas potrzebnej ilości puszek i książeczek wkładkowych.

§ 6. *Książeczki wkładkowe.* Książeczkę wkładkową wydaje się na nazwisko ucznia. Zawiera ona zastrzeżenie, że wpłaty i wypłaty można uskuteczniać tylko w szkole im. . . . . w . . . . . . w oznaczonych w § 4. dniach urzędowych. Prócz tego zawiera książeczka numer wydanej równocześnie puszki z uwagą, że kwotę . . . koron zatrzymuje się w zastaw aż do jej zwrotu.

§ 7. *Kasa domowa.* Równocześnie z książeczką wkładkową otrzymuje każdy uczeń domową kasę czyli puszkę, której numer jest w książeczce uwidoczniony.

§ 8. *Wkładki i rachunkowość.* Pierwsza wkładka musi wynosić co najmniej . . koron. Wszelkie następne wkładki nie podlegają żadnym ograniczeniom, ani co do wysokości ani co do zaokrąglenia kwot i wykonują się jedynie przez wyjęcie z puszek pieniędzy, zebranych przez przeciąg dwóch miesięcy. W dnie urzędowania przynoszą dzieci swoje puszki wraz z książeczkami wkładkowemi do szkoły.

Sługa szkolny odbiera książeczki i puszki od dzieci i odnosi je do pokoju przeznaczonego w tym celu przez kierownictwo szkoły. Otwarcie puszek, przeliczanie pieniędzy i wpisanie odebranych sum odbywa się pod kontrolą wybranego przez kierownictwo szkoły członka grona nauczycielskiego oraz w obecności dwóch uczniów, których również wybiera kierownictwo szkoły, a których należy zarazem uważać za zaufanych swoich współuczniów. Zwrot puszek i książeczek następuje po załatwieniu czynności urzędnika kasowego.

§ 9. *Zwrot wkładek.* Zwrot wkładek może nastąpić tylko po wypowiedzeniu uskutecznionem przed gospodarzem klasy na 8 dni przed dniem urzędowania. Nauczyciel jest upoważniony do porozumienia się z rodzicami w razie, gdyby wysokość podjętej kwoty lub powtarzanie się zwrotów zwróciły jego uwagę. Wolno także rodzicom zastrzedz sobie, że wypłaty tylko na ich pisemne zezwolenie mogą

---

*) Nazwa Kasy oszczędności, względnie innej instytucyi finansowej w miejscu.

nastąpić a w takim razie zastrzeżenie to ma być w książeczce wkładkowej uwidocznione. Na podstawie zgłoszeń u nauczycieli ma kierownictwo szkoły przesłać dyrekcyi . . . . *) listę wypłat.

§ *10. Wykazy dla dyrekcyi szkoły.* Dyrekcya . . . . *) będzie dostarczać szkole wykazów dotyczących zarówno wkładek jak i zwrotów a to dla tego, aby kierownictwo szkoły miało dokładny przegląd oszczędności młodzieży szkolnej i aby w danym razie mogło użyć swego wpływu za pośrednictwem gospodarza klasy. Na podstawie tych wykazów należy prowadzić statystykę dotyczącą oszczędności uczniów.

§ *11. Zaginięcie książeczki wkładkowej.* W razie zagubienia książeczki wkładkowej powinien uczeń donieść o tem kierownictwu szkoły, które zawiadomi . . . . *), poczem sprawa przybiera tok zwykły przy zagubieniu książeczek wkładkowych (amortyzacya).

§ *12. Zagubienie lub uszkodzenie puszki.* Zagubienie lub uszkodzenie domowej kasy oszczędności pociąga za sobą utratę wkładki określonej w § 6. jako zastaw za puszkę.

§ *13. Wystąpienie lub przeniesienie do innej szkoły.* Przy wystąpieniu ze szkoły lub przeniesieniu się do innej szkoły nie potrzeba sumy złożonej likwidować, tylko w książeczce wkładkowej zostanie wykreślone zastrzeżenie wymienione w § 6. że wkładki i wypłaty mają być dokonywane tylko w szkole im. . . . . w . . . . . .

§ *14. Nagrody za oszczędność.* Kierownictwo szkoły będzie się starało, aby . . . . *) udzielała premii najoszczędniejszym i najgodniejszym dzieciom.

§ *15. Inne zarządzenia.* W sprawie innych zarządzeń co do obrotów oszczędności, a w szczególności co do wysokości stopy procentowej, obowiązują postanowienia . . . . *).

C. k. Rada szkolna krajowa zastrzega sobie i nadal udzielanie zezwoleń na wprowadzanie szkolnych kas oszczędności jako też zatwierdzanie statutów dla tych kas, których ustrój musi być zastosowany do miejscowych warunków.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 10. marca 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski.

---

*) Nazwa Kasy oszczędności, względnie innej instytucyi finansowej w miejscu.

L. 20.667

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do c. k. Rad szkolnych okręgowych i do Zarządów szkół ludowych w sprawie kursów wakacyjnych dla nauczycielek pomocniczych bez kwalifikacyi.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła urządzić w bieżącym roku szkolnym w czasie feryi głównych kursa wakacyjne tylko dla tych pomocniczych nauczycielek bez kwalifikacyi, które w r. 1908 uczęszczały na I. oddział kursów wakacyjnych w Samborze, Sokalu, Tarnopolu i Wieliczce.

Kursa tegoroczne odbędą się tylko w dwóch miastach, a mianowicie:

1. w Wieliczce dla zeszłorocznych frekwentantek I. oddziału kursów w Samborze i w Wieliczce;

2. w Tarnopolu dla zeszłorocznych frekwentantek I. oddziału kursów w Sokalu i w Tarnopolu.

W obu tych miastach będą urządzone kursa z programem ustalonym dla II. oddziału kursów wakacyjnych.

Kandydatki, pragnące korzystać z nauki na tegorocznych kursach wakacyjnych, mają przedłożyć swe tabele kwalifikacyjne za pośrednictwem Zarządów szkolnych przełożonym Radom szkolnym okręgowym w nieprzekraczalnym terminie do 15. maja b. r.

Do tabeli kwalifikacyjnej należy dołączyć świadectwo uczęszczania na I. oddział kursu wakacyjnego w r. 1908, podając przy miejscowości pobytu dokładnie ostatnią pocztę.

Rady szkolne okręgowe prześlą tabele kandydatek z opinią o ich zdolnościach i aplikacyi tej Radzie szkolnej okręgowej, w której siedzibie ma się odbyć kurs wakacyjny, w nieprzekraczalnym terminie do 25. maja b. r.

Wykaz kandydatek powołanych na tegoroczne kursa będzie umieszczony w Dzienniku urzędowym, a każda z przyjętych na kurs kompetentek otrzyma nadto zawiadomienie od właściwej Rady szkolnej okręgowej o przyjęciu na kurs i o terminie jego rozpoczęcia.

Każda z uczestniczek kursu otrzyma zasiłek na koszta podróży i pobytu w miejscu, a mianowicie: uczestniczki zeszłorocznego kursu w Samborze, które zgłoszą się na kurs w Wieliczce po 80 K, wszystkie inne uczestniczki kursów po 60 K.

/

Po przybyciu na miejsce przeznaczenia wykaże się frekwentantka zawiadomieniem o przyjęciu na kurs przed kierownikiem kursu, który wręczy jej asygnatę na wspomniany zasiłek.

Każda z frekwentantek powinna się zaopatrzyć w podręczniki przepisane dla 4-klasowych szkół typu wiejskiego, tak dla nauki codziennej jak i dopełniającej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 17. kwietnia 1909.

W zastępstwie:
Szumlański w. r.

L. 19.623.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do c. k. Rad szkolnych okręgowych, Dyrekcyi c. k. seminaryów nauczycielskich, Dyrekcyi szkół wydziałowych i Zarządów szkół ludowych pospolitych, o wydawnictwie nowego czasopisma poświęconego sprawom ochrony dzieci.

C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 29. marca 1909 L. 7562 zwróciło uwagę na ukazanie się nowego czasopisma p. t. „Zeitschrift für Kinderschutz und Kinderfürsorge“, które od początku bieżącego roku wydaje raz na miesiąc stowarzyszenie „Zentralstelle für Kinderschutz und Jugendfürsorge“ w Wiedniu I. Biberstrasse 2.

Ze względu na doniosłość spraw, którym wymienione czasopismo jest poświęcone oraz związek ich z zadaniami szkoły, zaleca c. k. Rada szkolna krajowa prenumerowanie tego czasopisma w miarę możności. Roczną prenumeratę w kwocie 6 K zniżono dla władz szkolnych i gron nauczycielskich na 4 K.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 17. kwietnia 1909.

W zastępstwie:
Szumlański w. r.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 10. kwietnia b. r. nadać najmiłościwiej Emanuelowi Dworskiemu, c. k. krajowemu inspektorowi szkół średnich, tytuł i charakter radcy Dworu.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował na resztę okresu funkcyjnego t. j. po koniec roku szkolnego 1910/11 członkami c. k. Komisyi egzaminacyjnych:

1. Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół wydziałowych we Lwowie:

dr. Andrzeja Aliśkiewicza profesora gimnazyum IV.; Karola Czajkowskiego, dr. Jana Rakowskiego i Michała Rybaczka profesorów gimnazyum akademickiego; Wiktora Osieckiego, Stanisława Paluchowskiego i Marka Piekarskiego profesorów gimnazyum V.; dr. Stefana Rudnickiego profesora II. szkoły realnej; Maryę Skrzyńską dyrektorkę szkoły wydziałowej; Kazimierza Szydłowskiego nauczyciela szkoły im. Ces. Elżbiety we Lwowie.

2. Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych w Brzeżanach:

Grzegorza Bobiaka, Jakóba Filipka, Adama Kaznowskiego i Władysława Rylskiego profesorów gimnazyum w Brzeżanach.

3. Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych w Kołomyi:

Wincentego Onysymowa i Jana Rubricha nauczycieli szkoły wydziałowej w Kołomyi..

4. Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych w Samborze:

Władysława Kmiecia nauczyciela szkoły ćwiczeń w Samborze.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

ks. Stanisława Hałatka na duchownego członka obrządku rzymsko-katolickiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Wieliczce;

Franciszka Sheybala na delegata Rady miejskiej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żółkwi.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła dr. Antoniego Łomnickiego, rzeczywistego nauczyciela c. k. gimnazyum VII. we Lwowie w zawodzie nauczycielskim i nadała mu tytuł c. k. profesora.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała Adamowi Münnichowi, prowizorycznemu nauczycielowi c. k. gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Przemyślu, posadę rzeczywistego nauczyciela w tym zakładzie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała Tadeusza Dąbrowskiego zastępcą nauczyciela w c. k. gimnazyum z polskim językiem wykładowym „na Zasaniu“ w Przemyślu.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

ks. Michała Burczyńskiego nauczycielem religii grecko-katolickiej 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą im. król. Zofii w Stanisławowie;

Mojżesza Schnapka nauczycielem religii izraelickiej 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Krośnie;
Mikołaja Stefanciowa nauczycielem kierującym i Jadwigę Zajączkowską nauczycielką 6-klasowej szkoły żeńskiej w Podhajcach:
ks. Leona Rysia nauczycielem religii rzymsko-katolickiej 5-klasowej szkoły męskiej w Mostach wielkich:
Mikołaja Husakowskiego nauczycielem 5-klasowej szkoły męskiej w Mostach wielkich;
Jadwigę Pacynównę nauczycielką 5-klasowej szkoły żeńskiej w Pilźnie;
Józefa Czechowskiego nauczycielem 5-klasowej szkoły męskiej w Myślenicach;
Aleksandra Ziębę nauczycielem 5-klasowej szkoły męskiej w Starym Sączu;
Dawida Wohlmutha nauczycielem 4-klasowej szkoły męskiej im. Dietla w Krakowie;
Wandę Wąsowiczównę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Kozłowie;
Jana Komarzyńskiego nauczycielem 4-klasowej szkoły w Dźwinogrodzie.
Jana Srokę stałego nauczyciela kierującego, pełniącego obowiązki tymczasowego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Wojutyczach, nauczycielem kierującym 2-klasowej szkoły w Wojutyczach;
Józefa Mistarza nauczycielem kierującym 2-klasowej szkoły w Wołowicach;
Jana Borkowskiego nauczycielem kierującym 2-klasowej szkoły w Obroszynie.
Bazylego Żygę nauczycielem kierującym 2-klasowej szkoły w Barańczycach.

Nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Wandę Rudnicką w Krzemienicy; Elżbietę Rzeczycką w Toroszówce; Stefanię Leszczyńską w Łozówce; Michalinę Zarytkiewiczównę w Przysietnicy.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1 klasowych:

Włodzimierza Fałendysza w Kurnikach szlachcinieckich; Jana Matuszaka w Płazie; Honoratę Sterankównę w Żegiestowie; Edwarda Brzezowskiego w Skwirtnem; Helenę Finikową w Obarzańcach; Adama Jesionka w Chrząstowie; Grzegorza Diaczuna w Iwanczanach; Józefa Kamińskiego w Poznance hetmańskiej; Albinę Brablecównę w Marcinkowicach; Zofię Buszyńską w Skopówce.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Stanisława Wicherka nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły w Maryampolu na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły w Felsztynie;
Pawła Cyankiewicza nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Zembrzycach na posadę nauczyciela kierującego do 4-klasowej szkoły w Zembrzycach;
Tomasza Kloskę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Spytkowicach na posadę nauczyciela kierującego do 4-klasowej szkoły w Spytkowicach;
Józefa Jacorzyńskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Radczy na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Bednarowie;
Bazylego Pasieczniaka stałego nauczyciela 1-klasowej szkoły a tymczasowego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Dźwiniaczu na posadę nauczyciela kierującego do 2-klasowej szkoły w Dźwiniaczu;
Antoniego Puszkara nauczyciela 1-klasowej szkoły w Baryczu na równorzędną posadę do szkoły w Hermanowicach;

Emiliana Mielnikowicza nauczyciela 1-klasowej szkoły w Niniowie górnym na równorzędną posadę do szkoły w Olchówce;
Stefana Łuciowa nauczyciela 1-klasowej szkoły w Rychcicach ruskich na równorzędną posadę do szkoły w Urożu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:
Edmunda Urbanka nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły męskiej im. św. Maryi Magdaleny we Lwowie;
Wincentego Wałaszkiewicza nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej im. Czackiego we Lwowie;
Szymona Wojczaka nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Wyżnianach;
Maryę Kramerównę nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Skotnikach;
Stanisława Kuczyńskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Wicyniu;
Annę Draganównę nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Szarowie.

Zmarli:
Józef Kotowicz nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły Hnizdyczowie w okręgu żydaczowskim, zmarł dnia 25. marca b. r. w 55. roku życia a w 33. roku służby;
Franciszek Urbański tymczasowy nauczyciel 1-klasowej szkoły w Kątach w okręgu jasielskim, zmarł dnia 5. marca b. r. w 22. roku życia a w 1. roku służby;
Władysław Dolaczek stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Kołbajowicach w okręgu rudeckim, zmarł dnia 26. marca b. r. w 24. roku życia, a w 4. roku służby.

Na kurs ogrodniczy, który odbędzie się w krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie w czasie od 26. kwietnia do 12. maja b. r. oraz w czasie od 16. do 21. sierpnia b. r. powołała c. k. Rada szkolna krajowa następujących nauczycieli:

1. Emila Bielaszewskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Narajowie (okręg Brzeżany);
2. Franciszka Golonkę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Gręboszowie (Dąbrowa);
3. Józefa Świerka nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Moszczenicy (Gorlice);
4. Andrzeja Niszczotę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Brunarach wyżnych (Grybów);
5. Władysława Balcera nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Węgierce (Jarosław);
6. Wojciecha Brzeżańskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Niestanowicach (Kamionka);
7. Jana Ślusarka nauczyciela kierującego 5 klasowej szkoły męskiej w Mielcu;
8. Józefa Miłosia nauczyciela 1-klasowej szkoły w Grudnie górnej (Pilzno);
9. Michała Stafińskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Łękach górnych (Pilzno);
10. Adama Wojdałowicza nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły męskiej w Przeworsku;

11. Leonarda Krupczaka nauczyciela 1-klasowej szkoły w Lubyczy kameralnej (Rawa);

12. Stanisława Bojdę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Gawrzyłowej (Ropczyce);

13. Józefa Koszałkowskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Konotopach (Sokal);

14. Teodora Chmielnika nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Szmitkowie (Sokal);

15. Mieczysława Kotulskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Chojniku (Tarnów).

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty ustanowił reskryptem z dnia 26 marca b. r. l. 21.251 posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Starym Sączu.

Egzamina dojrzałości w seminaryach nauczycielskich w terminie letnim 1909 r.

Egzamina ustne rozpoczną się w następujących terminach:

A) w seminaryach męskich:

1. w Krakowie egzamin abituryentów zakładu dnia 11. czerwca, prywatystów 2 czerwca, prywatystek 25. czerwca;

2. w Krośnie dnia 17. czerwca;

3. w Rzeszowie dnia 5. czerwca;

4. w Tarnowie egzamin abituryentów zakładu dnia 1. czerwca prywatystów i uczenic prywatnego seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Nowym Sączu dnia 17. maja, prywatystek dnia 14. czerwca;

5. w Starym Sączu dnia 7. czerwca;

6. we Lwowie dnia 17. maja;

7. w Samborze egzamin abituryentów zakładu dnia 1. czerwca, prywatystów i prywatystek dnia 21. czerwca;

8. w Sokalu dnia 28. czerwca;

9. w Stanisławowie egzamin abituryentów zakładu i prywatystek 17. maja, prywatystów i uczenic prywatnego seminaryum nauczycielskiego w Stanisławowie dnia 20. czerwca;

10. w Tarnopolu egzamin abituryentów zakładu i prywatystek dnia 2. czerwca, prywatystów 13. maja;

11. w Zaleszczykach egzamin abituryentów zakładu i prywatystów 17. maja, prywatystek 4. czerwca.

B) w seminaryach żeńskich:

1. w Krakowie w seminaryum państwowem egzamin abituryentek zakładu dnia 16. czerwca, uczenic prywatnego seminaryum nauczycielskiego w zakładzie im. św. Rodziny dnia 24. maja, prywatystek 1. czerwca;

2. w Krakowie w prywatnem seminaryum im. prof. Preisendanza dnia 25. czerwca;

3. we Lwowie w seminaryum państwowem egzamin abituryentek zakładu i uczenic prywatnego seminaryum nauczycielskiego żeńskiego p. Rychnowskiej dnia 7. czerwca, prywatystek 21. czerwca;

4. we Lwowie w prywatnem seminaryum p. Zofii Strzałkowskiej dnia 3. czerwca;

5. w Przemyślu egzamin prywatystek dnia 17. maja, abituryentek zakładu dnia 2. czerwca.

Termin egzaminów pisemnych oznaczą Dyrekcye poszczególnych zakładów.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniami:

l. 11.819 gminę Duninów w okręgu zaleszczyckim z zakresu szkolnego w Kułakowcach i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Duninowie;

l. 20.664 gminę Krużlową niżną w okręgu grybowskim z zakresu szkolnego w Krużlowej wyżnej i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Krużlowej niżnej.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:

l. 18.881 1-klasową szkołę w Bukowcu w okręgu kolbuszowskim;
l. 18.885 1-klasową szkołę w Mokrej Wsi w okręgu nowosandeckim;
l. 19.216 1-klasową szkołę w Sudkowicach w okręgu mościskim;
l. 19.217 1-klasową szkołę w Jatwięgach w okręgu mościskim;
l. 19.429 1-klasową szkołę w Nowikach w okręgu zbaraskim;
l. 19.430 1-klasową szkołę w Kamienicy dolnej w okręgu pilźnieńskim;
l. 19.435 1-klasową szkołę w Jodłówce ad Wałki w okręgu tarnowskim;
l. 19.437 1-klasową szkołę w Sokole w okręgu gorlickim;
l. 19.653 1-klasową szkołę w Potoku wielkim w okręgu starosamborskim;
l. 19.656 1-klasową szkołę w Leninie małej w okręgu starosamborskim;
l. 19.797 1-klasową szkołę w Rydzowie w okręgu mieleckim;
l. 19.888 1-klasową szkołę w Łotatnikach w okręgu stryjskim;
l. 20.003 1-klasową szkołę w Siedliskach w okręgu rawskim;
l. 20.427 drugą 1-klasową szkołę w Korniaktowie w okręgu łańcuckim;
l. 20.637 1-klasową szkołę w Zamku w okręgu rawskim;
l. 20.881 1-klasową szkołę w Krośnicy w okręgu nowotarskim;
l. 20.894 1-klasową szkołę w Kukowie w okręgu żywieckim.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:

l. 17.247 budowę 1 klasowej szkoły w Klęczanach w okręgu gorlickim;
l. 18.755 budowę 1-klasowej szkoły w Romanowem Siole w okręgu zbaraskim;
l. 18.756 budowę 1-klasowej szkoły w Worobijówce w okręgu zbaraskim;
l. 19.787 dobudowę piętra na budynku szkolnym w Podzameczku w okręgu buczackim;

l. 19.796 budowę 1-klasowej szkoły w Bukowej w okręgu pilźnieńskim;
l. 19.935 budowę 3-klasowej szkoły w Klimkówce w okręgu sanockim;
l. 20.327 budowę 2-klasowej szkoły w Presowcach w okręgu zborowskim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

Książki szkolne.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Opowiadania z dziejów powszechnych dla niższych klas szkół gimnazyalnych i realnych, napisał dr. Aleksander Semkowicz. Część III. Wydanie trzecie poprawione i uzupełnione. We Lwowie. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych“ w poczet książek dozwolonych do użytku szkolnego w gimnazyach i szkołach realnych. Cena egzemplarza 2 kor.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła zaliczyć książkę p. t. „Dr. Eugeniusz Romer. Geografia dla klasy pierwszej szkół średnich. Wydanie II. We Lwowie. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych“ w poczet książek dozwolonych do użytku szkolnego. Cena egzemplarza 3 kor.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła zaliczyć książkę p. t. „Deutsche Aufsätze für die galizischen Knaben- und Mädchen-Bürgerschulen von Julian Maciołowski und Bernard Bieder. Krakau 1909. Verlag von Fabian Himmelblau“ w poczet książek dozwolonych do użytku w szkołach wydziałowych męskich i żeńskich. Cena egzemplarza nieoprawnego 1 K 20 h, oprawnego 1 K 40 h.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła zaliczyć w poczet środków pomocniczych przy nauce śpiewu w seminaryach nauczycielskich dziełko p. t. „Співанник. Школа народна в 4 частях. Зібрали і уложили О. Василь Наврощкий і Володимир Сайко“. Цена 2 K. Nakładem własnym. W Żółkwi 1907.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 19.834. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia nowo ustanowionej posady nauczyciela rzymsko-katolickiej religii w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Starym Sączu z prawami i obowiązkami nauczyciela głównego.

Do tej posady jest przywiązana płaca po myśli ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173, dodatek aktywalny w myśl ustawy z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 i prawo do poboru dodatków pięcioletnich w myśl ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Posada ta będzie na razie nadaną tylko prowizorycznie t. j. z płacą wynoszącą według § 4. ustawy z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174 kwotę 2400 K rocznie, a do obowiązków zamianować się mającego katechety należeć będzie stosownie do jego uzdolnienia także udzielanie nauki przedmiotów świeckich aż do czasu otwarcia własnej szkoły ćwiczeń.

O posadę tę mogą się ubiegać kapłani wykazujący się uzyskaną kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich.

Kompetujący kapłani, którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych były im policzone na posadzie o którą się ubiegają, nie tylko do ogólnej ilości lat służby, lecz także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli postanowień §§ 8. i 9. względnie §§ 13. i 15. przytoczonej ustawy, winni w swych podaniach wyraźnie oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, które można osiągnąć na postawie wspomnianych przepisów tej ustawy.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta i tabelę służbową, sporządzoną w języku niemieckim na przepisanym formularzu, należy wnosić za pośrednictwem swej przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 20. maja 1908.

Zebrane podania przedłożą Rady szkolne okręgowe względnie Dyrecye szkół średnich i seminaryów nauczycielskich najpóźniej do dnia 31. maja b. r. wypełniwszy poprzednio należycie właściwe rubryki tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 17. kwietnia 1909.

L. 20.378. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia posady rzeczywistego nauczyciela języka niemieckiego w IX. klasie rangi w c. k. szkole przemysłowej w Krakowie.

Do tej posady przywiązane są pobory unormowane ustawą z 19. dnia września 1898 Dz. p. p. Nr. 175, tudzież ustawą z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydaci ubiegający się o powyższą posadę, mają należycie udokumentowane i do c. k. Rady szkolnej krajowej wystosowane podania wnieść za pośrednictwem swej władzy przełożonej do Dyrekcyi c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie do dnia 15. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie dnia 10. kwietnia 1909.

L. 21.776. Celem obsadzenia posady rzeczywistego nauczyciela języków francuskiego i niemieckiego jako przedmiotów głównych w c. k. akademii handlowej we Lwowie w IX. klasie rangi ogłasza się niniejszem konkurs.

Do tej posady przywiązane są pobory unormowane ustawami z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173 i z 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę, mają wnieść podania, zaopatrzone w potrzebne dokumenta, za pośrednictwem swej dyrekcyi przełożonej do 20. maja 1909, wykazując zarazem dowodnie, czy i o ile uczynili zadość obowiązkowi służby wojskowej.

Posada będzie obsadzona od 1. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, 20. kwietnia 1909.

L. 738. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żydaczowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Żydaczowie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w miejscowej 5 klasowej szkole żeńskiej.

2. Na posady nauczycieli religii grecko-katolickiej a) w 5-klasowej szkole mieszanej w Mikołajowie, b) w 5-klasowej szkole męskiej w Rozdole z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu w miejscowej 4-klasowej szkole żeńskiej i c) w 4-klasowej szkole męskiej w Żurawnie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w miejscowej szkole 4-klasowej żeńskiej.

B. Z poborami IV. klasy płac:

3. Na posady nauczycieli kierujących szkół 2-klasowych w Czerteżu i Demni.

4. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Korczówce, Smuchowie i Protesach.

O posady pod 1. 2. mogą kompetować tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli spełniać równocześnie obowiązków duszpasterskich.

W szkołach wymienionych pod 1. i 2. jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę służbową i kwalifikacyjną, należy wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Żydaczów, dnia 5. kwietnia 1909.

L. 666. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jaworowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Nowosiółkach i Podłubach z językiem wykładowym ruskim, z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaworowie do 15. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jaworów, dnia 2. kwietnia 1909.

L. 686. C. k. Rada szkolna okręgowa w Podhajcach ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posady nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Podhajcach z językiem wykładowym polskim, z poborami III. klasy płac. Kompetenci z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z grupy III. będą mieli pierwszeństwo.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Podhajcach w terminie do 15. czerwca 1909 r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Podhajce, dnia 8. kwietnia 1909.

L. 860. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Sączu ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą im. św. Jadwigi w Nowym Sączu.

B) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego i na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Podegrodziu.

O posadę nauczyciela religii mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani księża świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli sprawować obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do 15. czerwca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Nowym Sączu, dnia 6. marca 1909.

L. 1080. C. k. Rada szkolna okręgowa w Wieliczce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac w szkołach z językiem wykładowym polskim:

1. Nauczyciela kierującego w szkole 2-klasowej w Lipniku.
2. Nauczyciela samoistnego w szkole 1-klasowej (z klasami nadetatowemi) w Węglówce.
3. Nauczyciela samoistnego w szkole 1-klasowej w Komornikach

O posady pod 1. i 2. mogą się ubiegać tylko mężczyźni.

Podania zaopatrzone dokumentami i wykazem lat służby należy wnieść w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Wieliczce najpóźniej do 15. czerwca b. r.

Wieliczka, dnia 16. kwietnia 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 1366. Celem stałego obsadzenia posady dyrektora 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową szkołą ludową pospolitą im. Jachowicza w Bochni, ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Bochni konkurs.

Do posady tej przywiązane są pobory II. klasy płac.

Od kandydatów ubiegających się o tę posadę wymaga się kwalifikacyi do szkół wydziałowych.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bochni do dnia 31. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Bochnia, dnia 18. marca 1909.

Ogłoszenie licytacyi.

L. 1410. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły murowanej piątrowej w Chmielniku w okręgu rzeszowskim, mieszczącej w sobie cztery sale naukowe, kancelaryę, mieszkanie dla nauczyciela kierującego i piwnicę wedle szczegółowych planów, sprawdzonych i przyjętych przez strony konkurencyjne, ogłasza się niniejszem licytacyę zapomocą pisemnych ofert, które należy wnieść do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rzeszowie najpóźniej do końca kwietnia 1909.

Koszta tej budowy przyjęto w kwocie 26.266 K 66 h.

Plan i kosztorys na tę budowę przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rzeszowie w godzinach urzędowych.

Oferent obowiązany jest złożyć 5% wadyum i deklaracyę, że obowiązuje się w myśl zatwierdzonych planów i w terminie określonym wspomnianą budowę w zupełności wykonać.

Przedsiębiorstwo budowy będzie oddane za ryczałtową kwotę fachowo uzdolnionemu oferentowi bez względu na oferowaną cenę, jeżeli będzie zasługiwał na pełne zaufanie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Rzeszowie, dnia 9. kwietnia 1909.

Ogłoszenia.

C. k. Ministerstwo Robót Publicznych reskryptem z dnia 16. marca br. l. 31 zezwoliło na odbycie w bieżącym roku sześciotygodniowego kursu dla gorzelników i sześciotygodniowego kursu dla właścicieli gorzelń i podobnych interesentów w chemicznej stacyi doświadczalnej c. k. państwowej szkoły przemysłowej w Krakowie, tudzież zezwoliło, aby przyzwolony już w roku 1908 specyalny kurs zużytkowania owoców odbył się w czasie od 15. lipca do 1. sierpnia b. r. w tym zakładzie.

Egzamin z robót ręcznych kobiecych odbędzie się w c. k. seminaryum nauczycielskiem w Zaleszczykach dnia 21. maja b. r.; podania należycie udokumentowane wnosić należy na ręce Dyrekcyi seminaryum do 15. maja b. r.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 13.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 4. maja 1909.

L. 16.519.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych i do Zarządów wszystkich szkół ludowych, tudzież do Dyrekcyi wszystkich c. k. seminaryów nauczycielskich, w sprawie nowego wydania »Elementarza polskiego dla szkół ludowych z językiem wykładowym ruskim i niemieckim«.

Okólnikiem z dnia 17. maja 1906 do L. 16.662, umieszczonym w Nrze 12-tym X-go rocznika „Dziennika urzędowego" (z dnia 30. maja 1906), wprowadzono do szkół z językiem wykładowym polskim nowe (skrócone) wydanie Elementarza, oprawionego razem z I-szą częścią Rachunków, a to stopniowo od 1. września 1906 i od 1. września 1907.

Dawny (nieskrócony) Elementarz, objętości pięciu arkuszy druku, kosztujący w oprawie 40 h, pozostał nadal w używaniu w tych szkołach z językiem wykładowym ruskim i niemieckim, w których w drugim roku nauki rozpoczyna się nauka języka polskiego.

Zarządzając nowy nakład tego Elementarza, c. k. Rada szkolna krajowa postanowiła nadać mu taką formę, aby z jednej strony zapobiedz nieporozumieniom co do wyboru Elementarzy przy kupowaniu książek, z drugiej strony obniżyć jego cenę. W tym celu skrócono rozmiary tego Elementarza do objętości czterech arkuszy druku i zniżono cenę, ustanawiając ją na 36 h za oprawny egzemplarz.

Z pierwszej i drugiej stronicy usunięto zbyteczne w drugim roku nauki rysunki, będące ćwiczeniami wstępnemi na 1-szym stopniu, do których materyał młodzież szkół z językiem wykładowym ruskim i nie-

mieckim miała już we własnych elementarzach ruskich i niemieckich. Nadto uproszczono i ułatwiono stylizacyę końcowych ciągłych ustępów, mając na oku jak najdalej idące ułatwienie nauki języka polskiego jako drugiego języka krajowego.

W tym układzie otrzymał ten Elementarz tytuł: „Elementarz polski dla szkół z językiem wykładowym ruskim i niemieckim“. Pod tym tytułem wejdzie on w używanie od 1. września 1909 we wszystkich szkołach, w których nauka języka polskiego stanowi przedmiot obowiązkowy jako nauka drugiego języka krajowego.

Rady szkolne okręgowe zwrócą na ten moment uwagę przy tegorocznych zamówieniach książek bezpłatnych dla ubogich uczniów.

Ażeby jednak umożliwić zużytkowanie niezniszczonych jeszcze egzemplarzy dawniejszego nieskróconego Elementarza, upoważnia się każdą c. k. Radę szkolną okręgową, by na podstawie znajomości stosunków lokalnych pozostawiła przez rok jeden dawny Elementarz w jednej lub w kilku szkołach swego okręgu. Do tych szkół należy przy sposobności konferencyi okręgowej lub w inny sposób odesłać niezniszczone dawne egzemplarze.

Od 1. września 1910 będzie „Elementarz polski“ w szkołach z ruskim i niemieckim językiem wykładowym w wyłącznem używaniu, dopóki nie będzie ułożony zupełnie nowy podręcznik, mający służyć do tego celu.

W najbliższym czasie nastąpi analogiczne skrócenie i zniżenie ceny podręcznika „Bukwar ruski“ dla szkół z językiem wykładowym polskim i niemieckim.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 25. kwietnia 1909.

W zastępstwie:
Szumlański w. r.

Wiadomości osobiste.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa przyznało Leopoldowi Miaskowskiemu, nauczycielowi 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej im. św. Jana Kantego w Krakowie, za 40-letnią wierną służbę medal honorowy, ustanowiony z okazyi 50-letniego jubileuszu najmiłościwszych rządów Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała Eugeniusza Głuszkiewicza zastępcą nauczyciela w c. k. gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Felicyę Dwernicką nauczycielką kierującą 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Mickiewicza w Kołomyi;

Maryę Cichocką nauczycielką 2-klasowej szkoły w Mykietyńcach.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Jana Brodę w Krasnem; Adama Osierdę w Dobrej; Adama Młynarskiego w Demblinie.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Jana Lecha w Szarowie; Wojciecha Łuszcza w Twierdzy.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Józefa Foxa nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Komorowicach na posadę nauczyciela kierującego do 4-klasowej szkoły w Komorowicach;

Andrzeja Sałęgę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Kunicach na równorzędną posadę do szkoły w Woli dębińskiej;

Józefa Stanka nauczyciela 1-klasowej szkoły w Marcinkowicach na równorzędną posadę do szkoły w Sowinie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Władysława Kropińskiego dyrektora 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im. św. Antoniego we Lwowie;

Rozalię Sokołowską nauczycielkę 6-klasowej szkoły żeńskiej w Bolechowie;

Herminę Markowiczową nauczycielkę 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Konarskiego we Lwowie;

Helenę Obuchowiczową nauczycielkę 4-klasowej szkoły żeńskiej w Knihininie-Górce, przydzieloną do 5-klasowej szkoły żeńskiej w Monasterzyskach;

Helenę Martynową nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Jeżowem kameralnem.

Zmarli:

ks. dr. Michał Żukliński stały nauczyciel religii rzymsko-katolickiej 5-klasowej szkoły męskiej w Leżajsku, zmarł dnia 21. marca b. r.

Antoni Wiśniowski stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Matkowie w okręgu tureckim, zmarł dnia 14. kwietnia br. w 58. roku życia, a w 25. roku służby.

Ordynaryat biskupi obrządku grecko katolickiego w Przemyślu mianował na czas po koniec bieżącego okresu funkcyjnego t. j. do końca roku szkolnego 1910/11 Komisarzem biskupim dla egzaminu z nauki religii do c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Rzeszowie ks. Dyonizego Węgrzenowicza, grecko-katolickiego proboszcza w Krzeczowicach.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:

l. 20.717 1-klasową szkołę w Kiełkowie w okręgu mieleckim;

l. 21.219 1-klasową szkołę w Jastrząbce nowej w okręgu tarnowskim;

l. 21.541 1-klasową szkołę w Grabowcu skolskim w okręgu stryjskim;
l. 21.545 1-klasową szkołę w Czernichowie w okręgu żywieckim;
l. 21.836 1-klasową szkołę w Okrajniku w okręgu żywieckim;
l. 21.839 1-klasową szkołę w Rychwałdku w okręgu żywieckim.

Książki szkolne.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Podręcznik stenografii polskiej profesora Władysława Bojarskiego. We Lwowie. Nakładem K. S. Jakubowskiego" — w poczet książek dozwolonych do użytku szkolnego w szkołach średnich, seminaryach nauczycielskich, liceach żeńskich, szkołach przemysłowych i akademiach handlowych.

Cena egzemplarza 3 K.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 22.963. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posady rzeczywistego nauczyciela rzeźby figuralnej w IX. klasie rangi w c. k. szkole zawodowej przemysłu drzewnego w Zakopanem.

Do tej posady przywiązane są pobory, określone ustawą z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 175 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydaci, ubiegający się o tę posadę, mają swe podania, wystosowane do c. k. Rady szkolnej krajowej, należycie udokumentowane i zaopatrzone w dowody ich uzdolnienia, wnieść najpóźniej do 31. maja 1909. O ile są już w służbie nauczycielskiej, winni je wnieść za pośrednictwem swej bezpośredniej władzy przełożonej, która je przedłoży do 8 dni, dodając swą opinię o kwalifikacyi petenta.

Posada będzie obsadzona od 1. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 27. kwietnia 1909.

L. 1086. C. k. Rada szkolna okręgowa w Białej ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki kierującej szkoły 5 klasowej żeńskiej w Kętach z pierwszeństwem dla kandydatek z egzaminem wydziałowym.

2. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej w Oświęcimiu z pierwszeństwem dla kandydatów z egzaminem wydziałowym z grupy III.

3. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole mieszanej w Wilamowicach.

Z poborami IV. klasy płac:

4. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole w Hałcnowie.

5. Na dwie posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Komorowicach.

6. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Brzezince.

7. Na posady nauczycieli w szkołach 2-klasowych w Bestwinie, Brzeszczach i w Osieku

8. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Bestwince, Kalnej, Łękach i w Międzybrodziu.

W szkole 4-klasowej w Hałcnowie jest język wykładowy niemiecki, w innych szkołach język polski.

Kompetujący równocześnie o kilka posad winni o każdą posadę wnieść osobne podanie z dołączeniem wykazu lat służby i tabeli kwalifikacyjnej.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Białej w terminie do 15. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Biała, dnia 18. kwietnia 1909.

L. 853. C. k. Rada szkolna okręgowa w Gorlicach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Bieczu.

B) Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela 2-klasowej szkoły w Kobylance, rządzącej się planem nauki dla szkół 4-klasowych.

3. Na posadę nauczyciela 2-klasowej szkoły w Lipinkach.

Posadę w 5-klasowej szkole męskiej w Bieczu zastrzega się kompetentom z egzaminem wydziałowym z grupy III.

Językiem wykładowym we wszystkich wymienionych szkołach jest język polski.

Termin wnoszenia podań do 15. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Gorlice, dnia 15. kwietnia 1909.

L. 605. C. k. Rada szkolna okręgowa w Łańcucie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich w szkołach 1-klasowych z poborami IV. klasy płac: w Ożannie, Opalenisku, Wulce grodziskiej, Łaszczynach, Węgliskach, Przedmieściu, Medyni łańcuckiej, Rzuchowie, Korniaktowie i Podzwierzyńcu.

W szkołach tych jest język wykładowy polski, a do uzyskania posad w Ożannie i Rzuchowie wymaganą jest także kwalifikacya z języka ruskiego.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną, wykaz lat służby, ewentualnie dekret wymiaru wkładek emerytalnych, nalezy wnosić (o każdą posadę z osobna) za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Łańcucie w terminie do 15. czerwca br.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Łańcut, dnia 15. kwietnia 1909.

L. 1319. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela w szkole 1-klasowej w Rylowej z poborami IV. klasy płac ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Brzesku konkurs.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do 15. czerwca 1909.

W Brzesku, dnia 16. kwietnia 1909.

L. 1108. C. k. Rada szkolna okręgowa w Lisku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w 5-klasowych szkołach męskiej i żeńskiej w Lisku.

2. Na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły żeńskiej w Lisku. Wykładowy język polski.

Kompetentki posiadające egzamin do szkół wydziałowych z grupy I. lub III. będą miały pierwszeństwo.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. czerwca 1909.

Lisko, dnia 19. kwietnia 1909.

L. 750. C. k. Rada szkolna okręgowa w Buczaczu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej im. Kornela Ujejskiego w Buczaczu z językiem wykładowym polskim, z poborami II. klasy płac.

Termin wnoszenia udokumentowanych podań w przepisanej drodze do 15. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Buczacz, dnia 9. kwietnia 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 19.834. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia nowo ustanowionej posady nauczyciela rzymsko-katolickiej religii w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Starym Sączu z prawami i obowiązkami nauczyciela głównego.

Do tej posady jest przywiązana płaca po myśli ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173, dodatek aktywalny w myśl ustawy z dnia 19 lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 i prawo do poboru dodatków pięcioletnich w myśl ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Posada ta będzie na razie nadaną tylko prowizorycznie t. j. z płacą wynoszącą według § 4. ustawy z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174 kwotę 2400 K rocznie, a do obowiązków zamianować się mającego katechety należeć będzie stosownie do jego uzdolnienia także udzielanie nauki przedmiotów świeckich aż do czasu otwarcia własnej szkoły ćwiczeń.

O posadę tę mogą się ubiegać kapłani wykazujący się uzyskaną kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich.

Kompetujący kapłani, którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych były im policzone na posadzie o którą się ubiegają, nie tylko do ogólnej ilości lat służby, lecz także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli postanowień §§ 8. i 9. względnie §§ 13. i 15. przytoczonej ustawy, winni w swych podaniach wyraźnie oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, które można osiągnąć na postawie wspomnianych przepisów tej ustawy.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta i tabelę służbową, sporządzoną w języku niemieckim na przepisanym formularzu, należy wnosić za pośrednictwem swej przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 20. maja 1908.

Zebrane podania przedłożą Rady szkolne okręgowe względnie Dyrekcye szkół średnich i seminaryów nauczycielskich najpóźniej do dnia 31. maja b. r. wypełnwszy poprzednio należycie właściwe rubryki tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 17. kwietnia 1909.

L. 20.378. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia posady rzeczywistego nauczyciela języka niemieckiego w IX. klasie rangi w c. k. szkole przemysłowej w Krakowie.

Do tej posady przywiązane są pobory unormowane ustawą z 19. dnia września 1898 Dz. p. p. Nr. 175, tudzież ustawą z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydaci ubiegający się o powyższą posadę, mają należycie udokumentowane i do c. k. Rady szkolnej krajowej wystosowane podania wnieść za pośrednictwem swej władzy przełożonej do Dyrekcyi c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie do dnia 15. maja 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie dnia 10. kwietnia 1909.

L. 21.776. Celem obsadzenia posady rzeczywistego nauczyciela języków francuskiego i niemieckiego jako przedmiotów głównych w c. k. akademii handlowej we Lwowie w IX. klasie rangi ogłasza się niniejszem konkurs.

Do tej posady przywiązane są pobory unormowane ustawami z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173 i z 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę, mają wnieść podania, zaopatrzone w potrzebne dokumenta, za pośrednictwem swej dyrekcyi przełożonej do 20. maja 1909, wykazując zarazem dowodnie, czy i o ile uczynili zadość obowiązkowi służby wojskowej.

Posada będzie obsadzona od 1. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, 20. kwietnia 1909.

L. 738. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żydaczowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Żydaczowie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w miejscowej 5-klasowej szkole żeńskiej.

2. Na posady nauczycieli religii grecko-katolickiej a) w 5-klasowej szkole mieszanej w Mikołajowie, b) w 5-klasowej szkole męskiej w Rozdole z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu w miejscowej 4-klasowej szkole żeńskiej i c) w 4-klasowej szkole męskiej w Żurawnie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w miejscowej szkole 4-klasowej żeńskiej.

B. Z poborami IV. klasy płac:

3. Na posady nauczycieli kierujących szkół 2-klasowych w Czerteżu i Demni.

4. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Korczówce, Smuchowie i Protesach.

O posady pod 1. 2. mogą kompetować tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli spełniać równocześnie obowiązków duszpasterskich.

W szkołach wymienionych pod 1. i 2. jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę służbową i kwalifikacyjną, należy wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Żydaczów, dnia 5. kwietnia 1909.

L. 666. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jaworowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Nowosiółkach i Podłubach z językiem wykładowym ruskim, z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaworowie do 15. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jaworów, dnia 2. kwietnia 1909.

L. 686. C. k. Rada szkolna okręgowa w Podhajcach ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posady nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Podhajcach z językiem wykładowym polskim, z poborami III. klasy płac. Kompetenci z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z grupy III. będą mieli pierwszeństwo.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Podhajcach w terminie do 15. czerwca 1909 r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Podhajce, dnia 8. kwietnia 1909.

L. 860. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Sączu ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą im. św. Jadwigi w Nowym Sączu.

B) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego i na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Podegrodziu.

O posadę nauczyciela religii mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani księża świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli sprawować obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do 15. czerwca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Nowym Sączu, dnia 6. marca 1909.

L. 1080. C. k. Rada szkolna okręgowa w Wieliczce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac w szkołach z językiem wykładowym polskim:

1. Nauczyciela kierującego w szkole 2-klasowej w Lipniku.
2. Nauczyciela samoistnego w szkole 1-klasowej (z klasami nadetatowemi) w Węglówce.
3. Nauczyciela samoistnego w szkole 1-klasowej w Komornikach

O posady pod 1. i 2. mogą się ubiegać tylko mężczyźni.

Podania zaopatrzone dokumentami i wykazem lat służby należy wnieść w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Wieliczce najpóźniej do 15. czerwca b. r.

Wieliczka, dnia 16. kwietnia 1909.

Ogłoszenia.

W bieżącym roku szkolnym odbędzie się w Tarnowie pod przewodnictwem c. k. krajowego inspektora szkół Tomasza Tokarskiego konferencya, mająca na celu omówienie spraw dydaktycznych i administracyjnych w zakresie nauki ogrodnictwa i pszczelnictwa w szkołach ludowych.

Do udziału w obradach tej konferencyi powołała c. k. Rada szkolna krajowa wszystkich c. k. inspektorów szkolnych okręgowych z rejonów inspekcyjnych I. (krakowskiego) i II. (tarnowsko-rzeszowskiego), a mianowicie z okręgów szkolnych:

I. bialskiego, bocheńskiego, brzeskiego, chrzanowskiego, krakowskiego miejskiego i zamiejskiego, limanowskiego, myślenickiego, nowosandeckiego, nowotarskiego, podgórskiego, wadowickiego, wielickiego i żywieckiego:

II. gorlickiego, grybowskiego, kolbuszowskiego, krośnieńskiego, jasielskiego, mieleckiego, niskiego, pilźnieńskiego, ropczyckiego, rzeszowskiego, strzyżowskiego i tarnobrzeskiego.

Program konferencyi jest następujący:

Obrady rozpoczynać się będą codziennie o godz. 8-mej z rana z następującym porządkiem dziennym:

1. Omówienie rozporządzeń wydanych w sprawie ogrodów szkolnych i praktycznej w nich nauki (rozp. L. 21.966 z r. 1901; L. 45.580 z r. 1904 oraz rezolucya sejmowa z r. 1905 rozp. do L. 18.734 z r. 1906 R. S. kr.) — Referat prof. ks. A. Głodzińskiego.

2. a) Omówienie potrzeb i braków, których zaspokojeniem względnie usunięciem należałoby się zająć w interesie rozwoju ogrodów szkolnych i praktycznej nauki.

b) Jakie są wyniki dotychczasowej działalności komitetów ogrodniczo-pszczelniczych.

c) Pogląd na wyposażenie szkół w ogród i pole w poszczególnych okręgach w zachodniej części kraju. Referat ces. Radcy Józefa Spisa na podstawie odnośnych sprawozdań z poszczególnych okręgów.

3. Jak można skutecznie szerzyć pszczelnictwo pośród nauczycieli. Referat prof. Uniw. i Członka R. sz. k. Dr. Teofila Ciesielskiego.

4. Jak ma działać nauczyciel w szkole i w gminie, aby skutecznie szerzył warzywnictwo i sadownictwo. Jakie ułatwienia mają w tym względzie nauczyciele ze strony towarzystw ogrodniczych. Referaty dyrektora szkoły ogrodniczej W. Maciaszka w sprawie warzywnictwa i referat nauczyciela szkoły ogrodniczej A. Kurowskiego w sprawie sadownictwa.

5. Demonstracye w ogrodzie zakładowym szkoły ogrodniczej.

6. Lekcya praktyczna w ogrodzie szkolnym.

7. Zadania i sposób działania komitetów ogrodniczo-pszczelniczych. Referat prof. ks. A. Głodzińskiego.

8. Zakładanie dopełniających kursów rolniczych i ogrodniczych. Referat prof. ks. A. Głodzińskiego.

Po każdym referacie nastąpi dyskusya szczegółowa.

Termin konferencyi będzie później ogłoszony.

Egzamin na nauczycielki robót ręcznych kobiecych odbędzie się w c. k. seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Krakowie dnia 13. maja br. Termin wnoszenia podań do 10. maja.

W c. k. seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Przemyślu dnia 28. maja. Termin wnoszenia podań do 23. maja b. r.

Do prośby dołączyć należy: a) metrykę urodzenia na dowód ukończonego 18. roku życia; b) ostatnie świadectwo szkolne; c) świadectwo moralności za czas od opuszczenia szkoły aż do egzaminu; d) świadectwo zdrowia wydane przez lekarza urzędowego.

J. E. Pan Minister Robót Publicznych wydał rozporządzeniem z dnia 19. marca 1909 do L. 326—XXI a/12.108 przepisy normujące porządek egzaminów kwalifikacyjnych na nauczycielki szkół kucharstwa i gospodarstwa domowego, znosząc równocześnie wszystkie dawniejsze postanowienia, dotyczące tej sprawy.

W myśl tego rozporządzenia istnieją obecnie dwa seminarya zawodowe, zajmujące się kształceniem nauczycielek kucharstwa i gospodarstwa domowego i uprawnione do odbywania egzaminów kwalifikacyjnych i do wydawania świadectw nauczycielskich dla nauczycielek szkół kucharstwa i gospodarstwa domowego, a to

a) przy szkole kucharskiej stowarzyszenia właścicieli gospod w Wiedniu („Kochschule der Genossenschaft der Gastwirte in Wien“);

b) przy szkole przemysłowej dla dziewcząt („Mädchengewerbeschule“), utrzymywanej przez stowarzyszenie „Vesna“ w Bernie morawskiem (Brunn).

Osoby chcące się poinformować dokładniej o porządku i warunkach tego egzaminu, mogą nabyć rozporządzenie, normujące ten porządek, w osobnej odbitce, znajdującej się na składzie c. k. Wydawnictwa książek szkolnych w Wiedniu (K. k. Schulbücherverlag in Wien).

Wydział szkolny stowarzyszenia gospodniego w Wiedniu otwiera z dniem 20. września 1909 czwarty roczny kurs celem wykształcenia nauczycielek dla szkół gospodarstwa domowego w osobnem dla tego celu istniejącem prywatnem seminaryum nauczycielskiem z prawem publiczności, według planu zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo Robót Publicznych.

Plan ten obejmuje zupełne teoretyczne i praktyczne wykształcenie w gotowaniu, nauce o środkach spożywczych, gospodarstwie domowem, rachunkowości specyalnej, metodyce nauczania i administracyi szkolnej, a wreszcie w hygienie i pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.

Językiem wykładowym jest język niemiecki.

Do przyjęcia na kurs wymagane są:

1. wiek co najmniej 19. lat;
2. obywatelstwo austryackie;
3. ukończenie co najmniej 3-klasowej szkoły wydziałowej;
4. wykazanie praktycznych wiadomości z zakresu gotowania;
5. poddanie się egzaminowi wstępnemu w dniu 18. września 1909, od którego wszakże kandydatki, posiadające patent kwalifikacyjny do szkół pospolitych lub wydziałowych są uwolnione,
6. własnoręcznie skreślony przebieg życia;
7. świadectwo zdrowia.

Nieostemplowane podania należy wnosić najpóźniej do 10. września 1909 do „Direktion der genossenschaftlichen Kochschule und des Seminars in Wien I. Judenplatz Nr. 3/4.“

Świadectwo z ukończonego kursu po odbytym egzaminie przed osobną c. k. Komisyą egzaminacyjną uprawnia do objęcia posady w publicznych szkołach gospodarstwa domowego. Absolwentki są również uzdolnione do objęcia gospodarstwa kuchennego w publicznych i prywatnych zakładach wszelkiego rodzaju jak n. p. w zakładach wychowawczych, w zakładach dla sierót, szpitalach i t. p.

Czesne za naukę wynosi 480 K, wynagrodzenie za materyały do nauki i za wikt (3 razy dziennie, ale tylko w dniach, w których nauka się odbywa) 600 K t. j. razem 1080 K za rok i ma być uiszczane w 8 równych miesięcznych ratach po 135 K.

Niezamożnym a zasługującym na to kandydatkom może c. k. Ministerstwo Robót Publicznych udzielić stypendyum w wysokości 480 K.

O mieszkanie, pranie i wikt w dniach, w których niema nauki szkolnej muszą się kandydatki same postarać. Wydatek na ten cel wyniesie około 500 K.

Bliższych wiadomości udziela powyżej wymieniona dyrekcya.

W c. k. cywilnym pensyonacie dla dziewcząt w Wiedniu, którego głównem zadaniem jest wykształcać nauczycielki dla szkół ludowych tudzież wychowawczynie dla rodzin, zostanie z początkiem r. sz. 1909/10 nadanych jedenaście bezpłatnych miejsc funduszowych.

Do ubiegania się o te miejsca są uprawnione w pierwszym rzędzie sieroty po urzędnikach cywilnych państwowych, a w braku tychże także córki urzędników.

Podania wnosić należy najpóźniej do dnia 15. maja b. r. do Przełożeństwa c. k. cywilnego pensyonatu dla dziewcząt w Wiedniu (VIII. Josefstädterstrasse Nr. 39). Bliższych informacyi można zasięgnąć w Dyrekcyach seminaryów nauczycielskich żeńskich.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. Nr. 14.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 14. maja 1909.

L. 20.208.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych w sprawie uwidaczniania w relacyach i wykazach nazwisk rodowych nauczycielek.

C. k. Rady szkolne okręgowe przedkładając sprawy personalne nauczycielek zamężnych podają przeważnie tylko nazwiska, do których nauczycielki te nabyły prawa przez zamążpójście.

Dla usunięcia wątpliwości, czy nauczycielka, o którą w danym przypadku chodzi, jest nauczycielką znaną c. k. Radzie szkolnej krajowej pod dawnem nazwiskiem, od czego nieraz zależy należyte ocenienie oraz szybsze załatwienie sprawy, pożądaną jest rzeczą, aby krajowej Radzie szkolnej znanem było nazwisko rodowe tej nauczycielki. Poleca się przeto Radom szkolnym okręgowym, aby we wszystkich sprawozdaniach, przedkładanych c. k. Radzie szkolnej krajowej, jakoteż w dołączanych do nich tabelach osobowych, tabelach kwalifikacyjnych i w innych wykazach, stale uwidaczniały obok nazwiska, które nauczycielka nosi po mężu, również i rodowe jej nazwisko.

Polecenie to obowiązuje także wszystkie Zarządy szkół i miejscowe Rady szkolne, którym należy je bezzwłocznie udzielić do wiadomości i ścisłego zastosowania się.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 25. kwietnia 1909.

Za c. k. Namiestnika:

Dembowski w. r.

L. 19.716.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych w sprawie ogłaszania w Dzienniku urzędowym Rady szkolnej krajowej wolnych posad nauczycieli tymczasowych.

C. k. Rada szkolna krajowa zauważyła, że abituryenci i abituryentki seminaryów nauczycielskich złożywszy egzamin dojrzałości, wnoszą podania o posady nauczycielskie do c. k. Rad szkolnych okręgowych nie mając przeważnie informacyi, czy w danym okręgu wakują istotnie posady nauczycieli tymczasowych. Rady szkolne okręgowe nieraz zwlekają dłuższy czas z odmownem załatwieniem podań, pomimo braku wolnych posad i zatrzymują dłużej te podania, zwłaszcza o ile chodzi o abituryentów wykazujących się lepszemi świadectwami dojrzałości, kierując się zamiarem, aby na wypadek opróżnienia się posady w czasie feryi głównych, mieć do dyspozycyi należycie uzdolnionych kompetentów. Zdarza się więc, że kandydaci (kandydatki) dopiero we wrześniu, a nawet i później dowiadują się, że nie mogą liczyć na uzyskanie posady w danym okręgu i muszą w późniejszej porze ponawiać starania o miejsce w innym okręgu, zazwyczaj znowu bez wszelkiej rękojmi, czy są widoki uwzględnienia prośby.

Ta praktyka, powtarzająca się co roku, naraża z jednej strony abituryentów na zwłokę w rozpoczęciu służby i na straty materyalne, z drugiej strony zaś powoduje, że w niejednym okręgu posady pozostają nieobsadzone i z konieczności bywają nadawane kandydatom nie posiadającym przepisanej kwalifikacyi.

Celem zapobieżenia tym niedogodnościom poleca się c. k. Radom szkolnym okręgowym, aby co roku w miesiącu czerwcu względnie lipcu nadsyłały Redakcyi Dziennika urzędowego c. k. Rady szkolnej krajowej stylizowane w formie konkursu ogłoszenia o przypuszczalnej ogólnej ilości posad nauczycieli (nauczycielek) tymczasowych, które wypadnie obsadzić z początkiem przyszłego roku szkolnego. W ogłoszeniach tych należy podawać:

a) ile jest wolnych posad według kategoryi szkół,

b) co do szkół 1-klasowych ile jest posad samoistnych i podwładnych,

c) dla ilu z tych posad wymagany jest język wykładowy polski a dla ilu ruski,

d) w ilu z danych szkół udziela się ewentualnie nauki drugiego języka krajowego,

c) wreszcie do ilu posad przywiązane jest wolne mieszkanie dla nauczyciela tymczasowego.

Kandydaci i kandydatki mogą w swych prośbach powoływać się na ogłoszenie umieszczone w Dzienniku urzędowym, c. k. Rady szkolne okręgowe zaś będą przedewszystkiem uwzględniały podania abituryentów i abituryentek publicznych seminaryów nauczycielskich, następnie podania abituryentek seminaryów prywatnych a w końcu eksternistów i eksternistek.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 1. maja 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski.

L. 21.998.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych i Zarządów szkół ludowych w sprawie kursu gospodarstwa domowego dla nauczycielek publicznych szkół ludowych wiejskich.

Okólnikiem z dnia 25. marca 1909 L. 14.292 ogłoszonym w Nr. 10. Dziennika urzędowego, zapowiedziała c. k. Rada szkolna krajowa urządzenie kursu gospodarstwa wiejskiego dla 15. nauczycielek w szkole zawodowej w Pietryczach. Ponieważ okazało się, że umieszczenie takiej liczby nauczycielek w Pietryczach wśród obecnych warunków natrafiłoby na znaczne trudności, przeto Wydział krajowy odezwą z dnia 17. kwietnia 1909 L. 41.073 oznajmił, że wskutek jego zabiegów odstąpił Tadeusz hr. Dzieduszycki w swoich dobrach Zarzecze, w powiecie jarosławskim, zupełnie odpowiedni piątrowy budynek na umieszczenie projektowanego kursu.

Zawiadamia się zatem interesowane nauczycielki, że zapowiedziany przytoczonym na wstępie okólnikiem kurs z niezmienionym programem i pod kierownictwem dyrektorki szkoły gospodarstwa wiejskiego w Pietryczach, odbędzie się w czasie od 1. lipca do 15. września 1909 zamiast w Pietryczach w Zarzeczu, oddalonem o 12 km. od Jarosławia.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 3. maja 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 18. kwietnia b. r. raczył najmiłościwiej zamianować Tadeusza Lewickiego, radcę szkolnego i profesora c. k. gimnazyum V. we Lwowie, przydzielonego do służby w c. k. Radzie szkolnej krajowej. c. k. krajowym inspektorem szkół, a J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty przydzielił go do służby w galicyjskiej c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 21. marca b. r. raczył najmiłościwiej zamianować ks. dr. Antoniego Bystrzonowskiego, profesora religii rzym. kat. c. k. gimnazyum V. w Krakowie, przydzielonego do c. k. gimnazyum św. Anny w Krakowie, nadzwyczajnym profesorem teologii pastoralnej c. k. Uniwersytetu jagiellońskiego w Krakowie.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował Adolfa Bilgera, zastępcę nauczyciela w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Zaleszczykach, nauczycielem szkoły ćwiczeń w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Krośnie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

Maksymiliana Widricha i Jana Pokornego na delegatów Rady powiatowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bohorodczanach;

Juliusza Drancza na reprezentanta religii izraelickiej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Trembowli;

Władysława Roszka nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Olczy na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowymtargu.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Władysława Schustera nauczycielem 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej w Radziechowie;

Paulinę Mrozowską nauczycielką kierującą 6-klasowej szkoły żeńskiej w Bolechowie;

ks. Wincentego Niemca nauczycielem religii rzym. kat. 6-klasowej szkoły męskiej w Zbarażu;

Piotra Krajczyka nauczycielem 5-klasowej szkoły męskiej w Borysławiu;

Eugeniusza Dzusia nauczycielem 5-klasowej szkoły męskiej w Jaworznie;

Matyldę Schutterównę nauczycielką 5-klasowej szkoły w Szczercu;

Edwarda Hannytkiewicza nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły męskiej im. św. Szczepana w Krakowie;

Juliana Krókowskiego nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły męskiej im. Jachowicza w Krakowie;

Adolfa Ambroza nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły w Bukaczowcach;

Maryę Ochalską nauczycielką 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową w Wieliczce;

Mikołaja Jawnego nauczycielem 4-klasowej szkoły w Łanczynie;

Zofię Jaroszównę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Inwałdzie;

Józefa Mroza nauczycielem 4-klasowej szkoły w Lanckoronie;

Julię Mayerównę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Sierszy;
Andrzeja Rączkę nauczycielem 4-klasowej szkoły w Jodłowej;
Daniela Stelmaszczuka nauczycielem i Maryę Ostrowerchównę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Witkowie nowym;
Emilię Szewczykównę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Spytkowicach;
Honoratę Langową nauczycielką 3-klasowej szkoły w Zubrzy.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Jakóba Kulę w Tarnowcu; Józefa Morawskiego w Przytkowicach; Aleksandra Krępuszewskiego w Zazdrości; Juliana Siereckiego w Hawryłówce; Alojzego Liskowackiego w Borowej Górze.

Nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Annę Bryzkównę w Frydrychowicach; Monikę Wyrobiszównę w Lenczach; Józefę Nagajównę w Kułaczkowcach.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Karolinę Daczyszynową w Hankowicach; Maryę Hołujównę w Męcinie małej; Teodora Pawluka w Opłucku; Stanisławę Wilhelmównę w Milatynie nowym; Stefana Hawryszczuka w Mukaniu; Teklę Trembicką w Dobkowicach, Pawła Konenkę w Korszyłówce; Jana Stasika w Marcówce; Czesława Pawlika w Sułkowicach na przysiółku „Bolęcina"; Stanisława Kruczkowskiego w Grabowej; Olgę Maciałkową w Narolu wsi; Zofię Bodurkiewiczównę w Czyżówce.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Rozalię Betlejównę nauczycielkę 5-klasowej szkoły żeńskiej w Brzesku na równorzędną posadę do 5-klasowej szkoły w Makowie;
Kazimierza Mierzwińskiego nauczyciela kierującego i Franciszkę Mierzwińską nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Wojakowej na równorzędne posady do 2-klasowej szkoły w Maszkienicach;
Józefa Parę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Maszkienicach na równorzędną posadę do 2 klasowej szkoły w Wojakowej;
Bronisławę Rydarowską nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Maszkienicach na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Jasieniu;
Eleonorę Zakrzewską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Klusowie na posadę nauczycielki do 2-klasowej szkoły w Podjarkowie;
Augustyna Połomskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Górkach na równorzędną posadę do szkoły w Gwoźdźcu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Józefa Jaworskiego nauczyciela 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej w Samborze w stan spoczynku.

Z m a r l i:

Roman Ciszewski stały nauczyciel 4-klasowej szkoły męskiej im. Ces. Elżbiety we Lwowie, zmarł dnia 24. kwietnia b. r.;
Stanisław Żebrowski tymczasowy nauczyciel 4-klasowej szkoły pospolitej męskiej połączonej z wydziałową im. św. Stanisława Kostki w Przemyślu, zmarł dnia 30. kwietnia b. r. w 25. roku życia a w 6. roku służby;

Stefan Wiśnicki tymczasowy nauczyciel 5-klasowej szkoły w Wiśniczu nowym w okręgu bocheńskim, zmarł dnia 6. kwietnia b. r.:

Stefan Piechnik stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Wolicy w okręgu krakowskim zamiejskim, zmarł dnia 29. kwietnia b. r. w 44. roku życia a w 17. roku służby;

Olga Steciakówna tymczasowa nauczycielka szkoły 5-klasowej żeńskiej w Dobromilu; urodzona 27. listopada 1875 w Krakowie, zmarła dnia 23. kwietnia 1909 w 16. roku służby.

Ordynaryat biskupi grecko-katol. obrządku w Przemyślu zamianował na bieżący okres funkcyjny, t. j. na czas od r. 1908/9 do końca roku szkolnego 1910/11, swym komisarzem do egzaminu z nauki religii przy komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Samborze ks. Hilarego Gmytryka, katechetę c. k. gimnazyum w Samborze.

C. k. Rada szkolna krajowa ustanowiła:

posadę nauczyciela religii izraelickiej w 4-klasowej szkole żeńskiej im. Reja we Lwowie;

posadę nauczyciela religii izraelickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Mickiewicza w Rzeszowie.

Organizacya szkół.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 21. kwietnia b. r. l. 15.155 nadał na rok szkolny 1908/9 klasom I. II. III. i V. do VIII. prywatnego gimnazyum żeńskiego im. król. Jadwigi w Krakowie prawo publiczności oraz prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania świadectw dojrzałości mających ważność publiczną.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 21. kwietnia b. r. l. 15.156 nadał na rok szkolny 1908/9 klasie I. oraz klasom V. do VIII. pierwszego prywatnego gimnazyum żeńskiego w Krakowie prawo publiczności oraz prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania świadectw dojrzałości mających ważność publiczną.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 21. kwietnia b. r. l. 15.157 nadał na rok szkolny 1908/9 prywatnemu gimnazyum żeńskiemu Heleny Strażyńskiej w Krakowie prawo publiczności oraz prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania świadectw dojrzałości mających ważność publiczną.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:

l. 22.357 1-klasową szkołę w Wistowicach w okręgu rudeckim;

l. 22.531 1-klasową szkołę w Kębłowie w okręgu mieleckim;

l. 22.530 1-klasową szkołę w Nowosiółkach przednich w okręgu rawskim;

l. 22.672 1-klasową szkołę w Wiktorowce w okręgu brzeżańskim;
l. 22.676 1-klasową szkołę w Łomnej w okręgu bocheńskim;
l. 22.984 1-klasową szkołę w Olesinie w okręgu brzeżańskim;
l. 22.985 1-klasową szkołę w Choroścu w okręgu brzeżańskim;
l. 22.986 1-klasową szkołę w Nadorożniowie w okręgu brzeżańskim;
l. 23.220 1-klasową szkołę w Borownie w okręgu bocheńskim;
l. 23.466 drugą 1-klasową szkołę w Ispasie w okręgu kołomyjskim;
l. 23.545 1-klasową szkołę w Rudzie w okręgu ropczyckim;
l. 23.978 1-klasową szkołę w Jodłówce tuchowskiej w okręgu tarnowskim.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:

l. 22.939 dobudowę sali naukowej do budynku szkolnego w Woli pełkińskiej w okręgu jarosławskim;
l. 23.234 budowę 2-klasowej szkoły w Olejowie w okręgu zborowskim;
l. 23.358 budowę 2-klasowej szkoły w Tetewczycach w okręgu kamioneckim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała bezprocentowe pożyczki na budowę szkół:

gminie Mszanka w okręgu gorlickim w kwocie 6000 K; gminie Jelna w okręgu nowosandeckim w kwocie 2000 K.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 1055. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

a) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę dyrektora i trzech nauczycieli z egzaminem wydziałowym z I., II. i III. grupy w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą im. Ces. Fr. Józefa I. w Przemyślu.

2. Na posadę nauczyciela religii rz. kat., na posadę nauczyciela religii gr. kat. i na posadę nauczyciela religii izraelickiej w wymienionej wyżej szkole.

3. Na posadę nauczyciela religii rz. kat, gr. kat. i izraelickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Ces. Fr. Józefa I. w Przemyślu.

b) Z poborami III. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela religii rz. kat. 4-klasowej szkoły mieszanej w Niżankowicach.

Obowiązkiem nauczycieli religii w Przemyślu będzie udzielać nauki religii w miarę potrzeby także w innych szkołach ludowych w Przemyślu, a nauczyciela

religii w Niżankowicach nauczać religii rz. kat. także w szkołach należących do rzym. kat. parafii w Niżankowicach.

Językiem wykładowym we wszystkich powyższych szkołach jest język polski.

Od kompetentów (tek) ubiegających się o posady w szkołach wydziałowych w Przemyślu wymaga się patentu do szkół wydziałowych z językiem wykładowym polskim, tudzież uzdolnienia do udzielania nauki drugiego języka krajowego.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby przedetatowej, względnie dekretem wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przemyślu najpóźniej do dnia 30. czerwca b. r.

Podania po terminie wniesione i nie zaopatrzone w potrzebne dokumenta lub nie odpowiadające warunkom konkursu nie będą brane pod rozwagę.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyśl, dnia 26. kwietnia 1909.

L. 534. C. k. Rada szkolna okręgowa w Krośnie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z poborami II. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycielek 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z 3-klasową szkołą wydziałową żeńską w Krośnie, z kwalifikacyą do szkół ludowych pospolitych, z uzdolnieniem do udzielania nauki języka niemieckiego. Pierwszeństwo mieć będą kandydatki z kwalifikacyą do szkół wydziałowych.

II. Z poborami IV. klasy płac:

2. Na trzy posady nauczycieli 5-klasowej szkoły męskiej w Korczynie. Pierwszeństwo zastrzega się kandydatom z kwalifikacyą do szkół wydziałowych.

3. Na posady samoistnych nauczycieli szkół 1-klasowych w Barwinku, Czarnorzekach, Myscowej i Polanach.

4. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Bóbrce, Potoku, Krasnej i Tylawie.

W szkołach w Krośnie, Korczynie, Bóbrce i Potoku językiem wykładowym jest język polski, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić w drodze właściwej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Krośnie w terminie do 30. czerwca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Krosno, dnia 3. maja 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 22.963. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posady rzeczywistego nauczyciela rzeźby figuralnej w IX. klasie rangi w c. k. szkole zawodowej przemysłu drzewnego w Zakopanem.

Do tej posady przywiązane są pobory, określone ustawą z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 175 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydaci, ubiegający się o tę posadę, mają swe podania, wystosowane do c. k. Rady szkolnej krajowej, należycie udokumentowane i zaopatrzone w dowody ich uzdolnienia, wnieść najpóźniej do 31. maja 1909. O ile są już w służbie nauczycielskiej, winni je wnieść za pośrednictwem swej bezpośredniej władzy przełożonej, która je przedłoży do 8 dni, dodając swą opinię o kwalifikacyi petenta.

Posada będzie obsadzona od 1. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 27. kwietnia 1909.

L. 1086. C. k. Rada szkolna okręgowa w Białej ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki kierującej szkoły 5-klasowej żeńskiej w Kętach z pierwszeństwem dla kandydatek z egzaminem wydziałowym.

2. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej w Oświęcimiu z pierwszeństwem dla kandydatów z egzaminem wydziałowym z grupy III.

3. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole mieszanej w Wilamowicach.

Z poborami IV. klasy płac:

4. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole w Hałcnowie.

5. Na dwie posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Komorowicach.

6. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Brzezince.

7. Na posady nauczycieli w szkołach 2-klasowych w Bestwinie, Brzeszczach i w Osieku.

8. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Bestwince, Kalnej, Łękach i w Międzybrodziu.

W szkole 4-klasowej w Hałcnowie jest język wykładowy niemiecki, w innych szkołach język polski.

Kompetujący równocześnie o kilka posad winni o każdą posadę wnieść osobne podanie z dołączeniem wykazu lat służby i tabeli kwalifikacyjnej.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Białej w terminie do 15. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Biała, dnia 18. kwietnia 1909.

L. 853. C. k. Rada szkolna okręgowa w Gorlicach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Bieczu.

B) Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela 2-klasowej szkoły w Kobylance, rządzącej się planem nauki dla szkół 4-klasowych.

3. Na posadę nauczyciela 2-klasowej szkoły w Lipinkach.

Posadę w 5-klasowej szkole męskiej w Bieczu zastrzega się kompetentom z egzaminem wydziałowym z grupy III.

Językiem wykładowym we wszystkich wymienionych szkołach jest język polski.

Termin wnoszenia podań do 15. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Gorlice, dnia 15. kwietnia 1909.

L. 1319. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela w szkole 1-klasowej w Rylowej z poborami IV. klasy płac ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Brzesku konkurs.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do 15. czerwca 1909.

W Brzesku, dnia 16. kwietnia 1909.

L. 785. C. k. Rada szkolna okręgowa w Starym Samborze ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii gr. kat. w 4-klasowej szkole męskiej w Chyrowie z poborami III. klasy płac, z obowiązkiem udzielania nauki religii w miejscowej 4-klasowej szkole żeńskiej, tudzież w 1-klasowych szkołach w Polanie i w Słochyniach.

O posadę tę mogą się tylko ubiegać kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni. Posady tej nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do tut. c. k. Rady szkolnej okręgowej najpóźniej do końca czerwca b. r.

Stary Sambor, dnia 28. kwietnia 1909.

Ogłoszenia licytacyi.

L. 1045. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły murowanej parterowej w gminie Tuszów narodowy w okręgu mieleckim, mieszczącej w sobie trzy sale naukowe i mieszkanie dla nauczyciela składające się z dwóch pokoi i kuchni, ogłasza się licytacyę przez pisemne oferty, które wnosić należy do 29. maja 1909 do godziny 11. przed południem do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Mielcu.

Kwota kosztorysowa wynosi 24.596 K 67 h, koszta budowy budynku 23.068 K 67 h, piwnicy 1528 K 08 h.

Plany i kosztorys przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej względnie w ekspedycie c. k. Starostwa w Mielcu każdego dnia przed południem.

Oferenci winni złożyć wadyum w wysokości 5% ceny kosztorysowej.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Mielec, dnia 26. kwietnia 1909.

L. 797. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły 2-klasowej murowanej w Tokarni w okręgu myślenickim, ogłasza się niniejszem licytacyę przez pisemne oferty, które wnosić należy do dnia 20. maja b. r. do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Myślenicach.

Do ostemplowanej oferty należy dołączyć 5% wadyum ogólnych kosztów budowy które wynoszą 19.438 K 19 h, tudzież deklaracyę, że oferentowi znane są szczegółowe i ogólne warunki budowy, i że obowiązuje się te warunki w zupełności wykonać.

Plan i kosztorys tej budowy przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Myślenicach w godzinach urzędowych.

Przedsiębiorstwo budowy oddane będzie temu oferentowi, który poda najwyższy opust z ceny kosztorysowej i będzie zasługiwał na zaufanie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej

Myślenice, dnia 20. kwietnia 1909.

L. 904. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy murowanej szkoły 2-klasowej w Presowcach w okręgu zborowskim o dwóch salach naukowych i mieszkaniu dla nauczyciela kierującego, składającem się z 2 pokoi, kuchni, spiżarni i piwnicy, ogłasza się niniejszem licytacyę za pomocą pisemnych ofert, które należy wnosić do dnia 21. maja b. r. do godziny 12. w południe do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zbrorowie.

Cena kosztorysowa wynosi 14.322 K 34 h. Do ofert należycie ostemplowanych ma być dołączone 5% wadyum i deklaracya, że oferentowi znane są szczegółowe i ogólne warunki budowy i że obowiązuje się warunki te w zupełności wykonać.

Plan i kosztorys przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zborowie w godzinach urzędowych.

Oferty poźniej wniesione lub nieodpowiadające warunkom nie będą uwzględnione.

Zborów, dnia 20. kwietnia 1909.

L. 1356. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły murowanej parterowej w Jaworsku w okręgu brzeskim, mieszczącej w sobie wedle planów przyjętych przez strony konkurencyjne, dwie sale naukowe i mieszkanie dla nauczyciela oraz piwnicę, ogłasza się niniejszem licytacyę za pomocą pisemnych ofert, które mają być wniesione do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku najpóźniej do końca maja 1909.

Koszta budowy przyjęto w kwocie 19.306 K 28 h.

Plan i kosztorys na tę budowę można przejrzeć w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku w godzinach urzędowych.

Oferent obowiązany jest złożyć 5% wadyum i deklaracyę, że znane mu są warunki budowy i że obowiązuje się w myśl zatwierdzonych planów wspomnianą budowę wykonać w terminie bliżej oznaczyć się mającym.

W Brzesku, dnia 28. kwietnia 1909.

Ogłoszenia.

Konferencya w sprawach dydaktycznych i administracyjnych w zakresie nauki ogrodnictwa i pszczelnictwa w szkołach ludowych, której program ogłoszono w Nr. 13. Dziennika urzędowego z dnia 4. maja b. r. odbędzie się w Tarnowie w dniach 24, 25. i 26. maja b. r.

Stosownie do rozporządzenia c. k. Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 2. marca 1908 l. 30, odbędzie się w Stacyi doświadczalnej dla gorzelnictwa i przemysłów pokrewnych przy c. k. państwowej szkole przemysłowej w Krakowie w dniach od 12. do 26. lipca b. r. dwutygodniowy kurs dla przeróbki owoców.

Nauka na tym kursie obejmować będzie:

1. Zbieranie, sortowanie, pakowanie, przechowywanie owoców.
2. Umiejętne zasady konserwowania owoców.
3. Mikrobiologię fermentacyjną.
4. Wyrób marmolad, galaret, konserw, soków owocowych, win owocowych, napojów bezalkoholowych, wódek owocowych i octu.
5. Ćwiczenia w pracowni chemicznej, bakteryologicznej i owocowej.
6. Wycieczki do pobliskich zakładów przerabiających owoce.

W kursie uczestniczyć mogą zarówno mężczyźni jak i kobiety, razem w liczbie 20.

Opłata wynosi 10 K, dla kandydatów z innych państw 20 K. W wypadkach zasługujących na uwzględnienie mogą być kandydaci tutejsi uwolnieni od połowy lub całej opłaty.

Zgłoszenia przyjmuje kierownictwo Stacyi doświadczalnej dla gorzelnictwa i przemysłów pokrewnych (Kraków, Gołębia l. 20 I. p.).

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 26. kwietnia b. r. l. 1043 podaje się do wiadomości, że nazwa miejscowości Humpoletz w Czechach brzmi po niemiecku również Humpoletz.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada

Rok XIII. Nr. 15.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 26. maja 1909.

Wiadomości osobiste.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała Stanisławowi Albertiemu, profesorowi c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie, posadę rzeczywistego nauczyciela technologii chemicznej w c. k. szkole przemysłowej w Krakowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała dr. Tadeusza Nowosielskiego, zastępcę nauczyciela w c. k. I. szkole realnej w Krakowie, nauczycielem rzeczywistym chemii, mineralogii i chemii rolniczej w c. k. szkole przemysłowej w Krakowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała Leona Silbermanna, rzeczywistego nauczyciela c. k. szkoły realnej w Jarosławiu, przydzielonego do c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie, nauczycielem rzeczywistym mechaniki teoretycznej i budowniczej tudzież encyklopedyi maszyn w c. k. szkole przemysłowej w Krakowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała dr. Teodora Mianowskiego, zastępcę nauczyciela w c. k. gimnazyum IV. we Lwowie, rzeczywistym nauczycielem w c. k. gimnazyum V. we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Annę Dobrzycką nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Zelczynie na równorzędną posadę do szkoły w Lasku;

Eugenię Abrahamównę nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Lasku na równorzędną posadę do szkoły w Zelczynie.

Zmarli:

Stanisława Kaczorowska tymczasowa nauczycielka 1-klasowej szkoły w Broszniowie w okręgu dolińskim, zmarła dnia 29. kwietnia b. r. w pierwszym roku służby;

Amalia Kozłowska stała nauczycielka 1-klasowej szkoły w Przedbórzu w okręgu jaworowskim, zmarła dnia 15. kwietnia b. r.;

Jan Rottenberg stały nauczyciel 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej w Buczaczu, zmarł dnia 3. maja b. r. w 42. roku życia;

Jan Stasiaczek tymczasowy nauczyciel szkoły 4-klasowej w Czchowie w okręgu brzeskim, zmarł 7. maja 1909 w 25. roku życia a w trzecim roku służby;
Jadwiga Korecka stała nauczycielka 1-klasowej szkoły w Bystrowicach w okręgu jarosławskim, zmarła dnia 28. kwietnia b. r. w 28. roku życia a w dziewiątym roku służby;
Wanda Sawczukówna stała nauczycielka 1-klasowej szkoły w Miliku w okręgu nowosandeckim, zmarła dnia 25. kwietnia 1909 w 27. roku życia a w ósmym roku służby.
Bazyli Soroczko stały nauczyciel 2-klasowej szkoły w Dubie w okręgu dolińskim, zmarł dnia 9. maja b. r. w 31. roku życia a w ósmym roku służby.

Remuneracye za staranne prowadzenie ogrodu szkolnego otrzymali następujący nauczyciele:

1. Szymon Gnicki nauczyciel kierujący 4-klasowej szkoły w Uściu biskupiem (okręg Borszczów);
2. Zenon Hruszkiewicz nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Zalesiu (Borszczów);
3. Władysław Freindorf nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Oleszycach starych (Cieszanów);
4. Józef Świerk nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Moszczenicy (Gorlice);
5. Teofil Słowikowski nauczyciel 1-klasowej szkoły w Lublicy (Jasło);
6. Helena Styrecka nauczycielka 1-klasowej szkoły w Burczycach (Sambor);
7. Paweł Litwin nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Supranówce (Skałat);
8. Franciszek Gancarz nauczyciel szkoły 1-klasowej w Zawadzie (Tarnów);
9. Józef Kotowicz nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Hnizdyczowie (Żydaczów).

Nadto przyznała c. k. Rada szkolna krajowa zasiłki po 100 K na poparcie działalności komitetów ogrodniczo-pszczelniczych w okręgach: borszczowskim, gródeckim, kolbuszowskim, łańcuckim, niskim, przeworskim i rzeszowskim.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniem do l. 26.627 gminę Sosnowice w okręgu wadowickim z zakresu szkolnego w Pobiedrze i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Sosnowicach.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:
l. 24.371 1-klasową szkołę w Kondratowie w okręgu tureckim;
l. 24.372 1-klasową szkołę w Radyczu w okręgu tureckim;
l. 24.628 1-klasową szkołę w Łuhach w okręgu dolińskim;
l. 24.808 1-klasową szkołę w Zawalu w okręgu borszczowskim;
l. 24.811 1-klasową szkołę w Tokach w okręgu jasielskim;

l. 25.114 1-klasową szkołę w Sułkowie w okręgu wielickim;
l. 25.528 1-klasową szkołę w Budzynie w okręgu tłumackim;
l. 25.666 1-klasową szkołę w Annówce w okręgu stryjskim;
l. 25.833 1-klasową szkołę w Łodzince dolnej w okręgu dobromilskim;
l. 25.838 1-klasową szkołę w Kocierzu ad Moszczanica w okręgu żywieckim;
l. 26.126 1-klasową szkołę w Jamnie górnej w okręgu dobromilskim;
l. 26.473 1-klasową szkołę w Monowicach w okręgu bialskim.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 23.469 budowę 4-klasowej szkoły w Iwanowcach w okręgu kołomyjskim;
l. 24.125 budowę 1-klasowej szkoły w Obarzańcach w okręgu tarnopolskim;
l. 24.826 budowę 1-klasowej szkoły w Smolance w okręgu tarnopolskim;
l. 25.051 budowę 1-klasowej szkoły w Zimnowódce w okręgu lwowskim zamiejskim;
l. 25.118 budowę 4-klasowej szkoły w Czarnołożcach w okręgu tłumackim;
l. 25.215 budowę 1-klasowej szkoły w Majdanie w okręgu stanisławowskim;
l. 25.217 budowę 1-klasowej szkoły w Czerniejowie w okręgu stanisławowskim;
l. 25.444 budowę 4-klasowej szkoły w Przewrotnem w okręgu rzeszowskim;
l. 25.904 rozszerzenie budynku szkolnego w Libiążu małym w okręgu chrzanowskim;
l. 26.140 budowę 2-klasowej szkoły w Horodysławicach w okręgu bobreckim;
l. 26.144 budowę 2 klasowej szkoły w Radziechowach w okręgu żywieckim;
l. 26.325 budowę 1-klasowej szkoły w Pewli małej w okręgu żywieckim;
l. 26.421 budowę 1-klasowej szkoły w Kobylnicy wołoskiej w okręgu jaworowskim;
l. 28.321 budowę 4-klasowej szkoły w Królówce w okręgu bocheńskim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała gminie Siemakowce w okręgu kołomyjskim bezprocentową pożyczkę w kwocie 10.000 K na budowę szkoły.

Książki szkolne i do bibliotek.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Dr. Ignacy Petelenz. Zoologia dla klas wyższych szkół średnich. Wydanie trzecie. We Lwowie. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych" w poczet książek dozwolonych do użytku szkolnego.

Cena egzemplarza 3 K.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę pod tytułem „Читанка для II. року учительских семинарий. Уложив О. Барвіньский. Львів 1909. Накладом ц. к. Видавництва шкільних книжок" w poczet książek dozwolonych do użytku w seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich, w których udziela się języka ruskiego jako obowiązkowego przedmiotu naukowego.

Cena egzemplarza oprawnego 2 korony 50 h.

C. k. Rada szkolna krajowa zaleca do bibliotek dla młodzieży szkół ludowych i na nagrody pilności książeczkę Antoniego Zielińskiego pod tytułem „Dwie drogi“.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 24.852. Celem obsadzenia posady dyrektora c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie w VII. a względnie w VI. klasie rangi ogłasza się niniejszem konkurs.

Do tej posady przywiązane są pobory unormowane ustawą z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 175, tudzież ustawą z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydaci ubiegający się o powyższą posadę, winni podania, zaopatrzone w potrzebne dokumenta, wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 20. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 12. maja 1909.

Wskutek prośby Zarządu głównego Towarzystwa Szkoły ludowej w Krakowie ogłasza się następujący konkurs:

W gimnazyum realnem Towarzystwa Szkoły ludowej w Białej będzie obsadzona jedna posada nauczyciela filologii klasycznej od września b. r.

Kandydaci mogący się wykazać pełną kwalifikacyą nauczycielską oraz przynajmniej jednoroczną praktyką w zawodzie, zechcą podania swe, należycie udokumentowane, przesłać najpóźniej do końca maja b. r. do Zarządu głównego Towarzystwa Szkoły ludowej w Krakowie przy ul. Floryańskiej l. 15.

Do tej posady przywiązana jest płaca roczna 2800 K, dodatek aktywalny 840 K, pierwsze trienium z góry (od chwili objęcia posady) 400 K, dalsze trienia po 250 K. Zarząd główny T. S. L. wyjednywa u władz szkolnych urlopy dla kandydatów, którzy pozostają na etacie rządowym z zastrzeżeniem prawa do pięcioleci i emerytury.

L. 2065. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie z poborami I. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły pospolitej męskiej im. św. M. Magdaleny we Lwowie, z dodatkiem na mieszkanie w kwocie 960 K.

Zarazem ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa konkurs na taką samą posadę w innej szkole ludowej we Lwowie mogącą się przy tej sposobności opróżnić.

2. Na trzy posady stałych nauczycieli szkół pospolitych:

a) w szkole 4-klasowej pospolitej męskiej im. św M. Magdaleny;

b) w szkole 4 klasowej pospolitej męskiej im. Ces. Elżbiety;

c) w szkole 4-klasowej pospolitej męskiej im. Czackiego.

Zarazem ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa konkurs na takie same posady w innych szkołach ludowych mogące się przy tej sposobności opróżnić.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe i tabelę kwalifikacyjną należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie w terminie do 30. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

We Lwowie, dnia 3. maja 1909.

L. 421. C. k. Rada szkolna okręgowa w Drohobyczu ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycielskich w szkołach 1-klasowych z poborami IV. klasy płac: w Bolechowcach, w Rychcicach po stronie ruskiej i w Bystrzycy.

Językiem wykładowym we wszystkich wymienionych szkołach jest język ruski.

Termin wnoszenia podań za pośrednictwem władzy przełożonej do 15. lipca 1909.

Drohobycz, dnia 10. maja 1909.

L. 1535. C. k. Rada szkolna okręgowa w Turce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Turce.

B) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady samoistnych nauczycieli 1-klasowych szkół w Dydiowej, Jabłonowie, Komarnikach, Krywce, Łosińcu, Matkowie, Rosochaczu, Szandrowcu, Tarnawie wyżnej i Tureczkach niżnych.

W szkole w Turce jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Nauczyciele starsi latami służby, ubiegający się o posady w klasie IV. płac, mogą liczyć już przy nominacyi na średni, względnie najwyższy stopień płacy.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Turce w terminie do 15. lipca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Turce, dnia 13. maja 1909.

L. 533. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przeworsku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela samoistnego w szkole 1-klasowej w Widaczowie z językiem wykładowym polskim, z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przeworsku do 15. lipca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przeworsk, dnia 9. maja 1909.

L. 689. Celem stałego obsadzenia ogłasza się konkurs na następujące posady nauczycielskie w okręgu szkolnym brodzkim:

A) Z poborami III. klasy płac:

I. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole mieszanej w Łopatynie.

B) Z poborami IV. klasy płac:

II. Na posady nauczycieli w szkołach 4-klasowych w Toporowie i Podkamieniu, tudzież w szkole 2-klasowej w Berlinie.

III. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych: w Baryłowie, Bielawcach, Czystopadach, Grzymałówce, Hołubicy, Klekotowie, Kutyszczach, Milnie-Krasowiczyźnie, Palikrowach, Rudzie brodzkiej, Rudenku lackiem, Seretcu, Stanisławczyku, Suchowoli.

Do płacy nauczyciela wlicza się w Baryłowie wartość opału w rocznej kwocie 32 K i użytek z ogrodu wartości 30 K, w Palikrowach naturalia wartości 71 K 78 h, w Rudenku lackiem opał wartości 9 K 60 h, a w Stanisławczyku opał wartości 21 K 76 h.

Językiem wykładowym w Łopatynie, Toporowie, Podkamieniu, Palikrowach i Rudzie brodzkiej jest język polski, w innych szkołach ruski.

Od kompetentów o posady w Łopatynie, Toporowie i Podkamieniu wymagane jest uzdolnienie do udzielania nauki języka niemieckiego.

Kompetenci o którąkolwiek z wymienionych wyżej posad mają swe należycie udokumentowane i w tabelę kwalifikacyjną zaopatrzone podania wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brodach najpóźniej do dnia 15. lipca 1909.

Brody, dnia 5. maja 1909.

L. 1819. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tłumaczu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 6-klasowej szkole męskiej w Tłumaczu z obowiązkiem udzielania nauki religii także w miejscowej szkole żeńskiej.

2. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 5-klasowej szkole żeńskiej w Tyśmienicy z obowiązkiem udzielania nauki religii także w miejscowej 2-klasowej szkole na przedmieściu tłumackiem, a nadto w szkołach w Czarnołożcach i Pszenicznikach.

3. Na posadę nauczyciela religii gr. kat. w 5-klasowej szkole żeńskiej w Tyśmienicy z obowiązkiem udzielania tej nauki także w miejscowej szkole 2-klasowej na przedmieściu stanisławowskiem.

4. Na posadę nauczyciela religii gr. kat. w 5-klasowej szkole męskiej w Tyśmienicy z obowiązkiem udzielania tej nauki także w miejscowej szkole 2-klasowej na przedmieściu tłumackiem.

5. Na posadę nauczyciela w 6-klasowej szkole męskiej w Tłumaczu.

6. Na posadę nauczyciela w 2-klasowej szkole na przedmieściu stanisławowskiem w Tyśmienicy; w szkole tej zaprowadzony jest plan nauki szkoły 3-klasowej.

B) Z poborami IV. klasy płac:

7. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 4-klasowej szkole męskiej w Ottynii z obowiązkiem udzielania tej nauki także w miejscowej 4-klasowej szkole żeńskiej a nadto w szkołach w Głębokiej, Grabiczu, Hołoskowie im. Karpińskiego i w Uhornikach.

8. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole męskiej w Ottynii.

9. Na trzy posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Oleszy.

10. Na posadę nauczyciela kierującego w 2-klasowej szkole w Targowicy.

11. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Bratyszowie, Oleszowie i Targowicy.

12. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Chomiakówce, Delawie, Dolinie, Dołhem, Kutyskach, Odajach ad Słobódka.

W szkołach w Tłumaczu i w Odajach jest polski język wykładowy, w innych język ruski.

O posady katechetów mogą się ubiegać kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem swej władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tłumaczu w terminie do dnia 15. lipca 1909.

Tłumacz, dnia 10. maja 1909.

L. 973. C. k. Rada szkolna okręgowa w Stanisławowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki dla klas wydziałowych w 5-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. król. Jadwigi w Stanisławowie. Kompetentki mają się wykazać egzaminem wydziałowym z III. grupy.

2. Na posadę nauczycielki w 4-klasowej szkole pospolitej żeńskiej połączonej z 5-klasową szkołą wydziałową im. król. Jadwigi w Stanisławowie, z zastrzeżeniem tej posady dla kompetentek posiadających egzamin wydziałowy z którejkolwiek grupy.

B) Z poborami IV. klasy płac:

3. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w 4-klasowej szkole mieszanej im. św. Józefa w Knihininie-wsi, z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 5-klasowej szkole mieszanej im. św. Stanisława w Knihininie-kolonii. O posadę tę mogą kompetować kandydaci posiadający kwalifikacyę wymaganą § 3. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 Dz. u. kr. Nr. 91.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stanisławowie najpóźniej do dnia 15. lipca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Stanisławów, dnia 8. kwietnia 1909.

L. 807. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jaśle ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki kierującej szkoły 4-klasowej żeńskiej im. król. Jadwigi w Jaśle i na trzy posady nauczycielek w tej samej szkole.

B) Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela religii rz. kat. w szkole 5-klasowej mieszanej w Kołaczycach.

3. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Kołaczycach. Pierwszeństwo mieć będą kandydaci z uzdolnieniem do szkół wydziałowych z grupy II.

4. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Potakówce, Sowinie, Wrocance, Woli cieklińskiej, Desznicy, Pielgrzymce i Świerzowej ruskiej.

5. Na posadę nauczyciela (lki) szkoły 2 klasowej w Żurowej.

W szkołach w Woli cieklińskiej, Desznicy, Pielgrzymce i Świerzowej ruskiej jest język wykładowy ruski, we wszystkich innych polski.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w dokładnie wypełnione tabele kwalifikacyjne należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. lipca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jasło, dnia 15. maja 1909.

L. 1047. C. k. Rada szkolna okręgowa w Skałacie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli 5-klasowej szkoły męskiej w Skałacie. Pierwszeństwo będą mieli kandydaci z egzaminem wydziałowym z I. i II. grupy.

2. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły męskiej w Grzymałowie.

3. Na posady nauczycieli religii rz. kat. w szkołach: a) w 5-klasowej męskiej w Skałacie, b) w 5-klasowej męskiej w Podwołoczyskach, z obowiązkiem udzielania tej nauki we wszystkich innych szkołach należących do parafii rzym. kat. w Skałacie względnie w Podwołoczyskach.

4. Na posady nauczycieli religii gr. kat. w szkołach a) w 5-klasowej męskiej w Skałacie, b) w 5-klasowej męskiej w Podwołoczyskach i c) w 4-klasowej męskiej w Grzymałowie, z obowiązkiem udzielania tej nauki także w szkołach należących do parafii gr. kat. w Skałacie, Podwołoczyskach względnie w Grzymałowie.

O posady nauczycieli religii mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli pełnić zarazem obowiązków duszpasterskich.

B) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli 4-klasowych szkół w Kaczanówce i Toustem; wymagane jest uzdolnienie do uczenia języka niemieckiego.

2. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Eleonorówce i w Mysłowej.

3. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych: w Borkach małych, Hałuszczyńcach, Hlibowie, Iwanówce, Łuce małej, Magdalówce, Orzechowcu, Ostapiu, Soroce, Sorocku i w Supranówce.

W szkołach w Skałacie, Podwołoczyskach, Grzymałowie, Eleonorówce, Mysłowej, Borkach małych, Hałuszczyńcach, Hlibowie, Orzechowcu, Ostapiu i Kaczanówce jest język wykładowy polski, w innych szkołach ruski.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną oraz wykaz lat służby przedetatowej, względnie dekret policzenia lat służby do emerytury, należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Skałacie do dnia 15. lipca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Skałat, dnia 5. maja 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 534. C. k. Rada szkolna okręgowa w Krośnie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z poborami II. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycielek 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z 3-klasową szkołą wydziałową żeńską w Krośnie, z kwalifikacyą do szkół ludowych pospolitych, z uzdolnieniem do udzielania nauki języka niemieckiego. Pierwszeństwo mieć będą kandydatki z kwalifikacyą do szkół wydziałowych.

II. Z poborami IV. klasy płac:

2. Na trzy posady nauczycieli 5-klasowej szkoły męskiej w Korczynie. Pierwszeństwo zastrzega się kandydatom z kwalifikacyą do szkół wydziałowych.

3. Na posady samoistnych nauczycieli szkół 1-klasowych w Barwinku, Czarnorzekach, Myscowej i Polanach.

4. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Bobrce, Potoku, Krasnej i Tylawie.

W szkołach w Krośnie, Korczynie, Bobrce i Potoku językiem wykładowym jest język polski, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić w drodze właściwej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Krośnie w terminie do 30. czerwca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Krosno, dnia 3. maja 1909.

L. 1055. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

a) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę dyrektora i trzech nauczycieli z egzaminem wydziałowym z I., II. i III. grupy w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą im. Ces. Fr. Józefa I. w Przemyślu.

2. Na posadę nauczyciela religii rz. kat., na posadę nauczyciela religii gr. kat. i na posadę nauczyciela religii izraelickiej w wymienionej wyżej szkole.

3. Na posadę nauczyciela religii rz. kat., gr. kat. i izraelickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Ces. Fr. Józefa I. w Przemyślu

b) Z poborami III. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela religii rz. kat. 4-klasowej szkoły mieszanej w Niżankowicach.

Obowiązkiem nauczycieli religii w Przemyślu będzie udzielać nauki religii w miarę potrzeby także w innych szkołach ludowych w Przemyślu, a nauczyciela religii w Niżankowicach nauczać religii rz. kat. także w szkołach należących do rzym. kat. parafii w Niżankowicach.

Językiem wykładowym we wszystkich powyższych szkołach jest język polski.

Od kompetentów (tek) ubiegających się o posady w szkołach wydziałowych w Przemyślu wymaga się patentu do szkół wydziałowych z językiem wykładowym polskim, tudzież uzdolnienia do udzielania nauki drugiego języka krajowego.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby przedetatowej, względnie dekretem wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przemyślu najpóźniej do dnia 30. czerwca b. r.

Podania po terminie wniesione i nie zaopatrzone w potrzebne dokumenta lub nie odpowiadające warunkom konkursu nie będą brane pod rozwagę.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyśl, dnia 26. kwietnia 1909.

L. 1108. C. k. Rada szkolna okręgowa w Lisku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w 5-klasowych szkołach męskiej i żeńskiej w Lisku.

2. Na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły żeńskiej w Lisku. Wykładowy język polski.

Kompetentki posiadające egzamin do szkół wydziałowych z grupy I. lub III. będą miały pierwszeństwo.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. czerwca 1909.

Lisko, dnia 19. kwietnia 1909.

L. 605. C. k. Rada szkolna okręgowa w Łańcucie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich w szkołach 1-klasowych z poborami IV. klasy płac: w Ożannie, Opalenisku, Wulce grodziskiej, Laszczynach, Węgliskach, Przedmieściu, Medyni łańcuckiej, Rzuchowie, Korniaktowie i Podzwierzyńcu.

W szkołach tych jest język wykładowy polski, a do uzyskania posad w Ożannie i Rzuchowie wymaganą jest także kwalifikacya z języka ruskiego.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną, wykaz lat służby, ewentualnie dekret wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić (o każdą posadę z osobna) za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Łańcucie w terminie do 15. czerwca br.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Łańcut, dnia 15. kwietnia 1909.

L. 750. C. k. Rada szkolna okręgowa w Buczaczu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej im. Kornela Ujejskiego w Buczaczu z językiem wykładowym polskim, z poborami II. klasy płac.

Termin wnoszenia udokumentowanych podań w przepisanej drodze do 15. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Buczacz, dnia 9. kwietnia 1909.

L. 1086. C. k. Rada szkolna okręgowa w Białej ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki kierującej szkoły 5-klasowej żeńskiej w Kętach z pierwszeństwem dla kandydatek z egzaminem wydziałowym.
2. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej w Oświęcimiu z pierwszeństwem dla kandydatów z egzaminem wydziałowym z grupy III.
3. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole mieszanej w Wilamowicach.

Z poborami IV. klasy płac:

4. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole w Hałcnowie.
5. Na dwie posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Komorowicach.
6. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Brzezince.
7. Na posady nauczycieli w szkołach 2-klasowych w Bestwinie, Brzeszczach i w Osieku.
8. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Bestwince, Kalnej, Łękach i w Międzybrodziu.

W szkole 4-klasowej w Hałcnowie jest język wykładowy niemiecki, w innych szkołach język polski.

Kompetujący równocześnie o kilka posad winni o każdą posadę wnieść osobne podanie z dołączeniem wykazu lat służby i tabeli kwalifikacyjnej.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Białej w terminie do 15. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Biała, dnia 18. kwietnia 1909.

Ogłoszenia.

Egzamin wstępny na I. kurs tutejszego zakładu odbędzie się przed wakacyami.

Kandydatki, które chcą składać ten egzamin, mają zgłosić się do zapisu w dniach 27. i 29. czerwca b. r. między godziną 10. a 1. i przedłożyć:

a) metrykę urodzenia na dowód, że z końcem sierpnia b. r. kończą 15. rok życia;

b) świadectwo ukończonej przynajmniej III. klasy wydziałowej;

c) świadectwo zdrowia wystawione przez lekarza urzędowego na przepisanym formularzu i

d) dwa należycie wypełnione rodowody.

Dnia 30. czerwca rano odbędzie się egzamin piśmienny, a po południu rozpocznie się ustny.

Z Dyrekcyi c. k. seminaryum naucz. żeńskiego.

W Krakowie, dnia 11. maja 1909.

Odwołując się do ogłoszenia w Nr. 9-tym Dziennika urzędowego z r. 1909 w sprawie letniego kursu ogrodniczego w Dąbiu, podaje się do wiadomości interesowanych, że pierwotnie wyznaczony termin trwania tego kursu na czas od 12.—17. lipca, zmieniono z powodów od kierownictwa kursu niezależnych na czas od 19.—24. lipca 1909 włącznie.

W Nr. 71. i 85. „Gazety Lwowskiej" ogłoszono konkursa na wolne miejsca w wojskowych zakładach naukowych i wychowawczych.

Bliższe szczegóły co do warunków przyjęcia zawarte są w broszurze, którą nabyć można w c. k. drukarni nadwornej lub w księgarni L. W. Seidla i Ski w Wiedniu.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 16.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 8. czerwca 1909.

L. 24.108.

Rozporządzenie

J. E. Pana Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 29. marca 1909 L. 1997 w sprawie pewnych zmian w uprawnieniach jakie dają szkoły średnie.

Świadectwa dojrzałości nowo urządzonych ośmioklasowych gimnazyów realnych, reformowanych gimnazyów realnych i wyższych gimnazyów realnych typu szkoły średniej w Dièčinie (Tetschen) uznaje się zasadniczo za równorzędne ze świadectwami dojrzałości gimnazyów, względnie szkół realnych.

W sprawie przypuszczenia absolwentów wymienionych typów szkół do studyów w szkołach wyższych, postanawia się jednak, ze względu na potrzebę specyalnego przygotowania dla poszczególnych studyów zawodowych, co następuje:

1. Absolwenci gimnazyów realnych i reformowanych gimnazyów realnych mają prawo imatrykulować się na świeckich wydziałach uniwersytetów w charakterze słuchaczów zwyczajnych. Po prawidłowem ukończeniu studyów — z wyjątkiem przypadku podanego w punkcie 2. — należy ich przypuścić do egzaminów państwowych, względnie nauczycielskich, tudzież do egzaminów ścisłych (rygorozów).

2. Do egzaminu nauczycielskiego z filozofii, filologii klasycznej jako przedmiotu głównego albo pobocznego, z języka łacińskiego i francuskiego jako przedmiotów głównych, z historyi jako przedmiotu głównego albo pobocznego, tudzież do egzaminów ścisłych z filologii klasycznej (archeologii), z historyi jako przedmiotu głównego albo pobocznego

z filozofii (przy egzaminie ścisłym dwugodzinnym) można przypuszczać tylko takich absolwentów gimnazyów realnych i reformowanych gimnazyów realnych, którzy udowodnią, że najpóźniej dwa lata przed ukończeniem przepisanych studyów na uniwersytecie złożyli w gimnazyum lub przed komisyą egzaminacyjną, w tym celu ustanowioną, egzamin uzupełniający z języka greckiego w zakresie wymaganym przy gimnazyalnym egzaminie dojrzałości.

Słuchaczom wszystkich innych działów humanistycznych, tudzież słuchaczom wydziału prawa i medycyny, którzy zapisują się na wszechnicę na podstawie świadectwa dojrzałości uzyskanego w gimnazyum realnem lub reformowanem gimnazyum realnem, zaleca się jak najusilniej uzupełnić wykształcenie humanistyczne przez studyum greczyzny w czasie nauki uniwersyteckiej.

3. W sprawie przypuszczenia absolwentów wymienionych nowych typów szkół średnich do studyów teologicznych wyda się osobne przepisy.

4. Absolwenci gimnazyalnego oddziału szkoły średniej typu diecińskiego winni być tak samo traktowani jak abituryenci gimnazyalni. Absolwenci oddziału realnego takiej szkoły średniej uzyskują prawa abituryenta gimnazyum realnego, jeżeli złożą egzamin uzupełniający z języka łacińskiego w zakresie wymagań gimnazyum realnego. Do tego egzaminu można ich dopuścić natychmiast po uzyskaniu świadectwa dojrzałości w tym zakładzie.

5. Uzupełniający egzamin dojrzałości absolwentów szkół realnych, wymagany dla studyów uniwersyteckich, przewidziany w rozporządzeniach ministeryalnych z dnia 28. kwietnia 1885 L. 7553 (M. V. Bl. Nr. 24) i z dnia 14. lipca 1904 L. 4509 (M. V. Bl. Nr. 32), ogranicza się na przyszłość do egzaminu z języka łacińskiego i propedeutyki filozofii; złożenie tego egzaminu może nastąpić dopiero po upływie roku od chwili uzyskania świadectwa dojrzałości szkoły realnej, a złączone są z niem prawa absolwenta gimnazyum realnego.

Jeżeli kandydat chce uzyskać prawa absolwenta gimnazyalnego, należy objąć tym egzaminem i język grecki. Egzamin z języka greckiego można jednak w myśl punktu 2. niniejszego rozporządzenia złożyć także w czasie studyów uniwersyteckich.

6. Uwolnienia od przepisanych egzaminów z języka greckiego, języka łacińskiego i propedeutyki filozofii są niedozwolone.

7. Naukę języka greckiego i łacińskiego dla celów wyżej wymienionych mają zapewnić poszczególne uniwersytety przez urządzenie osobnych kursów.

8. Na zwyczajnych słuchaczów politechniki mogą być dopuszczeni absolwenci ośmioklasowych gimnazyów realnych i realnego oddziału typu diečińskiego bez zastrzeżeń, absolwenci zaś reformowanego gimnazyum realnego, podobnie jak uczniowie gimnazyalni tylko wtedy, gdy wykażą potrzebną biegłość w rysunkach geometrycznych.

9. Na zwyczajnych słuchaczy akademii ziemiańskiej (Hochschule für Bodenkultur) przyjmuje się absolwentów ośmioklasowego gimnazyum realnego i realnego oddziału szkoły średniej typu diečińskiego bez zastrzeżeń: absolwenci reformowanego gimnazyum realnego są natomiast obowiazani do słuchania w pierwszym roku studyów wykładu geometryi wykreślnej.

10. Do akademii weterynaryjnych mają absolwenci wszystkich typów, wymienionych w rozporządzeniu niniejszem, bez ograniczeń wstęp w charakterze słuchaczów zwyczajnych.

11. Przy wstępie do zawodu aptekarskiego i dla studyum farmaceutycznego uważać należy świadectwo z ukończenia klasy szóstej ośmioklasowego gimnazyum realnego i reformowanego gimnazyum realnego za równorzędne z świadectwem ukończenia szóstej klasy gimnazyalnej. Absolwenci szóstej klasy oddziału realnego szkoły typu diečińskiego mają przedtem poddać się egzaminowi uzupełniającemu z języka łacińskiego w zakresie piątej i szóstej klasy gimnazyalnej.

We wszystkich wreszcie przypadkach, w których należy przedłożyć jako dowód pewnego wykształcenia roczne świadectwa szkoły średniej, a w tym względzie wystarczają zarówno świadectwa gimnazyalne jak i realne, uznaje się świadectwa z odpowiednich klas szkół średnich nowych typów za równorzędne.

Rozporządzenie niniejsze obowiązywać będzie, o ile się tyczy ważności świadectw dojrzałości gimnazyów realnych i reformowanych gimnazyów realnych, z chwilą, kiedy zaczną się odbywać w tych zakładach egzamina dojrzałości; zresztą wchodzi ono w życie natychmiast.

Wiadomości osobiste.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty, przy sposobności przejścia nauczyciela głównego c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego we Lwowie c. k. Radcy Rządu i Członka Rady szkolnej krajowej, Aleksandra Barwińskiego, na jego własną prośbę w stały stan spoczynku, polecił wyrazić mu podziękowanie i najzupełniejsze uznanie za jego wieloletnią wybitną i skuteczną działalność służbową.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

dr. Franciszka Grzegorczyka na delegata Rady miejskiej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzeżanach;

ks. Dyonizego Węgrzynowicza na duchownego członka obrządku grecko-katolickiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przeworsku;

Lazarusa Landaua na reprezentanta religii izraelickiej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Gorlicach.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła:

ks. Walentego Toczka, rzeczywistego nauczyciela religii rzymsko-katolickiej c. k. gimnazyum w Drohobyczu; Marka Piekarskiego, rzeczywistego nauczyciela c. k. gimnazyum V. we Lwowie i Tadeusza Piniego, rzeczywistego nauczyciela c. k. gimnazyum VII. we Lwowie w zawodzie nauczycielskim i nadała im tytuł c. k. profesora.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Stefana Chciuka, zastępcę nauczyciela c. k. gimnazyum w Przemyślu „na Zasaniu“ do gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Jana Wojtowicza i Jana Lipskiego nauczycielami 6-klasowej szkoły męskiej w Mościskach;

Stanisława Romanicę nauczycielem 6-klasowej szkoły męskiej w Zaleszczykach;

Szeinę Blitzównę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Tłumaczyku;

Olgę Kmicikiewiczównę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Korniczu;

Maryę Biegunową nauczycielką 4-klasowej szkoły w Łapanowie;

Maryę Ostrowską nauczycielką 4-klasowej szkoły żeńskiej w Kulikowie.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych: Józefa Strzesaka w Łoponiu; Franciszka Sęka w Łękach; Adama Kamińskiego w Ołpinach; Stanisława Lisa w Widełce.

Nauczycielkami szkół 2 klasowych:

Kazimierę Smalcównę w Turce; Stefanię Żurakowską w Szyłach; Anielę Jędrzejowską w Widełce; Olgę Fedewiczównę w Ułazowie; Joannę Rogalównę w Grabiu.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Maryę Chrzanowiczównę w Zaszkowicach; Mikołaja Gardziejewskiego w Czarnuszowicach; Wiktora Siekierskiego w Nowej Wsi; Karola Foremnego w Ruzdwianach; Kazimierza Pieprzaka w Stryszowie „Za lasem“; Ludwikę Strusińską w Dytiatynie; Tadeusza Roszkiewicza w Komorowie; Klemensa Prokopowicza w Humieńcu; Jana Gruszkę w Piaskach-Drużkowie; Dominika Kulmę w Zbydniowie; Stanisława Markiewicza w Połomiu; Aleksandra Łopuszańskiego w Olszanicy; Stanisława Pisowicza w Graboszycach; Juliana Oskarbskiego w Tarnawie górnej; Dyonizego Czaplińskiego w Zielonej.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:
Walentego Millera dyrektora 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Rzeszowie;
Jadwigę Koterlównę nauczycielkę 4-klasowej szkoły w Bobowej;
Annę Neusserównę nauczycielkę 4-klasowej szkoły w Krzeszowicach;
Władysława Witkowskiego stałego nauczyciela a tymczasowego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Zagorzynie;
Agnieszkę Piątkowską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Domaszowie;
Jadwigę Smalską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Żółtańcach-Zastawiu;
Julię Wojciechowską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Chylczycach.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniem do l. 27.477 gminę Nowosiółka grzymałowska w okręgu skałackim z zakresu szkolnego w Borkach małych i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Nowosiółce grzymałowskiej.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:
l. 26.886 drugą 1-klasową szkołę w Załuczu w okręgu śniatyńskim;
l. 26.896 1-klasową szkołę w Baczynie w okręgu starosamborskim;
l. 26.897 1-klasową szkołę w Nauczułce wielkiej w okręgu starosamborskim;
l. 27.217 1-klasową szkołę w Krawcach w okręgu tarnobrzeskim;
l. 27.219 1-klasową szkołę w Dobranowicach w okręgu wielickim;
l. 27.395 1-klasową szkołę w Partyni w okręgu mieleckim;
l. 27.396 1-klasową szkołę w Pniu w okręgu mieleckim;
l. 27.620 1-klasową szkołę w Zarwanicy w okręgu złoczowskim;
l. 27.706 1-klasową szkołę w Zaturzynie w okręgu podhajeckim;
l. 27.707 1-klasową szkołę w Zawadówce w okręgu podhajeckim;
l. 27.774 1-klasową szkołę w Nowej Grobli w okręgu jarosławskim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniem do l. 26.888 2-klasową szkołę w Zebrzydowicach w okręgu wadowickim na 4-klasową.

C. k. Rada szkolna krajowa ustanowiła posadę nauczyciela rzymsko-katolickiej religii w 4-klasowej szkole w Szczakowej „na Piasku“ w okręgu chrzanowskim.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 22.213 budowę 2-klasowej szkoły w Rzeczyczanach w okręgu gródeckim;
l. 26.736 budowę 4-klasowej szkoły w Kurzanach w okręgu brzeżańskim;
l. 26.738 budowę 1-klasowej szkoły w Tynowie w okręgu drohobyckim;

l. 27.021 budowę 1-klasowej szkoły w Korszyłowie na przysiółku Pohrebce w okręgu zborowskim;
l. 27.221 dobudowę dwóch sal naukowych do budynku szkolnego w Szówsku w okręgu jarosławskim;
l. 27.222 budowę 4-klasowej szkoły w Wietlinie w okręgu jarosławskim;
l. 27.778 budowę 3-klasowej szkoły w Borku w okręgu bocheńskim;
l. 27.779 budowę 3-klasowej szkoły w Rzezawie w okręgu bocheńskim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała gminie Kąty w okręgu jasielskim bezprocentową pożyczkę w kwocie 3000 K na rozszerzenie budynku szkolnego.

Wiadomości statystyczne.

Wynik egzaminów kwalifikacyjnych odbytych w terminie wiosennym 1909 roku.

a) *Egzamina kwalifikacyjne na nauczycieli szkół ludowych:*

Komisya egzaminacyjna:	Egzamin składało			Otrzymało patenta kwalifikacyjne			Reprobowano		
	mężczyzn	kobiet	razem	mężczyzn	kobiet	razem	mężczyzn	kobiet	razem
w Bochni	1	8	9	1	7	8	—	1	1
w Brzeżanach	1	2	3	1	2	3	—	—	—
w Buczaczu	6	16	22	6	13	19	—	3	3
w Jaśle	—	9	9	—	8	8	—	1	1
w Kołomyi	6	5	11	5	5	10	1	—	1
w Krakowie	13	14	27	13	11	24	—	3	3
w Krośnie	6	2	8	6	2	8	—	—	—
we Lwowie	17	24	41	16	24	40	1	—	1
w Przemyślu	16	48	64	16	48	64	—	—	—
w Rzeszowie	5	5	10	5	5	10	—	—	—
w Samborze	9	16	25	9	16	25	—	—	—
w Sokalu	6	1	7	6	1	7	—	—	—
w Stanisławowie . . .	14	15	29	13	15	28	1	—	1
w Tarnopolu	5	8	13	5	8	13	—	—	—
w Tarnowie	2	3	5	1	3	4	1	—	1
w Zaleszczykach	14	8	22	11	8	19	3	—	3
Razem . . .	121	184	305	114	176	290	7	8	15

b) *Egzamina kwalifikacyjne na nauczycieli szkół wydziałowych:*

Komisya egzaminacyjna:	Egzamin składało			Otrzymało patenta kwalifikacyjne			Reprobowano		
	mężczyzn	kobiet	razem	mężczyzn	kobiet	razem	mężczyzn	kobiet	razem
w Krakowie	10	9	19	6	6	12	4	3	7
we Lwowie	15	33	48	14	27	41	1	6	7
Razem . . .	25	42	67	20	33	53	5	9	14

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 26.053. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia posady c. k. inspektora szkolnego okręgowego w Rohatynie.

Z posadą tą są połączone prawa i pobory urzędników państwowych IX. klasy rangi po myśli ustawy z dnia 8. czerwca 1892 Dz. u. p. Nr. 92, z dnia 19. września 1898 Dz. u. p. Nr. 172 i z dnia 19. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 34, tudzież systemizowany dla tego okręgu ryczałt na koszta podróży i dyety w kwocie 1100 K.

O posadę tę mogą się ubiegać oprócz c. k. inspektorów szkolnych okręgowych także:

1. nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mający przynajmniej 5-letnią praktykę w zawodzie nauczycielskim;

2. katecheci szkół średnich, seminaryów nauczycielskich i szkół ludowych mający przynajmniej 5-letnią praktykę na stałej posadzie katechety;

3. nauczyciele szkół ćwiczeń seminaryów nauczycielskich mający przynajmniej 5-letnią praktykę na stałej posadzie;

4. dyrektorowie szkół wydziałowych i kierownicy szkół 5- lub 6-klasowych z kwalifikacyą dla szkół wydziałowych.

Nominacya może być w myśl § 2. ustawy z dnia 8. czerwca 1892 Dz. u. p. Nr. 92 stosownie do uznania władzy na razie prowizoryczną.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty służbowe i dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 25. czerwca 1909.

Nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mający kwalifikacye do szkół średnich, mogą w podaniach prosić, aby pod względem płacy i dodatków pięcioletnich zastosowano do nich, w razie nominacyi, analogiczne normy istniejące dla nauczycieli tych zakładów.

Zebrane podania kompetencyjne przedłożą c. k. Dyrekcye szkół średnich względnie seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe po należytem wypełnieniu tabel kwalifikacyjnych do 30. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 31. maja 1909.

L. 2311. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza konkurs na posadę dyrektora 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im. św. Antoniego we Lwowie, z poborami I. klasy płac i dodatkiem na mieszkanie w kwocie 960 koron.

Zarazem ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa konkurs na taką samą posadę dyrektora w innej szkole wydziałowej męskiej we Lwowie, ewentualnie na posadę kierownika szkoły pospolitej męskiej we Lwowie mogącą się przy tej sposobności opróżnić.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe i tabelę kwalifikacyjną należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie w terminie do dnia 10. lipca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Lwów, dnia 15. maja 1909.

L. 1306. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej w Buczaczu z poborami II. klasy płac ogłasza się niniejszem konkurs.

O tę posadę ubiegać się mogą tylko nauczyciele z egzaminem wydziałowym z grupy III. posiadający zarazem kwalifikacyę do udzielania nauki śpiewu.

Podania udokumentowane należy wnosić w przepisanej drodze służbowej najpóźniej do 31. lipca 1909 do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Buczaczu.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Buczacz, dnia 20. maja 1909.

L. 668. C. k. Rada szkolna okręgowa w Łańcucie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Łańcucie.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole żeńskiej w Łańcucie.

3. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Leżajsku.

4. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole żeńskiej w Leżajsku.

O posady te mogą kompetować tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którzy w razie zamianowania obowiązani będą udzielać nauki religii także w innych szkołach w parafii, aż do pełnego wymiaru godzin.

5. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w 5-klasowej szkole żeńskiej w Łańcucie z obowiązkiem udzielania nauki także w 5-klasowej szkole męskiej w Łańcucie.

6. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w 5-klasowej szkole żeńskiej w Leżajsku z obowiązkiem udzielania nauki religii także w 5-klasowej szkole męskiej w Leżajsku.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole mieszanej w Żołyni miasteczku.

Podania udokumentowane należy wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Łańcucie w terminie do 31. lipca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Łańcut, dnia 18. maja 1909.

L. 1546. C. k. Rada szkolna okręgowa w Drohobyczu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z poborami III. klasy płac:

Na dwie posady nauczycielek 5-klasowej szkoły żeńskiej w Borysławiu. Na jednę z tych posad pierwszeństwo mieć będą kompetentki z egzaminem wydziałowym z grupy pierwszej.

II. Z poborami IV. klasy płac:

Na posadę nauczyciela lub nauczycielki w 2-klasowej szkole w Hruszowie.

Językiem wykładowym w Borysławiu jest język polski, w Hruszowie ruski.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Drohobyczu do końca lipca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Drohobycz, dnia 28. maja 1909.

L. 760. C. k. Rada szkolna okręgowa w Czortkowie podaje niniejszem do wiadomości iż od 1. sierpnia b. r. będa do obsadzenia następujące **tymczasowe** posady nauczycielskie:

W szkołach 1- i 2-klasowych posady podwładnych nauczycieli z wynagrodzeniem IV. klasy płac i dodatkiem na mieszkanie: 1. w Białej, 2. Byczkowcach, 3. Dolinie, 4. Kalinowszczyźnie, 5. Kosowie, 6. Nagórzance, 7. Pauszówce, 8. Rosochaczu, 9. Świdowej, 10. Szulhanówce, 11. Szwajkowcach, 12. Zalesiu, 13. Zwiniaczu.

Językiem wykładowym w szkołach pod 2. 5. 6. 12. jest język polski, w innych język ruski.

We wszystkich szkołach nauka drugiego języka krajowego jest obowiązkową.

Podania wnosić należy w terminie do 15. lipca b. r. do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Czortkowie.

Czortków, dnia 23. maja 1909.

L. 1719. Celem stałego obsadzenia posad nauczycieli lub nauczycielek w szkołach 2-klasowych w Łękach, Łoponiu i Mokrzyskach-Buczu ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Brzesku konkurs.

Do posad tych przywiązane są pobory IV. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do 31. lipca 1909.

W Brzesku, dnia 28. maja 1909.

L. 1344. C. k. Rada szkolna okręgowa w Wieliczce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Kunicach, Śledziejowicach i Sułkowie z poborami IV. klasy płac, z językiem wykładowym polskim.

Ubiegający się mają wnieść w drodze służbowej należycie udokumentowane podania najpóźniej do 31. lipca b. r.

Wieliczka, dnia 1. czerwca 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 24.852. Celem obsadzenia posady dyrektora c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie w VII. a względnie w VI. klasie rangi ogłasza się niniejszem konkurs.

Do tej posady przywiązane są pobory unormowane ustawą z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 175, tudzież ustawą z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydaci ubiegający się o powyższą posadę, winni podania, zaopatrzone w potrzebne dokumenta, wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 20. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 12. maja 1909.

L 2065. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie z poborami I. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły pospolitej męskiej im. św. M. Magdaleny we Lwowie, z dodatkiem na mieszkanie w kwocie 960 K.

Zarazem ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa konkurs na taką samą posadę w innej szkole ludowej we Lwowie mogącą się przy tej sposobności opróżnić.

2. Na trzy posady stałych nauczycieli szkół pospolitych:

a) w szkole 4-klasowej pospolitej męskiej im. św M. Magdaleny;

b) w szkole 4 klasowej pospolitej męskiej im. Ces. Elżbiety;

c) w szkole 4-klasowej pospolitej męskiej im. Czackiego.

Zarazem ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa konkurs na takie same posady w innych szkołach ludowych mogące się przy tej sposobności opróżnić.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe i tabelę kwalifikacyjną należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie w terminie do 30. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

We Lwowie, dnia 3. maja 1909.

L. 421. C. k. Rada szkolna okręgowa w Drohobyczu ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycielskich w szkołach 1-klasowych z poborami IV. klasy płac: w Bolechowcach, w Rychcicach po stronie ruskiej i w Bystrzycy.

Językiem wykładowym we wszystkich wymienionych szkołach jest język ruski.

Termin wnoszenia podań za pośrednictwem władzy przełożonej do 15. lipca 1909.

Drohobycz, dnia 10. maja 1909.

L. 1535. C. k. Rada szkolna okręgowa w Turce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Turce.

B) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady samoistnych nauczycieli 1-klasowych szkół w Dydiowej, Jabłonowie, Komarnikach, Krywce, Łosińcu, Matkowie, Rosochaczu, Szandrowcu, Tarnawie wyżnej i Tureczkach niżnych.

W szkole w Turce jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Nauczyciele starsi latami służby, ubiegający się o posady w klasie IV. płac, mogą liczyć już przy nominacyi na średni, względnie najwyższy stopień płacy.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Turce w terminie do 15. lipca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Turce, dnia 13. maja 1909.

L. 533. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przeworsku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela samoistnego w szkole 1-klasowej w Widaczowie z językiem wykładowym polskim, z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przeworsku do 15. lipca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przeworsk, dnia 9. maja 1909.

L. 689. Celem stałego obsadzenia ogłasza się konkurs na następujące posady nauczycielskie w okręgu szkolnym brodzkim:

A) Z poborami III. klasy płac:

I. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole mieszanej w Łopatynie.

B) Z poborami IV. klasy płac:

II. Na posady nauczycieli w szkołach 4-klasowych w Toporowie i Podkamieniu, tudzież w szkole 2-klasowej w Berlinie.

III. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych: w Baryłowie, Bielawcach, Czystopadach, Gizymałówce, Hołubicy, Klekotowie, Kutyszczach, Milnie-Krasowiczyźnie, Palikrowach, Rudzie brodzkiej, Rudenku lackiem, Seretcu, Stanisławczyku, Suchowoli.

Do płacy nauczyciela wlicza się w Baryłowie wartość opału w rocznej kwocie 32 K i użytek z ogrodu wartości 30 K, w Palikrowach naturalia wartości 71 K 78 h, w Rudenku lackiem opał wartości 9 K 60 h, a w Stanisławczyku opał wartości 21 K 76 h.

Językiem wykładowym w Łopatynie, Toporowie, Podkamieniu, Palikrowach i Rudzie brodzkiej jest język polski, w innych szkołach ruski.

Od kompetentów o posady w Łopatynie, Toporowie i Podkamieniu wymagane jest uzdolnienie do udzielania nauki języka niemieckiego.

Kompetenci o którąkolwiek z wymienionych wyżej posad mają swe należycie udokumentowane i w tabelę kwalifikacyjną zaopatrzone podania wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brodach najpóźniej do dnia 15. lipca 1909.

Brody, dnia 5. maja 1909.

L. 1819. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tłumaczu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 6 klasowej szkole męskiej w Tłumaczu z obowiązkiem udzielania nauki religii także w miejscowej szkole żeńskiej.

2. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 5-klasowej szkole żeńskiej w Tyśmienicy z obowiązkiem udzielania nauki religii także w miejscowej 2-klasowej szkole na przedmieściu tłumackiem, a nadto w szkołach w Czarnołożcach i Pszenicznikach.

3. Na posadę nauczyciela religii gr. kat. w 5-klasowej szkole żeńskiej w Tyśmienicy z obowiązkiem udzielania tej nauki także w miejscowej szkole 2-klasowej na przedmieściu stanisławowskiem.

4. Na posadę nauczyciela religii gr. kat. w 5-klasowej szkole męskiej w Tyśmienicy z obowiązkiem udzielania tej nauki także w miejscowej szkole 2-klasowej na przedmieściu tłumackiem.

5. Na posadę nauczyciela w 6-klasowej szkole męskiej w Tłumaczu.

6. Na posadę nauczyciela w 2-klasowej szkole na przedmieściu stanisławowskiem w Tyśmienicy; w szkole tej zaprowadzony jest plan nauki szkoły 3-klasowej.

B) Z poborami IV. klasy płac:

7. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 4-klasowej szkole męskiej w Ottynii z obowiązkiem udzielania tej nauki także w miejscowej 4-klasowej szkole żeńskiej a nadto w szkołach w Głębokiej, Grabiczu, Hołoskowie im. Karpińskiego i w Uhornikach.

8. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole męskiej w Ottynii.

9. Na trzy posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Oleszy.

10. Na posadę nauczyciela kierującego w 2-klasowej szkole w Targowicy.

11. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2 klasowych w Bratyszowie, Oleszowie i Targowicy.

12. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Chomiakówce, Delawie, Dolinie, Dołhem, Kutyskach, Odajach ad Słobódka.

W szkołach w Tłumaczu i w Odajach jest polski język wykładowy, w innych język ruski.

O posady katechetów mogą się ubiegać kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem swej władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tłumaczu w terminie do dnia 15 lipca 1909.

Tłumacz, dnia 10. maja 1909.

L. 973. C. k. Rada szkolna okręgowa w Stanisławowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki dla klas wydziałowych w 5-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. król. Jadwigi w Stanisławowie. Kompetentki mają się wykazać egzaminem wydziałowym z III. grupy.

2. Na posadę nauczycielki w 4-klasowej szkole pospolitej żeńskiej połączonej z 5-klasową szkołą wydziałową im. król. Jadwigi w Stanisławowie, z zastrzeżeniem tej posady dla kompetentek posiadających egzamin wydziałowy z którejkolwiek grupy.

B) Z poborami IV. klasy płac:

3. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w 4-klasowej szkole mieszanej im. św. Józefa w Knihininie-wsi, z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 5-klasowej szkole mieszanej im. św. Stanisława w Knihininie-kolonii. O posadę tę mogą kompetować kandydaci posiadający kwalifikacyę wymaganą § 3. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 Dz. u. kr. Nr. 91.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stanisławowie najpóźniej do dnia 15. lipca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Stanisławów, dnia 8. kwietnia 1909.

Ogłoszenia licytacyi.

L. 804. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły ludowej jednoklasowej w Duląbce w okręgu jasielskim ogłasza się niniejszem licytacyę zapomocą pisemnych ofert, które mają być wniesione najpóźniej do dnia 2 lipca 1909 do godziny 11. przed południem w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaśle.

Cena kosztorysowa budowy szkoły wynosi 17.478 K 23 h, budowy wychodków 969 K 49 h.

Do ofert należy dołączyć wadyum w kwocie 950 K i deklaracyę, że oferentowi znane są szczegółowe i ogólne warunki budowy i że obowiązuje się je dotrzymać.

Plan i kosztorys budowy przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaśle w rannych godzinach urzędowych.

Przedsiębiorstwo budowy, która rozpocznie się z wiosną roku 1910, oddane będzie temu oferentowi, który poda najwyższy opust z ceny kosztorysowej i zasługiwać będzie na zaufanie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jasło, dnia 19. maja 1909.

L. 846. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły ludowej dwuklasowej w Świerchowej w okręgu jasielskim ogłasza się niniejszem licytacyę zapomocą pisemnych ofert, które mają być wniesione najpóźniej do dnia 2. lipca 1909 do godziny 11. przed południem w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaśle.

Cena kosztorysowa budowy szkoły wynosi 21.188 K 65 h, budowy wychodków 994 K 43 h.

Do ofert należy dołączyć wadyum w kwocie 1200 K i deklaracyę, że oferentowi znane są szczegółowe i ogólne warunki budowy i że obowiązuje się je dotrzymać.

Plan i kosztorys budowy przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaśle w rannych godzinach urzędowych.

Przedsiębiorstwo budowy oddane będzie temu oferentowi, który poda najwyższy opust z ceny kosztorysowej i zasługiwać będzie na zaufanie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jasło, dnia 21. maja 1909.

L. 3287. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły murowanej parterowej o 2 salach naukowych i mieszkaniu dla kierownika składającem się z 2 pokoi, kuchni wraz z piwnicą i wychodkami będzie dnia 15. czerwca 1909 o godzinie 11. przed południem przeprowadzona licytacya ofertowa w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej we Lwowie.

Koszta budowy wynoszą 16.931 K 96 h.

Plan i kosztorys jest do przejrzenia w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Oferenci są obowiązani złożyć 5% wadyum i deklaracyę, że znane im są ogólne i szczegółowe warunki budowy i że obowiązują się budowę wykonać w terminie określonym.

Oferenci zasługujący na zaufanie i dający największy opust z ceny kosztorysowej będą mieli pierwszeństwo.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej.

Lwów, dnia 26. maja 1909.

Ogłoszenia.

Egzamin dojrzałości prywatystek w c. k. seminaryum nauczycielskiem żeńskiem we Lwowie rozpocznie się częścią piśmienną w piątek dnia 11. czerwca b. r. o godzinie 8. rano.

Egzamin na nauczycielki robót ręcznych kobiecych w tymże zakładzie rozpocznie się w poniedziałek dnia 28. czerwca b. r. o godzinie 8 rano, a egzamin na mistrzynie ogródków freblowskich we czwartek dnia 1. lipca b. r. o godzinie 8. rano.

Wpisy do klasy I. tegoż seminaryum odbędą się w sobotę dnia 26. czerwca b. r. od godziny 8—12 rano i od godziny 3—6 popołudniu. Egzamin wstępny do tejże klasy rozpocznie się we środę dnia 30. czerwca b. r. o godzinie 8. rano.

W drugiej połowie lipca b. r. odbędzie się w Zaleszczykach dwutygodniowy kurs uprawy tytoniu dla nauczycieli szkół ludowych. Zadaniem tego kursu będzie udzielić nauczycielom, prowadzącym na nauce dopełniającej pouczenia o uprawie tytoniu (w myśl rozporządzenia z dnia 23. sierpnia 1904, Dz. urz. Nr. 22. z 1904 r.), odpowiednich wskazówek teoretycznych i praktycznych, dotyczących uprawy tej rośliny.

Liczba uczestników będzie ograniczoną do 15.; przyjętym na kurs będą przyznane koszta podróży i dyety na czas trwania nauki.

O przyjęcie na kurs mogą zgłaszać się przedewszystkiem nauczyciele i nauczycielki, którzy udzielają na nauce dopełniającej pouczeń o uprawie tytoniu. Nadto należy wykazać, że szkoła posiada obszar ogrodu przydatnego pod uprawę tytoniu o przestrzeni co najmniej 100 m^2 do 600 m^2 i dołączyć deklaracyę, którą petent zobowiązuje się uprawiać tytoń na swem polu szkolnem na przestrzeni co najmniej 100 m^2.

Zgłoszenia o przyjęcie należy przedłożyć przełożonej c. k. Radzie szkolnej okręgowej najpóźniej do 25. czerwca 1909 r.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada

Rok XIII. **Nr. 17.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. R dzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 18. czerwca 1909.

Wiadomości osobiste.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa przyznało Józefowi Mercie, nauczycielowi kierującemu 2-klasowej szkoły w Bestwinie w okręgu bialskim, za 40-letnią wierną służbę medal honorowy, ustanowiony z okazyi 50-letniego jubileuszu najmiłościwszych rządów Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła Maryana Dobrzańskiego, rzeczywistego nauczyciela c. k. gimnazyum w Brodach i Mandla Kalismanna, rzeczywistego nauczyciela filii c. k. gimnazyum w Stryju w zawodzie nauczycielskim i nadała im tytuł c. k. profesora.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

ks. Jana Fiedora na duchownego członka obrządku rzymsko-katolickiego do c. k. Rady szkolnej okręgówej w Myślenicach,

ks. Jana Kamińskiego na duchownego członka obrządku grecko-katolickiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Łańcucie.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała posady rzeczywistych nauczycieli:

Profesorom i rzeczywistym nauczycielom: Jakubowi Zachemskiemu w Wadowicach i Ignacemu Edwardowi Meyerowi z gimnazyum w Brodach w gimnazyum św. Anny w Krakowie; dr. Bronisławowi Swibie z gimnazyum św. Jacka w Krakowie w gimnazyum IV. w Krakowie; Władysławowi Kurkowi z gimnazyum I. w Tarnowie w gimnazyum św. Jacka w Krakowie; dr. Stefanowi Brablecowi z gimnazyum w Podgórzu w gimnazyum V. w Krakowie; Władysławowi Trybowskiemu z II. gimnazyum w Tarnowie i Sewerynowi Hammerowi z II. gimnazyum w Nowym Sączu w gimnazyum w Podgórzu; Włodzimierzowi Bursztyńskiemu z I. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie w II. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Michałowi Posackiemu z gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi w gimnazyum w Stryju (zakład główny); Stanisławowi Figlowi z I. gimnazyum z polskim językiem wykładowym

w Przemyślu w gimnazyum w Żółkwi; Leonowi Kierońskiemu z gimnazyum w Jarosławiu w gimnazyum w Trembowli; Bogusławowi Butrymowiczowi z gimnazyum I. w Tarnowie w gimnazyum V. w Krakowie; Aleksandrowi Dąbrowskiemu z gimnazyum w Stryju w gimnazyum VIII. we Lwowie; Władysławowi Wolnemu z gimnazyum w Wadowicach w gimnazyum w Mielcu; Joachimowi Frenklowi ze szkoły realnej w Śniatynie w szkole realnęj w Stanisławowie; Stanisławowi Hommemu z gimnazyum V. w gimnazyum VIII. we Lwowie; Bolesławowi Kielskiemu ze szkoły realnej w Krośnie w I. szkole realnej w Krakowie; Janowi Szarocie ze szkoły realnej w Krośnie w I. szkole realnej we Lwowie; dr. Antoniemu Ryniewiczowi ze szkoły realnej w Śniatynie w II. szkole realnej we Lwowie; Józefowi Lamberowi z gimnazyum w Złoczowie w gimnazyum w Myślenicach; Józefowi Zajączkowskiemu z gimnazyum w Złoczowie w gimnazyum w Jarosławiu; Włodzimierzowi Stożkowi z gimnazyum w Nowym Targu w gimnazyum św. Jacka w Krakowie; Kajetanowi Golczewskiemu z gimnazyum w Sanoku w gimnazyum VII. we Lwowie; Władysławowi Krajewskiemu z gimnazyum II. w Nowym Sączu w gimnazyum I. w Rzeszowie; dr. Ludwikowi Hordyńskiemu z gimnazyum I. w Rzeszowie w II. szkole realnej we Lwowie; dr. Janowi Stockowi z gimnazyum w Brzeżanach w II. szkole realnej we Lwowie; Aleksandrowi Soleckiemu ze szkoły realnej w Śniatynie w szkole realnej w Tarnopolu; Janowi Suchankowi ze szkoły realnej w Żywcu w I. szkole realnej w Krakowie.

Zastępcom nauczycieli: Abrahamowi Nadlowi w gimnazyum w Brodach; dr. Henrykowi Lilienowi w gimnazyum w Buczaczu; Franciszkowi Dubasowi w gimnazyum w Gorlicach; Michalowi Gajewskiemu w gimnazyum w Jaśle; Wilhelmowi Urbanickiemu w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi; Ostapowi Świtłykowi w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi; Stanisławowi Serafinowi w II. gimnazyum w Nowym Sączu; Wincentemu Ogrodzińskiemu w gimnazyum w Nowym Targu; Ignacemu Strycharskiemu w I. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Przemyślu; Mendlowi Parnesowi w II. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Przemyślu; Meierowi Auerbachowi w gimnazyum w Samborze; ks. Włodzimierzowi Ardanowi w gimn. II. polsk. w Tarnopolu; Mikołajowi Polkowi w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Tadeuszowi Grabowskiemu w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu; Janowi Skowrońskiemu w I. gimnazyum w Tarnowie; Janowi Bobce w II. gimnazyum w Tarnowie; Andrzejowi Tyczyńskiemu w szkole realnej w Krośnie; Antoniemu Dudzikowi w gimnazyum w Mielcu; Stanisławowi Witkowskiemu w gimnazyum w Samborze; Jozui Weisblumowi w gimnazyum w Stryju (zakład główny); Kazimierzowi Wiakowskiemu w I. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu; dr. Aronowi Heilpernowi w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu; Ludwikowi Skoczylasowi w I. gimnazyum w Tarnowie; Zygmuntowi Polakowskiemu w gimnazyum w Złoczowie; Maryanowi Piątkiewiczowi w gimnazyum w Brzeżanach; dr. Janowi Ziłyńskiemu w gimnazyum w Brzeżanach; Józefowi Piaseckiemu w gimnazyum w Brodach; Wilhelmowi Glazorowi w gimnazyum w Brzeżanach; Janowi Wowczakowi w gimnazyum w Gorlicach; Michałowi Rozdolskiemu w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi; Emilowi Pankowi w II. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Prze-

myślu na Zasaniu; Emanuelowi Bujakowi w gimnazyum w Sanoku; Janowi Pawlukowi w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Maksymilianowi Bienenstockowi w filii gimnazyum w Stryju; Fryderykowi Hankemu w gimnazyum w Wadowicach; Zyszy Bassowi i Bertiemu Ameisenowi w szkole realnej w Śniatynie; Emilowi Schnapce w szkole realnej w Żywcu; dr. Joachimowi Reinholdowi w II. szkole realnej w Krakowie; Aleksandrowi Paszkiewiczowi w szkole realnej w Stanisławowie; dr. Franciszkowi Fuchsowi w III. gimnazyum w Krakowie; Apolinaremu Mikiewiczowi w gimnazyum w Złoczowie; Tadeuszowi Raciborskiemu w szkole realnej w Stanisławowie; Józefowi Nasielskiemu w gimnazyum w Brzeżanach; Stanisławowi Kurczakowi w gimnazyum w Gorlicach; Erazmowi Iszkowskiemu w II. gimnazyum w Nowym Sączu; Ludwikowi Czechowi i Bazylemu Bezkorowajnemu w gimnazyum w Nowym Targu; Janowi Jączkowi w I. gimnazyum w Rzeszowie; Michałowi Demczukowi w gimnazyum w Sokalu; Niceforowi Sadowskiemu w II. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu; Filipowi Wohlmannowi w gimnazyum w Złoczowie; Ignacemu Kormanowi w gimnazyum w Sanoku; Władysławowi Piskozubowi w gimnazyum w Trembowli; Włodzimierzowi Sieleckiemu w szkole realnej w Śniatynie; Franciszkowi Michejdzie w szkole realnej w Żywcu; Józefowi Wróblewskiemu w szkole realnej w Żywcu; Kazimierzowi Olpińskiemu w szkole realnej w Żywcu.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała dr. Juliusza Kleinera prowizorycznym nauczycielem w VI. gimnazyum we Lwowie; ks. Maurycego Turkowskiego rzeczywistym nauczycielem religii w gimnazyum I. w Rzeszowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:
S. Maryę Strogalską dyrektorką 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą w Żółkwi;
Maryę Czyżewiczównę nauczycielką 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej w Jarosławiu;
ks. dr. Franciszka Ćwiąkałę nauczycielem religii rzymsko-katolickiej 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą im. Mickiewicza w Tarnopolu;
Annę Kalinowiczową nauczycielką 6-klasowej szkoły żeńskiej w Bóbrce;
Annę Piotrowską nauczycielką 5-klasowej szkoły żeńskiej w Andrychowie;
Wandę Wróblewską nauczycielką 4-klasowej szkoły w Mielnicy;
Joannę Witwicką nauczycielką 4-klasowej szkoły w Sopowie;
Antoniego Mogilnickiego nauczycielem 4-klasowej szkoły w Kułaczkowcach;
Emila Koszałka nauczycielem i Stanisławę Leśniakównę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Brodach;
Olgę Kotełkową nauczycielką 4-klasowej szkoły żeńskiej w Perehińsku;
Aleksego Steckę nauczycielem 3-klasowej szkoły w Mikłaszowie;
Stanisławę Szlapacką nauczycielką 3-klasowej szkoły w Skołoszowie;
Jadwigę Borodzicównę nauczycielką 2-klasowej szkoły w Kolbuszowej górnej.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:
Leopolda Grzegorskiego w Wołoszczy; Jana Malawskiego w Lipicy dolnej; Bronisława Lendobeckiego w Krechowie.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych.

Jana Janusza w Więckowicach; Stefana Hula w Ułazowie na przysiółku „Koziejówka“; Michała Kneja w Grzybowicach małych; Teodora Wikowicza w Nienowicach; Emilię Waciównę w Świętem; Bolesława Jaroszewskiego w Cieplicach górnych; Waleryę Lewicką w Woli wielkiej; Józefę Piwowarównę w Kędzierzynce; Pantaleona Olejnika w Niżborgu starym: Teresę Tokarzewską w Nielepkowicach; Michała Tabanowicza w Hujczu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

ks. Teodora Błońskiego nauczyciela religii gr. kat. 6-klasowej szkoły w Kołomyi, pełniącego obowiązki w szkole wydziałowej męskiej im. Piramowicza połączonej z pospolitą w Kołomyi, na posadę nauczyciela religii gr. kat. do 4-klasowej szkoły żeńskiej im Cesarza Franciszka Józefa I. w Kołomyi:

Józefa Łukasiewicza stałego nauczyciela a tymczasowego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Mokrzyskach-Buczu na posadę nauczyciela kierującego do 2-klasowej szkoły w Mokrzyskach-Buczu;

Jana Kuiłowskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Wierczanach na równorzędną posadę do szkoły w Tarnawce;

Eustachego Mykitę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Tarnawce na równorzędną posadę do szkoły w Wierczanach;

Franciszka Ziemiańskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Paszowej na równorzędną posadę do szkoły w Kraczkowej.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Bronisławę Löschównę nauczycielkę 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej w Nowym Sączu;

Antoninę Szmolikową nauczycielkę 5-klasowej szkoły żeńskiej w Monasterzyskach;

Władysława Starowiejskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Grodzisku.

Zmarli:

Franciszek Domański stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Wasylkowcach w okręgu husiatyńskim, zmarł dnia 21. maja b. r. w 38. roku życia a w 19. roku służby;

Kazimierz Wojtyga tymczasowy nauczyciel 1-klasowej szkoły w Prusach w okręgu krakowskim zamiejskim, zmarł dnia 10. maja b. r.;

Izaak Neuger stały nauczyciel 4-klasowej szkoły męskiej im. Kazimierza W. w Krakowie, zmarł dnia 28. maja b. r. w 62. roku życia a w 29. roku służby;

Marceli Mosiewicz stały nauczyciel 5-klasowej szkoły w Jazłowcu w okręgu buczackim, zmarł 14. marca 1909 w 27. roku życia a w 6. roku służby;

Józef Kukurudz stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Zamulińcach w okręgu kołomyjskim, zmarł dnia 21. maja 1909 w 29. roku życia a w 10. roku służby;

Marya Herasimowiczówna stała nauczycielka 2-klasowej szkoły w Gwoźdźcu starym w okręgu kołomyjskim, zmarła dnia 31. maja 1909 w 27. roku życia a w 6. roku służby.

Ustne egzamina dojrzałości w szkołach średnich w terminie jesiennym b. r. rozpoczną się:

W gimnazyach:

1. Dla eksternistów: w gimnazyum św. Anny w Krakowie dnia 20. września, w I. (akademickiem) we Lwowie dnia 2. października, w II. (niemieckiem) we Lwowie dnia 20. września, w IV. (zakład główny) we Lwowie dnia 22. września, w I. z polskim językiem wykładowym w Przemyślu dnia 22. września, w II. w Rzeszowie dnia 16. września, w II. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie dnia 28. września, w I. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu dnia 26. września.

2. Dla eksternistek: w III. gimnazyum (Fr. Józefa) we Lwowie dnia 5. października, w gimnazyum św. Anny w Krakowie, w I. (akademickiem) we Lwowie i w II. (niemieckiem) we Lwowie po ukończeniu egzaminu dojrzałości dla mężczyzn.

3. Dla uczniów klasy ósmej, którzy po złożeniu egzaminu poprawczego przystąpić chcą do egzaminu dojrzałości w terminie jesiennym i dla abituryentów, którzy dla ważnych powodów musieli przerwać egzamin dojrzałości rozpoczęty w terminie letnim, w wymienionych pod 1. i 2. zakładach po ukończeniu egzaminu eksternistów (ek). Termin egzaminu w innych zakładach podadzą dyrekcye w miesiącu wrześniu.

W szkołach realnych:

1. Dla eksternistów (ek) w II. szkole realnej we Lwowie dnia 22. września, w II. szkole realnej w Krakowie dnia 28. września.

2. Dla uczniów klasy siódmej, którzy po złożeniu egzaminu poprawczego przystąpić chcą do egzaminu dojrzałości w terminie jesiennym, tudzież dla abituryentów, którzy dla ważnych powodów musieli przerwać egzamin rozpoczęty w terminie letnim, w zakładach wymienionych pod 1. po ukończeniu egzaminu eksternistów (ek). Termin egzaminu w innych zakładach podadzą dyrekcye w miesiącu wrześniu.

Egzamin uprzedni odbędzie się przed feryami.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa wcieliła orzeczeniem do l. 29.473 gminę Ostrowy-kolonia w okręgu kolbuszowskim do zakresu szkolnego w Ostrowach tuszowskich.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:
l. 29.717 1-klasową szkołę w Juszczynie w okręgu żywieckim;
l. 28.987 1-klasową szkołę w Nowinach w okręgu tarnobrzeskim;
l. 28.990 1-klasową szkołę w Hawrylaku w okręgu horodeńskim;
l. 28.991 1-klasową szkołę w Bałahorówce w okręgu horodeńskim

---

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:

l. 27.710 budowę 2-klasowej szkoły w Domosławicach w okręgu brzeskim;
l. 27.951 budowę 2-klasowej szkoły w Załuczu nad Czeremoszem w okręgu śniatyńskim;
l. 27.957 budowę 1-klasowej szkoły w Brunarach niżnych w okręgu grybowskim;
l. 28.816 budowę 2-klasowej szkoły w Ludwikówce w okręgu rohatyńskim;
l. 29.580 dobudowę sali naukowej do budynku szkolnego w Makowisku w okręgu jarosławskim;
l. 29.582 budowę 2-klasowej szkoły w Kniaźpolu w okręgu dobromilskim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

Wydział krajowy zgodnie z wnioskiem c. k. Rady szkolnej krajowej przyznał na rok 1909 z fundacyi pod nazwą „Fundusz szkół ludowych z roku 1872“ jednorazowe bezzwrotne zasiłki na budowę szkół następującym gminom:

1. Kuźmina (okręg Dobromil) 800 K;
2. Mszana dla klasy eksponowanej (okręg Gródek) 800 K;
3. Ostrowy tuszowskie (okręg Kolbuszowa) 600 K;
4. Wola pławska (okręg Mielec) 500 K;
5. Ratulów (okręg Nowytarg) 800 K;
6. Milczyce (okręg Rudki) 800 K;
7. Grodzisko (okręg Strzyżów) 800 K;
8. Żabno (okręg Tarnobrzeg) 800 K;
9. Odaje ad Słobódka (okręg Tłumacz) 700 K;
10. Gdów (okręg Wieliczka) 700 K.

Przybory naukowe.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła w poczet środków naukowych dozwolonych do użytku w szkołach średnich:

1. Mapę fizyczną i polityczną Europy Rothauga, opracowaną przez Br. Gustawicza, wydaną nakładem G. Freytaga i Berndta w Wiedniu. Cena egzemplarza 22 koron.

2. Mapę fizyczną kuli ziemskiej Rothauga, opracowaną przez Br. Gustawicza, wydaną nakładem G. Freytaga i Berndta w Wiedniu. Cena egzemplarza 34 K.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 28.035. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posady rzeczywistego nauczyciela budowy maszyn w IX. klasie rangi w c. k. szkole przemysłowej w Krakowie.

Do tej posady przywiązane są pobory unormowane ustawą z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 175 i ustawą z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni podania zaopatrzone w opis przebiegu życia, świadectwa obydwu egzaminów rządowych na wydziale budowy maszyn w szkole politechniczej, tudzież w dowody dotychczasowej praktyki, wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej za pośrednictwem Dyrekcyi c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie najpóźniej do 3. lipca 1909.

Posada powyższa będzie obsadzona od 1. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 1. czerwca 1909.

Wskutek prośby Zarządu głównego Towarzystwa Szkoły ludowej w Krakowie ogłasza się następujący konkurs:

Zarząd główny Towarzystwa Szkoły ludowej w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycielskich w szkołach utrzymywanych przez T. S. L.

a) Na jednę posadę nauczyciela wydziałowego z kwalifikacyą dla przedmiotów III. grupy dla szkoły wydziałowej im. Maryi Konopnickiej w Ostrawie morawskiej. Płaca 2200 kor., na mieszkanie 400 kor., dodatek T. S. L. 300 kor., za każde następne trzechlecie podwyżka o 200 kor.

b) Na cztery posady nauczycieli dla klas pospolitych w szkołach w Ostrawie morawskiej, Przywozie i Witkowicach. Płaca zasadnicza przywiązana do każdej z tych posad wynosi 1700 kor., na mieszkanie 400 kor., dodatek T. S. L. 100 kor. z podwyżką za każde następne trzechlecie o 100 kor.

c) Na dwie posady nauczycielek dla klas pospolitych w szkołach w Ostrawie morawskiej i Przywozie. Płaca zasadnicza przywiązana do każdej z tych posad wynosi 1700 kor., na mieszkanie 250 kor., dodatek T. S. L. 100 kor. z podwyżką za każde następne trzechlecie o 100 kor.

d) Na dwie posady mistrzyń ogródków froeblowskich w szkołach w Przywozie i Witkowicach. Płaca mistrzyni 1200 kor., z podwyżką za każde następne trzechlecie o 100 kor.

e) Na jednę posadę nauczycielki dla klas pospolitych w szkole w Hałcnowie. Płaca 1400 kor., na mieszkanie 200 kor., dodatek T. S. L. 80 kor. z podwyżką za każde następne trzechlecie o 80 kor.

Od nauczycieli i nauczycielek dla klas pospolitych wymaga się uzdolnienia do nauczania języka niemieckiego, do podań pod d) egzaminu na mistrzynię ogródka froeblowskiego.

Nauczyciele (lki) zamianowani na powyższe posady otrzymują bezpłatny urlop na posadach obecnie zajmowanych z wliczeniem lat służby w szkołach T. S. L. do emerytury. Do poborów wyżej wyszczególnionych dodać należy jeszcze dodatki pięcioletnie, jakie poszczególnym nauczycielom czy nauczycielkom według normy krajowej przypadają.

Posady będą obsadzone z dniem 1. września 1909. Podania udokumentowane wnosić należy do 30. czerwca b. r. pod adresem Zarządu głównego T. S. L. w Krakowie, ul. Floryańska 15.

L. 2546. Odnośnie do konkursu z dnia 3. maja b. r. l. 2063 ogłoszonego w Nr. 15. i 16. Dziennika urzedowego z bieżącego roku, na posadę nauczyciela kierującego szkoły męskiej im. św. M. Magdaleny i na trzy posady stałych nauczycieli w szkołach im. św. M. Magdaleny, im. Ces. Elżbiety i im. Czackiego, c. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie prostuje ten konkurs w tym kierunku, że posada stałego nauczyciela jest opróżniona nie w szkole pospolitej im. św. M. Magdaleny lecz w szkole pospolitej im. św. Antoniego. Wobec tego rzeczony konkurs opiewa na posadę kierownika szkoły pospolitej męskiej im. św. M. Magdaleny i na trzy posady stałych nauczycieli szkół pospolitych t. j. im. św. Antoniego, im. Ces. Elżbiety i im. Czackiego we Lwowie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

We Lwowie, dnia 1. czerwca 1909.

L. 1451. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela do udzielania przedmiotów naukowych II. grupą objętych w szkole 3-klasowej wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Ces. Fr. Józefa w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 15. sierpnia b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 4. czerwca 1909.

L. 1452. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela w szkole 4-klasowej pospolitej męskiej im. Kazimierza W. w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac.

Kandydaci winni się wykazać kwalifikacyą nauczycielską przynajmniej do szkół pospolitych i uzdolnieniem do uczenia języka niemieckiego. Kandydaci z egzaminem do szkół wydziałowych, przy równych zresztą kwalifikacyach, będą przedewszystkiem uwzględnieni.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 15. sierpnia b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 4. czerwca 1909.

L. 1453. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela w szkole 4-klasowej męskiej im. św. Barbary w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac.

Kandydaci winni się wykazać kwalifikacyą nauczycielską przynajmniej do szkół pospolitych i uzdolnieniem do uczenia języka niemieckiego. Kandydaci z egzaminem do szkół wydziałowych, przy równych zresztą kwalifikacyach, będą przedewszystkiem uwzględnieni.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 15. sierpnia b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 4. czerwca 1909.

L. 700. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich w okręgu bohorodczanskim, ogłasza się niniejszem następujący konkurs.

Z poborami III. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli w szkole 5-klasowej męskiej w Bohorodczanach; język wykładowy polski.

2. Na dwie posady nauczycielek w szkole 5-klasowej żeńskiej w Bohorodczanach; język wykładowy polski.

Pierwszeństwo na te posady zastrzega się dla kandydatów i kandydatek posiadających kwalifikacyę do szkół wydziałowych.

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w szkole 4 klasowej w Łyścu; język wykładowy polski.

2. Na posady nauczycielskie w szkołach jednoklasowych w Bogrówce, Babczem, Chmielówce, Krzywcu, Posieczu, Rakowcu, Staruni. We wszystkich tych szkołach jest język wykładowy ruski.

3. Na posadę nauczycielską w szkole 2-klasowej w Porohach; język wykładowy ruski.

Podania udokumentowane wnosić należy w terminie do 15. sierpnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Bohorodczany, 27 maja 1909.

Ogłoszenia wolnych posad

dla nauczycieli i nauczycielek tymczasowych w szkołach ludowych.

L. 1278. W okręgu szkolnym kosowskim będzie z początkiem przyszłego roku szkolnego dziewięć posad nauczycieli (nauczycielek) tymczasowych do obsadzenia, z tych dwie posady samoistnych, a siedm posad podwładnych nauczycieli.

We wszystkich szkołach, w których wakują te posady, jest język wykładowy ruski i udziela się nauki drugiego języka krajowego.

Do dwóch posad jest przywiązane wolne mieszkanie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kosów, dnia 2. czerwca 1909.

L. 2.504. W okręgu szkolnym wadowickim będą z początkiem roku szkolnego 1909/10 do obsadzenia posady tymczasowych nauczycieli (lek) a mianowicie:

2 posady w szkołach 4-klasowych mieszanych; 9 posad podwładnych w 2-klasowych szkołach; 15 posad podwładnych w szkołach 1-klasowych; 10 posad samoistnych w szkołach 1-klasowych z wolnem mieszkaniem.

Językiem wykładowym we wszystkich szkołach jest język polski.

Wadowice, dnia 29. maja 1909.

L. 1610. W okręgu szkolnym gorlickim będzie z początkiem roku szkolnego 1909/10 do obsadzenia pięć posad nauczycieli (lek) tymczasowych w 2-klasowych szkołach z językiem wykładowym polskim i tyleż posad nauczycieli (lek) podwładnych w 1-klasowych szkołach ludowych z językiem wykładowym ruskim.

Posady powyższe zastrzega się kompetentom z egzaminem dojrzałości.

Gorlice, dnia 8. czerwca 1909.

Konkursa.

b) *ogłoszone po raz drugi.*

L. 26.053. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia posady c. k. inspektora szkolnego okręgowego w Rohatynie.

Z posadą tą są połączone prawa i pobory urzędników państwowych IX. klasy rangi po myśli ustawy z dnia 8. czerwca 1892 Dz. u. p. Nr. 92, z dnia 19. września 1898 Dz. u. p. Nr. 172 i z dnia 19. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 34, tudzież systemizowany dla tego okręgu ryczałt na koszta podróży i dyety w kwocie 1100 K.

O posadę tę mogą się ubiegać oprócz c. k. inspektorów szkolnych okręgowych także:

1. nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mający przynajmniej 5-letnią praktykę w zawodzie nauczycielskim;

2. katecheci szkół średnich, seminaryów nauczycielskich i szkół ludowych mający przynajmniej 5-letnią praktykę na stałej posadzie katechety;

3. nauczyciele szkół ćwiczeń seminaryów nauczycielskich mający przynajmniej 5-letnią praktykę na stałej posadzie;

4. dyrektorowie szkół wydziałowych i kierownicy szkół 5- lub 6-klasowych z kwalifikacyą dla szkół wydziałowych.

Nominacya może być w myśl § 2. ustawy z dnia 8. czerwca 1892 Dz. u. p. Nr. 92 stosownie do uznania władzy na razie prowizoryczną.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty służbowe i dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 25. czerwca 1909.

Nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mający kwalifikacyę do szkół średnich, mogą w podaniach prosić, aby pod względem płacy i dodatków pięcioletnich zastosowano do nich, w razie nominacyi, analogiczne normy istniejące dla nauczycieli tych zakładów.

Zebrane podania kompetencyjne przedłożą c. k. Dyrekcye szkół średnich względnie seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe po należytem wypełnieniu tabel kwalifikacyjnych do 30. czerwca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 31. maja 1909.

L. 2311. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza konkurs na posadę dyrektora 5-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im. św. Antoniego we Lwowie, z poborami I. klasy płac i dodatkiem na mieszkanie w kwocie 960 koron.

Zarazem ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa konkurs na taką samą posadę dyrektora w innej szkole wydziałowej męskiej we Lwowie, ewentualnie na posadę kierownika szkoły pospolitej męskiej we Lwowie mogącą się przy tej sposobności opróżnić.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe i tabelę kwalifikacyjną należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie w terminie do dnia 10. lipca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Lwów, dnia 15. maja 1909.

L. 1306. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej w Buczaczu z poborami II. klasy płac ogłasza się niniejszem konkurs.

O tę posadę ubiegać się mogą tylko nauczyciele z egzaminem wydziałowym z grupy III. posiadający zarazem kwalifikacyę do udzielania nauki śpiewu.

Podania udokumentowane należy wnosić w przepisanej drodze służbowej najpóźniej do 31. lipca 1909 do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Buczaczu.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Buczacz, dnia 20. maja 1909.

L. 668. C. k. Rada szkolna okręgowa w Łańcucie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Łańcucie.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole żeńskiej w Łańcucie.

3. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Leżajsku.

4. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole żeńskiej w Leżajsku.

O posady te mogą kompetować tylko kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którzy w razie zamianowania obowiązani będą udzielać nauki religii także w innych szkołach w parafii, aż do pełnego wymiaru godzin.

5. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w 5-klasowej szkole żeńskiej w Łańcucie z obowiązkiem udzielania nauki także w 5-klasowej szkole męskiej w Łańcucie.

6. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w 5-klasowej szkole żeńskiej w Leżajsku z obowiązkiem udzielania nauki religii także w 5-klasowej szkole męskiej w Leżajsku.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole mieszanej w Żołyni miasteczku.

Podania udokumentowane należy wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Łańcucie w terminie do 31. lipca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Łańcut, dnia 18. maja 1909.

L. 1546. C. k. Rada szkolna okręgowa w Drohobyczu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z poborami III. klasy płac:

Na dwie posady nauczycielek 5-klasowej szkoły żeńskiej w Borysławiu. Na jednę z tych posad pierwszeństwo mieć będą kompetentki z egzaminem wydziałowym z grupy pierwszej.

II. Z poborami IV. klasy płac:

Na posadę nauczyciela lub nauczycielki w 2-klasowej szkole w Hruszowie.

Językiem wykładowym w Borysławiu jest język polski, w Hruszowie ruski.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Drohobyczu do końca lipca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Drohobycz, dnia 28. maja 1909.

L. 760. C. k. Rada szkolna okręgowa w Czortkowie podaje niniejszem do wiadomości iż od 1. sierpnia b. r. będą do obsadzenia następujące **tymczasowe** posady nauczycielskie:

W szkołach 1- i 2-klasowych posady podwładnych nauczycieli z wynagrodzeniem IV. klasy płac i dodatkiem na mieszkanie: 1. w Białej, 2 Byczkowcach, 3. Dolinie, 4. Kalinowszczyźnie, 5. Kosowie, 6. Nagórzance, 7. Pauszówce, 8. Rosochaczu, 9. Świdowej, 10. Szulhanówce, 11. Szwajkowcach, 12. Zalesiu, 13. Zwiniaczu.

Językiem wykładowym w szkołach pod 2. 5. 6. 12. jest język polski, w innych język ruski.

We wszystkich szkołach nauka drugiego języka krajowego jest obowiązkową.

Podania wnosić należy w terminie do 15. lipca b. r. do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Czortkowie.

Czortków, dnia 23. maja 1909.

L. 1719. Celem stałego obsadzenia posad nauczycieli lub nauczycielek w szkołach 2-klasowych w Łękach, Łoponiu i Mokrzyskach-Buczu ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Brzesku konkurs.

Do posad tych przywiązane są pobory IV. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do 31. lipca 1909.

W Brzesku, dnia 28. maja 1909.

L. 1344. C. k. Rada szkolna okręgowa w Wieliczce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Kunicach, Śledziejowicach i Sułkowie z poborami IV. klasy płac, z językiem wykładowym polskim.

Ubiegający się mają wnieść w drodze służbowej należycie udokumentowane podania najpóźniej do 31. lipca b. r.

Wieliczka, dnia 1. czerwca 1909.

L. 807. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jaśle ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki kierującej szkoły 4-klasowej żeńskiej im. król. Jadwigi w Jaśle i na trzy posady nauczycielek w tej samej szkole.

B) Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela religii rz. kat. w szkole 5-klasowej mieszanej w Kołaczycach.

3. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Kołaczycach. Pierwszeństwo mieć będą kandydaci z uzdolnieniem do szkół wydziałowych z grupy II.

4. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Potakówce, Sowinie, Wrocance, Woli cieklińskiej, Desznicy, Pielgrzymce i Świerzowej ruskiej.

5. Na posadę nauczyciela (lki) szkoły 2-klasowej w Żurowej.

W szkołach w Woli cieklińskiej, Desznicy, Pielgrzymce i Świerzowej ruskiej jest język wykładowy ruski, we wszystkich innych polski.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w dokładnie wypełnione tabele kwalifikacyjne należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. lipca 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jasło, dnia 15. maja 1909.

L. 1047. C. k. Rada szkolna okręgowa w Skałacie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli 5-klasowej szkoły męskiej w Skałacie. Pierwszeństwo będą mieli kandydaci z egzaminem wydziałowym z I. i II. grupy.

2. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły męskiej w Grzymałowie.

3. Na posady nauczycieli religii rz. kat. w szkołach: a) w 5-klasowej męskiej w Skałacie, b) w 5-klasowej męskiej w Podwołoczyskach, z obowiązkiem udzielania tej nauki we wszystkich innych szkołach należących do parafii rzym. kat. w Skałacie względnie w Podwołoczyskach.

4. Na posady nauczycieli religii gr. kat. w szkołach a) w 5-klasowej męskiej w Skałacie, b) w 5-klasowej męskiej w Podwołoczyskach i c) w 4-klasowej męskiej w Grzymałowie, z obowiązkiem udzielania tej nauki także w szkołach należących do parafii gr. kat. w Skałacie, Podwołoczyskach względnie w Grzymałowie.

O posady nauczycieli religii mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli pełnić zarazem obowiązków duszpasterskich.

B) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli 4-klasowych szkół w Kaczanówce i Toustem; wymagane jest uzdolnienie do uczenia języka niemieckiego.

2. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Eleonorówce i w Mysłowej.

3. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych: w Borkach małych, Hałuszczyńcach, Hlibowie, Iwanówce, Łuce małej, Magdalówce, Orzechowcu, Ostapiu, Soroce, Sorocku i w Supranówce.

W szkołach w Skałacie, Podwołoczyskach, Grzymałowie, Eleonorówce, Mysłowej, Borkach małych, Hałuszczyńcach, Hlibowie, Orzechowcu, Ostapiu i Kaczanówce jest język wykładowy polski, w innych szkołach ruski.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną oraz wykaz lat służby przedetatowej, względnie dekret policzenia lat służby do emerytury, należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Skałacie do dnia 15. lipca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Skałat, dnia 5. maja 1909.

L. 689. Celem stałego obsadzenia ogłasza się konkurs na następujące posady nauczycielskie w okręgu szkolnym brodzkim:

A) Z poborami III. klasy płac:

I. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole mieszanej w Łopatynie.

B) Z poborami IV. klasy płac:

II. Na posady nauczycieli w szkołach 4-klasowych w Toporowie i Podkamieniu, tudzież w szkole 2-klasowej w Berlinie.

III. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych: w Baryłowie, Bielawcach, Czystopadach, Grzymałówce, Hołubicy, Klekotowie, Kutyszczach, Milnie-Krasowiczyźnie, Pal krowach, Rudzie brodzkiej, Rudenku lackiem, Seretcu, Stanisławczyku, Suchowoli.

Do płacy nauczyciela wlicza się w Baryłowie wartość opału w rocznej kwocie 32 K i użytek z ogrodu wartości 30 K, w Palikrowach naturalia wartości 71 K 78 h, w Rudenku lackiem opał wartości 9 K 60 h, a w Stanisławczyku opał wartości 21 K 76 h.

Językiem wykładowym w Łopatynie, Toporowie, Podkamieniu, Palikrowach i Rudzie brodzkiej jest język polski, w innych szkołach ruski.

Od kompetentów o posady w Łopatynie, Toporowie i Podkamieniu wymagane jest uzdolnienie do udzielania nauki języka niemieckiego.

Kompetenci o którąkolwiek z wymienionych wyżej posad mają swe należycie udokumentowane i w tabelę kwalifikacyjną zaopatrzone podania wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brodach najpóźniej do dnia 15. lipca 1909.

Brody, dnia 5. maja 1909.

Ogłoszenie licytacyi.

L. 2.858. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły murowanej piątrowej o czterech salach naukowych, kancelaryi i mieszkaniu nauczyciela z piwnicą w gminie Królówce w okręgu bocheńskim (w powiecie sądowym wiśnickim) ogłasza się niniejszem licytacyę za pomocą pisemnych ofert, które mają być wniesione do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bochni najpóźniej do dnia 1. lipca 1909 do godziny 12. w południe.

Cena kosztorysowa wynosi 28.039 K 45 h.

Do ofert należycie ostemplowanych ma być dołączone 5% wadyum i deklaracya, że oferentowi znane są szczegółowe i ogólne warunki budowy i że obowiązuje się w myśl zatwierdzonego planu i kosztorysu wykonać budowę w terminie oznaczonym.

Oferty później wniesione lub nieodpowiadające warunkom nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Bochnia, dnia 2. czerwca 1909.

Ogłoszenia.

Egzamin wstępny na I. rok c. k. seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Przemyślu odbędzie się przed wakacyami.

Kandydatki, które chcą składać ten egzamin, mają zgłosić się do zapisu w dniach 3. i 4. lipca b. r. między godziną 10. a 12. rano i 4. a 6. popołudniu i przedłożyć:

a) metrykę chrztu na dowód, że z końcem sierpnia b. r. kończą 15. rok życia;

b) świadectwo ukończonej przynajmniej III. klasy szkoły wydziałowej;

c) świadectwo zdrowia, wystawione przez lekarza urzędowego na przepisanym formularzu i

d) dwa należycie wypełnione rodowody.

Dnia 5. czerwca rano odbędzie się egzamin piśmienny a po południu rozpocznie się ustny.

W c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzeszowie rozpoczną się egzamina wstępne na I. rok i do klasy przygotowawczej w bieżącym roku dnia 30. czerwca.

Wpisy na kurs przygotowawczy i pierwszy c. k. męskiego seminaryum nauczycielskiego w Rudniku, odbędą się w terminie przedwakacyjnym w dniach 29., 30. czerwca i 1. lipca b. r. Bliższych wyjaśnień co do warunków przyjęcia udziela na żądanie dyrekcya zakładu.

Egzamin wstępny rozpocznie się dnia 1. lipca przed południem.

Kurs gier i zabaw dla nauczycieli i nauczycielek urządza Towarzystwo zabaw ruchowych w dniach od 7. do 15. lipca b. r. w Parku gier we Lwowie.

Zgłoszenia nadsyłać należy do dnia 3. lipca pod adresem Towarzystwa: ul. Lindego l. 5 (Poliklinika) we Lwowie. Uczestnicy otrzymują gromadne pomieszczenie po cenie 50 hal. dziennie, a po ukończeniu kursu świadectwo frekwentacyi.

W c. i k. kadeckiej szkole artyleryi w Traiskirchen będzie z początkiem roku szkolnego 1909/10 pewna ilość miejsc na pierwszym roku do obsadzenia.

Przyjęci mogą być kompetenci w wieku od 14 — 17 lat, którzy ukończyli przynajmniej cztery klasy szkoły średniej z dobrym postępem. Niedostateczna cenzura z języków łacińskiego i greckiego nie stanowi w przyjęciu przeszkody. Kandydaci z ukończoną szkołą wydziałową nie będą uwzględnieni.

Podania o przyjęcie wnosić należy najpóźniej do 15. sierpnia b. r. do Komendy kadeckiej szkoły artyleryi w Traiskirchen koło Baden w Austryi niższej.

Bliższe warunki przyjęcia zawarte są w „Warunkach przyjęcia do szkół kadeckich“, które nabywać można po cenie 40 h w każdej szkole kadeckiej.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 18.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 26. czerwca 1909.

L. 30.844.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi c. k. gimnazyów, szkół realnych, seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich, szkół handlowych, tudzież c. k. Rad szkolnych okręgowych we wschodniej części kraju, w sprawie zakończenia roku szkolnego 1908/9.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 11. czerwca 1909 L. 21.749 zarządził, aby w gimnazyach, szkołach realnych, seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich, tudzież w szkołach handlowych, w których rok szkolny kończy się normalnie 15. lipca, zakończono rok szkolny 1908/9 wyjątkowo dnia 6. lipca 1909.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła zgodnie z rozporządzeniem z 23. kwietnia 1891 L. 7484, aby tego samego dnia zakończono naukę w roku bieżącym również w szkołach pospolitych i wydziałowych w tych miejscowościach, w których znajdują się wyżej wymienione zakłady, o ile rok szkolny normalnie kończyćby się powinien w tych szkołach dnia 15. lipca b. r.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 23. czerwca 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski w. r.

L. 30.697.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych i do Zarządów wszystkich szkół ludowych, pospolitych i wydziałowych, tudzież do Dyrekcyi wszystkich c. k. seminaryów nauczycielskich, w sprawie konferencyi okręgowych, mających odbyć się w roku 1909.

Tegoroczne konferencye okręgowe będą się odbywały z pewnemi modyfikacyami w podobnym porządku, jaki przepisano na rok 1908 okólnikiem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 15. kwietnia 1908 do L. 18.050, umieszczonym w Nr. 9. XII. rocznika „Dziennika urzędowego z dnia 27. kwietnia 1908. a mianowicie:

I. Postanowienia punktu 1., 2., 3., 4., 5. i 7. okólnika, przytoczonego wyżej, będą miały zastosowanie również w r. 1909.

II. Wszystkie konferencye okręgowe, tak zbiorowe jak częściowe, odbędą się w roku 1909 w miesiącu p a ź d z i e r n i k u.

Gdyby jakieś ważne powody wymagały wyznaczenia innego terminu, przedstawi je Rada szkolna okręgowa c. k. Radzie szkolnej krajowej osobnem sprawozdaniem d o d n i a 31. l i p c a 1909.

III. Na porządku dziennym tegorocznych konferencyi okręgowych będzie wyłącznie s p r a w a o b z n a j o m i e n i a personalu nauczycielskiego z p r z e p i s a m i n o w e g o R e g u l a m i n u s z k o l n e g o, który w najbliższym czasie będzie ogłoszony drukiem i rozesłany.

Rady szkolne okręgowe wyznaczą przeto na każdą konferencyę (zbiorową lub częściową) przedewszystkiem jeden ogólny referat o układzie i postanowieniach nowego Regulaminu szkolnego. W referacie tym referenci, powołani przez Rady szkolne okręgowe na podstawie wniosków wydziałów konferencyjnych, zestawią ważniejsze postanowienia nowego Regulaminu szkolnego, mianowicie takie, które odbiegają od norm dotychczasowego Regulaminu albo też wprowadzają zupełnie nowe przedmioty i kierunki.

Prócz tego referatu ogólnego umieści się na porządku dziennym każdej konferencyi drugi temat o punkcie specyalnym, będącym w związku z Regulaminem szkolnym, mianowicie o p r z e p i s a c h k l a s y f i k a c y j n y c h.

IV. Ponieważ w roku bieżącym nie można urządzić konferencyi dwudniowych przeto odpadną w bieżącym roku wszelkie inne temata, elaboraty członków konferencyi i lekcye wzorowe. Wobec tego, postano-

wienia punktów 8., 9., 10. i 11. okólnika Rady szkolnej krajowej z dnia 15. kwietnia 1908 do L. 18.050 nie będą miały w roku 1909 zastosowania.

V. Czy w czasie tegorocznych konferencyj okręgowych wypada urządzić wystawy szkolne, pozostawia się uznaniu c. k. Rad szkolnych okręgowych, które w tej sprawie zasięgną opinii wydziałów konferencyjnych. W razie urządzenia jakiejkolwiek wystawy będą obowiązywały punkty 12. i 13. rozporządzenia z dnia 15. kwietnia 1908 do L. 18.050.

VI. Natychmiast po ogłoszeniu niniejszego okólnika Rady szkolne okręgowe zwołają wydziały konferencyjne i przedłożą swe wnioski co do wyznaczenia terminu konferencyi, a ewentualnie także co do programu projektowanej wystawy szkolnej c. k. Radzie szkolnej krajowej w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31. lipca 1909.

VII. Wyniki wyborów, dokonanych na konferencyach, należy przedłożyć do zatwierdzenia w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15. listopada 1909.

VIII. Sprawozdania o przebiegu konferencyi mają być przedłożone do dnia 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 23. czerwca 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski.

L. 32.186.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi c. k. gimnazyów i szkół realnych w sprawie taksy za egzamin dojrzałości prywatystek.

W myśl reskryptu JE. Pana Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 15. czerwca 1909 L. 22.259 prywatystki, przystępujące do egzaminu dojrzałości, obowiązane są do złożenia taksy za egzamin dojrzałości w wysokości ustanowionej w § 26. rozporządzenia Pana Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 29. lutego 1908 L. 10.051, chociażby były poprzednio w połowie lub w całości uwolnione od czesnego.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 21. czerwca 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski w. r

L. 32.188.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich gimnazyów w sprawie klasyfikacyi uczniów klasy IV., uwolnionych od nauki języka greckiego.

W myśl reskryptu JE. Pana Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 15. czerwca 1909 L. 22.249, nie można uczniów klasy IV., uwolnionych od obowiązkowej nauki języka greckiego, przy klasyfikacyi uznać za „uzdolnionych na ogół" nawet wtedy, gdyby tylko w jednym z języków lub w matematyce otrzymali postęp „niedostateczny".

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 21. czerwca 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski w. r.

Wiadomości osobiste.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór Józefa Jurystowskiego na delegata Rady powiatowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnopolu.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

ks. Zenobiusza Markiewicza nauczycielem religii grecko-katolickiej 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą im. Mickiewicza w Tarnopolu;

S. Franciszkę Pańkiewiczównę nauczycielką 5-klasowej szkoły żeńskiej w Rawie ruskiej;

Józefę Skalicką nauczycielką 4-klasowej szkoły w Zembrzycach;

Maryę Dudzińską nauczycielką 2-klasowej szkoły w Wulce mazowieckiej.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Szymona Olejnika w Susznie; Jana Burgharda w Pawłowie; Jana Kozdronia w Grodku.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Stanisława Flaka w Zakrzowie; Annę Kochalewiczównę w Zaderewaczu; Jadwigę Pietzuchównę w Ulicku-Seredkiewicz wsi; Władysława Mikę w Smerekowcu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Jakóba Skawińskiego, nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Olchowcu, na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Łosiaczu.

Zmarli:

Onufry Bihun dyrektor 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej im. Piramowicza w Kołomyi, zmarł dnia 15. czerwca 1909 w 61. roku życia a w 35. roku służby;

Helena Satinówna tymczasowa nauczycielka 4-klasowej szkoły w Muszynie w okręgu nowosandeckim, zmarła dnia 31. maja b. r. w 23. roku życia a w 3. roku służby.

Na drugi kurs koszykarski, który się odbędzie w szkole koszykarskiej w Czerwonej Woli koło Jarosławia w czasie od 5. lipca do 31. sierpnia 1909, powołała c. k. Rada szkolna krajowa następujących nauczycieli:

1. Stanisława Czyżewicza nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Grobli (Bochnia);
2. Teodora Kulczyckiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Młodowie (Cieszanów);
3. Józefa Duba nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Wietlinie (Jarosław);
4. Emila Kozaka nauczyciela 4-klasowej szkoły w Podmichalu (Kałusz);
5. Jana Demydczuka nauczyciela 1-klasowej szkoły w Łanach polskich (Kamionka);
6. Władysława Łonickiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Olszówce (Limanowa);
7. Izydora Cześnikowskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Ostapiu (Skałat);
8. Wojciecha Zimniaka nauczyciela 4-klasowej szkoły w Starej Soli (Stary Sambor);
9. Maryana Hrabala nauczyciela szkoły wydziałowej męskiej w Stryju;
10. Klemensa Łukaszkiewicza nauczyciela 2-klasowej szkoły w Domacynach (Tarnobrzeg);
11. Zygmunta Tomaszewskiego nauczyciela 2-klasowej szkoły w Stryjówce (Zbaraż);
12. Jana Jasickiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Zarzeczu (Żywiec).

Organizacya szkół.

Na mocy Najwyższego upoważnienia zezwoliło c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 24. maja 1909 l. 19.521, aby szkoła ludowa w Jabłonowie, w okręgu peczeniżyńskim, używała na pamiątkę 60-letniego jubileuszu panowania Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości oznaczenia „Jubileuszowa szkoła ludowa Cesarza Franciszka Józefa I.“.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała 1-klasowe szkoły ludowe orzeczeniami:
l. 30.055 w Dziurdziowie w okręgu liskim;
l. 30.380 w Kielichowie w okręgu śniatyńskim;
l 30.687 w Weleśnicy górnej w okręgu nadwórniańskim;
l. 30.792 w Szkodnej w okręgu ropczyckim;
l. 30.797 w Kurowie w okręgu żywieckim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniami:
l. 30.514 2-klasową szkołę w Lubatowej w okręgu krośnieńskim na 4-klasową;
l. 30.522 2-klasową szkołę w Dunajowie w okręgu przemyślańskim na 4-klasową.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 29.584 budowę 2-klasowej szkoły w Zborowie w okręgu zborowskim;
l. 30.199 budowę 1-klasowej szkoły w Sadkowicach w okręgu samborskim;
l. 30.368 adaptacyę budynku szkolnego w Białoberezce w okręgu kosowskim;
l. 30.382 budowę 1-klasowej szkoły w Chałupkach ad Ryczów w okręgu wadowickim;
l. 30.802 budowę 1-klasowej szkoły w Ostrej w okręgu buczackim;
l. 30.618 budowę 1-kasowej szkoły w Raju w okręgu brzeżańskim:
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

Książki do bibliotek i na nagrody pilności.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła zalecić następujące wydawnictwa ruskiego Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie na nagrody pilności, tudzież do bibliotek szkolnych dla młodzieży szkół ludowych pospolitych, wydziałowych i seminaryów nauczycielskich: 1) Літною порою (ilustr.), 2) Діточі вигадки (ilustr.), 3) Мамин дарунок (ilustr.), 4) Татів дарунок (ilustr.), 5) Приятелі чоловіка (ilustr.), 6) Від весни до весни (ilustr.), 7) Крізь трав килими (ilustr.), 8) З царства зьвірів (ilustr.), 9) Книжочка Стефуні (ilust.), 10) Веселий сьвіт (ilustr.), 11) Дикі зьвірята в образках і віршах (ilustr.), 12) Билина про Ілию Муромця, Львів 1907 ц. 16 сот., 13) Леґенди і оповіданя К. Гриневичевої, Львів 1906 ц. 30 сот., 14) Сара Кру, Львів 1908 ц. 30 сот., 15) Заповіт Є. Ярошиньскої, Львів 1907ц. 30 сот.- 16) Японьскі казкі Львів 1908 ц. 30 сот., 17) Історуя куска хлїба, Львів 1903 ц. 50 сот., 18) Крізь пустині Азиї, Свен Ґедіна, Львів 1907 ц. ч. I. II. III. по 1 кор. IV. 2 кор. 30 сот., 19) Переказп старинного сьвіта дра Івана Демянчука, Львів 1908 ц. 40 сот., 20) Уличник, повість для молодежи А. Женвре, Львів 1907 ц. 1 кор. 10 сот., 21) Двоножний зьвір — I. Б. Львів 1906 ц. 40 сот., 22) В Джунґлях Редарда Кіплінґа Львів 1905 ц. 1 кор.

Wiadomości statystyczne.

C. k. Rada szkolna krajowa rozdzieliła kwoty przeznaczone z funduszów krajowego i państwowego na stypendya dla uczniów i uczenic c. k. seminaryów nauczycielskich na rok 1909/10 w sposób następujący:

a) *dla seminaryów męskich*	z funduszu krajowego K	z funduszu państwowego K	Razem K
1. we Lwowie	15.000	9.000	24.000
2. w Krakowie	18.500	6.000	24.500
3. w Rzeszowie	17.000	5.000	22.000
4. w Samborze	14.500	8.000	22.500
5. w Stanisławowie	16.250	6.000	22.250
6. w Tarnopolu	16.250	6.500	22.750
7. w Tarnowie	18.000	5.000	23.000
8. w Sokalu	12.000	5.000	17.000
9. w Krośnie	9.000	4.000	13.000
10. w Zaleszczykach	12.000	4.000	16.000
11. w Starym Sączu	7.500	2.500	10.000
12. w Kętach	4.500	2.500	7.000
13. w Rudniku	4.500	1.500	6.000

b) *dla seminaryów żeńskich*

1. we Lwowie	10.600		10.600
2. w Krakowie	10.600		10.600
3. w Przemyślu	10.800		10.800

Zamknięcie

krajowego funduszu

za rok

A. Majątek

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w r. 1908 K	h
		Dochody:		
	1	Efekta zakupione		
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego		
		Suma dochodów		
	3	Zapas kasowy z początkiem roku 1908:		
		a) w gotówce		
		b) w efektach	67167	12
		Razem	67167	12

Stan majątku zarodowego

			K	h
		Stan czynny:		
		Zapas kasowy w efektach:		
		a) Obligacya jednolitego długu państwa	100	.
		b) Książeczka wkładkowa gal. Kasy oszczędności	67	12
		c) 4% listy zastawne gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie	67000	
		Suma stanu czynnego . .	67167	12

rachunków

szkolnego emerytalnego

1908.

zarodowy.

Liczba budżetu: rubryki	Liczba budżetu: pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w r. 1908 K	Wydatki w r. 1908 h
		Wydatki:		
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów		
		Suma wydatków		
	2	Zapas kasowy z końcem roku 1908 w efektach	67167	12
		Razem	67167	12

z końcem roku 1908.

		Stan bierny:		
		Czysty stan czynny	67167	12
		W porównaniu zaś z takim stanem z końcem r. 1907	67167	12
		Okazuje się przyrost majątku zarodowego	.	.

B. Majątek

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w r. 1908 K	h	Kwota budżetem uchwalona względnie kredyty dodat. K	W porównaniu z kwotą prelimin. okazują się dochody mniejsze K
		Dochody:				
I.		Odsetki od kapitałów	2673	32	2680	7
II.		Datek stały z krajowego funduszu szkolnego	25599	84	25600	.
III.		Zapisy i darowizny	.	.	.	.
IV.		Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich	29639		24425	5214
V.		Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek .	418118	44	250000	168118
VI.		Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej	35277	63	35000	278
VII.		Rozmaite dochody	2093	68		2094
VIII.		Zwroty z emerytur czasowych	65		.	65
IX.		Zwroty z emerytur dożywotnich . . .	156	54	.	157
X.		Zwroty z pensyi wdów	19	44	.	19
XI.		Zwroty z dodatków na wychowanie dzieci	941	56		942
XII.		Zwroty z odpraw i kwartałów pozgonnych	475	.		475
		Suma dochodów własnych . . .	515059	45	337705	177355
	1	Zasiłek z funduszu krajowego	976543	98	1270395	**293851**
		Suma dochodów	1491603	43	1608100	**116496**
		Do tego zapas kasowy z początkiem roku 1908 w gotówce	.		.	.
		Razem	1491603	43	1608100	**116496**

obrotowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w r. 1908 K	h	Kwota budżetem uchwalona względnie kredyty dodat. K	W porównaniu z kwotą prelimin. okazują się wydatki większe K
		Wydatki:				
I.		Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek	105175	61	125000	19824
II.		Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek	853299	40	960000	106701
III.		Pensye wdów po nauczycielach	347312	92	350000	2687
IV.		Dodatki na wychowanie dzieci po nauczycielach	92099	82	85000	**7100**
V.		Odprawy i kwartały pozgonne	81405	72	85000	3594
VI.		Zwroty wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek	5075	56	3000	**2076**
VII.		Koszta zarządu	60	40	100	40
VIII.		Rozmaite wydatki	7174	.	.	**7174**
		Suma wydatków	1491603	43	1608100	116496
		Do tego zapas kasowy z końcem roku 1908 w gotówce	.	.	.	.
		Razem	1491603	43	1608100	116496

Wykaz należytości

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat dawnych K	h	Należytości czynne z roku bieżącego K	h
		Dochody:				
IV.		Niepobrane interkalarya	.	.	1860	.
IX.		Zwroty nadebranych emerytur dożywotnich	20	83	47	08
X.		Zwroty nadebranych pensyi wdów . . .	18	50	.	.
XI.		Zwroty nadebranych dodatków na wychowanie	7	87	118	84
XII.		Zwroty nadebranych odpraw i kwartałów pozgonnych	817	35	.	.
VII.		Rozmaite dochody	17657	86	.	.
		Razem	18522	41	2025	92
					20548	33

Bilans majątku

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w r. 1908 K	h
		Stan czynny:		
	1	Zapas kasowy z końcem roku 1907		
	2	Dochody w roku 1908 wynosiły . . . . . 1,491.603 K 43 h		
	3	a doliczywszy do tego należytości czynne . 20.548 K 33 h	1512151	76
		Ogółem	1512151	76

z końcem roku 1908.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości bierne z lat dawnych K	h	z roku bieżącego K	h
		Wydatki:				
I.		Niepobrane emerytury czasowe	.	.	3220	06
II.		Niepobrane emerytury dożywotnie . . .	.	.	11801	87
III.		Niepobrane pensye wdów	.	.	7582	62
IV.		Niepobrane dodatki na wychowanie dzieci		.	1741	04
V.		Niepobrane odprawy i kwartały pozgonne	26429	14	8900	24
VI.		Niepobrane zwroty wkładek emerytalnych	1158	89	561	97
VIII.		Niepobrane rozmaite wydatki	40	.	140	75
		Razem . .	27628	03	33948	55
					61576	58

obrotowego.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w r. 1908 K	h
		Stan bierny:		
	4	Wydatki w roku 1908 wynosiły . . . . . . 1,491.603 K 43 h		
	5	a doliczywszy do tego należytosci bierne . 61 576 K 58 h	1553180	01
		Ogółem	1553180	01
		Z porównania stanu czynnego ze stanem biernym okazuje się zwyżka stanu biernego	41028	25

Wykaz majątku

w efektach wartościowych powstałych z kwoty 40.000 K przyznanej zarodowego krajowego funduszu

Liczba porządkowa	Bliższe oznaczenie efektów
1	List zastawny galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie . .
2	" " " " " " " " . .
3	" " " " " " " " . .
4	" " " " " " " " . .
5	" " " " " " " " . .
6	" " " " " " " " . .
7	" " " " " " " " . .
8	" " " " " " " "
9	" " " " " " " " .
10	" " " " " " " " . .
11	" " " " " " " " . .
12	" " " " " " " " . .
13	" " " " " " " " . .
14	" " " " " " " " . .
15	" " " " " " " " . .
16	" " " " " " " " . .
17	Obligacya jednolitego długu państwa powstała z wydanych trzech książeczek Kasy oszczędności . . . .
18	Książeczka wkładkowa gal. Kasy oszczędności . . . .
	Razem . . .

zarodowego

z funduszów państwowych w roku 1870 na utworzenie majątku szkolnego emerytalnego.

Data	Serya	Liczba	Stopa %	Opiewa na kwotę w walucie koronowej			
				pojedynczo		razem	
				K	h	K	h
1. lipca 1893	I.	1411	4%	20000	.	.	.
"	I.	1412	"	20000	.	.	.
"	I.	1413	"	20000	.	.	.
"	III.	26648	"	2000	.	.	.
"	III.	26649	"	2000	.	.	.
1. stycznia 1894	IV.	1197	"	1000	.	.	.
1. lipca 1893	V.	7137	"	200	.	.	.
"	V.	7138	"	200	.	.	.
"	V.	7139	"	200	.	.	.
1. stycznia 1882	V.	154	"	200	.	.	.
w roku 1903	V.	33195	"	200	.	.	.
1. stycznia 1894	V.	3952	"	200	.	.	.
"	V.	3953	"	200	.	.	.
"	V.	3954	"	200	.	.	.
"	V.	3955	"	200	.	.	.
"	V.	25927	"	200	.	.	.
18. września 1907		210622	"	100		67100	.
"		107580	"	67	12	67	12
						67167	12

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 23.748. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posady nauczyciela głównego w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem we Lwowie.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z historyi i geografii jako przedmiotu głównego.

Do tej posady przywiązane są pobory służbowe, prawo do dodatków pięcioletnich i dodatek aktywalny, unormowane ustawami z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174, z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55 i z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych (sporządzoną w języku niemieckim na przepisanym formularzu) należy wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 15. lipca 1909 za pośrednictwem przełożonej władzy.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi do szkół średnich pełnili w tych szkołach obowiązki zastępców nauczycieli, a pragną aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby, ale także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli §§ 9. i 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55, winni to wyraźnie zaznaczyć w swych podaniach i wykazać w tabeli kwalifikacyjnej, od którego czasu, jak długo i w jakiej liczbie godzin tygodniowo pełnili obowiązki nauczycielskie w charakterze suplentów oraz podać daty i liczby odnośnych dekretów.

Podobnie kandydaci, którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych były im policzone dla wspomnianego celu po myśli § 16. tej samej ustawy, winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie przepisów tych ustaw.

Podania kandydatów przedłożą Dyrekcye szkół średnich, c. k. seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do 20. lipca 1909 po poprzedniem wypełnieniu w języku niemieckim tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 21. czerwca 1909.

L. 3713. C. k. Rada szkolna okręgowa w Chrzanowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 4-klasowej mieszanej w Szczakowej „na Piasku“ z obowiązkiem udzielania nauki religii także w 4-klasowej szkole mieszanej w Szczakowej-wsi, w 1-klasowej szkole w Długoszynie, 2-klasowej męskiej w Ciężkowicach, 2-klasowej żeńskiej w Ciężkowicach i 2-klasowej szkole w Ciężkowicach na przysiółku „Pieczyska“.

2. Na posadę nauczyciela w szkole 5-klasowej męskiej w Jaworznie z zastrzeżeniem pierwszeństwa dla nauczyciela z egzaminem wydziałowym z grupy I.

B) Z poborami IV. klasy płac:

3. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Krzeszowicach;

4. Na posadę nauczyciela w szkole 1-klasowej w Psarach.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski, a od kandydatów o posadę pod 3. wymaga się kwalifikacyi do udzielania języka niemieckiego w szkołach ludowych pospolitych.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Chrzanowie w terminie do dnia 15. sierpnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Chrzanów, dnia 14. czerwca 1909.

Ogłoszenia wolnych posad

dla nauczycieli i nauczycielek tymczasowych w szkołach ludowych.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 1329. W okręgu szkolnym zborowskim będzie w roku 1909/10 wolnych około dziesięć posad nauczycieli względnie nauczycielek tymczasowych przeważnie niesamoistnych, mianowicie cztery w miasteczkach z językiem wykładowym polskim, reszta na wsi z językiem wykładowym ruskim.

Podania z dołączeniem świadectwa dojrzałości wnieść należy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zborowie najpóźniej do 20. lipca 1909.

Zborów, dnia 5. czerwca 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 1278. W okręgu szkolnym kosowskim będzie z początkiem przyszłego roku szkolnego dziewięć posad nauczycieli (nauczycielek) tymczasowych do obsadzenia, z tych dwie posady samoistnych, a siedm posad podwładnych nauczycieli.

We wszystkich szkołach, w których wakują te posady, jest język wykładowy ruski i udziela się nauki drugiego języka krajowego.

Do dwóch posad jest przywiązane wolne mieszkanie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kosów, dnia 2. czerwca 1909.

L. 1610. W okręgu szkolnym gorlickim będzie z początkiem roku szkolnego 1909/10 do obsadzenia pięć posad nauczycieli (lek) tymczasowych w 2-klasowych szkołach z językiem wykładowym polskim i tyleż posad nauczycieli (lek) podwładnych w 1-klasowych szkołach ludowych z językiem wykładowym ruskim.

Posady powyższe zastrzega się kompetentom z egzaminem dojrzałości.

Gorlice, dnia 8. czerwca 1909.

L. 2.504. W okręgu szkolnym wadowickim będą z początkiem roku szkolnego 1909/10 do obsadzenia posady tymczasowych nauczycieli (lek) a mianowicie:

2 posady w szkołach 4-klasowych mieszanych; 9 posad podwładnych w 2-klasowych szkołach; 15 posad podwładnych w szkołach 1-klasowych; 10 posad samoistnych w szkołach 1-klasowych z wolnem mieszkaniem.

Językiem wykładowym we wszystkich szkołach jest język polski.

Wadowice, dnia 29. maja 1909.

Konkursa.

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 28.035. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posady rzeczywistego nauczyciela budowy maszyn w IX. klasie rangi w c. k. szkole przemysłowej w Krakowie.

Do tej posady przywiązane są pobory unormowane ustawą z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 175 i ustawą z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni podania zaopatrzone w opis przebiegu życia. świadectwa obydwu egzaminów rządowych na wydziale budowy maszyn w szkole politechniczej, tudzież w dowody dotychczasowej praktyki, wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej za pośrednictwem Dyrekcyi c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie najpóźniej do 3. lipca 1909.

Posada powyższa będzie obsadzona od 1. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 1. czerwca 1909.

L. 1453. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela w szkole 4-klasowej męskiej im. św. Barbary w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac.

Kandydaci winni się wykazać kwalifikacyą nauczycielską przynajmniej do szkół pospolitych i uzdolnieniem do uczenia języka niemieckiego. Kandydaci z egzaminem do szkół wydziałowych, przy równych zresztą kwalifikacyach, będą przedewszystkiem uwzględnieni.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 15. sierpnia b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 4. czerwca 1909.

L. 1451. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela do udzielania przedmiotów naukowych II. grupą objętych w szkole 3-klasowej wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Ces. Fr. Józefa w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 15. sierpnia b. r. Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 4. czerwca 1909.

L. 1452. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela w szkole 4-klasowej pospolitej męskiej im. Kazimierza W. w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac.

Kandydaci winni się wykazać kwalifikacyą nauczycielską przynajmniej do szkół pospolitych i uzdolnieniem do uczenia języka niemieckiego. Kandydaci z egzaminem do szkół wydziałowych, przy równych zresztą kwalifikacyach, będą przedewszystkiem uwzględnieni.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 15. sierpnia b. r. Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 4. czerwca 1909.

L. 700. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich w okręgu bohorodczańskim, ogłasza się niniejszem następujący konkurs.

Z poborami III. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli w szkole 5-klasowej męskiej w Bohorodczanach; język wykładowy polski.

2. Na dwie posady nauczycielek w szkole 5-klasowej żeńskiej w Bohorodczanach; język wykładowy polski.

Pierwszeństwo na te posady zastrzega się dla kandydatów i kandydatek posiadających kwalifikacyę do szkół wydziałowych.

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Łyścu; język wykładowy polski.

2. Na posady nauczycielskie w szkołach jednoklasowych w Bogrówce, Babczem, Chmielówce, Krzywcu, Posieczu, Rakowcu, Staruni. We wszystkich tych szkołach jest język wykładowy ruski.

3. Na posadę nauczycielską w szkole 2-klasowej w Porohach; język wykładowy ruski.

Podania udokumentowane wnosić należy w terminie do 15. sierpnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Bohorodczany, 27 maja 1909.

Ogłoszenie licytacyi.

L. 1897. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły murowanej piętrowej w Rożniatowie w okręgu dolińskim, mieszczącej w sobie 10 sal naukowych, dwie kancelarye, dwa mieszkania dla nauczycieli kierujących i piwnicę, wedle szczegółowych planów, sprawdzonych i przyjętych przez strony konkurencyjne, ogłasza się niniejszem licytacyę za pomocą ofert, które należy wnieść do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dolinie najpóźniej do 5. lipca b. r.

Koszta tej budowy przyjęto w kwocie 72.452 K 12 h.

Plan i kosztorys na tę budowę przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dolinie w godzinach urzędowych. Oferent winien złożyć 5% wadyum i deklaracyę, że obowiązuje się w myśl zatwierdzonych planów i w terminie określonym budowę w zupełności wykonać.

Przedsiębiorstwo budowy będzie oddane za ryczałtową kwotę fachowo uzdolnionemu oferentowi bez względu na oferowaną cenę, jeżeli będzie zasługiwał na pełne zaufanie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Dolinie, dnia 13. czerwca 1909.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. Nr. 19.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 3. lipca 1909.

L. 31.975.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich szkół średnich, seminaryów nauczycielskich, szkół przemysłowych, zawodowych i handlowych, wydziałowych, tudzież do Zarządów szkół ludowych pospolitych w sprawie zniżek kolejowych dla wycieczek szkolnych.

C. k. Dyrekcya kolei północnej zawiadamia pismem z dnia 14. czerwca 1909 L. 94.113/VI b, że w sprawie uzyskania taryfowych zniżek dla wycieczek młodzieży w pociągach na liniach kolei północnej i na dawniejszych liniach c. k. kolei austryackich należy postępować w sposób następujący:

Jeżeli dla zamierzonej wycieczki chce się uzyskać zniżkę w pociągu osobowym, należy zgłosić wycieczkę pisemnie najpóźniej 24 godzin przedtem bezpośrednio u Zarządu stacyi (nie w Dyrekcyi), z której ma się wyjechać, podając cel wycieczki, jej dzień, pociąg z wymienieniem klasy wozu, tudzież ilość uczestników.

Jeżeli ma się korzystać z pociągu pospiesznego, należy podanie o przyznanie zniżki wnieść najpóźniej ośm dni przedtem do Dyrekcyi c. k. kolei północnej w Wiedniu. Zauważa się jednak, że zniżek w pociągach pospiesznych udziela się wyjątkowo i to tylko wtedy, gdy użycie pociągu pospiesznego jest konieczne dla odbycia wycieczki i gdy na to zezwolą stosunki w ruchu kolejowym.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 24. czerwca 1909.

Za c. k. Namiestnika

Dembowski w. r.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 4. czerwca b. r. raczył nadać najmiłościwiej Józefowi Gallethowi, profesorowi c. k. szkoły zawodowej przemysłu drzewnego w Zakopanem, przy sposobności przeniesienia go na własną prośbę w stały stan spoczynku, tytuł Radcy szkolnego.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował profesora akademii rolniczej w Dublanach dr. Stefana Pawlika członkiem Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych we Lwowie na resztę okresu funkcyjnego t. j. po koniec roku szkolnego 1910/11.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa przyznało Janowi Banaszewskiemu, c. k. inspektorowi szkolnemu okręgowemu w Rohatynie, za 40-letnią wierną służbę medal honorowy, ustanowiony z okazyi 50-letniego jubileuszu najmiłościwszych rządów Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór Karola Berchardа na delegata Rady miejskiej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Trembowli.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała:

Feliksa Sokołowskiego, prowizorycznego c. k. inspektora szkolnego okręgowego w Kamionce strumiłowej, stałym c. k. inspektorem szkolnym okręgowym w IX. klasie rangi dla okręgu szkolnego Kamionka strumiłowa a Eugeniusza Mandyczewskiego profesora c. k. gimnazyum im. Franciszka Józefa w Tarnopolu, prowizorycznym c. k. inspektorem szkolnym okręgowym w IX. klasie rangi dla okręgu szkolnego Kamionka strumiłowa.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

ks. Władysława Vranę nauczycielem religii rzymsko-katolickiej 6 klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Scholastyki w Krakowie;
ks. Józefa Krzanowskiego nauczycielem religii rzymsko-katolickiej 4-klasowej szkoły męskiej im. Kochanowskiego w Stryju;
Władysława Turczyńskiego nauczycielem 4-klasowej szkoły męskiej w Kulikowie;
Jana Jarosza nauczycielem kierującym 2-klasowej szkoły w Czułowie;
Tomasza Kotulskiego nauczycielem kierującym 2-klasowej szkoły w Sokolnikach.

Nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Włodzimierę Musijową w Karowie; Janinę Traczównę w Witanowicach; Wandę Hodolową w Uściu zielonem; Maryę Korzeniową w Kąclowej.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Ignacego Juchima w Lubyczy-Kniażem na przysiółku „Kołajce“; Antoniego Głuszkowskiego w Pohrebcach; Dyonizego Hlawatego w Orelcu; Dominika Buchałę w Przybradzu; Antoniego Drohomireckiego w Borszczowie; Dymitra Mandziuka w Boguszy; Wilhelminę Gozdowską w Wicyniu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Michalinę Ogniewską, nauczycielkę 4-klasowej szkoły żeńskiej w Drohobyczu, na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową w Drohobyczu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:
Józefę Angerównę nauczycielkę szkół ludowych pospolitych we Lwowie;
Jana Bilińskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Rosochaczu;
Kajetana Ryznerskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Gliniku maryampolskim.

Zmarł Karol Kozłowski stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Czyżynach w okręgu krakowskim zamiejskim dnia 21. czerwca b. r. w 38 roku życia a w 19. roku służby.

Na kurs wakacyjny w Tarnopolu przysposabiający do egzaminu kwalifikacyjnego do szkół ludowych powołała c. k. Rada szkolna krajowa następujące nauczycielki:

1. Klementynę Pańczak z Rosulnej (Bohorodczany); 2. Wandę Męską z Mikołajowa (Brody); 3. Anielę Myśkównę z Palikrów (Brody); 4. Maryę Czajkównę z Pieniak (Brody); 5. Olgę Herman z Turzego (Brody); 6. Neonilę Dzerowicz z Toporowa (Brody); 7. Felicyę Bartkowską z Toporowa (Brody); 8. Eugenię Komarównę z Urmania (Brzeżany); 9. Zofię Sługocką z Nadziejowa (Dolina); 10. Zofię Lewkiewiczównę z Żurawiczek (Jarosław); 11. Michalinę Albinowską z Ostrowa (Sokal); 12. Helenę Biniewicz z Synowódzka niżnego (Stryj); 13. Stefanię Karpińską z Hurniego (Stryj); 14. Helenę Kubiszównę z Kulikowa (Żółkiew); 15. Stanisławę Kupnowicz z Wychopnej (Żółkiew); 16. Maryę Dynowską z Batiatycz (Żółkiew); 17. Maryę Wołczukównę z Uhrynkowiec (Zaleszczyki); 18. Paulinę Płoszczańską z Nyrkowa (Zaleszczyki); 19. Julię Jamiołównę z Huty werchobuskiej (Zaleszczyki); 20. Maryę Dobrudzką z Zarwanicy (Złoczów).

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 31.090 budowę 1-klasowej szkoły w Luszowicach w okręgu chrzanowskim;
l. 31.091 budowę 1-klasowej szkoły w Płokach w okręgu chrzanowskim;
l. 31.092 budowę 1-klasowej szkoły w Chełmie w okręgu bocheńskim;
l. 31.093 budowę 1-klasowej szkoły w Miękini w okręgu chrzanowskim;
l. 31.208 budowę 1-klasowej szkoły w Straconce w okręgu bialskim;
l. 31.209 budowę 1-klasowej szkoły w Nowej Wsi w okręgu bialskim;
l. 31.210 budowę 1-klasowej szkoły w Bystrej w okręgu bialskim;
l. 31.372 budowę 1-klasowej szkoły w Paszczynie w okręgu ropczyckim;
l. 31.465 budowę 1-klasowej szkoły w Czechowej w okręgu kołomyjskim;
l. 31.639 budowę 2-klasowej szkoły w Dmytrowie w okręgu kamioneckim;
l. 31.640 budowę 2-klasowej szkoły w Rudzie sieleckiej i budowę 1-klasowej szkoły w Rudzie sieleckiej „za Bugiem“ w okręgu kamioneckim;
l. 31.727 budowę 5-klasowej szkoły żeńskiej w Przemyślanach;
l. 31.932 budowę 5-klasowej szkoły w Kańczudze w okręgu przeworskim;
l. 32.144 budowę 2-klasowej szkoły w Werbiążu niżnym w okręgu kołomyjskim;
l. 32.646 budowę 1-klasowej szkoły w Kurowie w okręgu bocheńskim:
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

Wiadomości statystyczne.

Wykaz kwot przypadających na okręgi szkolne na bezpłatne książki w języku polskim i ruskim dla ubogich uczniów szkół ludowych na rok szkolny 1909/10.

Okręg szkolny	Kwota przypadająca na polskie książki bezpłatne dla ubogich uczniów		Kwota przypadająca na ruskie książki bezpłatne dla ubogich uczniów		Okręg szkolny	Kwota przypadająca na polskie książki bezpłatne dla ubogich uczniów		Kwota przypadająca na ruskie książki bezpłatne dla ubogich uczniów	
	K	h	K	h		K	h	K	h
Biała	1139	56	.	.	Nadwórna . . .	546	28	376	99
Bóbrka	1301	19	897	99	Nisko	867	36	.	.
Bochnia . . .	1727	64	.	.	Nowy Sącz . .	1025	07	126	19
Bohorodczany .	585	84	404	29	Nowytarg . . .	917	09	.	.
Borszczów . .	982	96	678	39	Peczeniżyn . .	331	77	228	99
Brody	1109	89	765	99	Pilzno	517	47	.	.
Brzesko . . .	1524	30	.	.	Podgórze . . .	765	79	.	.
Brzeżany . . .	1125	61	776	85	Podhajce . . .	988	59	682	27
Brzozów . . .	1063	60	62	93	Przemyśl . . .	1398	76	965	35
Buczacz	1242	33	857	35	Przemyślany . .	1081	44	746	35
Chrzanów . . .	1546	79	.		Przeworsk . . .	684	59	.	.
Cieszanów . .	940	07	648	74	Rawa	900	39	621	39
Czortków . . .	1065	34	735	28	Rohatyn . . .	1351	06	932	39
Dąbrowa . . .	841	60			Ropczyce . . .	818	79	.	
Dobromil . . .	1094	79	755	58	Rudki	729	36	503	36
Dolina	1058	73	730	64	Rzeszów . . .	1454	43	.	
Drohobycz . .	1379	61	952	12	Sambor	943	69	651	25
Gorlice	743	53	124	71	Sanok	994	95	686	61
Gródek	727	18	501	85	Skałat	777	15	536	33
Grybów	589	59	87	13	Śniatyn . . .	786	09	542	55
Horodenka . .	719	69	496	66	Sokal	1372	17	946	99
Husiatyn . . .	1106	98	763	96	Stanisławów . .	1524	50	1052	09
Jarosław . . .	1711		1180	78	Stary Sambor .	683	58	471	79
Jasło	984	98	50	97	Stryj	1195	99	825	38
Jaworów . . .	854	88	589	99	Strzyżów . . .	711	75	30	83
Kałusz . . .	976	75	674	06	Tarnobrzeg . .	823	49	.	.
Kamionka . . .	1158	19	799	36	Tarnopol . . .	1538	88	1061	99
Kolbuszowa . .	990	87	.	.	Tarnów	1285	15	.	.
Kołomyja . . .	1343	01	926	85	Tłumacz . . .	1230	92	849	49
Kosów	653	18	450	79	Trembowla . .	886	97	612	15
Kraków miasto .	986	71	.	.	Turka	462	35	319	07
Kraków okolica .	1294	17	.	.	Wadowice . . .	1663	89	.	.
Krosno	687	50	72	94	Wieliczka . . .	1062	79	.	.
Limanowa . . .	799	48	.		Zaleszczyki . .	732	53	505	57
Lisko	456	49	315	08	Zbaraż	658	98	454	77
Lwów miasto .	1351	48	932	69	Zborów	536	69	370	37
Lwów okolica .	2050	68	1415	28	Złoczów . . .	1459	47	1007	19
Łańcut	1272	77	19	99	Żółkiew	1018	69	703	02
Mielec	767	25	.	.	Żydaczów . . .	905	30	624	77
Mościska . . .	926	28	639	29	Żywiec	881	49	.	.
Myślenice . . .	1048	69		.	Razem . . .	82446	88	35744	02

Uwaga: Ogólne kwoty przypadające na bezpłatne książki dla ubogich uczniów stanowią czwartą część kwot uzyskanych ze sprzedaży książek szkolnych w ostatnim roku, obliczone oddzielnie książek polskich i ruskich.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 26.054 C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia dwóch posad nauczycieli szkoły ćwiczeń w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krośnie.

Do uzyskania jednej z tych posad potrzebną jest kwalifikacya nauczycielska do szkół wydziałowych dla przedmiotów grupy I. z językiem wykładowym polskim i ruskim, a do uzyskania drugiej posady kwalifikacya nauczycielska do szkół wydziałowych dla przedmiotów grupy II.

Do posad tych przywiązane są pobory służbowe po myśli ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174, prawo do dodatków pięcioletnich w myśl ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55 i dodatek aktywalny w myśl ustawy z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. Nr. 34.

Ubiegający się o te posady winni wnieść podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę służbową, sporządzoną na przepisanym formularzu, za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej krajowej w terminie do dnia 31. lipca 1909.

Kandydaci pełniący obowiązki w publicznych szkołach ludowych, którzy pragną, aby lata służby spędzone w tym charakterze były im policzone przy nominacyi na nauczyciela szkoły ćwiczeń nie tylko do ogólnej ilości lat ale także w celu przyznania dodatków pięcioletnich, winni wyraźnie oświadczyć w swych podaniach, czy i w jakiej mierze liczą w razie zamianowania na korzyści, które mogą osiągnąć na podstawie rzeczonych postanowień ustawy.

Podania kandydatów przedłożą Dyrekcye c. k. seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do dnia 5. sierpnia b. r. po poprzedniem wypełnieniu tabel kwalifikacyjnych

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 28. czerwca 1909.

L. 1981. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Sączu ogłasza konkurs na posadę stałej nauczycielki 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi w Nowym Sączu dla przedmiotów objętych grupą I. z poborami II. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić w drodze właściwej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowym Sączu w terminie do 15. sierpnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nowy Sącz, dnia 20. czerwca 1909.

L. 1453. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tarnopolu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej im. Konarskiego w Tarnopolu do udzielania przedmiotów objętych II. grupą.

2. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły żeńskiej połączonej z 3-klasową wydziałową im. Mickiewicza w Tarnopolu.

3. Na dwie posady nauczycielek 4-klasowej szkoły ludowej żeńskiej im. Hofmanowej w Tarnopolu.

B) Z poborami III. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Mikulińcach.

We wszystkich wymienionych szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane należy wnieść za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnopolu najpóźniej do dnia 15. sierpnia 1909.

Tarnopol, dnia 19. czerwca 1909.

L. 2826. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jarosławiu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Jarosławiu.

B) Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Wiązownicy.

3. Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół a) w Mołodyczu, b) Makowisku, c) Bystrowicach, d) Dąbrowicy, e) Korzenicy, f) Zamiechowie, g) Żurawiczkach, h) Szczytnej.

W szkołach pod 1., 2., 3. c) f), g), h) jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Prawo prezentowania nauczycieli w Wiązownicy i Mołodyczu przysługuje właścicielowi obszaru dworskiego.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jarosławiu w terminie do 15. sierpnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Jarosławiu, dnia 20. czerwca 1909.

L. 1084. C. k. Rada szkolna okręgowa w Trembowli ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

I. a) Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole mieszanej połączonej z dopełniającym kursem rolniczym w Łoszniowie.

b) Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole mieszanej w Janowie.

II. Na posady niesamoistnych nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Mogielnicy starej, w Wierzbowcu i w Hleszczawie.

III. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Brykuli, Małowie i Tyczynie nowym.

W szkołach w Łoszniowie, Janowie, Wierzbowcu i Tyczynie nowym jest język wykładowy polski. w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Trembowli w terminie do dnia 15. sierpnia 1909 r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Trembowli, dnia 16. czerwca 1909.

Ogłoszenia wolnych posad

dla nauczycieli i nauczycielek tymczasowych w szkołach ludowych.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 1114. C. k. Rada szkolna okręgowa w Podhajcach podaje niniejszem do wiadomości iż od 1. sierpnia b. r. będzie do obsadzenia dziesięć posad tymczasowych nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach wiejskich z językiem wykładowym ruskim.

Podania wnieść należy w terminie do końca lipca b. r. do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Podhajcach.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Podhajce, dnia 24. czerwca 1909.

L. 1077. W okręgu jaworowskim będzie z początkiem roku szkolnego 1909/10 do obsadzenia przypuszczalnie 12 posad tymczasowych nauczycieli (lek). a mianowicie około 5 posad samoistnych w 1-klasowych szkołach; dwie posady dla klas eksponowanych: pięć posad podwładnych w 2-klasowych względnie 1-klasowych szkołach.

W trzech z tych szkół jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski. Nauki drugiego języka krajowego udziela się we wszystkich szkołach.

Kompetenci chcący ubiegać się o jednę z powyższych posad winni wnosić podania zaraz do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaworowie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jaworów, dnia 7. czerwca 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 1329. W okręgu szkolnym zborowskim będzie w roku 1909/10 wolnych około dziesięć posad nauczycieli względnie nauczycielek tymczasowych przeważnie niesamoistnych, mianowicie cztery w miasteczkach z językiem wykładowym polskim, reszta na wsi z językiem wykładowym ruskim.

Podania z dołączeniem świadectwa dojrzałości wnieść należy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zborowie najpóźniej do 20. lipca 1909.

Zborów, dnia 5. czerwca 1909.

Konkursa.

b) *ogłoszone po raz drugi.*

L. 23.748. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posady nauczyciela głównego w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem we Lwowie.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z historyi i geografii jako przedmiotu głównego.

Do tej posady przywiązane są pobory służbowe, prawo do dodatków pięcioletnich i dodatek aktywalny, unormowane ustawami z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174, z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55 i z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych (sporządzoną w języku niemieckim na przepisanym formularzu) należy wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 15. lipca 1909 za pośrednictwem przełożonej władzy.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi do szkół średnich pełnili w tych szkołach obowiązki zastępców nauczycieli, a pragną aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby, ale także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli §§ 9. i 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55. winni to wyraźnie zaznaczyć w swych podaniach i wykazać w tabeli kwalifikacyjnej, od którego czasu, jak długo i w jakiej liczbie godzin tygodniowo pełnili obowiązki nauczycielskie w charakterze suplentów oraz podać daty i liczby odnośnych dekretów.

Podobnie kandydaci, którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych były im policzone dla wspomnianego celu po myśli § 16. tej samej ustawy, winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie przepisów tych ustaw.

Podania kandydatów przedłożą Dyrekcye szkół średnich, c. k. seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do 20. lipca 1909 po poprzedniem wypełnieniu w języku niemieckim tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 21. czerwca 1909.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada

Rok XIII. Nr. 20.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 17. lipca 1909.

L. 30.081.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi gimnazyów, gimnazyów realnych, reformowanych gimnazyów realnych, szkól realnych i liceów żeńskich, w sprawie sporządzania rocznych wykazów statystycznych.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty rozporządzeniem z dnia 25. maja 1909 L. 14.152 polecił, aby na przyszłość do sporządzania rocznych wykazów statystycznych VI. A szkół średnich z prawem publiczności (gimnazyów, gimnazyów realnych, reformowanych gimnazyów realnych, szkół realnych i liceów żeńskich) używano nowego formularza, ułożonego przez c. k. centralną komisyę statystyczną z uwzględnieniem nowych przepisów, obowiązujących przy egzaminach dojrzałości i klasyfikacyi. Formularz ten nabyć można w c. k. Wydawnictwie książek szkolnych w Wiedniu.

Ze względu na nowe przepisy klasyfikacyjne należy także od bieżącego roku szkolnego używać nowych druków dla obrazu klasyfikacyi w miejsce formularza G. („Weisungen" str. 94). I te formularze są do nabycia w c. k. Wydawnictwie książek szkolnych w Wiedniu.

Wobec zmian spowodowanych wyżej wymienionymi przepisami klasyfikacyjnymi należy następnie układać statystykę uczniów (formularz H. „Weisungen", str. 95 i n.) w punkcie 7. w sposób następujący:

a) Z końcem roku szkolnego . . . . .

Do klasy następnej było (wzgl. klasę najwyższą ukończyło) . . . .

Chlubnie uzdolnionych (z wynikiem chlubnym) . . . .

Uzdolnionych (z wynikiem dobrym) . . . . .
Na ogół uzdolnionych . . . . .
Nieuzdolnionych (z wynikiem niedostatecznym) . . .
Pozwolenie na egzamin poprawczy otrzymało . . . . .
Nie klasyfikowano . . . . .
Uczniów nadzwyczajnych było . . . . .

b) Uzupełnienie klasyfikacyi za rok szkolny . . . . .
Pozwolenie na egzamin poprawczy otrzymało . . . . .
Egzamin poprawczy złożyło . . . . .
Egzaminu poprawczego nie złożyło (albo nie zgłosiło się) . . . . .
Do egzaminu uzupełniającego przeznaczono . . . . .
Egzamin uzupełniający złożyło . . . . .
Egzaminu uzupełniającego nie złożyło . . . . .
Do egzaminu uzupełniającego nie zgłosiło się . . . .
Ostateczny wynik klasyfikacyi za . . . . .
Do klasy następnej było (wzgl. klasę najwyższą ukończyło) . . . .
Chlubnie uzdolnionych (z wynikiem chlubnym) . . . . .
Uzdolnionych (z wynikiem dobrym) . . . . .
Na ogół uzdolnionych . . . . .
Nie uzdolnionych (z wynikiem niedostatecznym) . . . . .
Nie klasyfikowano . . . . .

W głównem sprawozdaniu rocznem, tudzież w programie należy na przyszłość przy obrazie wyniku egzaminu dojrzałości zamiast słów: „Przyszły zawód“, użyć zwrotu, istniejącego w tabeli VI. **A**: „Z pomiędzy abituryentów, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości, oznajmiło, że poświęca się“: . . . . .

Wreszcie należy w programach szkolnych umieszczać co roku tabelaryczny przegląd godzin nauki przedmiotów obowiązkowych na wzór tabeli umieszczonej przy końcu nowych planów naukowych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 8. lipca 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski w. r.

L. 30.141.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych, Dyrekcyi szkół wydziałowych i Zarządów szkół ludowych pospolitych, w sprawie zalecania młodzieży szkolnej pewnych fabryk zeszytów szkolnych z uszczerbkiem innych fabryk krajowych.

Ze strony kilku krajowych fabryk zeszytów szkolnych zwrócono się do c. k. Rady szkolnej krajowej z zażaleniem, że w niektórych okręgach szkolnych rozwinięto ze strony nauczycieli usilną agitacyę zmierzającą do tego, aby młodzież szkolną zniewalać do nabywania zeszytów szkolnych wyłącznie wyrobu pewnej jednej firmy nakładczej z pominięciem wszystkich innych fabryk krajowych. Tego rodzaju agitacya, mająca na celu zapewnienie korzyści wyłącznie tylko jednej firmie, a wiodąca do bojkotu firm innych, jest sprzeczna z postanowieniem § 135. nowego Regulaminu szkolnego, według którego nauczyciele winni wystrzegać się wszelkich kroków, zmierzających do rozpowszechniania książek szkolnych tudzież przyborów i środków naukowych, gdyby powodu tego dopatrywać się można raczej w interesie nakładcy lub autora, niż w ich wartości pedagogicznej; nie wolno również nauczycielom zalecać młodzieży szkolnej pewnych oznaczonych sklepów z przyborami do pisania i rysowania

Zwracając uwagę nauczycieli na powyższe postanowienie Regulaminu, c. k. Rada szkolna krajowa wyraża oczekiwanie, że nauczyciele powstrzymają się od wszelkiej agitacyi w zaznaczonym powyżej kierunku i bez żadnych ubocznych względów jedynie nad tem czuwać będą, aby zeszyty nabywane przez młodzież szkolną odpowiadały przepisom tutejszego rozporządzenia z dnia 10. maja 1908 l. 21.693 Dz. urzęd. Nr. 11.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 14. lipca 1909.

Za c. k. Namiestnika

Dembowski w. r.

L. 36.166.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych i Zarządów szkół ludowych tudzież Dyrekcyi c. k. seminaryów nauczycielskich, w sprawie nowego wydania podręcznika p. t. »Rachunki dla szkół ludowych Cz. III« w tekście ruskim.

Nakładem c. k. Wydawnictwa książek szkolnych w gmachu c. k. Namiestnictwa wyszło nowe zmienione wydanie podręcznika „Rachunki

dla szkół ludowych Cz. III." w tekście ruskim Cena egzemplarza 30 h.

Nowe wydanie tego podręcznika będzie wprowadzone w używanie z dniem 1. września 1909 w klasie III szkół ludowych pospolitych typu miejskiego z językiem wykładowym ruskim. W szkołach ludowych typu wiejskiego z językiem wykładowym ruskim pozostanie jeszcze w roku szkolnym 1909/10 w używaniu dawne wydanie tego podręcznika. Z dniem 1. września 1910 będzie nowe wydanie Rachunków Cz. III. wprowadzone także w szkołach typu wiejskiego na stopniu III. t. j. na trzecim i czwartym roku nauki, a materyał naukowy zawarty w tym podręczniku ma być w ten sposób zużytkowany, że rachunek liczbami całkowitemi i wielorakiemi powinien być opracowany corocznie wspólnie z dziatwą trzeciego i czwartego roku nauki, reszta zaś materyału naukowego ma być przerabiana przemiennie, t. j. w jednym roku rozdział o ułamkach zwyczajnych, a w następnym roku o liczbach dziesiętnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 14. lipca 1909.

W zastępstwie:
Okęcki.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 29. czerwca b. r. zamianować najmiłościwiej ks. Jana Czapelskiego, Radcę konsystoryalnego i kanonika gr. kat. Kapituły metropolitalnej we Lwowie, członkiem c. k. Rady szkolnej krajowej na resztę bieżącego okresu funkcyjnego.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty przyznał VIII. klasę rangi nauczycielom szkół ćwiczeń:

Michałowi Chrupowiczowi, Stefanowi Skorobohatemu i Bronisławowi Sokalskiemu w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem we Lwowie; Jakóbowi Kowalskiemu, Tadeuszowi Dąbrowskiemu i Karolowi Polakiewiczowi w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Krakowie; Aleksandrowi Żerebeckiemu w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Samborze; Janowi Gołębiowskiemu w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Stanisławowie i Maryi Schilling kierowniczce ogródka freblowskiego w c. k. żeńskiem seminaryum nauczycielskiem w Krakowie.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował Barbarę Żulińską, pomocniczą nauczycielkę ogródka freblowskiego w c. k. żeńskiem seminaryum nauczycielskiem we Lwowie, nauczycielką ogródka freblowskiego w tym zakładzie.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty przyznał dr. Stefanowi Tomaszewskiemu, profesorowi filii c. k. gimnazyum akademickiego we Lwowie i dr. Wojciechowi Krajewskiemu, profesorowi c. k. gimnazyum św. Anny w Krakowie, stypendyum na podróż naukową do Włoch i Grecyi.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła Stanisława Wiśniewskiego, rzeczywistego nauczyciela c. k. gimnazyum Franciszka Józefa w Dębicy, w zawodzie nauczycielskim i nadała mu tytuł c. k. profesora.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała:

Dr. Jana Promińskiego zastępcą nauczyciela w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Tarnopolu; Zygmunta Zbijewskiego, asystenta c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie, nauczycielem technologii chemicznej w tym zakładzie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Leona Rzeszowskiego nauczycielem 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej w Podgórzu;
Wilhelminę Koszycównę nauczycielką 5-klasowej szkoły w Ulanowie;
Karola Strzelbickiego nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły w Brzostku;
Antoniego Bassarę nauczycielem 4 klasowej szkoły męskiej im. Długosza w Podgórzu;
Franciszka Kądzielę nauczycielem 4-klasowej szkoły w Czchowie;
Wojciecha Zimniaka i Stanisława Petrykowskiego nauczycielami 4-klasowej szkoły w Starej Soli;
Jana Mendyka nauczycielem kierującym, Annę Ceratkiewiczównę i Maryę Opolską nauczycielkami 4-klasowej szkoły w Przeciszowie;
Marye Kosmanównę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Radłowie;
Karola Niemczyka nauczycielem 4 klasowej szkoły w Bohorodczanach starych;
Teresę Garanównę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Świątnikach górnych;
S. Gabryelę Annę Teodorczukównę i S. Ludwikę Łukasiewiczównę nauczycielkami 3-klasowej szkoły żeńskiej w Uhnowie.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Władysława Augustyna w Sękowej; Ignacego Korzenia w Kąclowej; Józefa Molewicza w Zagorzynie; Stefana Lityńskiego w Dojazdowie; Józefa Huzarskiego w Brzuchowicach; Józefa Zawadowskiego w Szeparowcach; Juliana Kisielewicza w Dolhopolu; Stanisława Golińskiego w Biłce królewskiej; Józefa Zaczkiewicza w Podborcach; Wilhelma Haluzę w Krzywczycach.

Nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Klementynę Kowalską w Rauchersdorfie; Helenę Kraśnicką w Mysłowie; Zofię Sachrynównę w Remenowie; Olgę Chimkównę w Zapytowie; Karolinę Krzysztofównę w Staromiejszczyźnie; Olimpię Adlerównę w Pisarzowicach; Maryę Kowalską w Szeparowcach; Helenę Pasieczniakową w Dźwiniaczu; Maryę Cabalską w Zagorzynie; Eleonorę Boguszównę w Domosławicach; Ludmiłę Capikównę w Biesiadkach; Julię Kobierzycką w Brzuchowicach; Antoninę Szaucrównę w Sosołówce.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Jana Wierzbickiego w Tuczapach; Semena Krawczuka w Roztoce wielkiej; Jana Łucejkę w Lubyczy mieście; Konstantego Palatyńskiego w Tuławie; Maryę Niszczotową w Brunarach niżnych; Jana Baymaka w Jezierzance; Jana Łuckiego w Królowej ruskiej; Antoniego Kępę w Zabrzeży; Mikołaja Parypę w Kamionce; Mikołaja Androchowicza w Jabłonce; Leontynę Zbylitowską w Michowej; Amalię Götzównę w Bitkowie; Bronisława Greisa w Żulinie; Michała Bobilaka w Popielanach; Wojciecha Dagnana w Kamieniu „na Prusinie"; Aleksandra Sosnowskiego w Zawadce; Władysława Wiszniewskiego w Rypiance; Dyonizego Banacha w Głuchowicach ad Gaje; Franciszka Habę w Podliskach wielkich; Józefa Wiśniowskiego w Nowej Wsi czudeckiej; Kazimierza Wójtowicza w Markuszowej; Franciszkę Mielnikównę w Landestreu; Grzegorza Kaczmarczuka w Słobodzie niebyłowskiej; Marcina Posackiego w Przysłupiu; Józefa Zielińskiego w Steinau; Zygmunta Jastrzębskiego w Suszycy wielkiej; Jana Liszczynę w Manajowie; Antoniego Pudra w Radrużu; Eugenię Witoszyńską w Michalczu; Nestora Koronczewskiego w Olszanicy; Franciszka Szczurka w Kozłówku; Annę Szygowską w Gliniku charzewskim; Jana Gołębiowskiego w Pułankach; Władysława Gorzeńskiego w Biłoborszczu; Stanisławę Migalską w Leszczawie dolnej; Franciszka Zbozienia w Obidzy; Andrzeja Zełenego w Wisłobokach; Piotra Nałukowego w Kałaharówce; Michała Kosendiaka w Dobrzanach; Jana Wacławskiego w Lipowcu; Annę Fialównę w Olszowicach; Stanisława Mościńskiego w Hołosku małem; Józefa Zauchę w Dąbrówce morskiej.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Franciszka Süssa nauczyciela 2-klasowej szkoły na przedmieściu „Powodowa" w Samborze na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły pospolitej męskiej połączonej z wydziałową w Samborze;

Melanię Terlikiewiczównę nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Rącznej na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Wołowicach;

Wandę Grzegorską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Wołoszczy na przysiółku „Zady" na posadę nauczycielki do 2-klasowej szkoły w Wołoszczy;

Ferdynandę Bosewitzównę nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Gawłowie na równorzędną posadę do szkoły w Roztoce.

C. k. Rada szkolna krajowa wystosowała do wdowy po ś. p. **Kazimierzu hr. Badenim** następujące pismo kondolencyjne:

Jaśnie Wielmożna Pani Hrabino!

Cios, który Opatrzność zesłała na Waszą Ekscellencyę, dotknął silnie i boleśnie także Radę szkolną krajową, której ś. p. Kazimierz Badeni przez wiele lat dzielnie i chlubnie przewodniczył, okazując i na tem polu swą mądrość i znakomitą zdolność rządzenia, poświęcając i tym drogim sobie obowiązkom swoje niespożyte siły i gorące serce.

To też zasługi tego wielkiego Obywatela, który sprawę oświaty szczególnie ukochał, bo jej ogromne znaczenie jasno pojmował, Rada szkolna krajowa przechowa na zawsze we wdzięcznej pamięci.

I wśród niej Jego postać, pełna zapału dla wszystkiego, co dobre i szlachetne, pełna energii i wytrwałości w dążeniu do celu, którym było zawsze dobro kraju, porywająca za sobą wszystkich na drogę wiernej, ofiarnej służby publicznej, żyć będzie zawsze otoczona podziwem i czcią głęboką.

Tej czci hołd serdeczny składamy Ci, dostojna Pani, z wyrazem najszczerszego żalu wobec tej wielkiej straty, którą wraz z Tobą opłakuje kraj cały.

Zmarli:

Fryderyk Schöpp stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Hanuninie w okręgu kamioneckim; zmarł dnia 6. czerwca b. r. w 63. roku życia a w 44. roku służby;

Józef Wachtl tymczasowy nauczyciel 1-klasowej szkoły w Jazienicy polskiej w okręgu kamioneckim; zmarł dnia 21. czerwca b. r.;

Grzegorz Mazurkiewicz stały nauczyciel 4-klasowej szkoły w Łyścu w okręgu bohorodczańskim; zmarł dnia 14. czerwca b. r. w 30. roku życia a w 9. roku służby.

Na kurs uprawy tytoniu, który odbędzie się w Zaleszczykach w czasie od 16. do 30. lipca b. r., powołała c. k. Rada szkolna krajowa następujących nauczycieli:

1. Izydora Słupeckiego nauczyciela szkoły 1-klasowej w Wierzbówce (okręg Borszczów).

2. Wacława Mysłowskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Iwaniu pustem (Borszczów).

3. Maryana Rogowskiego nauczyciela szkoły 2-klasowej w Łanowcach (Borszczów).

4. Juliana Pielichatego nauczyciela szkoły 1-klasowej w Niskołyzach (Buczacz).

5. Aleksego Laszewicza nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Przewłoce (Buczacz).

6. Jana Mangolda nauczyciela szkoły 1-klasowej w Puźnikach (Buczacz).

7. Józefa Kowbasiuka nauczyciela szkoły 1-klasowej w Krzywołuce (Czortków).

8. Tomasza Januszewskiego nauczyciela szkoły 1-klasowej w Olejowej Korolówce (Horodenka).

9. Stanisława Sagala nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Potoczyskach (Horodenka).

10. Mikołaja Wodonosa nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Szumlanach (Podhajce).

11. Jana Rozdzielskiego nauczyciela szkoły 4-klasowej w Maryampolu (Stanisławów).

12. Szymona Szłemkę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Rudnikach (Śniatyn).

13. Maryę Blaimową nauczycielkę szkoły 5-klasowej w Zabłotowie (Śniatyn).

14. Mikołaja Bodnarczuka nauczyciela szkoły 1-klasowej w Koszyłowcach (Zaleszczyki).

15. Andrzeja Byrowicza nauczyciela szkoły 6-klasowej w Zaleszczykach.

Na kurs wakacyjny w Wieliczce, przygotowujący do egzaminu kwalifikacyjnego do szkół ludowych pospolitych, przeznaczyła c. k. Rada szkolna krajowa następujące nauczycielki:

Ludwikę Lachnerównę ze Stradomki (Bochnia); Henrykę Niewrzałkiewiczównę z Horodyszcza (Bóbrka); Maryę Burgberger z Jasienia; Maryę Kotulską z Zaborowa; Maryę Peltzównę z Biesiadek i Katarzynę Piszczkiewiczównę z Tymowej (Brzesko); Emilię Nabywaniec z Golcowej (Brzozów); Stefanię Gładyszównę z Futor i Helenę Pellechównę z Łowczy (Cieszanów); Leokadyę Szwedównę z Posady nowomiejskiej (Dobromil); Helenę Wałaszkiewiczównę z Lisowiec (Dolina); Stefanię Dolińską z Lityni (Drohobycz); Helenę Markowiczównę z Bystrowic (Jarosław); Maryę Brożynównę z Świerzowej ruskiej (Jasło); Monikę Ferencównę z Bożejwoli (Jaworów); Stanisławę Czarnikównę z Mszany górnej, Magdalenę Klaklównę z Laskowej, Maryę Paździrkównę z Przyszowej, Maryę Rembilasównę z Mszany górnej i Eugenię Turską z Kasiny wielkiej (Limanowa); Natalię Kalinowską ze Złotkowie (Mościska); Jadwigę Dobrzańską z Peimia (Myślenice): Helenę Węgrzynównę z Kopek (Nisko); Antoninę Nowotną z Mochnaczki wyżnej (Nowy Sącz); Joannę Olechowską ze Szlachtowej i Zofię Willig z Ponic (Nowy Targ); Maryę Rotterównę z Jastrząbki starej (Pilzno); Teklę Podoluchównę z Wiśniowczyka (Przemyślany); Maryę Tatarkównę z Miłocina (Przeworsk); Maryę Nehrebecką z Horożanki (Rudki); Władysławę Żukównę z Polany (Stary Sambor); Janinę Muszalewiczównę z Korczyna (Stryj); Stefanię Osiadaczównę z Harbutowic (Wadowice); Józefę Chmurzankę z Łazan, Franciszkę Mistalównę z Sieprawia, Maryę Rembaczównę z Węglówki i Helenę Spielównę z Kuźnic wielkich (Wieliczka).

C. k. Rada szkolna krajowa ustanowiła posadę nauczyciela religii rzym. kat. i posadę nauczyciela religii gr. kat. w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Złoczowie.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniami:

l. 26.883 4-klasową szkołę ludową żeńską Nr. XXVIII. w Krakowie.

1-klasowe szkoły ludowe:

l. 31.721 w Pieńkowcach w okręgu zbaraskim;

l. 32.141 w Debesławcach na przysiółku „Tracz“ w okręgu kołomyjskim;

l. 32.637 w Poczajowicach w okręgu drohobyckim;

l. 32.803 w Świdniku w okręgu limanowskim;
l. 33.101 w Serednem w okręgu podhajeckim;
l. 33.102 w Szczepanowie w okręgu podhajeckim;
l. 33.254 w Jasienicy sufczyńskiej w okręgu dobromilskim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniem do l. 32.942 3-klasową szkołę wydziałową żeńską im. Konarskiego połączoną z 4-klasową szkołą pospolitą w Krakowie na 5-klasową szkołę wydziałową żeńską połączoną z 4-klasową szkołą pospolitą.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 28.501 budowę 1-klasowej szkoły w Czukwi w okręgu samborskim;
l. 33.026 budowę 1-klasowej szkoły w Woli nieszkowskiej w okręgu bocheńskim;
l. 33.256 budowę 2-klasowej szkoły w Jodłówce w okręgu bocheńskim;
l. 33.757 budowę 1-klasowej szkoły w Zaleszczykach starych w okręgu zaleszczyckim; wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego

Książki.

Zwraca się uwagę Dyrekcyi wszystkich zakładów naukowych i Rad szkolnych okręgowych na broszurkę Leona Twareckiego, sekretarza kraj. Patronatu spółek oszczędności i pożyczek, pod tytułem „Oszczędność groszowa, jej znaczenie i sposoby“ Lwów-Warszawa 1909.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 31.758. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem stałego nadania posady nauczyciela głównego w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krakowie.

Kandydaci, ubiegający się o tę posadę, których obowiązkiem będzie udzielać nauki gospodarstwa wiejskiego, a w szczególności sadownictwa i ogrodnictwa tudzież nauk przyrodniczych, winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół rolniczych średnich.

Do tej posady przywiązane są pobory służbowe, prawo do dodatków pięcioletnich i dodatek aktywalny, unormowane ustawami z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174, z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55 i z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych (sporządzoną w języku niemieckim na przepisanym formularzu) należy wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 10. sierpnia 1909 za pośrednictwem przełożonej władzy.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi do szkół średnich pełnili w tych szkołach obowiązki zastępców nauczycieli, a pragną, aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby ale także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli §§ 9. i 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55. winni to wyraźnie zaznaczyć w swych podaniach i wykazać w tabeli kwalifikacyjnej, od którego czasu, jak długo i w jakiej liczbie godzin tygodniowo pełnili obowiązki nauczycielskie w charakterze suplentów oraz podać daty i liczby odnośnych dekretów.

Podobnie kandydaci, którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych były im policzone dla wspomnianego celu po myśli § 16. tej samej ustawy, winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie przepisów tych ustaw.

Podania kandydatów przedłożą Dyrekcye szkół średnich, c. k. seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do 15. sierpnia 1909 po poprzednim wypełnieniu w języku niemieckim tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 15. lipca 1909.

L. 2714. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kołomyi ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę dyrektora 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Piramowicza w Kołomyi.

2. Na posadę nauczyciela szkoły 4-klasowej pospolitej połączonej z wydziałową męską im. Kopernika w Kołomyi.

3. Na posadę nauczyciela szkoły 4-klasowej męskiej im. Karpińskiego w Kołomyi.

4. Na posadę nauczyciela (lki) szkoły 4-klasowej mieszanej im. św. Mikołaja na przedmieściu kuckiem w Kołomyi.

5. Na posadę nauczyciela (lki) szkoły 4-klasowej mieszanej na przedmieściu „Mariahilf" w Kołomyi.

We wszystkich tych szkołach jest wykładowy język polski.

Od kompetentów o posadę pod 1. wymagany jest egzamin wydziałowy z którejkolwiek grupy.

O posadę pod 2. pierwszeństwo mają kandydaci z egzaminem wydziałowym z II. grupy, pod 4. i 5. kandydaci względnie kandydatki posiadający kwalifikacyę dla szkół z językiem wykładowym niemieckim.

Podania udokumentowane, zaopatrzone u nauczycieli stałych w dekret policzalności lat służby a u tymczasowych w wykaz lat służby, wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kołomyi w terminie do końca sierpnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kołomyja, dnia 3. lipca 1909.

L. 2519. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślanach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły w Dunajowie.
2. Na trzy posady nauczycieli w 4-klasowej szkole w Dunajowie.
3. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole w Świrzu.
4. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Wyżnianach.
5. Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Brzuchowicach, Nowosiółce i Podhajczykach.
6. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Chlebowicach świrskich, Lipowcach i Rozworzanach.

Do posady w Podhajczykach przywiązany jest użytek z pola o powierzchni 5 morgów i 255 sążni□ za które potrąca się nauczycielowi 30 K 96 h z płacy.

Językiem wykładowym w szkołach w Dunajowie, Świrzu i Wyżnianach jest język polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do końca sierpnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyślany, dnia 2. lipca 1909.

L. 1007. C. k. Rada szkolna okręgowa w Drohobyczu ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A. Z poborami II. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycielek w 5-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej w Drohobyczu do udzielania przedmiotów naukowych grupy pierwszej.
2. Na posadę nauczycielki w 4-klasowej szkole żeńskiej w Drohobyczu.
3. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole pospolitej męskiej połączonej z 3-klasową wydziałową w Drohobyczu, z pierwszeństwem dla nauczyciela uzdolnionego do udzielania nauki zręczności w szkołach wydziałowych.

B. Z poborami IV. klasy płac:

Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Bystrzycy, Radeliczu, Oparach, Rybniku i Słońsku.

W szkołach pod 1, 2, 3 i w szkole w Słońsku jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Drohobyczu do końca sierpnia b. r.

Drohobycz, dnia 6. lipca 1909.

L. 1665. Celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac ogłasza się niniejszem konkurs:

a) Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Żnibrodach, Bobrownikach, Ostrej, Komarówce i Przewozcu ad Koropiec.

b) Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Dobropolu i Zubrzcu.

W szkołach w Dobropolu, Żnibrodach, Ostrej i Komarówce jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić w przepisanej drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Buczaczu najpóźniej do końca sierpnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Buczacz, dnia 1. lipca 1909.

L. 1459. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowymtargu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Nowymtargu z językiem wykładowym polskim, z poborami III. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowymtargu do 31. sierpnia 1909.

Nowytarg, dnia 9. lipca 1909.

Ogłoszenia wolnych posad

dla nauczycieli i nauczycielek tymczasowych w szkołach ludowych.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 2519. W okręgu przemyślańskim będzie z początkiem roku szkolnego 1909/10 20 wolnych posad dla nauczycieli i nauczycielek tymczasowych do obsadzenia.

Podania zaopatrzone w świadectwo dojrzałości należy wnosić zaraz do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przemyślanach.

Przemyślany, dnia 2. lipca 1909.

L. 1451. W okręgu szkolnym tarnobrzeskim będzie z początkiem roku szkolnego 1909/10 dziesięć posad nauczycieli (lek) tymczasowych do obsadzenia, z tych 4 posady samoistne a 6 podwładnych.

Językiem wykładowym we wszystkich szkołach jest język polski.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Tarnobrzeg, dnia 28. czerwca 1909.

L. 2029. W okręgu szkolnym tureckim będzie z początkiem roku szkolnego 1909/10 około dziesięć posad nauczycieli i nauczycielek tymczasowych do obsadzenia, z tych cztery posady nauczycieli samoistnych a reszta podwładnych.

We wszystkich szkołach, w których wakują te posady, jest język wykładowy ruski i udziela się nauki drugiego języka krajowego.

Podania z dołączeniem świadectwa dojrzałości wnieść należy bezzwłocznie do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Turce.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Turka, dnia 4. lipca 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 1114. C. k. Rada szkolna okręgowa w Podhajcach podaje niniejszem do wiadomości iż od 1. sierpnia b. r. będzie do obsadzenia dziesięć posad tymczasowych nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach wiejskich z językiem wykładowym ruskim.

Podania wnieść należy w terminie do końca lipca b. r. do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Podhajcach.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Podhajce, dnia 24. czerwca 1909.

L. 1077. W okręgu jaworowskim będzie z początkiem roku szkolnego 1909/10 do obsadzenia przypuszczalnie 12 posad tymczasowych nauczycieli (lek), a mianowicie około 5 posad samoistnych w 1-klasowych szkołach; dwie posady dla klas eksponowanych; pięć posad podwładnych w 2-klasowych względnie 1-klasowych szkołach.

W trzech z tych szkół jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski. Nauki drugiego języka krajowego udziela się we wszystkich szkołach.

Kompetenci chcący ubiegać się o jednę z powyższych posad winni wnosić podania zaraz do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaworowie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jaworów, dnia 7. czerwca 1909.

Konkursa.

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 26.054. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia dwóch posad nauczycieli szkoły ćwiczeń w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krośnie.

Do uzyskania jednej z tych posad potrzebną jest kwalifikacya nauczycielska do szkół wydziałowych dla przedmiotów grupy I. z językiem wykładowym polskim i ruskim, a do uzyskania drugiej posady kwalifikacya nauczycielska do szkół wydziałowych dla przedmiotów grupy II.

Do posad tych przywiązane są pobory służbowe po myśli ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174, prawo do dodatków pięcioletnich w myśl ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55 i dodatek aktywalny w myśl ustawy z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. Nr. 34.

Ubiegający się o te posady winni wnieść podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę służbową, sporządzoną na przepisanym formularzu, za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej krajowej w terminie do dnia 31. lipca 1909.

Kandydaci pełniący obowiązki w publicznych szkołach ludowych, którzy pragną, aby lata służby spędzone w tym charakterze były im policzone przy nomi-

nacyi na nauczyciela szkoły ćwiczeń nie tylko do ogólnej ilości lat ale także w celu przyznania dodatków pięcioletnich, winni wyraźnie oświadczyć w swych podaniach, czy i w jakiej mierze liczą w razie zamianowania na korzyści, które mogą osiągnąć na podstawie rzeczonych postanowień ustawy.

Podania kandydatów przedłożą Dyrekcye c. k. seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do dnia 5. sierpnia b. r. po poprzedniem wypełnieniu tabel kwalifikacyjnych

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 28. czerwca 1909.

L. 1981. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Sączu ogłasza konkurs na posadę stałej nauczycielki 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi w Nowym Sączu dla przedmiotów objętych grupą I. z poborami II. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić w drodze właściwej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowym Sączu w terminie do 15. sierpnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nowy Sącz, dnia 20. czerwca 1909.

L. 1453. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tarnopolu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej im. Konarskiego w Tarnopolu do udzielania przedmiotów objętych II. grupą.

2. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły żeńskiej połączonej z 3-klasową wydziałową im. Mickiewicza w Tarnopolu.

3. Na dwie posady nauczycielek 4-klasowej szkoły ludowej żeńskiej im. Hofmanowej w Tarnopolu.

B) Z poborami III. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Mikulińcach.

We wszystkich wymienionych szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane należy wnieść za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnopolu najpóźniej do dnia 15. sierpnia 1909.

Tarnopol, dnia 19. czerwca 1909.

L. 2.826. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jarosławiu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Jarosławiu.

B) Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Wiązownicy.

3. Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół a) w Mołodyczu, b) Makowisku, c) Bystrowicach, d) Dąbrowicy, e) Korzenicy, f) Zamiechowie, g) Żurawiczkach, h) Szczytnej.

W szkołach pod 1., 2., 3. c) f), g), h) jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Prawo prezentowania nauczycieli w Wiązownicy i Mołodyczu przysługuje właścicielowi obszaru dworskiego

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jarosławiu w terminie do 15. sierpnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Jarosławiu, dnia 20. czerwca 1909.

L. 1084. C. k. Rada szkolna okręgowa w Trembowli ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

I. a) Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole mieszanej połączonej z dopełniającym kursem rolniczym w Łoszniowie.

b) Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole mieszanej w Janowie.

II. Na posady niesamoistnych nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Mogielnicy starej, w Wierzbowcu i w Hleszczawie.

III. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Brykuli, Małowie i Tyczynie nowym.

W szkołach w Łoszniowie, Janowie, Wierzbowcu i Tyczynie nowym jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Trembowli w terminie do dnia 15. sierpnia 1909 r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Trembowli, dnia 16. czerwca 1909.

L. 3713. C. k. Rada szkolna okręgowa w Chrzanowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 4-klasowej mieszanej w Szczakowej „na Piasku" z obowiązkiem udzielania nauki religii także w 4-klasowej szkole mieszanej w Szczakowej-wsi, w 1-klasowej szkole w Długoszynie, 2-klasowej męskiej w Ciężkowicach, 2-klasowej żeńskiej w Ciężkowicach i 2-klasowej szkole w Ciężkowicach na przysiółku „Pieczyska".

2. Na posadę nauczyciela w szkole 5-klasowej męskiej w Jaworznie z zastrzeżeniem pierwszeństwa dla nauczyciela z egzaminem wydziałowym z grupy I.

B) Z poborami IV. klasy płac:

3. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Krzeszowicach;

4. Na posadę nauczyciela w szkole 1-klasowej w Psarach.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski, a od kandydatów o posadę pod 3. wymaga się kwalifikacyi do udzielania języka niemieckiego w szkołach ludowych pospolitych.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Chrzanowie w terminie do dnia 15. sierpnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Chrzanów, dnia 14. czerwca 1909.

Ogłoszenie licytacyi.

L. 2126. Celem oddania w przedsiębiorstwo dobudowy piętra na budynku szkolnym w Domosławicach w okręgu brzeskim, obejmującego 2 sale naukowe, ogłasza się niniejszem licytacyę za pomocą pisemnych ofert, które mają być wniesione do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku do 15. sierpnia 1909.

Cena kosztorysowa wynosi 13.943 koron 72 hal.

Do ofert należy dołączyć 5% wadyum i deklaracyę, że oferentowi znane są szczegółowe i ogólne warunki budowy.

Plany i kosztorys można przejrzeć w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Brzesku dnia 8. lipca 1909.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 21.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 30. lipca 1909.

L. 182/pr.

Rozporządzenie

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi c. k. seminaryów nauczycielskich w sprawie zaprowadzenia nowego Statutu organizacyjnego dla seminaryów nauczycielskich.

Na podstawie upoważnienia J. E. Pana Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 12. stycznia 1909 L. 41.831 c. k. Rada szkolna krajowa wydaje niniejszem nowe przepisy o kształceniu nauczycieli, oraz o uzdolnieniu do nauczania w szkołach ludowych, opracowane na zasadzie ustawy z dnia 12. czerwca 1907 (Dz. u. kr. Nr. 101).

Nowy Statut organizacyjny seminaryów nauczycielskich obejmuje jednolity plan dla seminaryów żeńskich, tudzież po myśli § 2. wyż wymienionej ustawy krajowej osobny plan nauki dla seminaryów nauczycielskich męskich o kierunku językowo-rysunkowym, osobny zaś dla seminaryów męskich o kierunku przyrodniczo-gospodarczym. Mimo różnic występujących w programie niektórych przedmiotów, układ obu tych planów przestrzega ściśle tej zasady, że poziom ogólnego wykształcenia i praktyczne przysposobienie do zawodu nauczycielskiego w seminaryach męskich jednej i drugiej kategoryi są jednakowe, a przeto świadectwo dojrzałości uprawnia w myśl § 15. powyżej cytowanej ustawy do prowizorycznej służby nauczycielskiej we wszystkich szkołach ludowych bez względu na to, w którem seminaryum je uzyskano, o ile kandydat ze względu na znajomość języków tem świadectwem wykazaną odpowiada wymaganiom szkoły, do której ma być przeznaczony.

Reskryptem z dnia 12. stycznia 1909 L. 41.831 i z dnia 9. czerwca 1909 L. 21.187 postanowił JE. Pan Minister po myśli § 10. wspomnianej ustawy, że plan naukowy o kierunku językowo-rysunkowym ma być zaprowadzony w seminaryach nauczycielskich męskich: w Krakowie, Tarnowie, Rzeszowie, we Lwowie, w Stanisławowie i Tarnopolu; natomiast plan naukowy o kierunku przyrodniczo-gospodarczym zaprowadza się w seminaryach nauczycielskich męskich w Kętach, Starym Sączu, Krośnie, Sokalu, Samborze, Rudniku i w Zaleszczykach.

Plany naukowe, przepisane w nowym Statucie organizacyjnym, wprowadza się w życie z początkiem roku szkolnego 1909/10 w klasie przygotowawczej i na I. kursie. W seminaryach męskich, w których obowiązywać będzie plan nauki o kierunku przyrodniczo-gospodarczym, można zaprowadzić naukę gospodarstwa wiejskiego na II. kursie już z początkiem roku szkolnego 1909/10, wskutek czego nauka w tych seminaryach już i na II. kursie prowadzona będzie według nowego planu,

Również należy, o ile można, zaraz z początkiem roku szkolnego 1909/10 zaprowadzić w seminaryach o kierunku językowo-rysunkowym roboty w ogrodzie szkolnym, w seminaryach zaś o kierunku przyrodniczo-gospodarczym ćwiczenia praktyczne w ogrodzie szkolnym i na polu doświadczalnem.

O ileby niektóre seminarya zamierzały w okresie przejściowym, t. j. do czasu, aż nowe plany naukowe obowiązywać będą na wszystkich czterech kursach, zaprowadzić niektóre postanowienia nowych planów naukowych już wcześniej, może Dyrekcya przedłożyć c. k. Radzie szkolnej krajowej odpowiednie wnioski grona nauczycielskiego, uchwalone na konferencyi, dodając i własną do nich opinię.

Wszelkie inne postanowienia nowego Statutu organizacyjnego wchodzą w życie z początkiem roku szkolnego 1909/10.

Z chwilą wprowadzenia nowego planu naukowego tracą moc obowiązującą wszelkie wyjątkowe przepisy, wydane poprzednio dla poszczególnych seminaryów nauczycielskich, a nauka ma się odbywać ściśle według przepisów Statutu organizacyjnego i zawartych w nim wskazówek metodycznych.

Zauważa się zarazem, że Statut niniejszy po myśli wspomnianego reskryptu ministeryalnego obowiązywać będzie na razie prowizorycznie, aby dać gronom nauczycielskim możność wypróbowania go

w praktyce, poczem c. k. Rada szkolna krajowa przeprowadzi w nim ewentualne zmiany, oparte na doświadczeniu i na opinii gron nauczycielskich.

Szczególną uwagę zwrócić zechcą Dyrekcye i grona nauczycielskie na nowy plan nauki klasy przygotowawczej, tudzież na postanowienia o egzaminach wstępnych na pierwszy kurs seminaryum, a po upływie dwóch lat, t. j. z końcem roku szkolnego 1910/11, przedłożą Dyrekcye opinię grona nauczycielskiego i własną o spostrzeżeniach, jakie poczyniły przeprowadzając odnośne postanowienia nowego Statutu organizacyjnego, a w szczególności, jaki wpływ wywarły one na postęp nauki w seminaryach.

C. k. Rada szkolna krajowa spodziewa się, że Dyrekcye i grona nauczycielskie starać się będą poznać jak najrychlej układ nowego Statutu organizacyjnego i zastosują się do postanowień w nim zawartych.

W tym celu wydała c. k. Rada szkolna krajowa Statut seminaryów nauczycielskich wraz ze Statutem kursów wydziałowych i kursów nauczycielskich rolniczych, oraz przepisy dotyczące egzaminów kwalifikacyjnych w osobnej książce, którą Dyrekcye otrzymają w najbliższym czasie w ślad niniejszego reskryptu w odpowiedniej ilości egzemplarzy celem doręczenia po jednym egzemplarzu członkom grona nauczycielskiego z wezwaniem, aby do postanowień nowego Statutu ściśle się stosowali, przestrzegając uwag powyżej podanych.

Na porządku dziennym jednej z pierwszych konferencyi w roku szkolnym 1909/10 umieścić należy sprawę nowego Statutu organizacyjnego, a obowiązkiem c. k. Dyrektora będzie podać gronu ogólny pogląd na zmiany, jakie wprowadza nowy Statut i omówić sposób przeprowadzenia jego postanowień.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 23. lipca 1909.

C. k. Namiestnik
Bobrzyński w. r.

L. 182/pr.

Rożporządzenie

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi c. k. Komisyi egzaminacyjnych dla nauczycieli szkół wydziałowych we Lwowie i w Krakowie, tudzież do wszystkich Dyrekcyi c. k. Komisyi egzaminacyjnych dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych. w sprawie nowych przepisów dotyczących egzaminów kwalifikacyjnych w szkołach wydziałowych i ludowych pospolitych.

Na podstawie upoważnienia JE. Pana Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 12. stycznia 1909 L. 41.831 c. k. Rada szkolna krajowa wydaje niniejszem nowe przepisy o kształceniu nauczycieli, oraz o uzdolnieniu do nauczania w szkołach ludowych, opracowane na zasadzie ustawy z dnia 12. czerwca 1907 (Dz. u. kr. Nr. 101).

Nowe przepisy, dotyczące egzaminów kwalifikacyjnych do szkół ludowych pospolitych i wydziałowych wchodzą w życie z dniem 1. września 1909, o czem Dyrekcye zawiadomią członków Komisyi egzaminacyjna jej najbliższem posiedzeniu. Na tem też posiedzeniu objaśni Dyrektor Komisyi szczegółowo nowe przepisy, zwracając szczególną uwagę na zmianę dawniejszych postanowień.

Dyrekcye zechcą czuwać nad ścisłem wykonaniem nowych przepisów egzaminacyjnych, które c. k. Rada szkolna krajowa wydała także w osobnej odbitce. W najbliższym czasie otrzymają Dyrekcye odpowiednią ilość egzemplarzy tych przepisów do użytku Komisyi przy egzaminach kwalifikacyjnych.

Zauważa się zarazem, że nowe przepisy egzaminacyjne w myśl wspomnianego wyżej reskryptu ministeryalnego mają na razie charakter prowizoryczny, a to w tym celu. aby dać Komisyom egzaminacyjnym możność wypróbowania ich w praktycznem zastosowaniu i wypowiedzenia o nich swej opinii, opartej na doświadczeniu, która będzie mogła służyć do przeprowadzenia ewentualnych zmian, jakie okażą się potrzebne. W szczególności zwrócą Dyrekcye uwagę na postanowienie, zawarte w Art II. punkt 1. al. 2., odnoszące się do ograniczenia liczby kandydatów na przeciąg jednego terminu egzaminacyjnego a w razie zgłoszenia się nadmiernej ich liczby, utrudniającej prawidłowe przeprowadzenie egzaminu i odrywającej egzaminatorów na czas zbyt długi od ich właściwych zajęć zawodowych, przedłożą c. k. Radzie szkolnej krajowej wniosek o zastosowanie wyżwymienionego postanowienia.

Po upływie dwóch lat, t. j. z końcem roku szkolnego 1910/11 przedłożą Dyrekcye Komisyi uwagi swoje oraz członków Komisyi o nowych przepisach i przeprowadzeniu tychże, niemniej doniosą jakie skutki ich zauważono przy egzaminach kwalifikacyjnych.

Z powodu znacznego zapasu pozostaną dotychczasowe formularze protokołów i patentów na razie jeszcze nadal w użyciu. Dyrekcye dokonają w nich potrzebnych zmian rękopiśmiennie, a w szczególności przestrzegać będą, aby tak przy ocenie wyniku egzaminu z poszczególnych przedmiotów, jak przy oznaczaniu ogólnego wyniku egzaminu trzymano się nowej skali cenzur.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 23. lipca 1909.

C. k. Namiestnik
Bobrzyński w. r.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 30. czerwca b. r. nadać najmiłościwiej Edwardowi Fidererowi, profesorowi c. k. gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie i Janowi Korczyńskiemu profesorowi c. k. gimnazyum św. Jacka w Krakowie, przy sposobności przejścia ich w stały stan spoczynku, tytuł radcy szkolnego z uwolnieniem od taksy.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty przyznał VIII. klasę rangi następującym profesorom szkół średnich:

ks. Alojzemu Nalepie, Franciszkowi Słuszkiewiczowi i Franciszkowi Tyczce w gimnazyum w Bochni; Ignacemu Korcylowi w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi; Prokopowi Mostowiczowi w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi; Ignacemu Steinowi i Antoniemu Waśniowskiemu w gimnazyum św. Anny w Krakowie; Stanisławowi Koprowiczowi w gimnazyum IV. w Krakowie; ks. Leonidowi Łużnickiemu i Janowi Boberskiemu w gimnazyum akademickiem we Lwowie; Piotrowi Dropiowskiemu i Władysławowi Kucharskiemu w gimnazyum IV. we Lwowie; dr. Witołdowi Barewiczowi w gimnazyum V. we Lwowie; dr. Franciszkowi Krčekowi w gimnazyum VI. we Lwowie; dr. Zygmuntowi Cydze, Tadeuszowi Piniemu, Rudolfowi Schechtlowi i Maksymilianowi Wiśniowieckiemu w gimnazyum VII. we Lwowie; Augustowi Jasińskiemu w gimnazyum I. w Nowym Sączu; Michałowi Ptaszykowi w gimnazyum w Samborze; Władysławowi Terleckiemu, Włodzimierzowi Truszowi i dr. Meierowi Weissbergowi w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Józefowi Blauthowi w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Emilianowi Kołodnickiemu i Franciszkowi Walczakowi w gimnazyum

w Stryju; Sofronowi Matwijasowi i Teofilowi Mrycowi w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Tarnopolu; Błażejowi Jurkowskiemu w szkole realnej w Jarosławiu; dr. Stanisławowi Zatheyowi w I. szkole realnej w Krakowie; Tadeuszowi Łopuszańskiemu i Antoniemu Sucheniemu w II. szkole realnej w Krakowie; Bronisławowi Vopalce w szkole realnej w Krośnie; dr. Samuelowi Taubelesowi w szkole realnej w Tarnopolu; ks. Adamowi Frączkiewiczowi i Adolfowi Boguckiemu w szkole realnej w Tarnowie; Aleksandrowi Jaworskiemu w II. szkole realnej w Krakowie.

J. E. Pan Minister Robót Publicznych przyznał Władysławowi Sadłowskiemu, profesorowi c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie VIII. klasę rangi.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa przyznało Kajetanowi Ryznerskiemu, nauczycielowi kierującemu 2-klasowej szkoły w Gliniku maryampolskim w okręgu gorlickim i Janowi Bilińskiemu, nauczycielowi kierującemu 2-klasowej szkoły w Rosochaczu w okręgu czortkowskim, za 40-letnią wierną służbę medal honorowy, ustanowiony z okazyi 50-letniego jubileuszu najmiłościwszych rządów Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała prowizorycznych c. k. inspektorów szkolnych okręgowych stałymi inspektorami szkolnymi okręgowymi w IX. klasie rangi:

Władysława Wahna w Rawie ruskiej; Jana Seredę w Turce; Jana Peszkowskiego w Horodence, a zarazem nadała mu posadę c. k. inspektora szkolnego okręgowego w Nisku.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała Józefa Lorenza, nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły w Lanckoronie, pełniącego obowiązki zastępcy c. k. inspektora szkolnego okręgowego w Nisku, prowizorycznym c. k. inspektorem szkolnym okręgowym w IX. klasie rangi w Brzozowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór Jana Zabłockiego, nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły w Pomorzanach, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zborowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała Klemensa Kocowskiego zastępcą nauczyciela w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Zaleszczykach.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Władysława Cichockiego zastępcę nauczyciela w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Rzeszowie do c. k. męskiego seminaryum nauczycielskiego w Rudniku.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

ks. Eugeniusza Monciebowicza nauczycielem religii grecko-katolickiej 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Brodach;

Antoniego Mikulskiego nauczycielem 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej im. Ces. Franciszka Józefa w Krakowie;

Zofię Klubównę nauczycielką 6-klasowej szkoły żeńskiej w Chrzanowie;

Józefa Rączkę nauczycielem kierującym 5-klasowej szkoły w Suchej;

Jana Dyrcza nauczycielem kierującym 5-klasowej szkoły żeńskiej w Bieczu:
Jana Gątkiewicza nauczycielem kierującym 5-klasowej szkoły w Czarnym Dunajcu;
Ludwikę Topolecką nauczycielką kierującą 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Urszuli Kochanowskiej w Nowym Sączu;
Jana Łukowskiego nauczycielem kierującym, Franciszka Szczepańskiego, Stefana Lipińskiego i Michała Migdała nauczycielami 4-klasowej szkoły męskiej im. Kazimierza Wielkiego w Bochni;
Joannę Bochnig nauczycielką 4-klasowej szkoły w Siemianówce;
Stefana Kaczałę nauczycielem kierującym 2-klasowej szkoły w Ceniawie.

Nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Annę Kohmannównę w Dorożowie II.; Maryę Winnicką w Moskalówce; Karolinę Kostrzyńską w Malechowie; Jadwigę Ortyńską w Mnikowie; Olgę Friedmannównę w Opryszowcach; Helenę Kusztybównę w Gogolowie.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Stanisława Habrata w Bieśniku; Ludwikę Klebanównę w Kopance; Jana Klicha w Trzebini; Dymitra Litwina w Rychwałdzie; Wiktora Oleńskiego w Węgrzcach; Grzegorza Wołka w Roztokach; Jana Chomczyńskiego w Stupnicy ruskiej; Małgorzatę Jakobschównę w Jagoni; Sydonię Wędziłowiczównę w Kwiatoniu; Michała Biłasa w Smólnej; Tymoteusza Kulczyckiego w Kulczycach rustykalnych; Dymitra Horbaczewskiego w Semenówce.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Józefa Smyczyńskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Sidzinie na równorzędną posadę do szkoły w Rzozowie.

Zmarli:

Jadwiga Kubesiowa stała nauczycielka 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową w Stryju; zmarła dnia 10. lipca b. r. w 36. roku życia a w 13. roku służby;
Antonina Podgórska stała nauczycielka 4-klasowej szkoły żeńskiej w Żurawnie w okręgu żydaczowskim; zmarła dnia 29. czerwca b r. w 58. roku życia a w 30. roku służby;
Celestyna Ostrowska tymczasowa nauczycielka 2-klasowej szkoły na przedmieściu stanisławowskiem w Tyśmienicy w okręgu tłumackim; zmarła dnia 12. lipca 1909 w 30. roku życia a w 11. roku służby;
Bronisława Filińska stała nauczycielka 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej w Buczaczu; zmarła dnia 2. lipca 1909 w 32. roku życia a w 13. roku służby;
Zygmunt Schaefer stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Strzelcach wielkich w okręgu brzeskim; zmarł dnia 17. lipca b. r. w 31. roku życia a w 11 roku służby.

Remuneracyę za staranne prowadzenie ogrodu szkolnego przyznała c. k. Rada szkolna krajowa Zygmuntowi Mękarskiemu nauczycielowi w Dupliskach w okręgu zaleszczyckim.

Na kurs nauki koszykarstwa, który odbędzie się we Lwowie w centralnej szkole koszykarskiej w czasie od 1. września 1909 do końca stycznia 1910 powołała c. k. Rada szkolna krajowa następujących nauczycieli:

1. Emila Ostafijczuka nauczyciela 1-klasowej szkoły w Sokołowie (okręg Buczacz);

2. Grzegorza Macana nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Lityni (Drohobycz);

3. Kazimierza Nowotarskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Laszkach (Jarosław);

4. Adolfa Soczyńskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Wołosowie (Nadwórna);

5. Jana Fedyka nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Bachórcu (Przemyśl);

6. Eugeniusza Hrycynę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły w Jezupolu (Stanisławów);

7. Adolfa Wojtanowskiego nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły w Tuchowie (Tarnów);

8. Wawrzyńca Furmankiewicza nauczyciela szkoły 2-klasowej w Zborowie.

Całe egzamina dojrzałości w c. k. seminaryach nauczycielskich odbędą się w następujących terminach:

a) dla kandydatek nauczycielskich w Krakowie dnia 27. września b. r.;

b) dla kandydatów i kandydatek nauczycielskich w Rzeszowie dnia 27. września b. r.;

c) dla kandydatek nauczycielskich w Przemyślu dnia 20. września b. r.;

d) dla kandydatów nauczycielskich we Lwowie dnia 13. września 1909.

Termin egzaminów piśmiennych wyznaczą dyrekcye odnośnych zakładów.

Poprawcze egzamina dojrzałości odbędą się w następujących terminach:

I. W c. k. seminaryach męskich: 1. we Lwowie dnia 13. września; 2. w Krakowie dnia 20. września; 3. w Krośnie dnia 13. września; 4. w Rzeszowie dnia 16. i 17. września; 5. w Samborze dnia 13. września; 6. w Sokalu dnia 13. września; 7. w Stanisławowie dnia 22. września; 8. w Starym Sączu dnia 14. września: 9. w Tarnopolu dnia 10. września; 10. w Tarnowie dnia 9. i 10. września; 11. w Zaleszczykach dnia 14. września 1909.

II. W c. k. seminaryach żeńskich: 1. we Lwowie dnia 10. września; 2. w Krakowie dnia 23. września; 3. w Przemyślu dnia 20. września 1909.

III. W seminaryach prywatnych żeńskich z prawem publiczności: 1. Zofii Strzałkowskiej we Lwowie dnia 7. września; 2. im. Fr. Preisendanza w Krakowie 17. września 1909.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniem do l. 36.317 gminę Folwarki w okręgu złoczowskim z zakresu szkolnego w Strutynie i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Folwarkach.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała 1-klasowe szkoły ludowe orzeczeniami:

l. 34.664 w Wulce kunińskiej w okręgu żółkiewskim;
l. 35.215 w Łoniach w okręgu przemyślańskim;
l. 35.217 w Wacowicach w okręgu drohobyckim;
l. 35.220 w Długiem w okręgu krośnieńskim;
l. 35.221 w Szczepańcowej w okręgu krośnieńskim;
l. 35.428 w Przecieszynie w okręgu bialskim;
l. 36.308 w Trójcy w okręgu borszczowskim;
l. 36.309 w Zbrzyziu w okręgu borszczowskim;
l. 37.678 w Białej w okręgu rawskim;
l. 37.777 w Wielopolu w okręgu dąbrowskim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniami:

l. 34.656 4-klasową szkołę ludową żeńską im. Ces. Franciszka Józefa w Kołomyi na 3-klasową szkołę wydziałową żeńską połączoną z 4-klasową szkołą ludową pospolitą;
l. 34.150 2-klasową szkołę w Chełmku w okręgu chrzanowskim na 4-klasową;
l. 35.721 2-klasową szkołę w Dubiecku w okręgu przemyskim na 4-klasową.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:

l. 33.760 budowę 1-klasowej szkoły w Swinnej w okręgu żywieckim;
l. 34.005 budowę 2-klasowej szkoły w Woli drwińskiej w okręgu bocheńskim;
l. 34.006 budowę 1-klasowej szkoły w Swiniarowie w okręgu bocheńskim;
l. 34.011 budowę 1-klasowej szkoły w Jankowicach w okręgu jarosławskim;
l. 34.573 budowę 1-klasowej szkoły w Kropiwniku w okręgu dobromilskim;
l. 34.669 budowę 1-klasowej szkoły w Nieźwiskach w okręgu horodeńskim;
l. 34.764 budowę 1-klasowej szkoły w Zagórzu w okręgu chrzanowskim;
l. 34.977 budowę 1-klasowej szkoły w Damienicach w okręgu bocheńskim;
l. 34.983 budowę 2-klasowej szkoły w Mazurach w okręgu kolbuszowskim;
l. 34.985 budowę 1-klasowej szkoły w Starej Wsi górnej w okręgu bialskim;
l. 34.984 budowę 1-klasowej szkoły w Bestwince w okręgu bialskim;
l. 35.320 budowę 1-klasowej szkoły w Ulwówku w okręgu sokalskim;
l. 35.321 budowę 1-klasowej szkoły w Przemysłowie w okręgu sokalskim;
l. 35.322 budowę 1-klasowej szkoły w Hulczu w okręgu sokalskim;
l. 35.324 budowę 1-klasowej szkoły w Bojanicach w okręgu sokalskim;
l. 35.436 budowę 1-klasowej szkoły w Majkowicach w okręgu bocheńskim;

l. 35.437 budowę 1-klasowej szkoły w Wiatowicach w okręgu bocheńskim;
l. 35.440 budowę 1-klasowej szkoły w Krasnosielcach w okręgu zbaraskim;
l. 35.732 budowę 1-klasowej szkoły w Ostapkowcach w okręgu kołomyjskim;
l. 36.135 budowę 4-klasowej szkoły w Szczurowej w okręgu brzeskim;
l. 36.907 budowę 1-klasowej szkoły w Smykowcach w okręgu tarnopolskim;
l. 37.071 budowę 2-klasowej szkoły w Młodowie w okręgu cieszanowskim;
l. 37.341 budowę 2-klasowej szkoły w Krzemienicy w okręgu łańcuckim;
l. 37.394 budowę 1-klasowej szkoły w Szklarach w okręgu rzeszowskim;
l. 37.686 budowę 1-klasowej szkoły w Grodzisku górnem w okręgu łańcuckim;
l. 38.036 budowę 2-klasowej szkoły w Łace w okręgu samborskim;
l. 38.039 budowę 1-klasowej szkoły w Gorzejowej w okręgu pilźnieńskim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała gminie Pokropiwna w okręgu tarnopolskim bezprocentową pożyczkę w kwocie 4000 K na rozszerzenie budynku szkolnego.

Wiadomości statystyczne.

Zamknięcie rachunków funduszu szkolnego krajowego za rok 1908.

	Wydatki w roku 1908 K	h	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki (—) + K
1. Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych	11,111.930	15	+ 315.630
2. Na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych .	3,522.957	81	+ 170.258
3. Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii	742.457	79	— 12.342
4. Na remuneracye za udzielanie nauki religii .	181.950	06	+ 1.950
5. Na dodatki pięcioletnie nauczycieli	1,158.488	45	+ 121.489
6. Na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	345.304	84	+ 20.305
7. Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych . .	189.204	43	+ 39.204
8. Remuneracye i zapomogi	59.846	52	— 154
9. Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa:			
1) na 5 kursów wakacyjnych dla niekwalifikowanych sił nauczycielskich . . . . 13.125 K . h			
2) na kursa rolnicze i sadownicze, tudzież pszczelnicze i uprawy tytoniu dla nauczycieli szkół wiejskich . . . . 17.268 K 58 „			
Razem	30.393	58	— 106

	Wydatki w roku 1908 K	h	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki (−) +	K
10. Na kursa nauki zręczności dla nauczycieli slöjdu drzewnego, tudzież koszykarstwa i kartoniarstwa	6.026	20	—	3.074
11. Remuneracye za naukę robót ręcznych . . .	39.440	70	—	1.559
11. *a)* Na zasiłki dla kursów dla analfabetów .	2.000	.		=
12. Na koszta podróży i dyety dla nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	40.491	14	—	19.509
13. Dodatek stały do funduszu szkolnego krajowego emerytalnego	25.599	84		=
14. Interkalarya z powodu opróżnionych posad nauczycielskich	28.419	.	+	3.994
15. Na emerytury dla nauczycieli, którzy tracą posady wskutek reorganizacyi szkół	836	82	—	4.163
16. Dary z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli a to:				
a) stałe . . . . 5.659 K 30 h				
b) jednorazowe . . . . 5.910 „ . „				
Razem	11.569	30	—	6.480
17. Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół	198.447	86	—	1.552
18. Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół	382.858	22	+	172.858
19. Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie	1.200	.	—	=
20. Na mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe .	177.663	47	+	565
21. Na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	19.497	82	—	10.502
22. Na przybory naukowe:				
a) ogólnej natury . . . . . 36.000 K . h				
b) dla nauk praktycznych a to: na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych i ogrodów szkolnych, tudzież na zakupno warsztatów i narzędzi do slöjdu i na urządzenie pracowni koszykarstwa, na przybory do robót kartonowych, na urządzenie gospodarstwa kobiecego, tudzież na wydawnictwo „Obrazy do nauki z poglądu“ . . . 14.729 „ 15 „				
Razem	50.729	15	—	271

		Wydatki w roku 1908 K	h	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki (−) + K
23. Na biblioteki okręgowe		13.100	.	— 900
24. Na konferencye okręgowe		131.418	23	— 12.182
25. Na stypendya dla uczniów i uczenic seminaryów nauczycielskich		202.932	14	+ 2.932
26. Na rozmaite wydatki a to:				
a) na potrzeby szkół ogólnej natury	2.920 K . h			
b) na drobne wydatki Rad szkolnych okręgowych	3.619 „ 25 „			
c) na wydawnictwo Dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej	6.000 „ . „			
d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego	12.000 „ . „			
Razem		24.539	25	— 61
27. Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye:				
a) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie		6.000	.	=
b) dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Starym Sączu		4.000	.	=
c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu		4.702	50	— 1.633
d) dla szkoły żeńskiej PP. Bazylianek w Jaworowie		1.600	.	=
e) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Scholastyki w Krakowie		5.000	.	=
f) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi we Lwowie		2.000	.	=
g) dla szkoły żeńskiej im. św. Tomasza w Krakowie		1.500	.	=
h) dla szkoły żeńskiej PP. Augustyanek w Krakowie		2.000	.	=
i) dla szkoły żeńskiej w Stryju, utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne		1.000	.	=
k) dla szkoły izraelickiej w Brodach		12.000	.	=
l) dla internatu PP. Bazylianek we Lwowie . .		1.000	.	=

	Wydatki w roku 1908 K	h	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki (—) + K
m) dla szkoły zręczności oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie	1.100	.	—
n) dla szkoły Sióstr Miłosierdzia w Rozdole . .	1.800	.	—
o) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Besku . . .	400	.	—
p) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu	3.000	.	—
r) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Uhnowie . .	600	.	—
s) dla zakładu im. św. Heleny we Lwowie na utrzymanie 4-klasowej szkoły	500	.	—
t) dla szkoły w Bełzie utrzymywanej przez S. S. Felicyanki	600	.	—
u) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych . .	2.000	.	—
w) dla zakładu wychowawczego im. św. Rodziny z Nazaretu we Lwowie	800	.	—
y) na rozszerzenie budynku szkoły żeńskiej w Rawie, utrzymywanej przez zgromadzenie S. S. Dominikanek (jako 4. rata z rozłożonej na 10 lat subwencyi 8000 K)	800	.	—
z) dla szkoły PP. Dominikanek w Bielinach . .	600	.	—
ž) Zgromadzeniu S. S. Urszulanek w Kołomyi na amortyzacyę części pożyczki na rozszerzenie budynku szkolnego (6. rata z 20-lecia)	500	.	—
aa) na rozszerzenie budynku szkoły wydziałowej żeńskiej S. S. Bazylianek w Jaworowie (4. rata z przyznanych 6.000 K)	400	.	—
ab) dla szkoły PP. Bazylianek w Jaworowie na zapłacenie długu jednorazowo	2.000	.	—
ac) dla P. P. Augustyanek w Krakowie na częściowe pokrycie budowy nowej szkoły jednorazowo .	500	.	—
Ogółem	18,755.705	27	+ 765.697

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 34.409. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posady nauczyciela szkoły ćwiczeń w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Tarnowie.

Do uzyskania tej posady potrzebna jest kwalifikacya do szkół wydziałowych z grupy I. oraz uzdolnienie do udzielania nauki języka niemieckiego w szkołach wydziałowych.

Do tej posady przywiązane są pobory służbowe i prawo do dodatków pięcioletnich, unormowane ustawą z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173, z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Ubiegający się o tę posadę winni wnieść podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę służbową, sporządzoną na przepisanym formularzu, za pośrednictwem swej władzy bezpośrednio przełożonej do c. k. Rady szkolnej krajowej w terminie do 25. sierpnia 1909.

Kandydaci pełniący obowiązki w publicznych szkołach ludowych, którzy pragną, aby lata służby spędzone w charakterze nauczycieli tych szkół były im policzone przy nominacyi na nauczyciela szkoły ćwiczeń nietylko do ogólnej ilości lat służby, ale także w celu przyznania dodatków pięcioletnich po myśli przytoczonej ustawy, winni wyraźnie oświadczyć w swych podaniach, czy i w jakiej mierze liczą w razie zamianowania na korzyści, które mogą osiągnąć na podstawie rzeczonych postanowień ustawy.

Podania zebrane przedłożą Dyrekcye seminaryów nauczycielskich względnie c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do dnia 31. sierpnia 1909, wypełniwszy należycie odnośne rubryki tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 22. lipca 1909.

L. 2026. C. k. Rada szkolna okręgowa w Samborze ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej w Samborze dla przedmiotów objętych grupą pierwszą.

2. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Samborze na przedmieściu „Powodowa“.

Z poborami IV. klasy płac:

a) Z polskim językiem wykładowym:

1. Na posady samoistnych nauczycieli w 1-klasowych szkołach w Łanowicach, Radłowicach i Zadach ad Wołoszcza.

2. Na posadę nauczyciela 2-klasowej szkoły połączonej z kursem rolniczym w Czukwi.

b) Z ruskim językiem wykładowym:

1. Na posady samoistnych nauczycieli w 1-klasowych szkołach w Berężnicy i Błażowie.

2. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Łące.

W Łanowicach służy miejscowemu rzymsko-katolickiemu ks. proboszczowi prawo prezenty.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Samborze najpóźniej do dnia 15. września b. r.

W Samborze, dnia 19. lipca 1909.

L. 1499. C. k. Rada szkolna okręgowa w Ropczycach ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Dębicy z obowiązkiem udzielania nauki religii w miejscowej szkole 6-klasowej żeńskiej.
2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej mieszanej w Sędziszowie.
3. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Ropczycach z obowiązkiem udzielania nauki religii w miejscowej szkole 5-klasowej żeńskiej.
4. Na posadę nauczyciela w szkole 5-klasowej męskiej w Dębicy.
5. Na posadę nauczycielki w szkole 6-klasowej żeńskiej w Dębicy.
6. Na posadę nauczyciela (lki) w szkole 5-klasowej mieszanej w Sędziszowie.

B) Z poborami IV. klasy płac:

7. Na dwie posady nauczycieli (lek) w szkole 4-klasowej mieszanej w Brzezinach.

Pierwszeństwo w otrzymaniu posad w szkołach w Dębicy i w Sędziszowie będą mieli kandydaci (tki) z egzaminem do szkół wydziałowych. Od kompetentów o posadę w szkole w Brzezinach wymaga się uzdolnienia do uczenia języka niemieckiego jako przedmiotu w szkołach ludowych.

Podania wnosić należy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Ropczycach w terminie do 15. września 1909.

Ropczyce, dnia 15. lipca 1909.

Wskutek prośby Inspekcyi izraelickiej szkoły w Bolechowie ogłasza się następujący konkurs:

L. 21. Inspekcya 4-klasowej szkoły ludowej izraelickiej w Bolechowie ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami III. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli z egzaminem dojrzałości.
2. Na jedną posadę nauczyciela języka hebrajskiego i religii mojżeszowej; wymagany jest egzamin dojrzałości i gruntowna wiedza języka hebrajskiego.

Podania udokumentowane wnosić należy na ręce Inspekcyi szkoły 4-klasowej izraelickiej w Bolechowie w terminie do 15. sierpnia 1909.

Bolechów, dnia 21. lipca 1909.

L. 4545. C. k. Rada szkolna okręgowa w Chrzanowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich.

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Sierszy.

2. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Czernej, Olszynach i Radwanowicach.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski a od kandydatów o posadę w Sierszy wymaga się kwalifikacyi do udzielania nauki języka niemieckiego w szkołach ludowych pospolitych.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Chrzanowie w terminie do dnia 15. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Chrzanów, dnia 20. lipca 1909.

L. 902. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przeworsku ogłasza konkurs na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Gaci z poborami IV. klasy płac, z polskim językiem wykładowym.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przeworsku najpóźniej do 15. września 1909 r.

Przeworsk, 9. lipca 1909.

L. 2010. C. k. Rada szkolna okręgowa w Gorlicach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z językiem wykładowym polskim:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Gorlicach z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4-klasowej szkole ludowej męskiej w Gorlicach.

B) Z poborami III. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej i na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole żeńskiej w Bieczu z obowiązkiem udzielania religii w szkołach należących do rzymsko-katolickiej parafii w Bieczu.

3. Na posadę nauczyciela szkoły 5-klasowej męskiej w Bieczu.

C) Z poborami IV. klasy płac:

4. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole w Kobylance.

5. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Krygu.

II. Z językiem wykładowym ruskim:

7. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych: w Bednarce, Blechnarce, Czarnem, Kunkowej, Małastowie, Nieznajowej, Zdyni.

O posady katechetów kompetować mogą tylko kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani.

Posadę w szkole męskiej w Bieczu zastrzega się dla nauczyciela z egzaminem do szkół wydziałowych z grupy III.

Posady w 4-klasowej szkole w Kobylance otrzymać mogą nauczyciele posiadający uzdolnienie do uczenia języka niemieckiego jako przedmiotu.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Gorlicach w terminie do 15. września br.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Gorlice, dnia 5. lipca 1909.

Ogłoszenia wolnych posad

dla nauczycieli i nauczycielek tymczasowych w szkołach ludowych.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 2013. W okręgu kamioneckim są wolne dwie posady nauczycieli tymczasowych przy 4-klasowej szkole z dopełniającym kursem rolniczym w Stojanowie.

Pierwszeństwo do otrzymania tych posad będą mieli tacy abituryenci seminaryów nauczycielskich, którzy ukończyli niższą szkołę rolniczą lub ogrodniczą.

Kompetenci powinni wnieść podania zaraz do Rady szkolnej okręgowej w Kamionce strumiłowej.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kamionka strumiłowa, dnia 26. czerwca 1909.

L. 1322. W okręgu starosamborskim będzie do obsadzenia z początkiem roku szkolnego 1909/10 przypuszczalnie sześć posad tymczasowych nauczycieli (lek) w szkołach 1-klasowych z językiem wykładowym ruskim.

Posady te zastrzega się kompetentom (tkom) posiadającym uzdolnienie do udzielania nauki w szkołach z językiem wykładowym ruskim.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Stary Sambor, dnia 20. lipca 1909.

L. 1567. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kałuszu podaje niniejszem do wiadomości, iż z początkiem roku szkolnego 1909/10 będzie do obsadzenia dziesięć posad tymczasowych nauczycieli (lek) mianowicie siedm przy szkołach 1-klasowych, trzy przy szkołach więcejklasowych.

Podania z dołączeniem świadectwa dojrzałości w oryginale wnosić należy bezzwłocznie do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kałuszu.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kałusz, dnia 12. lipca 1909.

L. 2.736. W okręgu szkolnym żółkiewskim będzie w roku szkolnym 1909/10 około dziesięć posad nauczycieli tymczasowych do obsadzenia, z tych cztery posady samoistnych a sześć posad podwładnych nauczycieli.

Pierwszeństwo zastrzega się mężczyznom.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Żółkiew, dnia 10. lipca 1909.

L. 1496. C. k. Rada szkolna okręgowa w Skałacie podaje niniejszem do wiadomości. iż od 1. września 1909 będzie do obsadzenia kilka posad tymczasowych nauczycieli (nauczycielek) w 2-klasowych szkołach wiejskich, a w szczególności trzy posady z językiem wykładowym ruskim, a dwie z polskim.

Podania wnieść należy bezzwłocznie do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Skałacie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Skałat, dnia 11. lipca 1909.

L. 1443. C. k. Rada szkolna okręgowa w Ropczycach podaje niniejszem do wiadomości, iż od 1. września 1909 będzie do obsadzenia siedm posad tymczasowych nauczycieli (ek) w szkołach jedno- lub dwuklasowych z językiem wykładowym polskim.

Podania zaopatrzone w świadectwo dojrzałości wnosić należy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Ropczycach.

Ropczyce, dnia 11. lipca 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 2519. W okręgu przemyślańskim będzie z początkiem roku szkolnego 1909/10 20 wolnych posad dla nauczycieli i nauczycielek tymczasowych do obsadzenia.

Podania zaopatrzone w świadectwo dojrzałości należy wnosić zaraz do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przemyślanach.

Przemyślany, dnia 2. lipca 1909.

L. 2029. W okręgu szkolnym tureckim będzie z początkiem roku szkolnego 1909/10 około dziesięć posad nauczycieli i nauczycielek tymczasowych do obsadzenia, z tych cztery posady nauczycieli samoistnych a reszta podwładnych.

We wszystkich szkołach, w których wakują te posady, jest język wykładowy ruski i udziela się nauki drugiego języka krajowego.

Podania z dołączeniem świadectwa dojrzałości wnieść należy bezzwłocznie do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Turce.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Turka, dnia 4. lipca 1909.

L. 1451. W okręgu szkolnym tarnobrzeskim będzie z początkiem roku szkolnego 1909/10 dziesięć posad nauczycieli (lek) tymczasowych do obsadzenia, z tych 4 posady samoistne a 6 podwładnych.

Językiem wykładowym we wszystkich szkołach jest język polski.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Tarnobrzeg, dnia 28. czerwca 1909.

Konkursa.

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 26.054 C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia dwóch posad nauczycieli szkoły ćwiczeń w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krośnie.

Do uzyskania jednej z tych posad potrzebną jest kwalifikacya nauczycielska do szkół wydziałowych dla przedmiotów grupy I. z językiem wykładowym polskim i ruskim, a do uzyskania drugiej posady kwalifikacya nauczycielska do szkół wydziałowych dla przedmiotów grupy II.

Do posad tych przywiązane są pobory służbowe po myśli ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 174, prawo do dodatków pięcioletnich w myśl ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55 i dodatek aktywalny w myśl ustawy z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. Nr. 34.

Ubiegający się o te posady winni wnieść podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę służbową, sporządzoną na przepisanym formularzu, za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej krajowej w terminie do dnia 31. lipca 1909.

Kandydaci pełniący obowiązki w publicznych szkołach ludowych, którzy pragną, aby lata służby spędzone w tym charakterze były im policzone przy nomi-

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi do szkół średnich pełnili w tych szkołach obowiązki zastępców nauczycieli, a pragną, aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby ale także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli §§ 9. i 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55, winni to wyraźnie zaznaczyć w swych podaniach i wykazać w tabeli kwalifikacyjnej, od którego czasu, jak długo i w jakiej liczbie godzin tygodniowo pełnili obowiązki nauczycielskie w charakterze suplentów oraz podać daty i liczby odnośnych dekretów.

Podobnie kandydaci, którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych były im policzone dla wspomnianego celu po myśli § 16. tej samej ustawy, winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie przepisów tych ustaw.

Podania kandydatów przedłożą Dyrekcye szkół średnich, c. k. seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do 15. sierpnia 1909 po poprzednim wypełnieniu w języku niemieckim tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 15. lipca 1909.

L. 2714. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kołomyi ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę dyrektora 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Piramowicza w Kołomyi.

2. Na posadę nauczyciela szkoły 4-klasowej pospolitej połączonej z wydziałową męską im. Kopernika w Kołomyi.

3. Na posadę nauczyciela szkoły 4-klasowej męskiej im. Karpińskiego w Kołomyi.

4. Na posadę nauczyciela (lki) szkoły 4-klasowej mieszanej im. św. Mikołaja na przedmieściu kuckiem w Kołomyi.

5. Na posadę nauczyciela (lki) szkoły 4-klasowej mieszanej na przedmieściu „Mariahilf“ w Kołomyi.

We wszystkich tych szkołach jest wykładowy język polski.

Od kompetentów o posadę pod 1. wymagany jest egzamin wydziałowy z którejkolwiek grupy.

O posadę pod 2. pierwszeństwo mają kandydaci z egzaminem wydziałowym z II. grupy, pod 4. i 5. kandydaci względnie kandydatki posiadający kwalifikacyę dla szkół z językiem wykładowym niemieckim.

Podania udokumentowane, zaopatrzone u nauczycieli stałych w dekret policzalności lat służby a u tymczasowych w wykaz lat służby, wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kołomyi w terminie do końca sierpnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kołomyja, dnia 3. lipca 1909.

L. 1665. Celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac ogłasza się niniejszem konkurs.

a) Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Żnibrodach, Bobrownikach, Ostrej, Komarówce i Przewoźcu ad Koropiec.

b) Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Dobropolu i Zubrzcu.

W szkołach w Dobropolu, Żnibrodach, Ostrej i Komarówce jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić w przepisanej drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Buczaczu najpóźniej do końca sierpnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Buczacz, dnia 1. lipca 1909.

L. 2519. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślanach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły w Dunajowie.

2. Na trzy posady nauczycieli w 4-klasowej szkole w Dunajowie.

3. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole w Świrzu.

4. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Wyżnianach.

5. Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Brzuchowicach, Nowosiółce i Podhajczykach.

6. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Chlebowicach świrskich, Lipowcach i Rozworzanach.

Do posady w Podhajczykach przywiązany jest użytek z pola o powierzchni 5 morgów i 255 sążni□ za które potrąca się nauczycielowi 30 K 96 h z płacy.

Językiem wykładowym w szkołach w Dunajowie, Świrzu i Wyżnianach jest język polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do końca sierpnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyślany, dnia 2. lipca 1909.

L. 1459. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowymtargu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Nowymtargu z językiem wykładowym polskim, z poborami III. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowymtargu do 31. sierpnia 1909.

Nowytarg, dnia 9. lipca 1909.

L. 1084. C. k. Rada szkolna okręgowa w Trembowli ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

I. a) Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole mieszanej połączonej z dopełniającym kursem rolniczym w Łoszniowie.

b) Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole mieszanej w Janowie.

II. Na posady niesamoistnych nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Mogielnicy starej, w Wierzbowcu i w Hleszczawie.

III. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Brykuli, Małowie i Tyczynie nowym.

W szkołach w Łoszniowie, Janowie, Wierzbowcu i Tyczynie nowym jest język wykładowy polski. w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Trembowli w terminie do dnia 15. sierpnia 1909 r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Trembowli, dnia 16. czerwca 1909.

L. 2.826. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jarosławiu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Jarosławiu.

B) Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Wiązownicy.

3. Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół a) w Mołodyczu, b) Makowisku, c) Bystrowicach, d) Dąbrowicy, e) Korzenicy, f) Zamiechowie, g) Żurawiczkach, h) Szczytnej.

W szkołach pod 1., 2., 3. c), f), g), h) jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Prawo prezentowania nauczycieli w Wiązownicy i Mołodyczu przysługuje właścicielowi obszaru dworskiego.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jarosławiu w terminie do 15. sierpnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Jarosławiu, dnia 20. czerwca 1909.

L. 1007. C. k. Rada szkolna okręgowa w Drohobyczu ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A. Z poborami II. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycielek w 5-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej w Drohobyczu do udzielania przedmiotów naukowych grupy pierwszej.

2. Na posadę nauczycielki w 4-klasowej szkole żeńskiej w Drohobyczu.

3. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole pospolitej męskiej połączonej z 3-klasową wydziałową w Drohobyczu. z pierwszeństwem dla nauczyciela uzdolnionego do udzielania nauki zręczności w szkołach wydziałowych.

B. Z poborami IV. klasy płac:

Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Bystrzycy, Radeliczu, Oparach, Rybniku i Słońsku.

W szkołach pod 1, 2, 3 i w szkole w Słońsku jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Drohobyczu do końca sierpnia b. r.

Drohobycz, dnia 6. lipca 1909.

L. 1981. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Sączu ogłasza konkurs na posadę stałej nauczycielki 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi w Nowym Sączu dla przedmiotów objętych grupą I. z poborami II. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić w drodze właściwej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowym Sączu w terminie do 15. sierpnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nowy Sącz, dnia 20. czerwca 1909.

L. 1453. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tarnopolu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej im. Konarskiego w Tarnopolu do udzielania przedmiotów objętych II. grupą.
2. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły żeńskiej połączonej z 3-klasową wydziałową im. Mickiewicza w Tarnopolu.
3. Na dwie posady nauczycielek 4-klasowej szkoły ludowej żeńskiej im. Hofmanowej w Tarnopolu.

B) Z poborami III. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Mikulińcach.

We wszystkich wymienionych szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane należy wnieść za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnopolu najpóźniej do dnia 15. sierpnia 1909.

Tarnopol, dnia 19. czerwca 1909.

Ogłoszenia licytacyi.

L. 2946. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły murowanej piętrowej w Mazurach w okręgu kolbuszowskim. mieszczącej w sobie 4 sale naukowe, kancelaryę, mieszkanie dla nauczyciela kierującego i piwnicę wedle szczegółowych planów, sprawdzonych i przyjętych przez strony konkurencyjne, ogłasza się licytacyę za pomocą ofert, które należy wnieść do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kolbuszowej najpóźniej do 10. sierpnia b. r.

Koszta tej budowy przyjęto w kwocie 30.689 K 78 h.

Plan i kosztorys na tę budowę przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w godzinach urzędowych.

Oferent winien złożyć 5% wadyum i deklaracyę, że zobowiązuje się w myśl zatwierdzonych planów w terminie określonym budowę w zupełności wykonać.

Przedsiębiorstwo budowy będzie oddane za ryczałtową kwotę fachowo uzdolnionemu oferentowi bez względu na oferowaną cenę, jeżeli będzie zasługiwał na pełne zaufanie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 27. lipca 1909.

Ogłoszenie.

Szkoła chowu drobiu w Zielonej (koło Rawy ruskiej) pod kierownictwem wędrownej nauczycielki chowu drobiu p. Klementyny Stasiniewiczowej rozpoczyna z dniem 1. sierpnia b. r. czterotygodniowy kurs chowu drobiu, na który mogą zgłaszać się nauczycielki i nauczyciele, pragnący zapoznać się bliżej z praktyczną stroną tej gałęzi gospodarstwa domowego. Drugi taki, również czterotygodniowy kurs, rozpocznie się w tej szkole z dniem 1. września b. r. Bliższych wiadomości udziela interesowanym Zarząd wspomnianej szkoły (poczta i stacya kolei w miejscu).

Niezamożni kandydaci (tki) mogą otrzymać zasiłek stypendyjny na pokrycie opłaty za naukę oraz kosztów całkowitego utrzymania (mieszkanie i wikt w samym zakładzie).

Ubiegający się o przyznanie takiego zasiłku kompetenci winni wnieść przez swą przełożoną Radę szkolną okręgową należycie umotywowane prośby z podaniem szczegółów, z którychby można nabrać przekonania, że posiadają przy swej szkole odpowiednie warunki do zajmowania się chowem drobiu, oraz że istotnie zamierzają prowadzić u siebie tę gałąź gospodarstwa domowego z należytą starannością. Kompetenci mieszkający w obrębie działalności c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie (t. j. ze wschodniej części kraju) winni wnosić podania pod adresem Komitetu c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, ul. Karola Ludwika l. 3.

Kompetenci z zachodniej części kraju mogą wnosić takie podania do Wydziału krajowego.

Przyjęci na kurs kandydaci opłacają koszta podróży z własnych funduszów.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 22.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 7. sierpnia 1909.

L. 27.421.

Rozporządzenie

c. k. Rady szkolnej krajowej w sprawie wprowadzenia stałego Regulaminu dla szkół ludowych wszelkiej kategoryi.

Z dniem 1. września 1909 rozpoczyna obowiązywać nowy, stały regulamin dla szkół ludowych wszelkiej kategoryi, zatwierdzony reskryptem J. E. Pana Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 10. lipca 1907 L. 5362. Z dniem tym traci moc obowiązującą dotychczasowy regulamin prowizoryczny, ogłoszony rozporządzeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 10. grudnia 1876 L. 9272, niemniej też przestają z chwilą tą obowiązywać wszelkie rozporządzenia i okólniki, odnoszące się do spraw objętych nowym regulaminem, o ile one z postanowieniami tego regulaminu są sprzeczne, lub też o ile je postanowienia te zastępują.

Inne rozporządzenia i okólniki władz szkolnych, które nie są sprzeczne z postanowieniami nowego regulaminu, lecz w całości lub częściowo służą do ich szczegółowego wyjaśnienia, pozostają i nadal w mocy. Rozporządzenia te, o ile były ogłaszane drukiem, są obok niektórych postanowień ustawowych wyszczególnione w uwagach, umieszczonych pod tekstem regulaminu.

W dodatku do regulaminu są podane nowe przepisy klasyfikacyjne, oparte na postanowieniach regulaminowych, a wchodzące w życie równocześnie z regulaminem. Wskutek zmiany przepisów klasyfikacyjnych uległy też zmianie używane dotychczas formularze wszystkich zawiadomień, świadectw i katalogów szkolnych tudzież protokołów egzamina-

cyjnych. Każda Rada szkolna okręgowa otrzyma pewną ilość formularzy zawiadomień i świadectw szkolnych stosownie do liczby i kategoryi szkół, znajdujących się w jej okręgu, celem doręczenia każdej szkole po jednym egzemplarzu formularzy, przepisanych dla tej kategoryi, do której ta szkoła należy. W okręgach wschodniej części kraju otrzymają Rady szkolne okręgowe w tym celu formularze w obu językach krajowych. Rady szkolne okręgowe i Zarządy szkół przechowają dostarczone formularze w aktach urzędowych.

Ze względu, że w posiadaniu obu c. k. Wydawnictw książek szkolnych, Zarządów szkół tudzież osób prywatnych są obecnie jeszcze pewne zapasy używanych dotychczas formularzy zawiadomień i świadectw szkolnych, zwłaszcza zaś ze względu na to, że nakładcy prywatni posiadają jeszcze zapasy formularzy katalogów szkolnych i protokołów egzaminacyjnych, zastosowanych do przepisów dotychczasowych, wolno będzie jeszcze w roku szkolnym 1909/10 używać obok formularzy nowych, także formularzy dawniejszych z tem jednak zastrzeżeniem, że w tych ostatnich trzeba będzie przez odpowiednie poprawki zastosować się do postanowień nowego regulaminu i do tekstu nowych formularzy. W tym względzie zaleca się największą ścisłość i uwagę, aby wskutek pospiesznych poprawek nie powstała jaka niejasność lub sprzeczność w tekście. Z dniem 1. września 1910 będą wszystkie formularze dawniejsze stanowczo z użycia wycofane.

Pragnąc, aby każdy nauczyciel i nauczycielka mogli gruntownie zaznajomić się z nowym regulaminem, wysyła c. k. Rada szkolna krajowa równocześnie do wszystkich Rad szkolnych okręgowych odpowiednią ilość egzemplarzy regulaminu tak, że każda siła nauczycielska, pozostająca obecnie w służbie, otrzyma bezpłatnie po jednym egzemplarzu, a pewien zapas pozostanie w biurze Rad szkolnych okręgowych. Nadto celem zaznajomienia uczniów i uczenic seminaryów nauczycielskich z nowym regulaminem szkolnym, przesyła się równocześnie pewien zapas bezpłatnych egzemplarzy Dyrekcyom tych zakładów. Obowiązkiem Rad szkolnych okręgowych, a zwłaszcza inspektorów szkolnych okręgowych będzie czuwać nad tem, aby nauczyciele i nauczycielki należycie zaznajomili się z postanowieniami regulaminu i do nich się ściśle stosowali.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 3. czerwca 1909.

Za c. k. Namiestnika

Dembowski.

L. 3718.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych w sprawie podejmowania poborów służbowych nauczycieli zapomocą list płatniczych.

Jedna z c. k. Rad szkolnych okręgowych doniosła c. k. Radzie szkolnej krajowej, że c. k. Urzędy podatkowe odmawiają wypłaty poborów nauczycielom do rąk osób do tego przez nich upoważnionych np. członków rodziny lub posłańców i wymagają osobistego podjęcia w urzędzie lub pełnomocnictwa notaryalnie zeznanego, względnie legalizowanego i że skutkiem tego w pierwszym dniu lub w kilku pierwszych dniach miesiąca cierpi nauka szkolna wskutek absentowania się nauczycieli.

C. k. Rada szkolna krajowa porozumiała się celem usunięcia tych niedogodności z c. k. krajową Dyrekcyą skarbu i otrzymała następujące wyjaśnienia, które podaje się niniejszem do wiadomości.

Przedewszystkiem zauważa się, że właśnie aby ułatwić podejmowanie poborów bez wydalania się z miejsca służbowego nauczycielom pełniącym obowiązki w miejscowościach poza siedzibami urzędów podatkowych, zezwolono reskryptem Ministerstwa Skarbu z dnia 22. września 1900 L. 36.913, ogłoszonym rozporządzeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z 22. marca 1901 L. 8282 Dziennik urzędowy Nr. 12 (Pierożyński str. 296) na przesyłanie poborów nauczycielskich przekazami pocztowymi. Sposób ten dogodniejszy jest dla interesowanych aniżeli pobór za pośrednictwem upoważnionych osób trzecich, które musiałyby wykazywać się dowodami pełnomocnictwa posiadającymi warunki prawne, co jest kosztowniejsze aniżeli przesyłka pocztowa.

Dowolność lub też ułatwienia w tym kierunku nie są możliwe, zdaniem krajowej Dyrekcyi Skarbu, ze względu na łatwość nadużyć; władze skarbowe nie mogą zgodzić się na to, aby wypłacano pobory każdemu, kto się zgłosi z kwitem nauczyciela zamiejscowego, chociażby nawet upoważnienie było potwierdzone przez Zarząd szkoły. Zarząd szkoły bowiem nie jest uprawniony do upoważniania czy też legalizowania upoważnień wydanych na imię osób jemu nie podlegających (np. żony nauczyciela) a nadto, choćby tym pełnomocnikiem był jeden z nauczycieli, klauzula upełnomocniająca na każdym poszczególnym kwicie podlegałaby należytości stemplowej w kwocie 1 K co podrażałoby postępowanie.

Natomiast c. k. krajowa Dyrekcya Skarbu oznajmiła, że pewne uproszczenia dla szkół o dwóch lub więcej siłach nauczycielskich stanowi podejmowanie poborów służbowych nauczycieli za konsygnacyami zaopatrzonemi klauzulą kierownika szkoły upoważniającą do podjęcia należytości przez jednego z kwitujących.

Ponieważ sposób ten przedstawiający i tę dogodność, że nie wymaga osobnej należytości stemplowej, zdolny jest istotnie zapobiedz absentowaniu się nauczycieli od nauki szkolnej w celu podjęcia poborów służbowych, poleca się c. k. Radom szkolnym okręgowym aby wezwały wszystkie Zarządy szkół więcejklasowych do bezwarunkowego zaprowadzenia tej praktyki i dopilnowały aby na przyszłość tylko jedna z sił nauczycielskich danej szkoły opuszczała ewentualnie pierwszego dnia w miesiącu naukę szkolną celem podjęcia płac nauczycieli.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 4. kwietnia 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski.

L. 28.207.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich szkół średnich i seminaryów nauczycielskich, szkół przemysłowych, zawodowych i handlowych tudzież do c. k. Rad szkolnych okręgowych i Zarządów szkół ludowych w sprawie zakupna farb do nauki rysunków.

Doszło do wiadomości c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty, że na polu nauki rysunków, a w szczególności w zakresie sprzedaży farb, zagraniczne produkty wytwarzają dla przemysłu tutejszego wielką i szkodliwą konkurencyę. Z tego powodu Ministerstwo Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 19. maja 1909 L. 15.822 przypomina zarządzenie reskryptu z dnia 29. września 1905 L. 13.200, który w ustępie 10. do paragrafu 18. i 19. stałego Regulaminu szkolnego wyraźnie zaznacza, że przy wyborze i zakupnie środków naukowych należy w przyszłości zawsze dawać pierwszeństwo wyrobom tutejszym, przed wyrobami zagranicznymi, jeżeli tylko odpowiadają wymaganiom co do jakości i ceny.

C. k. Rada szkolna krajowa przypominając równocześnie rozporządzenie tutejsze z dnia 16. września 1901 L. 25.997 (Dz. urz.

Nr. 34) w sprawie nabywania przyborów rysunkowych wyrobu krajowego, poleca, aby w przyszłości przy zakupnie farb dla nauki rysunków przez młodzież lub z funduszów szkolnych, dawać bezwarunkowo pierwszeństwo wyrobom krajowym, jeżeli spełnia się warunek wyżej wymieniony.

O treści tego zarządzenia należy pouczyć organa podwładne, względnie młodzież zakładu.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 27. lipca 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski.

Wiadomości osobiste.

C. k. Rada szkolna krajowa wyraziła księciu Jerzemu Czartoryskiemu, członkowi Izby Panów, właścicielowi dóbr i t. d. przy sposobności ustąpienia z godności delegata Rady powiatowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jarosławiu gorące podziękowanie za owocną a świadomą celu pracę około dobra szkolnictwa, oraz życzliwą radę i opiekę, którą przez cały czas swego urzędowania otaczał szkołę.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

Zygmunta hr. Zamoyskiego na delegata Rady powiatowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jarosławiu;

Erazma Czechowicza, dyrektora szkoły wydziałowej męskiej im. Kopernika w Kołomyi, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kołomyi.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła c. k. inspektorów szkolnych okręgowych ks. Bazylego Nawrockiego z Brzeżan do Stanisławowa i Piotra Reicherta z Bochni do Brzeżan.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Adolfa Bilgera, nauczyciela szkoły ćwiczeń w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Krośnie, pełniącego obowiązki w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Zaleszczykach, na posadę nauczyciela szkoły ćwiczeń do c. k. męskiego seminaryum nauczycielskiego w Tarnopolu.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała posady nauczycielskie rzeczywistym nauczycielom Antoniemu Strzeleckiemu z gimnazyum w Wadowicach w gimnazyum w Jarosławiu; Karolowi Kaliszczakowi z gimnazyum w Sanoku w gimnazyum V. we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała rzeczywistymi nauczycielami następujących zastępców nauczycieli w szkołach średnich:

Zygmunta Domasiewicza w gimnazyum w Brzeżanach; Tomasza Jedlińskiego w gimnazyum w Drohobyczu; Jakóba Runickiego i Franciszka Hajduka w gimnazyum w Jaśle; Jana Gyurcsaka w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi; Stefana Chciuka w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu; Michała Bałakyma w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu; Józefa Cieża i dr. Jana Sajdaka w gimnazyum w Wadowicach; Antoniego Suchońskiego w gimnazyum w Drohobyczu; Mieczysława Schreibera w gimnazyum w Sokalu; Alfreda Jarończyka w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu; Romana Molendę w gimnazyum w Jaśle; Władysława Koniecznego w szkole realnej w Jarosławiu.

Prowizorycznymi nauczycielami zastępców nauczycieli: Bolesława Pochmarskiego w gimnazyum II. w Rzeszowie; Gabryela Dubiela w szkole realnej w Śniatynie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli w szkołach średnich:

Marcelego Opitza w gimnazyum w Żółkwi; Stefana Vrtela w gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie; Władysława Brydę w gimnazyum VII. we Lwowie; Stanisława Umańskiego w gimnazyum w Żółkwi; Józefa Tarę w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu; Józefa Bogusza w gimnazyum w Sanoku; Jana Prokopka w gimnazyum w Jaśle; Zygmunta Zagórowskiego w gimnazyum w Gorlicach; Andrzeja Gagatkę w filii gimnazyum akademickiego we Lwowie; Józefa Nussbauma w szkole realnej w Stanisławowie; Dr. Henryka Milczanowskiego w I. szkole realnej w Krakowie; Stanisława Jurczyńskiego w szkole realnej w Tarnopolu; Franciszka Witkowskiego w I. szkole realnej we Lwowie; Józefa Gąbkę i Władysława Dubasa w gimnazyum I. w Rzeszowie; Józefa Krajnika w gimnazyum w Brodach; dr. Aleksandra Kollera w gimnazyum w Drohobyczu; Tadeusza Bilińskiego w gimnazyum II. w Rzeszowie; Jana Paszkiewicza i Mieczysława Kwiatkowskiego w gimnazyum II. we Lwowie; Ignacego Stampera i Kajetana Isakiewicza w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Stanisława Wojtowicza w gimnazyum w Brzeżanach; Zygmunta Gerstmana, Mieczysława Krukiewicza i Władysława Trauenfellnera w gimnazyum IV. we Lwowie; Juliana Kolankowskiego i Stanisława Kłapouszczaka w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Abrahama Gotfrieda w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła zastępców nauczycieli w szkołach średnich:

Józefa Rolskiego z gimnazyum w Brodach do gimnazyum w Złoczowie; Wincentego Majchera z gimazyum w Brodach do gimnazyum V. we Lwowie; Jana Figwera z gimnazyum w Drohobyczu do gimnazyum św. Jacka w Krakowie; Stanisława Mendralę z gimnazyum w Jarosławiu do gimnazyum I. w Nowym Sączu; Józefa Orłowskiego z gimnazyum w Jarosławiu do gimnazyum VIII. we Lwowie; Deodata Janotkę z gimnazyum w Jarosławiu do gimnazyum w Brodach; Jana Maryniaka z gimnazyum II. we Lwowie do gimnazyum w Samborze; Stanisława Szym-

czyka z gimnazyum II. we Lwowie do gimnazyum w Złoczowie: dr. Rudolfa Jędrzejowskiego z gimnazyum III. we Lwowie do gimnazyum II. we Lwowie; Edmunda Rossowskiego z gimnazyum V. we Lwowie do gimnazyum w Samborze; Piotra Greissa i Stanisława Lewickiego z gimnazyum V. we Lwowie do gimnazyum w Brodach; Stefana Kanteckiego z gimnazyum VIII. we Lwowie do gimnazyum w Samborze; Antoniego Rozmusa i Karola Papéego z gimnazyum VIII. we Lwowie do gimnazyum w Stryju; Józefa Gomółkę z gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie do gimnazyum I. w Nowym Sączu; Ottona Schutterę z gimnazyum I. w Rzeszowie do gimnazyum II. we Lwowie; Janusza Polcyna z gimnazyum I. w Rzeszowie do gimnazyum w Mielcu; Józefa Woliczkę z gimnazyum I. w Rzeszowie do gimnazyum II. w Nowym Sączu; Stefana Pappa z gimnazyum II. w Rzeszowie do gimnazyum I. w Rzeszowie; Franciszka Sokołowskiego i Leona Pileckiego z gimnazyum w Stryju do gimnazyum w Samborze; Pawła Niemczyka z gimnazyum w Stryju do gimnazyum II. w Rzeszowie; Bolesława Keima z gimnazyum w Stryju do filii tego zakładu; Jana Mydlarza z filii gimnazyum w Stryju do gimnazyum w Mielcu; Adama Weigla z gimnazyum w Buczaczu do gimnazyum I. w Tarnowie; Stefana Boreckiego z gimnazyum I. w Tarnowie do gimnazyum w Złoczowie; Ludwika Gołuszkę z gimnazyum I. w Tarnowie do gimnazyum w Wadowicach; Jana Kamińskiego z gimnazyum I. w Tarnowie do gimnazyum V. we Lwowie; Zygmunta Kochańskiego z gimnazyum I. w Tarnowie do gimnazyum w Dębicy; Kazimierza Semeneca z gimnazyum w Złoczowie do gimnazyum w Stryju; Zygmunta Sikorskiego z gimnazyum w Jarosławiu do gimnazyum II. w Nowym Sączu; Jonasza Silberschlaga z gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie do gimnazyum w Złoczowie; Józefa Braszkę z gimnazyum I. w Tarnowie do gimnazyum II. w Nowym Sączu; Władysława Szujskiego z gimnazyum IV. we Lwowie do gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie; Józefa Rozumkiewicza z gimnazyum w Brzeżanach do gimnazyum w Trembowli; Witołda Wysockiego z gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie do gimnazyum akademickiego we Lwowie; Władysława Dubaja z gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu do gimnazyum z polskim językiem wykładowym na Zasaniu w Przemyślu; Jana Franczuka z gimnazyum w Sanoku do gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu; Tadeusza Dąbrowskiego z gimnazyum z polskim językiem wykładowym na Zasaniu w Przemyślu do filii gimnazyum VII. we Lwowie; Tadeusza Janickiego z gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie do gimnazyum VII. we Lwowie; Adolfa Zintla z gimnazyum w Jaśle do gimnazyum VII. we Lwowie; Tomasza Motykę z gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu do gimnazyum z polskim językiem wykładowym na Zasaniu w Przemyślu; Jana Gruchałę z II. szkoły realnej we Lwowie do szkoły realnej w Śniatynie; Jana Słoninę ze szkoły realnej w Tarnowie do II. szkoły realnej we Lwowie; Stanisława Walczyńskiego ze szkoły realnej w Tarnowie do szkoły realnej w Krośnie; Władysława Wajdowicza i Mikołaja Kordasiewicza z gimnazyum IV. we Lwowie do gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi; Bronisława Siekierskiego i Stefana Kuczyńskiego z gimnazyum IV. we Lwowie do gimnazyum w Brzeżanach; Stefana Zaczka z gimnazyum VII. we Lwowie do gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi; Zygmunta Barącza

z gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi do gimnazyum IV. we Lwowie; Dymitra Samborskiego z gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi do gimnazyum w Brzeżanach.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Rozalię Szewczykównę dyrektorką 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Wadowicach;

ks. Eugeniusza Gissowskiego nauczycielem religii grecko-katolickiej 5-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Piramowicza w Kołomyi;

ks. Stefana Nyczaja nauczycielem religii grecko-katolickiej 6-klasowej szkoły męskiej w Rawie ruskiej;

Emilię Wilkównę nauczycielką 5-klasowej szkoły żenskiej w Turce;

Jana Moniaka nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły im. św. Stanisława w Knihininie kolonii;

Antoninę Pirgę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Chodaczkowie wielkim;

Julię Eliasiewiczową nauczycielką 4-klasowej szkoły w Strutynie niżnym;

Kornela Koszułyńskiego nauczycielem 4-klasowej szkoły w Mizuniu.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Edmunda Kotulskiego w Zaborowiu; Stefana Cepucha w Streptowie; Antoniego Pisowicza w Skrzyszowie; Eugeniusza Kinsnera w Nowej Wsi szlacheckiej; Michała Sawickiego w Dołhej wojniłowskiej; Wincentego Kowarza w Kadobnej; Michała Zawadowicza w Presowcach; Terentego Simkowa w Stańkowej; Jana Partykę w Libiążu wielkim.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Julię Iwanównę w Truskawcu; Zofię Ciesielską w Stróżach; Klementynę Sawicką w Dołhej wojniłowskiej; Alojzę Kosińską w Podhorodcach; Maryę Janiszewską w Zborowie; Helenę Piątkowską w Staromieściu; Filemona Zielińskiego w Tokach; Agnieszkę Dobrowolską w Zbylitowskiej Górze; Olgę Des Loges w Barańczycach; Jadwigę Czarkowską w Stańkowej; Adalbertę Pyrzyńską w Lubeni; Maryę Partykową w Libiążu wielkim; Olgę Duczymińską w Tiapczu.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Aleksandrę Sielecką w Niedźwiedzy; Leona Teuchmanna w Zarzeczu; Zofię Sopatównę w Dębnie; Wojciecha Krawczyka w Kossowej; Franciszka Głowę w Konieczkowej; Józefa Bojanowskiego w Hukałowcach; Michała Władyczyna w Sokolikach; Stefana Wołosiańskiego w Libuchorze; Zenobię Woytowicką w Husnem wyżnem; Włodzimierza Panasa w Szumiaczu; Wojciecha Zauchę w Bistuszowej; Piotra Chomę w Kudobińcach; Maryana Trznadla w Jodłowej II.; Stefana Tomkowa w Stawiszy; Antoniego Musianowicza w Kamieniu; Józefa Goneta w Zaborowiu; Leona Łabaja w Straszydlu; Stanisława Wierzbiańskiego w Rakowej; Paulinę Jabłońską w Głębokiej; Wandę Zaleską w Walddorfie; Jana Kapustija w Żabiniu; Jana Pukacza w Zarajsku; Stefana Sieleckiego w Lutowiskach; Tadeusza

Szeligę w Zabratówce; Elżbietę Kampratównę w Lipiu; Piotra Zielińskiego w Kowalowach; Grzegorza Fizyka w Piątkowej.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

ks. Michała Dębowskiego nauczyciela religii rzym. kat. 4-klasowej szkoły męskiej im. św. Wojciecha w Krakowie na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły męskiej im. św. Mikołaja w Krakowie;

Olgę Sobkową nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Krzywem przydzieloną do szkoły w Płowem, na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Płowem;

Andrzeja Niszczotę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Brunarach wyżnych na równorzędną posadę do szkoły w Śnietnicy;

Emila Szwedyka nauczyciela 1-klasowej szkoły w Śnietnicy na równorzędną posadę do szkoły w Brunarach wyżnych;

Maryę Zacharską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Białoberezce na równorzędną posadę do szkoły w Chudyjowcach;

Maryę Chomińciową nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Jamelnicy na równorzędną posadę do szkoły w Międzybrodach.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Filipinę Czemeryńską nauczycielkę kierującą 6-klasowej szkoły żeńskiej w Trembowli;

Tomasza Cybiaka nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły w Tłumaczyku;

Olimpię Janowską nauczycielkę 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Isakowicza we Lwowie;

Anielę Pokrywkównę nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Kopkach przydzieloną do 5-klasowej szkoły w Rudniku;

Stefanię Reichlównę nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Mołotowie;

Józefa Łukasiewicza nauczyciela 1-klasowej szkoły w Sapohowie;

Stefana Kmiecika nauczyciela 1-klasowej szkoły w Gajach wyżnych,

Nikodemę Krzyżanowską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Bohutynie;

Nicetasa Triudę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Roznoszyńcach;

Maryę Łączyńską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Chabówce;

Michała Śnilika nauczyciela 1-klasowej szkoły w Lisku.

Zmarli:

Emil Kratzer stały nauczyciel 5-klasowej szkoły w Strzyżowie, zmarł dnia 22. lipca b. r. w 34. roku życia a w 10. roku służby;

Jan Ligęza stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Jastkowicach w okręgu tarnobrzeskim, zmarł dnia 14. lipca b. r.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniem do l. 38.775 1-klasową szkołę w Hucisku nienadowskiem w okręgu przemyskim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniem do l. 39.040 5-klasową szkołę żeńską w Lisku na 6-klasową.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniem do l. 38.776 budowę 1-klasowej szkoły w Czatkowicach w okręgu chrzanowskim przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

Wiadomości statystyczne.

Wynik egzaminów dojrzałości w seminaryach nauczycielskich w terminie letnim 1909.

a) *Uczniowie publiczni:*

Seminaryum	Zgłosiło się	Dojrzałych	Poprawek	Reprobowanych	Odstąpiło
Kraków	77	45	22	10	—
Tarnów	32	22	9	1	—
Rzeszów	28	14	8	4	2
Lwów	39	30	7	2	—
Stanisławów	59	48	11	—	—
Tarnopol	53	35	11	7	—
Sambor	56	40	14	2	—
Krosno	24	24	—	—	—
Sokal	38	36	1	1	—
Zaleszczyki	36	33	3	—	—
Stary Sącz	34	27	6	1	—
Razem	476	354	92	28	2

b) *Uczenice publiczne:*

Seminaryum	Zgłosiło się	Dojrzałych	Poprawek	Reprobowanych	Odstąpiło
Kraków	58	55	3	—	—
Przemyśl	78	73	3	2	—
Lwów	66	61	4	1	—
Razem	202	189	10	3	—
Razem publicznych uczniów i uczenic	678	543	102	31	2
Lwów seminaryum prywatne z prawem publiczności Zofii Strzałkowskiej	55	50	4	1	—
Kraków seminaryum pryw. z prawem publiczności im. Fr. Preisendanza	52	40	11	1	—
Razem	107	90	15	2	—

c) *Eksterniści:*

Seminaryum:	Zgłosiło się	Dojrzałych	Poprawek	Reprobowanych	Odstąpiło
Kraków	18	3	11	3	1
Tarnów	4	1	2	1	—
Rzeszów	7	2	1	3	1
Lwów	26	6	3	5	12
Stanisławów	14	2	4	4	4
Tarnopol	15	5	4	4	2
Sambor	18	7	3	5	3
Krosno	1	—	1	—	—
Sokal	1	—	—	1	—
Zaleszczyki	22	7	4	7	4
Stary Sącz	7	—	2	5	—
Razem	133	33	35	38	27

d) *Eksternistki:*

Kraków sem. męskie . . .	52	20	20	12	—
Kraków sem. żeńskie . . .	90	43	24	22	1
Tarnów	51	14	17	20	—
Rzeszów	27	4	8	6	9
Lwów	60	24	11	12	13
Przemyśl	17	14	3	—	—
Stanisławów	58	22	17	16	3
Tarnopol	88	58	15	12	3
Sambor	46	31	10	4	1
Krosno	14	9	1	4	—
Sokal	15	6	6	3	—
Zaleszczyki	62	17	21	18	6
Razem . . .	580	262	153	129	36
Razem eksternistów i eksternistek	713	295	188	167	63
Ogółem	1498	928	305	200	65

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 37.917. Niniejszem ogłasza się konkurs na posadę nauczyciela głównego względnie nauczycielki głównej c. k. seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Przemyślu.

Do posady tej przywiązane są pobory i prawo do dodatków pięcioletnich, unormowane ustawami z dnia 19. września 1898 Dz. u. p. Nr. 174 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55.

Kandydaci względnie kandydatki ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z języka niemieckiego jako przedmiotu głównego.

Podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 31. sierpnia b. r. za pośrednictwem swej przełożonej władzy.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi nauczycielskiej pełnili w szkołach średnich obowiązki zastępców nauczycieli, a pragną, aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby, ale także do przyznania dodatków pięcioletnich podług analogii § 9. względnie 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55 winni zaznaczyć to wyraźnie w swych podaniach, a zarazem wykazać w tabeli kwalifikacyjnej najdokładniej, od którego czasu, jak długo i w jakiej ilości godzin pełnili obowiązki w charakterze suplentów podając daty i liczby odnośnych dekretów.

Kandydaci względnie kandydatki którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych względnie w c. k. seminaryach nauczycielskich były im policzone w sposób powyższy po myśli § 15. i 16. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55 winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie tych przepisów ustawy.

Podania zebrane przedłożą Dyrekcye względnie c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do 10. września b. r. wypełniwszy należycie odnośne rubryki tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 31. lipca 1909.

Dyrekcya c. k. państwowej szkoły przemysłowej w Krakowie ogłasza konkurs na trzy posady asystentów, a mianowicie:

1. do konstrukcyi budowniczych, 2. do projektowania budowniczego, 3. do budowy maszyn.

Z posadami temi łączy się remuneracya 1200 K względnie 1400 K rocznie.

Podania wystosowane do c. k. Rady szkolnej krajowej przesłać należy na ręce Dyrekcyi i zaopatrzyć w opis przebiegu życia, dowody zawodowego uzdolnienia i w dowód dokładnej znajomości języka polskiego.

Kandydaci o studyach akademickich mają pierwszeństwo.

Termin konkursu upływa dnia 21. sierpnia 1909.

Z Dyrekcyi c. k. państwowej szkoły przemysłowej.

W Krakowie, dnia 30. lipca 1909.

L. 1357. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Krzywczy z poborami IV. klasy płac. Język wykładowy polski.

Podania udokumentowane należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przemyślu najpóźniej do dnia 30. września b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyśl, dnia 24. lipca 1909.

L. 3060. Celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem konkurs:

Z poborami II. klasy płac:

a) Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową im. król. Jadwigi w Stryju.

Z poborami IV. klasy płac:

b) Na trzy posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w mieszanej w Synowódzku wyżnem.

c) Na posady nauczycieli (lek) w szkołach dwuklasowych w Dzieduszycach wielkich, Podhorodcach i Siemiginowie.

d) Na posady nauczycieli szkół jednoklasowych w Dołhołuce. Felicyówce, Ławocznem, Stynawie wyżnej, Sławsku, Truchanowie (z klasami nadetatowemi), Annówce, Grabowcu skolskim. Karolówce, Kłodnicy, Łotatnikach, Łukawicy niżnej, Pławiu-Brynówce, Pławiu Wadrysówce, Podhorcach, Rykowie. Stankowie i Tysowcu,

Językiem wykładowym w szkole w Stryju jest język polski, w Annówce, Felicyówce i Karolówce niemiecki, a we wszystkich innych szkołach język ruski.

O posady w Stryju i Synowódzku wyżnem ubiegać się mogą kompetenci posiadający kwalifikacyę do szkól pospolitych z prawem udzielania nauki języka niemieckiego.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stryju w terminie do 30. września b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Stryju, dnia 21. lipca 1909.

L. 1995. C. k. Rada szkolna okręgowa w Borszczowie ogłasza konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej i na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Borszczowie z obowiązkiem udzielania tej nauki w 5-klasowej szkole żeńskiej w Borszczowie.

2. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Borszczowie. Kandydaci z egzaminem wydziałowym z grupy II. będą mieli pierwszeństwo.

B) Z poborami IV. klasy płac:

3. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Skale.

4. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły połączonej z dopełniającym kursem rolniczym w Jezierzanach.

5. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Bilczu złotem.

6. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Uściu biskupiem.

7. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Olchowcu.

8. Na posadę nauczycielki kierującej i nauczycielki 2-klasowej szkoły w Dźwiniaczce.

9. Na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Wołkowcach ad Dźwinogród.

10. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Babińcach ad Krzywcze, Burdiakowcach, Cyganach, Filipkowcach, Germakówce, Iwaniu pustem, Kudryńcach, Muszkatówce i Niwrze.

Posady pod 3. 4. 5. zastrzeżone są dla mężczyzn.

W szkołach w Borszczowie, Skale, Jezierzanach, Cyganach, Dźwiniaczce i Muszkatówce jest wykładowy język polski, we wszystkich innych ruski.

Od kompetentów o posady pod 2. 3. 4. 5. i 6. wymaga się uzdolnienia do udzielania nauki języka niemieckiego jako przedmiotu.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby przedetatowej należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Borszczowie w terminie do 30. września b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Borszczów, dnia 23. lipca 1909.

L. 2913. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii mojżeszowej w szkole 5-klasowej męskiej z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w szkole 5-klasowej żeńskiej w Mostach wielkich ogłasza się niniejszem konkurs.

O posadę tę mogą się ubiegać kandydaci, posiadający kwalifikacyę wymaganą § 3. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 Dz. u. kr. Nr. 91.

Do posady tej są przywiązane pobory III. klasy płac.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby przedetatowej, względnie dekretem policzenia lat służby do emerytury, należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żółkwi do dnia 30. września b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Żółkiew, dnia 23. lipca 1909.

L. 1727. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tarnopolu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Nastasowie połączonej z dopełniającym kursem rolniczym.

2. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Chodaczkowie wielkim.

3. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Cebrowie, Krasówce, Kurowcach i Stechnikowcach.

4. Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Ditkowcach, Horodyszczu, Jankowcach, Krasówce, Łozowie i w Zaściance.

W szkołach w Łozowie, Zaściance i Chodaczkowie wielkim jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Udokumentowane podania wnosić należy za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnopolu w terminie do 30. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Tarnopol, dnia 27. lipca 1909.

L. 2948. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich w okręgu kolbuszowskim ogłasza się niniejszem następujący konkurs:

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej w Majdanie.
2. Na dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej w Woli raniżowskiej.
3. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Niwiskach.
4. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Ostrowach tuszowskich.
5. Na posadę nauczyciela (lki) szkoły 2-klasowej w Krzątce.
6. Na posady nauczycielskie w szkołach 1-klasowych w Jagodniku, Ostrowach baranowskich, Przyłęku i Trzebusce.

We wszystkich tych szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane wnosić należy w terminie do 30. wrzesnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 24. lipca 1909.

L. 883. C. k. Rada szkolna okręgowa w Krośnie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli (lek) w 4-klasowej szkole w Lubatowej.
2. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Suchodole.

W obu szkołach jest język wykładowy polski.

Od kandydatów (tek) o posady w Lubatowej wymaga się kwalifikacyi do udzielania języka niemieckiego jako przedmiotu w szkołach ludowych pospolitych.

Podania udokumentowane należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Krośnie w terminie do 30. września b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Krosno, dnia 23. lipca 1900.

Konkursa.

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 34.409. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posady nauczyciela szkoły ćwiczeń w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Tarnowie.

Do uzyskania tej posady potrzebna jest kwalifikacya do szkół wydziałowych z grupy I. oraz uzdolnienie do udzielania nauki języka niemieckiego w szkołach wydziałowych.

Do tej posady przywiązane są pobory służbowe i prawo do dodatków pięcioletnich, unormowane ustawą z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173, z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Ubiegający się o tę posadę winni wnieść podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę służbową, sporządzoną na przepisanym formularzu, za pośrednictwem swej władzy bezpośrednio przełożonej do c. k. Rady szkolnej krajowej w terminie do 25. sierpnia 1909.

Kandydaci pełniący obowiązki w publicznych szkołach ludowych, którzy pragną, aby lata służby spędzone w charakterze nauczycieli tych szkół były im policzone przy nominacyi na nauczyciela szkoły ćwiczeń nietylko do ogólnej ilości lat służby, ale także w celu przyznania dodatków pięcioletnich po myśli przytoczonej ustawy, winni wyraźnie oświadczyć w swych podaniach, czy i w jakiej mierze liczą w razie zamianowania na korzyści, które mogą osiągnąć na podstawie rzeczonych postanowień ustawy.

Podania zebrane przedłożą Dyrekcye seminaryów nauczycielskich względnie c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do dnia 31. sierpnia 1909, wypełniwszy należycie odnośne rubryki tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 22. lipca 1909.

L. 2026. C. k. Rada szkolna okręgowa w Samborze ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej w Samborze dla przedmiotów objętych grupą pierwszą.

2. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Samborze na przedmieściu „Powodowa".

Z poborami IV. klasy płac:

a) Z polskim językiem wykładowym:

1. Na posady samoistnych nauczycieli w 1-klasowych szkołach w Łanowicach, Radłowicach i Zadach ad Wołoszcza.

2. Na posadę nauczyciela 2-klasowej szkoły połączonej z kursem rolniczym w Czukwi.

b) Z ruskim językiem wykładowym:

1. Na posady samoistnych nauczycieli w 1-klasowych szkołach w Bereżnicy i Błażowie.

2. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Łace.

W Łanowicach służy miejscowemu rzymsko-katolickiemu ks. proboszczowi prawo prezenty.

Rok XIII. **Nr. 23.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 16. sierpnia 1909.

L. 30.069.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi szkół średnich, seminaryów nauczycielskich, szkół przemysłowych i wydziałowych i Zarządów szkół pospolitych, w sprawie gromadnego zwiedzania katedry na Wawelu w Krakowie.

Zarząd kościoła katedralnego w Krakowie zawiadomił c. k. Radę szkolną krajowa, że z powodu gromadnego zwiedzania katedry i jej zabytków przez uczniów i uczenice różnych szkół w kraju postanowił co następuje:

a) Zwiedzanie bezpłatne skarbca i grobów królewskich dozwolone być może uczniom i uczenicom starszym, co najmniej od III. klasy szkoły pospolitej począwszy i to zawsze pod przewodnictwem nauczycieli lub nauczycielek.

b) Każda wycieczka winna być zgłoszona pisemnie do Zarządu kościoła katedralnego najmniej na trzy dni ze szkół miasta Krakowa, z innych zaś na ośm dni przed wyznaczonym przez Zarząd szkoły terminem zwiedzania, celem uzyskania od Zarządu kościoła katedralnego zezwolenia na zwiedzanie, względnie wyznaczenia innego terminu.

c) Ponieważ gromadne wycieczki powodują zanieczyszczenie i zakurzenie posadzki kościelnej, skarbca i grobów królewskich tudzież pomników, co naturalnie przysparza pracy kościelnym katedralnym, przeto Zarząd kościoła katedralnego uprasza, aby Dyrekcye szkół za tę nadzwyczajną pracę przeznaczyły przy każdej wycieczce pewne wyna-

grodzenie pieniężne dla kościelnych katedralnych, którzy oprócz tej nadzwyczajnej pracy pozbawieni są wówczas dochodu, jaki pobierają od płatnych biletów wstępu do skarbca, grobów królewskich i na wieżę Zygmuntowską.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 4. sierpnia 1909.

W zastępstwie
Okęcki.

L. 39.416.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi c. k. seminaryów nauczycielskich, c. k. Rad szkolnych okręgowych, Dyrekcyi szkół wydziałowych i Zarządów szkół ludowych pospolitych, w sprawie pouczania młodzieży o grzybach trujących.

Wedle relacyi c. k. lekarzy powiatowych umarło w roku 1908 w Galicyi z otrucia grzybami 237 osób. Liczba ta, tak bezwzględnie biorąc jak i w porównaniu z liczbami z poprzedzających lat jedenastu jest niezwykle wysoka. W latach 1897—1907 zmarło w Galicyi wskutek otrucia grzybami 37, 17, 62, 19, 13, 24, 36, 10, 45, 97, 28 osób. Smutne doświadczenia z roku 1908 powinny być ostrzeżeniem, jak dalece trzeba być ostrożnym przy zbieraniu, względnie kupowaniu i spożywaniu grzybów. W tym względzie przypada szkole do spełnienia ważne zadanie przez stosowne pouczanie młodzieży, które może wydać o wiele pewniejsze i donioślejsze wyniki, niż wszelkie ostrzeżenia i zakazy władz administracyjnych.

Charakterystyczną jest rzeczą, że otrucia grzybami w roku 1908 wydarzały się prawie wyłącznie w północno-wschodniej części kraju, ograniczonej powiatami: rawskim, gródeckim, żydaczowskim, tłumackim i kołomyjskim i to prawie wszystkie w czasie od 16. sierpnia do 11. września. Podczas gdy w powiatach górskich otrucia nie wydarzały się, największa ilość chorych i zmarłych przypada na powiaty nizinne i falisto-pagórkowate o glebie bardzo urodzajnej jak: Skałat, Buczacz, Brzeżany, Podhajce, Zborów, Tarnopol, Husiatyn i Zbaraż. Także w latach poprzednich w powiatach wschodnich kraju było stosunkowo więcej otruć grzybami aniżeli na zachodzie.

Grzyby, stanowiące smaczny i pożywny pokarm, mogą w trojaki sposób zaszkodzić zdrowiu ludzkiemu.

1. Wszelkie grzyby jadalne, użyte w nadmiarze, jako potrawa trudno strawna wywołują z łatwością choroby żołądka i jelit; stanie się to tem łatwiej, jeżeli grzyby są źle przyrządzone n. p. niedogotowane.

2. Grzyby jadalne, użyte w stanie rozkładu, powodują zatrucia ptomainami, powstałemi z istot białkowatych, w które obfitują; także niebezpieczeństwo zachodzi, jeżeli zebrano grzyby stoczone przez robaki lub nadmiernie rozrosłe i rozmokłe w porze deszczowej, lub jeżeli je przed przyrządzeniem dłużej (niekiedy wystarcza kilka godzin) przechowywano albo wreszcie, jeżeli spożyto grzyby odgrzewane.

3. Grzyby trujące powodują zatrucie właściwemi im ciałami trującemi, które przez suszenie nie ulegają zniszczeniu. Grzyby trujące po ususzeniu nie przestają być szkodliwymi a trucizny ich przechodzą także do sosów, sporządzonych z takich grzybów.

Objawy otrucia grzybami występują w kilka godzin po spożyciu a rozpoczynają się przeważnie od nudności, wymiotów i bolu brzucha. W dalszym ciągu występuje silne pragnienie, bicie serca, zawroty głowy i omdlenia, wreszcie wśród objawów osłabienia serca i drgawek ogólnych może nastąpić śmierć. Po spożyciu muchomorów, podobnych do pewnego gatunku grzyba jadalnego, występuje rychło niepokój, podniecenie aż do szału, drgawki i utrata przytomności.

Zwracając uwagę wszystkich powołanych czynników na daty i momenta wyżej przytoczone, zaczerpnięte z artykułu c. k. krajowego inspektora sanitarnego dra Adolfa Kuhna, umieszczonego w Nr. 7. „Przeglądu hygienicznego“ za lipiec 1909 oraz na niebezpieczeństwo dla życia, wynikające ze spożycia grzybów trujących a czasem także jadalnych, poleca się Dyrekcyom i Zarządom szkół wydziałowych i pospolitych, aby przy każdej nadarzającej się sposobności, bądź to przy traktowaniu odnośnych ustępów z czytanek szkolnych, bądź w toku lekcyi z nauk przyrodniczych lub wreszcie podczas wycieczek z młodzieżą, nauczyciele dawali jej stosowne pouczenia i wskazówki hygieniczne, które są tembardziej potrzebne, że odróżnienie grzybów jadowitych od bardzo podobnych nieraz grzybów nieszkodliwych jest czasami wielce utrudnione. Wskazówki te są:

a) używać grzybów tylko dobrze znanych, zdrowych, niestoczonych przez robaki, ani nadmiernie rozrosłych lub rozmokłych, zawsze nale-

życie przyrządzonych, a w szczególności dobrze wygotowanych lub upieczonych;

b) grzybów podejrzanych nie używać a już nigdy ich nie smażyć, tylko w ostatecznym razie jeść gotowane, a w czasie gotowania zlewać do trzech razy gotującą się wodę i nalewać coraz świeżej, dodając do jednej z nich trochę octu;

c) używać grzybów tylko świeżo zebranych i nigdy dłużej ich nie przechowywać n. p. od rana do wieczora;

d) nie używać grzybów odgrzewanych ani też potraw z grzybów na zimno;

e) nie używać nigdy grzybów w nadmiarze.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 4. sierpnia 1909.

W zastępstwie
Okęcki.

Wiadomości osobiste.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował ks. dr. Wojciecha Tomakę, zastępcę nauczyciela religii rzym. kat. w c. k. żeńskiem seminaryum nauczycielskiem w Przemyślu, rzeczywistym nauczycielem religii rzym. kat. w tym zakładzie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

ks. Leona Tarsińskiego na zastępcę przewodniczącego c. k. Rady szkolnej okręgowej w Grybowie;

Franciszka Ścibora i Wojciecha Bieli na delegatów Rady powiatowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Ropczycach;

Erwina Windakiewicza i dr. Ludwika Cwiklicera na delegatów Rady powiatowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dobromilu;

Rudolfa Nahowskiego na delegata Rady miejskiej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Białej.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Aleksandrę Tuzikiewiczównę dyrektorką 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Ces. Fr. Józefa w Tarnowie;

Józefa Patockiego dyrektorem 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Brzeżanach;

Malwinę Ścisławską dyrektorką 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową szkołą ludową pospolitą im. Staszica w Tarnowie;

Ludwikę Rozsayównę, Antoninę Grzywińską i Maryę Ruszczyńską nauczycielkami 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. Staszica w Tarnowie;

Wincentego Serednickiego nauczycielem 5-klasowej szkoły męskiej im. Brodzińskiego w Tarnowie;
Stefanię Rudnicką nauczycielką 5-klasowej szkoły w Radomyślu wielkim;
Alojzego Wańczurę nauczycielem kierującym, Władysława Kostańskiego i Józefa Kosteckiego nauczycielami 4-klasowej szkoły w Demni wyżnej;
Janinę Zołoteńkównę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Felsztynie;
ks. Michała Skurę nauczycielem religii rzym. kat. 4-klasowej szkoły w Baranowie;
ks. Wojciecha Kummera nauczycielem religii rzym. kat. 4-klasowej szkoły w Trzebini;
Józefa Michajłeckiego nauczycielem 4-klasowej szkoły w Dżurowie;
Bazylego Rawłuka nauczycielem kierującym i Annę Rawlukową nauczycielką 4-klasowej szkoły w Wołczkowcach;
Karola Didiuka nauczycielem 4-klasowej szkoły w Rzęśnie polskiej;
Maryę Wojciechowską nauczycielką 4-klasowej szkoły w Chołojowie;
Ernestynę Sozańską nauczycielką 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Hoffmanowej w Nowym Sączu;
Annę Wiśniowską nauczycielką 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Hoffmanowej w Nowym Sączu;
Karola Kozła nauczycielem 4-klasowej szkoły w Sporyszu.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Antoniego Cyburta w Białce; Michała Żankowskiego w Kniażem; Jana Maraszewskiego w Dernowie; Zygmunta Brandysa w Podegrodziu; Bazylego Romanowa w Czyżykowie; Zenona Czarneckiego w Horbkowie; Jana Strońskiego w Zboiskach.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Wojciecha Bieleckiego w Liczkowcach; Janinę Turczakówne w Dobrzanach; Antoninę Harrową w Ilińcach; Waleryę Noahównę w Załuczu nad Czeremoszem; Stefanię Łobarzewską w Podegrodziu; Helenę Szymańską w Słobódce janowskiej; Maryę Walasównę w Brodłach; Zofię Srokównę w Tarnawie; Emilię Czarnecką w Horbkowie.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Józefa Koziekiego w Mirocinie; Michała Sambulskiego w Młynowcach-Grabkowcach; Józefa Hrankowskiego w Manastercu; Bazylego Isyka w Modryczu; Kazimierza Bablicha w Wolance ad Tustanowice; Klementynę Zajączkowską w Spasie; Bronisławę Eberlową w Łuczycach; Teodozego Bortnika w Urmaniu; Maryę Kotarską w Gdeszycach; Anielę Letniowską w Pleszowicach; Eugenię Jaśkiewiczównę w Bobrku; Juliusza Lenartowicza w Sietnicy; Karola Jazienickiego w Małkowicach; Józefę Lazarewiczównę w Kurnikach; Ludwikę Brunwałdową w Benczynie; Ludwikę Ćwiczyńską w Markowej; Helenę Kamińską w Mołoszkowicach; Antoniego Denysa w Podłubach; Jana Łaskiego w Olszanie; Helenę Hierowską w Packowicach; Władysława Jarę w Sękowej Woli; Julię Holdenmajerównę w Tarnawce; Bronisława Sękowskiego w Uhrynowie górnym.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Jadwigę Sojkową nauczycielkę kierującą szkoły żeńskiej w Brzeżanach na posadę nauczycielki kierującej do 6-klasowej szkoły żeńskiej w Trembowli;

Michała Worotyłowa nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły męskiej w Kosowie na równorzędną posadę do 5 klasowej szkoły męskiej w Tyśmienicy;

Ernestynę Sozańską nauczycielkę 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Hoffmanowej w Nowym Sączu na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły żeńskiej im. św. Elżbiety w Nowym Sączu;

Maryę Czajkowską nauczycielkę 4-klasowej szkoły w Podzameczku na posadę nauczycielki do 1-klasowej szkoły w Kalnej;

Alfreda Śliwę nauczyciela 2-klasowej szkoły w Brzezinach na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły w Brzezinach;

Stefana Hajmanowicza nauczyciela 1-klasowej szkoły w Michałkowie na posadę nauczyciela do 2-klasowej szkoły w Dmytrowie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Stanisławę Brzezinównę nauczycielkę 6-klasowej szkoły żeńskiej w Haliczu;
Teodora Rybaka nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej im. Karpińskiego w Kołomyi;
Mieczysława Wierzbickiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Dźwinogrodzie;
Mikołaja Dąbrowskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły Rybnie;
Adolfa Nagla nauczyciela 1-klasowej szkoły w Rudnie;
Jana Biernata nauczyciela 1-klasowej szkoły w Białce.

Zmarli:

Stefan Krechowiecki stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Podbereżu w okręgu dolińskim w 61. roku życia a w 11. roku służby;

Mieczysław Sołtys tymczasowy nauczyciel 2-klasowej szkoły w Grabiu w okręgu bocheńskim, zmarł dnia 15. czerwca b. r.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 41.408. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posad rzeczywistych nauczycieli 1. matematyki i fizyki, 2. historyi naturalnej w c. k. IV. gimnazyum we Lwowie, ewentualnie innych posad równorzędnych opróżnić się mogących.

Do posad tych przywiązane są pobory w myśl ustawy z dnia 19. września 1898 (Dz. p. p. Nr. 173), tudzież ustawy z dnia 24. lutego 1907 (Dz. p. p. Nr. 55).

Kandydaci ubiegający się o te posady mają wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta za pośrednictwem swej władzy przełożonej do Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 30. sierpnia 1909.

Podania wniesione po upływie tego terminu nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 2. sierpnia 1909.

L. 43.603. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posad zastępców nauczycieli religii mojżeszowej 1. w c. k. gimnazyum w Buczaczu, 2. w c. k. gimnazyum w Brzeżanach, 3. w c. k. VII. gimnazyum we Lwowie 4. w c. k. II. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu.

Do posad tych przywiązane są pobory w myśl § 9. ustawy z dnia 19. września 1898 (Dz. p. p. Nr. 173).

Kandydaci ubiegający się o te posady mają wykazać się dowodem ukończonych studyów akademickich tudzież potrzebnych studyów teologicznych, nadto muszą zobowiązać się, że na przeciąg czasu, w którym będą zajmowali wyżej wymienione posady, nie będą zajmowali żadnego innego płatnego stanowiska (rabina i t. p.).

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty należy wnosić wprost do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 10. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 13. sierpnia 1909.

L. 3736. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na posadę stałego nauczyciela religii izraelickiej w szkole pospolitej żeńskiej im. M. Reja we Lwowie z poborami I. klasy płac.

Obowiązkiem nauczyciela religii będzie udzielać nauki religii w szkole żeńskiej im. M. Reja, ewentualnie i w innej szkole pospolitej, w granicach określonych § 1. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 (Dz. u. kr. Nr. 71).

O posadę tę mogą się ubiegać kandydaci posiadający warunki wymagane art. 3. tej ustawy.

Posady osobnego nauczyciela religii nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe i tabelę kwalifikacyjną należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

We Lwowie, dnia 23. lipca 1909.

L. 2260. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela w szkole 4-klasowej pospolitej męskiej połączonej z 3-klasową wydziałową im. Ces. Fr. Józefa w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac. Kandydaci winni się wykazać kwalifikacyą nauczycielską przynajmniej do szkół pospolitych i uzdolnieniem do uczenia języka niemieckiego. Kandydaci z egzaminem do szkół wydziałowych, przy równych zresztą kwalifikacyach, będą przedewszystkiem uwzględnieni.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 30. września b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Kraków, dnia 28. lipca 1909.

L. 2343. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 4-klasowej pospolitej męskiej im. św. Wojciecha w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac. Obowiązki nauczyciela religii określone są ustawą z dnia 22. czerwca 1899 (Dz. u. kr. Nr. 81).

Kandydaci o tę posadę, kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, winni wnieść należycie udokumentowane podania za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do końca września b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Kraków, dnia 8. sierpnia 1909.

L. 3131. C. k. Rada szkolna okręgowa w Rzeszowie ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela religii izraelickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im. Mickiewicza w Rzeszowie, z obowiązkiem udzielania nauki religii izraelickiej także w innych szkołach ludowych w Rzeszowie.

Z posadą tą połączone są pobory II. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rzeszowie najpóźniej do dnia 30. września b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Rzeszów, dnia 9. sierpnia 1909.

L. 1972. C. k. Rada szkolna okręgowa w Husiatynie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela 1-klasowej szkoły w Bosyrach z poborami IV. klasy płac.

Wykładowym językiem w tej szkole jest język ruski.

Podania udokumentowane i ostemplowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Husiatynie w terminie do 30. września b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Husiatyn, dnia 1. sierpnia 1909.

L. 2769. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żółkwi ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczycielki 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej w Żółkwi, z poborami II. klasy płac.

Od kandydatek wymaga się egzaminu wydziałowego z grupy I. Pierwszeństwo zastrzega się zakonnym nauczycielkom ze Zgromadzenia SS. Felicyanek.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby prowizorycznej, względnie dekretem policzenia lat służby do emerytury, należy wnieść za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żółkwi do dnia 30. września b. r.

Żółkiew, dnia 19. lipca 1909.

L. 3342. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kołomyi ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę dyrektora (dyrektorki) szkoły 3-klasowej wydziałowej żeńskiej połączonej z 4 klasową pospolitą im. Ces. Franciszka Józefa w Kołomyi.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w tej samej szkole z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4-klasowej szkole ludowej męskiej im. Jachowicza w Kołomyi.

3. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w tej samej szkole z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4-klasowej szkole męskiej im. Jachowicza i 2-klasowej im. św. Włodzimierza w Kołomyi.

4. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w tej samej szkole z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4-klasowej szkole męskiej im. Jachowicza w Kołomyi.

5. Na trzy posady nauczycielek wydziałowych tej samej szkoły z egzaminem wydziałowym z grupy I. II. i III.

6. Na cztery posady nauczycielek 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową im. Ces. Franciszka Józefa w Kołomyi.

Od kompetentów (tek) o posadę pod 1. wymagany jest egzamin wydziałowy z którejkolwiek grupy, pod 6. uzdolnienie do udzielania języka niemieckiego. Pierwszeństwo na jedną z posad pod 5. lub 6. zastrzega się kandydatce uzdolnionej do udzielania nauki śpiewu.

O posady nauczycieli religii katolickiej ubiegać się mogą tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy nie będą pełnili równocześnie obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane, zaopatrzone u nauczycieli stałych w dekret policzalności lat służby, u nauczycieli tymczasowych w wykaz lat służby, wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kołomyi w terminie do 30. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kołomyja dnia 8. sierpnia 1909.

Konkursa.

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 37.917. Niniejszem ogłasza się konkurs na posadę nauczyciela głównego względnie nauczycielki głównej c. k. seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Przemyślu.

Do posady tej przywiązane są pobory i prawo do dodatków pięcioletnich, unormowane ustawami z dnia 19. września 1898 Dz. u. p. Nr. 174 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55.

Kandydaci względnie kandydatki ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z języka niemieckiego jako przedmiotu głównego.

Podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 31. sierpnia b. r. za pośrednictwem swej przełożonej władzy.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi nauczycielskiej pełnili w szkołach średnich obowiązki zastępców nauczycieli, a pragną, aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby, ale także do przyznania dodatków pięcioletnich podług analogii § 9. względnie 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55 winni zaznaczyć to wyraźnie w swych podaniach, a zarazem wykazać w tabeli kwalifikacyjnej najdokładniej, od którego czasu, jak długo i w jakiej ilości godzin pełnili obowiązki w charakterze suplentów podając daty i liczby odnośnych dekretów.

Kandydaci względnie kandydatki którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych względnie w c. k. seminaryach nauczycielskich były im policzone w sposób powyższy po myśli § 15. i 16. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55 winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie tych przepisów ustawy.

Podania zebrane przedłożą Dyrekcye względnie c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do 10. września b. r. wypełniwszy należycie odnośne rubryki tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 31. lipca 1909.

Dyrekcya c. k. państwowej szkoły przemysłowej w Krakowie ogłasza konkurs na trzy posady asystentów, a mianowicie:

1. do konstrukcyi budowniczych, 2. do projektowania budowniczego, 3. do budowy maszyn.

Z posadami temi łączy się remuneracya 1200 K względnie 1400 K rocznie.

Podania wystosowane do c. k. Rady szkolnej krajowej przesłać należy na ręce Dyrekcyi i zaopatrzyć w opis przebiegu życia, dowody zawodowego uzdolnienia i w dowód dokładnej znajomości języka polskiego.

Kandydaci o studyach akademickich mają pierwszeństwo.

Termin konkursu upływa dnia 21. sierpnia 1909.

Z Dyrekcyi c. k. państwowej szkoły przemysłowej.

W Krakowie, dnia 30. lipca 1909.

L. 1357. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Krzywczy z poborami IV. klasy płac. Język wykładowy polski.

Podania udokumentowane należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przemyślu najpóźniej do dnia 30. września b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyśl, dnia 24. lipca 1909.

L. 3060. Celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem konkurs:

Z poborami II. klasy płac:

a) Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową im. król. Jadwigi w Stryju.

Z poborami IV. klasy płac:

b) Na trzy posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w mieszanej w Synowódzku wyżnem.

c) Na posady nauczycieli (lek) w szkołach dwuklasowych w Dzieduszycach wielkich, Podhorodcach i Siemiginowie.

d) Na posady nauczycieli szkół jednoklasowych w Dołhołuce, Felicyówce, Ławocznem, Stynawie wyżnej, Sławsku, Truchanowie (z klasami nadetatowemi), Annówce, Grabowcu skolskim, Karolówce, Kłodnicy, Łotatnikach, Łukawicy niżnej, Pławiu-Brynówce, Pławiu Wadrysówce, Podhorcach, Rykowie, Stańkowie i Tysowcu,

Językiem wykładowym w szkole w Stryju jest język polski, w Annówce, Felicyówce i Karolówce niemiecki, a we wszystkich innych szkołach język ruski.

O posady w Stryju i Synowódzku wyżnem ubiegać się mogą kompetenci posiadający kwalifikacyę do szkół pospolitych z prawem udzielania nauki języka niemieckiego.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stryju w terminie do 30. września b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Stryju, dnia 21. lipca 1909.

L. 2913. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii mojżeszowej w szkole 5-klasowej męskiej z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w szkole 5-klasowej żeńskiej w Mostach wielkich ogłasza się niniejszem konkurs.

O posadę tę mogą się ubiegać kandydaci, posiadający kwalifikacyę wymaganą § 3. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 Dz. u. kr. Nr. 91.

Do posady tej są przywiązane pobory III. klasy płac.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby przedetatowej, względnie dekretem policzenia lat służby do emerytury, należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żółkwi do dnia 30. września b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Żółkiew, dnia 23. lipca 1909.

L. 1995. C. k. Rada szkolna okręgowa w Borszczowie ogłasza konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej i na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Borszczowie z obowiązkiem udzielania tej nauki w 5-klasowej szkole żeńskiej w Borszczowie.

2. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Borszczowie. Kandydaci z egzaminem wydziałowym z grupy II. będą mieli pierwszeństwo.

B) Z poborami IV. klasy płac:

3. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Skale.

4. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły połączonej z dopełniającym kursem rolniczym w Jezierzanach.

5. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Bilczu złotem.

6. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Uściu biskupiem.

7. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Olchowcu.

8. Na posadę nauczycielki kierującej i nauczycielki 2-klasowej szkoły w Dźwiniaczce.

9. Na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Wołkowcach ad Dźwinogród.

10. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Babińcach ad Krzywcze, Burdiakowcach, Cyganach, Filipkowcach, Germakówce, Iwaniu pustem, Kudryńcach, Muszkatówce i Niwrze.

Posady pod 3. 4. 5. zastrzeżone są dla mężczyzn.

W szkołach w Borszczowie, Skale, Jezierzanach, Cyganach, Dźwiniaczce i Muszkatówce jest wykładowy język polski, we wszystkich innych ruski.

Od kompetentów o posady pod 2. 3. 4. 5. i 6. wymaga się uzdolnienia do udzielania nauki języka niemieckiego jako przedmiotu.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby przedetatowej należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Borszczowie w terminie do 30. września b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Borszczów, dnia 23. lipca 1909.

L. 1727. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tarnopolu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Nastasowie połączonej z dopełniającym kursem rolniczym.

2. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Chodaczkowie wielkim.

3. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Cebrowie, Krasówce, Kurowcach i Stechnikowcach.

4. Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Ditkowcach, Horodyszczu Jankowcach. Krasówce, Łozowie i w Zaściance.

W szkołach w Łozowie, Zaściance i Chodaczkowie wielkim jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Udokumentowane podania wnosić należy za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnopolu w terminie do 30. września 1909.

Z c. k Rady szkolnej okręgowej.

Tarnopol, dnia 27. lipca 1909.

L. 2948. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich w okręgu kolbuszowskim ogłasza się niniejszem następujący konkurs:

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej w Majdanie.

2. Na dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej w Woli raniżowskiej.

3. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Niwiskach.

4. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Ostrowach tuszowskich.

5. Na posadę nauczyciela (lki) szkoły 2-klasowej w Krzątce.

6. Na posady nauczycielskie w szkołach 1-klasowych w Jagodniku, Ostrowach baranowskich, Przyłęku i Trzebusce.

We wszystkich tych szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane wnosić należy w terminie do 30. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 24. lipca 1909.

L. 883. C. k. Rada szkolna okręgowa w Krośnie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli (lek) w 4-klasowej szkole w Lubatowej.

2. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Suchodole.

W obu szkołach jest język wykładowy polski.

Od kandydatów (tek) o posady w Lubatowej wymaga się kwalifikacyi do udzielania języka niemieckiego jako przedmiotu w szkołach ludowych pospolitych.

Podania udokumentowane należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Krośnie w terminie do 30. września b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Krosno, dnia 23. lipca 1900.

L. 2010. C. k. Rada szkolna okręgowa w Gorlicach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z językiem wykładowym polskim:

A) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Gorlicach z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4-klasowej szkole ludowej męskiej w Gorlicach.

B) Z poborami III. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej i na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole żeńskiej w Bieczu z obowiązkiem udzielania religii w szkołach należących do rzymsko-katolickiej parafii w Bieczu.

3. Na posadę nauczyciela szkoły 5-klasowej męskiej w Bieczu.

C) Z poborami IV. klasy płac:

4. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole w Kobylance.

5. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Krygu.

II. Z językiem wykładowym ruskim:

7. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych: w Bednarce, Blechnarce, Czarnem, Kunkowej, Małastowie, Nieznajowej, Zdyni.

O posady katechetów kompetować mogą tylko kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani.

Posadę w szkole męskiej w Bieczu zastrzega się dla nauczyciela z egzaminem do szkół wydziałowych z grupy III.

Posady w 4-klasowej szkole w Kobylance otrzymać mogą nauczyciele posiadający uzdolnienie do uczenia języka niemieckiego jako przedmiotu.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Gorlicach w terminie do 15. września br.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Gorlice, dnia 5. lipca 1909.

L. 4545. C. k. Rada szkolna okręgowa w Chrzanowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich.

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Sierszy.

2. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Czernej, Olszynach i Radwanowicach.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski a od kandydatów o posadę w Sierszy wymaga się kwalifikacyi do udzielania nauki języka niemieckiego w szkołach ludowych pospolitych.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Chrzanowie w terminie do dnia 15. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Chrzanów, dnia 20. lipca 1909.

L. 1499. C. k. Rada szkolna okręgowa w Ropczycach ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Dębicy z obowiązkiem udzielania nauki religii w miejscowej szkole 6-klasowej żeńskiej.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej mieszanej w Sędziszowie.

3. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Ropczycach z obowiązkiem udzielania nauki religii w miejscowej szkole 5-klasowej żeńskiej.

4. Na posadę nauczyciela w szkole 5-klasowej męskiej w Dębicy.

5. Na posadę nauczycielki w szkole 6-klasowej żeńskiej w Dębicy.

6. Na posadę nauczyciela (lki) w szkole 5-klasowej mieszanej w Sędziszowie.

B) Z poborami IV. klasy płac:

7. Na dwie posady nauczycieli (lek) w szkole 4-klasowej mieszanej w Brzezinach.

Pierwszeństwo w otrzymaniu posad w szkołach w Dębicy i w Sędziszowie będą mieli kandydaci (tki) z egzaminem do szkół wydziałowych. Od kompetentów o posadę w szkole w Brzezinach wymaga się uzdolnienia do uczenia języka niemieckiego jako przedmiotu w szkołach ludowych.

Podania wnosić należy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Ropczycach w terminie do 15. września 1909.

Ropczyce, dnia 15. lipca 1909.

Ogłoszenie licytacyi.

L. 1111. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły ludowej dwuklasowej w Rostokach w okręgu jasielskim, ogłasza się niniejszem licytacyę zapomocą pisemnych ofert, które mają być wniesione najpóźniej do dnia 30. sierpnia 1909 do godziny 11. przed południem w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaśle.

Cena kosztorysowa budowy szkoły z piwnicą wynosi 21.188 K 65 h, budowy wychodków 994 K 43 h.

Do ofert należy dołączyć wadyum w kwocie 1200 K i deklaracyę, że oferentowi znane są szczegółowe i ogólne warunki budowy i że obowiązuje się ich dotrzymać.

Plan i kosztorys budowy, która będzie rozpoczęta w r. 1910, przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaśle w rannych godzinach urzędowych.

Przedsiębiorstwo budowy oddane będzie temu oferentowi, który poda najwyższy opust z ceny kosztorysowej i zasługiwać będzie na zaufanie.

Jasło, dnia 19. lipca 1909.

Ogłoszenia.

Przypominając tutejsze rozporządzenie z dnia 19. grudnia 1906 L. 55.099 w sprawie skutecznego poparcia w obrębie szkół przemysłowych uzupełniających wydawnictwa dzieła „Urządzenie mieszkań (Wohnräume)“ wydawanego z polecenia c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty w pojedynczych zeszytach także w języku polskim, zwraca się uwagę Kierownictw szkół przemysłowych uzupełniających, że dalszy ciąg tego dzieła począwszy od zeszytu Nr. 13 jest do nabycia w c. k. nadwornej i państwowej drukarni w Wiedniu (Bestellbureau) po cenie zniżonej dla szkół 6 K 66 h.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 28. lipca 1909.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli i nauczycielek szkół ludowych pospolitych przed Komisyą egzaminacyjną w Zaleszczykach rozpoczną się w terminie jesiennym częścią pisemną dnia 5. października 1909.

Termin wnoszenia należycie udokumentowanych podań na ręce Dyrekcyi do 25. września b. r.

Podania o przypuszczenie do egzaminu kwalifikacyjnego do szkół ludowych pospolitych należy wnosić:

do Komisyi egzaminacyjnej w Tarnowie do 11. września;

do Komisyi egzaminacyjnej w Rzeszowie do 20. września b. r.

Termin egzaminu wyznaczą Dyrekcye tych Komisyi później i zawiadomią o tem bezpośrednio kandydatów.

Egzamina wstępne do klasy przygotowawczej i na I. rok c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Rzeszowie odbędą się w dniach 1. i 2. września b. r. po dokonanych w dniach 29., 30. i 31. sierpnia wpisach.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada

Rok XIII. **Nr. 24.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 19. sierpnia 1909.

L. 44.242.

Rozporządzenie

c. k. Rady szkolnej krajowej, wprowadzające nowy plan nauki w gimnazyach galicyjskich.

C. k. Rada szkolna krajowa na podstawie przyzwolenia, udzielonego reskryptem P. Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 6. lipca 1909, L. 24.587, wprowadza niniejszem dla gimnazyów galicyjskich nowy plan nauki, który obowiązywać będzie od początku roku szkolnego 1909/10.

Plan ten jest w przeważnej części oparty na planie normalnym, wydanym dla gimnazyów austryackich rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 20. marca 1909, L. 11.662 Dz. rozp. min. Nr. 7, które brzmi, jak następuje:

„Rewizya, a nawet częściowa zmiana planu nauki w gimnazyach, ogłoszonego w rozporządzeniu tutejszem z dnia 23. lutego 1900 L. 5146 (Nr. 25 Dz. rozp. m.) jest, jak się okazało, pożądana. Rozwój nauki i dydaktyki w ostatniem dziesięcioleciu tudzież rezultaty różnorakich doświadczeń, dokonanych w szkole bądźto za zezwoleniem Ministerstwa, bądźto na jego zlecenie, zniewoliły do tej pracy i wskazały jej kierunek. Nadto do rewizyi planu nauki dostarczyły wątku i linii wytycznych bardzo żywe rozprawy na temat zagadnień z zakresu szkolnego nauczania, docierające nawet do szerokich kół społeczeństwa, a wreszcie, i to w niemałej mierze, obrady ankiety, która ubiegłego roku odbyła się w Ministerstwie Wyznań i Oświaty w sprawach szkół średnich.

Odstępować od zasadniczych podstaw organizacyi gimnazyum, wypróbowanych w długim przeciągu ostatnich lat sześćdziesięciu, stanowczo niema potrzeby,

zwłaszcza że nowe typy szkół średnich otwarły wykształceniu odmienne, nowe kierunki. Należało tylko, ze względu na potrzeby ogólnego wykształcenia uczniów, zgodnie z wynikami obecnej wiedzy postąpić dalej w rozwoju wszystkich działów nauki, a przedewszystkiem, ulegając życzeniu z wielu stron wyrażonemu, silniej uwydatnić niektóre, przeważnie realistyczne przedmioty. Jednak rozszerzeniu planu nauki wskazywała granicę naprzód konieczność utrzymania bez zmiany istotnego charakteru humanistycznego gimnazyum, a następnie potrzeba zostawienia uczniom dość wolnego czasu do nauki języków nowożytnych, obcych i krajowych, tudzież pożytecznych przedmiotów nadobowiązkowych, do niezbędnego ćwiczenia ciała, wreszcie do samodzielnej pracy w kierunku ich uzdolnienia umysłowego i upodobań.

Pożądane uzupełnienia dały się przeprowadzić, ponieważ we wszystkich przedmiotach okazała się możność znacznych uproszczeń. Tych uproszczeń zdołano dokonać, i to nietylko bez szkody, lecz nawet ze znaczną dla odnośnych przedmiotów korzyścią, przez usunięcie niektórych części materyału, albo przestarzałych rzeczowo, albo, jak pouczyło doświadczenie, nie przydatnych ze względów dydaktycznych, zwłaszcza jednak przez pominięcie szczegółów, które nie mają znaczenia dla ujęcia przedmiotu w organiczną całość i dla celów ogólnego wykształcenia.

Następnie możliwe do przeprowadzenia było dokładniejsze przystosowanie materyału do stopnia umysłowego rozwoju uczniów i ustalenie liczniejszych punktów stycznych między poszczególnymi działami nauki.

Silniejsze uwydatnienie lektury i większa swoboda w jej doborze, zwłaszcza w językach klasycznych, nacisk położony na samodzielność pracy uczniów w przedmiotach matematyczno-przyrodniczych i nawiązanie materyału nauki i ćwiczeń z zakresu tych przedmiotów do rzeczywistego życia może nie przyniosą bezpośredniej ulgi, ale przyczynią się niewątpliwie do obudzenia zajęcia i w tem znaczeniu będą ułatwieniem.

Te wszystkie myśli przewodnie mogą tylko częściowo uwydatnić się w samym planie nauki. Przeto w celu uzupełnienia lub częściowej zmiany instrukcyi z roku 1900 — która atoli zresztą ma nadal moc obowiązującą w dotychczasowem znaczeniu, — dodano uwagi, zawierające wyjaśnienia do planów tych przedmiotów, które doznały donioślejszych przekształceń. Jednak niepodobna wszystkich zmian ustalić w szczegółach zupełnie wyczerpująco; przeto będzie zadaniem naukowego wyrobienia i pedagogicznego taktu nauczycieli, rozwinąć i wykształcić sposób i tok nauczania w kierunkach wytkniętych w niniejszym planie, do których ustalenia przyczyniła się także ich praca, dotychczas naturalnie tylko teoretyczna.

W szczególności tylko gorliwe poparcie nauczycieli może zapewnić powodzenie zadaniu, wskazanemu w różnych miejscach planu, które zdąża do podniesienia rezultatów nauki przez położenie nacisku na przyswajanie materyału za pomocą pracy uczniów w szkole, oraz przez ograniczenie ich domowej pracy, potrzebnej potem jeszcze celem zupełnego opanowania przedmiotu nauki, do takich rozmiarów, w jakich można jej od ucznia śmiało wymagać.

Powodzenie reformy, tak pożądane dla szkoły i uczniów, będzie tem pewniejsze, gdy nietylko każdy nauczyciel przyswoi sobie jej myśli przewodnie, lecz kiedy jednolitość postępowania będzie się ustalała we wspólnych naradach, przewidzia-

nych dla poszczególnych przypadków w uwagach do planu. Zadaniem dyrekcyi będzie dostarczać przedmiotu do tego rodzaju narad i starać się o utrzymanie ciągłości w nauczaniu nawet przy zmianie nauczyciela.

Do przedmiotów obowiązkowych zaliczono w planie także naukę rysunku odręcznego i gimnastykę; jednak wprowadzenie tych przedmiotów jako obowiązkowych może dokonać się tylko zwolna z uwzględnieniem stosunków miejscowych.

Nowy plan nauki wchodzi w życie z początkiem roku szkolnego 1909/10 w niższem gimnazyum i w klasie V.; w dalszych latach należy go wprowadzać do klas następnych, tak, iżby począwszy od roku szkolnego 1912/13 uczono już we wszystkich klasach podług tego planu. Ograniczenia w praktycznem zastosowaniu będą na razie konieczne tylko co do matematyki i fizyki. W innych przedmiotach, jak w języku niemieckim i w historyi, wystarczą drobne wyrównania i uzupełnienia, które powinny być przedmiotem narad na konferencyach.

W matematyce należy wprowadzić nowy plan zrazu tylko w czterech niższych klasach, przyczem materyał ulegnie odpowiedniemu uzupełnieniu ze względu na poprzednią naukę. W klasie V. przedmiotem nauki na rok szkolny 1909/10 będzie w matematyce materyał przepisany w nowym planie na kl. IV. i V., przyczem możliwe będą skrócenia na podstawie tegorocznej nauki w kl. IV.; naukę o potęgowaniu i pierwiastkowaniu należy opuścić. W geometryi zastosuje się w tej klasie nowy plan na kl. IV.

W roku 1910/11 należy wprowadzić w klasie V. nowy plan; w klasie VI. ma się wziąć oprócz materyału tej klasy (podług nowego planu) także naukę o potęgowaniu i pierwiastkowaniu: dalej stereometryę ze znacznemi skróceniami, które będą możliwe na podstawie nauki stereometryi w tegorocznej klasie IV.; główną część roku szkolnego należy poświęcić trygonometryi.

W roku 1911/12 należy uczyć w kl. VI. podług nowego planu. W klasie VII. do nauki arytmetyki zastosuje się również nowy plan; w geometryi ciąg dalszy i zakończenie nauki trygonometryi; większą część tego roku szkolnego należy przeznaczyć na geometryę analityczną.

W fizyce ma się stosować w roku szkolnym 1909/10 jeszcze plan dotychczasowy.

Jakkolwiek więc rozkład materyału podług nowego planu ogranicza się na razie tylko do pewnej części gimnazyum, to przecież główne zasady zreformowanego planu, przedstawione w niniejszem rozporządzeniu i objaśnione w uwagach do planu, powinny, w miarę możności, znaleźć wyraz w sposobie nauczania we wszystkich klasach, tak, aby wskazane ulepszenia i uproszczenia mogły niezwłocznie wywrzeć wpływ korzystny na całokształt nauki. Co się tyczy wypracowań piśmiennych, to nowe postanowienia obowiązują również natychmiast we wszystkich klasach."

Przepisy wykonawcze, zawarte w przytoczonem rozporządzeniu, odnoszą się również do gimnazyów galicyjskich z następującemi zmianami, wskazanemi przez odmienne postanowienia planu naukowego naszych gimnazyów, a mianowicie:

1. W zakresie języka polskiego i ruskiego, o ile one są językami wykładowymi, tudzież w zakresie języka niemieckiego nie zachodzi żadna zmiana.

2. Naukę historyi wprowadza się w roku szkolnym 1909/10 podług nowego planu tylko w klasie I., II. i III, zaś następnie stopniowo w dalszych klasach w ten sposób, że w roku szkolnym 1913/14 nauka tego przedmiotu odbywać się będzie już we wszystkich klasach według nowego planu. Aby jednak zapewnić uczniom tegorocznych klas II. i III. możność zaznajomienia się z historyą ojczystą, wprowadzić należy nadobowiązkową naukę tego przedmiotu w roku szkolnym 1909/10 w klasie III., w r. 1910/11 w klasie III. i IV., w roku 1911/12 w klasie IV., w wymiarze jednej godziny tygodniowo.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 2. sierpnia 1909.

C. k. Namiestnik
Bobrzyński w. r.

Plan nauki

Nauka religii.

Nauki religii udziela się we wszystkich ośmiu klasach po dwie godziny tygodniowo według osobnych przepisów.

Język polski (jako język wykładowy).

Zadanie nauki w czterech klasach niższych.

Należyte czytanie i mówienie: gruntowna znajomość fleksyi i składni; poznanie ważniejszych zjawisk w zakresie głosowni i etymologii; gramatyczna pewność i poprawność w ustnem i piśmiennem używaniu języka; wyrabianie dobrego smaku przez czytanie, uczenie się na pamięć i należyte wygłaszanie celniejszych utworów poetycznych i ustępów prozaicznych.

Zadanie nauki w czterech klasach wyższych.

Biegłość i stylistyczna poprawność w ustnem i piśmiennem używaniu języka; poznanie wybitniejszych gatunków poezyi i prozy: poznanie celniejszych utworów literatury ojczystej, jakoteż najważniejszych szczegółów z życia sławniejszych pisarzów narodowych i z dziejów piśmiennictwa narodowego.

Klasa I., 3 godziny tygodniowo.

C z y t a n i e w z o r ó w według wypisów. Głównem tej części nauki zadaniem jest: *a)* wyraźne i rozumne czytanie: *b)* ćwiczenie uczniów w gładkiem i poprawnem zdawaniu sprawy z rzeczy poprzednio przeczytanej i dokładnie objaśnionej.

D e k l a m a c y a. Należyte wygłaszanie z pamięci piękniejszych utworów poetycznych, niekiedy ustępów prozaicznych.

G r a m a t y k a. Powtórzenie znanych już uczniom ze szkoły ludowej wiadomości z zakresu odmiany imienia i czasownika; nauka o zdaniu pojedynczem ze

składnią zgody; poznanie ważniejszych znaków pisarskich; pisownia spółgłosek, samogłosek i wielkich liter.

Wypracowania piśmienne: cztery na miesiąc. W 1. półroczu wyłącznie dyktaty, systematycznie ułożone, a obejmujące ważniejsze zasady i prawidła pisowni, w 2. półroczu naprzemian ćwiczenia ortograficzne i wypracowania stylistyczne, zrazu tylko szkolne, pod koniec roku także domowe.

Klasa II., 4 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów — jak w kl. I.

Deklamacya — jak w kl. I.

Gramatyka. Nauka o odmianie imienia; składnia rządu; nauka o przysłówkach i przyimkach.

Ćwiczenia ortograficzne czyli dyktaty, jak w kl. I., ale tylko w miarę potrzeby.

Wypracowania stylistyczne: 3 na miesiąc, naprzemian domowe i szkolne.

Klasa III., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów. Czytanie, objaśnianie i zdawanie sprawy — jak w kl. I. i II. — Od tej klasy począwszy, krótkie wiadomości o życiu i pismach celniejszych pisarzów, z których dzieł właśnie poznano wyjątki.

Deklamacya — jak w kl. I.

Gramatyka. Nauka o odmianie czasownika; składnia w obrębie czasownika.

Wypracowania stylistyczne: 2 na miesiąc, naprzemian domowe i szkolne.

Klasa IV., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów — jak w kl. III.

Gramatyka. Nauka o zdaniach złożonych i okresach; etymologia i głosownia w zarysie, z uwzględnieniem historycznego rozwoju języka. Przygodna nauka o wierszu polskim.

Wypracowania stylistyczne — jak w kl. III.

Klasa V., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów. Poznanie na podstawie wypisów najważniejszych gatunków prozy i poezyi. Nauka ta, zbierająca i uzupełniająca wiadomości już w poprzednich latach przygodnie przez uczniów nabyte, przysposabiać ma do czytania z pożytkiem ważniejszych utworów literatury narodowej w kl. V.—VIII. Wiadomości historyczno-literackie o czytanych pisarzach — jak w kl. III.

Uzupełnienie nauki szkolnej czytaniem domowem.

Deklamacya — jak w kl. I.

Wypracowania stylistyczne: 7 na półrocze, naprzemian domowe i szkolne.

Klasa VI., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie celniejszych dzieł literatury narodowej od połowy wieku XVI. do końca wieku XVIII. — według wypisów.

Uzupełnienie nauki szkolnej czytaniem domowem.

Historya literatury (na podstawie lub przy sposobności czytanych wyjątków) od początku do końca wieku XVIII.

Deklamacya — jak w kl. I.

Wypracowania stylistyczne: 7 na półrocze, przeważnie domowe.

Klasa VII., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie celniejszych dzieł literatury narodowej w dłuższych wyjątkach według wypisów lub w całości; w 1. półroczu do Mickiewicza (włącznie), w 2. półroczu do Słowackiego (włącznie).

Uzupełnianie nauki szkolnej czytaniem domowem.

Historya literatury (jak w kl. VI.) — ciąg dalszy do Słowackiego (włącznie).

Deklamacya — jak w kl. I.

Ćwiczenia ustne.

Wypracowania stylistyczne: 5 na półrocze, przeważnie domowe.

Klasa VIII., 4 godziny tygodniowo.

Czytanie dalszego ciągu celniejszych dzieł literatury narodowej wieku XIX. w dłuższych wyjątkach według wypisów, niektórych w całości.

Uzupełnianie nauki szkolnej czytaniem domowem.

Historya literatury wieku XIX. — ciąg dalszy od Krasińskiego do końca.

Deklamacya — jak w kl. I.

Ćwiczenia ustne — jak w kl. VII.

Wypracowania stylistyczne: w 1. półroczu 5, przeważnie domowe, a w 2. półroczu 3, szkolne.

Język ruski (jako wykładowy).

Zadanie nauki w czterech klasach niższych.

Należyte czytanie i mówienie; gruntowna znajomość fleksyi i składni; gramatyczna pewność i poprawność w ustnem i piśmiennem używaniu języka; wyrabianie dobrego smaku przez czytanie, uczenie się na pamięć i należyte wygłaszanie celniejszych utworów poetycznych i ustępów prozaicznych.

Zadanie nauki w czterech klasach wyższych.

Biegłość i stylistyczna poprawność w ustnem i piśmiennem używaniu języka; poznanie wybitniejszych gatunków poezyi i prozy; poznanie celniejszych utworów literatury ojczystej, jakoteż najważniejszych szczegółów z życia sławniejszych pisarzów narodowych i z dziejów piśmiennictwa narodowego.

Klasa I., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów. Głównem tej części nauki zadaniem jest: *a)* wyraźne i rozumne czytanie; *b)* ćwiczenie uczniów w gładkiem i poprawnem zdawaniu sprawy z rzeczy poprzednio przeczytanej i dokładnie objaśnionej.

Deklamacya. Należyte wygłaszanie z pamięci piękniejszych utworów poetycznych, niekiedy ustępów prozaicznych.

Gramatyka. Elementarna nauka o zdaniu pojedynczem i o składni zgody; najważniejsze zdania poboczne; poznanie ważniejszych znaków pisarskich. Elementarna nauka odmiany imienia i czasownika.

Wypracowania piśmienne: cztery na miesiąc. W 1. półroczu wyłącznie dyktaty, systematycznie ułożone, a obejmujące ważniejsze zasady i prawidła pisowni. w 2. półroczu naprzemian ćwiczenia ortograficzne i wypracowania stylistyczne, zrazu tylko szkolne, pod koniec roku także domowe.

Klasa II., 4 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów — jak w kl. I.

Deklamacya — jak w kl. I.

Gramatyka. Elementarna nauka o zdaniu złożonem; powtarzanie i uzupełnianie fleksyi. Nauka pisowni i interpunkcyi uzupełniona i rozszerzona.

Ćwiczenia ortograficzne czyli dyktaty, jak w kl. I., ale tylko w miarę potrzeby.

Wypracowania stylistyczne: 3 na miesiąc, naprzemian domowe i szkolne.

Klasa III., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów. Czytanie, objaśnianie i zdawanie sprawy — jak w kl. I. i II. — Od tej klasy począwszy, krótkie wiadomości o życiu i pismach celniejszych pisarzów, z których dzieł właśnie poznano wyjątki.

Deklamacya — jak w kl. I.

Gramatyka. Składnia rządu. Systematyczna nauka deklinacyi. Części mowy nieodmienne.

Wypracowania stylistyczne: 2 na miesiąc, naprzemian domowe i szkolne.

Klasa IV., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów — jak w klasie III.

Deklamacya — jak w klasie I.

Gramatyka. Systematyczna nauka konjugacyi i składni w obrębie czasownika; systematyczna nauka o zdaniach złożonych i okresach. Wierszowanie. — W końcu roku powtórzenie całego materyału nauki gramatyki w ogólniejszym zarysie.

Wypracowania stylistyczne — jak w klasie III.

Klasa V., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów. Poznanie na podstawie wypisów zwyklejszych tropów i figur, jakoteż najważniejszych gatunków prozy i poezyi. Nauka ta, zbierająca i uzupełniająca wiadomości już w poprzednich latach przygodnie przez uczniów nabyte, przysposabiać ma do czytania z pożytkiem ważniejszych utworów literatury narodowej w klasie VI. — VIII. Wiadomości historyczno-literackie o czytanych pisarzach — jak w klasie III.

Deklamacya — jak w klasie I.

Wypracowania stylistyczne: 7 na półrocze, naprzemian domowe i szkolne.

Klasa VI., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie celniejszych pomników języka staroruskiego od najdawniejszych czasów aż do końca XVIII. w. według wypisów.

Uzupełnianie nauki szkolnej czytaniem domowem.

Historya literatury (na podstawie lub przy sposobności czytanych wyjątków) od początku do końca wieku XVIII.

Deklamacya — jak w klasie V.

Gramatyka (20 godzin). Fleksya i najważniejsze prawidła etymologii, składni i głosowni języka staroruskiego przygodnie.

Wypracowania stylistyczne: 7 na półrocze, przeważnie domowe.

Klasa VII., 3 godziny tygodniowo.

W I. półroczu: Czytanie i objaśnianie według wypisów ważniejszych rodzajów literatury ludowej (ustnej) z estetycznemi uwagami o rodzajach ludowej poezyi i prozy.

W II. półroczu: [od Kotlarewskiego do Szewczenki (włącznie)].

Uzupełnianie nauki szkolnej czytaniem domowem.

Historya literatury od końca XVIII. w. do Szewczenki (włącznie).

Deklamacya — jak w klasie V.

Ćwiczenia ustne.

Wypracowania stylistyczne: 5 na półrocze, przeważnie domowe.

Klasa VIII., 4 godziny tygodniowo.

Czytanie dalszego ciągu celniejszych dzieł literatury narodowej wieku XIX. w dłuższych wyjątkach według wypisów, niektórych w całości.

Historya literatury wieku XIX. — ciąg dalszy od Kulisza do końca.

Deklamacya — jak w klasie V.

Ćwiczenia ustne — jak w klasie VII.

Wypracowania stylistyczne: w I. półroczu 5, przeważnie domowe a w II. półroczu 3, przeważnie szkolne.

Język łaciński.

Stopień niższy.

Cel nauki: Nabycie wiadomości gramatycznych potrzebnych do gruntownej lektury; biegłość w tłumaczeniu łatwego pisarza łacińskiego.

Klasa I. 6 godzin w tygodniu.

Gramatyka: Nauka o formach, t. j. pięć prawidłowych deklinacyi, prawidła o rodzajach, o ile droga leksykalnego przyswojenia pewniej nie prowadzi do celu; przymiotniki, przysłówki i ich stopniowanie, najważniejsze zaimki, z liczebników głównych i porządkowych tylko niektóre niezbędne, cztery prawidłowe

konjugacye z wyjątkiem czasowników III. konjugacyi na — *io* i wszystkich deponencyów, kilka ważniejszych przyimków i spójników. Od początku należy zważać na dokładne wymawianie tak co do akcentowania, jak co do iloczasu zgłosek.

Gramatyki i lektury nie traktuje się oddzielnie: lecz ten sam materyał jest podstawą dla obu działów nauki.

Zdania łacińskie, zawarte w „Ćwiczeniach", dostarczają w pierwszym rzędzie materyału do nabycia znajomości słówek i form, następnie do nich nawiązują się najrozmaitsze ćwiczenia w tłumaczeniu na oba języki, w przekształcaniu i tworzeniu zdań nowych i t. p.

Przytem należy według potrzeby przerobić niezbędnie konieczne prawidła z dalszych partyi gramatyki n. p. znaczenie i składnię kilku szczególnie powszechnych przyimków, używanie *coniunctivu* po niektórych spójnikach przyczynowych, zamiarowych, skutkowych i t. p. jednak tylko o tyle, o ile zachodzi różnica w sposobie wyrażania języka łacinskiego i wykładowego; dalej celem umożliwienia pytań i odpowiedzi najważniejsze zaimki i przysłówki pytajne w pytaniach niezawisłych prostych; pytania rozłączne i zdania pytajne zawisłe należy odłożyć do późniejszego toku nauki. Przy nauce słówek trzeba uczniom wskazywać właściwą technikę uczenia się.

Wypracowania piśmienne: Ćwiczenia szkolne według potrzeby, ćwiczenia domowe dopiero po należytem przygotowaniu w szkole, a mianowicie co tydzień najwięcej 1 lub 2 ćwiczenia w tłómaczeniu na język łaciński w tak ograniczonym wymiarze, by wypracowanie można było łatwo, a przecież dokładnie przerobić i poprawić w szkole w przeciągu pół godziny.

Począwszy od drugiej połowy I. półrocza co 14 dni jedno zadanie szkolne *(compositio)* do wypracowania w przeciągu pół godziny.

Klasa II., 6 godzin tygodniowo.

Gramatyka: Uzupełnienie nauki o formach prawidłowych przez dodanie pominiętych w klasie I. partyi z zakresu nauki o zaimkach, liczebnikach i czasownikach, najważniejsze nieprawidłowości deklinacyi, rodzaju i konjugacyi.

Związek nauki gramatyki z lekturą czytanki utrzymać należy w tej klasie tak samo, jak w pierwszej. Z tem łączy się jako nowość przygotowanie (preparacya) łacińskich zdań i ustępów, do czego należy uczniów wdrażać zwolna i systematycznie. Przyswojone w klasie I. prawidła syntaktyczne powtarza się ciągle i rozszerza się ich zakres; do tego przyłącza się zdanie pytajne zawisłe, *accusativus cum infinitivo* i zwyklejsze zjawiska ze składni imiesłowowej.

Wypracowania piśmienne: Ćwiczenia szkolne i domowe, jak w klasie I., zadania szkolne *(compositiones)* co 14 dni do wypracowania w czasie 2 do 3 kwadransów.

Klasa III., 6 godzin tygodniowo.

Gramatyka, 2—3 godziny tygodniowo. Nauka o zdaniu: zdanie pojedyncze, głównym przedmiotem nauki jest imię; przyimki.

Lektura: 3—4 godziny tygodniowo. Czytanka (zawierająca wyimki z łatwych utworów pisarzy prozaicznych) albo kilka żywotów Korn. Neposa lub wreszcie wybór z Kurcyusza.

Dopiero na podstawie wystarczających ćwiczeń wstępnych w szkole można żądać przygotowania (preparacyi) ustępu nowo zadanego, wyłączając miejsca trudniejsze. W II. półroczu rozpoczynają się próby lektury bez przygotowania. Odtąd należy stale we wszystkich klasach uprawiać systematycznie ćwiczenia w tłumaczeniu bez przygotowania.

Wypracowania piśmienne: Ćwiczenia szkolne i domowe według potrzeby. Sześć zadań szkolnych *(compositiones)* w półroczu: czas wypracowania obejmuje całą godzinę szkolną.

Klasa IV., 6 godzin tygodniowo.

Gramatyka, 2—3 godziny tygodniowo. Nauka o zdaniu; zdanie pojedyncze i złożone, głównym przedmiotem nauki jest czasownik: spójniki.

Szczególnych własności imion i zaimków, nie dających się ująć w prawidła ogólne, nie należy przerabiać systematycznie, lecz nawiązywać po części już do przykładów z zakresu nauki o formach, po części do lektury i ćwiczeń stylistycznych; często wystarczy leksykalny sposób przyswojenia szczegółów tego rodzaju. Tylko z nauki o zaimku trzeba przerobić w klasie IV. niektóre prawidła z zakresu stosowania zaimków wskazujących, zwrotnych i względnych, naturalnie w związku z nauką o zdaniu złożonem.

Lektura: 3—4 godziny tygodniowo. Cezara *bellum Gallicum* (3 księgi). W II. półroczu można lekturę Cezara zastąpić lekturą czytanki (zob. kl. III.).

Wypracowania piśmienne, jak w klasie III.

Stopień wyższy.

Cel nauki: Znajomość najważniejszych utworów rzymskiego piśmiennictwa, nabyta za pomocą gruntownej lektury, jako podstawa do zrozumienia rzymskiej kultury; biegłość w czytaniu niezbyt trudnego łacińskiego tekstu; obudzenie poczucia stylistycznej formy.

Klasa V., 6 godzin tygodniowo.

Lektura, 5 godzin. W I. półroczu wybór z Owidyusza, głównie Przemiany i Fasti. Przystępując do lektury poezyi, należy przedstawić w zwięzłem zestawieniu najważniejsze prawidła z zakresu prozodyi przygodnie napotykane już poprzednio. Obok tego przeciętnie w 1 godzinie na tydzień ciąg dalszy lektury prozaicznej z klasy IV. W II. półroczu Liwiusz w wolnym wyborze.

Nauka gramatyki i stylistyki 1 godzina tygodniowo. Celem nauki jest: Utrzymać pewność wiedzy gramatycznej, przez tłumaczenie na język łaciński pogłębić i uświadomić — nabyte naturalnie w pierwszym rzędzie przez lekturę — poczucie odrębności łacińskiego wysłowienia w porównaniu z językiem wykładowym, a przez to zapewnić lekturze niezbędnie konieczną gruntowność. Do tego celu służą głównie piśmienne i ustne ćwiczenia, z któremi łączą się potrzebne uwagi i pouczenia stylistyczne.

W każdem półroczu po 3 zadań szkolnych *(compositiones)*: ostatnie z nich, przypadające na koniec półrocza, ma być tłumaczeniem z języka łacińskiego na język wykładowy.

Klasa VI., 6 godzin tygodniowo.

Lektura, 5 godzin. W I. półroczu Salustyusza Jugurta albo Katylina; z Cycerona przynajmniej jedna mowa przeciw Katylinie: w II. półroczu Eneida Wergiliusza w wolnym wyborze; uczniowie powinni pozyskać pogląd na całą treść i budowę epopei. Wybór z Sielanek i Georgik według uznania nauczyciela.

Nauka gramatyki i stylistyki (1 godzina tygodniowo) oraz wypracowania szkolne, jak w klasie V.

Klasa VII., 5 godzin tygodniowo.

Lektura. W I. półroczu Cycero w wolnym wyborze. W II. półroczu Listy Pliniusza Młodszego lub Cycerona. Dalszy ciąg lektury Wergiliusza albo wybór z rzymskich elegików.

Obok lektury bez przygotowania należy od czasu do czasu w klasie VII. i VIII. przedsiębrać ćwiczenia w czytaniu i oryentowaniu się w treści łatwiejszych ustępów bez tłumaczenia.

Nauka gramatyki i stylistyki, 1 godzina tygodniowo. Stylistyczne ćwiczenia w klasie VII. i VIII. mają od czasu do czasu zajmować się także techniką piśmiennego tłumaczenia z języka łacińskiego.

Zadania szkolne, jak w klasie V.

Klasa VIII., 5 godzin tygodniowo.

Lektura. Mniej więcej w tym samym wymiarze czasu wolny wybór z Tacyta i Horacyusza.

Nauka gramatyki i stylistyki, oraz wypracowania szkolne, jak w klasie V.

Uwaga.

We wszystkich klasach stopnia wyższego należy lekturę szkolną uzupełniać według możności nieobowiązkową lekturą domową, kontrolowaną przez nauczyciela.

Język grecki.

Stopień niższy.

Cel nauki: Gramatyczne opanowanie nauki o formach atyckiego dyalektu obok najpotrzebniejszych i najistotniejszych prawideł ze składni.

Klasa III., 5 godzin tygodniowo.

Gramatyka: Nauka form prawidłowych z wyłączeniem czasowników płynnych *(verba liquida)* i czasowników na „μι“.

Klasa IV., 4 godziny tygodniowo.

Gramatyka: Dokończenie nauki form prawidłowych: czasowniki płynne i czasowniki na „μι“: najniezbędniejsze ze względu na lekturę dzieł prozaicznych nieprawidłowości fleksyi. Główne prawidła ze składni.

W obu klasach łączy się z nauką form tłumaczenie z jęz. greckiego i na język grecki, na podstawie stosownych ćwiczeń, podobnie jak przy nauce łaciny w klasie I. i II.

W obu klasach (w kl. III. począwszy od drugiej połowy I. półrocza) co miesiąc 1 zadanie szkolne (*compositio*).

Stopień wyższy.

Cel nauki: Gruntowna lektura z zakresu najcelniejszych utworów greckiej literatury, z ograniczeniem, wskazanem przez szczupły wymiar czasu, przeznaczonego dla tego przedmiotu.

Klasa V., 5 godzin tygodniowo.

Lektura: W I. półroczu: Anabasis Ksenofonta lub wybór z jego najważniejszych pism na podstawie chrestomatyi. Ksenofonta można zastąpić także wyborem z Anabasis Arriana. W II. półroczu wybrane partye z Iliady Homera w wymiarze 2—3 ksiąg. Obok tego w związku z lekturą najniezbędniejsze wyjaśnienia różnic między dyalektem epickim a atyckim. Prócz tego — mniej więcej w 1 godzinie co 14 dni — dalszy ciąg lektury Ksenofonta lub Arriana.

W II. półroczu rozpoczynają się próby lektury bez przygotowania. Odtąd należy stale we wszystkich klasach uprawiać systematycznie ćwiczenia w tłumaczeniu bez przygotowania.

Tygodniowo 1 godzina gramatyki dla uzupełnienia i utrwalenia znajomości atyckiego dyalektu. Aby nauce gramatyki w szerszej mierze zapewnić czynnik kształcący i obudzić dla niej zajęcie, należy przy danej sposobności wciągać w jej zakres uwagi z językoznawstwa. W każdem półroczu 4 zadania szkolne (*compositiones)* i to naprzemian tłumaczenia z języka greckiego na język wykładowy i z języka wykładowego na grecki.

Klasa VI., 5 godzin tygodniowo.

Lektura: W I. półroczu: Wybrane partye z Iliady Homera w wymiarze 6—7 ksiąg. — W II. półroczu: Wybór z Herodota z szczególnem uwzględnieniem wojen perskich. Prócz tego według możności lektura jednego żywota Plutarcha.

Gramatyka i wypracowania piśmienne, jak w klasie V.

Klasa VII., 4 godziny tygodniowo.

Lektura: W I. półroczu: Wybrane partye z Odysei Homera w wymiarze 6—7 ksiąg. — W II. półroczu: Demostenes: dwie mniejsze mowy polityczne lub jedna większa (III. przeciw Filipowi); Apologia Platona, nadto, o ile czas pozwoli, wyjątki z Tukidydesa albo jedna tragedya Sofoklesa. W każdem półroczu 3 zadania szkolne (*compositiones)*, mianowicie tłumaczenia z języka greckiego na język wykładowy. Ćwiczenia w tłumaczeniu z języka wykładowego na język grecki tylko w miarę potrzeby.

Klasa VIII., 5 godzin tygodniowo.

Lektura: Jeden większy i jeden mniejszy dyalog Platona, albo wybór celniejszych ustępów z jego pism. Następnie kilka wyimków z Arystotelesa. Jedna

tragedya Sofoklesa albo Eurypidesa. Według możności dalszy ciąg lektury Homera (lektura bez przygotowania).

Wypracowania, jak w klasie VII.

Uwaga.

Począwszy od klasy VI. należy lekturę szkolną uzupełniać według możności lekturą prywatną, kontrolowaną przez nauczyciela. Można się przytem posługiwać stosowną chrestomatyą.

Język niemiecki.

Cel nauki w klasach niższych.

Wprawa w wyrażaniu myśli w słowie i piśmie w zakresie pojęć najbliższych. Znajomość odmian i składni.

Cel nauki w całem gimnazyum.

Poprawność w wyrażaniu myśli w słowie i piśmie obok większej biegłości w zakresie właściwego przedmiotu nauki. Znajomość najbardziej kształcących utworów niemieckiego piśmiennictwa XVIII. i XIX. wieku na podstawie lektury.

Klasa I., 5 godzin tygodniowo.

Czytanie: uczenie się na pamięć słów, zwrotów i całych ustępów: zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na podstawie stosownych pytań; retrowersya: rozmówki.

Znajomość odmian regularnych i zasad składni: ćwiczenia ortograficzne.

Co tydzień zadanie szkolne. Tematy: dyktaty, ćwiczenia ortograficzne, zastosowane do potrzeby praktycznej, pisanie z pamięci ustępów memorowanych, retrowersye.

Klasa II., 4 godziny tygodniowo.

Zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na podstawie stosownych pytań; retrowersya: dłuższe rozmówki: uczenie się na pamięć słów, zwrotów i całych ustępów.

Powtórzenie odmiany regularnej: poznanie najważniejszych wyjątków.

Co tydzień wypracowanie piśmienne (z tych co miesiąc jedno domowe). Tematy jak w klasie I.

Klasa III., 4 godziny tygodniowo.

Swobodniejsza reprodukcya czytanych ustępów prozaicznych i poetycznych: uwzględnianie wyrażeń i zwrotów podobną myśl wyrażających (synonimów); uczenie się na pamięć.

Systematyczna gramatyka w zakresie nauki o formach i składni rządu.

Miesięcznie dwa zadania (naprzemian szkolne i domowe). Tematy: retrowersye, reprodukcye ustępów w szkole czytanych, streszczenia.

Klasa IV., 4 godziny tygodniowo.

Reprodukcya, jak w klasie III.; uczenie się na pamięć.

Systematyczna gramatyka w zakresie nauki o zdaniu i uzupełnienie składni rządu.

Miesięcznie dwa zadania (naprzemian szkolne i domowe). Tematy: retrowersye, reprodukcye, opowiadania, opisy, listy.

Klasa V., 4 godziny tygodniowo.

Gramatyka. Uzupełnianie i pogłębianie wiadomości gramatycznych, przeważnie przy sposobności poprawiania wypracowań piśmiennych.

Lektura. W tej klasie, podobnie jak i w następnej, przewagę ma proza opowiadająca i naukowa, która poczyna zwolna obejmować także materyał innych przedmiotów nauki i dostarczać może podstawy do zajmującej konwersacyi. Lektura poetyczna obejmuje łatwiejsze utwory epickie (balady) i nietrudne liryczne. Utworów poetycznych uczą się uczniowie na pamięć. Obowiązkowa lektura domowa obejmuje podania bohaterskie, bajki, opowiadania, opisy podróży.

Ćwiczenia w ustnem wyrażaniu myśli na podstawie lektury w każdej godzinie, nadto ćwiczenia na podstawie poglądu (obrazy, przyroda) i zdarzeń z życia codziennego według uporządkowanego planu.

Wypracowania piśmienne. Co trzy tygodnie jedna praca naprzemian domowa i szkolna: reprodukcye czytanych utworów, streszczanie ustępów dokładnie przerobionych z zakresu łacińskiej i greckiej kultury; opowiadania i opisy na podstawie własnych spostrzeżeń; tłumaczenia z języka wykładowego jako ćwiczenie w pokonywaniu trudności syntaktycznych.

Klasa VI., 4 godziny tygodniowo.

Gramatyka, jak klasie V.

Lektura. Lektura prozaiczna, jak w klasie V. Poezya epicka i liryczna. Łatwiejsze utwory dramatyczne. Memorowanie, jak w klasie V. Obowiązkowa lektura domowa, jak w klasie V., oprócz tego dłuższe opowiadania i łatwiejsze komedye.

Ćwiczenia w ustnem wyrażaniu myśli, jak w klasie V.

Poetyka i stylistyka przy sposobności lektury i na podstawie wiadomości pozyskanych w nauce języka ojczystego (w klasie V.)

Podawanie wiadomości literackich w związku z lekturą, opowiadania z życia najwybitniejszych autorów.

Wypracowania piśmienne, jak w klasie V., nadto tematy z historyi powszechnej, z zakresu literatury starożytnej, streszczanie scen dramatycznych, stanowiących całość w sobie zamkniętą.

Klasa VII., 4 godziny tygodniowo.

Gramatyka, jak w klasie V.

Lektura. Proza ustępuje zwolna miejsca poezyi: poetyczna lektura obejmuje wybór z zakresu poezyi średniowiecznej (w przekładzie nowoniemieckim), łatwiejsze utwory liryczne i epickie Schillera, Goethego i poetów XIX. stulecia; łatwiejsze dramaty Lessinga, Goethego, Schillera, Grillparzera. Memorowanie. Obowiązkowa lektura domowa z tego samego zakresu, jaki obejmuje lektura szkolna.

Ćwiczenia w ustnem wyrażaniu myśli, jak w klasie V.

Poetyka, stylistyka i wiadomości literackie, jak w klasie VI.

Wypracowanie piśmienne co miesiąc jedno, naprzemian szkolne i domowe.

Tematy wolne na podstawie podanej dyspozycyi, tok myśli czytanych utworów poetycznych, streszczanie scen dramatycznych i całych aktów. charakterystyki osób. tematy z zakresu historyi powszechnej i filologii klasycznej.

Klasa VIII., 4 godziny tygodniowo.

Lektura, jak w klasie VII. Utwory trudniejsze, jak Iphigenie auf Tauris Goethego. Sappho Grillparzera, Wallenstein Schillera. Faust Goethego, dramaty Szekspira w przekładzie niemieckim. Lektura obowiązkowa domowa.

Ćwiczenia w ustnem wyrażaniu myśli, jak w klasie VII., nadto wolne wykłady. Wypracowania piśmienne, poetyka, stylistyka i wiadomości literackie, jak w klasie VII.

Historya i geografia.

a) Historya.

Stopień niższy.

Cel nauki: Najważniejsze podania i najwybitniejsze postaci z historyi kraju ojczystego. starożytności (klasycznej) i monarchii austryacko-węgierskiej.

Klasa I., 2 godziny tygodniowo.

Najważniejsze podania, osobistości i zdarzenia z historyi ojczystej.

Klasa II., 2 godziny tygodniowo.

Najbardziej zajmujące podania i najwybitniejsze osobistości i zdarzenia z historyi starożytnej z przeważnem uwzględnieniem Grecyi i Rzymu.

Klasa III., 2 godziny tygodniowo.

Najważniejsze osobistości z historyi monarchii austryacko-węgierskiej w związku z historyą powszechną.

Stopień wyższy.

Cel nauki: Znajomość historycznych faktów, ich pragmatycznego związku, ich zawisłości od warunków przyrodzonych, kulturalnych i gospodarczych w chronologicznem następstwie. Szczególnie dokładne przedstawienie rozwoju tych stosunków w kraju ojczystym i w monarchii austryacko-węgierskiej celem lepszego zrozumienia ich ustroju państwowego, społecznego i gospodarczego.

Historya wojen ogranicza się do faktów niezbędnie potrzebnych do zrozumienia przeobrażeń politycznych, społecznych i gospodarczych.

Klasa IV., 2 godziny tygodniowo.

Historya starożytności, szczególnie historya Grecyi i Rzymu do wojen punickich.

Klasa V., 3 godziny tygodniowo.

Ciąg dalszy historyi Rzymu. Historya wieków średnich.

Klasa VI., 3 godziny tygodniowo.

Historya czasów nowożytnych do rewolucyi francuskiej (wyłącznie).

Klasa VII., *a)* 2 godziny tygodniowo.

Ciąg dalszy historyi nowożytnej aż do czasów dzisiejszych.

b) 2 godziny tygodniowo.

Historya kraju ojczystego ze szczególnem uwzględnieniem historyi kultury.

Klasa VIII., 3 godziny tygodniowo (razem dla geografii, historyi i wiadomości politycznych i społecznych).

a) Geografia monarchii austryacko-węgierskiej (ob. plan do geografii).

b) Systematyczna historya monarchii austryacko-węgierskiej, jej powstanie, tworzenie się i wewnętrzny rozwój z uwzględnieniem stosunku do historyi innych krajów i państw i z uwydatnieniem momentów z zakresu historyi kultury i gospodarstwa.

W I. półroczu 1 godzina tygodniowo. Powtórzenie ważniejszych partyi z historyi Grecyi i Rzymu z uwydatnieniem historyi kultury.

c) Wiadomości polityczne i społeczne: Ustrój i administracya monarchii austryacko-węgierskiej ze szczególnem uwzględnieniem królestw i krajów, reprezentowanych w Radzie państwa, na podstawie ogólnego przedstawienia istoty i najważniejszych funkcyi państwa pod względem politycznym, kulturalnym i gospodarczym; prawa i obowiązki obywateli państwa.

b) Geografia.

Stopień niższy.

Cel nauki: Na poglądzie polegające zasadnicze wiadomości o kształcie i wielkości ziemi, tudzież o ruchach pozornych słońca, w celu wyjaśnienia zmian w oświetleniu i ogrzaniu. Zrozumienie mapy. Ogólna znajomość powierzchni ziemi co do jej właściwości przyrodzonych, zaludnienia i państw ze szczególnem uwzględnieniem monarchii austryacko-węgierskiej.

Klasa I., 2 godziny tygodniowo.

Zasadnicze pojęcia geograficzne traktowane w sposób poglądowy zrazu na podstawie stosunków miejscowych, a następnie w stałym związku z bieżącym materyałem nauki. Położenie słońca w stosunku do budynku szkolnego i mieszkalnego w rozmaitych porach dnia i roku (przy końcu roku szkolnego ujęcie poszczególnych spostrzeżeń w obraz uzmysławiający śrubową drogę słońca). Następnie oryentowanie się w rzeczywistej okolicy i na karcie. Pierwsze zaznajomienie się z siatką globusa. Opisanie i wyjaśnienie sprawy oświetlenia i ogrzania kraju ojczystego w ciągu jednego roku, o ile te zjawiska bezpośrednio zależą od długości dnia i wysokości słońca. Główne formy lądu i wód, ich rozdział na ziemi i sposób

przedstawienia. Położenie najważniejszych państw i miast z ciągłem ćwiczeniem i zaprawianiem w czytaniu mapy.

Próby rysowania najprostszych przedmiotów geograficznych.

Klasa II., 2 godziny tygodniowo.

Przeniesienie obrazu śrubowej drogi słońca uzyskanego na horyzoncie ojczystym na horyzonty w innych szerokościach (przyczem należy zaczynać od stosownego opisu krajobrazu); stąd kulistość i wielkość ziemi. Pogłębienie nauki o globusie.

Azya i Afryka: ich położenie i granice, oro- i hydrografia, topografia i klimat. W zależnosci od gleby i klimatu: roślinność, płody kraju i zatrudnienie ludów omawiać i wytłumaczyć należy tylko na kilku przykładach, przystępnych i zupełnie zrozumiałych.

Europa: Pogląd na jej granice, rzeźbę gleby i wody. Kraje Europy południowej i Wielka Brytania według zasad wskazanych przy Azyi i Afryce.

Rysowanie prostych szkiców map (tylko dla ćwiczenia).

Klasa III., 2 godziny tygodniowo.

Kraje Europy nieomówione w klasie II. (z wyłączeniem monarchii austryacko-węgierskiej), Ameryka i Australia według tych samych zasad, co w klasie II., mianowicie także co do wyjaśnienia stosunków klimatycznych. Powtórzenie i uzupełnienie wiadomości z geografii astronomicznej ze względu na działy nauki fizyki przeznaczone dla tej klasy.

Szkicowanie map, jak w klasie II.

Klasa IV., 2 godziny tygodniowo.

Geografia austryacko-węgierskiej monarchii pod względem fizycznym i politycznym bez osobnego traktowania statystyki, jednak z dokładniejszem uwzględnieniem płodów poszczególnych krajów, oraz zatrudnienia, handlu i kultury każdego narodu.

Szkicowanie map, jak w klasie II.

Stopień wyższy.

Cel nauki: Gruntowna znajomość geografii Europy, nabyta przez powtórzenie, uzupełnienie i pogłębienie geograficznych wiadomości z klas niższych, z silniejszem uwydatnieniem przyczynowego związku zjawisk geograficznych. Dokładna znajomość stosunków geograficznych monarchii austryacko-węgierskiej, w szczególności jej naturalnych obszarów gospodarczych i czynników ich rozwoju. Kraje innych części świata tylko w ogólnych zarysach.

Klasa V., 1 godzina tygodniowo.

Europa: Ogólny przegląd. Powtórzenie, uzupełnienie i pogłębienie geografii Europy południowej, Francyi, Belgii, Holandyi i Anglii z silniejszem uwydatnieniem przyczynowego związku wzajemnego zjawisk geograficznych (plastyka powierzchni

i jej powstanie, bieg słońca i klimat: klimat, świat roślinny i zwierzęcy, rozwój kultury poszczególnych krajów i jego zależność od czynników geograficznych, formy gospodarcze i ich przyczyny, wymiana płodów i drogi komunikacyjne). Rzut oka na Australię i Amerykę.

Klasa VI., 1 godzina tygodniowo.

Europa północna, wschodnia i środkowa (z wyłączeniem Austro-Węgier) według tych samych zasad. Rzut oka na Afrykę i Azyę.

Klasa VII., zob. plan nauki historyi.

Klasa VIII., 3 godziny tygodniowo (razem dla geografii, historyi i nauki o ustroju politycznym i społecznym).

a) Geografia monarchii austryacko-węgierskiej, z szczególnem uwzględnieniem powierzchni, stosunków geologicznych, oro- i hydrograficznych, (o ile od nich zależy budowa, krajobraz, klimat i zaludnienie), tudzież klimatologii, geografii politycznej i gospodarczej. (produkcyi, handlu i komunikacyi). Stanowisko w handlu światowym.

b) Historya, zob. plan nauki historyi.

c) Nauka o ustroju politycznym i społecznym, zob. plan nauki historyi.

Uwagi.

Wobec wyznaczenia osobnych godzin dla nauki geografii także w klasach wyższych można materyał nauki na stopniu niższym uprościć, przystosować lepiej do umysłowego rozwoju uczniów i ograniczyć do takiego wymiaru, który umożliwia dokładne jego przerobienie w szkole i daje rękojmię trwałego wpojenia wiadomości o zasadniczych i najciekawszych zjawiskach geograficznych.

Dążeniu do uproszczenia nauki uczyni się zadość przez ograniczenie geografii astronomicznej tylko do takich zjawisk, które uczeń sam spostrzedz może (prawie wyłącznie pozorny ruch słońca), a które rzeczywiście są niezbędnie potrzebne do zrozumienia oznaczenia miejscowości, geograficznego położenia i zawisłych od niego stosunków klimatycznych. Podobnie też pominie się wstępne objaśnienia terminologii, obciążające tylko pamięć uczniów; objaśni się zaś zasadnicze pojęcia geograficzne zrazu tylko na najbliższem otoczeniu, a następnie omawiać się je będzie — i to stale — w związku z bieżącym materyałem nauki.

Również należy według możności unikać wbijania w pamięć cyfr i nazw, jako też drobiazgowego dzielenia gór i sieci wodnych, wyczerpującego traktowania szczegółów topograficznych, podawania wysokości i t. p.

Przez takie uproszczenie umożliwi się położenie większego nacisku na rozmiary względne, na pomiary na mapie i graficzne przedstawienie na tablicy, co prowadzi do uzyskania jasnego wyobrażenia o rozmiarach rzeczywistych, oraz nastręczy sposobność szerszego uwzględnienia stosunków gospodarczych przy nauce geografii politycznej.

Przy wykładzie wystąpi wogóle na stopniu niższym na plan pierwszy moment chorograficzny, przyczem nauczyciel będzie się posługiwał metodą dyalogowo-heurystyczną i użyje wszystkich środków, którymi rozporządza, w celu uzmysłowienia nauki o zjawiskach geograficznych.

Podczas gdy na stopniu niższym przedmiotem nauki są głównie zjawiska proste i zasadnicze, to na stopniu wyższym uwydatni się silniej przyczynowy związek zjawisk geograficznych. Przez to pogłębi się opis według możności przez wyjaśnienie, a zbadanie

przyczyny procesu powstawania stworzy punkt wyjścia dla zrozumienia zjawiska. Nabyte już wiadomości z nauk przyrodniczych doprowadzą tu ucznia do zrozumienia postaci, w którą wiąże się ląd, powietrze i woda w całokształcie budowy dzisiejszej powierzchni ziemi, jako też pozwolą mu zrozumieć wzajemne oddziaływanie tych części składowych kuli ziemskiej.

Na tym stopniu posiada nadto uczeń dostateczną dojrzałość umysłową, aby go można doprowadzić do głębszego zrozumienia stosunków politycznych i do wniknięcia w wzajemną zależność między stosunkami fizycznymi pewnego kraju a rozwojem kulturalnym jego mieszkańców, zwłaszcza pod względem gospodarczo-geograficznym.

Ponieważ jednak nauka na stopniu wyższym rozporządza tylko czasem szczupłym, wynika z tego konieczność starannego doboru materyału. Podobnie jak na stopniu niższym, należy pomijać takie rozdziały nauki, których wpojenie prowadzi do wiedzy czysto powierzchownej, pamięciowej, a uczniów łatwo obciąża.

Europa będzie, rzecz prosta, przedmiotem nauki wyczerpującej; natomiast o innych częściach świata mówić się będzie przy sposobności omawiania kolonii państw europejskich i ich stosunków handlowych i to mniej lub więcej dokładnie, zależnie od ich znaczenia gospodarczego.

Przy wykładzie geografii fizycznej należy korzystać z wyników nauki geologii, fizyki i innych nauk przyrodniczych tylko o tyle, o ile je może pojąć uczeń na podstawie poprzedniej nauki przyrody i o ile są zarazem niezbędne dla zrozumienia zjawisk geograficznych.

Geografia astronomiczna nie wymaga na stopniu wyższym osobnego traktowania na lekcyach geografii, gdyż wszystkie wiadomości z tego zakresu podała już nauka fizyki i matematyki.

Nie należy spuszczać z oka względów praktycznych, które mają doniosłe znaczenie przy nauce geografii. Owszem winni uczniowie posiąść takie wiadomości z geografii, aby w przyszłości odpowiedzieć mogli wymaganiom życia, jako obywatele i członkowie państwa. Praktycznej potrzebie odpowiada także rozumne odczytywanie kart geograficznych. W tym kierunku należy uczniów doprowadzić do szybkiego i pewnego odczytywania nawet specyalnych kart austryackich, jako też do trafnego oryentowania się w terenie.

Przy nauczaniu i pytaniu używać należy z reguły mapy opisanej.

Na stopniu niższym należy z geografii i historyi dawać cenzury oddzielne.

Matematyka.

Stopień niższy (3 lata).

Cel nauki: Wstępne wiadomości z nauki o liczbach aż do początków rachowania liczbami ogólnemi, jako ogólnego przedstawienia prawideł rachunkowych (włącznie).

Wstępne wiadomości z geometryi przy ustawicznem łączeniu wyobrażeń i zjawisk planimetrycznych i najprostszych stereometrycznych. Wyzyskanie i przystosowanie wyobrażeń przestrzennych, znanych z nauki innych przedmiotów (geografii, historyi naturalnej i t. d.) oraz z życia codziennego.

Przyzwyczajenie do trafnego i pewnego posługiwania się wyrazownictwem arytmetycznem i geometrycznem (bez przedwczesnego wydobywania definicyi formalnych).

Klasa I., 3 godziny tygodniowo.

Rachowanie: Cztery główne działania rachunkowe na liczbach całkowitych mianowanych i niemianowanych w zakresie liczb ograniczonym, który stopniowo

tylko się rozszerza. Rzymskie znaki liczbowe. Monety, miary i wagi krajowe. Liczby dziesiętne, uważane zrazu według układu pozycyjnego, następnie jako ułamki dziesiętne w połączeniu z ćwiczeniami przygotowawczemi do rachowania ułamkami. (Ułamki pospolite, których mianowniki składają się z niewielu małych czynników pierwszych i które należy traktować na konkretnych przykładach poglądowych bez prawideł „działania na ułamkach“, lecz jako szczególne rodzaje liczb mianowanych).

Geometrya: Początki nauki o prostych formach geometrycznych, mianowicie o sześcianie i kuli na podstawie poglądu. Ćwiczenia w używaniu cyrkla, linealu (przykładnicy), trójkąta (węgielnicy), podziałki, przenośnika. Pomiar i rysowanie przedmiotów z otoczenia. Poznanie własności najprostszych konkretnych utworów przestrzennych (kąt 90°, 60°, trójkąty równoramienne, prostokątne, równoboczne i t. p.), tudzież związków pomiędzy niemi, równoległość i prostopadłość prostych i płaszczyzn na konkretnych formach powierzchni i brył. Powierzchnia kwadratu, prostokąta, objętość sześcianu, słupa (prostopadłościanu) jako zastosowanie układu metrycznego.

Klasa II., 3 godziny tygodniowo.

Rachowanie: Miara (podzielnik) i wielokrotność; poznanie czynników pierwszych w stopniowo rozszerzającym się zakresie liczb. Uogólniające prawidła rachowania ułamkami: zamiana ułamków pospolitych na dziesiętne i na odwrót. Wielkości wprost i odwrotnie proporcyonalne w rachunku zapomocą wnioskowania (jako najprostsza sposobność wprowadzenia funkcyi do zakresu myślenia). Ustawiczne ćwiczenia w rachowaniu mianowanemi liczbami dziesiętnemi z powolnem rozszerzaniem zakresu. Najprostsze przykłady z rachunku procentu prostego.

Geometrya: Nauka poglądowa o symetryi utworów bryłowych i płaskich. Poznanie elementów wystarczających do określenia figury płaskiej zapomocą konstrukcyi (zamiast dowodów przystawania). Rozmaite zastosowanie przy pomiarach w sali szkolnej, według możności także w polu. Trójkąty, czworoboki, wieloboki (w szczególności umiarowe); koła. Należące do nich graniastosłupy proste, ostrosłupy, walce i stożki. Kula, stosownie do potrzeb jednocześnie udzielanej nauki geografii. Zmienność utworów (zmiany ich kształtu i wielkości przy zmianie elementów określających).

Klasa III., 3 godziny tygodniowo.

Początki arytmetyki ogólnej jako zakończenie dotychczasowej nauki rachowania: wyrażanie prawideł rachowania słowami i literami, najprostsze przekształcenia, ćwiczenia w podstawianiu (częste sprawdzanie rachunku algebraicznego przez podstawianie liczb szczególnych w zagadnieniu i wyniku). Liczby ujemne w zastosowaniu najprostszem i niewyszukanem (podziałka termometryczna i skala wysokości, podziałka do mierzenia stanu wód, oś liczbowa).

Związki między powierzchniami (porównania, najprostsze przemiany, formułki pomiaru), objętość graniastosłupów prostych i odpowiednich walców. Pomiary i porównania na przedmiotach w sali i ogrodzie szkolnym, a także w miarę możności w polu. Twierdzenie Pitagorasa z licznymi przykładami poglądowymi i zastosowaniem na utworach płaskich i najprostszych przestrzennych (n. p. prze-

kątnia sześcianu, wysokość prostych ostrosłupów o podstawie kwadratowej). Ostrosłup (stożek), kula; powierzchnia i objętość (przy kuli bez uzasadnienia).

Wielostronne połączenie nauki arytmetyki i geometryi. Graficzne przedstawienie czterech działań rachunkowych na odcinkach: wyrażeń $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, $(a+b)(a-b)$, $(a+b)^3$ i t. d. na prostokątach, sześcianach. Wyciąganie pierwiastka kwadratowego i sześciennego w związku z obliczeniami z planimetryi i stereometryi. Działania skrócone. Ocenianie stopnia dokładności, do którego można dążyć i który można osiągnąć na podstawie rzeczywistego pomiaru elementów określających. Przybliżone oszacowanie wielkości wyniku. Następnie sprawdzenie wyników oszacowania i obliczenia przez pomiar i odważenie obliczonych modeli brył i powierzchni. Dalsze przysposobienie uczniów do pojmowania funkcyi: zmienność długości, powierzchni, objętości (zapomocą bezpośredniej nauki poglądowej i rysunku w podziałce zmniejszonej), figur i utworów przestrzennych, których podobieństwo poznano, zależnie od pierwszej, drugiej i trzeciej potęgi, drugiego i trzeciego pierwiastka elementów określających. Najprostsze równania, o ile nastręcza się do nich sposobność przy obliczeniach z planimetryi i stereometryi w tej klasie.

Stopień średni (2 lata).

Cel nauki: Ogólna arytmetyka pierwszego i drugiego stopnia działań. Potęgi i pierwiastki.

Planimetrya i stereometrya.

Przysposobienie umysłu do umiejętnego zespolenia poszczególnych matematycznych pojęć i twierdzeń w arytmetyce i geometryi z pominięciem czystej dedukcyi w wykładzie.

Klasa IV., 3 godziny tygodniowo.

Arytmetyka ogólna: Wyjaśnienie prawideł działań, tudzież ich związku, ćwiczenie się w nich zapomocą przekształcań, a zwłaszcza przez rozwiązywanie równań i ich sprawdzanie przez podstawianie (liczbowych i algebraicznych) wyników w równania początkowe. Dla ćwiczenia w myśleniu funkcyami wskazanie zmienności wyników przy zmianie elementów rachunku. Miara, wielokrotność, ułamki; równania stopnia pierwszego o jednej lub kilku niewiadomych; stosunki, proporcye: czyste równania stopnia drugiego, o ile ich potrzeba w nauce planimetryi. Graficzne przedstawienie funkcyi liniowej i jej zastosowanie przy rozwiązywaniu równań stopnia pierwszego.

Planimetrya: Powtórzenie i pogłębienie poprzedniego materyału z planimetryi wraz z wyjaśnieniem na charakterystycznych przykładach sposobu definiowania i dowodzenia metodą Euklidesa i ugrupowanie reszty materyału o ile możności w formie zadań. Rozwiązywanie zadań konstrukcyjnych według różnych metod (także za pomocą konstrukcyi wyrażeń algebraicznych) z wykluczeniem wszystkich zadań, które dają się rozwiązać tylko przy pomocy szczególnych forteli. Zadania rachunkowe w naturalnym związku z resztą materyału nauki.

Klasa V., 3 godziny tygodniowo.

Rozszerzenie i uzupełnienie materyału arytmetyki klasy poprzedzającej; dalszy ciąg rozwiązywania równań stopnia pierwszego z rozmaitych

dziedzin praktycznego zastosowania. Potęgi i pierwiastki, na łatwych przykładach.

Stereometrya: Rzuty ukośne najpospolitszych brył (także postaci krystalicznych). rzut poziomy i pionowy zwyczajnych utworów przestrzennych z poglądu.

Pojęcia i prawa, tyczące się wzajemnego położenia prostych i płaszczyzn, z ograniczeniem się do twierdzeń oraz dowodów zasadniczych i typowych i z uwzględnieniem poglądu. Właściwości, jako też obliczenie powierzchni i objętości graniastosłupów (walców), ostrosłupów (stożków), kuli, oraz płaszczyzn i brył, powstałych przez ich przecięcia. Twierdzenie Eulera, umiarowe wielościany.

Stopień wyższy (3 lata).

Cel nauki: Dokończenie tak zwanej elementarnej matematyki, tudzież zrozumienie i zastosowanie pojęcia funkcyi.

Klasa VI., 3 godziny tygodniowo.

Arytmetyka: Logarytmy. Równania stopnia drugiego o jednej niewiadomej, a bardzo łatwe o kilku niewiadomych. Najprostsze równania stopni wyższych, które dadzą się bez forteli sprowadzić do równań stopnia drugiego. Liczby niewymierne, urojone i zespolone, o ile prowadzi do nich rozwiązywanie owych równań. Graficzne przedstawienie funkcyi stopnia drugiego i jej zastosowanie przy rozwiązaniu równań stopnia drugiego.

Goniometrya i trygonometrya: Funkcye kątów, graficzne ich przedstawienie, zwłaszcza celem wpojenia ich właściwości i związków. Rozwiązywanie trójkątów. Powtórzenie twierdzeń i metod, znanych z nauki planimetryi i stereometryi, przy sposobności ich porównania z twierdzeniami i metodami trygonometrycznemi. Wielostronne zastosowanie trygonometryi do zadań z zakresu miernictwa, w geografii. astronomii i t. d., przyczem uczniowie winni sami według możności oznaczać elementa określające zapomocą pomiarów (dokonywanych choćby tylko z grubsza).

Klasa VII., 3 godziny tygodniowo.

Arytmetyka: Szeregi arytmetyczne (rzędu pierwszego), szeregi geometryczne (ich zastosowanie. zwłaszcza przy obliczaniu procentu składanego). Najprostsze rodzaje permutacyi. waryacyi i kombinacyi. Dwumian Newtona o całkowitych wykładnikach dodatnich. Zasadnicze pojęcia rachunku prawdopodobieństwa.

Geometrya analityczna: Na znanych już graficznych przedstawieniach poszczególnych funkcyi oparte zastosowanie metody analitycznej do linii rzędu pierwszego i drugiego wraz z okolicznościowem przypomnieniem traktowania tych utworów i związków w planimetryi.

Wyrażanie współczynników kierunkowych linii krzywych i to tych przedewszystkiem, o których była mowa w toku nauki. zapomocą pochodnej. Przybliżone rozwiązywanie metodami graficznemi równań algebraicznych (i nastręczających się okolicznościowo najłatwiejszych przestępnych).

Klasa VIII., 2 godziny tygodniowo.

Zakończenie i powtórzenie nauki szkolnej z całego zakresu nauki matematyki, szczególnie równań i szeregów, stereometryi, trygonometryi i geometryi analitycznej. Rozszerzenie i pogłębienie w poszczególnych miejscach. Zamiast zadań wyłącznie formalistycznych zastosowanie do różnych dziedzin nauki szkolnej i życia praktycznego.

Uwagi i wnioski ze stanowiska historyi rozwoju matematyki i filozofii.

W y p r a c o w a n i a p i ś m i e n n e: We wszystkich klasach po 3 zadania szkolne w każdem półroczu, prócz tego krótkie ćwiczenia domowe z lekcyi na lekcyę. Jeżeli najbliższa godzina nauki przypada już na dzień następny, to w klasach niższych nie należy tych ćwiczeń zadawać; w klasach zaś wyższych zadać je można wtedy, jeśli poprzednie popołudnie było wolne od nauki szkolnej. Według potrzeby ćwiczenia szkolne poprawiane w szkole.

U w a g i.

W powyższym planie nauki starano się o:

1. Uwzględnienie każdoczesnego rozwoju umysłowego uczniów.

2. Uproszczenie toku nauczania przez ściślejsze zespolenie wiadomości wiążących z sobą wewnętrznie, i to na wszystkich stopniach, arytmetykę i geometryę.

3. Wszechstronne dostosowanie materyału naukowego do innych odpowiednich przedmiotów nauki i do życia praktycznego.

4. Osiągnięcie zrozumienia zależności funkcyjnej na stopniu niższym przy każdej szczególnej sposobności, którą nastręczy sam przedmiot nauki, pod koniec zaś studyów o osiągnięcie zrozumienia pojęcia funkcyi, dochodzącego do oznaczenia wielkości przyrostu funkcyi przy pomocy pochodnej.

5. Kształcenie wyobraźni przestrzennej, przy pomocy stosownej ręcznej pracy ucznia (sporządzanie rysunków, modeli i t. p.)

6. Usunięcie materyału przestarzałego lub wogóle uznanego za bezowocny pod względem dydaktycznym, a tem samem uproszczenie i ułatwienie nauki w stosunku do tego, co było dawniej, mimo wymienionych powyżej nowości.

Co się tyczy celów i zadań nauki w poszczególnych klasach, należy jeszcze w szczególności zauważyć, co następuje:

Już nauka rachunków w pierwszych dwóch latach nauki szkolnej powinna dążyć do wyrobienia tej pewności w rachowaniu, która jest nieodzownie potrzebną i na najwyższym stopniu nauki matematyki. Wniknięcie w prawidła rachowania ułatwią najprostsze przykłady o liczbach przejrzystych, potem jednak należy dążyć do spokojnej pewności w rachowaniu mechanicznem liczbami nieco większemi; natomiast ogólne zrozumienie oznaczenia wartości wyższego rzędu i istoty układu pozycyjnego wyniknie wogóle samo z siebie przy rachowaniu potęgami (o zasadzie 10) w klasie trzeciej.

Działań skróconych nie wprowadza się wcześniej, niż w kl. III., gdyż dopiero w tej klasie znajdują one zastosowanie naturalne. Jeżeli bowiem uzyskuje się tu elementa określające (boki prostokąta, średnicę koła i t. p.) najczęściej przez rzeczywisty pomiar narysowanych przez ucznia figur, to z tego też dojdzie uczeń do wniosku, że dokładność wielkości danych i tych, które ma się obliczyć, jest przeważnie bardzo ograniczona i że dlatego niema potrzeby uwzględniać cyfer, wychodzących poza możliwy do osiągnięcia stopień dokładności.

Znajomości stosunków i proporcyi wymaga dopiero planimetrya w klasie czwartej; w tej klasie także nauka arytmetyki wnika w niektóre ich właściwości, ucząc w szczególności przy nauce o równaniach traktowania proporcyi jako porównania stosunków. Na-

tomiast niema tej potrzeby jeszcze w obrębie materyału nauki klasy drugiej, gdzie raczej wnioskowanie proste i złożone prowadzi do wyników łatwiej i przejrzyściej, niż droga uboczna układania i rozwiązywania proporcyi.

Nauka o przestrzeni w klasie trzeciej zaczyna się od poznania prostych graniastosłupów i walców, odpowiadających figurom płaskim. Przy takiem postępowaniu nadarza się n. p. ciągle sposobność sprawdzania obliczenia powierzchni przez zważenie modeli odpowiednich prostych graniastosłupów i walców, a także naodwrót możność uzyskania elementów potrzebnych dla obliczeń powierzchni przez rzeczywisty ich pomiar, dokonany przez uczniów.

Nauka arytmetyki w klasie czwartej i piątej nie uwzględnia przedewszystkiem tak zwanego naukowego wstępu do arytmetyki. Pod względem dydaktycznym zastępuje go całkowicie zrozumienie związku między działaniami przy rozwiązywaniu równań, jeżeli rozwiązuje się te równania naprzód przez działania odwrotne, a dopiero później przez mechaniczne przenoszenie. Przy tem postępowaniu uczeń zrozumie wszechstronny logiczny związek arytmetycznych pojęć i praw o wiele pewniej a zarazem i łatwiej, niżby mu go wytłumaczyły przedwczesne abstrakcye.

Także planimetryę w klasie czwartej należy przerabiać w taki sam sposób, budzący zainteresowanie u ucznia. Ścisłe formy dowodzenia stosuje się w całej rozciągłości tylko przy poszczególnych twierdzeniach, przez co uświadamia się u ucznia logiczna ich potrzeba, natomiast przy innych twierdzeniach, zwłaszcza takich, które (jak n. p. związek między kątami środkowymi a łukami) przedstawiają się uczniowi jako mniej lub więcej zrozumiałe same przez się, wystarczy uwydatnienie zasady dowodu. Nigdy nie powinien zewnętrzny formalizm w ustnem i piśmiennem przedstawieniu prawd geometrycznych zaciemniać ich treści i podstaw poznania.

Naukę stereometryi w klasie piątej poprzedzają wstępne ćwiczenia w poprawnem wykonywaniu rzutów ukośnych i w stosowaniu prostopadłych rzutów równoległych, co umożliwia uczniowi trafne oddawanie utworów przestrzennych o prostej przejrzystej budowie i przez to wpływa na rozwój wyobraźni przestrzennej. W nauce samej stereometryi należy unikać niebezpieczeństwa, aby przez zbyt długie zatrzymywanie się przy rozmaitych rodzajach wzajemnego położenia oderwanych od brył prostych i płaszczyzn nie osłabło zainteresowanie ucznia. Zaleca się raczej nawiązywanie do znanych już form przestrzennych, w których takie stosunki zachodzą, a w dalszem następstwie wskazywanie na konieczność dokładnej definicyi tych stosunków.

Dla goniometryi i trygonometryi przeznaczono cały rok szkolny, co da sposobność do ciągłego powtarzania i praktycznego stosowania twierdzeń z zakresu tych nauk do planimetryi i stereometryi. Natomiast niepowinna obfitość czasu przeznaczonego na tę naukę kusić do dalekich goniometrycznych przekształceń i wyszukanych zagadnień trygonometrycznych.

Przy wprowadzeniu funkcyi kątowych zaleca się ich nawiązanie do praktycznych zadań planimetrycznych (zwłaszcza z nauki o trójkącie prostokątnym), przyczem należy ograniczyć się zrazu do kątów ostrych; po uzyskaniu zaś formuł podstawowych należy przystąpić natychmiast do trygonometrycznego rozwiązywania trójkąta prostokątnego i teraz dopiero przejść do dalszej nauki goniometryi. Właściwem również będzie posługiwać się przy obliczaniach liczebnych zrazu naturalnemi wartościami funkcyi (niektóre z nich wynikają z pewnych trójkątów prostokątnych), natomiast do logarytmów tych funkcyi przejść dopiero przy zagadnieniach, które bez użycia logarytmów wymagałyby rachunku zawiłszego.

Przy przerabianiu potęg i pierwiastków wystarczy uwydatnienie kilku prostych pojęć zasadniczych, należy zaś unikać przeprowadzania obszernych dowodów formalnych przy każdem twierdzeniu z osobna.

Pogląd na przebieg funkcyi logarytmicznej będzie jeszcze jaśniejszy przy graficznem jej przedstawieniu, niż z tablic logarytmicznych. Obok teoretycznej dokładnej znajomości logarytmów jest również ważnym celem wszechstronne praktyczne ich stosowanie w obli-

czaniu liczebnem i pewność w posługiwaniu się tablicami logarytmicznemi (5-cio, a nawet 4-o cyfrowemi).

Jakkolwiek plan naukowy wymaga wprost zajęcia się tylko funkcyami, które nastręczają się przy nauce matematyki, to przecież pouczającem także będzie częste wskazywanie funkcyi empirycznych, nadarzających się zwłaszcza przy nauce fizyki i graficzne ich przedstawienie zapomocą linii krzywych (powierzchni), jako podstawa do wykazania matematycznej prawidłowości w zjawiskach przyrody.

Geometryę analityczną przygotowało się już wydatnie przez graficzne przedstawienie funkcyi tak, że z początku chodzić będzie głównie tylko o ujęcie w pewien system znanych faktów. Tem większą przeto uwagę można poświęcić przecięciom stożkowym, zwłaszcza, że już graficzne opracowanie równań stopnia drugiego dostarczyło wielu punktów, do których można nawiązać tę naukę.

Na wszystkich stopniach nauki uprawiać należy rachowanie z pamięci, ocenianie stosunków wielkości, rachowanie liczbami szczególnemi. Dla uzyskania lepszej sprawności w rachowaniu jest rzeczą pożądaną, żeby nauczyciele uczący na różnych stopniach porozumieli się co do jednolitości form toku rachowania zarówno ustnego, jak piśmiennego.

Formalnych definicyi pojęć matematycznych nie należy na stopniu niższym zupełnie żądać, lecz także na stopniu średnim i wyższym należy je wprowadzać bardzo ostrożnie, zwłaszcza, gdy te pojęcia są ogólne i proste, n. p. prosta, ilość, wielkość. O wiele pewniej, niż proste powtarzanie gotowych definicyi, pozwoli właściwe posługiwanie się wyrazownictwem matematycznem przy różnorodnych zastosowaniach i przemianach ocenić, czy uczeń trafnie pojął treść i zakres pojęć.

Ta uwaga zwraca się przeciw głęboko zakorzenionemu formalizmowi w nauczaniu matematyki; w szczególności wypada wobec traktowania nadarzających się w nauce pochodnych przestrzedz przed nieporozumieniem, jakoby chodziło tu o systematyczne różniczkowanie choćby tylko wszystkich funkcyi elementarnych (a cóż dopiero funkcyi funkcyi). Owszem, także w przyszłości trzeba będzie tylko tam jasno uświadamiać uczniowi pojęcie nieskończenie małych wielkości, zapomocą stosowania przyjętego na to w naukowej matematyce określenia „pochodna“, gdzie już dotychczas przy nauce matematyki i fizyki faktycznie ich używano: w ten sposób pogłębienie nauki będzie równocześnie jej uproszczeniem.

Treść i dydaktyczna wartość nauki matematyki zależy bardziej od stosownego doboru zagadnień, niż od wymiaru i formy wykładu materyału teoretycznego. Już przez zbyt trudne lub zbyt łatwe zadania możnaby pod względem ilościowym chybić miary tego, czego od uczniów należy wymagać: szkodliwsze jeszcze byłoby jednak uchybienie pod względem jakościowym, a to przez dawanie przykładów czysto formalistycznych, działania wyrażeniami skomplikowanemi, konstrukcye i obliczenia trójkątów na podstawie jakichś odległych elementów, rozwiązywanie wyszukanych równań i t. p., co wszystko wymaga szczególnego ćwiczenia i forteli. Myślą przewodnią planu nauki jest natomiast wszechstronne wyzyskanie zastosowań w formie takiej, jaką nastręczają najrozmaitsze przedmioty nauki szkolnej i potrzeby życia.

Czas przeznaczony dla arytmetyki i geometryi należy tak rozłożyć, by nauka geometryi w klasie pierwszej zaczynała się w cztery tygodnie po rozpoczęciu roku szkolnego i by odtąd geometryi poświęcać mniej więcej tyle godzin, co arytmetyce, przyczem lekcye obu przedmiotów zwyczajnie powinny następować naprzemian.

Historya naturalna.

Stopień niższy.

Cel nauki: Poznanie typowych przedstawicieli głównych grup świata zwierzęcego i roślinnego na podstawie bezpośredniej obserwacyi, jasnego opisowego przedstawienia łatwo uchwytnych stosunków morfologicznych z uwzględnieniem

tych biologicznych związków między budową ciała a sposobem życia, które łatwo dadzą się wyjaśnić. Utorowanie drogi do zrozumienia systematycznego grupowania. Znajomość najważniejszych minerałów i kilku odmian skał oparta na obserwacyi znamion łatwo dostrzegalnych.

Klasa I., 2 godziny tygodniowo.

Przez pierwszych 6 miesięcy roku szkolnego: świat zwierzęcy, mianowicie opis typowych gatunków ssaków i ptaków z uwzględnieniem tych biologicznych stosunków, które można przyjąć jako stanowczo stwierdzone.

Przez ostatnie 4 miesiące roku szkolnego: świat roślinny, mianowicie opis roślin nasiennych, (jawnokwiatowych) o prostej budowie, jako wstęp do zrozumienia najważniejszych zasadniczych pojęć morfologicznych z uwzględnieniem najprostszych stosunków biologicznych.

Klasa II., 2 godziny tygodniowo.

Przez pierwszych 6 miesięcy roku szkolnego: świat zwierzęcy, mianowicie opis typowych przedstawicieli jeszcze nie omawianych klas zwierząt kręgowych, dalej owadów i innych zwierząt bezkręgowych, jakoteż uwagi o sposobie ich życia. Rzut oka na podział świata zwierzęcego.

Przez 4 ostatnie miesiące roku szkolnego: świat roślinny, mianowicie opis roślin nasiennych (jawnokwiatowych) o budowie mniej prostej i kilku zarodnikowych (skrytokwiatowych) z uwzględnieniem sposobu ich życia. Przejrzysty podział świata roślinnego.

Klasa IV., półrocze II., 3 godziny tygodniowo.

Mineralogia, zob. plan nauki fizyki.

Stopień wyższy.

Cel nauki: Znajomość najważniejszych faktów, dotyczących budowy zewnętrznej i wewnętrznej, jakoteż zjawisk życia roślin i zwierząt, tudzież związku między budową ciała a sposobem życia. Naturalny układ roślin i zwierząt w zarysie. Somatologia i najważniejsze zasady fizyologii i hygieny. Poznanie morfologicznych, fizycznych i chemicznych własności tych minerałów, które mają szczególne znaczenie w gospodarstwie domowem człowieka, albo jako istotne składniki najbardziej znanych gatunków skał. Znajomość zasadniczych zjawisk geologicznych.

Klasa V., 3 godziny tygodniowo.

I. Półrocze: Mineralogia i najważniejsze wiadomości z geologii. Pogłębienie i uzupełnienie nauki mineralogii ze stopnia niższego pod względem morfologicznym, fizycznym i chemicznym. Krótki zarys geologii.

II. Półrocze: Botanika. Krótki zarys anatomii i fizyologii roślin. Przegląd roślin zarodnikowych ze stanowiska ogólnej morfologii i historyi rozwoju ze szczególnem uwzględnieniem tych roślin, które odgrywają ważną rolę w gospodarstwie przyrody i człowieka. Najważniejsze rodziny roślin nasiennych (jawnokwiatowych),

oraz ich naturalne ugrupowanie na zasadzie stosunków morfologicznych, anatomicznych i biologicznych. Przy wyborze rodzin, mających stanowić przedmiot nauki, należy odpowiednio uwzględnić rośliny pożyteczne i szkodliwe.

Klasa VI., 2 godziny tygodniowo [1]).

Zoologia: Somatologia z uwzględnieniem najważniejszych faktów z zakresu fizyologii i hygieny. Klasy zwierząt na tle form typowych ze stanowiska morfologiczno-anatomicznego, a w stosownych miejscach także ze stanowiska historyi rozwoju z pominięciem wszystkich niepotrzebnych szczegółów systematyki zoologicznej.

Uwagi.

Nauka historyi naturalnej ma podać nietylko pewien zapas wiadomości pozytywnych i zaostrzyć zmysł spostrzegawczy, lecz nadto podobnie, jak nauka innych przedmiotów, rozwijać zdolność wysłowienia, zdolność myślenia i wydawania sądów. Zadaniom tym może ona tylko wówczas sprostać w równym stopniu, jeśli metoda opisowa wykładu dozna pogłębienia przez wyjaśnianie. Naturalnie przy nauczaniu można mówić tylko o takich wyjaśnieniach, które narzucają się niemal same i mogą uchodzić za całkiem stwierdzone. Mimo wysokiej wartości metody wyjaśniającej nie należy również lekceważyć dydaktycznej doniosłości metody opisującej. Kto chce nauczyć się zrozumieć jakiś twór przyrody, musi go naprzód poznać. Zwłaszcza na stopniu niższym winno się kłaść większą wagę na ujęcie stosunków morfologicznych, podczas gdy na stopniu wyższym wystąpi na plan pierwszy poznanie rozumowe. Nie potrzeba osobno uzasadniać, że opis musi zawsze opierać się na tle porównawczem.

Nie należy też lekceważyć dydaktycznego i kształcącego znaczenia systematyki, która tworzy znakomity środek do przejrzystego ugrupowania i poglądowego opanowania wielkiej ilości szczegółów. Samo wykonywanie tej całkiem osobliwej i pożytecznej czynności umysłowej prowadzi do jej zrozumienia. Wobec tego jest rzeczą wskazaną wdrażać uczniów już na niższym stopniu w zrozumienie zasad systematycznego grupowania.

Czas przeznaczony według planu dla nauk przyrodniczych wymaga koniecznie ograniczenia materyału nauki do takiego zakresu, iżby możliwem było gruntowne przerobienie go w szkole bez szkodliwego pośpiechu i przeciążania pamięci uczniów.

W tym celu zaleca się nauczycielom historyi naturalnej każdego zakładu, ażeby ułożyli w porozumieniu z dyrekcyą dla każdej klasy stopnia niższego dobrze obmyślany i uwzględniający przyrodę danej miejscowości wybór wybitniejszych przedstawicieli rodzin świata zwierzęcego i roślinnego, które będą przedmiotem dokładniejszego omówienia w ciągu roku szkolnego. Przy innych odmianach zwierząt i roślin, których z powodu ich znaczenia nie można pominąć, a dla braku czasu dokładniej nie można omawiać, musi się poprzestać na samej wzmiance i postarać się o to, aby uczniowie zatrzymali w pamięci ich formy w krótkiej drodze (wystawienie w szafce, wycieczki, oznaczania).

Nauka mineralogii w klasie V. łączy się co do czasu bezpośrednio z nauką mineralogii na stopniu niższym, może przeto poprzestać na ogół tylko na pogłębieniu i uzupełnieniu materyału, ażeby pozostało więcej czasu na wyjaśnienia najistotniejszych zjawisk geologicznych. Krystalografię natomiast należy mimo to uwzględnić tylko jako naukę pomocniczą i tylko o tyle, o ile jest potrzebną do wyjaśnienia stosunków morfologicznych.

---

[1]) Na wniosek krajowych władz szkolnych, uczyniony w porozumieniu z gronami nauczycielskiemi, można pozwolić na pomnożenie ilości godzin do 3, o ile nie sprzeciwia się temu ogólna ilość godzin nauki w tygodniu.

Przy nauce geologii należy, zwłaszcza ze względu na naukę geografii w klasie ósmej, powoływać się zawsze na stosunki w Austro-Węgrzech i o ile to możliwe, stąd czerpać przykłady dla uzmysłowienia wyjaśnień.

Gdzie nauka historyi naturalnej w klasie VI. rozporządza jeszcze trzecią godziną, jest wskazanem celem zaokrąglenia botaniki i zoologii przedstawić jeszcze raz w ogólnym zarysie geologiczne epoki, mianowicie zwrócić tym razem uwagę na zmiany w świecie roślinnym i zwierzęcym, które dokonały się w ciągu procesu rozwojowego ziemi.

Raz jeszcze zaznacza się z naciskiem, że nauczanie opierać się ma na praktycznych doświadczeniach i bezpośredniej obserwacyi uczniów i że egzaminowanie ma się odbywać zawsze na okazach lub ich podobiznach. Okoliczność, że pewne zjawiska z życia zwierząt i roślin i ich wzajemną zawisłość można najlepiej, a w wielu wypadkach wyłącznie, badać w polu, przemawia wymownie za potrzebą urządzania wycieczek przyrodniczych, jako niepoślednicj wagi środkiem nauczania. Wycieczki takie należy urządzać możliwie często, są one bowiem także najwłaściwszą drogą do rozszerzenia zakresu znajomości form, do zaznajomienia się z geologią przez rozumne oglądanie ziemi ojczystej, do powtórzenia między innymi zwłaszcza materyału entomologicznego i do jasnego poglądu na wzajemny stosunek różnych działów nauk przyrodniczych.

Do znacznego pogłębienia i uzupełnienia wiedzy przyrodniczej przyczyniają się także szkolne ćwiczenia uczniów w zakresie morfologii, anatomii i systematyki, jak również rysunek. Zużyty na to czas wynagrodzi się sowicie, bo przez połączone z temi ćwiczeniami umysłowe opracowywanie bezpośredniej obserwacyi ułatwi się znacznie opanowanie i zapamiętanie odpowiednich działów nauk przyrodniczych.

Fizyka.

Stopień niższy.

(Fizyka, chemia i mineralogia).

Cel nauki: Poznanie najprostszych zjawisk przyrody na podstawie obserwacyi przyrody i doświadczeń. Najważniejsze zużytkowanie tych zjawisk w życiu praktycznem. Początki chemii i mineralogii elementarnej.

Klasa III., 2 godziny tygodniowo.

Wstęp: Rozciągłość. Stany skupienia. Ciężar, ciężar właściwy. Ciśnienie powietrza.

Ciepło: Wrażenie ciepła. Temperatura. Zmiana objętości pod wpływem ciepła. Termometr. Ilość ciepła, ciepło właściwe. Zmiana stanów skupienia. Prężność par. Zasada maszyny parowej. Źródła ciepła. Przewodzenie ciepła, promieniowanie ciepła.

Magnetyzm: Magnesy naturalne i sztuczne, igła magnetyczna. Działanie wzajemne dwu biegunów magnetycznych. Magnetyzowanie przez rozdział, przez pocieranie. Magnetyzm ziemi. Pojęcie zboczenia i nachylenia z powtórzeniem odpowiednich wiadomości zasadniczych z astronomii. Busola.

Elektryczność: Elektryzowanie przez tarcie, przez udzielanie, przewodzenie elektryczności. Elektroskopy. Siedziba elektryczności. Działanie kończyn. Elektryzowanie przez rozdział. Maszyna do wytwarzania elektryczności. Kondenzatory. Burza, gromochron.

Najzwyklejsze ogniwa galwaniczne. Prąd elektryczny. Wytwarzanie ciepła i światła przez prąd. Elektroliza (rozkład wody i galwanoplastyka). Działania magnetyczne prądu, telegraf. Zasadnicze doświadczenia z zakresu indukcyi elektrycznej. Telefon i mikrofon.

Głos: Powstawanie głosu. Rozchodzenie się głosu. Dźwięki i szmery. Siła głosu i wysokość tonu. Struny, widełki stroikowe, piszczałki. Odbicie. Odbrzmiewanie i współbrzmienie. Odbieranie wrażeń słuchowych.

Światło: Źródła światła. Prostolinijne rozchodzenie się światła, cień, fazy księżyca, zaćmienia, ciemnia. Natężenie oświetlenia. Prawo odbicia. Obrazy w zwierciadłach płaskich i kulistych. Załamanie (jakościowe), przechodzenie światła przez płyty, graniastosłupy i soczewki. Obrazy w soczewkach. Oko, akomodacya, okulary, kąt widzenia, lupa. Rozszczepienie światła, tęcza.

Zjawiska niebieskie (przez cały rok szkolny): Wstępne oryentowanie się na niebie gwiaździstem, fazy i bieg księżyca, ruch słońca ze względu na system gwiazd stałych.

Klasa IV., 3 godziny tygodniowo. (W I. półroczu fizyka, w II. półroczu chemia i mineralogia)

Równowaga i ruch: Pomiar sił za pomocą ciężarów i przedstawianie ich na odcinkach. Dźwignia, waga, kołowrot, krążek, płaszczyzna pochyła (zjawiska równowagi, składanie i rozkładanie sił). Punkt ciężkości. Rodzaje równowagi. Ruch jednostajny. Wolne spadanie. Pionowy rzut w górę. Składanie i rozkładanie ruchów. Graficzne traktowanie rzutu poziomego i ukośnego. Ruch po płaszczyźnie pochyłej. Tarcie. Prawa ruchu wahadłowego. Siła odśrodkowa. Najważniejsze zjawiska przy zderzeniu się ciał sprężystych.

Zebranie i powtórzenie nauki o zjawiskach niebieskich i ich wyjaśnienie na podstawie systemu Kopernika.

Ciecze: Własności. Rozchodzenie się ciśnienia. Poziom. Ciśnienie hydrostatyczne. Naczynia połączone (zjawiska włoskowatości). Zasada Archimedesa. Najprostsze przypadki wyznaczenia ciężaru właściwego na podstawie pędu do góry. Pływanie ciał, areometr podziałkowy.

Gazy: Własności. Barometr, manometr. Prawo Mariotte'a. Pompy wodne i pneumatyczne. Lewar. Balon.

Z chemii i mineralogii: Skład powietrza. Pierwiastki, mieszaniny, związki. Synteza, analiza, podstawienie, redukcya, prawa zachowania masy i stałych stosunków ciężarowych i objętościowych zapomocą kilku prostych doświadczeń. Elektroliza. Zasady chemicznego znakowania. Zasady, kwasy, sole. Kilka pierwiastków i ich najważniejszych związków. Wyjaśnienie na kilku przykładach istotnych znamion ciał organicznych.

W ciągłej łączności z nauką chemii opis najważniejszych minerałów i skał, oparty na obserwacyi, na zakończenie krótkie zebranie materyału nauki mineralogii.

Stopień wyższy.

(Fizyka i chemia).

Cel nauki: Zrozumienie najważniejszych zjawisk i praw z zakresu fizyki, chemii, meteorologii i astronomii, tudzież znajomość matematycznego formułowania praw zasadniczych.

Klasa VII., 4 godziny tygodniowo.

Wstęp: Krótkie uwagi o zadaniu fizyki. Rozciągłość.

Mechanika: Wiadomości wstępne o ruchu. Ruch jednostajny i jednostajnie zmienny. Spadanie swobodne, opór środowiska. Prawo bezwładności, siła. Ciężar, statyczny i dynamiczny pomiar siły. Masa, zasady bezwzględnego układu miar. Zasada niezależności. Rzut pionowy w górę. Praca, energia kinetyczna i potencyalna. Równoległobok ruchów, rzut poziomy i ukośny, (rzut ukośny tylko graficznie). Równoległobok sił. Ruch po płaszczyźnie pochyłej. Tarcie. Moment siły ze względu na punkt. Para sił. Środek ciężkości (bez obliczania jego położenia). Rodzaje równowagi. Machiny proste z podkreśleniem zasady zachowania pracy: dźwignia, waga, krążek stały, krążek ruchomy, (z sznurami równoległymi), (wielokrążek), kołowrot, śruba (jakościowo).

Ruch krzywolinijny punktu materyalnego. Siła dośrodkowa i odśrodkowa. Ruch środkowy. (Naukę o ruchach planet i o powszechnem przyciąganiu ciał należy poprzedzić powtórzeniem i uzupełnieniem odpowiednich wiadomości z astronomii; w związku z doświadczeniami z bączkiem precesya, rok zwrotnikowy i t. p.). Ruch harmonijny. Prawa ruchu wahadłowego. Siły drobinowe, sprężystość. Zderzenie (tylko doświadczalnie).

Mechanika ciał ciekłych: Powtórzenie i uzupełnienie materyału przerobionego na stopniu niższym. Wpływ sił drobinowych na równowagę cieczy. Prąd cieczy.

Mechanika ciał lotnych. Powtórzenie i uzupełnienie materyału przerobionego na stopniu niższym. Pęd do góry. Barometryczny pomiar wysokości (bez wyprowadzania formuły). Ssące własności prądu gazowego, Dyffuzya. Absorpcya.

Nauka o cieple: Termometr. Rozszerzanie się ciał. Prawo Mariotte'a-Gay-Lussac'a. Ilość ciepła. Ciepło właściwe. Związki między pracą mechaniczną a ciepłem. Hipotezy o cieple. Zmiany stanu skupienia pod wpływem ciepła. Własności par. Skraplanie gazów. Wilgotność powietrza. Maszyna parowa. Przewodzenie ciepła, promieniowanie ciepła. Źródła ciepła. Izotermy. Izobary, wiatry.

Chemia (druga połowa II. półrocza): Powtórzenie materyału ze stopnia niższego, rozszerzenie i pogłębienie przez dokładniejsze uzasadnienie teoryi drobinowej i atomistycznej, mianowicie na podstawie poprzednio przerobionej mechaniki ciał lotnych i nauki o cieple.

Klasa VIII., 3 godziny tygodniowo, (w II. półroczu należy 1 godzinę przeznaczyć na powtarzanie).

Magnetyzm: Powtórzenie zjawisk zasadniczych. Prawo Coulomba. Natężenie biegunów. Natężenie pola magnetycznego. Linie sił. Położenie biegunów. Moment magnetyczny. Najważniejsze wiadomości z nauki o magnetyzmie ziemskim.

Elektryczność statyczna: Powtórzenie doświadczeń zasadniczych z zakresu elektryzowania przez tarcie, udzielanie i rozdział. Maszyna influencyjna.

Prawo Coulomba i pomiar elektrostatyczny ilości elektryczności. Pole elektryczne, potencyał punktu w polu elektrycznem, potencyał przewodnika. Charakterystyka potencyału oparta na doświadczeniach. Pojemność, kondenzatory. Wpływ dyelektryka. Energia elektryczna ciała naładowanego. Elektryczność atmosferyczna.

Prądy elektryczne: Różnica potencyałów w otwartem ogniwie galwanicznem. Siła elektromotoryczna. Bateryc galwaniczne. Pole magnetyczne prądu elektrycznego. Prawo Biota-Sawarta. Bezwzględna jednostka elektromagnetyczna i Amper. Busola stycznych i galwanometr. Prawo Ohma.

Elektroliza, polaryzacya galwaniczna, ogniwa stałe, akumulatory. Wytwarzanie ciepła przez prąd. Prawo Joule'a. Bezwzględne jednostki elektromagnetyczne oporu i siły elektromotorycznej. Ohm, Voltamper, Watt, Kilowatt-godzina. Oświetlenie elektryczne. Prądy termo-elektryczne.

Rozgałęzienie prądu. Pomiar oporu i siły elektromotorycznej.

Pole magnetyczne płaskiego przewodnika zamkniętego. Działanie wzajemne dwu przewodników prądu. Pole magnetyczne solenoidu. Elektromagnesy i ich zastosowanie. Przewodnik prądu w polu magnetycznem. Ampèremetr i Voltmetr.

Prądy indukcyjne (odwołanie się na zasadę zachowania energii). Objaśnienie maszyny dynamoelektrycznej. Induktor. Telefon i mikrofon. Promienie Röntgena. Promieniotwórczość. Telegraf bez drutu.

Ruch falowy: Postępowe fale poprzeczne i podłużne. Odbicie i interferencya fal. Fala stojąca. (Wszystko oparte przeważnie na rysunku i doświadczeniach). Zasada Huygensa.

Akustyka: Powstawanie głosu. Wysokość tonu. Zgodność i niezgodność. Tony strun napiętych. Tony górne, barwa tonu. Widełki stroikowe, płyty i błony, piszczałki. Odbrzmiewanie i współbrzmienie. Ludzki narząd głosowy. Rozchodzenie się głosu. Natężenie głosu. Odbicie, interferencya fal głosowych. Odbieranie wrażeń słuchowych.

Optyka: Powtórzenie nabytych w klasie III. wiadomości o rozchodzeniu się światła. Hipotezy o świetle. Oznaczenie szybkości światła według Römera i Fizeau. Fotometrya. Odbicie. Obrazy w zwierciadłach płaskich i kulistych.

Załamanie swiatła. Odbicie całkowite. Przechodzenie światła przez płytę ograniczoną równoległemi ścianami płaskiemi, (bez obliczania), przez pryzmat, minimum odchylenia (tylko doświadczalnie). Wyznaczenie spółczynnika załamania. Soczewki, obliczanie i konstrukcya obrazów w soczewkach, zboczenie sferyczne.

Rozszczepienie światła. Zabarwienie obrazu w soczewce, soczewki achromatyczne. Tęcza. Widma emisyjne i absorpcyjne, najważniejsze zjawiska analizy spektralnej. (W związku z tem kilka wiadomości z astronomii fizycznej). Barwy ciał. Zwięzłe uwagi o fluorescencyi i fosforescencyi. Działanie chemiczne światła. Działanie termiczne, ciemne promienie ciepła.

Aparat projekcyjny, ciemnia fotograficzna. Oko. Mikroskopy i lunety dioptryczne z krótkiem wyjaśnieniem powiększenia.

Interferencya: barwy cienkich płytek, uginanie się światła w szczelinie i siatce.

Polaryzacya wskutek odbicia i załamania pojedyńczego, polaryzacya wskutek załamania podwójnego. Płytki turmalinowe, graniastosłup Nicola. Skręcenie płaszczyzny drgania. (Saccharometr).

Uwagi.

Uczniowie winni przez naukę fizyki nabyć nie tylko pozytywnych wiadomości, lecz także nauczyć się używania swych zmysłów, ścisłości w spostrzeganiu i wysnuwania ze spostrzeżeń trafnych wniosków. Powinni zrozumieć prawidłowy związek zjawisk przyrody i przyzwyczaić się do rozumnego patrzenia także na zjawiska życia codziennego.

Gdzie tylko można, powinien eksperyment, zjawisko przyrody, albo własne doświadczenie uczniów być punktem wyjścia nauki. Doświadczenia mają być proste, przekonywujące i widoczne dla wszystkich uczniów. Bezcelowe zabawki nie powinny być przedmiotem nauki; również winno się unikać doświadczeń, które się do szkoły wogóle nie nadają, lub mogą się w niej udać tylko wśród szczególnie sprzyjających warunków. Na stopniu niższym winno doświadczenie mieć charakter przedewszystkiem jakościowy, lecz na stopniu wyższym można urządzać także niekiedy łatwe pomiary. Ważność ich polega w tem, że ułatwiają uczniowi zrozumienie drogi badania naukowego i dają sposobność do przygodnych uwag o metodach fizyki. Na obu stopniach należy przy doświadczeniach wciągać wedle możności także i uczniów do czynnego współudziału.

Wielka obfitość materyału wymaga ograniczenia się do rzeczy nieodzownie koniecznych, aby przedmiotu nie przerobić tylko powierzchownie, lecz by go można rozumnie opracować. Materyał nauki należy podawać w formie możliwie prostej, przy czem już sposobem traktowania będzie się odróżniać rzeczy ważniejsze i mniej ważne. Z uzasadnionych względów metodycznych wolno przestawić wyliczone w planie przedmioty nauki fizyki w obrębie poszczególnych działów. Twierdzeń, które nie mają ani praktycznej doniosłości, ani nie dają się zużytkować w dalszym toku nauki, nie powinno się omawiać szczegółowo, choćby były nawet zajmujące. Zawsze należy zwracać uwagę na związek zjawisk, gdyż nie może być zadaniem szkoły tylko podawanie uczniom możliwie największej ilości wyników naukowych badań przyrody, lecz ich zaznajomienie z naukowemi podstawami poglądu na świat. W ten sposób zużytkuje się także w pełni ważne czynniki formalnego wykształcenia, tkwiące w tym przedmiocie, zwłaszcza, jeśli się zawsze zwracać będzie uwagę na ścisłość wysłowienia.

Na stopniu wyższym należy przywiazywać wielką wagę do ścisłego formułowania definicyi i praw. Matematyczne traktowanie musi atoli być wolne od wszelkich trudności formalnych, gdyż nie dowód matematyczny, lecz zrozumienie zjawiska fizykalnego jest tu rzeczą najważniejszą. Jeśli pewna dedukcya przechodzi siły ucznia, lub gdy potrzebny na nią czas nie stoi w żadnym stosunku do ważności wyniku, należy się zadowolić prostem podaniem 'go do wiadomości i objaśnieniem. Przykłady i zadania, jeśli są odpowiednio dobrane i przeprowadzone, zapewniają gruntowne przerobienie materyału bez dalszego obciążania pamięci. Nadto może być niekiedy stosowane z wielkim pożytkiem graficzne przedstawienie wyników badań z zakresu fizyki.

Na doniosłość zastosowania fizyki w technice należy zwracać uwagę przy każdej nadarzającej się sposobności, przy czem powinno się również wyjaśniać podstawy odnośnych urządzeń ze stanowiska nauki fizyki, atoli bez omawiania strony czysto technicznej. Nastręczające się w życiu codziennem zjawiska, należące do zakresu fizyki, winno się uwzględniać w sposób odpowiedni.

Na naukę chemii przeznaczono teraz we wszystkich zakładach nieco więcej czasu, mimo to daleko idące ograniczenie się będzie i pożądane i bardzo pożyteczne. Z jednej strony bowiem najgorliwiej należy uprawiać doświadczenie, jako podstawę nauki chemii, z drugiej znowu strony nagromadzenie materyału nauki, którego w czasie stosunkowo krótkim nie możnaby przerobić, byłoby poważną przeszkodą w osiągnięciu pomyślnego

wyniku nauki. Trzeba się zadowolić tem, że otwarło się uczniom drogę do zrozumienia chemicznych procesów i ich prawidłowości, oraz zaznajomiło ich z kilku dobranymi pierwiastkami i ich najważniejszemi połączeniami. Na stopniu przygotowawczym w klasie IV. nauka chemii i mineralogii ma pozostawać w ścisłym związku ze sobą, przy tem trzeba się wystrzegać wyróżniania jednego przedmiotu kosztem drugiego. Minerał, jako twór z natury rzeczy pierwotniejszy, ma stanowić punkt wyjścia dla zjawisk chemicznych, które się na nim zjawiają i ich badania. Zaleca się tedy zaczynać naukę od kilku ważnych minerałów, będących pierwiastkami, (n. p. od siarki, węgla, kilku metali). Ich wzajemny stosunek i zachowanie się na powietrzu atmosferycznem nastręcza już cały szereg ważnych i zasadniczych spostrzeżeń. Następnie należy zwolna przejść do minerałów chemicznie złożonych, z nich zaś znowu zacząć od najpospolitszych i ze względu na skład swój nastręczających mniej trudności, jak n. p. od wody, soli kamiennej, kalcytu i t. d. Jest rzeczą pożądaną, by tej nauki przygotowawczej udzielał nauczyciel historyi naturalnej. W klasie VII. należy już około połowy kwietnia zakończyć naukę fizyki i rozpocząć chemię, aby chemia z powodu czynności przy końcu roku nie doznała w żadnym wypadku uszczerbku.

Do ożywienia nauki przyczyniają się bardzo uwagi historyczne, pozwalające uczniowi wejrzeć w proces rozwoju wiedzy naszej. Rzecz prosta, że nie powinny one przyczyniać się do pomnożenia materyału pamięciowego.

Przez powtarzanie w klasie ósmej należy dążyć według możności do dokładnej znajomości zasadniczych zjawisk i praw zasadniczych i — w ramach przepisanego materyału — do wniknięcia w ich najważniejsze stosunki wzajemne, dalej do zrozumienia zjawisk otaczającej przyrody, a zwłaszcza zjawisk życia codziennego, które wchodzą w zakres fizyki, tudzież do zrozumienia najważniejszych technicznych urządzeń (z wykluczeniem szczegółów konstrukcyjnych), wreszcie do pewnej wprawy w rozwiązywaniu zagadnień z zakresu nauki fizyki bez szczególnych trudności matematycznych.

W to powtarzanie należy uczniów wdrażać z pewnym planem i już z góry zwrócić ich uwagę na te momenty, na które winni kłaść osobliwy nacisk.

Powtarzanie w szkole ma polegać głównie na ćwiczeniach, wspólnej pracy nauczyciela i uczniów. A jakkolwiek przy tem unikać należy właściwego, marnującego czas odpytywania, to jednak winno się śledzić postępy uczniów i uwzględniać je odpowiednio przy klasyfikacyi przy końcu roku szkolnego. (Rozp. Min. W. i O. z 29. lutego 1908 L. 10.053, Dz. rozp. Nr. 20). Obok tego należy stale opierać się przy wykładzie nowego materyału na wiadomościach z nauki poprzedniej, do czego właśnie w tej klasie obfita nastręcza się sposobność.

Gdzie tylko warunki na to pozwalają, winno się podawać uczniom ćwiczenia fizykalne do swobodnego wyboru. Są one nie tylko znakomitym środkiem spotęgowania zajęcia się uczniów przedmiotem, lecz dają nadto dobrą sposobność zaprawiania ich do pracy cierpliwej, starannej i sumiennej. Ścisła obserwacya ułatwi im zrozumienie przyczynowych związków i spotęguje ich radość z pracy nad własnemi doświadczeniami.

Propedeutyka filozoficzna.

Cel: Uzupełnienie empirycznej znajomości świata zewnętrznego przez empiryczne poznanie życia duchowego; systematyczna znajomość najogólniejszych form myślenia jako zakończenie nauki dotychczasowej i przygotowanie do przyszłej nauki uniwersyteckiej.

Klasa VII., 1 godzina tygodniowo.

Wstępne pouczenie o swoistym charakterze zjawisk psychicznych. Ogólne zasady logiki oraz metodologii.

Klasa VIII., 2 godziny tygodniowo.
Psychologia empiryczna.

Rysunki odręczne.[1])

Według planu nauki, obowiązującego równocześnie w szkołach realnych, z zachowaniem zakresu i rozkładu materyału na poszczególne klasy, atoli z koniecznem ograniczeniem poszczególnych działów ze względu na mniejszą ilość godzin.

Kaligrafia.[1])

Pismo niemieckie i łacińskie.

Gimnastyka.[1])

Plan nauki wyjdzie osobno.

[1]) Obecnie nie we wszystkich gimnazyach obowiązkowo.

Rozkład godzin

według nowego planu dla gimnazyów galicyjskich.

	Przedmiot	Klasa I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Razem
1	Nauka religii	2	2	2	2	2	2	2	2	16
2	Język wykładowy	3	4	3	3	3	3	3	4	26
3	Język łaciński	6	6	6	6	6	6	5	5	46
4	Język grecki	.	.	5	4	5	5	4	5	28
5	Język niemiecki	5	4	4	4	4	4	4	4	33
6	Historya	2	2	2	2	3	3	4	3	21
7	Geografia	2	2	2	2	1	1	.	.	10
8	Matematyka	3	3	3	3	3	3	3	2	23
9	Nauki przyrodnicze	2	2	.	.	3	2	.	.	9
10	Fizyka i chemia	.	.	2	3	.	.	4	3	12
11	Propedeutyka filozoficzna . .	.	.	.	.	.	.	1	2	3
12	Rysunki	2	2	2	2	.	.	.	.	8
13	Kaligrafia	1	.	.	.	.	.	.	.	1
14	Gimnastyka i zabawy . . .	2	2	2	2	2	2	2	2	16
15	Drugi język krajowy (jako wzgl. obow.)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(1)	(2)	(2)	(15)
	Razem . . .	30	29	33	33	32	31	32	32	252

Uwaga: Języków nowożytnych i krajowych udziela się na podstawie osobnych rozporządzeń. Stosownie do stosunków lokalnych może być ta nauka obowiązkowa, względnie obowiązkowa lub nadobowiązkowa.

Przedmioty nadobowiązkowe: rysunki odręczne w czterech klasach wyższych, śpiew, stenografia, w pewnych zakładach także geometrya wykreślna.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. Nr. 25.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 26. sierpnia 1909.

L. 37.271.

Rozporządzenie

c. k. Rady szkolnej krajowej, wprowadzające nowy plan nauki w galicyjskich szkołach realnych.

Na podstawie przyzwolenia udzielonego od J. E. Pana Ministra Wyznań i Oświaty reskryptem z 6. lipca 1909 L. 24.339, c. k. Rada szkolna krajowa wprowadza nowy plan nauki i rozkład godzin dla szkół realnych w Galicyi, który wejdzie w życie z początkiem roku szkolnego 1909/1910.

W nauce języka francuskiego, rysunków odręcznych i kaligrafii nowy plan nie wprowadza żadnej zmiany w porównaniu z planem dotychczasowym z r. 1900.

W nauce religii obowiązywać będzie nadal plan naukowy, wprowadzony do klas I. do IV. reskryptem ministeryalnym z 16. stycznia 1906 L. 47.887 ex 1905, udzielonym Dyrekcyi reskryptem tutejszym z 9. lutego 1906 L. 3638. W klasach V.—VII. obowiązuje nadal plan nauki z r. 1900.

Plan nauki języka polskiego w klasach V. i VI. doznał tej zmiany, że przedmiotem nauki w klasie V. będzie literatura w. XVI. i XVII., a na klasę VI. przypadnie czytanie celniejszych dzieł od początku wieku XVIII. do roku 1822 łącznie z dziełami Mickiewicza.

Liczbę godzin nauki języka niemieckiego w klasach VI. i VII. zniżono o jedną godzinę; należy zatem w tych obydwu klasach prze-

strzegać jak największej ekonomii czasu, aby materyał przepisany mógł być wyczerpany. Przegląd literatury w klasie VI. przed pojawieniem się dzieł Lessinga i Herdera, tudzież rozwój jej po śmierci Goethego (w klasie VII.) wypadnie traktować nieco pobieżniej w szkole i dawać młodzieży odpowiednie wskazówki, aby wiadomości nabyte uzupełniała przez lekturę prywatną.

Przy nauce historyi naturalnej w klasie I. i II. należy w myśl normalnego planu ministeryalnego dla szkół realnych, wydanego reskryptem z 8. kwietnia 1909 L. 14.741 (Normallehrplan der Realschulen, Wien 1909) pierwsze sześć miesięcy roku szkolnego poświęcać zoologii a pozostałe cztery miesiące botanice, polegając głównie na metedzie poglądowej. W klasach VI. i VII. należy w myśl tego planu normalnego pomijać wszelkie szczegóły drugorzędne, aby materyał przepisany mógł być należycie wyczerpany.

Powyższe uwagi odnoszą się także do nauki chemii mineralnej w klasie V.

Nowy plan wprowadza w nauce geografii, historyi, matematyki, fizyki i geometryi wykreślnej z rysunkami geometrycznymi pewne zmiany bądź co do materyału naukowego, bądź co do rozkładu godzin, które tylko stopniowo mogą wchodzić w życie. Z tego powodu c. k. Rada szkolna krajowa postanawia co następuje:

Nauka geografii będzie od roku szkolnego 1909/1910 wprowadzona w klasie V. a od roku szkolnego 1910/11 także w klasie VI., w każdej z tych klas po jednej godzinie tygodniowo. Materyał naukowy dla każdej klasy jest podany w planie normalnym dla szkół realnych, wydanym przez c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty reskryptem z 8. kwietnia 1909 L. 14.741.

W nauce historyi należy w roku szkolnym 1909/1910 wprowadzić nowy plan do klasy II., a w pierwszem półroczu klasy III. powtórzyć i pogłębić opowiadania z dziejów monarchii austryacko-węgierskiej od pokoju westfalskiego aż do doby obecnej z uwzględnieniem dziejów powszechnych. Począwszy od roku szkolnego 1909/1910 przypadną na drugie półrocze klasy III. 'podania o bogach i bohaterach z historyi Greków i Rzymian, które dotychczas były przedmiotem nauki w obu półroczach tej klasy.

W matematyce należy od roku szkolnego 1909/1910 udzielać nauki w klasie IV. w czterech, a w klasie VII. w pięciu godzinach tygodniowo. W roku szkolnym 1909/1910 należy w klasie V. przerobić całą planimetryę w myśl nowego planu normalnego, a stereometryę

z takiemi skróceniami, które dadzą się zastosować ze względu na naukę tego przedmiotu w dotychczasowej klasie IV. Materyał naukowy stereometryi, przepisany w nowym planie normalnym dla klas I. do III., należy w roku szkolnym 1909/1910 przerobić w klasie IV. na lekcyach rysunków geometrycznych, a w tym celu należy przy nauce o rzutach przerobić rzuty boczne i ukośne brył, tudzież ich przekroje płaszczyznami rzucającemi tylko w miarę wolnego czasu, a konstrukcye cieniów opuścić. W nauce matematyki należy przy każdej sposobności używać sposobów wykreślnego przedstawiania funkcyi, a w klasie VII. wdrażać uczniów w pierwsze pojęcia i metody rachunku różniczkowego i całkowego, jak tego nowy plan normalny wymaga.

W nauce fizyki należy w roku szkolnym 1909/1910 wprowadzić nowy rozkład materyału tylko w klasie III. W roku szkolnym 1910/11 wejdzie ten nowy rozkład w życie w klasach IV. i VI., a w roku szkolnym 1911/12 w klasie VII. Nową liczbę czterech godzin nauki fizyki tygodniowo w klasie VI. należy już wprowadzić w roku szkolnym 1909/10.

W nauce geometryi wykreślnej należy w roku szkolnym 1909/1910 przerobić w klasie V. także rzuty ukośne wielościanów, pozostawiając według potrzeby niektóre partye do przerobienia w klasie VI. W r. szkolnym 1910/11 należy w klasie IV. uczyć według nowego planu normalnego, a w klasie V. przerobić dodatkowo rysowanie rzutów ukośnych, jeżeli ich poprzednio nie rysowano w klasie IV. W klasie VI. należy przerobić nowy materyał naukowy z dodaniem pozostałego ewentualnie materyału z klasy V. Od roku szkolnego 1911/12 wejdzie nowy plan w życie we wszystkich klasach, a w klasach VI. i VII. z temi uzupełnieniami, które w danym razie okażą się potrzebne.

Dla gimnastyki wyda c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty nowy plan nauki.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 20. lipca 1909.

C. k. Namiestnik
Bobrzyński w. r.

Plan naukowy

galicyjskich szkół realnych, wprowadzony za zezwoleniem c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 6. lipca 1909 L. 24.339.

Nauka religii.

Cel nauki w 4 klasach niższych.

Poznanie najważniejszych prawd wiary i moralności kościoła katolickiego, treści ksiąg historycznych Starego i Nowego Zakonu, tudzież ważniejszych obrzędów kościelnych.

Cel nauki w 3 klasach wyższych.

Nauka katolickiej wiary i moralności; główne ich źródła, najważniejsze zdarzenia, odnoszące się do rozwoju Kościoła tak wewnętrznego jak zewnętrznego.

Plan nauki.

Klasa I., 2 godziny tygodniowo.

Katechizm z odpowiedniemi objaśnieniami liturgicznemi

Klasa II., 2 godziny tygodniowo.

Jak w klasie I.

Klasa III., 2 godziny tygodniowo.

Półrocze I. Liturgika. Półrocze II. Dzieje Starego Zakonu.

Klasa IV., 2 godziny tygodniowo.

Dzieje Nowego Zakonu.

Klasa V., 2 godziny tygodniowo.

Półrocze I. Historyczny przegląd głównych źródeł katolickiej nauki wiary i moralności.

Półrocze II. Dogmatyka katolicka.

Klasa VI., 2 godziny tygodniowo.

Etyka katolicka.

Klasa VII., 2 godziny tygodniowo.

Przegląd historyi kościelnej,

Język polski.

Cel nauki w 4 klasach niższych.

Należyte czytanie i mówienie, gramatyczna pewność i poprawność w piśmie; gruntowna znajomość fleksyi i składni; wyrabianie dobrego smaku przez czytanie, uczenie się na pamięć i należyte wygłaszanie celniejszych utworów wierszem i prozą. Poznanie wybitniejszych gatunków poezyi i prozy.

Cel nauki w 3 klasach wyższych.

Biegłość i stylistyczna poprawność w ustnem i piśmiennem władaniu językiem. Poznanie celniejszych utworów literatury polskiej, jakoteż najważniejszych szczegółów z życia znakomitych pisarzy polskich. Czytanie celniejszych i charakterystycznych ustępów z dzieł starożytnych autorów klasycznych w przekładach wzorowych.

Plan nauki.

Klasa I., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów.

Deklamacya: Należyte wygłaszanie z pamięci wzorowych utworów poetycznych, niekiedy ustępów prozaicznych.

Gramatyka: Elementarna nauka o zdaniu pojedyńczem i o składni zgody; najważniejsze zdania poboczne; poznanie ważniejszych znaków pisarskich. Deklinacya imion.

Wypracowania piśmienne: cztery na miesiąc, a mianowicie, w pierwszem półroczu wyłącznie dyktaty, ułożone systematycznie, a obejmujące ważniejsze zasady i prawidła pisowni; w drugiem półroczu naprzemian dwa dyktaty i wypracowania stylistyczne, szkolne i domowe.

Klasa II., 4 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów jak w klasie I.

Deklamacya jak w klasie I.

Gramatyka: Elementarna nauka o zdaniu złożonem. Powtórzenie deklinacyi imion, odmiana słów. Nauka pisowni i interpunkcyi uzupełniona i rozszerzona. Ćwiczenia ortograficzne jak w klasie I.

Wypracowania piśmienne: trzy na miesiąc, na przemian dyktat, zadanie szkolne i domowe.

Klaasa III,. 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów.

Czytanie, objaśnianie i zdawanie sprawy, jak w klasie I. i II. Krótkie wiadomości o życiu i pismach celniejszych pisarzy, z których dzieł wyjątki właśnie się czyta.

Deklamacya jak w klasie I.

Gramatyka: Przysłówki, spójniki, przyimki. Składnia rządu. Prawidła pisowni.

Wypracowania piśmienne: dwa na miesiąc, naprzemian szkolne i domowe.

Klasa IV., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów jak w klasie III. Uwzględnienie listów i innych zwyklejszych pism praktycznych. Najważniejsze wiadomości o głównych rodzajach poezyi i prozy w związku z lekturą.

Deklamacya jak w klasie I.

Gramatyka: Składnia w obrębie czasownika. Systematyczna nauka o zdaniach złożonych i okresach. Powtórzenie całego materyału gramatycznego w ogólniejszych zarysach.

Ćwiczenia piśmienne jak w klasie III.

Klasa V., 4 godziny tygodniowo.

Czytanie celniejszych dzieł literatury polskiej wieku XVI. i XVII. w związku z lekturą w przekładach celniejszych a charakterystycznych ustępów z dzieł tych autorów klasycznych (greckich i rzymskich), którzy byli wzorami dla autorów polskich.

Obowiązkowa lektura domowa.

Deklamacya jak w klasie I.

Wypracowania stylistyczne: siedm na półrocze, naprzemian szkolne i domowe.

Klasa VI., 3 godziny tygodniowo.

Lektura celniejszych dzieł literatury polskiej od początku XVIII. wieku do r. 1822 w związku z lekturą celniejszych a charakterystycznych ustępów z autorów klasycznych (greckich i rzymskich) we wzorowym przekładzie. Mickiewicz. Ćwiczenia w wykładzie ustnym. Obowiązkowa lektura domowa.

Deklamacya jak w klasie I.

Wypracowania stylistyczne jak w klasie V.

Klasa VII., 4 godziny tygodniowo.

Czytanie celniejszych dzieł literatury polskiej wieku XIX. i XX. w całości lub w dłuższych wyjątkach. Czytanie celniejszych a charakterystycznych ustępów z autorów klasycznych (greckich i rzymskich) we wzorowym przekładzie. Ćwiczenia w wykładzie ustnym.

Obowiązkowa lektura domowa.

Deklamacya jak w klasie I.

Ćwiczenia stylistyczne jak w klasie VI.

Język ruski.

(Względnie obowiązkowy).

Cel nauki: Pewność w czytaniu i pisaniu. Biegłość w wyrażaniu myśli w słowie i piśmie.

Czas trwania nauki: Nauka trwa przez trzy lata, zaczyna się w klasie IV., a kończy w klasie VI.

Podział: Materyał naukowy dzieli się na dwa stopnie, niższy i wyższy. Każdy stopień obejmuje trzy półrocza.

Plan nauki.

a) Stopień niższy.

(2 godziny tygodniowo).

Nauka czytania i pisania. Nauka ta odbywa się w pierwszych dwu miesiącach według wskazówek nauczyciela; w pierwszych dwu miesiącach prowadzi ją nauczyciel bez użycia książki, później na podstawie ruskiej czytanki dla szkół wydziałowych. Nauka ta ma przedewszystkiem za cel wprawić uczniów do biegłego czytania i pisania, do poprawnego wymawiania i akcentowania.

Deklamacya: Wyuczanie się na pamięć i wygłaszanie piękniejszych ustępów poetycznych i prozaicznych, poprzednio w szkole objaśnionych.

Gramatyka: Fleksya oparta na porównywaniu z fleksyą polską. W trzeciem półroczu przegląd fleksyi imienia i słowa, nadto objaśnienie na przykładach najważniejszych zjawisk składni, odstępujących od składni polskiej.

Wypracowania piśmienne: W początkach ćwiczenia w pisaniu, odpisywanie z czytanki; później dyktaty, pisanie ustępów, których się uczniowie wyuczyli na pamięć, odpowiedzi na pytania, łatwe reprodukcye. W początkach nauki ćwiczenia w pisaniu odbywają się podczas każdej lekcyi, później tylko raz w tygodniu.

b) Stopień wyższy.

(2 godziny tygodniowo).

Czytanie wybranych ustępów z wypisów dla seminaryów nauczycielskich z objaśnieniami historyczno-literackiemi.

Deklamacya celniejszych utworów poetycznych.

Wypracowania piśmienne: Reprodukcye, opisy i obrazy, pod koniec nauki małe rozprawy, dwa razy na miesiąc.

Język niemiecki.

Cel nauki w klasach niższych.

Wprawa w wyrażaniu myśli w słowie i piśmie w zakresie pojęć najbliższych. Znajomość odmian i składni.

Cel nauki w całej szkole realnej.

Poprawność w wyrażaniu myśli w słowie i piśmie obok większej biegłości w zakresie właściwego przedmiotu nauki. Znajomość najbardziej kształcących utworów piśmiennictwa w XVIII. i XIX. wieku na podstawie lektury.

Plan nauki.

Klasa I., 6 godzin tygodniowo.

Czytanie; uczenie się na pamięć słów, zwrotów i całych ustępów; zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na podstawie stosownych pytań: retrowersya; rozmówki.

Znajomość odmian regularnych i zasad składni: ćwiczenia ortograficzne.

Co tydzień zadanie szkolne. Tematy: dyktaty, ćwiczenia ortograficzne, zastosowane do potrzeby praktycznej, pisanie z pamięci ustępów memorowanych, retrowersye.

Klasa II., 6 godzin tygodniowo.

Zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na podstawie stosownych pytań; retrowersya; dłuższe rozmówki; uczenie się na pamięć słów, zwrotów i całych ustępów.

Powtórzenie odmiany regularnej; poznanie najważniejszych wyjątków.

Co tydzień wypracowanie piśmienne (z tych co miesiąc jedno domowe.) Tematy jak w klasie I.

Klasa III., 5 godzin tygodniowo.

Swobodniejsza reprodukcya czytanych ustępów prozaicznych i poetycznych; uwzględnianie wyrażeń i zwrotów podobną myśl wyrażających (synonimów); uczenie się na pamięć.

Systematyczna gramatyka w zakresie nauki o formach i składni rządu.

Miesięcznie trzy zadania (2 szkolne, 1 domowe). Tematy: retrowersye, reprodukcye ustępów w szkole czytanych, streszczenia.

Klasa IV., 4 godziny tygodniowo.

Reprodukcya, jak w klasie III.; uczenie się na pamięć.

Systematyczna gramatyka w zakresie nauki o zdaniu i uzupełnienie składni rządu.

Miesięcznie trzy zadania (2 szkolne, 1 domowe). Tematy: retrowersye, reprodukcye, opowiadania, opisy, listy.

Klasa V., 4 godziny tygodniowo.

Gramatyka: Uzupełnianie i pogłębianie wiadomości gramatycznych przeważnie przy sposobności poprawiania wypracowań piśmiennych.

Lektura: Przewagę ma proza opowiadająca i naukowa, która poczyna zwolna obejmować także materyał innych przedmiotów nauki i dostarczać może podstawy do zajmującej konwersacyi. Lektura poetyczna obejmuje łatwiejsze utwory epickie

(balady) i nietrudne liryczne. Lektura domowa obejmuje podania bohaterskie, opowiadania krótsze, opisy podróży, łatwiejsze komedye.

Ćwiczenia w ustnem wyrażaniu myśli na podstawie lektury w każdej godzinie, nadto ćwiczenia na podstawie poglądu (obrazy. przyroda) i zdarzeń z życia codziennego według uporządkowanego planu.

Poetyka i stylistyka przy sposobności lektury i na podstawie wiadomości pozyskanych w nauce języka ojczystego.

Wypracowania piśmienne: Co trzy tygodnie jedno, na przemian domowe i szkolne: reprodukcye czytanych utworów. opowiadania i opisy na podstawie własnych spostrzeżeń; tłumaczenie z języka ojczystego jako ćwiczenie w pokonywaniu trudności syntaktycznych.

Klasa VI., 3 godziny tygodniowo.

Gramatyka, jak w klasie V.

Lektura. Proza ustępuje zwolna miejsca poezyi; poetyczna lektura obejmuje łatwiejsze utwory liryczne i epickie poetów XVIII. i XIX. w.; łatwiejsze dramaty Lessinga, Goethego, Schillera, Grillparzera. Memorowanie. Obowiązkowa lektura domowa z tego samego zakresu, jaki obejmuje lektura szkolna.

Ćwiczenia w ustnem wyrażaniu myśli, jak w klasie V.

Poetyka i stylistyka, jak w klasie V.

Podawanie wiadomości literackich w związku z lekturą, opowiadania z życia najwybitniejszych autorów.

Wypracowania piśmienne co miesiąc jedno, na przemian domowe i szkolne; tematy jak w klasie V., nadto tematy z historyi powszechnej, streszczanie scen dramatycznych i całych aktów, charakterystyki osób.

Klasa VII., 3 godziny tygodniowo.

Lektura, jak w klasie V. Utwory trudniejsze Goethego, Schillera, Grillparzera, dramaty Szekspira w przekładzie niemieckim. Lektura obowiązkowa domowa.

Ćwiczenia w ustnem wyrażaniu myśli, jak w klasie V., nadto wolne wykłady.

Wypracowania piśmienne, poetyka, stylistyka i wiadomości literackie, jak w klasie VI.

Język francuski.

Cel nauki.

Pewna wprawa w wyrażaniu myśli w mowie i piśmie w zakresie zwykłych stosunków towarzyskich; uzdolnienie do samoistnego czytania dzieł francuskich; poznanie niektórych celniejszych dzieł literatury francuskiej.

Plan nauki.

Klasa III., 4 godziny tygodniowo.

Nauka czytania: memorowanie słówek, zwrotów i zdań; retrowersya i rozmówki.

Najważniejsze prawidła odmian regularnych (rodzajnika, rzeczownika, przymiotnika, zaimka). Słowa posiłkowe; główne zasady konjugacyi regularnej; tworzenie najważniejszych czasów złożonych.

W I. półroczu co tydzień krótki dyktat w ścisłym związku z wziętymi ustępami. W II. półroczu co 4 tygodnie dwa dyktaty i jedno wypracowanie szkolne. Tematy do dyktatów jak w I. półroczu; do zadań szkolnych: pisanie z pamięci memorowanych ustępów, retrowersye.

Klasa IV., 3 godziny tygodniowo.

Zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na podstawie stosownych pytań; retrowersye; dłuższe rozmówki; memorowanie słówek. zwrotów i całych ustępów.

Powtórzenie i uzupełnienie odmian regularnych (przymiotnika, liczebnika, zaimka); nauka o przysłówku i przyimku; najzwyklejsze czasowniki nieregularne.

Co 4 tygodnie jeden dyktat, jedne zadanie szkolne i jedno domowe. Tematy do wypracowań jak w klasie III., przy cokolwiek zwiększonych wymaganiach.

Klasa V., 3 godziny tygodniowo.

Zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na stosowne pytania; dłuższe rozmówki; próby samodzielnej reprodukcyi czytanych ustępów; memorowanie zwrotów, zdań i całych ustępów. Uzupełnienie nauki o odmianach. Czasowniki nieregularne, niezupełne i nieosobowe; spójniki. Składnia rządu; składnia w obrębie czasownika (tryby i czasy).

Co 4 tygodnie jedno zadanie szkolne i jedno domowe. Tematy jak w klasach poprzednich; krótkie swobodne opowiadania; przekłady z języka wykładowego na język francuski.

Klasa VI., 3 godziny tygodniowo.

Dokończenie nauki gramatycznej; zwroty imiesłowowe, zdania przysłówkowe. Czytanie większych ustępów z prozy powieściowej i opisowej; wzory poezyi epickiej i lirycznej; krótkie szkice biograficzne tych autorów, z których dzieł wyjątki właśnie się czyta; ćwiczenia ustne. Nauki udziela się w języku francuskim.

Co 4 tygodnie jedno zadanie szkolne i jedno domowe. Tematy: swobodna reprodukcya przerabianych w szkole ustępów powieściowych; streszczanie ustępów większych; przerabianie poematów opisowych na prozę; listy; przekłady na język francuski w ścisłem zastosowaniu do pewnych prawideł składni, z zachowaniem zasady stopniowania, aż do przekładu dzieł oryginalnych.

Klasa VII., 3 godziny tygodniowo.

Powtarzanie przy sposobności najważniejszych prawideł gramatycznych. Lektura dłuższych ustępów poetycznych (dramatów) i prozaicznych. Zarysy biograficzne tych autorów, z których dzieł wyjątki właśnie się czyta. Uwzględnianie rozpraw z dziedziny nauk przyrodniczych i technicznych. Nauki udziela się w języku francuskim.

Wypracowania piśmienne jak w klasie VI.

G e o g r a f i a.

Stopień niższy.

Cel nauki: Na poglądzie polegające zasadnicze wiadomości o kształcie i wielkości ziemi, tudzież o ruchach pozornych słońca, w celu wyjaśnienia zmian w oświetleniu i ogrzaniu. Zrozumienie mapy. Ogólna znajomość powierzchni ziemi co do jej właściwości przyrodzonych, zaludnienia i państw ze szczególnem uwzględnieniem monarchii austryacko-węgierskiej.

Klasa I., 2 godziny tygodniowo.

Zasadnicze pojęcia geograficzne traktowane w sposób poglądowy zrazu na podstawie stosunków miejscowych, a następnie w stałym związku z bieżącym materyałem nauki. Położenie słońca w stosunku do budynku szkolnego i mieszkalnego w rozmaitych porach dnia i roku (przy końcu roku szkolnego ujęcie poszczególnych spostrzeżeń w obraz uzmysławiający śrubową drogę słońca). Następnie oryentowanie się w rzeczywistej okolicy i na karcie. Pierwsze zaznajomienie się z siatką globusa. Opisanie i wyjaśnienie sprawy oświetlenia i ogrzania kraju ojczystego w ciągu jednego roku, o ile te zjawiska bezpośrednio zależą od długości dnia i wysokości słońca. Główne formy lądu i wód, ich rozdział na ziemi i sposób przedstawienia. Położenie najważniejszych państw i miast z ciągłem ćwiczeniem i zaprawianiem w czytaniu mapy.

Próby rysowania najprostszych przedmiotów geograficznych.

Klasa II., 2 godziny tygodniowo.

Przeniesienie obrazu śrubowej drogi słońca uzyskanego na horyzoncie ojczystym na horyzonty w innych szerokościach (przyczem należy zaczynać od stosownego opisu krajobrazu); stąd kulistość i wielkość ziemi Pogłębienie nauki o globusie.

Azya i Afryka: ich położenie i granice, oro- i hydrografia, topografia i klimat. W zależności od gleby i klimatu: roślinność, płody kraju i zatrudnienie ludów omawiać i wytłumaczyć należy tylko na kilku przykładach, przystępnych i zupełnie zrozumiałych.

Europa: Pogląd na jej granice, rzeźbę gleby i wody. Kraje Europy południowej i Wielka Brytania według zasad wskazanych przy Azyi i Afryce.

Rysowanie prostych szkiców map (tylko dla ćwiczenia).

Klasa III., 2 godziny tygodniowo.

Kraje Europy nieomówione w klasie II. (z wyłączeniem monarchii austryacko-węgierskiej), Ameryka i Australia według tych samych zasad, co w klasie II., mianowicie także co do wyjaśnienia stosunków klimatycznych. Powtórzenie i uzupełnienie wiadomości z geografii astronomicznej ze względu na działy nauki fizyki przeznaczone dla tej klasy.

Szkicowanie map, jak w klasie II.

Klasa IV., 2 godziny tygodniowo.

Geografia austryacko-węgierskiej monarchii pod względem fizycznym i politycznym bez osobnego traktowania statystyki, jednak z dokładniejszem uwzględnieniem płodów poszczególnych krajów, oraz zatrudnienia, handlu i kultury każdego narodu.

Szkicowanie map, jak w klasie II.

Stopień wyższy.

Cel nauki: Gruntowna znajomość geografii Europy, nabyta przez powtórzenie, uzupełnienie i pogłębienie geograficznych wiadomości z klas niższych, z silniejszem uwydatnieniem przyczynowego związku zjawisk geograficznych. Dokładna znajomość stosunków geograficznych monarchii austryacko-węgierskiej, w szczególności jej naturalnych obszarów gospodarczych i czynników ich rozwoju. Kraje innych części świata tylko w ogólnych zarysach.

Klasa V., 1 godzina tygodniowo.

Europa: Ogólny przegląd. Powtórzenie, uzupełnienie i pogłębienie geografii Europy południowej, Francyi, Belgii, Holandyi i Anglii z silniejszem uwydatnieniem przyczynowego związku wzajemnego zjawisk geograficznych (plastyka powierzchni i jej powstanie, bieg słońca i klimat; klimat, świat roślinny i zwierzęcy, rozwój kultury poszczególnych krajów i jego zależność od czynników geograficznych, formy gospodarcze i ich przyczyny, wymiana płodów i drogi komunikacyjne). Rzut oka na Australię i Amerykę.

Klasa VI., 1 godzina tygodniowo.

Europa północna, wschodnia i środkowa (z wyłączeniem Austro-Węgier) według tych samych zasad. Rzut oka na Afrykę i Azyę.

Klasa VII., 4 godziny tygodniowo (razem dla geografii, historyi i nauki o ustroju politycznym i społecznym).

a) Geografia monarchii austryacko-węgierskiej, z szczególnem uwzględnieniem powierzchni, stosunków geologicznych, oro- i hydrograficznych, (o ile od nich zależy budowa, krajobraz, klimat zaludnienie), tudzież klimatologii, geografii politycznej i gospodarczej, (produkcyi, handlu i komunikacyi). Stanowisko w handlu światowym.

b) Historya, zob. plan nauki historyi.

c) Nauka o ustroju politycznym i społecznym, zob. plan nauki historyi.

Uwagi.

Wobec wyznaczenia osobnych godzin dla nauki geografii także w klasach wyższych można materyał nauki na stopniu niższym uprościć, przystosować lepiej do umysłowego rozwoju uczniów i ograniczyć do takiego wymiaru, który umożliwia dokładne jego przerobienie w szkole i daje rękojmię trwałego wpojenia wiadomości o zasadniczych i najciekawszych zjawiskach geograficznych.

Dążeniu do uproszczenia nauki uczyni się zadość przez ograniczenie geografii astronomicznej tylko do takich zjawisk, które uczeń sam spostrzedz może (prawie wyłącznie pozorny ruch słońca), a które rzeczywiście są niezbędnie potrzebne do zrozumienia oznaczenia miejscowości, geograficznego położenia i zawisłych od niego stosunków klimatycznych. Podobnie też pominie się wstępne objaśnienia terminologii, obciążające tylko pamięć uczniów; objaśni się zaś zasadnicze pojęcia geograficzne zrazu tylko na najbliższem otoczeniu, a następnie omawiać się je będzie — i to stale — w związku z bieżącym materyałem nauki.

Również należy według możności unikać wbijania w pamięć cyfr i nazw, jako też drobiazgowego dzielenia gór i sieci wodnych, wyczerpującego traktowania szczegółów topograficznych, podawania wysokości i t. p.

Przez takie uproszczenie umożliwi się położenie większego nacisku na rozmiary względne, na pomiary na mapie i graficzne przedstawienie na tablicy, co prowadzi do uzyskania jasnego wyobrażenia o rozmiarach rzeczywistych, oraz nastręczy sposobność szerszego uwzględnienia stosunków gospodarczych przy nauce geografii politycznej.

Przy wykładzie wystąpi wogóle na stopniu niższym na plan pierwszy moment chorograficzny, przyczem nauczyciel będzie się posługiwał metodą dyalogowo-heurystyczną i użyje wszystkich środków, którymi rozporządza, w celu uzmysłowienia nauki o zjawiskach geograficznych.

Podczas gdy na stopniu niższym przedmiotem nauki są głównie zjawiska proste i zasadnicze, to na stopniu wyższym uwydatni się silniej przyczynowy związek zjawisk geograficznych. Przez to pogłębi się opis według możności przez wyjaśnienie, a zbadanie przyczyny procesu powstawania stworzy punkt wyjścia dla zrozumienia zjawiska. Nabyte już wiadomości z nauk przyrodniczych doprowadzą tu ucznia do zrozumienia postaci, w którą wiąże się ląd, powietrze i woda w całokształcie budowy dzisiejszej powierzchni ziemi, jako też pozwolą mu zrozumieć wzajemne oddziaływanie tych części składowych kuli ziemskiej.

Na tym stopniu posiada nadto uczeń dostateczną dojrzałość umysłową, aby go można doprowadzić do głębszego zrozumienia stosunków politycznych i do wniknięcia w wzajemną zależność między stosunkami fizycznymi pewnego kraju a rozwojem kulturalnym jego mieszkańców, zwłaszcza pod względem gospodarczo-geograficznym.

Ponieważ jednak nauka na stopniu wyższym rozporządza tylko czasem szczupłym, wynika z tego konieczność starannego doboru materyału. Podobnie jak na stopniu niższym, należy pomijać takie rozdziały nauki, których wpojenie prowadzi do wiedzy czysto powierzchownej, pamięciowej, a uczniów łatwo obciąża.

Europa będzie, rzecz prosta, przedmiotem nauki wyczerpującej; natomiast o innych częściach świata mówić się będzie przy sposobności omawiania kolonii państw europejskich i ich stosunków handlowych i to mniej lub więcej dokładnie, zależnie od ich znaczenia gospodarczego.

Przy wykładzie geografii fizycznej należy korzystać z wyników nauki geologii, fizyki i innych nauk przyrodniczych tylko o tyle, o ile je może pojąć uczeń na podstawie poprzedniej nauki przyrody i o ile są zarazem niezbędne dla zrozumienia zjawisk geograficznych.

Geografia astronomiczna nie wymaga na stopniu wyższym osobnego traktowania na lekcyach geografii, gdyż wszystkie wiadomości z tego zakresu podała już nauka fizyki i matematyki. Z tego samego powodu przy omawianiu budowy geologicznej monarchii austryacko-węgierskiej trzeba będzie ograniczyć się do krótkich wzmianek, jakkolwiek zrozumienie tej budowy jest konieczne do zrozumienia stosunków geograficznych: budowę geologiczną bowiem omawia się szczegółowo przy nauce przyrody, wskazując ciągle podczas teoretycznego traktowania geologii dynamicznej, tektonicznej i stratigraficznej na stosunki geologiczne naszej monarchii i korzystając z typowych przykładów tutejszych celem uzmysłowienia wykładu teoretycznego.

Nie należy spuszczać z oka względów praktycznych, które mają doniosłe znaczenie przy nauce geografii. Owszem winni uczniowie posiąść takie wiadomości z geografii, aby

w przyszłości odpowiedzieć mogli wymaganiom życia, jako obywatele i członkowie państwa. Praktycznej potrzebie odpowiada także rozumne odczytywanie kart geograficznych. W tym kierunku należy uczniów doprowadzić do szybkiego i pewnego odczytywania nawet specyalnych kart austryackich, jako też do trafnego oryentowania się w terenie.

Przy nauczaniu i pytaniu używać należy z reguły mapy opisanej.

Na stopniu niższym należy z geografii i historyi dawać cenzury oddzielne.

Historya.

Klasa I., 2 godziny tygodniowo.

Najważniejsze podania, osoby i zdarzenia z dziejów kraju rodzinnego.

Klasa II., 2 godziny tygodniowo.

Najważniejsze osoby i zdarzenia z dziejów monarchii austryacko-węgierskiej aż do pokoju westfalskiego z uwzględnieniem dziejów powszechnych.

Klasa III., 2 godziny tygodniowo.

Półrocze I.: Dzieje nowożytne monarchii austryacko-węgierskiej od pokoju westfalskiego aż do doby obecnej z uwzględnieniem dziejów powszechnych.

Półrocze II.: Podania o bogach i bohaterach z historyi Greków i Rzymian.

Uwaga.

Nauka historyi w klasach I., II. i III. ma być udzielana przez tego samego nauczyciela, co nauka języka polskiego.

Klasa IV., 2 godziny tygodniowo.

Dzieje starożytne, głównie Greków i Rzymian, ze szczególnem uwydatnieniem momentów z historyi kultury i z ciągłem uwzględnianiem geografii.

Klasa V., 3 godziny tygodniowo.

Dzieje średniowieczne i nowożytne aż do pokoju westfalskiego w ten sam sposób, co w klasie IV., ze szczególnem uwzględnieniem monarchii austryacko-węgierskiej.

Klasa VI., 2 godziny tygodniowo.

Dzieje nowożytne od pokoju westfalskiego w ten sam sposób, co w dwu klasach poprzedzających, ze szczególnem uwzględnieniem monarchii austryacko-węgierskiej.

Klasa VII., 4 godziny tygodniowo.

Dwie godziny: Powtórzenie historyi i geografii monarchii austryacko-węgierskiej z dołączeniem poglądu statystycznego produkcyi płodów surowych, przemysłu i handlu, uwzględniając dla porównania stosunki analogiczne w wielkich państwach europejskich.

Nauka o ustroju konstytucyjnym i o administracyi monarchii ze szczególnem uwzględnieniem części monarchii, reprezentowanej w Radzie państwa.

Dwie godziny: Dzieje kraju rodzinnego ze szczególnem uwzględnieniem momentów z dziejów kultury.

Matematyka.

Cel nauki: Dokładna znajomość tak zwanej elementarnej matematyki, tudzież zrozumienie i zastosowanie pojęcia funkcyi.

Klasa I., 3 godziny tygodniowo.

Rachowanie: Cztery główne działania rachunkowe na liczbach całkowitych mianowanych i niemianowanych w zakresie liczb ograniczonym, który stopniowo tylko się rozszerza. Rzymskie znaki liczbowe. Monety, miary i wagi krajowe. Liczby dziesiętne, uważane zrazu według układu pozycyjnego, następnie jako ułamki dziesiętne w połączeniu z ćwiczeniami przygotowawczemi do rachowania ułamkami. (Ułamki pospolite, których mianowniki składają się z niewielu małych czynników pierwszych i które należy traktować na konkretnych przykładach poglądowych bez prawideł „działania na ułamkach“, lecz jako szczególne rodzaje liczb mianowanych).

Geometrya: Początki nauki o prostych formach geometrycznych, mianowicie o sześcianie i kuli na podstawie poglądu. Ćwiczenia w używaniu cyrkla, lineału (przykładnicy), trójkąta (węgielnicy), podziałki, przenośnika. Pomiar i rysowanie przedmiotów z otoczenia. Poznanie własności najprostszych konkretnych utworów przestrzennych (kąt 90°, 60°, trójkąty równoramienne, prostokątne, równoboczne i t. p.), tudzież związków pomiędzy niemi, równoległość i prostopadłość prostych i płaszczyzn na konkretnych formach powierzchni i brył.

Powierzchnia kwadratu, prostokąta, objętość sześcianu, słupa (prostopadłościanu) jako zastosowanie układu metrycznego.

Klasa II., 5 godzin tygodniowo (razem dla rachunków, geometryi i rysunków geometrycznych).

Rachowanie: Miara (podzielnik) i wielokrotność; poznanie czynników pierwszych w stopniowo rozszerzającym się zakresie liczb. Uogólniające prawidła rachowania ułamkami; zamiana ułamków pospolitych na dziesiętne i na odwrót. Wielkości wprost i odwrotnie proporcyonalne w rachunku zapomocą wnioskowania (jako najprostsza sposobność wprowadzenia funkcyi do zakresu myślenia). Ustawiczne ćwiczenia w rachowaniu mianowanemi liczbami dziesiętnemi z powolnem rozszerzaniem zakresu. Najprostsze przykłady z rachunku procentu prostego.

Geometrya: Nauka poglądowa o symetryi utworów bryłowych i płaskich. Poznanie elementów wystarczających do określenia figury płaskiej zapomocą konstrukcyi (zamiast dowodów przystawania). Rozmaite zastosowanie przy pomiarach w sali szkolnej, według możności także w polu. Trójkąty, czworoboki, wieloboki (w szczególności umiarowe); koła. Należące do nich graniastosłupy proste, ostrosłupy, walce i stożki. Kula, stosownie do potrzeb jednocześnie udzielanej nauki

geografii. Zmienność utworów (zmiany ich kształtu i wielkości przy zmianie elementów okreslających).

Rysunki geometryczne: (2 godziny tygodniowo tuż po sobie). Dalszy ciąg ćwiczeń w używaniu przyborów rysunkowych. Zadania konstrukcyjne w związku z nauką geometryi, zastosowane także do rysowania łatwych ornamentów geometrycznych.

Klasa III., 5 godzin tygodniowo (dla arytmetyki, geometryi i rysunków geometrycznych).

Początki arytmetyki ogólnej jako zakończenie dotychczasowej nauki rachowania; wyrażanie prawideł rachowania słowami i literami, najprostsze przekształcenia, ćwiczenia w podstawianiu (częste sprawdzanie rachunku algebraicznego przez podstawianie liczb szczególnych w zagadnieniu i wyniku). Liczby ujemne w zastosowaniu najprostszem i niewyszukanem (podziałka termometryczna i skala wysokości, podziałka do mierzenia stanu wód, oś liczbowa).

Związki między powierzchniami (porównania, najprostsze przemiany, formułki pomiaru), objętość graniastosłupów prostych i odpowiednich walców. Pomiary i porównania na przedmiotach w sali i ogrodzie szkolnym, a także w miarę możności w polu. Twierdzenie Pitagorasa z licznymi przykładami poglądowymi i zastosowaniem na utworach płaskich i najprostszych przestrzennych (n. p. przekątnia sześcianu, wysokość prostych ostrosłupów o podstawie kwadratowej). Ostrosłup (stożek), kula; powierzchnia i objętość tych ciał (przy kuli bez uzasadnienia formuł).

Wielostronne połączenie nauki arytmetyki i geometryi. Graficzne przedstawienie czterech działań rachunkowych na odcinkach: wyrażeń $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, $(a+b)(a-b)$, $(a+b)^3$ i t. d. na prostokątach, sześcianach. Wyciąganie pierwiastka kwadratowego i sześciennego w związku z obliczeniami z planimetryi i stereometryi. Działania skrócone. Ocenianie stopnia dokładności, do którego można dążyć i który można osiągnąć na podstawie rzeczywistego pomiaru elementów określających. Przybliżone oszacowanie wielkości wyniku. Następnie sprawdzenie wyników oszacowania i obliczenia przez pomiar i odważenie obliczonych modeli brył i powierzchni. Dalsze przysposobienie uczniów do pojmowania funkcyi: zmienność długości, powierzchni, objętości (zapomocą bezpośredniej nauki poglądowej i rysunku w podziałce zmniejszonej), figur i utworów przestrzennych, których podobieństwo poznano, zależnie od pierwszej, drugiej i trzeciej potęgi, drugiego i trzeciego pierwiastka elementów określających. Najprostsze równania, o ile nastręcza się do nich sposobność przy obliczeniach z planimetryi i stereometryi w tej klasie.

Klasa IV., 4 godziny tygodniowo.

Arytmetyka ogólna: Wyjaśnienie prawideł działań, tudzież ich związku, ćwiczenie się w nich zapomocą przekształcań, a zwłaszcza przez rozwiązywanie równań i ich sprawdzanie przez podstawianie (liczbowych i algebraicznych) wyników w równania początkowe. Dla ćwiczenia w myśleniu funkcyami wskazanie zmienności wyników przy zmianie elementów rachunku. Pogłębienie zrozumienia dziesiątkowego układu liczb i bardzo łatwe ćwiczenia w innych układach.

Miara, wielokrotność, ułamki; równania stopnia pierwszego o jednej lub kilku niewiadomych; stosunki, proporcye: czyste równania stopnia drugiego, o ile ich potrzeba w nauce planimetryi. Graficzne przedstawienie funkcyi liniowej i jej zastosowanie przy rozwiązywaniu równań stopnia pierwszego.

Planimetrya: (aż do przystawania i zastosowania twierdzeń o przystawaniu). Powtórzenie i pogłębienie poprzedniego materyału wraz z wyjaśnieniem na charakterystycznych przykładach sposobu definiowania i dowodzenia metodą Euklidesa; ugrupowanie reszty materyału o ile możności w formie zadań. Rozwiązywanie zadań konstrukcyjnych według różnych metod ogólniejszych (także za pomocą konstrukcyi wyrażeń algebraicznych) z wykluczeniem wszystkich zadań, które dają się rozwiązać tylko przy pomocy szczególnych forteli. Zadania rachunkowe w naturalnym związku z resztą materyału nauki.

Klasa V., 4 godziny tygodniowo.

Arytmetyka: Potęgi i pierwiastki na łatwych przykładach. Równania stopnia drugiego o jednej niewiadomej, a bardzo łatwe o kilku niewiadomych. Najprostsze równania stopni wyższych, które dadzą się bez forteli sprowadzić do równań stopnia drugiego. Liczby niewymierne, urojone i zespolone, o ile prowadzi do nich rozwiązywanie owych równań. Graficzne przedstawienie funkcyi stopnia drugiego i jej zastosowanie przy rozwiązaniu równań stopnia drugiego. Logarytmy.

Planimetrya: Ciąg dalszy i zakończenie materyału nauki klasy IV.

Stereometrya: Własności główne naroża w ogólności, a w szczególności naroża trójściennego (naroże biegunowe). Właściwości, jako też obliczenie powierzchni i objętości graniastosłupów (walców), ostrosłupów (stożków), kuli, oraz płaszczyzn i brył, powstałych przez ich przecięcia. Twierdzenie Eulera, umiarowe wielościany.

Klasa VI., 4 godziny tygodniowo.

Arytmetyka: Najprostsze równania logarytmowe i wykładnicze. Postępy arytmetyczne (pierwszego rzędu), postępy geometryczne i ich zastosowanie, zwłaszcza przy obliczaniu procentu składanego i rachunku rent.

Goniometrya i trygonometrya płaska i sferyczna: Funkcye kątów, graficzne ich przedstawienie, zwłaszcza celem wpojenia ich właściwości i związków. Rozwiązywanie trójkątów. Powtórzenie twierdzeń i metod, znanych z nauki planimetryi i stereometryi, przy sposobności ich porównania z twierdzeniami i metodami trygonometrycznemi. Zasadnicze wiadomości z trygonometryi sferycznej z ograniczeniem do związków i formuł, które znajdą zastosowanie w dalszym materyale nauki (przy trójkącie ukośnokątnym właściwie do twierdzenia wstaw i dostaw). Wielostronne zastosowanie trygonometryi do zadań z zakresu miernictwa, w geografii, astronomii i t. d., przyczem uczniowie winni sami według możności oznaczać elementa określające zapomocą pomiarów (dokonywanych choćby tylko z grubsza).

Klasa VII., 5 godzin tygodniowo.

Arytmetyka: Najprostsze rodzaje permutacyi, waryacyi i kombinacyi. Dwumian Newtona o całkowitych wykładnikach dodatnich. Zasadnicze pojęcia ra-

chunku prawdopodobieństwa z zastosowaniem do bardzo łatwych zagadnień z zakresu ubezpieczenia życiowego.

Geometrya analityczna: Na znanych już graficznych przedstawieniach poszczególnych funkcyi oparte zastosowanie metody analitycznej do linii rzędu pierwszego i drugiego wraz z okolicznościowem przypomnieniem traktowania tych utworów i związków w planimetryi.

Wypracowywanie zastosowań najprostszego różniczkowania i całkowania, które nadarzyły się w dotychczasowej nauce matematyki i fizyki. Przybliżone rozwiązywanie metodami graficznemi równań algebraicznych (i nastręczających się okolicznościowo najłatwiejszych przestępnych).

Zakończenie i powtórzenie nauki szkolnej z całego zakresu nauki matematyki, szczególnie równań i szeregów, stereometryi, trygonometryi i geometryi analitycznej. Rozszerzenie i pogłębienie w poszczególnych miejscach. Zamiast zadań wyłącznie formalistycznych zastosowanie do różnych dziedzin nauki szkolnej i życia praktycznego.

Uwagi i wnioski ze stanowiska historyi rozwoju matematyki i filozofii.

Wypracowania piśmienne: We wszystkich klasach po 3 zadania szkolne w każdem półroczu, prócz tego krótkie ćwiczenia domowe z lekcyi na lekcyę. Jeżeli najbliższa godzina nauki przypada już na dzień następny, to w klasach niższych nie należy tych ćwiczeń zadawać: w klasach zaś wyższych zadać je można wtedy, jeśli poprzednie popołudnie było wolne od nauki szkolnej. Według potrzeby ćwiczenia szkolne poprawiane w szkole.

Uwagi.

W powyższym planie nauki starano się o:

1. Uwzględnienie każdoczesnego rozwoju umysłowego uczniów.

2. Uproszczenie toku nauczania przez ściślejsze zespolenie wiadomości wiążących z sobą wewnętrznie, i to na wszystkich stopniach, arytmetykę i geometryę.

3. Wszechstronne dostosowanie materyału naukowego do innych odpowiednich przedmiotów nauki i do życia praktycznego.

4. Osiągnięcie zrozumienia zależności funkcyjnej na stopniu niższym przy każdej szczególnej sposobności, którą nastręczy sam przedmiot nauki, pod koniec zaś studyów o osiągnięcie zrozumienia pojęcia funkcyi, dochodzącego do oznaczenia wielkości przyrostu funkcyi przy pomocy pochodnej.

5. Kształcenie wyobraźni przestrzennej, przy pomocy stosownej ręcznej pracy ucznia (sporządzanie rysunków, modeli i t. p.).

6. Usunięcie materyału przestarzałego lub wogóle uznanego za jałowy pod względem dydaktycznym, a tem samem uproszczenie i ułatwienie nauki w stosunku do tego, co było dawniej, mimo wymienionych powyżej nowości.

Stosownie do tego przedstawia się całość nauki matematyki w ten sposób, że nauka w trzech klasach niższych obejmuje wstępne wiadomości z nauki o liczbach aż do początków rachowania liczbami ogólnemi (włącznie), jako ogólnego przedstawienia prawideł rachunkowych, tudzież wstępne wiadomości z geometryi przy ustawicznem łączeniu wyobrażeń i zjawisk planimetrycznych i najprostszych stereometrycznych i z wyzyskaniem i przystosowaniem wyobrażeń przestrzennych, znanych z nauki innych przedmiotów (geografii, historyi naturalnej i t. d.), oraz z życia codziennego. Celem nauki w tych klasach

jest także przyzwyczajenie do trafnego i pewnego posługiwania się wyrazownictwem arytmetycznem i geometrycznem (bez przedwczesnego wydobywania definicyi formalnych). Od klasy czwartej począwszy, należy przysposabiać umysł do umiejętnego zespolenia poszczególnych matematycznych pojęć i twierdzeń w arytmetyce i geometryi (z pominięciem czystej dedukcyi w wykładzie) i powoli rozwijać także zrozumienie i zastosowanie pojęcia funkcyi.

Co się tyczy celów i zadań nauki w poszczególnych klasach, należy jeszcze w szczególności zauważyć, co następuje:

Już nauka rachunków w pierwszych dwóch latach nauki szkolnej powinna dążyć do wyrobienia tej pewności w rachowaniu, która jest nieodzownie potrzebną i na najwyższym stopniu nauki matematyki. Wniknięcie w prawidła rachowania ułatwią najprostsze przykłady o liczbach przejrzystych, potem jednak należy dążyć do spokojnej pewności w rachowaniu mechanicznem liczbami nieco większemi; natomiast ogólne zrozumienie oznaczenia wartości wyższego rzędu i istoty układu pozycyjnego wyniknie wogóle samo z siebie przy rachowaniu potęgami (o zasadzie 10) w klasie trzeciej.

Działań skróconych nie wprowadza się wcześniej, niż w kl. III., gdyż dopiero w tej klasie znajdują one zastosowanie naturalne. Jeżeli bowiem uzyskuje się tu elementa określające (boki prostokąta, średnice koła i t. p.) najczęściej przez rzeczywisty pomiar narysowanych przez ucznia figur, to z tego też dojdzie uczeń do wniosku, że dokładność wielkości danych i tych, które ma się obliczyć, jest przeważnie bardzo ograniczona i że dlatego niema potrzeby uwzględniać cyfer, wychodzących poza możliwy do osiągnięcia stopień dokładności.

Znajomości stosunków i proporcyi wymaga dopiero planimetrya w klasie piątej; wystarczy więc, jeżeli przy nauce arytmetyki w klasie czwartej wniknie się w niektóre ich właściwości, ucząc w szczególności przy nauce o równaniach traktowania proporcyi jako porównania stosunków. Natomiast niema tej potrzeby jeszcze w obrębie materyału nauki klasy drugiej, gdzie raczej wnioskowanie proste i złożone prowadzi do wyników łatwiej i przejrzyściej, niż droga uboczna układania i rozwiązywania proporcyi.

Nauka geometryi w klasie trzeciej zaczyna się od poznania prostych graniastosłupów i walców, odpowiadających figurom płaskim. Przy takiem postępowaniu nadarza się n. p. ciągle sposobność sprawdzania obliczenia powierzchni przez zważenie modeli odpowiednich prostych graniastosłupów i walców, a także naodwrót możność uzyskania elementów potrzebnych dla obliczeń powierzchni przez rzeczywisty ich pomiar, dokonany przez uczniów.

Nauka arytmetyki w klasie czwartej nie uwzględnia przedewszystkiem tak zwanego naukowego wstępu do arytmetyki. Pod względem dydaktycznym zastępuje go całkowicie zrozumienie związku między działaniami przy rozwiązywaniu równań, jeżeli rozwiązuje się te równania naprzód przez działania odwrotne, a dopiero później przez mechaniczne przenoszenie. Przy tem postępowaniu uczeń zrozumie wszechstronny logiczny związek arytmetycznych pojęć i praw o wiele pewniej a zarazem i łatwiej, niżby mu go wytłumaczyły przedwczesne abstrakcye.

Także planimetryę w klasie czwartej i piątej należy przerabiać w taki sam sposób, budzący zainteresowanie u ucznia. Ścisłe formy dowodzenia stosuje się w całej rozciągłości tylko przy poszczególnych twierdzeniach, przez co uświadamia się u ucznia logiczna ich potrzeba, natomiast przy innych twierdzeniach, zwłaszcza takich, które (jak n. p. związek między kątami środkowymi a łukami i t. p.) przedstawiają się uczniowi jako mniej lub więcej zrozumiałe same przez się, wystarczy uwydatnienie zasady dowodu. Nigdy nie powinien zewnętrzny formalizm w ustnem i piśmiennem przedstawieniu prawd geometrycznych zaciemniać ich treści i podstaw poznania.

Systematyczną naukę stereometryi (na stopniu wyższym) uwalnia nauka geometryi wykreślnej (po części i na stopniu przygotowawczym) od potrzeby zajmowania się pojęciami i prawami, tyczącemi się wzajemnego położenia prostych i płaszczyzn. A jeżeli zaniecha się także szczegółowego omawiania przystawania i symetryi naroża trójściennego, a przy bryłach zużytkuje się wiadomości, nabyte przez uczniów przez naukę poprzednią

(mianowicie przez naukę geometryi wykreślnej), to materyał nauki stereometryi w klasie piątej da się opracować bez wszelkiego pośpiechu w jednem półroczu, zwłaszcza że i przy trygonometryi przewidziane są ćwiczenia dla powtórzenia stereometryi. Wybitnie zaś ułatwi się nauka, jeżeli ze względu na powyżej wzmiankowane przenikanie się stereometryi i geometryi wykreślnej utrzyma się stały związek między tymi obu przedmiotami. chociażby dla uniknięcia zbędnego powtarzania.

Dla goniometryi i trygonometryi przeznaczono cały rok szkolny, co da sposobność do ciągłego powtarzania i praktycznego stosowania twierdzeń z zakresu tych nauk do planimetryi i stereometryi. Natomiast niepowinna obfitość czasu przeznaczonego na tę naukę kusić do dalekich goniometrycznych przekształceń i wyszukanych zagadnień trygonometrycznych.

Przy wprowadzeniu funkcyi kątowych zaleca się ich nawiązanie do praktycznych zadań planimetrycznych (zwłaszcza z nauki o trójkącie prostokątnym), przyczem należy ograniczyć się zrazu do kątów ostrych; po uzyskaniu zaś formuł podstawowych należy przystąpić natychmiast do trygonometrycznego rozwiązywania trójkąta prostokątnego i teraz dopiero przejść do dalszej nauki goniometryi. Właściwem również będzie posługiwać się przy obliczaniach liczebnych zrazu naturalnemi wartościami funkcyi (niektóre z nich wynikają z pewnych trójkątów prostokątnych), natomiast do logarytmów tych funkcyi przejść dopiero przy zagadnieniach, które bez użycia logarytmów wymagałyby rachunku zawilszego.

Nauka trygonometryi sferycznej da się przygotować przy nauce trygonometryi, mianowicie przy nauce o trójkącie płaskim (w części także już przy trójkącie prostokątnym) przez szersze jej nawiązanie do poglądów i pojęć o kącie bryłowym i kuli, nabytych przy nauce stereometryi. A i w dalszej nauce systematycznej bardziej chodzi o pewność w sprowadzaniu zagadnień stereometrycznych, astronomicznych i t. d. do trójkątów, które są postulatem trygonometryi sferycznej, niż o pamięciowe opanowanie wszystkich formułek, których korzyść mogłaby się ujawnić dopiero przy obliczeniach, o wiele przekraczających cele szkoły realnej. A chociaż nauka, która usiłuje dojść do wyników zapomocą twierdzeń wstaw i dostaw, dochodzi do nich niekiedy dopiero przy pomocy kilku rachunków ubocznych, to ten większy nakład pracy ucznia jest jeszcze dość mały w stosunku do władczania w pamięć i pamiętania całego aparatu formułek.

Przy przerabianiu potęg i pierwiastków wystarczy uwydatnienie kilku prostych pojęć zasadniczych, należy zaś unikać przeprowadzania obszernych dowodów formalnych przy każdem twierdzeniu z osobna.

Pogląd na przebieg funkcyi logarytmicznej będzie jeszcze jaśniejszy przy graficznem jej przedstawieniu, niż z tablic logarytmicznych. Obok teoretycznej dokładnej znajomości logarytmów jest również ważnym celem wszechstronne praktyczne ich stosowanie w obliczaniu liczebnem i pewność w posługiwaniu się tablicami logarytmicznemi (5-cio, a nawet 4-o cyfrowemi).

Jakkolwiek plan naukowy wymaga wprost zajęcia się tylko funkcyami, które nastręczają się przy nauce matematyki, to przecież pouczającem także będzie częste wskazywanie funkcyi empirycznych, nadarzających się zwłaszcza przy nauce fizyki i graficzne ich przedstawienie zapomocą linii krzywych (powierzchni), jako podstawa do wykazania matematycznej prawidłowości w zjawiskach przyrody.

Geometryę analityczną przygotowało się już wydatnie przez graficzne przedstawienie funkcyi tak, że z początku chodzić będzie głównie tylko o ujęcie w pewien system znanych faktów. Tem większą przeto uwagę można poświęcić przecięciom stożkowym, zwłaszcza, że już graficzne opracowanie równań stopnia drugiego dostarczyło wielu punktów, do których można nawiązać tę naukę.

Zadaniem nauki w klasie najwyższej jest opracowanie niewielkiego stosunkowo materyału nowego i powtórzenie niektórych wiadomości z całego materyału naukowego lat poprzednich. Powtórzenie to nie powinno stanowić tylko jakiegoś dodatku, owszem ze względów rzeczowych i pedagogicznych zaleca się zacząć je n. p. od powtórzenia arytmetyki, głównie w formie systematycznej nauki o równaniach z graficznem ich przed-

stawieniem. Następnie nawiązując do powtórzenia szeregów, można zająć się w arytmetyce dwumianem Newtona, kombinacyami, potrzebnemi do niezależnego wyznaczenia spółczynników dwumianu i t. d., geometryę zaś analityczną wznosić na wyżyny nauki ogólnej, jako dalsze ogniwo w rozwoju związków między arytmetyką a geometryą, które uczeń już poznał przedtem przez graficzne ich przedstawienie.

Na wszystkich stopniach nauki uprawiać należy rachowanie z pamięci, ocenianie stosunków wielkości, rachowanie liczbami szczególnemi. Dla uzyskania lepszej sprawności w rachowaniu jest rzeczą pożądaną, żeby nauczyciele uczący na różnych stopniach porozumieli się co do jednolitości form toku rachowania zarówno ustnego, jak piśmiennego.*

Również należy zwrócić uwagę na sposób znakowania i porozumieć się co do tego także z nauczycielem geometryi wykreślnej.

Formalnych definicyi pojęć matematycznych należy na stopniu niższym zupełnie zaniechać, lecz także na stopniu średnim i wyższym należy je wprowadzać bardzo ostrożnie, zwłaszcza, gdy te pojęcia są ogólne i proste, n. p. prosta, ilość, wielkość. O wiele pewniej, niż proste powtarzanie gotowych definicyi, pozwoli właściwe posługiwanie się wyrazownictwem matematycznem przy różnorodnych zastosowaniach i przemianach ocenić, czy uczeń trafnie pojął treść i zakres pojęć.

Ta uwaga zwraca się przeciw głęboko zakorzenionemu formalizmowi w nauczaniu matematyki; w szczególności wypada wobec traktowania nadarzających się w nauce pochodnych przestrzedz przed nieporozumieniem, jakoby chodziło tu o systematyczne różniczkowanie choćby tylko wszystkich funkcyi elementarnych (a cóż dopiero funkcyi funkcyi). Owszem, te początkowe zasady różniczkowania (i całkowania), które w tym roku nauki uświadamia się jasno uczniowi w formie zastosowań do znanego materyału nauki, zaznajomiwszy go już przedtem (n. p. przy nauce o chyżości i przyspieszeniu w fizyce) z pojęciem „pochodnej", nie powinny nigdy być dla uczniów obciążeniem, lecz powinny stanowić pogłębienie, a przez to nawet uproszczenie wymagań dotychczasowych.

Treść i dydaktyczna wartość nauki matematyki zależy bardziej od stosownego doboru zagadnień, niż od wymiaru i formy wykładu materyału teoretycznego. Już przez zbyt trudne lub zbyt łatwe zadania możnaby pod względem ilościowym chybić miary tego, czego od uczniów należy wymagać; szkodliwsze jeszcze byłoby jednak uchybienie pod względem jakościowym, a to przez dawanie przykładów czysto formalistycznych, działania wyrażeniami skomplikowanemi, konstrukcye i obliczenia trójkątów na podstawie jakichś odległych elementów, rozwiązywanie wyszukanych równań i t. p., co wszystko wymaga szczególnego ćwiczenia i forteli. Myślą przewodnią planu nauki jest natomiast wszechstronne wyzyskanie zastosowań w formie takiej, jaką nastręczają najrozmaitsze przedmioty nauki szkolnej i potrzeby życia.

Rysunkom geometrycznym poświęca się w klasie drugiej i trzeciej po 2 pełne godziny tygodniowo, a to w tym celu przedewszystkiem, aby osiągnąć większą wprawę w rysowaniu, co jest niezbędnym warunkiem szybszego postępu nauki geometryi wykreślnej na stopniu wyższym. W tym celu przyjęto także do materyału nauki tych dwu klas ornament geometryczny; cel ten trzeba również mieć na oku przy wyborze ćwiczeń. Przy opisywaniu rysunków należy używać pisma rondowego dla tekstu, kamiennego (pomnikowego) do figur.

*Czas przeznaczony dla arytmetyki i geometryi należy tak rozłożyć, aby nauka geometryi w klasie pierwszej zaczynała się w cztery tygodnie po rozpoczęciu roku szkolnego i aby odtąd aż do końca klasy czwartej poświęcano geometryi jedną godzinę w tygodniu, od klasy zaś piątej mniej więcej tyle godzin, co arytmetyce, przyczem lekcye obu przedmiotów powinny następować naprzemian. Rysunków geometrycznych w klasie drugiej i trzeciej uczyć będzie nauczyciel matematyki; należy z nich jednak dawać cenzury oddzielne.

Historya naturalna.

Stopień niższy.

Cel nauki: Poznanie typowych przedstawicieli głównych grup świata zwierzęcego i roślinnego na podstawie bezpośredniej obserwacyi, jasnego opisowego przedstawienia łatwo uchwytnych stosunków morfologicznych z uwzględnieniem tych biologicznych związków między budową ciała a sposobem życia, które łatwo dadzą się wyjaśnić. Utorowanie drogi do zrozumienia systematycznego grupowania. Znajomość najważniejszych minerałów i kilku odmian skał, oparta na obserwacyi znamion łatwo dostrzegalnych.

Klasa I., 2 godziny tygodniowo.

Przez pierwszych 6 miesięcy roku szkolnego: świat zwierzęcy, mianowicie opis typowych gatunków ssaków i ptaków z uwzględnieniem tych biologicznych stosunków, które można przyjąć jako stanowczo stwierdzone.

Przez ostatnie 4 miesiące roku szkolnego: świat roślinny, mianowicie opis roślin nasiennych, (jawnokwiatowych) o prostej budowie, jako wstęp do zrozumienia najważniejszych zasadniczych pojęć morfologicznych z uwzględnieniem najprostszych stosunków biologicznych.

Klasa II., 2 godziny tygodniowo.

Przez pierwszych 6 miesięcy roku szkolnego: świat zwierzęcy, mianowicie opis typowych przedstawicieli jeszcze nie omawianych klas zwierząt kręgowych, dalej owadów i innych zwierząt bezkręgowych, jakoteż uwagi o sposobie ich życia. Rzut oka na podział świata zwierzęcego.

Przez 4 ostatnie miesiące roku szkolnego: świat roślinny, mianowicie opis roślin nasiennych (jawnokwiatowych) o budowie mniej prostej i kilku zarodnikowych (skrytokwiatowych) z uwzględnieniem sposobu ich życia. Przejrzysty podział świata roślinnego.

Klasa IV., 3 godziny tygodniowo.

Mineralogia, zob. plan nauki chemii.

Stopień wyższy.

Cel nauki: Znajomość najważniejszych faktów, dotyczących budowy zewnętrznej i wewnętrznej, jakoteż zjawisk życia roślin i zwierząt, tudzież związku między budową ciała a sposobem życia. Naturalny układ roślin i zwierząt w zarysie. Somatologia i najważniejsze zasady fizyologii i hygieny. Poznanie morfologicznych, fizycznych i chemicznych własności tych minerałów, które mają szczególne znaczenie w gospodarstwie domowem człowieka, albo jako istotne składniki najbardziej znanych gatunków skał. Znajomość zasadniczych zjawisk geologicznych.

Klasa V., 2 godziny tygodniowo.

Botanika. Półrocze I.: Krótki zarys anatomii i fizyologii roślin. Przegląd roślin zarodnikowych ze stanowiska ogólnej morfologii i historyi rozwoju ze szczególnem uwzględnieniem tych roślin, które odgrywają ważną rolę w gospodarstwie przyrody i człowieka.

Półrocze II.: Najważniejsze rodziny roślin nasiennych (jawnokwiatowych), oraz ich naturalne ugrupowanie na zasadzie stosunków morfologicznych, anatomicznych i biologicznych. Przy wyborze rodzin, mających stanowić przedmiot nauki, należy odpowiednio uwzględnić rośliny pożyteczne i szkodliwe.

Klasa VI., 2 godziny tygodniowo.

Zoologia: Somatologia z uwzględnieniem najważniejszych faktów z zakresu fizyologii i hygieny.

Klasy zwierząt na tle form typowych ze stanowiska morfologiczno-anatomicznego, a w stosownych miejscach także ze stanowiska historyi rozwoju z pominięciem wszystkich niepotrzebnych szczegółów systematyki zoologicznej.

Klasa VII., 2 godziny tygodniowo.

Półrocze I. Mineralogia: Nauka o minerałach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, co do ich własności morfologicznych, fizycznych i chemicznych, sposobu ich powstawania, przemian i innych poncząjących zjawisk wedle pewnego systemu, lecz z wykluczeniem wszystkich postaci rzadszych i niedostępnych dla poglądu uczniów. Najpospolitsze skały.

Półrocze II. Geologia: Stanowisko ziemi w wszechświecie, jako wstęp. Poszczególne części kuli ziemskiej (powietrze, woda i skorupa ziemi). Procesy zewnętrzne i wewnętrzne, którym zawdzięcza skorupa ziemi swoje powstanie i powolne przemiany (geologia dynamiczna). Okresy geologiczne na tle przemian, które odbyły się w świecie zwierzęcym i roślinnym w ciągu dziejów rozwoju ziemi (geologia historyczna). Znaczenie geologii dla życia praktycznego (górnictwo, źródła lecznicze, nafta i t. d.). Naturalne pomniki w ojczyźnie.

U w a g i.

Nauka historyi naturalnej ma podać nietylko pewien zapas wiadomości pozytywnych i zaostrzyć zmysł spostrzegawczy, lecz nadto podobnie, jak nauka innych przedmiotów, rozwijać zdolność wysłowienia, zdolność myślenia i wydawania sądów. Zadaniom tym może ona tylko wówczas sprostać w równym stopniu, jeśli metoda opisowa wykładu dozna pogłębienia przez wyjaśnianie. Naturalnie przy nauczaniu można mówić tylko o takich wyjaśnieniach, które narzucają się niemal same i mogą uchodzić za całkiem stwierdzone. Mimo wysokiej wartości metody wyjaśniającej nie należy również lekceważyć dydaktycznej doniosłości metody opisującej. Kto chce zrozumieć jakiś twór przyrody, musi go naprzód poznać. Zwłaszcza na stopniu niższym winno się kłaść większą wagę na ujęcie stosunków morfologicznych, podczas gdy na stopniu wyższym wystąpi na plan pierwszy poznanie rozumowe. Nie potrzeba osobno uzasadniać, że opis musi zawsze opierać się na tle porównawczem.

Nie należy też lekceważyć dydaktycznego i kształcącego znaczenia systematyki, która jest znakomitym środkiem do przejrzystego ugrupowania i poglądowego opanowania wielkiej ilości szczegółów. Samo wykonywanie tej całkiem odrębnej i pożytecznej czynności umysłowej prowadzi do jej zrozumienia. Wobec tego jest rzeczą wskazaną wdrażać uczniów już na niższym stopniu w zrozumienie zasad systematycznego grupowania.

Czas przeznaczony według planu dla nauk przyrodniczych wymaga koniecznie ograniczenia materyału nauki do takiego zakresu, iżby możliwem było gruntowne przerobienie go w szkole bez szkodliwego pośpiechu i przeciążania pamięci uczniów.

W tym celu zaleca się nauczycielom historyi naturalnej każdego zakładu, ażeby ułożyli w porozumieniu z dyrekcyą dla każdej klasy stopnia niższego dobrze obmyślany i uwzględniający przyrodę danej miejscowości wybór wybitniejszych przedstawicieli rodzin świata zwierzęcego i roślinnego, które będą przedmiotem dokładniejszego omówienia w ciągu roku szkolnego. Przy innych odmianach zwierzat i roślin, których z powodu ich znaczenia nie można pominąć, a dla braku czasu dokładniej nie można omawiać, musi się poprzestać na samej wzmiance i postarać się o to, aby uczniowie zatrzymali w pamięci ich formy w krótkiej drodze (wystawienie w szafce, wycieczki, oznaczania).

Przy nauce geologii należy, zwłaszcza ze względu na naukę geografii w klasie siódmej, powoływać się zawsze na stosunki w Austro-Węgrzech i o ile to możliwe, stąd czerpać przykłady dla uzmysłowienia wyjaśnień. Krystalografię uwzględnia się przy nauce mineralogii tylko jako naukę pomocniczą i tylko o tyle, o ile jest potrzebna dla zrozumienia stosunków morfologicznych.

Raz jeszcze zaznacza się z naciskiem, że nauczanie opierać się ma na praktycznych doświadczeniach i bezpośredniej obserwacyi uczniów i że egzaminowanie ma się odbywać zawsze na okazach lub ich podobiznach. Okoliczność, że pewne zjawiska z życia zwierzat i roślin i ich wzajemną zawisłość można najlepiej, a w wielu wypadkach wyłącznie, badać w polu, przemawia wymownie za potrzebą urządzania wycieczek przyrodniczych, jako niepośledniej wagi środkiem nauczania. Wycieczki takie należy urządzać możliwie często, są one bowiem także najwłaściwszą drogą do rozszerzenia zakresu znajomości form, do zaznajomienia się z geologią przez rozumne oglądanie ziemi ojczystej, do powtórzenia między innymi zwłaszcza materyału entomologicznego i do jasnego poglądu na wzajemny stosunek różnych działów nauk przyrodniczych.

Do znacznego pogłębienia i uzupełnienia wiedzy przyrodniczej przyczyniają się także szkolne ćwiczenia uczniów w zakresie morfologii, anatomii i systematyki, jak również rysunek. Zużyty na to czas wynagrodzi się sowicie, bo przez połączone z temi ćwiczeniami umysłowe opracowywanie bezpośredniej obserwacyi ułatwi się znacznie opanowanie i zapamiętanie odpowiednich działów nauk przyrodniczych.

Fizyka.

Stopień niższy.

Cel nauki: Poznanie najprostszych zjawisk przyrody na podstawie obserwacyi przyrody i doświadczeń. Najważniejsze zużytkowanie tych zjawisk w życiu praktycznem.

Klasa III., 3 godziny tygodniowo.

Wstęp: Rozciągłość. Stany skupienia. Ciężar, ciężar właściwy. Ciśnienie powietrza.

Ciepło: Wrażenie ciepła. Temperatura. Zmiana objętości pod wpływem ciepła. Termometr. Ilość ciepła, ciepło właściwe. Zmiana stanów skupienia. Prężność

par. Zasada maszyny parowej. Źródła ciepła. Przewodzenie ciepła, promieniowanie ciepła.

Magnetyzm: Magnesy naturalne i sztuczne, igła magnetyczna. Działanie wzajemne dwu biegunów magnetycznych. Magnetyzowanie przez rozdział, przez pocieranie. Magnetyzm ziemi. Pojęcie zboczenia i nachylenia z powtórzeniem odpowiednich wiadomości zasadniczych z astronomii. Busola.

Elektryczność: Elektryzowanie przez tarcie, przez udzielanie, przewodzenie elektryczności. Elektroskopy. Siedziba elektryczności. Działanie kończyn. Elektryzowanie przez rozdział. Maszyna do wytwarzania elektryczności. Kondenzatory. Burza, gromochron.

Najzwyklejsze ogniwa galwaniczne. Prąd elektryczny. Wytwarzanie ciepła i światła przez prąd. Elektroliza (rozkład wody i galwanoplastyka). Działania magnetyczne prądu, telegraf. Zasadnicze doświadczenia z zakresu indukcyi elektrycznej. Telefon i mikrofon.

Głos: Powstawanie głosu. Rozchodzenie się głosu. Dźwięki i szmery. Siła głosu i wysokość tonu. Struny, widełki stroikowe, piszczałki. Odbicie. Odbrzmiewanie i współbrzmienie. Odbieranie wrażeń słuchowych.

Światło: Źródła światła. Prostolinijne rozchodzenie się światła, cień, fazy księżyca, zaćmienia, ciemnia. Natężenie oświetlenia. Prawo odbicia. Obrazy w zwierciadłach płaskich i kulistych. Załamanie (jakościowe), przechodzenie światła przez płyty, graniastosłupy i soczewki. Obrazy w soczewkach. Oko, akomodacya, okulary, kąt widzenia, lupa. Rozszczepienie światła, tęcza.

Zjawiska niebieskie (przez cały rok szkolny): Wstępne oryentowanie się na niebie gwiaździstem, fazy i bieg księżyca, ruch słońca ze względu na system gwiazd stałych.

Klasa IV., 2 godziny tygodniowo.

Równowaga i ruch: Pomiar sił za pomocą ciężarów i przedstawianie ich na odcinkach. Dźwignia, waga, kołowrot, krążek, płaszczyzna pochyła (zjawiska równowagi, składanie i rozkładanie sił). Punkt ciężkości. Rodzaje równowagi. Ruch jednostajny. Wolne spadanie. Pionowy rzut w górę. Składanie i rozkładanie ruchów. Graficzne traktowanie rzutu poziomego i ukośnego. Ruch po płaszczyźnie pochyłej. Tarcie. Prawa ruchu wahadłowego. Siła odśrodkowa. Najważniejsze zjawiska przy zderzeniu się ciał sprężystych i niesprężystych. Pojęcie energii, przemiana energii mechanicznej w ciepło.

Zebranie i powtórzenie nauki o zjawiskach niebieskich i ich wyjaśnienie na podstawie systemu Kopernika.

Ciecze: Własności. Rozchodzenie się ciśnienia. Poziom. Ciśnienie hydrostatyczne. Naczynia połączone (zjawiska włoskowatości). Zasada Archimedesa. Najprostsze przypadki wyznaczenia ciężaru właściwego na podstawie pędu do góry. Pływanie ciał, areometr podziałkowy.

Gazy: Własności. Barometr, manometr. Prawo Mariotte'a. Pompy wodne i pneumatyczne. Lewar. Balon.

Stopień wyższy.

Cel nauki: Zrozumienie najważniejszych zjawisk i praw z zakresu fizyki, meteorologii i astronomii, tudzież znajomość matematycznego formułowania praw zasadniczych.

Klasa VI., 4 godziny tygodniowo.

Wstęp: Krótkie uwagi o zadaniu fizyki. Rozciągłość.

Mechanika: Wiadomości wstępne o ruchu. Ruch jednostajny i jednostajnie zmienny. Spadanie swobodne, opór środowiska. Prawo bezwładności, siła. Ciężar, statyczny i dynamiczny pomiar siły. Masa, zasady bezwzględnego układu miar. Zasada niezależności. Rzut pionowy w górę. Praca, energia kinetyczna i potencyalna. Równoległobok ruchów, rzut poziomy i ukośny, (rzut ukośny tylko graficznie). Równoległobok sił. Ruch po płaszczyźnie pochyłej. Tarcie. Moment siły ze względu na punkt. Para sił. Środek ciężkości (bez obliczania jego położenia). Rodzaje równowagi. Machiny proste z podkreśleniem zasady zachowania pracy: dźwignia, waga, krążek stały, krążek ruchomy, (z sznurami równoległymi), (wielokrążek), kołowrot, śruba (jakościowo).

Ruch krzywolinijny punktu materyalnego. Siła dośrodkowa i odśrodkowa. Ruch środkowy. (Naukę o ruchach planet i o powszechnem przyciąganiu ciał należy poprzedzić powtórzeniem i uzupełnieniem odpowiednich wiadomości z astronomii; w związku z doświadczeniami z bączkiem precesya, rok zwrotnikowy i t. p.). Ruch harmonijny. Prawa ruchu wahadłowego. Siły drobinowe, sprężystość. Zderzenie (tylko doświadczalnie).

Mechanika ciał ciekłych: Powtórzenie i uzupełnienie materyału przerobionego na stopniu niższym. Wpływ sił drobinowych na równowagę cieczy. Prąd cieczy.

Mechanika ciał lotnych: Powtórzenie i uzupełnienie materyału przerobionego na stopniu niższym. Pęd do góry. Barometryczny pomiar wysokości (bez wyprowadzania formuły). Ssące własności prądu gazowego. Dyffuzya. Absorpcya.

Nauka o cieple: Termometr. Rozszerzanie się ciał. Prawo Mariotte'a-Gay-Lussac'a. Ilość ciepła. Ciepło właściwe. Związki między pracą mechaniczną a ciepłem. Hipotezy o cieple. Zmiany stanu skupienia pod wpływem ciepła. Własności par. Skraplanie gazów. Wilgotność powietrza. Maszyna parowa. Przewodzenie ciepła, promieniowanie ciepła. Źródła ciepła. Izotermy. Izobary, wiatry.

Klasa VII., 4 godziny tygodniowo, (w II. półroczu należy 1 godzinę przeznaczyć na powtarzanie).

Magnetyzm: Powtórzenie zjawisk zasadniczych. Prawo Coulomba. Natężenie biegunów. Natężenie pola magnetycznego. Linie sił. Położenie biegunów. Moment magnetyczny. Najważniejsze wiadomości z nauki o magnetyzmie ziemskim.

Elektryczność statyczna: Powtórzenie doświadczeń zasadniczych z zakresu elektryzowania przez tarcie, udzielanie i rozdział. Maszyna influencyjna.

Prawo Coulomba i pomiar elektrostatyczny ilości elektryczności. Pole elektryczne, potencyał punktu w polu elektrycznem, potencyał przewodnika. Charakterystyka potencyału oparta na doświadczeniach. Pojemność, kondenzatory. Wpływ dyelektryka. Energia elektryczna ciała naładowanego. Elektryczność atmosferyczna.

P r ą d y e l e k t r y c z n e: Różnica potencyałów w otwartem ogniwie galwanicznem. Siła elektromotoryczna. Baterye galwaniczne. Pole magnetyczne prądu elektrycznego. Prawo Biota-Sawarta. Bezwzględna jednostka elektromagnetyczna i Amper. Busola stycznych i galwanometr. Prawo Ohma.

Elektroliza, polaryzacya galwaniczna, ogniwa stałe, akumulatory. Wytwarzanie ciepła przez prąd. Prawo Joule'a. Bezwzględne jednostki elektromagnetyczne oporu i siły elektromotorycznej. Ohm, Voltamper. Watt, Kilowatt-godzina. Oświetlenie elektryczne. Prądy termo-elektryczne.

Rozgałęzienie prądu. Pomiar oporu i siły elektromotorycznej.

Pole magnetyczne płaskiego przewodnika zamkniętego. Działanie wzajemne dwu przewodników prądu. Pole magnetyczne solenoidu. Elektromagnesy i ich zastosowanie. Przewodnik prądu w polu magnetycznem. Ampèremetr i Voltmetr.

Prądy indukcyjne (odwołanie się na zasadę zachowania energii). Objaśnienie maszyny dynamoelektrycznej. Induktor. Telefon i mikrofon. Promienie Röntgena. Promieniotwórczość. Telegraf bez drutu.

R u c h f a l o w y: Postępowe fale poprzeczne i podłużne. Odbicie i interferencya fal. Fala stojąca. (Wszystko oparte przeważnie na rysunku i doświadczeniach). Zasada Huygensa.

A k u s t y k a: Powstawanie głosu. Wysokość tonu. Zgodność i niezgodność. Tony strun napiętych. Tony górne, barwa tonu. Widełki stroikowe, płyty i błony, piszczałki. Odbrzmiewanie i współbrzmienie. Ludzki narząd głosowy. Rozchodzenie się głosu. Natężenie głosu. Odbicie, interferencya fal głosowych. Odbieranie wrażeń słuchowych.

O p t y k a: Powtórzenie nabytych w klasie III. wiadomości o rozchodzeniu się światła. Hipotezy o świetle. Oznaczenie szybkości światła według Römera i Fizeau. Fotometrya. Odbicie. Obrazy w zwierciadłach płaskich i kulistych.

Załamanie światła. Odbicie całkowite. Przechodzenie światła przez płytę ograniczoną równoległemi ścianami płaskiemi. (bez obliczania), przez pryzmat, minimum odchylenia (tylko doświadczalnie). Wyznaczenie spółczynnika załamania. Soczewki, obliczanie i konstrukcya obrazów w soczewkach, zboczenie sferyczne.

Rozszczepienie światła. Zabarwienie obrazu w soczewce, soczewki achromatyczne. Tęcza. Widma emisyjne i absorpcyjne, najważniejsze zjawiska analizy spektralnej. (W związku z tem kilka wiadomości z astronomii fizycznej). Barwy ciał. Zwięzłe uwagi o fluorescencyi i fosforescencyi. Działanie chemiczne światła. Działanie termiczne, ciemne promienie ciepła.

Aparat projekcyjny, ciemnia fotograficzna. Oko. Mikroskopy i lunety dioptryczne z krótkiem wyjaśnieniem powiększenia.

Interferencya: barwy cienkich płytek, uginanie się światła w szczelinie i siatce.

Polaryzacya wskutek odbicia i załamania pojedyńczego, polaryzacya wskutek załamania podwójnego. Płytki turmalinowe, graniastosłup Nicola. Skręcenie płaszczyzny drgania. (Saccharometr).

U w a g i.

Uczniowie winni przez naukę fizyki nabyć nie tylko pozytywnych wiadomości, lecz także nauczyć się używania swych zmysłów, ścisłości w spostrzeganiu i wysnuwania ze

spostrzeżeń trafnych wniosków. Powinni zrozumieć prawidłowy związek zjawisk przyrody i przyzwyczaić się do rozumnego patrzenia także na zjawiska życia codziennego.

Gdzie tylko można, powinien eksperyment, zjawisko przyrody, albo własne doświadczenie uczniów być punktem wyjścia nauki. Doświadczenia mają być proste, przekonywujące i widoczne dla wszystkich uczniów. Bezcelowe zabawki nie powinny być przedmiotem nauki; również winno się unikać doświadczeń, które się do szkoły wogóle nie nadają, lub mogą się w niej udać tylko wśród szczególnie sprzyjających warunków. Na stopniu niższym winno doświadczenie mieć charakter przedewszystkiem jakościowy, lecz na stopniu wyższym można urządzać także niekiedy łatwe pomiary. Ważność ich polega w tem, że ułatwiają uczniowi zrozumienie drogi badania naukowego i dają sposobność do przygodnych uwag o metodach fizyki. Na obu stopniach należy przy doświadczeniach wciągać wedle możności także i uczniów do czynnego współudziału.

Wielka obfitość materyału wymaga ograniczenia się do rzeczy nieodzownie koniecznych, aby przedmiotu nie przerobić tylko powierzchownie, lecz by go można rozumnie opracować. Materyał nauki należy podawać w formie możliwie prostej, przy czem już sposobem traktowania będzie się odróżniać rzeczy ważniejsze i mniej ważne. Z uzasadnionych względów metodycznych wolno przestawić wyliczone w planie przedmioty nauki fizyki w obrębie poszczególnych działów. Twierdzeń, które nie mają ani praktycznej doniosłości, ani nie dają się zużytkować w dalszym toku nauki, nie powinno się omawiać szczegółowo, choćby były nawet zajmujące. Zawsze należy zwracać uwagę na związek zjawisk, gdyż nie może być zadaniem szkoły tylko podawanie uczniom możliwie największej ilości wyników naukowych badań przyrody, lecz ich zaznajomienie z naukowemi podstawami poglądu na świat. W ten sposób zużytkuje się także w pełni ważne czynniki formalnego wykształcenia, tkwiące w tym przedmiocie, zwłaszcza, jeśli się zawsze zwracać będzie uwagę na ścisłość wysłowienia.

Na stopniu wyższym należy przywiązywać wielką wagę do ścisłego formułowania definicyi i praw. Matematyczne traktowanie musi atoli być wolne od wszelkich trudności formalnych, gdyż nie dowód matematyczny, lecz zrozumienie zjawiska fizykalnego jest tu rzeczą najważniejszą. Jeśli pewna dedukcya przechodzi siły ucznia, lub gdy potrzebny na nią czas nie zostaje w żadnym stosunku do ważności wyniku, należy się zadowolić prostem podaniem go do wiadomości i objaśnieniem. Przykłady i zadania, jeśli są odpowiednio dobrane i przeprowadzone, zapewniają gruntowne przerobienie materyału bez dalszego obciążania pamięci. Nadto może być niekiedy stosowane z wielkim pożytkiem graficzne przedstawienie wyników badań z zakresu fizyki.

Na doniosłość zastosowania fizyki w technice należy zwracać uwagę przy każdej nadarzającej się sposobności, przy czem powinno się również wyjaśniać podstawy odnośnych urządzeń ze stanowiska nauki fizyki, atoli bez omawiania strony czysto technicznej. Nastręczające się w życiu codziennem zjawiska, należące do zakresu fizyki, winno się uwzględniać w sposób odpowiedni.

Do ożywienia nauki przyczyniają się bardzo uwagi historyczne, pozwalające uczniowi wejrzeć w proces rozwoju wiedzy naszej. Rzecz prosta, że nie powinny one przyczyniać się do pomnożenia materyału pamięciowego.

Nauka w klasie trzeciej ma wcześnie przygotować teren dla nauki chemii (w klasie IV.), zwłaszcza, co się tyczy mechanicznych i termicznych własności gazów. Nadarza się ku temu sposobność przy omawianiu stanów skupienia, następnie wtedy, gdy się podaje wiadomości o ciśnieniu atmosferycznem, potrzebne do oznaczenia temperatury wrzenia. Jeżeli przy nauce o cieple omawia się sprawę równych współczynników rozszerzalności u wszystkich gazów, to z tego nie wynika, by tu czy kiedy indziej żądać przedwcześnie matematycznego sformułowania prawa Gay-Lussac'a już na początku nauki na stopniu niższym; należy jednak tę sprawę omówić o tyle dokładnie, ile wymaga tego nauka chemii.

Mechanice ciał stałych, ciekłych i lotnych poświęca się całą klasę czwartą; przeto będzie możliwe n. p. przy omawianiu ruchów względnych zająć się dokładnie i bez pośpiechu porównaniem wytłumaczenia zjawisk kosmicznych, jako najwspanialszego przy-

kładu tych ruchów według systemu Ptolemeusza i Kopernika i w ten sposób n. p. torować już także drogę nauce trygonometryi sferycznej w klasie szóstej. A ponieważ później, mianowicie ze względu na potrzeby nauki chemii (na stopniu wyższym), zaznajamia się ucznia przy nauce mechaniki powoli z pojęciami i prawami energii (jednak nie zajmując się przedwcześnie matematycznem ich formułowaniem) i zastosowuje się je tak często, jak to jest właściwe na stopniu niższym, nadarza się przytem także sposobność powtarzania wiadomości z poprzednich działów fizyki.

Powtarzanie w klasie siódmej ma na celu uwydatnienie wiadomości istotnych: uwzględnić też należy zwłaszcza wymagania przy egzaminie dojrzałości z tego przedmiotu.

W to powtarzanie należy uczniów wdrażać z pewnym planem i już z góry zwrócić ich uwagę na te momenty, na które winni kłaść osobliwy nacisk.

Powtarzanie w szkole ma polegać głównie na ćwiczeniach, wspólnej pracy nauczyciela i uczniów. A jakkolwiek przy tem unikać należy właściwego, marnującego czas odpytywania, to jednak winno się śledzić postępy uczniów i uwzględniać je odpowiednio przy klasyfikacyi przy końcu roku szkolnego. (Rozp. Min. W. i O. z 29. lutego 1908 L. 10.053, Dz. rozp. Nr. 21). Obok tego należy stale opierać się przy wykładzie nowego materyału na wiadomościach z nauki poprzedniej, do czego właśnie w tej klasie obfita nastręcza się sposobność.

Gdzie tylko warunki na to pozwalają, winno się podawać uczniom ćwiczenia fizykalne do swobodnego wyboru. Są one nie tylko znakomitym środkiem spotęgowania zajęcia się uczniów przedmiotem, lecz dają nadto dobrą sposobność zaprawiania ich do pracy cierpliwej, starannej i sumiennej. Ścisła obserwacya ułatwi im zrozumienie przyczynowych związków i spotęguje ich radość z pracy nad własnemi doświadczeniami.

Chemia.

Cel nauki: Poznanie zjawisk chemicznych i praw, rządzących niemi, na drodze doświadczalnej.

Poznanie najważniejszych pierwiastków i ich związków, a mianowicie tych, które zasługują na uwagę bądź to ze względu na swe pojawianie się, na swą rolę w gospodarstwie przyrody lub praktyczne zastosowanie, bądź też tych, które mają znaczenie w teoryi chemii; zrozumienie najważniejszych przemian chemicznych, odbywających się w życiu codziennem.

Z mineralogii (na stopniu niższym) zaznajomienie się z najpospolitszymi minerałami i niektóremi skałami na podstawie obserwacyi cech, wyraźnie u nich występujących.

Klasa IV. 3 godziny tygodniowo.

Chemia i mineralogia. Punktem wyjścia dla rozpatrywania zjawisk chemicznych ma być obserwacya powietrza i ważniejszych minerałów. Wprowadzanie w świat zjawisk chemicznych opierać się ma na doświadczeniach możliwie najprostszych, co utoruje zwolna drogę do zrozumienia prawidłowości przebiegu tych zjawisk w zakresie, odpowiadającym zdolności pojmowania na tym stopniu nauki.

Traktowanie wybranych pierwiastków i ich najważniejszych związków, jako też pospolitszych minerałów i skał, bez zwracania szczególnej uwagi na systematykę.

Z chemii organicznej tylko materyał najniezbędniejszy; a więc przy nauce o oleju skalnym omówi się kilka węglowodorów, poda się kilka przykładów alkoholi, kwasów, węglowodanów, połączeń cyanowych i pochodnych benzolu; najważniejsze wiadomości o ciałach białkowatych.

Klasa V. 2 godziny tygodniowo.

Chemia nieorganiczna. Na doświadczeniach i szczegółowszej obserwacyi niemetali i ich wybitniejszych związków oparte rozszerzenie i pogłębienie materyału naukowego z klasy IV., mianowicie co się tyczy znakowania chemicznego, praw zjawisk chemicznych z uwzględnieniem zasad chemii fizykalnej, o ile są zrozumiałe na tym stopniu nauki, tudzież co się tyczy rozwoju najważniejszych pojęć chemicznych, twierdzeń teoretycznych i twierdzeń, polegających na doświadczeniach, oraz hipotez i teoryi, które służą jako objaśnienie tych twierdzień (analiza chemiczna, synteza, wymiana składników, teorya atomistyczna ze względu na wyjaśnienie praw stechiometrycznych, wartościowość pierwiastków, zasada zachowania energii, zarys termochemii i teoryi jonów, dyssocyacya, reakcye odwracalne, zasadnicze pojęcia szybkości reakcyi i równowagi chemicznej).

Ogólna charakterystyka metali i zwięzłe, porównawcze omówienie metali i ich związków, tych mianowicie, które mają szczególnie doniosłe znaczenie teoretyczne lub praktyczne, na podstawie systemu peryodycznego pierwiastków.

Klasa VI., 2 godziny tygodniowo.

Chemia organiczna. Pojęcie związku organicznego i wykazanie istotnych jego składników. Wzory atomistyczne stosunkowe. Oznaczenie ciężaru cząsteczkowego. Wzory empiryczne i wyrozumowane.

Wybór związków organicznych w przejrzystem zestawieniu, oraz związek pomiędzy poszczególnemi ich grupami. Z obfitego materyału wybiera się związki, które albo mają pewne znaczenie ze stanowiska teoryi, ponieważ posiadają wybitne cechy pewnych typów, lub też są szczególnie ważne pod względem technicznym i gospodarczym, lub wreszcie te, które odgrywają ważną rolę w przemianie materyi u istot żywych.

Wybór głównych przedstawicieli związków grupy cyanowej. Z połączeń tłuszczowych: najważniejsze pochodne węglowodorów, metanu, etylenu i acetylenu, tłuszcze (mydła i świece), węglowodany (fermentacya).

Z pomiędzy związków cyklowych najważniejsze pochodne benzolu, toluolu, ksylolów, dwufenilometanu i trójfenilometanu, naftalinu i antracenu z uwzględnieniem barwików smołowych.

Przykłady terpenów, najważniejsze związki z działu heterocyklowych, a mianowicie grupa pirydyny, alkaloidów i ciał proteinowych.

Ćwiczenie praktyczne w pracowni chemicznej.

1. Kurs dla początkujących (głównie uczniów klasy V-tej), 2 godziny tygodniowo:

1. Zaznajomienie się z użyciem najważniejszych przyborów chemicznych i przeprowadzanie prawidłowe najpospolitszych czynności jak n. p. sączenia, strącania, rozpuszczania, krystalizowania, przekraplania itp.

2. Wykazywanie jakościowe najważniejszych pierwiastków w związkach nieorganicznych na drodze mokrej i suchej.

3. Ćwiczenia wykonywane przez uczniów z zakresu materyału, przerabianego podczas godzin nauki obowiązkowej. Celem tych ćwiczeń jest przerobienie i pogłębienie wiadomości, nabytych w klasie.

Uczniowie wykonywują swe prace pod fachowem kierownictwem nauczyciela, a materyałem ćwiczeń ma być wybór pierwiastków i związków nieorganicznych.

II. Kurs dla uczniów, którzy uzyskali większą wprawę w pracy (uczniowie z klas VI. i VII.), 2 godziny tygodniowo.

Ciąg dalszy doświadczeń kursu I., z rozszerzeniem na materyał z zakresu związków organicznych i ich typowych przedstawicieli. Ćwiczenia z zakresu najprostszych zadań analizy miareczkowej.

Co dotyczy zewnętrznego urządzenia i czasu trwania nauki, przyjmowania uczniów, obowiązują punkty 2, 3 i 4 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 19. lipca 1894, l. 1352 (Dziennik rozporządzeń Nr. 36).

Uwagi.

W obec ogromnego zakresu dziedziny chemii a szczupłego czasu należy materyał naukowy, wyznaczony dla tego przedmiotu, ograniczyć do rzeczy najniezbędniejszych. Mianowicie bezwzględnie nie powinno się zmuszać uczniów do przyswajania sobie licznych szczegółów, zwłaszcza zaś takich, które nie mają wogóle żadnego albo tylko mały związek ze sobą. Gdzie to tylko możliwe, powinien nauczyciel unikać gołosłownego udzielania wiadomości i opisu własności ciał, natomiast wskazanem jest, aby przez wspólną pracę z młodzieżą zachęcał ją do samodzielnego badania i stwierdzania faktów i praw.

Doświadczeniem, jako najwalniejszą podstawą w nauczaniu chemii, należy się szczodrze posługiwać nietylko w chemii nieorganicznej, ale także i w organicznej. Doświadczenia powinny być zawsze o ile możności proste, wykonane przy pomocy najprzystępniejszych środków, szczególnie na niższym stopniu nauki. W wielu razach, głównie zaś w chemii organicznej, doświadczenia w probówkach spełniają już swoje zadanie w zupełności. Na stopniu przygotowawczym w klasie IV. nauka chemii i mineralogii mają pozostawać w ścisłym związku ze sobą; przytem trzeba się wystrzegać zbytniego wyróżnienia jednego przedmiotu na koszt drugiego. Minerał, jako twór z natury pierwotniejszy, ma stanowić punkt wyjścia dla zjawisk chemicznych, które się na nim zjawiają i ich badania. Zaleca się tedy zaczynać naukę od kilku ważnych minerałów, będących pierwiastkami (np. od siarki, węgla, kilku metali). Ich wzajemny stosunek i zachowanie się na powietrzu atmosferycznem nastręcza już cały szereg ważnych i zasadniczych spostrzeżeń. Następnie należy zwolna przejść do minerałów chemicznie złożonych, z nich zaś znowu zacząć od najpospolitszych i ze względu na skład swój nastręczających mniej trudności, jak n. p. od wody, soli kuchennej, kalcytu itp. Oczywistą jest rzeczą, że tego rodzaju ułożenie materyału, zależne od względów czysto dydaktycznych, wyklucza wszelką systematykę pierwiastków, którą też uwzględniamy dopiero na wyższym stopniu nauki w studyum rozszerzonem i pogłębionem. Może jednak nauczyciel na końcu kursu, przy sposobności omawiania przerobionego materyału, przeprowadzić poglądowe ugrupowanie omówionych pierwiastków, a co lepiej, może to uczynić wspólnie z uczniami, opierając się na poznanych podobieństwach i różnicach. Przy wyborze materyału naukowego w tej klasie należy mieć na oku wiadomości potrzebne przy fizyologii roślin w klasie V.

W chemii nieorganicznej w klasie V. dla dokładniejszego poznania niemetali, a specyalnie czterech typowych pierwiastków, mianowicie wodoru, azotu, tlenu i węgla, należy poświęcić stosunkowo więcej czasu, aniżeli dla studyum metali, a to z tego powodu, że przy omawianiu wspomnianych czterech pierwiastków zaznajamia się uczeń z przeważną ilością pojęć, praw, oraz teoryi chemicznych. Chemię metali należy więcej ograniczyć, a metale, posiadające znaczenie z punktu widzenia teoretycznego i praktycznego, oraz ich związki powinno się omawiać zawsze porownawczo i to na podstawie systemu peryo-

dycznego pierwiastków. Co się tyczy wartościowości pierwiastków, o której wspomina plan naukowy tej klasy, to należy w tej klasie tylko wprowadzić to pojęcie do nauki, a bliższe rozpatrywanie jej zachować dla klasy VI.

Przy nauce należy zawsze uświadamiać uczniom różnicę pomiędzy prawem jako prawdą ogólną, a hipotezą jako środkiem pomocniczym, który odpowiada każdorazowemu stanowi wiedzy.

We wszystkich odpowiednich miejscach należy zawsze uwzględniać pojęcie energii i zdolności jej przemiany.

W chemii organicznej w klasie VI, wobec nadzwyczaj wielkiej obfitości materyału faktycznego, a krótkości czasu należy ograniczyć materyał naukowy i to w nadzwyczaj wydatny sposób. W tym celu koniecznie zrobić należy rozumny wybór wśród tak licznych związków organicznych, a nawet wśród ich typów. Tym sposobem uchronimy się przed przeciążeniem młodzieży, a korzyść z nauki nie dozna uszczerbku. Należy zatem bezwzględnie pomijać wszystkie mniej ważne szczegóły, a mianowicie te, które nie wiodą do jasnego wniknięcia w zasady chemii organicznej jako takiej, techniki lub też fizyologii. Materyał nie ma być podawany wyłącznie w formie dogmatycznej lub wyjaśniającej, lecz należy uczyć tak, aby nie pomijać odpowiedniego uzasadnienia, nadto ułatwiać trzeba naukę przez zwracanie uwagi na genetyczny związek w poszczególnych grupach. Należy rozpoczynać zawsze od najprostszych związków (przeważnie od węglowodorów o rozmaitych typach składu), przyczem wyprowadzanie pochodnych ma się odbywać częściej na drodze podstawienia, a rzadziej na drodze dodania. Tym sposobem łatwo otrzymamy przejrzysty, schematyczny przegląd wzorów, wyrażających budowę wewnętrzną i strukturową ciał. W odpowiedziach uczniów nie należy wymagać gotowego wzoru strukturowego, a tem mniej wzoru empirycznego; wystarczy, jeżeli uczeń umie wyprowadzić wzór, przyczem odpowiednio wyjaśniona nomenklatura ułatwi mu wypisanie tego wzoru. Pisząc równania, wyrażające działania chemiczne, należy posługiwać się, o ile to tylko możliwe, takimi wzorami strukturowymi, aby dzięki swej przejrzystości i poglądowości, umożliwiły uczniowi oryentacyę w tym kierunku, że patrząc na lewą stronę równania, może zobaczyć obraz przebiegu procesu chemicznego.

Umiejętne ugrupowanie pochodnych, oraz porównawcza charakterystyka otrzymanych szeregów, ułatwią wielce studyum chemii organicznej i przyniosą tę samą korzyść, jaką się osiąga przez systematyczne omówienie pierwiastków ugrupowanych wedle systemu peryodycznego.

Ucząc, należy zawsze nawiązywać nowe fakta do poznanych dawniej, wskazywać na te same lub podobne stosunki w chemii nieorganicznej i tym sposobem korzystać z każdej sposobności dla powtórzenia i odświeżenia wiadomości nabytych w chemii nieorganicznej.

Dla zrozumienia związku, zachodzącego pomiędzy procesami nieorganicznymi i organicznymi, ważną jest rzeczą wskazać na postępy syntetycznego otrzymywania ciał organicznych.

Na wszystkich stopniach nauki uwzględniać należy odpowiednio potrzeby życia codziennego i hygienę.

Procesy technologiczne, o ile zasadniczo opierają się na praktycznem hutnictwie, należy omawiać ogólnie; natomiast obszerniej będzie można uwzględnić gaz świetlny, szkło, wyroby z gliny, fabrykacyę kwasu siarkowego, oraz procesy chemiczne, odbywające się w wielkich piecach i w gruszkach Bessemera. Również należy odpowiednio uwzględniać zjawiska, spotykane w życiu codziennem, jak n. p. twardnienie zaprawy murarskiej, procesy odbywające się przy przyrządzaniu potraw, schnięcie pokostów itp.

Nie należy również tracić z oczu momentu historycznego, jednak bez przeciążania pamięci uczniów.

Uczniów należy jak najbardziej zachęcać do brania udziału w ćwiczeniach praktycznych.

Ćwiczenia te nie mają być ograniczane wyłącznie do prac analitycznych; powinno się w nich uwzględniać przeważnie doświadczenia w formie prymitywnych prób badania naukowego w związku z treścią nauki szkolnej.

Rysunki geometryczne.*)

Stopień niższy.

Cel nauki: Wprawa w rysunku liniowym, w szczególności w wykonywaniu geometrycznych zagadnień konstrukcyjnych; przedstawianie prostych przedmiotów w rzutach.

Klasa II., 2 godziny tygodniowo w połączeniu z rachunkami i z nauką o przestrzeni. Porównaj plan nauki matematyki.

Klasa III., 2 godziny tygodniowo w połączeniu z arytmetyką i geometryą. Porównaj plan nauki matematyki.

Klasa IV., 2 godziny tygodniowo. Kreślenie krzywych przecięć stożkowych na podstawie ich własności ogniskowych. Styczne wykreślone w danym punkcie krzywej i z punktu zewnątrz niej leżącego poprowadzone. Zależności położenia.

Rysowanie z poglądu rzutu poziomego i pionowego prostych bryl w położeniach szczególnych względem płaszczyzn rzutowych. Ustalenie geometryczne pojęć poziomego i pionowego rzutu punktu, linii itp. Wynajdywanie długości i nachylenia odcinków prostych, jakoteż rzeczywistej postaci figur prostokreślnych, leżących na płaszczyznach rzucających. Wykreślanie bryl graniastych w położeniach otrzymanych wskutek obrotu. Rysowanie rzutów bocznych i ukośnych tych bryl. Przekroje płaszczyznami rzucającemi, siatki bryl graniastych, proste konstrukcye cieniów tych bryl przy oświetleniu równoległem.

Stopień wyższy.

Cel nauki: Znajomość najważniejszych praw i zadań metody rzutów prostokątnych, tudzież pojęć zasadniczych, tyczących się rzutów ukośnych i perspektywy obok zastosowania ich do przedstawiania prostych przedmiotów technicznych.

Klasa V., 3 godziny tygodniowo. Systematyczne przerobienie podstawowych zagadnień geometryi wykreślnej o punktach, prostych i płaszczyznach przy użyciu rzutu poziomego i pionowego a przy sposobności także krzyżowego lub innych rzutów bocznych w ścisłym związku z nauką klasy IV. Zastosowanie owych zagadnień do rozwiązywania zadań złożonych w szczególności do wykreślania umiarowych graniastosłupów, ostrosłupów o danym kształcie i danem położeniu, do wynajdywania płaskich przekrojów graniastosłupów i ostrosłupów lub innych wielościanów, wreszcie do wyszukiwania linii przenikania się dwu takich bryl w najprostszych przypadkach.

Klasa VI., 3 godziny tygodniowo. Kreślenie koła w rzutach prostokątnych. Cienie rzucone koła na płaszczyzny przy oświetleniu równoległem. Rzut ukośny koła. Wyprowadzenie własności najważniejszych dla konstrukcyi elipsy, uważanej za rzut prostokątny lub ukośny koła z odpowiednich własności koła. Rysowanie walców i stożków (głównie obrotowych) jakoteż bryl z nich złożonych także w rzutach ukośnych. Płaszczyzny styczne do stożków i walców. Płaskie przekroje, siatki i łatwiejsze przypadki przecinania się tych powierzchni. Konstrukcye cieniów

*) Dokładniej: Rysunki geometryczne w klasach niższych, geometrya wykreślna w klasach wyższych.

przy oświetleniu równoległem. Bliższe rozpatrzenie płaskich przecięć stożków obrotowych, wyprowadzenie dla linii tych przecięć najważniejszych własności konstrukcyjnych.

Wykreślanie kuli, jej płaskich przekrojów i płaszczyzn stycznych; konstrukcya granicy cienia własnego i rzuconego na płaszczyzny przy oświetleniu równoległem i środkowem.

Klasa VII., 2 godziny tygodniowo. Przedstawianie w rzutach powierzchni obrotowych, których osie są prostopadłe do jednej z płaszczyzn rzutów. Płaszczyzny styczne i płaskie przekroje.

Zasadnicze pojęcia perspektywy, o ile są potrzebne do przedstawienia przedmiotu ograniczonego płaszczyznami i danego w rzutach prostokątnych.

Powtórzenie i uzupełnienie przerobionego zakresu geometryi wykreślnej na pouczających złożonych zagadnieniach, odnoszących się także do praktycznych zastosowań.

Od kl. IV. począwszy co tydzień małe ćwiczenie domowe (w zeszycie).

U w a g i.

a) Ogólne uwagi.

Wynikiem nauki wymienionych w planie działów geometryi wykreślnej powinno być obok pewnej zręczności konstrukcyjnej, niezbędnej do studyów w Szkole Politechnicznej, przedewszystkiem wyższe rozwinięcie wyobraźni przestrzennej, której wymaga nietylko Szkoła Politechniczna, ale i życie praktyczne. Wykształcenie w tym kierunku da się osiągnąć przez wydatniejsze zajmowanie wyobraźni bryłami, a w każdym razie przez nawiązywanie do nich, o ile to możliwe, ćwiczeń konstrukcyjnych z uwzględnieniem nie tylko postaci zasadniczych, rozpatrywanych w nauce stereometryi, ale i takich, które mają znaczenie techniczne. Geometrya wykreślna bowiem w szkole realnej ma być czemś więcej niż metodą do rozwiązywania zagadnień czysto teoretycznych ze stereometryi, ona nadto powinna dać uczniom wyobrażenie o wartości wiedzy i uzdolnienia nabytych w tej nauce dla zrozumienia i opanowania życia praktycznego.

W dążeniu do tego celu położyć należy główny nacisk na pojmowanie nauki wyobraźnią nie zaś na zapamiętywanie konstrukcyi. Tylko w niewielu, stale powtarzających się konstrukcyach zasadniczych, jak wynalezienie długości odcinka prostego, kład płaszczyzny i t. p. może mieć pewną wartość schematyczne, mało linii wymagające, szybkie wykonanie; w innych konstrukcyach powinno się pozostawić uczniowi swobodę wyboru drogi nawet nieco dłuższej, jeżeli ta prowadzi tylko do zamierzonego celu.

Każdą konstrukcyę powinien tak nauczyciel, jak i uczeń, poprzedzić zawsze objaśnieniem w przestrzeni. W ten sposób nawyknie uczeń stopniowo do uważania myśli, na której polega rozwiązanie zagadnienia w przestrzeni, za rzecz główną, a wykreślenie rozwiązania za rzecz poboczną, samo przez się zrozumiałą.

Wprawie rysunkowej uczniów należy poświęcić pełną uwagę właśnie z powodu szczupłej liczby godzin, przeznaczonej do osiągnięcia tego celu. Wskazówek do zręczniejszego używania przyrządów rysunkowych, zwłaszcza liniału i trójkątów, powinien udzielać nauczyciel jak najczęściej podczas lekcyi rysunków i to nie tylko ustnie. Zalecić też wypada usilnie, aby nauczyciel rysował sam figury na tablicy jak najgustowniej i najstaranniej, używając trójkąta i cyrkla. Wolnoręcznego rysowania figur na tablicy należy ile możności unikać. Uczeń powinien bowiem nabrać przekonania, że rysunek w tym razie ma nietylko uzmysławiać figury przestrzenne, jak przy dowodzeniu twierdzeń geometrycznych, lecz wyniki jego mają posiadać wartość i co do postaci i co do miary, tudzież

że w wielu razach rysunek ma zastąpić uciążliwe lub nawet niewykonalne rachunki. Do ożywienia tego przekonania przyczyni się wiele częstsze stosowanie podziałki zmniejszonej przy rysowaniu przedmiotów. W ćwiczeniach rysunkowych dążyć należy do indywidualizowania

Dla osiągnięcia zupełnej jasności w nauczaniu pożyteczną jest rzeczą używanie łatwo zrozumiałych i tylko niezbędnych wyrażeń fachowych. Również zwrócić wypada szczególną uwagę na znakowanie i porozumiewać się w tym względzie z nauczycielami matematyki, zwłaszcza, że celem wzajemnego wspierania się nauka obu przedmiotów — matematyki i geometryi wykreślnej — pozostawać musi w ciągłej wzajemnej styczności.

b) *Szczególne uwagi.*

Klasa IV. Wdrożenie pojęć rzutu pionowego i poziomego na podstawie unaocznienia rozumie się w ten sposób, że poleci się uczniom rysować model prostokątnego równoległościanu (równoległego względem tablicy i podłogi) najpierw tak, jak go każdy uczeń ze swego miejsca widzi, potem tak, jak go widzi uczeń od tylnej ściany izby szkolnej, a wreszcie tak, jakby go widział ze stanowiska bardzo oddalonego, spoglądając w kierunku prostopadłej do tablicy. Przyjąć też należy, że bryła jest przeźroczystą. Tak dojdzie uczeń do pojęcia, że rzut pionowy jest obrazem, który przedstawia się widzowi, znajdującemu się w bardzo wielkiej odległości od tablicy (płaszczyzny rysunku) a patrzącemu na przedmiot w kierunku prostopadłym do tablicy. Analogicznie uprzystępni się pojęcie rzutu poziomego. W dalszym ciągu należy polecać rysowanie i omówienie rzutów graniastosłupów i ostrosłupów, jakoteż brył z nich złożonych, wreszcie także walców i stożków obrotowych i kul w najprostszych położeniach względem płaszczyzn rzutowych a to po części na podstawie unaocznienia z modelu, według wskazanej podziałki. Przy tej sposobności wyprowadzi się najprostsze twierdzenia o rzutach odcinków prostych i powierzchni. Dopiero wtedy, gdy uczniowie osiągną w rysowaniu rzutów z pomocą unaocznienia dostateczną pewność, należy naprowadzić ich na czysto geometryczne pojmowanie rzutów, dołączając do tego uwagę, że rzuty geometryczne nigdy dokładnie nie zgadzają się z obrazami otrzymywanymi przy unaocznieniu.

Obrót bryła około osi prostopadłej do jednej z płaszczyzn rzutów (w połączeniu z przesunięciem równoległem do tej płaszczyzny) można uskutecznić, opierając się na twierdzeniu o oddaleniach punktu od płaszczyzn rzutowych. Przez dwu lub trzykrotne powtórzenie takich obrotów około osi naprzemian prostopadłych do poziomej i pionowej płaszczyzny rzutu można sprowadzić bryły z położenia równoległego względem płaszczyzn rzutów do położenia ogólnego i otrzymać temsamem obrazy żywo do wyobraźni przemawiające.

Ten sam cel osiąga się rysowaniem rzutów bocznych t. j. rzutów prostokątnych na płaszczyznach, które są do pierwotnych płaszczyzn rzutowych prostopadłe. Zarazem poznaje tak uczeń cenną metodę konstrukcyjną do rozwiązania pewnych zagadnień późniejszych. Zresztą należy uczniów przyzwyczajać już tu do uważania rzutu pionowego i bocznego (szczególnie krzyżowego) jako rzuty zostające ze sobą w takim samym wzajemnym związku, jak rzut poziomy i pionowy.

Znakomitym środkiem wdrożenia uczniów do jasnego pojmowania bryły wyznaczonej rzutami jest wykreślenie tej bryły w rzucie ukośnym. Gdy znamy bryłę lub połączony z nią układ trzech wzajemnie prostopadłych osi w położeniu równoległem względem płaszczyzn rzutowych, natenczas wykreślenie rzutu ukośnego wymaga tylko uzasadnienia, że równoległe krawędzie przedstawią się jako odcinki równoległe w tym samym stosunku skrócone. Nauczyciel niech się też nie waha polecać rysowania ogólnych ukośno-aksonometrycznych obrazów z dowolnie obranemi osiami i odpowiadającymi im stosunkami miarowymi; rozumie się atoli, że w dowodzenie twierdzenia Pohlke'go, będącego podstawą konstrukcyi, wdawać się nie będzie. W ten sposób pozna uczeń, jak się wykreśla prawidłowo figury objaśniające, używane w tak wielu przedmiotach nauki.

Przy rysowaniu rzutów bocznych i ukośnych, jakoteż przy konstrukcyi cieniów powinno się uwzględniać w przykładach także proste przedmioty techniczne.

W planie nauki tej klasy znaleźć się muszą również pojęcia i twierdzenia stereotymetryi, potrzebne do nauki o rzutach. Strzedz się jednak należy niebezpieczeństwa osłabienia zainteresowania się uczniów nauką przez zbyt długie rozważanie rozmaitych zależności położenia prostych i płaszczyzn, nie znajdujących się na bryle. Natomiast zaleca się nawiązywanie nauki do znanych już brył, na których takie zależności występują i stąd wychodząc, naprowadzanie na potrzebę dokładnego określenia tych zależności. Wtedy oczywiście nie można uczyć owych pojęć i twierdzeń w jednym ciągu, lecz tam, gdzie ich wprowadzenie okaże się potrzebne.

Klasa V. Przy rozpoczynającem się tu systematycznem nauczaniu geometryi wykreślnej należy opierać się na nauce z klasy IV. i tylko stopniowo przechodzić do uczenia w sposób bardziej oderwany. Dlatego nie powinno się przedewszystkiem pozostawać zbyt długo przy nauce o punkcie w czterech ćwiartkach przestrzeni.

Konstrukcye śladów prostych na płaszczyznach rzutowych uważać należy jako szczególne przypadki wynajdywania punktów, w których prosta przebija płaszczyzny rzucające, wyznaczone zapomocą jednego śladu.

Do wyznaczania płaszczyzny, nie będącej rzucającą, używać należy częściej niż śladów dwu dowolnych prostych, na płaszczyźnie leżących lub znajdujący się na niej trójkąt albo rownoległobok i uczyć należy konstrukcyi, w których ślady płaszczyzny zastąpione są tworzącemi równoległemi do jednej lub drugiej płaszczyzny rzutów. Takie przedstawianie płaszczyzny przemawia bardziej do wyobraźni, niż przedstawianie płaszczyzny zapomocą śladów, nie powoduje tak łatwo nieporozumień i zgadza się z praktycznym, technicznym sposobem rysowania, w którym ślady płaszczyzny rzadko kiedy znajdują zastosowanie.

Zakres zagadnień o związkach pomiędzy punktami,prostemi i płaszczyznami da się w ten sposób ograniczyć i uczynić dla ucznia bardziej interesującym i przystępniejszym, że dokładnie i możliwie najzrozumialej wyjaśni się tylko nie wiele istotnie zasadniczych zagadnień, tyczących się własności położenia i stosunków miarowych, resztę zaś zagadnień przerobi się tylko jako ćwiczenia z zaniechaniem zbyt dalekiego uwzględnienia przypadków szczególnych. Rozwiązane zagadnienia zasadnicze powinno się zaraz przystosowywać do brył graniastych, o których osobno uczyć nie należy. Przez użycie rzutów bocznych można rozwiązania wielu zagadnień znacznie uprościć. Nauki o trójściaNie najlepiej w tej klasie zaniechać. Należące tu pojęcia ze sterometryi należy przy sposobności powtórzyć i uzupełnić.

Klasa VII. Jako dopełnienie nauki możnaby wziąć tu pod uwagę: Wyjaśnienie zasad rzutów kotowanych, jeżeli nie uczono o nich już na wstępie klasy V. i wskazanie niektórych praktycznych zastosowań; zagadnienia o trójściannie (z uwzględnieniem naroża biegunowego) dla okazania rozwiązania rysunkiem trójkątów sferycznych; wytłumaczenie zasad rysowania brył w rzutach aksonometrycznych prostokątnych i zasad rzutów stereograficznych, wykreślanie linii śrubowej.

Jako pouczające zagadnienia do ćwiczeń wymienić należy konstrukcye zegarów słonecznych i rysowanie w rzutach prostokątnych kuli ziemskiej lub niebieskiej, której oś nie byłaby pionową wraz z najważniejszemi jej kołami.

Rysunki odręczne.

Cel nauki: Kształcenie świadomego spostrzegania przez ćwiczenie zdolności pojmowania i wyobrażania; wprawa w graficznem przedstawianiu przedmiotów widzianych estetyczne poczucie kształtu i barwy: pogląd na najważniejsze epoki w historycznym rozwoju sztuki.

I. stopień nauki.

Klasa I., 4 godziny tygodniowo.

Płaskie i łatwe motywy ornamentalne (z epok dawniejszych i epoki najnowszej), oparte na zasadniczych kształtach geometrycznych. Stylizowane kształty wzięte z natury. Przedmioty z otoczenia w zarysie rzutowym i kształty płaskie z dziedziny przyrody.

Początkowo nauka odbywa się gromadnie, poprzedzona objaśnieniami nauczyciela, tłumaczącemi powstanie kształtu z zasadniczych form geometrycznych, a popierana rysunkiem węglem na papierze o wielkich rozmiarach; następnie nauka w grupach (na przykładach o różnej trudności, odpowiednio do uzdolnienia uczniów); na koniec nauka indyindywidualna. Okolicznościowe objaśnienia o zastosowaniu danych rysunków jako motywu ornamentalnego do celów zdobnictwa.

Od czasu do czasu rysunek z pamięci z zakresu przerobionego materyału naukowego.

Środki przedstawiania: ołówek, barwy przejrzyste (lazurowe) i pokrywcze.

Od początku należy kłaść nacisk na czystość i poprawność rysunku, jego estetyczną formę zewnętrzną i pismo, użyte do opisania rysunku.

Klasa II., 4 godziny tygodniowo.

Rysunek perspektywiczny z poglądu: Po krótkiem objaśnieniu zjawisk perspektywicznych przystąpić należy bezzwłocznie do rysowania zasadniczych kształtów przestrzennych w odpowiednich grupach i rysowania najzwyklejszych kształtów z otoczenia; rysunek odpowiednich przedmiotów martwych i prostych przedmiotów z natury żywej pojedynczo lub w grupach. W miarę możności ciąg dalszy ćwiczeń z zakresu rysunku płaskiego.

Początkowo należy poprzestać na poprawnych konturach i zwolna przejść do cieniowania i malowania. Zupełne wykończenie rysunku przeprowadza się w późniejszych pracach podczas ćwiczeń w rysowaniu przedmiotów z otoczenia.

W zakresie materyału naukowego przepisanego dla tej klasy, rysunek z pamięci i szkice.

Środki przedstawiania: ołówek, kreda, kredka (a także węgiel), barwy lazurowe.

II. stopień nauki.

Klasa III., 4 godziny tygodniowo

Dalszy ciąg rysunku z przedmiotów z otoczenia (także przedmiotów technicznych i artystycznego przemysłu), jako też odpowiednich kształtów z natury (roślin i martwej natury wszelkiego rodzaju).

Klasa IV., 3 godziny tygodniowo.

Rozszerzenie materyału naukowego z zakresu rysowania z natury w rozmaitych kierunkach, także co się tyczy przemysłu artystycznego, mianowicie na naczynia i inne przedmioty ustawiane pojedynczo, lub w grupach.

Na tym stopniu nauki powinno się przy każdym poszczególnym rysunku uwzględniać czynnik estetyczno-wychowawczy. Pod względem technicznym należy starać się o jasne, zrozumiałe wykonanie rysunku. Przygodnie dozwolone są także uproszczone szkice. Zdolniejsi uczniowie tej klasy, którzy osiągnęli odpowiednią techniczną wprawę w rysowaniu z natury, mogą rozpocząć rysunek figuralny ze wzorów i modeli gipsowych. Szkicowanie należy ćwiczyć na większych przedmiotach natury, a przy sposobności także na motywach z krajobrazów.

III. stopień nauki.

Klasa V., 3 godziny tygodniowo.

Rysunek figuralny poparty objaśnieniami budowy głowy ludzkiej na podstawie czaszki i żywego modelu. Naukę przeprowadza się na doborowych wzorach mistrzów starych i nowoczesnych (uważając te wzory raczej jako środek poglądowy) i na głowach gipsowych. W sprzyjających warunkach także ćwiczenia w rysowaniu z modela żywego (głowy i całej postaci ludzkiej). Obok tych ćwiczeń uprawia się w dalszym ciągu rysowanie i malowanie przedmiotów z otoczenia, oraz roślin i wypchanych zwierząt.

Klasa VI. i VII., po 2 godziny tygodniowo.

Dalszy ciąg rysunku figuralnego w zupełnem wykończeniu. Szkice z przedmiotów z wszystkich dziedzin, dotychczas poznanych.

Posługiwać się można wszystkimi używanymi zwyczajnie materyałami.

Uwaga.

W myśl zakreślonego w planie celu nauki należy na wszystkich stopniach obok silnego uwydatniania momentu estetycznego dążyć także do tego, aby uczniowie nabrali pewnej wprawy, a to już choćby dlatego, że rysunek jako posiłkowy środek wyrażenia się posiada niemałe znaczenie dla innych przedmiotów nauki, dla przyszłych studyów i pracy zawodowej. Samej jednak wprawy ręki nie należy bezwarunkowo przeceniać; to też powinno się unikać wszelkich ćwiczeń polegających tylko na mechanicznem naśladowaniu, a wpływać zawsze na jasne zrozumienie przedmiotów przedstawianych.

Skoro już po nauce zbiorowej nastąpi swoboda w nauczaniu, należy zastosowywać zadania do zdolności uczniów; starannie trzeba unikać zadań przekraczających każdoczesne siły ucznia lub takich, które w stosunku do korzyści rysunkowej wymagają zbyt wiele czasu i trudu.

Do rozmaitości techniki rysunku nie należy przywiązywać zbytniej wagi; o wiele lepsze wyniki osiągnie się pewniej przy pomocy niewielu i prostych środków przedstawiania.

Od pierwszej klasy należy kłaść nacisk na wykształcenie poczucia barwy, a we władaniu pendzlem zaprawiać na wszystkich stopniach. W nauce początkowej należy przy tych ćwiczeniach poprzestać na nakładaniu płaszczyzn ornamentów, powoli jednak nastąpi przy rysunku z natury większa swoboda w władaniu pendzlem a przy odpowiedniem ćwiczeniu także pewność w oddawaniu dowolnie obranych malarskich motywów (zwojów, kwiatów, draperyi i t. p.) zapomocą płynnego materyału bez szczegółowego opracowania konturów.

Jakkolwiek główny nacisk kładzie się na rysunek wprost z natury, mimo to należy na wszystkich stopniach uwzględniać artystyczne wzory z różnych dziedzin. Wzory te nie tylko zaznajomią ucznia z różnymi artystycznymi kierunkami i ułatwią mu przez to w wielu wypadkach rysunek z natury, lecz także rozszerzą zakres materyału dla rysunku z natury i ułatwią zrozumienie przyrody; wreszcie nastręczą one także nauczycielowi sposobność do uwag z historyi sztuki. Pod tym względem pożądane jest zresztą porozumiewanie się z nauczycielem historyi. W zakres tych omawiań powinny wchodzić dzieła sztuki ojczystej zwłaszcza te, które znajdują się w danej miejscowości.

Swobodne szkicowanie należy uprawiać na wszystkich stopniach, atoli bez przymuszania uczniów. Na początek zaleca się użycie dobrych wzorów, które nadają się do

zaznajomienia uczniów z tym łatwym, charakterystycznym sposobem artystycznego wypowiadania się, mianowicie także w zakresie krajobrazów.

Poprawiać należy przy rysunku płaskim i konturowym przeważnie ustnie albo zapomocą szkiców na samym rysunku. Przy przejściu do nowych technik może nauczyciel w razie potrzeby wyjatkowo także na rysunku ucznia czynić poprawki, aby pokazać sposób przedstawiania. Krótka praktyczna demonstracya przyniesie w wielu wypadkach więcej pożytku, niż rozwlekłe pouczenia: w każdym jednak razie nie należy rysunku formalnie poprawiać.

W rysowaniu z pamięci nie powinno się na ogół wykraczać poza zakres materyału szkolnego; szczególnie uzdolnieni uczniowie mają dość sposobności i swobody odznaczenia się w tym kierunku w swych szkicownikach.

W klasach, w których na naukę przypadają 3 godziny tygodniowo, można je albo dzielić albo odbywać naukę w jednym ciagu z jedną przerwą.

Trudności w przeprowadzeniu planu nauki w klasach przepełnionych domagają się ustanowienia asystenta, skoro ilość uczniów w jednej klasie przekroczy 30.

Modelowanie (jako przedmiot nadobowiązkowy w klasie III.—VII.) winno obejmować materyał nauki rysunków odręcznych.[1])

Kaligrafia.

Klasa I., 2 godziny tygodniowo: Pismo zwykłe łacińskie i niemieckie, pismo rondowe i igiełkowe.

Gimnastyka.

Plan nauki ukaże się osobno.

[1]) Rozporządzenie ministeryalne z dnia 9. czerwca 1904 L. 19487, w sprawie próbowania swobodniejszych metod w nauce rysunków traci odtąd moc obowiązującą.

Rozkład godzin

według nowego planu dla szkół realnych galicyjskich.

	Przedmiot	Klasa I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Razem
1	Religia	2	2	2	2	2	2	2	14
2	Język polski	3	4	3	3	4	3	4	24
3	Język niemiecki	6	6	5	4	4	3	3	31
4	Język francuski	.	.	4	3	3	3	3	16
5	Geografia	2	2	2	2	1	1	.	10
6	Historya	2	2	2	2	3	2	4	17
7	Matematyka	3	3	3	4	4	4	5	26
8	Historya naturalna	2	2	.	.	2	2	2	10
9	Fizyka	.	.	3	2	.	4	4	13
10	Chemia	.	.	.	3	2	2	.	7
11	Geometrya i rysunki geometr.	.	2	2	2	3	3	2	14
12	Rysunki odręczne	4	4	4	3	3	2	2	22
13	Kaligrafia	2	.	.	.	.	.	.	2
14	Gimnastyka	2	2	2	2	2	2	2	14
	Razem	28	29	32	32	33	33	33	220
15	Język ruski	.	.	.	2	2	2	.	6

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 26.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 27. sierpnia 1909.

L. 30.017.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi szkół wydziałowych i Zarządów szkół ludowych pospolitych w sprawie statystyki dzieci głuchoniemych a zarazem ciemnych.

Wzywa się Dyrekcye i Zarządy szkół, aby doniosły bezpośrednio c. k. Radzie szkolnej krajowej, czy nie znane im są dzieci, będące równocześnie ciemne, głuche i nieme w wieku od 4 do 14 lat. Na okólnik ten mają odpowiedzieć tylko te Dyrekcye i Zarządy szkół, które posiadają wiadomość o takich dzieciach, w nieprzekraczalnym terminie do 30. września 1909.

W doniesieniu należy podać imię, nazwisko i wiek dziecka, oraz dokładny adres i zatrudnienie rodziców.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 21. sierpnia 1909.

W zastępstwie
Okęcki.

Wiadomości osobiste.

J. E. Pan Minister Robót Publicznych zamianował Stanisława Barabasza, dyrektora c. k. szkoły zawodowej przemysłu drzewnego w Zakopanem i Karola Bily'ego, dyrektora c. k. zawodowej szkoły ślusarstwa w Świątnikach, dyrektorami c. k. szkół przemysłowych w VII. klasie rangi.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował Emiliana Wyrobka, rzeczywistego nauczyciela c. k. gimnazyum w Gorlicach, nauczycielem głównym w c. k. seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Krakowie.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował Stanisława Kowala, zastępcę nauczyciela w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Rzeszowie, nauczycielem szkoły ćwiczeń w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Krośnie.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty nadał Janowi Bilińskiemu nauczycielowi kierującemu 2-klasowej szkoły w Rosochaczu w okręgu czortkowskim, przy sposobności przeniesienia go na własną prośbę w stały stan spoczynku, w uznaniu jego wieloletniej bardzo wydatnej działalności na polu szkolnictwa ludowego, tytuł dyrektora.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała Stanisława Wójcika, zastępcę nauczyciela w c. k. szkole zawodowej przemysłu drzewnego w Zakopanem, rzeczywistym nauczycielem w tym zakładzie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli w szkołach średnich:

Joachima Jaremę w gimnazyum w Samborze; Atanazego Warchołę w gimnazyum II. w Rzeszowie; Jana Weimera w gimnazyum II. w Nowym Sączu; Jakóba Kowalskiego w gimnazyum w Jarosławiu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła zastępców nauczycieli w szkołach średnich:

Władysława Michalskiego z gimnazyum IV. we Lwowie do filii tego zakładu;
Tadeusza Tarasa z filii gimnazyum IV. we Lwowie do głównego zakładu.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

ks. Andrzeja Gałandiuka nauczycielem religii gr.-kat. 6-klasowej szkoły męskiej w Bolechowie;
Józefa Mielnickiego nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły w Oleszy;
Helenę Misiewiczównę, Zofię Filewiczównę i Maryę Krzysztoniównę nauczycielkami 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Urszuli Kochanowskiej w Nowym Sączu;
Helenę Siwadłowską nauczycielką 4-klasowej szkoły w Kroscienku;
Juliannę Fedowiczową nauczycielką 4-klasowej szkoły w Czerniawie.

Nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Wandę Zborowską w Chmielowie; Michalinę Kaszubską w Kamionce lasowej; Bogumiłę Prażniewską w Turbi; Ludwikę Kalinowską w Zaleszanach.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Piotra Bedzyka w Sieniawie; Leona Żeglenia w Łodzinie; Helenę Górkównę w Kulasznem; Helenę Sroczyńską w Dzwinogrodzie; S. Maryę Łucyę Preislerównę w Jodłowniku; Dymitra Bonka w Małnowskiej Woli; Stanisława Mielnickiego w Popowcach; Mikołaja Bodnarczuka w Koszyłowcach; Władysława Walza w Königsau.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Karola Koryzmę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Jezupolu na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły w Maryampolu;

Maryę Zawadzką nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Dżurowie na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły w Dżurowie;

Maryę Kacicką nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Wilkowicach na równorzędną posadę do szkoły w Broszkowicach;

Jana Janusza nauczyciela 1-klasowej szkoły w Więckowicach na równorzędną posadę do szkoły w Bilince małej;

Stanisławę Hauptmanównę nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Wierzbiążu na równorzędną posadę do szkoły w Worochcie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Dymitra Pukanowowa nauczyciela kierującego 6-klasowej szkoły męskiej w Kutach;

Teofilę Markowską nauczycielkę 6-klasowej szkoły żeńskiej w Trembowli;

Józefa Korpaka nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły męskiej im. Kościuszki we Lwowie;

Antoniego Bielewicza nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły w Brzezince;

Helenę Milską nauczycielkę 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Sienkiewicza we Lwowie;

Aleksandrę Hubicką nauczycielkę 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Konarskiego w Przemyślu;

Wiktora Konopnickiego nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej w Janowie;

Olgę Fischerównę nauczycielkę 4-klasowej szkoły w Trzebini;

Sebastyana Cholewkę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Bronowicach małych;

Jana Jarmołowicza nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Berezowie wyżnym;

Kazimierę Bętkowską nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Osieku, przydzieloną do 5-klasowej szkoły żeńskiej w Kętach;

Kornela Sawkiewicza nauczyciela 1-klasowej szkoły w Stronibabach.

Zmarli:

Zofia Michoniówna tymczasowa nauczycielka w Wiśniowej w okręgu strzyżowskim, zmarła dnia 8. sierpnia br. w 23. roku życia a w 4. roku służby;

Józef Tucki stały nauczyciel szkoły 1 klasowej im. św. Jana Kantego w Wysokiej w okręgu strzyżowskim, zmarł dnia 10 sierpnia b. r. w 34. roku życia a w 11. roku służby;

Teofila Szustakiewiczówna tymczasowa nauczycielka w Mateuszówce w okręgu buczackim, zmarła dnia 3. lipca br. w 3. roku służby.

Organizacya szkół.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 7. sierpnia br. raczył najmiłościwiej zezwolić na utworzenie państwowego gimnazyum w Brzozowie z polskim językiem wykładowym, z początkiem roku szkolnego 1909/10.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 8. sierpnia b. r. raczył najmiłościwiej zezwolić na utworzenie państwowego gimnazyum w Gródku Jagiellońskim z polskim językiem wykładowym, z początkiem roku szkolnego 1909/10.

Wykaz książek

na rok szkolny 1909/10

w gimnazyach z językiem wykładowym polskim.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
	I. Klasa.		
Religia	*a) rit. lat.*		
	Katechizm większy dla szkół ludowych podług ks. Deharb'a opracował ks. Morawski. Lwów 1898. Opr.	.	40
	lub:		
	Ks. Słosarz. Katechizm religii katol. Wydanie 3. Lwów 1908. Opr.	1	.
	lub:		
	Wielki katechizm religii katolickiej. Kraków 1903. (Zatwierdzony przez Episkopat Austryacki w dniu 9. kwietnia 1894). Opr.	.	60
	b) rit. gr.		
	Середний катихизм христ. катол. релігії одобрений австр. Епископатом. Львів 1906. Опр.	.	80
Język łaciński	Samolewicz, Zwięzła gramatyka języka łacińskiego Wyd. 6. Lwów 1903. Opr.	1	.
	Steiner i Scheindler. Ćwiczenia łacińskie dla I. klasy. Wydanie 5. oprac. przez A. Frączkiewicza i F. Próchnickiego. Lwów 1907. Opr.	1	20

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Język polski	Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9. i 10. Lwów 1906. Opr.	2	40
	lub: Konarski. Zwięzła gramatyka języka polskiego. Lwów 1902. Opr.	.	50
	Próchnicki i Wójcik, wypisy polskie dla I. klasy. Wyd. 3—4. Lwów 1905. Opr.	1	50
Język ruski	Według planu B. Коцовский і Огоновский, Методична граматика рускої мови. Львів 1903. Opr.	.	50
	Читанка руска для І. кляси шкіл середних. Вид. І. і ІІ. Львів 1905. Opr.	2	
Język niemiecki	German i Petelenz, Ćwiczenia niemieckie dla I. klasy. Wyd. 6. Lwów 1906. Opr.	1	80
Geografia	Benoni i Tatomir, Krótki rys geografii. Oprac. Wierzbicki. Wydanie 9. Lwów 1908.	1	.
	Romer. Geografia. Wyd. 2. z atlasem. Lwów 1908.	3	.
	Mazurek Julian, Krótki rys geografii do użytku I. klasy szkół średnich Lwów 1908.	1	.
Historya powszechna	Pieniażek, Opowiadania z dziejów kraju rodzinnego, Lwów 1895. Opr.	1	.
Matematyka	Ignacy Kranz. Arytmetyka i Algebra Cz. I. na kl. I. i II. Kraków 1904.	1	80
	Soleski i Fąfara, Arytmetyka na I. i II. klasę. Lwów 1894. Opr.	1	20
	lub: Baraniecki, Podręcznik arytmetyki i algebry. Część I. i II. Kraków 1894. Opr.	2	20
	lub: Brzostowicz, Początki arytmetyki i algebry. Część I. Wyd. 1—5. Sanok 1906. Opr.	1	20
	Močnik-Maryniak, Geometrya poglądowa. Część I. Wyd. 6—8. Lwów 1904. Opr.	1	50
	Ignacy Kranz, Geometrya poglądowa dla niższych klas szkół średnich. Część I. na klasę i I. II. Kraków 1907.	1	30
	lub: Jamrógiewicz. Geometrya poglądowa. Wyd. 2. i 3. Lwów 1901. Opr.	2	.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Historya naturalna	Nusbaum-Wiśniowski. Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 2. Lwów 1906.	3	40
	Rostafiński. Botanika szkolna na klasy niższe. Wyd. 6. Kraków 1907. Opr.	2	60

II. Klasa.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Religia	*a) rit. lat.*		
	Katechizm większy dla szkół ludowych podług ks. Deharbe'a opracował ks. Morawski. Lwów 1898. Opr.	.	40
	lub:		
	Ks. Ślósarz. Katechizm religii katol. Wyd. 2. Lwów 1899. Opr.	1	.
	lub:		
	Wielki katechizm religii katol. (Zatw. przez Episkopat austryacki) Kraków 1903.	.	60
	b) rit. gr.		
	Середний катихизм христіяньско-католицкої релігії одобрений австр. епископатом. Львів 1906.	.	80
Język łaciński	Samolewicz. Zwięzła gramatyka języka łacińskiego Wyd. 2—5. Lwów 1902. Opr.	1	.
	Steiner i Scheindler. Ćwiczenia łacińskie dla II. klasy oprac. przez A. Fraczkiewicza i F. Próchnickiego. Lwów 1908. Opr.	1	80
Język polski	Małecki. Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9. i 10. Lwów 1906. Opr.	2	40
	lub:		
	Konarski. Zwięzła gramatyka języka polskiego. Lwów 1902. Opr.	.	50
	Próchnicki i Wójcik. Wypisy polskie dla II. klasy Wyd. 1—3. Lwów 1907. Opr.	1	80
Język ruski	Według planu B.		
	В. Коцовский і І. Огоновский, Методична граматика рускої мови. Львів 1903. Опр.	.	50
	Читанка руска для II. класи Вид. 3. Львів 1907. Опр.	2	.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Język niemiecki	German i Petelenz. Ćwiczenia niemieckie dla II. klasy. Wyd. 5. Lwów 1907. Opr.	2	20
Geografia	Baranowski i Dziedzicki, Geografia powszechna w opracowaniu dr. Eug. Romera. Wyd. 11. Lwów 1906. Opr.	3	.
Historya powszechna	Semkowicz, Opowiadania z dziejów powszechnych. Część I. Wyd. 3. Lwów 1908. Opr.	2	.
	Krotoski, Historya powszechna na klasy niższe. Tom I. Kraków 1908. Opr.	2	50
Matematyka	Ignacy Kranz. Arytmetyka i Algebra. Cz. I. na kl. I. i II. Kraków 1904.	1	80
	Soleski i Fafara, Arytmetyka na I. i II. klasę. Lwów 1894. Opr.	1	20
	lub:		
	Baraniecki. Podrecznik arytmetyki i algebry. Część I. i II. Kraków 1894. Opr.	2	20
	lub:		
	Brzostowicz. Początki arytmetyki i algebry. Część I. Wyd. 5. Sanok 1906. Opr.	1	20
	Močnik-Maryniak. Geometrya pogladowa. Część I. Wyd. 6—8. Lwów 1904. Opr.	1	50
	lub:		
	Jamrógiewicz, Geometrya pogladowa. Wyd. 2. i 3. Lwów 1901. Opr.	2	.
	lub:		
	Ignacy Kranz: Geometrya pogladowa dla niższych klas szkół średnich. Część I. na klasę I. i II. Kraków 1907.	1	30
Historya naturalna	Nusbaum-Wisniowski, Wiadomości z zoologii dla niz niższych klas szkół średnich. Lwów 1906.	3	40
	Rostafiński, Botanika szkolna dla klas niższych. Wyd. 6. Krakow 1907.	2	60

Przedmiot	Podręcznik	K	h
	III. Klasa.		
Religia	*a) rit. lat.*		
	Ks. Jougan. Liturgika. Wyd. 1—3. Lwów 1906. Opr.	1	40
	Ks. Dąbrowski. Historya biblijna zakonu starego. Wyd. 1—4. Stanisławów 1899. Opr.	1	60
	Ks. Szydelski, Dzieje biblijne starego zakonu, Lwów 1908.	1	.
	b) rit. gr.		
	Тороньский А. Історня біблійна старого завіта. Вид. 2. Львів 1899. Opr.	2	.
	Тороньский, Літурґіка. Вид. 3. Львів 1905. Opr.	1	60
Język łaciński	Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego, Część II. Wyd. 5—8. Lwów 1906. Opr.	2	40
	Próchnicki. Ćwiczenia łacińskie dla klasy III. Wyd. 2—4. Lwów 1903. Opr.	1	60
	Cornelius Nepos, Wyd.		
	Chrestomatya, Wyd.		
	Curtius Rufus, Wyd.		
Język grecki	Ćwikliński. Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. Opr.	3	40
	lub:		
	Fiderer, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1906. Opr.	3	.
	Taborski-Winkowski. Ćwiczenia greckie. Wyd. II. Lwów 1905. Opr.	2	80
Język polski	Małecki. Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9—10. Lwów 1906. Opr.	2	40
	Czubek-Zawiliński. Wypisy polskie dla III. klasy. Lwów 1904. Wyd. II. Opr.	2	.
Język ruski	Według planu B.		
	Стоцкий-Гартнер, Граматика руска. Вид. II. Lwów 1907. Opr.	2	.
	Читанка руска для III. класи шкіл середних. Нове видане. Львів 1908. Opr.	2	40

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Język niemiecki	German i Petelenz. Ćwiczenia niemieckie dla klasy III. Wyd. 4. Lwów 1907. Opr.	2	40
	Petelenz. Deutsche Grammatik. Wyd. 2. Lwów 1904. Opr.	1	80
	lub:		
	Jahner, Deutsche Grammatik. Wyd. 3. Lwów 1907. Opr.	2	20
Geografia	Baranowski i Dziedzicki, Geografia powszechna w opracowaniu Dr. E. Romera. Wyd. 11. Lwów 1906. Opr.	3	.
Historya powszechna	Zaleski. Opowiadania z dziejów austryackich i powszechnych. Wyd. 2. Lwów 1901. Opr.	1	.
	Rawer, Dzieje ojczyste, Lwów 1908. Opr.	2	.
Matematyka	Ignacy Kranz. Arytmetyka i Algebra. Cz. II. Kraków. 1904. Opr.	1	80
	Baraniecki. Początki arytmetyki i algebry. Część III. i IV. Kraków 1895. Opr.	1	80
	lub:		
	Brzostowicz, Początki arytmetyki i algebry. Część II. Wyd. 1—3. Sanok 1903. Opr.	1	.
	Močnik-Maryniak. Geometrya poglądowa. Część II. Wyd. 3—6. Lwów 1902. Opr.	1	50
	lub:		
	Jamrógiewicz. Geometrya poglądowa. Wyd. 2—3. Lwów 1901. Opr.	2	.
	lub:		
	Kranz Ignacy, Geometrya poglądowa. Część II. Na klasę III. i IV. Kraków 1908. Opr.	1	80
Fizyka	Soleski, Nauka fizyki. Wyd. 1—4. Lwów 1904. Opr.	2	20
	lub:		
	Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 4—5. Kraków 1906. Opr.	2	.
	IV. Klasa.		
Religia	*a) rit. lat.*		
	Ks. Dąbrowski, Historya biblijna zakonu nowego. Wyd. 1—3. Stanisławów 1902. Opr.	1	60
	b) rit. gr.		
	Тороньский А., Істория біблійна нового закона. Вид. I. і II. Львів 1901. Опр.	1	60
	Тороньский, Літургіка. Вид. III. Львів 1906. Опр.	1	60

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Język łaciński	Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 5—8. Lwów 1906. Opr.	2	40
	Próchnicki. Ćwiczenia łacińskie dla klasy IV. Wyd. 1—3. Lwów 1905. Opr.	2	.
	Caesar, Commentarii de bello Gallico. Wyd.		
	Chrestomatya, Wyd.		
Język grecki	Ćwikliński. Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. Opr.	3	40
	lub:		
	Fiderer, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 1—3. Lwów 1906. Opr.	3	.
	Taborski-Winkowski. Ćwiczenia greckie. Wyd. II. Lwów 1905. Opr.	2	80
Język polski	Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9. i 10. Lwów 1906. Opr.	2	40
	Czabek-Zawiliński. Wypisy polskie dla IV. klasy. Wyd. 1. i 2. 1906. Opr.	2	40
Język ruski	Według planu B. oddział a)		
	Смаль-Стоцкий-Гартнер, Граматика руска. Вид. 2. Львів 1907. Opr.	2	.
	Читанка руска для IV. кляси шкіл середних. Львів 1897. Opr.	2	40
	Według planu B. oddział b) i planu A.		
	Kokorudz-Konarski. Gramatyka ruska dla Polaków. Lwów 1900. Opr.	2	.
	Читанка руска для шкіл виділових. Львів 1902.	1	40
	Bohdan Łepki. Czytanka ruska. 1904.	1	20
Język niemiecki	German-Petelenz. Ćwiczenia niemieckie dla IV. klasy. Wyd. 3. Lwów 1904. Opr.	2	60
	Petelenz. Deutsche Grammatik. Wyd. 2. Lwów 1904. Opr.	1	80
	lub:		
	Jahner. Deutsche Grammatik. Wyd. 3. Lwów 1907. Opr.	2	20

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Geografia	Benoni-Majerski. Geografia austr.-węgierskiej monarchii. Wyd. 5. zmienione i przerobione przez Bolesława Baranowskiego. Lwów. 1907. Opr.	1	20
Historya powszechna	Semkowicz. Opowiadania z dziejów powszechnych. Część III. Wyd. 3. Lwów 1908. Opr.	2	.
	Rawer, Dzieje ojczyste. Lwów 1908. Opr.	2	.
Matematyka	Dziwiński. Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 3. Lwów 1906. Opr.	4	.
	lub:		
	Baraniecki, Algebra dla klas wyższych. Kraków. 1892. lub: Opr.	4	80
	Kostecki. Algebra dla wyższych klas. Lwów 1902.	4	50
	Močnik-Maryniak. Geometrya dla wyższych klas. Wyd. 5. i 6. Lwów 1906. Opr.	4	20
Fizyka	Soleski. Nauka fizyki. Wyd. 1—4. Lwów 1904. Opr.	2	20
	lub:		
	Kawecki i Tomaszewski. Fizyka dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 4—5. Kraków 1906 Opr.	2	.

V. Klasa.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Religia	*a) rit. lat.*		
	Ks. Jougan, Katolicka dogmatyka ogólna. Lwów 1898. Opr.	2	.
	lub:		
	Ks. Jeż, Nauka wiary. Część I. Kraków 1899. Opr.	2	.
	lub:		
	Ks. Dr. Maciej Sieniatycki, Ogólna katolicka dogmatyka. Lwów 1906. Opr.	2	.
	b) rit. gr.		
	А. Торонєский, Христ. катол. догматика фундаментальна і апольоґетика для кляс вищих, Вид. II. Львів 1907. Opr.	2	.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Język łaciński	Livius. Wyd.		
	Ovidius. Wyd.	1	40
	Samolewicz-Sołtysik. Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 5—7. Lwów 1901. Opr.	2	40
Język grecki	Aryan. (Anabasis). Wyd.		
	Fiderer. Chrestomatya z pism Xenofonta. Wyd. 1—3. Lwów 1902. Opr.	2	40
	Homera Iliada. Część I. Wyd.	.	.
	Ćwikliński. Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. Opr.	3	40
	Fiderer, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 1—3. Lwów 1906. Opr.	3	.
Język polski	Próchnicki. Wzory poezyi i prozy. Wyd. 2—3. Lwów 1906. Opr.	3	.
Jezyk ruski	Według planu B.		
	К. Лучаковский. Взори поезиї і прози для кляси V. Львів 1894. Opr.	3	60
	Nowe wydanie w druku.		
	Według planu A.		
	a) w I. półroczu podręczniki. jak w klasie IV.		
	b) w II. półroczu, Барвіньский, Вибір з нар. літер. для семінарий учительских. Львів 1901. Opr.	3	.
Język niemiecki	Julius Ippoldt u. Adolf Stylo: Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen I. Teil. V. Klasse. Wyd. 2. Lwów 1907. Opr.	4	.
	Petelenz-Werner. Deutsches Lesebuch für die V. Klasse. Lwów 1902. Wyd. 2. Opr.	2	80
Geografia			
Historya powszechna	Zakrzewski, Historya powszechna. Część I. Wyd. 1—4. Kraków 1902. Opr.	2	40

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Matematyka	Dziwiński. Podrecznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 3. Lwów 1906. Opr.	4	.
	lub:		
	Baraniecki. Algebra dla klas wyższych. Kraków 1892. Opr.	4	80
	lub:		
	Kostecki. Algebra dla wyzszych klas. Lwów 1902.	4	50
	Močnik-Maryniak, Geometrya dla wyższych klas. Wyd. 5. i 6. Lwów 1906. Opr.	4	20
Historya naturalna	Łomnicki. Mineralogia i geologia. Wyd. 3—5. Lwów 1900. Opr.	1	60
	lub:		
	Wiśniowski. Zasady mineralogii i geologii. Wyd. 1. i 2. Lwów 1906.	3	.
	Rostafiński. Botanika szkolna dla klas wyższych. Wyd. II. przerobione. Kraków 1901. Opr.	3	.

VI. Klasa.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Religia	*a) rit. lat.*		
	Ks. Jachimowski. Dogmatyka szczegółowa. Wyd. 1. i 2. Lwów 1899. Opr.	2	60
	lub:		
	Ks. Jougan. Nauka prawd wiary szczegółowa. Wyd. 2. Lwów 1908. Opr.	1	80
	lub:		
	Ks. Dr. Sieniatycki, Dogmatyka szczegółowa. Lwów 1908. Opr.	2	20
	b) rit. gr.		
	А. Тороньский, Доґматика частна для висших кляс. Львів 1895. Опр.	2	.
Język łaciński	Salustius. Wyd.		
	Vergilius. Wyd.		
	Cicero. Wyd.		
	Samolewicz-Sołtysik. Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 5—7. Lwów. Opr.	2	40

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Język grecki	Fiderer. Chrestomatya z pism Xenofonta. Wyd. 1—3. Lwów 1902. Opr.	2	40
	Homera Iliada. Część I. i II. Wyd.		
	Herodot. Wyd.		
	Ćwikliński. Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. Opr.	3	40
	lub:		
	Fiderer. Gramatyka języka greckiego. Wyd. 1—2. Lwów 1898. Opr.	3	.
Język polski	Tarnowski i Wójcik. Wypisy polskie. Część I. Wyd. 3. i 4. Lwów 1909 (w druku)		
Język ruski	Według planu B.		
	Барвіньский, Виімки з рускої словесности. Вид. 3. Львів 1904. Opr.	1	50
	Виімки з народної літератури XIX. в. для висших кляс. Ч. I. Вид. 3. і 4. Львів 1905. Opr.	3	.
	Według planu A.		
	Барвіньский, Вибір з народної літератури для семінарий учительских. Львів 1901.	3	.
Język niemiecki	Ippoldt u. A. Stylo: Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. II. Teil. VI. Klasse. Lwów 1906. Opr.	4	.
Geografia i Historya powszechna	Zakrzewski, Historya powszechna. Część I. Wyd. 1—4. Kraków 1902. Opr.	2	40
	Zakrzewski. Historya powszechna. Część II. Wyd. 1—4. Kraków 1906. Opr.	2	40
	Zakrzewski. Historya powszechna. Część III. Kraków 1903. Wyd. 1—2. Opr.	2	80
	Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich. Wyd. 1—3. Kraków 1901. Opr.	2	.
Matematyka	Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Lwów 1906. Opr.	4	.
	lub:		
	Kostecki. Algebra dla wyższych klas. Lwów 1902.	4	50
	Baraniecki. Algebra dla klas wyższych. Kraków 1892. Opr.	4	80
	Močnik-Maryniak. Geometrya dla wyższych klas. Wyd. 6. Lwów 1906. Opr.	4	20
	Kranz, Logarytmy. Kraków 1902.	1	20

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Historya naturalna	Petelenz. Zoologia dla klas wyższych szkół średnich. Wyd. 1—3. Lwów 1907. Opr. lub: Józef Nussbaum, Zoologia dla klas wyższych szkół średnich. Lwów 1909.	3	.

VII. Klasa.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Religia	*a) rit. lat.* Ks. Szczeklik, Etyka katolicka. Wyd. 4. Tarnów 1908. Opr.	2	.
	b) rit. gr. Дорожиньский, Етика. Львів 1904.	2	.
Język łaciński	Cicero. Wyd. Vergilius, Wyd. Samolewicz-Sołtysik. Gramatyka języka łacińskiego. Wyd. 5—7. Lwów 1901. Opr.	2	40
Język grecki	Homera Odyssea. Wyd. Demostenes, Wyd. Ćwikliński, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. Opr.	3	40
	Fiderer. Gramatyka języka greckiego. Lwów 1898. Opr.	3	.
Język polski	Tarnowski i Wójcik, Wypisy polskie. Część I. Wyd. 1—3. Lwów 1903. Opr.	3	30
	Tarnowski i Próchnicki. Wypisy polskie. Część II. Wyd. 1—3. Lwów 1906. Opr.	3	60
Język ruski	Według planu B. Барвіньский, Вїмки з народної лїтератури XIX. в. Ч. II. Вид. 2—4. Львів 1905.	4	.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Język niemiecki	Ippoldt u. A. Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. III. Teil. VII. Klasse. Lwów 1907.	4	60
Geografia i Historya powszechna	Zakrzewski, Historya powszechna. Cześć III. Kraków 1903. Wyd. 1—2. Opr.	2	80
	Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich. Wyd. 1—3. Kraków 1901. Opr.	2	.
Matematyka	Dziwiński, Zasady algebry. Wyd. 1—2. Lwów 1898. Opr.	3	60
	lub:		
	Baraniecki, Algebra dla klas wyższych. Kraków 1892. Opr.	4	80
	lub:		
	Kostecki, Algebra dla wyższych klas. Lwów 1902.	4	50
	Močnik-Maryniak. Geometrya dla wyższych klas. Wyd. 3—5. Lwów 1902. Opr.	4	.
	Kranz, Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych. Wyd. 1. i 2. Kraków 1905.	3	50
	Kranz, Logarytmy. Kraków 1902. Opr.	1	20
Fizyka	Soleski, Wykład nauki fizyki. Wyd. 2. Lwów 1892. Opr.	3	
	lub:		
	Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas. Wyd. 3. i 4. Kraków 1906. Opr.	3	40
	Soleski, Zarys chemii. Brosz.	.	56
	Tomaszewski, Chemia. Wyd. 2—4. Kraków 1906. Brosz.	.	70
Propedeutyka filozoficzna	Nuckowski. Poczatki logiki ogólnej. 1903. Opr.	2	.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
	VIII. Klasa.		
Religia	*a) rit. lat.*		
	Ks. Jougan, Historya kościoła katolickiego. Wyd. 3. Lwów 1907. Opr.	2	.
	Ks. Gadowski, Zarys historyi kościoła katolickiego. Wyd. 2. Kraków 1907. Opr.	3	.
	rit. gr.		
	Ваплер-Стефанович, Істория христ. католицкої церкви. Lwów 1903.	2	.
Język łaciński	Horatius, Wyd. Tacitus, Wyd. Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 5—7. Lwów 1901. Opr.	2	40
Język grecki	Platon, Wyd. Sofokles. Wyd. Homera Odyssea, Wyd. Ćwikliński, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. Opr.	3	40
	Fiderer, Gramatyka języka greckiego. Lwów 1898. Opr.	3	.
Język polski	Tarnowski i Próchnicki, Wypisy polskie. Część II. Wyd. 1—3. Lwów 1906. Opr.	3	60
Język ruski	Według planu B.		
	Огоновский О., Старо-руска хрестоматия для висших кляс. Львів 1881. Opr.	4	40
Język niemiecki	Ippoldt, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. IV. Teil. VIII. Klasse. Lwów 1909.	4	.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Geografia i Historya powszechna	Głąbiński-Finkel. Historya i statystyka austryacko-węgierskiej monarchii. Wyd. 1—2. Lwów 1904. Opr.	2	.
	Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich. Wyd. 1—3. Kraków 1901. Opr.	2	.
Matematyka	Dziwiński, Zasady algebry. Wyd. 1—2. Lwów 1898. Opr.	3	60
	lub:		
	Baraniecki, Algebra dla klas wyższych. Kraków 1892. Opr.	4	80
	lub:		
	Kostecki. Algebra dla wyższych klas. Lwów 1902.	4	50
	Močnik-Maryniak, Geometrya dla wyższych klas. Wyd. 3—5. Lwów 1902. Opr.	4	.
	Kranz, Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych. Wyd. 1. i 2. Kraków 1905.	3	50
	Kranz, Logarytmy. Kraków 1900.	1	20
Fizyka	Soleski, Wykład nauki fizyki. Wyd. 2. Lwów 1892. Opr.	3	.
	lub:		
	Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. Wyd. 3. i 4. Kraków 1906. Opr.	3	40
Propedeutyka filozoficzna	Lindner-Kulczyński. Wykład psychologii. Kraków. 1908. Opr.	2	20
	lub:		
	Ks. Pechnik. Zarys psychologii, Lwów 1895. Opr.	2	.

Podręczniki dla nauki religii mojż.:

Z. Kammerling, Wiara i ustawa, nauka o wierze i powinnościach izraelickich. Lwów 1906.

S. Spitzer, Modły Izraelitów, Kraków 1907.

S. Spitzer, Historya biblijna oraz zasady wiary i moralności, Kraków 1907.

Podręcznik dla nauki stenografii:

Bojarski, Podręcznik stenografii polskiej. Lwów 1909.

Виказ книжок

на шкільний рік 1909/1910

в ґімназиах з руским язиком викладовим.

Предмет	Підручник	К	г
	I. Кляса.		
Реліґія	Середний катихизм християньско-католицкої реліґії одобрений Австр. Епископатом Львів. 1906.	.	80
Язик латиньский	Самолевич-Цеглиньский, Граматика латиньска для I. і II. кляси, нове вид. Львів 1907.	1	20
	Шайндлер-Цеглиньский, Вправи латиньскі для I. кляси. Львів 1901.	1	50
	Др. I. Демянчук, Латиньскі вправи на I. клясу. Станиславів 1909.	1	60
Язик руский	Коцовский-Огоновский, Методична граматика рускої мови. Львів 1903. Опр.	.	50
	Читанка руска для I. кляси шкіл середних. Вид. 2-4 Львів 1905. Нове видане в друку.	2	.
Язик польский	Konarski, Zwięzła gramatyka jezyka polskiego. Lwów. 1902. Опр.	.	50
	Próchnicki-Wójcik. Wypisy polskie dla I. klasy. Lwów 1905. Нове вид. в друку. Опр.	1	50

Предмет	Підручник	К	г
Язик німецкий	Ґерман-Петеленц-Калитовский, Вправи німецкі для I кляси. 2 вид. Львів 1898. Опр. Нове видане в друку.	1	50
Історія			
Ґеоґрафія	Бенові-Матієв, Короткий начерк ґеоґрафії для ужитку шкіл. Львів 1907. Опр.	1	20
Математика	Огоновский П., Учебник аритметики для низших кляс. Часть I. Вид. 3. Львів 1906. Опр.	1	80
	Мочник Савицкий, Наука ґеометриї з погляду для низших кляс. Часть I. Львів 1903. Опр.	1	60
Історія природи	Верхратский, Зоольоґія на низші кляси. 3. вид. Львів 1906. Опр.	3	
	Верхратский, Ботаніка на низші кляси. Львів 1905. Опр.	3	20

II. Кляса.

Предмет	Підручник	К	г
Релиґія	Середний катихизм християньско-католицкої релиґії, одобрений Австр. Епископатом. Львів 1906.	.	80
Язик латиньский	Самолевич-Цеглиньский, Граматика латиньска. 2. вид. Львів 1903. Опр.	1	20
	Шайндлер-Цеглиньский, Вправи латиньскі для II. кляси. Львів 1903.	2	.
Язик руский	Коцовский-Огоновский. Методична граматика рускої мови. Львів 1903. Опр.	.	50
	Читанка руска для II. кляси шкіл середних. 3. вид. Львів 1907. Опр.	2	.

Предмет	Підручник	К	г
Язик польский	Konarski, Zwięzła gramatyka języka polskiego. Lwów 1902. Опр.	.	50
	Próchnicki - Wójcik. Wypisy polskie dla II. klasy wyd. 2. i 3. Lwów 1907. Опр.	1	80
Язик нїмецкий	Ґерман - Петеленц - Калитовский, Вправи нїмецкі для II. кляси. 2. вид. Львів 1899 Опр.	2	.
Істория	Семкович-Ільницкий, Оповіданя з історії всесьвітної для низших кляс. Ч. I. Львів 1895. Нове видане в друку.	2	.
Ґеоґрафія	Калитовский, Учебник ґеоґрафії для шкіл середних. Львів 1900.	2	50
Математика	Огоновский П., Учебник аритметики Ч. I. 3. вид. Львів 1907.	1	80
	Мочник-Савицкий, Наука ґеометриї з погляду. Ч. I. Львів 1903. Опр.	1	60
Істория природи	Верхратский, Зоольоґія на низші кляси. 3. вид. Львів 1906. Опр.	3	.
	Ростафиньский-Верхратский, Ботаніка на низші кляси. I. і II. вид. Львів 1905. Опр.	3	20

III. Кляса.

Предмет	Підручник	К	г
Релїґія	Тороньский, Істория біблїйна старого завіта. Вид. II. Львів 1899. Опр.	2	.
	Тороньский, Лїтурґіка. Вид. III. Львів 1906.	1	60
Язик латиньский	Самолевич - Солтисік - Огоновский, Граматика латиньска Ч. II. Нове вид. Львів 1906. Опр.	2	40
	Прухницкий-Огоновский, Вправи латиньскі для III. кляси. Львів 1897. Опр.	1	60
	Cornelius Nepos, видане Саля, Львів 1907.	1	60
	Curtius Rufus, видане.		
	Хрестоматия, видане.		

Предмет	Підручник	К	г
Язик грецкий	Фідерер-Мандибур-Цеглиньский, Граматика грецка шкільна. Львів 1898. Опр.	3	20
	Вінковский-Таборский-Цеглиньский, Вправи грецкі для III. і IV. кляси. Львів 1899. Опр.	2	50
Язик руский	Смаль-Стоцкий-Ґартнер, Граматика Вид. II. Львів 1908. Опр.	2	.
	Читанка руска для III. кляси шкіл середних. Нове видане. Львів 1908. Опр.	2	40
Язик польский	Małecki. Gramatyka polska. Wyd. 9. i 10. Lwów 1906. Опр.	2	40
	Czubek-Zawiliński. Wypisy polskie dla III. klasy Lwów 1904. Wyd. II. Опр.	2	.
Язик німецкий	Ґерман-Петеленц-Калитовский, Вправи німецкі для III. кляси. Видане II. Львів 1901.	2	.
	Jahner, Deutsche Grammatik 3 Auflage. Lemberg 1907. Опр.	2	20
	Petelenz. Deutsche Grammatik. II. Auflage. Lemberg 1904. Опр.	1	80
Істория	Семкович-Поляньский. Оповіданя з істориї всесьвітної для низших кляс часть III. 1898.	2	.
Ґеоґрафія	Калитовский, Учебник ґеоґрафії для шкіл серед них. Львів 1900.	2	50
Математика	Огоновский П., Учебник аритметики для низших кляс. Часть. II. Вид. II. Львів 1907. Опр.	1	80
	Савицкий, Наука ґеометриї з погляду. Часть II. 1901.	1	.
Фізика	Огоновский П., Учебник фізики для низших кляс. Львів 1897. Опр.	2	40

Предмет	Підручник	К	г
	IV. Кляса.		
Релїґія	Тороньский, Істория біблійна нового завіта. Вид. 1. і 2. Львів 1901. Опр.	1	60
Язик латиньский	Самолевич-Солтисїк-Огоновский, Граматика латиньска. Часть II. Нове вид. Львів 1906. Опр.	2	40
	Прухницкий-Огоновский, Вправи латиньскі для IV. кляси. Львів 1898. Опр.	2	.
	Caesar, Commentarii de bello gallico, Видане Макарушки 1905.		
	Хрестоматия, видане.	2	.
Язик грецкий	Фідерер-Мандибур-Цеглиньский, Граматика грецка шкільна. Львів 1898. Опр.	3	20
	Вінковский-Таборский-Цеглиньский, Вправи грецкі. Львів 1899. Опр.	2	50
Язик руский	Смаль-Стоцкий Гартнер, Граматика руска. Вид. 2. Львів 1908 Опр.	2	.
	Читанка руска для IV. кляси. Львів 1897. Опр.	2	40
Язик польский	Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9. i 10. Lwów 1906. Опр.	2	40
	Czubek-Zawiliński, Wypisy polskie dla IV. klasy. Wyd. 1. i 2. Lwów 1906. Опр.	2	40
Язик нїмецкий	Герман-Петеленц-Калитовский, Вправи нїмецкі для IV. кляси. 2. вид. Львів 1900. Опр.	2	60
	Jahner, Deutsche Grammatik. 3. Auflage. Lemberg 1907. Опр.	2	20
	Petelenz, Deutsche Grammatik. II. Вид. Львів 1904. Опр.	1	80
Істория	Семкович-Поляньский, Оповіданя з істориї всесьвітної для низших кляс. Часть III. Львів 1898.	2	.

Предмет	Підручник	К	г
Ґеоґрафія	Бенонї-Маєрский-Поляньский, Ґеоґрафія австро-угорскої монархії. Львів 1899. Опр.	1	20
Математика	Левицкий-Огоновский, Альґебра для висших кляс шкіл середних. Часть I. Львів 1906.	2	.
	Савицкий, Ґеометрия для висших кляс ґімназияльних. Львів 1908. Опр.	3	80
Фізика	Огоновский П., Учебник фізики для низших кляс. Львів 1897. Опр.	2	40

V. Кляса.

Предмет	Підручник	К	г
Релиґія	Тороньский, Христ. катол. доґматика фундаментальна і апольоґетика для висших кляс Вид. II. Львів 1906. Опр.	2	.
Язык латиньский	T. Livius, видане. Ovidius, видане Скупневича-Макарушки, Львів 1908.	1	60
	Самолевич-Солтисік-Огоновский, Граматика латиньска. Часть 2. Нове видане. Львів 1906. Опр.	2	40
Язык грецкий	Arrian, Anabasis, видане. Xenophon, Хрестоматия. Видане Макарушки 1904. Homeri Ilias. Часть I. видане.	2	40
	Фідерер-Мандибур-Цеглиньский, Граматика грецка шкільна Львів 1898. Опр.	3	20
Язык руский	Лучаковский, Взірці прози і поезиї для V. кляси. Львів 1894. Опр. Нове вид. в друку.	3	60
Язык польский	Próchnicki, Wzory poezyi i prozy. Wyd. 2. i 3. Lwów 1906. Опр.	3	.

Предмет	Підручник	К	г
Язик німецкий	Dr. Julius Ippoldt u. Adolf Stylo: Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. I. Teil V. Klasse. Вид. 2. Львів 1908. Опр.	4	
Історня	Закшевский - Барвіньский, Історня всесьвітна Часть I. Львів 1900. Опр.	2	40
Ґеоґрафія			
Математика	Левицкий-Огоновский, Альґебра для висших кляс шкіл середних. Часть I. Львів 1906.	2	.
	Савицкий, Ґеометрия для висших кляс ґімназияльних, Львів 1908. Опр.	3	80
Історня природи	Бішінґ-Гохштетер-Поляньский. Мінеральоґія і ґеольоґія для висших кляс. Львів 1890. Опр.	2	.
	Ростафиньский-Верхратский, Ботаніка для висших кляс. Львів 1896. Опр.	2	40

VI. Кляса.

Предмет	Підручник	К	г
Реліґія	Тороньский, Доґматика частна для висших кляс. Вид. II. Львів 1908. Опр.	2	.
Язик латиньский	Cicero, видане. C. Sallustius, видане. P. Vergilius, видане.		
	Самолевич-Солтисік-Огоновский, Граматика латиньска. Часть II. Львів 1897. Опр.	2	40

Предмет	Підручник	К	г
Язик грецкий	Xenophon, Хрестоматия. Вид. Макарушки 1904. Опр.	2	40
	Homeri Ilias, Часть I. і II. видане.		
	Herodoti Historiae, видане.		
	Фідерер-Мандибур-Цеглиньский, Граматика грецка шкільна. Львів 1898. Опр.	3	20
Язик руский	Огоновский Ом., Старо-руска хрестоматия для висших кляс. Львів 1881. Опр.	4	40
	Барвіньский: Виїмки з рускої словесности народної. 3. Вид. Львів 1904.	3	.
Язик польский	Tarnowski-Wójcik, Wypisy polskie. Część I. Wyd. 2. i 3. Lwów 1903. Опр.	3	30
Язик німецкий	J. Ippoldt u. Stylo. Deutsches Lesebuch. II. Teil. VI. Kl. Львів 1906.	4	.
Ґеоґрафія і істория	Закшевский-Барвіньский, Істория всесьвітна. Часть I. Львів 1900.	2	40
	Того самого часть II. Львів 1902.	2	60
	Того самого часть III. 1904.	2	60
	Левицкий-Матїєв, Істория краю родинного. Львів. 1895. Опр.	2	40
Математика	Левицкий-Огоновский: Альґебра для висших кляс шкіл середних. Часть II. Львів 1908. Опр.	3	.
	Савицкий, Ґеометрия для висших кляс ґімназияльних, Львів 1098. Опр.	3	80
	Льоґаритми Кранца, Краків 1904.	1	20
Істория природи	Шмідт-Поляньский, Зоольоґія для висших кляс. Львів 1889.	2	40

Предмет	Підручник	К	г
	VII. Кляса.		
Релїґія	Дорожиньский, Етика. Львів 1904.	2	.
Язик латиньский	Cicero, видане. P. Vergilius, видане. Самолевич-Солтисїк-Огоновский. Граматика латиньска. Часть II. Львів 1897. Опр.	2	40
Язик грецкий	Demosthenes, видане Homeri Odyssea, Часть I. і II. видане. Фідерер-Мандибур Цеглиньский, Грамасика грецка шкільна. Львів 1898. Опр.	3	20
Язик руский	Барвіньский, Виїмки з народної лїтиратури Часть I. 4. вид. Львів 1904. Того самого, Виїмки з народної лїтератури XIX. в. для висших кляс. Часть II. 4. видане. Львів 1905. Опр.	3 4	. .
Язик польский	Sarnowski-Próchnicki. Wypisy polskie dla klas wyższych. Część II. Wyd 2. i 3. Lwów 1906. Опр.	3	60
Язик нїмецкий	Ippoldt u. Stylo: Deutsches Lesebuch III. Teil VII. Kl. Львів 1907.	4	60
Математика	Левицкий-Огоновский, Альґебра для висших кляс шкіл середних. Часть II. Львів 1908. Опр. Савицкий, Геометрия для висших кляс ґімназиялыних. Львів 1908. Опр. Льоґаритми Кранца, Краків 1904.	3 3 1	. 80 20
Ґеоґрафія і історня	Закшевский-Барвіньский, Історня всесьвітна. Часть III. Львів 1904. Опр. Левицкий-Матїєв, Історня краю родинного. Львів 1895. Опр.	2 2	60 40

Предмет	Підручник	К	г
Фізика	Др. Ем. Савицкий, Фізика (в друку). Похман-Савицкий, Учебник фізики для висших кляс. Львів 1885. Опр.	4	40
Пропедевтика фільософічна	Мандибур, Льоґіка. Львів 1902. Опр.	1	80

VIII. Кляса.

Релиґія	Ваплер-Стефанович, Історня христ. катол. церкви. Львів 1904.	2	.
Язик латиньский	Q. Horatius, видане. C. Tacitus, видане. Самолевич-Солтиеїк-Огоновский, Граматика латиньска. Часть II. Львів 1897. Опр.	2	40
Язик грецкий	Plato, видане. Sophocles, видане. Homeri Odyssea, видане. Фідерер-Мандибур-Цеглиньский, Граматика грецка шкільна. Львів 1898. Опр.	3	60
Язик руский	Барвіньский, Вийки з народної літератури XIX. в. Часть II. вид. Львів 1905. Опр.	4	.
Язик польский	Tarnowski-Próchnicki, Wypisy polskie. Część II. Wyd. 2. i 3. Lwów 1906. Опр.	3	60

Предмет	Підручник	К	г
Язик німецкий	Ippoldt: Deutsches Lesebuch für galizische Mittelschulen. IV. T. VIII. Klasse. Львів 1909.		
Ґеоґрафія і істория	Фінкель-Ґломбіньский-Білецкий, Істория і статистика австро-угорскої монархії. Львів 1901.	1	80
	Левицкий-Матієв, Істория краю родинного, Львів 1895. Опр.	2	40
Математика	Мочник-Савицкий, Аритметика і альґебра для висших кляс. Львів 1876. Опр.	4	80
	Мочник-Савицкий, Ґеометрия для висших кляс. Львів 1877. Опр.	4	80
	Льоґаритми Кранца, Краків 1904.	1	20
Фізика	Йохман-Савицкий, Учебник фізики для висших кляс. Львів 1885. Опр.	4	40

Wykaz książek

na rok szkolny 1909/1910

w szkołach realnych.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
I. Klasa.			
Religia	*a) rit. lat.*		
	Katechizm większy dla szkół ludowych podług ks. Deharbe'a, opracował ks. Morawski. Lwów 1898. Opr.	.	40
	lub:		
	Ks. Ślósarz, Katechizm religii katolickiej. Wyd. 3. Lwów 1908. Opr.	1	.
	lub:		
	Wielki katechizm religii katolickiej. (Zatwierdzony przez episkopat austryacki). Kraków 1903. Opr.	.	60
	b) rit. gr.		
	Середний катихизм християньско-католицкої релїгії, одобрений австр. Епископатом. Львів 1906.	.	80
Język polski	Małecki. Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9. i 10. Lwów 1906. Opr.	2	40
	lub:		
	Konarski, Zwięzła gramatyka języka polskiego. Lwów 1902. Opr.	.	50
	Próchnicki i Wójcik, Wypisy polskie dla I. klasy. Wyd. 3—4. Lwów 1905. Opr.	1	50

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Język niemiecki	German i Petelenz, Ćwiczenia niemieckie dla I. klasy. Wyd. 6. Lwów 1906. Opr.	1	80
Geografia	Benoni i Tatomir, Krótki rys geografii, oprac. Wierzbicki. Wyd. 9. Lwów 1908. Opr.	1	.
	Romer, Geografia. Wyd. 2. z atlasem. Lwów 1908.	3	
	Mazurek Julian, Krótki rys geografii do użytku I. klasy szkół średnich. Lwów 1908. Opr.	1	.
Historya	Pieniążek, Opowiadania z dziejów kraju rodzinnego. Lwów 1895. Opr.	1	.
Matematyka	Soleski i Fąfara, Arytmetyka na I. i II. klasę. Lwów 1894. Opr.	1	20
	lub:		
	Baraniecki, Podręcznik arytmetyki i algebry. Część I. i II. Kraków 1894. Opr.	2	20
	lub:		
	Brzostowicz, Początki arytmetyki i algebry. Część I. Wyd. 1—5. Sanok 1906. Opr.	1	20
	lub:		
	Ignacy Kranz. Arytmetyka i Algebra na kl. I. i II. Kraków 1904.	1	80
	Močnik-Maryniak, Geometrya poglądowa. Część I. Wyd. 6—8. Lwów 1904. Opr.	1	50
	lub:		
	Jamrógiewicz, Geometrya poglądowa. Wyd. 2. i 3. Lwów 1901. Opr.	2	.
	Ign. Kranz, Geometrya poglądowa, na niższe klasy szkół średnich. Część I. Kraków 1907.	1	30
Historya naturalna	Nussbaum-Wiśniowski, Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 1. i 2. Lwów 1906. Opr.	3	40
	Rostafiński, Botanika szkolna na klasy niższe. Wyd. 6. Kraków 1907. Opr.	2	60

Przedmiot	Podręcznik	K	h
	II. Klasa.		
Religia	*a) rit. lat.*		
	Katechizm większy dla szkół ludowych podług ks. Deharbe'a opracował ks Morawski. Lwów 1898. Opr.	.	40
	lub:		
	Ks. Słósarz. Katechizm religii katol. Wydanie 1—2. Lwów 1899.	1	.
	lub:		
	Wielki katechizm religii katol. (Zatwierdzony przez Episkopat austryacki). Kraków 1903. Opr.	.	60
	b) rit. gr.		
	Середний катихизм християньско-католицкої релігії одобрений австр. Епископатом. Львів 1906.	.	80
Język polski	Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9. i 10. Lwów 1905. Opr.	2	40
	lub:		
	Konarski. Zwięzła gramatyka języka polskiego. Lwów 1902. Opr.	.	50
	Próchnicki i Wójcik, Wypisy polskie dla II. klasy. Wyd. 3. Lwów 1907. Opr.	1	80
Język niemiecki	German i Petelenz, Ćwiczenia niemieckie dla II. klasy. Wyd. 5. Lwów 1907. Opr.	2	20
Geografia	Baranowski i Dziedzicki, Geografia powszechna. oprac. Dr. Eug. Romer. Wyd. 11. Lwów 1902. Opr.	2	80
Historya	Zaleski, Opowiadania z dziejów austryackich i powszechnych. Wyd. 2. Lwów 1901. Opr.	1	.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Matematyka	Soleski i Fąfara, Arytmetyka na I. i II. klasę. Lwów 1894. Opr.	1	20
	lub:		
	Baraniecki, Podręcznik arytmetyki i algebry. Część I. i II. Kraków 1894. Opr.	2	20
	lub:		
	Brzostowicz, Początki arytmetyki i algebry. Część I. Wyd. 3—5. Sanok 1906.	1	20
	lub:		
	Ignacy Kranz, Arytmetyka i algebra. Cz. I. na klase I. i II. Kraków 1904.	1	80
Historya naturalna	Rostafiński, Botanika szkolna dla klas niższych. Wyd. 6. Kraków 1907.	2	60
	Nussbaum-Wiśniowski, Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 6. Lwów 1906.	3	40
Geometrya i rysunki geometryczne	Močnik-Maryniak, Geometrya poglądowa. Część I. Wyd. 6—8. Lwów 1904. Opr.	1	50
	lub:		
	Jamrógiewicz, Geometrya poglądowa. Wyd. 2. i 3. Lwów 1901. Opr.	2	.
	Ign. Kranz, Geometrya poglądowa. na niższe klasy szkół średnich. Część I. Kraków 1907.	1	30

III. Klasa.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Religia	*a) rit. lat.*		
	Ks. Jougan, Liturgika. Wyd. 1—3. Lwów 1906. Opr.	1	40
	Ks. Dąbrowski, Historya biblijna zakonu starego. Wyd. 1—4. Stanisławów 1899. Opr.	1	60
	b) rit. gr.		
	А. Тороньский, Історія біблїйна старого завіта. Вид. 2. Львів 1899. Опр.	2	.
	А. Тороньский, Літурґіка. Вид. 3. Львів 1906. Опр.	1	60

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Język polski	Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9. i 10. Lwów 1905. Opr.	2	40
	Czubek-Zawiliński, Wypisy polskie dla III. klasy. Lwów 1904. Wyd. 2. Opr.	2	.
Język niemiecki	German i Petelenz, Ćwiczenia niemieckie dla klasy III. Wyd. 4. Lwów 1907. Opr.	2	40
	Petelenz, Deutsche Grammatik. Lwów 1904. Wyd. 2. Opr.	1	80
	lub:		
	Jahner, Deutsche Grammatik. Wyd. 3. Lwów 1907. Opr.	2	20
Język francuski	Amborski, Książka do nauki języka francuskiego. Część I. Lwów 1895. Opr.	1	70
	lub:		
	Dr. St. Węckowski, Książka do nauki języka francuskiego dla klasy III. szkoły realnej. Lwów 1908. Opr.	1	80
Geografia	Baranowski i Dziedzicki, Geografia powszechna oprac. Dr. Eug. Romer. Wyd. 11. Lwów 1902. Opr.	2	80
Historya	Zaleski, Opowiadania z dziejów austryackich i powszechnych. Wyd. 2. Lwów 1901. Opr.	1	.
	Zipper, Opowiadania z mitologii Greków i Rzymian. Lwów 1897. Opr.	2	40
Matematyka	Baraniecki, Początki arytmetyki i algebry. Część III. i IV. Kraków 1895. Opr.	1	80
	lub:		
	Brzostowicz, Początki arytmetyki i algebry. Część II. Wyd. 1—3. Sanok 1903. Opr.	1	.
	lub:		
	Ignacy Kranz, Arytmetyka i algebra, podręcznik dla niższych klas szkół średnich. Cz. II. na kl. III. i IV. Kraków 1904.	1	80

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Fizyka	Soleski. Nauka fizyki. Wyd. 2—4. Lwów 1904. Opr.	2	20
	lub:		
	Kawecki i Tomaszewski. Fizyka dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 4. i 5. Kraków 1906. Opr.	2	.
Geometrya i rysunki geometryczne	Močnik-Maryniak, Geometrya poglądowa. Cześć II. Wyd. 4—6. Lwów 1902. Opr.	1	50
	lub:		
	Jamrógiewicz. Geometrya poglądowa. Wyd. 2. i 3. Lwów 1901. Opr.	2	.
	lub:		
	Kranz Ignacy: Geometrya poglądowa. Część II. Kraków 1908. Opr.	1	80

IV. Klasa.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Religia	*a) rit. lat.*		
	Ks. Dąbrowski. Historya biblijna zakonu nowego. Wyd. 1—3. Stanisławów 1902. Opr.	1	60
	b) rit. gr.		
	Тороньский А., Історня біблійна нового завіта. Вид. 1. і 2. Львів 1901.		
Język polski	Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9. i 10. Lwów 1905. Opr.	2	40
	Próchnicki. Wzory poezyi i prozy. Wyd. 2. i 3. Lwów 1906. Opr.	3	.
Język niemiecki	German i Petelenz, Ćwiczenia niemieckie dla IV. klasy. Wyd. 3. i 4. Lwów 1905. Opr.	2	40
	Petelenz. Deutsche Grammatik. Wyd. 2. Lwów 1904. Opr.	1	80
	lub:		
	Jahner, Deutsche Grammatik. Wyd. 3. Lwów 1907. Opr.	2	20

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Język francuski	Amborski, Książka do nauki języka francuskiego. Część II. Lwów 1894. Opr.	2	.
Jezyk ruski	Kokorudz-Konarski, Gramatyka ruska dla Polaków. Lwów 1900.	2	.
	Читанка руска для шкіл виділових. Вид. II. Львів 1904. Opr.	1	60
	Богдан Лепкий, Читанка руска. 1904.	1	20
Geografia	Benoni Majerski, Geografia austr.-węgierskiej monarchii. Wyd. 5. zmienione i przerobione przez Bolesława Baranowskiego. Lwów 1907. Opr.	1	20
Historya	Zakrzewski, Historya powszechna. Część I. Wyd. 1—3 Kraków 1902. Opr.	2	40
Matematyka	Dziwiński. Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 3. Lwów 1906. Opr.	4	.
	lub:		
	Baraniecki, Algebra dla klas wyższych. Kraków 1892. Opr.	4	80
	lub:		
	Kostecki. Algebra dla klas wyższych. Lwów 1902. Opr.	4	50
Fizyka	Soleski. Nauka fizyki. Wyd. 2—4. Lwów 1904. Opr.	2	20
	lub:		
	Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 4. i 5. Kraków 1906. Opr.	2	.
Chemia	Sucheni. Zasady chemii w połączeniu z mineralogią. Lwów 1904.	2	20
Geometrya i rysunki geometryczne	Močnik-Maryniak, Geometrya poglądowa. Część II. Wyd. 4—6. Lwów 1902. Opr.	1	50
	lub:		
	Jamrógiewicz, Geometrya poglądowa. Wyd. 2—3. Lwów 1901. Opr.	2	.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
	V. Klasa.		
Religia	*a) rit. lat.*		
	Ks. Dr. Maciej Sieniatycki, Ogólna katolicka dogmatyka. Lwów 1906.	2	.
	Ks. Jougan, Katolicka dogmatyka ogólna. Lwów 1898 Opr.	2	.
	lub		
	Ks. Jeż, Nauka wiary. Część I. Kraków 1899. Opr.	2	.
	b) rit. gr.		
	А. Тороньский, Христ.-катол. догматика фундаментальна і апольогетика для кляс висших Вид. II. Львів 1907. Opr.	2	.
	А. Тороньский, Догматика частна для висших кляс. Львів 1895. Opr.	2	.
Język polski	Tarnowski i Bobin, Wypisy polskie dla szkół realnych i seminaryów nauczycielskich. Tom I. Wyd. 1—3. Lwów 1905. Opr.	3	.
	Wybór z dzieł pisarzy greckich i łacińskich w przekładach. Część I. Lwów 1902. Opr.	5	.
	Zathey, Antologia rzymska. Lwów 1898. Opr.	3	.
Język ruski	*a)* w I. półroczu, Podręczniki, jak w klasie IV.		
	b) w II. półroczu, Gramatyka, jak w klasie IV.		
	Барвіньский, Вибір з народноі літератури україньско-руской для семінарий учительских. Львів 1901.	3	.
Język niemiecki	Julius Ippoldt und Adolf Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. I. Teil. V. Klasse. Wyd. 2. Lwów 1907.	4	.
	Petelenz-Werner, Deutsches Lesebuch für die V. Klasse, Lwów 1902. Wyd. 1. i 2. Opr.	2	80
Język francuski	Amborski, Książka do nauki języka francuskiego. Część III. Lwów 1895. Opr.	2	40
Historya	Zakrzewski, Historya powszechna. Część II. Wyd. 3. i 4. Kraków 1906. Opr.	2	40
	Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich z nią połączonych. Wyd. 1—3. Kraków 1901.	2	.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Geografia			
Matematyka	Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. III. Lwów 1906. Opr.	4	.
	lub:		
	Baraniecki. Algebra dla klas wyższych. Kraków 1892. Opr.	4	80
	lub:		
	Kostecki, Algebra dla klas wyższych. Kwów 1902. Opr.	4	50
	Kranz, Logarytmy. Kraków 1900.	1	20
Historya naturalna	Rostafiński, Botanika szkolna dla klas wyższych. Wyd. 2. Kraków 1901.	3	.
Chemia	Brunner i Tołłoczko, Chemia nieorganiczna. Kraków. 1908. Wyd. III.	3	60
	Korczyński, Podręcznik chemii nierganicznej. Kraków 1905.	3	50
	Sucheni A., Zasady chemii nieorganicznej. Lwów 1908.	3	20
Geometrya i rysunki geometryczne	Mocnik-Maryniak. Geometrya poglądowa. Część II. Wyd. 4—6. Lwów 1902. Opr.	1	50
	lub:		
	Jamrógiewicz, Geometrya poglądowa. Wyd. 2—3. Lwów 1901. Opr.	2	.
	lub:		
	Łazarski. Zasady geometryi wykreślnej (z atlasem). Wyd. II. Lwów 1901.	3	40

VI. Klasa.

Religia	*a) rit. lat.*		
	Ks. Szczeklik. Etyka katolicka. Wyd. 3. i 4. Tarnów 1908. Opr.	2	.
	b) rit. gr.		
	Дорожиньский, Етика. Lwów 1904.	2	.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Język polski	Tarnowski i Bobin. Wypisy polskie dla szkół realnych i seminaryów nauczycielskich. Tom I. Wyd. 3. Lwów 1905. Opr.	3	.
	Tarnowski i Bobin. Wypisy polskie dla szkół realnych i seminaryów nauczycielskich. Tom II. Wyd. 1—2. Lwów 1900. Opr.	3	.
	Zathey. Antologia grecka. Lwów 1894. Opr.	4	.
	Zathey, Antologia rzymska. Lwów 1898. Opr.	3	.
Język ruski	Podręcznik jak w klasie V.	.	.
Język niemiecki	Ippoldt u. Stylo. Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galiz. Mittelschulen. III. Teil VII. Klasse. Lwów 1907.	4	.
Język francuski	Amborski, Wypisy francuskie. Część I. Lwów 1896.	3	.
Historya	Zakrzewski, Historya powszechna. Część III. Wyd. 2. skrócone. Kraków 1903. Opr.	2	80
	Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich z nią połączonych. Wyd. 1—3. Kraków 1901. Opr.	2	.
Matematyka	Dziwiński, Zasady algebry. Wyd. 2. Lwów 1908. Opr.	3	60
	lub:		
	Kostecki, Algebra dla klas wyższych. Lwów 1902.	4	50
	Baraniecki, Algebra dla klas wyższych. Kraków 1892. Opr.	4	80
	Kranz, Logarytmy. Kraków 1900. Opr.	1	20
	Kranz, Trygonometrya kulista w zadaniach. Wyd. 1. i 2. Kraków 1906.	.	30

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Historya naturalna	Petelenz, Zoologia dla klas wyższych szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1907. Opr. lub: Dr. Józef Nussbaum: Zoologia dla klas wyższych szkół średnich. Lwów 1909.	3	.
Chemia	Duchowicz-Bolland, Chemia organiczna. Lwów 1906.	2	50
Fizyka	Soleski, Wykład fizyki. Wyd. 2. Lwów 1892. Opr.	4	.
	lub: Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. Wyd. 3. i 4. Kraków 1906. Opr.	3	40
Geometrya i rysunki geometryczne	Łazarski, Zasady geometryi wykreślnej (z atłasem). Wyd. 2. Lwów 1901. Opr.	3	40

VII. Klasa.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Religia	*a) rit. lat.*		
	Ks. Jougan, Historya Kościoła katolickiego. Lwów 1907 Wyd. 3.	2	.
	Ks. Walenty Gadowski, Zarys historyi kościoła katolickiego. Wyd. 2. Kraków 1907. Opr.	3	.
	b) rit. gr.		
	Ваплер-Стефанович, Iсториия христ. католицкої церкви. Львів 1903.	2	.
Język polski	Tarnowski i Bobin. Wypisy polskie. Cześć II. Wyd. 1—2. Lwów 1900. Opr.	3	.
	Zathey. Antologia grecka, Lwów 1894. Opr.	4	.
	Zathey Antologia rzymska. Lwów 1897. Opr.	3	.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Język niemiecki	Ippoldt u. Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galiz. Mittelschulen III. Teil VII. Klasse. Lwów 1907 Opr.	4	60
	Ippoldt, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galiz. Mittelschulen IV. Teil VIII. Klasse. Opr.		
Język francuski	Amborski. Wypisy francuskie. Część II. Lwów 1897. Opr.	4	.
Historya	Zakrzewski, Historya powszechna. Część III. Wyd. 2. skrocone. Kraków 1903. Opr.	2	80
	Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich z nią połączonych. Wyd. 1—3. Kraków 1901. Opr.	2	.
	Głąbiński-Finkel. Historya i statystyka austryacko-węgierskiej monarchii. Wyd. 1—2. Lwów 1904. Opr.	2	.
Matematyka	Dziwiński, Zasady algebry. Wyd. 2. Lwów 1898. Opr.	3	60
	lub:		
	Kostecki Algebra dla klas wyższych. Lwów 1902.	4	50
	Baraniecki, Algebra dla klas wyższych. Kraków 1892. Opr.	4	80
	Kranz, zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych. Kraków 1905. Wyd. 1. i 2. Opr.	3	50
	Kranz, Logarytmy, Kraków 1900. Opr.	1	20
	Kranz, Trygonometrya kulista w zadaniach. Wyd. 2. Kraków 1906.	.	30
Historya naturalna	Łomnicki, Mineralogia i geologia. Wyd. 5. Lwów 1909	1	60
	lub:		
	Wiśniowski, Zasady mineralogii i geologii. Wyd. 1. i 2. Lwów 1906. Opr.	3	.

Przedmiot	Podręcznik	K	h
Fizyka	Soleski, Wykład fizyki, Wyd. 2. Lwów 1892. Opr.	4	.
	lub:		
	Kawecki i Tomaszewski. Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. Wyd. 3. i 4. Kraków 1906. Opr.	3	40
Geometrya i rysunki geometryczne	Łazarski. Zasady geometryi wykreślnej (z atlasem). Wyd. 2. Lwów 1901. Opr.	3	40

Podręczniki dla nauki religii mojżeszowej:

Z. Kammerling, Wiara i ustawa, nauka o wierze i powinnościach izraelickich. Lwów 1906.
S. Spitzer, Modły Izraelitów. Kraków 1907.
S. Spitzer, Historya biblijna oraz zasady wiary i moralności. Kraków 1907.

Podręcznik dla nauki stenografii:

Bojarski, Podręcznik stenografii polskiej. Lwów 1909.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

Ogłoszenie konkursu na posady dyrektorów szkół średnich.

Wskutek założenia nowych szkół średnich, które będą otwarte w pierwszej połowie września b. r. a mianowicie gimnazyum w Brzozowie, Gródku i Kamionce strumiłowej tudzież szkół realnych w Rawie ruskiej i Tarnobrzegu, c. k. Rada szkolna krajowa ogłasza celem obsadzenia posad dyrektorów tych zakładów konkurs ze względu na nagłość sprawy z terminem do 30. sierpnia b. r.

Kompetenci mogą wnieść w tym czasie podania bezpośrednio do Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej, a gdyby nie mieli potrzebnych dokumentów pod ręką, mogą dołączyć tylko dokładnie wypełnioną tabelę służbową.

L. 43.782. Celem obsadzenia posady rzeczywistego nauczyciela religii rz.-kat. w c. k. gimnazyum V. w Krakowie, ewentualnie innej posady równorzędnej opróżnić się mogącej, ogłasza się niniejszem konkurs.

Do posady tej przywiązane są pobory w myśl ustawy z dnia 19. września 1898 (Nr. 173 Dz. p. p.), tudzież ustawy z dnia 24. lutego 1907 (Nr. 55 Dz. p. p.)

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty należy wnosić do Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej za pośrednictwem bezpośrednio przełożonej władzy najpóźniej do dnia 31. sierpnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 19. sierpnia 1909.

L. 1922. C. k. Rada szkolna okręgowa w Wieliczce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac w szkołach z językiem wykładowym polskim: 1) w szkole 4-klasowej mieszanej w Bierzanowie, 2) w szkole 2-klasowej w Nowej Wsi.

Ubiegający się o posadę w Bierzanowie mają się wykazać uzdolnieniem do udzielania nauki języka niemieckiego jako przedmiotu w szkołach z językiem wykładowym polskim.

Podania w drodze służbowej należy wnosić do 15. października 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Wieliczka, dnia 20. sierpnia 1909.

Konkursa.

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 41.408. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posad rzeczywistych nauczycieli 1. matematyki i fizyki, 2. historyi naturalnej w c. k. IV. gimnazyum we Lwowie, ewentualnie innych posad równorzędnych opróżnić się mogących.

Do posad tych przywiązane są pobory w myśl ustawy z dnia 19. września 1898 (Dz. p. p. Nr. 173), tudzież ustawy z dnia 24. lutego 1907 (Dz. p. p. Nr. 55).

Kandydaci ubiegający się o te posady mają wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta za pośrednictwem swej władzy przełożonej do Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 30. sierpnia 1909.

Podania wniesione po upływie tego terminu nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 2. sierpnia 1909.

L. 43.603. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posad zastępców nauczycieli religii mojżeszowej 1. w c. k. gimnazyum w Buczaczu, 2. w c. k. gimnazyum w Brzeżanach, 3. w c. k. VII. gimnazyum we Lwowie 4. w c. k. II. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu.

Do posad tych przywiązane są pobory w myśl § 9. ustawy z dnia 19. września 1898 (Dz. p. p. Nr. 173).

Kandydaci ubiegający się o te posady mają wykazać się dowodem ukończonych studyów akademickich tudzież potrzebnych studyów teologicznych, nadto muszą zobowiązać się, że na przeciąg czasu, w którym będą zajmowali wyżej wymienione posady, nie będą zajmowali żadnego innego płatnego stanowiska (rabina i t. p.).

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty należy wnosić wprost do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 10. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 13. sierpnia 1909.

L. 3736. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na posadę stałego nauczyciela religii izraelickiej w szkole pospolitej żeńskiej im. M. Reja we Lwowie z poborami I. klasy płac.

Obowiązkiem nauczyciela religii będzie udzielać nauki religii w szkole żeńskiej im. M. Reja, ewentualnie i w innej szkole pospolitej, w granicach określonych § 1. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 (Dz. u. kr. Nr. 71).

O posadę tę mogą się ubiegać kandydaci posiadający warunki wymagane art. 3. tej ustawy.

Posady osobnego nauczyciela religii nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe i tabelę kwalifikacyjną należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

We Lwowie, dnia 23. lipca 1909.

L. 2260. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela w szkole 4-klasowej pospolitej męskiej połączonej z 3-klasową wydziałową im. Ces. Fr. Józefa w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac. Kandydaci winni się wykazać kwalifikacyą nauczycielską przynajmniej do szkół pospolitych i uzdolnieniem do uczenia języka niemieckiego. Kandydaci z egzaminem do szkół wydziałowych, przy równych zresztą kwalifikacyach, będą przedewszystkiem uwzględnieni.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 30. września b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Kraków, dnia 28. lipca 1909.

L. 2348. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 4-klasowej pospolitej męskiej im. św. Wojciecha w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac. Obowiązki nauczyciela religii określone są ustawą z dnia 22. czerwca 1899 (Dz. u. kr. Nr. 81).

Kandydaci o tę posadę, kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, winni wnieść należycie udokumentowane podania za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do końca września b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Kraków, dnia 8. sierpnia 1909.

L. 3131. C. k. Rada szkolna okręgowa w Rzeszowie ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela religii izraelickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im. Mickiewicza w Rzeszowie, z obowiązkiem udzielania nauki religii izraelickiej także w innych szkołach ludowych w Rzeszowie.

Z posadą tą połączone są pobory II. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rzeszowie najpóźniej do dnia 30. września b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Rzeszów, dnia 9 sierpnia 1909.

L. 1972. C. k. Rada szkolna okręgowa w Husiatynie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela 1-klasowej szkoły w Bosyrach z poborami IV. klasy płac.

Wykładowym językiem w tej szkole jest język ruski.

Podania udokumentowane i ostemplowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Husiatynie w terminie do 30. września b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Husiatyn, dnia 1. sierpnia 1909.

L. 2769. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żółkwi ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczycielki 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej w Żółkwi, z poborami II. klasy płac.

Od kandydatek wymaga się egzaminu wydziałowego z grupy I. Pierwszeństwo zastrzega się zakonnym nauczycielkom ze Zgromadzenia SS. Felicyanek.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby prowizorycznej, względnie dekretem policzenia lat służby do emerytury, należy wnieść za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żółkwi do dnia 30. września b. r.

Żółkiew, dnia 19. lipca 1909.

L. 3342. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kołomyi ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę dyrektora (dyrektorki) szkoły 3-klasowej wydziałowej żeńskiej połączonej z 4 klasową pospolitą im. Ces. Franciszka Józefa w Kołomyi.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w tej samej szkole z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4-klasowej szkole ludowej męskiej im. Jachowicza w Kołomyi.

3. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w tej samej szkole z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4-klasowej szkole męskiej im. Jachowicza i 2-klasowej im. św. Włodzimierza w Kołomyi.

4. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w tej samej szkole z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4-klasowej szkole męskiej im. Jachowicza w Kołomyi.

5. Na trzy posady nauczycielek wydziałowych tej samej szkoły z egzaminem wydziałowym z grupy I. II. i III.

6. Na cztery posady nauczycielek 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową im. Ces. Franciszka Józefa w Kołomyi.

Od kompetentów (tek) o posadę pod 1. wymagany jest egzamin wydziałowy z którejkolwiek grupy, pod 6. uzdolnienie do udzielania języka niemieckiego. Pierwszeństwo na jedną z posad pod 5. lub 6. zastrzega się kandydatce uzdolnionej do udzielania nauki śpiewu.

O posady nauczycieli religii katolickiej ubiegać się mogą tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy nie będą pełnili równocześnie obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane, zaopatrzone u nauczycieli stałych w dekret policzalności lat służby, u nauczycieli tymczasowych w wykaz lat służby, wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kołomyi w terminie do 30. września 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kołomyja dnia 8. sierpnia 1909.

Ogłoszenia.

Egzamina kwalifikacyjne na nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed c. k. komisyą egzaminacyjną we Lwowie rozpoczną się dnia 30. września. Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta należy wniosić do komisyi egzaminacyjnej (ul. Skarbkowska l. 45) najpóźniej do dnia 20. września.

Dyrekcya komisyi egzaminacyjnej w Samborze podaje do wiadomości, że podania o przypuszczenie do egzaminu kwalifikacyjnego na nauczycieli szkół ludowych pospolitych należy wnosić najpóźniej do dnia 8. września 1909.

O terminie egzaminu będą kandydaci osobno uwiadomieni.

Egzamina kwalifikacyjne na nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed c. k. Komisyą egzaminacyjną w Bochni rozpoczną się dnia 5. października 1909.

Podania zaopatrzone w przepisane dokumenta należy wnosić przez właściwą Radę szkolną okręgową najpóźniej do dnia 25. września 1909.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. Nr. 27.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 11. września 1909.

L. 10.378.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich Kierownictw szkół przemysłowych uzupełniających i Wydziałów zarządzających temi szkołami, w sprawie dni wolnych od nauki szkolnej w święta obu obrządków.

Reskryptem z dnia 5. lutego 1909 L. $\frac{965/1 \text{ XXI. b.}}{(19.066)}$ zarządziło c. k. Ministerstwo Robót Publicznych, aby dni świąteczne według obrządku rzymsko- lub grecko-katolickiego, bez względu na to czy przypadną one na dni tygodnia czy też na niedzielę, były wolne od nauki szkolnej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 19. sierpnia 1909.

W zastępstwie
Okęcki.

L. 40.023.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich szkół średnich, seminaryów nauczycielskich, szkół przemysłowych, zawodowych, handlowych, do Dyrekcyi szkół wydziałowych i do Zarządów szkół ludowych pospolitych, publicznych i prywatnych z prawem publiczności, w sprawie zniżek kolejowych dla uczniów.

Dyrekcya kolei północnej w Wiedniu i dyrekcya kolei państwowych we Lwowie powiadomiły pismem z dnia 22. lipca 1909

L. 94.113/VI. b. względnie pismem z dnia 19. sierpnia 1909 L. 53.794, że od dnia 1. sierpnia b. r. wszystkie stacye kolei północnej (względnie c. k. urzędy stacyjne) mają prawo wizowania legitymacyi kolejowych młodzieży szkolnej.

O tem zarządzeniu należy pouczyć młodzież szkolną.

Zarazem przypomniały wymienione powyżej dyrekcye, że według norm obowiązujących, prawo otrzymywania legitymacyi dla młodzieży przy urządzaniu wycieczek szkolnych, tudzież legitymacyi przeznaczonych jedynie do jazdy do szkoły na jeden rok szkolny, służy wyłącznie tylko uczniom i uczenicom zakładów posiadających prawo publiczności.

Ponieważ jednak przy podawaniu próśb tego rodzaju nastręczają się dla dyrekcyi kolei trudności z powodu potrzeby sprawdzenia, czy dyrekcya odnośnego zakładu posiada — i na jaki przeciąg czasu — prawo publiczności, poleca się Dyrekcyom zakładów prywatnych z prawem publiczności, aby zaopatrywały podania młodzieży swego zakładu uwagą, że zakład posiada prawo publiczności, oraz powoływały się na odpowiedni reskrypt ministeryalny (z liczbą i datą reskryptu) i aby zaznaczały, na jak długi czas to prawo publiczności posiadają.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 31. sierpnia 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski w. r.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 27. sierpnia b. r. raczył najmiłościwiej zamianować Władysława Kłapkowskiego, radcę szkolnego i profesora c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie, dyrektorem tego zakładu.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty przyznał Julianowi Dobrzańskiemu, c. k. inspektorowi szkolnemu okręgowemu dla okręgu krakowskiego miejskiego VII. klasę rangi.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

ks. Józefa Daty na duchownego członka obrz. rzym. kat. do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Sanoku;

ks. Józefa Glińskiego na duchownego członka obrz. rzym. kat. do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Czortkowie.

C. k. Rada szkolna krajowa wyznaczyła Władysława Zatłokala, nauczyciela kierującego 6-klasowej szkoły żeńskiej w Rudkach, na drugiego reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rudkach.

C. k. Rada szkolna krajowa wyraziła Janowi Niewolkiewiczowi, nauczycielowi kierującemu 5-klasowej szkoły w Rudniku w okręgu niskim, odznaczonemu tytułem dyrektora, przy sposobności przeniesienia go na własną prośbę w stały stan spoczynku, pełne uznanie za długoletnią nader skuteczną i gorliwą pracę w zawodzie nauczycielskim.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła rzeczywistych nauczycieli:

Franciszka Bojarskiego w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi, Nicefora Danysza w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi, Pawła Kowalskiego w gimnazyum w Brzeżanach. w zawodzie nauczycielskim i nadała im tytuł c. k. profesora.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli:

Włodzimierza Gerynowicza w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Samborze; Tadeusza Mikułowskiego w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Kętach.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Stanisława Kowala, nauczyciela szkoły ćwiczeń w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Krosnie, do c. k. męskiego seminaryum nauczycielskiego w Rzeszowie a Jana Nowaka nauczyciela szkoły ćwiczeń w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Rzeszowie do c. k. męskiego seminaryum nauczycielskiego w Krośnie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

ks. Ludwika Tokarza nauczycielem religii rzym. kat. 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą w Nowym Sączu;

Zofię Wójcikównę nauczycielką 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi w Jarosławiu;

Jozuego Birnbauma nauczycielem religii izraelickiej 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Ces. Franciszka Józefa I. w Krakowie;

Władysława Rothländera nauczycielem kierującym 6-klasowej szkoły żeńskiej w Kamionce strumiłowej;

Stefana Dryhinicza nauczycielem 6-klasowej szkoły męskiej w Bolechowie;

Michała Hałania nauczycielem kierującym 5-klasowej szkoły męskiej w Bełzie;

ks. Józefa Chrząszcza nauczycielem religii rzym. kat. 5-klasowej szkoły męskiej w Kolbuszowej;

ks. Jana Deca nauczycielem religii rzym. kat. 5-klasowej szkoły w Wojniczu;

ks. Stefana Müllera nauczycielem religii rzym. kat. 5-klasowej szkoły męskiej w Starym Sączu;

Jana Sawkowa nauczycielem 5-klasowej szkoły męskiej w Turce;

Leokadyę Sikorską nauczycielką 5-klasowej szkoły w Tarnobrzegu;

Helenę Gołębiowską nauczycielką 5-klasowej szkoły żeńskiej w Myślenicach;

Bronisławę Zielińską nauczycielką 5-klasowej szkoły żeńskiej w Starym Samborze;

Stanisławę Utzigową nauczycielką 5-klasowej szkoły żeńskiej w Przemyślanach;

Jadwigę Holinkowską nauczycielką 5-klasowej szkoły w Nisku;

Antoninę Waściszakowską nauczycielką kierującą 4-klasowej szkoły żeńskiej im. król. Jadwigi w Jaśle;
Stefanię Bahrównę, Zofię Dembińską i Teklę Przyszłowską nauczycielkami 4-klasowej szkoły żeńskiej im. król. Jadwigi w Jaśle;
Aleksandra Rudawskiego nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły w Nadziejowie;
Antoniego Chudego nauczycielem 4-klasowej szkoły pospolitej męskiej połączonej z wydziałową im. ks. Skargi w Jarosławiu;
Stanisławę Daniłowiczową nauczycielką 4-klasowej szkoły w Majdanie;
Stefanię Borusiewiczównę nauczycielką 3-klasowej szkoły w Wareżu.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Gabryela Kowalskiego w Rokietnicy; Stanisława Blumera w Drwini; Stefana Hrehorowicza w Podhorkach; Oresta Rubczaka w Dobraczynie; Zenona Winnickiego w Moskalówce; Jana Bolechowskiego w Czerteżu.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Annę Pająkową w Krzczonowie; Zofię Sołtysikównę w Sąsiadowicach; Maryę Jamińską w Dobraczynie; Zofię Kuźniarównę w Drwini; Tymoteusza Frankowskiego w Ciężkowicach; Stefanię Małopolską w Lipinkach; Władysławę Skwarecką w Laszkach murowanych; Franciczka Czerneka w Iwkowej.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Franciszka Wachtla w Nieznanowie; Tomasza Leszczyńskiego w Durdach; Maryę Daniłowiczównę w Protesach; Longina Tyszeckiego w Nuszczu; Rozalię Drobkównę w Harklowej; Jana Łokacza w Przewodowie; Franciszka Boronia w Sieniawie; Zenobię Jezierską w Tarnawie wyżnej; Ignacego Tarnawskiego w Łosińcu; Bazylego Smyka w Zaborzu; Jana Śliwińskiego w Błudnikach; Eleonorę Czoponowską w Strumianach; Michała Stręka w Skomielnie czarnej; Wojciecha Wielgusa w Siedliskach ad Tuchów.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Maryę Rothländerową nauczycielkę 6-klasowej szkoły żeńskiej w Busku na równorzędną posadę do 6-klasowej szkoły żeńskiej w Kamionce strumiłowej;
Tomasza Śliwę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Brzezinach na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły w Brzezinach;
Jana Garbienia nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Maniowach na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Gródku;
Jana Gawrona nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Bachowicach na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Radgoszczy;
Michała Gorczycę nauczyciela kierującego i Genowefę Gorczycową nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Mystkowie na równorzędne posady do szkoły w Bachowicach;
Franciszkę Orzechowską nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Myszkowicach na równorzędną posadę do 3-klasowej szkoły w Kupczyńcach;
Jadwigę Wrzeszczyńską nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Sokołowie na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Maniowach;
Krystynę Kułynyczową nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Wojsławicach na równorzędną posadę do szkoły w Uhrynowie;

Maryę Hojakową nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Uhrynowie, przydzieloną do szkoły w Wojsławicach, na równorzędna posadę do 2-klasowej szkoły w Wojsławicach,

Leopolda Halına nauczyciela 1-klasowej szkoły w Stalach na równorzędną posadę do szkoły w Jagodniku;

Maryę Baarową nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Rzeplinie na równorzędną posadę do szkoły w Słochyniach;

Józefa Stanka nauczyciela 1-klasowej szkoły w Marcinkowicach na równorzędną posadę do szkoły w Grodzisku;

Ignacego Chudorowicza nauczyciela 1-klasowej szkoły w Mistycach na równorzędną posadę do szkoły w Bolanowicach;

Jana Ćwioka nauczyciela 1-klasowej szkoły w Wojaszówce na równorzędną posadę do szkoły w Kaczorowach;

Maryę Rejowską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Białej wyżnej na równorzędną posadę do szkoły w Gołąbkowicach;

Władysława Moszyńskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Dryszczowie na równorzędną posadę do szkoły w Ściance.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Michalinę Stetkiewiczową nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Ściance w stan spoczynku.

C. k. Rada szkolna krajowa ustanowiła:

posady nauczycieli religii rzym. kat. w 3-klasowych szkołach wydziałowych żeńskich połączonych ze szkołami pospolitemi im. św. Antoniego, im. św. Maryi Magdaleny i im. Staszica we Lwowie;

posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 4-klasowej szkole żeńskiej w Iwoniczu w okręgu krośnieńskim;

posadę nauczyciela religii gr. kat. w 4-klasowej szkole męskiej im. Szewczenki w Kołomyi.

Dr. Juliusz Korczak Szumlański, c. k. Radca Dworu i referent spraw administracyjnych w c. k. Radzie szkolnej krajowej, ozdobiony orderem żelaznej korony III. klasy, zmarł dnia 31. sierpnia b. r. w 62. roku życia.

Z powodu tej bolesnej straty c. k. Rada szkolna krajowa uchwaliła, oprócz innych objawów żałoby i uczczenia pamięci Zmarłego, wystosować do pozostałej po nim wdowy następujące pismo:

Jaśnie Wielmożna Pani!

Pod bolesnem wrażeniem zgonu ś. p. Radcy Dworu Juliusza Szumlańskiego, c. k. Rada szkolna krajowa uchwaliła wyrazić Ci, wielce Szanowna Pani, głęboki żal i najszczersze współczucie z powodu ciosu, którym Opatrzność Cię dotknęła.

Niedługo danem było zgasłemu Małżonkowi Pani należeć do naszego grona, ale ten czas krótki wystarczył zupełnie, aby i wśród nas ustalić przekonanie o Jego niepospolitych cnotach i zasługach, które w nim zawsze cenili wszyscy towarzysze jego życia i pracy, aby i tu wzbudzić cześć dla prawości i szlachetnosci jego charakteru i tu mu zjednać powszechną sympatyę z powodu wielkiej dobroci serca

i słodyczy w obejściu, z którą umiał łączyć męski hart duszy i chrześcijańskie poddanie się woli Bożej, okazane tak pięknie w ciężkiej niemocy, która sprowadziła śmierć przedwczesną.

To też pamięć tego sprawiedliwego Męża i dobrego Obywatela będzie i Radzie szkolnej krajowej zawsze drogą, a to serdeczne i zaszczytne wspomnienie, które mu zachowamy, może zdoła przyczynić się choć trochę do przyniesienia Pani ulgi w tej wielkiej żałobie.

Zmarła Helena Szafrańska stała nauczycielka 2-klasowej szkoły w Bronowicach wielkich w okręgu krakowskim zamiejskim, dnia 17. sierpnia b. r. w 37. roku życia, a w 16. roku służby.

Organizacya szkół.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył najmiłościwiej zezwolić Najwyższemi rozporządzeniami:

z dnia 10. sierpnia b. r. na utworzenie c. k. szkoły realnej w Tarnobrzegu z polskim językiem wykładowym z początkiem roku szkolnego 1909/10;

z dnia 16. sierpnia b. r. na utworzenie c. k. szkoły realnej w Rawie ruskiej z polskim językiem wykładowym z początkiem roku szkolnego 1909/10;

z dnia 19. sierpnia b. r. na utworzenie c. k. gimnazyum w Kamionce strumiłowej z polskim językiem wykładowym z początkiem roku szkolnego 1909/10.

Na podstawie Najwyższego upoważnienia zezwolił JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 16. lipca b. r. l. 28.294, aby założona przez S. S. Miłosierdzia w Białymkamieniu w okręgu złoczowskim ochronka dla dzieci na pamiątkę 60-letniego jubileuszu Najmiłościwszych rządów Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, nosiła nazwę „Ochronka jubileuszowa imienia Cesarza Franciszka Józefa I.“

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniem do l. 39.929 gminę Biernę w okręgu żywieckim z zakresu szkolnego w Łodygowicach i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Biernej.

C. k. Rada szkolna krajowa przyłączyła orzeczeniem do l. 36.998 gminę Jordanówkę w okręgu mościskim do zakresu szkolnego w Horysławicach.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała 1-klasowe szkoły ludowe orzeczeniami:

l. 38.277 w Jamnie dolnej w okręgu dobromilskim;
l. 39.662 w Krasiczynie w okręgu żółkiewskim;
l. 39.319 w Polanie w okręgu liskim;
l. 41.662 w Dniestrzyku dębowym w okręgu tureckim;
l. 41.899 w Nieledwi w okręgu żywieckim;
l. 41.900 w Koconiu w okręgu żywieckim;

l. 43.095 w Majdanie w okręgu żółkiewskim;
l. 43.206 drugą szkołę w Trościańcach w okręgu buczackim;
l. 44.393 w Foluszu w okręgu jasielskim:
l. 44.612 w Zaradawie w okręgu jarosławskim;
l. 45.828 w Zazulach w okręgu złoczowskim;
l. 46.119 w Wysokiem w okręgu limanowskim;
l. 46.120 w Półrzeczkach w okręgu limanowskim;
l. 46.345 w Michałówce w okręgu podhajeckim;
l. 46.884 w Justynówce w okręgu podhajeckim;
l. 47.249 w Ziempniowie w okręgu mieleckim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniami:

l. 35.864 4-klasową szkołę ludową męską im. św. Mikołaja w Krakowie na 3-klasową szkołę wydziałową męską połączoną z 4-klasową szkołą ludową pospolitą;
l. 44.268 3-klasową szkołę ludową połączoną z dopełniającym kursem rolniczym w Padwi narodowej w okręgu mieleckim na 4-klasową;
l. 45.624 2-klasową szkołę w Mogilanach w okręgu podgórskim na 4-klasową.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:

l. 38.284 budowę 2-klasowej szkoły w Krasiczynie w okręgu przemyskim;
l. 38.288 budowę 1-klasowej szkoły w Grząsce w okręgu przeworskim;
l. 38.540 budowę 2-klasowej szkoły w Ujeźnie w okręgu przeworskim;
l. 38.776 budowę 1-klasowej szkoły w Czatkowicach w okręgu chrzanowskim;
l. 38.853 budowę 2-klasowej szkoły w Lipnicy dolnej w okręgu bocheńskim;
l. 38.854 budowę 1-klasowej szkoły w Lubomierzu w okręgu bocheńskim;
l. 39.774 budowę 1-klasowej szkoły w Głogowcu w okręgu przeworskim;
l. 39.909 budowę 1-klasowej szkoły w Dąbrówce niemieckiej w okręgu nowosandeckim;
l. 40.163 budowę 2-klasowej szkoły w Ostrowie królewskim w okręgu bocheńskim;
l. 40.587 budowę 4-klasowej szkoły w Olesku w okręgu złoczowskim;
l. 40.588 budowę 2-klasowej szkoły w Kutkorzu w okręgu złoczowskim;
l. 40.589 budowę 1-klasowej szkoły w Hucisku oleskiem w okręgu złoczowskim;
l. 40.985 budowę 5-klasowej szkoły w Skale w okręgu borszczowskim;
l. 42.263 budowę 2-klasowej szkoły w Szarwarku w okręgu dąbrowskim;
l. 42.454 budowę 2-klasowej szkoły w Wasylkowie w okręgu husiatyńskim;
l. 42.461 budowę 2-klasowej szkoły w Chronowie w okręgu bocheńskim;
l. 42.534 budowę 2-klasowej szkoły w Olszanicy w okręgu liskim;
l. 42.653 budowę 1-klasowej szkoły w Wieńcu w okręgu bocheńskim;
l. 43.008 budowę 2-klasowej szkoły w Tuczapach w okręgu śniatyńskim;
l. 43.092 budowę 2-klasowej szkoły w Manasterzu w okręgu przeworskim;
l. 43.204 budowę 2-klasowej szkoły w Smolarzynach w okręgu łańcuckim;
l. 43.205 budowę 2-klasowej szkoły w Jelnej w okręgu łańcuckim;

l. 43.275 budowę 2-klasowej szkoły w Szczytnikach w okręgu bocheńskim;
l. 43.412 budowę 2-klasowej szkoły w Muchawce w okręgu czortkowskim;
l. 44 024 budowę 2-klasowej szkoły w Kozodrzy w okręgu ropczyckim;
l. 44.386 budowę 2-klasowej szkoły w Rajbrocie w okręgu bocheńskim;
l. 44.714 budowę 1-klasowej szkoły w Krzemiennej w okręgu brzozowskim;
l. 45.188 budowę 2-klasowej szkoły w Ponikwi w okręgu wadowickim;
l. 45.440 budowę 2-klasowej szkoły w Śleszowicach w okręgu wadowickim:
l. 45.626 budowę 2-klasowej szkoły w Suchorzowie w okręgu tarnobrzeskim;
l. 45.843 budowę 2-klasowej szkoły w Szczyrku w okręgu bialskim;
l. 46.842 budowę 2-klasowej szkoły w Rogóżnie w okręgu łańcuckim;
l. 47.003 budowę 2-klasowej szkoły w Martynowie nowym w okręgu rohatyńskim;
l. 47.251 budowę 2-klasowej szkoły w Humniskach w okręgu brzozowskim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała gminie Laszki gościńcowe w okręgu mościskim bezprocentową pożyczkę w kwocie 6000 K na budowę szkoły.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 2279. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żywcu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej w szkole 6-klasowej męskiej w Żywcu i w 5-klasowej mieszanej w Suchej. O posady te ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani kapłani świeccy i zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli spełniać obowiązków duszpasterskich.

2. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Suchej. Kompetenci z egzaminem do szkół wydziałowych będą mieli pierwszeństwo.

B. Z poborami IV. klasy płac:

3. Na posady nauczycieli w 4-klasowych szkołach w Cięcinie i Jeleśni.

4. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Krzeszowie.

5. Na posady nauczycieli samoistnych w 1-klasowych szkołach w Gilowicach, Leśnej, Korbielowie i Pewli małej.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski.

O posady pod 3. ubiegać się mogą kandydaci, posiadający kwalifikacyę do szkół ludowych pospolitych z prawem uczenia języka niemieckiego.

Udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żywcu w terminie do 31. października 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Żywcu, dnia 19. sierpnia 1909.

L. 1733. C. k. Rada szkolna okręgowa w Pilźnie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej w Pilźnie.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela (lki) w 4-klasowej szkole w Jodłowej.

2. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Błaszkowej, Łękach górnych, Róży i Zasowie.

3. Na posady w 1-klasowych szkołach w Dulczówce, Jaworzu górnem, Kamienicy górnej i Opacionce.

Posadę w szkole 5-klasowej męskiej w Pilźnie zastrzega się dla nauczyciela z egzaminem do szkół wydziałowych z grupy I. lub III.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Pilźnie w terminie do 31. października 1909.

Pilzno, dnia 30. sierpnia 1909.

L. 2275. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego i trzech nauczycieli w 4-klasowej szkole mieszanej w Dubiecku z poborami IV. klasy płac, z polskim językiem wykładowym.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby przedetatowej, względnie dekretem wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przemyślu najpóźniej do dnia 31. października b. r.

Podania po terminie wniesione i niezaopatrzone w potrzebne dokumenta lub nie odpowiadające warunkom konkursu nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyśl, dnia 9. sierpnia 1909.

L. 933. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jaśle ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac, z polskim językiem wykładowym:

1. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Żmigrodzie. Wymagany patent kwalifikacyjny do szkół ludowych pospolitych z uzdolnieniem do udzielania nauki języka niemieckiego.

2. Na posadę kierującego nauczyciela 2-klasowej szkoły w Osobnicy.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaśle za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do końca października b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jasło, dnia 21. sierpnia 1909.

L. 2487. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Dolinie następujący konkurs:

A. Z poborami III. klasy płac.

1. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 6-klasowej męskiej w Bolechowie.
2. Na posadę nauczyciela szkoły 6-klasowej męskiej w Dolinie.
3. Na dwie posady nauczycielek szkoły 6-klasowej żeńskiej w Bolechowie.
4. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Dolinie na przedmieściu „Obliski“.

B. Z poborami IV. klasy płac:

5. Na posadę nauczyciela szkoły 4-klasowej w Strutynie niżnym.
6. Na dwie posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Nadziejowie.
7. Na posadę naauczyciela (lki) w szkole 3-klasowej w Wełdzirzu.
8. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Krechowicach.
9. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Podbereżu.
10. Na posadę nauczyciela (lki) szkoły 2-klasowej w Swaryczowie.
11. Na posadę nauczyciela (lki) szkoły 2-klasowej w Woli zaderewackiej.
12. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Bubniszczu, Cerkownie, Dubie, Dubszarze, Iłemni, Jaworowie, Lecówce, Lipowicy, Lolinie, Łuhach, Łużkach, Niniowie górnym, Niagrynie, Słobodzie bolechowskiej, Suchodole, Sukielu, Stańkowcach, Taniawie, Turzy małej i Witwicy.

Kandydaci ubiegajacy się o posadę pod 2. posiadający kwalifikacyę do szkół wydziałowych z grupy III. i kandydatki o posadę pod 3. z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z grupy III. lub II. będą mieć pierwszeństwo. Również będą mieli pierwszeństwo kandydaci ubiegający się o posadę pod 1. którzy wykażą się patentem do szkół wydziałowych.

W szkołach pod 1. 2. 3. jest język wykładowy polski, w innych szkołach ruski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby lub dekret wymiaru wkładki emerytalnej, należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dolinie w terminie do końca października b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Dolinie, dnia 19. sierpnia 1909.

L. 1947. C. k. Rada szkolna okręgowa w Rudkach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela 6-klasowej szkoły męskiej w Rudkach.

b) Na posadę nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Rudkach.

Z poborami IV. klasy płac:

c) Na posadę nauczyciela kierującego i dwie posady nauczycieli (lek) 4-klasowej szkoły mieszanej w Rumnie.

d) Na posadę nauczyciela kierującego i nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Tatarynowie.

e) Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Czernichowie, Hołodówce, Kołbajowicach i Ryczychowie.

W szkołach w Rudkach, Rumnie i Czernichowie jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Kompetenci o posadę pod a) posiadający kwalifikacyę do szkół wydziałowych z grupy I. a kompetentki o posadę pod b) z grupy III. będą mieć pierwszeństwo.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby przedetatowej, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rudkach w terminie do 31. października b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Rudki, dnia 28. sierpnia 1909.

L. 1833. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Targu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich a mianowicie:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Nowym Targu.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 6-klasowej żeńskiej w Nowym Targu.

O te posady ubiegać się mogą tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy i zakonni.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli 5-klasowej szkoły mieszanej w Czarnym Dunajcu. Nauczyciele mający egzamin do szkół wydziałowych z przedmiotów objętych grupą II. i III. lub uzdolnieni do udzielania nauki zręczności będą mieli pierwszeństwo.

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Szczawnicy. O tę posadę ubiegać się mogą nauczyciele uzdolnieni do udzielania nauki języka niemieckiego a kompetenci mogący udzielać nauki zręczności będą mieli pierwszeństwo.

3. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Ochotnicy na Jamnem i w Tylmanowej.

4. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych: w Bańskiej, Białym Dunajcu II., Bielance ad Sieniawa, Brzegach, Chabówce, Jaworkach, Leśnicy, Ochotnicy na Ustrzyku, Obidowej, Ponicach, Ratułowie, Rdzawce, Szlachtowej, Załucznem i Zubsuchem-Nowembystrem.

W szkołach w Jaworkach i Szlachtowej językiem wykładowym jest język ruski, we wszystkich innych polski.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w przepisany wykaz lat służby, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do dnia 31. października 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nowy Targ, dnia 31. sierpnia 1909.

Ogłoszenie licytacyi.

L. 3274. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły murowanej piętrowej w Mazurach w okręgu kolbuszowskim, mieszczącej w sobie 4 sale naukowe, kancelaryę, mieszkanie dla nauczyciela kierującego i piwnicę, wedle szczegółowych planów, sprawdzonych i przyjętych przez strony konkurencyjne, ogłasza się licytacyę zapomocą ofert, które należy wnieść do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kolbuszowej najpóźniej do 21. września b. r.

Koszta tej budowy przyjęto w kwocie 30.689 K 78 h.

Plan i kosztorys przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w godzinach urzędowych.

Oferent winien złożyć 5% wadyum i deklaracyę, że obowiązuje się w myśl zatwierdzonych planów i w terminie określonym budowę w zupełności wykonać.

Przedsiębiorstwo budowy będzie oddane za ryczałtową kwotę fachowo uzdolnionemu oferentowi bez względu na oferowaną cenę, jeżeli będzie zasługiwał na pełne zaufanie.

Budowa będzie rozpoczęta z wiosną 1910 r.

Kolbuszowa, dnia 25. sierpnia 1909.

Ogłoszenia.

Egzamina kwalifikacyjne na nauczycieli szkół wydziałowych przed c. k. Komisyą egzaminacyjną we Lwowie rozpoczną się dnia 25. października 1909. Termin wnoszenia podań do dnia 25. września b. r.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych rozpoczną się:

w Krakowie częścią pisemną dnia 4. października b. r. Podania udokumentowane, z oznaczeniem ostatniej poczty, należy wnosić przez bezpośrednio przełożoną c. k. Radę szkolną okręgową do dnia 15. września 1909.

W Kołomyi dnia 5. października; termin wnoszenia podań do 20. września.

W Samborze dnia 18. października; termin wnoszenia podań do końca września b. r.

W Stanisławowie dnia 5. października; termin wnoszenia podań do 27. września.

W Przemyślu dnia 18. października; termin wnoszenia podań do 8. października b. r.

Podania o przypuszczenie do egzaminu kwalifikacyjnego do szkół ludowych pospolitych przed Komisyą egzaminacyjną w Jaśle należy wnosić do 20. września b. r.

O terminie egzaminu zawiadomi Dyrekcya kandydatów we właściwym czasie.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. Nr. 28.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 18. września 1909.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 24. sierpnia b. r. raczył najmiłościwiej zamianować Kazimierza Bruchnalskiego, c. k. okręgowego inspektora szkolnego dla okręgu lwowskiego miejskiego, przydzielonego do służby w c. k. Radzie szkolnej krajowej, c. k. krajowym inspektorem szkół, a J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty przeznaczył go do służby w galicyjskiej Radzie szkolnej krajowej. C. k. Rada szkolna krajowa poruczyła Kazimierzowi Bruchnalskiemu dotychczasowy rejon inspekcyjny emerytowanego c. k. Radcy Dworu Bolesława Baranowskiego.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 3. września b. r. raczył najmiłościwiej nadać dr. Karolowi Opuszyńskiemu, profesorowi c. k. gimnazyum III. w Krakowie, przydzielonemu do służby w c. k. Ministerstwie Wyznań i Oświaty, Krzyż kawalerski orderu Franciszka Józefa.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował ks. dr. Szymona Hanuszka, zastępcę nauczyciela religii rzym. kat. w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krakowie, nauczycielem religii rzym. kat. w tym zakładzie.

C. k. Rada szkolna krajowa wyraziła Tadeuszowi Krawcowi, nauczycielowi kierującemu 2-klasowej szkoły w Markowej w okręgu przeworskim, przy sposobności przeniesienia go w stały stan spoczynku, pełne uznanie za długoletnią gorliwą i skuteczną pracę w zawodzie nauczycielskim.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała:

Karola Bily'ego, dyrektora państwowej szkoły przemysłowej i dyrektora c. k. szkoły zawodowej ślusarstwa w Świątnikach, dyrektorem c. k. szkoły ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu;

dr. Tomasza Lulka, nauczyciela zawodowego akademii handlowej w Krakowie, rzeczywistym nauczycielem w tym zakładzie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór Kornela Jaworskiego, dyrektora szkoły wydziałowej męskiej im. Sobieskiego we Lwowie, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała posady rzeczywistych nauczycieli w szkołach średnich:

Kazimierzowi Strutyńskiemu, profesorowi gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi i Janowi Augustakowi, rzeczywistemu nauczycielowi szkoły realnej w Śniatynie, w gimnazyum IV. we Lwowie; Bolesławowi Pochmarskiemu, prowizorycznemu nauczycielowi w gimnazyum II. w Rzeszowie, w gimnazyum w Dębicy; zastępcom nauczycieli: Ludwikowi Tuleji z gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi w szkole realnej w Śniatynie; Floryanowi Wilińskiemu z II. szkoły realnej we Lwowie w gimnazyum I. w Nowym Sączu; Franciszkowi Stachnikowi z gimnazyum I. w Rzeszowie w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi; ks. Mikołajowi Galantowi w filii gimnazyum w Stryju, oraz dr. Władysławowi Wasungowi, profesorowi gimnazyum IV. przydzielonemu do c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie, posadę w tym zakładzie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli w szkołach średnich:

Jana Kilarskiego w gimnazyum w Samborze; Michała Podoluka i Szymona Kuzyka w gimnazyum akademickiem we Lwowie; dr. Stanisława Kota w gimnazyum V. we Lwowie; Jana Klossa i Emila Żychiewicza w gimnazyum VI. we Lwowie; dr. Aleksandra Łuckiego w gimnazyum św. Jacka w Krakowie; Tadeusza Świątka i dr. Leona Chwistka w gimnazyum III. w Krakowie; dr. Adama Kwiecińskiego, Wincentego Wysockiego i Ignacego Petelenza w gimnazyum IV. w Krakowie; Iwana Demczuka i Dymitra Iwaszkiewicza w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu; Andrzeja Matysiaka w gimnazyum w Buczaczu; Jana Wojtunika i Stanisława Bartoszyka w gimnazyum w Brzeżanach; Józefa Elińskiego w gimnazyum w Myślenicach; Władysława Igielskiego, Karola Górczanego, Stanisława Urbanka i dr. Antoniego Jakubskiego w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Józefa Cięciela, dr. Romana Dreżepolskiego i Adama Rzepeckiego w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Jana Rożkę i Emiliana Baczyńskiego w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Ferdynanda Schmalenberga w gimnazyum w Sanoku; ks. Juliana Krynickiego zastępcą nauczyciela religii rzym. kat. w gimnazyum w Gródku; Aleksandra Mildwurma w gimnazyum w Sokalu; Zygmunta Lubertowicza i Aleksandra Hracę w gimnazyum w Brodach; dr. Fischla Rotenstreicha w gimnazyum w Samborze; Jarosława Fediuka w gimnazyum w Stryju; Józefa Lipińskiego w gimnazyum w Wadowicach; Ludwika Zakulskiego w gimnazyum w Wadowicach; Mieczysława Kryńskiego w szkole realnej w Rawie ruskiej; Bolesława Jakubowskiego w szkole realnej w Jarosławiu; Wacława Osostowicza w szkole realnej w Tarnowie; Jana Heczkę w II. szkole realnej w Krakowie; Longina Lama w gimnazyum w Złoczowie; Stanisława Rymara w gimnazyum IV. w Krakowie; Jakóba Geschwinda w gimnazyum w Gródku; Franciszka Warzela w gimnazyum w Ka-

mionce strumiłowej; ks. Tadeusza Skornego zastępcą nauczyciela religii rzym. kat. w gimnazyum IV. we Lwowie; Edmunda Puszczyńskiego w szkole realnej w Tarnopolu.

Zastępcami nauczycieli religii izraelickiej: dr. Lewiego Freunda w gimnazyum IV. we Lwowie; dr. Majera Taubera w II. szkole realnej we Lwowie; dr. Józefa Miesesa w gimnazyum IV. we Lwowie; Hirscha Bada w gimnazyum VIII. we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała Jana Gula, tymczasowego nauczyciela szkoły ludowej w Rudniku, zastępcą nauczyciela w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Tarnowie i Aleksandra Harasiewicza zastępcą nauczyciela w c. k. męskiem seminaryum nauczycielskiem w Samborze.

C. k. Rada szkolna krajowa ustanowiła Eugenię Podlaszecką, zastępczynię nauczycielki hafciarstwa w c. k. szkole przemysłowej we Lwowie, nauczycielką zawodową w tym zakładzie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła zastępców nauczycieli w szkołach średnich:

dr. Benedykta Fulińskiego z filii gimnazyum VII. we Lwowie do zakładu głównego; Jana Piskozuba z szkoły realnej w Krośnie do szkoły realnej w Śniatynie; Leopolda Studentowicza z gimnazyum w Podgórzu do I. szkoły realnej w Krakowie; Maryana Wiśniewskiego z gimnazyum w Wadowicach do gimnazyum w Samborze; Michała Horodyskiego z gimnazyum w Sokalu do gimnazyum w Gródku; Józefa Rottera z gimnazyum w Dębicy do gimnazyum w Jarosławiu; Jana Braka z gimnazyum w Sanoku do gimnazyum Fr. Józefa we Lwowie; dr. Ludwika Zengtellera i Stanisława Zakrockiego z gimnazyum IV. w Krakowie do gimnazyum św. Anny w Krakowie; Ludwika Wygrzywalskiego z gimnazyum św. Anny i Władysława Kownackiego z seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Krakowie do gimnazyum św. Jacka w Krakowie; Romana Jaworskiego z gimnazyum św. Anny do gimnazyum III. w Krakowie; Stanisława Stobieckiego i Józefa Matysika z gimnazyum III. do gimnazyum IV. w Krakowie; Władysława Rusina z gimnazyum w Podgórzu do gimnazyum w Bochni; Cypryana Kameckiego z gimnazyum III. i Antoniego Zmorę z gimnazyum IV. w Krakowie do gimnazyum w Wadowicach; Franciszka Kwaka z gimnazyum w Bochni do gimnazyum w Podgórzu; Bronisława Tyszkowskiego z filii gimnazyum VII. we Lwowie do gimnazyum w Żółkwi; dr. Majera Bałłabana z gimnazyum IV. do gimnazyum VII. we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Włodzimierza Leśniakowskiego nauczycielem kierującym i Salomona Tennenbauma nauczycielem 5-klasowej szkoły męskiej w Kopyczyńcach;

Annę Ratajównę nauczycielką 5-klasowej szkoły żeńskiej w Ropczycach;

Jankla Glücksterna nauczycielem religii izraelickiej 5-klasowej szkoły męskiej w Lisku;

Rudolfa Hawrycha nauczycielem 4-klasowej szkoły w Czyszkach;

Jana Studzińskiego nauczycielem 4-klasowej szkoły w Ustrzykach dolnych;

Władysława Kosowskiego nauczycielem, Krystynę Brudzińską i Franciszkę Ceglecką nauczycielkami 4-klasowej szkoły w Łoszniowie.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Franciszka Bocksa w Żyrawie; Karola Gemsera w Olszynach; Meletego Hryhorcowa w Ispasie.

Nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Helenę Ostachowiczównę w Dolhopolu; Eugenię Holfeldównę w Ispasie.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Włodzimierza Klimondę w Pewli ślemieńskiej; Arseniusza Szpura w Turce średniej; Jana Jasickiego w Świnnej; Bronisławę Stankiewiczównę w Pielni; Maryę Winterównę w Jurkowie; Józefa Reisera w Jureczkowej.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Julię Junikównę nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Tadaniu na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Pawłowie;

Weronikę Gieradównę nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Rudzie różanieckiej, przydzieloną do szkoły w Lipsku, na posadę nauczycielki do 2-klasowej szkoły w Płazowie;

Maryę Olejnikową nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Jazienicy polskiej, przydzieloną do szkoły w Susznie, na posadę nauczycielki do 2-klasowej szkoły w Susznie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Kamilę Chowańcównę nauczycielkę 6-klasowej szkoły żeńskiej w Nowymtargu;

Walerego Kiszakiewicza nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Leżajsku;

Ludwika Bittnera nauczyciela kierującego z tytułem dyrektora 4-klasowej szkoły męskiej im. Brodzińskiego w Bochni;

Michała Wiszniewskiego nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły w Niżankowicach;

Jadwigę Dankową nauczycielkę 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową w Żywcu;

Bronisławę Mykietiukową nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Winogradzie;

Annę Kołoszkównę nauczycielkę 2-klasowej szkoły żeńskiej w Kłaju;

Józefę Biczową nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Sufczynie;

Maryę Herasymowiczównę nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Szerszeniowicach;

Józefa Kmicikiewicza nauczyciela 1-klasowej szkoły w Stubienku;

Maryę Zacharską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Białoberezce przydzieloną do szkoły w Chudyjowcach.

Na kurs wydziałowy z przedmiotów grupy II. urządzony dla nauczycieli w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krakowie, powołała c. k. Rada szkolna krajowa następujących nauczycieli:

Antoniego Białkowskiego w Choczni (Wadowice); Bronisława Szwarczka w Lutczy (Strzyżów); Michała Markę w Kutach starych (Kosów); Jana Kowalskiego w Bachórzu (Brzozów); Michała Kudrycza w Majdanie gołogórskim (Złoczów); Bazylego Dąbrowskiego w Gajach chodorowskich (Tarnopol); Michała Dobrzańskiego w Tarnopolu; Stefana Pastuszenkę w Chodaczkowie małym (Tarnopol); Stanisława Siwego w Tarnopolu; Stanisława Staruszkiewicza w Zabłotowie (Śniatyń); Jana Lenarta w Machnówce (Krosno); Jana Jareckiego w Głowaczowej (Pilzno); Jarosława Kuciela w Stanisławowie; Władysława Nowakowskiego w Wrocance (Krosno); Ludwika Guzika w Chrzanowie; Stefana Łytwyna w Radziechowie (Kamionka); Stanisława Iżewskiego w Podzameczku (Buczacz); Józefa Romanowskiego w Steniatynie (Sokal); Czesława Pawlika w Sułkowicach (Wadowice); Walentego Stankiewicza w Zrotowicach (Przemyśl); Efroima Fiedlera w Krakowie; Pawła Niezgodę w Nisku; Władysława Kostańskiego w Demni (Stryj), oraz abituryentów c. k. seminaryów nauczycielskich: Andrzeja Dula, Jana Tomaszewskiego, Władysława Moronia i Stanisława Kozłowskiego.

Kurs rozpocznie się dnia 25. września b. r.

Na kurs wydziałowy z przedmiotów objętych III. grupą, urządzony w c. k. szkole przemysłowej we Lwowie (ulica Snopkowska) powołała c. k. Rada szkolna krajowa następujących nauczycieli i nauczycielki:

Stefana Królikowskiego w Bochni; Augustyna Starzewskiego w Koropcu (Buczacz); Maryę Winiarską w Buczaczu; Stefanię Hoffmanównę w Brzeżanach; Maryę Klingerównę w Jaworznie (Chrzanów); Kazimierę Kurkównę w Chrzanowie; Józefa Mruczka w Lipinkach (Gorlice); Wandę Przybylską w Łużnej (Gorlice); Weronikę Łańcucką w Sieniawie (Jarosław); Jadwigę Jastrzębską w Wojniłowie (Kałusz); Olgę Lustigową w Kleparowie (Lwów); Julię Drążkównę w Tyczynie (Rzeszów); Jana Motaka w Głogowie (Rzeszów); Natalię Kowalską w Haliczu (Stanisławów); Jadwigę Ryziewiczównę w Stryju; Emilię Wilkównę w Turce; Teresę Kwiczalankę w Izdebniku (Wadowice); Eugenię Wątorkównę w Dobczycach (Wieliczka); Bronisławę Gofrykównę w Firlejówce (Złoczów).

Kurs rozpocznie się dnia 11. października b. r.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała 1-klasowe szkoły ludowe orzeczeniami:

l. 44.709 w Zawadce w okręgu wadowickim;
l. 48.868 w Włosienicy w okręgu bialskim;
l. 49720 w Dębówce w okręgu borszczowskim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniem do l. 41.188 2-klasową szkołę żeńską im. Hoffmanowej w Tarnowie na 4-klasową.

C. k. Rada szkolna krajowa zarządziła po myśli § 73. państwowej ustawy szkolnej z 14. maja 1869 zamknięcie prywatnej szkoły ludowej pospolitej w zakładzie im. św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:

l. 48.576 budowę 1-klasowej szkoły w Szarowie w okręgu bocheńskim;
l. 48.767 budowę 1-klasowej szkoły w Wapiennem w okręgu gorlickim;
l. 48.768 budowę 1-klasowej szkoły w Bziance w okręgu rzeszowskim;
l. 48.869 budowę 2-klasowej szkoły w Buczkowicach w okręgu bialskim;
l. 48.978 budowę 6-klasowej szkoły męskiej w Nadwórnie;

wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

Konkursa.

a) ogłoszone po raz pierwszy:

L. 48.380. Niniejszem ogłasza się konkurs na posady: 1. rzeczywistego nauczyciela religii rzym. kat. w c. k. IV. gimnazyum w Krakowie i 2. nauczyciela nauk przyrodniczych w c. k. gimnazyum w Gorlicach.

Do posad tych przywiązane są pobory w myśl ustawy z dnia 24. lutego 1907 (Dz. u. p. Nr. 55).

Kandydaci, ubiegający się o te posady, winni wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta za pośrednictwem swej władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 30 września b. r.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu pełnej kwalifikacyi nauczycielskiej pełnili w szkołach średnich obowiązki zastępców nauczycieli a pragną, aby ta ich służba była policzoną, mają wykazać w tabelach kwalifikacyjnych jak najdokładniej, podając datę i liczbę dekretów, od którego czasu, jak długo i w jakiej liczbie godzin tygodniowo pełnili w tym czasie obowiązki nauczycielskie.

Kandydaci, którzy nie wyszli jeszcze z wieku obowiązującego do służby wojskowej, mają wykazać, czy uczynili już zadość temu obowiązkowi.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 15. września 1909.

L. 223. C. k. Rada szkolna okręgowa w Łańcucie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli w 5-klasowej szkole męskiej w Łańcucie. Kandydaci z egzaminem wydziałowym z grupy II. i III. będą mieli pierwszeństwo.

2. Na posadę nauczycielki w 5-klasowej szkole żeńskiej w Łańcucie. Kandydatki z egzaminem wydziałowym z grupy III. będą miały pierwszeństwo.

3. Na posadę nauczycielki w 5-klasowej szkole żeńskiej w Leżajsku. Kandydatki z egzaminem wydziałowym z grupy III. będą miały pierwszeństwo.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli 5-klasowej szkoły mieszanej w Żołyni miasteczku.

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Albigowej.
3. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Soninie i Woli zarczyckiej.

O posady pod A. 1. 2. 3. i B. 1. 2. mogą się ubiegać kandydaci (tki) posiadający uzdolnienie do udzielania nauki języka niemieckiego jako przedmiotu.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby, ewentualnie dekret wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Łańcucie w terminie do 15. listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Łańcut, dnia 27. sierpnia 1909.

L. 3708. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kołomyi ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii grecko-katolickiej w szkole 4-klasowej męskiej im. Szewczenki w Kołomyi, z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkole 4-klasowej męskiej im. Karpińskiego i w 4-klasowej mieszanej im. Kościuszki w Kołomyi.

Do posady tej przywiązane są pobory II. klasy płac.

O posadę tę ubiegać się mogą tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą pełnili równocześnie obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kołomyi w terminie do 15. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kołomyja, 10. września 1909.

L. 5433. C. k. Rada szkolna okręgowa w Chrzanowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Trzebini.
2. Na trzy posady nauczycieli (lek) w szkole 4-klasowej w Chełmku.
3. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Rudnie i Olszynach.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski, a od kandydatów o posady pod 1. i 2. wymaga się kwalifikacyi do udzielania języka niemieckiego w szkołach ludowych pospolitych.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Chrzanowie w terminie do dnia 15. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Chrzanów, dnia 3. września 1909.

L. 1838. C. k. Rada szkolna okręgowa w Stanisławowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Haliczu z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu także w miejscowej 6-klasowej szkole żeńskiej.

2. Na posadę nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Haliczu; pierwszeństwo zastrzega się kandydatkom z egzaminem wydziałowym z przedmiotów objętych III. grupą.

B. Z poborami IV. klasy płac:

3. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej 5-klasowej szkoły męskiej im. św. Alojzego w Knihininie-Górce z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu w 4-klasowej szkole żeńskiej im. św. Alojzego.

4. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej 4-klasowej szkoły mieszanej im. św. Józefa w Knihininie-wsi z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu w szkole 4-klasowej mieszanej im. św. Stanisława w Knihininie kolonii.

5. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej św. Alojzego w Knihininie-Górce z zastrzeżeniem posady dla nauczycieli posiadających egzamin wydziałowy z grupy I. lub III.

6. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Jezupolu, z zastrzeżeniem tej posady tylko dla mężczyzn. Od kandydatów wymaga się uzdolnienia do nauczania języka niemieckiego.

7. Na posady nauczycieli kierujących szkół 2-klasowych w Dorohowie i Radczy.

8. Na posady nauczycieli (lek) podwładnych w 2-klasowych szkołach w Bednarowie, Dorohowie, Hanusowcach, Pobereżu, Radczy i Wołczyńcu.

9. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Kołodziejowie, Kozinie, Krymidowie, Pacykowie, Pukasowcach, Siemikowcach, Siedliskach, Sobotowie, Uzinie, Wołczkowie, Perłowcach, Temerowcach.

W szkołach w Haliczu, Knihininie-Górce, Knihininie wsi, Jezupolu i Wołczkowie jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

O posady katechetów kompetować mogą tylko kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli pełnić obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stanisławowie w terminie do dnia 15. listopada 1909.

Podania nieudokumentowane lub po terminie wniesione nie będą brane pod rozwagę.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Stanisławów, dnia 27. sierpnia 1909.

L. 1283. C. k. Rada szkolna okręgowa w Krośnie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowej szkole żeńskiej w Iwoniczu z obowiązkiem udzielania tej nauki także w 2-klasowej szkole męskiej w Iwoniczu.

Na posadę nauczyciela w 2-klasowej szkole męskiej w Iwoniczu. O posadę tę ubiegać się mogą tylko mężczyźni, a pierwszeństwo zastrzega się kandydatom uzdolnionym do udzielania nauki języka niemieckiego.

Językiem wykładowym w tych szkołach jest język polski.

Podania udokumentowane należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Krośnie w terminie do 15. listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Krosno, dnia 6. września 1909.

L. 2693. C. k. Rada szkolna okręgowa w Brzesku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczycielki w szkole 5-klasowej żeńskiej w Brzesku.

B) Z poborami IV. klasy płac:

Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Biadolinach radłowskich, Biskupicach radłowskich, Wielkiej Wsi, Wojakowej, Woli przemykowskiej i Zaborowie.

Na posadę nauczyciela w szkole 1-klasowej w Strzelcach małych.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku do 15. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Brzesku, dnia 3. września 1909.

L. 1560. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Nisku konkurs.

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzym. kat. w 5-klasowych szkołach ludowych a) w Rudniku b) w Ulanowie.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzym. kat. w szkołach 4-klasowych a) w Jeżowem, b) w Kamieniu, z obowiązkiem nauczania religii w szkołach do tychże parafii należących.

2. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Stanach.

3. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół a) w Kopkach b) w Przędzelu.

4. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych a) w Jeżowem kameralnem b) w Koziarni.

We wszystkich szkołach wymienionych językiem wykładowym jest język polski.

O posady katechetów mogą kompetować kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani.

Podania udokumentowane wnosić należy w drodze przepisanej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nisku najpóźniej do 15. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nisko, dnia 1. września 1909.

L. 2300. C. k. Rada szkolna okręgowa w Cieszanowie ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posad nauczycielskich:

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Lubaczowie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu także w szkole 5-klasowej żeńskiej w Lubaczowie a w miarę potrzeby także w innej szkole ludowej do parafii rzymsko-katolickiej w Lubaczowie należącej, w granicach w ogólnej liczbie godzin tygodniowych oznaczonych w § 1. ustawy z dnia 22. czerwca 1899 (Dz. u. kr. Nr. 81).

2 Na posadę nauczyciela kierującego i dwie posady nauczycieli w szkole 5-klasowej mieszanej w Cieszanowie. Posady te zastrzega się mężczyznom. Kompetenci z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z I. II. lub III. grupy będą mieli pierwszeństwo.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 4-klasowej w Oleszycach m. z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w szkołach ludowych należących do rzymsko-katolickiej parafii w Oleszycach m. a to w 2-klasowych szkołach w Oleszycach starych i w Starem Siole i w 1-klasowych w Borchowie i w Futorach.

2. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Narolu m.

3. Na posady nauczycieli kierujących szkół 2-klasowych w Dachnowie, Lublińcu starym i w Rudzie różanieckiej.

4. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Borowej Górze i Lublińcu starym.

5. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Chlewiskach, Chyżach, Czerwinkach, Lipsku i w Suchejwoli.

W szkołach w Dachnowie, Lublińcu starym, Borowej Górze, Czerwinkach i Suchejwoli jest wykładowy język ruski, w innych szkołach język wykładowy polski.

O posady katechetów mogą ubiegać się kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli zajmować równocześnie posady duszpasterskiej.

Podania udokumentowane, zaopatrzone oprócz tabeli kwalifikacyjnej także w wykaz lat służby, należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Cieszanowie do 15. listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Cieszanowie, dnia 5. września 1909.

L. 3127. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żółkwi ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A. Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Mostach wielkich.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 4-klasowej męskiej w Kulikowie.

3. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w szkole 4-klasowej męskiej w Kulikowie.

B. Z poborami IV. klasy płac:

4. Na trzy posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Żółtańcach-Seredsilu.

5. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Derewni, Dzibułkach, Krechowie i Wiązowie.

6. Na posady samoistnych nauczycieli w jednoklasowych szkołach w Brzyszczu, Fujnie, Kulawie, Chitrejkach, Lubeli, Mierzwicy Nr. II., Nahorcach, Prowale, Rudzie krechowskiej, Mohylanach, Strzemieniu, Woli żółtanieckiej, Żółtańcach-Zastawiu, Krasiczynie i Wulce kunińskiej.

O posady katechetów mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli spełniać obowiązków duszpasterskich.

Językiem wykładowym w Krasiczynie, Rudzie krechowskiej i Mierzwicy Nr. II. jest język polski, w innych język ruski.

Kompetenci o posadę w szkole 4-klasowej w Żółtańcach-Seredsilu winni wykazać się uzdolnieniem do udzielania nauki języka niemieckiego jako przedmiotu w szkołach ludowych.

O posadę w Mierzwicy Nr. II. zastrzega się pierwszeństwo kandydatom (tkom) posiadającym patent kwalifikacyjny do szkół ludowych z językiem wykładowym polskim, z prawem udzielania języka niemieckiego jako przedmiotu w szkołach ludowych.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby do emerytury należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żółkwi do dnia 15. listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Żółkiew, dnia 29. sierpnia 1909.

L. 1791. C. k. Rada szkolna okręgowa w Podgórzu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 3-klasowej wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Podgórzu.

2. Na trzy posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej w szkołach: 4-klasowej męskiej im. Kopernika w Podgórzu, 4-klasowej męskiej im. Jana Długosza w Podgórzu, 4-klasowej żeńskiej im. Urszuli Kochanowskiej w Podgórzu.

3. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej im. Konarskiego w Podgórzu.

Z poborami III. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły mieszanej w Skawinie.

5. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej mieszanej w Skawinie.

Z poborami IV. klasy płac:

6. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej mieszanej w Dębnikach.

7. Na posadę nauczyciela kierującego w szkole 2-klasowej w Skotnikach.

8. Na posady nauczycielskie w szkołach 2-klasowych w Skotnikach i Włosani.

9. Na samoistne posady nauczycielskie w szkołach jednoklasowych w Konarach, Ochodzy, Sidzinie i Samborku.

O posady pod 1. 2. 5. 6. mogą ubiegać się tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą pełnili równocześnie obowiązków duszpasterskich.

Kompetenci o posadę pod 4. z egzaminem wydziałowym z którejkolwiek grupy będą mieli pierwszeństwo.

Podania udokumentowane, zaopatrzone u nauczycieli stałych w dekret policzalności lat służby, u nauczycieli tymczasowych w wykaz lat służby, wnosić należy za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Podgórzu do dnia 15. listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Podgórzu, dnia 7. września 1909.

L. 1450. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nadwórnie ogłasza konkurs na następujące posady nauczycielskie:

Z poborami III. klasy płac:

Na dwie posady nauczycieli szkoły 6-klasowej męskiej w Nadwórnie. Kompetenci którzy wykażą się egzaminem do szkół wydziałowych z grupy II. lub III. będą mieli pierwszeństwo.

Z poborami IV. klasy płac:

Na dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej mieszanej w Majdanie granicznym; od kompetentów wymaga się uzdolnienia do nauczania języka niemieckiego.

Na posady nauczycieli samoistnych szkół 1-klasowych w Jaremczu, Majdanie górnym-wsi, Osławach czarnych, Weleśnicy górnej Nr. I. Weleśnicy górnej Nr. II., Worochcie i Zielenicy.

Językiem wykładowym w szkołach w Nadwórnie, Majdanie granicznym i Weleśnicy górnej Nr. II. jest język polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej najpóźniej do 15. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Nadwórnie dnia 15. września 1909.

Ogłoszenia wolnych posad

dla nauczycieli i nauczycielek tymczasowych w szkołach ludowych.

L. 2185. W okręgu szkolnym husiatyńskim jest do obsadzenia jedna posada tymczasowego podwładnego nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły z językiem wykładowym ruskim a przypuszczalnie w drugiej połowie września opróżnią się jeszcze dwie posady, z tych jedna w miasteczku.

Kompetenci o jednę z tych posad winni bezzwłocznie wnieść podania do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Husiatynie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Husiatyn, dnia 7. września 1909.

Konkursa.

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 2279. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żywcu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej w szkole 6-klasowej męskiej w Żywcu i w 5-klasowej mieszanej w Suchej. O posady te ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani kapłani świeccy i zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli spełniać obowiązków duszpasterskich.

2. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Suchej. Kompetenci z egzaminem do szkół wydziałowych będą mieli pierwszeństwo.

B. Z poborami IV. klasy płac:

3. Na posady nauczycieli w 4-klasowych szkołach w Cięcinie i Jeleśni.

4. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Krzeszowie.

5. Na posady nauczycieli samoistnych w 1-klasowych szkołach w Gilowicach, Leśnej, Korbielowie i Pewli małej.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski.

O posady pod 3. ubiegać się mogą kandydaci, posiadający kwalifikacyę do szkół ludowych pospolitych z prawem uczenia języka niemieckiego.

Udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żywcu w terminie do 31. października 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Żywcu, dnia 19. sierpnia 1909.

L. 1733. C. k. Rada szkolna okręgowa w Pilźnie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej w Pilźnie.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela (lki) w 4-klasowej szkole w Jodłowej.

2. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Błaszkowej, Łękach górnych, Róży i Zasowie.

3. Na posady w 1-klasowych szkołach w Dulczówce, Jaworzu górnem, Kamienicy górnej i Opacionce.

Posadę w szkole 5-klasowej męskiej w Pilźnie zastrzega się dla nauczyciel z egzaminem do szkół wydziałowych z grupy I. lub III.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Pilźnie w terminie do 31. października 1909.

Pilzno, dnia 30. sierpnia 1909.

L. 2275. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego i trzech nauczycieli w 4-klasowej szkole mieszanej w Dubiecku z poborami IV. klasy płac, z polskim językiem wykładowym.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby przedetatowej, względnie dekretem wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przemyślu najpóźniej do dnia 31. października b. r.

Podania po terminie wniesione i niezaopatrzone w potrzebne dokumenta lub nie odpowiadające warunkom konkursu nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyśl, dnia 9. sierpnia 1909.

L. 2487. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Dolinie następujący konkurs:

A. Z poborami III. klasy płac.

1. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 6-klasowej męskiej w Bolechowie.

2. Na posadę nauczyciela szkoły 6-klasowej męskiej w Dolinie.

3. Na dwie posady nauczycielek szkoły 6-klasowej żeńskiej w Bolechowie.

4. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej w Dolinie na przedmieściu „Obliski“.

B. Z poborami IV. klasy płac:

5. Na posadę nauczyciela szkoły 4-klasowej w Strutynie niżnym.

6. Na dwie posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Nadziejowie.

7. Na posadę naauczyciela (lki) w szkole 3-klasowej w Wełdzirzu.

8. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Krechowicach.

9. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Podbereżu.

10. Na posadę nauczyciela (lki) szkoły 2-klasowej w Swaryczowie.

11. Na posadę nauczyciela (lki) szkoły 2-klasowej w Woli zaderewackiej.

12. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Bubniszczu, Cerkownie, Dubie, Dubszarze, Ilemni, Jaworowie, Lecówce, Lipowicy, Lolinie, Łuhach, Łużkach, Niniowie górnym, Niagrynie, Słobodzie bolechowskiej, Suchodole, Sukielu, Stańkowcach, Taniawie, Turzy małej i Witwicy.

Kandydaci ubiegający się o posadę pod 2. posiadający kwalifikacyę do szkół wydziałowych z grupy III. i kandydatki o posadę pod 3. z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z grupy III. lub II. będą mieć pierwszeństwo. Również będą mieli pierwszeństwo kandydaci ubiegający się o posadę pod 1. którzy wykażą się patentem do szkół wydziałowych.

W szkołach pod 1. 2. 3. jest język wykładowy polski, w innych szkołach ruski.

Podania udokumentowane. zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby lub dekret wymiaru wkładki emerytalnej, należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dolinie w terminie do końca października b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Dolinie, dnia 19. sierpnia 1909.

L. 1947. C. k. Rada szkolna okręgowa w Rudkach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela 6 klasowej szkoły męskiej w Rudkach.

b) Na posadę nauczycielki 6 klasowej szkoły żeńskiej w Rudkach.

Z poborami IV. klasy płac:

c) Na posadę nauczyciela kierującego i dwie posady nauczycieli (lek) 4-klasowej szkoły mieszanej w Rumnie.

d) Na posadę nauczyciela kierującego i nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Tatarynowie.

e) Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Czernichowie, Hołodówce, Kolbajowicach i Ryczychowie.

W szkołach w Rudkach, Rumnie i Czernichowie jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Kompetenci o posadę pod a) posiadający kwalifikacyę do szkół wydziałowych z grupy I. a kompetentki o posadę pod b) z grupy III. będą mieć pierwszeństwo.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby przedetatowej, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rudkach w terminie do 31. października b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Rudki, dnia 28. sierpnia 1909.

Ogłoszenia.

Ustny egzamin uzupełniający z języków klasycznych tudzież z propedeutyki filozoficznej w myśl rozporządzenia Pana Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 14. lipca 1904 L. 4509, odbędzie się w c. k. gimnazyum III. w Krakowie i w c. k. gimnazyum V. we Lwowie dnia 6 października 1909 o godzinie 3. popołudniu.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych przed c. k. komisyą egzaminacyjną w Sokalu rozpoczną się dnia 18. października 1909. Termin wnoszenia podań do dnia 5. października b. r.

L. 211/pr. W c. i k. akademii weterynaryi w Wiedniu będzie nadanych dziewięć stypendyów państwowych przeznaczonych dla cywilnych słuchaczy czteroletnich studyów weterynaryjnych, w rocznej kwocie po 600 koron.

Stypendya te nadaje c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rolnictwa, a mianowicie dwa z nich począwszy od dnia 1. października 1909 a siedm od 1. stycznia 1910.

Pobieranie tych stypendyów, których wypłata następuje w ratach miesięcznych z dołu, zależeć będzie od nienagannego zachowania się i udowodnienia, że uczeń w tych półroczach, w których niema żadnych tentaminów, złożył egzamina kollokwialne conajmniej z dwóch przedmiotów z postępem zadowalniającym. Dalsze pobieranie tych stypendyów, może być dozwolone po ukończeniu czwartego roku na przeciąg dalszych trzech miesięcy, celem złożenia egzaminów ścisłych.

Kompetenci ubiegający się o te stypendya, mają podania swoje wnieść najpóźniej do dnia 30. października b. r. do Rektoratu c. i k. akademii weterynaryi w Wiedniu, dołączając do nich następujące załączniki: metrykę urodzenia, świadectwo szczepionej ospy, dowód obywatelstwa austryackiego, świadectwo ubóstwa i świadectwo lekarza rządowego stwierdzające zdatność do służby wojskowej, dalej świadectwo dojrzałości uprawniające do uczęszczania do szkół wyższych lub świadectwo ukończenia z dobrym wynikiem poszczególnych lat studyów w akademii weterynaryi.

Powyższe ogłoszenie podadzą Dyrekcye c. k. gimnazyów i szkół realnych w stosowny sposób do wiadomości interesowanych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 16. września 1909.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. Nr. 29.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 28. września 1909.

Ustawa

z dnia 15. września 1909, dotycząca zmiany §§ 1. 4. i 6. ustawy z dnia 1. grudnia 1889, Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 71, w brzmieniu ustanowionem ustawą z 22. czerwca 1899 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 81, oraz §§ 5. 8. i 11. ustawy z 1. grudnia 1889 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 71.

(ogłoszona w Nr. 123 Dziennika ustaw i rozporządzeń krajowych z dnia 28. września 1909).

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Art. I.

Paragrafy 1. 4. 6. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 71, w brzmieniu ustanowionem ustawą z 22. czerwca 1899 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 81, oraz §§ 5. 8. i 11. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 71, uchyla się w ich brzmieniu dotychczasowem i mają opiewać jak następuje:

§ 1.

W publicznych pospolitych szkołach ludowych o czterech lub więcej klasach tudzież w szkołach wydziałowych, ustanowieni będą osobni nauczyciele religii ze stałą płacą, jeżeli liczba godzin nauki religii we wszystkich klasach, w których mają jej udzielać, wynosi razem przynajmniej ośmnaście godzin tygodniowo a liczba uczniów ich wyznania i obrządku przenosi ośmdziesiąt.

Taki nauczyciel obowiązany jest aż do dwudziestu czterech godzin nauki tygodniowo, jeżeli zaś udziela nauki religii w większej liczbie godzin, należy mu się dodatkowe wynagrodzenie za każdą godzinę ponad dwadzieścia cztery w wysokości oznaczonej w § 6. niniejszej ustawy.

Exhortę liczy się za dwie godziny.

Nauczyciel religii mianowany będzie dla jednej szkoły, a to dla szkoły ludowej najwyższej kategoryi w miejscu istniejącej; można jednak nałożyć na niego obowiązek udzielania nauki religii także w innych publicznych szkołach ludowych w tej miejscowości aż do oznaczonej w ustępie pierwszym i drugim liczby godzin.

Gdzie stosunki tego wymagają może Rada szkolna krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym ustanowić nauczyciela religii przy szkole więcejklasowej, nakładając na niego obowiązek udzielania nauki religii aż do oznaczonej ustawą liczby godzin także w szkołach sąsiednich miejscowości.

§ 4.

Nauczycielowi religii osobno ustanowionemu będą przyznawane pobory służące innym nauczycielom tej szkoły, dla której jest stale zamianowany; jednak nauczyciel religii, posiadający ukończone studya teologiczne na uniwersytecie, względnie w teologicznym zakładzie naukowym, otrzymuje odrazu przy stałej nominacyi najwyższy stopień płacy.

Co do innych stosunków służbowych podlega nauczyciel religii osobno ustanowiony wszystkim przepisom ustaw, odnoszących się do nauczycieli tej szkoły, dla której jest mianowanym, nie uwłaczając prawom służącym zwierzchniczej władzy wyznaniowej.

Jednak nauczycielom religii, którzy przeszli z duszpasterstwa do służby szkolnej, ma być policzonym do emerytury czas spędzony w duszpasterstwie

Przy przeprowadzaniu tych przepisów drogą ogólnych rozporządzeń oraz stosowaniu ich w poszczególnych wypadkach będą władze szkolne o ile możności zasięgały opinii władz wyznaniowych.

§ 5.

O ile nauka religii katolickiej w szkołach publicznych nie jest zapewniona w myśl § 1. przez ustanowienie osobnego nauczyciela religii ze stałą płacą, a obowiązek bezpłatnego udzielania w nich tej nauki ciąży w myśl ustaw państwowych na duchowieństwie parafialnem,

obowiązany jest duszpasterz miejscowy (proboszcz względnie administrator parafii lub w ich zastępstwie wikaryusz) co do bezpłatnego udzielania nauki religii z tytułu duszpasterstwa w dziewięciu godzinach tygodniowo we wszystkich szkołach do parafii należących, za każdą zaś godzinę nauki w tygodniu ponad ten wymiar, łącznie z exhortą i nauką dopełniającą, przypada mu wynagrodzenie oznaczone w § 6. niniejszej ustawy.

Nauka religii innego uznanego wyznania religijnego w szkołach ludowych więcejklasowych począwszy od 4-klasowych i w szkołach wydziałowych, które nie posiadają własnego nauczyciela tej religii ze stałą płacą, może być zabezpieczona przez władzę szkolną w porozumieniu z właściwą władzą wyznaniową w ten sposób, że się ją powierza za remuneracyą osobom posiadającym ogólne warunki przewidziane w § 3.; remuneracya przypada od każdej godziny w tygodniu we wszystkich klasach łącznie z exhortą i w wysokości oznaczonej w § 6. niniejszej ustawy.

Remuneracya ta płatną jest miesięcznie z dołu.

Exhorta liczy się za dwie godziny i może się odbywać w szkołach ludowych więcejklasowych począwszy od czteroklasowych i w szkołach wydziałowych.

§ 6.

Duszpasterzowi względnie nauczycielowi religii za remuneracyą należy się wynagrodzenie od każdej godziny w tygodniu po 40 K rocznie, a w miejscowościach I. klasy płac nauczycielskich po 50 K rocznie.

Wynagrodzenie to jednak należy się tylko za te godziny, co do których władza szkolna okręgowa stwierdzi, że nauka religii odbywała się rzeczywiście, a władza wyznaniowa poświadczy, że udzielano jej z dobrym skutkiem, a nadto co do duszpasterza tylko wtedy, jeżeli w myśl § 5. udzielał nauki religii z tytułu duszpasterskiego bezpłatnie w dziewięciu godzinach tygodniowo.

Wypłatę wynagrodzenia zarządza się z końcem każdego półrocza szkolnego na podstawie dowodów przedstawionych przez władzę szkolną okręgową.

Władza szkolna krajowa może jednak w porozumieniu ze zwierzchnią władzą wyznaniową (§ 2. ustawy z dnia 20. czerwca 1872 Dz. u. p. Nr. 86) ściągać poszczególne klasy lub oddziały równorzędne, względnie stopnie nauki, w ten sposób, aby liczba tak połączonych dzieci szkolnych danego obrządku lub wyznania nie przekraczała pięćdziesięciu.

§ 8.

Wynagrodzenie kosztów podróży, które ma być przyznane z powodu udzielania nauki religii w szkołach ludowych znajdujących się poza miejscem zamieszkania nauczyciela religii lub duszpasterza, będzie pokrywane w myśl § 6. i 7. ustawy z 24. kwietnia 1894 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 49.

O potrzebie dojazdów i o wysokości przypadającego za nie wynagrodzenia orzeka władza szkolna okręgowa. Wypłatę tego wynagrodzenia, po stwierdzeniu ilości odbytych dojazdów i ilości godzin nauki rzeczywiście udzielanej, zarządza władza szkolna okręgowa bezpośrednio do rąk odnośnego nauczyciela religii lub duszpasterza.

Bliższe szczegóły co do sposobu postępowania przepisze osobna instrukcya.

§ 11.

Jeżeli nauki religii udziela w myśl § 5. ustawy z dnia 14. maja 1869 (Dz. u. p. Nr. 62) świecki nauczyciel na podstawie misyi otrzymanej od władzy wyznaniowej i z polecenia władzy szkolnej, należy mu się wynagrodzenie wynoszące 1% miesięcznej płacy za każdą godzinę w tygodniu bez względu na to, czy nauczyciel taki zajęty jest w szkole w pełnej liczbie 30 godzin obowiązkowych, czy poniżej tego wymiaru, ale tylko wtedy, jeżeli nauka trwa najmniej przez jeden miesiąc.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z początkiem roku szkolnego 1909/10.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi Wyznań i Oświaty.

Wiedeń, dnia 15. września 1909.

Franciszek Józef w. r.

Stürgkh w. r.

L. 53.178.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich Rad szkolnych okręgowych z wyjątkiem miejskich we Lwowie i w Krakowie, o wczesnem załatwianiu spraw preliminarzy funduszów szkolnych miejscowych.

Dochodzą do wiadomości c. k. Rady szkolnej krajowej zażalenia, że nie wszystkie Rady szkolne okręgowe z pospiechem załatwiają sprawy preliminarzy funduszów szkolnych miejscowych, wskutek czego Rady szkolne miejscowe nie mogą wcześnie zebrać od stron konkurencyjnych prestacyi potrzebnych na pokrycie niezbędnych wydatków połączonych z utrzymaniem szkół ludowych.

W tym względzie przypomina się Radom szkolnym okręgowym postanowienia § 12. i 18 instrukcyi z dnia 20. sierpnia 1907 Dz. u. kr. Nr. 94 i poleca, aby wszystkie preliminarze funduszów szkolnych miejscowych merytorycznie załatwiały w nieprzekraczalnym terminie do końca października każdego roku.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 23. września 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski w. r.

L. 46.807.

O k ó l n i k

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich gimnazyów w sprawie znaczenia noty z mineralogii przy klasyfikacyi uczniów V. klasy.

W myśl reskryptu JE. P. Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 23. sierpnia 1909 L. 27.271 mogą uczniowie V. klasy mimo noty „dostateczny“ z mineralogii na wniosek nauczyciela historyi naturalnej i na podstawie uchwały nauczycieli uczących w tej klasie uzyskać stopień „chlubnie uzdolniony do klasy następnej“, o ile będą spełnione inne warunki potrzebne do uzyskania tego stopnia.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 15. września 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski w. r.

L. 15.107.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych tudzież Zarządów szkół ludowych, w sprawie ogłaszania konkursów na posady nauczycielskie w szkołach ludowych pospolitych.

Po myśli § 15. ustawy z dnia 12. czerwca 1907 Dz. u. kr. Nr. 101 (Dziennik urzędowy Nr. 24) o kształceniu nauczycieli oraz o uzdolnieniu do nauczania w szkołach ludowych, do stałego zamianowania nauczycielem w szkołach ludowych pospolitych, w których drugi język krajowy lub język niemiecki jest przedmiotem nauki obowiązkowym, należy w świadectwie kwalifikacyjnem wykazać się uzdolnieniem do nauczania tych języków.

Zdarza się jednak częstokroć, że nauczyciele (nauczycielki) ubiegają się o posady stałe w szkołach, w których drugi język krajowy jest obowiązkowym przedmiotem nauki, jakkolwiek nie posiadają przepisanego ustawą uzdolnienia, a niektóre Rady szkolne okręgowe przedstawiają nawet c. k. Radzie szkolnej krajowej takich kompetentów do mianowania. Przyczyną tego ubiegania się o posady, mimo braku potrzebnych warunków, jest zapewne po części niedokładna znajomość ustawy, która od niedawna zaczęła obowiązywać, po części jednak jest nią okoliczność, że w konkursach ogłaszanych w Dzienniku urzędowym niema żadnej wzmianki, czy drugi język krajowy jest w danej szkole ludowej pospolitej obowiązkowym przedmiotem nauki, czy też nie udziela się go wcale.

C. k. Rada szkolna krajowa pragnąc zapobiedz odwlekaniu stałego obsadzania posad nauczycielskich, które z powyższej przyczyny częstokroć następowało, tudzież pragnąc zapobiedz narażaniu się nauczycieli na niepotrzebne wydatki, poleca c. k. Radom szkolnym okręgowym, aby w konkursach ogłaszanych w Dzienniku urzędowym, zaznaczały oprócz języka wykładowego szkoły także tę okoliczność, czy w szkole tej drugi język krajowy, względnie język niemiecki jest obowiązkowym przedmiotem nauki.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 20. września 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski w. r.

L. 36.379.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych, Dyrekcyi szkół wydziałowych żeńskich, Zarządów szkół pospolitych żeńskich i mieszanych, publicznych i prywatnych, tudzież Dyrekcyi seminaryów nauczycielskich żeńskich, publicznych i prywatnych, w sprawie przestrzegania wskazówek hygienicznych przy nauce robót ręcznych kobiecych.

Wskutek utyskiwań jednego z towarzystw kobiecych w Wiedniu na wyniki nauki robót ręcznych w szkołach ludowych wogóle, polecił J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 13. listopada 1908 L. 42.921 zbadać, o ile obowiązujące dotychczas plany nauki tego przedmiotu odpowiadają swojemu celowi a względnie w jakich kierunkach potrzebują zmiany.

C. k. Rada szkolna krajowa zasięgnęła opinii fachowych nauczycielek i osób z kół obywatelskich, zajmujących się robotami ręcznemi i przedłożyła J. E. Panu Ministrowi projekt nowego planu naukowego. Równocześnie uznała Rada szkolna krajowa za rzecz potrzebną wysłuchać zdania c. k. krajowej Rady zdrowia co do dwóch punktów, a mianowicie: 1) w którym roku życia można bez szkody dla zdrowia rozpocząć naukę szycia na kanwie, względnie na płótnie; 2) jakie punkta wytyczne ze stanowiska hygieny wzroku należałoby mieć na oku przy układaniu planów i instrukcyi dla nauki robót ręcznych kobiecych. C. k. krajowa Rada zdrowia udzieliła pod tym względem szczegółowych wyjaśnień odnoszących się do tych dwóch pytań.

Zanim nowe plany dla nauki robót ręcznych kobiecych będą zatwierdzone i wejdą w życie, uważa c. k. Rada szkolna krajowa za właściwe już teraz ogłosić, na podstawie opinii c. k. krajowej Rady zdrowia, wskazówki hygieniczne, które mają być przestrzegane przy nauce tego przedmiotu w szkołach żeńskich i mieszanych, zarówno publicznych jak i prywatnych.

Ze względu na hygienę wzroku należy według zdania c. k. krajowej Rady zdrowia:

1) nauki robót ręcznych kobiecych n i e r o z p o c z y n a ć zasadniczo przed skończonym siódmym rokiem życia. Stosuje się to przeważnie do szkół prywatnych, gdyż w szkołach publicznych roboty ręczne rozpoczynają się z reguły najwcześniej w drugim roku nauki a więc po skończonym 7-mym roku życia.

2) Po skończonym siódmym roku życia można bez szkody dla wzroku przydzielać dziewczętom tylko takie roboty, których najdrobniejsze szczegóły oko prawidłowe może dokładnie widzieć w oddaleniu 50 cm lub większem, rozpoznając wyraźnie z tego oddalenia pasma, nitki i ściegi. Do tego rodzaju robót należą: haczkowanie, roboty drutowe, szycie na kanwie o średnio szerokich pasmach (3 oczka na 1 cm.), grubsze cerowanie, szycie i obrębianie grubszego płótna.

3) Robotami, które oko prawidłowe widzi dokładnie w odległości 33 cm. mogą się zajmować dziewczęta dopiero po skończonym dziewiątym roku życia. Do tych należą: delikatne cerowanie, aplikacye firanek, zwykłe białe i kolorowe hafty, gruby haft Holbeina (po obu stronach jednaki ścieg), szydełkowanie mignardizami (tasiemkami) i siatkowe gipiury.

4. S z k o d l i w e dla oka roboty winny być bezwarunkowo usunięte z zakresu szkolnej nauki robót ręcznych kobiecych a mianowicie: szycie batystowej cienkiej bielizny, haftów p e t i t - p o i n t, haftów perełkowych i robienie koronek a wreszcie cienkiego haftu na ramach (płaski ścieg).

5) P r z y n a u c e r o b ó t ręcznych kobiecych w szkole należy bezwarunkowo przestrzegać następujących w s k a z ó w e k hygienicznych:

a) Nauka robót może się odbywać tylko przy dobrem oświetleniu d z i e n n e m, które powinno być zarówno wystarczające na wszystkich miejscach, zajętych przez uczenice. Nauka przy sztucznem oświetleniu jest bezwzględnie wykluczona.

b) Uczenice nie powinny nachylać się przy robocie.

c) Robótka ma znajdować się co najmniej w oddaleniu 33 cm. od oka (od zewnętrznego brzegu oczodołu).

d) Dzieci obarczone wadami budowy oka i pozostałościami po przebytych chorobach ocznych, które upośledzają wzrok, winny być aż do orzeczenia lekarskiego c z a s o w o u w o l n i o n e od nauki robót ręcznych kobiecych. Rzeczą lekarza będzie orzec, czy dziecko ma być uwolnione od tej nauki tylko na pewien czas, czy też trwale (§ 27. Regulaminu szk.), czy wreszcie może bez szkody dla wzroku uczęszczać dalej na tę naukę, posługując się stosownemi okularami.

Ponieważ w obecnych warunkach pierwsze rozpoznanie wadliwości wzroku dziecięcego musi przypaść nauczycielce, przeto krajowa Rada zdrowia podaje w tym celu następującą praktyczną wskazówkę:

Jeżeli nauczycielka zauważy, że uczenica pomimo czynionych jej uwag, nie może wykonywać roboty szkolnej lub czytać zwykłego druku

w książce szkolnej z łatwością, bez żadnego natężenia, w oddaleniu 33 cm od oka, wówczas istnieje uzasadnione podejrzenie, że budowa jej oczu jest wadliwa. Taka uczenica powinna się poddać badaniu lekarskiemu. Rozumie się samo przez się, że nauczycielka musi obserwować dziecko niepostrzeżenie, aby o ile możności wykluczyć z jego strony przesadę lub udawanie.

Komisye egzaminacyjne dla nauczycielek robót ręcznych kobiecych w szkołach pospolitych i wydziałowych otrzymują równocześnie polecenie, aby przy egzaminach kwalifikacyjnych przekonywały się, czy kandydatki posiadają należytą znajomość przepisów dotyczących hygieny wzroku.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 24. lipca 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski.

L. 52.886.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do c. k. Rad szkolnych okręgowych i Zarządów szkół ludowych, w sprawie kursu wyrabiania plecionek do kapeluszów słomkowych i wiórowych.

Liga pomocy przemysłowej wspólnie z hr. Krystyną Potocką urządza ośmiotygodniowy kurs wyrabiania plecionek do kapeluszów ze słomy i wiór w Krzeszowicach w czasie od 20. października do 20. grudnia 1909 pod fachowem kierownictwem werkmistrza dotyczącej gałęzi przemysłu z okolicy Aarau w Szwajcaryi.

Na kurs ten będzie przyjętych 6—8 nauczycielek przedewszystkiem z Krzeszowic i okolicy a następnie z innych miejscowości kraju, posiadających już pewne zaczątki prymitywnego kapelusznictwa słomkowego.

Frekwentantki otrzymają płatny urlop a prócz tego, o ile pochodzą z poza Krzeszowic, jednorazowy zasiłek w kwocie 80 K z funduszów Ligi pomocy przemysłowej. Nauka na kursie będzie udzielana bezpłatnie a nadto będzie dostarczony materyał; natomiast wzory wykonane w jednym egzemplarzu pozostaną własnością Ligi pomocy przemysłowej.

Nauczycielki pragnące wziąć udział w tym kursie mają natychmiast przedłożyć swojej przełożonej c. k. Radzie szkolnej okręgowej tylko tabelę kwalifikacyjną z dopiskiem „zgłoszenie na kurs w Krzeszowicach".

C. k. Rady szkolne okręgowe przedłożą wnioski c. k. Radzie szkolnej krajowej w nieprzekraczalnym terminie do 10. października b. r. uwydatniając w nich obok innych szczegółów to przedewszystkiem, czy dana miejscowość odpowiada warunkom konkursu.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 24. września 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 24. sierpnia b. r. raczył najmiłościwiej zezwolić na przeniesienie Bolesława Adama Baranowskiego c. k. Radcy Dworu i krajowego inspektora szkół na własną prośbę w stały stan spoczynku a JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty polecił wyrazić mu przy tej sposobności najgorętsze podziękowanie za wieloletnią nader wydatną i w każdym kierunku wzorową działalność na polu szkolnictwa ludowego.

C. k. Rada szkolna krajowa wystosowała na podstawie uchwały powziętej na posiedzeniu plenarnem do c. k. Radcy Dworu Bolesława Baranowskiego następujące pismo:

Jaśnie Wielmożny Panie!

C. k. Rada szkolna krajowa stając w obec bolesnej konieczności rozstania się z JW. Panem, jednym z najzasłużeńszych swoich współpracowników, zdaje sobie dobrze sprawę z wielkiej swej straty, gdy jej ubędzie z Twoją osobą wszechstronne Twoje doświadczenie, rozległa wiedza i niezmordowana praca.

Przez lat przeszło 42 pozostawałeś JW. Pan w państwowej służbie szkolnej, z tego niemal lat 25 na trudnem i wielką odpowiedzialność nakładającem stanowisku Inspektora krajowego szkół ludowych.

Jako taki otaczałeś szkolnictwo ludowe szczególniejszą troską i pracowałeś nad jego rozwojem i wszechstronnem udoskonaleniem z prawdziwym talentem, z podziwienia godnym zapałem i z niezwykłą znajomością rzeczy. W czasie Twojej blisko ćwierćwiekowej służby w Radzie szkolnej krajowej nie było, rzec można, sprawy, w której nie współdziałałeś; a na każdej umiałeś wycisnąć piętno swojej pracy, do załatwienia każdej przyczyniłeś się swojem bogatem doświadczeniem i gruntowną wiedzą.

Swojem nieskazitelnem życiem, pełną godności powagą, niestrudzoną pilnością, niemniej szlachetnością charakteru byłeś dla nauczycielstwa wzorem godnym naśladowania i zjednałeś sobie nietylko w gronie członków Rady szkolnej krajo-

wej i swem najbliższem otoczeniu lecz także w najszerszych kołach społeczeństwa, bez różnicy narodowości i wyznania, cześć i poważanie.

W chwili, kiedy dobrowolnie usuwasz się w dobrze zasłużony stan spoczynku, c. k. Rada szkolna krajowa żegna Cię z prawdziwym żalem i składa Ci niniejszem wraz z rzetelnem uznaniem najszczerszą podziękę za długoletnią, chlubną i owocną działalność Twoją dołączając serdeczne życzenie, aby Bóg Najwyższy szczęściem rodzinnem opromienił wieczór Twojego żywota i w ten sposób wynagrodził Twoją rzetelną i usilną pracę dla dobra ogółu.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował Józefa Dobrowolskiego, nauczyciela głównego c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Krakowie, pełniącego obowiązki kierownika c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Starym Sączu, dyrektorem tego zakładu; Franciszka Ergetowskiego, prowizorycznego nauczyciela głównego c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Starym Sączu nauczycielem głównym i Feliksa Długoszewskiego, prowizorycznego nauczyciela szkoły ćwiczeń, nauczycielem szkoły ćwiczeń w tym zakładzie.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował Helenę Kulczycką, nauczycielkę liceum żeńskiego im. król. Jadwigi we Lwowie, nauczycielką szkoły ćwiczeń w c. k. seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Przemyślu.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór Witołda Traczewskiego na delegata Rady powiatowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała:

ks. dr. Józefa Palucha zastępcą nauczyciela religii rzym. kat. w gimnazyum V. we Lwowie;

ks. Stanisława Makowskiego zastępcą nauczyciela religii rzym. kat. w II. szkole realnej w Krakowie.

Bazylego Haftkowicza tymczasowego nauczyciela 4-klasowej szkoły ludowej im. św. Kazimierza w Tarnopolu, zastępcą nauczyciela w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Tarnopolu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Bazylego Harasymczuka zastępcę nauczyciela w c. k. gimnazyum akademickiem we Lwowie do c. k. seminaryum nauczycielskiego żeńskiego we Lwowie;

Władysława Kudelkę zastępcę nauczyciela w c. k. gimnazyum w Bochni do c. k. II. szkoły realnej we Lwowie;

Jerzego Tyrowicza nauczyciela zawodowego i werkmistrza c. k. szkoły zawodowej przemysłu żelaznego w Sułkowicach do c. k. zawodowej szkoły ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

ks. Michała Ładę nauczycielem religii gr. kat. 6-klasowej szkoły męskiej w Dolinie;

S. Maryę Annę Nosalównę, S. Maryę Hoeflichównę, S. Elżbietę Mauerównę i S. Maryę Kabłukównę nauczycielkami 6-klasowej szkoły żeńskiej w Sokalu;

ks. Stanisława Głodowskiego nauczycielem religii rzym. kat. 5-klasowej szkoły męskiej w Komarnie;
Maryę Raczkównę nauczycielką 5-klasowej szkoły w Czarnym Dunajcu;
Katarzynę Ryłkową nauczycielką 4-klasowej szkoły w Bukowsku;
Włodzimierza Ornatowskiego nauczycielem kierującym i Maryę Ornatowską nauczycielką 2-klasowej szkoły w Peremiłowie;
Anielę Boberską nauczycielką 2-klasowej szkoły w Rybotyczach.

Nauczycielami nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Józefa Antosza w Średniej Wsi; Jana Łuczkiewicza w Janówce; Stanisława Skocza w Lubomierzu; Helenę Kochównę w Zatoce; Eliasza Krawczyka w Jasieniu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Maryę Łuczyńską nauczycielkę 4-klasowej szkoły im. św. Józefa w Knihininie wsi na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły żeńskiej im. św. Alojzego w Knihininie-Górce;
Mikołaja Mazura nauczyciela 4-klasowej szkoły w Sołotwinie na równorzędną posadę do szkoły w Łyścu;
Amalię Borkowską nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Niżborgu nowym na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Obroszynie;
Emilię Żankowską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Popielnikach na posadę nauczycielki do 2-klasowej szkoły w Kniażem.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Waleryę Drelękiewiczową nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Uściu ruskiem w stan spoczynku.

Zmarł:

Józef Mielecki stały nauczyciel szkoły 1-klasowej w Pieniakach w okręgu brodzkim dnia 10. września 1909 w 59. roku życia a w 37. roku służby.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa przyłączyła orzeczeniem do l. 39.766 gminę Szuminy w okręgu starosamborskim do zakresu szkolnego w Laszkach murowanych.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała 1-klasowe szkoły ludowe orzeczeniami:

l. 48.858 w Lubelli na przysiółku „Załozy" w okręgu żółkiewskim;
l. 49.506 w Pławach w okręgu bialskim;
l. 50.103 w Chlebnej w okręgu krośnieńskim.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniem do l. 49.508 budowę 1-klasowej szkoły w Stupnicy ruskiej w okręgu samborskim.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 51.180. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela przedmiotów mechaniczno-technicznych w IX. klasie rangi w c. k. szkole ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu.

Do tej posady przywiązane są pobory unormowane ustawą z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 175 i z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydaci, ubiegający się o tę posadę, mają wnieść podania, wystosowane do c. k. Rady szkolnej krajowej, za pośrednictwem Dyrekcyi c. k. szkoły ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu, najpóźniej do dnia 25. października 1909. W podaniu należy udowodnić dokumentami, że kandydat ukończył wydział budowy maszyn w jednej ze szkół politechnicznych z obydwoma egzaminami państwowymi i że posiada odpowiednią praktykę szczególnie w budowie maszyn rolniczych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 10. września 1909.

L. 51.179. Celem nadania posady stałego sługi szkolnego przy c. k. szkole ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu, ogłasza c. k. Rada szkolna krajowa niniejszem konkurs z terminem do wnoszenia podań do 30. października 1909.

Do tej posady przywiązane są następujące pobory: płaca etatowa w kwocie 900 K rocznie, 35% dodatek aktywalny w kwocie 315 K rocznie i ubranie służbowe.

Z posadą tą są połączone wszelkie obowiązki sługi szkolnego, a więc należyta obsługa sal szkolnych, kancelaryi, warsztatów, utrzymywanie porządku i czystości wewnątrz i zewnątrz budynku szkolnego, tudzież wszystkie czynności zwykłego stróża domowego, jak rąbanie i noszenie materyału opałowego, palenie w piecach, zamiatanie śniegu i t. p.

Ubiegający się o tę posadę ma wykazać:

1. znajomość języków krajowych w słowie i piśmie świadectwami szkolnemi i własnoręcznemi próbami pisma;

2. uzdolnienie fizyczne do pełnienia obowiązków takiego sługi świadectwem c. k. lekarza rządowego;

3. nieprzekroczony wiek lat 40 metryką urodzenia;

4. zachowanie się pod względem moralnym i politycznym świadectwem moralności, wystawionem przez właściwą władzę, jeżeli nie pozostaje w służbie publicznej;

5. dotychczasowe zatrudnienie świadectwami.

Podania zaopatrzone w powyższe dokumenta należy wnieść w oznaczonym terminie do c. k. Rady szkolnej krajowej na ręce Dyrekcyi c. k. szkoły ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu, a jeżeli ubiegający się pozostaje w służbie publicznej, za pośrednictwem swej przełożonej władzy.

W myśl ustawy z dnia 19. kwietnia 1872 Dz. u. p. Nr. 60 mają przy nadaniu tej posady pierwszeństwo wysłużeni c. i k. względnie c. k. podoficerowie, posiadający wymaganą powyżej kwalifikacyę i zaopatrzeni w przepisany certyfikat c. i k. państwowego Ministerstwa wojny, względnie c. k. Ministerstwa obrony

krajowej, który uprawnia do ubiegania się o posadę w służbie państwowej cywilnej.

Dopiero w braku takich kandydatów mogliby być uwzględnieni inni kandydaci, posiadający wymaganą kwalifikacyę.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 16. września 1909.

L. 2660. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczycielki kierującej i trzech posad nauczycielek w szkole 4-klasowej pospolitej żeńskiej Nr. XXVIII. w Krakowie.

Do powyższych posad przywiązane są pobory I. klasy płac.

Kandydatki winny się wykazać kwalifikacyą nauczycielską przynajmniej do szkół pospolitych i uzdolnieniem do uczenia języka niemieckiego. Kandydatki z egzaminem do szkół wydziałowych, przy równych zresztą kwalifikacyach, będą przedewszystkiem uwzględnione.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 15. listopada br.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione, nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie dnia 15. września 1909.

L. 2427. C. k. Rada szkolna okręgowa w Gródku jagiellońskim ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich:

Z poborami II. klasy płac:

1) Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły mieszanej w Gródku jagiellońskim na przedmieściu czerlańskiem.

Z poborami III. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowych szkołach męskiej i żeńskiej w Janowie.

3. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej w Janowie.

4. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły żeńskiej w Janowie.

Z poborami IV. klasy płac:

5. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Rodatyczach.

6. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Rokitnie, Stawczanach i Wołczuchach.

7. Na posady samoistnych nauczycieli szkół jednoklasowych w Dąbrowicy koło cerkwi, Majdanie, Porzeczu lubieńskiem, Putiatyczach, Rzeczyczanach, Stawkach, Stodułkach, Suchowoli, Wiszence wielkiej, Zawidowicach i Zielowie.

W szkołach w Gródku jagiellońskim, Janowie, Rodatyczach, Wołczuchach i Stodułkach jest język wykładowy polski, w innych ruski.

O posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni; posady tej nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

O posady pod 3. 4. i 5. mogą się ubiegać kandydaci ewentualnie kandydatki posiadający kwalifikacyę do szkół więcejklasowych, wreszcie ubiegający się o inne posady winni posiadać kwalifikacyę do szkół pospolitych z językiem wykładowym polskim i ruskim z wyjątkiem posad w Janowie, Rodatyczach, Wołczuchach i Stodułkach na które wystarczy kwalifikacya z językiem wykładowym polskim wraz z uzdolnieniem do nauczania języka ruskiego; od kompetentów o posadę w Stodułkach wymaganą jest kwalifikacya do nauczania języka niemieckiego jako przedmiotu.

Podania udokumentowane i ostemplowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Gródku jagiellońskim do dnia 15. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Gródek jagielloński, dnia 18. września 1909.

L 3627. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kolbuszowej ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5 klasowej męskiej w Sokołowie, z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 5-klasowej szkole żeńskiej w Sokołowie.

O posadę tę ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani kapłani świeccy i zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą spełniać obowiązków duszpasterskich.

Udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kolbuszowej w terminie do 15. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 22. września 1909.

L. 2125. C. k. Rada szkolna okręgowa w Złoczowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z poborami II. klasy płac:

Na posady nauczycieli religii rzym. kat. i gr. kat. w szkole 3-klasowej wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Złoczowie.

II. Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Sassowie.

III. Z poborami IV. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Gołogórach.

b) Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Kontach.

c) Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Bortkowie, Podhorcach i Uszni.

d) Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół: w Bezbrudach, Chylczycach, Hucisku Oleskiem, Krasnosielcach, Kropiwnie, Majdanie gołogórskim, Nowosiółkach Opakach, Ostrowczyku polnym i Stronibabach.

Językiem wykładowym w szkołach w Gołogórach, Hucisku oleskiem, Krasnosielcach, Nowosiółkach, Opakach, Podhorcach, Sassowie, Uszni i Złoczowie jest język polski, w innych język ruski.

O posady nauczycieli religii w szkole wydziałowej żeńskiej w Złoczowie ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani.

Od kompetentów o posady w Gołogórach i Sassowie wymaga się uzdolnienia do uczenia języka niemieckiego.

Na posadę w 1-klasowej szkole w Nowosiółkach zastrzega się pierwszeństwo nauczycielce zakonnej ze zgromadzenia S. S. Miłosierdzia.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Złoczowie w terminie do 15. listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Złoczowie, dnia 13. września 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 48.380. Niniejszem ogłasza się konkurs na posady: 1. rzeczywistego nauczyciela religii rzym. kat. w c. k. IV. gimnazyum w Krakowie i 2. nauczyciela nauk przyrodniczych w c. k. gimnazyum w Gorlicach.

Do posad tych przywiązane są pobory w myśl ustawy z dnia 24. lutego 1907 (Dz. u. p. Nr. 55).

Kandydaci, ubiegający się o te posady, winni wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta za pośrednictwem swej władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 30. września b. r.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu pełnej kwalifikacyi nauczycielskiej pełnili w szkołach średnich obowiązki zastępców nauczycieli a pragną, aby ta ich służba była policzoną, mają wykazać w tabelach kwalifikacyjnych jak najdokładniej, podając datę i liczbę dekretów, od którego czasu, jak długo i w jakiej liczbie godzin tygodniowo pełnili w tym czasie obowiązki nauczycielskie.

Kandydaci, którzy nie wyszli jeszcze z wieku obowiązującego do służby wojskowej, mają wykazać, czy uczynili już zadość temu obowiązkowi.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 15. września 1909.

L. 223. C. k. Rada szkolna okręgowa w Łańcucie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli w 5-klasowej szkole męskiej w Łańcucie Kandydaci z egzaminem wydziałowym z grupy II. i III. będą mieli pierwszeństwo.

2. Na posadę nauczycielki w 5-klasowej szkole żeńskiej w Łańcucie. Kandydatki z egzaminem wydziałowym z grupy III. będą miały pierwszeństwo.

3. Na posadę nauczycielki w 5-klasowej szkole żeńskiej w Leżajsku. Kandydatki z egzaminem wydziałowym z grupy III. będą miały pierwszeństwo.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli 5-klasowej szkoły mieszanej w Żołyni miasteczku.

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Albigowej.

3. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Soninie i Woli zarczyckiej.

O posady pod A. 1. 2. 3. i B. 1. 2. mogą się ubiegać kandydaci (tki) posiadający uzdolnienie do udzielania nauki języka niemieckiego jako przedmiotu.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby, ewentualnie dekret wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Łańcucie w terminie do 15. listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Łańcut, dnia 27. sierpnia 1909.

L. 3708. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kołomyi ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii grecko-katolickiej w szkole 4-klasowej męskiej im. Szewczenki w Kołomyi, z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkole 4-klasowej męskiej im. Karpińskiego i w 4-klasowej mieszanej im. Kościuszki w Kołomyi.

Do posady tej przywiązane są pobory II. klasy płac.

O posadę tę ubiegać się mogą tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą pełnili równocześnie obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kołomyi w terminie do 15. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kołomyja, 10. września 1909.

L. 5433. C. k. Rada szkolna okręgowa w Chrzanowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Trzebini.

2. Na trzy posady nauczycieli (lek) w szkole 4-klasowej w Chełmku.

3. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Rudnie i Olszynach.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski, a od kandydatów o posady pod 1. i 2. wymaga się kwalifikacyi do udzielania języka niemieckiego w szkołach ludowych pospolitych.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Chrzanowie w terminie do dnia 15. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Chrzanów, dnia 3. września 1909.

L. 1838. C. k. Rada szkolna okręgowa w Stanisławowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Haliczu z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu także w miejscowej 6-klasowej szkole żeńskiej.

2. Na posadę nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Haliczu; pierwszeństwo zastrzega się kandydatkom z egzaminem wydziałowym z przedmiotów objętych III. grupą.

B. Z poborami IV. klasy płac:

3. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej 5-klasowej szkoły męskiej im. św. Alojzego w Knihininie-Górce z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu w 4-klasowej szkole żeńskiej im. św. Alojzego.

4. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej 4-klasowej szkoły mieszanej im. św. Józefa w Knihininie-wsi z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu w szkole 4-klasowej mieszanej im. św. Stanisława w Knihininie kolonii.

5 Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej św. Alojzego w Knihininie-Górce z zastrzeżeniem posady dla nauczycieli posiadających egzamin wydziałowy z grupy I. lub III.

6. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Jezupolu, z zastrzeżeniem tej posady tylko dla mężczyzn. Od kandydatów wymaga się uzdolnienia do nauczania języka niemieckiego.

7. Na posady nauczycieli kierujących szkół 2-klasowych w Dorohowie i Radczy.

8. Na posady nauczycieli (lek) podwładnych w 2-klasowych szkołach w Bednarowie, Dorohowie, Hanusowcach, Pobereżu, Radczy i Wołczyńcu.

9. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Kołodziejowie, Kozinie, Krymidowie, Pacykowie, Pukasowcach, Siemikowcach, Siedliskach, Sobotowie, Uzinie, Wołczkowie, Perłowcach, Temerowcach.

W szkołach w Haliczu, Knihininie-Górce, Knihininie wsi, Jezupolu i Wołczkowie jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

O posady katechetów kompetować mogą tylko kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli pełnić obowiązków duszpasterskich.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stanisławowie w terminie do dnia 15. listopada 1909.

Podania nieudokumentowane lub po terminie wniesione nie będą brane pod rozwagę.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Stanisławów, dnia 27. sierpnia 1909.

L. 1283. C. k. Rada szkolna okręgowa w Krośnie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowej szkole żeńskiej w Iwoniczu z obowiązkiem udzielania tej nauki także w 2-klasowej szkole męskiej w Iwoniczu.

Na posadę nauczyciela w 2-klasowej szkole męskiej w Iwoniczu. O posadę tę ubiegać się mogą tylko mężczyźni, a pierwszeństwo zastrzega się kandydatom uzdolnionym do udzielania nauki języka niemieckiego.

Językiem wykładowym w tych szkołach jest język polski.

Podania udokumentowane należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Krośnie w terminie do 15. listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Krosno, dnia 6. września 1909.

L. 2693. C. k. Rada szkolna okręgowa w Brzesku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczycielki w szkole 5-klasowej żeńskiej w Brzesku.

B) Z poborami IV. klasy płac:

Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Biadolinach radłowskich, Biskupicach radłowskich, Wielkiej Wsi, Wojakowej, Woli przemykowskiej i Zaborowie.

Na posadę nauczyciela w szkole 1-klasowej w Strzelcach małych.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku do 15. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Brzesku, dnia 3. września 1909.

L. 1560. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Nisku konkurs.

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzym. kat. w 5-klasowych szkołach ludowych a) w Rudniku b) w Ulanowie.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzym. kat. w szkołach 4-klasowych a) w Jeżowem, b) w Kamieniu, z obowiązkiem nauczania religii w szkołach do tychże parafii należących.

2. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Stanach.

3. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół a) w Kopkach b) w Przędzelu.

4. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych a) w Jeżowem kameralnem b) w Koziarni.

We wszystkich szkołach wymienionych językiem wykładowym jest język polski

O posady katechetów mogą kompetować kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani.

Podania udokumentowane wnosić należy w drodze przepisanej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nisku najpóźniej do 15. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nisko, dnia 1. września 1909.

L. 2300. C. k. Rada szkolna okręgowa w Cieszanowie ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posad nauczycielskich:

I. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Lubaczowie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu także w szkole 5-klasowej żeńskiej w Lubaczowie a w miarę potrzeby także w innej szkole ludowej do parafii rzymsko-katolickiej w Lubaczowie należącej, w granicach w ogólnej liczbie godzin tygodniowych oznaczonych w § 1. ustawy z dnia 22. czerwca 1899 (Dz. u. kr. Nr. 81).

2 Na posadę nauczyciela kierującego i dwie posady nauczycieli w szkole 5-klasowej mieszanej w Cieszanowie. Posady te zastrzega się mężczyznom. Kompetenci z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z I. II. lub III. grupy będą mieli pierwszeństwo.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 4-klasowej w Oleszycach m. z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w szkołach ludowych należących do rzymsko-katolickiej parafii w Oleszycach m. a to w 2-klasowych szkołach w Oleszycach starych i w Starem Siole i w 1-klasowych w Borchowie i w Futorach.

2. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Narolu m.

3. Na posady nauczycieli kierujących szkół 2-klasowych w Dachnowie, Lublińcu starym i w Rudzie różanieckiej.

4. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Borowej Górze i Lublińcu starym.

5. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Chlewiskach, Chyżach, Czerwinkach, Lipsku i w Suchejwoli.

W szkołach w Dachnowie, Lublińcu starym, Borowej Górze, Czerwinkach i Suchejwoli jest wykładowy język ruski, w innych szkołach język wykładowy polski.

O posady katechetów mogą ubiegać się kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli zajmować równocześnie posady duszpasterskiej.

Podania udokumentowane, zaopatrzone oprócz tabeli kwalifikacyjnej także w wykaz lat służby, należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Cieszanowie do 15. listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Cieszanowie, dnia 5. września 1909.

L. 3127. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żółkwi ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A. Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Mostach wielkich.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 4-klasowej męskiej w Kulikowie.

3. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w szkole 4-klasowej męskiej w Kulikowie.

B. Z poborami IV. klasy płac:

4. Na trzy posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Żółtańcach-Seredsilu.

5. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Derewni, Dzibułkach, Krechowie i Wiązowie.

6. Na posady samoistnych nauczycieli w jednoklasowych szkołach w Brzyszczu, Fujnie, Kulawie, Chitrejkach, Lubeli, Mierzwicy Nr. II., Nahorcach, Prowale, Rudzie krechowskiej, Mohylanach, Strzemieniu, Woli żółtanieckiej, Żółtańcach-Zastawiu, Krasiczynie i Wulce kunińskiej.

O posady katechetów mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli spełniać obowiązków duszpasterskich.

Językiem wykładowym w Krasiczynie, Rudzie krechowskiej i Mierzwicy Nr. II. jest język polski, w innych język ruski.

Kompetenci o posadę w szkole 4-klasowej w Żołtańcach-Seredsilu winni wykazać się uzdolnieniem do udzielania nauki języka niemieckiego jako przedmiotu w szkołach ludowych.

O posadę w Mierzwicy Nr. II. zastrzega się pierwszeństwo kandydatom (tkom) posiadającym patent kwalifikacyjny do szkół ludowych z językiem wykładowym polskim, z prawem udzielania języka niemieckiego jako przedmiotu w szkołach ludowych.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby do emerytury należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żółkwi do dnia 15. listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Żółkiew, dnia 29. sierpnia 1909.

L. 1791. C. k. Rada szkolna okręgowa w Podgórzu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 3-klasowej wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Podgórzu.

2. Na trzy posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej w szkołach: 4-klasowej męskiej im. Kopernika w Podgórzu, 4-klasowej męskiej im. Jana Długosza w Podgórzu, 4-klasowej żeńskiej im. Urszuli Kochanowskiej w Podgórzu.

3. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej im. Konarskiego w Podgórzu.

Z poborami III. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły mieszanej w Skawinie.

5. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej mieszanej w Skawinie.

Z poborami IV. klasy płac:

6. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej mieszanej w Dębnikach.

7. Na posadę nauczyciela kierującego w szkole 2-klasowej w Skotnikach.

8. Na posady nauczycielskie w szkołach 2-klasowych w Skotnikach i Włosani.

9. Na samoistne posady nauczycielskie w szkołach jednoklasowych w Konarach, Ochodzy, Sidzinie i Samborku.

O posady pod 1. 2. 5. 6. mogą ubiegać się tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą pełnili równocześnie obowiązków duszpasterskich.

Kompetenci o posadę pod 4. z egzaminem wydziałowym z którejkolwiek grupy będą mieli pierwszeństwo.

Podania udokumentowane, zaopatrzone u nauczycieli stałych w dekret policzalności lat służby, u nauczycieli tymczasowych w wykaz lat służby, wnosić należy za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Podgórzu do dnia 15. listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Podgórzu, dnia 7. września 1909.

L. 1430. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nadwórnie ogłasza konkurs na następujące posady nauczycielskie:

Z poborami III. klasy płac:

Na dwie posady nauczycieli szkoły 6-klasowej męskiej w Nadwórnie. Kompetenci którzy wykażą się egzaminem do szkół wydziałowych z grupy II. lub III. będą mieli pierwszeństwo.

Z poborami IV. klasy płac:

Na dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej mieszanej w Majdanie granicznym; od kompetentów wymaga się uzdolnienia do nauczania języka niemieckiego.

Na posady nauczycieli samoistnych szkół 1-klasowych w Jaremczu, Majdanie górnym-wsi, Osławach czarnych, Weleśnicy górnej Nr. I. Weleśnicy górnej Nr. II., Worochcie i Zielenicy.

Językiem wykładowym w szkołach w Nadwórnie, Majdanie granicznym i Weleśnicy górnej Nr. II. jest język polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej najpóźniej do 15. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Nadwórnie dnia 15. września 1909.

L. 933. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jaśle ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac, z polskim językiem wykładowym:

1. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Żmigrodzie. Wymagany patent kwalifikacyjny do szkół ludowych pospolitych z uzdolnieniem do udzielania nauki języka niemieckiego.

2. Na posadę kierującego nauczyciela 2-klasowej szkoły w Osobnicy.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaśle za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do końca października b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jasło, dnia 21. sierpnia 1909.

L. 1833. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Targu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich a mianowicie:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Nowym Targu.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 6-klasowej żeńskiej w Nowym Targu.

O te posady ubiegać się mogą tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy i zakonni.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli 5-klasowej szkoły mieszanej w Czarnym Dunajcu. Nauczyciele mający egzamin do szkół wydziałowych z przedmiotów objętych grupą II. i III. lub uzdolnieni do udzielania nauki zręczności będą mieli pierwszeństwo.

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Szczawnicy. O tę posadę ubiegać się mogą nauczyciele uzdolnieni do udzielania nauki języka niemieckiego a kompetenci mogący udzielać nauki zręczności będą mieli pierwszeństwo.

3. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Ochotnicy na Jamnem i w Tylmanowej.

4. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych: w Bańskiej, Białym Dunajcu II., Bielance ad Sieniawa, Brzegach, Chabówce, Jaworkach, Leśnicy, Ochotnicy na Ustrzyku, Obidowej, Ponicach, Ratułowie, Rdzawce, Szlachtowej, Załucznem i Zubsuchem-Nowembystrem.

W szkołach w Jaworkach i Szlachtowej językiem wykładowym jest język ruski, we wszystkich innych polski.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w przepisany wykaz lat służby, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do dnia 31. października 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nowy Targ, dnia 31. sierpnia 1909.

Ogłoszenie licytacyi.

L. 1537. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły piętrowej murowanej o 8 salach naukowych, kancelaryi, mieszkaniu dla nauczyciela kierującego, piwnicy i wychodkach w Nadwórnie, ogłasza się niniejszem licytacyę za pomocą pisemnych ofert, które wnieść należy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nadwórnie najpóźniej do końca października 1909.

Koszta budowy obliczono na kwotę 52.852 K 55 h.

Plan i kosztorys przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w godzinach urzędowych.

Oferent obowiązany jest złożyć 5% wadyum i deklaracyę, że znane mu są ogólne i szczegółowe warunki budowy, oraz, że zobowiązuje się według planów i kosztorysów w terminie określonym rzeczoną budowę wykonać.

Przedsiębiorstwo budowy będzie oddane za kwotę ryczałtową bez względu na oferowaną cenę osobie fachowo uzdolnionej i zasługującej na zupełne zaufanie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Nadwórnie, dnia 17. września 1909.

Ogłoszenie.

Egzamin kwalifikacyjny na nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed c. k. Komisyą egzaminacyjną w Krośnie rozpocznie się dnia 25. października b. r.

Podania wnosić należy w przepisanej drodze służbowej do dnia 17. października b. r.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada

Rok XIII. **Nr. 30.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 7. października 1909.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 22. września b. r. raczył najmiłościwiej zamianować Józefa Kurowskiego, profesora c. k. gimnazyum św. Jacka w Krakowie, dyrektorem c. k. gimnazyum w Bochni.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa przyznało Bazylemu Koreńcowi, nauczycielowi kierującemu 4-klasowej szkoły męskiej im. Sobieskiego w Stryju, za 40-letnią wierną służbę medal honorowy ustanowiony z okazyi 50-letniego jubileuszu najmiłościwszych rządów Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości.

C. k. Rada szkolna krajowa poruczyła Maryanowi Klimce, inżynierowi-adjunktowi maszyn c. k. kolei państwowych we Lwowie, kierownictwo c. k. zawodowej szkoły ślusarstwa w Świątnikach.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór ks. Jana Hodzijewskiego na duchownego członka obrz. gr. kat. do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stanisławowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli w szkołach średnich:

Władysława Angielskiego i Marcina Gołąba w gimnazyum w Żółkwi; Jana Momota i Szczęsnego Krzyżanowskiego w gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Tarnopolu; Leona Redkiewicza w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu; Józefa Dzierzyńskiego i Piotra Zasowskiego w gimnazyum w Jaśle; Jerzego Rostkowicza, Bolesława Karpińskiego, Leona Chrapczyńskiego i Eugeniusza Kosińskiego w gimnazyum I. w Rzeszowie; Stanisława Tyrowicza w gimnazyum w Sanoku; Seweryna Udzielę w gimnazyum w Podgórzu; Teodora Sribnego w gimnazyum akademickiem we Lwowie; Eugeniusza Forostynę i Bazylego Paczowskiego w filii gimnazyum akademickiego we Lwowie; Mieczysława Krawczyka w gimnazyum VII. we Lwowie; Jana Gładysza w gimnazyum VIII. we Lwowie; Stanisława Wilka w szkole realnej w Jarosławiu; Jana Warchało-

wskiego w gimnazyum II. w Krakowie; Mieczysława Dąbrowskiego w gimnazyum III. w Krakowie; Juliana Wagę w gimnazyum w Brzozowie; Romualda Chymiakowskiego w gimnazyum w Kamionce strumiłowej; Karola Sporna w gimnazyum w Przemyślu na Zasaniu; Jana Beltowskiego w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; ks. Eustachego Baranowskiego zastępcą nauczyciela religii grecko-katolickiej w gimnazyum w Buczaczu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła zastępców nauczycieli w szkołach średnich:

Feliksa Mieszkowskiego z gimnazyum w Jaśle do gimnazyum w Gorlicach; Józefa Józefczyka z gimnazyum w Sanoku do gimnazyum w Brzozowie; Jana Pęczka z gimnazyum w Jaśle do gimnazyum w Sanoku; dra Samuela Wagmanna z gimnazyum w Przemyślu na Zasaniu do gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu; Bronisława Bryckiego z gimnazyum w Stryju do gimnazyum w Jarosławiu; Franciszka Janczyka z II. szkoły realnej we Lwowie do gimnazyum IV. we Lwowie; Michała Kowala ze szkoły realnej w Żywcu do gimnazyum w Brodach; Jana Piszcza z gimnazyum w Brodach do gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Kazimierza Jaworskiego z gimnazyum w Brodach do gimnazyum w Gródku: Zdzisława Wilusza z gimnazyum V. we Lwowie do filii gimnazyum IV. we Lwowie; Henryka Ziołę z gimnazyum V. w Krakowie do gimnazyum w Jarosławiu; Jana Wetulę z gimnazyum II. w Nowym Sączu do gimnazyum I. w Tarnowie; Edwarda Horwatha z gimnazyum I. w Tarnowie do gimnazyum w Złoczowie; Stanisława Wajdowicza z gimnazyum w Drohobyczu do gimnazyum w Brodach; Franciszka Wojnara z gimnazyum w Drohobyczu do gimnazyum VIII. we Lwowie; Edwarda Żuławę z gimnazyum w Samborze do gimnazyum V. we Lwowie; Zygmunta Kocha z gimnazyum w Podgórzu do gimnazyum I. w Tarnowie; Stefana Boreckiego z gimnazyum w Złoczowie do gimnazyum VIII. we Lwowie; Michała Mirczewskiego z gimnazyum w Samborze do gimnazyum w Drohobyczu; Józefa Bajera z gimnazyum w Drohobyczu do gimnazyum w Samborze; Jana Bogaczyka z gimnazyum II. w Nowym Sączu do gimnazyum w Jarosławiu; dra Rachmiela Schmiedera z gimnazyum w Sokalu do gimnazyum w Drohobyczu; Bazylego Lewickiego z gimnazyum VIII. we Lwowie do gimnazyum w Jarosławiu; Adama Drozda z gimnazyum III. we Lwowie do gimnazyum w Gorlicach; Stanisława Grzymalskiego z II. szkoły realnej we Lwowie do szkoły realnej w Tarnopolu.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli w c. k. seminaryach nauczycielskich:

Jana Hreborowicza i Karola Zimmermana w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rudniku; Michała Piskora, nauczyciela szkoły męskiej w Kolbuszowej w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzeszowie; Ernesta Knoblocha w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Joannę Chobrzyńską i Annę Harlandową nauczycielkami liceum żeńskiego im. król. Jadwigi we Lwowie;

ks. Romana Kuciela nauczycielem religii gr. kat. 6-klasowej szkoły męskiej w Mościskach;
Konstantego Babickiego i Abrahama Scherera nauczycielami 6-klasowej szkoły męskiej w Kutach;
Michała Hołowczaka nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły w Glinianach;
Maryę Wojtowiczową nauczycielką 4-klasowej szkoły w Skolem;
Maryę Jędralową nauczycielką 4-klasowej szkoły we Wrzawach;
Antoniego Guzika nauczycielem 4-klasowej szkoły w Kobylance;
Waleryę Szalayównę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Przecławiu;
Włodzimierza Czolija nauczycielem 4-klasowej szkoły męskiej w Perehińsku;
Ludwika Cichackiego nauczycielem 4-klasowej szkoły w Sokolnikach;
Bazylego Tysiaka nauczycielem kierującym 2-klasowej szkoły w Kosowie starym.

Nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Maryę Banachową w Budzowie; Maryę Koczajównę w Kalnikowie; Łucyę Hrycykiewiczównę w Srokach lwowskich.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Jana Witka w Przedmieściu; Ludmiłę Pawlukównę w Węgliskach; Jadwigę Skwarcównę w Opalenisku; Franciszka Wojciechowskiego w Grodzisku górnem.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Helenę Dorożyńską nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Targowicy na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Niżborgu nowym;
Franciszka Wielgusa nauczyciela 1-klasowej szkoły w Demborzynie na równorzędną posadę do szkoły w Dulczówce;
Leona Foka nauczyciela 1-klasowej szkoły w Poruczynie na równorzędną posadę do szkoły w Szybalinie;
Romana Jurczyńskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Mszańcu na równorzędną posadę do szkoły w Strzelbicach;
Michała Kliszcza nauczyciela 1-klasowej szkoły w Sulatyczach na równorzędną posadę do szkoły w Zielowie;
Michała Hrycyna nauczyciela 1-klasowej szkoły w Rogóżnie na równorzędną posadę do szkoły w Woli wielkiej.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Józefa Kowalskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Malechowie;
Karola Wanczyckiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Krasnem;
Ludwika Popowicza nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Wierzchni,
Olgę Łopusiewiczową nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Kulczycach szlacheckich;
Jędrzeja Szeligę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Załuczu;
Michała Daniłkę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Woli wielkiej;
Maryę Siessową nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Posadzie jaśliskiej;
Tomasza Wójcikiewicza nauczyciela 1-klasowej szkoły w Łęgu ad Partyń;
Eliasza Krylińskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Wróbliku szlacheckim.

Zmarli:

Szymon Parelak stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Delastowicach w okręgu dąbrowskim, zmarł dnia 5. września b. r. w 28. roku życia a w 9. roku służby;

Erazm Falkiewicz stały nauczyciel 4-klasowej szkoły męskiej im. św. Mikołaja w Krakowie, zmarł dnia 19. września b. r.;

Jadwiga Zielińska stała nauczycielka szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi w Nowym Sączu, zmarła dnia 13. września b. r. w 37. roku życia a w 17. roku służby;

Michał Sozański stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Jasienicy solnej w okręgu drohobyckim zmarł w 21. roku służby;

Jan Zakrzewski tymczasowy nauczyciel 1-klasowej szkoły w Dubienku w okręgu buczackim, zmarł dnia 1. września b. r. w 31. roku życia a w 10. roku służby.

Organizacya szkół.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 27. września b. r. L. 36.757 zezwolił na założenie państwowego seminaryum nauczycielskiego męskiego w Czortkowie z polskim i ruskim językiem wykładowym z początkiem roku szkolnego 1909/10.

W bieżącym roku będzie otwarta klasa przygotowawcza i I. klasa seminaryum, dalsze zaś klasy stopniowo w następnych latach szkolnych. Otwarcie nastąpi w połowie bieżącego miesiąca.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 25. sierpnia b. r. L. 34.084 nadał, w myśl § 72. państwowej ustawy szkolnej z dnia 14. maja 1869 Dz. p. p. Nr. 62, 2-klasowej szkole ludowej męskiej fundacyi br. Hirscha w Pomorzanach w okręgu zborowskim prawo publiczności począwszy od roku szkolnego 1909/10 z tem ograniczeniem, że szkoła ta uprawnioną jest do wydawania świadectw mających ważność publiczną tylko własnym uczniom.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniami:

l. 37.940 gminę Jazową w okręgu strzyżowskim z zakresu szkolnego w Kozłówku i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Jazowej;

l. 39.659 gminę Zawadę lanckorońską w okręgu brzeskim z zakresu szkolnego w Gwoźdźcu i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Zawadzie lanckorońskiej;

l. 54.048 przysiółek Suche ad Zubsuche w okręgu nowotarskim z zakresu szkolnego w Poroninie i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Suchem;

l. 54.214 gminę Karaczynów w okręgu gródeckim z zakresu szkolnego w Wrocowie i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Karaczynowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała 1-klasowe szkoły ludowe orzeczeniami:

l. 51.690 w Hucisku w okręgu żółkiewskim;

l. 53.226 w Seneczowie w okręgu dolińskim;

l. 53.921 w Gruszowcu w okręgu limanowskim.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 51.343 budowę 1-klasowej szkoły w Hołdowicach w okręgu bobreckim;
l. 51.415 budowę 3-klasowej szkoły w Trześni w okręgu tarnobrzeskim;
l. 51.416 budowę 1-klasowej szkoły w Morawczynie w okręgu nowotarskim;
l. 51.531 budowę 2-klasowej szkoły w Mesznej w okręgu bialskim;
l. 51.822 budowę 2-klasowej szkoły w Borku nowym w okręgu rzeszowskim;
l. 53 232 budowę 2 klasowej szkoły w Markowcach w okręgu tłumackim;
l. 54.043 budowę 2-klasowej szkoły w Gogolowie w okręgu strzyżowskim;
l. 54.049 budowę 1-klasowej szkoły w Leśnicy w okręgu nowotarskim;
l. 54.054 budowę 2-klasowej szkoły w Iwierzycach w okręgu ropczyckim;
l. 54.749 budowę 1-klasowej szkoły w Ćwitowej w okręgu buczackim.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 51.604. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posady nauczyciela budownictwa w IX. klasie rangi w c. k. szkole przemysłowej w Krakowie.

Do tej posady przywiązane są pobory unormowane ustawą z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 175, tudzież ustawą z 24. lutego 1907 Dz p. p. Nr. 55.

Kandydaci, ubiegający się o tę posadę, winni wnieść podania zaopatrzone w opis przebiegu życia, świadectwo ukończonych studyów akademickich tudzież egzaminów rządowych, wrzeszcie w dowody odbytej praktyki do c. k. Rady szkolnej krajowej za pośrednictwem Dyrekcyi c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie najpóźniej do 30. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 21. września 1909.

Wskutek prośby c. k. Rady szkolnej krajowej w Opawie ogłasza się następujący konkurs:

L. 915. W c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Cieszynie jest do obsadzenia posada nauczyciela głównego dla rysunków odręcznych i matematyki z poborami unormowanemi ustawami.

Kompetenci o tę posadę mają wykazać się kwalifikacyą do nauczania tych przedmiotów w szkołach z językiem wykładowym polskim.

Podania udokumentowane, skierowane do c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty, wnieść należy w drodze służbowej do dnia 10. listopada b. r. do c. k. Rady szkolnej krajowej w Opawie.

Kandydaci którzy pragną, aby w razie nominacyi były im policzone lata służby, winni to zaznaczyć w swych podaniach.

Prośby należycie nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

W Opawie, dnia 29. września 1909.

L. 2.739. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela w szkole 4-klasowej pospolitej męskiej połączonej z 3-klasową wydziałową im. św Mikołaja w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac. Kandydaci o powyższą posadę winni się wykazać kwalifikacyą nauczycielską przynajmniej do szkół pospolitych i uzdolnieniem do uczenia języka niemieckiego.

Kandydaci z egzaminem do szkół wydziałowych, przy równych zresztą kwalifikacyach, będą przedewszystkiem uwzględnieni.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy najpóźniej do końca listopada b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 23. września 1909,

L. 2.732. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia dwóch posad nauczycielskich w szkole wydziałowej 5-klasowej żeńskiej połączonej ze szkołą 4-klasową pospolitą im. Konarskiego w Krakowie.

Do posad tych przywiązane są pobory I. klasy płac. Kandydatki mają się wykazać egzaminem do szkół wydziałowych z grupy I. (językowo-historycznej) z kwalifikacyą do uczenia języka niemieckiego w szkołach wydziałowych; ponadto wykazać się mają patentem na nauczycielkę języka francuskiego w szkołach wydziałowych.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 30. listopada b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 22. września 1909.

L. 1917. C. k. Rada szkolna okręgowa w Starym Samborze ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich w szkołach jednoklasowych z poborami IV. klasy płac: w Grąziowej, Hołowecku, Łopuszance, Łużku górnym, Niedzielnej, Polanie, i Wołczy dolnej.

W szkole w Niedzielnej jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby prowizorycznej wnosić należy w przepisanej drodze służbowej do 30. listopada b. r.

W Starym Samborze, dnia 22. września 1909.

L. 1494. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jaśle ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

a) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 6-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej w Jaśle.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko katolickiej szkoły ludowej 4-klasowej męskiej im. Staszica w Jaśle z obowiązkiem udzielania nauki religii rzymsko-kat. także w innych szkołach ludowych miejscowych a w szczególności w szkole 4-klasowej pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową żeńską.

3. Na posadę nauczycielki w szkole 4-klasowej pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową w Jaśle.

b) Z poborami IV. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela religii rzym.-kat. w szkole 5-klasowej mieszanej w Kołaczycach.

5. Na posadę samoistnego nauczyciela w szkole jednoklasowej w Łajscach.

6. Na posadę nauczyciela szkoły 2-klasowej męskiej w Ołpinach.

7. Na posadę nauczyciela (nauczycielki) w szkole 2-klasowej w Żurowej,

We wszystkich wyżej wymienionych szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w dokładnie wypełnione tabele kwalifikacyjne, należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaśle za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do końca listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jasło, dnia 10. września 1909.

L. 1514. C. k. Rada szkolna okręgowa w Łańcucie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej w Łańcucie. Kompetenci z egzaminem wydziałowym z grupy I. będą mieć pierwszeństwo.

2. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej w Leżajsku. Kompetenci z egzaminem wydziałowym z grupy III. będą mieć pierwszeństwo.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby, ewentualnie dekret wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Łańcucie w terminie do 30. listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Łańcut, dnia 27. września 1909.

C. k. Rada szkolna okręgowa w Dolinie prostuje niniejszem konkurs z dnia 19. sierpnia b. r. l. 2487 ogłoszony w Nr. 27. i 28. Dziennika urzędowego w tym kierunku, że w szkole w Dolinie na przedmieściu „Obliski“ jest język wykładowy niemiecki a nie język ruski.

L. 2891. C. k. Rada szkolna okręgowa w Bóbrce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

a) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej 6-klasowej szkoły męskiej w Bóbrce z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu także w miejscowej 6-klasowej szkole żeńskiej.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Chodorowie z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu także w miejscowej 5-klasowej szkole żeńskiej.

3. Na trzy posady nauczycieli w 6-klasowej szkole męskiej w Bóbrce; pierwszeństwo zastrzega się kandydatom z egzaminem wydziałowym z przedmiotów objętych I. II. lub III. grupą.

4. Na posadę nauczycielki w 6-klasowej szkole żeńskiej w Bóbrce; pierwszeństwo zastrzega się kandydatkom z egzaminem wydziałowym z przedmiotów objętych II. grupą.

5. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej w Chodorowie; pierwszeństwo zastrzega się kandydatkom z egzaminem wydziałowym z przedmiotów objętych II. grupą.

6. Na dwie posady nauczycielek w 5-klasowej szkole żeńskiej w Chodorowie; pierwszeństwo zastrzega się kandydatkom z egzaminem wydziałowym z przedmiotów objętych I. lub III. grupą.

b) Z poborami IV. klasy płac:

7. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole mieszanej w Brzozdowcach.

8. Na dwie posady nauczycieli (lek) w 4-klasowej szkole mieszanej z dopełniającym kursem rolniczym w Strzeliskach nowych.

9. Na posady nauczycieli kierujących szkół 2-klasowych: w Budkowie, w Łanach wielkich, Mołotowie-Demidowie i w Strzałkach.

10. Na posady nauczycieli (lek) szkół dwuklasowych: w Dziewiętnikach, w Horodyszczu królewskiem, w Hrusiatyczach, w Kniesiole, w Ottyniowicach, w Stokach, w Suchrowie.

11. Na posady nauczycieli szkół jednoklasowych (z klasami nadetatowemi): w Czartoryi, w Lubeszce, w Siedliskach; (bez klas nadetatowych) w Jatwięgach, w Łankach małych, w Łuczanach, w Rehfeldzie, w Repechowie, w Sarnikach, w Trybuchowcach, w Zaleścach, w Żabokrukach.

O posady katechetów kompetować mogą tylko kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli pełnić obowiązków duszpasterskich.

Od kandydatów (tek) ubiegających się o posady w Rehfeldzie i w Strzeliskach nowych wymaga się kwalifikacyi do udzielania nauki języka niemieckiego.

W szkołach w Bóbrce, Chodorowie, Brzozdowcach, Rehfeldzie i Łankach małych jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bóbrce w terminie do dnia 30. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Bóbrka, dnia 26. września 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 51.180. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela przedmiotów mechaniczno-technicznych w IX. klasie rangi w c. k. szkole ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu.

Do tej posady przywiązane są pobory unormowane ustawą z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 175 i z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydaci, ubiegający się o tę posadę, mają wnieść podania, wystosowane do c. k. Rady szkolnej krajowej, za pośrednictwem Dyrekcyi c. k. szkoły ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu, najpóźniej do dnia 25. października 1909. W podaniu należy udowodnić dokumentami, że kandydat ukończył wydział budowy maszyn w jednej ze szkół politechnicznych z obydwoma egzaminami państwowymi i że posiada odpowiednią praktykę szczególnie w budowie maszyn rolniczych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 10. września 1909.

L. 51.179. Celem nadania posady stałego sługi szkolnego przy c. k. szkole ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu, ogłasza c. k. Rada szkolna krajowa niniejszem konkurs z terminem do wnoszenia podań do 30. października 1909.

Do tej posady przywiązane są następujące pobory: płaca etatowa w kwocie 900 K rocznie, 35% dodatek aktywalny w kwocie 315 K rocznie i ubranie służbowe.

Z posadą tą są połączone wszelkie obowiązki sługi szkolnego, a więc należyta obsługa sal szkolnych, kancelaryi, warsztatów, utrzymywanie porządku i czystości wewnątrz i zewnątrz budynku szkolnego, tudzież wszystkie czynności zwykłego stróża domowego, jak rąbanie i noszenie materyału opałowego, palenie w piecach, zamiatanie śniegu i t. p.

Ubiegający się o tę posadę ma wykazać:

1. znajomość języków krajowych w słowie i piśmie świadectwami szkolnemi i własnoręcznemi próbami pisma;

2. uzdolnienie fizyczne do pełnienia obowiązków takiego sługi świadectwem c. k. lekarza rządowego;

3. nieprzekroczony wiek lat 40 metryką urodzenia;

4. zachowanie się pod względem moralnym i politycznym świadectwem moralności, wystawionem przez właściwą władzę, jeżeli nie pozostaje w służbie publicznej;

5. dotychczasowe zatrudnienie świadectwami.

Podania zaopatrzone w powyższe dokumenta należy wnieść w oznaczonym terminie do c. k. Rady szkolnej krajowej na ręce Dyrekcyi c. k. szkoły ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu, a jeżeli ubiegający się pozostaje w służbie publicznej, za pośrednictwem swej przełożonej władzy.

W myśl ustawy z dnia 19. kwietnia 1872 Dz. u. p. Nr. 60 mają przy nadaniu tej posady pierwszeństwo wysłużeni c. i k. względnie c. k. podoficerowie, posiadający wymaganą powyżej kwalifikacyę i zaopatrzeni w przepisany certyfikat c. i k. państwowego Ministerstwa wojny, względnie c. k. Ministerstwa obrony

krajowej, który uprawnia do ubiegania się o posadę w służbie państwowej cywilnej.

Dopiero w braku takich kandydatów mogliby być uwzględnieni inni kandydaci, posiadający wymaganą kwalifikacyę.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 16. września 1909.

L. 2660. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczycielki kierującej i trzech posad nauczycielek w szkole 4-klasowej pospolitej żeńskiej Nr. XXVIII. w Krakowie.

Do powyższych posad przywiązane są pobory I. klasy płac.

Kandydatki winny się wykazać kwalifikacyą nauczycielską przynajmniej do szkół pospolitych i uzdolnieniem do uczenia języka niemieckiego. Kandydatki z egzaminem do szkół wydziałowych, przy równych zresztą kwalifikacyach, będą przedewszystkiem uwzględnione.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 15. listopada br.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione, nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie dnia 15. września 1909.

L. 2427. C. k. Rada szkolna okręgowa w Gródku jagiellońskim ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich:

Z poborami II. klasy płac:

1) Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły mieszanej w Gródku jagiellońskim na przedmieściu czerlańskiem.

Z poborami III. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowych szkołach męskiej i żeńskiej w Janowie.

3. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej w Janowie.

4. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły żeńskiej w Janowie.

Z poborami IV. klasy płac:

5. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Rodatyczach.

6. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Rokitnie, Stawczanach i Wołczuchach.

7. Na posady samoistnych nauczycieli szkół jednoklasowych w Dąbrowicy koło cerkwi, Majdanie, Porzeczu lubieńskiem, Putiatyczach, Rzeczyczanach, Stawkach, Stodułkach, Suchowoli, Wiszence wielkiej, Zawidowicach i Zielowie.

W szkołach w Gródku jagiellońskim, Janowie, Rodatyczach, Wołczuchach i Stodułkach jest język wykładowy polski, w innych ruski.

O posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni: posady tej nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

O posady pod 3. 4. i 5. mogą się ubiegać kandydaci ewentualnie kandydatki posiadający kwalifikacyę do szkół więcejklasowych, wreszcie ubiegający się o inne posady winni posiadać kwalifikacyę do szkół pospolitych z językiem wykładowym polskim i ruskim z wyjątkiem posad w Janowie, Rodatyczach, Wołczuchach i Stodułkach na które wystarczy kwalifikacya z językiem wykładowym polskim wraz z uzdolnieniem do nauczania języka ruskiego; od kompetentów o posadę w Stodułkach wymaganą jest kwalifikacya do nauczania języka niemieckiego jako przedmiotu.

Podania udokumentowane i ostemplowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Gródku jagiellońskim do dnia 15. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Gródek jagielloński, dnia 18. września 1909.

L. 3627. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kolbuszowej ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Sokołowie. z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 5-klasowej szkole żeńskiej w Sokołowie.

O posadę tę ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani kapłani świeccy i zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą spełniać obowiązków duszpasterskich.

Udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kolbuszowej w terminie do 15. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 22. września 1909.

L. 2125. C. k. Rada szkolna okręgowa w Złoczowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z poborami II. klasy płac:

Na posady nauczycieli religii rzym. kat. i gr. kat. w szkole 3-klasowej wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Złoczowie.

II. Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Sassowie.

III. Z poborami IV. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Gołogórach.

b) Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Kontach.

c) Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Bortkowie, Podhorcach i Uszni.

d) Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół: w Bezbrudach, Chylczycach, Hucisku Oleskiem, Krasnosielcach, Kropiwnie. Majdanie gołogórskim, Nowosiółkach Opakach, Ostrowczyku polnym i Stronibabach.

Językiem wykładowym w szkołach w Gołogórach, Hucisku oleskiem, Krasnosielcach, Nowosiółkach, Opakach, Podhorcach, Sassowie, Uszni i Złoczowie jest język polski, w innych język ruski.

O posady nauczycieli religii w szkole wydziałowej żeńskiej w Złoczowie ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani.

Od kompetentów o posady w Gołogórach i Sassowie wymaga się uzdolnienia do uczenia języka niemieckiego.

Na posadę w 1-klasowej szkole w Nowosiółkach zastrzega się pierwszeństwo nauczycielce zakonnej ze zgromadzenia S. S. Miłosierdzia.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Złoczowie w terminie do 15. listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Złoczowie, dnia 13. września 1909.

Ogłoszenia.

W c. k. instytucie dla ciemnych w Wiedniu (II. Wittelsbachstrasse 5) odbędzie się w styczniu 1910 pod kierownictwem dyrektora tego zakładu czterotygodniowy kurs dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych i wydziałowych celem zaznajomienia ich z metodą nauczania ociemniałych.

Ponieważ ilość uczestników jest ograniczona, przeto zgłoszenia o przyjęcie należy wnosić zaraz do kierownictwa kursu, które udzieli również wszelkich wyjaśnień.

Nauka na kursie jest bezpłatną.

Nauczyciele pragnący wziąć udział w tym kursie winni postarać się o urlop u swej przełożonej władzy.

Zasiłków celem odbycia kursu nie udziela się.

Egzamin kwalifikacyjny dla nauczycieli do szkół wydziałowych rozpocznie się przed c. k. Komisyą egzaminacyjną w Krakowie częścią piśmienną dnia 18. a ustną dnia 21. października b. r.

Podania o przypuszczenie do egzaminu, zaopatrzone w potrzebne dokumenta, należy wnosić za pośrednictwem przełożonej c. k. Rady szkolnej okręgowej do c. k. Rady szkolnej krajowej do 10. października b. r.

Egzamin kwalifikacyjny dla nauczycieli i nauczycielek szkół ludowych pospolitych przed c. k. Komisyą egzaminacyjną w Tarnopolu rozpocznie się 25. października: termin wnoszenia podań do 15. października.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie, pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 31.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 16. października 1909.

Wiadomości osobiste.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa przyznało Karolowi Wanczyckiemu, nauczycielowi kierującemu 2-klasowej szkoły w Krasnem w okręgu skałackim, za 40-letnią wierną służbę medal honorowy ustanowiony z okazyi 50-letniego jubileuszu najmiłościwszych rządów Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór ks. Stanisława Krausa na zastępcę przewodniczącego c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brodach.

C. k. Rada szkolna krajowa wyznaczyła Józefa Kurowskiego, dyrektora c. k. gimnazyum w Bochni, na trzeciego reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bochni.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała ks. dr. Stanisławowi Rospondowi, zastępcy nauczyciela religii rzym. kat. w gimnazyum św. Anny Krakowie, posadę nauczyciela religii rzym. kat. w gimnazyum V. w Krakowie, przydzielając go równocześnie do gimnazyum św. Anny w Krakowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli:

Stanisława Kowalskiego w gimnazyum w Buczaczu; Władysława Ginalskiego w gimnazyum w Wadowicach; Jana Wyżykowskiego w gimnazyum VI. we Lwowie i Tadeusza Zaleskiego w seminaryum nauczycielskiem męskiem w Zaleszczykach.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła zastępców nauczycieli:

Jana Jasińskiego z gimnazyum w Buczaczu do gimnazyum II. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Aleksandra Topolskiego z gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie do gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi; Stefana Kuczyńskiego i Bronisława Siekierskiego z gimnazyum w Brzeżanach do filii gimnazyum IV. we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

ks. Piotra Turka nauczycielem religii rzym. kat. 3 klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą w Samborze;

ks. Franciszka Ścisłowicza nauczycielem religii rzym. kat. i ks. Jana Kordubę nauczycielem religii gr. kat. 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą w Brzeżanach;

ks. Maryana Łuczaka nauczycielem religii rzym. kat. 6-klasowej szkoły żeńskiej w Sokalu;

Józefę Bielanowową nauczycielką 6-klasowej szkoły żeńskiej w Husiatynie;

S. Jadwigę Siekierzyńską, S. Maryę Wötzlównę i S. Maryę Kredycką nauczycielkami 5-klasowej szkoły żeńskiej w Bełzie;

Jana Hołubowicza nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły w Karłowie;

Włodzimierza Milanowskiego nauczycielem 3-klasowej szkoły w Warężu;

Michalinę Tysiakową nauczycielką 2-klasowej szkoły w Kosowie starym;

Waleryana Derżkę nauczycielem 1-klasowej szkoły w Słobódce.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

ks. Ludwika Żytkiewicza nauczyciela religii rzym. kat. 4-klasowej szkoły męskiej w Grzymałowie do 5-klasowej szkoły męskiej w Monasterzyskach;

Antoniego Niespiała nauczyciela 4-klasowej szkoły w Bursztynie na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły w Niżankowicach;

Władysława Cieplika nauczyciela 2-klasowej szkoły w Łętowni na równorzędną posadę do szkoły w Skawie;

Zenona Dąbrowskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Uhorcach na posadę nauczyciela do 2-klasowej szkoły w Mołotowie;

Piotra Pobihuszczego nauczyciela 1 klasowej szkoły w Kosowie starym na równorzędną posadę do szkoły w Ilniku;

Adolfa Kluczyńskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Kosztowej na równorzędną posadę do szkoły w Lipsku.

Zmarli:

Jan Kaipper stały nauczyciel 4-klasowej szkoły w Demni wyżnej w okręgu stryjskim dnia 22. września b. r.;

Stanisława Orzechowska stała nauczycielka kierująca 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Piramowicza w Krakowie, zmarła dnia 4. października b. r. w 58. roku życia a w 33. roku służby.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:

l. 39.910 budowę 1-klasowej szkoły w Naszacowicach w okręgu nowosandeckim;

l. 55.235 budowę 1-klasowej szkoły w Sobotowie w okręgu stanisławowskim;

l. 55.241 budowę 2-klasowej szkoły w Staroniwie w okręgu rzeszowskim;

l. 54.833 budowę 2-klasowej szkoły w Pikulicach w okręgu przemyskim; wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 41.370. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza konkurs celem obsadzenia posady nauczyciela głównego w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Stanisławowie.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z języka polskiego jako przedmiotu głównego.

Do tej posady przywiązane są pobory służbowe, prawo do dodatków pięcioletnich i dodatek aktywalny, unormowane ustawami z dnia 19. września 1898 Nr. 173 Dz. pp., z dnia 24. lutego 1907 Nr. 55 Dz. pp. i z dnia 19. lutego 1907 Nr. 34 Dz. pp.

Podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 20. listopada 1909 za pośrednictwem przełożonej władzy.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi do szkół średnich pełnili w tych szkołach obowiązki zastępców nauczycieli, a pragną, aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby, ale także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli §§ 9. i 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Nr. 55 Dz. pp., winni to wyraźnie oświadczyć w swych podaniach i wykazać w tabeli kwalifikacyjnej, od którego czasu, jak długo i w jakiej liczbie godzin tygodniowo pełnili obowiązki nauczycielskie w charakterze suplentów, podając daty i liczby odnośnych dekretów.

Podobnie kandydaci, którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych były im policzone w sposób powyższy po myśli § 16. tej samej ustawy, winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie tych przepisów ustawy.

Podania kandydatów przedłożą Dyrekcye szkół średnich, c. k. seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do końca listopada 1909 po poprzedniem należytem wypełnieniu w języku niemieckim odnośnych rubryk tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 10. października 1909.

L. 38.292. Niniejszem ogłasza się konkurs na posadę nauczyciela głównego w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Samborze. Do posady tej przywiązane są pobory i prawo do dodatków pięcioletnich unormowane ustawą z dnia 19. września 1898 Dz. u. p. Nr. 173, z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55. i z dnia 19. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 34.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z języka niemieckiego jako przedmiotu głównego.

Podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 20. listopada 1909 za pośrednictwem przełożonej władzy.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi nauczycielskiej pełnili w szkołach średnich obowiązki zastępców nauczycieli, a pragną, aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby, ale także do przyznania im dodatków pięcioletnich podług analogii § 9. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55, winni zaznaczyć to wyraźnie w swych podaniach, a zarazem wykazać w tabeli kwalifikacyjnej najdokładniej, do którego czasu, jak długo i w jakiej ilości godzin pełnili obowiązki w charakterze suplentów, podając daty i liczby odnośnych dekretów.

Podobnie kandydaci, którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych, względnie w c. k. seminaryach nauczycielskich, były im policzone w sposób powyższy po myśli § 16. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55 winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie tych przepisów ustawy.

Podania zebrane przedłożą Dyrekcye względnie c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do końca listopada 1909 wypełniwszy należycie w języku niemieckim odnośne rubryki tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 10. października 1909.

L. 2074. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Targu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z językiem wykładowym polskim a mianowicie:

a) Z poborami III. klasy płac:

Na dwie posady nauczycieli 5-klasowej szkoły mieszanej w Zakopanem. Nauczyciele mający egzamin do szkół wydziałowych będą mieli pierwszeństwo.

b) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę kierującego nauczyciela 2-klasowej szkoły w Poroninie.
2. Na posadę nauczyciela w 1-klasowej szkole w Sromowcach wyżnych.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w przepisany wykaz lat służby należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do dnia 30. listopada 1909.

Nowy Targ, dnia 24. września 1909.

L. 4811. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na dwie posady nauczycieli kierujących szkół pospolitych męskich we Lwowie, a mianowicie: a) szkoły 4-klasowej męskiej im. św. Anny; b) szkoły 4-klasowej męskiej im. Kościuszki, z poborami I. klasy płac.

Zarazem ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa konkurs na takie same posady kierowników w innych szkołach pospolitych miejskich we Lwowie przy tej sposobności opróżnić się mogące.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe i tabelę kwalifikacyjną należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie do dnia 21. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Lwów, dnia 2. października 1909.

L. 1327. C. k. Rada szkolna okręgowa w Brzozowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

a) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela szkoły 5-klasowej męskiej w Brzozowie.

b) Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Bartkówce, Domaradzu, Golcowej i Wesołej.

3. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Dąbrówce starzeńskiej, Górkach, Jabłonicy ruskiej, Laskówce, Malinówce, Niewistce i Obarzymie.

Pierwszeństwo do uzyskania posady pod 1. zastrzega się kandydatom posiadającym kwalifikacyę do szkół wydziałowych z grupy III.

Językiem wykładowym w szkole w Jabłonicy ruskiej jest język ruski, w innych szkołach język polski, bez obowiązku udzielania drugiego języka krajowego.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzozowie najpóźniej do 30. listopada 1909 roku.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Brzozów, dnia 9. października 1909.

L. 3.380. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Sączu ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową szkołą ludową im. św. Jadwigi w Nowym Sączu, dla przedmiotów objętych grupą II-gą.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowym Sączu do końca listopada b. r.

Nowy Sącz 18. września 1909.

L. 2025. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jaworowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

I. Na dwie posady nauczycieli (mężczyzn) w 4-klasowej szkole męskiej w Wielkich Oczach. Wymagana kwalifikacya do szkół ludowych pospolitych i uzdolnienie do uczenia języka niemieckiego i ruskiego.

II. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Rogóżnie.

III. Na posadę nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Hruszowie i Nahaczowie (w Nahaczowie dwie posady, z których jedną zastrzega się dla nauczyciela z uzdolnieniem do udzielania nauki zręczności).

IV. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych 1. w Kłonicach, 2. Nowosiółkach, 3. Przedbórzu, 4. Trościańcu i 5. Woli gnojnickiej.

W szkołach pod I. i IV. 3. i 5. jest język wykładowy polski, w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaworowie w terminie do końca listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jaworów, dnia 28. września 1909.

L. 1660. C. k. Rada szkolna okręgowa w Grybowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego i trzy posady nauczycieli szkoły 4-klasowej w Stróżach wyżnych.

2. Na posadę nauczyciela szkoły 4-klasowej w Bobowej.

3. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Białej wyżnej i Kamiannej.

W szkołach w Bobowej, Stróżach wyżnych i Białej wyżnej jest język wykładowy polski, w szkole w Kamiannej ruski.

O posady w Stróżach wyżnych i Bobowej ubiegać się mogą nauczyciele względnie nauczycielki z kwalifikacyą do szkół ludowych pospolitych z prawem uczenia języka niemieckiego.

Udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Grybowie w terminie do końca listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Grybów, dnia 20. września 1909.

L. 2469. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kałuszu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

a) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko- i grecko-katolickiej w szkole 6-klasowej męskiej w Kałuszu z obowiązkiem udzielania tej nauki w miejscowej szkole 6-klasowej żeńskiej

2. Na posadę nauczyciela w 6-klasowej szkole męskiej w Kałuszu z prawem pierwszeństwa dla kandydatów posiadających egzamin wydziałowy z przedmiotów objętych grupą III.

b) Z poborami IV. klasy płac:

3. Na posadę nauczyciela szkoły 4-klasowej w Wojniłowie.

4. Na trzy posady nauczycieli w szkole 4-klasowej połączonej z kursem rolniczym w Podmichalu.

5. Na posadę nauczyciela kierującego w 2-klasowej szkole w Medyni.

6. Na posadę nauczyciela kierującego w 2-klasowej szkole w Zawoju.

7. Na posadę nauczyciela kierującego w 2-klasowej szkole w Wierzchni.

8. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach a) w Dobrowlanach, b) Mościskach, c) Medyni.

9. Na posady nauczycieli w szkołach jednoklasowych z wolnem mieszkaniem i użytkiem 1 morga gruntu w następujących miejscowościach: a) w Babinie średnim, b) Berłohach, c) Bołochowie, d) Humenowie, e) Łuce, f) Majdanie, g) Nowym Kałuszu, h) Dołhej kałuskiej, i) Studziance, j) Niegowcach, k) Petrance górnej, l) Przewożcu, m) Uhrynowie średnim, n) Perekosach, o) Dubowicy, p) Dąbrowie, r) Serednem, s) Jaworówce, t) Topolsku, u) Słobodzie równiańskiej.

O posady nauczycieli religii rzymsko- i grecko-katolickiej mogą się ubiegać księża ordynowani świeccy i zakonni.

Językiem wykładowym w szkołach pod 2. i 3. jest język polski, w szkole pod 9 g) język niemiecki, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem swych władz przełożonych do tutejszej c. k. Rady szkolnej okręgowej w terminie do 30. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Kałuszu, dnia 5. października 1909.

L. 3236. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

a) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej w Niżankowicach.

b) Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły (z planem nauki 4-klasowej) w Medyce.

3. Na posady nauczycieli jednoklasowych szkół: 1) w Baryczu, 2) Byble, 3) Chyrzynie, 4) Fredropolu, 5) Hruszatycach, 6) Kniażycach, 7) Krównikach, 8) Reczpolu, 9) Sielnicy, 10) Stubienku, 11) Wyszatycach.

4. Na posadę nauczyciela (ki) w 2-klasowej szkole w Stubnie.

Językiem wykładowym w szkole w Niżankowicach, Medyce, Reczpolu, Sielnicy, Wyszatycach i Stubnie jest język polski, we wszystkich innych ruski.

Od kompetentów (tek) ubiegających się o jedną z wyżej wyszczególnionych posad wymaga się patentu do szkół ludowych pospolitych z językiem wykładowym polskim względnie ruskim, tudzież uzdolnienia do udzielania nauki drugiego języka krajowego, z wyjątkiem szkoły w Sielnicy a w szkołach w Medyce i w Niżankowicach także uzdolnienia do udzielania nauki języka niemieckiego. Ze względu, że szkoła w Niżankowicach ma być przekształcona na szkołę 5-klasową — pierwszeństwo będą mieli kompetenci z patentem do szkół wydziałowych.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby prowizorycznej względnie dekretem wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić

za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przemyślu najpoźniej do dnia 30. listopada b. r.

Podania po terminie wniesione i niezaopatrzone w potrzebne dokumenta lub nieodpowiadające warunkom konkursu nie będą brane pod rozwagę.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyśl, dnia 5. października 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 51.604. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posady nauczyciela budownictwa w IX. klasie rangi w c. k. szkole przemysłowej w Krakowie.

Do tej posady przywiązane są pobory unormowane ustawą z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 175, tudzież ustawą z 24. lutego 1907 Dz p. p. Nr. 55.

Kandydaci, ubiegający się o tę posadę, winni wnieść podania zaopatrzone w opis przebiegu życia, świadectwo ukończonych studyów akademickich tudzież egzaminów rządowych, wrzeszcie w dowody odbytej praktyki do c. k. Rady szkolnej krajowej za pośrednictwem Dyrekcyi c. k. szkoły przemysłowej w Krakowie najpóźniej do 30. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 21. września 1909.

Wskutek prośby c. k. Rady szkolnej krajowej w Opawie ogłasza się następujący konkurs:

L. 915. W c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Cieszynie jest do obsadzenia posada nauczyciela głównego dla rysunków odręcznych i matematyki z poborami unormowanemi ustawami.

Kompetenci o tę posadę mają wykazać się kwalifikacyą do nauczania tych przedmiotów w szkołach z językiem wykładowym polskim.

Podania udokumentowane, skierowane do c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty, wnieść należy w drodze służbowej do dnia 10. listopada b. r. do c. k. Rady szkolnej krajowej w Opawie.

Kandydaci którzy pragną, aby w razie nominacyi były im policzone lata służby, winni to zaznaczyć w swych podaniach.

Prośby należycie nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

W Opawie, dnia 29. września 1909.

C. k. Rada szkolna okręgowa w Dolinie prostuje niniejszem konkurs z dnia 19. sierpnia b. r. l. 2487 ogłoszony w Nr. 27. i 28. Dziennika urzędowego w tym kierunku, że w szkole w Dolinie na przedmieściu „Obliski“ jest język wykładowy niemiecki a nie język ruski.

L. 2.739. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela w szkole 4-klasowej pospolitej męskiej połączonej z 3-klasową wydziałową im. św. Mikołaja w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac. Kandydaci o powyższą posadę winni się wykazać kwalifikacyą nauczycielską przynajmniej do szkół pospolitych i uzdolnieniem do uczenia języka niemieckiego.

Kandydaci z egzaminem do szkół wydziałowych, przy równych zresztą kwalifikacyach, będą przedewszystkiem uwzględnieni.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy najpóźniej do końca listopada b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 23. września 1909.

L. 2.732. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia dwóch posad nauczycielskich w szkole wydziałowej 5-klasowej żeńskiej połączonej ze szkołą 4-klasową pospolitą im. Konarskiego w Krakowie.

Do posad tych przywiązane są pobory I. klasy płac. Kandydatki mają się wykazać egzaminem do szkół wydziałowych z grupy I. (językowo-historycznej) z kwalifikacyą do uczenia języka niemieckiego w szkołach wydziałowych; ponadto wykazać się mają patentem na nauczycielkę języka francuskiego w szkołach wydziałowych.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 30. listopada b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 22. września 1909.

L. 1917. C. k. Rada szkolna okręgowa w Starym Samborze ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich w szkołach jednoklasowych z poborami IV. klasy płac: w Grąziowej, Hołowecku, Łopuszance, Łużku górnym, Niedzielnej, Polanie, i Wołczy dolnej.

W szkole w Niedzielnej jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby prowizorycznej wnosić należy w przepisanej drodze służbowej do 30. listopada b. r.

W Starym Samborze, dnia 22. września 1909.

L. 2891. C. k. Rada szkolna okręgowa w Bóbrce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

a) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej 6-klasowej szkoły męskiej w Bóbrce z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu także w miejscowej 6-klasowej szkole żeńskiej.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Chodorowie z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu także w miejscowej 5-klasowej szkole żeńskiej.

3. Na trzy posady nauczycieli w 6-klasowej szkole męskiej w Bóbrce; pierwszeństwo zastrzega się kandydatom z egzaminem wydziałowym z przedmiotów objętych I. II. lub III. grupą.

4. Na posadę nauczycielki w 6-klasowej szkole żeńskiej w Bóbrce; pierwszeństwo zastrzega się kandydatkom z egzaminem wydziałowym z przedmiotów objętych II. grupą.

5. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej w Chodorowie; pierwszeństwo zastrzega się kandydatkom z egzaminem wydziałowym z przedmiotów objętych II. grupą.

6. Na dwie posady nauczycielek w 5-klasowej szkole żeńskiej w Chodorowie; pierwszeństwo zastrzega się kandydatkom z egzaminem wydziałowym z przedmiotów objętych I. lub III. grupą.

b) Z poborami IV. klasy płac:

7. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole mieszanej w Brzozdowcach.

8. Na dwie posady nauczycieli (lek) w 4-klasowej szkole mieszanej z dopełniającym kursem rolniczym w Strzeliskach nowych.

9. Na posady nauczycieli kierujących szkół 2-klasowych: w Budkowie, w Łanach wielkich, Mołotowie-Demidowie i w Strzałkach.

10. Na posady nauczycieli (lek) szkół dwuklasowych: w Dziewiętnikach, w Horodyszczu królewskiem, w Hrusiatyczach, w Kniesiole, w Ottyniowicach, w Stokach, w Suchrowie.

11. Na posady nauczycieli szkół jednoklasowych (z klasami nadetatowemi): w Czartoryi, w Lubeszce, w Siedliskach; (bez klas nadetatowych) w Jatwięgach, w Łankach małych, w Łuczanach, w Rehfeldzie, w Repechowie, w Sarnikach, w Trybuchowcach, w Zaleścach, w Żabokrukach.

O posady katechetów kompetować mogą tylko kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli pełnić obowiązków duszpasterskich.

Od kandydatów (tek) ubiegających się o posady w Rehfeldzie i w Strzeliskach nowych wymaga się kwalifikacyi do udzielania nauki języka niemieckiego.

W szkołach w Bóbrce, Chodorowie, Brzozdowcach, Rehfeldzie i Łankach małych jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bóbrce w terminie do dnia 30. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Bóbrka, dnia 26. września 1909.

L. 1494. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jaśle ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

a) Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 6-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej w Jaśle.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej szkoły ludowej 4-klasowej męskiej im. Staszica w Jaśle z obowiązkiem udzielania nauki religii rzymsko-kat. także w innych szkołach ludowych miejscowych a w szczególności w szkole 4-klasowej pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową żeńską.

3. Na posadę nauczycielki w szkole 4-klasowej pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową w Jaśle.

b) Z poborami IV. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela religii rzym.-kat. w szkole 5-klasowej mieszanej w Kołaczycach.

5. Na posadę samoistnego nauczyciela w szkole jednoklasowej w Łajscach.

6. Na posadę nauczyciela szkoły 2-klasowej męskiej w Ołpinach.

7. Na posadę nauczyciela (nauczycielki) w szkole 2-klasowej w Żurowej,

We wszystkich wyżej wymienionych szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w dokładnie wypełnione tabele kwalifikacyjne, należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaśle za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do końca listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jasło, dnia 10. września 1909.

L. 1514. C. k. Rada szkolna okręgowa w Łańcucie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej w Łańcucie. Kompetenci z egzaminem wydziałowym z grupy I. będą mieć pierwszeństwo.

2. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej w Leżajsku. Kompetenci z egzaminem wydziałowym z grupy III. będą mieć pierwszeństwo.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby, ewentualnie dekret wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Łańcucie w terminie do 30. listopada b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Łańcut, dnia 27. września 1909.

L. 2427. C. k. Rada szkolna okręgowa w Gródku jagiellońskim ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich:

Z poborami II. klasy płac:

1) Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły mieszanej w Gródku jagiellońskim na przedmieściu czerlańskiem.

Z poborami III. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowych szkołach męskiej i żeńskiej w Janowie.

3. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej w Janowie.

4. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły żeńskiej w Janowie.

Z poborami IV. klasy płac:

5. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Rodatyczach.

6. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Rokitnie, Stawczanach i Wołczuchach.

7. Na posady samoistnych nauczycieli szkół jednoklasowych w Dąbrowicy koło cerkwi, Majdanie, Porzeczu lubieńskiem, Putiatyczach, Rzeczyczanach, Stawkach, Stodułkach, Suchowoli, Wiszence wielkiej, Zawidowicach i Zielowie.

W szkołach w Gródku jagiellońskim, Janowie, Rodatyczach, Wołczuchach i Stodułkach jest język wykładowy polski, w innych ruski.

O posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni; posady tej nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

O posady pod 3. 4. i 5. mogą się ubiegać kandydaci ewentualnie kandydatki posiadający kwalifikacyę do szkół więcejklasowych, wreszcie ubiegający się o inne posady winni posiadać kwalifikacyę do szkół pospolitych z językiem wykładowym polskim i ruskim z wyjątkiem posad w Janowie, Rodatyczach, Wołczuchach i Stodułkach na które wystarczy kwalifikacya z językiem wykładowym polskim wraz z uzdolnieniem do nauczania języka ruskiego; od kompetentów o posadę w Stodułkach wymaganą jest kwalifikacya do nauczania języka niemieckiego jako przedmiotu.

Podania udokumentowane i ostemplowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Gródku jagiellońskim do dnia 15. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Gródek jagielloński, dnia 18. września 1909.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie, pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 32.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 25. października 1909.

L. 43.556.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi szkół wydziałowych i do Zarządów szkół ludowych 5- i 6-klasowych w sprawie przedłożenia wykazów frekwencyi.

Poleca się Dyrekcyom szkół wydziałowych i Zarządom szkół ludowych 5- i 6-klasowych, aby najpóźniej do dnia 5. listopada b. r. przedłożyły bezpośrednio c. k. Radzie szkolnej krajowej liczebny wykaz uczniów i uczenic obowiązanych do nauki oraz wykaz zapisanych w bieżącym roku szkolnym do klas wydziałowych względnie do klas 5-tej i 6-tej, do każdej z osobna.

W szkołach mieszanych 5-klasowych należy podać osobno liczbę uczniów i uczenic piątego a osobno szóstego roku nauki.

Za dotrzymanie wyznaczonego terminu czyni się Kierowników i Kierowniczki szkół osobiście odpowiedzialnymi.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 20. października 1909.

Za c. k. Namiestnika

Dembowski.

Wiadomości osobiste.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła rzeczywistych nauczycieli szkół średnich: Eugeniusza Droździkowskiego gimnazyum II. w Tarnowie; Juliana Kubrakiewicza gimnazyum w Stryju i dr. Israela Matfusa filii gimnazyum w Stryju w zawodzie nauczycielskim i nadała im tytuł c. k. profesora.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała Tadeusza Toczyskiego, prowizorycznego c. k. inspektora szkolnego okręgowego w Dolinie, stałym c. k. inspektorem szkolnym okręgowym w IX. klasie rangi.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała prowizorycznymi inspektorami szkolnymi okręgowymi w IX. klasie rangi:

Franciszka Krzemienieckiego nauczyciela szkoły męskiej im. Kordeckiego we Lwowie, pełniącego obowiązki zastępcy inspektora szkolnego okręgowego w Zborowie, dla okręgu brodzkiego;

Jana Turskiego nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły męskiej w Podwołoczyskach, pełniącego obowiązki zastępcy inspektora szkolnego okręgowego w Śniatynie, dla okręgu śniatyńskiego;

Jana Skowrońskiego nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły męskiej w Monasterzyskach, pełniącego obowiązki zastępcy inspektora szkolnego okręgowego w Zbarażu, dla okręgu zbaraskiego;

Józefa Deckera nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły męskiej w Lisku, pełniącego obowiązki pomocniczego inspektora szkolnego okręgowego w Sokalu, dla okręgu sokalskiego;

Jana Roszczyńskiego nauczyciela 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej w Radziechowie, pełniącego obowiązki zastępcy inspektora szkolnego okręgowego w Bóbrce, dla okręgu bobreckiego;

Józefa Bobra nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły męskiej w Grybowie, pełniącego obowiązki zastępcy inspektora szkolnego okręgowego w Mościskach, dla okręgu mościskiego.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła c. k. inspektorów szkolnych okręgowych: Mikołaja Staszkiewicza z Żydaczowa do Rudek; Jana Hoffmanna ze Skałatu do Rohatyna; Józefa Dobródzkiego z Brodów do Zborowa.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała posady nauczycielskie:

Józefowi Góralowi rzeczywistemu nauczycielowi c. k. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Cieszynie w gimnazyum w Gródku jagiellońskim;

Janowi Nalborczykowi profesorowi c. k. szkoły zawodowej przemysłu drzewnego w Zakopanem, przydzielonemu do c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie, w c. k. szkole przemyslowej we Lwowie.

Zastępcom nauczycieli: Widoldowi Wysockiemu z gimnazyum akademickiego we Lwowie w gimnazyum w Brzozowie; Feliksowi Mieszkowskiemu z gimnazyum w Gorlicach w tym samym zakładzie; Jakóbowi Jackiewiczowi z gimnazyum I.

z polskim językiem wykładowym w Przemyślu w szkole realnej w Rawie ruskiej; Władysławowi Ślebodzińskiemu z gimnazyum w Sanoku w szkole realnej w Tarnobrzegu; Władysławowi Skoczylasowi zastępcy nauczyciela w c. k. szkole zawodowej przemysłu drzewnego w Zakopanem, w tym samym zakładzie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli w szkołach średnich:

Józefa Skorupkę w gimnazyum I. w Tarnowie; Adama Matejkę w gimnazyum w Bochni; Teodora Wachnianina w filii gimnazyum akademickiego we Lwowie; Jana Szpytkowskiego w gimnazyum II. we Lwowie; Gustawa Dryllę w gimnazyum I. w Tarnowie; Henryka Leiba w gimnazyum w Jarosławiu; Dymitra Liśkiewicza w gimnazyum w Złoczowie; Edwina Skakalskiego w II. szkole realnej we Lwowie; Kazimierza Fijoła w II. szkole realnej w Krakowie; Tadeusza Tenczarowskiego w szkole realnej w Jarosławiu.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała Eugenię Podlaszecką nauczycielką zawodową w c. k. szkole przemysłowej we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła zastępców nauczycieli w szkołach średnich:

Jana Santejskiego z gimnazyum w Bochni do gimnazyum w Jarosławiu; Mieczysława Oryszczaka z gimnazyum w Bochni do gimnazyum w Stryju; Bartłomieja Grocha z filii gimnazyum VII. we Lwowie do gimnazyum w Żółkwi; ks. Karola Czesznaka z gimnazyum VIII. we Lwowie do gimnazyum Fr. Józefa we Lwowie; Adama Drozda z gimnazyum w Gorlicach do filii gimnazyum VII. we Lwowie; Stanisława Bodurka z gimnazyum w Mielcu do gimnazyum I. w Rzeszowie; Prokopa Łukasiewicza z gimnazyum Fr. Józefa w Tarnopolu do gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu; Izydora Jeluka z gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu do gimnazyum Fr. Józefa w Tarnopolu; Jerzego Rostkowicza z gimnazyum I. w Rzeszowie do I. szkoły realnej we Lwowie.

Gmina wyznaniowa izraelicka w Zaleszczykach wyznaczyła nauczyciela szkoły ludowej Samuela Ginsberga na egzaminatora z nauki religii mojżeszowej do komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Zaleszczykach.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach miejskich we Lwowie:

Felicyę Węclewską dyrektorką 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Mickiewicza;

Maryę Rudnicką dyrektorką 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. św. Marcina.

Nauczycielkami szkół wydziałowych w szkołach:

Wandę Waniczkównę i Marcelę Kawską im. św. Anny; Elę Fruchtmanową im. Czackiego; Jadwigę Stebnicką, Maryę Cierpiałównę, Justynę Szczurkowską i Maryę Hauptmanową im. św. Marcina; Barbarę Senyszynową i Jadwigę Lang im. św. M. Magdaleny; Jachedę Chigerową im. Czackiego; Kazimierę Dobrowolską im. Mickiewicza.

Nauczycielkami szkół pospolitych w szkołach:

Adolfinę Górzycką im. Czackiego; Celinę Borysiewiczównę i Maryę Sołtysównę im. Ces. Elżbiety; Maryę Ardanównę i Helenę Uścieńską im. św. M. Magdaleny; Kazimierę Borecką, Maryę Czemeryńską i Izabelę Laskownicką im. Staszica; Maryę Jurkiewiczównę, Adelę Rischkównę i Leontynę Zawadzką im. Isakowicza; Michalinę Dutkiewiczównę, Józefę Gołogórską, Antoninę Garlicką i Maryę Słoniewską im. Kościuszki; Chanę Bikelesową, Reislę Brandównę, Leę Perlmutterównę, Herminę Meleniową i Adelę Rappaportównę im. Reja; Malwinę Chrząstowską i Zofię Żółkiewską im. Sienkiewicza; Maryę Wolańską im. Sobieskiego; Annę Opalińską i Eleonorę Terlecką im. św. Zofii; Antoninę Dębicką im. Kordeckiego; Adelę Suchocką, Apolonię Szenderowiczównę i Józefę Lischkównę im. Mickiewicza; Jadwigę Łozińską i Maryę Marie im. Konarskiego.

Mistrzyniami ogródków froeblowskich połączonych ze szkołami pospolitemi:

Antoninę Galasiewiczową im. Zimorowicza; Michalinę Filipowską im. św. Marcina; Maryę Durską im. Sienkiewicza; Maryę Chrzanowską im. św. Antoniego; Helenę Gajewską im. św. Zofii.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Helenę Oskardównę nauczycielką 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi w Nowym Sączu;

Andrzeja Hajduka nauczycielem 5-klasowej szkoły męskiej w Mielcu;

Stanisława Kiełbasę nauczycielem kierującym 4 klasowej szkoły w Kozach;

Maryana Pawełka nauczycielem 4-klasowej szkoły w Mszanie dolnej;

Włodzimierę Rybiańską nauczycielką 4-klasowej szkoły w Jaćmierzu.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Włodzimierza Podgórnego w Łozówce; Pawła Moszyckiego w Laskowej; Wojciecha Szymańskiego w Smolniku ad Baligród; Rudolfa Jamkę w Ujsołach; Józefa Kulmatyckiego na przedmieściu „Nakoneczne“ w Jaworowie.

Nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Helenę Diaczkową w Kurowicach; Halinę Szymańską w Smolniku ad Baligród.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Teofila Androchowicza w Buszczu; Katarzynę Dumkę w Skopowie; Wandę Jaworską w Krasicach; Piotra Wołoszyna w Tustanowicach; Alojzego Pakosza w Nieznanowicach; Juliana Jarosławskiego w Ropience; Rozalię Broniewską w Kunicach; Jana Pańkowa w Kotówce; Olgę Sawicką w Hnatkowicach; Walentego Strażewskiego w Budach łańcuckich.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Bronisława Czehaka nauczyciela i Maryę Czehakową nauczycielkę 5-klasowej szkoły w Brzozdowcach na równorzędne posady do 4-klasowej szkoły w Dźwinogrodzie;

Dyonizę Ziemborowską nauczycielkę 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Sobieskiego we Lwowie na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Isakowicza we Lwowie;

Franciszka Szczepańskiego nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiéj im. Kazimierza Wielkiego w Bochni na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły męskiej im. Brodzińskiego w Bochni;

Franciszka Ferka nauczyciela kierującego 3-klasowej szkoły w Kozach na posadę nauczyciela kierującego do 2-klasowej szkoły w Mystkowie;

Wojciecha Kozdronia nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Radgoszczy na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Niwiskach;

Ignacego Flika nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Modlnicy na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Bronowicach małych.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Władysława Krzysztofowicza nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Nowosiółce kostiukowej;

Emila Wiszomirskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Ławocznem;

Ananiasza Dorosza nauczyciela 1-klasowej szkoły w Kunisowcach;

Stefanię Matuszkiewiczową nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Dolinianach.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniami:

l. 54.835 gminę Kopań w okręgu przemyślańskim z zakresu szkolnego w Świrzu i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Kopaniu;

l. 57.342 gminę Demnię w okręgu brzeżańskim z zakresu szkolnego w Podwysokiem i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Demni.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała 1-klasowe szkoły ludowe orzeczeniami:

l. 47.023 drugą 1-klasową szkołę w Olszaniku w okręgu samborskim;

l. 53.924 1-klasową szkołę w Zuszycach w okręgu gródeckim;

l. 56.978 1 klasową szkołę w Łękach w okręgu krośnieńskim;

l. 57.335 1-klasową szkołę w Ujkowicach w okręgu przemyskim;

l. 57.758 1-klasową szkołę w Pasierbcu w okręgu limanowskim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniami:

l. 58.322 4-klasową szkołę mieszaną w Bursztynie w okręgu rohatyńskim na 5-klasową mieszaną;

l. 54.832 2-klasową szkołę w Turce w okręgu kołomyjskim na 4-klasową;

l. 58.154 2-klasową szkołę w Zborowie w okręgu zborowskim na 4-klasową;

l. 58.317 2-klasową szkołę w Byczynie w okręgu chrzanowskim na 4-klasową.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 56.740 budowę 2-klasowej szkoły w Jasieniu w okręgu liskim;
l. 56.747 budowę 1-klasowej szkoły w Jaszczwi w okręgu krośnieńskim;
l. 57.338 budowę 1-klasowej szkoły w Bugaju w okręgu wielickim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała gminie Lipa w okręgu dobromilskim bezprocentową pożyczkę w kwocie 1.500 K na adaptacyę budynku szkolnego.

Książki szkolne i do bibliotek.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła zalecić dzieło p. t.: Juliusz Słowacki. „Ojciec zadżumionych" ze słowem wstępnem ks. bisk. Bandurskiego. Kraków 1909. Nakładem Redakcyi „Prawdy" w Krakowie. Cena 4 korony — do bibliotek uczniów c. k. gimnazyów i szkół realnych.

Nakładem c. k. Wydawnictwa książek szkolnych w Wiedniu wyszły książki pod tytułem:

1. Rudolf Fiedler. Deutsches Lesebuch für österreichische höhere Gewerbeschulen.

2. Dr. Rudolf Schindler. Lehrbuch der allgemeinen Gewerbevorschriften dritte Auflage.

Wiadomości statystyczne.

Wynik frekwencyi c. k. seminaryów nauczycielskich po ukończeniu wpisów na rok szkolny 1909/10.

Seminarya nauczycielskie męskie.

Seminaryum	Ilość zapisanych uczniów na rok				Razem	W roku 1908/9 było razem
	I.	II.	III.	IV.		
w Krakowie	104	89	86	80	359	359
w Tarnowie	60	49	55	48	212	220
w Rzeszowie	55	47	34	33	169	168
we Lwowie	72	60	55	44	231	218
w Stanisławowie . . .	80	73	64	53	270	266
w Tarnopolu	79	72	70	71	292	279
w Samborze	87	79	63	75	304	271
w Krośnie	55	39	47	34	175	175
w Sokalu	69	64	58	43	234	225
w Zaleszczykach	46	44	51	43	184	178
w Starym Sączu	56	42	35	28	161	172
w Kętach	29	32	42	—	103	74
w Rudniku	45	32	—	—	77	—
Razem . . .	837	722	660	552	2771	2605
Seminarya nauczycielskie żeńskie.						
w Krakowie	81	80	81	80	322	302
w Przemyślu	80	80	80	80	320	317
we Lwowie	81	80	79	78	318	307
Razem . . .	242	240	240	238	960	926

Prywatne seminarya nauczycielskie żeńskie z prawem publiczności.

Seminaryum	Ilość zapisanych uczenic na rok				Razem	W roku 1908/9 było razem
	I.	II.	III.	IV.		
Zofii Strzałkowskiej we Lwowie	57	58	58	57	230	219
im. Franciszka Preisendanza w Krakowie .	42	53	51	51	197	202
Razem . . .	99	111	109	108	427	421

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 2741. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady dyrektora w szkole 3-klasowej wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. św. Mikołaja w Krakowie i trzech posad nauczycieli dla klas wydziałowych tej szkoły do udzielania przedmiotów naukowych objętych grupą I., II. i III.

Do powyższych posad przywiązane są pobory I. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie najpóźniej do 15. grudnia b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione, nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 23. września 1909.

L. 2742. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 3-klasowej wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. św. Mikołaja w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac.

Kandydaci o tę posadę, kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, winni wnieść należycie udokumentowane podania za pośrednictwem swej bezpośrednio przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 15. grudnia b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 23. września 1909.

L. 2884. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczycielki kierującej w szkole 4-klasowej pospolitej żeńskiej im. Piramowicza w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac.

Kandydatki mają się wykazać kwalifikacyą nauczycielską przynajmniej do szkół ludowych pospolitych i uzdolnieniem do uczenia języka niemieckiego. Kandydatki z egzaminem do szkół wydziałowych, przy równych zresztą kwalifikacyach, będą przedewszystkiem uwzględnione.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 15. grudnia b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione, nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 8. października 1909.

L. 2571. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem następujący konkurs:

Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Buczaczu.

2. Na posadę nauczycielki 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej w Buczaczu z egzaminem wydziałowym z grupy II. (przyrodniczo-matematycznej) i z kwalifikacyą do udzielania nauki śpiewu.

3. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej pospolitej męskiej połączonej z wydziałową w Buczaczu.

Z poborami III. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela kierującego i cztery posady nauczycieli w szkole 5-klasowej mieszanej w Jazłowcu.

Z poborami IV. klasy płac:

5. Na trzy posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Podzameczku.

6. Na posady nauczycieli w szkołach jednoklasowych w Kościelnikach, Rusiłowie, Trościańcu i Zaleszczykach małych. W szkołach w Buczaczu, Jazłowcu, Podzameczku i Trościańcu jest język wykładowy polski, w innych ruski, we wszystkich zaś szkołach jest drugi język krajowy obowiązkowym przedmiotem nauki.

Kompetenci o posady w Jazłowcu, posiadający egzamin do szkół wydziałowych, będą mieli pierwszeństwo. Od kompetentów o posady w szkołach 4- i więcejklasowych wymagane jest uzdolnienie do nauczania języka niemieckiego.

Podania udokumentowane należy wnosić w przepisanej drodze służbowej do 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Buczaczu, dnia 1. października 1909.

L. 1390. C. k. Rada szkolna okręgowa w Myślenicach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowej szkole mieszanej w Jordanowie z obowiązkiem nauczania religii w innych szkołach ludowych należących do tej parafii.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5 klasowej szkole mieszanej w Makowie z obowiązkiem nauczania religii i w innych szkołach ludowych należących do tej parafii.

O posady te mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą pełnili obowiązków duszpasterskich.

3. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole mieszanej w Sułkowicach. Kompetenci o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą do udzielania nauki języka niemieckiego w szkołach ludowych z polskim językiem wykładowym.

4. Na posady nauczycieli kierujących w 2-klasowych szkołach w Jaworniku, Krzczonowie i Krzyszkowicach.

5. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Łętowni, Pcimiu, Skawie, Skomielnie białej i Toporzysku.

6. Na posadę nauczyciela samoistnego w 1-klasowej szkole w Krzeczowie.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Myslenicach do dnia 15. grudnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Myślenice, dnia 11. października 1909.

L. 1502. C. k. Rada szkolna okręgowa w Sanoku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela w szkole 5-klasowej męskiej w Rymanowie z poborami III. klasy płac.

Pierwszeństwo zastrzega się kandydatom z egzaminem wydziałowym z grupy I. lub II.

Podania udokumentowane należy wnosić w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Sanoku do dnia 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Sanok, dnia 30. września 1909.

L. 2278. C. k. Rada szkolna okręgowa w Lisku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich:

I) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Lisku z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu także w 6-klasowej szkole żeńskiej w Lisku.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowej szkole mieszanej w Ustrzykach dolnych z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu także w szkołach 1-klasowych w Berehach dolnych, Krościenku, Łobozwi, Teleśnicy oszwarowej i Ustyanowej.

3. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Lisku. Kompetenci posiadający egzamin do szkół wydziałowych z grupy I. lub II. będą mieli pierwszeństwo.

4. Na posadę nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Lisku. Kompetentki posiadające egzamin do szkół wydziałowych z grupy I. lub III. będą miały pierwszeństwo.

II) Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Lutowiskach.

2. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Łukowem, Skorodnem, Smolniku ad Lutowiska, Wetlinie, Zawadce i Żernicy wyżnej.

W szkołach w Lisku, Ustrzykach dolnych i Lutowiskach jest język wykładowy polski, język ruski jako drugi krajowy, zaś niemiecki jako przedmiot obowiązkowy. We wszystkich innych szkołach obowiązuje wykładowy język ruski, zaś język polski jako drugi krajowy.

O posady nauczycieli religii ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Lisku do dnia 15. grudnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Lisko, dnia 7. października 1909.

L. 1817. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Podhajcach konkurs:

I. Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej 6-klasowej szkoły żeńskiej w Podhajcach z obowiązkiem udzielania tej nauki w 5-klasowej szkole męskiej.

II. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole mieszanej w Wiśniowczyku. Od kandydatów wymaga się uzdolnienia do nauczania języka niemieckiego.

2. Na posady nauczycieli (lek) podwładnych w 2-klasowych szkołach w Bohatkowcach, Hnilczu, Horożance, Sokołowie, Toustobabach, Złotnikach i Sławentynie.

W Sokołowie i Toustobabach jest język wykładowy polski w innych ruski, we wszystkich zaś szkołach drugi język krajowy obowiązkowym przedmiotem nauki.

Podania udokumentowane należy wnosić do c. k Rady szkolnej okręgowej w Podhajcach w terminie do 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Podhajce, dnia 1. października 1909.

L. 2407. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kosowie ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Kutach z obowiązkiem udzielania nauki religii w 6-klasowej szkole żeńskiej w Kutach.

2. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Kutach z obowiązkiem udzielania nauki religii w 6-klasowej szkole żeńskiej w Kutach.

3. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Kosowie z obowiązkiem udzielania nauki religii w 5-klasowej szkole żeńskiej w Kosowie.

4. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Kosowie z obowiązkiem udzielania nauki religii w 5-klasowej szkole żeńskiej w Kosowie..

O te posady ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli spełniać obowiązków duszpasterskich.

5. Na posadę nauczyciela kierującego 6-klasowej szkoły męskiej w Kutach z zastrzeżeniem pierwszeństwa kandydatom z egzaminem wydziałowym z przedmiotów objętych grupą II.

6. Na posadę nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły męskiej w Kosowie z zastrzeżeniem pierwszeństwa kandydatom posiadającym egzamin wydziałowy.

7. Na dwie posady nauczycieli w 5-klasowej szkole męskiej w Kosowie z pierwszeństwem dla kandydatów posiadających egzamin wydziałowy.

Z poborami IV. klasy płac:

8. Na posadę nauczyciela (ki) w szkole 2-klasowej w Hołowach.

9. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych: w Krzyworówni, Rożnie małym, Rybnie i Żabiu-Słupejce.

W szkołach pod 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 jest język wykładowy polski, w innych ruski a drugi język krajowy obowiązkowy, nadto w szkołach w Kutach i Kosowie język niemiecki jest obowiązkowym przedmiotem nauki.

Udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kosowie w terminie do 15. grudnia b. r.

Kompetujący równocześnie o kilka posad winni o każdę posadę wnieść osobne podanie z dołączeniem wykazu lat służby i tabeli kwalifikacyjnej.

Kosów, dnia 30. września 1909.

L. 2127. Niniejszem ogłasza się konkurs celem stałego obsadzenia posady kierującego nauczyciela szkoły 5-klasowej mieszanej w Rudniku nad Sanem z poborami III. klasy płac.

Pierwszeństwo zastrzega się kandydatom, którzy wykażą się świadectwem z ukończonego kursu rolniczego względnie kwalifikacyą do szkół wydziałowych z którejkolwiek grupy.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nisku do 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nisko, dnia 10. października 1909.

L. 2283. C. k. Rada szkolna okręgowa w Horodence ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej w szkole 6-klasowej męskiej w Horodence z obowiązkiem nauczania religii w miejscowej 6-klasowej szkole żeńskiej.

2. Na posadę nauczyciela 6-klasowej szkoły męskiej w Horodence z zastrzeżeniem pierwszeństwa dla nauczycieli posiadających egzamin wydziałowy z grupy II.

B) Z poborami IV. klasy płac:

3. Na dwie posady nauczycieli 4 klasowej szkoły mieszanej w Obertynie.

4. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Jasienowie polnym.

5. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Bałaharówce, Hanczarowie, Harasymowie, Olejowej-Korniowie, Korniowie, Olchowcu, Piotrowie, Probabinie, Siekierczynie, Żukowie i Żywaczowie.

6. Na posady nauczycieli podwładnych szkołach 2-klasowych w Jasionowie polnym, Dżurkowie, Rakowcu i Siemakowcach.

W szkołach w Horodence, Obertynie i Bałaharówce jest język wykładowy polski w innych ruski, we wszystkich zaś szkołach drugi język krajowy jest obowiązkowym przedmiotem nauki.

Termin wnoszenia podań do 15. grudnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Horodence, dnia 29. września 1909.

L. 1371. Celem stałego obsadzenia następujących posad ogłasza się konkurs:

1. Na posadę nauczyciela w 5-klasowej szkole mieszanej w Limanowej z poborami III. klasy płac. Pierwszeństwo będą mieli kompetenci z egzaminem wydziałowym z grupy III.

Z poborami IV. klasy płac:

Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Łostówce, Przyszowej, Rzekach-Lipiu-Sadku, Rybiu starem, Świdniku i Zasadnem.

Podania ostemplowane i udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do tutejszej c. k. Rady szkolnej okręgowej najpóźniej do dnia 15. grudnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Limanowej, dnia 5. października 1909.

L. 1417. C. k. Rada szkolna okręgowa w Dąbrowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Sikorzycach.

2. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Bolesławiu, Borusowej, Demblinie, Gręboszowie i Wietrzychowicach.

3. Na posady nauczycieli samoistnych w 1-klasowych szkołach w Brzezówce, Dąbrówkach breńskich, Delastowicach, Gruszowie wielkim, Kupieninie, Oleśnicy, Pasiece otfinowskiej, Pawłowie, Podlipiu, Radwanie, Smykowie wielkim i Wielopolu.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do 15. grudnia 1909 do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dąbrowie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Dąbrowa dnia 11. października 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi.*

L. 41.370. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza konkurs celem obsadzenia posady nauczyciela głównego w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Stanisławowie.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z języka polskiego jako przedmiotu głównego.

Do tej posady przywiązane są pobory służbowe, prawo do dodatków pięcioletnich i dodatek aktywalny, unormowane ustawami z dnia 19. września 1898 Nr. 173 Dz. pp., z dnia 24. lutego 1907 Nr. 55 Dz. pp. i z dnia 19. lutego 1907 Nr. 34 Dz. pp.

Podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 20. listopada 1909 za pośrednictwem przełożonej władzy.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi do szkół średnich pełnili w tych szkołach obowiązki zastępców nauczycieli, a pragną, aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby, ale także do przyznania dodatków pięcioletnich po myśli §§ 9. i 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Nr. 55 Dz. pp., winni to wyraźnie oświadczyć w swych podaniach i wykazać w tabeli kwalifikacyjnej, od którego czasu, jak długo i w jakiej liczbie godzin tygodniowo pełnili obowiązki nauczycielskie w charakterze suplentów, podając daty i liczby odnośnych dekretów.

Podobnie kandydaci, którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych były im policzone w sposób powyższy po myśli § 16. tej samej ustawy, winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie tych przepisów ustawy.

Podania kandydatów przedłożą Dyrekcye szkół średnich, c. k. seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do końca listopada

1909 po poprzedniem należytem wypełnieniu w języku niemieckim odnośnych rubryk tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 10. października 1909.

L. 38.292. Niniejszem ogłasza się konkurs na posadę nauczyciela głównego w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Samborze. Do posady tej przywiązane są pobory i prawo do dodatków pięcioletnich unormowane ustawą z dnia 19. września 1898 Dz. u. p. Nr. 173, z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55. i z dnia 19. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 34.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z języka niemieckiego jako przedmiotu głównego.

Podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 20. listopada 1909 za pośrednictwem przełożonej władzy.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi nauczycielskiej pełnili w szkołach średnich obowiązki zastępców nauczycieli, a pragną, aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby, ale także do przyznania im dodatków pięcioletnich podług analogii § 9 ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55, winni zaznaczyć to wyraźnie w swych podaniach, a zarazem wykazać w tabeli kwalifikacyjnej najdokładniej, do którego czasu, jak długo i w jakiej ilości godzin pełnili obowiązki w charakterze suplentów, podając daty i liczby odnośnych dekretów.

Podobnie kandydaci, którzy pragną, aby lata służby spędzone w publicznych szkołach ludowych, względnie w c. k. seminaryach nauczycielskich, były im policzone w sposób powyższy po myśli § 16. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55 winni w swych podaniach oświadczyć, czy i w jakim zakresie liczą w razie zamianowania na korzyści, których można dostąpić na podstawie tych przepisów ustawy.

Podania zebrane przedłożą Dyrekcye względnie c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do końca listopada 1909 wypełniwszy należycie w języku niemieckim odnośne rubryki tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 10. października 1909.

L. 4811. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na dwie posady nauczycieli kierujących szkół pospolitych męskich we Lwowie, a mianowicie: a) szkoły 4-klasowej męskiej im. św. Anny; b) szkoły 4-klasowej męskiej im. Kościuszki, z poborami I. klasy płac.

Zarazem ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa konkurs na takie same posady kierowników w innych szkołach pospolitych miejskich we Lwowie przy tej sposobności opróżnić się mogące.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe i tabelę kwalifikacyjną należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie do dnia 21. listopada 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Lwów, dnia 2. października 1909.

L. 3.380. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Sączu ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową szkołą ludową im. św. Jadwigi w Nowym Sączu, dla przedmiotów objętych grupą II-gą.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowym Sączu do końca listopada b. r.

Nowy Sącz 18. września 1909.

Ogłoszenie licytacyi.

L. 2319. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy budynku piętrowego murowanego, mieszczącego w sobie ośm sal naukowych, mieszkanie nauczycielskie i piwnicę, oraz osobne drewniane wychodki kryte dachówką o dziesięciu przedziałach wraz z dołem kloacznym dla szkoły żeńskiej w Skale w okręgu borszczowskim, ogłasza się niniejszem powtórnie licytacyę zapomocą pisemnych ofert, które mają być wniesione najpóźniej dnia 2. listopada 1909 do godziny 11. przed południem w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Borszczowie.

Cena kosztorysowa budowy wynosi 40.405 K 9 hal.

Do ofert należy dołączyć wadyum w kwocie 2000 K i deklaracyę, że oferentowi znane są szczegółowe i ogólne warunki budowy i że obowiązuje się ich dotrzymać.

Plan i kosztorys budowy przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Borszczowie w godzinach urzędowych.

Przedsiębiorstwo oddane będzie temu oferentowi, który poda największy opust z ceny kosztorysowej i zasługiwać będzie na zaufanie.

Borszczów, dnia 1. października 1909.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie, pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 33.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 27. października 1909.

L. 60.921.

Rozporządzenie

c. k. Rady szkolnej krajowej, zawierające plan nauki dla gimnazyów z wykładowym językiem polskim i ruskim (utrakwistycznych).

C. k. Rada szkolna krajowa, na podstawie przyzwolenia udzielonego reskryptem P. Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 3. sierpnia 1909, l. 39.480, ogłasza niniejszem plan nauki dla gimnazyów z językiem wykładowym polskim i ruskim (utrakwistycznych), który obowiązuje z początkiem bieżącego roku szkolnego w gimnazyach prywatnych w Rohatynie i w Jaworowie, tudzież w oddziałach utrakwistycznych c. k. gimnazyów w Stryju i w Brzeżanach.

Plan ten jest w swej części istotnej zgodny z planem, ogłoszonym dla gimnazyów o jednolitym języku wykładowym w tutejszem rozporządzeniu z dnia 5. sierpnia 1909 l. 44.245.

Zmiany, wskazane przez ustrój utrakwistyczny, są następujące:

1. Język polski i ruski, jako języki wykładowe, są w równym wymiarze czasu przedmiotami obowiązkowymi z planem nauki, obowiązującym dla tych przedmiotów w gimnazyach państwowych o języku wykładowym polskim względnie ruskim.

2. Nauka rysunku odręcznego jest przedmiotem nadobowiązkowym.

3. Nauki kaligrafii nie udziela się zupełnie.

Przepisy wykonawcze, ogłoszone w tutejszem rozporządzeniu z dnia 2. sierpnia 1909 l. 44 242 mają być zastosowane także w gimnazyach utrakwistycznych.

Język wykładowy dla każdego przedmiotu względnie klasy uwidoczniony jest w planie szczegółowym i w ogólnem zestawieniu na końcu niniejszego rozporządzenia.

Z c k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 7. października 1909.

C. k. Namiestnik
Bobrzyński w. r.

PLAN NAUKI.

Nauka religii.

Nauki religii udziela się we wszystkich ośmiu klasach po dwie godziny tygodniowo według osobnych przepisów. Językiem wykładowym dla uczniów obrządku łacińskiego jest język polski, a dla uczniów obrządku greckiego język ruski, przyczem pozostają w mocy postanowienia tutejszego rozporządzenia z dnia 10. stycznia 1873 L. 10.488 ex 1872.

Język polski

(język wykładowy polski).

Zadanie nauki w czterech klasach niższych.

Należyte czytanie i mówienie; gruntowna znajomość fleksyi i składni; poznanie ważniejszych zjawisk w zakresie głosowni i etymologii; gramatyczna pewność i poprawność w ustnem i piśmiennem używaniu języka; wyrabianie dobrego smaku przez czytanie, uczenie się na pamięć i należyte wygłaszanie celniejszych utworów poetycznych i ustępów prozaicznych.

Zadanie nauki w czterech klasach wyższych.

Biegłość i stylistyczna poprawność w ustnem i piśmiennem używaniu języka; poznanie wybitniejszych gatunków poezyi i prozy; poznanie celniejszych utworów literatury polskiej, jakoteż najważniejszych szczegółów z życia sławniejszych pisarzy i z dziejów piśmiennictwa.

Klasa I., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów. Głównem tej części nauki zadaniem jest: *a)* wyraźne i rozumne czytanie; *b)* ćwiczenie uczniów w gładkiem i poprawnem zdawaniu sprawy z rzeczy poprzednio przeczytanej i dokładnie objaśnionej.

Deklamacya. Należyte wygłaszanie z pamięci piękniejszych utworów poetycznych, niekiedy ustępów prozaicznych.

Gramatyka. Powtórzenie znanych już uczniom ze szkoły ludowej wiadomości z zakresu odmiany imienia i czasownika; nauka o zdaniu pojedynczem ze

składnią zgody; poznanie ważniejszych znaków pisarskich: pisownia spółgłosek, samogłosek i wielkich liter.

Wypracowania piśmienne: cztery na miesiąc. W 1. półroczu wyłącznie dyktaty, systematycznie ułożone, a obejmujące ważniejsze zasady i prawidła pisowni, w 2. półroczu naprzemian ćwiczenia ortograficzne i wypracowania stylistyczne, zrazu tylko szkolne, pod koniec roku także domowe.

Klasa II., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów — jak w kl. I.

Deklamacya — jak w kl. I.

Gramatyka. Nauka o odmianie imienia; składnia rządu; nauka o przysłówkach i przyimkach.

Ćwiczenia ortograficzne czyli dyktaty, jak w kl. I., ale tylko w miarę potrzeby.

Wypracowania stylistyczne: 3 na miesiąc, naprzemian domowe i szkolne.

Klasa III., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów. Czytanie, objaśnianie i zdawanie sprawy — jak w kl. I. i II. — Od tej klasy począwszy, krótkie wiadomości o życiu i pismach celniejszych pisarzów, z których dzieł właśnie poznano wyjątki.

Deklamacya — jak w kl. I.

Gramatyka. Nauka o odmianie czasownika; składnia w obrębie czasownika.

Wypracowania stylistyczne: 2 na miesiąc, naprzemian domowe i szkolne.

Klasa IV., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów — jak w kl. III.

Gramatyka. Nauka o zdaniach złożonych i okresach; etymologia i głosownia w zarysie, z uwzględnieniem historycznego rozwoju języka. Przygodna nauka o wierszu polskim.

Wypracowania stylistyczne — jak w kl. III.

Klasa V., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów. Poznanie na podstawie wypisów najważniejszych gatunków prozy i poezyi. Nauka ta, zbierająca i uzupełniająca wiadomości już w poprzednich latach przygodnie przez uczniów nabyte, przysposabiać ma do czytania z pożytkiem ważniejszych utworów literatury narodowej w kl. V.—VIII. Wiadomości historyczno-literackie o czytanych pisarzach — jak w kl. III.

Uzupełnienie nauki szkolnej czytaniem domowem.

Deklamacya — jak w kl. I.

Wypracowania stylistyczne: 7 na półrocze, naprzemian domowe i szkolne.

Klasa VI., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie celniejszych dzieł literatury polskiej od połowy wieku XVI. do końca wieku XVIII. — według wypisów.

Uzupełnienie nauki szkolnej czytaniem domowem.

Historya literatury (na podstawie lub przy sposobności czytanych wyjątków) od początku do końca wieku XVIII.

Deklamacya — jak w kl. I.

Wypracowania stylistyczne: 7 na półrocze, przeważnie domowe.

Klasa VII., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie celniejszych dzieł literatury polskiej w dłuższych wyjątkach według wypisów lub w całości; w 1. półroczu do Mickiewicza (włącznie), w 2. półroczu do Słowackiego (włącznie).

Uzupełnianie nauki szkolnej czytaniem domowem.

Historya literatury (jak w kl. VI.) — ciąg dalszy do Słowackiego (włącznie).

Deklamacya — jak w kl. I.

Ćwiczenia ustne.

Wypracowania stylistyczne: 5 na półrocze, przeważnie domowe.

Klasa VIII., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie dalszego ciągu celniejszych dzieł literatury polskiej w. XIX. w dłuższych wyjątkach według wypisów, niektórych w całości.

Uzupełnianie nauki szkolnej czytaniem domowem.

Historya literatury w. XIX. — ciąg dalszy od Krasińskiego do końca.

Deklamacya — jak w kl. I.

Ćwiczenia ustne — jak w kl. VII.

Wypracowania stylistyczne: w 1. półroczu 5, przeważnie domowe, a w 2. półroczu 3 szkolne.

Język ruski

(język wykładowy ruski).

Zadanie nauki w czterech klasach niższych.

Należyte czytanie i mówienie; gruntowna znajomość fleksyi i składni; gramatyczna pewność i poprawność w ustnem i piśmiennem używaniu języka; wyrabianie dobrego smaku przez czytanie, uczenie się na pamięć i należyte wygłaszanie celniejszych utworów poetycznych i ustępów prozaicznych.

Zadanie nauki w czterech klasach wyższych.

Biegłość i stylistyczna poprawność w ustnem i piśmiennem używaniu języka; poznanie wybitniejszych gatunków poezyi i prozy; poznanie celniejszych utworów literatury ruskiej, jakoteż najważniejszych szczegółów z życia sławniejszych pisarzów i z dziejów piśmiennictwa.

Klasa I., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów. Głównem tej części nauki zadaniem jest: *a)* wyraźne i rozumne czytanie; *b)* ćwiczenie uczniów w gładkiem i poprawnem zdawaniu sprawy z rzeczy poprzednio przeczytanej i dokładnie objaśnionej.

Deklamacya. Należyte wygłaszanie z pamięci piękniejszych utworów poetycznych, niekiedy ustępów prozaicznych.

Gramatyka. Elementarna nauka o zdaniu pojedynczem i o składni zgody; najważniejsze zdania poboczne; poznanie ważniejszych znaków pisarskich. Elementarna nauka odmiany imienia i czasownika.

Wypracowania piśmienne: 4 na miesiąc. W 1. półroczu wyłącznie dyktaty, systematycznie ułożone, a obejmujące ważniejsze zasady i prawidła pisowni, w 2. półroczu naprzemian ćwiczenia ortograficzne i wypracowania stylistyczne, zrazu tylko szkolne, pod koniec roku także domowe.

Klasa II., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów — jak w kl. I.

Deklamacya — jak w kl. I.

Gramatyka. Elementarna nauka o zdaniu złożonem; powtarzanie i uzupełnianie fleksyi. Nauka pisowni i interpunkcyi uzupełniona i rozszerzona.

Ćwiczenia ortograficzne czyli dyktaty, jak w kl. I., ale tylko w miarę potrzeby.

Wypracowania stylistyczne: 3 na miesiąc, naprzemian domowe i szkolne.

Klasa III., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów. Czytanie, objaśnianie i zdawanie sprawy — jak w kl. I. i II. — Od tej klasy począwszy. krótkie wiadomości o życiu i pismach celniejszych pisarzów, z których dzieł właśnie poznano wyjątki.

Deklamacya — jak w kl. I.

Gramatyka. Składnia rządu. Systematyczna nauka deklinacyi. Części mowy nieodmienne.

Wypracowania stylistyczne: 2 na miesiąc, naprzemian domowe i szkolne.

Klasa IV., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów według wypisów — jak w kl. III.

Deklamacya — jak w kl. I.

Gramatyka. Systematyczna nauka konjugacyi i składni w obrębie czasownika; systematyczna nauka o zdaniach złożonych i okresach. Wierszowanie. — W końcu roku powtórzenie całego materyału nauki gramatyki w ogólniejszym zarysie.

Wypracowania stylistyczne — jak w kl. III.

Klasa V., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie wzorów. Poznanie na podstawie wypisów zwyklejszych tropów i figur, jakoteż najważniejszych gatunków prozy i poezyi. Nauka ta, zbierająca i uzupełniająca wiadomości, już w poprzednich latach przygodnie przez uczniów nabyte, przysposabiać ma do czytania z pożytkiem ważniejszych utworów literatury w klasie VI. — VIII. Wiadomości historyczno-literackie o czytanych pisarzach — jak w klasie III.

Deklamacya — jak w klasie I.

Wypracowania stylistyczne: 7 na półrocze, naprzemian domowe i szkolne.

Klasa VI., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie celniejszych pomników języka staroruskiego od najdawniejszych czasów aż do końca XVIII. w. według wypisów.

Uzupełnianie nauki szkolnej czytaniem domowem.

Historya literatury (na podstawie lub przy sposobności czytanych wyjątków) od początku do końca wieku XVIII.

Deklamacya — jak w klasie V.

Gramatyka (20 godzin). Fleksya i najważniejsze prawidła etymologii, składni i głosowni języka staroruskiego przygodnie.

Wypracowania stylistyczne: 7 na półrocze, przeważnie domowe.

Klasa VII., 3 godziny tygodniowo.

W I. półroczu: Czytanie i objaśnianie według wypisów ważniejszych rodzajów literatury ludowej (ustnej) z estetycznemi uwagami o rodzajach ludowej poezyi i prozy.

W II. półroczu: [od Kotlarewskiego do Szewczenki (włącznie)].

Uzupełnianie nauki szkolnej czytaniem domowem.

Historya literatury od końca XVIII. w. do Szewczenki (włącznie).

Deklamacya — jak w klasie V.

Ćwiczenia ustne.

Wypracowania stylistyczne: 5 na półrocze, przeważnie domowe.

Klasa VIII., 3 godziny tygodniowo.

Czytanie dalszego ciągu celniejszych dzieł literatury wieku XIX. w dłuższych wyjątkach według wypisów, niektórych w całości.

Historya literatury wieku XIX. - ciąg dalszy od Kulisza do końca.

Deklamacya — jak w klasie V.

Ćwiczenia ustne — jak w klasie VII.

Wypracowania stylistyczne: w I. półroczu 5, przeważnie domowe a w II. półroczu 3, przeważnie szkolne.

Język łaciński

(język wykładowy polski).

Stopień niższy.

Cel nauki: Nabycie wiadomości gramatycznych potrzebnych do gruntownej lektury; biegłość w tłumaczeniu łatwego pisarza łacińskiego.

Klasa I. 6 godzin w tygodniu.

Gramatyka: Nauka o formach, t. j. pięć prawidłowych deklinacyi. prawidła o rodzajach, o ile droga leksykalnego przyswojenia pewniej nie prowadzi do celu; przymiotniki, przysłówki i ich stopniowanie, najważniejsze zaimki, z liczebników głównych i porządkowych tylko niektóre niezbędne, cztery prawidłowe

konjugacye z wyjątkiem czasowników III. konjugacyi na — *io* i wszystkich deponencyów, kilka ważniejszych przyimków i spójników. Od początku należy zważać na dokładne wymawianie tak co do akcentowania, jak co do iloczasu zgłosek.

Gramatyki i lektury nie traktuje się oddzielnie: lecz ten sam materyał jest podstawą dla obu działów nauki.

Zdania łacińskie, zawarte w „Ćwiczeniach", dostarczają w pierwszym rzędzie materyału do nabycia znajomości słówek i form, następnie do nich nawiązują się najrozmaitsze ćwiczenia w tłumaczeniu na oba języki, w przekształcaniu i tworzeniu zdań nowych i t. p.

Przytem należy według potrzeby przerobić niezbędnie konieczne prawidła z dalszych partyi gramatyki n. p. znaczenie i składnię kilku szczególnie powszechnych przyimków, używanie *coniunctivu* po niektórych spójnikach przyczynowych, zamiarowych, skutkowych i t. p. jednak tylko o tyle, o ile zachodzi różnica w sposobie wyrażania języka łacińskiego i wykładowego; dalej celem umożliwienia pytań i odpowiedzi najważniejsze zaimki i przysłówki pytajne w pytaniach niezawisłych prostych; pytania rozłączne i zdania pytajne zawisłe należy odłożyć do późniejszego toku nauki. Przy nauce słówek trzeba uczniom wskazywać właściwą technikę uczenia się.

W y p r a c o w a n i a p i ś m i e n n e: Ćwiczenia szkolne według potrzeby, ćwiczenia domowe dopiero po należytem przygotowaniu w szkole, a mianowicie co tydzień najwięcej 1 lub 2 ćwiczenia w tłumaczeniu na język łaciński w tak ograniczonym wymiarze, by wypracowanie można było łatwo, a przecież dokładnie przerobić i poprawić w szkole w przeciągu pół godziny.

Począwszy od drugiej połowy I. półrocza co 14 dni jedno z a d a n i e s z k o l n e *(compositio)* do wypracowania w przeciągu pół godziny.

Klasa II., 6 godzin tygodniowo.

G r a m a t y k a: Uzupełnienie nauki o formach prawidłowych przez dodanie pominiętych w klasie I. partyi z zakresu nauki o zaimkach, liczebnikach i czasownikach, najważniejsze nieprawidłości deklinacyi, rodzaju i konjugacyi.

Związek nauki gramatyki z lekturą czytanki utrzymać należy w tej klasie tak samo, jak w pierwszej. Z tem łączy się jako nowość przygotowanie (preparacya) łacińskich zdań i ustępów, do czego należy uczniów wdrażać zwolna i systematycznie. Przyswojone w klasie I. prawidła syntaktyczne powtarza się ciągle i rozszerza się ich zakres; do tego przyłącza się zdanie pytajne zawisłe, *accusativus cum infinitivo* i zwyklejsze zjawiska ze składni imiesłowowej.

W y p r a c o w a n i a p i ś m i e n n e: Ćwiczenia szkolne i domowe, jak w klasie I. z a d a n i a s z k o l n e *(compositiones)* co 14 dni do wypracowania w czasie 2 do 3 kwadransów.

Klasa III., 6 godzin tygodniowo.

G r a m a t y k a, 2—3 godziny tygodniowo. Nauka o zdaniu: zdanie pojedyncze: głównym przedmiotem nauki jest imię: przyimki.

L e k t u r a: 3—4 godziny tygodniowo. Czytanka (zawierająca wyimki z łatwych utworów pisarzy prozaicznych) albo kilka żywotów Korn. Neposa lub wreszcie wybór z Kurcyusza.

Dopiero na podstawie wystarczających ćwiczeń wstępnych w szkole można żądać przygotowania (preparacyi) ustępu nowo zadanego, wyłączając miejsca trudniejsze. W II. półroczu rozpoczynają się próby lektury bez przygotowania. Odtąd należy stale we wszystkich klasach uprawiać systematycznie ćwiczenia w tłumaczeniu bez przygotowania.

Wypracowania piśmienne: Ćwiczenia szkolne i domowe według potrzeby. Sześć zadań szkolnych *(compositiones)* w półroczu; czas wypracowania obejmuje całą godzinę szkolną.

Klasa IV., 6 godzin tygodniowo.

Gramatyka, 2—3 godziny tygodniowo. Nauka o zdaniu: zdanie pojedyncze i złożone, głównym przedmiotem nauki jest czasownik; spójniki.

Szczególnych własności imion i zaimków, nie dających się ująć w prawidła ogólne, nie należy przerabiać systematycznie, lecz nawiązywać po części już do przykładów z zakresu nauki o formach, po części do lektury i ćwiczeń stylistycznych; często wystarczy leksykalny sposób przyswojenia szczegółów tego rodzaju. Tylko z nauki o zaimku trzeba przerobić w klasie IV. niektóre prawidła z zakresu stosowania zaimków wskazujących, zwrotnych i względnych, naturalnie w związku z nauką o zdaniu złożonem.

Lektura: 3—4 godziny tygodniowo. Cezara *bellum Gallicum* (3 księgi). W II. półroczu można lekturę Cezara zastąpić lekturą czytanki (zob. kl. III.).

Wypracowania piśmienne, jak w klasie III.

Stopień wyższy.

Cel nauki: Znajomość najważniejszych utworów rzymskiego piśmiennictwa, nabyta za pomocą gruntownej lektury, jako podstawa do zrozumienia rzymskiej kultury; biegłość w czytaniu niezbyt trudnego łacińskiego tekstu; obudzenie poczucia stylistycznej formy.

Klasa V., 6 godzin tygodniowo.

Lektura, 5 godzin. W I. półroczu wybór z Owidyusza, głównie Przemiany i Fasti. Przystępując do lektury poezyi, należy przedstawić w zwięzłem zestawieniu najważniejsze prawidła z zakresu prozodyi, przygodnie napotykane już poprzednio. Obok tego przeciętnie w 1 godzinie na tydzień ciąg dalszy lektury prozaicznej z klasy IV. W II. półroczu Liwiusz w wolnym wyborze.

Nauka gramatyki i stylistyki 1 godzina tygodniowo. Celem nauki jest: Utrzymać pewność wiedzy gramatycznej, przez tłumaczenie na język łaciński pogłębić i uświadomić — nabyte naturalnie w pierwszym rzędzie przez lekturę — poczucie odrębności łacińskiego wysłowienia w porównaniu z językiem wykładowym, a przez to zapewnić lekturze niezbędnie konieczną gruntowność. Do tego celu służą głównie piśmienne i ustne ćwiczenia, z któremi łączą się potrzebne uwagi i pouczenia stylistyczne.

W każdem półroczu po 5 zadań szkolnych *(compositiones)*: ostatnie z nich, przypadające na koniec półrocza, ma być tłumaczeniem z języka łacińskiego na język wykładowy.

Klasa VI., 6 godzin tygodniowo.

Lektura, 5 godzin. W I. półroczu Salustyusza Jugurta albo Katylina; z Cycerona przynajmniej jedna mowa przeciw Katylinie; w II. półroczu Eneida Wergiliusza w wolnym wyborze; uczniowie powinni pozyskać pogląd na całą treść i budowę epopei. Wybór z Sielanek i Georgik według uznania nauczyciela.

Nauka gramatyki i stylistyki (1 godzina tygodniowo) oraz wypracowania szkolne, jak w klasie V.

Klasa VII., 5 godzin tygodniowo.

Lektura. W I. półroczu Cycero w wolnym wyborze. W II. półroczu Listy Pliniusza Młodszego lub Cycerona. Dalszy ciąg lektury Wergiliusza albo wybór z rzymskich elegików.

Obok lektury bez przygotowania należy od czasu do czasu w klasie VII. i VIII. przedsiębrać ćwiczenia w czytaniu i oryentowaniu się w treści łatwiejszych ustępów bez tłumaczenia.

Nauka gramatyki i stylistyki, 1 godzina tygodniowo. Stylistyczne ćwiczenia w klasie VII. i VIII. mają od czasu do czasu zajmować się także techniką piśmiennego tłumaczenia z języka łacińskiego.

Zadania szkolne, jak w klasie V.

Klasa VIII., 5 godzin tygodniowo.

Lektura. Mniej więcej w tym samym wymiarze czasu wolny wybór z Tacyta i Horacyusza.

Nauka gramatyki i stylistyki, oraz wypracowania szkolne, jak w klasie V.

Uwaga.

We wszystkich klasach stopnia wyższego należy lekturę szkolną uzypełniać według możności nieobowiązkową lekturą domową, kontrolowaną przez nauczyciela.

Język grecki

(język wykładowy ruski.)

Stopień niższy.

Cel nauki: Gramatyczne opanowanie nauki o formach atyckiego dyalektu obok najpotrzebniejszych i najistotniejszych prawideł ze składni.

Klasa III., 5 godzin tygodniowo.

Gramatyka: Nauka form prawidłowych z wyłączeniem czasowników płynnych *(verba liquida)* i czasowników na „μι“.

Klasa IV., 4 godziny tygodniowo.

Gramatyka: Dokończenie nauki form prawidłowych; czasowniki płynne i czasowniki na „μι“; najniezbędniejsze ze względu na lekturę dzieł prozaicznych nieprawidłowości fleksyi. Główne prawidła ze składni.

W obu klasach łączy się z nauką form tłumaczenie z jęz. greckiego i na język grecki, na podstawie stosownych ćwiczeń, podobnie jak przy nauce łaciny w klasie I. i II.

W obu klasach (w kl. III. począwszy od drugiej połowy I. półrocza) co miesiąc 1 zadanie szkolne *(compositio)*.

Stopień wyższy.

Cel nauki: Gruntowna lektura z zakresu najcelniejszych utworów greckiej literatury, z ograniczeniem, wskazanem przez szczupły wymiar czasu, przeznaczonego dla tego przedmiotu.

Klasa V., 5. godzin tygodniowo.

Lektura: W I. półroczu: Anabasis Ksenofonta lub wybór z jego najważniejszych pism na podstawie chrestomatyi. Ksenofonta można zastąpić także wyborem z Anabasis Arriana. W II. półroczu wybrane partye z Iliady Homera w wymiarze 2—3 ksiąg. Obok tego w związku z lekturą najniezbędniejsze wyjaśnienia różnic między dyalektem epickim a atyckim. Prócz tego — mniej więcej w 1 godzinie co 14 dni — dalszy ciąg lektury Ksenofonta lub Arriana.

W II. półroczu rozpoczynają się próby lektury bez przygotowania. Odtąd należy stale we wszystkich klasach uprawiać systematycznie ćwiczenia w tłumaczeniu bez przygotowania.

Tygodniowo 1 godzina gramatyki dla uzupełnienia i utrwalenia znajomości atyckiego dyalektu. Aby nauce gramatyki w szerszej mierze zapewnić czynnik kształcący i obudzić dla niej zajęcie, należy przy danej sposobności wciągać w jej zakres uwagi z językoznawstwa. W każdem półroczu 4 zadania szkolne *(compositiones)* i to na przemian tłumaczenia z języka greckiego na język wykładowy i z języka wykładowego na grecki.

Klasa VI., 5 godzin tygodniowo.

Lektura: W I. półroczu: Wybrane partye z Iliady Homera w wymiarze 6—7 ksiąg. — W II. półroczu: Wybór z Herodota z szczególnem uwzględnieniem wojen perskich. Prócz tego według możności lektura jednego żywota Plutarcha.

Gramatyka i wypracowania piśmienne, jak w klasie V.

Klasa VII., 4 godziny tygodniowo.

Lektura: W I. półroczu: Wybrane partye z Odysei Homera w wymiarze 6—7 ksiąg. — W II. półroczu: Demostenes: dwie mniejsze mowy polityczne lub jedna większa (III. przeciw Filipowi); Apologia Platona, nadto, o ile czas pozwoli, wyjątki z Tukidydesa albo jedna tragedya Sofoklesa. W każdem półroczu 3 zadania szkolne *(compositiones)*, mianowicie tłumaczenia z języka greckiego na język wykładowy. Ćwiczenia w tłumaczeniu z języka wykładowego na język grecki tylko w miarę potrzeby.

Klasa VIII., 5. godzin tygodniowo.

Lektura: Jeden większy i jeden mniejszy dyalog Platona, albo wybór celniejszych ustępów z jego pism. Następnie kilka wyimków z Arystotelesa. Jedna

tragedya Sofoklesa albo Eurypidesa. Według możności dalszy ciąg lektury Homera (lektura bez przygotowania).

Wypracowania, jak w klasie VII.

Uwaga.

Począwszy od klasy VI. należy lekturę szkolną uzupełniać według możności lekturą prywatną, kontrolowaną przez nauczyciela. Można się przytem posługiwać stosowną chrestomatyą.

Język niemiecki.

Cel nauki w klasach niższych.

Wprawa w wyrażaniu myśli w słowie i piśmie w zakresie pojęć najbliższych. Znajomość odmian i składni.

Cel nauki w całem gimnazyum.

Poprawność w wyrażaniu myśli w słowie i piśmie obok większej biegłości w zakresie właściwego przedmiotu nauki. Znajomość najbardziej kształcących utworów niemieckiego piśmiennictwa XVIII. i XIX. wieku na podstawie lektury.

Klasa I., 5 godzin tygodniowo.

Czytanie; uczenie się na pamięć słów, zwrotów i całych ustępów; zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na podstawie stosownych pytań; retrowersya; rozmówki.

Znajomość odmian regularnych i zasad składni; ćwiczenia ortograficzne.

Co tydzień zadanie szkolne. Tematy: dyktaty, ćwiczenia ortograficzne, zastosowane do potrzeby praktycznej, pisanie z pamięci ustępów memorowanych, retrowersye.

Klasa II., 4 godziny tygodniowo.

Zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na podstawie stosownych pytań; retrowersya; dłuższe rozmówki; uczenie się na pamięć słów, zwrotów i całych ustępów;

Powtórzenie odmiany regularnej; poznanie najważniejszych wyjątków.

Co tydzień wypracowanie piśmienne (z tych co miesiąc jedno domowe). Tematy jak w klasie I.

Klasa III., 4 godziny tygodniowo.

Swobodniejsza reprodukcya czytanych ustępów prozaicznych i poetycznych; uwzględnianie wyrażeń i zwrotów podobną myśl wyrażających (synonimów); uczenie się na pamięć.

Systematyczna gramatyka w zakresie nauki o formach i składni rządu.

Miesięcznie dwa zadania (naprzemian szkolne i domowe). Tematy: retrowersye, reprodukcye ustępów w szkole czytanych, streszczenia.

Klasa IV., 4 godziny tygodniowo.

Reprodukcya, jak w klasie III.; uczenie się na pamięć.

Systematyczna gramatyka w zakresie nauki o zdaniu i uzupełnienie składni rządu.

Miesięcznie dwa zadania (naprzemian szkolne i domowe). Tematy: retrowersye, reprodukcye, opowiadania, opisy, listy.

Klasa V., 4 godziny tygodniowo.

Gramatyka. Uzupełnianie i pogłębianie wiadomości gramatycznych, przeważnie przy sposobności poprawiania wypracowań piśmiennych.

Lektura. W tej klasie podobnie jak i w następnej, przewagę ma proza opowiadająca i naukowa, która poczyna zwolna obejmować także materyał innych przedmiotów nauki i dostarczać może podstawy do zajmującej konwersacyi. Lektura poetyczna obejmuje łatwiejsze utwory epickie (ballady) i nietrudne liryczne. Utworów poetycznych uczą się uczniowie na pamięć. Obowiązkowa lektura domowa obejmuje podania bohaterskie, bajki, opowiadania, opisy podróży.

Ćwiczenia w ustnem wyrażaniu myśli na podstawie lektury w każdej godzinie, nadto ćwiczenia na podstawie poglądu (obrazy, przyroda) i zdarzeń z życia codziennego według uporządkowanego planu.

Wypracowania piśmienne. Co trzy tygodnie jedna praca naprzemian domowa i szkolna: reprodukcye czytanych utworów, streszczanie ustępów dokładnie przerobionych z zakresu łacińskiej i greckiej kultury; opowiadania i opisy na podstawie własnych spostrzeżeń; tłumaczenie z języka wykładowego jako ćwiczenie w pokonywaniu trudności syntaktycznych.

Klasa VI., 4 godziny tygodniowo.

Gramatyka, jak w klasie V.

Lektura. Lektura prozaiczna jak w klasie V. Poezya epicka i liryczna. Łatwiejsze utwory dramatyczne. Memorowanie jak w klasie V. Obowiązkowa lektura domowa, jak w klasie V., oprócz tego dłuższe opowiadania i łatwiejsze komedye.

Ćwiczenia w ustnem wyrażaniu myśli, jak w klasie V.

Poetyka i stylistyka przy sposobności lektury i na podstawie wiadomości pozyskanych w nauce języka ojczystego (w klasie V.)

Podawanie wiadomości literackich w związku z lekturą, opowiadania z życia najwybitniejszych autorów.

Wypracowania piśmienne, jak w klasie V., nadto tematy z historyi powszechnej, z zakresu literatury starożytnej, streszczanie scen dramatycznych, stanowiących całość w sobie zamkniętą.

Klasa VII., 4 godziny tygodniowo.

Gramatyka, jak w klasie V.

Lektura. Proza ustępuje zwolna miejsca poezyi; poetyczna lektura obejmuje wybór z zakresu poezyi średniowiecznej (w przekładzie nowoniemieckim), łatwiejsze utwory liryczne i epickie Schillera, Goethego i poetów XIX. stulecia; łatwiejsze dramaty Lessinga, Goethego, Schillera, Grillparzera. Memorowanie. Obowiązkowa lektura domowa z tego samego zakresu, jaki obejmuje lektura szkolna.

Ćwiczenia w ustnem wyrażaniu myśli, jak w klasie V.

Poetyka, stylistyka i wiadomości literackie, jak w klasie VI.

Wypracowania piśmienne co miesiąc jedno, naprzemian szkolne i domowe.

Tematy wolne na podstawie podanej dyspozycyi, tok myśli czytanych utworów poetycznych. streszczanie scen dramatycznych i całych aktów, charakterystyki osób, tematy z zakresu historyi powszechnej i filologii klasycznej.

Klasa VIII., 4 godziny tygodniowo.

Lektura, jak w klasie VII. Utwory trudniejsze, jak Iphigenie auf Tauris Goethego, Sappho Grillparzera, Wallenstein Schillera, Faust Goethego, dramaty Szekspira w przekładzie niemieckim. Lektura obowiązkowa domowa.

Ćwiczenia w ustnem wyrażaniu myśli, jak w klasie VII., nadto wolne wykłady. Wypracowania piśmienne, poetyka, stylistyka i wiadomości literackie, jak w klasie VII.

Historya i geografia.

a) Historya.

Stopień niższy.

Cel nauki: Najważniejsze podania i najwybitniejsze postaci z historyi kraju ojczystego, starożytności (klasycznej) i monarchii austryacko-węgierskiej.

Klasa I., 2 godziny tygodniowo. (jęz. wykł. polski).

Najważniejsze podania, osobistości i zdarzenia z historyi ojczystej.

Klasa II., 2 godziny tygodniowo. (jęz. wykł. polski).

Najbardziej zajmujące podania i najwybitniejsze osobistości i zdarzenia z historyi starożytnej z przeważnem uwzględnieniem Grecyi i Rzymu.

Klasa III., 2 godziny tygodniowo. (jęz. wykł. polski).

Najważniejsze osobistości z historyi monarchii austryacko-węgierskiej w związku z historyą powszechną.

Stopień wyższy.

Cel nauki: Znajomość historycznych faktów, ich pragmatycznego związku, ich zawisłości od warunków przyrodzonych. kulturalnych i gospodarczych w chronologicznem następstwie. Szczególnie dokładne przedstawienie rozwoju tych stosunków w kraju ojczystym i w monarchii austryacko-węgierskiej celem lepszego zrozumienia ich ustroju państwowego, społecznego i gospodarczego.

Historya wojen ogranicza się do faktów niezbędnie potrzebnych do zrozumienia przeobrażeń politycznych, społecznych i gospodarczych.

Klasa IV., 2 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Historya starożytności, szczególnie historya Grecyi i Rzymu do wyjen punickich.

Klasa V., 3 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Ciąg dalszy historyi Rzymu. Historya wieków średnich.

Klasa VI., 3 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Historya czasów nowożytnych do rewolucyi francuskiej (wyłącznie).

Klasa VII., *a*) 2 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Ciąg dalszy historyi nowożytnej aż do czasów dzisiejszych.

b) 2 godziny tygodniowo (jęz. wykł. polski).

Historya kraju ojczystego ze szczególnem uwzględnieniem historyi kultury.

Klasa VIII., 3 godziny tygodniowo (razem dla geografii, historyi i wiadomości politycznych i społecznych (jęz. wykł. polski).

a) Geografia monarchii austryacko-węgierskiej (ob. plan do geografii).

b) Systematyczna historya monarchii austryacko-węgierskiej, jej powstanie, tworzenie się i wewnętrzny rozwój z uwzględnieniem stosunku do historyi innych krajów i państw i z uwydatnieniem momentów z zakresu historyi kultury i gospodarstwa.

W 1. półroczu 1 godzina tygodniowo. Powtórzenie ważniejszych partyi z historyi Grecyi i Rzymu z uwydatnieniem historyi kultury.

c) Wiadomości polityczne i społeczne: Ustrój i administracya monarchii austryacko-węgierskiej ze szczególnem uwzględnieniem królestw i krajów, reprezentowanych w Radzie państwa, na podstawie ogólnego przedstawienia istoty i najważniejszych funkcyi państwa pod względem politycznym, kulturalnym i gospodarczym; prawa i obowiązki obywateli państwa.

b) Geografia.

Stopień niższy.

Cel nauki: Na poglądzie polegające zasadnicze wiadomości o kształcie i wielkości ziemi, tudzież o ruchach pozornych słońca, w celu wyjaśnienia zmian w oświetleniu i ogrzaniu. Zrozumienie mapy. Ogólna znajomość powierzchni ziemi co do jej właściwości przyrodzonych, zaludnienia i państw ze szczególnem uwzględnieniem monarchii austryacko-węgierskiej.

Klasa I., 2 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Zasadnicze pojęcia geograficzne traktowane w sposób poglądowy zrazu na podstawie stosunków miejscowych, a następnie w stałym związku z bieżącym materyałem nauki. Położenie słońca w stosunku do budynku szkolnego i mieszkalnego w rozmaitych porach dnia i roku (przy końcu roku szkolnego ujęcie poszczególnych spostrzeżeń w obraz uzmysławiający śrubową drogę słońca). Następnie oryentowanie się w rzeczywistej okolicy i na karcie. Pierwsze zaznajomienie się z siatką globusa. Opisanie i wyjaśnienie sprawy oświetlenia i ogrzania kraju ojczystego w ciągu jednego roku, o ile te zjawiska bezpośrednio zależą od długości dnia i wysokości słońca. Główne formy lądu i wód, ich rozdział na ziemi i sposób

przedstawienia. Położenie najważniejszych państw i miast z ciągłem ćwiczeniem i zaprawianiem w czytaniu mapy.

Próby rysowania najprostszych przedmiotów geograficznych.

Klasa II., 2 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Przeniesienie obrazu śrubowej drogi słońca uzyskanego na horyzoncie ojczystym na horyzonty w innych szerokościach (przyczem należy zaczynać od stosownego opisu krajobrazu); stąd kulistość i wielkość ziemi. Pogłębienie nauki o globusie.

Azya i Afryka: ich położenie i granice, oro- i hydrografia, topografia i klimat. W zależności od gleby i klimatu: roślinność, płody kraju i zatrudnienie ludów omawiać i wytłumaczyć należy tylko na kilku przykładach, przystępnych i zupełnie zrozumiałych.

Europa: Pogląd na jej granice, rzeźbę gleby i wody. Kraje Europy południowej i Wielka Brytania według zasad wskazanych przy Azyi i Afryce.

Rysowanie prostych szkiców map (tylko dla ćwiczenia).

Klasa III., 2 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Kraje Europy nieomówione w klasie II. (z wyłączeniem monarchii austryacko-węgierskiej), Ameryka i Australia według tych samych zasad, co w klasie II. mianowicie także co do wyjaśnienia stosunków klimatycznych. Powtórzenie i uzupełnienie wiadomości z geografii astronomicznej ze względu na działy nauki fizyki przeznaczone dla tej klasy.

Szkicowanie map, jak w klasie II.

Klasa IV., 2 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Geografia austryacko-węgierskiej monarchii pod względem fizycznym i politycznym bez osobnego traktowania statystyki, jednak z dokładniejszem uwzględnieniem płodów poszczególnych krajów, oraz zatrudnienia, handlu i kultury każdego narodu.

Szkicowanie map, jak w klasie II.

Stopień wyższy.

Cel nauki: Gruntowna znajomość geografii Europy, nabyta przez powtórzenie, uzupełnienie i pogłębienie geograficznych wiadomości z klas niższych, z silniejszem uwydatnieniem przyczynowego związku zjawisk geograficznych. Dokładna znajomość stosunków geograficznych monarchii austryacko-węgierskiej, w szczególności jej naturalnych obszarów gospodarczych i czynników ich rozwoju. Kraje innych części świata tylko w ogólnych zarysach.

Klasa V., 1 godzina tygodniowo (jęz. wykł. polski).

Europa: Ogólny pogląd. Powtórzenie, uzupełnienie i pogłębienie geografii Europy południowej, Francyi, Belgii, Holandyi i Anglii z silniejszem uwydatnieniem przyczynowego związku wzajemnego zjawisk geograficznych (plastyka powierzchni

i jej powstanie, bieg słońca i klimat; klimat, świat roślinny i zwierzęcy, rozwój kultury poszczególnych krajów i jego zależność od czynników geograficznych, formy gospodarcze i ich przyczyny, wymiana płodów i drogi komunikacyjne). Rzut oka na Australię i Amerykę.

Klasa VI., 1 godzina tygodniowo (jęz. wykł. polski).

Europa północna, wschodnia i środkowa (z wyłączeniem Austro-Węgier) według tych samych zasad. Rzut oka na Afrykę i Azyę.

Klasa VII., zob. plan nauki historyi.

Klasa VIII., 3 godziny tygodniowo (razem dla geografii, historyi i nauki o ustroju politycznym i społecznym) [jęz. wykł. polski].

a) Geografia monarchii austryacko-węgierskiej, z szczególnem uwzględnieniem powierzchni, stosunków geologicznych, oro- i hydrograficznych, (o ile od nich zależy budowa, krajobraz, klimat i zaludnienie), tudzież klimatologii, geografii politycznej i gospodarczej, (produkcyi, handlu i komunikacyi). Stanowisko w handlu światowym.

b) Historya, zob. plan nauki historyi.

c) Nauka o ustroju politycznym i społecznym, zob. plan nauki historyi.

Uwagi.

Wobec wyznaczenia osobnych godzin dla nauki geografii także w klasach wyższych można materyał nauki na stopniu niższym uprościć, przystosować lepiej do umysłowego rozwoju uczniów i ograniczyć do takiego wymiaru, który umożliwia dokładne jego przerobienie w szkole i daje rękojmię trwałego wpojenia wiadomości o zasadniczych i najciekawszych zjawiskach geograficznych.

Dążeniu do uproszczenia nauki uczyni się zadość przez ograniczenie geografii astronomicznej tylko do takich zjawisk, które uczeń sam spostrzedz może (prawie wyłącznie pozorny ruch słońca), a które rzeczywiście są niezbędnie potrzebne do zrozumienia oznaczenia miejscowości, geograficznego położenia i zawisłych od niego stosunków klimatycznych. Podobnie też pominie się wstępne objaśnienia terminologii, obciążające tylko pamięć uczniów; objaśni się zaś zasadnicze pojęcie geograficzne zrazu tylko na najbliższem otoczeniu, a następnie omawiać się je będzie — i to stale — w związku z bieżącym materyałem nauki.

Również należy według możności unikać wbijania w pamięć cyfr i nazw, jako też drobiazgowego dzielenia gór i sieci wodnych, wyczerpującego traktowania szczegółów topograficznych, podawania wysokości i t. p.

Przez takie uproszczenie umożliwi się położenie większego nacisku na rozmiary względne, na pomiary na mapie i graficzne przedstawienie na tablicy, co prowadzi do uzyskania jasnego wyobrażenia o rozmiarach rzeczywistych, oraz nastręczy sposobność szerszego uwzględnienia stosunków gospodarczych przy nauce geografii politycznej.

Przy wykładzie wystąpi wogóle na stopniu niższym na plan pierwszy moment chorograficzny, przyczem nauczyciel będzie się posługiwał metodą dyalogowo-heurystyczną i użyje wszystkich środków, którymi rozporządza, w celu uzmysłowienia nauki o zjawiskach geograficznych.

Podczas gdy na stopniu niższym przedmiotem nauki są głównie zjawiska proste i zasadnicze, to na stopniu wyższym uwydatni się silniej przyczynowy związek zjawisk geograficznych. Przez to pogłębi się opis według możności przez wyjaśnienie, a zbadanie

przyczyny procesu powstawania stworzy punkt wyjścia dla zrozumienia zjawiska. Nabyte już wiadomości z nauk przyrodniczych doprowadzą tu ucznia do zrozumienia postaci, w którą wiąże się ląd, powietrze i woda w całokształcie budowy dzisiejszej powierzchni ziemi, jako też pozwolą mu zrozumieć wzajemne oddziaływanie tych części składowych kuli ziemskiej.

Na tym stopniu posiada nadto uczeń dostateczną dojrzałość umysłową, aby go można doprowadzić do głębszego zrozumienia stosunków politycznych i do wniknięcia w wzajemną zależność między stosunkami fizycznymi pewnego kraju a rozwojem kulturalnym jego mieszkańców, zwłaszcza pod względem gospodarczo-geograficznym.

Ponieważ jednak nauka na stopniu wyższym rozporządza tylko czasem szczupłym, wynika z tego konieczność starannego doboru materyału. Podobnie jak na stopniu niższym, należy pomijać takie rozdziały nauki, których wpojenie prowadzi do wiedzy czysto powierzchownej, pamięciowej, a uczniów łatwo obciąża.

Europa będzie, rzecz prosta, przedmiotem nauki wyczerpującej; natomiast o innych częściach świata mówić się będzie przy sposobności omawiania kolonii państw europejskich i ich stosunków handlowych i to mniej lub więcej dokładnie, zależnie od ich znaczenia gospodarczego.

Przy wykładzie geografii fizycznej należy korzystać z wyników nauki geologii, fizyki i innych nauk przyrodniczych tylko o tyle, o ile je może pojąć uczeń na podstawie poprzedniej nauki przyrody i o ile są zarazem niezbędne dla zrozumienia zjawisk geograficznych.

Geografia astronomiczna nie wymaga na stopniu wyższym osobnego traktowania na lekcyach geografii, gdyż wszystkie wiadomości z tego zakresu podała już nauka fizyki i matematyki.

Nie należy spuszczać z oka względów praktycznych, które mają doniosłe znaczenie przy nauce geografii. Owszem winni uczniowie posiąść takie wiadomości z geografii, aby w przyszłości odpowiedzieć mogli wymaganiom życia, jako obywatele i członkowie państwa. Praktycznej potrzebie odpowiada także rozumne odczytywanie kart geograficznych. W tym kierunku należy uczniów doprowadzić do szybkiego i pewnego odczytywania nawet specyalnych kart austryackich, jako też do trafnego oryentowania się w terenie.

Przy nauczaniu i pytaniu używać należy z reguły mapy opisanej.

Na stopniu niższym należy z geografii i historyi dawać cenzury oddzielne.

Matematyka.

Stopień niższy (3 lata).

Cel nauki: Wstępne wiadomości z nauki o liczbach aż do początków rachowania liczbami ogólnemi, jako ogólnego przedstawienia prawideł rachunkowych (włącznie).

Wstępne wiadomości z geometryi przy ustawicznem łączeniu wyobrażeń i zjawisk planimetrycznych i najprostszych stereometrycznych. Wyzyskanie i przystosowanie wyobrażeń przestrzennych, znanych z nauki innych przedmiotów (geografii, historyi naturalnej i t. d.) oraz z życia codziennego.

Przyzwyczajenie do trafnego i pewnego posługiwania się wyrazownictwem arytmetycznem i geometrycznem (bez przedwczesnego wydobywania definicyi formalnych).

Klasa I., 3 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Rachowanie: Cztery główne działania rachunkowe na liczbach całkowitych mianowanych i niemianowanych w zakresie liczb ograniczonym, który stopniowo

tylko się rozszerza. Rzymskie znaki liczbowe. Monety, miary i wagi krajowe. Liczby dziesiętne, uważane zrazu według układu pozycyjnego, następnie jako ułamki dziesiętne w połączeniu z ćwiczeniami przygotowawczemi do rachowania ułamkami. (Ułamki pospolite, których mianowniki składają się z niewielu małych czynników pierwszych i które należy traktować na konkretnych przykładach poglądowych bez prawideł „działania na ułamkach“, lecz jako szczególne rodzaje liczb mianowanych).

Geometrya: Początki nauki o prostych formach geometrycznych, mianowicie o sześcianie i kuli na podstawie poglądu. Ćwiczenia w używaniu cyrkla, linealu (przykładnicy), trójkąta (węgielnicy), podziałki, przenośnika. Pomiar i rysowanie przedmiotów z otoczenia. Poznanie własności najprostszych konkretnych utworów przestrzennych (kąt 90°, 60°, trójkąty równoramienne, prostokątne, równoboczne i t. p.), tudzież związków pomiędzy niemi, równoległość i prostopadłość prostych i płaszczyzn na konkretnych formach powierzchni i brył. Powierzchnia kwadratu, prostokąta, objętość sześcianu, słupa (prostopadłościanu) jako zastosowanie układu metrycznego.

Klasa II., 3 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Rachowanie: Miara (podzielnik) i wielokrotność; poznanie czynników pierwszych w stopniowo rozszerzającym się zakresie liczb. Uogólniające prawidła rachowania ułamkami: zamiana ułamków pospolitych na dziesiętne i na odwrót. Wielkości wprost i odwrotnie proporcyonalne w rachunku zapomocą wnioskowania (jako najprostsza sposobność wprowadzenia funkcyi do zakresu myślenia). Ustawiczne ćwiczenia w rachowaniu mianowanemi liczbami dziesiętnemi z powolnem rozszerzaniem zakresu. Najprostsze przykłady z rachunku procentu prostego.

Geometrya: Nauka poglądowa o symetryi utworów bryłowych i płaskich. Poznanie elementów wystarczających do określenia figury płaskiej zapomocą konstrukcyi (zamiast dowodów przystawania). Rozmaite zastosowanie przy pomiarach w sali szkolnej, według możności także w polu. Trójkąty, czworoboki, wieloboki (w szczególności umiarowe); koła. Należące do nich graniastosłupy proste, ostrosłupy, walce i stożki. Kula, stosownie do potrzeb jednocześnie udzielanej nauki geografii. Zmienność utworów (zmiany ich kształtu i wielkości przy zmianie elementów określających).

Klasa III., 3 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Początki arytmetyki ogólnej jako zakończenie dotychczasowej nauki rachowania: wyrażenie prawideł rachowania słowami i literami, najprostsze przekształcenia, ćwiczenia w podstawianiu (częste sprawdzanie rachunku algebraicznego przez podstawianie liczb szczególnych w zagadnieniu i wyniku). Liczby ujemne w zastosowaniu najprostszem i niewyszukanem (podziałka termometryczna i skala wysokości, podziałka do mierzenia stanu wód, oś liczbowa).

Związki między powierzchniami (porównania, najprostsze przemiany, formułki pomiaru), objętość graniastosłupów prostych i odpowiednich walców. Pomiary i porównania na przedmiotach w sali i ogrodzie szkolnym, a także w miarę możności w polu. Twierdzenie Pitagorasa z licznymi przykładami poglądowymi i zastosowaniem na utworach płaskich i najprostszych przestrzennych (n. p. prze-

kątnia sześcianu, wysokość prostych ostrosłupów o podstawie kwadratowej). Ostrosłup (stożek), kula; powierzchnia i objętość (przy kuli bez uzasadnienia).

Wielostronne połączenie nauki arytmetyki i geometryi. Graficzne przedstawienie czterech działań rachunkowych na odcinkach: wyrażeń $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, $(a+b)(a-b)$, $(a+b)^3$ i t. d. na prostokątach. sześcianach. Wyciąganie pierwiastka kwadratowego i sześciennego w związku z obliczeniami z planimetryi i stereometryi. Działania skrócone. Ocenianie stopnia dokładności, do którego można dążyć i który można osiągnąć na podstawie rzeczywistego pomiaru elementów określających. Przybliżone oszacowanie wielkości wyniku. Następnie sprawdzenie wyników oszacowania i obliczenia przez pomiar i odważenie obliczonych modeli brył i powierzchni. Dalsze przysposobienie uczniów do pojmowania funkcyi: zmienność długości, powierzchni. objętości (zapomocą bezpośredniej nauki poglądowej i rysunku w podziałce zmniejszonej) figur i utworów przestrzennych, których podobieństwo poznano, zależnie od pierwszej, drugiej i trzeciej potęgi, drugiego i trzeciego pierwiastka elementów określających. Najprostsze równania, o ile nastręcza się do nich sposobność przy obliczaniach z planimetryi i stereometryi w tej klasie.

Stopień średni (2 lata).

Cel nauki: Ogólna arytmetyka pierwszego i drugiego stopnia działań. Potęgi i pierwiastki.

Planimetrya i Stereometrya.

Przysposobienie umysłu do umiejętnego zespolenia poszczególnych matematycznych pojęć i twierdzeń w arytmetyce i geometryi z pominięciem czystej dedukcyi w wykładzie.

Klasa IV., 3 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Arytmetyka ogólna: Wyjaśnienie prawideł działań, tudzież ich związku, ćwiczenie się w nich zapomocą przekształceń, a zwłaszcza przez rozwiązywanie równań i ich sprawdzanie przez podstawianie (liczbowych i algebraicznych) wyników w równania początkowe. Dla ćwiczenia w myśleniu funkcyami wskazanie zmienności wyników przy zmianie elementów rachunku. Miara, wielokrotność, ułamki; równania stopnia pierwszego o jednej lub kilku niewiadomych; stosunki. proporcye; czyste równania stopnia drugiego, o ile ich potrzeba w nauce planimetryi. Graficzne przedstawienie funkcyi liniowej i jej zastosowanie przy rozwiązywaniu równań stopnia pierwszego.

Planimetrya: Powtórzenie i pogłębienie poprzedniego materyału z planimetryi wraz z wyjaśnieniem na charakterystycznych przykładach sposobu definiowania i dowodzenia metodą Euklidesa i ugrupowanie reszty materyału o ile możności w formie zadań. Rozwiązywanie zadań konstrukcyjnych według różnych metod (także za pomocą konstrukcyi wyrażeń algebraicznych) z wykluczeniem wszystkich zadań, które dają się rozwiązywać tylko przy pomocy szczególnych forteli. Zadania rachunkowe w naturalnym związku z resztą materyału nauki.

Klasa V., 3 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Rozszerzenie i uzupełnienie materyału arytmetyki klasy poprzedzającej; dalszy ciąg rozwiązywania równań stopnia pierwszego z rozmaitych

dziedzin praktycznego zastosowania. Potęgi i pierwiastki, na łatwych przykładach.

Stereometrya: Rzuty ukośne najpospolitszych brył (także postaci krystalicznych), rzut poziomy i pionowy zwyczajnych utworów przestrzennych z poglądu.

Pojęcia i prawa, tyczące się wzajemnego położenia prostych i płaszczyzn, z ograniczeniem się do twierdzeń oraz dowodów zasadniczych i typowych i z uwzględnieniem poglądu. Właściwości, jako też obliczenie powierzchni i objętości graniastosłupów (walców), ostrosłupów (stożków), kuli, oraz płaszczyzn i brył, powstałych przez ich przecięcia. Twierdzenie Eulera, umiarowe wielościany.

Stopień wyższy (3 lata).

Cel nauki: Dokończenie tak zwanej elementarnej matematyki, tudzież zrozumienie i zastosowanie pojęcia funkcyi.

Klasa VI., 3 godziny tygodniowo (jęz. wykł. polski).

Arytmetyka: Logarytmy. Równania stopnia drugiego o jednej niewiadomej, a bardzo łatwe o kilku niewiadomych. Najprostsze równania stopni wyższych, które dadzą się bez forteli sprowadzić do równań stopnia drugiego. Liczby niewymierne, urojone i zespolone, o ile prowadzi do nich rozwiązywanie owych równań. Graficzne przedstawienie funkcyi stopnia drugiego i jej zastosowanie przy rozwiązaniu równań stopnia drugiego.

Goniometrya i trygonometrya: Funkcye kątów, graficzne ich przedstawienie, zwłaszcza celem wpojenia ich właściwości i związków. Rozwiązywanie trójkątów. Powtórzenie twierdzeń i metod, znanych z nauki planimetryi i stereometryi, przy sposobności ich porównania z twierdzeniami i metodami trygonometrycznemi. Wielostronne zastosowanie trygonometryi do zadań z zakresu miernictwa, w geografii, astronomii i t. d., przyczem uczniowie winni sami według możności oznaczać elementa określające zapomocą pomiarów (dokonywanych choćby tylko z grubsza).

Klasa VII., 3 godziny tygodniowo (jęz. wykł. polski).

Arytmetyka: Szeregi arytmetyczne (rzędu pierwszego), szeregi geometryczne (ich zastosowanie, zwłaszcza przy obliczaniu procentu składanego). Najprostsze rodzaje permutacyi, waryacyi i kombinacyi. Dwumian Newtona o całkowitych wykładnikach dodatnich. Zasadnicze pojęcia rachunku prawdopodobieństwa.

Geometrya analityczna: Na znanych już graficznych przedstawieniach poszczególnych funkcyi oparte zastosowanie metody analitycznej do linii rzędu pierwszego i drugiego wraz z okolicznościowem przypomnieniem traktowania tych utworów i związków w planimetryi.

Wyrażanie współczynników kierunkowych linii krzywych i to tych przedewszystkiem, o których była mowa w toku nauki, zapomocą pochodnej. Przybliżone rozwiązywanie metodami graficznemi równań algebraicznych (i nastręczających się okolicznościowo najłatwiejszych przestępnych).

Klasa VIII., 2 godziny tygodniowo (jęz. wykł. polski).

Zakończenie i powtórzenie nauki szkolnej z całego zakresu nauki matematyki, szczególnie równań i szeregów, stereometryi, trygonometryi i geometryi analitycznej. Rozszerzenie i pogłębienie w poszczególnych miejscach. Zamiast zadań wyłącznie formalistycznych zastosowanie do różnych dziedzin nauki szkolnej i życia praktycznego.

Uwagi i wnioski ze stanowiska historyi rozwoju matematyki i filozofii.

Wypracowania piśmienne: We wszystkich klasach po 3 zadania szkolne w każdem półroczu, prócz tego krótkie ćwiczenia domowe z lekcyi na lekcyę. Jeżeli najbliższa godzina nauki przypada już na dzień następny, to w klasach niższych nie należy tych ćwiczeń zadawać; w klasach zaś wyższych zadać je można wtedy, jeśli poprzednie popołudnie było wolne od nauki szkolnej. Według potrzeby ćwiczenia szkolne poprawiane w szkole.

Uwagi.

W powyższym planie nauki starano się o:

1. Uwzględnienie każdoczesnego rozwoju umysłowego uczniów.

2. Uproszczenie toku nauczania przez ściślejsze zespolenie wiadomości wiążących z sobą wewnętrznie, i to na wszystkich stopniach, arytmetykę i geometryę.

3. Wszechstronne dostosowanie materyału naukowego do innych odpowiednich przedmiotów nauki i do życia praktycznego.

4. Osiągnięcie zrozumienia zależności funkcyjnej na stopniu niższym przy każdej szczególnej sposobności, którą nastręczy sam przedmiot nauki, pod koniec zaś studyów o osiągnięcie zrozumienia pojęcia funkcyi, dochodzącego do oznaczenia wielkości przyrostu funkcyi przy pomocy pochodnej.

5. Kształcenie wyobraźni przestrzennej, przy pomocy stosownej ręcznej pracy ucznia (sporządzanie rysunków, modeli i t. p.).

6. Usunięcie materyału przestarzałego lub wogóle uznanego za bezowocny pod względem dydaktycznym, a tem samem uproszczenie i ułatwienie nauki w stosunku do tego, co było dawniej, mimo wymienionych powyżej nowości.

Co się tyczy celów i zadań nauki w poszczególnych klasach, należy jeszcze w szczególności zauważyć, co następuje:

Już nauka rachunków w pierwszych dwóch latach nauki szkolnej powinna dążyć do wyrobienia tej pewności w rachowaniu, która jest nieodzownie potrzebną i na najwyższym stopniu nauki matematyki. Wniknięcie w prawidła rachowania ułatwią najprostsze przykłady o liczbach przejrzystych, potem jednak należy dążyć do spokojnej pewności w rachowaniu mechanicznem liczbami nieco większemi; natomiast ogólne zrozumienie oznaczenia wartości wyższego rzędu i istoty układu pozycyjnego wyniknie wogóle samo z siebie przy rachowaniu potęgami (o zasadzie 10) w klasie trzeciej.

Działań skróconych nie wprowadza się wcześniej, niż w klasie III., gdyż dopiero w tej klasie znajdują one zastosowanie naturalne. Jeżeli bowiem uzyskuje się tu elementa określające (boki prostokąta, średnicę koła i t. p.) najczęściej przez rzeczywisty pomiar narysowanych przez ucznia figur, to z tego też dojdzie uczeń do wniosku, że dokładność wielkości danych i tych, które ma się obliczyć, jest przeważnie bardzo ograniczona i że dlatego niema potrzeby uwzględniać cyfer, wychodzących poza możliwy do osiągnięcia stopień dokładności.

Znajomość stosunków i proporcyi wymaga dopiero planimetrya w klasie czwartej; w tej klasie także nauka arytmetyki wnika w niektóre ich właściwości, ucząc w szczególności przy nauce o równaniach traktowania proporcyi jako porównania stosunków. Na

tomiast niema tej potrzeby jeszcze w obrębie materyału nauki klasy drugiej, gdzie raczej wnioskowanie proste i złożone prowadzi do wyników łatwiej i przejrzyściej, niż droga uboczna układania i rozwiązywania proporcyi.

Nauka o przestrzeni w klasie trzeciej zaczyna się od poznania prostych graniastosłupów i walców, odpowiadających figurom płaskim. Przy takiem postępowaniu nadarza się n. p. ciągle sposobność sprawdzania obliczenia powierzchni przez zważenie modeli odpowiednich prostych graniastosłupów i walców, a także naodwrót możność uzyskania elementów potrzebnych dla obliczeń powierzchni przez rzeczywisty ich pomiar, dokonany przez uczniów.

Nauka arytmetyki w klasie czwartej i piątej nie uwzględnia przedewszystkiem tak zwanego naukowego wstępu do arytmetyki Pod względem dydaktycznym zastępuje go całkowicie zrozumienie związku między działaniami przy rozwiązywaniu równań, jeżeli rozwiązuje się te równania naprzód przez działania odwrotne, a dopiero później przez mechaniczne przenoszenie. Przy tem postępowaniu uczeń zrozumie wszechstronny logiczny związek arytmetycznych pojęć i praw o wiele pewniej a zarazem i łatwiej, niżby mu go wytłumaczyły przedwczesne abstrakcye.

Także planimetryę w klasie czwartej należy przerabiać w taki sam sposób, budzący zainteresowanie u ucznia. Ścisłe formy dowodzenia stosuje się w całej rozciągłości tylko przy poszczególnych twierdzeniach, przez co uświadamia się u ucznia logiczna ich potrzeba, natomiast przy innych twierdzeniach, zwłaszcza takich, które (jak n. p. związek między kątami środkowymi a łukami) przedstawiają się uczniowi jako mniej lub więcej zrozumiałe same przez się wystarczy uwydatnienie zasady dowodu. Nigdy nie powinien zewnętrzny formalizm w ustnem i piśmiennem przedstawieniu prawd geometrycznych zaciemniać ich treści i podstaw poznania.

Naukę stereometryi w klasie piątej poprzedzają wstępne ćwiczenia w poprawnem wykonywaniu rzutów ukośnych i w stosowaniu prostopadłych rzutów równoległych, co umożliwia uczniowi trafne oddawanie utworów przestrzennych o prostej przejrzystej budowie i przez to wpływa na rozwój wyobraźni przestrzennej. W nauce samej stereometryi należy unikać niebezpieczeństwa, aby przez zbyt długie zatrzymywanie się przy rozmaitych rodzajach wzajemnego położenia oderwanych od brył prostych i płaszczyzn nie osłabło zainteresowanie ucznia. Zaleca się raczej nawiązywanie do znanych już form przestrzennych, w których takie stosunki zachodzą, a w dalszem następstwie wskazywanie na konieczność dokładnej definicyi tych stosunków.

Dla goniometryi i trygonometryi przeznaczono cały rok szkolny, co da sposobność do ciągłego powtarzania i praktycznego stosowania twierdzeń z zakresu tych nauk do planimetryi i stereometryi. Natomiast nie powinna obfitość czasu przeznaczonego na tę naukę kusić do dalekich goniometrycznych przekształceń i wyszukanych zagadnień trygonometrycznych.

Przy wprowadzeniu funkcyi kątowych zaleca się ich nawiązanie do praktycznych zadań planimetrycznych (zwłaszcza z nauki o trójkącie prostokątnym), przyczem należy ograniczyć się zrazu do kątów ostrych; po uzyskaniu zaś formuł podstawowych należy przystąpić natychmiast do trygonometrycznego rozwiązywania trójkąta prostokątnego i teraz dopiero przejść do dalszej nauki goniometryi. Właściwem również będzie posługiwać się przy obliczaniach liczebnych zrazu naturalnemi wartościami funkcyi (niektóre z nich wynikają z pewnych trójkątów prostokątnych), natomiast do logarytmów tych funkcyi przejść dopiero przy zagadnieniach, które bez użycia logarytmów wymagałyby rachunku zawilszego.

Przy przerabianiu potęg i pierwiastków wystarczy uwydatnienie kilku prostych pojęć zasadniczych, należy zaś unikać przeprowadzania obszernych dowodów formalnych przy każdem twierdzeniu z osobna.

Pogląd na przebieg funkcyi logarytmicznej będzie jeszcze jaśniejszy przy graficznem jej przedstawieniu, niż z tablic logarytmicznych. Obok teoretycznej dokładnej znajomości logarytmów jest również ważnym celem wszechstronne praktyczne ich stosowanie w obli-

czaniu liczebnem i pewność w posługiwaniu się tablicami logarytmicznemi (5-cio, a nawet 4-o cyfrowemi).

Jakkolwiek plan naukowy wymaga wprost zajęcia się tylko funkcyami, które nastręczają się przy nauce matematyki, to przecież pouczającem także będzie częste wskazywanie funkcyi empirycznych, nadarzających się zwłaszcza przy nauce fizyki i graficzne ich przedstawienie zapomocą linii krzywych (powierzchni), jako podstawa do wykazania matematycznej prawidłowości w zjawiskach przyrody.

Geometryę analityczną przygotowało się już wydatnie przez graficzne przedstawienie funkcyi tak, że z początku chodzić będzie głównie tylko o ujęcie w pewien system znanych faktów. Tem większą przeto uwagę można poświęcić przecięciom stożkowym, zwłaszcza, że już graficzne opracowanie równań stopnia drugiego dostarczyło wielu punktów, do których można nawiązać tę naukę.

Na wszystkich stopniach nauki uprawiać należy rachowanie z pamięci, ocenianie stosunków wielkości, rachowanie liczbami szczególnemi. Dla uzyskania lepszej sprawności w rachowaniu jest rzeczą pożądaną, żeby nauczyciele uczący na różnych stopniach porozumieli się co do jednolitości form toku rachowania zarówno ustnego, jak piśmiennego.

Formalnych definicyi pojęć matematycznych nie należy na stopniu niższym zupełnie żądać, lecz także na stopniu średnim i wyższym należy je wprowadzać bardzo ostrożnie zwłaszcza, gdy te pojęcia są ogólne i proste, n. p. prosta, ilość, wielkość. O wiele pewniej niż proste powtarzanie gotowych definicyi, pozwoli właściwe posługiwanie się wyrazownictwem matematycznem przy różnorodnych zastosowaniach i przemianach ocenić, czy uczeń trafnie pojął treść i zakres pojęć.

Ta uwaga zwraca się przeciw głęboko zakorzenionemu formalizmowi w nauczaniu matematyki; w szczególności wypada wobec traktowania nadarzających się w nauce pochodnych przestrzedz przed nieporozumieniem, jakoby chodziło tu o systematyczne różniczkowanie choćby tylko wszystkich funkcyi elementarnych (a cóż dopiero funkcyi funkcyi). Owszem, także w przyszłości trzeba będzie tylko tam jasno uświadamiać uczniowi pojęcie nieskończenie małych wielkości, zapomocą stosowania przyjętego na to w naukowej matematyce określenia „pochodna“, gdzie już dotychczas przy nauce matematyki i fizyki faktycznie ich używano: w ten sposób pogłębienie nauki będzie równocześnie jej uproszczeniem.

Treść i dydaktyczna wartość nauki matematyki zależy bardziej od stosownego doboru zagadnień, niż od wymiaru i formy wykładu materyału teoretycznego. Już przez zbyt trudne lub zbyt łatwe zadania możnaby pod względem ilościowym chybić miary tego, czego od uczniów należy wymagać; szkodliwsze jeszcze byłoby jednak uchybienie pod względem jakościowym, a to przez dawanie przykładów czysto formalistycznych, działania wyrażeniami skomplikowanemi, konstrukcye i obliczenia trójkątów na podstawie jakichś odległych elementów, rozwiązywanie wyszukanych równań i t. p., co wszystko wymaga szczególnego ćwiczenia i forteli. Myślą przewodnią planu nauki jest natomiast wszechstronne wyzyskanie zastosowań w formie takiej, jaką nastręczają najrozmaitsze przedmioty nauki szkolnej i potrzeby życia.

Czas przeznaczony dla arytmetyki i geometryi należy tak rozłożyć, by nauka geometryi w klasie pierwszej zaczynała się w cztery tygodnie po rozpoczęciu roku szkolnego i by odtąd geometryi poświęcać mniej więcej tyle godzin, co arytmetyce, przyczem lekcye obu przedmiotów zwyczajnie powinny następować naprzemian.

Historya naturalna.

Stopień niższy.

Cel nauki: Poznanie typowych przedstawicieli głównych grup świata zwierzęcego i roślinnego na podstawie bezpośredniej obserwacyi, jasnego opisowego przedstawienia łatwo uchwytnych stosunków morfologicznych z uwzględnieniem

tych biologicznych związków między budową ciała a sposobem życia, które łatwo dadzą się wyjaśnić. Utorowanie drogi do zrozumienia systematycznego grupowania. Znajomość najważniejszych minerałów i kilku odmian skał oparta na obserwacyi znamion łatwo dostrzegalnych.

Klasa I., 2 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Przez pierwszych 6 miesięcy roku szkolnego: świat zwierzęcy, mianowicie opis typowych gatunków ssaków i ptaków z uwzględnieniem tych biologicznych stosunków, które można przyjąć jako stanowczo stwierdzone.

Przez ostatnie 4 miesiące roku szkolnego: świat roślinny, mianowicie opis roślin nasiennych, (jawnokwiatowych) o prostej budowie, jako wstęp do zrozumienia najważniejszych zasadniczych pojęć morfologicznych z uwzględnieniem najprostszych stosunków biologicznych.

Klasa II., 2 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Przez pierwszych 6 miesięcy roku szkolnego: świat zwierzęcy, mianowicie opis typowych przedstawicieli jeszcze nieomawianych klas zwierząt kręgowych, dalej owadów i innych zwierząt bezkręgowych, jakoteż uwagi o sposobie ich życia. Rzut oka na podział świata zwierzęcego.

Przez 4 ostatnie miesiące roku szkolnego: świat roślinny, mianowicie opis roślin nasiennych (jawnokwiatowych) o budowie mniej prostej i kilku zarodnikowych (skrytokwiatowych) z uwzględnieniem sposobu ich życia. Przejrzysty podział świata roślinnego.

Klasa IV., półrocze II., 3 godziny tygodniowo (jęz. wykł. polski).
Mineralogia, zob. plan nauki fizyki.

Stopień wyższy.

Cel nauki: Znajomość najważniejszych faktów, dotyczących budowy zewnętrznej i wewnętrznej, jakoteż zjawisk życia roślin i zwierząt, tudzież związku między budową ciała a sposobem życia. Naturalny układ roślin i zwierząt w zarysie. Somatologia i najważniejsze zasady fizyologii i hygieny. Poznanie morfologicznych, fizycznych i chemicznych własności tych minerałów, które mają szczególne znaczenie w gospodarstwie domowem człowieka, albo jako istotne składniki najbardziej znanych gatunków skał. Znajomość zasadniczych zjawisk geologicznych.

Klasa V., 3. godzin tygodniowo (jęz. wykł. polski).

I. Półrocze: Mineralogia i najważniejsze wiadomości z geologii. Pogłębienie i uzupełnienie nauki mineralogii ze stopnia niższego pod względem morfologicznym fizycznym i chemicznym. Krótki zarys geologii.

II. Półrocze: Botanika. Krótki zarys anatomii i fizyologii roślin. Przegląd roślin zarodnikowych ze stanowiska ogólnej morfologii i historyi rozwoju ze szczególnem uwzględnieniem tych roślin, które odgrywają ważną rolę w gospodarstwie przyrody i człowieka. Najważniejsze rodziny roślin nasiennych (jawnokwiatowych).

oraz ich naturalne ugrupowanie na zasadzie stosunków morfologicznych, anatomicznych i biologicznych. Przy wyborze rodzin, mających stanowić przedmiot nauki, należy odpowiednio uwzględnić rośliny pożyteczne i szkodliwe.

Klasa VI., 2 godziny tygodniowo [1]) (jęz. wykł. polski).

Zoologia: Somatologia z uwzględnieniem najważniejszych faktów z zakresu fizyologii i hygieny. Klasy zwierząt na tle form typowych ze stanowiska morfologiczno-anatomicznego, a w stosownych miejscach także ze stanowiska historyi rozwoju z pominięciem wszystkich niepotrzebnych szczegółów systematyki zoologicznej.

Uwagi.

Nauka historyi naturalnej ma podać nietylko pewien zapas wiadomości pozytywnych i zaostrzyć zmysł spostrzegawczy, lecz nadto podobnie, jak nauka innych przedmiotów, rozwijać zdolność wysłowienia, zdolność myślenia i wydawania sądów. Zadaniom tym może ona tylko wówczas sprostać w równym stopniu, jeśli metoda opisowa wykładu dozna pogłębienia przez wyjaśnianie. Naturalnie przy nauczaniu można mówić tylko o takich wyjaśnieniach, które narzucają się niemal same i nie mogą uchodzić za całkiem stwierdzone. Mimo wysokiej wartości metody wyjaśniającej nie należy również lekceważyć dydaktycznej doniosłości metody opisującej. Kto chce nauczyć się zrozumieć jakiś twór przyrody, musi go naprzód poznać. Zwłaszcza na stopniu niższym winno się kłaść większą wagę na ujęcie stosunków morfologicznych, podczas gdy na stopniu wyższym wystąpi na plan pierwszy poznanie rozumowe. Nie potrzeba osobno uzasadniać, że opis musi zawsze opierać się na tle porównawczem.

Nie należy też lekceważyć dydaktycznego i kształcącego znaczenia systematyki, która tworzy znakomity środek do przejrzystego ugrupowania i poglądowego opanowania wielkiej ilości szczegółów. Samo wykonywanie tej całkiem osobliwej i pożytecznej czynności umysłowej prowadzi do jej zrozumienia. Wobec tego jest rzeczą wskazaną wdrażać uczniów już na niższym stopniu w zrozumienie zasad systematycznego grupowania.

Czas przeznaczony według planu dla nauk przyrodniczych wymaga koniecznie ograniczenia materyału nauki do takiego zakresu, iżby możliwem było gruntowne przerobienie go w szkole bez szkodliwego pośpiechu i przeciążania pamięci uczniów.

W tym celu zaleca się nauczycielom historyi naturalnej każdego zakładu, ażeby ułożyli w porozumieniu z dyrekcyą dla każdej klasy stopnia niższego dobrze obmyślany i uwzględniający przyrodę danej miejscowości wybór wybitniejszych przedstawicieli rodzin świata zwierzęcego i roślinnego, które będą przedmiotem dokładniejszego omówienia w ciągu roku szkolnego. Przy innych odmianach zwierząt i roślin, których z powodu ich znaczenia nie można pominąć, a dla braku czasu dokładniej nie można omawiać, musi się poprzestać na samej wzmiance i postarać się o to, aby uczniowie zatrzymali w pamięci ich formy w krótkiej drodze (wystawienie w szafce, wycieczki, oznaczania).

Nauka mineralogii w klasie V. łączy się co do czasu bezpośrednio z nauką mineralogii na stopniu niższym, może przeto poprzestać na ogół tylko na pogłębieniu i uzupełnieniu materyału, ażeby pozostało więcej czasu na wyjaśnienia najistotniejszych zjawisk geologicznych. Krystalografię natomiast należy mimo to uwzględnić tylko jako naukę pomocniczą i tylko o tyle, o ile jest potrzebną do wyjaśnienia stosunków morfologicznych.

---

[1]) Na wniosek krajowych władz szkolnych, uczyniony w porozumieniu z gronami nauczycielskiemi, można pozwolić na pomnożenie ilości godzin do 3, o ile nie sprzeciwia się temu ogólna ilość godzin nauki w tygodniu.

Przy nauce geologii należy, zwłaszcza ze względu na naukę geografii w klasie ósmej, powoływać się zawsze na stosunki w Austro-Węgrzech i o ile to możliwe, stąd czerpać przykłady dla uzmysłowienia wyjaśnień.

Gdzie nauka historyi naturalnej w klasie VI. rozporządza jeszcze trzecią godziną, jest wskazanem celem zaokrąglenia botaniki i zoologii przedstawić jeszcze raz w ogólnym zarysie geologiczne epoki, mianowicie zwrócić tym razem uwagę na zmiany w świecie roślinnym i zwierzęcym, które dokonały się w ciągu procesu rozwojowego ziemi.

Raz jeszcze zaznacza się z naciskiem, że nauczanie opierać się ma na praktycznych doświadczeniach i bezpośredniej obserwacyi uczniów i że egzaminowanie ma się odbywać zawsze na okazach lub ich podobiznach. Okoliczność, że pewne zjawiska z życia zwierząt i roślin i ich wzajemną zawisłość można najlepiej, a w wielu wypadkach wyłącznie badać w polu, przemawia wymownie za potrzebą urządzania wycieczek przyrodniczych, jako niepośledniej wagi środkiem nauczania. Wycieczki takie należy urządzać możliwie często, są one bowiem także najwłaściwszą drogą do rozszerzenia zakresu znajomości form, do zaznajomienia się z geologią przez rozumne oglądanie ziemi ojczystej, do powtórzenia między innymi zwłaszcza materyału entomologicznego i do jasnego poglądu na wzajemny stosunek różnych działów nauk przyrodniczych.

Do znacznego pogłębienia i uzupełnienia wiedzy przyrodniczej przyczyniają się także szkolne ćwiczenia uczniów w zakresie morfologii, anatomii i systematyki, jak również rysunek. Zużyty na to czas wynagrodzi się sowicie, bo przez połączone z temi ćwiczeniami umysłowe opracowywanie bezpośredniej obserwacyi ułatwi się znacznie opanowanie i zapamiętanie odpowiednich działów nauk przyrodniczych.

Fizyka.

Stopień niższy.

(Fizyka, chemia i mineralogia).

Cel nauki: Poznanie najprostszych zjawisk przyrody na podstawie obserwacyi przyrody i doświadczeń. Najważniejsze zużytkowanie tych zjawisk w życiu praktycznem. Początki chemii i mineralogii elementarnej.

Klasa III., 2 godziny tygodniowo (jęz. wykł. polski).

Wstęp: Rozciągłość. Stany skupienia. Ciężar, ciężar właściwy. Ciśnienie powietrza.

Ciepło: Wrażenie ciepła. Temperatura. Zmiana objętości pod wpływem ciepła. Termometr. Ilość ciepła, ciepło właściwe. Zmiana stanów skupienia. Prężność par. Zasada maszyny parowej. Źródła ciepła. Przewodzenie ciepła, promieniowanie ciepła.

Magnetyzm: Magnesy naturalne i sztuczne, igła magnetyczna. Działanie wzajemne dwu biegunów magnetycznych. Magnetyzowanie przez rozdział, przez pocieranie. Magnetyzm ziemi. Pojęcie zboczenia i nachylenia z powtórzeniem odpowiednich wiadomości zasadniczych z astronomii. Busola.

Elektryczność: Elektryzowanie przez tarcie, przez udzielanie, przewodzenie elektryczności. Elektroskopy. Siedziba elektryczności. Działanie kończyn. Elektryzowanie przez rozdział. Maszyna do wytwarzania elektryczności. Kondenzatory. Burza, gromochron.

Nazwyklejsze ogniwa galwaniczne. Prąd elektryczny. Wytwarzanie ciepła i światła przez prąd. Elektroliza (rozkład wody i galwanoplastyka). Działania magnetyczne prądu, telegraf. Zasadnicze doświadczenia z zakresu indukcyi elektrycznej. Telefon i mikrofon.

Głos: Powstawanie głosu. Rozchodzenie się głosu. Dźwięki i szmery. Siła głosu i wysokość tonu. Struny, widełki stroikowe, piszczałki. Odbicie. Odbrzmiewanie i współbrzmienie. Odbieranie wrażeń słuchowych.

Światło: Źródła światła. Prostolinijne rozchodzenie się światła, cień, fazy księżyca, zaćmienia, ciemnia. Natężenie oświetlenia. Prawo odbicia. Obrazy w zwierciadłach płaskich i kulistych. Załamanie (jakościowe), przechodzenie światła przez płyty, graniastosłupy i soczewki. Obrazy w soczewkach. Oko, akomodacya, okulary, kąt widzenia, lupa. Rozszczepienie światła, tęcza.

Zjawiska niebieskie (przez cały rok szkolny): Wstępne oryentowanie się na niebie gwiaździstem, fazy i bieg księżyca, ruch słońca ze względu na system gwiazd stałych.

Klasa IV., 3 godziny tygodniowo. (W I. półroczu fizyka, w II. półroczu chemia i mineralogia) [jęz. wykł. polski].

Równowaga i ruch: Pomiar sił za pomocą ciężarów i przedstawianie ich na odcinkach. Dźwignia, waga, kołowrót, krążek, płaszczyzna pochyła (zjawiska równowagi, składanie i rozkładanie sił). Punkt ciężkości. Rodzaje równowagi. Ruch jednostajny. Wolne spadanie. Pionowy rzut w górę. Składanie i rozkładanie ruchów. Graficzne traktowanie rzutu poziomego i ukośnego. Ruch po płaszczyźnie pochyłej. Tarcie. Prawa ruchu wahadłowego. Siła odśrodkowa. Najważniejsze zjawiska przy zderzeniu się ciał sprężystych.

Zebranie i powtórzenie nauki o zjawiskach niebieskich i ich wyjaśnienie na podstawie systemu Kopernika.

Ciecze: Własności. Rozchodzenie się ciśnienia. Poziom. Ciśnienie hydrostatyczne. Naczynia połączone (zjawiska włoskowatości). Zasada Archimedesa. Najprostsze przypadki wyznaczenia ciężaru właściwego na podstawie pędu do góry. Pływanie ciał, areometr podziałkowy.

Gazy: Własności. Barometr, manometr. Prawo Mariotte'a. Pompy wodne i pneumatyczne. Lewar. Balon.

Z chemii i mineralogii: Skład powietrza. Pierwiastki, mieszaniny, związki. Synteza, analiza, podstawienie, redukcya, prawa zachowania masy i stałych stosunków ciężarowych i objętościowych zapomocą kilku prostych doświadczeń. Elektroliza. Zasady chemicznego znakowania. Zasady, kwasy, sole. Kilka pierwiastków i ich najważniejszych związków. Wyjaśnienie na kilku przykładach istotnych znamion ciał organicznych.

W ciągłej łączności z nauką chemii opis najważniejszych minerałów i skał, oparty na obserwacyi, na zakończenie krótkie zebranie materyału nauki mineralogii.

Stopień wyższy.

(Fizyka i chemia).

Cel nauki: Zrozumienie najważniejszych zjawisk i praw z zakresu fizyki, chemii, meteorologii i astronomii, tudzież znajomość matematycznego formułowania praw zasadniczych.

Klasa VII., 4 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).

Wstęp: Krótkie uwagi o zadaniu fizyki. Rozciągłość.

Mechanika: Wiadomości wstępne o ruchu. Ruch jednostajny i jednostajnie zmienny. Spadanie swobodne, opór środowiska. Prawo bezwładności, siła. Ciężar, statyczny i dynamiczny pomiar siły. Masa, zasady bezwzględnego układu miar. Zasada niezależności. Rzut pionowy w górę. Praca, energia kinetyczna i potencyalna. Równoległobok ruchów, rzut poziomy i ukośny. (rzut ukośny tylko graficznie). Równoległobok sił. Ruch po płaszczyźnie pochyłej. Tarcie. Moment siły ze względu na punkt. Para sił. Środek ciężkości (bez obliczania jego położenia). Rodzaje równowagi. Machiny proste z podkreśleniem zasady zachowania pracy: dźwignia, waga, krążek stały, krążek ruchomy, (z sznurami równoległymi), wielokrążek), kołowrot, śruba (jakościowo).

Ruch krzywolinijny punktu materyalnego. Siła dośrodkowa i odśrodkowa. Ruch środkowy. (Naukę o ruchach planet i o powszechnem przyciąganiu ciał należy poprzedzić powtórzeniem i uzupełnieniem odpowiednich wiadomości z astronomii; w związku z doświadczeniami z bączkiem precesya, rok zwrotnikowy i t. p.). Ruch harmonijny, Prawa ruchu wahadłowego. Siły drobinowe, sprężystość. Zderzenie (tylko doświadczalnie).

Mechanika ciał ciekłych: Powtórzenie i uzupełnienie materyału przerobionego na stopniu niższym. Wpływ sił drobinowych na równowagę cieczy. Prąd cieczy.

Mechanika ciał lotnych: Powtórzenie i uzupełnienie materyału przerobionego na stopniu niższym. Pęd do góry. Barometryczny pomiar wysokości (bez wyprowadzania formuły). Ssące własności prądu gazowego, Dyfluzya. Absorpcya.

Nauka o cieple: Termometr. Rozszerzanie się ciał. Prawo Mariotte'a-Gay-Lussac'a. Ilość ciepła. Ciepło właściwe. Związki między pracą mechaniczną a ciepłem. Hipotezy o cieple. Zmiany stanu skupienia pod wpływem ciepła. Własności par. Skraplanie gazów. Wilgotność powietrza. Maszyna parowa. Przewodzenie ciepła, promieniowanie ciepła. Źródła ciepła. Izotermy. Izobary, wiatry.

Chemia (druga połowa II. półrocza): Powtórzenie materyału ze stopnia niższego, rozszerzenie i pogłębienie przez dokładniejsze uzasadnienie teoryi drobinowej i atomistycznej, mianowicie na podstawie poprzednio przerobionej mechaniki ciał lotnych i nauki o cieple.

Klasa VIII., 3 godziny tygodniowo. (w II. półroczu należy 1 godzinę przeznaczyć na powtarzanie (jęz. wykł. ruski).

Magnetyzm: Powtórzenie zjawisk zasadniczych. Prawo Coulomba. Natężenie biegunów. Natężenie pola magnetycznego. Linie sił. Położenie biegunów. Moment magnetyczny. Najważniejsze wiadomości z nauki o magnetyźmie ziemskim.

Elektryczność statyczna: Powtórzenie doświadczeń zasadniczych z zakresu elektryzowania przez tarcie, udzielanie i rozdział. Maszyna influencyjna.

Prawo Coulomba i pomiar elektrostatyczny ilości elektryczności. Pole elektryczne, potencyał punktu w polu elektrycznem. potencyał przewodnika. Charakterystyka potencyału oparta na doświadczeniach. Pojemność, kondenzatory. Wpływ dyelektryka. Energia elektryczna ciała naładowanego. Elektryczność atmosferyczna.

Prądy elektryczne: Różnica potencyałów w otwartem ogniwie galwanicznem. Siła elektromotoryczna. Bateryc galwaniczne. Pole magnetyczne prądu elektrycznego. Prawo Biota-Sawarta. Bezwzględna jednostka elektromagnetyczna i Amper. Busola stycznych i galwanometr. Prawo Ohma.

Elektroliza, polaryzacya galwaniczna, ogniwa stałe, akumulatory. Wytwarzanie ciepła przez prąd. Prawo Joule'a. Bezwzględne jednostki elektromagnetyczne oporu i siły elektromotorycznej. Ohm. Voltamper. Watt, Kilowatt-godzina. Oświetlenie elektryczne. Prądy termo-elektryczne.

Rozgałęzienie prądu. Pomiar oporu i siły elektromotorycznej.

Pole magnetyczne płaskiego przewodnika zamkniętego. Działanie wzajemne dwu przewodników prądu Pole magnetyczne solenoidu. Elektromagnesy i ich zastosowanie. Przewodnik prądu w polu magnetycznem. Amperemetr i Voltmetr.

Prądy indukcyjne (odwołanie się na zasadę zachowania energii). Objaśnienie maszyny dynamoelektrycznej. Induktor. Telefon i mikrofon. Promienie Röntgena. Promieniotwórczość. Telegraf bez drutu.

Ruch falowy: Postępowe fale poprzeczne i podłużne. Odbicie i interferencya fal. Fala stojąca. (Wszystko oparte przeważnie na rysunku i doświadczeniach). Zasada Huygensa.

Akustyka: Powstawanie głosu. Wysokość tonu. Zgodność i niezgodność. Tony strun napiętych. Tony górne, barwa tonu. Widełki stroikowe, płyty i błony. piszczałki. Odbrzmiewanie i współbrzmienie. Ludzki narząd głosowy. Rozchodzenie się głosu. Natężenie głosu. Odbicie. Interferencya fal głosowych. Odbieranie wrażeń słuchowych.

Optyka: Powtórzenie nabytych w klasie III. wiadomości o rozchodzeniu się światła. Hipotezy o świetle. Oznaczenie szybkości światła według Römera i Fizeau. Fotometrya. Odbicie. Obrazy w zwierciadłach płaskich i kulistych.

Załamanie światła. Odbicie całkowite. Przechodzenie światła przez płytę ograniczoną równoległemi ścianami płaskiemi, (bez obliczania). przez pryzmat, minimum odchylenia (tylko doświadczalnie). Wyznaczenie spółczynnika załamania. Soczewki, obliczanie i konstrukcya obrazów w soczewkach. zboczenie sferyczne.

Rozszczepienie światła. Zabarwienie obrazu w soczewce, soczewki achromatyczne. Tęcza. Widma emisyjne i absorpcyjne, najważniejsze zjawiska analizy spektralnej. (W związku z tem kilka wiadomości z astronomii fizycznej). Barwy ciał. Zwięzłe uwagi o fluorescencyi i fosforescencyi. Działanie chemiczne światła. Działanie termiczne, ciemne promienie ciepła.

Aparat projekcyjny, ciemnia fotograficzna. Oko. Mikroskopy i lunety dioptryczne z krótkiem wyjaśnieniem powiększenia.

Interferencya: barwy cienkich płytek. uginanie się światła w szczelinie i siatce.

Polaryzacya wskutek odbicia i załamania pojedyńczego, polaryzacya wskutek załamania podwójnego. Płytki turmalinowe, graniastosłup Nicola. Skręcenie płaszczyzny drgania. (Saccharometr).

Uwagi.

Uczniowie winni przez naukę fizyki nabyć nie tylko pozytywnych wiadomości, lecz także nauczyć się używania swych zmysłów, ścisłości w przestrzeganiu i wysnuwaniu ze spostrzeżeń trafnych wniosków. Powinni zrozumieć prawidłowy związek zjawisk przyrody i przyzwyczaić się do rozumnego patrzenia także na zjawiska życia codziennego.

Gdzie tylko można, powinien eksperyment, zjawisko przyrody, albo własne doświadczenie uczniów być punktem wyjścia nauki. Doświadczenia mają być proste, przekonywujące i widoczne dla wszystkich uczniów. Bezcelowe zabawki nie powinny być przedmiotem nauki; również winno się unikać doświadczeń, które się do szkoły wogóle nie nadają, lub mogą się w niej udać tylko wśród szczególnie sprzyjających warunków. Na stopniu niższym winno doświadczenie mieć charakter przedewszystkiem jakościowy, lecz na stopniu wyższym można urządzić także niekiedy łatwe pomiary. Ważność ich polega w tem, że ułatwiają uczniowi zrozumienie drogi badania naukowego i dają sposobność do przygodnych uwag o metodach fizyki. Na obu stopniach należy przy doświadczeniach wciągać wedle możności także i uczniów do czynnego współudziału.

Wielka obfitość materyału wymaga ograniczenia się do rzeczy nieodzownie koniecznych, aby przedmiotu nie przerobić tylko powierzchownie, lecz by go można rozumnie opracować. Materyał nauki należy podawać w formie możliwie prostej, przy czem już sposobem traktowania będzie się odróżniać rzeczy ważniejsze i mniej ważne. Z uzasadnionych względów metodycznych wolno przestawić wyliczone w planie przedmioty nauki fizyki w obrębie poszczególnych działów. Twierdzeń, które nie mają ani praktycznej doniosłości, ani nie dają się zużytkowywać w dalszym toku nauki, nie powinno się omawiać szczegółowo, choćby były nawet zajmujące. Zawsze należy zwracać uwagę na związek zjawisk, gdyż nie może być zadaniem szkoły tylko podawanie uczniom możliwie największej ilości wyników naukowych badań przyrody, lecz ich zaznajomienie z naukowemi podstawami poglądu na świat. W ten sposób zużytkowuje się także w pełni ważne czynniki formalnego wykształcenia, tkwiące w tym przedmiocie, zwłaszcza, jeśli się zawsze zwracać będzie uwagę na ścisłość wysłowienia.

Na stopniu wyższym należy przywiązywać wielką wagę do ścisłego formułowania definicyi i praw. Matematyczne traktowanie musi atoli być wolne od wszelkich trudności formalnych, gdyż nie dowód matematyczny, lecz zrozumienie zjawiska fizykalnego jest tu rzeczą najważniejszą. Jeśli pewna dedukcya przechodzi siły ucznia, lub gdy potrzebny na nią czas nie stoi w żadnym stosunku do ważności wyniku, należy się zadowolić prostem podaniem go do wiadomości i objaśnieniem. Przykłady i zadania, jeśli są odpowiednio dobrane i przeprowadzone, zapewniają gruntowne przerobienie materyału bez dalszego obciążania pamięci. Nadto może być niekiedy stosowane z wielkim pożytkiem graficzne przedstawienie wyników badań z zakresu fizyki.

Na doniosłość zastosowania fizyki w technice należy zwracać uwagę przy każdej nadarzającej się sposobności, przy czem powinno się również wyjaśnić podstawy odnośnych urządzeń ze stanowiska nauki fizyki, atoli bez omawiania strony czysto technicznej. Nastręczające się w życiu codziennem zjawiska, należące do zakresu fizyki, winno się uwzględniać w sposób odpowiedni.

Na naukę chemii przeznaczono teraz we wszystkich zakładach nieco więcej czasu, mimo to daleko idące ograniczenie się będzie i pożądane i bardzo pożyteczne. Z jednej strony bowiem najgorliwiej należy uprawiać doświadczenie, jako podstawę nauki chemii, z drugiej znowu strony nagromadzenie materyału nauki, którego w czasie stosunkowo krótkim nie możnaby przerobić, byłoby poważną przeszkodą w osiągnięciu pomyślnego

wyniku nauki. Trzeba się zadowolić tem, że otwarło się uczniom drogę do zrozumienia chemicznych procesów i ich prawidłowości, oraz zaznajomiło ich z kilku dobranymi pierwiastkami i ich najważniejszemi połączeniami. Na stopniu przygotowawczym w klasie IV. nauka chemii i mineralogii ma pozostawać w ścisłym związku ze sobą, przy tem trzeba się wystrzegać wyróżniania jednego przedmiotu kosztem drugiego. Minerał jako twór z natury rzeczy pierwotniejszy, ma stanowić punkt wyjścia dla zjawisk chemicznych, które się na nim zjawiają i ich badania. Zaleca się tedy zaczynać naukę od kilku ważnych minerałów, będących pierwiastkami, (n. p. od siarki, węgla, kilku metali). Ich wzajemny stosunek i zachowanie się na powietrzu atmosferycznem nastręcza już cały szereg ważnych i zasadniczych spostrzeżeń. Następnie należy zwolna przejść do minerałów chemicznie złożonych, z nich zaś znowu zacząć od najpospolitszych i ze względu na skład swój nastręczających mniej trudności, jak n. p. od wody, soli kamiennej, kalcytu i t. d. Jest rzeczą pożądaną, by tej nauki przygotowawczej udzielał nauczyciel historyi naturalnej. W klasie VII należy już około połowy kwietnia zakończyć naukę fizyki i rozpocząć chemię, aby chemia z powodu czynności przy końcu roku nie doznała w żadnym wypadku uszczerbku.

Do ożywienia nauki przyczyniają się bardzo uwagi historyczne, pozwalające uczniowi wejrzeć w proces rozwoju wiedzy naszej. Rzecz prosta, że nie powinny one przyczyniać się do pomnożenia materyału pamięciowego.

Przez powtarzanie w klasie ósmej należy dążyć według możności do dokładnej znajomości zasadniczych zjawisk i praw zasadniczych i — w ramach przepisanego materyału — do wniknięcia w ich najważniejsze stosunki wzajemne, dalej do zrozumienia zjawisk otaczającej przyrody, a zwłaszcza zjawisk życia codziennego, które wchodzą w zakres fizyki, tudzież do zrozumienia najważniejszych technicznych urządzeń (z wykluczeniem szczegółów konstrukcyjnych), wreszcie do pewnej wprawy w rozwiązywaniu zagadnień z zakresu nauki fizyki bez szczególnych trudności matematycznych.

W to powtarzanie należy uczniów wdrażać z pewnym planem i już z góry zwrócić ich uwagę na te momenty, na które winni kłaść osobliwy nacisk.

Powtarzanie w szkole ma polegać głównie na ćwiczeniach, wspólnej pracy nauczyciela i uczniów. A jakkolwiek przy tem unikać należy właściwego, marnującego czas odpytywania, to jednak winno się śledzić postępy uczniów i uwzględniać je odpowiednio przy klasyfikacyi przy końcu roku szkolnego. (Rozp. Min. W. i O. z 29. lutego 1908 L. 10.053, Dz. rozp. Nr. 20). Obok tego należy stale opierać się przy wykładzie nowego materyału na wiadomościach z nauki poprzedniej, do czego właśnie w tej klasie obfita nastręcza się sposobność.

Gdzie tylko warunki na to pozwalają, winno się podawać uczniom ćwiczenia fizykalne do swobodnego wyboru. Są one nie tylko znakomitym środkiem spotęgowania zajęcia się uczniów przedmiotem, lecz dają nadto dobrą sposobność zaprawiania ich do pracy cierpliwej, starannej i sumiennej. Ścisła obserwacya ułatwi im zrozumienie przyczynowych związków i spotęguje ich radość z pracy nad własnemi doświadczeniami.

Propedeutyka filozoficzna.

Cel: Uzupełnienie empirycznej znajomości świata zewnętrznego przez empiryczne poznanie życia duchowego; systematyczna znajomość najogólniejszych form myślenia jako zakończenie nauki dotychczasowej i przygotowanie do przyszłej nauki uniwersyteckiej.

Klasa VII., 1 godzina tygodniowo (jęz. wykł. polski).

Wstępne pouczenie o swoistym charakterze zjawisk psychicznych. Ogólne zasady logiki oraz metodologii.

Klasa VIII., 2 godziny tygodniowo (jęz. wykł. ruski).
Psychologia empiryczna.

Gimnastyka.

(Język wykładowy na przemian polski i ruski).

Plan nauki wyjdzie osobno.

Rysunki odręczne.[1])

Według planu nauki, obowiązującego równocześnie w szkołach realnych, z zachowaniem zakresu i rozkładu materyału na poszczególne klasy, atoli z koniecznem ograniczeniem poszczególnych działów ze względu na mniejszą ilość godzin.

[1]) W gimnazyach utrakwistycznych nadobowiązkowo.

Rozkład godzin

według nowego planu dla gimnazyów galicyjskich.

	Przedmiot	Klasa I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Razem	J. wykł. polski	J. wykł. ruski
1	Nauka religii . . .	[(2	2	2	2	2	2	2	2)]	16	16	16
2	Język wykł. polski .	(3	3	3	3	3	3	3	3)	24	24	.
3	Język wykł. ruski .	[3	3	3	3	3	3	3	3]	24	.	24
4	Język łaciński . . .	(6	6	6	6	6	6	5	5)	46	46	.
5	Język grecki . . .	.	.	[5	4	5	5	4	5]	28	.	28
6	Język niemiecki . .	5	4	4	4	4	4	4	4	33	.	.
7	Historya	(2	2	2)	[2	3	3]	(2) [2] } *	(3)	21	11	10
8	Geografia	[2	2	2	2]	(1	1)	.	.	10	2	8
9	Matematyka	[3	3	3	3	3]	(3	3	2)	23	8	15
10	Nauki przyrodnicze .	[2	2]	.	.	(3	2)	.	.	9	5	4
11	Fizyka i chemia . .	.	.	(2	3)	.	.	[4	3]	12	5	7
12	Propedeutyka filozof.	.	.	.	.	.	.	(1)	[2]	3	1	2
13	Gimnastyka i zabawy	[(2	2	2	2	2	2	2	2	16)]	.	.
	Razem . . .	30	29	34	34	35	34	35	34	265	118	114

Uwaga: Przedmioty nadobowiązkowe: rysunki odręczne, śpiew, stenografia, w pewnych zakładach także geometrya wykreślna, języki nowożytne oprócz obowiązkowych.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada

Rok XIII. Nr. 34.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 6. listopada 1909.

L. 56.580.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich gimnazyów publicznych i prywatnych w sprawie obowiązkowej nauki rysunku.

Zaliczenie nauki rysunku w poczet przedmiotów obowiązkowych programu naukowego w gimnazyach nastąpiło wskutek coraz bardziej rozpowszechniającego się przekonania o potrzebie tej nauki dla dopełnienia rozwoju umysłowego i wykształcenia młodzieży. Nie tylko jednostkom szczególnie w tym kierunku uzdolnionym, lecz ogółowi młodzieży gimnazyalnej ma być ta nauka dostępna jako szkoła uświadomionego spostrzegania, smaku, wyobraźni i uzdolnienia do najprostszego wyrażania się rysunkiem.

Nie zawodowe przeto, lecz wychowawcze cele powinna mieć na względzie nauka rysunku w gimnazyach, a wobec tego wyniki swe mierzyć nie samą sprawnością zawodową, lecz stopniem nabytego uzdolnienia do właściwego rozeznawania i wyobrażania sobie rzeczy i sytuacyi w zakresie konkretnych zjawisk kształtów, kolorów i światła.

Popęd do działania tkwi w uczniach. W naprężonem zaciekawieniu czekają co z otaczającego ich świata, z tego wszystkiego co jako piękno odczuwają, będą w szkole rysowali i w jaki sposób zabiorą się do tego. Przez swobodne, nie trudne, a według możności upodobane zajęcie uczniów można w ramach obowiązującego planu nauki już przy początkowej nauce rysunku wzbudzić w nich zaufanie we własne siły i pragnienie coraz lepszych wyników swych usiłowań.

Tym sposobem nauka rysunku przyczynia się w znacznym stopniu do pobudzenia sił twórczych młodzieży, która zrazu nieświadomie, stopniowo zaś ze świadomością dochodzi zwolna do tego, że rysując i malując wyraża swe spostrzeżenia lub przypomnienia a nawet wizye kształtu, koloru i ruchu.

Wyniki w tym kierunku będą oczywiście nierówne, nierzadko naiwne, niekiedy nawet graficznie nieudolne, lecz sama treść nauki wzbogaci się przez to niewątpliwie pierwiastkami twórczej samodzielności uczniów, tak bardzo potrzebnej w życiu praktycznem.

Tak pojęty cel obowiązkowej nauki rysunku w gimnazyach, różni się zasadniczo od celu tej nauki w szkołach zawodowych, wskazując, że przy nauczaniu należy ograniczać pierwiastki zawodowe, wymagające specyalnego uzdolnienia, bardzo wiele czasu i bardziej wyłącznego kierunku, na korzyść pierwiastków wychowawczych, których zadanie polega na tem, aby młodzież przez naukę rysunku nabywała uzdolnienia do tej radości w życiu, jaką nastręcza odczuwanie i pojmowanie piękna w przyrodzie i sztuce, czyli wykształcenie estetyczne, obok tego zaś, co wynika już z istoty tej nauki, dochodziła do wyrobienia zmysłu spostrzegawczego i do pewnej sprawności graficznej.

Lecz sprawność graficzna, zależna już od właściwego uzdolnienia, może być tylko względna; nauczyciel powinien przeto wymagania swe stosować do tego uzdolnienia, a w danym razie zadowalać się skromnemi chociażby pracami uczniów, byleby w tych pracach widoczny był rzetelny wysiłek i postęp. Taką powinna być miara wymagań w nauce rysunku w gimnazyach względem ogółu uczniów, a nie ulega wątpliwości, że to umiarkowanie nie tylko stanowczo zapobiegnie niechęci uczniów do tej nauki, lecz owszem zjednywać jej będzie wśród młodzieży coraz więcej zwolenników.

Ta miara oświetli także nauczycielowi przepisany dla szkół realnych nowy plan nauki rysunku, obowiązujący zarazem i w gimnazyach, lecz z zastrzeżeniem koniecznych ograniczeń, w gimnazyach tem bardziej wskazanych, skoro już i plan dla szkół realnych w uwagach do zakresu i rozkładu materyału naukowego poleca, aby zadania rysunkowe zastosowywać do zdolności uczniów, szczególnie zaś unikać zadań, przekraczających siły ucznia lub takich, które w stosunku do korzyści rysunkowej wymagają zbyt wiele czasu i trudu.

Samo atoli ograniczenie materyału naukowego i wymagań w gimnazyum w porównaniu ze szkołą realną nie wystarczy, jeżeli przytem nie zwróci się uwagi na następującą ważną okoliczność:

Cechą nowego planu nauki rysunku jest uwydatnienie ważności rysowania przedmiotów natury martwej i żywej, przedmiotów technicznych i przemysłu artystycznego, a następnie także rysowania z pamięci.

Otóż w ramach tej treści powinien nauczyciel mieć na oku także osobiste skłonności uczniów oraz ich potrzeby ze względu na zarysowujący się z czasem ich kierunek naukowy, który wskaże nauczycielowi, jakie motywy czy to w zakresie natury martwej i żywej, czy w zakresie sztuki, przemysłu i nauk technicznych należy poszczególnym uczniom podawać do rysowania.

I tak naprzykład ucznia, który lgnie do nauk przyrodniczych, należy zatrudniać obserwowaniem i rysowaniem roślin, owadów, motyli, ptaków, części szkieletu ludzkiego i zwierzęcego, przyrządów fizykalnych, narzędzi i t. p.; uczniów, mających upodobanie w filologii klasycznej lub historyi, rysowaniem przedmiotów z dziedziny architektury, rzeźby i archeologii klasycznej i w ogóle przystępnemi zadaniami rysunkowemi, dającemi pogląd na pewne okresy historycznego rozwoju sztuk plastycznych i t. d.

Oglądanie w miarę środków szkolnych reprodukcyi doborowych dzieł sztuki i przemysłu artystycznego a gdzie to możliwe zwiedzanie muzeów, wystaw sztuki, kościołów, zakładów przemysłowo-artystycznych i t. p., a w związku z tem zaopatrywanie bibliotek szkolnych w stosowne dzieła treści artystycznej powinny uzupełniać program nauki.

Zważywszy jednak, że obowiązkowa nauka rysunku w gimnazyach kończy się z klasą czwartą, przeto jasną jest rzeczą, iż obszerniejsze cele w duchu powyższych uwag dadzą się osiągnąć tylko z tymi uczniami, którzy przeszedłszy do klas wyższych, dobrowolnie zechcą korzystać z nadobowiązkowej nauki rysunku, jaką z tego powodu zatrzymuje się i nadal dla uczniów klas wyższych.

Z powyższego wynika, że obowiązkowa nauka rysunku nie tylko nie powinna wzniecać obaw co do obarczenia uczniów, lecz przeciwnie pożytecznem a miłem i swobodnem zajęciem przekonywać zarówno uczniów jakoteż ich nadzór domowy a przeto i szersze warstwy społeczeństwa, że jest raczej dobrodziejstwem; z chwilą bowiem wejścia jej w życie, młodzież nie będzie pozbawiona środka do wydoskonalenia oka, zmysłu spostrzegawczego i zdolności wyrażania się rysunkiem, oraz zdobycia podstawowego przygotowania estetycznego.

Jednym z koniecznych warunków przeciwdziałania nieuzasadnionym a jednak dość rozpowszechnionym obawom co do przeciążenia uczniów nowym przedmiotem nauki szkolnej jest roztropna klasyfikacya. Pod tym względem winni nauczyciele, stosując się do rozporządzenia Pana Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 11. czerwca 1908 L. 26651, tudzież do okólnika c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 18. grudnia 1908 L. 1712 (Dz. urz. 1909 Nr. 2, str. 13 do 25) pamiętać, że różnicowanie zdolności, postępów i pracowitości uczniów w nauce rysunku powinno uwydatniać się raczej w ramach stopni dodatnich, że przeto nota ujemna będzie na miejscu tylko wtedy, gdy wypadnie napiętnować niedbalstwo i lenistwo ucznia.

W związku z tem należy atoli zauważyć, że skoro w nauce rysunku uchyla się wszystko to, co mogłoby uczniów obarczać, skoro ponadto nauka ta nie nakłada na nich obowiązkowej pracy domowej, to uwolnienie od tej nauki może nastąpić tylko wyjątkowo, a mianowicie w razie istotnej fizycznej przeszkody. Za taką przeszkodę nie należy atoli uważać takiego rodzaju niedomagań oczu, które zresztą pozwalają uczniom czytać i pisać; skoro bowiem uczeń publiczny może czytać i pisać i czynić to także w pracy domowej i przy świetle sztucznem, to tem samem może i powinien bezwarunkowo rysować, zwłaszcza że dzisiejsza nauka rysunku, nie polegająca na żmudnem, drobiazgowem wykończaniu prac rysunkowych, nie tylko nie naraża wzroku, lecz przeciwnie przyczynia się raczej do jego udoskonalenia.

Zwracając na tę okoliczność uwagę Dyrekcyi i gron nauczycielskich, c. k. Rada szkolna krajowa porucza im na przyszłość załatwianie podań o uwolnienie od nauki rysunku we własnym zakresie, poleca jednak, aby w interesie nauki i karności szkolnej postępowano w tym względzie z całą ścisłością, a przeto tylko wyjątkowo udzielano tych uwolnień.

Co do egzaminu prywatystów zauważa się, iż ze względu na trudności połączone najczęściej z przygotowaniem się do egzaminu z rysunku w nauce prywatnej, należy prywatystów z reguły uwalniać od tego egzaminu, pytać zaś i klasyfikować tylko wtedy, jeżeli sobie tego życzą, na co wypadnie zwrócić uwagę każdego prywatysty przystępującego do egzaminu.

Uczniowie publiczni, przechodzący z gimnazyów, w których nauka rysunku nie obowiązuje, do gimnazyów z obowiązkową nauką tego przedmiotu, są do niej bezwarunkowo obowiązani, należy ich jednak

zatrudniać nie według toku i zakresu nauki, obowiązującego w danej klasie, lecz z uwzględnieniem ich indywidualnego uzdolnienia i przysposobienia.

Zalecając powyższe wskazówki o celu i zakresie nauki rysunku rozwadze nauczycieli, normy zaś co do klasyfikacyi, uwalniania uczniów od tej nauki, egzaminu prywatystów tudzież traktowania uczniów przechodzących z innych zakładów do ścisłego zastosowania, c. k. Rada szkolna krajowa spodziewa się, że nauczyciele rysunku, którym w tym nowym okresie podniesienia i rozpowszechnienia tej umiejętności przypadło czuwać nad osiągnięciem wskazanych celów, przejmą się ważnem i pięknem swem zadaniem i wszelkich dołożą starań, aby się z niego chlubnie wywiązywać mogli.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 8. października 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski w. r.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 14. października b. r. raczył nadać najmiłościwiej Ferdynandowi Bostlowi, dyrektorowi c. k. gimnazyum II. we Lwowie, tytuł radcy Rządu.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty przyznał VIII. klasę rangi następującym nauczycielom głównym c. k. seminaryów nauczycielskich:

Tadeuszowi Kopystyńskiemu w seminaryum nauczycielskiem żeńskiem we Lwowie; ks. Władysławowi Makowcowi i Ignacemu Suskiemu w seminaryum nauczycielskiem męskiem w Samborze; ks. Aleksemu Hrycykowi i Sylwestrowi Witoszyńskiemu w seminaryum nauczycielskiem męskiem w Sokalu; Włodzimierzowi Markowskiemu w seminaryum nauczycielskiem męskiem w Stanisławowie.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty przyznał IX. klasę rangi następującym nauczycielom i nauczycielkom szkół ćwiczeń:

Maryi Strzeleckiej, Eugenii Bartoniównie, Józefie Pankowskiej, Otylii Barewiczowej i Maryi Germanównie w żeńskiem seminaryum nauczycielskiem we Lwowie; Ludwice Bojarskiej w żeńskiem seminaryum nauczycielskiem w Krakowie; Karolowi Mokrzyckiemu w męskiem seminaryum nauczycielskiem w Rzeszowie; Janowi Filipczakowi w męskiem seminaryum nauczycielskiem w Samborze; Janowi Helferowi w męskiem seminaryum nauczycielskiem w Stanisławowie; Franciszkowi Włodydze w męskiem seminaryum nauczycielskiem w Tarnowie.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował:

ks. Michała Przywarę, zastępcę nauczyciela religii rzym. kat. w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Starym Sączu, nauczycielem religii rzym. kat. w tym zakładzie;

Sofrona Matwijasa, profesora c. k. gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Tarnopolu, nauczycielem głównym w c. k. seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Przemyślu;

Jana Dyhdalewicza, zastępcę nauczyciela w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Tarnopolu, nauczycielem szkoły ćwiczeń w tym zakładzie.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty nadał Józefowi Kowalskiemu, emerytowanemu nauczycielowi kierującemu 2-klasowej szkoły w Malechowie w okręgu lwowskim zamiejskim, w uznaniu jego wieloletniej bardzo wydatnej pracy na polu szkolnictwa ludowego tytuł dyrektora.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa przyznało Janowi Dryhiniczowi, nauczycielowi kierującemu 2-klasowej szkoły w Lisiatyczach w okręgu stryjskim odznaczoczemu tytułem dyrektora, za 40-letnią wierną służbę medal honorowy, ustanowiony z okazyi 50-letniego jubileuszu najmiłościwszych rządów Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości.

C. k. Rada szkolna krajowa wyraziła Józefowi Zaborskiemu, nauczycielowi kierującemu 4-klasowej szkoły mieszanej w Horodence, przy sposobności przeniesienia go na własną prośbę w stały stan spoczynku pełne uznanie za wieloletnią gorliwą i skuteczną pracę w zawodzie nauczycielskim.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

dr. Emila Adelmanna na zastępcę przewodniczącego c. k. Rady szkolnej okręgowej w Myślenicach:

Józefa Drozda na reprezentanta wyznania ewangelickiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kamionce;

Leona Kallira na reprezentanta religii izraelickiej do c. k. Rady szkolnej okręgogowej w Brodach;

Feliksa Taroniego nauczyciela szkoły męskiej im. Kościuszki w Podgórzu na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Podgórzu.

C. k. Rada szkolna krajowa wyznaczyła:

Józefa Dobrowolskiego dyrektora c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Starym Sączu, na trzeciego reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowym Sączu;

Józefa Gdulę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Manasterzu na drugiego reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przeworsku.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała Gabryelowi Dubielowi, prowizorycznemu nauczycielowi szkoły realnej w Śniatynie, posadę rzeczywistego nauczyciela w gim-

nazyum w Mielcu; dr. Juliuszowi Kleinerowi zastępcy nauczyciela w gimnazyum VII. we Lwowie prowizoryczną posadę nauczycielską w gimnazyum VI. we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała:

Zastępcami nauczycieli w szkołach średnich: Platona Hornickiego w filii gimnazyum akademickiego we Lwowie; Michała Gładysza w gimnazyum VIII. we Lwowie; Stanisława Grzymka w gimnazyum V. w Krakowie; Feliksa Hajduka w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Przemyślu; Władysława Żarneckiego w gimnazyum w Sanoku; Mojżesza Imbera w gimnazyum w Trembowli; Karola Twerdochliba w gimnazyum w Złoczowie; ks. Grzegorza Łakotę zastępcą nauczyciela religii gr. kat. w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu; Michała Szpakowskiego w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie.

Zastępcami nauczycieli w c. k. seminaryach nauczycielskich: Antoniego Haluzę, tymczasowego nauczyciela szkoły męskiej im. Mickiewicza we Lwowie, w seminaryum nauczycielskiem męskiem we Lwowie; Henryka Maciejewskiego asystenta przy katedrze rolnictwa w akademii rolniczej w Dublanach i Antoniego Wróbla zastępcami nauczycieli w seminaryum nauczycielskiem męskiem w Kętach; Andrzeja Kosa zastępcą nauczyciela w seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krośnie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła dr. Leona Rosenzweiga-Zeislera zastępcę nauczyciela w gimnazyum w Trembowli do gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Przemyślu.

Ordynaryat biskupi gr. kat. w Stanisławowie zamianował ks. Jana Hordzijewskiego komisarzem do nauki religii gr. kat. do c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Stanisławowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Samuela Sehera nauczycielem religii izrael. 5-klasowej szkoły męskiej w Borysławiu;

Leisora Freuda nauczycielem religii izrael. 5-klasowej szkoły męskiej w Podhajcach;

Stanisława Blarowskiego nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły w Świątnikach górnych;

ks. Władysława Bachorza nauczycielem religii rzym. kat. 4-klasowej szkoły w Szczakowej „na Piasku";

ks. Franciszka Sopalskiego nauczycielem religii rzym. kat. 4-klasowej szkoły w Niżankowicach;

Adelę Dereniowską nauczycielką 4-klasowej szkoły żeńskiej w Rymanowie;

Szymona Lelakowskiego nauczycielem 4-klasowej szkoły w Komorowicach;

Edwarda Tchórzelskiego, Jana Łuciejkę i Józefa Łukasiewicza nauczycielami 4-klasowej szkoły w Jagielnicy.

Nauczycielami i nauczycielkami szkoł 2-klasowych:

Annę Sękową w Łękach; Romana Tryhubczaka w Bestwinie; Michała Panka w Bilinie wielkiej; Helenę Weissową w Dębie; Maryę Szwiecównę w Bachórcu; Władysławę Łukasiewiczową w Mokrzyskach-Buczu.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Jarosława Ołeksiuka w Smuchowie; Bronisławę Wierzbicką w Rzuchowie; Władysława Kossowskiego w Żużelu; Grzegorza Macana w Liszni; Michała Strusińskiego w Prusinowie; Antoniego Banacha w Berezowie niżnym; Eleonorę Zaleską w Chodnowicach; Franciszka Uszyńskiego w Zboiskach; Adama Krasickiego w Biesiadach; Stanisława Kuziarę w Podzwierzyńcu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Stefanię Bahrównę nauczycielkę 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Jadwigi w Jaśle na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową w Jaśle;
Teodora Chodorowskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Synowódzku wyżnem na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły w Synowódzku wyżnem;
Maryę Błachocińską nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Zabierzowie na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Bronowicach wielkich;
Zofię Klisowską nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Woli wysockiej na równorzędną posadę do szkoły w Remenowie;
Adolfinę Friedlównę nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Różance na równorzędną posadę do szkoły w Ostrowie;
Antoniego Metelskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Toustoługu na równorzędną posadę do szkoły w Domamoryczu;
Franciszka Rabę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Domamoryczu na równorzędną posadę do szkoły w Toustoługu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Stanisława Haducha nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły w Jaćmierzu;
Apolonię Uhrynową nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Koble starem przydzieloną do szkoły w Ilniku;
Jarosławę Torońską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Olszance;
Władysława Dąbrowskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Szwajkowcach.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 61.440. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs w celu nadania posady trzeciego c. k. inspektora szkolnego okręgowego dla okręgu miejskiego we Lwowie.

Z posadą tą połączone są prawa i pobory urzędników państwowych w IX. klasie rangi w myśl ustawy z 8. czerwca 1892 Nr. 92 Dz. pr. p., z 19. września 1898 Nr. 172 Dz. pr. p. i z 19. lutego 1907 Nr. 34 Dz. p. p. tudzież ryczałt na dyety i koszta podróży.

Kompetować mogą o tę posadę:

1. pozostający w służbie c. k. inspektorowie szkolni okręgowi;

2. dyrektorowie i profesorowie szkół średnich posiadający kwalifikacyę do tych szkół;

3. dyrektorowie i nauczyciele główni c. k. seminaryów nauczycielskich.

Nominacya może być w myśl § 2. ustawy z 8. czerwca 1892 Nr. 92 Dz. pr. p. od razu stałą lub na razie prowizoryczną.

Podania opatrzone w potrzebne dokumenty służbowe i wypełnioną dokładnie tabelę kwalifikacyjną, wnosić należy w drodze służbowej do Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej w terminie do 30. listopada b. r.

Ubiegający się o tę posadę dyrektorowie i nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mogą w podaniach swych prosić, aby pod względem płacy i dodatków pięcioletnich zastosowano do nich na posadzie inspektora szkolnego okręgowego normy przepisane dla nauczycieli szkół średnich względnie seminaryów nauczycielskich.

Zebrane podania przedłożą Dyrekcye szkół średnich i seminaryów nauczycielskich a względnie c. k. Rady szkolne okręgowe w terminie do 10. grudnia b. r. wypełniwszy należycie dołączone do nich tabele kwaliflkacyjne.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 31. października 1909.

L. 2561. C. k. Rada szkolna okręgowa w Stanisławowie ogłasza niniejsz m konkurs na posady z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 4-klasowej mieszanej połączonej z dopełniającym kursem rolniczym w Maryampolu. Kompetenci winni się wykazać świadectwem ukończonego kursu rolniczego.

2. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej mieszanej im. św. Józefa w Knihininie-wsi. O posadę tę mogą się ubiegać kompetenci posiadający uzdolnienie do uczenia języka niemieckiego. Posada ta zastrzeżona jest dla mężczyzn.

W obu szkołach językiem wykładowym jest język polski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną, wykaz lat służby, względnie wymiar wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stanisławowie najpóźniej do dnia 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Stanisławów, dnia 12. października 1909.

L. 4386. Celem stałego obsadzenia posad nauczycieli szkół 4-klasowych mieszanych a) w Skolem, b) w Demni wyżnej, ogłasza się niniejszem konkurs.

Do posad tych przywiązane są pobory III. klasy płac. Językiem wykładowym w obu szkołach jest język polski. Prawo prezentowania w szkole w Demni wyżnej służy właścicielowi obszaru dworskiego.

Kompetenci winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół ludowych pospolitych z językiem wykładowym polskim i uzdolnieniem do udzielania nauki języków ruskiego i niemieckiego.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem swych władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stryju do 15. grudnia b. r.

W Stryju dnia 15. października 1909.

L. 1586. C. k. Rada szkolna okręgowa w Czortkowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole w Białej.
2. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole w Ułaszkowcach.
3. Na posadę kierującego nauczyciela szkoły 2-klasowej w Rosochaczu.

Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych: 4. w Antonowie; 5. w Salówce; 6. w Siemiakowcach; 7. w Zabłotówce.

Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych: 8. w Bazarze; 9. Kosowie (dwie); 10. Pauszówce; 11. Skorodyńcach; 12. Słobódce; 13. Świdowie; 14. Szmańkowcach; 15 Zalesiu; 16. Zwiniaczu.

Językiem wykładowym w szkołach pod 1, 3, 7, 8, 10, 11, 13, i 16 jest język ruski, w innych polski.

Podania wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Czortkowie w terminie do 15. grudnia 1909.

Czortków, dnia 27. października 1909.

L. 3177. C. k. Rada szkolna okręgowa w Turce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Wołczem.

b) Na posady samoistnych nauczycieli 1-klasowych szkół w Boryni, Butelce wyżnej, Dydiowej, Hnyłej, Jabłonowie, Jaworowie, Krasnem, Krywce, Matkowie, Przysłupiu, Rosochaczu, Szandrowcu i Tureczkach niżnych.

We wszystkich tych szkołach językiem wykładowym jest język ruski, zaś polski obowiązkowym przedmiotem nauki.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Turce do 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Turka, dnia 14. października 1909.

L. 2135. C. k Rada szkolna okręgowa w Sanoku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami II. klasy płac:

Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą w Sanoku z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkołach ludowych w Posadzie olchowskiej i Posadzie sanockiej.

B. Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Rymanowie z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu także w szkole 4-klasowej żeńskiej w Rymanowie i w szkole w Posadzie górnej.

C. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej z językiem wykładowym polskim w Nadolanach.

2. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej z językiem wykładowym polskim a ruskim obowiązkowym w Posadzie jaśliskiej.

3. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych z językiem wykładowym ruskim w Czeremsze, Lalinie, Międzybrodziu, Morochowie, Moszczańcu, Polanach surowicznych, Turzańsku, Wisłoczku, Wisłoku górnym, Woli niżnej, Woli wyżnej i w Wróbliku szlacheckim.

Podania udokumentowane wnosić należy w drodze służbowej w terminie do 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Sanok, dnia 16. października 1909.

L. 2712. C. k. Rada szkolna okręgowa w Borszczowie ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia posad w jednoklasowych szkołach w Chudyjowcach, Sapohowie, Szerszeniowcach i Załuczu. Do posad tych przywiązane są pobory IV. klasy płac, wolne mieszkanie w budynku szkolnym i morg pola do użytku nauczyciela.

W szkołach tych jest język wykładowy ruski a język polski obowiązkowym przedmiotem nauki.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Borszczowie w terminie do 15. grudnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Borszczów, dnia 14. października 1909.

L. 2070. C. k. Rada szkolna okręgowa w Zbarażu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli szkół jednoklasowych w Roznoszyńcach i Szelpakach.

2. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Hnilicach, Łubiankach niższych, Łubiankach wyższych i Stryjówce.

W szkole w Stryjówce jest język wykładowy polski w innych ruski i obowiązkowy drugi język krajowy.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zbarażu do 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Zbaraż, dnia 20. października 1909.

L. 1546. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przeworsku ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia posady kierującego nauczyciela 2-klasowej szkoły w Markowej z poborami IV. klasy płac. Język wykładowy polski. Z uwagi, że szkoła w Markowej rządzi się planem nauki szkół 4-klasowych, kompetenci o tę posadę winni wykazać się uzdolnieniem do udzielania nauki języka niemieckiego.

Podania udokumentowane należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przeworsku w terminie do 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przeworsk, dnia 26. października 1909.

L. 2419. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Targu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela w 1-klasowej szkole w Pieniążkowicach, z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w przepisany wykaz lat służby należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do dnia 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nowy Targ, dnia 25. października 1909.

L. 4586. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kołomyi ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego i dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Tłumaczyku.

2. Na dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej połączonej z kursem rolniczym w Balińcach.

3. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Kułaczkowcach.

4. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Sopowie.

5. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły im. Bartosza Głowackiego w Kułaczkowcach.

6. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Zamulińcach.

7. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Chlebiczynie leśnym, Kujdańcach, Gwoździcu starym, Rosochaczu, Werbiążu niżnym i Winogradzie.

8. Na posady nauczycieli samoistnych szkół 1-klasowych w Chwalibodze, Debesławcach-Traczu, Ispasie górnym, Kamionce wielkiej-Garbach im. Kościuszki (z językiem wykładowym polskim), Kamionce wielkiej-Garbach (z językiem wykładowym ruskim), Michałkowie i Turce.

W szkołach w Kułaczkowcach, 1-klasowej w Kamionce wielkiej-Garbach im. Kościuszki i w Turce jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Od kandydatów (ek) ubiegających się o posady w szkołach z językiem wykładowym polskim wymagane jest uzdolnienie do udzielania języka ruskiego, w szkołach z językiem wykładowym ruskim uzdolnienie do udzielania języka polskiego jako przedmiotu naukowego. Od kandydatów o posady w szkołach 4-klasowych wymaga się uzdolnienia do udzielania języka niemieckiego.

Kandydaci ubiegający się równocześnie o kilka z wyżej wymienionych posad mają do każdego podania dołączyć osobną tabelę kwalifikacyjną.

Podania udokumentowane z dołączeniem u nauczycieli tymczasowych wykazu lat służby, u nauczycieli stałych dekretu policzalności lat służby, wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kołomyi w terminie do 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kołomyja, dnia 15. października 1909.

L. 2421. C. k. Rada szkolna okręgowa w Skałacie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Skałacie. Pierwszeństwo będą mieli kandydaci z egzaminem wydziałowym z II. grupy.

2. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły męskiej Grzymałowie.

3. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej w szkołach: 5-klasowej męskiej w Skałacie i 5-klasowej męskiej w Podwołoczyskach z obowiązkiem udzielania tej nauki we wszystkich innych szkołach należących do rzymsko-katolickiej parafii w Skałacie względnie w Podwołoczyskach.

4. Na posady nauczycieli religii grecko-katolickiej w szkołach: 5-klasowej męskiej w Skałacie, 5 klasowej męskiej w Podwołoczyskach i 4-klasowej męskiej w Grzymałowie z obowiązkiem udzielania tej nauki także w szkołach należących do grecko-katolickiej parafii w Skałacie, Podwołoczyskach względnie w Grzymałowie.

O posady nauczycieli religii mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli pełnić obowiązków duszpasterskich.

B. Z poborami IV. klasy płac.

1. Na posady nauczycieli 4-klasowych szkół w Kaczanówce i Toustem; wymagane uzdolnienie do uczenia języka niemieckiego.

2. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Krasnem.

3. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Borkach małych, Hałuszczyńcach, Hlibowie, Iwanówce, Łuce małej, Magdalówce, Orzechowcu, Ostapiu, Soroce, Sorocku i Supranówce.

4. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Eleonorówce, Leżanówce, Mysłowej i Mołczanówce.

W szkołach w Skałacie, Podwołoczyskach Grzymałowie, Eleonorówce, Mołczanówce, Mysłowej, Borkach małych, Hałuszczyńcach, Hlibowie, Krasnem, Orzechowcu, Ostapiu i Kaczanówce jest język wykładowy polski, w innych ruski.

W szkołach z językiem wykładowym polskim i ruskim jest także obowiązkowy drugi język krajowy.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną, wykaz lat służby przedetatowej względnie dekret policzenia lat służby do emerytury należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Skałacie do dnia 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Skałat, dnia 25. października 1909.

Konkursa.

b) ogłoszone po raz drugi:

L. 2741. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady dyrektora w szkole 3-klasowej wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. św. Mikołaja w Krakowie i trzech posad nauczycieli dla klas wydziałowych tej szkoły do udzielania przedmiotów naukowych objętych grupą I., II. i III.

Do powyższych posad przywiązane są pobory I. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie najpóźniej do 15. grudnia b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione, nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 23. września 1909.

L. 2742. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 3-klasowej wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. św. Mikołaja w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac.

Kandydaci o tę posadę, kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, winni wnieść należycie udokumentowane podania za pośrednictwem swej bezpośrednio przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 15. grudnia b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 23. września 1909.

L. 2884. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs w celu stałego obsadzenia posady nauczycielki kierującej w szkole 4-klasowej pospolitej żeńskiej im. Piramowicza w Krakowie.

Do posady tej przywiązane są pobory I. klasy płac.

Kandydatki mają się wykazać kwalifikacyą nauczycielską przynajmniej do szkół ludowych pospolitych i uzdolnieniem do uczenia języka niemieckiego. Kandydatki z egzaminem do szkół wydziałowych, przy równych zresztą kwalifikacyach, będą przedewszystkiem uwzględnione.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie do 15. grudnia b. r.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione, nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W Krakowie, dnia 8. października 1909.

L. 2571. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem następujący konkurs:

Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Buczaczu.

2. Na posadę nauczycielki 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej w Buczaczu z egzaminem wydziałowym z grupy II. (przyrodniczo-matematycznej) i z kwalifikacyą do udzielania nauki śpiewu.

3. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej pospolitej męskiej połączonej z wydziałową w Buczaczu.

Z poborami III. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela kierującego i cztery posady nauczycieli w szkole 5-klasowej mieszanej w Jazłowcu.

Z poborami IV. klasy płac:

5. Na trzy posady nauczycieli w szkole 4-klasowej w Podzameczku.

6. Na posady nauczycieli w szkołach jednoklasowych w Kościelnikach, Rusiłowie, Trościańcu i Zaleszczykach małych. W szkołach w Buczaczu, Jazłowcu, Podzameczku i Trościańcu jest język wykładowy polski, w innych ruski, we wszystkich zaś szkołach jest drugi język krajowy obowiązkowym przedmiotem nauki.

Kompetenci o posady w Jazłowcu, posiadający egzamin do szkół wydziałowych, będą mieli pierwszeństwo. Od kompetentów o posady w szkołach 4- i więcejklasowych wymagane jest uzdolnienie do nauczania języka niemieckiego.

Podania udokumentowane należy wnosić w przepisanej drodze służbowej do 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Buczaczu, dnia 1. października 1909.

L. 1390. C. k. Rada szkolna okręgowa w Myślenicach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowej szkole mieszanej w Jordanowie z obowiązkiem nauczania religii w innych szkołach ludowych należących do tej parafii.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5 klasowej szkole mieszanej w Makowie z obowiązkiem nauczania religii i w innych szkołach ludowych należących do tej parafii.

O posady te mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą pełnili obowiązków duszpasterskich.

3. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole mieszanej w Sułkowicach. Kompetenci o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą do udzielania nauki języka niemieckiego w szkołach ludowych z polskim językiem wykładowym.

4. Na posady nauczycieli kierujących w 2-klasowych szkołach w Jaworniku, Krzczonowie i Krzyszkowicach.

5. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Łętowni, Pcimiu, Skawie, Skomielnie białej i Toporzysku.

6. Na posadę nauczyciela samoistnego w 1-klasowej szkole w Krzeczowie.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Myślenicach do dnia 15. grudnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Myślenice, dnia 11. października 1909.

L. 1502. C. k. Rada szkolna okręgowa w Sanoku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela w szkole 5-klasowej męskiej w Rymanowie z poborami III. klasy płac.

Pierwszeństwo zastrzega się kandydatom z egzaminem wydziałowym z grupy I. lub II.

Podania udokumentowane należy wnosić w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Sanoku do dnia 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Sanok, dnia 30. września 1909.

Ogłoszenie licytacyi.

L. 1263. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkoły murowanej piętrowej w Humniskach w okręgu brzozowskim, mieszczącej w sobie 4 sale naukowe, kancelaryę, mieszkanie dla nauczyciela kierującego i piwnicę, wedle szczegółowych planów sprawdzonych i przyjętych przez strony konkurencyjne, ogłasza się niniejszem licytacyę, która odbędzie się dnia 17. listopada b. r. o godzinie 10-tej przed południem w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzozowie.

Koszta tej budowy obliczono na 28.992 K 83 h.

Plan i kosztorys przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzozowie w godzinach urzędowych.

Oferent obowiązany jest złożyć przed rozpoczęciem licytacyi 5% wadyum i deklaracyę, że obowiązuje się w myśl zatwierdzonych planów i w terminie określonym wspomnianą budowę w zupełności wykonać.

Przedsiębiorstwo budowy będzie oddane za ryczałtową kwotę fachowo uzdolnionemu oferentowi, który poda najniższą cenę i będzie zasługiwał na pełne zaufanie.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej

w Brzozowie dnia 13. października 1909.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie, pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 35.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 18. listopada 1909.

L. 49.788.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do c. k. Rad szkolnych okręgowych i Zarządów szkół w sprawie przedłożenia wykazów frekwencyi.

Poleca się Zarządom szkół, aby na dołączonych drukach zestawiły wykazy frekwencyi według stanu z dnia 15. listopada b. r. w dwóch egzemplarzach i przedłożyły je najpóźniej do 30. listopada b. r. c. k. Radzie szkolnej okręgowej.

Otrzymane wykazy frekwencyi sprawdzą c. k. Rady szkolne okręgowe i ułożywszy je alfabetycznie przedłożą w jednym egzemplarzu c. k. Radzie szkolnej krajowej najpóźniej do 15. grudnia b. r.

Zarazem zwraca się uwagę Zarządów szkół, że wyrazy „regularnie uczęszczających“ rozumie się w ten sposób, iż w wykazie frekwencyi uwidocznić należy liczbę tych dzieci, które uczęszczają tak regularnie do szkoły, iż czynią zadość wymogom szkolnym, chociażby przypadkowo, czy to wskutek słabości czy z innych przyczyn, dnia 15. listopada nie były obecne w szkole. Rozstrzyga tu zatem dziennik uczęszczania do szkoły, a nie liczba dzieci obecnych w szkole dnia 15. listopada.

Frekwencya dzieci w klasach eksponowanych winna być osobno uwidocznioną w wykazie.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 10. listopada 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski w. r.

L. 60.662.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych w sprawie kradzieży drutów telefonicznych i uszkadzania przewodów telegraficznych.

Pismem z dnia 19. października 1909 L. 16.247/pr. udzieliło c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwę Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie z dnia 17. września 1909 L. 109.511/XII. b w sprawie kradzieży drutów i uszkadzania przewodów rządowych linii telefonicznych i telegraficznych.

Mianowicie na licznych liniach, szczególnie we wschodniej części kraju zdarzają się wypadki, że miedziane druty telefoniczne bywają zrywane na znacznej przestrzeni dochodzącej do kilku tysięcy metrów. Często zaś izolatory na słupach telegraficznych służą młodzieży wiejskiej za cel pocisków kamieniami, a zniszczenia tem spowodowane nie tylko przedstawiają znaczną szkodę materyalną, lecz doprowadzają do przerw w korespondencyi nawet na większych obszarach kraju.

C. k. Rady szkolne okręgowe wezmą pod rozwagę sposób, w jaki nauczyciele ludowi najskuteczniej wpłynąć mogą tak na młodzież szkolną jakoteż na resztę ludności po wsiach i miasteczkach celem zapobieżenia takim wybrykom, świadczącym o bardzo niskim poziomie kultury i wydadzą co rychlej stosowne polecenia Zarządom szkół, zwracając równocześnie uwagę na odpowiedzialność sądowo-karną niszczycieli cudzej własności i wzywając podwładnych nauczycieli, by przychwyconych na gorącym uczynku lub przeświadczonych o winie oddawali w ręce władzy.

Ze szczególniejszym zaś naciskiem należy się odnieść do księży katechetów, by w tym celu użyli swego wielkiego wpływu tak podczas nauki szkolnej jak podczas egzort w kościołach.

Zauważa się w końcu, że największe kradzieże zdarzały się na liniach okręgu konserwacyjnego lwowskiego: Lwów—Kraków, Lwów—Podwołoczyska, Lwów—Stryj i Złoczów, jakoteż Tarnopol—Zbaraż i Tarnopol—Chorostków; drobniejsze kradzieże w okręgu Stryja, Przemyśla, Nowego Sącza, systematycznie zaś odbywają się w okolicy Winnik koło Lwowa, Sassowa, Zbaraża i Tarnopola.

Rady szkolne okręgów leżących przy wymienionych liniach przedłożą do dni 14. odpisy zarządzeń wydanych wskutek niniejszego reskryptu.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 30. października 1909.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski.

Wiadomości osobiste.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa przyznało Józefowi Zaborskiemu, nauczycielowi kierującemu 4-klasowej szkoły w Horodence, za 40-letnią wierną służbę medal honorowy ustanowiony z okazyi 50-letniego jubileuszu najmiłościwszych rządów Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła Antoniego Migdała, rzeczywistego nauczyciela gimnazyum w Dębicy w zawodzie nauczycielskim i nadała mu tytuł c. k. profesora.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

Józefa Cieślewicza i Józefa Serczyka na delegatów Rady powiatowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej w Krakowie:

dr. Jonasza Wiesenberga na reprezentanta religii izraelickiej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kałuszu;

Maryana Deisenberga, nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły w Jodłowej, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Pilźnie;

Antoniego Kosowskiego, nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły męskiej w Wieliczce, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Wieliczce;

Jana Żłobickiego, nauczyciela 1-klasowej szkoły w Białej, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnopolu;

Feliksa Koczura, nauczyciela 4-klasowej szkoły w Milówce, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żywcu;

Antoniego Żurakowskiego, nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Czernichowcach, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zbarażu;

Wiktora Balickiego, nauczyciela szkoły wydziałowej męskiej w Samborze, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Samborze.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli:

Mikołaja Kaszyckiego w gimnazyum III. w Krakowie; Aleksandra Tarnawskiego w gimnazyum IV. we Lwowie; Wiktora Chabłę w gimnazyum w Stryju;

Piotra Karmańskiego w gimnazyum w Złoczowie; Adolfa Jampollera w gimnazyum w Brodach; Alberta Starschedla w gimnazyum I. w Nowym Sączu; Jana Birgfellnera w gimnazyum w Kamionce strum.; ks. Mikołaja Janowicza zastępcą nauczyciela religii grecko-katolickiej w gimnazyum w Brzeżanach.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Władysława Szybiaka nauczyciela muzyki w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krośnie, przydzielonego do c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Starym Sączu, do tego zakładu;

Stanisława Dudka zastępcę nauczyciela w gimnazyum św. Jacka w Krakowie do gimnazyum w Nowym Targu.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Józefa Hrapkowicza nauczycielem 6-klasowej szkoły męskiej w Tłumaczu;

ks. Nestora Kisilewskiego nauczycielem religii gr. kat. 5-klasowej szkoły męskiej w Tyśmienicy;

Eugeniusza Szostaka nauczycielem 5-klasowej szkoły męskiej w Bełzie;

Władysława Dziewotę nauczycielem kierującym, Antoniego Salę i Zygmunta Lepiankę nauczycielami 4-klasowej szkoły mieszanej im Sienkiewicza w Przemyślu;

Józefa Górnisiewicza nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Jarosławiu:

Leona Magierowskiego nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły w Bukowsku;

Jana Siekierskiego nauczycielem 4-klasowej szkoły pospolitej męskiej połączonej z wydziałową im. Mickiewicza w Rzeszowie;

Jana Urbana nauczycielem 4-klasowej szkoły męskiej im. Sienkiewicza w Rzeszowie;

Konstancyę Mazarakównę nauczycielką 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Jadwigi w Rzeszowie;

Helenę Krzyżanowską nauczycielką 4-klasowej szkoły w Bilczu złotem.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych;

Michała Kozińskiego w Demni; Zdzisława Stańczewskiego w Słowicie; Stefana Liczkowskiego w Targowicy.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Józefa Dragana w Chmielówce; Antoninę Budkowską w Cześnikach; Stanisławę Beczyńską w Oskrzesińcach; Dymitra Hawryluka w Zwiniaczu; Bronisławę Paulównę w Krasnem.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Józefa Sydora w Nastaszczynie; Gabryela Pawłyszyna w Mołodyczu; Dymitra Terebeńca w Makowisku; Maryę Łukaczównę w Kostrzy-Ryjach; Stanisława Antosza w Wulce niedźwieckiej; Cecylię Pankównę w Drohiczówce; Franciszka Sikorę w Korabnikach; Romana Królikowskiego w Psarach; Genowefę Tatomirową w Świętoniowej.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Petronelę Rzepecką nauczycielkę 6-klasowej szkoły żeńskiej w Zbarażu;

Antoninę Benoniównę nauczycielkę 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Klementyny Tańskiej we Lwowie;

Franciszka Czarneckiego nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły w Bursztynie;

Jerzego Kiczaka nauczyciela 2-klasowej szkoły w Mszańcu.

Zmarły:

Marya Bociańska tymczasowa nauczycielka 1-klasowej szkoły w Kluszkowcach w okręgu nowotarskim, zmarła dnia 31. sierpnia b. r. w 23. roku życia.

Eleonora Lachowiczówna stała nauczycielka 1-klasowej szkoły w Słobódce ad Odaje w okręgu tłumackim, zmarła dnia 22. października b. r. w 37 roku życia a w 12. roku służby.

Towarzystwo „Kobiece gospodarstwo wiejskie" urządza w Krakowie począwszy od 15. listopada 1909 5-tygodniowy kurs teoretyczny gospodarstwa domowego, na który c. k. Rada szkolna krajowa powołała następujące nauczycielki, udzielające tego przedmiotu w 5-klasowych szkołach wydziałowych żeńskich:

1. Sydonię Wittekównę z Brodów, 2. Bronisławę Tabeau z Tarnowa, 3. Eugenię Żydłowiczównę z Nowego Sącza, 4. Maryę Chmielewską z Jasła, 5. Maryę Czerszykównę ze Lwowa, 6. Janinę Jaworowską ze Stanisławowa, 7. Maryę Barańską z Wadowic, 8. Amalię Pulmanównę z Drohobycza, 9. Amalię Herlossównę z Przemyśla, 10. Wandę Seńkowską ze Stanisławowa, 11. Zofię Nowakównę z Bochni, 13. Olgę Skowrońską z Sambora.

Na kurs plecionnictwa w Krzeszowicach, odbywający się od 20. października do 20. grudnia 1909 powołane zostały następujące nauczycielki:

1. Halina Regiecówna tymczasowa nauczycielka 5-klasowej szkoły żeńskiej w Bohorodczanach;

2. Zofia Paulówna tymczasowa nauczycielka 4-klasowej szkoły żeńskiej w Kozowie okręgu brzeżańskiego;

3. Ksawera Gołębiowska stała nauczycielka 6-klasowej szkoły żeńskiej w Nowym Targu;

4. Stanisława Durbasiewiczówna stała nauczycielka w Liszkach;

5. Marya Borucka tymczasowa nauczycielka w Żurawicy okręgu przemyskiego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała remuneracye za udzielanie nauki dorosłym analfabetom, względnie subwencye za urządzanie kursów tego rodzaju w r. szkolnym 1908/9 w łącznej kwocie 4.750 K następującym nauczycielom, nauczycielkom, osobom prywatnym i Towarzystwom oświatowym:

1. Józefowi Krzemieniowi nauczycielowi w Szczyrku okręgu bialskiego;

2. Maryi Ocetkiewiczównie nauczycielce w Myślenicach;

3. Ludwikowi Latawcowi nauczycielowi, Romanowi Dobrzęckiemu nauczycielowi i Zofii Machalskiej nauczycielce w Nisku;

4. Wojciechowi Wielgusowi nauczycielowi w Jaźwinach okręgu pilźnieńskiego;

5. Zofii Pawłowskiej nauczycielce w Skawinie okręgu podgórskiego;
6. Anieli Jezierskiej nauczycielce w Szczercu okręgu rawskiego;
7. Adamowi Słomce nauczycielowi w Tartakowie okręgu sokalskiego;
8. Michałowi Zadorożnemu gospodarzowi z Sieńkowic okręgu rawskiego;
9. Urzędom parafialnym rzym. kat. i gr. kat. w Kozłowie okręgu brzeżańskiego:
10. Towarzystwom szkoły ludowej: w Białej, Bochni, Jaśle, Krakowie, Kołomyi, Nowym Sączu, Nowym Targu, Przemyślu, Przeworsku, Padwi narodowej, Ropczycach, Dębicy, Rzeszowie, Samborze, Tarnopolu, Tarnowie, Tłumaczu i Wadowicach;
11. Towarzystwom szkoły ludowej im. B. Goldmana we Lwowie i na Kazimierzu w Krakowie;
12. Towarzystwu im. św. Zyty w Nowym Sączu, Tow. opieki nad sługami w Tarnowie i szkole sług im. Żulińskiego we Lwowie;
13. Czytelniom Tow. „Proświta“ w Nadwórnie, Kalnem i Nazawizowie okręgu brzeżańskiego. Ruskiemu Tow. pedagogicznemu w Kołomyi, Tarnopolu i we Lwowie.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała 1-klasowe szkoły ludowe orzeczeniami:

l. 62.995 w Dąbrówce w okręgu wadowickim;
l. 63.222 w Nowosiółce w okręgu tłumackim;
l. 63.234 w Harmężach w okręgu bialskim;
l. 64.013 w Kruhelu pawłosiowskim w okręgu jarosławskim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniami:

l. 63.654 2-klasową szkołę w Tarnawie w okręgu wadowickim na 4-klasową;
l. 62.263 1-klasową szkołę w Dąbrówkach w okręgu łańcuckim na 2-klasową.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:

l. 63.237 budowę 4-klasowej szkoły męskiej i 4-klasowej szkoły żeńskiej w Kulikowie w okręgu żółkiewskim;
l. 63.667 budowę 1-klasowej szkoły w Połomiu w okręgu bocheńskim;
l. 64.023 budowę 2-klasowej szkoły w Chlebiczynie leśnym w okręgu kołomyjskim;
l. 64.024 budowę 1-klasowej szkoły w Chomiakowie w okręgu stanisławowskim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała gminie Krzyżanowice w okręgu bocheńskim bezprocentową pożyczkę w kwocie 4.200 K na budowę szkoły.

Książki szkolne i środki naukowe.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Tarnowski-Wójcik: Wypisy polskie dla klas wyższych szkół gimnazyalnych. Część I. Wydanie IV. We Lwowie 1909. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych“ — w poczet książek dozwolonych do użytku w szkołach średnich.

Cena egzemplarza 3 K 30 h.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Próchnicki Fr. Wypisy polskie dla klasy pierwszej szkół gimnazyalnych i realnych. Wydanie V. We Lwowie 1908. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych“ — w poczet książek dozwolonych do użytku w gimnazyach i szkołach realnych.

Cena egzemplarza 1 K 50 h.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Fiderer Edward. Chrestomatya z pism Xenofonta. Wydanie IV. We Lwowie 1909. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych“ — w poczet książek dozwolonych do użytku w gimnazyach z polskim językiem wykładowym.

Cena egzemplarza 2 K 40 h.

C. k. Rada szkolna krajowa zwraca uwagę c. k. Rad szkolnych okręgowych, Zarządów szkół ludowych i prywatnych kursów dla analfabetów na tablice kartonowe układu Jana Planeckiego, służące jako środki naukowe do początkowej nauki czytania i pisania a zawierające:

a) symbole liter (białe na czarnem tle) na 15 kartonach obustonnie drukowanych wielkości 33×39 cm. Cena 3 K.

b) litery i wyrazy ułożone na 25 kartonach obustronnie drukowanych (białe na czarnem tle) wielkości 92×64 cm. Cena 12 K.

Dołączona broszurka objaśnia, w jaki sposób należy używać tych środków naukowych przy nauce szkolnej. Zamówienia przyjmuje administracya „Prawdy“ w Krakowie, ulica Stolarska 6.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 64.153. Niniejszem ogłasza się konkurs w celu obsadzenia posady drugiego inspektora szkolnego okręgowego dla okręgu lwowskiego zamiejskiego względnie posady inspektora szkolnego okręgowego w innym okręgu szkolnym opróżnić się mogącej.

Z posadą tą są połączone prawa i pobory urzędników państwowych w IX. klasie rangi po myśli ustawy z 8. czerwca 1892 Nr. 92. Dz. u. p., ustawy z 19.

września 1898 Nr. 172. Dz. u. p. i ustawy z 19. lutego 1907 Nr. 34. Dz. u. p. tudzież systemizowany dla tego okręgu ryczałt na dyety i koszta podróży.

O posadę tę mogą się ubiegać oprócz c. k. inspektorów szkolnych okręgowych także:

1. nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mający przynajmniej pięcioletnią praktykę w zawodzie nauczycielskim;

2. katecheci szkół średnich, seminaryów nauczycielskich i szkół ludowych mający przynajmniej pięcioletnią praktykę na stałej posadzie katechety;

3. nauczyciele szkół ćwiczeń seminaryów nauczycielskich mający przynajmniej pięcioletnią praktykę na stałej posadzie;

4. dyrektorowie szkół wydziałowych i kierownicy szkół 5- lub 6-klasowych z kwalifikacyą nauczycielską do szkół wydziałowych.

Nominacya może być w myśl § 2. ustawy z 8. czerwca 1892 Nr. 92. Dz. u. p. odrazu stałą lub też na razie prowizoryczną, stosownie do uznania władzy.

Nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mogą w podaniach prosić, aby pod względem płac i dodatków pięcioletnich zastosowano do nich w razie nominacyi, analogiczne normy istniejące dla nauczycieli tych zakładów.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty służbowe i dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść przepisaną drogą służbową do Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 15. grudnia 1909.

Zebrane podania kompetencyjne przedłożą Dyrekcye szkół średnich względnie seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe po należytem wypełnieniu tabel kwalifikacyjnych do 19. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 15. listopada 1909.

L. 4484. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na trzy posady stałych nauczycieli religii rzymsko-katolickiej w następujących szkołach: a) w szkole wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im. Mickiewicza, b) w szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą im. Staszica, c) w szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą im. św. M. Magdaleny, z poborami I. klasy płac.

Obowiązkiem nauczycieli religii będzie udzielać nauki religii w szkołach dla których będą mianowani, ewentualnie i w innych szkołach pospolitych lub wydziałowych w mieście Lwowie, w granicach określonych § 1. ustawy z dnia 15. września 1909 (Dz. u. kr. Nr. 123).

Nauczyciele religii będą także obowiązani do odprawiania mszy św. w każdą niedzielę i święta przypadające w roku.

O posady te mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani; posady osobnego nauczyciela religii nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe i tabelę kwalifikacyjną należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie do 20. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Lwów, dnia 23. października 1909.

L. 2277. C. k. Rada szkolna okręgowa w Dobromilu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich.

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Dobromilu, z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkole 5-klasowej żeńskiej w Dobromilu.

2. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Dobromilu, z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkole 5-klasowej żeńskiej w Dobromilu.

Z poborami IV. klasy płac.

1. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej w Birczy.

2. Na posadę nauczyciela szkoły 4-klasowej w Birczy.

3. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych a) w Jaworniku ruskim b) w Kopyśnie, c) w Krecowie, d) w Kuźminie, e) w Kropiwniku, f) w Leszczawie górnej, g) w Tarnawce, h) w Leszczynach, i) w Jasienicy sufczyńskiej.

W szkołach w Birczy, Krecowie, Kuźminie, Tarnawce i w Jasienicy sufczyńskiej jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Od kompetentów (tek) ubiegających się o jednę z powyżej wyszczególnionych posad wymaga się patentu do szkół ludowych pospolitych z językiem wykładowym polskim względnie ruskim, tudzież uzdolnienia do udzielania nauki drugiego języka krajowego, a o posadę w Birczy także uzdolnienia do udzielania nauki języka niemieckiego.

O posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni; posad tych nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby prowizorycznej względnie dekretem wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dobromilu najpóźniej do dnia 31. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Dobromilu, dnia 29. października 1909.

L. 2664. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tarnopolu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycieli religii rzymsko-katolickiej z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi w Tarnopolu połączonej z 4-klasową szkołą

pospolitą, z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4-klasowej szkole ludowej żeńskiej im. Hofmanowej.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej im Mickiewicza w Tarnopolu połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą, z obowiązkiem udzielania nauki religii w 3-klasowej szkole na przedmieściu Gaje tarnopolskie.

O posady te ubiegać się mogą tylko kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli pełnić obowiązków duszpasterskich

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnopolu w terminie do końca grudnia b. r.

Tarnopol, dnia 26. października 1909.

L. 605. C. k. Rada szkolna okręgowa w Łańcucie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad w szkołach jednoklasowych z poborami IV. klasy płac: w Wydrzu, Jastrzębcu, Wulce łamanej, Chodaczowie, Hucisku, Korniaktowie II., Laszczynach, Medyni głogowskiej, Medyni łańcuckiej, Ożannie, Pogwizdowie, Rakszawie III., Wulce grodziskiej, Zmysłówce.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski, w Ożannie język ruski jest obowiązkowym przedmiotem nauki.

Termin wnoszenia podań do końca grudnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Łańcut, dnia 5. listopada 1909.

L. 4168. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kamionce strumiłowej ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Radziechowie, z obowiązkiem udzielania nauki religii w miejscowej 6-klasowej szkole żeńskiej.

2. Na posadę nauczyciela szkoły wydziałowej męskiej w Radziechowie dla przedmiotów II. grupy.

Nauczyciele szkoły wydziałowej w Radziechowie otrzymają pobory II. klasy płac nauczycielskich.

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 6-klasowej szkoły męskiej w Busku z zastrzeżeniem pierwszeństwa kandydatom z egzaminem wydziałowym z którejkolwiek grupy.

2. Na posady nauczycieli religii rzym. i gr. kat. w 6-klasowej szkole męskiej w Busku z obowiązkiem udzielania nauki religii w miejscowej szkole 6-klasowej żeńskiej tudzież w 1-klasowej szkole na przedmieściu „Długa Strona“ w Busku.

3. Na posadę nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Busku z zastrzeżeniem pierwszeństwa dla nauczycielek posiadających egzamin wydziałowy z II. grupy.

4. Na posadę nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Radziechowie z zastrzeżeniem pierwszeństwa dla nauczycielek posiadających egzamin wydziałowy z III. grupy.

5. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły pospolitej połączonej z 3 klasową wydziałową męską w Radziechowie. Kompetenci mają się wykazać kwalifikacyą do szkół pospolitych z prawem udzielania nauki języka niemieckiego jako przedmiotu tudzież uzdolnieniem do udzielania nauki zręczności w szkołach wydziałowych.

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Dobrotworze.

2. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Krzywem i Banuninie.

3. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Krzywem, Ohladowie, Tadaniu i Streptowie.

4. Na posady nauczycieli samoistnych w 1-klasowych szkołach w Jazienicy polskiej, Kędzierzawcach, Lanerówce, Lisku, Łanach polskich, Majdanie starym, Nahorcach małych i Rusiłowie.

W szkole 4-klasowej w Dobrotworze wymaganem jest uzdolnienie do udzielania nauki języka niemieckiego.

W szkołach w Radziechowie, Busku, Jazienicy polskiej, Lanerówce i Majdanie starym jest język wykładowy polski, w innych ruski, we wszystkich zaś szkołach drugi język krajowy jest obowiązkowym przedmiotem nauki. Od kompetentów o posady w szkołach 4- i więcejklasowych wymaga się nadto uzdolnienia do nauczania języka niemieckiego.

Termin wnoszenia podań do 31. grudnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kamionka strumiłowa, dnia 2. listopada 1909.

L. 4285. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tłumaczu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole żeńskiej w Tyśmienicy z obowiązkiem udzielania nauki religii także w miejscowej 2-klasowej szkole na przedmieściu tłumackiem, a nadto w szkołach w Czarnołożcach i Pszenicznikach.

2. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole żeńskiej w Tyśmienicy z obowiązkiem udzielania tej nauki w miejscowej szkole 2-klasowej na przedmieściu stanisławowskiem.

B) Z poborami IV. klasy płac:

3. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowej szkole męskiej w Ottynii z obowiązkiem udzielania tej nauki także w miejscowej 4-klasowej szkole żeńskiej a nadto w szkołach w Głębokiej, Grabiczu, Hołoskowie im. Karpińskiego i w Uhornikach.

4. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole w Niżniowie.

5. Na trzy posady nauczycieli w 4-klasowej szkole w Oleszy.

6. Na posadę nauczyciela w 3-klasowej szkole w Chocimierzu.

7. Na posadę nauczyciela kierującego w 2-klasowej szkole w Bratyszowie.

8. Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych w Oleszowie i w Targowicy.

9. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Antonówce, w Bukównie, Dolhem, Nadorożnie i w Słobódce ad Odaje.

W szkołach w Niżniowie i Chocimierzu jest język wykładowy polski w innych ruski.

Podania udokumentowane należy wnosić w terminie do dnia 31. grudnia 1909.

Tłumacz, dnia 6. listopada 1909.

L. 1877. C. k. Rada szkolna okręgowa w Peczeniżynie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły mieszanej w Peczeniżynie z językiem wykładowym polskim. Wymagane uzdolnienie do nauczania języka ruskiego.

Pierwszeństwo będą mieli kompetenci z egzaminem kwalifikacyjnym do szkół wydziałowych z przedmiotów grupy I.

Z poborami IV. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Berezowie średnim.

b) Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Akreszorach i Bani berezowskiej.

c) Na posady nauczycieli (lek) podwładnych w szkołach 2-klasowych w Berezowie średnim i Kluczowie wielkim.

W szkołach pod a, b i c jest język wykładowy ruski, a język polski obowiązkowym przedmiotem nauki.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Peczeniżynie do dnia 31. grudnia b. r.

Peczeniżyn, dnia 11. listopada 1909.

L. 2977. C. k. Rada szkolna okręgowa w Wieliczce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycieli (lek) 1. w szkole 2-klasowej w Raciborsku i 2. w szkole 2-klasowej z planem nauki szkoły 4-klasowej w Sieprawiu, z poborami IV. klasy płac.

Posadę w Sieprawiu zastrzega się nauczycielom mającym uzdolnienie do udzielania nauki języka niemieckiego jako przedmiotu w szkołach z językiem wykładowym polskim, nadto śpiewu i gimnastyki.

Udokumentowane podania wnosić należy w przepisanej drodze służbowej do 31. grudnia b. r.

Wieliczka, 30. października 1909.

Ogłoszenia wolnych posad

dla nauczycieli i nauczycielek tymczasowych w szkołach ludowych.

L. 4407. W okręgu kolbuszowskim jest do obsadzenia kilka posad tymczasowych podwładnych nauczycieli (lek) w szkołach z językiem wykładowym polskim.

Kompetenci winni bezzwłocznie wnieść podania do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kolbuszowej.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 10. listopada 1909.

L. 3509. W okręgu szkolnym tureckim są zaraz do obsadzenia dwie posady nauczycieli (lek) samoistnych i dwie posady nauczycieli (lek) podwładnych w szkołach z językiem wykładowym ruskim.

Podania należy wnieść bezzwłocznie do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Turce.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Turka, dnia 4. listopada 1909.

Konkursa.

b) ogłoszone po raz drugi:

L. 61.440. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs w celu nadania posady trzeciego c. k. inspektora szkolnego okręgowego dla okręgu miejskiego we Lwowie.

Z posadą tą połączone są prawa i pobory urzędników państwowych w IX. klasie rangi w myśl ustawy z 8. czerwca 1892 Nr. 92 Dz. pr. p., z 19. września 1898 Nr. 172 Dz. pr. p. i z 19. lutego 1907 Nr. 34 Dz. p. p. tudzież ryczałt na dyety i koszta podróży.

Kompetować mogą o tę posadę:

1. pozostający w służbie c. k. inspektorowie szkolni okręgowi;

2. dyrektorowie i profesorowie szkół średnich posiadający kwalifikacyę do tych szkół;

3. dyrektorowie i nauczyciele główni c. k. seminaryów nauczycielskich.

Nominacya może być w myśl § 2. ustawy z 8. czerwca 1892 Nr. 92 Dz. pr. p. od razu stałą lub na razie prowizoryczną.

Podania opatrzone w potrzebne dokumenty służbowe i wypełnioną dokładnie tabelę kwalifikacyjną, wnosić należy w drodze służbowej do Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej w terminie do 30. listopada b. r.

Ubiegający się o tę posadę dyrektorowie i nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mogą w podaniach swych prosić, aby pod względem płacy i dodatków pięcioletnich zastosowano do nich na posadzie inspektora szkolnego okręgowego normy przepisane dla nauczycieli szkół średnich względnie seminaryów nauczycielskich.

Zebrane podania przedłożą Dyrekcye szkół średnich i seminaryów nauczycielskich a względnie c. k. Rady szkolne okręgowe w terminie do 10. grudnia b. r. wypełniwszy należycie dołączone do nich tabele kwalifikacyjne.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 31. października 1909.

L. 2561. C. k. Rada szkolna okręgowa w Stanisławowie ogłasza niniejszem konkurs na posady z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 4-klasowej mieszanej połączonej z dopełniającym kursem rolniczym w Maryampolu. Kompetenci winni się wykazać świadectwem ukończonego kursu rolniczego.

2. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej mieszanej im. św. Józefa w Knihininie-wsi. O posadę tę mogą się ubiegać kompetenci posiadający uzdolnienie do uczenia języka niemieckiego. Posada ta zastrzeżona jest dla mężczyzn.

W obu szkołach językiem wykładowym jest język polski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną, wykaz lat służby, względnie wymiar wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stanisławowie najpóźniej do dnia 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Stanisławów, dnia 12. października 1909.

L. 4386. Celem stałego obsadzenia posad nauczycieli szkół 4-klasowych mieszanych a) w Skolem, b) w Demni wyżnej, ogłasza się niniejszem konkurs.

Do posad tych przywiązane są pobory III. klasy płac. Językiem wykładowym w obu szkołach jest język polski. Prawo prezentowania w szkole w Demni wyżnej służy właścicielowi obszaru dworskiego.

Kompetenci winni wykazać się kwalifikacyą nauczycielską do szkół ludowych pospolitych z językiem wykładowym polskim i uzdolnieniem do udzielania nauki języków ruskiego i niemieckiego.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem swych władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stryju do 15. grudnia b. r.

W Stryju dnia 15. października 1909.

L. 2135. C. k. Rada szkolna okręgowa w Sanoku ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami II. klasy płac:

Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą w Sanoku z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkołach ludowych w Posadzie olchowskiej i Posadzie sanockiej.

B. Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Rymanowie z obowiązkiem udzielania nauki tego przedmiotu także w szkole 4-klasowej żeńskiej w Rymanowie i w szkole w Posadzie górnej.

C. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej z językiem wykładowym polskim w Nadolanach.

2. Na posadę nauczyciela szkoły 1-klasowej z językiem wykładowym polskim a ruskim obowiązkowym w Posadzie jaśliskiej.

3. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych z językiem wykładowym ruskim w Czeremsze, Lalinie, Międzybrodziu, Morochowie, Moszczańcu, Polanach surowicznych, Turzańsku, Wisłoczku, Wisłoku górnym, Woli niżnej, Woli wyżnej i w Wróbliku szlacheckim.

Podania udokumentowane wnosić należy w drodze służbowej w terminie do 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Sanok, dnia 16. października 1909.

L. 2712. C. k. Rada szkolna okręgowa w Borszczowie ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia posad w jednoklasowych szkołach w Chudyjowcach, Sapohowie, Szerszeniowcach i Załuczu. Do posad tych przywiązane są pobory IV. klasy płac, wolne mieszkanie w budynku szkolnym i morg pola do użytku nauczyciela.

W szkołach tych jest język wykładowy ruski a język polski obowiązkowym przedmiotem nauki.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Borszczowie w terminie do 15. grudnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Borszczów, dnia 14. października 1909.

L. 2070. C. k. Rada szkolna okręgowa w Zbarażu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli szkół jednoklasowych w Roznoszyńcach i Szelpakach.

2. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Hnilicach, Łubiankach niższych, Łubiankach wyższych i Stryjówce.

W szkole w Stryjówce jest język wykładowy polski w innych ruski i obowiązkowy drugi język krajowy.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zbarażu do 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Zbaraż, dnia 20. października 1909.

L. 1586. C. k. Rada szkolna okręgowa w Czortkowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole w Białej.
2. Na dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole w Ułaszkowcach.
3. Na posadę kierującego nauczyciela szkoły 2-klasowej w Rosochaczu.

Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych: 4. w Antonowie; 5. w Sałówce; 6. w Siemiakowcach; 7. w Zabłotówce.

Na posady nauczycieli (lek) w szkołach 2-klasowych: 8. w Bazarze; 9. Kosowie (dwie); 10. Pauszówce; 11. Skorodyńcach; 12. Słobódce; 13. Świdowie; 14. Szmańkowcach; 15. Zalesiu; 16. Zwiniaczu.

Językiem wykładowym w szkołach pod 1, 3, 7, 8, 10, 11, 13, i 16 jest język ruski, w innych polski.

Podania wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Czortkowie w terminie do 15. grudnia 1909.

Czortków, dnia 27. października 1909.

L. 3177. C. k. Rada szkolna okręgowa w Turce ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Wołczem.

b) Na posady samoistnych nauczycieli 1-klasowych szkół w Boryni, Butelce wyżnej, Dydiowej, Hnyłej, Jabłonowie, Jaworowie, Krasnem, Krywce, Matkowie, Przysłupiu, Rosochaczu, Szandrowcu i Tureczkach niżnych.

We wszystkich tych szkołach językiem wykładowym jest język ruski, zaś polski obowiązkowym przedmiotem nauki.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Turce do 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Turka, dnia 14. października 1909.

L. 1546. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przeworsku ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia posady kierującego nauczyciela 2-klasowej szkoły w Markowej z poborami IV. klasy płac. Język wykładowy polski. Z uwagi, że szkoła w Markowej rządzi się planem nauki szkół 4-klasowych, kompetenci o tę posadę winni wykazać się uzdolnieniem do udzielania nauki języka niemieckiego.

Podania udokumentowane należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przeworsku w terminie do 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przeworsk, dnia 26. października 1909.

L. 2419. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Targu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela w 1-klasowej szkole w Pieniążkowicach, z poborami IV. klasy płac.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w przepisany wykaz lat służby należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do dnia 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nowy Targ, dnia 25. października 1909.

L. 4586. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kołomyi ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego i dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Tłumaczyku.

2. Na dwie posady nauczycieli szkoły 4-klasowej połączonej z kursem rolniczym w Balińcach.

3 Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły w Kułaczkowcach.

4. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Sopowie.

5. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły im. Bartosza Głowackiego w Kułaczkowcach.

6. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Zamulińcach.

7. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Chlebiczynie leśnym, Kujdańcach, Gwoździcu starym, Rosochaczu, Werbiążu niżnym i Winogradzie.

8. Na posady nauczycieli samoistnych szkół 1-klasowych w Chwalibodze. Debesławcach-Traczu, Ispasie górnym, Kamionce wielkiej-Garbach im. Kościuszki (z językiem wykładowym polskim), Kamionce wielkiej-Garbach (z językiem wykładowym ruskim), Michałkowie i Turce.

W szkołach w Kułaczkowcach, 1-klasowej w Kamionce wielkiej-Garbach im. Kościuszki i w Turce jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Od kandydatów (ek) ubiegających się o posady w szkołach z językiem wykładowym polskim wymagane jest uzdolnienie do udzielania języka ruskiego, w szkołach z językiem wykładowym ruskim uzdolnienie do udzielania języka polskiego jako przedmiotu naukowego. Od kandydatów o posady w szkołach 4-klasowych wymaga się uzdolnienia do udzielania języka niemieckiego.

Kandydaci ubiegający się równocześnie o kilka z wyżej wymienionych posad mają do każdego podania dołączyć osobną tabelę kwalifikacyjną.

Podania udokumentowane z dołączeniem u nauczycieli tymczasowych wykazu lat służby, u nauczycieli stałych dekretu policzalności lat służby, wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kołomyi w terminie do 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kołomyja, dnia 15. października 1909.

L. 2421. C. k. Rada szkolna okręgowa w Skałacie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Skałacie. Pierwszeństwo będą mieli kandydaci z egzaminem wydziałowym z II. grupy.

2. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły męskiej Grzymałowie.

3. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej w szkołach: 5-klasowej męskiej w Skałacie i 5-klasowej męskiej w Podwołoczyskach z obowiązkiem udzielania tej nauki we wszystkich innych szkołach należących do rzymsko-katolickiej parafii w Skałacie względnie w Podwołoczyskach.

4. Na posady nauczycieli religii grecko-katolickiej w szkołach: 5-klasowej męskiej w Skałacie, 5 klasowej męskiej w Podwołoczyskach i 4-klasowej męskiej w Grzymałowie z obowiązkiem udzielania tej nauki także w szkołach należących do grecko-katolickiej parafii w Skałacie, Podwołoczyskach względnie w Grzymałowie.

O posady nauczycieli religii mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli pełnić obowiązków duszpasterskich.

B. Z poborami IV. klasy płac.

1. Na posady nauczycieli 4-klasowych szkół w Kaczanówce i Toustem; wymagane uzdolnienie do uczenia języka niemieckiego.

2. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Krasnem.

3. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych w Borkach małych, Hałuszczyńcach, Hlibowie, Iwanówce, Łuce małej, Magdalówce, Orzechowcu, Ostapiu, Soroce, Sorocku i Supranówce.

4. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Eleonorówce, Leżanówce, Mysłowej i Mołczanówce.

W szkołach w Skałacie, Podwołoczyskach Grzymałowie, Eleonorówce, Mołczanówce, Mysłowej, Borkach małych, Hałuszczyńcach, Hlibowie, Krasnem, Orzechowcu, Ostapiu i Kaczanówce jest język wykładowy polski, w innych ruski.

W szkołach z językiem wykładowym polskim i ruskim jest także obowiązkowy drugi język krajowy.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną, wykaz lat służby przedetatowej względnie dekret policzenia lat służby do emerytury należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Skałacie do dnia 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Skałat, dnia 25. października 1909.

L. 2127. Niniejszem ogłasza się konkurs celem stałego obsadzenia posady kierującego nauczyciela szkoły 5-klasowej mieszanej w Rudniku nad Sanem z poborami III. klasy płac.

Pierwszeństwo zastrzega się kandydatom, którzy wykażą się świadectwem z ukończonego kursu rolniczego względnie kwalifikacyą do szkół wydziałowych z którejkolwiek grupy.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nisku do 15. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Nisko, dnia 10. października 1909.

L. 2407. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kosowie ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Kutach z obowiązkiem udzielania nauki religii w 6-klasowej szkole żeńskiej w Kutach.

2. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w 6-klasowej szkole męskiej w Kutach z obowiązkiem udzielania nauki religii w 6-klasowej szkole żeńskiej w Kutach.

3. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Kosowie z obowiązkiem udzielania nauki religii w 5-klasowej szkole żeńskiej w Kosowie.

4. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Kosowie z obowiązkiem udzielania nauki religii w 5-klasowej szkole żeńskiej w Ko-owie.

O tę posady ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni, którzy w razie zamianowania nie będą mogli spełniać obowiązków duszpasterskich.

5. Na posadę nauczyciela kierującego 6-klasowej szkoły męskiej w Kutach z zastrzeżeniem pierwszeństwa kandydatom z egzaminem wydziałowym z przedmiotów objętych grupą II.

6. Na posadę nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły męskiej w Kosowie z zastrzeżeniem pierwszeństwa kandydatom posiadającym egzamin wydziałowy.

7. Na dwie posady nauczycieli w 5-klasowej szkole męskiej w Kosowie z pierwszeństwem dla kandydatów posiadających egzamin wydziałowy.

Z poborami IV. klasy płac:

8. Na posadę nauczyciela (ki) w szkole 2-klasowej w Hołowach.

9. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych: w Krzyworówni, Rożnie małym, Rybnie i Żabiu-Słupejce.

W szkołach pod 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 jest język wykładowy polski, w innych ruski a drugi język krajowy obowiązkowy, nadto w szkołach w Kutach i Kosowie język niemiecki jest obowiązkowym przedmiotem nauki.

Udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kosowie w terminie do 15. grudnia b. r.

Kompetujący równocześnie o kilka posad winni o każdę posadę wnieść osobne podanie z dołączeniem wykazu lat służby i tabeli kwalifikacyjnej.

Kosów, dnia 30. września 1909.

Ogłoszenie licytacyi.

L. 2889. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy budynku parterowego, murowanego, mieszczącego w sobie 2 sale naukowe, mieszkanie dla nauczyciela kierującego i piwnicę, wedle szczegółowych planów sprawdzonych i przyjętych przez strony konkurencyjne, oraz osobne drewniane wychodki o 3. przedziałach wraz z dołem kloacznym dla szkoły 2-klasowej w Wasylkowie w okręgu husiatyńskim, ogłasza się niniejszem licytacyę przez pisemne oferty, które wnosić należy do 20. grudnia 1909 do godziny 11. przed południem do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Husiatynie.

Koszta postawienia rzeczonego budynku wraz z piwnicą obliczone są wedle kosztorysu na łączną kwotę 15.240 K 87 h.

Do ofert należy dołączyć 5% wadyum i deklaracyę, że oferentowi znane są szczegółowe i ogólne warunki budowy.

Plan i kosztorys budowy przejrzeć można w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Husiatynie w godzinach urzędowych.

Husiatyn, dnia 10. listopada 1909.

Ogłoszenie.

Egzamin kwalifikacyjny do szkół ludowych pospolitych przed c. k. Komisyą egzaminacyjną w Buczaczu rozpocznie się dnia 29. listopada b. r.

Termin wnoszenia podań do 24. listopada b. r.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie, pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. • **Nr. 36.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 27. listopada 1909.[n]

L. 64.067.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do c. k. Rad szkolnych okręgowych i Zarządów szkół ludowych w sprawie sprawozdań I. austryackiego kongresu dla ochrony dzieci.

C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty rozporządzeniem z dnia 28. października 1909 L. 34.926 nadesłało c. k. Radzie szkolnej krajowej 20 egzemplarzy dzieła o trzech tomach p. t.: „Protokoll über die Verhandlungen des ersten österreichischen Kinderschutzkongresses in Wien, 18. bis 20. März 1907“ z poleceniem rozdzielenia ich wedle własnego uznania pomiędzy 20 bibliotek okręgowych w kraju i zawiadomienia o tem wszystkich Rad szkolnych okręgowych w tym celu, aby nauczyciele z innych okręgów, chcący korzystać z tego dzieła, wiedzieli, do których Rad szkolnych okręgowych mają się zwrócić o wypożyczenie wymienionego dzieła.

Dzieło to otrzymały biblioteki szkolne okręgowe w Białej, Brodach, Brzeżanach, Czortkowie, Gródku jagiellońskim, w Krakowie (miasto), Krośnie, we Lwowie (miasto), w Łańcucie, Nadwórnej, Nisku, Nowym Sączu, Przemyślu, Tarnowie, Tarnopolu, Samborze, Sanoku, Sokalu, Śniatynie i w Stanisławowie.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 16. listopada 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski w. r.

Wiadomości osobiste.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował Joannę Loeblową, nauczycielkę muzyki w prywatnem seminaryum nauczycielskiem żeńskiem Zofii Strzałkowskiej we Lwowie, nauczycielką muzyki w c. k. żeńskiem seminaryum nauczycielskiem we Lwowie.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa przyznało Franciszkowi Czarneckiemu, emerytowanemu nauczycielowi kierującemu 4-klasowej szkoły w Bursztynie w okręgu robatyńskim, Stanisławowi Haduchowi emerytowanemu nauczycielowi kierującemu 4-klasowej szkoły w Jaćmierzu w okręgu sanockim i Grzegorzowi Nossowi, nauczycielowi kierującemu 2-klasowej szkoły w Bortkowie w okręgu złoczowskim za 40-letnią wierną służbę medal honorowy, ustanowiony z okazyi 50-letniego jubileuszu najmiłościwszych rządów Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła dr. Herkulana Weigta, rzeczywistego nauczyciela gimnazyum w Dębicy, przydzielonego do akademii handlowej w Krakowie, w zawodzie nauczycielskim i nadała mu tytuł c. k. profesora a zarazem nadała mu posadę rzeczywistego nauczyciela w akademii handlowej w Krakowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

Jana Bobowskiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Beniowej, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Turce;

Kornela Freindorfa nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły w Łoszniowie, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Trembowli;

Andrzeja Marenina nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej w Jaworowie, na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jaworowie;

C. k. Rada szkolna krajowa wyznaczyła Aleksandra Chuderskiego nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej w Dolinie, na drugiego reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dolinie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Leonorę Reicherową nauczycielką religii izrael. 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą w Nowym Sączu;

Otylię Witoszyńską nauczycielką 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. król. Jadwigi w Stanisławowie;

ks. Stanisława Krzemienieckiego nauczycielem religii rzym. kat. 5-klasowej szkoły męskiej w Dębicy;

Janinę Borejkównę nauczycielką 5-klasowej szkoły żeńskiej w Bieczu;

Antoninę Szmolikową nauczycielką 5-klasowej szkoły żeńskiej w Monasterzyskach;

Emila Makotyna i Jana Krajnika nauczycielami 5-klasowej szkoły w Ulanowie;
Teofila Mleczkę nauczycielem 5-klasowej szkoły w Suchej;
Tomasza Podgórskiego nauczycielem kierującym 4-klasowej szkoły w Koszlakach;
Michalinę Zającównę nauczycielką 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową im. król. Jadwigi w Stanisławowie;
Zofię Dutkiewiczównę i Wilhelminę Zadorecką nauczycielkami 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową w Brzeżanach;
Leopolda Ochwata nauczycielem i Franciszkę Irčikównę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Frysztaku;
Karolinę Śluzarową nauczycielką 4-klasowej szkoły w Stojanowie;
Jana Soczyńskiego nauczycielem kierującym 2-klasowej szkoły w Dobrowlanach
Helenę Strzesakową nauczycielką 2-klasowej szkoły w Łoponiu;
Wojciecha Rozparę nauczycielem 1-klasowej szkoły w Sowinie;
Józefa Młodeckiego nauczycielem 1-klasowej szkoły w Wrocance.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Józefa Grucę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Grybowie na równorzędną posadę do 5-klasowej szkoły w Ulanowie;
Bazylego Witera nauczyciela kierującego i Maryę Witerową nauczycielkę 4-klasowej szkoły w Korczynie, przydzielonych do 5-klasowej szkoły w Cieszanowie, na równorzędne posady do 4-klasowej szkoły w Frysztaku;
Leopolda Łańcuckiego nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej w Żurawnie na równorzędną posadę do 5-klasowej szkoły męskiej w Lisku;
Maryana Lubelskiego nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Żydaczowie na równorzędną posadę do 5-klasowej szkoły mieszanej w Strzyżowie;
Stanisława Kochaja nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Porębie radlnej na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Krzyszkowicach;
Jana Jaracza nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Krzyżu na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Porębie radlnej;
Julię Swaczyńską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Podszumlanach na równorzędną posadę do szkoły w Zalipiu;
Franciszka Marka nauczyciela 1-klasowej szkoły w Bieśniku na równorzędną posadę do szkoły w Rajsku.

Zmarli:

Marcin Keller tymczasowy nauczyciel 5-klasowej szkoły męskiej w Husiatynie zmarł dnia 11. listopada b. r. w 25. roku życia, a w 3. roku służby;
Władysław Łopatka tymczasowy nauczyciel 2-klasowej szkoły w Krzyszkowicach w okręgu myślenickim, zmarł dnia 9. listopada b. r. w 24. roku życia, a w czwartym roku służby;
Franciszek Szurmiak stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Brzegach w okręgu wielickim, zmarł dnia 19. listopada b. r. w 28. roku życia.

Organizacya szkół.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 30. października b. r. L. 40.102 udzielił Instytutowi SS. Bazylianek „Marya“ w Stanisławowie zezwolenia na otwarcie prywatnego seminaryum nauczycielskiego żeńskiego z językiem wykładowym ruskim w Stanisławowie.

Tym samym reskryptem zezwolił J. E. Pan Minister, aby kierownictwo tego zakładu objął Michał Waszkiewicz profesor c. k. I. gimnazyum z językiem wykładowym polskim w Stanisławowie.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniami:
l. 64.730 gminę Kąśnę dolną w okręgu grybowskim z zakresu szkolnego w Ciężkowicach i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Kąśnie dolnej;
l. 65.687 gminy Mostki i Popowice w okręgu nowosandeckim z zakresu szkolnego w Starym Sączu i zorganizowała osobne 1-klasowe szkoły w Mostkach i w Popowicach.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała 1-klasowe szkoły ludowe orzeczeniami:
l. 64.580 w Bełwinie w okręgu przemyskim;
l. 65.067 drugą szkołę w Podhorcach w części górnej w okręgu złoczowskim;
l. 65.810 w Przybyszowie w okręgu sanockim;
l. 65.831 w Dobieszynie w okręgu krośnieńskim;
l. 65.977 w Kłapówce w okręgu kolbuszowskim;
l. 66.120 w Wapowcach w okręgu przemyskim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniem do l. 64.989 1-klasową szkołę w Zaczerniu w okręgu rzeszowskim na 4-klasową.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 64.967 budowę 1-klasowej szkoły w Wesołowie w okręgu brzeskim;
l. 64.968 budowę 2-klasowej szkoły w Strzelcach wielkich w okręgu brzeskim; obie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

Książki szkolne.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Читанка руска для першоï кляси шкіл середних. Нове видане. У Львові 1909. Накладом фонду краевого“ w poczet książek dozwolonych do użytku szkolnego w szkołach średnich.

Cena egzemplarza oprawnego 2 korony.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „T. S. Kistryn. Nauka o handlu. We Lwowie 1909. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych“ w poczet książek dozwolonych do użytku w szkołach handlowych wyższych.

Cena egzemplarza 4 K 50 h.

Wiadomości statystyczne.

Wynik egzaminów dojrzałości w seminaryach nauczycielskich w terminie letnim i jesiennym 1909.

a) *Uczniowie publiczni:*

Seminaryum:	Dojrzałych:	Reprobowanych:
Kraków	63	14
Tarnów	27	5
Rzeszów	17	11
Lwów	39	—
Stanisławów	58	1
Tarnopol	46	7
Sambor	54	2
Krosno	24	—
Sokal	37	1
Zaleszczyki	36	—
Stary Sącz	32	2
Razem	433	43

b) *Uczenice publiczne:*

Seminaryum:	Dojrzałych:	Reprobowanych:
Kraków	58	—
Przemyśl	76	2
Lwów	65	1
Razem	199	3

Razem uczniów i uczenic publicznych	632	46
Lwów seminaryum prywatne z prawem publiczności Zofii Strzałkowskiej	54	1
Kraków seminaryum prywatne z prawem publiczności im. Franciszka Preisendanza	50	2

c) *Eksterniści:*

Kraków	11	6
Tarnów	1	3
Rzeszów	6	11
Lwów	11	12
Stanisławów	6	4
Tarnopol	9	4
Sambor	9	6
Krosno	1	—
Sokal	1	1
Zaleszczyki	11	7
Stary Sącz	—	7
Razem	66	61

d) *Eksternistki:*

Kraków męskie	34	18
Kraków żeńskie	72	22
Tarnów	25	28
Rzeszów	17	17
Lwów	35	13
Przemyśl	84	16
Stanisławów	69	16
Tarnopol	73	12
Sambor	41	5
Krosno	9	5
Sokal	12	3
Zaleszczyki	36	20
Razem	507	175
Razem eksternistów i eksternistek	573	236

Razem złożyło w roku 1909 egzamin dojrzałości 1309, reprobowano 285.

W porównaniu z rokiem 1908 złożyło egzamin 36 uczniów publicznych mniej, 33 uczenic publicznych więcej, 4 uczenice mniej w seminaryach prywatnych, 3 eksternistów mniej, 49 eksternistek więcej.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 48.888. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posady nauczycielki szkoły ćwiczeń w c. k. seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Przemyślu.

Do uzyskania tej posady potrzebna jest kwalifikacya do szkół wydziałowych z grupy I. lub III. Pierwszeństwo będą miały kandydatki wykazujące uzdolnienie do udzielania nauki języka ruskiego jako drugiego krajowego.

Do tej posady przywiązane są pobory służbowe i prawo do dodatków pięcioletnich, unormowane ustawami z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173, z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Ubiegające się o tę posadę winny wnieść podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę służbową, sporządzoną na przepisanym formularzu, za pośrednictwem swej władzy bezpośrednio przełożonej do c. k. Rady szkolnej krajowej w terminie do 25. grudnia 1909.

Kandydatki pełniące obowiązki w publicznych szkołach ludowych, które pragną, aby lata służby spędzone w charakterze nauczycielki tych szkół były im policzone przy nominacyi na nauczycielkę szkoły ćwiczeń nietylko do ogólnej ilości lat służby, ale także w celu przyznania dodatków pięcioletnich po myśli przytoczonej ustawy, winny wyraźnie oświadczyć w swych podaniach, czy i w jakiej mierze liczą w razie zamianowania na korzyści, które mogą osiągnąć na podstawie rzeczonych postanowień ustawy.

Podania zebrane przedłożą Dyrekcye seminaryów nauczycielskich względnie c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do dnia 10. stycznia 1910, wypełniwszy należycie odnośne rubryki tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 10. listopada 1909.

L. 5583. C k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie w liceum żeńskiem im. król. Jadwigi we Lwowie.

1. Na posadę nauczyciela względnie nauczycielki z kwalifikacyą do udzielania matematyki i fizyki.

2. Na dwie posady nauczycieli względnie nauczycielek dla przedmiotów językowych a mianowicie na jedną posadę z kwalifikacyą do udzielania nauki języka polskiego i niemieckiego i na jedną posadę do udzielania nauki języka polskiego.

Według orzeczenia c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 29. listopada 1906 L. 49.560 i z dnia 20. marca 1907 L. 6870 posady stałych nauczycieli względnie nauczycielek licealnych mogą otrzymać osoby posiadające kwalifikacyę do szkół średnich lub licealnych. Kandydaci względnie kandydatki muszą posiadać austryackie obywatelstwo i nieskazitelność pod względem moralnym i politycznym.

Nauczyciele względnie nauczycielki uczący wyłącznie języków są obowiązani do 16 godzin, wszyscy inni nauczyciele względnie nauczycielki do 20 godzin tygo-

dniowej nauki. Nauczycielom (nauczycielkom) licealnym mogą być przydzielone także godziny w szkołach z liceum połączonych.

Nauczyciele pod względem płacy i innych korzyści służbowych będą zaliczeni do I. klasy płac po myśli art. 11. ustawy z dnia 25. maja 1907 (Dz. u. kr. Nr. 49) a o ile się wykażą kwalifikacyą zupełną do szkół średnich, pobory ich będą zrównane przez stosowne dodatki z poborami nauczycieli szkół średnich, mianowicie co do płacy zasadniczej, pięcioleci i dodatku aktywalnego. Dodatki do płacy zasadniczej i do pięcioleci będą wliczone do emerytury, której wymiar dokonywać się będzie wedle norm ustanowionych dla nauczycieli państwowych szkół średnich.

Nauczycielki z kwalifikacyą do szkół licealnych będą pobierały płacę wyższego stopnia nauczycielki wydziałowej, określoną art. 11. ustawy z dnia 25. maja 1907 (Dz. u. kr. Nr. 49), a nadto roczny dodatek w kwocie 600 koron wliczalny do emerytury.

Nauczyciele względnie nauczycielki liceum żeńskiego im. król. Jadwigi są obowiązani do składania opłat do funduszu emerytalnego od płacy etatowej w myśl art. 58. ustawy szkolnej krajowej z dnia 11. czerwca 1905 (Dz. u. kr. Nr. 73) i od dodatków wliczalnych do emerytury.

Wdowom i sierotom po nauczycielach służy zaopatrzenie w tej wysokości, jakieby pobierały jako wdowy i sieroty po nauczycielach szkół średnich.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe wraz z tabelą kwalifikacyjną należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie za pośrednictwem władzy przełożonej do 10. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Lwów, dnia 10. listopada 1909.

L. 2070. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Rawie konkurs.

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole w Magierowie.

2. Na posadę nauczyciela kierującego i nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Ulhówku.

3. Na posady samoistnych nauczycieli w 1-klasowych szkołach a) w Białej, b) Domaszowie, c) Dziewięcierzu, d) Machnowie, e) Michałówce, f) Manasterku, g) Nowosiółkach przednich, h) Prusiu, i) Tehlowie.

W szkole w Magierowie jest język wykładowy polski, w Michałówce niemiecki, we wszystkich innych ruski. Kompetenci o posadę w Magierowie winni wykazać sie uzdolnieniem do nauczania języka niemieckiego.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną, wykaz lat służby względnie wymiar wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rawie do dnia 15. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Rawa, dnia 12. listopada 1909.

L. 1886. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tarnowie ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia stałych posad nauczycielskich.

A. Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Tarnowie dla klasy IV. i V. wydziałowej z językiem wykładowym polskim i uzdolnieniem do udzielania języka niemieckiego. Wymagany egzamin kwalifikacyjny dla nauczycielek w liceach żeńskich z przedmiotów grupy językowo-historycznej a w braku takiej kandydatki egzamin wydziałowy z I. grupy.

2. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły pospolitej połączonej z 5-klasową wydziałową żeńską w Tarnowie z kwalifikacyą dla szkół pospolitych i prawem udzielania języka niemieckiego.

3. Na dwie posady nauczycielek w szkole 4-klasowej pospolitej połączonej z 3-klasową wydziałową żeńską im. Staszica w Tarnowie z kwalifikacyą dla szkół pospolitych z prawem udzielania języka niemieckiego.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Brzozowej, Golance, Jastrząbce nowej, Pawęzowie, Śmignie, Lubince.

2. Na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Wierzchosławicach.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnowie do 15. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Tarnów, dnia 8. października 1909.

L. 2846. C. k. Rada szkolna okręgowa w Husiatynie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzym. kat. i gr. kat. w 5-klasowej szkole męskiej w Husiatynie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 6-klasowej szkole żeńskiej w Husiatynie.

2. Na posady nauczycieli religii rzym. kat. i gr. kat. w 5-klasowej szkole męskiej w Kopyczyńcach z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 5-klasowej szkole żeńskiej w Kopyczyńcach.

Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 4-klasowej szkole męskiej w Chorostkowie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 4-klasowej szkole żeńskiej w Chorostkowie.

4. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Wasylkowcach.

5. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Hryńkowcach, Myszkowcach i Suchodole.

W szkole w Hryńkowcach jest język wykładowy polski we wszystkich innych ruski, we wszystkich zaś szkołach jest drugi język krajowy obowiązkowym przedmiotem nauki.

O posady nauczycieli religii rzym. kat. i gr. kat. mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni; posad tych nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

Podania udokumentowane i ostemplowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Husiatynie w terminie do 15. stycznia 1910.

Husiatyn, dnia 1. listopada 1909.

L. 4181. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślanach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Przemyślanach. Kandydaci o tę posadę z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z grupy III. (matematyczno-technicznej) będą mieli pierwszeństwo.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli kierujących dwuklasowych szkół w Krosienku, Połtwi i Zadwórzu.

2. Na posady samoistnych nauczycieli jednoklasowych szkół w Nowosiółce i Poluchowie małym.

3. Na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Laszkach królewskich.

W szkole w Przemyślanach językiem wykładowym jest język polski w innych ruski, we wszystkich zaś szkołach drugi język krajowy jest obowiązkowym przedmiotem nauki.

Kandydaci ubiegający się o posadę w Przemyślanach winni wykazać się uzdolnieniem do nauczania języka niemieckiego, zaś o posady pod B. kwalifikacyą do szkół ludowych pospolitych z językiem wykładowym polskim i ruskim.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przemyślanach do dnia 15. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyślany, dnia 15. listopada 1909.

L. 576. C. k. Rada szkolna okręgowa w Mościskach ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac.

1. Na dwie posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej a) w szkole 6-klasowej męskiej, b) w szkole 6-klasowej żeńskiej w Mościskach, z obowiązkiem udzielania nauki religii także w innych szkołach należących do parafii rzymsko-katolickiej w Mościskach.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej szkoły 5-klasowej mieszanej w Sądowej Wiszni.

O posady wyżej wymienione mogą ubiegać się tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni; posad tych nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

3. Na posadę nauczyciela 6-klasowej szkoły męskiej w Mościskach z zastrzeżeniem pierwszeństwa kandydatom posiadającym egzamin wydziałowy z przedmiotów objętych grupą II.

4. Na posadę nauczyciela (lki) 5-klasowej szkoły mieszanej w Sądowej Wiszni z zastrzeżeniem pierwszeństwa kandydatom posiadającym egzamin wydziałowy z przedmiotów objętych grupą II.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela szkoły 4-klasowej mieszanej w Husakowie. Od kompetentów wymaga się uzdolnienia do udzielania nauki języka niemieckiego w szkołach pospolitych.

2. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Bortiatynie i Krukienicach.

3. Na posady samoistnych nauczycieli szkół jednoklasowych w Mistycach, Myślatyczach, Szeszerowicach i Wołczyszczowicach.

W szkołach w Mościskach, Sądowej Wiszni, Husakowie, Krukienicach, Myślatyczach wykładowym językiem jest język polski, w innych język ruski. We wszystkich szkołach udziela się nauki drugiego języka krajowego jako przedmiotu obowiązkowego.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Mościskach najpóźniej do dnia 15. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Mościska, dnia 15. listopada 1909.

L. 3304. C. k. Rada szkolna okręgowa w Gorlicach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. 6-klasowej szkoły męskiej w Gorlicach z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4-klasowej szkole ludowej męskiej w Gorlicach.

B. Z poborami III. klasy płac:

2. Na dwie posady nauczycieli religii rzym. kat. mianowicie w 5-klasowej szkole męskiej i w 5-klasowej szkole żeńskiej w Bieczu, z obowiązkiem udzielania religii w innych szkołach należących do rz. kat. parafii w Bieczu.

C. Z poborami IV. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela kierującego i posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Gliniku maryampolskim.

5. Na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Bystrej.

6. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Sokole, Bednarce, Blechnarce, Czarnem, Koniecznej, Nieznajowej, Radocynie, Ropkach i Uściu ruskiem.

W szkołach w Bednarce, Blechnarce, Czarnem, Koniecznej, Nieznajowej, Radocynie, Ropkach i Uściu ruskiem jest język wykładowy ruski a polski obowiązkowym przedmiotem nauki, we wszystkich innych polski.

O posady katechetów kompetować mogą kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani.

Termin wnoszenia podań do 15. stycznia 1910.

Gorlice, dnia 12. listopada 1909.

L. 1717. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii rzym. katol. w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą w Brodach, z poborami II. klasy płac, ogłasza się niniejszem konkurs.

Z posadą tą połączony jest obowiązek udzielania nauki religii także w szkole pospolitej męskiej połączonej z wydziałową, a ubiegać się o nią mogą kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni.

Kompetenci o tę posadę winni należycie udokumentowane i w tabelę kwalifikacyjną zaopatrzone podania wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brodach najpóźniej do 15. stycznia 1910.

Brody, dnia 10. listopada 1909.

L. 1664. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przeworsku ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Przeworsku, z poborami III. klasy płac

Kandydaci o tę posadę, kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, winni wnieść należycie udokumentowane podania za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przeworsku do 15. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Przeworsku, dnia 12. listopada 1909.

Ogłoszenia wolnych posad

dla nauczycieli i nauczycielek tymczasowych w szkołach ludowych.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 4031. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Sączu ogłasza konkurs celem obsadzenia tymczasowej posady nauczycielskiej w 2-klasowej szkole w Krynicy wsi z językiem wykładowym ruskim.

Podania wnosić należy zaraz we właściwej drodze do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowym Sączu.

Nowy Sącz, dnia 10. listopada 1910.

W okręgu szkolnym buczackim jest kilkanascie wolnych posad nauczycieli i nauczycielek tymczasowych zaraz do obsadzenia.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 4407. W okręgu kolbuszowskim jest do obsadzenia kilka posad tymczasowych podwładnych nauczycieli (lek) w szkołach z językiem wykładowym polskim.

Kompetenci winni bezzwłocznie wnieść podania do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kolbuszowej.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 10. listopada 1909.

L. 3509. W okręgu szkolnym tureckim są zaraz do obsadzenia dwie posady nauczycieli (lek) samoistnych i dwie posady nauczycieli (lek) podwładnych w szkołach z językiem wykładowym ruskim.

Podania należy wnieść bezzwłocznie do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Turce.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Turka, dnia 4. listopada 1909.

Konkursa.

b) ogłoszone po raz drugi:

L. 64.153. Niniejszem ogłasza się konkurs w celu obsadzenia posady drugiego inspektora szkolnego okręgowego dla okręgu lwowskiego zamiejskiego względnie posady inspektora szkolnego okręgowego w innym okręgu szkolnym opróżnić się mogącej.

Z posadą tą są połączone prawa i pobory urzędników państwowych w IX. klasie rangi po myśli ustawy z 8. czerwca 1892 Nr. 92. Dz. u. p., ustawy z 19 września 1898 Nr. 172. Dz. u. p. i ustawy z 19. lutego 1907 Nr. 34. Dz. u p. tudzież systemizowany dla tego okręgu ryczałt na dyety i koszta podróży.

O posadę tę mogą się ubiegać oprócz c. k. inspektorów szkolnych okręgowych także:

1. nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mający przynajmniej pięcioletnią praktykę w zawodzie nauczycielskim;

2. katecheci szkół średnich, seminaryów nauczycielskich i szkół ludowych mający przynajmniej pięcioletnią praktykę na stałej posadzie katechety;

3. nauczyciele szkół ćwiczeń seminaryów nauczycielskich mający przynajmniej pięcioletnią praktykę na stałej posadzie;

4. dyrektorowie szkół wydziałowych i kierownicy szkół 5- lub 6-klasowych z kwalifikacyą nauczycielską do szkół wydziałowych.

Nominacya może być w myśl § 2. ustawy z 8. czerwca 1892 Nr. 92. Dz. u. p. odrazu stałą lub też na razie prowizoryczną, stosownie do uznania władzy.

Nauczyciele szkół średnich i seminaryów nauczycielskich mogą w podaniach prosić, aby pod względem płac i dodatków pięcioletnich zastosowano do nich w razie nominacyi, analogiczne normy istniejące dla nauczycieli tych zakładów.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty służbowe i dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną, sporządzoną na przepisanym formularzu, należy wnieść przepisaną drogą służbową do Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 15. grudnia 1909.

Zebrane podania kompetencyjne przedłożą Dyrekcye szkół średnich względnie seminaryów nauczycielskich i c. k. Rady szkolne okręgowe po należytem wypełnieniu tabel kwalifikacyjnych do 19. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 15. listopada 1909.

L. 4484. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na trzy posady stałych nauczycieli religii rzymsko-katolickiej w następujących szkołach: a) w szkole wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im. Mickiewicza, b) w szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą im Staszica, c) w szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą im. św. M. Magdaleny, z poborami I. klasy płac.

Obowiązkiem nauczycieli religii będzie udzielać nauki religii w szkołach dla których będą mianowani, ewentualnie i w innych szkołach pospolitych lub wydziałowych w mieście Lwowie, w granicach określonych § 1. ustawy z dnia 15. września 1909 (Dz. u. kr. Nr. 123).

Nauczyciele religii będą także obowiązani do odprawiania mszy św. w każdą niedzielę i święta przypadające w roku.

O posady te mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani; posady osobnego nauczyciela religii nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe i tabelę kwalifikacyjną należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie do 20. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Lwów, dnia 23. października 1909.

L. 2277. C. k. Rada szkolna okręgowa w Dobromilu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich.

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Dobromilu, z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkole 5-klasowej żeńskiej w Dobromilu.

2. Na posadę nauczyciela religii grecko-katolickiej w szkole 5-klasowej męskiej w Dobromilu, z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkole 5-klasowej żeńskiej w Dobromilu.

Z poborami IV. klasy płac.

1. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej w Birczy.

2. Na posadę nauczyciela szkoły 4-klasowej w Birczy.

3. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych a) w Jaworniku ruskim b) w Kopyśnie, c) w Krecowie, d) w Kuźminie, e) w Kropiwniku, f) w Leszczawie górnej, g) w Tarnawce, h) w Leszczynach, i) w Jasienicy sufczyńskiej.

W szkołach w Birczy, Krecowie, Kuźminie, Tarnawce i w Jasienicy sufczyńskiej jest język wykładowy polski, we wszystkich innych ruski.

Od kompetentów (tek) ubiegających się o jednę z powyżej wyszczególnionych posad wymaga się patentu do szkół ludowych pospolitych z językiem wykładowym polskim względnie ruskim, tudzież uzdolnienia do udzielania nauki drugiego języka krajowego, a o posadę w Birczy także uzdolnienia do udzielania nauki języka niemieckiego.

O posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni; posad tych nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby prowizorycznej względnie dekretem wymiaru wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Dobromilu najpóźniej do dnia 31. grudnia 1909.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Dobromilu, dnia 29. października 1909.

L. 2664. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tarnopolu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycieli religii rzymsko-katolickiej z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi w Tarnopolu połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą, z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4-klasowej szkole ludowej żeńskiej im. Hofmanowej.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej im Mickiewicza w Tarnopolu połączonej z 4-klasową szkołą pospolitą, z obowiązkiem udzielania nauki religii w 3-klasowej szkole na przedmieściu Gaje tarnopolskie.

O posady te ubiegać się mogą tylko kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani, którzy w razie zamianowania nie będą mogli pełnić obowiązków duszpasterskich

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnopolu w terminie do końca grudnia b. r.

Tarnopol, dnia 26. października 1909.

L. 4168. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kamionce strumiłowej ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Radziechowie, z obowiązkiem udzielania nauki religii w miejscowej 6-klasowej szkole żeńskiej.

2. Na posadę nauczyciela szkoły wydziałowej męskiej w Radziechowie dla przedmiotów II. grupy.

Nauczyciele szkoły wydziałowej w Radziechowie otrzymają pobory II. klasy płac nauczycielskich.

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego 6-klasowej szkoły męskiej w Busku z zastrzeżeniem pierwszeństwa kandydatom z egzaminem wydziałowym z którejkolwiek grupy.

2. Na posady nauczycieli religii rzym. i gr. kat. w 6-klasowej szkole męskiej w Busku z obowiązkiem udzielania nauki religii w miejscowej szkole 6-klasowej żeńskiej tudzież w 1-klasowej szkole na przedmieściu „Długa Strona“ w Busku.

3. Na posadę nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Busku z zastrzeżeniem pierwszeństwa dla nauczycielek posiadających egzamin wydziałowy z II. grupy.

4. Na posadę nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Radziechowie z zastrzeżeniem pierwszeństwa dla nauczycielek posiadających egzamin wydziałowy z III. grupy.

5. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły pospolitej połączonej z 3-klasową wydziałową męską w Radziechowie. Kompetenci mają się wykazać kwalifikacyą do szkół pospolitych z prawem udzielania nauki języka niemieckiego jako przedmiotu tudzież uzdolnieniem do udzielania nauki zręczności w szkołach wydziałowych.

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej w Dobrotworze.

2. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Krzywem i Banuninie.

3. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Krzywem, Ohladowie, Tadaniu i Streptowie.

4. Na posady nauczycieli samoistnych w 1-klasowych szkołach w Jazienicy polskiej, Kędzierzawcach, Lanerówce, Lisku, Łanach polskich, Majdanie starym, Nahorcach małych i Rusiłowie.

W szkole 4-klasowej w Dobrotworze wymaganem jest uzdolnienie do udzielania nauki języka niemieckiego.

W szkołach w Radziechowie, Busku, Jazienicy polskiej, Lanerówce i Majdanie starym jest język wykładowy polski, w innych ruski, we wszystkich zaś szkołach drugi język krajowy jest obowiązkowym przedmiotem nauki. Od kompetentów o posady w szkołach 4- i więcejklasowych wymaga się nadto uzdolnienia do nauczania języka niemieckiego.

Termin wnoszenia podań do 31. grudnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kamionka strumiłowa, dnia 2. listopada 1909.

L. 605. C. k. Rada szkolna okręgowa w Łańcucie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad w szkołach jednoklasowych z poborami IV. klasy płac: w Wydrzu, Jastrzębcu, Wulce łamanej, Chodaczowie, Hucisku, Korniaktowie II., Laszczynach, Medyni głogowskiej, Medyni łańcuckiej, Ożannie, Pogwizdowie, Rakszawie III., Wulce grodziskiej, Zmysłówce.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski, w Ożannie język ruski jest obowiązkowym przedmiotem nauki.

Termin wnoszenia podań do końca grudnia b. r.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Łańcut, dnia 5. listopada 1909.

Ogłoszenia licytacyi.

L. 1532. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy murowanej pięcioklasowej szkoły męskiej w Brzozowie o ośmiu salach naukowych, kancelaryi, gabinecie, mieszkaniu dla nauczyciela i piwnicy, odbędzie się w lokalu c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzozowie dnia 14. grudnia 1909 o godzinie 10-tej przed południem licytacya za pomocą pisemnych ofert.

Budowa zostanie oddaną tylko osobie fachowo uzdolnionej.

Cena kosztorysowa wynosi 53.677 koron.

Oferenci mają do ofert należycie ostemplowanych dołączyć wadyum w wysokości 5% ceny kosztorysowej w gotówce lub w papierach wartościowych, oraz deklaracyę, iż znane im są ogólne i szczegółowe warunki budowy i warunkom tym w zupełności się poddają.

Dotyczące plany budowy i kosztorys przeglądać można w biurze c. k. okręgowej Rady szkolnej w Brzozowie każdego dnia od godziny 11. do 12. w południe.

Budowa rozpocznie się z wiosną 1910 roku a ma być wyprowadzoną pod dach i nakrytą do końca października 1910 roku.

Oferty wniesione po terminie lub nie odpowiadające warunkom nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Brzozowie, dnia 16. listopada 1909.

L. 1541. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy murowanej dwuklasowej szkoły ludowej w Golcowej w okręgu brzozowskim o sześciu salach naukowych, kancelaryi, mieszkaniu dla nauczyciela i piwnicy, odbędzie się w lokalu c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzozowie dnia 13. grudnia 1909 o godzinie 10. przed południem ustna licytacya.

Budowa zostanie oddaną tylko osobie fachowo uzdolnionej.

Cena kosztorysowa wynosi 39.077 K 20 hal.

Oferenci mają przed przystąpieniem do licytacyi złożyć wadyum w wysokości 5% ceny kosztorysowej w gotówce lub papierach wartościowych, oraz deklaracyę iż znane im są ogólne i szczegółowe warunki budowy i że warunkom tym w zupełności się poddają.

Plany budowy i kosztorys przeglądać można w biurze c. k. okręgowej Rady szkolnej w Brzozowie każdego dnia od godziny 11. do 12. w południe.

Budowa rozpocznie się z wiosną 1910 roku a ma być wyprowadzoną pod dach i nakrytą do końca października 1910 roku.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Brzozowie, dnia 16. listopada 1909.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie, pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. Nr. 37.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 3. grudnia 1909.

L. 63.182.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich c. k. gimnazyów i szkół realnych w sprawie tematów prac naukowych do sprawozdań rocznych szkół średnich.

Omawiając uroczystości jubileuszowe, poświęcone pamięci Juliusza Słowackiego, stwierdzono powszechnie, że znaczną zasługę w ich uświetnieniu położyło nasze nauczycielstwo szkół średnich, które tak chętnie i godnie uczyniło zadość wezwaniu, zawartemu w tutejszym okólniku z 6. grudnia 1907 L. 56.921 i oddało wielu cennemi i poważnemi pracami piękny hołd nieśmiertelnemu poecie. Był to czyn, dający zarazem chlubne świadectwo wiedzy, pracowitości i zapałowi dla nauki wśród naszego nauczycielstwa, umiłowaniu przezeń ojczystej mowy i poezyi. Podnieść też należy piękny fakt, że również jeden z profesorów ruskiej narodowości przyczynił się do „Księgi pamiątkowej“ pracą w swoim ojczystym języku.

C. k. Rada szkolna krajowa ciesząc się pospołu z nauczycielstwem tym niezwykłym sukcesem, poczytuje sobie za miłą powinność wyrazić z tego powodu wszystkim, którzy się do niego przyczynili, żywe zadowolenie i zupełne uznanie.

Niepodobna też wątpić, że podniesienie poziomu i naukowej wartości rozpraw umieszczonych w „Sprawozdaniach rocznych“, jakie nastąpiło w ubiegłym roku szkolnym przez ogłoszenie „Księgi pamiątkowej“, utrzyma się i nadal i będzie podnietą do poważnej pracy naukowej, która nie pozostanie bez echa w społeczeństwie.

C. k. Rada szkolna krajowa daleką jest od krępowania pracowników naukowych jakimś narzuconym programem; tak pomyślny wynik poprzedniego zachęcenia daje jej jednak powód do ponownej inicyatywy w obmyślaniu ważnych aktualnych tematów. Mianowicie c. k. Rada szkolna krajowa zwraca uwagę nauczycielstwa na przypadającą w roku 1912 inną ważną datę w dziejach polskiego piśmiennictwa: stuletnią rocznicę urodzin Zygmunta Krasińskiego. Tę pamiętną datę postanowiono na świeżo odbytym kongresie literackim obchodzić w sposób uroczysty, godny wielkiego poety. Nie można wątpić, że do tego hołdu zechce się znowu przyłączyć nasze nauczycielstwo, a nie może ku temu obrać właściwszej i piękniejszej drogi, jak poświęcając również historyczno literackie prace życiu i twórczości autora Przedświtu, względnie epoce i społeczeństwu, które stanowiło tło dla jego podniosłej postaci. Co się tyczy czasu, który nas dzieli od roku 1912, c. k. Rada szkolna krajowa uważa za właściwe oznajmić Dyrekcyom co następuje:

Pomimo, że instrukcye ministeryalne z lat 1884 i 1900 były bardzo cennym przewodnikiem dla nauczycieli, zwłaszcza wstępujących do zawodu, to jednak zaprzeczyć się nie da, że ze względu na odrębne usposobienie, upodobania i zdolności naszej młodzieży, jak z drugiej strony ze względu na zmiany zaszłe w bieżącym roku szkolnym w planie nauk, odpowiednia ich rewizya wydaje się rzeczą pożądaną.

Mając zawsze na oku powodzenie nauki i utrzymanie szkół naszych na wysokości zadania, c. k. Rada szkolna krajowa zamierza przeto wziąć pod rozwagę wydanie instrukcyi do nauczania, opartych na nowym planie nauki a zarazem przystosowanych do właściwości umysłowych naszej młodzieży.

Przystępując do tego dzieła, pragnie skorzystać z doświadczenia nauczycielstwa i dlatego zachęca je niniejszem, by plon tego doświadczenia zechciało złożyć w treściwych rozprawach dydaktycznych, ogłaszając je w sprawozdaniach za rok 1910 ewentualnie 1911.

Zaleca się przytem unikanie wszelkiej polemiki i stanowiska negacyi a podawanie natomiast pozytywnych wskazówek, jakby należało danego przedmiotu uczyć. Do tego celu nadawałby się treściwy obraz lekcyi praktycznych, zakończony stosownymi wnioskami. W szczególności wymagają takiego omówienia przedewszystkiem te przedmioty, których plan i zakres uległ znaczniejszym zasadniczym zmianom. Należyte streszczenie się dałoby Dyrekcyom możność umieszczenia dwu lub nawet kilku rozpraw dydaktycznych w „sprawozdaniach rocznych“. Będzie

to cenny dla Rady szkolnej krajowej materyał, z którego przy układaniu instrukcyi skorzysta.

C. k. Rada szkolna krajowa nie zaniedba też starania, aby uzyskać fundusze na wynagrodzenie rozpraw najbardziej udatnych tak, aby sumienna praca mogła także otrzymać materyalne uznanie. Podobnie jak to się stało przy sposobności zalecania rozpraw o życiu i twórczości Słowackiego, c. k. Rada szkolna krajowa nie narzuca bezwzględnie powyższego tematu; spodziewa się jednak, że wobec doniosłości i pilnej aktualności poruszonej powyżej sprawy, przeważna większość prac przeznaczonych do sprawozdań rocznych, poświęcona będzie temu ważnemu przedmiotowi i zapewni nauczycielstwu zasługę współpracownictwa w zamierzonej reformie dydaktycznej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 29. listopada 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski w. r.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 15. listopada b. r. raczył najmiłościwiej nadać dr. Antoniemu Danyszowi, dyrektorowi c. k. gimnazyum VI. we Lwowie, przy sposobności przeniesienia go na własną prośbę w stały stan spoczynku, tytuł radcy Rządu.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 14. listopada b. r. raczył najmiłościwiej nadać Michałowi Kusionowiczowi, profesorowi c. k. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi, przy sposobności przeniesienia go w stały stan spoczynku, tytuł radcy szkolnego.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował Dymitra Pihuta, nauczyciela szkoły wydziałowej męskiej w Tarnopolu, prowizorycznym nauczycielem głównym w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Czortkowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór Jana Soczyńskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Dawidkowcach na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Czortkowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli:

Józefa Husakowskiego w gimnazyum Fr. Józefa w Tarnopolu; Witołda Hergeta w seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rudniku; Jana Mizię w seminaryum nauczycielskiem męskiem w Kętach; Wandę Skwarczkównę nauczycielkę szkoły ludowej w Półwsiu zwierzynieckiem, zastępczynią nauczycielki w c. k. seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Krakowie.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Izydora Jeluka zastępcę nauczyciela w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu do gimnazyum w Brze-

żanach; Karola Twerdochliba zastępcę nauczyciela w gimnazyum w Złoczowie do filii gimnazyum akademickiego we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Stanisława Fydę nauczycielem 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej w Buczaczu;
ks. Jana Cyprysia nauczycielem religii rzymsko-katolickiej 5-klasowej szkoły żeńskiej w Leżajsku;
Kaspra Mołczanowskiego nauczycielem 4-klasowej szkoły męskiej im. Ujejskiego w Buczaczu;
Grzegorza Humeniuka nauczycielem 4-klasowej szkoły w Lutowiskach;
Kaspra Stępienia nauczycielem 4-klasowej szkoły w Jaworznie na przysiółku „Stara Huta";
Wojciecha Frodymę nauczycielem kierującym 2-klasowej szkoły w Gawłuszowicach;
Konstantego Cichego nauczycielem kierującym 2-klasowej szkoły w Krzeszowie;
Michalinę Swobodównę nauczycielką 2-klasowej szkoły w Gawłuszowicach;
Amalię Kołodziejczykową nauczycielką 2-klasowej szkoły w Brzeszczach.

Nauczycielami szkół 1-klasowych:

Jana Świątka w Rożniatach; Józefa Bema w Borkach nizińskich; Walentego Ozgę w Bestwince; Edmunda Wojciechowskiego w Wadowicach górnych.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Kazimierę Balkową nauczycielkę 4-klasowej szkoły w Jezierzanach;
Wandę Baraniukową byłą stałą nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Iwanin.

Zmarł Onufry Dub stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Wysocku w okręgu jarosławskim, dnia 17. listopada b. r. w 60. roku życia a w 35. roku służby.

C. i k. Komenda 1. korpusu w Krakowie pismem z dnia 31. lipca 1909 L. 5705 wyraziła za pośrednictwem c. k. Rady szkolnej krajowej podziękowanie i uznanie za bardzo korzystne wyniki nauki udzielanej analfabetom wojskowym, następującym stowarzyszeniom i osobom:

1. Towarzystwom Szkoły ludowej w Krakowie, Tarnowie i Wadowicach;
2. Józefowi Parczyńskiemu, dyrektorowi szkoły wydziałowej męskiej im. św. Floryana w Krakowie, oraz nauczycielom: Stanisławowi Wajdzie, Henrykowi Kanarkowi, Franciszkowi Matyi, Mieczysławowi Mildnerowi, Ignacemu Wróblewskiemu w Krakowie;
3. Teodorowi Szypule dyrektorowi i nauczycielom: Janowi Kwiecieniowi, Michałowi Żołądziowi i Ludwikowi Kalicińskiemu w Tarnowie;
4. Stanisławowi Świtalskiemu c. k. profesorowi gimnazyum i nauczycielom szkoły ludowej Franciszkowi Skoczkowi i Józefowi Nakielnemu w Bochni.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniami:

l. 66.605 gminę Wyżłów w okręgu sokalskim z zakresu szkolnego w Mycowie i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Wyżłowie;

l. 66.983 gminę Mierzeń w okręgu wielickim z zakresu szkolnego w Gruszowie i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Mierzeniu.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała 1-klasowe szkoły ludowe orzeczeniami:

l. 54.212 w Rudnie wielkiej na przysiółku „Pogwizdów" w okręgu rzeszowskim;

l. 66.298 w Stuposianach w okręgu liskim;

l. 66.299 w Bóbrce w okręgu liskim;

l. 67.209 w Szeptycach w okręgu rudeckim.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:

l. 66.304 rekonstrukcyę budynku szkolnego w Kamiennej w okręgu nadwórniańskim;

l. 66.608 budowę 2-klasowej szkoły w Filipowicach w okręgu brzeskim; obie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

Książki szkolne, naukowe i do bibliotek.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Gramatyka języka greckiego szkolna, ułożył Edward Fiderer. We Lwowie. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych" — w poczet książek dozwolonych do użytku w gimnazyach galicyjskich.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Ćwiczenia łacińskie dla klasy czwartej, ułożył Franciszek Próchnicki. Wydanie czwarte. We Lwowie. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych" — w poczet książek dozwolonych do użytku szkolnego w gimnazyach galicyjskich.

Cena egzemplarza 2 K.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t.: „Antoni Sucheni. Początki chemii z uwzględnieniem mineralogii. Wydanie drugie. We Lwowie. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych" — w poczet książek dozwolonych do użytku w gimnazyach i szkołach realnych.

Cena egzemplarza 2 K 20 h.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła polecić książkę p. t. „Piękność obrzędów kościoła katolickiego, opracował ks. Józef Krośniński. Tarnów 1906. Nakładem autora. Cena 1 K 20 h" — do bibliotek szkolnych i na nagrody pilności.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła zalecić do bibliotek szkolnych okręgowych, do bibliotek c. k. seminaryów nauczycielskich oraz do bibliotek szkół ludowych dla użytku nauczycieli książkę p. t.: „Практичний провідник для науки релігії, в школі і церкві“. Уложив О. Евген Гузар. Друге доповнене видане. У Львові 1909. Cena 4 K“. Nabywać można w księgarni Towarzystwa naukowego im. Szewczenki we Lwowie, Rynek 10.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła zwrócić uwagę na dziełka p. t.:

1. J. Ciembroniewicz i A. Szycówna. Kwiaty i dzieci. Przyczynek do psychologii dziecka. Warszawa 1907. Nakładem dwutygodnika „Szkoła polska“;

2. J. Ciembroniewicz „Adolf Dygasiński. Lwów 1907. Nakładem „Rodziny i Szkoły“ — celem ewentualnego zakupna dla bibliotek okręgowych.

Zwraca się uwagę na następujące broszury, wydane nakładem czasopisma „Rodzina i Szkoła“:

1. Dr. Teofil Stachiewicz. Ochrona zdrowia młodzieży w wychowaniu domowem. — E. Dworski. Współdziałanie domu i szkoły w wychowaniu młodzieży;

2. Dr. J. Bogdanik. Trzy plagi ludzkości: alkoholizm-nikotynizm-morfinizm;

3. Dr. W. Markstein. O słabościach infekcyjnych; celem ewentualnego zakupna do bibliotek okręgowych.

C. k. Rada szkolna krajowa zwraca uwagę nauczycielstwa szkół ludowych na czasopismo p. t. „Miesięcznik galicyjskiego Towarzystwa ochrony zwierząt“, którego prenumeratę dla nauczycieli zniżono do kwoty 1 K 64 h rocznie wraz z przesyłką pocztową. Adres administracyi „Miesięcznika“: Lwów, ulica Ossolińskich l. 11. Prenumeratę należy przesyłać pod adresem prezesa Towarzystwa p. A. Mussila we Lwowie, ul. Karola Ludwika l. 7.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 59.659. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia nowo systemizowanych trzech posad nauczycieli głównych w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Starym Sączu.

Do posad tych przywiązane są pobory i prawa do dodatków pięcioletnich oznaczone ustawami z dnia 19. września 1898 Dz. u. p. Nr. 174 i 19. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55. Kandydaci ubiegający się o te posady winni wykazać się:

1. Kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z języków polskiego i niemieckiego jako przedmiotów głównych.

2. Kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z matematyki i fizyki.

3. Kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich rolniczych.

Podania o te posady, należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych, sporządzoną na przepisanym formularzu, wnosić należy

za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 31. grudnia b. r.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi nauczycielskiej pełnili w szkołach średnich obowiązki zastępców nauczycieli a pragną, aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby ale także do przyznania dodatków pięcioletnich podług przepisów § 9. i 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55, winni zaznaczyć to wyraźnie w swych podaniach a zarazem wykazać w tabeli kwalifikacyjnej najdokładniej, od którego czasu, jak długo i w jakiej liczbie godzin pełnili obowiązki w charakterze suplentów, podając daty i liczby odnośnych dekretów nominacyjnych.

Zebrane podania przedłożą Dyrekcye szkół średnich względnie seminaryów nauczycielskich najpóźniej do 5. stycznia 1910 po należytem wypełnieniu dołączonych tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 29. listopada 1909.

L. 65.893. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs w celu nadania posady nauczyciela rysunku odręcznego w IX. klasie rangi w c. k. szkole przemysłowej we Lwowie.

Do posady tej przywiązane są pobory w myśl ustaw z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Od kandydatów wymaga się kwalifikacyi do udzielania nauki rysunku, szczególnie w zakresie przemysłowo-artystycznym, stwierdzonej bądź świadectwem rządowego egzaminu nauczycielskiego, bądź dłuższą praktyką zawodową.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty należy wnosić na ręce Dyrekcyi c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie najpóźniej do dnia 25. grudnia 1909.

Podania wniesione po upływie tego terminu nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 21. listopada 1909.

L. 65.892 C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs w celu nadania posady nauczyciela rysunku dekoratywnego i zawodowego w IX. klasie rangi w c. k. szkole zawodowej przemysłu drzewnego w Kołomyi.

Do tej posady przywiązane są pobory w myśl ustaw z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Od kandydatów wymaga się kwalifikacyi do udzielania nauki rysunku, szczególnie w zakresie przemysłowo-artystycznym stolarstwa meblowego i budowlanego, tudzież do udzielania nauki o formach artystycznych.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty należy wnosić na ręce Dyrekcyi c. k. szkoły przemysłu drzewnego w Kołomyi najpóźniej do 25. grudnia 1909.

Podania wniesione po upływie tego terminu nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 30. listopada 1909.

Wskutek prośby Wydziału krajowego ogłasza się następujący konkurs:

LW. 125.055. Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela do nauk elementarnych w krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie.

Pobory nauczyciela wynoszą: roczna płaca w kwocie 1700 K, dodatek aktywalny 140 K, ryczałt na mieszkanie 360 K, oraz prawo do uzyskania pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 160 K., trzy następne po 200 K rocznie. Nadto kandydat posiadający kwalifikacyę do udzielania miernictwa i rysunków w zakresie wymaganym w tej szkole, mógłby mieć powierzoną naukę tych przedmiotów za dodatkowem wynagrodzeniem 480 K rocznie. Stabilizacya na tej posadzie nastąpić może po roku zadowalającej służby, zatem kandydaci, pozostający w czynnej służbie jako nauczyciele ludowi, powinni mieć zapewnienie od swej przełożonej władzy, że otrzymają roczny urlop na czas trwania prowizorycznej służby w kraj. szkole ogrodniczej w Tarnowie.

Ubiegający się o tę posadę winni wnieść podania do Wydziału krajowego najpóźniej do dnia 15. stycznia 1910 dołączając następujące dokumenty:

1. Metrykę urodzenia stwierdzającą, że kandydat nie przekroczył 40. roku życia. 2. Życiorys. 3 Patent kwalifikacyjny na nauczyciela szkół ludowych. 4. Dowody, że kandydat potrafi uczyć języka niemieckiego w zakresie wymaganym w tej szkole.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 26. listopada 1909.

L. 3623. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego szkoły 4-klasowej w Czchowie ogłasza się niniejszem konkurs.

Do tej posady przywiązane są pobory IV. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku do dnia 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Brzesku, dnia 28. października 1909.

L. 2224. C. k. Rada szkolna okręgowa w Krośnie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac.

1. Na posadę nauczyciela (lki) kierującego (ej) i nauczycielki 4-klasowej szkoły żeńskiej w Korczynie. Wymagany egzamin kwalifikacyjny do szkół ludowych pospolitych z uzdolnieniem do udzielania języka niemieckiego jako przedmiotu.

2. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Lubatowej. Wymagane uzdolnienie do udzielania języka niemieckiego.

3. Na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Łękach.

4. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych: męskiej w Iwoniczu, mieszanych: w Głowience, Bóbrce i Krasnej.

W szkole w Krasnej językiem wykładowym jest język ruski, a polski obowiązkowym przedmiotem nauki, we wszystkich innych polski.

Podania należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Krośnie w terminie do 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Krośnie, dnia 25. listopada 1909.

L. 3247. C. k. Rada szkolna okręgowa w Horodence ogłasza konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A. Z poborami III. klasy płac.

1. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej w Horodence na przedmieściu Kąt folwarkowy.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela samoistnego w szkole 1-klasowej w Kunisowcach.

2 Na posadę nauczyciela (lki) podwładnego w szkole 2-klasowej w Targowicy.

W szkole pod A. jest język wykładowy polski, w innych ruski, we wszystkich zaś szkołach drugi język krajowy jest obowiązkowym przedmiotem nauki.

Termin wnoszenia podań do 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Horodenka dnia 22. listopada 1909.

L. 4514. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żółkwi ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady samoistnych nauczycieli w jednoklasowych szkołach w Różance, Wolicy i Batiatyczach.

2. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Woli wysockiej,

Językiem wykładowym w Różance i Wolicy jest język polski, w Woli wysockiej i Batiatyczach ruski.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby przedetatowej, względnie dekretem policzenia lat służby do emerytury, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żółkwi w terminie do końca stycznia 1910.

Żółkiew, dnia 26. listopada 1909.

L. 3777. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Sączu ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie.

Z poborami II. klasy płac:

1) Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z 5-klasową szkołą wydziałową im. św. Jadwigi w Nowym Sączu. O posadę tę ubiegać się mogą kandydatki z kwalifikacyą do szkół ludowych z prawem udzielania języka niemieckiego. Pierwszeństwo będą miały nauczycielki posiadające egzamin do szkół wydziałowych.

Z poborami IV. klasy płac:

A) Na posadę nauczyciela (ki) 2-klasowej szkoły w Nawojowej; język wykładowy polski.

B) Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół:

1) w Andrzejówce, 2) Czaczowie, 3) Dubnem, 4) Homrzyskach, 5) Janczowej, 6) Jastrzębiku, 7) Kadczy, 8) Kicznej, 9) Kobylu-Gródku, 10) Łyczanej, 11) Miliku, 12) Miłkowej, 13) Mochnaczce wyżnej, 14) Mokrej Wsi, 15) Moszczenicy wyżnej, 16) Muszynce, 17) Słotwinach, 18) Stankowej, 19) Tropiu, 20) Uhrynie, 21) Wojkowej, 22) Woli kurowskiej, 23) Zabełczu, 24) Zawadzie, 25) Znamirowicach, 26) Zubrzyku.

W szkołach pod 1), 3), 7), 12), 14), 17), 19), 22), 23), 28) jest język wykładowy ruski a język polski obowiązkowym przedmiotem nauki, w innych zaś polski.

C. k. Rada szkolna okręgowa oznajmia zarazem, że szkoły pod 2), 5), 6), 8), 10), 11), 13), 14), 16), 19), 20), 22), 24), 25), 26), 27), nie mają własnego budynku.

Podania udokumentowane wnosić należy w przepisanej drodze służbowej do końca stycznia 1910.

Nowy Sącz, dnia 29. października 1909.

L. 4283. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii izraelickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą w Brzeżanach ogłasza się niniejszem konkurs.

Do posady tej przywiązane są pobory II. klasy płac. Językiem wykładowym jest język polski.

Kandydaci reflektujący o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą określoną § 3. c ustawy z 1. grudnia 1899 Dz. u. kr. Nr. 71.

Podania zaopatrzone w dokumenta kwalifikacyjne, w wykaz lat służby i tabelę kwalifikacyjną, wnosić należy w przepisanej drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzeżanach do dnia 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Brzeżany, dnia 18. listopada 1909.

L. 4433. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kolbuszowej ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Sokołowie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 5-klasowej szkole żeńskiej w Sokołowie. Kandydaci o tę posadę mają się wykazać kwalifikacyą przepisaną §. 3. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 Dz. u. kr. N. 71.

2. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Sokołowie. Pierwszeństwo będą mieli kandydaci z egzaminem do szkół wydziałowych z grupy II. lub III.

Z poborami IV. klasy płac:

Na posadę nauczyciela samoistnego w szkole 1-klasowej w Ostrowach baranowskich.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kolbuszowej w terminie do dnia 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 26. listopada 1909.

Ogłoszenia wolnych posad

dla nauczycieli i nauczycielek tymczasowych w szkołach ludowych.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 2467. W okręgu szkolnym starosamborskim są zaraz do obsadzenia trzy posady samoistnych nauczycieli (lek) i jedna posada nauczyciela podwładnego w szkołach z językiem wykładowym ruskim.

Podania opatrzone świadectwem dojrzałości należy wnieść bezzwłocznie do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Starym Samborze.

Stary Sambor, dnia 24. listopada 1909.

L. 3293. W okręgu horodeńskim są do obsadzenia cztery posady nauczycieli (nauczycielek) podwładnych, z tych jedna w szkole z językiem wykładowym polskim, trzy w szkołach z językiem wykładowym ruskim.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Horodenka, dnia 26. listopada 1909.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 4031. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Sączu ogłasza konkurs celem obsadzenia tymczasowej posady nauczycielskiej w 2-klasowej szkole w Krynicy wsi z językiem wykładowym ruskim.

Podania wnosić należy zaraz we właściwej drodze do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Nowym Sączu.

Nowy Sącz, dnia 10. listopada 1910.

W okręgu szkolnym buczackim jest kilkanaście wolnych posad nauczycieli i nauczycielek tymczasowych zaraz do obsadzenia.

Konkursa.

b) ogłoszone po raz drugi:

L. 48.888. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia posady nauczycielki szkoły ćwiczeń w c. k. seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Przemyślu.

Do uzyskania tej posady potrzebna jest kwalifikacya do szkół wydziałowych z grupy I. lub III. Pierwszeństwo będą miały kandydatki wykazujące uzdolnienie do udzielania nauki języka ruskiego jako drugiego krajowego.

Do tej posady przywiązane są pobory służbowe i prawo do dodatków pięcioletnich, unormowane ustawami z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173, z dnia 19. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 34 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Ubiegające się o tę posadę winny wnieść podania należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę służbową, sporządzoną na przepisanym formularzu, za pośrednictwem swej władzy bezpośrednio przełożonej do c. k. Rady szkolnej krajowej w terminie do 25. grudnia 1909.

Kandydatki pełniące obowiązki w publicznych szkołach ludowych, które pragną, aby lata służby spędzone w charakterze nauczycielki tych szkół były im policzone przy nominacyi na nauczycielkę szkoły ćwiczeń nietylko do ogólnej ilości lat służby, ale także w celu przyznania dodatków pięcioletnich po myśli przytoczonej ustawy, winny wyraźnie oświadczyć w swych podaniach, czy i w jakiej mierze liczą w razie zamianowania na korzyści, które mogą osiągnąć na podstawie rzeczonych postanowień ustawy.

Podania zebrane przedłożą Dyrekcye seminaryów nauczycielskich względnie c. k. Rady szkolne okręgowe najpóźniej do dnia 10. stycznia 1910, wypełniwszy należycie odnośne rubryki tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 10. listopada 1909.

L. 5583. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie w liceum żeńskiem im. król. Jadwigi we Lwowie.

1. Na posadę nauczyciela względnie nauczycielki z kwalifikacyą do udzielania matematyki i fizyki.

2. Na dwie posady nauczycieli względnie nauczycielek dla przedmiotów językowych a mianowicie na jedną posadę z kwalifikacyą do udzielania nauki języka polskiego i niemieckiego i na jedną posadę do udzielania nauki języka polskiego.

Według orzeczenia c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 29. listopada 1906 L. 49.560 i z dnia 20. marca 1907 L. 6870 posady stałych nauczycieli względnie nauczycielek licealnych mogą otrzymać osoby posiadające kwalifikacyę do szkół średnich lub licealnych. Kandydaci względnie kandydatki muszą posiadać austryackie obywatelstwo i nieskazitelność pod względem moralnym i politycznym.

Nauczyciele względnie nauczycielki uczący wyłącznie języków są obowiązani do 16 godzin, wszyscy inni nauczyciele względnie nauczycielki do 20 godzin tygo-

dniowej nauki. Nauczycielom (nauczycielkom) licealnym mogą być przydzielone także godziny w szkołach z liceum połączonych.

Nauczyciele pod względem płacy i innych korzyści służbowych będą zaliczeni do I. klasy płac po myśli art. 11. ustawy z dnia 25. maja 1907 (Dz. u. kr. Nr. 49) a o ile się wykażą kwalifikacyą zupełną do szkół średnich, pobory ich będą zrównane przez stosowne dodatki z poborami nauczycieli szkół średnich, mianowicie co do płacy zasadniczej, pięcioleci i dodatku aktywalnego. Dodatki do płacy zasadniczej i do pięcioleci będą wliczone do emerytury, której wymiar dokonywać się będzie wedle norm ustanowionych dla nauczycieli państwowych szkół średnich.

Nauczycielki z kwalifikacyą do szkół licealnych będą pobierały płacę wyższego stopnia nauczycielki wydziałowej, określoną art. 11. ustawy z dnia 25. maja 1907 (Dz. u. kr. Nr. 49), a nadto roczny dodatek w kwocie 600 koron wliczalny do emerytury.

Nauczyciele względnie nauczycielki liceum żeńskiego im. król. Jadwigi są obowiązani do składania opłat do funduszu emerytalnego od płacy etatowej w myśl art. 58. ustawy szkolnej krajowej z dnia 11. czerwca 1905 (Dz. u. kr. Nr. 73) i od dodatków wliczalnych do emerytury.

Wdowom i sierotom po nauczycielach służy zaopatrzenie w tej wysokości, jakieby pobierały jako wdowy i sieroty po nauczycielach szkół średnich.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenta służbowe wraz z tabelą kwalifikacyjną należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie za pośrednictwem władzy przełożonej do 10. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

Lwów, dnia 10. listopada 1909.

L. 2070. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Rawie konkurs.

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole w Magierowie.

2. Na posadę nauczyciela kierującego i nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Ulhówku.

3. Na posady samoistnych nauczycieli w 1-klasowych szkołach a) w Białej, b) Domaszowie, c) Dziewięcierzu, d) Machnowie, e) Michałówce, f) Manasterku, g) Nowosiółkach przednich, h) Prusiu, i) Tehlowie.

W szkole w Magierowie jest język wykładowy polski, w Michałówce niemiecki, we wszystkich innych ruski. Kompetenci o posadę w Magierowie winni wykazać się uzdolnieniem do nauczania języka niemieckiego.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną, wykaz lat służby względnie wymiar wkładek emerytalnych, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rawie do dnia 15. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Rawa, dnia 12. listopada 1909.

L. 1886. C. k. Rada szkolna okręgowa w Tarnowie ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia stałych posad nauczycielskich.

A. Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową pospolitą w Tarnowie dla klasy IV. i V. wydziałowej z językiem wykładowym polskim i uzdolnieniem do udzielania języka niemieckiego. Wymagany egzamin kwalifikacyjny dla nauczycielek w liceach żeńskich z przedmiotów grupy językowo-historycznej a w braku takiej kandydatki egzamin wydziałowy z I. grupy.

2. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły pospolitej połączonej z 5-klasową wydziałową żeńską w Tarnowie z kwalifikacyą dla szkół pospolitych i prawem udzielania języka niemieckiego.

3. Na dwie posady nauczycielek w szkole 4-klasowej pospolitej połączonej z 3-klasową wydziałową żeńską im. Staszica w Tarnowie z kwalifikacyą dla szkół pospolitych z prawem udzielania języka niemieckiego.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Brzozowej, Golance, Jastrząbce nowej, Pawęzowie, Śmignie, Lubince.

2. Na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Wierzchosławicach.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnowie do 15. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Tarnów, dnia 8. października 1909.

L. 2846. C. k. Rada szkolna okręgowa w Husiatynie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzym. kat. i gr. kat. w 5-klasowej szkole męskiej w Husiatynie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 6-klasowej szkole żeńskiej w Husiatynie.

2. Na posady nauczycieli religii rzym. kat. i gr. kat. w 5-klasowej szkole męskiej w Kopyczyńcach z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 5-klasowej szkole żeńskiej w Kopyczyńcach.

Z poborami IV. klasy płac:

2. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w 4-klasowej szkole męskiej w Chorostkowie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 4-klasowej szkole żeńskiej w Chorostkowie.

4. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Wasylkowcach.

5. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Hryńkowcach, Myszkowcach i Suchodole.

W szkole w Hryńkowcach jest język wykładowy polski we wszystkich innych ruski, we wszystkich zaś szkołach jest drugi język krajowy obowiązkowym przedmiotem nauki.

O posady nauczycieli religii rzym. kat. i gr. kat. mogą się ubiegać tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni; posad tych nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

Podania udokumentowane i ostemplowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Husiatynie w terminie do 15. stycznia 1910.

Husiatyn, dnia 1. listopada 1909.

L. 4181. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przemyślanach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Przemyślanach. Kandydaci o tę posadę z kwalifikacyą do szkół wydziałowych z grupy III. (matematyczno-technicznej) będą mieli pierwszeństwo.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli kierujących dwuklasowych szkół w Krosienku, Połtwi i Zadwórzu.

2. Na posady samoistnych nauczycieli jednoklasowych szkół w Nowosiółce i Poluchowie małym.

3. Na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Laszkach królewskich.

W szkole w Przemyślanach językiem wykładowym jest język polski w innych ruski, we wszystkich zaś szkołach drugi język krajowy jest obowiązkowym przedmiotem nauki.

Kandydaci ubiegający się o posadę w Przemyślanach winni wykazać się uzdolnieniem do nauczania języka niemieckiego, zaś o posady pod B. kwalifikacyą do szkół ludowych pospolitych z językiem wykładowym polskim i ruskim.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przemyślanach do dnia 15. stycznia 1910

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Przemyślany, dnia 15. listopada 1909.

L. 576. C. k. Rada szkolna okręgowa w Mościskach ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac.

1. Na dwie posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej a) w szkole 6-klasowej męskiej, b) w szkole 6-klasowej żeńskiej w Mościskach, z obowiązkiem udzielania nauki religii także w innych szkołach należących do parafii rzymsko-katolickiej w Mościskach.

2. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej i grecko-katolickiej szkoły 5-klasowej mieszanej w Sądowej Wiszni.

O posady wyżej wymienione mogą ubiegać się tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni; posad tych nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

3. Na posadę nauczyciela 6-klasowej szkoły męskiej w Mościskach z zastrzeżeniem pierwszeństwa kandydatom posiadającym egzamin wydziałowy z przedmiotów objętych grupą II.

4. Na posadę nauczyciela (lki) 5-klasowej szkoły mieszanej w Sądowej Wiszni z zastrzeżeniem pierwszeństwa kandydatom posiadającym egzamin wydziałowy z przedmiotów objętych grupą II.

B. Z poborami IV klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela szkoły 4-klasowej mieszanej w Husakowie. Od kompetentów wymaga się uzdolnienia do udzielania nauki języka niemieckiego w szkołach pospolitych

2. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Bortiatynie i Krukienicach.

3. Na posady samoistnych nauczycieli szkół jednoklasowych w Mistycach, Myślatyczach, Szeszerowicach i Wołczyszczowicach.

W szkołach w Mościskach, Sądowej Wiszni, Husakowie, Krukienicach, Myślatyczach wykładowym językiem jest język polski, w innych język ruski. We wszystkich szkołach udziela się nauki drugiego języka krajowego jako przedmiotu obowiązkowego.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Mościskach najpóźniej do dnia 15. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Mościska, dnia 15. listopada 1909.

L. 1717. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii rzym. katol. w 3-klasowej szkole wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą w Brodach, z poborami II. klasy płac, ogłasza się niniejszem konkurs.

Z posadą tą połączony jest obowiązek udzielania nauki religii także w szkole pospolitej męskiej połączonej z wydziałową, a ubiegać się o nią mogą kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni.

Kompetenci o tę posadę winni należycie udokumentowane i w tabelę kwalifikacyjną zaopatrzone podania wnieść za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brodach najpóźniej do 15. stycznia 1910.

Brody, dnia 10. listopada 1909.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 38.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 17. grudnia 1909.

L. 68.258.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do c. k. Rad szkolnych okręgowych, Dyrekcyi wszystkich szkół średnich, seminaryów nauczycielskich, szkół przemysłowych, zawodowych i handlowych, szkół wydziałowych, tudzież do Zarządów szkół ludowych pospolitych, publicznych i prywatnych z prawem publiczności, w sprawie zniżek kolejowych dla młodzieży szkolnej.

C. k. Dyrekcya kolei państwowych we Lwowie oznajmiła pismem z dnia 24. listopada 1909 L. 91.269/6, że w myśl postanowień lokalnej taryfy osobowej część II. ustęp III. F. (str. 54.) uczniom i uczenicom zakładów naukowych z prawem publiczności, jakoteż szkół przemysłowych, rolniczych i handlowych za okazaniem kart legitymacyjnych (zielonych) służy prawo korzystania z 50% zniżki dla każdorazowej jazdy między miejscem zamieszkania a siedzibą szkoły i odwrotnie, jednak tylko na odległość 50 kilom. Uczniowie (uczenice) tych szkół mogą również nabywać zniżone miesięczne bilety jazdy.

Wspomniane wyżej karty legitymacyjne są do nabycia w kasach osobowych. Muszą one być podpisane przez ucznia (uczenicę), potwierdzone przez dyrekcyę odnośnego zakładu naukowego i wizowane przez c. k. urząd kolejowy na stacyi, z której uczeń do szkoły wyjeżdża.

Młodzież, która mieszka stale w siedzibie szkoły, nie ma prawa korzystania ze szkolnych kart legitymacyjnych celem uzyskania 50% zniżki jazdy koleją, może natomiast, chcąc wyjechać w dni świąteczne do domu, wnieść osobne podanie, wolne od stempla, a zaopatrzone uwagą dyrekcyi zakładu, że uczeń jest uwolniony od opłaty szkolnej, i uzyskać

kartę zniżoną, upoważniającą do jednorazowego korzystania z niej tam i napowrót bez względu na odległość.

O tych przepisach należy pouczyć młodzież szkolną.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 6. grudnia 1909.

Za c. k. Namiestnika
Dembowski w. r.

Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 26. listopada b. r. raczył najmiłościwiej zamianować dr. Jana Kreinera profesora c. k. gimnazyum IV. w Krakowie, dyrektorem c. k. gimnazyum w Gródku jagiellońskim; Stanisława Sobińskiego profesora c. k. II. szkoły realnej w Krakowie, dyrektorem c. k. szkoły realnej w Tarnobrzegu i Bronisława Duchowicza, profesora c. k. I. szkoły realnej we Lwowie, dyrektorem c. k. szkoły realnej w Rawie ruskiej.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty przyznał VII. klasę rangi następującym nauczycielom głównym c. k. seminaryów nauczycielskich:

ks. Eugeniuszowi Huzarowi i Edwardowi Pawłowskiemu w seminaryum nauczycielskiem męskiem we Lwowie; Stanisławowi Wildze w seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krośnie; Teodorowi Biłeńkiemu, Stanisławowi Głogowskiemu i Janowi Sieleckiemu w seminaryum nauczycielskiem męskiem w Samborze; ks. Wawrzyńcowi Pilszakowi w seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzeszowie; Adolfowi Pokornemu i Kazimierzowi Radwańskiemu w seminaryum nauczycielskiem męskiem w Sokalu; Bolesławowi Łazarskiemu w seminaryum nauczycielskiem męskiem w Tarnowie i Ludomirze Nowickiej nauczycielce głównej w seminaryum nauczycielskiem żeńskiem we Lwowie.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował Stefana Kordubę zastępcę nauczyciela w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Samborze, nauczycielem głównym w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Sokalu.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa przyznało Błażejowi Druciakowi, emerytowanemu nauczycielowi kierującemu 3-klasowej szkoły w Krościenku w okręgu nowotarskim, za 40-letnią wierną służbę medal honorowy, ustanowiony z okazyi 50-letniego jubileuszu najmiłościwszych rządów Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

Ignacego Rychlika dyrektora c. k. gimnazyum w Jarosławiu na zastępcę przewodniczącego c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jarosławiu;

Bolesława Janickiego dyrektora 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą w Drohobyczu na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Drohobyczu;

Józefa Droby dyrektora 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą im. ks. Skargi w Jarosławiu na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jarosławiu;

Jana Oryszkiewicza dyrektora 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą w Radziechowie na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kamionce;

Mieczysławy Śleczkowskiej dyrektorki 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą im. Mickiewicza w Krakowie na reprezentantkę zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie;

Józefa Sobolskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Wielkopolu na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Gródku.

C. k. Rada szkolna krajowa wyznaczyła:

dr. Jana Kreinera dyrektora c. k. gimnazyum w Gródku na trzeciego reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Gródku;

Stanisława Sobińskiego dyrektora c. k. szkoły realnej w Tarnobrzegu na trzeciego reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnobrzegu;

Bronisława Duchowicza dyrektora c. k. szkoły realnej w Rawie na trzeciego reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rawie;

Władysława Rothländera nauczyciela kierującego 6 klasowej szkoły żeńskiej w Kamionce na drugiego reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kamionce.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła w zawodzie nauczycielskim i nadała tytuł c. k. profesora następującym rzeczywistym nauczycielom szkół średnich:

ks. Antoniemu Ratusznemu gimnazyum Fr. Józefa we Lwowie; Stanisławowi Paluchowskiemu gimnazyum V. we Lwowie; ks. dr. Maurycemu Turkowskiemu gimnazyum I. Rzeszowie; dr. Bernardowi Hausnerowi gimnazyum II. we Lwowie; Ludwikowi Petryńskiemu gimnazyum w Sokalu; Stanisławowi Bartkiewiczowi gimnazyum w Samborze.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała Ludwikowi Jaskowi prowizorycznemu nauczycielowi c. k. gimnazyum w Gorlicach posadę rzeczywistego nauczyciela w tym zakładzie; Michałowi Staroniowi prowizorycznemu nauczycielowi c. k. gimnazyum w Dębicy posadę rzeczywistego nauczyciela gimnazyum w Dębicy.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli w szkołach średnich:

Adama Dutkiewicza w gimnazyum V. we Lwowie; Piotra Góreckiego i Ludwika Piotrowicza w gimnazyum św. Anny w Krakowie; ks. Sylwestra Binka w gimnazyum w Nowym Targu; Franciszka Bałkowskiego w gimnazyum I. w Tarnowie; ks. Kapistrana Cieślika pomocniczym nauczycielem religii rzymsko-katolickiej w gimnazyum V. w Krakowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała dr. Maryę Kadyjównę zastępczynią nauczycielki w c. k. seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Przemyślu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Tadeusza Kuchinkę zastępcę nauczyciela z gimnazyum III. w Krakowie do gimnazyum w Jaśle.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Izaaka Ebnera nauczycielem religii izraelickiej 5-klasowej szkoły męskiej w Łańcucie;

Stanisławę Marcinkiewiczównę nauczycielką 5-klasowej szkoły w Kołaczycach;

Annę Tiegermannównę nauczycielką 4-klasowej szkoły żeńskiej w Drohobyczu;
Dymitra Nykolaka nauczycielem 4-klasowej szkoły w Uściu biskupiem;
Wincentego Sekę nauczycielem 4-klasowej szkoły męskiej w Ottynii;
Amalię Fischerównę nauczycielką 4 klasowej szkoły w Łyścu;
Stefanię Sadowską nauczycielką 4-klasowej szkoły w Łodygowicach;
Rudolfa Baumbergera nauczycielem 4-klasowej szkoły w Jeżowem;
Teofila Hagla nauczycielem 4-klasowej szkoły w Krystynopolu;
Maryę Czajkowską nauczycielką 4-klasowej szkoły w Kobakach.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1 klasowych:

Jana Kryweńkę w Komarnikach; Eugenię Rudnicką w Łuce; Zygmunta Hryba w Poluchowie wielkim; Annę Krzyżanowską w Żurowie; Włodzimierza Poliszkę w Mianowicach.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Stanisława Kochańskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Kobylance na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły w Kobylance;
Stefanię Kisielewską nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Ostrowcu na równorzędną posadę do 4-klasowej szkoły w Balincach;
Jana Dudka nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Hryniowie na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Budkowie;
Maryę Wróblównę nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Hryniowie na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Ottyniowicach;
Euzebiusza Halutę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Rajsku na równorzędną posadę do szkoły w Bieśniku.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła Annę Łyłykową nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Chodaczkowie małym w stan spoczynku.

Zmarli:

Kazimierz Bronikowski profesor c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie, zmarł dnia 27. listopada b. r.;
Kazimierz Rzeczycki profesor c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie, zmarł dnia 5. grudnia b. r.;
Karol Sorys profesor c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie, zmarł dnia 13. grudnia b. r.;
Józef Hrynyk stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Olszanicy w okręgu tłumackim, zmarł dnia 1. grudnia 1909 w 44. roku życia a w 18. roku służby.

Organizacya szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa wyłączyła orzeczeniami:

l. 36.728 gminę Rożanówkę w okręgu zaleszczyckim z zakresu szkolnego w Tłustem i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Rożanówce;
l. 67.609 gminę Medową w okręgu brzeżańskim z zakresu szkolnego w Kaplincach i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Medowej;
l. 68.583 gminę Banię kotowską w okręgu drohobyckim z zakresu szkolnego w Popielanach i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Bani kotowskiej;

l. 68.739 gminę Knapy w okręgu tarnobrzeskim z zakresu szkolnego w Durdach i zorganizowała osobną 1-klasową szkołę w Knapach.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała 1-klasowe szkoły ludowe orzeczeniami:
l. 67.288 w Pawlikowicach w okręgu wielickim;
l. 67.592 w Lipie w okręgu dolińskim;
l. 67.826 w Batyczach w okręgu przemyskim;
l. 68.202 w Krzyworzece w okręgu wielickim;
l. 68.354 w Prałkowcach w okręgu przemyskim;
l. 69.113 w Karlikowie w okręgu sanockim;
l. 69.114 w Woli piotrowej w okręgu sanockim;
l. 69.278 w Markowiźnie w okręgu kolbuszowskim;
l. 69.421 w Mostach małych w okręgu rawskim;
l. 69.773 drugą 1-klasową szkołę w Suchej Woli na przysiółku „Hamernia" w okręgu cieszanowskim.

C. k. Rada szkolna krajowa zezwoliła Emilii z Heisów Mazurskiej po myśli rozporządzenia ministeryalnego z dnia 22. czerwca 1872 L. 4711 (Dz. p. p. Nr. 108) na założenie i utrzymywanie w Podgórzu ogródka froeblowskiego dla dzieci w wieku przedszkolnym.

Budowa szkół.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła orzeczeniami:
l. 67.474 budowę 2-klasowej szkoły w Leszczańcach w okręgu buczackim;
l. 68.090 budowę 2-klasowej szkoły w Tuszowie narodowym w okręgu mieleckim;
l. 69.015 budowę 2-klasowej szkoły w Laskówce w okręgu brzozowskim;
l. 69.102 budowę 2-klasowej szkoły w Złotkowicach w okręgu mościskim;
l. 69.110 budowę 1-klasowej szkoły w Strutynie w okręgu złoczowskim;
l. 69.655 budowę 1-klasowej szkoły w Czystyłowie w okręgu tarnopolskim;
l. 69.776 budowę 2-klasowej szkoły w Wykotach w okręgu samborskim;
l. 69.959 budowę 2-klasowej szkoły w Tylawie w okręgu krośnieńskim;
l. 69.960 budowę 2 klasowej szkoły w Miejscu piastowem w okręgu krośnieńskim;
l. 70.290 budowę 2-klasowej szkoły w Ustrobnej w okręgu krośnieńskim;
wszystkie przy pomocy zasiłku z funduszu szkolnego krajowego.

C. k. Rada szkolna krajowa przyznała gminie Sieniachówka w okręgu zbaraskim bezprocentową pożyczkę w kwocie 2.000 K na budowę szkoły.

Wiadomości statystyczne.

Wykaz

uczniów zapisanych do c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Czortkowie w roku szkolnym 1909/10.

Do klasy przygotowawczej zapisało się	56	uczniów
do „ I. „ „	40	„
Razem	96	uczniów

Wynik egzaminów kwalifikacyjnych odbytych w terminie wiosennym i jesiennym 1909 roku.

a) *Egzamina kwalifikacyjne na nauczycieli szkół ludowych:*

Komisya egzaminacyjna:	Egzamin składało			Otrzymało patenta kwalifikacyjne			Reprobowano		
	mężczyzn	kobiet	razem	mężczyzn	kobiet	razem	mężczyzn	kobiet	razem
w Bochni	9	24	33	8	23	31	1	1	2
w Brzeżanach	6	5	11	6	5	11	—	—	—
w Buczaczu	11	20	31	11	17	28	—	3	3
w Jaśle	1	11	12	1	10	11	—	1	1
w Kołomyi	12	20	32	11	20	31	1	—	1
w Krakowie	64	93	157	52	85	137	12	8	20
w Krośnie	13	4	17	11	4	15	2	—	2
we Lwowie	63	108	171	62	108	170	1	—	1
w Przemyślu	52	136	188	52	128	180	—	8	8
w Rzeszowie	8	9	17	7	9	16	1	—	1
w Samborze	31	40	71	29	40	69	2	—	2
w Sokalu	15	12	27	12	11	23	3	1	4
w Stanisławowie	42	36	78	39	36	75	3	—	3
w Tarnopolu	17	19	36	17	18	35	—	1	1
w Tarnowie	9	11	20	7	11	18	2	—	2
w Zaleszczykach	40	15	55	36	12	48	4	3	7
Razem . . .	393	563	956	361	537	898	32	26	58

b) *Egzamina kwalifikacyjne na nauczycieli szkół wydziałowych:*

Komisya egzaminacyjna:	Egzamin składało			Otrzymało patenta kwalifikacyjne			Reprobowano		
	mężczyzn	kobiet	razem	mężczyzn	kobiet	razem	mężczyzn	kobiet	razem
w Krakowie	36	20	56	26	16	42	10	4	14
we Lwowie	54	84	138	50	74	124	4	10	14
Razem . . .	90	104	194	76	90	166	14	14	28

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 68.225. Niniejszem ogłasza się konkurs na posady rzeczywistych nauczycieli filologii klasycznej w c. k. gimnazyach w Samborze i Sanoku, tudzież na posadę rzeczywistego nauczyciela matematyki i fizyki w c. k. gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Tarnopolu.

Do posad tych przywiązane są pobory w myśl ustawy z dnia 24. lutego 1907 (Dz. u. p. Nr. 55).

Kandydaci ubiegający się o te posady, winni wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 31. grudnia 1909.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu pełnej kwalifikacyi nauczycielskiej pełnili w szkołach średnich obowiązki zastępców nauczycieli a pragną, aby ta ich służba była policzoną, mają wykazać w tabelach kwalifikacyjnych jak najdokładniej, podając daty i liczby dekretów, od którego czasu, jak długo i w jakiej liczbie godzin tygodniowo pełnili w tym czasie obowiązki nauczycielskie.

Kandydaci, którzy nie wyszli jeszcze z wieku obowiązującego do służby wojskowej, mają wykazać czy uczynili już zadość temu obowiązkowi.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 6. grudnia 1909.

Wskutek prosby c. k. Rady szkolnej krajowej w Opawie ogłasza się następujący konkurs:

L. 1233. W c. k. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Cieszynie jest do obsadzenia posada stałego nauczyciela historyi naturalnej jako przedmiotu głównego a matematyki i fizyki jako przedmiotów pobocznych.

Do posady tej przywiązane są unormowane ustawami pobory.

Podania należycie udokumentowane, skierowane do c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty, wnieść należy drogą służbową najpóźniej do końca grudnia b. r. do c. k. Rady szkolnej krajowej w Opawie.

Kompetenci którzy pragną, aby lata służby spędzone w charakterze zastępców nauczycieli były im policzone w myśl § 9. ustęp 1. ustawy z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55, winni dołączyć do podania przepisane dowody czasu służby.

Nieudokumentowane lub spóźnione podania nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

W Opawie, dnia 30. listopada 1909.

L. 5712. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem konkurs:

Z poborami II. klasy płac:

Na posadę nauczycielki w szkole 5-klasowej wydziałowej żeńskiej w Wadowicach z egzaminem wydziałowym dla przedmiotów objętych grupą przyrodniczą.

Z poborami III. klasy płac:

Na posadę nauczycielki w szkole 5-klasowej żeńskiej w Andrychowie. Pierwszeństwo będą miały kandydatki z egzaminem wydziałowym z grupy II.

Z poborami IV. klasy płac:

Na posady nauczycieli kierujących 4-klasowych szkół mieszanych w Lanckoronie i w Zebrzydowicach.

Po dwie posady nauczycieli (lek) w 4-klasowych szkołach w Spytkowicach i w Zembrzycach.

Na trzy posady nauczycieli (lek) w 4-klasowej szkole w Zebrzydowicach

Na posady nauczycieli (po jednej posadzie) w 4-klasowych szkołach w Izdebniku i Przeciszowie.

Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Piotrowicach i Przytkowicach.

Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Brzezince ad Kopytówka, Chrząstowicach, Kaczynie. Kozińcu, Miejscu, Palczy, Piotrowicach na przysiołku „Bugaj", Przeciszowie na przysiołku „Podlesie", Rokowie, Śleszowicach, Świnnej Porębie, Sosnowicach i Zachełmnie.

Kompetenci ubiegający się o posady w 4-klasowych szkołach winni wykazać się kwalifikacyą do udzielania języka niemieckiego. Posadę kierownika szkoły w Lanckoronie zastrzega się kandydatowi ukwalifikowanemu do prowadzenia kursu dopełniającego sadowniczo-pszczelniczego.

Podania udokumentowane należy wnosić w drodze urzędowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Wadowicach w terminie do końca stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Wadowice, dnia 3. grudnia 1909.

L. 5721. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jarosławiu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Jarosławiu z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 4-klasowej szkole żeńskiej im św. Kingi w Jarosławiu i w 2-klasowej szkole w Tuczempach.

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Jarosławiu. Język wykładowy polski.

3. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z 5-klasową szkołą wydziałową żeńską im. św. Jadwigi w Jarosławiu. Język wykładowy polski.

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Sieniawie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 5-klasowej szkole żeńskiej w Sieniawie.

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej 4-klasowej szkoły mieszanej w Pruchniku z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 1-klasowych szkołach w Rozborzu okrągłym, Rozborzu długim, Rzeplinie i w 2-klasowej szkole w Kramarzówce.

2. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły mieszanej w Pruchniku. Język wykładowy polski, a ruski nadobowiązkowy. Ubiegający się o tę posadę kandydaci winni wykazać się kwalifikacyą do udzielania nauki języka niemieckiego. Jedna z tych posad zastrzeżona jest wyłącznie dla mężczyzn.

3. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Kramarzówce (język wykładowy polski), w Majdanie sieniawskim (język wykładowy polski) i w Wysocku (język wykładowy ruski a polski obowiązkowy).

4. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych: a) z językiem wykładowym wyłącznie polskim w Czelatycach i Końskiej Ulicy; b) z językiem wykładowym polskim a ruskim obowiązkowym w Rzeplinie, Hawłowicach, Zamojscach i Rozborzu długim; c) z językiem wykładowym ruskim a polskim obowiązkowym w Dąbrowicy, Miękiszu nowym, Zaleskiej Woli, Surmaczówce i w Pawłowej.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jarosławiu w terminie do końca stycznia 1910.

Jarosław, dnia 2. grudnia 1909.

L. 2840. Niniejszem ogłasza się konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad:

A. Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowej szkole męskiej w Drohobyczu z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w miejscowej 4-klasowej szkole żeńskiej.

2. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole mieszanej na przedmieściu zwaryckiem w Drohobyczu.

B. Z poborami III. klasy płac:

Na trzy posady nauczycieli w 5-klasowej szkole męskiej w Borysławiu. Pierwszeństwo mają nauczyciele z kwalifikacyą do szkół wydziałowych.

C. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli (lek) w 4-klasowej szkole mieszanej w Schodnicy.

2. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Jasienicy solnej i w Lityni.

3. Na posady nauczycieli samoistnych w 1-klasowych szkołach w Bystrzycy, Dołhem ad Medenice, Gajach wyżnych. Oparach, Radeliczu, Rybniku, Słońsku, Tynowie, Uniatyczach, Poczajowicach i w Wacowicach.

4. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Horucku i Lityni.

W szkołach w Drohobyczu, Borysławiu, Schodnicy i Słońsku jest język polski wykładowym, w innych ruski. We wszystkich szkołach obowiązkowym jest drugi język krajowy. Kompetenci o posady w szkołach cztero- i więcejklasowych winni wykazać się uzdolnieniem do nauczania języka niemieckiego.

Termin wnoszenia podań do końca stycznia 1910.

Drohobycz, dnia 23. listopada 1909.

L. 2518. W celu stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego i nauczyciela podwładnego szkoły 4-klasowej mieszanej połączonej z kursem dopełniającym rolniczym w Jaćmierzu ogłasza się niniejszem konkurs.

Do posad tych przywiązane są pobory IV. klasy płac. Językiem wykładowym w tej szkole jest język polski.

Od kompetującego o posadę kierownika żąda się uzdolnienia do prowadzenia kursu dopełniającego rolniczego.

Podania zaopatrzone w potrzebne załączniki należy przedkładać w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Sanoku najpóźniej do dnia 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Sanok, dnia 23. listopada 1909.

L. 2041. C. k. Rada szkolna okręgowa w Zaleszczykach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

a) Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Lisowcach i Nyrkowie.

b) Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Bedrykowcach, Chartanowcach i Świerzkowcach.

W szkole w Nyrkowie jest język wykładowy polski; w Bedrykowcach, Chartanowcach, Lisowcach i Świerzkowcach ruski. Drugi język krajowy jest w tych szkołach obowiązkowym przedmiotem nauki.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby przedetatowej, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zaleszczykach w terminie do 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Zaleszczyki, dnia 23. listopada 1909.

Ogłoszenia wolnych posad

dla nauczycieli i nauczycielek tymczasowych w szkołach ludowych.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

W okręgu tarnowskim są dwie posady tymczasowych nauczycieli (lek) zaraz, a jedna od 1. lutego 1910 do obsadzenia.

W okręgu łańcuckim jest do obsadzenia kilka posad tymczasowych niesamoistnych względnie samoistnych w szkołach z językiem wykładowym polskim a dwie posady z językiem ruskim. Posady te zastrzeżone jedynie dla nauczycieli, mogą być obsadzone zaraz.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 2467. W okręgu szkolnym starosamborskim są zaraz do obsadzenia trzy posady samoistnych nauczycieli (lek) i jedna posada nauczyciela podwładnego w szkołach z językiem wykładowym ruskim.

Podania opatrzone świadectwem dojrzałości należy wnieść bezzwłocznie do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Starym Samborze.

Stary Sambor, dnia 24. listopada 1909.

L. 3293. W okręgu horodeńskim są do obsadzenia cztery posady nauczycieli (nauczycielek) podwładnych, z tych jedna w szkole z językiem wykładowym polskim, trzy w szkołach z językiem wykładowym ruskim.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Horodenka, dnia 26. listopada 1909.

Konkursa.

b) ogłoszone po raz drugi:

L. 59.659. Niniejszem ogłasza się konkurs celem obsadzenia nowo systemizowanych trzech posad nauczycieli głównych w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Starym Sączu.

Do posad tych przywiązane są pobory i prawa do dodatków pięcioletnich oznaczone ustawami z dnia 19. września 1898 Dz. u. p. Nr. 174 i 19. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55. Kandydaci ubiegający się o te posady winni wykazać się:

1. Kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z języków polskiego i niemieckiego jako przedmiotów głównych.
2. Kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich z matematyki i fizyki.
3. Kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich rolniczych.

Podania o te posady, należycie udokumentowane i zaopatrzone w tabelę stosunków służbowych, sporządzoną na przepisanym formularzu, wnosić należy za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 31. grudnia b. r.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu zupełnej kwalifikacyi nauczycielskiej pełnili w szkołach średnich obowiązki zastępców nauczycieli a pragną, aby lata tej służby były im policzone nie tylko do ogólnej ilości lat służby ale także do przyznania dodatków pięcioletnich podług przepisów § 9. i 15. ustawy z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55, winni zaznaczyć to wyraźnie w swych podaniach a zarazem wykazać w tabeli kwalifikacyjnej najdokładniej, od którego czasu, jak długo i w jakiej liczbie godzin pełnili obowiązki w charakterze suplentów, podając daty i liczby odnośnych dekretów nominacyjnych.

Zebrane podania przedłożą Dyrekcye szkół średnich względnie seminaryów nauczycielskich najpóźniej do 5. stycznia 1910 po należytem wypełnieniu dołączonych tabel kwalifikacyjnych.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 29. listopada 1909.

Wskutek prośby Wydziału krajowego ogłasza się następujący konkurs:

LW. 125.055. Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela do nauk elementarnych w krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie.

Pobory nauczyciela wynoszą: roczna płaca w kwocie 1700 K, dodatek aktywalny 140 K, ryczałt na mieszkanie 360 K, oraz prawo do uzyskania pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 160 K., trzy następne po 200 K rocznie. Nadto kandydat posiadający kwalifikacyę do udzielania miernictwa i rysunków w zakresie wymaganym w tej szkole, mógłby mieć powierzoną naukę tych przedmiotów za dodatkowem wynagrodzeniem 480 K rocznie. Stabilizacya na tej posadzie nastąpić może po roku zadowalającej służby, zatem kandydaci, pozostający w czynnej służbie jako nauczyciele ludowi, powinni mieć zapewnienie od swej przełożonej władzy, że otrzymają roczny urlop na czas trwania prowizorycznej służby w kraj. szkole ogrodniczej w Tarnowie.

Ubiegający się o tę posadę winni wnieść podania do Wydziału krajowego najpóźniej do dnia 15. stycznia 1910 dołączając następujące dokumenty:

1. Metrykę urodzenia stwierdzającą, że kandydat nie przekroczył 40. roku życia. 2. Życiorys. 3. Patent kwalifikacyjny na nauczyciela szkół ludowych. 4. Dowody, że kandydat potrafi uczyć języka niemieckiego w zakresie wymaganym w tej szkole.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 26. listopada 1909.

L. 2224. C. k. Rada szkolna okręgowa w Krośnie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac.

1. Na posadę nauczyciela (lki) kierującego (ej) i nauczycielki 4-klasowej szkoły żeńskiej w Korczynie. Wymagany egzamin kwalifikacyjny do szkół ludowych pospolitych z uzdolnieniem do udzielania języka niemieckiego jako przedmiotu.

2. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Lubatowej. Wymagane uzdolnienie do udzielania języka niemieckiego.

3. Na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Łękach.

4. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych: męskiej w Iwoniczu, mieszanych: w Głowience, Bóbrce i Krasnej.

W szkole w Krasnej językiem wykładowym jest język ruski, a polski obowiązkowym przedmiotem nauki, we wszystkich innych polski.

Podania należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Krośnie w terminie do 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Krośnie, dnia 25. listopada 1909.

L. 3623. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego szkoły 4-klasowej w Czchowie ogłasza się niniejszem konkurs.

Do tej posady przywiązane są pobory IV. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku do dnia 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Brzesku, dnia 28. października 1909.

L. 3247. C. k. Rada szkolna okręgowa w Horodence ogłasza konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A. Z poborami III. klasy płac.

1. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej w Horodence na przedmieściu Kąt folwarkowy.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela samoistnego w szkole 1-klasowej w Kunisowcach.

2 Na posadę nauczyciela (lki) podwładnego w szkole 2-klasowej w Targowicy.

W szkole pod A. jest język wykładowy polski, w innych ruski, we wszystkich zaś szkołach drugi język krajowy jest obowiązkowym przedmiotem nauki.

Termin wnoszenia podań do 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Horodenka dnia 22. listopada 1909.

L. 4514. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żółkwi ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady samoistnych nauczycieli w jednoklasowych szkołach w Różance, Wolicy i Batiatyczach.

2. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Woli wysockiej,

Językiem wykładowym w Różance i Wolicy jest język polski, w Woli wysockiej i Batiatyczach ruski.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby przedetatowej, względnie dekretem policzenia lat służby do emerytury, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żółkwi w terminie do końca stycznia 1910.

Żółkiew, dnia 26. listopada 1909.

L. 3777. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Sączu ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie.

Z poborami II. klasy płac:

1) Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z 5-klasową szkołą wydziałową im. św. Jadwigi w Nowym Sączu. O posadę tę ubiegać się mogą kandydatki z kwalifikacyą do szkół ludowych z prawem udzielania języka niemieckiego. Pierwszeństwo będą miały nauczycielki posiadające egzamin do szkół wydziałowych.

Z poborami IV. klasy płac:

A) Na posadę nauczyciela (ki) 2-klasowej szkoły w Nawojowej; język wykładowy polski

B) Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół:

1) w Andrzejówce, 2) Czaczowie, 3) Dubnem, 4) Homrzyskach, 5) Janczowej. 6) Jastrzębiku, 7) Kadczy, 8) Kicznej, 9) Kobylu-Gródku, 10) Łyczanej, 11) Miliku, 12) Milkowej, 13) Mochnaczce wyżnej, 14) Mokrej Wsi, 15) Moszczenicy wyżnej. 16) Muszynce, 17) Słotwinach, 18) Stankowej. 19) Tropiu, 20) Uhrynie, 21) Wojkowej, 22) Woli kurowskiej, 23) Zabełczu, 24) Zawadzie, 25) Znamirowicach, 26) Zubrzyku.

W szkołach pod 1), 3), 7), 12), 14), 17), 19), 22), 23), 28) jest język wykładowy ruski a język polski obowiązkowym przedmiotem nauki, w innych zaś polski.

C. k. Rada szkolna okręgowa oznajmia zarazem, że szkoły pod 2), 5), 6), 8), 10), 11), 13), 14), 16), 19), 20), 22), 24), 25), 26), 27), nie mają własnego budynku.

Podania udokumentowane wnosić należy w przepisanej drodze służbowej do końca stycznia 1910.

Nowy Sącz, dnia 29. października 1909.

L. 4433. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kolbuszowej ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Sokołowie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 5-klasowej szkole żeńskiej w Sokołowie. Kandydaci o tę posadę mają się wykazać kwalifikacyą przepisaną §. 3. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 Dz. u. kr. N. 71.

2. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Sokołowie. Pierwszeństwo będą mieli kandydaci z egzaminem do szkół wydziałowych z grupy II. lub III.

Z poborami IV. klasy płac:

Na posadę nauczyciela samoistnego w szkole 1-klasowej w Ostrowach baranowskich.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kolbuszowej w terminie do dnia 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 26. listopada 1909.

L. 4283. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii izraelickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą w Brzeżanach ogłasza się niniejszem konkurs.

Do posady tej przywiązane są pobory II. klasy płac. Językiem wykładowym jest język polski.

Kandydaci reflektujący o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą określoną § 3. c ustawy z 1. grudnia 1899 Dz. u. kr. Nr. 71.

Podania zaopatrzone w dokumenta kwalifikacyjne, w wykaz lat służby i tabelę kwalifikacyjną, wnosić należy w przepisanej drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzeżanach do dnia 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Brzeżany, dnia 18. listopada 1909.

L. 1664. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przeworsku ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Przeworsku, z poborami III. klasy płac.

Kandydaci o tę posadę, kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, winni wnieść należycie udokumentowane podania za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przeworsku do 15. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Przeworsku, dnia 12. listopada 1909.

L. 3304. C. k. Rada szkolna okręgowa w Gorlicach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. 6-klasowej szkoły męskiej w Gorlicach z obowiązkiem udzielania nauki religii w 4-klasowej szkole ludowej męskiej w Gorlicach.

B. Z poborami III. klasy płac:

2. Na dwie posady nauczycieli religii rzym. kat. mianowicie w 5-klasowej szkole męskiej i w 5-klasowej szkole żeńskiej w Bieczu, z obowiązkiem udzielania religii w innych szkołach należących do rz. kat. parafii w Bieczu.

C. Z poborami IV. klasy płac:

4. Na posadę nauczyciela kierującego i posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Gliniku maryampolskim.

5. Na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Bystrej.

6. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Sokole, Bednarce, Blechnarce, Czarnem, Koniecznej, Nieznajowej, Radocynie, Ropkach i Uściu ruskiem.

W szkołach w Bednarce, Blechnarce, Czarnem, Koniecznej, Nieznajowej, Radocynie, Ropkach i Uściu ruskiem jest język wykładowy ruski a polski obowiązkowym przedmiotem nauki. we wszystkich innych polski.

O posady katechetów kompetować mogą kapłani świeccy lub zakonni kanonicznie ordynowani.

Termin wnoszenia podań do 15. stycznia 1910.

Gorlice, dnia 12. listopada 1909.

Ogłoszenie licytacyi.

L. 1794. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy murowanej szkoły 2-klasowej z mieszkaniem dla kierownika w Muchawce w okręgu czortkowskim, odbędzie się dnia 31. grudnia 1909 o godzinie 10-tej rano ustna licytacya.

Cena kosztorysowa wynosi 19.907 K 91 h.

Plany i kosztorys przeglądnąć można co dnia w godzinach urzędowych w biurze Rady szkolnej okręgowej w Czortkowie.

Przedsiębiorstwo oddane będzie temu oferentowi, który poda największy opust z ceny kosztorysowej i zasługiwać będzie na zaufanie.

Oferenci złożą przed licytacyą wadyum w kwocie 5% i deklaracyę że znane im są ogólne i szczegółowe warunki budowy.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Czortków, dnia 28. listopada 1909.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie, pod zarządem J. Niedopada.

Rok XIII. **Nr. 39.**

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 27. grudnia 1909.

Wiadomości osobiste.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty zamianował Henryka Rozwadowskiego, zastępcę nauczyciela w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Krakowie, nauczycielem głównym w tym zakładzie.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty przyznał VII. klasę rangi następującym profesorom państwowych szkół średnich:

Janowi Pelczarowi gimnazyum św. Jacka w Krakowie; dr. Janowi Pawlikowskiemu gimnazyum III. w Krakowie; Romanowi Ceglińskiemu gimnazyum akademickiego we Lwowie; Wojciechowi Hessemu i Salomonowi Mandlowi gimnazyum II. we Lwowie; Władysławowi Bojarskiemu gimnazyum IV. we Lwowie; ks. Michałowi Nowickiemu gimnazyum I. w Nowym Sączu; Janowi Sędzimirowi gimnazyum I. w Rzeszowie; Wilhelmowi Kuczerze gimnazyum II. w Rzeszowie; dr. Franciszkowi Tonderze II. szkoły realnej w Krakowie; Józefowi Grünbergowi i Emilowi Bernhardtowi I. szkoły realnej we Lwowie; Adolfowi Arendtowi szkoły realnej w Tarnowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

ks. Franciszka Wołoszyńskiego na duchownego członka obrz. rzym. kat. do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zaleszczykach;

dr. Włodzimierza Maciulskiego na delegata Rady miejskiej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żółkwi;

Stanisława Orłowskiego nauczyciela kierującego 5-klasowej szkoły w Bołszowcach na reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rohatynie.

C. k. Rada szkolna krajowa wyznaczyła Stanisława Pardyaka dyrektora c. k. gimnazyum w Myślenicach na trzeciego reprezentanta zawodu nauczycielskiego do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Myślenicach.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli w szkołach średnich:

Tadeusza Gajewskiego dla filii gimnazyum IV. we Lwowie; Aleksandra Stesłowicza i Ignacego Łańcuckiego w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Przemyślu; Teodora Korostila w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu; Adolfa Musianowicza w gimnazyum im. Franciszka Józefa w Tarnopolu; dr. Izaaka Leissnera w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

Jana Tryszczyłę dyrektorem 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Piramowicza w Kołomyi;

Stanisława Ziembę nauczycielem 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej im. Ces. Fr. Józefa w Krakowie;

Macieja Kuchciaka, Jana Jaśnikowskiego i Aleksandra Wołoszczuka nauczycielami 6-klasowej szkoły męskiej w Czortkowie;

Michała Binkiewicza nauczycielem 5-klasowej szkoły męskiej w Przeworsku;

Władysławę Kozłowską nauczycielką 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z wydziałową w Krośnie;

Franciszka Malczyńskiego, Macieja Młyńca nauczycielami i Genowefę Gołębiowską nauczycielką 4-klasowej szkoły w Padwi narodowej;

Mendla Auerbacha nauczycielem religii izraelickiej 4-klasowej szkoły im. św. Józefa w Knihininie wsi;

Kaliksta Stolfa nauczycielem 4-klasowej szkoły w Koropcu;

Antoniego Jaworskiego nauczycielem kierującym 2-klasowej szkoły w Siemakowcach.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 2-klasowych:

Julię Soczyńską w Dobrowlanach; Paulinę Grochowalską w Krechowie; S. Pelagię Wojciechowską w Dobropolu; Eleonorę Petrowiczównę w Jezierzanach; Józefa Trzpisa w Borowej; Wandę Gwiazdoniową w Wasylkowcach.

Nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Paulinę Jaworską w Porudenku; S. Praksedę Kaszyńską w Żnibrodach; Maryę Sąsiedzką w Snowidowie; Bazylego Musija w Bogrówce; Bazylego Słobodziana w Ściance; Michała Kozaka w Ćwitowej; Wandę Dutkiewiczównę w Hucie starej; Michała Panka w Łanowicach; S. Ludwikę Szublównę w Nosówce; Jana Juszczyszyna w Hniliczkach; Józefa Posłusznego w Przyłęku; Seweryna Smolińskiego w Załokciu.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła:

Karola Notza nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Turce na równorzędną posadę do 5-klasowej szkoły w Cieszanowie; Stefanię Szypajłównę nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Demni na równorzędną posadę do 2-klasowej szkoły w Werbiążu niżnym; Helenę Grzybowską nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Sierakowie na równorzędną posadę do szkoły w Brzegach; Eleonorę Rześnikową nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Zwardoniu na równorzędną posadę do szkoły

w Podczerwonem; Józefę Füllerównę nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Wróblówce na równorzędną posadę do 1-klasowej szkoły w Wieprzu; Jana Przygrodzkiego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Stopczatowie na równorzędną posadę do szkoły w Chudyjowcach.

C. k. Rada szkolna krajowa przeniosła w stan spoczynku:

Herminę Giżowską nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Medenicach; Eustachego Krupę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Ortynicach; Augustę Zającową nauczycielkę 1-klasowej szkoły w Podczerwonem; Jakóba Smula nauczyciela 1-klasowej szkoły w Stryszawie.

Zmarli:

Michał Wagilewicz dyrektor c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Sokalu urodzony w Bolechowie w r. 1851 zmarł dnia 15. grudnia b. r. w 31. roku służby;

ks. Jan Jaworski stały nauczyciel religii rzym. kat. 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z pospolitą w Sokalu zmarł dnia 23. listopada b. r. w 60. roku życia;

Bronisław Łopuszański stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Krogulcu w okręgu husiatyńskim zmarł dnia 6. grudnia b. r. w 41. roku życia a w 21. roku służby;

Jadwiga Ryziewiczówna tymczasowa nauczycielka 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Kochanowskiego w Stryju, zmarła dnia 15. grudnia b. r.;

Helena Malikówna tymczasowa nauczycielka 1-klasowej szkoły w Wieprzu w okręgu żywieckim zmarła dnia 8. października b. r. w 21. roku życia a w 1. roku służby;

Stanisława Widlarzówna tymczasowa nauczycielka 6-klasowej szkoły męskiej w Żywcu zmarła w 23. roku życia a 3. roku służby.

Organizacya szkół.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 15. listopada 1909 l. 49.414 nadał prywatnej 2-klasowej szkole ludowej, utrzymywanej przez firmę Josias Eissler i Synowie w Worochcie w okręgu nadwórniańskim, po myśli § 72. państwowej ustawy szkolnej z 14. maja 1869 Dz. p. p. Nr. 62 prawo publiczności począwszy od roku szkolnego 1909/10.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała orzeczeniem do l. 68.085 1-klasową szkołę w Gembiczynie w okręgu pilźnieńskim a zarazem włączyła gminę Połomyję do zakresu szkolnego w Dobrkowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zorganizowała 1-klasowe szkoły ludowe orzeczeniami:

l. 70 191 w Smerecznem w okręgu dolińskim;
l. 70.206 w Duńkowiczkach w okręgu przemyskim;
l. 70.656 w Rudence w okręgu liskim;
l. 70.840 w Hulskiem w okręgu liskim;

l. 70.843 w Caryńskiem w okręgu liskim;
l. 70.866 w Chmielowej w okręgu horodeńskim;
l. 70.963 w Będziemyślu w okręgu ropczyckim;
l. 70.965 w Klęczanach w okręgu ropczyckim.

C. k. Rada szkolna krajowa przekształciła orzeczeniami:
l. 70.287 2-klasową szkołę w Stawczanach w okręgu gródeckim na 4-klasową;
l. 70.846 1-klasową szkołę w Czańcu w okręgu bialskim na 4-klasową.

Książki szkolne.

C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła zaliczyć książkę p. t.: „Dr. Ludwik Bruner. Ćwiczenia chemiczne dla użytku klas wyższych. Warszawa. Wydawnictwo M. Arcta, 1909“ — w poczet książek pomocniczych, dozwolonych do użytku w szkołach średnich.

Konkursa.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 70.004. Celem obsadzenia posady dyrektora c. k. gimnazyum VI. we Lwowie, ewentualnie posady dyrektora w innym zakładzie równorzędnym ogłasza się niniejszem konkurs.

Do posady tej przywiązaną jest płaca wraz z dodatkiem funkcyjnym wliczalnym do emerytury w myśl ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173 i z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55, relutum na mieszkanie i połowa dodatku aktywalnego.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty i dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną wnosić należy za pośrednictwem włady przełożonej najpóźniej do dnia 15. stycznia 1910 do Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 12. grudnia 1909.

L. 71.141. Celem obsadzenia posady dyrektora c. k. gimnazyum w Kamionce strumiłowej ogłasza się niniejszem konkurs.

Do posady tej przywiązaną jest płaca wraz z dodatkiem funkcyjnym wliczalnym do emerytury w myśl ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173 i z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty i dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną wnosić należy za pośrednictwem swej władzy przełożonej najpóźniej do dnia 15. stycznia 1910 do Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 16. grudnia 1909.

L. 71.144. Niniejszem ogłasza się konkurs na posadę rzeczywistego nauczyciela nauk przyrodniczych w c. k. gimnazyum w Trembowli, tudzież historyi powszechnej i geografii w c. k. gimnazyum w Jarosławiu.

Do posad tych przywiązane są pobory w myśl ustawy z dnia 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 173 i z dnia 24. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 55.

Kandydaci ubiegający się o te posady, winni wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 15. stycznia 1910.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu pełnej kwalifikacyi nauczycielskiej pełnili w szkołach średnich obowiązki zastępców nauczycieli a pragną, aby ta ich służba była im policzoną, mają wykazać w tabelach kwalifikacyjnych jak najdokładniej, podając daty i liczby dekretów, od którego czasu, jak długo i w jakiej liczbie godzin tygodniowo pełnili w tym czasie obowiązki nauczycielskie.

Kadydaci którzy nie wyszli jeszcze z wieku obowiązującego do służby wojskowej mają wykazać czy uczynili już zadość temu obowiązkowi.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 16. grudnia 1909.

L. 71.607. C. k. Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia dwóch posad nauczycielskich w IX. klasie rangi w c. k. szkole przemysłowej we Lwowie, a mianowicie jednej posady nauczyciela języka polskiego jako przedmiotu głównego i jednej posady nauczyciela języka niemieckiego jako przedmiotu głównego

Od kandydatów wymaga się kwalifikacyi przepisanej dla szkół średnich.

Do każdej z tych posad przywiązane są pobory unormowane ustawą z 19. września 1898 Dz. p. p. Nr. 175 tudzież ustawą z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55.

Kandydaci ubiegający się o te posady, winni wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty przepisaną drogą służbową za pośrednictwem Dyrekcyi c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie najpóźniej do 15. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 17. grudnia 1909.

L. 5537. C. k. Rada szkolna okręgowa w Bochni ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z poborami II. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela kierującego w szkole 4-klasowej męskiej im. Brodzińskiego w Bochni.

b) Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej męskiej im. Kazimierza Wielkiego w Bochni.

II. Z poborami III. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela w szkole 5-klasowej mieszanej w Wiśniczu nowym. Pierwszeństwo zastrzega się kompetentowi z egzaminem wydziałowym.

b) Na posadę nauczyciela w szkole 4-klasowej męskiej w Niepołomicach.

c) Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w szkole 4-klasowej męskiej w Niepołomicach z obowiązkiem udzielania nauki religii także w szkole 4-klasowej żeńskiej w Niepołomicach, 1-klasowej w Niepołomicach „na Podgrabiu“ 2-klasowych męskiej i żeńskiej w Kłaju i Woli batorskiej i w 2-klasowej mieszanej w Podłężu.

III. Z poborami IV. klasy płac:

a) Na posadę nauczyciela (lki) w szkole 4-klasowej w Łapanowie.

b) Na posady nauczycieli kierujących w szkołach 2-klasowych w Buczkowie i Chrości.

c) Na posady nauczycieli w szkołach 2-klasowych męskich w Kłaju i Woli batorskiej, tudzież nauczycielki w szkole 2-klasowej żeńskiej w Kłaju.

d) Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Barczkowie. Bełdnie, Chrostowej, Gawłowie, Lubomierzu, Nieprześni, Stradomce i Woli nieszkowskiej.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby przedetatowej, należy wnosić przez władzę przełożoną do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bochni najpóźniej do 15. lutego 1910.

Kompetenci, starający się o kilka z wymienionych posad, mają wnieść o każdą posadę osobne podanie zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Bochni, dnia 16. grudnia 1909.

L. 5093. C. k. Rada szkolna okręgowa w Rzeszowie ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami II. klasy płac:

Na posadę dyrektora 5-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową pospolitą im. Mickiewicza w Rzeszowie. Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni się wykazać kwalifikacyą do szkół wydziałowych.

B. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posady nauczycieli religii rzymsko-katolickiej: a) w 5-klasowej szkole mieszanej w Tyczynie, b) w 4-klasowej szkole mieszanej w Błażowej; z obowiązkiem udzielania nauki religii także w innych szkołach należących do parafii. O te posady mogą ubiegać się tylko kanonicznie ordynowani kapłani świeccy lub zakonni: posad tych nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły mieszanej w Głogowie. Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się uzdolnieniem do nauczania języka niemieckiego.

C. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela kierującego i trzy posady nauczycieli (lek) w 4-klasowej szkole mieszanej w Zaczerniu.

2. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Bratkowicach i w Hyżnem.

3. Na posady samoistnych nauczycieli w szkołach 1-klasowych: a) w Białce, b) Lecce, c) Rudnie wielkiej na przysiołku „Pogwizdów“, d) Szklarach.

Kandydaci ubiegający się o posady w Zaczerniu, Bratkowicach i Hyżnem winni wykazać się uzdolnieniem do nauczania języka niemieckiego.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rzeszowie w terminie do 15. lutego 1910.

Kompetujący równocześnie o kilka posad winni o każdą posadę wnieść osobne podanie z dołączeniem tabeli kwalifikacyjnej.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Rzeszowie, dnia 11. grudnia 1909.

L. 8700. C. k. Rada szkolna okręgowa w Chrzanowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A. Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela w szkole 5-klasowej męskiej w Jaworznie z zastrzeżeniem pierwszeństwa nauczycielowi z egzaminem wydziałowym z grupy I.

B. Z poborami IV. klasy płac:

2. Na trzy posady nauczycieli (lek) w szkole 4-klasowej mieszanej w Byczynie.

3. Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Nielepicach i w Trzebionce.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski.

Od kandydatów (tek) o posady pod 2. wymaga się kwalifikacyi do udzielania języka niemieckiego w szkołach ludowych pospolitych.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Chrzanowie w terminie do dnia 15. lutego 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Chrzanów, dnia 11. grudnia 1909.

L. 2269. C. k. Rada szkolna okręgowa w Trembowli ogłasza niniejszem konkurs celem obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

I. Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczycielki 6-klasowej szkoły żeńskiej w Trembowli.

II. Z poborami IV. klasy płac:

2. Na trzy posady nauczycieli w 4-klasowej szkole w Janowie.

3. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole w Łoszniowie.

4. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole w Strusowie.

5. Na posady nauczycieli w 2-klasowych szkołach w Hleszczawie i Mogilnicy starej.

6. Na posadę samoistnego nauczyciela 1-klasowej szkoły w Tyczynie nowym.

W szkołach pod 5 jest język wykładowy ruski w innych polski.

Kompetentki ubiegające się o posadę pod 1. które wykażą się egzaminem wydziałowym z I. grupy z uzdolnieniem do udzielania języka niemieckiego w szkołach wydziałowych będą miały pierwszeństwo.

Od kandydatów ubiegających się o posady pod 2, 3, 4, wymagane jest uzdolnienie do nauczania języka niemieckiego w szkołach ludowych.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Trembowli najpóźniej do 15. lutego 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Trembowla, dnia 5. grudnia 1909.

Ogłoszenia wolnych posad

dla nauczycieli i nauczycielek tymczasowych w szkołach ludowych.

a) *ogłoszone po raz pierwszy:*

L. 2452. W okręgu szkolnym liskim jest kilka tymczasowych posad nauczycielskich z językiem wykładowym polskim i ruskim do obsadzenia.

Podania wnosić należy zazaz do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Lisku.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Lisko, dnia 16. grudnia 1909.

L. 3153. W okręgu szkolnym mieleckim jest z powodu wprowadzenia w życie nowozorganizowanych szkół kilka posad tymczasowych nauczycieli względnie nauczycielek do obsadzenia.

Podania z dołączeniem świadectwa dojrzałości należy wnosić zaraz do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Mielcu.

---

b) *ogłoszone po raz drugi:*

W okręgu tarnowskim są dwie posady tymczasowych nauczycieli (lek) zaraz, a jedna od 1. lutego 1910 do obsadzenia.

W okręgu łancuckim jest do obsadzenia kilka posad tymczasowych niesamoistnych względnie samoistnych w szkołach z językiem wykładowym polskim a dwie posady z językiem ruskim. Posady te zastrzeżone jedynie dla nauczycieli, mogą być obsadzone zaraz.

Konkursa.

b) *ogłoszone po raz drugi:*

L. 68.225. Niniejszem ogłasza się konkurs na posady rzeczywistych nauczycieli filologii klasycznej w c. k. gimnazyach w Samborze i Sanoku, tudzież na posadę rzeczywistego nauczyciela matematyki i fizyki w c. k. gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Tarnopolu.

Do posad tych przywiązane są pobory w myśl ustawy z dnia 24. lutego 1907 (Dz. u. p. Nr. 55).

Kandydaci ubiegający się o te posady, winni wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do dnia 31. grudnia 1909.

Kandydaci, którzy po uzyskaniu pełnej kwalifikacyi nauczycielskiej pełnili w szkołach średnich obowiązki zastępców nauczycieli a pragną, aby ta ich służba była policzoną, mają wykazać w tabelach kwalifikacyjnych jak najdokładniej, podając daty i liczby dekretów, od którego czasu, jak długo i w jakiej liczbie godzin tygodniowo pełnili w tym czasie obowiązki nauczycielskie.

Kandydaci, którzy nie wyszli jeszcze z wieku obowiązującego do służby wojskowej, mają wykazać czy uczynili już zadość temu obowiązkowi.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 6. grudnia 1909.

Wskutek prośby c. k. Rady szkolnej krajowej w Opawie ogłasza się następujący konkurs:

L. 1233. W c. k. gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Cieszynie jest do obsadzenia posada stałego nauczyciela historyi naturalnej jako przedmiotu głównego a matematyki i fizyki jako przedmiotów pobocznych.

Do posady tej przywiązane są unormowane ustawami pobory.

Podania należycie udokumentowane, skierowane do c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty, wnieść należy drogą służbową najpóźniej do końca grudnia b. r. do c. k. Rady szkolnej krajowej w Opawie.

Kompetenci którzy pragną, aby lata służby spędzone w charakterze zastępców nauczycieli były im policzone w myśl § 9. ustęp 1. ustawy z 24. lutego 1907 Dz. p. p. Nr. 55, winni dołączyć do podania przepisane dowody czasu służby.

Nieudokumentowane lub spóźnione podania nie będą uwzględnione.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

W Opawie, dnia 30. listopada 1909.

L. 5712. Celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich ogłasza się niniejszem konkurs:

Z poborami II. klasy płac:

Na posadę nauczycielki w szkole 5-klasowej wydziałowej żeńskiej w Wadowicach z egzaminem wydziałowym dla przedmiotów objętych grupą przyrodniczą.

Z poborami III klasy płac:

Na posadę nauczycielki w szkole 5-klasowej żeńskiej w Andrychowie. Pierwszeństwo będą miały kandydatki z egzaminem wydziałowym z grupy II.

Z poborami IV. klasy płac:

Na posady nauczycieli kierujących 4-klasowych szkół mieszanych w Lanckoronie i w Zebrzydowicach.

Po dwie posady nauczycieli (lek) w 4-klasowych szkołach w Spytkowicach i w Zembrzycach.

Na trzy posady nauczycieli (lek) w 4-klasowej szkole w Zebrzydowicach

Na posady nauczycieli (po jednej posadzie) w 4-klasowych szkołach w Izdebniku i Przeciszowie.

Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Piotrowicach i Przytkowicach.

Na posady nauczycieli samoistnych w szkołach 1-klasowych w Brzezince ad Kopytówka, Chrząstowicach, Kaczynie, Kozińcu, Miejscu, Palczy, Piotrowicach na przysiołku „Bugaj", Przeciszowie na przysiołku „Podlesie", Rokowie, Śleszowicach, Świnnej Porębie, Sosnowicach i Zachełmnie.

Kompetenci ubiegający się o posady w 4-klasowych szkołach winni wykazać się kwalifikacyą do udzielania języka niemieckiego. Posadę kierownika szkoły w Lanckoronie zastrzega się kandydatowi ukwalifikowanemu do prowadzenia kursu dopełniającego sadowniczo-pszczelniczego.

Podania udokumentowane należy wnosić w drodze urzędowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Wadowicach w terminie do końca stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Wadowice, dnia 3. grudnia 1909.

L. 5721. C. k. Rada szkolna okręgowa w Jarosławiu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Jarosławiu z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 4-klasowej szkole żeńskiej im św. Kingi w Jarosławiu i w 2-klasowej szkole w Tuczempach.

2. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Jarosławiu. Język wykładowy polski.

3. Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z 5-klasową szkołą wydziałową żeńską im. św. Jadwigi w Jarosławiu. Język wykładowy polski.

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Sieniawie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 5-klasowej szkole żeńskiej w Sieniawie.

Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej 4-klasowej szkoły mieszanej w Pruchniku z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 1-klasowych szkołach w Rozborzu okrągłym, Rozborzu długim, Rzeplinie i w 2-klasowej szkole w Kramarzówce.

2. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły mieszanej w Pruchniku. Język wykładowy polski, a ruski nadobowiązkowy. Ubiegający się o tę posadę kandydaci winni wykazać się kwalifikacyą do udzielania nauki języka niemieckiego. Jedna z tych posad zastrzeżona jest wyłącznie dla mężczyzn.

3. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Kramarzówce (język wykładowy polski), w Majdanie sieniawskim (język wykładowy polski) i w Wysocku (język wykładowy ruski a polski obowiązkowy).

4. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych: a) z językiem wykładowym wyłącznie polskim w Czelatycach i Końskiej Ulicy; b) z językiem wykładowym polskim a ruskim obowiązkowym w Rzeplinie, Hawłowicach, Zamojscach i Rozborzu długim; c) z językiem wykładowym ruskim a polskim obowiązkowym w Dąbrowicy, Miękiszu nowym, Zaleskiej Woli, Surmaczówce i w Pawłowej.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Jarosławiu w terminie do końca stycznia 1910.

Jarosław, dnia 2. grudnia 1909.

L. 2840. Niniejszem ogłasza się konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad:

A. Z poborami II. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 4-klasowej szkole męskiej w Drohobyczu z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w miejscowej 4-klasowej szkole żeńskiej.

2. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole mieszanej na przedmieściu zwaryckiem w Drohobyczu.

B. Z poborami III. klasy płac:

Na trzy posady nauczycieli w 5-klasowej szkole męskiej w Borysławiu. Pierwszeństwo mają nauczyciele z kwalifikacyą do szkół wydziałowych.

C. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na dwie posady nauczycieli (lek) w 4-klasowej szkole mieszanej w Schodnicy.

2. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Jasienicy solnej i w Lityni.

3. Na posady nauczycieli samoistnych w 1-klasowych szkołach w Bystrzycy, Dołhem ad Medenice, Gajach wyżnych, Oparach, Radeliczu, Rybniku, Słońsku, Tynowie, Uniatyczach, Poczajowicach i w Wacowicach.

4. Na posady nauczycieli (lek) w 2-klasowych szkołach w Horucku i Lityni.

W szkołach w Drohobyczu, Borysławiu, Schodnicy i Słońsku jest język polski wykładowym, w innych ruski. We wszystkich szkołach obowiązkowym jest drugi język krajowy. Kompetenci o posady w szkołach cztero- i więcejklasowych winni wykazać się uzdolnieniem do nauczania języka niemieckiego.

Termin wnoszenia podań do końca stycznia 1910.

Drohobycz, dnia 23. listopada 1909.

L. 2518. W celu stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego i nauczyciela podwładnego szkoły 4-klasowej mieszanej połączonej z kursem dopełniającym rolniczym w Jaćmierzu ogłasza się niniejszem konkurs.

Do posad tych przywiązane są pobory IV. klasy płac. Językiem wykładowym w tej szkole jest język polski.

Od kompetującego o posadę kierownika żąda się uzdolnienia do prowadzenia kursu dopełniającego rolniczego.

Podania zaopatrzone w potrzebne załączniki należy przedkładać w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Sanoku najpóźniej do dnia 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Sanok, dnia 23. listopada 1909.

L. 2041. C. k. Rada szkolna okręgowa w Zaleszczykach ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich z poborami IV. klasy płac:

a) Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Lisowcach i Nyrkowie.

b) Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Bedrykowcach, Chartanowcach i Swierzkowcach.

W szkole w Nyrkowie jest język wykładowy polski; w Bedrykowcach, Chartanowcach, Lisowcach i Swierzkowcach ruski. Drugi język krajowy jest w tych szkołach obowiązkowym przedmiotem nauki.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby przedetatowej, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Zaleszczykach w terminie do 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Zaleszczyki, dnia 23. listopada 1909.

L. 3623. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego szkoły 4-klasowej w Czchowie ogłasza się niniejszem konkurs.

Do tej posady przywiązane są pobory IV. klasy płac.

Podania udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz przełożonych do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzesku do dnia 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Brzesku, dnia 28. października 1909.

L. 4514. C. k. Rada szkolna okręgowa w Żółkwi ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie z poborami IV. klasy płac:

1. Na posady samoistnych nauczycieli w jednoklasowych szkołach w Różance, Wolicy i Batiatyczach.

2. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Woli wysockiej,

Językiem wykładowym w Różance i Wolicy jest język polski, w Woli wysockiej i Batiatyczach ruski.

Podania udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby przedetatowej, względnie dekretem policzenia lat służby do emerytury, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Żółkwi w terminie do końca stycznia 1910.

Żółkiew, dnia 26. listopada 1909.

L. 3247. C. k. Rada szkolna okręgowa w Horodence ogłasza konkurs na następujące posady nauczycielskie:

A. Z poborami III. klasy płac.

1. Na posadę nauczyciela kierującego 4-klasowej szkoły mieszanej w Horodence na przedmieściu Kąt folwarkowy.

B. Z poborami IV. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela samoistnego w szkole 1-klasowej w Kunisowcach.
2 Na posadę nauczyciela (lki) podwładnego w szkole 2-klasowej w Targowicy.

W szkole pod A. jest język wykładowy polski, w innych ruski, we wszystkich zaś szkołach drugi język krajowy jest obowiązkowym przedmiotem nauki.

Termin wnoszenia podań do 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Horodenka dnia 22. listopada 1909.

L. 2224. C. k. Rada szkolna okręgowa w Krośnie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

Z poborami IV. klasy płac.

1. Na posadę nauczyciela (lki) kierującego (ej) i nauczycielki 4-klasowej szkoły żeńskiej w Korczynie. Wymagany egzamin kwalifikacyjny do szkół ludowych pospolitych z uzdolnieniem do udzielania języka niemieckiego jako przedmiotu.
2. Na dwie posady nauczycieli 4-klasowej szkoły w Lubatowej. Wymagane uzdolnienie do udzielania języka niemieckiego.
3. Na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Łękach.
4. Na posady nauczycieli (lek) szkół 2-klasowych: męskiej w Iwoniczu, mieszanych: w Głowience. Bóbrce i Krasnej.

W szkole w Krasnej językiem wykładowym jest język ruski, a polski obowiązkowym przedmiotem nauki, we wszystkich innych polski.

Podania należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Krośnie w terminie do 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Krośnie, dnia 25. listopada 1909.

L. 4433. C. k. Rada szkolna okręgowa w Kolbuszowej ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad:

Z poborami III. klasy płac:

1. Na posadę nauczyciela religii izraelickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Sokołowie z obowiązkiem udzielania tego przedmiotu w 5-klasowej szkole żeńskiej w Sokołowie. Kandydaci o tę posadę mają się wykazać kwalifikacyą przepisaną §. 3. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 Dz. u. kr. N. 71.
2. Na posadę nauczyciela 5-klasowej szkoły męskiej w Sokołowie. Pierwszeństwo będą mieli kandydaci z egzaminem do szkół wydziałowych z grupy II. lub III.

Z poborami IV. klasy płac:

Na posadę nauczyciela samoistnego w szkole 1-klasowej w Ostrowach baranowskich.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski.

Podania udokumentowane należy wnosić do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Kolbuszowej w terminie do dnia 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kolbuszowa, dnia 26. listopada 1909.

L. 3777. C. k. Rada szkolna okręgowa w Nowym Sączu ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie.

Z poborami II. klasy płac:

1) Na posadę nauczycielki 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej połączonej z 5-klasową szkołą wydziałową im. św. Jadwigi w Nowym Sączu. O posadę tę ubiegać się mogą kandydatki z kwalifikacyą do szkół ludowych z prawem udzielania języka niemieckiego. Pierwszeństwo będą miały nauczycielki posiadające egzamin do szkół wydziałowych.

Z poborami IV. klasy płac:

A) Na posadę nauczyciela (ki) 2-klasowej szkoły w Nawojowej: język wykładowy polski.

B) Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół:

1) w Andrzejówce, 2) Czaczowie, 3) Dubnem, 4) Homrzyskach, 5) Janczowej, 6) Jastrzębiku, 7) Kadczy, 8) Kicznej, 9) Kobylu-Gródku, 10) Łyczanej, 11) Miliku, 12) Milkowej, 13) Mochnaczce wyżnej, 14) Mokrej Wsi, 15) Moszczenicy wyżnej, 16) Muszynce, 17) Słotwinach, 18) Stankowej. 19) Tropiu, 20) Uhrynie, 21) Wojkowej, 22) Woli kurowskiej, 23) Zabełczu, 24) Zawadzie, 25) Znamirowicach, 26) Zubrzyku.

W szkołach pod 1), 3), 7), 12), 14), 17), 19), 22), 23), 28) jest język wykładowy ruski a język polski obowiązkowym przedmiotem nauki, w innych zaś polski.

C. k. Rada szkolna okręgowa oznajmia zarazem, że szkoły pod 2), 5), 6), 8), 10), 11), 13), 14), 16), 19), 20), 22), 24), 25), 26), 27), nie mają własnego budynku.

Podania udokumentowane wnosić należy w przepisanej drodze służbowej do końca stycznia 1910.

Nowy Sącz, dnia 29. października 1909.

L. 4283. Celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii izraelickiej w 3-klasowej szkole wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą w Brzeżanach ogłasza się niniejszem konkurs.

Do posady tej przywiązane są pobory II. klasy płac. Językiem wykładowym jest język polski.

Kandydaci reflektujący o tę posadę winni wykazać się kwalifikacyą określoną § 3. c ustawy z 1. grudnia 1899 Dz. u. kr. Nr. 71.

Podania zaopatrzone w dokumenta kwalifikacyjne, w wykaz lat służby i tabelę kwalifikacyjną, wnosić należy w przepisanej drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Brzeżanach do dnia 31. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Brzeżany, dnia 18. listopada 1909.

L. 1664. C. k. Rada szkolna okręgowa w Przeworsku ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii rzymsko-katolickiej w 5-klasowej szkole męskiej w Przeworsku, z poborami III. klasy płac.

Kandydaci o tę posadę, kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani, winni wnieść należycie udokumentowane podania za pośrednictwem przełożonej władzy do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przeworsku do 15. stycznia 1910.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Przeworsku, dnia 12. listopada 1909.

Ogłoszenie licytacyi.

L. 4465. Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkół:

a) w Rajbrocie budynek murowany, piątrowy, o sześciu salach naukowych, kancelaryi i mieszkaniu dla nauczyciela kierującego z piwnicą; cena kosztorysowa 40.100 K;

b) w Lipnicy dolnej budynek murowany, parterowy o trzech salach naukowych i mieszkaniu dla nauczyciela kierującego z piwnicą; cena kosztorysowa 21.938 K 10 h;

c) w Szczytnikach, budynek murowany, parterowy o dwóch salach naukowych i mieszkaniu dla nauczyciela kierującego z piwnicą; cena kosztorysowa 19 988 K 14 h. ogłasza c. k. Rada szkolna okręgowa w Bochni ustną licytacyę, która się odbędzie w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w Bochni dnia 20. stycznia 1910 o godz. 10 rano.

Oferenci złożą wadyum wynoszące 5% ceny kosztorysowej i deklaracyę, iż znane im są szczegółowe i ogólne warunki budowy tudzież plan i kosztorys i że zobowiązują się ściśle do nich zastosować.

Oferenci mogą się zgłaszać albo o wszystkie trzy budowy albo o każdą z osobna. Budowa będzie oddaną tym, którzy podadzą najwyższy opust z ceny kosztorysowej i zasługiwać będą na zaufanie.

Plany i kosztorysy można przejrzeć w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej w godzinach urzędowych.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

W Bochni, dnia 13. grudnia 1909.

Ogłoszenia.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed c. k. Komisyą egzaminacyjną w Bochni rozpoczną się dnia 7. lutego 1910.

Podania, zaopatrzone w przepisane dokumenta, należy wnosić przez c. k. Radę szkolną okręgową najpóźniej do dnia 31. stycznia 1910.

C. k. Rada szkolna okręgowa w Wiedniu urządza dla nauczycieli szkół ludowych w czasie od 13. lutego do 20. marca 1910 w c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem i w trzech szkołach ludowych publicznych w Wiedniu kursa lecznicze jąkających się dzieci według metody prof. Berquanda wyłącznie środkami pedagogicznymi i ćwiczeniami w mówieniu.

Nauczyciele którzy pragną wziąć udział w tych bezpłatnych kursach winni zobowiązać się do uczestnictwa w kursie przez cały czas pięciu tygodni; tylko w przypadkach zasługujących na wyjątkowe uwzględnienie, mógłby uczestnik kursu być zwolniony od wzięcia udziału w kursie w ostatnim tygodniu.

Podania o przyjęcie na kurs wnosić należy w drodze służbowej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Wiedniu najpóźniej do końca stycznia 1910. Każdy zgłaszający się na kurs może liczyć na przyjęcie, jeżeli do prośby dołączy poświadczenie swej władzy, że otrzyma urlop na czas trwania kursu.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie pod zarządem J. Niedopada.

Dodatek do „Dziennika urzędowego".

PRZEPISY

O KSZTAŁCENIU NAUCZYCIELI,

ORAZ

O UZDOLNIENIU DO NAUCZANIA W SZKOŁACH LUDOWYCH

W GALICYI.

TREŚĆ:

WE LWOWIE.
Nakładem c. k. Rady szkolnej krajowej.
Z drukarni Wł. Łozińskiego.
1909.

Treść.

Rysunki odręczne.
Nauka muzyki i śpiewu.
Gra na skrzypcach.
Gimnastyka.

Prócz tego należy zaznajomić wychowanków, gdzie ku temu znajdzie się sposobność, z metodą nauczania głuchoniemych i ciemnych, tudzież z organizacyą ogródków dziecięcych i zakładów wychowawczych dla dziatwy umysłowo upośledzonej i moralnie zaniedbanej.

Jako przedmioty nadobowiązkowe mogą być udzielane i inne nowożytne języki za zezwoleniem Ministra wyznań i oświaty.

Ażeby wykształcić siły nauczycielskie, przysposobione specyalnie tak dla szkół ludowych wiejskich, jakoteż i dla ludowych miejskich, będą plany naukowe poszczególnych seminaryów nauczycielskich uwzględniać specyalne potrzeby jednej lub drugiej z tych kategoryi szkół i dlatego kłaść osobliwszy nacisk albo na nauki przyrodniczo-rolnicze, albo też na naukę języków, jakoteż naukę rysunków.

W planach nauczania tych seminaryów męskich, które w myśl tego uwzględniać mają specyalne potrzeby szkół miejskich, nauka gospodarstwa rolnego ograniczy się do sadownictwa i ogrodnictwa, a nauka języka niemieckiego będzie udzielaną w obszerniejszym zakresie.

Nauka historyi uwzględni historyę powszechną, austryacką i kraju ojczystego.

Ogólna nauka muzyki i śpiew, oraz gra na skrzypcach stanowią we wszystkich seminaryach męskich i żeńskich przedmiot nauki obowiązkowej, gra na fortepianie i na organach przedmiot nauki nadobowiązkowej.

Nauka przyrody uwzględniać będzie także potrzeby hygieny szkolnej.

Nauczanie somatologii i hygieny powierzone będzie lekarzowi specyalnie do tego uzdolnionemu, któremu także, jako lekarzowi szkolnemu, poruczony będzie nadzór nad ogólnymi stosunkami zdrowia wychowanków i nad hygienicznem utrzymaniem lokalów szkolnych. Odpowiednie przepisy wydaje Rada szkolna krajowa po wysłuchaniu krajowej Rady zdrowia z przyzwoleniem Ministerstwa oświaty.

b) Przedmiotami nauki w seminaryach nauczycielskich żeńskich są:

Religia,
Pedagogika z ćwiczeniami praktycznemi,
Język wykładowy, względnie języki wykładowe,
Język niemiecki,
Geografia,
Historya,
Arytmetyka i nauka form geometrycznych.
Historya naturalna.
Fizyka,
Kaligrafia,
Rysunki odręczne,
Nauka muzyki i śpiewu,

Gra na skrzypcach,
Roboty ręczne kobiece,
Gimnastyka.

Gdzie po temu jest sposobność, należy prócz tego zaznajomić uczenice z organizacyą ogródków dziecięcych.

Nauka historyi uwzględni historyę powszechną, austryacką i kraju ojczystego.

We wszystkich seminaryach nauczycielskich żeńskich udziela się nauki gry na fortepianie i organach jako przedmiotu nadobowiązkowego.

Nauka przyrody uwzględniać także będzie potrzeby hygieny szkolnej.

Nauczanie somatologii i hygieny powierzone będzie lekarzowi specyalnie do tego uzdolnionemu, któremu także, jako lekarzowi szkolnemu, poruczony będzie nadzór nad ogólnymi stosunkami zdrowia wychowanków i nad hygienicznem utrzymaniem lokalów szkolnych. Odpowiednie przepisy wydaje Rada szkolna krajowa po wysłuchaniu krajowej Rady zdrowia z przyzwoleniem Ministerstwa oświaty.

W seminaryach żeńskich przy nauce przyrody uwzględniać się będzie specyalnie warzywnictwo i ogrodnictwo.

Nadobowiązkowymi przedmiotami nauki mogą być i inne języki żyjące za zezwoleniem Ministra wyznań i oświaty.

Kształcenie nauczycielek robót ręcznych kobiecych odbywa się albo w seminaryach nauczycielskich żeńskich, albo też na osobnych kursach naukowych. To samo dotyczy kształcenia nauczycielek dla ogródków dziecięcych.

Plany naukowe, rozkład przedmiotów na poszczególne kursa roczne i liczbę godzin nauki dla seminaryów, oraz dla połączonych z niemi klas przygotowawczych, ogródków dziecięcych i specyalnych kursów nauczania ustanawia Rada szkolna krajowa z przyzwoleniem Ministra oświaty, biorąc za podstawę postanowienia ustawy państwowej o szkołach ludowych, oraz szczegółowe wskazówki, podane w ustawie krajowej z 12. czerwca 1907 Dz. u. kr. Nr. 101.

Minister oświaty postanawia na wniosek Rady szkolnej krajowej, który plan naukowy ma być zaprowadzony w poszczególnych seminaryach męskich.

§ 3. Język wykładowy każdego seminaryum męskiego i żeńskiego ustanawia Rada szkolna krajowa z przyzwoleniem Ministra oświaty w myśl obowiązujących przepisów.

Obok seminaryów z językiem wykładowym polskim, względnie polskim i ruskim może dla przysposobienia nauczycieli języka niemieckiego być założone jedno seminaryum męskie z językiem wykładowym polskim i niemieckim.

Gdzie tego potrzeba wymaga, należy wychowankom seminaryów męskich i żeńskich z polskim językiem wykładowym dać także sposobność wykształcenia się w języku ruskim.

Przy nauce języka niemieckiego, która we wszystkich seminaryach jest obowiązkową, jest język niemiecki wykładowym.

Bliższe postanowienia o językowem urządzeniu seminaryów utrakwistycznych wydaje Rada szkolna krajowa z przyzwoleniem Ministra oświaty.

§ 4. Każde zupełne seminaryum męskie lub żeńskie składa się z reguły z czterech kursów rocznych i szkoły ćwiczeń. Gdzie się okazuje potrzeba, może w seminaryum męskiem być urządzona klasa przygotowawcza. Z seminaryami żeńskiemi połączone być mogą ogródki dziecięce i specyalne kursa dla kształcenia nauczycielek robót ręcznych kobiecych i nauczycielek ogródków dziecięcych.

Wszystkie kursa roczne seminaryum nauczycielskiego, szkoła ćwiczeń, klasa przygotowawcza, ogródek dziecięcy i specyalne kursa nauczania tworzą jeden organizm szkolny z jednolitem kierownictwem.

Liczba uczniów w klasie przygotowawczej nie może przekraczać 50, liczba wychowanków na jednym kursie rocznym oraz na specyalnych kursach seminaryów i w poszczególnych klasach państwowych szkół ćwiczeń 40.

W razie potrzeby mogą być na kursach rocznych seminaryów utworzone oddziały równorzędne.

Do kształcenia sił nauczycielskich mogą być urządzone także takie seminarya, które obejmują tylko pewne części pełnego seminaryum. Do zakładów takich odnoszą się te przepisy, które postanowione są dla odnośnych części pełnych zakładów.

§ 5. Nauka w seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich, oraz w klasach przygotowawczych i na specyalnych kursach naukowych jest bezpłatna.

W państwowych szkołach ćwiczeń i ogródkach dziecięcych będzie pobierana opłata szkolna, od której uiszczania ubodzy uczniowie mogą być uwolnieni.

Bliższe o tem postanowienia wydaje Minister oświaty.

§ 6. Co się tyczy roku szkolnego, trwania półroczy i feryi we wszystkich oddziałach seminaryów włącznie z państwowemi szkołami ćwiczeń obowiązują przepisy, wydane dla szkół średnich, o ile nie są wydane specyalne przepisy.

§ 7. Regulamin szkolny i naukowy dla seminaryów wydaje Rada szkolna krajowa z przyzwoleniem Ministra oświaty.

§ 8. Zakładanie i utrzymywanie seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich wraz z potrzebnemi szkołami ćwiczeń jest rzeczą Państwa. Zarządza je na wniosek Rady szkolnej krajowej Minister oświaty, który także przyzwala na urządzenie oddziałów równorzędnych na kursach, oraz klas przygotowawczych, ogródków dziecięcych i specyalnych kursów naukowych.

Założone i utrzymywane przez Państwo zakłady są publicznymi i przystępne dla wszystkich bez różnicy wyznania, którzy wykażą się potrzebnymi do przyjęcia do zakładu dokumentami.

§ 9. Zakładanie prywatnych seminaryów męskich i żeńskich jest dozwolone pod następującymi warunkami:

1. Statut i plan naukowy, jakoteż każda ich zmiana wymagają zatwierdzenia Ministra oświaty.

2. Dyrektorami i nauczycielami (nauczycielkami) mogą być tylko te osoby, które wykazały zupełne uzdolnienie do kształcenia kandydatów stanu nauczyciel-

skiego. Do tego jest potrzebne wykazanie się co najmniej świadectwem kwalifikacyi nauczycielskiej do szkół wydziałowych i trzyletnią praktyką w służbie szkolnej. Na wyjątki może zezwalać Minister oświaty, jeżeli odpowiednie uzdolnienie nauczycielskie w inny sposób zupełnie jest udowodnione.

Pod tymi samymi warunkami dozwolone jest tworzenie zakładów, w których kandydaci nauczycielscy oprócz nauki mają mieszkanie i utrzymanie.

§ 10. Prywatne seminarya mogą otrzymać od Ministra oświaty prawo wydawania swym wychowankom świadectw państwowo ważnych (prawo publiczności), pod tym dalszym warunkiem, aby plan naukowy nie różnił się istotnie od planu państwowych seminaryów nauczycielskich, żeby dyrektor i nauczyciele (nauczycielki) byli zatwierdzani przez Radę szkolną krajową i żeby końcowy egzamin odbywał się pod przewodnictwem jej delegata, bez którego zgody świadectwo dojrzałości nie może być przyznane.

Prawo publiczności prywatnego seminaryum uprawnia do wydawania świadectw tylko jego własnym wychowankom.

Postanowienia powyższe odnoszą się również do niezupełnych, prywatnych seminaryów i prywatnych kursów naukowych dla nauczycielek ogródków dziecięcych i dla nauczycielek robót ręcznych kobiecych.

§ 11. Zakłady prywatne pozostają pod nadzorem państwowym. Przełożeni tychże są za ich prawidłowy stan wobec władz odpowiedzialni.

Prawo publiczności może być prywatnemu zakładowi odjęte, skoro braknie warunków, pod jakimi go udzielono.

Zakłady prywatne, w których ustawy nie są przestrzegane, lub w których wychodzą na jaw moralne braki, winny być przez władzę szkolną krajową zamknięte.

II. Przygotowanie i przyjęcie.

§ 12. Przygotowania do wstąpienia na pierwszy kurs seminaryum nauczycielskiego można nabyć w klasach przygotowawczych, umyślnie na to urządzonych, w szkołach wydziałowych, albo w inny sposób. Chodzi przedewszystkiem o należyte przygotowanie z języka wykładowego (względnie języków wykładowych) i z rachunków.

Klasa przygotowawcza.

A. Postanowienia ogólne.

§ 13. Klasa przygotowawcza ma przedewszystkiem dążyć do należytego przygotowania uczniów w języku i wyrobienia pewności w rachunkach.

O przyjęcie należy się zgłaszać w dyrekcyi zakładu ustnie lub pisemnie.

Do przyjęcia jest wymagane:

a) fizyczne uzdolnienie i moralna nieskazitelność;

b) odpowiednie przygotowanie naukowe.

Ze względu na postanowienie § 32 państwowej ustawy szkolnej i § 18 Statutu organizacyjnego wymaga się do przyjęcia do klasy przygotowawczej ukończenia 14 roku życia.

Dyspenzy od przepisanego wieku aż do sześciu miesięcy może udzielić na podstawie analogii § 18 Statutu organizacyjnego władza szkolna krajowa.

Przy przyjęciu uwzględnia się przedewszystkiem tych kandydatów, którzy z dobrym skutkiem ukończyli szkołę wydziałową; pozatem ma pierwszeństwo, kto się wpierw zgłosił.

Egzamin wstępny do klasy przygotowawczej obejmuje naukę religii, język wykładowy, względnie języki wykładowe, język niemiecki i rachunki. Przy tym egzaminie mają egzaminowani okazać, że opanowali materyał naukowy zupełnej szkoły ludowej pospolitej. Należy jednakże kłaść nacisk na to, czy w języku wykładowym, języku niemieckim i w rachunkach osiągnęli cel, wytknięty sześcioklasowej szkole ludowej pospolitej.

Uczniów, którzy w ciągu trzech pierwszych miesięcy roku szkolnego zdaniem grona nauczycielskiego okazali się niezdolnymi, należy z zakładu usunąć.

B. Plan naukowy.

1. Nauka religii. (2 godziny tygodniowo).

Cel nauki określają zwierzchnicze władze kościelne (dla uczniów izraelickich przełożeństwa gmin wyznaniowych), a przepisuje go władza szkolna krajowa.

2. Język wykładowy. (6 godzin tygodniowo, w zakładach utrakwistycznych dla obu języków wykładowych po 5 godzin w tygodniu). Podstawą nauki są odpowiewiednie „wypisy“.

a) Czytanie.

Czytanie prozaicznych i poetycznych ustępów: należy dążyć do biegłego, poprawnego, wyrazistego, tudzież ile można, pięknego czytania.

Krótkie objaśnienia treści, następstwa myśli (dyspozycyi), myśli głównej, oraz formy czytanego ustępu. Wypisy powinny uwzględniać materyał naukowy z geografii, historyi, historyi naturalnej i fizyki jako materyał do lektury.

b) Ćwiczenia pamięciowe i ćwiczenia ustne.

Odpowiednie ustępy poetyczne i prozaiczne, poprzednio opracowane, uczniowie memorują i stosownie wygłaszają.

Wygłaszanie obejmuje także swobodne, gładkie opowiadanie czytanego ustępu.

Dla podniesienia samodzielności językowej uczniów poleci także nauczyciel uczniom wygłaszać z pamięci ich własne prace piśmienne, zwłaszcza treści opowiadającej i opisowej.

c) Gramatyka.

Na podstawie stosownych ustępów prozaicznych zapoznają się uczniowie w sposób analityczny z najważniejszemi wiadomościami z zakresu składni, nauki o formach i tworzenia wyrazów (etymologii).

d) Ortografia.

Za pomocą analizy zdań, wyrazów i zgłosek, przez szeregowanie wyrazów, tudzież za pomocą dyktatów należy ćwiczyć w ortografii i interpunkcyi.

e) Wypracowania piśmienne.

W miesiącu 1 wypracowanie domowe i 2 szkolne, z tych 1 dyktat.

Materyał ma pochodzić z lektury, z innej nauki i znajomych uczniom wyobrażeń.

Wypracowania są ze względu na formę streszczeniami, opowiadaniami, opisami, porównaniami; pod względem zaś metodycznym mogą być przerobieniami, przekształceniami, wyciągami, rozszerzeniami, a w pomyślnych razach samodzielnemi opracowaniami.

3. Język ruski.

Gdzie tego wymagają stosunki lokalne, może język ruski w poszczególnych zakładach z językiem wykładowym polskim być obowiązkowym przedmiotem nauki obok języka wykładowego.

Plan naukowy projektuje grono nauczycielskie, a ustanawia Rada szkolna krajowa z przyzwoleniem Ministra oświaty.

4. Język niemiecki. (4 godziny tygodniowo).

a) Ćwiczenia w mówieniu o przedmiotach z codziennego życia w związku z lekturą;

b) płynne i logiczne czytanie; objaśnianie wyrazów i treści, początkowo mniejszych, następnie coraz większych ustępów;

c) reprodukcya rzeczy przeczytanej, przyczem należy uczniów skłaniać do coraz większej samodzielności; memorowanie;

d) gramatyka. Na podstawie ćwiczeń w mówieniu i odpowiednich ustępów z wypisów należy w sposób analityczny najważniejsze zasady z gramatyki praktycznie opracować i w nich wyćwiczyć (części mowy, odmiana rzeczowników, przymiotników, zaimków, liczebników i czasowników, stopniowanie przymiotników, szyk wyrazów w zdaniu głównem i pobocznem);

e) ortografia. W ortografii i interpunkcyi ćwiczyć zapomocą dyktatów i omawiania błędów ortograficznych w ćwiczeniach piśmiennych;

f) wypracowania piśmienne (miesięcznie 1 wypracowanie domowe i 2 szkolne, między temi 1 dyktat). Materyał, zaczerpnięty z lektury i ćwiczeń ustnych, ma być opracowany przeważnie podług danej dyspozycyi.

Zadania ograniczają się pod względem formy do streszczeń, opowiadań i opisów.

5. Rachunki. (4 godziny tygodniowo).

Główne działania rachunkowe na liczbach całkowitych i na ułamkach, rachunki praktyczne metodą wnioskowania.

Na rachunki z pamięci należy kłaść szczególniejszy nacisk.

Krótkie wypracowania domowe z lekcyi na lekcyę; jedno wypracowanie szkolne w miesiącu.

6. Nauka form geometrycznych. (1 godzina tygodniowo).

Rozwinięcie najważniejszych pojęć z nauki o formach geometrycznych.

7. Rysunki odręczne. (2 godziny tygodniowo; obie razem).

Rozmachowe rysowanie linii krzywych, oraz ich kombinacye w monogramach. Rysowanie kształtów płaskich krzywo- i prostoliniowych *), swobodnych i geomemetrycznych na podstawie fragmentów ornamentalnych, liści i takich prostych przedmiotów z otoczenia, których charakter, rozmiary i proporcye w widoku głównym można wyrazić bez skróceń, jako kształt płaski. Rysowanie tych kształtów z pamięci i na tablicy szkolnej.

Wszystkie ćwiczenia rysunkowe na tym stopniu nauki mają na celu wprawę uczniów w ocenianiu i porównywaniu rozmiarów, oraz w uchwyceniu całości kształtów płaskich, tudzież w śmiałem i pewnem kreśleniu linii.

Materyały rysunkowe: ołówek, węgiel, farba.

8. Kaligrafia. (2 godziny tygodniowo).

Mały i wielki alfabet pismem polskiem, względnie ruskiem i niemieckiem w genetycznym porządku; ćwiczenia w osobnych literach i w związku. Pisanie za dyktatem. Pisanie cyfr.

9. Śpiew. (1 godzina tygodniowo).

Ćwiczenia w śpiewaniu ze słuchu. Ćwiczenia w czytaniu i pisaniu nut. Ćwiczenia w kształceniu głosu i trafianiu nut głosem, o ile na to zezwala zdolność uczniów do śpiewu ze względu na mutacyę głosu; wyrabianie poczucia rytmicznego. Pieśni ludowe i kościelne.

10. Gra na skrzypcach. (2 godziny tygodniowo). Nauka jest klasową, przyczem dzieli się uczniów na grupy (od 20 do 25).

Trzymanie skrzypiec, ćwiczenia w prowadzeniu smyczka. Wprawa w poszczególnych strunach w zakresie pierwszej pozycyi.

Małe ćwiczenia i utwory do wprawy. Zwrot smyczka (ze struny na strunę). Najłatwiejsze ćwiczenia w tonacyach i interwalach.

11. Gimnastyka. (2 godziny tygodniowo).

Ćwiczenia rzędowe, wolne i ćwiczenia na przyrządach, zastosowane do wieku, przygotowania i fizycznego rozwoju młodzieży. Gry i zabawy gimnastyczne.

---

*) Ze względów metodycznych kształty, ujęte w linie krzywe, należy rysować przed kształtami ograniczonymi prostoliniowo, kształty zaś swobodne przed kształtami geometrycznymi.

Wykaz godzin.

Liczba porz.	Przedmiot	W zakładach z polskim językiem wykładowym	W zakładach z polskim i ruskim językiem wykładowym
1	Nauka religii	2	2
2	Język polski	6	5
3	Język ruski	.	5
4	Język niemiecki	4	4
5	Rachunki	4	4
6	Nauka form geometrycznych .	1	1
7	Rysunki odręczne	2	2
8	Kaligrafia	2	2
9	Śpiew	1	1
10	Gra na skrzypcach	2	2
11	Gimnastyka	2	2
	Razem . . .	26	30

Uwaga. Na geografię, historyę, historyę naturalną i fizykę nie wyznacza się osobnych godzin. Materyał naukowy z tych przedmiotów w odpowiednim wyborze i opracowaniu ma wchodzić do wypisów jako materyał do czytania.

Dla klasy przygotowawczej w seminaryum nauczycielskiem męskiem z językiem wykładowym polskim i niemieckim ustanowi Rada szkolna krajowa osobny plan naukowy za przyzwoleniem Ministra Oświaty.

C. Nauczyciele.

§ 15. Naukę w klasie przygotowawczej należy, o ile możności, koncentrować; zwłaszcza język wykładowy i drugi język powinien być w jednych rękach.

D. Wskazówki dydaktyczne.

§ 16. Skutkiem poglądowej i analitycznej metody uczenia, skutkiem ciągłego przypominania i ćwiczenia każda godzina nauki powinna się zamienić na godzinę uczenia się, a materyał naukowy być jak najzupełniej przerobiony.

Materyał, opracowany w czasie jednej lekcyi, należy zapomocą przystępnych wyrażeń streszczających ugrupować i z końcem godziny zebrać w całość.

Do uzupełnienia, pogłębienia i utwierdzenia w pamięci tego, czego się już uczniowie nauczyli, należy dążyć zapomocą lektury prywatnej, którą nauczyciel powinien stosownie obmyśleć i uregulować, a następnie kontrolować.

Na poprawne wyrażanie myśli, na poprawną należytą wymowę, na poprawny i wolny od naleciałości dyalektycznych język należy nieustannie zwracać jak największą uwagę tak na wszystkich godzinach szkolnych, jakoteż przy każdej innej sposobności w obcowaniu z uczniami.

Klasyfikacya i świadectwa.

§ 17. Przy końcu pierwszego półrocza otrzymują uczniowie klasy przygotowawczej świadectwa półroczne, z końcem roku szkolnego roczne podług formularzy, przepisanych i umieszczonych w dodatku.

W świadectwach należy używać cenzur, przepisanych dla seminaryów nauczycielskich.

Przyjmowanie do seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich.

§ 18. Do przyjęcia na pierwszy rok seminaryum wymaga się ukończonego z początkiem roku szkolnego 15-go roku życia, fizycznego uzdolnienia i moralnej nieskazitelności, tudzież odpowiedniego przygotowania naukowego.

Władza szkolna krajowa aż do dalszego zarządzenia jest upoważniona do udzielania w razach, zasługujących na uwzględnienie, dyspenzy od wieku najwyżej do sześciu miesięcy. Dalej idące uwzględnienia są niedopuszczalne.

Co do świadectwa fizycznego uzdolnienia, to ma być ono wystawione albo przez lekarza szkolnego, albo urzędowego, przyczem nie jest wykluczona rozstrzygająca decyzya grona nauczycielskiego, powzięta na podstawie własnych spostrzeżeń. Kandydaci (kandydatki), umysłowo upośledzeni, albo dotknięci uderzającymi brakami w organach mownych, nie mogą uzyskać przyjęcia do seminaryów nauczycielskich.

Za dowód przygotowania naukowego służyć ma ścisły egzamin wstępny, albo też ukończenie klasy przygotowawczej z dobrym postępem.

Wpisy odbywają się zwyczajnie z końcem roku szkolnego, ewentualnie także bezpośrednio przed rozpoczęciem roku szkolnego, jeżeli z końcem roku nie osiągnięto liczby maksymalnej.

Dyrekcye ogłaszają w odpowiedni sposób termin przyjęć.

Zgłoszenia o przyjęcie ustne lub pisemne przyjmuje Dyrekcya zakładu; przy zgłoszeniu należy przedłożyć:

a) metrykę chrztu lub urodzenia;
b) ostatnie świadectwo szkolne;
c) świadectwo fizycznego uzdolnienia, wystawione przez lekarza szkolnego lub urzędowego.

Podczas roku szkolnego jest przyjęcie nowych wychowanków z reguły niedozwolone: w wyjątkowych razach rozstrzyga konferencya nauczycielska.

Przyjmowanie uczniów nadzwyczajnych jest niedozwolone.

§ 19. Do egzaminu wstępnego należy przypuścić wszystkich kandydatów, którzy przepisanym warunkom zadość uczynili.

Zarządzenie egzaminu wstępnego należy do Dyrektora, który w tym celu w razie potrzeby tworzy sekcye egzaminacyjne z grona nauczycielskiego.

Przedmiotami egzaminu wstępnego na kurs pierwszy są:

Religia,
Język wykładowy, w zakładach utrakwistycznych oba języki wykładowe.
Język niemiecki,
Rachunki i nauka o formach geometrycznych.
Kaligrafia.

Celem stwierdzenia nabytej wprawy w rysunkach, a u dziewcząt także w robotach ręcznych, należy przedłożyć gotowe rysunki, względnie roboty ręczne.

Należy również i na to zważać, czy i jak dalece kandydat przygotowany w muzyce, czy przy jego muzykalnym słuchu i rytmicznem poczuciu można oczekiwać wystarczających postępów w nauce muzyki i czy wobec tego wśród innych równych warunków zasługuje na szczególniejsze uwzględnienie.

Z języka wykładowego, z rachunków i z języka niemieckiego ma się odbyć piśmienny i ustny egzamin wstępny.

Przy egzaminie wstępnym należy stawiać takie wymagania, jakie odpowiadają zadaniu naukowemu klasy przygotowawczej.

Przy egzaminie z języka wykładowego (z języków wykładowych) należy uwzględnić także najważniejsze wiadomości z realiów w zakresie nauki w szkole ludowej.

O przyjęciu rozstrzyga konferencya nauczycielska, przyczem należy ściśle przestrzegać ograniczeń, zawartych w § 4 Statutu, co do liczby wychowanków.

Przedłożone świadectwa szkolne i rysunki, względnie roboty ręczne kobiece, a w szczególności piśmienne wypracowania przy egzaminie wstępnym i sprawozdania egzaminatorów z ustnego egzaminu stanowią, wykluczając wszelki szablon, podstawę oceny, tak, że przyjęcie nie zależy od wyniku egzaminu z poszczególnych przedmiotów lub od zdania poszczególnych egzaminatorów.

Przy równym wyniku egzaminu należy się pierwszeństwo przyjęcia kandydatom, którzy osiągnęli całkowicie wiek przepisany.

Kandydatów, którzy w ciągu pierwszych trzech miesięcy po przyjęciu na pierwszy rok seminaryum okazali się zdaniem grona nauczycielskiego niezdolnymi, należy z zakładu usunąć.

§ 20. Jeżeli kandydat wykaże się wyższem przygotowaniem i odpowiednim wiekiem, może grono nauczycielskie uchwalić przyjęcie go na kurs wyższy. Ale w takim razie po ścisłym egzaminie musi się okazać, że kandydat posiada potrzebne wiadomości w stopniu, który pozwala oczekiwać na pewne, że podoła dalszej nauce.

Kandydatów, którzy się wykażą świadectwem dojrzałości ze szkoły średniej, a osiągnęli wiek przepisany, przyjmuje się jako uczniów bez egzaminu wstępnego na kurs najwyższy.

W razie zgłaszania się o przyjęcie uczniów z innych seminaryów nauczycielskich powinna Dyrekcya zasięgnąć szczegółowych wiadomości o ich zachowaniu się w zakładzie, do którego uczęszczali, ażeby powstrzymać bezcelowe wędrówki uczniów z jednego zakładu do drugiego. Przejście ucznia do innego zakładu może tedy nastąpić tylko wyjątkowo i to na podstawie ważnych powodów.

Uczniowie, którzy ukończyli III. kurs seminaryum nauczycielskiego z kierunkiem językowo-rysunkowym i z powodów szczególnie ważnych starają się o przyjęcie na kurs IV. seminaryum o kierunku przyrodniczo-gospodarczym, muszą się poddać egzaminowi uzupełniającemu z historyi naturalnej i gospodarstwa wiejskiego.

Z uczniami zaś, którzy po ukończeniu kursu III. w seminaryum o kierunku przyrodniczo-gospodarczym starają się o przyjęcie na kurs IV. w seminaryum o kierunku językowo-rysunkowym, należy przeprowadzić egzamin uzupełniający z języka niemieckiego i rysunków odręcznych.

Z wyniku egzaminów wstępnych nie wystawia się zgoła żadnych poświadczeń.

III. Nauka.

A. Plany naukowe.

a) Dla seminaryów nauczycielskich męskich o kierunku językowo-rysunkowym.

Religia.

(Osobno dla każdego wyznania).

§ 21. Cel nauki określa zwierzchnicza władza kościelna (dla uczniów izraelickich przełożeństwa gmin wyznaniowych) a przepisuje władza szkolna krajowa.

Liczba godzin: Na każdym kursie dwie godziny tygodniowo. Godziny na kursie IV. są przeznaczone tylko na powtórzenie materyału naukowego, na specyalną metodykę przedmiotu i na odpowiednie ćwiczenia praktyczne w szkole ćwiczeń.

Pedagogika z ćwiczeniami praktycznemi.

§ 22. Cel nauki: Poglądowa znajomość władz ducha ludzkiego i środków do ich rozwoju i kształcenia; znajomość zasad wychowawczego nauczania wogóle, a metodyki poszczególnych przedmiotów nauki w szkołach ludowych pospolitych w szczególności; zaznajomienie z książkami, używanemi w szkołach ludowych pospolitych i z poszczególnymi podręcznikami metodycznymi; znajomość najistotniejszych momentów z historyi pedagogiki ze szczególnem uwzględnieniem history-

cznego rozwoju szkoły ludowej; znajomość najważniejszych dla praktyki szkolnej przepisów; wystarczająca do objęcia urzędu nauczycielskiego wprawa w praktycznem nauczaniu.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Pedagogika ogólna. Nauka ta ma się ograniczyć do ogólnego wprowadzenia w naukę wychowania, do poznania celów, środków, zasad i metody wychowania, wychowawców i urządzeń wychowawczych, a uwzględnić także wychowanie upośledzonych umysłowo i słabo rozwiniętych, tudzież zaniedbanych dzieci.

Najniezbędniejsze pouczenia psychologiczne mają wyprzedzać poszczególne części pedagogiki.

Naukę wspiera i uzupełnia lektura ustępów z wypisów pedagogicznych.

Kurs III.

4 godziny tygodniowo.

Półrocze I.

Dydaktyka ogólna. We wstępie należy przerobić najpotrzebniejsze i najłatwiejsze pojęcia logiczne na przykładach, wziętych z zakresu wyobrażeń kandydatów. Zresztą obejmie nauka dydaktyki metody, formy i środki nauczania, zasady nauczania wychowawczego, nauczycieli i szkoły. (2 godziny tygodniowo).

Półrocze II.

Metodyka specyalna. Nauka, której punkt ciężkości spoczywa w hospitowaniu klas szkoły ćwiczeń, ogranicza się do metodycznego traktowania przedmiotów nauki klasy elementarnej, posługując się ciągle książkami, używanemi w szkole ludowej i wskazując najlepsze środki naukowe i prace metodyczne w zakresie nauki elementarnej. (2 godziny tygodniowo).

Hospitacye.

Przez cały rok odbywają uczniowie hospitacye w szkole ćwiczeń (1 godzina tygodniowo).

Hospitowanie rozpoczyna się od klasy najniższej i przechodzi kolejno przez wszystkie stopnie nauki. O ile to rzecz możliwa, powinien, zwłaszcza z początku, cały kurs odbywać hospitacye w tej samej klasie równocześnie.

Co tydzień odbywa się z uczniami konferencya hospitacyjna (1 godzina) pod kierownictwem dyrektora przy udziale dotyczących nauczycieli szkoły ćwiczeń, nauczyciela dydaktyki ogólnej, a w drugiem półroczu także przy udziale nauczyciela specyalnej metodyki klasy elementarnej. W pierwszych początkach roku szkolnego otrzymują uczniowie na takiej konferencyi potrzebne pouczenia o zachowywanym toku nauki na lekcyach hospitowanych tudzież o innych wydarzeniach z praktyki szkolnej, przyczem wdraża się ich w obserwowanie i notowanie tego, co widzą. W dalszym ciągu roku szkolnego podstawą tych konferencyi stają się zwięźle naszkicowane przez uczniów sprawozdania z odbytych hospitacyi.

W drugiem półroczu należy hospitujących uczniów brać do pomocy w nauczaniu.

Lektura z wypisów pedagogicznych, jak na kursie II.

Kurs IV.

9 godzin, w utrakwistycznych seminaryach 8 godzin tygodniowo.

Historya wychowania i nauczania. Najistotniejsze wiadomości z historyi wychowania i nauczania w poglądowych obrazach najwybitniejszych postaci, najważniejszych epok i najdonioślejszych postępów w dziedzinie szkolnictwa ludowego z uwzględnieniem historycznego rozwoju szkoły ludowej w Austryi, a zwłaszcza w kraju ojczystym na podstawie lektury z wypisów pedagogicznych, przystosowanych do potrzeb historyi wychowania i nauczania. Powtarzanie pedagogiki i dydaktyki. Najważniejsze przepisy praktyki szkolnej w Galicyi, a w szczególności Regulamin szkolny. (2 godziny tygodniowo).

Praktyka szkolna.

Ta łączy się najpierw ze specyalną metodyką klasy elementarnej, traktowaną na kursie III., następnie z nauką specyalnej metodyki, traktowanej na kursie IV, przy nauce poszczególnych przedmiotów, a udziela się jej przez cały rok:

a) za pomocą konferencyi przygotowawczych;

b) za pomocą ćwiczeń praktycznych, odbywanych przez kandydatów w szkole ćwiczeń;

c) za pomocą następujących po nich konferencyi krytycznych.

Na konferencyi przygotowawczej ustanawia się pod przewodnictwem dyrektora, przy udziale nauczycieli specyalnej metodyki, jak również nauczycieli szkoły ćwiczeń na cały tydzień plan ćwiczeń praktycznych, które mają łączyć się ze zwykłym tokiem nauki w szkole ćwiczeń. Ćwiczenia te powinny być tak urządzone, żeby równocześnie jak najwięcej uczniów było zajętych i żeby w ciągu roku szkolnego każdemu uczniowi była dana sposobność ćwiczyć się praktycznie na różnych stopniach nauki i we wszystkich przedmiotach. Przygotowanie uczniów do ćwiczeń praktycznych ma się także w razie potrzeby odbywać i pisemnie. Osobno ma dyrektor w porozumieniu z nauczycielem religii postarać się o ćwiczenia praktyczne dla uczniów z nauki religii w obrębie liczby godzin, na ten przedmiot wyznaczonych (§ 21).

Praktyczne ćwiczenia uczniów w nauczaniu innych przedmiotów naukowych odbywają się grupami pod kierownictwem nauczycieli szkoły ćwiczeń, którzy są obowiązani udzielać kandydatom z końcem lekcyi swych spostrzeżeń i odpowiednich uwag (5 godzin, w seminaryach utrakwistycznych 4 godziny tygodniowo).

W każdym tygodniu odbywają się takie ćwiczenia praktyczne jako lekcye próbne w obecności wszystkich uczniów pod kierownictwem dyrektora, a przy współudziale dotyczącego nauczyciela specyalnej metodyki, tudzież dotyczącego nauczyciela szkoły ćwiczeń (2 godziny tygodniowo).

Przy ćwiczeniach praktycznych, które powinny się odbywać corocznie ze wszystkich przedmiotów nauki w szkole ćwiczeń, należy zachować tę zasadę, ażeby liczba ich z języka wykładowego i z rachunków przewyższała znacznie liczbę ćwiczeń z innych przedmiotów i żeby uczniowie wyćwiczyli się dostatecznie w nauczaniu różnych stopni nauki równocześnie.

Przy ćwiczeniach tych należy uwzględnić i kaligrafię: kandydaci otrzymują wskazówki do metodycznego traktowania tego przedmiotu, przyczem zwraca się ich uwagę na to, jakie powinny być zeszyty, jaki lineament, jaki system ławek i t. p.

Lekcye próbne stanowią z końcem tygodnia przedmiot szczegółowych, krytycznych rozpraw na osobnej konferencyi, w której biorą udział tak kandydaci, jak i dotyczący członkowie grona nauczycielskiego. Z tą konferencyą łączy się także omówienie najważniejszych wydarzeń szkolnych z ubiegłego tygodnia, a to w tym celu, ażeby uczniów wprowadzić praktycznie w sprawę wychowania i administracyi szkolnej i obznajomić ich z zakresem obowiązków nauczycielskich. (Na przygotowawcze i krytyczne konferencye 2 godziny tygodniowo).

Gdzie na to pozwalają stosunki, powinni uczniowie pod kierownictwem nauczycieli zwiedzać także inne szkoły ludowe, miejscowe i w okolicy.

Na wszystkich stopniach należy wspierać naukę pedagogiki lekturą prywatną. W tym celu należy dawać kandydatom do czytania stosowne książki treści ogólnie pedagogicznej, dydaktycznej i specyalnie metodycznej, w szczególności książki, zawierające opracowania wzorowych lekcyi próbnych i zniewalać ich do samodzielnego przerobienia tych książek i sprawozdania z nich ustnego lub pisemnego.

Język wykładowy.

(W zakładach utrakwistycznych oba języki wykładowe).

§ 23. Cel nauki: Znajomość gramatyki, o ile ona potrzebna do poprawnego wyrażania się w słowie i piśmie: poprawność, jasność i jak największa biegłość w używaniu języka ustnie i na piśmie.

Znajomość głównych rodzajów i form artystycznych prozy i poezyi, zdobyta na podstawie wzorowych przykładów.

Poznanie najcelniejszych dzieł literatury ojczystej na podstawie lektury. Łącznie z tem poznanie głównych momentów rozwoju literatury ojczystej.

Kurs I.

4 godziny tygodniowo, w utrakwistycznych zakładach 3 godziny.

a) Gramatyka.

Nauka o formach z uwzględnieniem najważniejszych zjawisk z głosowni i uwydatnieniem właściwości ortograficznych: zdanie pojedyńcze z szczególnem uwzględnieniem składni rządu.

b) Lektura.

Ćwiczenia w czytaniu i objaśnianiu ustępów wzorowych pod względem treści i formy przy pomocy stosownych wypisów szkolnych. Ćwiczenia w opowiadaniu i w gładkiem, ustnem podawaniu treści i toku myśli z ustępów czytanych, tudzież w wygłaszaniu.

c) Stylistyka i wypracowania piśmienne.

Nauka ta łączy się ściśle z lekturą, ale temat do prac piśmiennych może być zaczerpnięty także z innych przedmiotów nauki. Na wzorowych przykładach

należy omówić, a potem najpierw na wzorach, następnie więcej samodzielnie ćwiczyć: w opowiadaniu, opisywaniu, w pisaniu listów, w pisemnem przedstawianiu toku myśli i układaniu dyspozycyi ustępów czytanych, w łatwiejszych definicyach. Wdrażanie w sztukę streszczania.

Co miesiąc 1 praca szkolna i co drugi miesiąc 1 praca domowa.

Kurs II.

4 godziny tygodniowo, w zakładach utrakwistycznych 3 godziny.

a) Gramatyka.

Zdanie złożone, ściągnięte, skrócone: uzupełnienie nauki o formach, uzupełnienie wiadomości z głosowni: najgłówniejsze zasady z tworzenia wyrazów (etymologii).

b) Lektura.

Ćwiczenia w czytaniu i objaśnianie trudniejszych ustępów pod względem treści i formy, jak na kursie I. Ćwiczenia w wygłaszaniu.

c) Stylistyka i wypracowania piśmienne.

Ciąg dalszy ćwiczeń w dyspozycyach i innych działach tej nauki, jak na kursie I. ze zwiększonemi wymaganiami: wypracowania w zakresie stylu praktycznego.

Co miesiąc 1 wypracowanie szkolne, co drugi miesiąc domowe.

Kurs III.

4 godziny tygodniowo, w zakładach utrakwistycznych 3 godziny.

a) Gramatyka.

Systematyczna nauka gramatyki.

b) Lektura.

Ćwiczenia w czytaniu i objaśnianie przeczytanych ustępów pod względem treści i formy w dalszym ciągu; łącznie z tem wprowadzenie w literaturę na podstawie antologii, chronologicznie ułożonej: okresy literatury i najwybitniejsze postaci literackie omawia się w związku z lekturą; ćwiczenia w swobodnem wygłaszaniu.

c) Stylistyka i wypracowania piśmienne.

Ćwiczenia w pisaniu obszerniejszych dyspozycyi: przejście do samodzielniejszych wypracowań po uprzedniem omówieniu zadania.

Co miesiąc jedno zadanie; w każdem półroczu 3 zadania domowe, a 2 szkolne.

Kurs IV.

4 godziny tygodniowo, w zakładach utrakwistycznych 3 godziny.

a) Specyalna metodyka języka wykładowego, nawiązując do tejże nauki na kursie III.

Nauka ta obejmuje traktowanie wszystkich gałęzi nauki języka wykładowego na różnych stopniach nauki podług planów naukowych, przepisanych dla galicyjskich szkół ludowych pospolitych z pomocą książek, używanych w tychże szkołach. Należy przytem zaznajomić uczniów z najlepszemi metodycznemi pracami w zakresie języka wykładowego, tudzież z najcelniejszemi książkami dla młodzieży (1 godzina tygodniowo).

b) Lektura:

Lektura najcelniejszych dzieł z literatury ojczystej. Łącznie z tem zwięzły zarys historyi literatury.

c) Stylistyka i wypracowania piśmienne:

Ciąg dalszy ćwiczeń w układaniu dyspozycyi, rozprawki na dane temata i o całych dziełach.

Co miesiąc 1 zadanie: 3 prace domowe i 2 szkolne w każdem półroczu.

Na wszystkich stopniach lektura prywatna ma wspierać naukę szkolną. Należy mianowicie zaprawiać uczniów do czytania z pożytkiem dzieł wyborowych, a lekturę tę zużytkowywać przy nauce szkolnej (w formie przeglądów, wykładów, prac piśmiennnych i t. d.).

Na ustne wyrażanie myśli należy szczególniejszy kłaść nacisk, pielęgnując troskliwie sztukę opowiadania.

Przy lekturze udziela się, szczególniej na kursie I. i II., odpowiednich pouczeń o głównych rodzajach form artystycznych w prozie i poezyi.

W zakładach utrakwistycznych należy ciągle przy nauce gramatyki zwracać uwagę na analogiczne zjawiska gramatyczne w drugim języku wykładowym.

Drugi język.

§ 24. Gdzie zachodzi potrzeba, należy uczniom seminaryów nauczycielskich z polskim językiem wykładowym dać również sposobność wyuczenia się języka ruskiego.

Plan nauki układa grono nauczycielskie, a wydaje Rada szkolna krajowa z przyzwoleniem Ministra oświaty.

Język niemiecki.

§ 25. Cel nauki: Rozumienie dzisiejszego literackiego języka niemieckiego: możliwie największa wprawa w używaniu języka potocznego; znajomość gramatyki, o ile jest konieczna do poprawnego wyrażania się ustnie i piśmiennie.

Kurs I.

4 godziny tygodniowo, w seminaryach utrakwistycznych 3 godziny.

a) Rozmowy o przedmiotach z życia codziennego podług obrazów poglądowych i w związku z lekturą.

b) Lektura: Ćwiczenia w czytaniu, objaśnianie i reprodukcya czytanych prozaicznych i niektórych łatwiejszych poetycznych ustępów wzorowych z wypisów. Memorowanie.

c) *Gramatyka:* Rzeczy najważniejsze z głosowni, ćwiczenia w pisowni za pomocą dyktatów; nauka o formach, zdanie pojedyncze.

d) *Stylistyka i wypracowania piśmienne:* Dyktaty, piśmienna reprodukcya rzeczy przeczytanych, opowiadania, opisy.

Miesięcznie 1 wypracowanie domowe i 1 szkolne, nie wliczając w to dyktatów.

Kurs II.

4 godziny tygodniowo, w seminaryach utrakwistycznych 3 godziny.

a) *Rozmowy* o przedmiotach z życia codziennego podług obrazów poglądowych i w związku z lekturą; opisy podług własnych spostrzeżeń i łatwe opowiadania wydarzeń z własnego życia.

b) *Lektura:* Ćwiczenia w czytaniu, objaśnianie i swobodniejsza reprodukcya przeczytanych prozaicznych i poetycznych ustępów wzorowych z wypisów. Memorowanie.

c) *Gramatyka:* Powtórzenie nauki o formach, zdanie rozwinięte i złożone.

d) *Stylistyka i wypracowania piśmienne:* Reprodukcya przeczytanych ustępów. opowiadania, opisy, listy.

Co miesiąc 1 wypracowanie domowe i 1 szkolne.

Kurs III.

4 godziny tygodniowo, w seminaryach utrakwistycznych 3 godziny.

a) *Rozmowy i lektura:* Ćwiczenia w czytaniu, objaśnianie i reprodukcya trudniejszych poetycznych i prozaicznych ustępów, których treść może być zaczerpnięta także z innych przedmiotów nauki, a uwzględnia także obrazki z literatury niemieckiej; ćwiczenia w swobodniejszem opowiadaniu i dalsze rozmowy w związku z lekturą, obrazami poglądowymi, z wydarzeniami i stosunkami z życia codziennego.

b) *Gramatyka:* Powtórzenie i uzupełnienie nauki o zdaniu.

c) *Stylistyka i wypracowania piśmienne:* Swobodniejsza reprodukcya rzeczy przeczytanych, opowiadania i opisy podług własnych spostrzeżeń. Listy i inne ważniejsze pisma z zakresu stylu praktycznego. Ćwiczenia w układaniu dyspozycyi.

Co miesiąc 1 zadanie; wogóle 3 zadania szkolne i 2 domowe w każdem półroczu.

Kurs IV.

3 godziny tygodniowo.

a) *Rozmowy i lektura:* Ćwiczenia w czytaniu, objaśnianie i reprodukcya ustępów czytanych, jak na kursie III. Dalsze ćwiczenia w swobodniejszem opowiadaniu i rozmowy, jak na kursie III.

b) *Gramatyka:* Zwięzłe powtórzenie materyału gramatycznego z poprzednich kursów.

c) *Wskazówki metodyczne* do udzielania nauki języka niemieckiego na podstawie planów i książek, przepisanych dla szkół ludowych pospolitych. Zaznajomienie uczniów z najlepszymi, metodycznymi podręcznikami do nauki języka niemieckiego.

d) Stylistyka i wypracowania piśmienne: Ciąg dalszy ćwiczeń, jak na kursie III. z większemi tylko wymaganiami.

Co miesiąc 1 zadanie; wogóle 3 wypracowania szkolne i 2 domowe w każdem półroczu.

Na wszystkich stopniach nauki należy zdążać do dobrej i poprawnej wymowy i należytej w niej wprawy; należy nadto zwracać szczególną uwagę na zasadnicze różnice w wyrażaniu się i budowie między językiem ojczystym, a niemieckim.

Na wszystkich stopniach nauki powinna lektura prywatna, stosownie urządzona i kontrolowana, wspierać naukę szkolną.

Geografia.

§ 26. Cel nauki: Rozumienie mapy, globusu i zasad fizycznej i matematycznej geografii; ogólne poznanie powierzchni ziemi podług naturalnego i politycznego ugrupowania: znajomość Europy, mianowicie środkowej i wschodniej, szczegółowa znajomość Monarchii austryacko-węgierskiej z uwydatnieniem kraju ojczystego: ćwiczenia kartograficzne i ćwiczenia w porównywaniu stosunków geograficznych.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Globus i linie na nim, o ile to potrzebne do oznaczania położenia geograficznego: rozmieszczenie stałego lądu i obszaru wód na powierzchni ziemi: części świata i oceany, granice ich i wielkość. Azya, Afryka i Europa ogólnie; kraje nad Morzem Śródziemnem szczegółowiej.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Środkowa i wschodnia Europa szczegółowo z wyłączeniem Austro-Węgier; Ameryka i Australia przeglądowo.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Geografia Austro-Węgier, a w szczególności kraju ojczystego.

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

Wskazówki metodyczne do udzielania nauki geografii podług planów, przepisanych dla szkół ludowych pospolitych. Należy przytem zaznajomić uczniów z najlepszemi, metodycznemi dziełami i z najcelniejszemi książkami dla młodzieży.

Zebranie i uzupełnienie zasadniczych wiadomości z geografii fizycznej i matematycznej. Porównawcze powtórzenie całego materyału naukowego.

Czytanie mapy i żywe zwiezywanie geograficznego i historycznego materyału naukowego należy uprawiać na wszystkich stopniach nauki.

Ćwiczenia kartograficzne łączą się z nauką na wszystkich stopniach, ale są wykluczone jako prace domowe.

Historya i znajomość konstytucyi państwa i kraju.

§ 27. Cel nauki: Ogólna znajomość najważniejszych wydarzeń z dziejów powszechnych, zwłaszcza z dziejów cywilizacyi: dzieje Monarchii austryacko-węgierskiej, jej ustrój i urządzenia państwowe. Dzieje kraju ojczystego.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Dzieje powszechne do początku wieku odkryć w zaokrąglonych obrazach ze szczególnem uwzględnieniem osób i wydarzeń, mających znaczenie w dziejach cywilizacyi, uwydatniając związek powszechno-dziejowy.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Dzieje powszechne od początku wieku odkryć aż po czasy najnowsze w zaokrąglonych obrazach ze szczególnem uwzględnieniem osób i wydarzeń, mających znaczenie w dziejach cywilizacyi, uwydatniając związek powszechno-dziejowy.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Historya austryacko-węgierskiej Monarchii. Rzeczy najistotniejsze o ustroju państwa i urządzeniach państwowych (1 godzina). Historya kraju ojczystego (1 godzina tygodniowo).

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

Wskazówki metodyczne do udzielania nauki historyi podług planów, przepisanych dla szkół ludowych pospolitych. Zwięzłe powtórzenie materyału historycznego, osobliwie z historyi austryackiej i kraju ojczystego.

Należy ciągle mieć to na oku, ażeby nauka historyi i geografii wzajemnie się wspierały na każdym stopniu nauki, dlatego też potrzeba przy nauce historyi nieustannie używać mapy.

Na wszystkich stopniach nauki należy starannie pielęgnować swobodne, barwne i gładkie opowiadanie, tudzież lekturę prywatną wartościowych, popularnych opisów historycznych, a osobliwie pism dla młodzieży.

Matematyka i rysunki geometryczne.

§ 28. Cel nauki: Zrozumienie działań arytmetycznych na liczbach szczególnych i ogólnych, tudzież nauki o równaniach stopnia pierwszego. Biegłość w rachunkach z pamięci i rachunkach praktycznych, wprowadzając uczniów w dokładne zrozumienie sposobu postępowania.

Zrozumienie najważniejszych zasad planimetryi i stereometryi; odpowiednia wprawa w rozwiązywaniu zadań konstrukcyjnych.

Kurs I.

4 godziny tygodniowo.

Arytmetyka (w obu półroczach): Pojęcie wielkości i liczb; cztery główne działania na liczbach szczególnych, ogólnych, bezwzględnych i względnych, na jednomianach i wielomianach: własności liczb układu dziesiątkowego, uważanych jako wielomiany o zasadzie 10; rozkładanie liczb na czynniki pierwsze; największa wspólna miara, najmniejsza wspólna wielokrotność. Działania na ułamkach zwyczajnych. Najważniejsze wiadomości o stosunkach i proporcyach. Potęgowanie i pierwiastkowanie. Ćwiczenia w rachunku z pamięci.

Geometrya (w obu półroczach): Linie, kąty, trójkąty i wielokąty: przystawanie i obliczanie powierzchni figur prostoliniowych.

Dotyczące konstrukcye mają uczniowie wykonywać czysto przy pomocy przyrządów rysunkowych.

Częste, krótkie ćwiczenia domowe w związku z przerobionym materyałem; co miesiąc 1 wypracowanie szkolne.

Kurs II.

3 godziny tygodniowo.

Arytmetyka (w obu półroczach): Krótkie powtórzenie działań algebraicznych ze szczególnem uwzględnieniem działań na wyrazach złożonych (iloczynach, ilorazach, ułamkach, potęgach i pierwiastkach). Rozwiązywanie równań stopnia pierwszego o jednej i dwu niewiadomych. Układanie zagadnień w równania i zastosowanie ich do rozwiązywania zagadnień z geometryi i rachunków praktycznych. Proporcyonalność prosta i odwrotna. Reguła trzech prosta i złożona. Ćwiczenia w rachunku z pamięci.

Geometrya (w obu półroczach): Podobieństwo figur prostoliniowych, nauka o kole, najważniejsze własności elipsy, paraboli i hyperboli.

Zagadnienia konstrukcyjne w związku z dotyczącemi twierdzeniami geometrycznemi. Wypracowania piśmienne, jak na kursie I.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Arytmetyka (w obu półroczach): Równania pierwszego stopnia w zastosowaniu do rozwiązywania zadań praktycznych. Najpotrzebniejsze rachunki kupieckie i w zakresie zagadnień życia praktycznego. Zasady buchalteryi pojedynczej w zastosowaniu do interesu drobiazgowego. Ćwiczenia w rachunku z pamięci.

Geometrya (w obu półroczach): Stereometrya, konstrukcya siatek w związku z tą nauką: pomiar nieruchomości (pól i budynków) najprostszymi środkami; rysowanie łatwych planów sytuacyjnych.

Wypracowania piśmienne, jak na kursie I.

Kurs IV.

2 godziny tygodniowo.

Powtórzenie całego materyału naukowego z arytmetyki i geometryi, a szczególniej zapomocą rozwiązywania zadań praktycznych. Specyalna metodyka nauki arytmetyki i geometryi na różnych stopniach nauki podług planów naukowych i książek szkolnych, przepisanych dla galicyjskich szkół ludowych pospolitych, przyczem należy kandydatów zaznajamiać z najlepszymi, metodycznymi podręcznikami. Ćwiczenia piśmienne, jak na kursie I.

Głównie należy dążyć do zrozumienia działań na liczbach szczególnych; rachowanie liczbami ogólnemi powinno się uprawiać tylko ze względu na cel powyższy.

Historya naturalna.

§ 29. Cel nauki: Znajomość wewnętrznej budowy i funkcyi życiowych ciała ludzkiego. Ogólne poznanie trzech królestw przyrody i budowy skorupy ziemskiej.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Półrocze pierwsze: 2 godziny tygodniowo: Zoologia ze szczególnem uwzględnieniem pożytecznych i szkodliwych zwierząt (uczy nauczyciel fachowy).

Półrocze drugie: *a)* 1 godzina tygodniowo: Zoologia, j. w. (nauczyciel fachowy); *b)* 1 godzina tygodniowo: Budowa, funkcye życiowe i stosunki rozwoju ciała ludzkiego, przyczem uwzględnia się najważniejsze zasady pielęgnowania zdrowia (uczy lekarz szkolny).

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Półrocze pierwsze: Najważniejsze minerały i skały pod względem ich znaczenia technicznego i gospodarczego.

Półrocze drugie: Najważniejsze wiadomości o budowie skorupy ziemskiej. Uwydatnienie geologicznych właściwości kraju ojczystego.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Półrocze pierwsze: Budowa i czynności życiowe roślin.

Półrocze drugie: Poznanie i opisanie najważniejszych roślin na podstawie układu naturalnego, zwracając ciągle uwagę na rośliny najbliższej okolicy, tak uprawne jak i dziko rosnące, tak pożyteczne, jak i szkodliwe.

Ćwiczenia w oznaczaniu roślin.

Kurs IV.

2 godziny tygodniowo w półroczu pierwszem, 1 godzina w drugiem.

Półrocze pierwsze: Powtórzenie materyału z somatologii z kursu I. Zarys hygieny szkolnej podług ogólnych i szczegółowych przepisów hygieny, obowiązujących w szkołach ludowych galicyjskich. Pouczenie o niesieniu pierwszej pomocy przy uszkodzeniach cielesnych (uczy lekarz szkolny).

Półrocze drugie: Powtórzenie materyału naukowego, wskazówki metodyczne do udzielania nauki historyi naturalnej podług planów, przepisanych dla szkół ludowych pospolitych, przyczem należy zaznajomić kandydatów z najlepszemi książkami dla młodzieży (uczy nauczyciel fachowy).

Nauka historyi naturalnej powinna przedewszystkiem objąć swojskie twory przyrody, a oprzeć się na poglądzie. Nauka ta nie powinna nigdy odbywać się bez dotyczących okazów lub obrazów, a wspierać ją ma ogród szkolny i wycieczki w każdem półroczu letniem. Należy także podać kandydatom wskazówki do zestawiania zbiorków przyrodniczych ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb szkoły ludowej.

Fizyka.

§ 30. Cel nauki: Poznanie najważniejszych zjawisk fizycznych i chemicznych, spotykanych w życiu codziennem, tudzież ich praw na podstawie doświadczeń (eksperymentów). Wprawa w objaśnianiu tych zjawisk.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Najważniejsze wiadomości z chemii nieorganicznej (półrocze I.) i organicznej (półrocze II.), przyczem należy uwzględniać zjawiska z życia codziennego, tudzież technologie.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Najważniejsze dla życia praktycznego wiadomości z mechaniki ogólnej. Dynamika ciał stałych, cieczy i gazów. Akustyka.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Najważniejsze dla życia praktycznego wiadomości z nauki o cieple, elektryczności, magnetyzmu i optyki.

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

Powtórzenie materyału naukowego, a szczególniej zapomocą wyjaśniania zjawisk przyrody. Wskazówki metodyczne do udzielania nauki fizyki i ćwiczenia w wykonywaniu najprostszych doświadczeń, które należy podług ustępów z książek szkolnych ludowych zestawić i przerobić.

Na wszystkich stopniach nauki należy wychodzić zawsze od spostrzeżenia i doświadczenia, a uwzględniać szczególniej wyjaśnianie zjawisk w przyrodzie.

Nauka gospodarstwa wiejskiego ze szczególnem uwzględnieniem stosunków gleby krajowej.

§ 31. Cel nauki: Zrozumienie najgłówniejszych zasad sadownictwa i warzywnictwa. Ćwiczenia w wykonywaniu najważniejszych robót w ogrodzie ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb ogrodu szkolnego.

Kurs III.

1 godzina w półroczu pierwszem, 2 godziny tygodniowo w półroczu drugiem.

Półrocze pierwsze: Najważniejsze wiadomości z uprawy roli w zastosowaniu do ogrodnictwa.

Półrocze drugie: Warzywnictwo i hodowla kwiatów.

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo w półroczu pierwszem, 2 godziny w półroczu drugiem.

Półrocze pierwsze: Sadownictwo i zużytkowanie owoców.

Półrocze drugie: Pouczenie o zakładaniu ogrodów szkolnych i najważniejsze wiadomości z pszczelnictwa. Wskazówki do udzielania nauki sadownictwa i warzywnictwa.

Nauka zaczyna się od robót ogrodowych, w których biorą udział uczniowie kursu I. i II. we właściwej porze roku, w wymiarze po dwie godziny tygodniowo. Roboty praktyczne w ogrodzie szkolnym odbywają się podług planu, ułożonego przez fachowego nauczyciela, a zatwierdzonego przez Radę szkolną krajową.

Dla uczniów III. i IV. kursu ćwiczenia praktyczne w ogrodzie szkolnym odbywać się będą w trzech okresach, a mianowicie we wrześniu, kwietniu i czerwcu. W każdym z tych miesięcy mają uczniowie obu tych kursów, każdy przez jeden tydzień, codziennie po południu, po trzy godziny wykonywać roboty praktyczne w ogrodzie szkolnym podług wskazówek i pod nadzorem nauczyciela fachowego.

Nauka gospodarstwa wiejskiego jest przeważnie praktyczna i powinna obudzać u kandydatów zrozumienie rzeczy, oraz żywy interes dla sadownictwa i ogrodnictwa.

Przygotowanie i pomoc powinna ta nauka znaleźć w nauce historyi naturalnej.

Kaligrafia.

§ 32. Cel nauki: Wyraźne i kształtne pismo. Wprawa w pisaniu kredą na tablicy.

Kurs I.

1 godzina tygodniowo.

Kształty liter polskiego i niemieckiego pisma zwykłego w genetycznym porządku i związku ze sobą podług wzoru, napisanego przez nauczyciela na tablicy, przyczem należy przedewszystkiem wyuczyć tych kształtów liter, które są używane w elementarzach. Pismo rondowe i frakturowe należy ograniczyć do potrzeb nauki w szkołach ludowych. Pisanie kredą na tablicy.

W zakładach z językiem wykładowym polskim i ruskim także pismo ruskie.

Ćwiczenia w różnych rodzajach pisma mają się odbywać przez cały czas studyów zapomocą comiesięcznych wypracowań domowych. Celem dopilnowania ich i kontroli na kursie II., III. i IV. ma Dyrektor poczynić potrzebne zarządzenia.

Prócz tego są obowiązani wszyscy członkowie grona nauczycielskiego zważać z całą ścisłością przy wszelkiem pisaniu na prawidłowość, czystość i piękność pisma.

Do swobodnych ćwiczeń w pisaniu na tablicy należy uczniom dawać sposobność przez cały czas studyów.

Rysunki odręczne.

§ 33. Cel nauki: Kształcenie zdolności widzenia, spostrzegania, pamięci i wyobraźni w zakresie kształtów i kolorów. Kształcenie poczucia piękna. Sprawność w rysowaniu, malowaniu i szkicowaniu prostych przedmiotów z natury. Sprawność w rysowaniu na tablicy szkolnej. Znajomość typowych form stylowych zdobnictwa historycznego i współczesnego.

Kurs I.

3 godziny tygodniowo.

Rysowanie kształtów płaskich na kartkach rysunkowych ołówkiem, tudzież w dużym rozmiarze węglem na papierze do pakowania i kredą na tablicy szkolnej, jako wstęp do rysowania kształtów bryłowych. Te ćwiczenia należy wykonywać przeważnie z pamięci. Najpóźniej w czwartym miesiącu nauki należy rozpocząć naukę rysunku perspektywicznego z poglądu zapomocą rysowania kształtów bryłowych podług modeli i przedmiotów z otoczenia, przeważnie w konturach, również na kartkach rysunkowych, papierze do pakowania i na tablicy szkolnej.

Rysowanie pendzlem i kolorem obojętnym sylwet liści, owoców, kwiatów, gałązek, motyli i przedmiotów o charakterze płaskim. Ćwiczenia w trafianiu kolo-

rów zapomocą malowania sylwet wspomnianych przedmiotów z uwzględnieniem ich koloru miejscowego (właściwego).

Materyały rysunkowe: ołówek, węgiel, farba.

Kurs II.

3 godziny tygodniowo.

Dalszy ciąg nauki rysunku perspektywicznego z poglądu, najpierw w konturach, bez użycia gumy do wycierania [1], następnie z oznaczeniem mas oświetlenia, rozgraniczanych dobitnie, bez uwzględniania tonów (walorów) pośrednich. Rysowanie niepolewanych naczyń glinianych, naczyń drewnianych, narzędzi i innych przedmiotów z otoczenia o wyrazistych kształtach z ścisłem przestrzeganiem zasady podporządkowywania szczegółów na korzyść wrażenia całości. [2] Dalszy ciąg nauki w trafianiu kolorów zapomocą rysowania roślin i kwiatów żywych, owoców, motyli, owadów i t. p.

Ciągłe ćwiczenia w rysowaniu z pamięci i na tablicy szkolnej.

Przygodne ćwiczenia w piśmie ornamentalnem w celu estetycznego opisywania rysunków. Omawianie, a o ile czas pozwoli, i szkicowanie typowych form stylowego zdobnictwa historycznego na podstawie modeli i wzorowych wydawnictw tego zakresu.

Materyały rysunkowe: ołówek, węgiel, farba, kredka czarna i biała.

Kurs III.

3 godziny tygodniowo w pierwszem, 2 godziny w drugiem półroczu.

Rysowanie i malowanie natury martwej ze stopniowem uwzględnieniem walorów oświetlenia i koloru, przy równoczesnem dążeniu do zdecydowanego odgraniczania w płaszczyznach stopni świateł i cieniów. Na tym stopniu nauki należy już także dążyć zwolna do charakteryzowania materyałów, jak drzewa, metalu, szkła, porcelany i t. p.

Obok tego rysowanie podług ornamentalnych modeli gipsowych, zwłaszcza gotyckich, dla ćwiczenia w ciętem traktowaniu płaszczyzn.

Dalszy ciąg w rysowaniu i malowaniu roślin i kwiatów żywych. Próby w układaniu ornamentów na podstawie motywów geometrycznych, tudzież motywów zaczerpniętych z natury, przyczem należy zdawać sobie sprawę ze związku, jaki zachodzi między przeznaczeniem, wątkiem i kształtem ornamentu [3]).

---

[1]) Lekko, chociaż śmiało i swobodnie znaczonych zarysów nie wyciera się, ostateczny zaś kontur wyciąga się linią pełniejszą. Tak należy postępować czy to przy rysowaniu ołówkiem na kartce rysunkowej, czy też przy rysowaniu węglem na papierze do pakowania lub kredą na tablicy szkolnej.

[2]) Nie wyginać i nie miąć konturów. Nie brudzić papieru przez wrysowanie półtonów w świetle. Nie rozrywać cieniów refleksami.

[3]) Do tego celu niezbędne są liczne okazy przemysłu artystycznego z uwzględnieniem rzeczy swojskich, osobliwie zaś rodzimej sztuki ludowej.

Dalszy ciąg nauki poglądowej o stylowych historycznych formach zdobniczych, jak na kursie II. Ćwiczenia w szkicowaniu i rysowaniu na tablicy szkolnej.

Materyały rysunkowe: ołówek, węgiel, farba, pastele, kredki i ołówki kolorowe, pióro.

Kurs IV.

2 godziny tygodniowo.

Omawianie metody nauki rysunków i środków naukowych w zakresie szkoły ludowej przy pomocy szkiców, tudzież odpowiednich podręczników i okazów.

Dalszy ciąg ćwiczeń w rysowaniu i malowaniu z natury, w rysowaniu z pamięci, rysowaniu na tablicy szkolnej i w szkicowaniu.

Materyały rysunkowe: ołówek, węgiel, farba.

Nauka muzyki i śpiewu.

§ 34. Nauka ta jest klasową.

Cel nauki: Uzdolnienie do udzielania nauki śpiewu w szkołach ludowych.

Kurs I.

1 godzina tygodniowo.

Ton, nazwy tonów, gama, pisanie nut, klucze, ćwiczenia w pisaniu i czytaniu nut w kluczu wiolinowym i basowym; wyprowadzanie dalszych gam, znaki transpozycyjne, interwale, rodzaje gam, tonacye, poznanie tonacyi durowych i ich pisanie; nauka o interwalach, wartość nut, pauzy, takt, rodzaje taktów, tempo.

Ćwiczenia w zakresie kształtowania głosu i trafiania nut głosem, o ile to możliwe ze względu na mutacyę, należy łączyć z teoretycznemi wskazówkami. Pieśni ludowe i kościelne.

Kurs II.

1 godzina tygodniowo.

Tonacye molowe i ich pisanie, trójdźwięk, skrócenia w pisowni muzycznej, figury melizmatyczne, terminologia muzyczna, ćwiczenia w czytaniu i pisaniu nut w kluczu wiolinowym i basowym.

Ćwiczenia w zakresie kształtowania głosu i trafiania nut, o ile to możliwe ze względu na mutacyę, należy łączyć z teoretycznemi wskazówkami. Pieśni ludowe i kościelne.

Kurs III.

1 godzina tygodniowo.

Powtórzenie materyału nauki z kursu drugiego, akord septymowy, akord nonowy, rodzaje głosów, pozycye akordów, ćwiczenia w czytaniu i pisaniu nut w kluczu wiolinowym i basowym. Ćwiczenia w trafianiu nut głosem i kształtowaniu głosu; wyuczenie pieśni ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb szkoły ludowej. Nieco o najwybitniejszych postaciach z historyi muzyki.

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

Wskazówki metodyczne do udzielania nauki śpiewu na różnych stopniach nauki w szkołach ludowych; ciąg dalszy ćwiczeń w trafianiu nut głosem i kształtowaniu głosu; śpiew choralny z uwzględnieniem pieśni kościelnych i łatwiejszych mszy.

Kształcenie poczucia piękna należy mieć ciągle na oku. Poszczególne, zwłaszcza patryotyczne pieśni, należy utwierdzić w pamięci.

Gra na skrzypcach.

§ 35. Nauka jest klasowa, przyczem kursa rozdziela się na grupy od 20 do 25 uczniów.

Cel nauki: Uzdolnienie do pewnego i poprawnego używania skrzypców przy nauce śpiewu w szkołach ludowych.

Kurs I.

2 godziny, w zakładach utrakwistycznych 1 godzina tygodniowo.

Zasady trzymania skrzypców; ćwiczenia w prowadzeniu smyczka, wprawa w poszczególnych strunach w zakresie pierwszej pozycyi. Łatwe ćwiczenia i mniejsze utwory do wprawy. Zwroty smyczka (ze struny na strunę). Gama C-dur, G-dur, D-dur, A-dur, E-dur, H-dur, F-dur, B-dur, Es-dur, As-dur; ćwiczenia interwalowe. Odpowiednie melodye ludowe i małe duety. Ćwiczenia z pamięci.

Kurs II.

2 godziny, w zakładach utrakwistycznych 1 godzina tygodniowo.

Ćwiczenia w prowadzeniu smyczka. Ciąg dalszy ćwiczeń interwalowych. Gama A-moll, E-moll, H-moll, Fis-moll, D-moll, G-moll, C-moll, E-moll. Odpowiednie utwory do wprawy; ozdobniki i tryle. Pieśni ludowe i kościelne; niektórych należy wyuczyć na pamięć.

Kurs III.

1 godzina tygodniowo.

Powtórzenie materyału nauki z kursu II. Gama E-dur, Cis-moll, H-dur, Gis-moll, Cis-dur, Dis-moll, Des-dur, B-moll, Ges-dur, Es-moll, Cis-dur, As-moll (utwory do wprawy w tych gamach zbyteczne). Trzecia pozycya. Utwory do wprawy w trzeciej pozycyi i duety. Gamy przez dwie oktawy aż do szóstej pozycyi. Pieśni ludowe i kościelne.

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

Metodyczne wskazówki do używania skrzypców przy nauce śpiewu. W razie sprzyjających warunków ćwiczenia w transponowaniu i ćwiczenia ze zmianą pozycyi.

Ćwiczenia w gamach i akordach rozłożonych. Pieśni ludowe i kościelne.

Gimnastyka.

§ 36. Cel nauki: Uzdolnienie do udzielania nauki gimnastyki chłopcom i dziewczętom w szkołach ludowych, tudzież do urządzania i prowadzenia gier i zabaw dla młodzieży. Zaznajomienie z wychowawczem zadaniem nauki gimnastyki w szkołach ludowych, z budową przyrządów gimnastycznych i przyborów do gier i zabaw, z urządzeniem boisk gimnastycznych, oraz miejsc do gier i zabaw.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Materyał ćwiczeń, objęty planem normalnym dla niższych i średnich stopni nauki w szkołach ludowych w kraju, należy tak teoretycznie jak i praktycznie uczynić pewną i zupełną własnością uczniów. Gry i zabawy dla młodzieży.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Cały materyał ćwiczeń, zakreślony planem naukowym dla wyższych stopni nauki szkół ludowych, należy tak praktycznie jak i teoretycznie uczynić pewną i zupełną własnością uczniów. Gry i zabawy dla młodzieży.

Zaznajomienie z budową przyrządów do gimnastyki, przyborów do gier i zabaw, z urządzeniem letnich i zimowych boisk gimnastycznych i miejsc do gier i zabaw.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo, w seminaryach utrakwistycznych 1 godzina tygodniowo.

a) *Teorya:* Wskazówki metodyczne do udzielania nauki gimnastyki na różnych stopniach nauki w szkołach ludowych ze wskazaniem dotyczącej literatury i ze szczególnem uwydatnieniem różnicy między gimnastyką dla chłopców, a dziewcząt.

b) *Ćwiczenia praktyczne:* Dalsze rozwinięcie biegłości gimnastycznej kandydatów za pomocą nowych i do ich wieku zastosowanych ćwiczeń. Poruczanie prowadzenia ćwiczeń poszczególnym kandydatom. Wskazówki do urządzania gier i zabaw dla młodzieży. Wprowadzenie w ćwiczenia z zakresu gimnastyki dla dziewcząt.

Kurs IV.

2 godziny tygodniowo, w seminaryach utrakwistycznych 1 godzina tygodniowo.

a) *Teorya:* Najważniejsze wiadomości o pedagogicznem zadaniu gimnastyki w szkole ludowej. Hygiena gimnastyki, gier i zabaw.

b) *Ćwiczenia praktyczne* w gimnastyce, gry i zabawy z uczniami szkoły ćwiczeń. Ciąg dalszy ćwiczeń gimnastycznych.

Na wszystkich stopniach nauki należy zdążać do wyrobienia wprawy gimnastycznej u kandydatów zapomocą ćwiczeń, zastosowanych do ich wieku, następnie do zrozumienia techniki ruchów ciała ludzkiego i do poprawnego używania wyrażeń gimnastycznych.

Uwolnień od nauki gimnastyki udziela Dyrektor jedynie na podstawie orzeczenia lekarza szkolnego, albo lekarza urzędowego i to tylko chwilowo i w ten sposób, że kandydaci mogą być uwolnieni od ćwiczeń, muszą jednakże przypatrywać się im i brać udział w dotyczących pouczeniach na godzinach wyznaczonych.

Uwolnienia od prowadzenia gier i zabaw dla młodzieży są tylko bardzo wyjątkowo dopuszczalne.

Inne przedmioty nauki.

§ 37. Nauki gry na fortepianie i na organach udziela się jako przedmiotów nadobowiązkowych.

Gdzie po temu jest sposobność, należy uczniów kursu IV. zaznajomić praktycznie z metodą wychowania i nauczania dzieci głuchoniemych, ciemnych i umysłowo upośledzonych, celem przygotowania takich dzieci do przyjęcia do odpowiednich zakładów naukowych.

W tym celu zaprowadzi władza szkolna krajowa, gdzie tylko to rzecz możliwa, w dotyczących zakładach wychowawczych i naukowych krótkotrwałe kursa naukowe dla kandydatów.

Należy dalej kandydatów kursu IV., gdzie po temu jest sposobność, zaznajomić z organizacyą ogródków dziecięcych i zakładów wychowawczych dla dzieci moralnie zaniedbanych przez zwiedzanie takich zakładów.

Gdzie po temu są warunki, można w budynku szkolnym za zezwoleniem Rady szkolnej krajowej zaprowadzić warsztat robót z kartonu, drzewa, gliny i t. p., tudzież odpowiednią naukę zręczności.

Ma wreszcie władza szkolna krajowa, o ile to możliwe, postarać się o to, żeby wszyscy uczniowie w czasie swych studyów mogli pobierać naukę pływania.

Zaprowadzenie innych nadobowiązkowych przedmiotów nauki może nastąpić za osobnem zezwoleniem Ministra oświaty.

Wykaz godzin.

Liczba porz.	Przedmiot naukowy	W seminaryach męskich z językiem wykładowym polskim				W seminaryach męskich z językiem wykładowym polskim i ruskim			
		I	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
1	Religia	2	2	2	2	2	2	2	2
2	Pedagogika z ćwiczeniami praktycznemi	.	2	4	9	.	2	4	8
3	Język polski	4	4	4	4	3	3	3	3
4	Język ruski	.	.	.	.	3	3	3	3
5	Język niemiecki	4	4	4	3	3	3	3	3
6	Geografia	2	2	2	1	2	2	2	1
7	Historya i znajomość konstytucyi państwa i kraju . . .	2	2	2	1	2	2	2	1
8	Matematyka i rysunki geometryczne	4	3	2	2	4	3	2	2
9	Historya naturalna	2	2	2	Plr. I. 2 Plr. II. 1	2	2	2	Plr. I. 2 Plr. II. 1
10	Fizyka	2	2	2	1	2	2	2	1
11	Gospodarstwo wiejskie (sadownictwo i ogrodnictwo) .	.	.	Plr. I. 1 Plr. II. 2	1 2	.	.	Plr. I. 1 Plr. II. 2	1 2
12	Kaligrafia	1	.	.	.	1	.	.	.
13	Rysunki odręczne	3	3	Plr. I. 3 Plr. II. 2	2	3	3	Plr. I. 3 Plr. II. 2	2
14	Nauka muzyki i śpiewu . . .	1	1	1	1	1	1	1	1
15	Gra na skrzypcach	2	2	1	1	1	1	1	1
16	Gimnastyka	2	2	2	2	2	2	1	1
	Godzin . . .	31	31	32	32	31	31	32	32

b) Dla seminaryów nauczycielskich męskich o kierunku przyrodniczo-gospodarczym.

Religia.

(Osobno dla każdego wyznania).

§ 38. Cel nauki określa zwierzchnicza władza kościelna (dla uczniów izraelickich przełożeństwa gmin wyznaniowych), a przepisuje władza szkolna krajowa.

Liczba godzin: Na każdym kursie 2 godziny tygodniowo. Godziny na kursie IV. są przeznaczone na powtórzenie materyału naukowego, na specyalną metodykę i na ćwiczenia praktyczne w szkole ćwiczeń.

Pedagogika z ćwiczeniami praktycznemi.

§ 39. Cel nauki: Poglądowa znajomość władz ducha ludzkiego i środków do ich rozwoju i kształcenia; znajomość zasad wychowawczego nauczania wogóle, a metodyki poszczególnych przedmiotów nauki w szkole ludowej pospolitej w szczególności: zaznajomienie z książkami, używanemi w szkołach ludowych pospolitych i z poszczególnymi podręcznikami metodycznymi; znajomość najistotniejszych momentów z historyi pedagogiki ze szczególnem uwzględnieniem historycznego rozwoju szkoły ludowej; znajomość najważniejszych dla praktyki szkolnej przepisów: wystarczająca do objęcia urzędu nauczycielskiego wprawa w praktycznem nauczaniu.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Pedagogika ogólna. Nauka ta ma się ograniczyć do ogólnego wprowadzenia w naukę wychowania, do poznania celów, środków, zasad i metody wychowania. wychowawców i urządzeń wychowawczych, a uwzględnić także wychowanie upośledzonych umysłowo i słabo rozwiniętych, tudzież zaniedbanych dzieci. Najniezbędniejsze pouczenia psychologiczne mają wyprzedzać poszczególne części pedagogiki.

Naukę wspiera i uzupełnia lektura ustępów z wypisów pedagogicznych.

Kurs III.

4 godziny tygodniowo.

Półrocze I.

Dydaktyka ogólna. We wstępie należy przerobić najpotrzebniejsze i najłatwiejsze pojęcia logiczne na przykładach, wziętych z zakresu wyobrażeń kandydatów. Zresztą obejmie nauka dydaktyki metody, formy i środki nauczania, zasady wychowawczego nauczania. nauczycieli i szkoły (2 godziny tygodniowo).

Półrocze II.

Metodyka specyalna. Nauka, której punkt ciężkości spoczywa w hospitowaniu klas szkoły ćwiczeń. ogranicza się do metodycznego traktowania przedmiotów naukowych klasy elementarnej, posługując się ciągle używanymi w szkole ludowej podręcznikami i wskazując najlepsze środki naukowe i prace metodyczne w zakresie nauki elementarnej (1 godzina tygodniowo).

Hospitacye.

Przez cały rok odbywają uczniowie hospitacye w szkole ćwiczeń (1 godzina tygodniowo).

Hospitowanie rozpoczyna się od klasy najniższej i przechodzi kolejno przez wszystkie stopnie nauki. O ile to rzecz możliwa, powinien, zwłaszcza z początku, cały kurs odbywać hospitacye w tej samej klasie równocześnie.

Co tydzień odbywa się z uczniami konferencya hospitacyjna (1 godzina) pod kierownictwem Dyrektora, a przy udziale dotyczących nauczycieli szkoły ćwiczeń, nauczyciela dydaktyki ogólnej, a w drugiem półroczu także przy udziale nauczyciela specyalnej metodyki klasy elementarnej. W pierwszych początkach roku szkolnego otrzymują uczniowie na takiej konferencyi potrzebne pouczenia o zachowywanym toku nauki na lekcyach hospitowanych, tudzież o innych wydarzeniach z praktyki szkolnej, przyczem wdraża się ich w obserwowanie i notowanie tego, co widzą. W dalszym ciągu roku szkolnego podstawą tych konferencyi stają się zwięźle naszkicowane przez uczniów sprawozdania z odbytych hospitacyi.

W drugiem półroczu należy hospitujących uczniów brać do pomocy przy nauczaniu.

Lektura z wypisów pedagogicznych, jak na kursie II.

Kurs IV.

9 godzin, w seminaryach utrakwistycznych 8 godzin tygodniowo.

Historya wychowania i nauczania. Najistotniejsze wiadomości z historyi wychowania i nauczania w poglądowych obrazach najwybitniejszych postaci, najważniejszych epok i najdonioślejszych postępów w dziedzinie szkolnictwa ludowego z uwzględnieniem historycznego rozwoju szkoły ludowej w Austryi, a zwłaszcza w kraju ojczystym, na podstawie lektury z wypisów pedagogicznych, przystosowanych do potrzeb historyi wychowania i nauczania. Powtórzenie pedagogiki i dydaktyki. Najważniejsze przepisy praktyki szkolnej w Galicyi, w szczególności zaś Regulamin szkolny (2 godziny tygodniowo).

Praktyka szkolna.

Ta łączy się najpierw z metodyką specyalną klasy elementarnej, traktowaną na kursie III., następnie z nauką specyalnej metodyki, traktowaną na kursie IV. przy nauce poszczególnych przedmiotów, a udziela się jej przez cały rok szkolny:

a) za pomocą konferencyi przygotowawczych;

b) za pomocą ćwiczeń praktycznych, odbywanych przez kandydatów w szkole ćwiczeń;

c) za pomocą następujących po nich konferencyi krytycznych.

Na konferencyi przygotowawczej ustanawia się pod przewodnictwem Dyrektora, przy udziale nauczycieli specyalnej metodyki, jak również nauczycieli szkoły ćwiczeń na cały tydzień plan ćwiczeń praktycznych, które mają łączyć się ze zwykłym tokiem nauki w szkole ćwiczeń. Ćwiczenia te powinny być tak urządzone, żeby równocześnie jak najwięcej uczniów było zajętych i żeby w ciągu roku szkolnego każdemu uczniowi była dana sposobność ćwiczyć się praktycznie na różnych

stopniach nauki i we wszystkich przedmiotach. Przygotowanie uczniów do ćwiczeń praktycznych ma się także w razie potrzeby odbywać i pisemnie.

Osobno ma Dyrektor w porozumieniu z nauczycielem religii postarać się o ćwiczenia praktyczne z nauki religii w obrębie liczby godzin, dla tego przedmiotu wyznaczonych (§ 38).

Praktyczne ćwiczenia uczniów z innych przedmiotów naukowych odbywają się grupami pod kierunkiem nauczycieli szkoły ćwiczeń, którzy są obowiązani udzielać kandydatom z końcem lekcyi swych spostrzeżeń i odpowiednich uwag (5 godzin tygodniowo, w seminaryach utrakwistycznych 4 godziny tygodniowo).

Każdego tygodnia odbywają się takie ćwiczenia praktyczne jako lekcye próbne w obecności wszystkich uczniów pod kierownictwem Dyrektora, a przy udziale dotyczącego nauczyciela specyalnej metodyki, tudzież dotyczącego nauczyciela szkoły ćwiczeń (2 godziny tygodniowo).

Przy ćwiczeniach praktycznych, które powinny się odbywać corocznie ze wszystkich przedmiotów naukowych szkoły ćwiczeń, należy zachować tę zasadę, żeby liczba ich z języka wykładowego i rachunków przewyższała znacznie liczbę tych ćwiczeń z innych przedmiotów i żeby uczniowie wyćwiczyli się dostatecznie w nauczaniu różnych stopni nauki równocześnie.

Przy ćwiczeniach tych należy uwzględnić i kaligrafię; kandydaci otrzymują wskazówki metodyczne do udzielania tego przedmiotu, przyczem zwraca się ich uwagę na to, jakie powinny być zeszyty, jaki lineament, jaki system ławek i t. p.

Lekcye próbne stanowią z końcem tygodnia przedmiot szczegółowych rozpraw krytycznych na osobnej konferencyi, w której biorą udział tak kandydaci jak i dotyczący członkowie grona nauczycielskiego. Z tą konferencyą łączy się także omówienie najważniejszych wydarzeń szkolnych z ostatniego tygodnia, a to w tym celu, ażeby uczniów wprowadzić praktycznie w sprawę wychowania szkolnego i administracyi szkolnej i obznajomić ich z zakresem obowiązków nauczycielskich. (Na konferencye przygotowawcze i krytyczne wyznacza się 2 godziny tygodniowo).

Gdzie na to pozwalają stosunki, powinni uczniowie pod kierownictwem nauczycieli zwiedzać także inne szkoły ludowe w miejscu i w okolicy.

Na wszystkich stopniach należy wspierać naukę pedagogiki lekturą prywatną. W tym celu należy dawać kandydatom do czytania stosowne książki treści ogólnie pedagogicznej. dydaktycznej i specyalnie metodycznej, w szczególności książki, zawierające opracowania wzorowych lekcyi próbnych i zniewolić ich do samodzielnego przerabiania tych książek i zdawania z nich sprawy ustnego lub pisemnego.

Język wykładowy.

(W zakładach utrakwistycznych oba języki wykładowe).

§ 40. Cel nauki: Znajomość gramatyki, o ile ona potrzebna do poprawnego wyrażania się w słowie i piśmie; poprawność, jasność i jak największa biegłość w ustnem i pisemnem używaniu mowy.

Znajomość głównych rodzajów i form artystycznych prozy i poezyi, zdobyta na podstawie wzorowych przykładów.

Poznanie najcelniejszych dzieł literatury ojczystej na podstawie lektury. Łącznie z tem poznanie głównych momentów rozwoju literatury ojczystej.

Kurs I.

4 godziny tygodniowo, w utrakwistycznych zakładach 3 godziny.

a) Gramatyka.

Nauka o formach z uwzględnieniem najważniejszych zjawisk z głosowni i uwydatnieniem właściwości ortograficznych; zdanie pojedyncze ze szczególnem uwzględnieniem składni rządu.

b) Lektura.

Ćwiczenia w czytaniu i objaśnianie ustępów wzorowych pod względem treści i formy z pomocą stosowych wypisów szkolnych. Ćwiczenia w opowiadaniu i gładkiem, ustnem podawaniu treści i toku myśli z ustępów czytanych, tudzież w wygłaszaniu.

c) Stylistyka i wypracowania piśmienne.

Nauka ta łączy się ściśle z lekturą, ale temat do prac pisemnych może być zaczerpnięty także z innych przedmiotów nauki.

Na wzorowych przykładach należy omówić, a potem najpierw na wzorach, następnie więcej samodzielnie ćwiczyć: w opowiadaniu, opisywaniu, w pisaniu listów, w pisemnem przedstawianiu toku myśli i układaniu dyspozycyi ustępów czytanych, w łatwiejszych definicyach. Wdrażanie w sztukę streszczania.

Co miesiąc 1 zadanie szkolne, co drugi miesiąc 1 zadanie domowe.

Kurs II.

4 godziny tygodniowo, w zakładach utrakwistycznych 3 godziny.

a) Gramatyka.

Zdanie złożone, ściągnięte i skrócone; uzupełnienie głosowni, tworzenie wyrazów (etymologia); uzupełnienie nauki o formach.

b) Lektura.

Ćwiczenia w czytaniu i objaśnianie trudniejszych ustępów pod względem treści i formy, jak na kursie I. Ćwiczenia w wygłaszaniu.

c) Stylistyka i wypracowania piśmienne.

Ciąg dalszy ćwiczeń w dyspozycyach i innych działach tej nauki, jak na kursie I. ze zwiększonemi wymaganiami; wypracowania z zakresu stylu praktycznego.

Co miesiąc 1 zadanie szkolne, co drugi miesiąc 1 zadanie domowe.

Kurs III.

4 godziny tygodniowo, w zakładach utrakwistycznych 3 godziny tygodniowo.

a) Gramatyka.

Systematyczna nauka gramatyki.

b) Lektura.

Ćwiczenia w czytaniu i objaśnianie przeczytanych ustępów pod względem treści i formy w dalszym ciągu; łącznie z tem wprowadzenie w literaturę na podstawie antologii, chronologicznie ułożonej; okresy literatury i najwybitniejsze postaci literackie omawia się w związku z lekturą: ćwiczenia w swobodnem wygłaszaniu.

c) Stylistyka i wypracowania piśmienne.

Ćwiczenia w pisaniu obszerniejszych dyspozycyi; przejście do samodzielniejszych wypracowań po uprzedniem omówieniu zadania.

Co miesiąc 1 zadanie; 3 zadania domowe i 2 szkolne w każdem półroczu.

Kurs IV.

4 godziny tygodniowo, w utrakwistycznych zakładach 3 godziny.

a) Specyalna metodyka języka wykładowego, nawiązując do tej nauki na kursie III.

Nauka ta obejmuje traktowanie wszystkich gałęzi nauki języka wykładowego na różnych stopniach nauki podług planów naukowych, przepisanych dla galicyjskich szkół ludowych pospolitych przy pomocy książek, używanych w publicznych szkołach ludowych pospolitych. Należy przytem zaznajomić uczniów z najlepszemi pracami metodycznemi o nauce języka wykładowego, tudzież z najlepszemi książkami dla młodzieży (1 godzina tygodniowo).

b) Lektura.

Lektura najcelniejszych dzieł z literatury ojczystej. Łącznie z tem zwięzły zarys historyi literatury.

c) Stylistyka i wypracowania piśmienne.

Ciąg dalszy ćwiczeń w układaniu dyspozycyi, rozprawki na dane temata i o całych dziełach.

Co miesiąc 1 zadanie; 3 zadania domowe, a 2 szkolne w każdem półroczu.

Na wszystkich stopniach lektura prywatna ma wspierać naukę szkolną. Należy mianowicie zaprawiać uczniów do czytania z pożytkiem dzieł wyborowych, a zużytkowywać tę lekturę przy nauce szkolnej (w formie przeglądów, wykładów, prac piśmiennych i t. d.).

Na ustne wyrażanie myśli należy szczególniejszy kłaść nacisk, pielęgnując troskliwie sztukę opowiadania.

Przy lekturze udziela się, zwłaszcza na I. i II. kursie, odpowiednich pouczeń o głównych rodzajach form artystycznych prozy i poezyi.

W zakładach utrakwistycznych należy przy nauce gramatyki zwracać ciągle uwagę na analogiczne zjawiska gramatyczne w drugim języku wykładowym.

Drugi język.

§ 41. Gdzie zachodzi potrzeba, należy uczniom seminaryów nauczycielskich z językiem wykładowym polskim dać również sposobność wyuczenia się języka ruskiego.

Plany nauki układa grono nauczycielskie, a wydaje Rada szkolna krajowa z przyzwoleniem Ministra oświaty.

Język niemiecki.

§ 42. Cel nauki: Rozumienie niezbyt trudnych dzieł; niejaka wprawa w ustnem i piśmiennem używaniu mowy potocznej; znajomość gramatyki, o ile konieczna do poprawnego wyrażania się w mowie i piśmie.

Kurs I.

3 godziny tygodniowo.

a) Rozmowy o przedmiotach z codziennego życia, podług obrazów poglądowych i w związku z lekturą.

b) Lektura: Ćwiczenia w czytaniu, objaśnianie i reprodukcya czytanych prozaicznych i kilku łatwiejszych poetyckich ustępów wzorowych z wypisów. Memorowanie.

c) Gramatyka: Najważniejsze wiadomości z głosowni; ćwiczenia w pisowni zapomocą dyktatów; nauka o formach; zdanie pojedyńcze.

d) Stylistyka i wypracowania piśmienne: Dyktaty; reprodukcya ustępów czytanych; opowiadania.

Co miesiąc 1 zadanie domowe i 1 szkolne, nie wliczając w to dyktatów.

Kurs II.

3 godziny tygodniowo.

a) Rozmowy, jak na kursie I.

b) Lektura, jak na kursie I.

c) Gramatyka: Powtórzenie nauki o formach; zdanie rozwinięte i złożone.

d) Stylistyka i wypracowania piśmienne: Jak na kursie I., prócz tego opisy.

Co miesiąc 1 zadanie domowe i 1 szkolne.

Kurs III.

3 godziny tygodniowo.

a) Rozmowy, jak na kursie I.

b) Lektura: Ćwiczenia w czytaniu; objaśnianie i swobodniejsza reprodukcya ustępów czytanych; memorowanie prozaicznych i poetycznych ustępów.

c) Gramatyka: Powtórzenie i uzupełnienie nauki o zdaniu.

d) Stylistyka i wypracowania piśmienne: Piśmienne podawanie treści ustępów czytanych, opowiadania, opisy, listy.

Co miesiąc 1 zadanie domowe i 1 szkolne.

Kurs IV.

2 godziny tygodniowo.

a) Rozmowy, jak na kursie I.

b) Lektura: Ćwiczenia w czytaniu; objaśnianie i swobodniejsza reprodukcya czytanych ustępów; ćwiczenia w swobodniejszem opowiadaniu.

c) Gramatyka: Powtarzanie materyału gramatycznego, szczególniej nauki o formach.

d) Wskazówki metodyczne do udzielania nauki języka niemieckiego na podstawie planu naukowego dla szkół ludowych trzy- i czteroklasowych.

e) Stylistyka i wypracowania piśmienne, jak na kursie III. Niektóre ważniejsze pisma z zakresu życia praktycznego.

Co miesiąc 1 zadanie, naprzemian domowe i szkolne.

Na wszystkich stopniach nauki należy dążyć do dobrej i poprawnej wymowy i należytej w niej wprawy; należy nadto zwracać szczególną uwagę na zasadnicze różnice w wyrażaniu się między językiem ojczystym, a niemieckim.

Geografia.

§ 43. Cel nauki: Rozumienie mapy, globusu i najważniejszych zasad z geografii fizycznej i matematycznej; ogólne poznanie powierzchni ziemi podług naturalnego i politycznego ugrupowania; znajomość Europy, mianowicie środkowej i wschodniej; szczegółowa znajomość Monarchii austryacko-węgierskiej z uwydatnieniem kraju ojczystego; ćwiczenia kartograficzne i ćwiczenia w porównywaniu stosunków geograficznych.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Globus i linie na nim, o ile to potrzebne do oznaczania położenia geograficznego; rozmieszczenie stałego lądu i obszaru wód na powierzchni ziemi, części świata i oceany, ich granice i wielkość. Azya, Afryka i Europa ogólnie; kraje nad Morzem Śródziemnem szczegółowiej.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Europa środkowa i wschodnia szczegółowo z wyłączeniem Monarchii austryacko-węgierskiej; Ameryka i Australia przeglądowo.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Geografia Austro-Węgier, a w szczególności kraju ojczystego.

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

Wskazówki metodyczne do udzielania nauki geografii podług planów, przepisanych dla szkół ludowych pospolitych. Należy przytem zaznajomić kandydatów z najlepszemi dziełami metodycznemi i najcelniejszemi książkami dla młodzieży.

Zebranie i uzupełnienie zasadniczych wiadomości z geografii fizycznej i matematycznej. Porównawcze powtórzenie całego materyału naukowego.

Czytanie mapy i żywe zwięzywanie geograficznego i historycznego materyału naukowego należy uprawiać na wszystkich stopniach nauki. Ćwiczenia kartograficzne łączą się z nauką na wszystkich stopniach, ale są wykluczone jako prace domowe.

Historya i znajomość konstytucyi państwa i kraju.

§ 44. Cel nauki: Ogólna znajomość najważniejszych wydarzeń z dziejów powszechnych, zwłaszcza z dziejów cywilizacyi; dzieje Monarchii austryacko-węgierskiej, jej ustrój i urządzenia państwowe. Dzieje kraju ojczystego.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Dzieje powszechne do początku wieku odkryć w zaokrąglonych obrazach ze szczególnem uwzględnieniem osób i wydarzeń, mających znaczenie w dziejach cywilizacyi, uwydatniając związek powszechno-dziejowy.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Dzieje powszechne od wieku odkryć do chwili obecnej w zaokrąglonych obrazach ze szczególnem uwzględnieniem osób i wydarzeń, mających znaczenie w dziejach cywilizacyi. uwydatniając związek powszechno-dziejowy.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Historya Monarchii austryacko-węgierskiej. Rzeczy najistotniejsze o ustroju państwa i urządzeniach państwowych (1 godzina). Historya kraju ojczystego (1 godzina).

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

Wskazówki metodyczne do udzielania nauki historyi podług planów, przepisanych dla szkół ludowych pospolitych. Zwięzłe powtórzenie materyału historycznego, szczególniej z historyi austryackiej i kraju ojczystego.

Należy ciągle mieć to na oku, ażeby nauka geografii i historyi wzajemnie się wspierały na każdym stopniu nauki, dla tego też potrzeba przy nauce historyi nieustannie używać mapy.

Na wszystkich stopniach nauki należy starannie pielęgnować swobodne, barwne i gładkie opowiadanie, tudzież lekturę prywatną wartościowych, popularnych opisów historycznych, a w szczególności pism dla młodzieży.

Matematyka i rysunki geometryczne.

§ 45. Cel nauki: Zrozumienie działań arytmetycznych na liczbach szczególnych i ogólnych, tudzież nauki o równaniach pierwszego stopnia. Biegłość w rachunku z pamięci i w rachunkach praktycznych wprowadzając uczniów w dokładne zrozumienie sposobu postępowania. Zrozumienie najważniejszych zasad planimetryi i stereometryi; odpowiednia wprawa w rozwiązywaniu zagadnień konstrukcyjnych.

Kurs I.

4 godziny tygodniowo.

Arytmetyka (w obu półroczach): Pojęcie wielkości i liczb; cztery główne działania na liczbach szczególnych i ogólnych, bezwzględnych i względnych; na jednomianach i wielomianach; własności liczb układu dziesiątkowego, uważanych jako wielomiany o zasadzie 10; rozkładanie liczb na czynniki pierwsze; największa wspólna miara, najmniejsza wspólna wielokrotność. Działania na ułamkach zwyczajnych. Najważniejsze wiadomości o stosunkach i proporcyach. Potęgowanie i pierwiastkowanie. Ćwiczenia w rachunku z pamięci.

Geometrya (w obu półroczach): Linie, kąty, trójkąty i czworokąty; przystawanie i obliczanie powierzchni figur prostoliniowych.

Dotyczące konstrukcye odrysowują uczniowie czysto z pomocą przyrządów rysunkowych.

Częste, krótkie ćwiczenia domowe w związku z przerobionym materyałem; co miesiąc 1 zadanie szkolne.

Kurs II.

3 godziny tygodniowo.

Arytmetyka (w obu półroczach): Krótkie powtórzenie działań algebraicznych ze szczególnem uwzględnieniem działań na wyrazach złożonych (iloczynach, ilorazach, ułamkach, potęgach, pierwiastkach). Rozwiazywanie równań pierwszego stopnia o jednej i dwu niewiadomych. Układanie zagadnień w równania i zastosowanie ich do rozwiązywania zagadnień z geometryi i rachunków praktycznych. Proporcyonalność prosta i odwrotna. Reguła trzech prosta i złożona. Ćwiczenia w rachunku z pamięci.

Geometrya (w obu półroczach): Podobieństwo figur prostoliniowych; nauka o kole; najważniejsze własności elipsy, paraboli i hyperboli.

Zagadnienia konstrukcyjne w związku z dotyczącemi twierdzeniami geometrycznemi. Zadania piśmienne, jak na kursie I.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Arytmetyka (w obu półroczach): Równania pierwszego stopnia w zastosowaniu do rozwiązywania zadań praktycznych. Najpotrzebniejsze rachunki kupieckie i w zakresie zagadnień życia codziennego. Zasady buchalteryi pojedynczej w zastosowaniu do interesu drobiazgowego. Ćwiczenia w rachunku z pamięci.

Geometrya (w obu półroczach): Stereometrya, konstrukcya siatek w związku z tą nauką, pomiar nieruchomości (pól i budynków) środkami najprostszymi; rysowanie łatwych planów sytuacyjnych.

Zadania piśmienne, jak na kursie I.

Kurs IV.

2 godziny tygodniowo.

Powtórzenie całego materyału naukowego z arytmetyki i geometryi, a szczególniej zapomocą rozwiązywania zadań praktycznych. Specyalna metodyka nauki arytmetyki i geometryi na rozmaitych stopniach nauki podług planów i książek szkolnych, przepisanych dla galicyjskich szkół ludowych pospolitych, przyczem należy zaznajomić kandydatów z najlepszymi podręcznikami metodycznymi.

Zadania piśmienne, jak na kursie I.

Głównie należy dążyć do zrozumienia działań na liczbach szczególnych; rachowanie liczbami ogólnemi powinno się uprawiać tylko ze względu na ten cel.

Historya naturalna.

§ 46. Cel nauki: Znajomość wewnętrznej budowy i funkcyi życiowych ciała ludzkiego. Ogólne poznanie trzech królestw przyrody i budowy skorupy ziemskiej, uwzględniając nieustannie potrzeby gospodarstwa wiejskiego.

Kurs I.

3 godziny tygodniowo.

Półrocze pierwsze: Zoologia: Zwierzęta pożyteczne i szkodliwe w gospodarstwie wiejskiem.

Półrocze drugie: *a)* 2 godziny tygodniowo: Zoologia, j. w. (nauczyciel fachowy); *b)* 1 godzina tygodniowo: Budowa, funkcye życiowe i stosunki rozwoju ciała ludzkiego, przyczem uwzględnia się najważniejsze zasady pielęgnowania zdrowia (uczy lekarz szkolny).

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Półrocze pierwsze: Najważniejsze minerały i skały pod względem ich znaczenia gospodarczego i technicznego.

Półrocze drugie: Najważniejsze wiadomości o budowie skorupy ziemskiej. Uwydatnienie geologicznych właściwości kraju ojczystego pod względem rolniczym.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Półrocze pierwsze: Budowa i czynności życiowe roślin.

Półrocze drugie: Poznanie i opisanie na podstawie układu naturalnego najważniejszych roślin gospodarskich, przemysłowych i lekarskich, głównie z flory kraju ojczystego. Ćwiczenia w oznaczaniu roślin.

Kurs IV.

2 godziny tygodniowo.

Półrocze pierwsze: Powtórzenie materyału z somatologii z kursu I. Zarys hygieny szkolnej podług ogólnych i szczegółowych przepisów, obowiązujących w szkołach ludowych galicyjskich.

Pouczenie o niesieniu pierwszej pomocy przy uszkodzeniach cielesnych (uczy lekarz szkolny).

Półrocze drugie: Powtórzenie materyału naukowego; wskazówki metodyczne do udzielania nauki historyi naturalnej podług planów, przepisanych dla szkół ludowych pospolitych, przyczem należy zaznajomić kandydatów z najlepszemi książkami dla młodzieży. (Uczy nauczyciel fachowy).

Nauka historyi naturalnej ma mieć ciągle przed oczyma potrzeby gospodarstwa wiejskiego i wykazywać ścisłą łączność tego przedmiotu z gospodarstwem wiejskiem.

Ma przedewszystkiem objąć swojskie twory przyrody, a oprzeć się na poglądzie. Nie powinna nigdy odbywać się bez dotyczących okazów lub obrazów, a wspierać ją ma ogród szkolny i pole doświadczalne, tudzież wycieczki w każdem półroczu letniem. Należy także podać kandydatom wskazówki do zestawiania zbiorków przyrodniczych ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb szkoły ludowej.

Fizyka.

§ 47. Cel nauki: Poznanie najważniejszych zjawisk fizycznych i chemicznych, spotykanych w codziennem życiu, tudzież ich praw na podstawie doświadczeń (eksperymentów). Wprawa w objaśnianiu tych zjawisk.

Kurs I.

3 godziny tygodniowo.

Najważniejsze wiadomości z chemii nieorganicznej (półrocze I.) i organicznej (półrocze II.), przyczem należy uwzględniać zjawiska z życia codziennego, tudzież gospodarstwo wiejskie.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Najważniejsze dla życia praktycznego wiadomości z mechaniki ogólnej. Dynamika ciał stałych, cieczy i gazów. Akustyka.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Najważniejsze dla życia praktycznego wiadomości z nauki o cieple, elektryczności, magnetyzmu i optyki. Objaśnienie najważniejszych zjawisk meteorologicznych.

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

a) Powtórzenie materyału naukowego, a szczególnie zapomocą wyjaśniania zjawisk przyrody.

b) Wskazowki metodyczne do udzielania nauki fizyki; ćwiczenia w wykonywaniu najprostszych doświadczeń, które podług ustępów w książkach szkolnych (zwłaszcza typu wiejskiego) należy zestawić i przerobić.

Na wszystkich stopniach nauki należy zawsze wychodzić od spostrzeżenia lub doświadczenia, a uwzględniać szczególniej objaśnianie zjawisk dla gospodarstwa wiejskiego najważniejszych.

Nauka gospodarstwa wiejskiego ze szczególnem uwzględnieniem stosunków gleby krajowej.

§ 48. Cel nauki: Zrozumienie najważniejszych zasad uprawy roślin, hodowli zwierząt i zarządu gospodarstwa wiejskiego. Poznanie ważniejszych działów produkcyi rolniczej w kraju i odnośnych ustaw.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Półrocze I. Najważniejsze wiadomości o glebie, o uprawie roli i o nawozach.

Półrocze II. Ogólna uprawa roślin, uprawa ważniejszych roślin gospodarskich z uwzględnieniem warunków miejscowych.

Kurs III.

3 godziny tygodniowo.

Półrocze I. Najważniejsze wiadomości z hodowli zwierząt ze szczególnem uwzględnieniem pielęgnowania zdrowia zwierząt domowych. Mleczarstwo.

Półrocze II. Ogrodnictwo, sadownictwo i warzywnictwo. Pouczenie o zakładaniu ogrodów szkolnych.

Kurs IV.

3 godziny tygodniowo.

Półrocze I. Zasady rachunkowości gospodarczej i zarządu gospodarczego ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb drobnej własności. Pouczenia z zakresu ustawodawstwa rolnego, tudzież o spółkach rolniczych, zastosowane do warunków i potrzeb drobnej własności.

Półrocze II. Pszczelnictwo. Zwięzłe powtórzenie materyału z nauki gospodarstwa wiejskiego.

Wskazówki metodyczne do nauczania gospodarstwa wiejskiego z uwzględnieniem potrzeb nauki dopełniającej w szkołach ludowych wiejskich.

Na wszystkich kursach, we właściwej porze roku, ćwiczenia praktyczne w ogrodzie szkolnym i na polu doświadczalnem, tudzież wycieczki. Ćwiczenia praktyczne nie zależą od swobodnego uznania nauczyciela, lecz mają się odbywać regularnie przez cały rok, w dwu godzinach nauki co tydzień. Zwyczajnie przeznacza się na nie popołudnie wolne od nauki szkolnej.

Przy ćwiczeniach praktycznych należy kandydatów zaprawiać do samodzielnego wykonywania wskazanych robót, oraz ćwiczyć ich w prowadzeniu i kontrolowaniu tychże, poruczając mianowicie kandydatom kursu IV., udzielanie kandydatom kursów I., II. i III. odpowiednich wskazówek i pouczeń pod nadzorem nauczyciela fachowego. Wycieczki należy urządzać według należycie obmyślanego planu w stosownej po temu porze roku co najmniej raz w miesiącu.

Nauka gospodarstwa wiejskiego powinna obudzać u kandydatów zrozumienie rzeczy, oraz żywy interes dla spraw i prac gospodarskich (komasacyi, melioracyi, hodowli zwierząt i t. d.), w szczególności zaś dla sadownictwa, ogrodnictwa i pszczelnictwa. Ma także przygotować ich do należytego i skutecznego udzielania nauki dopełniającej w szkołach wiejskich.

Kaligrafia.

§ 49. Cel nauki: Wyraźne i kształtne pismo. Wprawa w pisaniu kredą na tablicy.

Kurs I.

1 godzina tygodniowo.

Kształty liter polskiego i niemieckiego pisma zwykłego w genetycznym porządku i związku ze sobą podług wzoru, napisanego przez nauczyciela na tablicy, przyczem należy przedewszystkiem wyuczyć tych kształtów liter, które są

używane w elementarzach. Pismo rondowe i frakturowe należy ograniczyć do potrzeb nauki w szkołach ludowych. Pisanie kredą na tablicy. W zakładach z językiem wykładowym polskim i ruskim także pismo ruskie.

Ćwiczenia w różnych rodzajach pisma mają się odbywać przez cały czas studyów zapomocą comiesięcznych wypracowań domowych. Celem dopilnowania ich i kontroli na kursie II., III. i IV. ma Dyrektor poczynić potrzebne zarządzenia.

Prócz tego są obowiązani wszyscy członkowie grona nauczycielskiego zważać z całą ścisłością przy wszelkiem pisaniu na prawidłowość, czystość i piękność pisma.

Do swobodnych ćwiczeń w pisaniu na tablicy należy uczniom dawać sposobność przez cały czas studyów.

Rysunki odręczne.

§ 50. Cel nauki: Kształcenie zdolności widzenia, spostrzegania, pamięci i wyobraźni w zakresie kształtów i kolorów. Kształcenie poczucia piękna. Sprawność w rysowaniu, malowaniu i szkicowaniu prostych przedmiotów z natury. Sprawność w rysowaniu na tablicy szkolnej.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Rysowanie kształtów płaskich na kartkach rysunkowych ołówkiem, tudzież w dużym rozmiarze węglem na papierze do pakowania i kredą na tablicy szkolnej. Rysowanie prostych kształtów bryłowych w konturach na kartkach rysunkowych, papierze do pakowania i na tablicy szkolnej.

Rysowanie pendzlem i kolorem obojętnym sylwet, liści, owoców, kwiatów, gałązek, motyli i przedmiotów o charakterze płaskim. Ćwiczenia w trafianiu kolorów zapomocą malowania sylwet wspomnianych przedmiotów z uwzględnieniem ich koloru miejscowego (właściwego).

Materyał rysunkowy: ołówek, węgiel, farba.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Dalszy ciąg rysowania kształtów bryłowych i przedmiotów z otoczenia na podstawie poglądu, najpierw w konturach, następnie z oznaczeniem mas oświetlenia, rozgraniczonych dobitnie, bez uwzględniania tonów (walorów) pośrednich.

Ciągłe ćwiczenia w rysowaniu z pamięci i na tablicy szkolnej.

Omawianie, a o ile czas pozwoli, i szkicowanie typowych form stylowego zdobnictwa historycznego na podstawie modeli i wzorowych wydawnictw z tego zakresu, uwzględniając ojczystą sztukę ludową

Materyały rysunkowe: ołówek, węgiel, farba, kredka czarna i biała.

Kurs III.

1 godzina tygodniowo.

Dalszy ciąg w rysowaniu przedmiotów z otoczenia, szczególnie przyrządów i narzędzi rolniczych w możliwie dużym formacie i malowaniu roślin i kwiatów żywych. Próby w układaniu ornamentów na podstawie motywów geometrycznych, tudzież motywów zaczerpniętych z natury, przyczem należy zdawać sobie sprawę ze związku, jaki zachodzi między przeznaczeniem, wątkiem i kształtem ornamentu[1]).

Ćwiczenia w szkicowaniu, rysowaniu z pamięci i rysowaniu na tablicy szkolnej.

Materyały rysunkowe: ołówek, węgiel, farba i pióro.

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

Wskazówki metodyczne do nauki rysunków i omawianie środków naukowych w zakresie szkoły ludowej przy pomocy szkiców, tudzież odpowiednich podręczników i okazów.

Dalszy ciąg ćwiczeń w rysowaniu z natury, używając jako modeli przedewszystkiem wyrobów przemysłu domowego. Ćwiczenia w rysowaniu z pamięci i rysowaniu na tablicy szkolnej.

Materyały rysunkowe jak na poprzednich kursach.

Nauka muzyki i śpiewu.

Nauka ta jest klasową.

§ 51. Cel nauki: Uzdolnienie do udzielania nauki śpiewu w szkołach ludowych.

Kurs I.

1 godzina tygodniowo.

Ton, nazwy tonów, gama, pisanie nut, klucze, ćwiczenia w pisaniu i czytaniu nut w kluczu wiolinowym i basowym; wyprowadzanie dalszych gam, znaki transpozycyjne, interwale, rodzaje gam, tonacye, poznanie tonacyi durowych i ich pisanie, nauka o interwalach, wartość nut, pauzy, takt, rodzaje taktów, tempo.

Ćwiczenia w zakresie kształtowania głosu i trafiania nut głosem, o ile na to zezwala zdolność głosowa młodzieży ze względu na mutacyę głosu, należy łączyć z teoretycznemi wskazówkami i wyjaśnieniami. Pieśni ludowe i kościelne.

Kurs II.

1 godzina tygodniowo.

Tonacye molowe; przedstawienie rodzajów tonacyi molowej, trójdźwięk, skrócenia w pisowni muzycznej, figury melizmatyczne, terminologia muzyczna, ćwicze-

---

[1]) Do tego celu niezbędne są liczne okazy przemysłu artystycznego z uwzględnieniem rzeczy swojskich, osobliwie zaś rodzimej sztuki ludowej.

nia w czytaniu i pisaniu nut w kluczu wiolinowym i basowym. Ćwiczenia w zakresie kształtowania głosu i trafiania nut głosem, o ile na to zezwala zdolność głosowa młodzieży ze względu na mutacyę głosu, należy łączyć z teoretycznemi pouczeniami. Pieśni ludowe i kościelne

Kurs III.

1 godzina tygodniowo.

Powtórzenie materyału nauki z kursu drugiego, akord septymowy, akord nonowy, rodzaje głosów, pozycye akordów, ćwiczenia w czytaniu i pisaniu nut w kluczu wiolinowym i basowym. Ćwiczenia w trafianiu nut głosem i kształtowanie głosu, ćwiczenia w śpiewaniu pieśni ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb szkoły ludowej. Nieco o najwybitniejszych postaciach z historyi muzyki.

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

Wskazówki metodyczne do udzielania nauki śpiewu na rozmaitych stopniach nauki w szkołach ludowych; ciąg dalszy ćwiczeń w trafianiu nut głosem i kształtowaniu głosu; śpiew choralny z uwzględnieniem pieśni kościelnych i łatwiejszych mszy.

Kształcenie poczucia piękna należy mieć ciągle na oku. Poszczególne pieśni, zwłaszcza patryotyczne, należy utwierdzić w pamięci.

Gra na skrzypcach.

§ 52. Nauka jest klasową, przyczem kursa rozdziela się na grupy od 20 do 25 uczniów.

Cel nauki: Uzdolnienie do pewnego i poprawnego używania skrzypców przy nauce śpiewu w szkołach ludowych.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo, w zakładach utrakwistycznych 1 godzina tygodniowo.

Zasady trzymania skrzypców, ćwiczenia w prowadzeniu smyczka. Wprawa w poszczególnych strunach w zakresie pierwszej pozycyi. Łatwe ćwiczenia i mniejsze utwory do wprawy. Zwroty smyczka (ze struny na strunę). Gama C-dur, G-dur, D-dur, A-dur, E-dur, H-dur, F-dur, B-dur, Es-dur, As-dur; ćwiczenia interwalowe. Odpowiednie melodye ludowe i małe duety. Ćwiczenia z pamięci.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo, w zakładach utrakwistycznych 1 godzina tygodniowo.

Ćwiczenia w prowadzeniu smyczka. Ciąg dalszy ćwiczeń interwalowych. Gama A-moll, E-moll, H moll, Fis-moll, D-moll, G-moll, C-moll, E-moll. Odpowiednie utwory do wprawy; ozdobniki i tryle. Pieśni ludowe i kościelne; niektórych należy wyuczyć na pamięć.

Kurs III.

1 godzina tygodniowo.

Powtórzenie materyału z kursu II. Gama E-dur, Cis-moll; H-dur, Gis-moll; Cis-dur, Dis-moll: Des-dur, B-moll; Ges-dur, Es-moll; Cis-dur, As-moll (utwory do wprawy w tych gamach zbyteczne). Trzecia pozycya. Utwory do wprawy w trzeciej pozycyi i duety. Gamy przez dwie oktawy aż do szóstej pozycyi. Pieśni ludowe i kościelne.

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

Metodyczne wskazówki do używania skrzypców przy nauce śpiewu. W razie sprzyjających warunków ćwiczenia w transponowaniu, oraz ze zmianą pozycyi. Ćwiczenia w gamach i akordach rozłożonych. Pieśni ludowe i kościelne.

Gimnastyka.

§ 53. Cel nauki: Uzdolnienie do udzielania nauki gimnastyki chłopcom i dziewczętom w szkołach ludowych, tudzież do urządzania i prowadzenia gier i zabaw dla młodzieży. Zaznajomienie z wychowawczem zadaniem gimnastyki w szkole ludowej, z budową przyrządów gimnastycznych i przyborów do gier i zabaw, z urządzeniem boisk gimnastycznych, oraz miejsc do gier i zbaw.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Materyał ćwiczeń, objęty planem normalnym dla niższych i średnich stopni nauki szkół ludowych w kraju, należy tak teoretycznie jak i praktycznie uczynić pewną i zupełną własnością uczniów.

Gry i zabawy dla młodzieży.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Cały materyał ćwiczeń, zakreślony planem normalnym dla wyższych stopni nauki szkół ludowych w kraju, należy tak teoretycznie jak i praktycznie uczynić pewną i zupełną własnością uczniów. Gry i zabawy. Zaznajomienie z budową przyrządów do gimnastyki, przyborów do gier i zabaw, z urządzeniem zimowych i letnich boisk gimnastycznych, oraz miejsc do gier i zabaw.

Kurs III.

2 godziny, w seminaryach utrakwistycznych 1 godzina tygodniowo.

a) Teorya: Wskazówki metodyczne do udzielania nauki gimnastyki na różnych stopniach nauki w szkołach ludowych ze wskazaniem dotyczącej literatury i ze szczególnem uwydatnieniem różnicy między gimnastyką dla chłopców, a dziewcząt.

b) Ćwiczenia praktyczne: Dalsze rozwinięcie wprawy gimnastycznej u kandydatów zapomocą nowych, do ich wieku zastosowanych ćwiczeń. Poruczanie prowadzenia ćwiczeń poszczególnym kandydatom. Wskazówki do urządzania gier i zabaw dla młodzieży. Wprowadzenie w ćwiczenia z zakresu gimnastyki dla dziewcząt.

Kurs IV.

2 godziny, w seminaryach utrakwistycznych 1 godzina tygodniowo.

a) Teorya: Najważniejsze wiadomości o pedagogicznem zadaniu gimnastyki w szkole ludowej. Hygiena gimnastyki, gier i zabaw.

b) Ćwiczenia praktyczne w gimnastyce, gry i zabawy dla młodzieży z uczniami szkoły ćwiczeń.

Ciąg dalszy ćwiczeń gimnastycznych.

Na wszystkich stopniach nauki należy zdążać do wyrobienia wprawy gimnastycznej u kandydatów za pomocą ćwiczeń, zastosowanych do ich wieku, następnie do zrozumienia techniki ruchów ciała ludzkiego i do poprawnego używania wyrażeń gimnastycznych.

Uwolnień od nauki gimnastyki udziela jedynie Dyrektor na podstawie orzeczenia lekarza szkolnego, albo lekarza urzędowego i to tylko chwilowo i w ten sposób, że kandydaci mogą być uwolnieni od ćwiczeń, muszą jednakże przypatrywać się im i brać udział w dotyczących pouczeniach na godzinach wyznaczonych.

Uwolnienia od prowadzenia gier i zabaw dla młodzieży są tylko bardzo wyjątkowo dopuszczalne.

Inne przedmioty naukowe.

§ 54. Jako przedmiotów nadobowiązkowych udziela się nauki się gry na fortepianie i na organach.

Gdzie po temu nadarza się sposobność, należy uczniów kursu IV. zaznajomić praktycznie z metodą wychowania i nauczania głuchoniemych, ciemnych i umysłowo upośledzonych dzieci dla przygotowania ich do przyjęcia do odpowiednich zakładów naukowych.

W tym celu zaprowadzi władza szkolna krajowa w dotyczących zakładach wychowawczych i naukowych, gdzie tylko to rzecz możliwa, krótkotrwałe kursa naukowe dla kandydatów.

Należy dalej uczniów kursu IV., gdzie po temu jest sposobność, zaznajomić z organizacyą ogródków dziecięcych i zakładów wychowawczych dla dzieci moralnie zaniedbanych przez zwiedzanie takich zakładów.

Gdzie po temu są warunki, można za zezwoleniem Rady szkolnej krajowej zaprowadzić w budynku szkolnym warsztat dla wyrobów z kartonu, drzewa, gliny i t. p., tudzież odpowiednią naukę zręczności.

Ma wreszcie władza szkolna krajowa, o ile to rzecz możliwa, postarać się o to, żeby wszyscy uczniowie w czasie swych studyów mogli pobierać naukę pływania.

Zaprowadzenie innych nadobowiązkowych przedmiotów nauki może nastąpić za osobnem zezwoleniem Ministra oświaty.

Wykaz godzin.

Liczba porz.	Przedmiot naukowy	W seminaryach męskich z językiem wykładowym polskim				W seminaryach męskich z językiem wykładowym polskim i ruskim			
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
1	Religia	2	2	2	2	2	2	2	2
2	Pedagogika z ćwiczeniami praktycznemi	.	2	4	9	.	2	4	8
3	Jezyk polski	4	4	4	4	3	3	3	3
4	Jezyk ruski	.	.	.	.	3	3	3	3
5	Jezyk niemiecki	3	3	3	2	3	3	3	2
6	Geografia	2	2	2	1	2	2	2	1
7	Historya i znajomość konstytucyi państwa i kraju . . .	2	2	2	1	2	2	2	1
8	Matematyka i rysunki geometryczne	4	3	2	2	4	3	2	2
9	Historya naturalna	3	2	2	2	3	2	2	2
10	Fizyka	3	2	2	1	3	2	2	1
11	Nauka gospodarstwa wiejskiego	.	2	3	3	.	2	3	3
12	Kaligrafia	1	.	.	.	1	.	.	.
13	Rysunki odręczne	2	2	1	1	2	2	1	1
14	Nauka muzyki i śpiewu . . .	1	1	1	1	1	1	1	1
15	Gra na skrzypcach	2	2	1	1	1	1	1	1
16	Gimnastyka	2	2	2	2	2	2	1	1
	Godzin . . .	31	31	31	32	32	32	32	32

c) Dla seminaryów nauczycielskich żeńskich.

Religia.

(Osobno dla każdego wyznania).

§ 55. Cel nauki określa zwierzchnicza władza kościelna (dla uczenic izraelickich przełożeństwa gmin wyznaniowych), a przepisuje władza szkolna krajowa.

Liczba godzin: Na każdym kursie 2 godziny tygodniowo. Godziny na kursie IV. są przeznaczone na powtórzenie materyału naukowego, na specyalną metodykę przedmiotu i na stosowne ćwiczenia praktyczne w szkole ćwiczeń.

Pedagogika z ćwiczeniami praktycznemi.

§ 56. Cel nauki: Poglądowa znajomość władz ducha ludzkiego i środków do ich rozwoju i kształcenia; znajomość zasad wychowawczego nauczania wogóle, a metodyki poszczególnych przedmiotów nauki w szkołach ludowych pospolitych w szczególności; zaznajomienie z książkami, używanemi w szkołach ludowych pospolitych i z poszczególnymi podręcznikami metodycznymi; znajomość najistotniejszych momentów z historyi pedagogiki ze szczególnem uwzględnieniem historycznego rozwoju szkoły ludowej: znajomość najważniejszych dla praktyki szkolnej przepisów; wystarczająca do objęcia urzędu nauczycielskiego wprawa w praktycznem nauczaniu.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Pedagogika ogólna. Nauka ma się ograniczyć do ogólnego wprowadzenia w naukę wychowania, do poznania celów, środków, zasad i metody wychowania. tudzież wychowawców i urządzeń wychowawczych, a uwzględnić także wychowanie głuchoniemych i ciemnych, umysłowo upośledzonych i słabo rozwiniętych, tudzież zaniedbanych dzieci.

Najniezbędniejsze pouczenia psychologiczne mają wyprzedzać poszczególne części pedagogiki.

Naukę wspiera i uzupełnia lektura z wypisów pedagogicznych.

Kurs III.

4 godziny tygodniowo.

P ó ł r o c z e I.

Dydaktyka ogólna. We wstępie należy przerobić najniezbędniejsze i najłatwiejsze pojęcia logiczne na przykładach, wziętych z zakresu wyobrażeń uczenic. Zresztą obejmie dydaktyka metody, formy i środki nauczania, zasady wychowawczego nauczania, nauczycieli i szkoły (2 godziny tygodniowo).

P ó ł r o c z e II.

Metodyka specyalna. Nauka, której punkt ciężkości spoczywa w hospitowaniu klas szkoły ćwiczeń, ogranicza się do metodyki przedmiotów naukowych klasy elementarnej posługując się ciągle używanymi w szkołach podręcznikami i wska-

zując najlepsze środki naukowe i prace metodyczne w zakresie nauki elementarnej (2 godziny tygodniowo).

Hospitacye.

Przez cały rok odbywają uczenice hospitacye w szkole ćwiczeń (1 godzina tygodniowo).

Hospitowanie zaczyna się od klasy najniższej i przechodzi kolejno przez wszystkie stopnie nauki. O ile to możliwe, powinien, zwłaszcza z początku, cały kurs odbywać hospitacye w tej samej klasie równocześnie.

Co tydzień odbywa się z uczenicami konferencya hospitacyjna (1 godzina) pod kierownictwem dyrektora przy udziale dotyczących nauczycielek szkoły ćwiczeń i nauczyciela dydaktyki ogólnej, a w drugiem półroczu, także przy udziale nauczyciela specyalnej metodyki klasy elementarnej.

W pierwszych początkach roku szkolnego otrzymują uczenice na takiej konferencyi potrzebne pouczenia o zachowywanym toku nauki na lekcyach hospitowanych, tudzież o innych wydarzeniach z praktyki szkolnej, przyczem wdraża się je w obserwowanie i notowanie tego, co widzą. W dalszym ciągu roku szkolnego podstawą tych konferencyi stają się zwięzle przez uczenice naszkicowane sprawozdania pisemne z odbytych hospitacyi.

W półroczu drugiem należy hospitujące uczenice brać do pomocy w nauczaniu.

W seminaryach nauczycielskich żeńskich, z któremi są połączone ogródki dziecięce, powinny uczenice odbywać hospitacye w ogródku dziecięcym i za wskazówkami kierowniczki ogródka, brać wedle możności czynny udział w pracy, tam dokonywanej.

W tym celu mogą być uczenice podzielone na grupy, z których każda zajęta jest przez jedną godzinę tygodniowo w ogródku. I te hospitacye stanowią przedmiot rozpraw na zwyczajnej konferencyi pohospitacyjnej, mającej się odbywać przy udziale kierowniczki ogródka dziecięcego.

Lektura z wypisów pedagogicznych, jak na kursie II.

Kurs IV.

9 godzin tygodniowo.

Historya wychowania i nauczania. Najistotniejsze wiadomości z dziejów wychowania i nauczania w poglądowych obrazach najwybitniejszych postaci, najważniejszych epok i najdonioślejszych postępów w dziedzinie szkolnictwa ludowego z uwzględnieniem historycznego rozwoju szkoły ludowej w Austryi, a w szczególności w kraju ojczystym na podstawie lektury z wypisów pedagogicznych, zastosowanych do potrzeb historyi wychowania i nauczania. Powtórzenie pedagogiki i dydaktyki, najważniejsze przepisy praktyki szkolnej w Galicyi, w szczególności zaś Regulamin szkolny (2 godziny tygodniowo).

Praktyka szkolna.

Ta łączy się najpierw ze specyalną metodyką klasy elementarnej, traktowaną na kursie III., potem z nauką specyalnej metodyki, traktowaną przy nauce poszczególnych przedmiotów na kursie IV., a udziela się jej przez cały rok:

a) zapomocą konferencyi przygotowawczych;

b) zapomocą ćwiczeń praktycznych, odbywanych przez kandydatki w szkole ćwiczeń;

c) zapomocą następujących po nich konferencyi krytycznych.

Na konferencyi przygotowawczej ustanawia się pod przewodnictwem Dyrektora, przy udziale nauczycieli specyalnej metodyki i nauczycielek szkoły ćwiczeń na cały tydzień plan ćwiczeń praktycznych, które mają łączyć się ze zwykłym tokiem nauki w szkole ćwiczeń. Ćwiczenia te powinny być tak urządzone, żeby równocześnie jak najwięcej uczenic było zajętych i żeby w ciągu roku każda miała sposobność odbyć ćwiczenia praktyczne na różnych stopniach nauki i we wszystkich przedmiotach. W razie potrzeby przygotowanie do ćwiczeń praktycznych ma się także odbywać pisemnie.

Osobno ma dyrektor w porozumieniu z nauczycielem religii postarać się o ćwiczenia praktyczne dla uczenic z nauki religii w obrębie liczby godzin, na ten przedmiot wyznaczonych (§ 55).

Ćwiczenia praktyczne kandydatek z innych przedmiotów odbywają się grupami pod kierownictwem nauczycielek szkoły ćwiczeń, które mają obowiązek udzielać kandydatkom przy końcu lekcyi swych spostrzeżeń i odpowiednich uwag (3 godziny tygodniowo).

Każdego tygodnia odbywają się takie ćwiczenia praktyczne jako lekcye próbne w obecności wszystkich kandydatek pod kierownictwem Dyrektora, a przy udziale dotyczącego nauczyciela specyalnej metodyki, tudzież nauczycielki szkoły ćwiczeń (2 godziny tygodniowo).

Przy ćwiczeniach praktycznych, które powinny się odbywać corocznie ze wszystkich przedmiotów naukowych szkoły ćwiczeń, należy zachować tę zasadę, ażeby liczba ich z języka wykładowego i z rachunków przewyższała znacznie liczbę tych ćwiczeń z innych przedmiotów i żeby uczenice wyćwiczyły się dostatecznie w nauczaniu różnych stopni nauki równocześnie.

Przy ćwiczeniach tych należy uwzględnić i kaligrafię; kandydatki otrzymują wskazówki metodyczne do udzielania tego przedmiotu, przyczem zwraca się ich uwagę na to, jakie powinny być zeszyty, jaki lineament, jaki system ławek i t. p.

Lekcye próbne stanowią z końcem tygodnia przedmiot szczegółowych rozpraw krytycznych na osobnej konferencyi, w której biorą udział tak kandydatki, jak i dotyczący członkowie grona nauczycielskiego. Z tą konferencyą łączy się także omówienie najważniejszych wydarzeń szkolnych z ubiegłego tygodnia celem praktycznego wprowadzenia uczenic w sprawę wychowania i administracyi szkolnej i zaznajomienia ich z zakresem obowiązków nauczycielskich. (Na konferencye przygotowawcze i krytyczne przeznacza się 2 godziny tygodniowo).

Gdzie na to pozwalają stosunki, powinny uczenice zwiedzać pod kierownictwem nauczycieli także inne szkoły miejscowe i w okolicy.

W seminaryach, z któremi połączone są ogródki dziecięce, powinny uczenice brać udział praktyczny w pracach ogródka za wskazówkami kierowniczki, w obrębie liczby godzin, na ćwiczenia praktyczne wogóle przeznaczonej.

Na wszystkich stopniach należy wspierać naukę pedagogiki lekturą prywatną. W tym celu należy dawać kandydatkom do czytania stosowne książki treści ogólnie pedagogicznej, dydaktycznej i specyalnie metodycznej, w szczególności książki, zawierające opracowania wzorowych lekcyi próbnych i zniewalać je do samodzielnego przerabiania tych książek i zdawania z nich sprawy ustnie lub pisemnie.

Język wykładowy.

(W zakładach utrakwistycznych oba języki wykładowe).

§ 57. Cel nauki: Znajomość gramatyki, o ile potrzebna do poprawnego wyrażania się w słowie i piśmie; poprawność, jasność i jak największa biegłość w używaniu języka ustnie i na piśmie.

Znajomość głównych rodzajów i form artystycznych prozy i poezyi, zdobyta na podstawie wzorowych przykładów.

Poznanie najcelniejszych dzieł literatury ojczystej na podstawie lektury. Łącznie z tem poznanie głównych momentów rozwoju literatury ojczystej.

Kurs I.

4 godziny; w zakładach utrakwistycznych 3 godziny tygodniowo.

a) Gramatyka:

Nauka o formach i rzeczy najważniejsze z głosowni, z uwydatnianiem właściwości ortograficznych. Zdanie pojedyncze ze szczególnem uwzględnieniem składni rządu.

b) Lektura:

Ćwiczenia w czytaniu i objaśnianie wzorowych ustępów pod względem formy i treści przy pomocy stosownych wypisów szkolnych. Ćwiczenia w opowiadaniu i w gładkiem ustnem podawaniu treści i toku myśli z ustępów czytanych, tudzież w wygłaszaniu.

c) Stylistyka i wypracowania piśmienne.

Nauka ta łączy się ściśle z lekturą, ale temat do prac piśmiennych może być zaczerpnięty także z innych przedmiotów nauki. Na wzorowych przykładach należy omówić, a potem najpierw na wzorach, następnie więcej samodzielnie ćwiczyć w opowiadaniu, opisywaniu, w pisaniu listów, w pisemnem przedstawianiu toku myśli i dyspozycyi ustępów przeczytanych, w łatwiejszych definicyach. Wdrażanie w sztukę streszczania.

Co miesiąc 1 zadanie szkolne, co drugi miesiąc 1 zadanie domowe.

Kurs II.

4 godziny; w zakładach utrakwistycznych 3 godziny tygodniowo.

a) Gramatyka:

Zdanie złożone, ściągnięte i skrócone; uzupełnienie głosowni; nauka o tworzeniu wyrazów (etymologia); uzupełnienie nauki o formach.

b) Lektura:

Ćwiczenia w czytaniu i objaśnianie trudniejszych ustępów pod względem treści i formy jak na kursie I.; ćwiczenia w wygłaszaniu.

c) Stylistyka i wypracowania piśmienne:

Ciąg dalszy ćwiczeń w układaniu dyspozycyi i innych działach tej nauki, jak na kursie I. ze zwiększonemi wymaganiami; wypracowania w zakresie stylu praktycznego.

Co miesiąc 1 zadanie szkolne, co 2 miesiące 1 zadanie domowe.

Kurs III.

4 godziny; w utrakwistycznych zakładach 3 godziny tygodniowo.

a) Gramatyka:

Systematyczna nauka gramatyki.

b) Lektura:

Ćwiczenia w czytaniu i objaśnianie ustępów przeczytanych pod względem treści i formy w dalszym ciągu; łącznie z tem wprowadzenie w literaturę na podstawie chronologicznie ułożonej antologii; okresy literatury i najwybitniejsze postaci literackie omawia się w związku z lekturą; ćwiczenia w swobodnem wygłaszaniu.

c) Stylistyka i wypracowania piśmienne:

Ćwiczenia w pisaniu obszerniejszych dyspozycyi; przejście do samodzielniejszych wypracowań, po uprzedniem omówieniu zadania.

Co miesiąc 1 zadanie; w każdem półroczu 3 zadania domowe, 2 szkolne.

Kurs IV.

4 godziny; w zakładach utrakwistycznych 3 godziny tygodniowo.

a) Specyalna metodyka języka wykładowego, nawiązując do tej nauki na kursie III.

Nauka ta obejmuje traktowanie wszystkich gałęzi nauki języka wykładowego na różnych stopniach nauki podług planów przepisanych dla galicyjskich szkół ludowych pospolitych z pomocą książek używanych w tychże szkołach. Należy przytem zaznajomić uczenice z najlepszemi pracami metodycznemi w zakresie języka wykładowego, tudzież z najcelniejszemi książkami dla młodzieży (1 godzina tygodniowo).

b) *Lektura:* Lektura najcelniejszych dzieł z literatury ojczystej. Łącznie z tem zwięzły zarys historyi literatury.

c) *Stylistyka i wypracowania piśmienne:* Ciąg dalszy ćwiczeń w układaniu dyspozycyi. Rozprawki na dane temata i o całych dziełach.

Co miesiąc 1 zadanie: 3 prace domowe i 2 szkolne w półroczu.

Na wszystkich stopniach lektura prywatna ma wspierać naukę szkolną. Należy mianowicie zaprawiać uczenice do czytania z pożytkiem dzieł wyborowych, a lekturę tę, zużytkowywać przy nauce szkolnej (w formie przeglądów, wykładów, prac piśmiennych i t. d).

Na ustne wyrażanie myśli należy szczególniejszy kłaść nacisk, pielęgnując troskliwie sztukę opowiadania.

Przy lekturze udziela się, szczególniej na kursie I. i II., odpowiednich pouczeń o głównych rodzajach form artystycznych w prozie i poezyi.

W zakładach utrakwistycznych należy przy nauce gramatyki zwracać uwagę przy każdej sposobności na analogiczne zjawiska gramatyczne w drugim języku wykładowym.

Drugi język.

§ 58. Gdzie zachodzi potrzeba, należy uczenicom seminaryów nauczycielskich żeńskich z polskim językiem wykładowym dać również sposobność wyuczenia się języka ruskiego. Plan nauki układa grono nauczycielskie, a wydaje Rada szkolna krajowa z przyzwoleniem Ministra oświaty.

Język niemiecki.

§ 59. Cel nauki: Rozumienie dzisiejszego języka literackiego; możliwie największa wprawa w używaniu języka potocznego; znajomość gramatyki, o ile jest konieczna do poprawnego wyrażania się ustnie i piśmiennie.

Kurs I.

4 godziny, w utrakwistycznych zakładach 3 godziny tygodniowo.

a) *Rozmowy* o przedmiotach z codziennego życia podług obrazów poglądowych i w związku z lekturą;

b) *Lektura:* Ćwiczenia w czytaniu, objaśnianie i reprodukcya czytanych prozaicznych i niektórych łatwiejszych poetycznych ustępów wzorowych z wypisów. Memorowanie;

c) *Gramatyka:* Rzeczy najważniejsze z głosowni; ćwiczenia w pisowni zapomocą dyktatów; nauka o formach, zdanie pojedyncze;

d) *Stylistyka i wypracowania piśmienne:* Dyktaty, piśmienna reprodukcya rzeczy przeczytanych, opowiadania, opisy.

Co miesiąc 1 zadanie domowe i 1 szkolne, nie wliczając w to dyktatów.

Kurs II.

3 godziny tygodniowo.

a) Rozmowy o przedmiotach z codziennego życia podług obrazów poglądowych i w związku z lekturą; opisy podług własnych spostrzeżeń i łatwe opowiadania wydarzeń z własnego życia:

b) Lektura: Ćwiczenia w czytaniu, objaśnianie i swobodniejsza reprodukcya przeczytanych prozaicznych i poetycznych ustępów wzorowych z wypisów. Memorowanie;

c) Gramatyka: Powtórzenie nauki o formach, zdanie rozwinięte i złożone;

d) Stylistyka i wypracowania piśmienne: Reprodukcya czytanych ustępów, opowiadania, opisy, listy.

Co miesiąc 1 zadanie domowe i 1 szkolne.

Kurs III.

3 godziny tygodniowo.

a) Rozmowy i lektura: Ćwiczenia w czytaniu, objaśnianie i reprodukcya trudniejszych poetycznych i prozaicznych ustępów, których treść może być zaczerpnięta także z innych przedmiotów nauki, a uwzględnia również obrazki z literatury niemieckiej; ćwiczenia w swobodniejszem opowiadaniu i dalsze rozmowy w związku z lekturą, obrazami poglądowymi, z wydarzeniami i stosunkami z życia codziennego;

b) Gramatyka: Powtórzenie i uzupełnienie nauki o zdaniu;

c) Stylistyka i wypracowania piśmienne: Swobodniejsza reprodukcya rzeczy czytanych, opowiadania i opisy, podług własnych spostrzeżeń, listy i inne ważniejsze pisma z zakresu stylu praktycznego. Ćwiczenia w układaniu dyspozycyi.

Co miesiąc 1 zadanie; wogóle 3 szkolne zadania i 2 domowe w każdem półroczu.

Kurs IV.

3 godziny tygodniowo.

a) Rozmowy i lektura: Ćwiczenia w czytaniu, objaśnianie i reprodukcya ustępów czytanych, jak na kursie III. Dalsze ćwiczenia w swobodniejszem opowiadaniu i rozmowy, jak na kursie III.

b) Gramatyka: Zwięzłe powtórzenie materyału gramatycznego z poprzednich kursów.

c) Wskazówki metodyczne do udzielania nauki języka niemieckiego na podstawie planów i książek, przepisanych dla szkół ludowych pospolitych. Zaznajomienie uczenic z najlepszymi, metodycznymi podręcznikami do nauki języka niemieckiego.

d) Stylistyka i wypracowania piśmienne: Ciąg dalszy ćwiczeń, jak na kursie III. z większemi tylko wymaganiami.

Co miesiąc 1 zadanie; wogóle 3 zadania szkolne, a 2 domowe w każdem półroczu.

Na wszystkich stopniach nauki należy zdążać do dobrej i poprawnej wymowy i należytej w niej wprawy; należy nadto zwracać szczególną uwagę na zasadnicze różnice w wyrażaniu się i w budowie między językiem ojczystym, a niemieckim.

Na wszystkich stopniach nauki powinna lektura prywatna, stosownie urządzona i kontrolowana, wspierać naukę szkolną.

Geografia.

§ 60. Cel nauki: Rozumienie mapy, globusu i najważniejszych zasad geografii fizycznej i matematycznej; ogólne poznanie powierzchni ziemi podług naturalnego i politycznego ugrupowania; znajomość Europy, mianowicie środkowej i wschodniej; szczegółowa znajomość Monarchii austryacko-węgierskiej z uwydatnieniem kraju ojczystego; ćwiczenia kartograficzne i ćwiczenia w porównywaniu stosunków geograficznych.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Globus i linie na nim, o ile to potrzebne do oznaczania położenia geograficznego; rozmieszczenie lądu stałego i obszaru wód na powierzchni ziemi; części świata i oceany, granice ich i wielkość. Azya, Afryka i Europa ogólnie; kraje nad morzem Śródziemnem szczegółowiej.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Środkowa i wschodnia Europa szczegółowo z wyłączeniem Austro-Węgier; Ameryka i Australia przeglądowo.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Geografia Austro-Węgier, a w szczególności kraju ojczystego.

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

Wskazówki metodyczne do udzielania nauki geografii podług planów, przepisanych dla szkół ludowych pospolitych. Należy przytem zaznajomić uczennice z najlepszemi, metodycznemi dziełami i z najcelniejszemi książkami dla młodzieży.

Zebranie i uzupełnienie zasadniczych wiadomości z geografii fizycznej i matematycznej. Porównawcze powtórzenie całego materyału naukowego.

Czytanie mapy i żywe zwięzywanie geograficznego i historycznego materyału naukowego należy uprawiać na wszystkich stopniach nauki. Ćwiczenia kartograficzne łączą się z nauką na wszystkich stopniach, ale są wykluczone jako prace domowe.

Historya.

§ 61. Cel nauki: Ogólna znajomość najważniejszych wydarzeń z dziejów powszechnych, zwłaszcza z dziejów cywilizacyi; dzieje Monarchii austryacko-węgierskiej i kraju ojczystego.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Dzieje powszechne do początku wieku odkryć w zaokrąglonych obrazach ze szczególnem uwzględnieniem osób i wydarzeń, mających znaczenie w dziejach cywilizacyi, uwydatniając związek powszechno-dziejowy.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Dzieje powszechne od początku wieku odkryć aż po czasy najnowsze w zaokrąglonych obrazach ze szczególnem uwzględnieniem osób i wydarzeń, mających znaczenie w dziejach cywilizacyi, uwydatniając związek powszechno-dziejowy.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Historya Monarchii austryacko-węgierskiej. Nieco o ustroju państwa i urządzeniach państwowych (1 godzina). Historya kraju ojczystego (1 godzina).

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

Wskazówki metodyczne do udzielania nauki historyi podług planów, przepisanych dla szkół ludowych pospolitych. Zwięzłe powtórzenie materyału historycznego, osobliwie z historyi austryackiej i kraju ojczystego.

Należy ciągle mieć to na oku, ażeby nauka historyi i geografii wzajemnie się wspierały na każdym stopniu nauki, dlatego też potrzeba przy nauce historyi nieustannie używać mapy.

Na wszystkich stopniach nauki należy starannie pielęgnować swobodne, barwne i gładkie opowiadanie, tudzież lekturę prywatną wartościowych, popularnych opisów historycznych, a osobliwie pism dla młodzieży.

Arytmetyka i nauka form geometrycznych.

§ 62. Cel nauki: Zrozumienie działań arytmetycznych na liczbach szczególnych i ogólnych, tudzież nauki o równaniach stopnia pierwszego. Biegłość w rachunkach z pamięci i znajomość najniezbędniejszych rachunków praktycznych, wprowadzając uczenice w dokładne zrozumienie sposobu postępowania.

Zrozumienie najważniejszych zasad planimetryi i stereometryi.

Kurs I.

3 godziny tygodniowo.

Arytmetyka (w obu półroczach): Pojęcie wielkości i liczb; cztery główne działania na liczbach szczególnych i ogólnych, bezwzględnych i względnych, na jednomianach i wielomianach; własności liczb układu dziesiątkowego, uważanych jako wielomiany o zasadzie 10; rozkładanie liczb na czynniki pierwsze; największa wspólna miara, najmniejsza wspólna wielokrotność. Działania na ułamkach zwyczajnych. Najważniejsze wiadomości o stosunkach i proporcyach. Potęgowanie i pierwiastkowanie. Ćwiczenia w rachunku z pamięci.

Geometrya (w obu półroczach): Linie, kąty, trójkąty i wielokąty, przystawanie i obliczanie powierzchni figur prostoliniowych.

Częste, krótkie ćwiczenia domowe w związku z przerobionym materyałem; co miesiąc 1 zadanie szkolne.

Kurs II.

3 godziny tygodniowo.

Arytmetyka (w obu półroczach): Krótkie powtórzenie działań algebraicznych ze szczególnem uwzględnieniem działań na wyrazach złożonych (iloczynach, ilorazach, ułamkach, potęgach i pierwiastkach). Rozwiązywanie równań stopnia pierwszego o jednej i dwu niewiadomych. Układanie zagadnień w równania i zastosowanie ich do rozwiązywania zagadnień z geometryi i rachunków praktycznych. Proporcyonalność prosta i odwrotna. Reguła trzech prosta i złożona. Ćwiczenia w rachunku z pamięci.

Geometrya (w obu półroczach): Podobieństwo figur prostoliniowych; nauka o kole, najważniejsze własności elipsy, paraboli i hyperboli.

Wypracowania piśmienne, jak na kursie I.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Arytmetyka (w obu półroczach): Równania pierwszego stopnia w zastosowaniu do rozwiązywania zadań praktycznych. Najpotrzebniejsze rachunki kupieckie i w zakresie zagadnień życia praktycznego. Zasady buchalteryi pojedynczej. Ćwiczenia w rachunku z pamięci.

Geometrya (w obu półroczach): Najważniejsze wiadomości ze stereometryi.

Wypracowania piśmienne, jak na kursie I.

Kurs IV.

W półroczu pierwszem 1 godzina, w drugiem 2 godziny tygodniowo.

Powtórzenie całego materyału naukowego z arytmetyki i geometryi, a szczególniej zapomocą rozwiązywania zadań praktycznych.

Specyalna metodyka nauki arytmetyki i geometryi na różnych stopniach nauki podług planów i książek, przepisanych dla galicyjskich szkół ludowych pospolitych, przyczem należy zaznajamiać uczenice z najlepszymi metodycznymi podręcznikami.

Wypracowania piśmienne, jak na kursie I.

Głównie należy dążyć do zrozumienia działań na liczbach szczególnych; rachowanie liczbami ogólnemi powinno się uprawiać tylko ze względu na cel powyższy.

Uczenice mają się ćwiczyć w używaniu cyrkla, lineału, kątomierza i podziałki.

Historya naturalna wraz z warzywnictwem i ogrodnictwem.

§ 63. Cel nauki: Znajomość wewnętrznej budowy i funkcyi życiowych ciała ludzkiego. Ogólne poznanie trzech królestw przyrody i budowy skorupy ziemskiej. Znajomość warzywnictwa i ogrodnictwa wogóle. Ćwiczenia w wykonywaniu najważniejszych prac ogrodniczych, a osobliwie z uwzględnieniem potrzeb ogrodu szkolnego.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Półrocze I., 2 godziny tygodniowo: Zoologia ze szczególnem uwzględnieniem pożytecznych i szkodliwych zwierząt. (Uczy nauczyciel fachowy).

Półrocze II., *a)* 1 godzina tygodniowo: Zoologia, j. w. (nauczyciel fachowy); *b)* 1 godzina tygodniowo: Budowa, funkcye życiowe i stosunki rozwoju ciała ludzkiego, przyczem uwzględnia się najważniejsze zasady pielęgnowania zdrowia. (Uczy lekarz szkolny).

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Półrocze I.: Najważniejsze minerały i skały pod względem ich znaczenia technicznego i gospodarczego.

Półrocze II.: Najważniejsze wiadomości o budowie skorupy ziemskiej. Uwydatnienie geologicznych właściwości kraju ojczystego.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Półrocze I.: Budowa i czynności życiowe roślin.

Półrocze II.: Poznanie i opisanie najważniejszych roślin na podstawie układu naturalnego, zwracając ciągle uwagę na rośliny najbliższej okolicy tak

uprawne, jak i dziko rosnące, tak pożyteczne, jak i szkodliwe. Ćwiczenia w oznaczaniu roślin.

W półroczu II.: Praktyczne pouczenia o warzywnictwie i ogrodnictwie. Należy zarazem uwzględnić hodowlę kwiatów.

Kurs IV.

2 godziny w półroczu pierwszem, 1 godzina w drugiem.

Półrocze I.: Powtórzenie materyału z somatologii z kursu I. Zarys hygieny szkolnej według ogólnych i szczegółowych przepisów hygieny, obowiązujących w galicyjskich szkołach ludowych.

Pouczenie o niesieniu pierwszej pomocy przy uszkodzeniach cielesnych. (Uczy lekarz szkolny).

Półrocze II.: Powtórzenie materyału naukowego; wskazówki metodyczne do udzielania nauki historyi naturalnej podług planów, przepisanych dla szkół ludowych pospolitych, przyczem należy zaznajomić kandydatki z najlepszemi książkami dla młodzieży.

W półroczu drugiem ciąg dalszy pouczeń praktycznych w zakresie warzywnictwa i ogrodnictwa, tudzież hodowli kwiatów. (Uczy nauczyciel fachowy).

Nauka historyi naturalnej powinna przedewszystkiem objąć swojskie twory przyrody i oprzeć się na poglądzie. Nauka nie powinna nigdy odbywać się bez dotyczących okazów lub obrazów, a wspierać ją ma ogród szkolny w każdem półroczu letniem. Należy także podać kandydatkom wskazówki do zestawiania zbiorków przyrodniczych ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb szkoły ludowej.

Roboty praktyczne w ogrodzie szkolnym, do których należy także wzywać uczenice kursu I. i II., odbywają się dla kursu III. i IV. w wymiarze conajmniej dwu godzin tygodniowo i wykonują pod kierunkiem nauczyciela historyi naturalnej podług planu, przez niego ułożonego, a przez Radę szkolną krajową zatwierdzonego. Nauka warzywnictwa i ogrodnictwa jest przeważnie praktyczną i obudzać powinna u kandydatek zrozumienie rzeczy, oraz żywy interes dla tych działów gospodarstwa.

Przy nauce historyi naturalnej należy więc na tę okoliczność ciągle zwracać uwagę i udzielać kandydatkom w tym względzie potrzebnych wiadomości.

Fizyka.

§ 64. Cel nauki: Poznanie najważniejszych zjawisk fizycznych i chemicznych, spotykanych w życiu codziennem, tudzież ich praw na podstawie doświadczeń (eksperymentów). Wprawa w objaśnianiu tych zjawisk.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Najważniejsze wiadomości z chemii nieorganicznej (półrocze I.) i organicznej (półrocze II.), przyczem należy uwzględniać zjawiska z życia codziennego, szczególniej zaś gospodarstwo domowe.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Najważniejsze dla życia praktycznego wiadomości z mechaniki ogólnej. Dynamika ciał stałych, cieczy i gazów. Akustyka.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Najważniejsze dla życia praktycznego wiadomości z nauki o cieple, elektryczności, magnetyzmu i optyki.

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

Powtórzenie materyału naukowego, a szczególniej zapomocą wyjaśniania zjawisk przyrody. Wskazówki metodyczne do nauczania fizyki i ćwiczenia w wykonywaniu najprostszych doświadczeń, które należy podług ustępów z książek szkolnych ludowych zestawić i przerobić.

Na wszystkich stopniach nauki należy zawsze wychodzić od spostrzeżenia i doświadczenia, a uwzględniać szczególniej wyjaśnianie zjawisk w gospodarstwie domowem.

Kaligrafia.

§ 65. Cel nauki: Wyraźne i kształtne pismo. Wprawa w pisaniu kredą na tablicy.

Kurs I.

1 godzina tygodniowo.

Kształty liter polskiego i niemieckiego pisma zwykłego w genetycznym porządku i związku ze sobą, podług wzoru, napisanego przez nauczyciela na tablicy, przyczem należy przedewszystkiem wyuczyć tych kształtów liter, które są używane w elementarzach. Pismo rondowe i frakturowe należy ograniczyć do potrzeb nauki w szkołach ludowych. Pisanie kredą na tablicy.

W zakładach z językiem wykładowym polskim i ruskim także pismo ruskie.

Ćwiczenia w różnych rodzajach pisma mają się odbywać przez cały czas studyów zapomocą comiesięcznych wypracowań domowych. Celem dopilnowania ich i kontroli na kursie II., III. i IV. ma Dyrektor poczynić potrzebne zarządzenia.

Prócz tego są obowiązani wszyscy członkowie grona nauczycielskiego zważać z całą ścisłością przy wszelkiem pisaniu na prawidłowość, czystość i piękność pisma.

Do swobodnych ćwiczeń w pisaniu na tablicy należy uczenicom dawać sposobność przez cały czas studyów.

Rysunki odręczne.

§ 66. Cel nauki: Kształcenie zdolności widzenia, spostrzegania, pamięci i wyobraźni w zakresie kształtów i kolorów. Kształcenie poczucia piękna. Sprawność w rysowaniu, malowaniu i szkicowaniu prostych przedmiotów z natury. Sprawność w rysowaniu na tablicy szkolnej. Znajomość typowych form stylowych zdobnictwa historycznego i współczesnego.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Rysowanie kształtów płaskich na kartkach rysunkowych ołówkiem, tudzież w dużym rozmiarze węglem na papierze do pakowania i kredą na tablicy szkolnej, jako wstęp do rysowania kształtów bryłowych. Te ćwiczenia należy wykonywać przeważnie z pamięci. Najpóźniej w czwartym miesiącu nauki należy rozpocząć naukę rysunku perspektywicznego z poglądu zapomocą rysowania kształtów bryłowych podług modeli i przedmiotów z otoczenia, przeważnie w konturach, również na kartkach rysunkowych, papierze do pakowania i na tablicy szkolnej.

Rysowanie pendzlem i kolorem obojętnym sylwet liści, owoców, kwiatów, gałązek, motyli i przedmiotów o charakterze płaskim. Ćwiczenia w trafianiu kolorów zapomocą malowania sylwet wspomnianych przedmiotów z uwzględnieniem ich koloru miejscowego (właściwego).

Materyały rysunkowe: ołówek, węgiel, farba.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Dalszy ciąg nauki rysunku perspektywicznego z poglądu, najpierw w konturach, bez użycia gumy do wycierania[1]) następnie z oznaczeniem mas oświetlenia, rozgraniczanych dobitnie, bez uwzględniania tonów (walorów) pośrednich. Rysowanie niepolewanych naczyń glinianych, naczyń drewnianych, narzędzi i innych przedmiotów z otoczenia o wyrazistych kształtach z ścisłem przestrzeganiem zasady podporządkowywania szczegółów na korzyść wrażenia całości[2]). Dalszy ciąg nauki

---

[1]) Lekko, chociaż śmiało i swobodnie znaczonych zarysów nie wyciera się, ostateczny zaś kontur wyciąga się linią pełniejszą. Tak należy postępować czy to przy rysowaniu ołówkiem na kartce rysunkowej, czy też przy rysowaniu węglem na papierze do pakowania lub kredą na tablicy szkolnej.

[2]) Nie wyginać i nie miąć konturów. Nie brudzić papieru przez wrysowanie półtonów w świetle. Nie rozrywać cieniów refleksami.

w trafianiu kolorów zapomocą rysowania roślin i kwiatów żywych, owoców, motyli, owadów i t. p.

Ciągłe ćwiczenia w rysowaniu z pamięci i na tablicy szkolnej.

Przygodne ćwiczenia w piśmie ornamentalnem w celu estetycznego opisywania rysunków. Omawianie, a o ile czas pozwoli, i szkicowanie typowych form stylowego zdobnictwa historycznego na podstawie modeli i wzorowych wydawnictw z tego zakresu.

Materyały rysunkowe: ołówek, węgiel, farba, kredka czarna i biała.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

Rysowanie i malowanie natury martwej ze stopniowem uwzględnieniem walorów oświetlenia i koloru przy równoczesnem dążeniu do zdecydowanego odgraniczania w płaszczyznach stopni świateł i cieniów. Na tym stopniu nauki należy już także dążyć zwolna do charakteryzowania materyałów, jak: drzewa, metalu, szkła, porcelany i t. p.

Obok tego rysowanie podług ornamentalnych modeli gipsowych, zwłaszcza gotyckich, dla ćwiczenia w ciętem traktowaniu płaszczyzn.

Dalszy ciąg ćwiczeń w rysowaniu i malowaniu roślin i kwiatów żywych. Próby w układaniu ornamentów na podstawie motywów geometrycznych, tudzież motywów, zaczerpniętych z natury, przyczem należy zdawać sobie sprawę ze związku, jaki zachodzi między przeznaczeniem, wątkiem i kształtem ornamentu.[1])

Dalszy ciąg nauki poglądowej o stylowych, historycznych formach zdobniczych, jak na kursie II. Ćwiczenia w szkicowaniu i rysowaniu na tablicy szkolnej.

Materyały rysunkowe: ołówek, węgiel, farba, pastele, kredki i ołówki kolorowe, pióro.

Kurs IV.

2 godziny, w seminaryach utrakwistycznych 1 godzina tygodniowo.

Omawianie metody nauki rysunków i środków naukowych w zakresie szkoły ludowej przy pomocy szkiców, tudzież odpowiednich podręczników i okazów.

Dalszy ciąg ćwiczeń w rysowaniu i malowaniu z natury, w rysowaniu z pamięci, rysowaniu na tablicy szkolnej i w szkicowaniu.

Uwaga. Więcej czasu należy poświęcić nauce rysunku dekoracyjnego, zastosowanego do ręcznych robót kobiecych. Ćwiczenia w układaniu ornamentów odbywać się powinny zawsze na podstawie dokładnie określonego tematu z zakresu haftu białego i kolorowego, wyszywań na kanwie, aplikacyi, koronek, wyszywań taśmowych i t. p. Studya w rysowaniu i malowaniu roślin ornamentalnych będą przeto miały przewagę.

---

[1]) Do tego celu niezbędne są liczne okazy przemysłu artystycznego z uwzględnieniem rzeczy swojskich, osobliwie zaś rodzimej sztuki ludowej.

Nauka muzyki i śpiewu.

§ 67. Nauka jest klasową.

Cel nauki: Uzdolnienie do udzielania nauki śpiewu w szkołach ludowych.

Kurs I.

1 godzina tygodniowo.

Ton, nazwy tonów, gama, pisanie nut, klucze, ćwiczenia muzyczne w pisaniu i czytaniu nut w kluczu wiolinowym i basowym; wyprowadzanie dalszych gam, znaki transpozycyjne, interwale, rodzaje gam, tonacye; poznanie tonacyi durowych i ich pisanie, nauka o interwalach, wartość nut, pauzy, takt, rodzaje taktów, tempo.

Ćwiczenia w zakresie kształtowania głosu i trafiania nut głosem, o ile na to zezwala zdolność głosowa młodzieży ze względu na mutacyę głosu, należy łączyć z teoretycznemi wskazówkami. Pieśni ludowe i kościelne.

Kurs II.

1 godzina tygodniowo.

Tonacye molowe. Poznanie tonacyi molowych. Trójdźwięk. Skrócenia w pisowni muzycznej, figury melizmatyczne, terminologia muzyczna. Ozdobniki.

Ćwiczenia w zakresie kształtowania głosu i trafiania nut głosem.

Wyuczanie pieśni ludowych i kościelnych ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb szkoły ludowej.

Kurs III.

1 godzina tygodniowo.

Powtórzenie materyału naukowego z kursu drugiego; akord septymowy, akord nonowy; rodzaje głosów, pozycye akordów.

Ćwiczenia w trafianiu nut i kształtowaniu głosu; wyuczanie pieśni ludowych i kościelnych ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb szkoły ludowej. Nieco o najwybitniejszych postaciach z historyi muzyki.

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

Wskazówki metodyczne do udzielania nauki śpiewu na różnych stopniach nauki w szkole ludowej; ciąg dalszy ćwiczeń w trafianiu nut głosem. Kształtowanie głosu; śpiew choralny z uwzględnieniem pieśni kościelnych i łatwiejszych mszy.

Kształcenie poczucia piękna należy mieć ciągle na oku. Poszczególne, zwłaszcza patryotyczne pieśni, należy utwierdzać w pamięci.

Gra na skrzypcach.

§ 68. Nauka jest klasową, przyczem kursa rozdziela się na grupy od 20 do 25 uczniów.

Cel nauki: Uzdolnienie do pewnego i poprawnego używania skrzypców przy nauce śpiewu w szkołach ludowych.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo, w zakładach utrakwistycznych 1 godzina tygodniowo.

Zasady trzymania skrzypców, ćwiczenia w prowadzeniu smyczka. Wprawa w poszczególnych strunach w zakresie pierwszej pozycyi. Łatwe ćwiczenia i mniejsze utwory do wprawy. Zwroty smyczka (ze struny na strunę). Gama C-dur, G-dur, D-dur, A-dur, E-dur, H-dur, F-dur, B-dur, Es-dur, As-dur; ćwiczenia interwalowe. Odpowiednie melodye ludowe i małe duety. Ćwiczenia z pamięci.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo, w zakładach utrakwistycznych 1 godzina tygodniowo.

Ćwiczenia w prowadzeniu smyczka. Ciąg dalszy ćwiczeń interwalowych. Gama A-moll, E-moll, H-moll, Fis-moll, D-moll, G-moll. C-moll, E-moll. Odpowiednie utwory do wprawy; ozdobniki i tryle. Pieśni ludowe i kościelne; niektórych należy wyuczyć na pamięć.

Kurs III.

1 godzina tygodniowo.

Powtórzenie materyału z kursu II. Gama E-dur, Cis-moll; H-dur, Gis-moll; Cis-dur, Dis-moll; Des-dur, B-moll; Ges-dur, Es-moll; Cis-dur, As-moll (utwory do wprawy w tych gamach zbyteczne). Trzecia pozycya. Utwory do wprawy w trzeciej pozycyi i duety. Gamy przez dwie oktawy aż do szóstej pozycyi. Pieśni ludowe i kościelne.

Kurs IV.

1 godzina tygodniowo.

Metodyczne wskazówki do używania skrzypców przy nauce śpiewu. W razie sprzyjających warunków ćwiczenia w transponowaniu, oraz ze zmianą pozycyi. Ćwiczenia w gamach i akordach rozłożonych. Pieśni ludowe i kościelne.

Roboty ręczne kobiece.

§ 69. Cel nauki: Gruntowna znajomość robót kobiecych, niezbędnych w gospodarstwie domowem. Uzdolnienie do udzielania nauki robót ręcznych kobiecych w szkołach ludowych.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Roboty szydełkowe. Rodzaje ściegów: ułożenie kilku rodzajów ściegów we wzornik podług wzorów szydełkowych i opisów z pomocą czasopism z wzorami. Szydełkowanie gwiazdek. Ścieg Wiktorya (tuneski). Wykonywanie robót szydełkowych do użytku domowego.

Nauka kroju i szycie bielizny. Rzymska zapaska (fartuszek). Rozmaite ściegi i szwy i ich ułożenie w systematycznym porządku na płatku. Mereżowanie.

Przykrawanie zapasek (fartuszków) w kliny, krój koszuli dziecięcej.

Kurs II.

2 godziny, w zakładach utrakwistycznych 1 godzina tygodniowo.

Krój i szycie bielizny. Rysowanie, przykrawanie i szycie koszuli kobiecej (krojem t. zw. wiedeńskim).

Dzierganie; znaczenie bielizny z uwzględnieniem liter; znaczenie chustek do nosa.

Ciąg dalszy ćwiczeń w zastosowaniu rozmaitych ściegów i szwów. Łatanie i cerowanie bielizny.

Kurs III.

2 godziny, w zakładach utrakwistycznych 1 godzina tygodniowo.

Krój i szycie bielizny. Szycie na maszynie. Szycie bielizny domowej i do ubrania. Krój spodnicy i poszewki.

Haft biały. Siatkowanie (kwadrat, prostokąt).

Kurs IV.

2 godziny, w zakładach utrakwistycznych 1 godzina tygodniowo.

Wskazówki metodyczne do udzielania nauki robót ręcznych kobiecych podług planów, przepisanych dla szkół ludowych w Galicyi.

Powtórzenie i przerobienie całego materyału naukowego ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb nauczania w szkołach ludowych pospolitych.

Na wszystkich stopniach nauki powinna teorya pozostawać w bezpośrednim związku z praktyką. Nauce towarzyszy ciągle pouczanie o materyałach, używanych do robót (pod względem rodzaju, jakości i pochodzenia), jak również o używanych do wykonywania robót przyborach.

Przy wszystkich robotach należy kształcenie poczucia piękna szczególniej mieć na oku.

Osobliwszą uwagę zwracać należy na poprawność rysunku, tej podstawy gustownych robót, na prawidłowe i dokładne wykonanie, na trafność doboru i zestawienia barw.

Uwaga. Na miejscowe właściwości należy również zwracać uwagę. Rozszerzenie nauki na inne roboty albo zmiana planu naukowego, odpowiadająca miejscowym potrzebom, nastąpić może na wniosek grona nauczycielskiego za zezwoleniem Rady szkolnej krajowej.

Nauka ma być udzielana grupami od 20 do 25 uczenic.

Gimnastyka.

§ 70. Cel nauki: Uzdolnienie do udzielania nauki gimnastyki dziewczętom szkół ludowych, tudzież do urządzania i prowadzenia gier i zabaw dla młodzieży.

Zaznajomienie z pedagogicznem zadaniem gimnastyki szkolnej wogóle, następnie z istotą i materyałem ćwiczeń gimnastycznych dla dziewcząt, a w szczególności z zasadami traktowania go przy nauce.

Pouczenie o budowie przyrządów gimnastycznych i przyborów do gier i zabaw, tudzież o urządzeniu boisk gimnastycznych, oraz miejsc do gier i zabaw.

Kurs I.

2 godziny tygodniowo.

Materyał ćwiczeń, objęty planem normalnym dla dziewcząt niższych i średnich stopni nauki w szkołach ludowych, ma się stać teoretycznie i praktycznie pewną i zupełną własnością uczenic. Gry i zabawy dla młodzieży.

Kurs II.

2 godziny tygodniowo.

Materyał ćwiczeń, objęty planem normalnym dla dziewcząt wyższych stopni nauki w szkołach ludowych, ma się stać teoretycznie i praktycznie pewną i zupełną własnością uczenic.

Pouczenie o budowie najbardziej używanych przyrządów gimnastycznych i przyborów do gier i zabaw, tudzież o urządzeniu boisk gimnastycznych, oraz miejsc do gier i zabaw. Gry i zabawy dla młodzieży.

Kurs III.

2 godziny tygodniowo.

a) *Teorya:* Wskazówki metodyczne do udzielania nauki gimnastyki na różnych stopniach nauki w szkołach ludowych ze wskazaniem dotyczącej literatury.
b) *Ćwiczenia praktyczne:* Poruczanie prowadzenia ćwiczeń poszczególnym kandydatkom i wskazówki do urządzania gier i zabaw dla młodzieży.

Kurs IV.

2 godziny tygodniowo.

a) *Teorya:* Nieco o istocie i wychowawczem zadaniu gimnastyki w szkołach ludowych, a gimnastyki dla dziewcząt w szczególności. Hygiena gimnastyki, gier i zabaw.
b) *Ćwiczenia praktyczne* w gimnastyce, gry i zabawy z uczenicami szkoły ćwiczeń. Ciąg dalszy ćwiczeń gimnastycznych.

Uwolnień od nauki gimnastyki i od prowadzenia zabaw dla młodzieży udziela Dyrektor jedynie na podstawie świadectwa lekarskiego, a i to tylko chwilowo i w ten sposób, że kandydatki mogą być uwolnione od ćwiczeń, muszą jednakże

przypatrywać się im i brać udział w dotyczących pouczeniach na godzinach wyznaczonych.

Wybierać należy ćwiczenia o ruchach miarowych, działających bardziej ożywiająco, aniżeli zbyt natężająco, a unikać wszystkiego, coby raziło pod względem estetycznym.

Na wszystkich stopniach nauki należy zdążać do wyrobienia wprawy gimnastycznej u kandydatek zapomocą ćwiczeń, zastosowanych do ich wieku, następnie do zrozumienia techniki ruchów ciała ludzkiego i do poprawnego używania wyrażeń gimnastycznych.

Języki obce.

§ 71. Język francuski może być przedmiotem nauki nadobowiązkowej. Uczenice, które z niej chcą korzystać, należy podzielić odpowiednio do ich przygotowania na dwie lub trzy grupy, z których każda może mieć najwyżej 4 godziny nauki tygodniowo. Plan ustanawia Rada szkolna krajowa na wniosek grona nauczycielskiego.

Celem, do którego przy tej nauce zmierzać należy, jest poprawne używanie języka w mowie i piśmie.

Inne przedmioty nauki.

§ 72. Jako przedmiotów nadobowiązkowych uczy się gry na fortepianie i na organach.

Uczenice tych seminaryów nauczycielskich, z któremi połączone są ogródki dziecięce, mogą się ubiegać o uzdolnienie na kierowniczki ogródków. W tym celu mają one w półroczu zimowem pobierać na kursie IV. osobno naukę o formach froeblowskich w dwu nadzwyczajnych godzinach tygodniowo. Uzdolnienie na kierowniczki ogródków dziecięcych należy przyznawać tylko takim uczenicom, które nie były uwolnione od nauki gimnastyki, egzamin dojrzałości zdały ze skutkiem pomyślnym, w nauce o formach froeblowskich brały skutecznie udział i zdobyły sobie praktyczną i teoretyczną znajomość ogródków dziecięcych. Uzdolnienie zaznacza się w świadectwie dojrzałości.

Uczenice tych seminaryów nauczycielskich, przy których niema ogródków froeblowskich, należy zaznajomić z organizacyą zakładów dla dziatwy w wieku przedszkolnym. To samo dotyczy zakładów wychowawczych dla ciemnych, umysłowo upośledzonych, głuchoniemych i moralnie zaniedbanych dzieci.

Ma wreszcie władza szkolna krajowa, o ile to rzecz możliwa, poczynić starania, ażeby wszystkie uczenice w czasie swych studyów mogły pobierać naukę pływania.

Zaprowadzenie innych nadobowiązkowych przedmiotów może nastąpić za osobnem zezwoleniem Ministra oświaty.

Wykaz godzin.

Liczba porz.	Przedmiot naukowy	W seminaryach nauczycielskich żeńskich z językiem wykładowym polskim				W seminaryach nauczycielskich żeńskich z językiem wykładowym polskim i ruskim			
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
1	Religia	2	2	2	2	2	2	2	2
2	Pedagogika z ćwiczeniami praktycznemi	.	2	4	9	.	2	4	9
3	Język polski	4	4	4	4	3	3	3	3
4	Język ruski	.	.	.	.	3	3	3	3
5	Język niemiecki	4	3	3	3	3	3	3	3
6	Geografia	2	2	2	1	2	2	2	1
7	Historya	2	2	2	1	2	2	2	1
8	Arytmetyka i nauka form geometrycznych	3	3	2	Półr. I. 1 Półr. II. 2	3	3	2	Półr. I. 1 Półr. II 2
9	Historya naturalna	2	2	2	Półr. I. 2 Półr. II. 1	2	2	2	Półr. I. 2 Półr. II. 1
10	Fizyka	2	2	2	1	2	2	2	1
11	Kaligrafia	1	.	.	.	1	.	.	.
12	Rysunki odręczne	2	2	2	2	2	2	2	1
13	Nauka muzyki i śpiewu . . .	1	1	1	1	1	1	1	1
14	Roboty ręczne kobiece	2	2	2	2	2	1	1	1
15	Gra na skrzypcach	2	2	1	1	1	1	1	1
16	Gimnastyka	2	2	2	2	2	2	2	2
	Godzin . . .	31	31	31	32	31	31	32	32

B. Podział godzin.

§ 73. Przy rozkładzie godzin nauki na dni tygodnia należy zachować następujące zasady:

1. Dwa popołudnia, albo cały dzień w tygodniu są wolne od nauki przedmiotów obowiązkowych.

2. W innych dniach ma się odbywać wszędzie nauka ranna i popołudniowa, o ile nie stoją temu na przeszkodzie warunki miejscowe lub klimatyczne. Wyjątki pod tym względem mogą nastąpić za zezwoleniem władzy szkolnej krajowej.

3. Po pierwszej godzinie ma następować we wszystkich oddziałach seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich, oraz w połączonych z niemi szkołach ćwiczeń, pauza pięciominutowa; po drugiej godzinie, jeżeli po niej następuje trzecia, pauza 15-minutowa; między godziną trzecią, a czwartą należy dać przerwę 10-minutową; jeżeli po godzinie czwartej nauki następuje piąta, ma być między niemi przerwa również 10-minutowa.

Początek pauz między godzinami ma być tak uregulowany, żeby z każdej godziny była odliczona równa ilość czasu.

4. Przedmioty, wymagające największego skupienia i natężenia umysłowego ze strony młodzieży, przypadać powinny na pierwsze godziny przedpołudniowe. Na przedmioty, które wymagają silniejszego i ciągłego natężenia wzroku, n. p. na roboty ręczne kobiece, kaligrafię i rysunki, należy przeznaczać, o ile to rzecz możliwa, tylko najświetlejsze pory dnia, a zaniechać zupełnie, o ile tylko można, uczenia tych przedmiotów przy sztucznem oświetleniu sal szkolnych.

5. Jeżeli na którym kursie są uczniowie różnych wyznań, należy na naukę religii przeznaczać, o ile można, godziny skrajne.

C. Metoda i podręczniki.

§ 74. Przy wyborze materyału z poszczególnych przedmiotów naukowych należy troskliwie baczyć na specyalne zadanie seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich (§ 1).

Pod względem formalnym ma być nauka ze względu na przyszły zawód kandydatów wzorowa. Jak najtroskliwiej powinien mianowicie każdy nauczyciel dbać o poprawne metodyczne prowadzenie nauki i zważać na związek pokrewnych przedmiotów.

Czysto wykładowego sposobu nauki, tudzież mechanicznego uczenia się na pamięć należy zupełnie unikać. Dyktowanie materyału naukowego jest bezwarunkowo wzbronione.

Przy nauce należy tak postępować, żeby nauczyciel pozostawał w ciągłym kontakcie z młodzieżą, zniewalał ją do współmyślenia i współdziałania, zmierzał u niej do możliwie samodzielnej reprodukcyi tego, czego uczy i żeby skutkiem tego każda godzina stawała się dla młodzieży nietylko godziną u c z e n i a, ale i u c z e-

nia się. Z końcem godziny poleci nauczyciel opracowany materyał zwięźle zebrać, a każde powtórzenie ma traktować jako naukę całości. Zwięzłe powtarzania opracowanego materyału z każdego teoretycznego przedmiotu mają się odbywać w czasie roku szkolnego po ukończeniu każdej większej całości, a z końcem roku szkolnego, całego materyału naukowego.

Nauczyciele specyalnej metodyki powinni przy objaśnianiu metodycznego postępowania przy nauce każdego poszczególnego przedmiotu w szkołach ludowych pospolitych trzymać się ściśle przepisanych planów i zatwierdzonych książek szkolnych.

Przy każdej nauce należy troskliwie baczyć na poprawny język, wolny od naleciałości dyalektycznych. Usterki językowe należy w każdym poszczególnym przypadku bezzwłocznie usuwać.

Wypracowania piśmienne z poszczególnych przedmiotów należy ze świadomością celu w zakresie przepisanych terminów tak rozłożyć, ażeby ferye w ciągu roku były dla młodzieży rzeczywiście wypoczynkiem. W jednym dniu można dać tylko jedno wypracowanie szkolne. Poprawianie wypracowań piśmiennych powinno się odbywać z największą troskliwością.

§ 75. O dopuszczaniu książek do nauki i do czytania rozstrzyga Rada szkolna krajowa. Wybór z pomiędzy zatwierdzonych książek do nauki przysługuje gronom nauczycielskim i ma być corocznie zawczasu podany do wiadomości Rady szkolnej krajowej. Nauczyciele powinni naukę przystosować do zaprowadzonych książek szkolnych i pouczyć młodzież, żeby umiała z nich należycie korzystać.

D. Środki naukowe.

§ 76. O dopuszczaniu środków naukowych rozstrzyga Rada szkolna krajowa.

Każdy zakład powinien posiadać niezbędne środki naukowe, a rzeczą jest gronom nauczycielskiego utrzymywać je w dobrym stanie i starać się o ich pomnożenie stosownie do postępu metody nauczania.

§ 77. Naczelny nadzór nad środkami naukowymi ma Dyrektor; bezpośredni zaś nadzór nad poszczególnymi zbiorami naukowymi: nad gabinetem fizykalnym, nad zbiorami do historyi naturalnej, geografii, muzyki, rysunków i t. d. porucza Dyrektor poszczególnym nauczycielom (zawiadowcom); to samo dotyczy biblioteki (bibliotekarzowi); nadzór nad środkami naukowymi, związanymi z salami szkolnemi, wykonywa gospodarz kursu; w sali rysunkowej, muzycznej i gimnastycznej nauczyciel fachowy.

Zawiadowca ma prowadzić osobny inwentarz powierzonych sobie środków naukowych, ma je oznaczać, przechowywać, utrzymywać w dobrym stanie i starać się o ich naprawę; ma w porozumieniu z dotyczącymi fachowymi nauczycielami przedstawiać wnioski o ich uzupełnienie i pomnożenie, tudzież na polecenie Dyrektora uskuteczniać zakupna.

Tak przy zakładaniu biblioteki, jakoteż później przy jej uzupełnianiu należy w odpowiednim stosunku baczyć na potrzeby nauczycieli i uczniów. Przy zakupnie trzeba mieć na oku przedewszystkiem dzieła pedagogiczne i metodyczne, w szczególności książki, które zawierają wzorowe lekcye próbne, tudzież celniejsze czasopisma pedagogiczne; z innych gałęzi wiedzy należy szczególniej takie dzieła nabywać, których nauczyciele potrzebują do dalszej nad sobą pracy, tudzież takie, które naukę w poszczególnych przedmiotach mogą rozszerzać, użyźniać i ożywiać. Powinna także posiadać biblioteka zbiór książek szkolnych, aprobowanych dla publicznych szkół ludowych, tudzież książki dla młodzieży.

Wszelkie druki i illustracye, które mają przejść do biblioteki dla uczniów, należy poddać ścisłej rewizyi, a takich, których treść budziłaby jakąś wątpliwość pod względem patryotycznym, religijnym lub moralnym, nie należy do biblioteki przyjmować.

Dyrektor ma prawo używać podwładnych sobie nauczycieli do tej rewizyi. Każdy zaś nauczyciel, kładąc swój podpis i datę rewizyi, ma w katalogu bibliotecznym stwierdzić co do każdej przez siebie zbadanej książki, że treść jej jest bez zarzutu pod każdym z wyżej zaznaczonych względów. Bibliotekarz ma obowiązek prowadzić katalogi, zamawiać mające się zakupić książki i czasopisma, starać się o ich stampiliowanie, oprawę i wcielenie do biblioteki, wydawanie ich nauczycielom i uczniom i coroczne przeprowadzanie rewizyi biblioteki celem sprawdzenia jej inwentarza.

W razie potrzeby można ustanowić drugiego bibliotekarza.

§ 78. Do pomocy przy nauce przyrody i gospodarstwa dodany będzie seminaryom nauczycielskim męskim i żeńskim o g r ó d s z k o l n y, odpowiednio urządzony; tym zaś seminaryom męskim, które przeznaczone są do kształcenia sił nauczycielskich dla szkół wiejskich, dodane będzie nadto p o l e, odpowiednio położone i w odpowiednim wymiarze, dla nauczania i ćwiczenia kandydatów w pracach rolniczych.

Prowadzenie gospodarstwa w ogrodzie szkolnym, jeżeli nie zarządzono inaczej, należy do obowiązków nauczyciela gospodarstwa wiejskiego, w seminaryach nauczycielskich żeńskich do nauczyciela historyi naturalnej. Prowadzi on rachunki dochodów i rozchodów, stosując ostatnie do zatwierdzonego preliminarza.

§ 79. W seminaryach żeńskich z o g r ó d k i e m d z i e c i ę c e m kierowniczka ogródka ma bezpośredni nadzór nad nim i nad jego środkami naukowymi, utrzymuje je w dobrym stanie i przedkłada wnioski o ich naprawę lub pomnożenie.

§ 80. Dyrektor ma zarządzić, ażeby poszczególne lokalności szkolne były dostępne dla młodzieży i poza godzinami szkolnemi celem dokonywania prac i ćwiczeń, tudzież dla lektury prywatnej.

Gdzie po temu nadarza się sposobność, należy umożliwić młodzieży zwiedzanie naukowych zbiorów, tudzież przemysłowych i rolniczych zakładów pod przewodnictwem nauczycieli.

IV. Młodzież.

Karność szkolna.

§ 81. Seminarya nauczycielskie mają mieć nieustannie przed oczyma przyszły zawód swoich uczniów jako nauczycieli młodzieży i ludu.

Istotnem zadaniem tych zakładów jest wychować młodzież w przywiązaniu do Cesarza i w miłości ojczyzny, wyrobić w niej samodzielność myślenia i działania, przyzwyczaić do ścisłości w spełnianiu obowiązków i poszanowania prawa, a wogóle do życia wiernego obowiązkom, opartego na podstawie religijno-moralnej.

§ 82. W sprawie ćwiczeń religijnych dla młodzieży ma grono nauczycielskie wejść w porozumienie z dotyczącemi władzami kościelnemi, a gdyby do porozumienia nie przyszło, zasięgnąć decyzyi władzy szkolnej krajowej.

Uczniowie mają brać udział w zaprowadzonych dla ich wyznania ćwiczeniach religijnych. Zwolnień w wypadkach godnych uwzględnienia udziela Dyrektor w porozumieniu z nauczycielem religii.

Jest obowiązkiem seminaryum czuwać za pośrednictwem nauczycieli nad karnością młodzieży w czasie ćwiczeń religijnych.

§ 83. Każdy uczeń powinien punktualnie i bez przerwy uczęszczać na przepisane planem lekcye szkolne i ćwiczenia i wykonywać przepisane prace w ogrodzie szkolnym i na polu doświadczalnem; bez uzasadnionej przyczyny nie powinna być opuszczona ani jedna godzina.

W razie przewidzianej przeszkody na jeden dzień ma uczeń prosić o uwolnienie gospodarza klasy, o uwolnienie na dłuższy czas, Dyrektora.

W razie nieprzewidzianej przeszkody przybycia do szkoły ma uczeń w ciągu 24 godzin podać to do wiadomości gospodarza klasy, a po przybyciu do szkoły nieobecność swą w sposób wystarczający usprawiedliwić. Wszelkie nieuzasadnione zaniedbanie godzin szkolnych będzie karane i jako nieusprawiedliwione w świadectwie zaznaczone.

Zgłaszanie się do pobierania nauki przedmiotu nadobowiązkowego odbywa się z początkiem roku szkolnego i obowiązuje na cały rok, o ile samo grono nauczycielskie nie wzbroni dalszego udziału w tej nauce. Zaniedbane godziny traktuje się na równi z godzinami przedmiotów obowiązkowych.

§ 84. Z reguły nie wolno uczniom należeć do żadnych stowarzyszeń. W wyjątkowych wypadkach udziela zezwoleń Rada szkolna krajowa. Nie wolno także uczniom zawiązywać stowarzyszeń i urządzać między sobą składek.

§ 85. Co się tyczy zachowania się uczniów w zakładzie i poza nim, grono nauczycielskie układa projekt przepisów dyscyplinarnych i przedkłada go Radzie szkolnej krajowej do zatwierdzenia.

§ 86. Środkami dyscyplinarnymi są:

a) skarcenie przez nauczyciela;
b) upomnienie przez gospodarza klasy;
c) nagana, udzielona przez Dyrektora;
d) nagana, udzielona wobec konferencyi;
e) wstrzymanie stypendyum;
f) utrata stypendyum;
g) wykluczenie z seminaryum;
h) wykluczenie z seminaryów w kraju;
i) wykluczenie ze wszystkich zakładów.

Do zastosowania środków dyscyplinarnych, wymienionych pod *d)* aż do *i)*, potrzeba konferencyjnej uchwały grona nauczycielskiego. Utratę stypendyum i wykluczenie z seminaryum, oraz ze seminaryów w kraju zarządza Rada szkolna krajowa. Wykluczenie ze wszystkich zakładów wymaga zatwierdzenia Ministra oświaty.

Tylko w razie cięższych przewinień może konferencya nauczycielska zakazać dalszego uczęszczania do zakładu aż do postanowienia władzy wyższej.

O każdej karze ucznia z wyjątkiem wymienionych pod *a), b)* i *c)* należy zawiadomić rodziców, albo jego opiekuna.

§ 87. Uczniowie, którzy chcą opuścić zakład przed zupełnem ukończeniem nauki, powinni wykazać się przed Dyrektorem zezwoleniem rodziców lub ich zastępców.

Zapomogi.

§ 88. Kandydaci biedni a zdolni mogą otrzymywać stypendya z funduszu państwowego lub krajowego, o ile przyjmą zobowiązanie oddania się po złożeniu egzaminu dojrzałości zawodowi nauczycielskiemu przynajmniej przez sześć lat w szkołach publicznych.

Korzystanie ze stypendyum z funduszu krajowego jest zależne od warunku sześcioletniej służby nauczycielskiej w publicznych szkołach ludowych w kraju.

Stypendya nadaje Rada szkolna krajowa.

Ubiegający się o stypendya wnoszą podania do Dyrekcyi zakładu, a grono nauczycielskie przedkłada wnioski Radzie szkolnej krajowej.

Stypendyści, którzy zasłużyli na dalsze korzystanie ze stypendyów tak przez dobre zachowanie się, jak i dostateczne postępy, korzystają z nich nadal; w razach wątpliwych rozstrzyga Rada szkolna krajowa na podstawie opinii konferencyi nauczycielskiej.

Wypłata stypendyów odbywa się w 10 ratach miesięcznych z dołu za kwitami, przez dyrekcyę potwierdzonymi.

Korzystanie ze stypendyum może także w ten sposób nastąpić, że odpowiednie kwoty wypłacone będą kierownictwu internatów dla kandydatów nauczycielskich, do tego przez Radę szkolną krajową upoważnionych, a to za mieszkanie i utrzymanie kandydatów.

Bliższe postanowienia o wydawaniu i wypłacaniu stypendyów wydaje Rada szkolna krajowa.

Jeżeliby stypendysta przed wypełnieniem wziętego na siebie zobowiązania miał porzucić zawód nauczycielski, winien otrzymaną w formie stypendyów kwotę zwrocić kasie państwowej, względnie krajowej.

Uczniom klasy przygotowawczej może Rada szkolna krajowa udzielać zapomóg.

Klasyfikacya i świadectwa.

§ 89. Przy końcu każdego półrocza otrzymuje każdy uczeń świadectwo. Świadectwa mają się opierać na zdaniu, jakie sobie o uczniach w toku nauki wyrobili nauczyciele. Przy klasyfikacyi z drugiego półrocza decyduje w wątpliwych razach wynik urządzonego w razie potrzeby egzaminu promocyjnego, który ma się odbyć pod przewodnictwem Dyrektora i wobec gospodarza dotyczącego kursu.

Skala cenzur, których należy używać, jest następująca:

Obyczaje: bardzo dobre, dobre, odpowiednie, nieodpowiednie.

Pilność: bardzo dobra, dobra, dostateczna, niedostateczna.

Postęp: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

Postępy w specyalnej metodyce ze wszystkich przedmiotów należy przy klasyfikowaniu uwzględnić w cenzurze dla „specyalnej metodyki i ćwiczeń praktycznych".

Cenzurę z kaligrafii należy umieszczać także w świadectwach półrocznych kursu II., III. i IV., a klasyfikować na podstawie kaligraficznych wypracowań domowych (§§ 32, 49 i 65), tudzież na podstawie domowych wypracowań piśmiennych z innych przedmiotów.

Jeżeli uczeń otrzymał cenzurę niedostateczną z przedmiotu, który wyczerpuje się w półroczu I. a w II. półroczu na mocy przepisanego planu już się do wziętego materyału nie wraca, należy go przypuścić do egzaminu poprawczego z tego przedmiotu w pierwszych sześciu tygodniach drugiego półrocza, a w razie potrzeby jeszcze raz z końcem roku szkolnego, jednakże pod warunkiem, że w innych przedmiotach poczynił dostateczne postępy.

W świadectwach z drugiego półrocza kandydatów trzech niższych kursów należy na podstawie klasyfikacyi za I. i II. półrocze i na podstawie osobnej uchwały konferencyi zaznaczyć, czy uznaje się ucznia za przysposobionego do przejścia na kurs wyższy.

Jeżeli przy klasyfikacyi za II. półrocze uczeń otrzymał z większości obowiązkowych przedmiotów, biorąc przy tem w rachubę i cenzury z tych przedmiotów, które się wyczerpuje zupełnie w I. półroczu, cenzurę bardzo dobrą, z żadnego przedmiotu cenzury niższej od dobrej, a z obyczajów bardzo dobrą, należy go uznać za „przysposobionego z odznaczeniem" do postąpienia na kurs wyższy.

Jeżeli przeszkodą przejścia na kurs wyższy jest niedostateczny postęp z jednego przedmiotu obowiązkowego, należy przypuścić ucznia do egzaminu powtór-

nego z tego przedmiotu z początkiem nowego roku szkolnego; od pomyślnego wyniku tego egzaminu zależy przejście na kurs wyższy.

Uczniów (uczenice), którzy z końcem roku szkolnego otrzymali z jednego lub obu obowiązkowych przedmiotów muzycznych, albo też z gimnastyki lub robót ręcznych kobiecych cenzurę niedostateczną, należy przypuścić do egzaminu powtórnego z początkiem następnego roku szkolnego z tych przedmiotów, choćby mieli składać egzamin powtórny także z innego przedmiotu obowiązkowego.

Ustalona ostateczna cenzura niedostateczna z jednego przedmiotu obowiązkowego pociąga za sobą powtórzenie kursu. Powtarzanie kursu jest tylko raz dozwolone.

Świadectwa semestralne podpisuje Dyrektor i gospodarz kursu.

Uczeń, występujący z zakładu przed końcem roku szkolnego, albo też wykluczony, otrzymuje na żądanie świadectwo frekwentacyjne, w którem należy zaznaczyć, jak się zachowywał, stwierdzić uczęszczanie do zakładu i podać przyczynę, dla której zakład opuszcza.

O uzyskanie duplikatu zagubionego świadectwa półrocznego należy się zwracać do Dyrekcyi zakładu; za wydanie duplikatu składa się taksę w kwocie 2 K, która wpływa do funduszu, przeznaczonego na środki naukowe zakładu.

Egzamin dojrzałości.

§ 90. Po zupełnem ukończeniu studyów poddają się uczniowie (uczenice) egzaminowi ścisłemu ze wszystkich przedmiotów, udzielanych w seminaryum, pod przewodnictwem delegata Rady szkolnej krajowej i jeżeli sprostali przepisanym wymaganiom, otrzymują świadectwo dojrzałości.

Uczniowie kursu IV., którzy z końcem drugiego półrocza otrzymali cenzurę niedostateczną z dwu lub więcej przedmiotów obowiązkowych, nie mogą przed upływem następującego roku szkolnego przystąpić do egzaminu dojrzałości. Uczniowie zaś, których z powodu niedostatecznych postępów z jednego przedmiotu przeznaczono do egzaminu powtórnego po wakacyach, przy zachowaniu postanowienia zawartego w § 89 al. 12 o tym egzaminie, mogą być w razie pomyślnego wyniku egzaminu powtórnego przypuszczeni na własne żądanie do egzaminu dojrzałości już w terminie jesiennym tegoż roku.

Piśmienny egzamin tych uczniów, o ile się mu poddali, zachowuje ważność na termin jesienny.

Egzamin dojrzałości ma okazać, czy uczeń w rzeczach istotnych osiągnął cel, zakreślony nauce seminaryalnej.

Egzamin ten nie jest publicznym, przewodniczący może jednak dozwolić wstępu osobom interesowanym; inspektorowie szkolni okręgowi mają wstęp każdego czasu dozwolony.

Przygotowujący się prywatnie lub w innych zakładach mogą po ukończeniu 19. roku życia poddać się egzaminowi dojrzałości w któremkolwiek publicznem seminaryum nauczycielskiem. O przypuszczenie do tego egzaminu należy się postarać w Dyrekcyi zakładu.

Dotyczące podania, ostemplowane według skali, należy wnosić do Dyrekcyi po koniec lutego każdego roku.

Do prośby trzeba dołączyć metrykę urodzenia, świadectwo moralności i fizycznego uzdolnienia do zawodu nauczycielskiego, tudzież przebieg studyów, stwierdzony dostatecznie zapomocą dołączonych allegatów. Co do świadectwa fizycznego uzdolnienia obowiązują przepisy, dotyczące przyjęcia do seminaryów (§ 18).

Dyrekcye seminaryów powinny przedłożone dokumenta dokładnie zbadać, ażeby sobie wyrobić przekonanie, czy ubiegający się o przypuszczenie do egzaminu ma po temu warunki, czy też należy mu pozwolenia odmówić. Przeciw odmowie przysługuje prawo odwołania się do Rady szkolnej krajowej, względnie do Ministerstwa Wyznań i Oświaty.

Dyspenza od przepisanego wieku jest wykluczona; kandydaci (kandydatki), którzy dla braku przepisanego wieku w terminie letnim nie mogli przystąpić do egzaminu dojrzałości, jednakże przed rozpoczęciem następnego roku szkolnego ukończyli 19. rok życia, mogą wyjątkowo za zezwoleniem Rady szkolnej krajowej przystąpić do tego egzaminu w terminie jesiennym.

Prywatyści mogą się poddawać egzaminowi dojrzałości tylko w jednem z państwowych seminaryów nauczycielskich męskich lub żeńskich. Egzamin taki odbywa się albo wspólnie z uczniami zakładu, albo też w osobnym terminie, wyznaczonym przez Radę szkolną krajową.

Uczniowie zakładu nie opłacają żadnej taksy egzaminacyjnej.

Prywatyści składają przy zgłoszeniu się do egzaminu dojrzałości taksę 15 K, która przypada egzaminatorom i Dyrektorowi podług ilości egzaminowanych przedmiotów naukowych z doliczeniem osobnej części dla Dyrektora.

Komisya egzaminacyjna składa się z Delegata władzy szkolnej krajowej jako przewodniczącego, z Dyrektora i nauczycieli, zajętych na kursie IV. Lekarze jako docenci somatologii i hygieny szkolnej biorą udział w egzaminie dojrzałości jako współegzaminatorowie i głosują przy ustaleniu cenzur z historyi naturalnej, nie będąc jednak zwyczajnymi członkami Komisyi egzaminacyjnej. Są przeto obowiązani być obecnymi przy egzaminie dojrzałości z historyi naturalnej.

Ze względu na stosunki miejscowe i zajęcia lekarskie docenta może Rada szkolna krajowa na jego żądanie zezwolić na odbycie osobnego egzaminu z somatologii i hygieny. Świadectwo dojrzałości podpisuje także docent lekarski.

Egzamin składa się z części piśmiennej, praktycznej i ustnej.

Egzamin piśmienny dla uczniów seminaryum składa się z wypracowań klauzurowych z pedagogiki, z języka wykładowego, względnie z języków wykładowych i z języka niemieckiego.

Prywatyści (prywatystki) odbywają prócz tego egzamin piśmienny z matematyki.

Pewną ilość tematów do tych wypracowań klauzurowych proponują dotyczący nauczyciele fachowi na 8 tygodni przed końcem roku szkolnego (dla języka wykładowego, względnie języków wykładowych dwie grupy z trzema odrębnymi tematami). Temata mają być tak dobrane, aby nie wychodziły poza zakres wyobrażeń i pojęć kandydatów, a dawały możność okazania biegłości i poprawności gramatycznej

w używaniu języka. Projektowane temata wręcza się Dyrektorowi, który je przejrzy, w razie potrzeby omówi z dotyczącym nauczycielem fachowym, następnie zapieczętuje i prześle bezpośrednio Inspektorowi krajowemu szkół, którego nadzorowi zakład podlega. Inspektor krajowy szkół wyznacza temata do wypracowań klauzurowych i przesyła je pod pieczęcią zakładowi. Odpieczętowanie odbywa się w lokalu egzaminacyjnym bezpośrednio przed egzaminem. Dla wypracowania z jednego przedmiotu wyznacza się najwyżej cztery godziny. Z tematów do wypracowań z języka wykładowego (z języków wykładowych) opracowuje kandydat podług własnego wyboru tylko jeden, winien jednak w pół godziny po ogłoszeniu trzech tematów wybór tematu podać piśmiennie do wiadomości nadzorującemu nauczycielowi. To oznajmienie piśmienne kandydata należy potem dołączyć do jego elaboratu. Wspomniane pół godziny nie wlicza się do czasu, przeznaczonego na wypracowanie tematu. Używanie środków pomocniczych jest niedopuszczalne.

W tym samym lokalu nie może równocześnie pracować więcej, jak 30 maturzystów. Jeżeli liczba większa, trzeba ich podzielić na oddziały, nieprzekraczające owej liczby, w ten sposób, ażeby oddziały mogły równocześnie w oddzielnych ubikacyach pracować, każdy pod osobnym nadzorem. W tym celu można w razie potrzeby na czas trwania egzaminu piśmiennego przerwać naukę na jednym lub na kilku kursach seminaryum. Opuszczanie sali egzaminacyjnej w czasie wypracowań piśmiennych może być dozwolone maturzystom tylko w razach koniecznych.

Kandydatów, którzyby się okazali winnymi fałszerstwa lub używali środków pomocniczych, należy od egzaminu wykluczyć.

Nadzór w czasie prac klauzurowych wykonują nauczyciele podług porządku, ustanowionego przez Dyrektora. W protokole powinien każdy nauczyciel zaznaczyć, jak długo nadzorował, kiedy który z kandydatów oddał wypracowanie i ewentualne wydarzenia, godne zanotowania.

Wypracowania klauzurowe poprawiają starannie dotyczący nauczyciele fachow i opatrują cenzurą.

Wszyscy członkowie komisyi egzaminacyjnej powinni przejrzeć wypracowania piśmienne.

Jeżeli wypracowania prywatysty (prywatystki) z języka wykładowego, ewentualnie z obu języków wykładowych, z matematyki i jeszcze jednego przedmiotu okażą się niedostatecznemi, należy go (ją) usunąć od egzaminu dojrzałości w bieżącym terminie.

Dla wykazania nabytej wprawy metodycznej w nauczaniu mają kandydaci odbyć lekcye praktyczne w szkole ćwiczeń. Temata do tego e g z a m i n u p r a k t y c z n e g o otrzymują kandydaci na trzy dni naprzód.

Celem przeprowadzenia egzaminu praktycznego wzmacnia się komisya przez dobranie nauczycieli szkoły ćwiczeń i dzieli się na sekcye, złożone najmniej z trzech członków, których wyznacza przewodniczący.

Kandydatów, którzy w obu półroczach kursu IV. otrzymali ze specyalnej metodyki i ćwiczeń praktycznych najmniej notę „d o b r y“, należy od egzaminu praktycznego uwolnić.

Gdzie ze względu na stosunki szkolne zajdzie tego konieczność, może egzamin praktyczny odbyć się przed egzaminem piśmiennym.

Bezpośrednio przed egzaminem ustnym należy kandydatów kursu IV. uwolnić od nauki szkolnej na 6 dni, nie wliczając w to dni świątecznych.

Egzamin ustny obejmuje wszystkie teoretyczne przedmioty obowiązkowe, udzielane w seminaryum.

Jeżeli cenzury półroczne z dwu wyższych kursów w czasie studyów są w jakimś przedmiocie przeciętnie bardzo dobre, należy kandydata uwolnić od egzaminu ustnego z dotyczącego przedmiotu, z wyjątkiem jednak języka wykładowego (języków wykładowych) i matematyki. W przedmiotach, z których składa się także egzamin piśmienny, powinien wynik piśmiennego egzaminu zgadzać się z powyższą cenzurą przeciętną, ażeby uwolnienie od egzaminu ustnego mogło nastąpić.

Od egzaminu ustnego z geografii, historyi naturalnej i fizyki, a w seminaryach o kierunku językowo-rysunkowym z nauki gospodarstwa wiejskiego, może nastąpić uwolnienie także wtedy, jeżeli cenzury przeciętne z dwu wyższych kursów są przynajmniej dobre, a kandydat daje rękojmię, że ma odpowiednią wiedzę i uzdolnienie w tych przedmiotach.

Prywatystów egzaminuje się ze wszystkich przedmiotów; egzamin z gospodarstwa wiejskiego należy z nimi, o ile to rzecz możliwa, odbyć w ogrodzie szkolnym, przyczem może przewodniczącego zastąpić zawodowy delegat, wyznaczony przez Radę szkolną krajową.

Wszyscy członkowie komisyi egzaminacyjnej mają obowiązek być obecni przez cały czas egzaminu.

Zadawane pytania należy notować w protokole.

Przy egzaminie ustnym mogą być dawane kandydatom pytania na piśmie i może im być pozostawiony jakiś czas do namysłu.

Egzamin ustny nie może przekraczać czterech godzin i w czasie tym ma być dla egzaminowanej seryi kandydatów zupełnie ukończony.

Miarą przy ocenie tak piśmiennego, jak i ustnego egzaminu, ma być wogóle cel wytknięty nauce w seminaryum.

Główny nacisk należy kłaść na gruntowne rozumienie rzeczy istotnych, tudzież na uzdatnienie kandydata do zawodu nauczycielskiego.

Nie należy żądać mniej ważnych szczegółów, tudzież pamięciowej reprodukcyi materyału naukowego.

Pod względem formalnym pożądaną jest rzeczą, żeby egzaminowany na zadawane pytania dawał jasne i pewne, a pod względem języka poprawne odpowiedzi.

Należy zwracać uwagę i na to, czy maturzysta przyswoił sobie i należycie zrozumiał materyał, zawarty w książkach dla szkół ludowych.

Egzamin z geografii dla uczniów seminaryum ogranicza się głównie do znajomości najważniejszych faktów z orografii i hydrografii, z klimatologii i politycznej geografii, dających razem obraz Monarchii austryacko-węgierskiej, a w szczególności kraju ojczystego tak pod względem fizyograficznym, jak i ekonomicznym. Również egzamin z historyi należy dla uczniów seminaryum ograniczyć do znajomości historyi austryacko-węgierskiej Monarchii pod względem jej powstania, rozrostu i wewnętrznego rozwoju, tudzież pod względem stosunków do dziejów innych krajów i państw, wreszcie do znajomości historyi kraju ojczystego.

Zaraz po ukończeniu egzaminu ustnego każdej egzaminowanej seryi kandydatów następuje narada, jakie cenzury mają egzaminowani otrzymać z każdego przedmiotu, a następnie bezzwłoczne ogłoszenie wyniku.

Przy ustalaniu tych cenzur dla uczniów seminaryum należy uwzględnić także postępy, okazane w czasie studyów, zwłaszcza na dwu najwyższych kursach.

Wynik egzaminu z poszczególnych przedmiotów wyraża się zapomocą cenzur: b a r d z o d o b r y, d o b r y, d o s t a t e c z n y, n i e d o s t a t e c z n y.

Cenzury z kaligrafii, rysunków odręcznych, z przedmiotów muzycznych, tudzież gimnastyki, względnie także z robót ręcznych kobiecych ustanawia dla uczniów seminaryum Komisya egzaminacyjna na podstawie cenzur semestralnych, otrzymanych na dwu najwyższych kursach. Dla prywatystów rostrzygają o cenzurze i w tych przedmiotach wyniki egzaminu.

Jeżeli egzaminowany otrzymał ze wszystkich przedmiotów co najmniej cenzurę d o s t a t e c z n y, należy mu przyznać świadectwo dojrzałości. Prywatystom może być przyznane świadectwo dojrzałości tylko za zgodą przewodniczącego. Jeżeli egzaminowany otrzymał z pedagogiki, specyalnej metodyki z ćwiczeniami praktycznemi, z języka wykładowego (języków wykładowych) i z większości innych obowiązkowych przedmiotów cenzurę b a r d z o d o b r y, a z żadnego przedmiotu cenzury niższej, jak d o b r y, a przytem z zachowania się b a r d z o d o b r y, należy mu przyznać świadectwo dojrzałości z o d z n a c z e n i e m.

Świadectwo dojrzałości powinno zawierać:

1. Całkowity rodowód egzaminowanego.
2. Cenzurę z zachowania się.
3. Cenzury z poszczególnych przedmiotów naukowych.
4. Ocenę dojrzałości.
5. Wymienienie ogólnej kwoty pobranych ewentualnie stypendyów z funduszów państwowych lub krajowych, tudzież połączonego z tem zobowiązania.

Świadectwo dojrzałości ma być podpisane przez wszystkich członków komisyi egzaminacyjnej i opatrzone pieczęcią urzędową.

Wyjątek od powyższych postanowień zachodzi co do tych kandydatów (kandydatek), którzy poprzednio uzyskali świadectwo dojrzałości w szkołach średnich (w gimnazyum lub szkole realnej) albo też w liceach żeńskich. Tacy kandydaci (kandydatki) składają egzamin dojrzałości tylko z tych przedmiotów, których nie uczono jako przedmiotów obowiązkowych w najwyższych klasach dotyczącej szkoły średniej, względnie liceum żeńskiego. Mają oni tedy przedłożyć świadectwa z trzech najwyższych klas szkoły średniej, względnie liceum żeńskiego; z hygieny szkolnej, gospodarstwa domowego, względnie z sadownictwa i ogrodnictwa, tudzież z gry na skrzypcach i prowadzenia gier i zabaw dla młodzieży należy takich kandydatów (kandydatki) bezwarunkowo egzaminować.

W świadectwie dojrzałości dla szkół ludowych należy w takich razach zamiast cenzur z przedmiotów, których nie pytano, zamieścić uwagę: Egzamin nie odbył się ze względu na świadectwo dojrzałości z (nazwa dotyczącej szkoły średniej, albo liceum żeńskiego, z daty . . . . l. . . . .).

Świadectwo dojrzałości z odznaczeniem można przyznać takim kandydatom (kandydatkom) tylko w takim razie, jeżeli w szkole średniej, albo liceum uznano ich także za dojrzałych z odznaczeniem, jeżeli przytem z języka wykładowego (języków wykładowych) cenzury semestralne z dwu najwyższych klas szkoły średniej, albo liceum są przeciętnie co najmniej bardzo dobre i jeśli zresztą odpowiadają obowiązującym w tym względzie przepisom dla seminaryów nauczycielskich.

Takim kandydatom, którzy nie uczynili zadość wymaganiom, należy wystawić świadectwo z egzaminu dojrzałości, zawierające wszystkie cenzury.

Jeżeli przeszkodą do uzyskania dojrzałości jest cenzura niedostateczna tylko z jednego przedmiotu, może Komisya zezwolić, żeby kandydat z początkiem roku szkolnego poddał się egzaminowi powtórnemu tylko z tego przedmiotu przed tą samą Komisyą egzaminacyjną.

Kandydatom, którym zezwolono na powtórzenie egzaminu z jednego przedmiotu, wystawia się świadectwo dopiero po złożeniu egzaminu powtórnego.

Egzamin dojrzałości można tylko dwa razy powtarzać. Powtórzenie może nastąpić tylko z końcem roku szkolnego w zwyczajnym terminie i egzamin musi za każdym razem odbyć się w całej rozciągłości. Kandydatów, którzy egzamin powtarzają nie przed tą samą Komisyą, lecz w innym zakładzie, obowiązują te same przepisy, co prywatystów. Kandydaci więc i kandydatki, którzy jako uczniowie (uczenice) kursu IV. seminaryum przy egzaminie dojrzałości byli reprobowani i egzamin ten bądź w tem samem, bądź w innem seminaryum, nie będąc jego uczniami (uczenicami) powtarzają, składają egzamin w całej rozciągłości, nie mogą przeto uzyskać uwolnienia od egzaminu z poszczególnych przedmiotów.

Świadectwo dojrzałości uprawnia do prowizorycznej służby nauczycielskiej we wszystkich szkołach ludowych bez względu na to, w którem seminaryum je uzyskano, o ile kandydat ze względu na znajomość języków, świadectwem tem wykazaną, odpowiada wymaganiom szkoły, do której ma być przeznaczony.

Przeprowadzenie dalszych egzaminów kwalifikacyjnych regulują osobne przepisy.

Kandydaci, którzy posiadają już świadectwo dojrzałości i chcą uzyskać świadectwo dojrzałości z drugim językiem wykładowym, mają się poddać egzaminowi przed Komisyą, uprawnioną do odbywania egzaminów dojrzałości w dotyczącym języku.

Przy egzaminie tym ma kandydat okazać zapomocą wypracowania klauzurowego z drugiego języka wykładowego, tudzież zapomocą egzaminu ustnego z przedmiotów przez Komisyę wyznaczonych, że tym drugim językiem wykładowym włada zupełnie tak ustnie, jak i piśmiennie. Te same wymagania należy stawiać także w wypadkach, kiedy kandydat pragnie na podstawie jednego egzaminu uzyskać świadectwo dojrzałości z dwoma lub więcej językami wykładowymi.

Wyniki egzaminu z dwu lub więcej języków wykładowych wyraża się w świadectwie dojrzałości tylko wtedy, kiedy wypadły pomyślnie. Kandydatom, którzy już uzyskali świadectwo dojrzałości i egzamin dojrzałości dodatkowo ze względu na drugi język wykładowy zdali z pomyślnym wynikiem, poświadcza się tylko ogólny wynik egzaminu na świadectwie dojrzałości, poprzednio uzyskanem.

O uzyskanie duplikatu zagubionego świadectwa dojrzałości winien interesowany zwrócić się do Rady szkolnej krajowej, uzasadniając w podaniu swą prośbę. Za wystawienie duplikatu należy się taksa w kwocie 6 koron, które wpływają do funduszu na środki naukowe zakładu.

V. Nauczyciele.

A. Mianowanie, stosunki służbowe i obowiązki nauczycieli.

§ 91. Grono nauczycielskie seminaryum składa się z Dyrektora, nauczycieli (nauczycielek) głównych, nauczycieli religii, nauczycieli (nauczycielek) szkoły ćwiczeń i nauczycieli (nauczycielek) pomocniczych w miarę potrzeby. W każdem seminaryum nauczycielskiem żeńskiem, z którem połączony jest ogródek dziecięcy, jest nadto kierowniczka ogródka dziecięcego, a jeżeli z zakładem połączony jest kurs dla kształcenia nauczycielek robót ręcznych kobiecych, nauczycielka tego przedmiotu. Wszystkich tych nauczycieli mianuje Minister wyznań i oświaty na wniosek Rady szkolnej krajowej. Postępowanie przy obsadzeniu tych posad regulują osobne przepisy.

Nauczyciele (nauczycielki) szkoły ćwiczeń są obowiązani współdziałać przy kształceniu kandydatów (kandydatek) jako nauczyciele pomocniczy.

Przy seminaryach, przeznaczonych do kształcenia kandydatów na nauczycieli w szkołach typu wiejskiego, powinien przynajmniej jeden z nauczycieli szkoły ćwiczeń wykazać się kwalifikacyą do nauczania gospodarstwa wiejskiego.

Mianowanie zastępców nauczycieli, o ile okaże się potrzeba, należy do Rady szkolnej krajowej.

Dla każdego seminaryum męskiego i żeńskiego będzie zamianowany lekarz szkolny, któremu poruczony będzie nadzór nad ogólnymi stosunkami zdrowia wychowanków i nad hygienicznem utrzymaniem lokalów szkolnych. Lekarz szkolny będzie prócz tego udzielał nauki somatologii i hygieny. W miejscowościach, w których jest seminaryum męskie i żeńskie, może być jeden lekarz ustanowiony dla obu zakładów.

§ 92. Rangi służbowe, płace, stosunki służbowe i przenoszenie w stan spoczynku personalu nauczycielskiego w seminaryach nauczycielskich normują osobne przepisy. Nauczyciele muzyki i gimnastyki, tudzież kierowniczki ogródków dziecięcych i nauczycielki robót ręcznych kobiecych są pod względem praw i obowiązków w razie stałego zamianowania zrównani z nauczycielami szkoły ćwiczeń. Nauczycielom pomocniczym, niestale ustanowionym, wymierza się wynagrodzenie podług liczby godzin.

§ 93. Dyrektor obowiązany jest do 10, nauczyciel główny do 20, nauczyciele (nauczycielki) szkoły ćwiczeń i każdy równy im rangą nauczyciel do 25 godzin tygodniowej nauki.

Czas, zużyty na konferencye (§§ 22, 39, 56), liczy się dyrektorowi za 2, w zakładach z oddziałami równorzędnymi na wszystkich kursach za 3 godziny, a nauczycielom głównym, mającym w nich udział, tudzież innym nauczycielom za 1 godzinę. Czas, zużyty na ćwiczenia praktyczne z gospodarstwa wiejskiego (§ 31, 48), oznacza się podług planu nauki, obowiązującego w dotyczącem seminaryum męskiem lub żeńskiem.

Władza szkolna krajowa ma prawo zmniejszyć poszczególnym nauczycielom na wniosek Dyrektora przepisaną liczbę tygodniowych godzin o 2 lub 3 godziny, a to ze względu na udzielany przedmiot naukowy, korrekturę wypracowań piśmiennych, tudzież ze względu na potrzebę nauki. Nauczycielom religii wlicza się exhorty do obowiązkowych zajęć w wymiarze po 2 godziny za 1 exhortę.

§ 94. W razie potrzeby, może Dyrektor być zobowiązany aż do 12 godzin tygodniowo, nauczyciel główny do 24, a inni nauczyciele do 30 za przepisanem wynagrodzeniem substytucyjnem.

Do chwilowego zastępowania siły nauczycielskiej bez prawa do wynagrodzenia są zobowiązani wszyscy zamianowani ze stałymi poborami członkowie grona nauczycielskiego, jeżeli to zastępstwo nie trwa dłużej nad dwa miesiące.

§ 95. Każdy nauczyciel jest obowiązany do punktualnego i sumiennego udzielania nauki podług planu naukowego, tudzież do udziału w konferencyach; o każdej przeszkodzie należy na czas zawiadomić Dyrektora.

Urlopów do dni 8 udziela Dyrektor, ponad ten czas Rada szkolna krajowa.

Każdy nauczyciel jest obowiązany przykładem i wpływem bezpośrednim oddziaływać w kierunku utrzymania karności i umoralnienia młodzieży, tudzież czuwać nad jej zachowaniem się w zakładzie i poza nim.

Nauczyciele powinni się starać o rozwój, podniesienie i udoskonalenie zakładu pod każdym względem; w szczególności zadaniem ich jest wpływać wychowawczo na uczniów, utrzymywać kontakt pomiędzy szkołą a domem, starać się o najlepszą metodę i jednolitość nauczania, o koleżeńskie współdziałanie, interesować się żywo sprawami szkolnictwa i wychowania, mieć znajomość literatury pedagogicznej i korzystać ze wszystkich dostępnych środków celem rozszerzenia tak ogólnego wykształcenia, jakoteż zawodowego, a mianowicie pod względem pedagogicznym i metodycznym.

Każdy nauczyciel jest obowiązany do udziału w prowadzeniu protokołów, inwentarzy, katalogów i innych peryodycznych aktów zakładu.

Za każdy wydatek, uczyniony bez zezwolenia Dyrektora, jest odpowiedzialny dotyczący nauczyciel i obowiązany ewentualnie do zapłacenia.

B. Gospodarz klasy.

§ 96. Z początkiem roku szkolnego wyznacza Dyrektor dla każdego kursu gospodarza, którego zadaniem na kursie, powierzonym jego osobnej pieczy, jest strzeżenie jednolitości w nauce i karności.

Zadaniem gospodarza klasy jest:

a) Czuwać nad zewnętrznym porządkiem sali naukowej, w której się mieści jego kurs.

b) Mieć na oku ochronę, utrzymanie i uzupełnienie inwentarza kursu.

c) Uważać na należyte prowadzenie dziennika klasowego.

d) Prowadzić katalog klasy i pisać świadectwa.

e) Czuwać nad uczęszczaniem do szkoły i udzielać dyspenzy od nauki szkolnej aż do jednego dnia.

f) Mieć w ciągłej i dokładnej ewidencyi prowadzenie się uczniów i postępy ich w naukach.

g) Podjąć, co należy, ewentualnie wystąpić z wnioskami w sprawie zakresu prac domowych, wzajemnego stosunku poszczególnych przedmiotów nauki do siebie, tudzież jednolitego utrzymania karności.

h) Pozaszkolnym sprawom swych uczniów poświęcać życzliwą i troskliwą uwagę.

i) Dawać rodzicom lub ich zastępcom wyjaśnienia o zachowaniu się i postępach wychowanków.

k) Wymierzać kary w swoim zakresie działania.

l) Na konferencyach nauczycielskich zdawać sprawę z wewnętrznego i zewnętrznego stanu swego kursu, tudzież z zajść godnych uwagi.

Do swej pomocy wyznacza gospodarz klasy co tydzień dwu uczniów na dyżurnych.

C. Dyrektor.

§ 97. Dyrektor jest bezpośrednim przełożonym całego zakładu: ma nim bezpośrednio kierować i odpowiada za jego pomyślność tak pod względem nauki, jak i karności. Reprezentuje zakład na zewnątrz, komunikuje się z władzami przełożonemi, wykonuje obowiązujące przepisy.

Dyrektor ma obowiązek mieć zawsze dokładną znajomość zakładu, zwłaszcza pod względem karności i nauki i czuwać nad jednolitością toku nauki i wychowania.

W szczególności obowiązkiem Dyrektora jest:

1. Wykonywać bezpośredni nadzór nad lokalnościami zakładu, tudzież zwierzchniczy nadzór nad środkami naukowymi i biblioteką.

2. Rozdzielać przedmioty naukowe pomiędzy poszczególnych nauczycieli i ustanawiać podziały godzin.

3. Czuwać nad udzielaniem nauki i nad karnością.

4. Kierować konferencyami nauczycielskiemi.

5. Udzielać urlopów nauczycielom najwyżej do 8 dni.

6. Zarządzać zastępstwa nieobecnych nauczycieli.

7. Zarządzać egzamina, w szczególności kierować egzaminami promocyjnymi i powtórnymi.

8. Przedkładać peryodyczne wykazy i składać doroczne sprawozdania Radzie szkolnej krajowej o wszystkich stosunkach zakładu.

Przy rozdzielaniu przedmiotów powinien Dyrektor, o ile możności, mieć szczególniej na oku ich związek wewnętrzny.

Dyrektor prowadzi następujące akta:

1. Protokół czynności.

2. Księgę normaliów.

3. Wszystkie akta, podług lat uporządkowane.

4. Inwentarz główny całej własności zakładu.

5. Historyę zakładu, obejmującą zmiany personalne i inne wydarzenia, dotyczące zakładu.

6. Wykaz uczniów wykluczonych.

Zakupno środków naukowych i wogóle wydatki dla zakładu mogą nastąpić dopiero po wyjednaniu dotyczących kredytów. Dyrektor odpowiada za przekroczenie kredytu, ewentualnie płaci wydatek.

Każdą swą nieobecność w czasie feryi, dłuższą nad jeden dzień, powinien Dyrektor, wyznaczając zastępcę z pomiędzy członków grona nauczycielskiego, podać do wiadomości władzy szkolnej krajowej; jeżeli nieobecność nie przypada na czas przepisanych feryi, ma u tejże władzy prosić o urlop.

D. Konferencye nauczycielskie.

§ 98. Ilość zwyczajnych konferencyi nauczycielskich, mających się odbyć w każdem półroczu, oznaczy Rada szkolna krajowa osobnem rozporządzeniem.

Konferencye nauczycielskie odbywają się poza godzinami szkolnemi.

Nadzwyczajne konferencye mają się odbywać, jeżeli Dyrektor uzna to za potrzebne lub dwaj członkowie grona nauczycielskiego z takim wystąpią wnioskiem.

Dyrektor zwołuje konferencye i kieruje niemi; w razie przeszkody zastępuje go najstarszy służbą nauczyciel główny.

Członkami tych konferencyi są wszyscy nauczyciele, zajęci w zakładzie. Nauczyciele pomocniczy, ustanowieni za wynagrodzeniem za pewną ilość godzin w tygodniu, mają tylko głos doradczy.

Wszyscy nauczyciele powinni regularnie brać udział w konferencyach, każdoczesną nieobecność notuje się w protokole. Protokół powinien być na konferencyi zakończony i przez wszystkich obecnych podpisany.

Odpis protokołu konferencyjnego, którego wierzytelność stwierdza Dyrektor, przedkłada się Radzie szkolnej krajowej.

Przedmiotem konferencyi są w szczególności:

1. Uchwały, a w razie potrzeby wnioski w sprawie przeprowadzenia planu naukowego zakładu, w szczególności także w sprawie ustanowienia dni i terminów dla piśmiennych prac szkolnych i domowych dla poszczególnych przedmiotów,

kursów i klas; wreszcie ustanowienie i przedłożenie władzy szkolnej krajowej planu naukowego dla szkoły ćwiczeń.

2. Wnioski w sprawie zaprowadzenia nowych środków naukowych.

3. Uchwały w sprawie nabycia środków naukowych w granicach przyzwolonej na to dotacyi.

4. Decyzya w sprawie przyjęcia nowo zgłaszających się uczniów do zakładu.

5. Wnioski w sprawie rozdawnictwa stypendyów.

6. Porozumiewanie się co do stanu nauki i karności, co do uobyczajenia i postępów kandydatów i uczniów w naukach.

7. Zastosowanie środków dyscyplinarnych.

8. Powzięcie uchwał w sprawie przejścia kandydatów na wyższe kursa i w sprawie przypuszczenia do egzaminów powtórnych.

9. Badanie i ocenianie wszelkich spraw, przez władze przekazanych.

Prócz tego ma każdy członek konferencyi prawo i obowiązek poddać pod rozwagę sprawy zakładu.

Konferencye zwyczajne mają się odbywać podług następującego porządku dziennego:

a) Sprawozdanie o wykonaniu powziętych dawniej uchwał.

b) Podanie do wiadomości nadeszłych aktów urzędowych.

c) Sprawozdania gospodarzy klas o klasach, im powierzonych.

d) Wykaz opracowanego materyału naukowego ze wszystkich przedmiotów.

e) Sprawy, dotyczące planu naukowego.

f) Środki naukowe i pomocnicze.

g) Osobne wnioski członków.

W razie równości głosów rozstrzyga Dyrektor.

Gdyby zachodziła konieczność wystąpienia przeciw opinii większości grona nauczycielskiego, ma Dyrektor prawo wykonanie uchwały powstrzymać i poczynić prowizorycznie niezbędne zarządzenia; jest wszakże jego obowiązkiem zdać zaraz o tem sprawozdanie Radzie szkolnej krajowej, a dołączając umotywowane wnioski większości, zażądać decyzyi.

Do odpisu protokołu konferencyi nauczycielskiej, który się ma przedłożyć Radzie szkolnej krajowej, należy dołączyć wykaz po ten czas wziętego materyału naukowego ze wszystkich przedmiotów.

VI. Szkoła ćwiczeń.

§ 99. Celem praktycznego kształcenia kandydatów istnieje przy każdem seminaryum nauczycielskiem szkoła ludowa jako szkoła ćwiczeń i zarazem szkoła wzorowa (przy seminaryach żeńskich ewentualnie także ogródek dziecięcy) z osobnemi siłami nauczycielskiemi.

Przy seminaryach nauczycielskich, urządzonych pod względem języka wykładowego utrakwistycznie, istnieć będzie dla każdego z dwóch języków wykładowych osobna szkoła ćwiczeń.

Z reguły utrzymuje szkołę ćwiczeń Państwo; inne szkoły publiczne mogą tylko wyjątkowo i przy wzorowem urządzeniu zastąpić szkołę ćwiczeń.

§ 100. Na ogół obowiązuje zasada, żeby do szkoły ćwiczeń przy seminaryum męskiem uczęszczali chłopcy, a do szkoły ćwiczeń przy seminaryum żeńskiem dziewczęta; nie jest wszakże rzeczą wykluczoną, żeby niższe klasy szkoły ćwiczeń nie były pod względem płci mieszane.

Szkoła ćwiczeń liczy zwyczajnie cztery klasy, może jednak być zorganizowaną także jako więcej- lub mniejklasowa.

Każda klasa szkoły ćwiczeń ma swego własnego nauczyciela.

Jeżeli szkoła ćwiczeń składa się z więcej, aniżeli dwu klas, należy się postarać o to, ażeby przez łączenie dzieci różnych klas szkoły ćwiczeń na poszczególne godziny ćwiczeń praktycznych można było kandydatów zaznajomić ze sposobem nauczania dziatwy w szkołach jedno- i dwuklasowych.

§ 101. Praca naukowa i wychowawcza w szkole ćwiczeń jest przedewszystkiem zadaniem nauczycieli szkoły ćwiczeń. Współdziałać jednak mają w tem także: Dyrektor, uczniowie kursu III. i IV. i pośrednio nauczyciele specyalnej metodyki.

§ 102. Do Dyrektora należy nadzór nad szkołą ćwiczeń i kierownictwo: on przyjmuje i uwalnia uczniów, reprezentuje szkołę wobec władz i rodziców, ustanawia podział godzin i wyznacza nauczycielom klasy.

§ 103. Do obowiązków nauczycieli szkoły ćwiczeń oprócz zajęć w szkole ćwiczeń należy także: na polecenie Dyrektora uczyć metodyki specyalnej, omawiać z kandydatami w szczegółach temata do ćwiczeń praktycznych i podawać im wskazówki, żeby się mogli do lekcyi praktycznej należycie przygotować, tudzież lekcye te kontrolować, brać udział w lekcyach próbnych i w ocenianiu ich, tudzież w zwiedzaniu innych szkół ludowych, iść na rękę kandydatom słowem i czynem we wszystkich sprawach, dotyczących praktyki szkolnej.

§ 104. Jeżeli szkoła ćwiczeń jest szkołą ludową pospolitą, udzielają całej nauki w swej klasie nauczyciele (nauczycielki) klasowi. Jeżeli tego wymaga ogólne dobro zakładu, mogą zachodzić wyjątki tylko co do rysunków, śpiewu, gimnastyki i robót kobiecych, o czem rozstrzyga Dyrektor.

Nauczyciele klasowi odpowiadają za utrzymanie inwentarza klasowego w dobrym stanie, za czystość i porządek w sali szkolnej, za poprawne prowadzenie aktów szkolnych; mają mieć na oku ciągle utrzymanie, uzupełnianie i udoskonalanie środków naukowych; utrzymywać dobre stosunki miedzy szkołą a domem rodzicielskim; troszczyć się nieustannie o dobro i pomyślność swych uczniów pod względem moralnym, intellektualnym i zdrowotnym. W szczególności powinni się starać być we wszystkiem wzorowymi nauczycielami i wywierać zbawienny wpływ na praktyczne wykształcenie powierzonych sobie kandydatów we wszystkich kwestyach zawodu nauczycielskiego.

§ 105. Dyrektor wyznacza z pomiędzy uczniów kursu IV. podług określonego porządku pomocników klasowych dla każdego nauczyciela klasowego szkoły ćwiczeń. Pomocnicy ci mają się ćwiczyć podług wskazówek nauczycieli klasowych we wszystkich ich powinnościach; należy do nich w szczególności nadzór nad uczniami przed rozpoczęciem nauki, prowadzenie ich w czasie przerw między godzinami i na przechadzkach, towarzyszenie im przy ćwiczeniach religijnych i peryodyczna rewizya wszystkich książek, przyborów do pisania i t. d.

Każdy uczeń III. i IV. kursu powinien mieć nieustannie w pamięci, że współdziała w nauczaniu i wychowaniu dziatwy ze szkoły ćwiczeń, że zatem powinien być we wszystkiem dobrym przykładem.

§ 106. Plan naukowy dla szkoły ćwiczeń układa konferencya nauczycielska z uwzględnieniem planu normalnego, przepisanego dla szkół ludowych w kraju i przedkłada go Radzie krajowej do zatwierdzenia.

Pod względem zewnętrznego i wewnętrznego porządku w szkołach ćwiczeń obowiązują normy, wydane dla szkół ludowych publicznych, o ile nie będą wydane specyalne przepisy.

VII. Kursa dla kształcenia nauczycielek robót ręcznych kobiecych.

§ 107. Celem kształcenia nauczycielek robót kobiecych, o ile do tego celu nie służą seminarya publiczne jako takie, urządza się przy pewnych seminaryach lub w połączeniu ze szkołami żeńskiemi, które Minister oświaty wyznaczy, osobne kursa naukowe.

Kursa te mają dać kandydatkom oprócz technicznej biegłości w robotach kobiecych także ten stopień wykształcenia, który jest potrzebny do udzielania tego przedmiotu z pożytkiem.

§ 108. Warunki przyjęcia są:

a) Ukończony z początkiem roku szkolnego 17-ty rok życia.

b) Moralna nieskazitelność i fizyczne uzdolnienie.

c) Wystarczające przygotowanie z języka wykładowego (języków wykładowych).

d) Niejaka wprawa w robotach ręcznych.

Wymaganiom *c)* i *d)* czyni się zadość zapomocą egzaminu wstępnego.

Przyjęcie kandydatek następuje tylko bezpośrednio przed rozpoczęciem roku szkolnego.

Dyspenzy od wieku nie udziela się.

Uczenice, które w czasie trzech pierwszych miesięcy po przyjęciu okażą się podług opinii grona nauczycielskiego niezdolnemi, usuwa się z zakładu.

§ 109. Kurs trwa jeden rok. Nauki udzielają siły nauczycielskie seminaryum żeńskiego, względnie szkoły żeńskiej.

Przedmiotami nauki są:

a) Religia.

b) Najważniejsze wiadomości z pedagogiki szkolnej.

c) Język wykładowy (języki wykładowe).

d) Rysunki odręczne.

e) Rachunki.

f) Roboty ręczne kobiece.

g) Ćwiczenia praktyczne w szkole ćwiczeń.

h) Najważniejsze wiadomości z hygieny szkolnej.

Plan nauki.

Religia (osobno dla każdego wyznania); 1 godzina tygodniowo.

§ 110. Cel nauki określają zwierzchnicze władze kościelne (dla uczenic izraelickich przełożeństwa gmin wyznaniowych), a przepisuje c. k. Rada szkolna krajowa.

Pedagogika szkolna. 2 godziny tygodniowo.

§ 111. Najważniejsze zasady z pedagogiki i dydaktyki, o ile są potrzebne ze względu na przyszły zawód kandydatek: w szczególności stosunek nauczycielki do dziatwy, prowadzenie szkoły i karność. Zadanie i organizacya publicznych szkół ludowych.

Język wykładowy (języki wykładowe). 3 godziny tygodniowo.

§ 112. Lektura prozaicznych i poetycznych ustępów wzorowych z wypisów z rzeczowem i językowem objaśnianiem, podawanie treści i następstwa myśli. Przedmiotem wypracowań pismiennych są opowiadania i opisy na podstawie lektury, tudzież łatwe pisma ze stylu praktycznego. Memorowanie odpowiednich ustępów.

Miesięcznie dwa wypracowania domowe i jedno szkolne.

Rysunki odręczne. 4 godziny tygodniowo; na kursach z obowiązkową nauką języka ruskiego 2 godziny tygodniowo.

§ 113. Rysowanie płaskich form geometrycznych, oraz ich stopniowe łączenie w ozdoby, dające się zastosować do robót ręcznych kobiecych, tudzież do rysunku krojów.

Rysowanie łatwych figur krzywoliniowych i motywów ornamentu płaskiego w formacie możliwie wielkim.

Rysowanie i malowanie z natury żywych roślin i barwnych przedmiotów, tudzież stopniowe zastosowanie tych studyów z natury do samodzielnego projektowania wzorów w rozmaitych technikach robót kobiecych.

Rysowanie podług ornamentów płaskich, podług haftów i tkanin, jakoteż przekształcanie tych ornamentów.

Objaśnianie najprostszych brył geometrycznych. Rysunek kroju, przyczem należy podług zanotowanej na rysunku podziałki rysować dokładnie rozmaite formy kroju przy pomocy cyrkla, przykładnicy i trójkąta, a to według wymiarów, podanych przez nauczycielkę na tablicy. Ćwiczenia w rysowaniu z pamięci z zakresu przerobionego materyału naukowego, tudzież ćwiczenia w rysowaniu na tablicy.

Rachunki. 2 godziny tygodniowo.

§ 114. Powtórzenie czterech działań rachunkowych na liczbach całych i ułamkach.

Roboty ręczne kobiece i ćwiczenia praktyczne. 12 godzin tygodniowo.

§ 115. Szydełkowanie, nauka kroju i szycia bielizny, znaczenie, dzierganie, haft angielski, francuski, siatkowanie podług toku nauki, przepisanego dla I., II. i III. kursu seminaryów nauczycielskich żeńskich. O ile na to czas pozwoli i zdolność uczenic, dalej idące roboty artystyczne. Wskazówki metodyczne do udzielania nauki robót ręcznych kobiecych (10 godzin tygodniowo).

W pierwszym kwartale hospitacye, następnie ćwiczenia praktyczne kandydatek w szkole ćwiczeń (2 godziny tygodniowo).

Na wszystkich stopniach nauki należy pouczenia teoretyczne łączyć bezpośrednio z praktycznemi robotami. Nauce towarzyszy zawsze pouczenie o materyałach, używanych do robót (pod względem rodzaju, jakości i pochodzenia), jak również o używanych do robót przyborach.

Przy wszystkich robotach należy kształcenie poczucia piękna mieć szczególniej na oku.

Hygiena szkolna. 1 godzina tygodniowo.

§ 116. Zasady hygieny wogóle, w szczególności hygieny szkolnej, a przedewszystkiem tej, która ma znaczenie przy robotach ręcznych kobiecych.

Wykaz godzin.

Religia	1 godzina
Pedagogika szkolna . . .	2 godziny
Język polski	3 „
Język ruski (ewentualnie) .	3 „
Rysunki odręczne	4 (2) godziny
Rachunki	2 godziny
Roboty ręczne kobiece . .	10 godzin
Ćwiczenia praktyczne . .	2 godziny
Hygiena	1 godzina
Razem . . .	25 (26) godzin.

Egzamina i świadectwa.

§ 117. Po ukończeniu kursu naukowego otrzymują kandydatki na podstawie postępów, w ciągu roku szkolnego okazanych, tudzież końcowej klasyfikacyi świadectwa uzdolnienia lub świadectwa frekwentacyjne.

Kandydatki, które uczyniły zadość we wszystkich przedmiotach, udzielanych na kursie, otrzymują świadectwa uzdolnienia „na nauczycielkę robót ręcznych kobiecych dla szkół ludowych pospolitych“. Kandydatki, którym nie przyznano uzdolnienia, otrzymują świadectwa frekwentacyjne.

Tego rodzaju świadectwa uzdolnienia mogą uzyskać i takie osoby, które ukończyły 18-ty rok życia, są moralnie nieposzlakowane i fizycznie uzdolnione, przygotowywały się prywatnie i poddały się osobno egzaminowi teoretyczno-praktycznemu. Egzamina takie można składać z końcem każdego roku szkolnego nie tylko na kursach istniejących, oraz w każdem publicznem seminaryum nauczycielskiem żeńskiem, ale także na zarządzenie władzy szkolnej krajowej w publicznych seminaryach nauczycielskich męskich.

Skład komisyi egzaminacyjnej przy seminaryach męskich ustanawia Rada szkolna krajowa. W świadectwach należy używać cenzur, przepisanych dla świadectw dojrzałości.

Jeżeli świadectwa uzdolnienia nie przyznano z powodu cenzury niedostatecznej z jednego tylko przedmiotu, może kandydatka z początkiem następnego roku szkolnego poddać się egzaminowi z tego jednego przedmiotu przed tą samą komisyą egzaminacyjną.

Prywatystki składają przy zgłoszeniu się do egzaminu taksę w kwocie 10 K, która przypada egzaminującym nauczycielom i Dyrektorowi stosownie do ilości przedmiotów, z których każdy egzaminował, z doliczeniem osobnej części dla Dyrektora. Każdy osobno w świadectwie wyszczególniony rodzaj robót kobiecych należy przytem uważać za osobny przedmiot naukowy.

Świadectwa dojrzałości, wystawiane przez seminarya nauczycielskie żeńskie, zawierają zarazem uzdolnienie „na nauczycielkę robót ręcznych kobiecych dla szkół ludowych pospolitych“.

Nauczycielki robót ręcznych, które posiadają już świadectwo uzdolnienia z pewnym oznaczonym językiem wykładowym, mogą na podstawie egzaminu uzupełniającego uzyskać uzdolnienie dla tej samej kategoryi szkół ludowych z innym językiem wykładowym. Egzamin ten składa się przed Komisyą, uprawnioną do wydawania świadectw uzdolnienia z dotyczącym językiem wykładowym, przyczem ma się okazać, że kandydatka tym językiem wykładowym włada należycie ustnie i na piśmie tak wogóle, jak i w zakresie przedmiotu, którego ma uczyć.

Te same wymagania stawia się i wtedy, kiedy kandydatka na nauczycielkę robót ręcznych stara się o uzyskanie uzdolnienia nauczycielskiego z dwu lub więcej języków wykładowych na podstawie jednego egzaminu.

Zresztą mają odpowiednie zastosowanie przepisy, dotyczące świadectw dojrzałości.

VIII. Kursa naukowe dla kształcenia nauczycielek ogródków dziecięcych.

§ 118. Celem kształcenia mistrzyń ogródków dziecięcych, o ile to nie dzieje się za pośrednictwem publicznych seminaryów nauczycielskich żeńskich, z któremi jest połączony ogródek dziecięcy, zakłada się osobne kursa naukowe przy poszczególnych seminaryach żeńskich.

Na kursach tych należy dać kandydatkom to wykształcenie, które jest potrzebne do skutecznego podjęcia pracy w ogródku dziecięcym; potrzebne jest zwłaszcza zrozumienie natury dziecka, dokładna znajomość celów, środków i sposobów wychowania w ogródkach, wprawa i pewność w wykonywaniu obowiązków mistrzyń ogródka dziecięcego.

§ 119. Warunki przyjęcia są:

a) Ukończony z początkiem roku szkolnego 16-ty rok życia.

b) Nieskazitelność moralna i uzdolnienie fizyczne.

c) Przygotowanie naukowe, przepisane do przyjęcia do seminaryum nauczycielskiego.

d) Słuch muzykalny i dobry głos do śpiewu.

Warunki pod *c)* i *d)*, o ile je kandydatka posiada, należy stwierdzić przy egzaminie wstępnym.

Dyspenzy od wieku nie udziela się.

Kandydatki, które w czasie trzech pierwszych miesięcy po przyjęciu okażą się podług opinii grona nauczycielskiego niezdolnemi, należy z kursu usunąć.

§ 120. Kurs jest jednoroczny.

Nauki udzielają siły nauczycielskie seminaryum nauczycielskiego żeńskiego.

Przedmiotami nauki są:

a) Religia.

b) Nauka wychowania i teorya ogródka dziecięcego.

c) Ćwiczenia praktyczne w ogródku dziecięcym.

d) Nauka języka i nauka o rzeczach.

e) Rysunki odręczne.

f) Modelowanie.

g) Roboty ręczne kobiece.

h) Najważniejsze wiadomości z hygieny szkolnej.

i) Śpiew.

k) Gimnastyka.

Plan naukowy.

Religia (dla każdego wyznania osobno 1 godzina tygodniowo).

§ 121. Cel nauki oznacza naczelna władza kościelna (dla izraelitek przełożeństwa gmin wyznaniowych), a przepisuje Rada szkolna krajowa.

Nauka o wychowaniu i teorya ogródka dziecięcego. 3 godz. tygodniowo.

§ 122. Najważniejsze wiadomości o duchowem i fizycznem rozwoju dziecka, cele i środki wychowania w wieku dziecięcym.

Istota i znaczenie ogródka dziecięcego, stosunek jego do rodziny i szkoły; zadanie i specyalne środki wychowania: obowiązki mistrzyni; zewnętrzne urządzenie, historya ogródków dziecięcych i dotycząca literatura. Pouczenie o ochronkach dla dzieci i zakładach dla niemowląt (żłóbkach).

Ćwiczenia praktyczne w ogródku dziecięcym. 8 godzin tygodniowo.

§ 123. Kandydatki mają przez cały rok przy odpowiednich wskazówkach kierowniczki brać udział praktyczny we wszystkich czynnościach w ogródku dziecięcym.

Nauka języka i nauka o rzeczach. 6 godzin tygodniowo.

§ 124. Lektura wzorowych ustępów prozaicznych i poetycznych z wypisów z rzeczowemi i językowemi objaśnieniami. Podawanie treści i następstwa myśli.

Pouczenie o sposobie prowadzenia rozmowy o przedmiotach z natury i na obrazach.

Wyuczenie się materyału do opowiadań, do nauki z poglądu i do memororowania dla użytku w ogródku dziecięcym, tudzież wskazówki do praktycznego traktowania tych przedmiotów.

Ćwiczenia w ustnem opowiadaniu i opisywaniu. Opowiadania podług własnej inwencyi.

Miesięcznie 2 wypracowania domowe i 1 szkolne.

Rysunki odręczne. 2 godziny tygodniowo.

§ 125. Rysowanie figur z uwzględnieniem potrzeb ogródka dziecięcego.

Modelowanie. 2 godziny tygodniowo.

§ 126. Kandydatki należy zaznajomić z materyałami, narzędziami, formami i sposobami wykonania tak dokładnie, żeby mogły dotyczące przedmioty pewnie, wprawnie i z poczuciem piękna wykonywać.

Roboty ręczne kobiece. 2 godziny tygodniowo.

§ 127. Sporządzanie i naprawianie bielizny dziecięcej.

Najważniejsze wiadomości z hygieny szkolnej. 1 godzina tygodniowo.

§ 128. Zasadnicze wiadomości z somatologii i hygieny wieku dziecięcego.

Śpiew. 2 godziny tygodniowo.

§ 129. Kształcenie głosu i słuchu, zaznajomienie z doborowemi piosnkami do zabaw i uzdolnienie do prześpiewywania i wyuczania łatwych pieśni dziecięcych. Memorowanie i śpiewanie na pamięć łatwych pieśni dziecięcych i do gier i zabaw.

Gimnastyka. 1 godzina tygodniowo.

§ 130. Łatwe ćwiczenia wolne i rzędowe, tudzież łatwe ćwiczenia na przyrządach.

Pouczenia, jak należy dzieci w wieku przedszkolnym prowadzić, podnosić, nosić, zajmować zabawami ruchowemi i udzielać trafnych do tego wskazówek.

Wykaz godzin.

Religia	1 godzina
Nauka wychowania i teoryi ogródka dziecięcego	3 godziny
Ćwiczenia praktyczne w ogródku dziecięcym . .	8 godzin
Nauka języka i nauka o rzeczach	6 „
Rysunki odręczne	2 godziny
Modelowanie	2 „
Roboty ręczne kobiece	2 „
Hygiena szkolna	1 godzina
Śpiew	2 godziny
Gimnastyka	1 godzina

Egzamina i świadectwa.

§ 131. Po ukończeniu kursu naukowego otrzymują kandydatki na podstawie postępów z roku szkolnego, tudzież na podstawie końcowej klasyfikacyi świadectwa uzdolnienia, albo też świadectwa frekwentacyjne, jeżeli wymaganiom nie podołały.

Kandydatki, które się wykażą świadectwem dojrzałości z seminaryum, albo też uzyskały patent na nauczycielki szkół ludowych pospolitych i wykażą się trzymiesięczną hospitacyą w dobrze urządzonym ogródku dziecięcym, mogą po zdaniu egzaminu uzupełniającego uzyskać uzdolnienie na kierowniczkę ogródka dziecęcego. Egzamin ten ogranicza się wszakże tylko do tych przedmiotów, których znajomość nie jest stwierdzona świadectwem dojrzałości lub patentem kwalifikacyjnym. W razie pomyślnego wyniku egzaminu należy uzdolnienie na kierowniczkę ogródka dziecięcego zaznaczyć dodatkowo na świadectwie dojrzałości lub patencie nauczycielskim.

Świadectwo uzdolnienia na mistrzynią ogródka dziecięcego mogą uzyskać także takie osoby, które ukończyły 17. rok życia, moralnie są nieposzlakowane i fizycznie uzdolnione, a przez naukę prywatną i przez pięciomiesięczne co najmniej hospitowanie w dobrze urządzonym ogródku dziecięcym, do czego nie potrzeba się wykazywać ukończeniem jakichś ściśle określonych studyów, przygotowały się na mistrzynie ogródka dziecięcego i poddały się ze skutkiem osobnemu egzaminowi teoretyczno-praktycznemu.

Egzamina takie można zdawać z końcem każdego roku szkolnego nie tylko na istniejących kursach, lecz także przy każdem seminaryum żeńskiem bez kursów, jeżeli tylko z niemi połączony jest ogródek dziecięcy.

W świadectwach należy używać cenzur, przepisanych dla świadectw dojrzałości.

Jeżeli nie przyznano uzdolnienia z powodu cenzury niedostatecznej z jednego tylko przedmiotu, może kandydatka z początkiem najbliższego roku szkolnego poddać się egzaminowi tylko z tego przedmiotu przed tą samą Komisyą.

Za egzamin uzupełniający lub prywatny składa się przy zgłoszeniu taksę w kwocie 10 K, która przypada Dyrektorowi i egzaminującym nauczycielom w stosunku do ilości przedmiotów, z których każdy egzaminował, z doliczeniem osobnej części dla Dyrektora.

Mistrzynie ogródków dziecięcych, które już posiadają świadectwo uzdolnienia z pewnym oznaczonym językiem wykładowym, mogą uzyskać uzdolnienie dla ogródków dziecięcych z innym językiem wykładowym zapomocą egzaminu uzupełniającego. Egzamin taki składa się w zakładzie, uprawnionym do egzaminów na mistrzynie ogródków dziecięcych z dotyczącym językiem wykładowym, przyczem ma się okazać, że kandydatka tym językiem włada poprawnie ustnie i piśmiennie, tak wogóle, jako też ze względu na działalność jako mistrzyni ogródka dziecięcego.

Te same wymagania stawia się także w takich razach, kiedy kandydatka pragnie uzyskać na podstawie jednego egzaminu uzdolnienie z dwu lub więcej języków wykładowych w ogródku dziecięcym.

Zresztą mają odpowiednie zastosowanie przepisy, dotyczące świadectw dojrzałości.

IX. Stosunki seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich na zewnątrz.

§ 132. Publiczne seminarya męskie i żeńskie mają być w ciągłej łączności ze szkolnictwem ludowem i jego rozwojem. Władze szkolne krajowe i okręgowe, tudzież inspektorowie szkolni krajowi i okręgowi powinni łączność tę wszystkimi stosownymi sposobami ułatwiać i popierać.

Wszystkie rozporządzenia normatywne, dotyczące szkolnictwa ludowego, podaje się także do wiadomości seminaryom nauczycielskim, jeżeli ich ogłoszenie nie nastąpiło za pośrednictwem dzienników urzędowych.

Okręgowi inspektorowie szkolni, tudzież nauczyciele publicznych szkół ludowych mogą za zezwoleniem Dyrektora zwiedzać seminarya nauczycielskie; Dyrektorowie i nauczyciele seminaryów mają prawo przysłuchiwać się nauce w publicznych szkołach ludowych.

Każde seminaryum nauczycielskie powinno od czasu do czasu urządzać wystawę celniejszych środków naukowych. które mogą mieć zastosowanie w szkołach ludowych pospolitych i wydziałowych, połączoną, o ile można, z objaśnianiem dla szerszych kół. Wytwórcy środków naukowych mogą być do uczestnictwa w takich wystawach zapraszani.

§ 133. Dalszą łączność powinny między sobą utrzymywać seminarya nauczycielskie męskie i żeńskie przez wymianę swych publikacyi. Każdy zakład może co trzeci rok ogłaszać drukiem sprawozdanie, które ma zawierać rozprawy z poszczególnych przedmiotów naukowych, w szczególności zaś z pedagogiki, wiadomości z życia szkolnego, z urządzeń szkolnych, z historyi zakładu, daty statystyczne i t. d. Takie sprawozdania powinny być dostępne za pośrednictwem księgarni i dla publiczności.

Dodatek A.

w sprawie formularzy pism urzędowych.

Co do prowadzenia aktów urzędowych mają szkoły ćwiczeń używać tych samych formularzy, które są przepisane dla publicznych szkół ludowych w kraju

Formularze dzienników klasowych, inwentarzy i wogóle takich aktów urzędowych, które pozostają w seminaryach, ustanawia Rada szkolna krajowa na wniosek gron nauczycielskich.

Co się tyczy świadectw półrocznych i świadectw dojrzałości. tudzież świadectw uzdolnienia na nauczycielki robót ręcznych kobiecych i na mistrzynie ogródka dziecięcego, powinny wszystkie seminarya trzymać się dodanych do niniejszego Statutu formularzy. Katalogi powinny być tak ułożone, żeby poszczególne świadectwa były ich wiernymi odpisami.

I. a.

Formularz świadectw półrocznych dla klasy przygotowawczej (§ 17).

L. . . .

19 . .

Świadectwo

(Stempel)

c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego w . . . .

. . . . urodzony dnia . . . . 18 . .
w . . . . w . . . . religii . . . .
uczeń klasy przygotowawczej, połączonej z c. k. Seminaryum nauczycielskiem w . . . . otrzymuje za pierwsze półrocze roku szkolnego 1 . . . następujące świadectwo:

Zachowanie się: . . . .
Pilność: . . . .

Postęp w przedmiotach obowiązkowych:

W nauce religii: . . . .
W języku polskim: . . . .
W języku ruskim: . . . .
W języku niemieckim: . . . .
W rachunkach: . . . .
W nauce form geometrycznych: . . . .
W rysunkach odręcznych: . . . .
W kaligrafii: . . . .
W śpiewie: . . . .
W grze na skrzypcach: . . . .
W gimnastyce: . . . .

Postęp w przedmiotach nadobowiązkowych:

. . . .
. . . .

Forma zewnętrzna wypracowań piśmiennych . . . .
Liczba opuszczonych godzin szkolnych . . . usprawiedliwionych
. . . nieusprawiedliwionych.

W . . . . dnia . . . . 19 . .

. . . .

Dyrektor.   Gospodarz klasy.

Skala oceny:

Zachowanie się	bardzo dobre	dobre	odpowiednie	nieodpowiednie
Pilność	bardzo dobra	dobra	dostateczna	niedostateczna
Postęp	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niedostateczny

I. b.

Formularz świadectw rocznych dla klasy przygotowawczej (§ 17).

L. . . .

19 . .

Świadectwo

(Stempel)

c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego w . . . .

. . . . urodzony dnia . . . . 18 . .
w . . . . w . . . . religii . . . .
był uczniem klasy przygotowawczej połączonej z c. k. Seminaryum nauczycielskiem w . . . . w roku szkolnym 1 . . . i otrzymał następujące świadectwo:

Zachowanie się: . . . .
Pilność: . . . .

Postęp w przedmiotach obowiązkowych:

W nauce religii: . . . .
W języku polskim: . . . .
W języku ruskim: . . . .
W języku niemieckim: . . . .
W rachunkach: . . . .
W nauce form geometrycznych: . . . .
W rysunkach odręcznych: . . . .
W kaligrafii . . . .
W śpiewie: . . . .
W grze na skrzypcach: . . . .
W gimnastyce: . . . .

Postęp w przedmiotach nadobowiązkowych:

. . . .
. . . .

Forma zewnętrzna wypracowań piśmiennych . . . .
Liczba opuszczonych godzin szkolnych . . . usprawiedliwionych
. . . nieusprawiedliwionych.

Na tej podstawie uznaje się ucznia tego . . . . przysposobionym do przyjęcia na kurs pierwszy c. k. Seminaryum nauczycielskiego.

W . . . . dnia . . . . 19 . .

. . . .

Dyrektor. Gospodarz klasy.

Skala oceny:

Zachowanie się	bardzo dobre	dobre	odpowiednie	nieodpowiednie
Pilność	bardzo dobra	dobra	dostateczna	niedostateczna
Postęp	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niedostateczny

II.

Formularze świadectw półrocznych c. k. Seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich (§ 89).

L. . . .
19 . .

(Stempel)

Świadectwo

c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego w . . . .

. . . . urodzony dnia . . . . 1 . . .
w . . . . w . . . . religii . . . .
uczeń kursu . . . c. k. Seminaryum nauczycielskiego w . . . . otrzymuje za (pierwsze) półrocze roku szkolnego 1 . . . następujące świadectwo:

Zachowanie się: . . . .
Pilność: . . . .

Postęp w przedmiotach obowiązkowych:

W nauce religii: . . . .
W pedagogice, a mianowicie w [1]) . . . .
W specyalnej metodyce i w ćwiczeniach praktycznych: . . . .
W języku polskim: . . . .
W języku ruskim: . . . .
W języku niemieckim: . . . .
W geografii: . . . .
W historyi i w znajomości konstytucyi państwa i kraju: . . . .
W matematyce i w rysunkach geometrycznych: . . . .
W historyi naturalnej (. . . . . . .): [2]) . . . .
We fizyce: . . . .
W nauce gospodarstwa wiejskiego: [3]) . . . .
W kaligrafii: . . . .
W rysunkach odręcznych: . . . .
W nauce muzyki i w śpiewie: . . . .
W grze na skrzypcach: . . . .
W gimnastyce: . . . .

---

[1]) Stosownie do wziętego materyału naukowego (§ 22, 39, 56) należy tutaj dodać: w pedagogice ogólnej, w dydaktyce ogólnej, w historyi wychowania i nauczania.

[2]) W świadectwach kursu I. (drugie półrocze) i kursu IV. (pierwsze półrocze) brzmi napis: w historyi naturalnej (somatologii i hygienie).

[3]) W seminaryach o kierunku językowo-rysunkowym należy tu dopisać: a mianowicie w sadownictwie i ogrodnictwie.

Postęp w przedmiotach nadobowiązkowych:

W grze na fortepianie: . . . .
W grze na organach: . . . .
W nauce zręczności: . . . .
W . . . .
W . . . .
Forma zewnętrzna wypracowań piśmiennych: . . . .

Liczba opuszczonych godzin szkolnych . . . usprawiedliwionych
. . . nieusprawiedliwionych.

Pobierał stypendyum z funduszu . . . . w kwocie . . . . K.

W . . . . dnia . . . . 190 .

. . . .

Dyrektor. Gospodarz kursu.

Skala oceny:

Zachowanie się	bardzo dobre	dobre	odpowiednie	nieodpowiednie
Pilność	bardzo dobra	dobra	dostateczna	niedostateczna
Postęp	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niedostateczny

W drugiem półroczu obowiązuje ten sam formularz z następującym dodatkiem dla kandydatów kursu I. II. i III.: Na podstawie tych postępów uznaje się ucznia tego przysposobionym „z odznaczeniem“ albo „przysposobionym“ lub „nieprzysposobionym“ do przejścia na kurs . . . .

W świadectwach półrocznych c. k. seminaryów nauczycielskich żeńskich mają zastosowanie te same przepisy z tą tylko odmianą, że imię i nazwisko poprzedza wyraz „Panna“, a przedmiotami obowiązkowymi są: Religia, pedagogika, specyalna metodyka i ćwiczenia praktyczne, język wykładowy, język ruski, język niemiecki, geografia, historya, arytmetyka i nauka form geometrycznych, historya naturalna, fizyka, kaligrafia, rysunki odręczne, nauka muzyki i śpiewu, roboty ręczne kobiece, gra na skrzypcach i gimnastyka.

W świadectwach kursu III. i IV. należy przy tytule: W historyi naturalnej dodać: „warzywnictwie i ogrodnictwie“.

III.

Formularze świadectw dojrzałości dla c. k. Seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich (§ 90).

(Na całym arkuszu).

C. k. Seminaryum nauczycielskie męskie w . . . .

(Stempel) L. . . .
19 . .

Swiadectwo dojrzałości.

Pan . . . . urodzony dnia . . . . w . . . . w . . . . religii . . . . ukończył . . . . był uczniem c. k. Seminaryum nauczycielskiego w . . . . w r. . . poddał się w miesiącu . . . . . 19 . . egzaminowi dojrzałości w c. k. Seminaryum nauczycielskiem męskiem w . . . . i okazał podczas tego egzaminu postępy następujące:

W nauce religii: . . . .
W pedagogice: . . . .
W specyalnej metodyce i ćwiczeniach praktycznych: . . . .
W języku polskim: . . . .
W języku ruskim: . . . .
W języku niemieckim: . . . .
W geografii: . . . .
W historyi i znajomości konstytucyi państwa i kraju: . . . .
W matematyce i rysunkach geometrycznych: . . . .
W historyi naturalnej (somatologii i hygienie): . . . .
W fizyce: . . . .
W nauce gospodarstwa wiejskiego: [1] . . . .
W kaligrafii: . . . .
W rysunkach odręcznych: . . . .
W śpiewie: . . . .
W grze na skrzypcach: . . . .
W gimnastyce: . . . .

---

[1]) W seminaryach o kierunku językowo-rysunkowym należy tu dodać: (w sadownictwie i ogrodnictwie).

Postępy w przedmiotach nadobowiązkowych:

. . . .
. . . .
. . . .

Zachowanie się jego było: . . . .

Na tej podstawie uznaje się kandydata dojrzałym (ewentualnie z odznaczeniem) . . . . do pełnienia obowiązków nauczyciela tymczasowego w publicznych szkołach ludowych pospolitych z językiem wykładowym . . . .

Kandydat pobrał w czasie studyów stypendyum z funduszu . . . . w łącznej kwocie . . . . i zobowiązał się do sześcioletniej służby w publicznych szkołach ludowych . . . .

W . . . . dnia . . . . 19 . .

. . . .

Przewodniczący Komisyi egzaminacyjnej.

Dyrektor c. k. Seminaryum nauczycielskiego.

Członkowie Komisyi:

Skala oceny:

Zachowanie się	bardzo dobre	dobre	odpowiednie	nieodpowiednie
Pilność	bardzo dobra	dobra	dostateczna	niedostateczna
Postęp	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niedostateczny

Dla kandydatów reprobowanych ma świadectwo napis „Świadectwo egzaminu dojrzałości", a zamiast wyżej podanej klauzuli następującą końcową uwagę:

„Na tej podstawie nie uznaje się kandydata dojrzałym do pełnienia obowiązków nauczycielskich w szkołach ludowych; wolno mu jednakże zgłosić się do powtórnego egzaminu po upływie . . . .".

Kandydaci, którym pozwolono przystąpić z początkiem roku szkolnego do egzaminu powtórnego z jednego przedmiotu, otrzymują świadectwo dopiero po złożeniu egzaminu powtórnego, a mianowicie przy pomyślnym wyniku świadectwo dojrzałości bez uwagi dotyczącej egzaminu powtórnego; jeżeli zaś wynik był niepomyślny, świadectwo podług formularza dla kandydatów reprobowanych. Kandydaci, którzy nie poddali się egzaminowi powtórnemu z jednego przedmiotu, otrzymują świadectwo podług formularza dla reprobowanych kandydatów. Kandydaci, którzy egzamin dojrzałości powtórzyli w całej rozciągłości, otrzymują w razie pomyślnego wyniku świadectwo dojrzałości bez uwagi, dotyczącej powtórzenia egzaminu.

Formularz *świadectwa dojrzałości z seminaryów nauczycielskich żeńskich* zgadza się z poprzedzającym, wymienia się tylko właściwe przedmioty naukowe. Formuła uzdolnienia ma brzmieć: „Na tej podstawie uznaje się kandydatkę dojrzałą (ewentualnie z odznaczeniem), do pełnienia obowiązków nauczycielki tymczasowej w publicznych szkołach ludowych pospolitych z językiem wykładowym . . . . i nauczycielki robót ręcznych kobiecych w szkołach ludowych pospolitych z językiem wykładowym . . . .". W seminaryach żeńskich, z któremi połączony jest ogródek dziecięcy, dodaje się w świadectwach kandydatek, które otrzymują uzdolnienie na kierowniczki ogródka dziecięcego, dopisek: „tudzież kierowniczki ogródka dziecięcego".

IV.

Formularz świadectwa uzdolnienia na nauczycielkę robót ręcznych kobiecych (§ 117).

L. . . .

19 . .

(Stempel)

Świadectwo uzdolnienia

na nauczycielkę robót ręcznych w szkołach ludowych pospolitych.

Panna . . . . , urodzona d. . . . . r. . . . w . . . . w . . . . , religii . . . . , ukończyła . . . . poddała się dnia . . . . 19 . . egzaminowi robót ręcznych przed Komisyą, ustanowioną w c. k. Seminaryum nauczycielskiem . . . . w . . . . , i okazała postępy następujące:

W nauce religii: . . . .
W pedagogice szkolnej: . . . .
W języku polskim: . . . .
W języku ruskim: . . . .
W rysunkach: . . . .
W rachunkach: . . . .
W metodyce i ćwiczeniach praktycznych: . . . .
W robotach ręcznych kobiecych, a mianowicie:
a) w szydełkowaniu: . . . .
b) w szyciu i kroju bielizny: . . . .
c) w znaczeniu: . . . .
d) w dzierganiu: . . . .
e) w haftowaniu: . . . .
f) w siatkowaniu: . . . .
W hygienie szkolnej: . . . .
Zachowanie się: . . . .

Na podstawie tych postępów uznaje się kandydatkę uzdolnioną do uczenia robót ręcznych kobiecych w szkołach ludowych pospolitych z językiem wykładowym . . . .

W . . . . dnia . . . . 19 . .

Grono nauczycielskie, względnie egzaminatorowie:

. . . .

Dyrektor. . . . .

Skala oceny:

Zachowanie się	bardzo dobre	dobre	odpowiednie	nieodpowiednie
Pilność	bardzo dobra	dobra	dostateczna	niedostateczna
Postęp	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niedostateczny

Zresztą mają odpowiednie zastosowanie przepisy dotyczące świadectw dojrzałości z seminaryów nauczycielskich żeńskich.

V.

Formularz świadectwa uzdolnienia na mistrzynią ogródka dziecięcego (§ 131).

L. . . .
19 . .

(Stempel)

Świadectwo uzdolnienia
na mistrzynią ogródka dziecięcego.

Panna . . . . , urodzona dnia . . . . 18 . . w . . . . w . . . . , ukończyła . . . . , uczęszczała na kurs froeblowski w c. k. Seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w . . . . i poczyniła postępy następujące:

W nauce religii: . . . .
W nauce wychowania i teoryi ogródka dziecięcego: . . . .
W ćwiczeniach praktycznych w ogródku dziecięcym: . . . .
W nauce języka i w nauce o rzeczach: . . . .
W rysunkach odręcznych: . . . .
W nauce modelowania: . . . .
W nauce robót ręcznych kobiecych: . . . .
W hygienie szkolnej: . . . .
W śpiewie: . . . .
W gimnastyce: . . . .
Zachowanie się: . . . .

Na tej podstawie przyznaje się kandydatce uzdolnienie na mistrzynią ogródka zieciącego, w którym używa się języka . . . .

W . . . . dnia . . . . 19 . .

Grono nauczycielskie, względnie egzaminatorowie:

. . . .

Dyrektor.

. . . .

. . . .

. . . .

Skala oceny:

Zachowanie się	bardzo dobre	dobre	odpowiednie	nieodpowiednie
Pilność	bardzo dobra	dobra	dostateczna	niedostateczna
Postęp	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niedostateczny

Zresztą obowiązują odpowiednie postanowienia dotyczące świadectw dojrzałości w seminaryach nauczycielskich żeńskich.

VI.

Formularze dla zakładów prywatnych.

Zakłady prywatne (§ 9) mają używać z odpowiedniemi zmianami formularzy, wyżej podanych. Jeżeli zakład posiada prawo publiczności (§ 10), powinna być na każdym formularzu świadectwa podana liczba i data rozporządzenia ministeryalnego, na mocy którego zakład prawo to otrzymał, a świadectwa uzdolnienia (formularz IV. i V.) podpisuje także Delegat władzy szkolnej krajowej. Jeżeli zakład nie posiada prawa publiczności, to charakter świadectw jako świadectw prywatnych powinien być uwidoczniony.

Statut kursów wydziałowych.

1. Zadaniem kursów wydziałowych jest dalsze wykształcenie do zawodu nauczycielskiego w szkołach ludowych, a mianowicie w przedmiotach nauki szkół wydziałowych.

2. Corocznie odbywać się będą przy seminaryach nauczycielskich lub innych zakładach naukowych dwa kursa wydziałowe dla dwu grup zawodowych.

3. Język wykładowy (języki wykładowe) tych kursów oznacza każdocześnie Rada szkolna krajowa przy ich każdorazowem ustanowieniu.

4. Kursa wydziałowe podlegają organom nadzorczym, ustanowionym dla seminaryów nauczycielskich. Bezpośrednio kieruje kursem za wynagrodzeniem Dyrektor dotyczącego zakładu naukowego. Nauczycieli mianuje Rada szkolna krajowa i wyznacza im za poniesiony trud honoraryum, którego przyzwolenie zastrzeżone jest Ministerstwu oświaty.

5. Liczba słuchaczów kursu nie ma przekraczać 35.

6. Na kurs wydziałowy przyjmować się będzie abituryentów seminaryów nauczycielskich męskich, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości z odznaczeniem, bezpośrednio po ukończeniu seminaryum, oraz nauczycieli ludowych, którzy złożyli egzamin kwalifikacyjny do szkół ludowych pospolitych z odznaczeniem.

Pierwszych utrzymuje się na czas trwania kursu w dalszem pobieraniu stypendyum, które w seminaryum nauczycielskiem posiadali; drudzy otrzymują urlopy z pełnymi poborami.

7. Każdy zupełny kurs wydziałowy obejmuje wszystkie przedmioty, które przy egzaminach kwalifikacyjnych dla szkół wydziałowych stanowią dla siebie pewną grupę zawodową.

8. Według potrzeby i w miarę rozporządzalnych środków ze strony Państwa, kraju, gminy lub prywatnych, urządza Rada szkolna krajowa za przyzwoleniem Ministerstwa także kursa dla poszczególnych przedmiotów naukowych szkoły ludowej pospolitej i wydziałowej.

9. Zupełny kurs wydziałowy trwa przez jeden rok szkolny. Czas trwania kursów dla poszczególnych przedmiotów i liczbę tygodniowych godzin dla tych kursów ustanawia Rada szkolna krajowa za każdym razem z przyzwoleniem Ministra oświaty.

10. Bliższe postanowienia i plany naukowe dla kursów nauczycielskich wydaje Rada szkolna krajowa z przyzwoleniem Ministra oświaty. W szczególności trzeba mieć na względzie:

a) O wyborze grupy zawodowej dla zupełnych kursów wydziałowych rozstrzyga zapotrzebowanie sił nauczycielskich z pewnej grupy w szkołach wydziałowych;

b) przy urządzaniu kursów dla poszczególnych przedmiotów należy uwzględnić przedewszystkiem specyalne potrzeby szkół ludowych pospolitych i wydziałowych danej miejscowości lub danego okręgu szkolnego, stwierdzone ich planem naukowym;

c) cel nauki i wybór materyału naukowego należy nawiązywać do wiadomości, nabytych w seminaryach nauczycielskich. Plany naukowe należy także utrzymać w zgodzie z każdoczesnymi przepisami egzaminacyjnymi;

d) na metodyczne wskazówki w zakresie nauczania należy mieć szczególniejszy wzgląd. W tym celu trzeba, o ile to rzecz możliwa, urządzać lekcye próbne w szkołach.

11. Frekwentanci (frekwentantki), którzy wykraczają przeciw zasadom dyscypliny, albo nie okazują należytej pilności, narażają się na postępowanie dyscyplinarne.

Karami dyscyplinarnemi są:

a) Skarcenie przez profesora.

b) Napomnienie przez Dyrektora.

c) Zagrożenie wykluczeniem.

d) Rzeczywiste wykluczenie.

Kary *c)* i *d)* wymierza grono nauczycielskie, a zatwierdza Rada szkolna krajowa.

Frekwentanta (frekwentantkę), który zaniedbał trzy dni nauki i zaniedbania nie usprawiedliwił, wykreśla się z katalogu.

Odwołanie się przeciw postanowieniom grona nauczycielskiego w sprawach dyscyplinarnych jest niedopuszczalne.

12. Z końcem kursu otrzymują frekwentanci (frekwentantki), którzy na naukę pilnie uczęszczali, świadectwa frekwentacyjne. Świadectwa te podpisuje Dyrektor i dotyczący profesorowie.

13. Nauka na kursach wydziałowych jest bezpłatna. Wydatki na te kursa pokrywane będą z funduszów państwowych.

14. Kursa prywatne tego rodzaju mogą powstawać na powyższych zasadach za zezwoleniem Ministra oświaty.

Statut kursów nauczycielskich rolniczych.

1. Zadaniem kursów nauczycielskich rolniczych jest dalsze wykształcenie do zawodu nauczycielskiego, a w szczególności w przedmiotach nauki dopełniających kursów rolniczych.

2. Kursa takie odbywają się przy szkołach rolniczych co najmniej co drugi rok.

3. Język wykładowy tych kursów oznacza każdorazowo Rada szkolna krajowa przy ich urządzeniu.

4. Kursa nauczycielskie rolnicze podlegają organom nadzorczym szkolnym, ustanowionym dla seminaryów nauczycielskich. Dyrektor szkoły rolniczej sprawuje za remuneracyą bezpośrednie kierownictwo kursu. Nauczyciele ustanawiani będą przez Radę szkolną krajową, a za pracę swoją otrzymują honoraryum, którego przyzwolenie zastrzeżone jest Ministerstwu oświaty.

5. Liczba słuchaczy kursów nie ma przekraczać 20.

6. Na kurs nauczycielski rolniczy przyjmowani będą tacy kandydaci, którzy po złożeniu egzaminu kwalifikacyjnego do szkół ludowych pospolitych byli czynni na samodzielnem stanowisku w szkołach ludowych wiejskich co najmniej przez trzy lata, a przez troskliwe pielęgnowanie ogrodu lub pola szkolnego okazali osobliwsze zamiłowanie do robót rolniczych.

Frekwentanci otrzymują na czas kursu urlop z pełnymi poborami.

7. Każdy zupełny kurs nauczycielski rolniczy obejmuje te wszystkie przedmioty, które są przepisane dla dopełniających kursów rolniczych, tudzież przy specyalnym egzaminie z gospodarstwa wiejskiego.

8. W miarę potrzeby i rozporządzalnych środków można także urządzać kursa dla poszczególnych przedmiotów naukowych (kursa dla ogrodnictwa, mleczarstwa, hodowli drobiu i inne) przy szkołach zawodowych.

9. Zupełny kurs nauczycielski rolniczy trwa przez jeden rok szkolny.

Czas trwania kursów dla poszczególnych przedmiotów i tygodniową liczbę godzin, przeznaczoną na naukę ćwiczenia na tych kursach, oznacza każdorazowo Rada szkolna krajowa.

10. Plan dla każdego kursu nauczycielskiego rolniczego wydaje Rada szkolna krajowa z przyzwoleniem Ministra oświaty.

Zważać przytem na to potrzeba, ażeby oprócz nauki teoretycznej odpowiednia liczba godzin była przeznaczona na ćwiczenia praktyczne dla frekwentantów.

Szczególniejszą uwagę należy zwracać na metodyczne wskazówki w zakresie nauczania gospodarstwa wiejskiego. W tym celu należy urządzać w szkołach ludowych lekcye próbne. Powinni przytem frekwentanci przysłuchiwać się, o ile to rzecz możliwa, nauce w szkole rolniczej.

11. Frekwentanci, którzy wykraczają przeciw zasadom dyscypliny lub nie okazują należytej pilności, narażają się na postępowanie dyscyplinarne.

Kary dyscyplinarne są:

a) Skarcenie przez profesora.

b) Napomnienie przez Dyrektora.

c) Zagrożenie wykluczeniem.

d) Rzeczywiste wykluczenie.

Kary dyscyplinarne *c)* i *d)* wymierza grono nauczycielskie, a zatwierdza Rada szkolna krajowa.

Frekwentanta, który przez trzy dni nie brał udziału w nauce i zaniedbania nie usprawiedliwił, wykreśla się z katalogu.

Odwołanie się od uchwały grona nauczycielskiego w sprawach dyscyplinarnych jest niedopuszczalne.

12. Z końcem kursu otrzymują frekwentanci, którzy pilnie uczęszczali na naukę, świadectwo frekwentacyjne.

Świadectwa te podpisuje Dyrektor i dotyczący profesorowie.

13. Nauka na kursach nauczycielskich rolniczych jest bezpłatna. Wydatek na te kursa pokrywany będzie z funduszów państwowych.

Przepisy

dotyczące egzaminów kwalifikacyjnych dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych i wydziałowych w Galicyi.

Na podstawie § 38 ustawy z 2. maja 1883 Dz. u. p. Nr. 53, i §§ 15, 16 i 17 ustawy krajowej z 12. lipca 1907, Dz. u. kr. Nr. 101, wydaje się następujące przepisy, normujące porządek egzaminów kwalifikacyjnych dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych i wydziałowych, mające wejść w życie z początkiem roku szkolnego 1909/10.

Przepisy dotyczące egzaminów kwalifikacyjnych na nauczycieli szkół ludowych pospolitych i wydziałowych.

Art. 1.

Komisye egzaminacyjne.

1. Do przedsiębrania egzaminów kwalifikacyjnych dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych i wydziałowych ustanawia Rada szkolna krajowa z przyzwoleniem Ministra oświaty osobne Komisye, przyczem trzymać się należy zasady, że członkami Komisyi egzaminacyjnych mają być przy egzaminie kwalifikacyjnym do szkół ludowych pospolitych przedewszystkiem inspektorowie szkolni okręgowi i wytrawni nauczyciele szkół ludowych, przy egzaminie zaś do szkół wydziałowych dyrektorowie i nauczyciele seminaryów nauczycielskich, szkół średnich, szkół zawodowych lub wyższych.

Egzaminom przewodniczy Dyrektor Komisyi egzaminacyjnej, o ile przewodnictwa nie obejmie krajowy Inspektor szkolny.

Urzędowanie Komisyi egzaminacyjnych trwa trzy lata.

Celem przeprowadzenia egzaminu kwalifikacyjnego, mającego wykazać uzdolnienie do pomocniczego (subsydyarnego) udzielania nauki religii, wyznacza doty-

częca władza kościelna lub stowarzyszenie religijne swoich komisarzy i egzaminatorów. Egzaminatorowie ci zasiadają i głosują w Komisyi egzaminacyjnej i mają głos stanowczy w tych wypadkach, które odnoszą się do ogólnych spraw egzaminacyjnych lub też do ich przedmiotu.

2. Rada szkolna krajowa postanawia z przyzwoleniem Ministra oświaty, w jakim języku wykładowym (w jakich językach wykładowych) można składać egzamina kwalifikacyjne przed poszczególnemi Komisyami egzaminacyjnemi.

3. Egzamina odbywają się dwa razy do roku i to z reguły w miesiącu lutym i październiku.

Przed każdą Komisyą odbywają się egzamina dla kandydatów i kandydatek. Tak dla kandydatów, jak i kandydatek odbywają się egzamina w tych samych terminach i, o ile nie ma poniżej odrębnych postanowień, podług tych samych przepisów.

4. Urzędowe akta Komisyi przechowują się w Dyrekcyi dotyczącego seminaryum nauczycielskiego męskiego lub żeńskiego, albo w Radzie szkolnej okręgowej w miejscu siedziby Komisyi egzaminacyjnej.

Komisye egzaminacyjne podlegają bezpośrednio Radzie szkolnej krajowej, która też rozstrzyga wszystkie sprawy sporne lub wątpliwe, jakie się na konferencyach Komisyi mogą wyłonić.

Decyzyi Ministra oświaty należy zasięgać tylko wtedy, gdyby w zastosowaniu jakiego przepisu do specyalnych wypadków zachodziła jakaś wątpliwość, lub gdyby chodziło o normatywną interpretacyę jakiegoś przepisu.

Art. II.

Egzamin kwalifikacyjny do szkół ludowych pospolitych.

1. Kandydat, zgłaszający się do egzaminu, ma wnieść do Komisyi egzaminacyjnej własnoręcznie napisane i do niej wystosowane podanie w przepisanej drodze służbowej. W podaniu tem należy dokładnie wymienić, w jakim języku wykładowym (językach wykładowych) chce składać egzamin i czy życzy sobie także uzyskać kwalifikacyę do udzielania drugiego języka krajowego lub języka niemieckiego jako przedmiotu naukowego.

Aby zapobiedz przeciążeniu poszczególnych Komisyi, przysługuje Radzie szkolnej krajowej prawo ograniczyć odpowiednio liczbę kandydatów w poszczególnych Komisyach na przeciąg jednego terminu egzaminacyjnego.

Do podania o przypuszczenie do egzaminu należy dołączyć:

a) Krótką autobiografię (opisanie przebiegu życia) z podaniem przebiegu studyów odbytych;

b) świadectwo dojrzałości, uzyskane w seminaryum nauczycielskiem;

c) dowody przynajmniej dwuletniej służby (praktyki) nauczycielskiej, odbytej po złożeniu egzaminu dojrzałości przy publicznej szkole ludowej lub prywatnej, posiadającej prawo publiczności.

Kandydatki mają prócz tego udowodnić świadectwem dojrzałości lub świadectwem uzdolnienia na nauczycielkę robót, że posiadają uzdolnienie do zajmowania posady nauczycielki robót ręcznych kobiecych przy szkołach ludowych pospolitych z odpowiednim językiem wykładowym (językami wykładowymi).

Kandydaci, którzy nie pełnią obowiązków nauczycielskich przy żadnej szkole, wnoszą podania, podług przepisów wygotowane i do Komisyi egzaminacyjnej wystosowane, z dołączeniem dokumentów służbowych bezpośrednio do tej Rady szkolnej okręgowej, w której okręgu ostatni raz jako nauczyciele byli zatrudnieni. Do takich podań ma być także dołączone świadectwo, wystawione przez urzędowego lekarza, stwierdzające, że kandydat jest fizycznie uzdolniony do zawodu nauczycielskiego, a w szczególności, że jego organa zmysłowe są zdrowe i że nie ma żadnej uderzającej wady w organie mownym; dołączyć dalej należy świadectwo moralnej nieskazitelności za czas od wystąpienia ze służby nauczycielskiej.

2. O przypuszczeniu do egzaminu rozstrzyga Komisya egzaminacyjna; przypuszczenie jednak nie może nastąpić, jeżeli władza szkolna okręgowa w umotywowanym swym wniosku nie wykaże, że aplikacya kandydata w praktycznej służbie nauczycielskiej była z a d o w a l n i a j ą c a.

Jeżeli aplikacyi kandydata w praktycznej służbie nauczycielskiej nie uznano jako zadowalniającą, zwraca się mu podanie z wymienieniem powodów i z tą uwagą, że wolno mu ponowić prośbę w terminie późniejszym.

W razach wątpliwych należy zasięgnąć decyzyi Rady szkolnej krajowej.

Kandydaci (kandydatki), którzy są zajęci w szkołach ćwiczeń przy seminaryach nauczycielskich lub w ostatnim czasie byli w nich zajęci, wnoszą podania, według przepisów udokumentowane, za pośrednictwem Dyrekcyi do Rady szkolnej krajowej, która rozstrzyga o przypuszczeniu do egzaminu kwalifikacyjnego.

W żadnym razie nie należy zwracać urzędowych opinii o aplikacyi służbowej kandydatom, lecz przechowywać je w aktach egzaminacyjnych.

3. Egzamin kwalifikacyjny do szkół ludowych pospolitych ma charakter egzaminu praktycznego.

Kandydat ma przy tym egzaminie okazać, że jest należycie obznajomiony z zasadami pedagogiki szkół ludowych, w szczególności z przepisami karności i hygieny szkolnej, tudzież z metodyką poszczególnych przedmiotów naukowych szkoły ludowej pospolitej; że zdobył sobie potrzebne doświadczenie i zdolność samodzielnego sądu w rzeczach wychowania i sprawach, dotyczących służby nauczycielskiej przy szkołach ludowych; że na ogół opanował materyał naukowy szkoły ludowej pospolitej, przyczem nie należy przykładać wielkiej wagi do szczegółów; że wogóle jest uzdolniony do samodzielnego działania w sprawach wychowania i do udzielania nauki w szkołach ludowych pospolitych.

Egzamin obejmuje pedagogikę, a mianowicie metodykę przedmiotów obowiązkowych w szkołach ludowych pospolitych; materyał naukowy tych szkół, tak co do nauki codziennej, jako też uzupełniającej (z wyjątkiem robót ręcznych kobiecych i gry na skrzypcach); tudzież przepisy praktyki szkolnej (ustawy szkolne, plany naukowe, instrukcye i regulamin, hygienę szkolną).

Kandydaci i kandydatki, którzy w czasie swego zajęcia w praktycznej służbie nauczycielskiej według urzędowego poświadczenia nie udzielali nauki śpiewu i gimnastyki, mają być egzaminowani z tych przedmiotów tylko na własne żądanie. Muszą jednak teoretycznie i praktycznie okazać, że umieją urządzać gry i zabawy dla młodzieży i niemi kierować.

4. Egzamin składa się z części piśmiennej, ustnej i z lekcyi próbnej; wszystkie te części egzaminu mają się odbyć w tym samym terminie.

Celem przeprowadzenia egzaminu ustnego i lekcyi próbnej może Dyrektor Komisyi potworzyć sekcye. Każda z nich musi się składać przynajmniej z trzech członków Komisyi pod przewodnictwem Dyrektora Komisyi lub jego zastępcy i przeprowadza egzamin z kandydatami, którzy jej przypadną przy losowaniu, ze wszystkich przedmiotów.

Pytania, które otrzymują kandydaci, zapisuje się w protokole egzaminacyjnym.

5. Egzamin piśmienny składa się:

a) Z wypracowania na temat pedagogiczny w języku wykładowym. Kandydaci, którzy w tym samym terminie chcą uzyskać patent kwalifikacyjny z dwóch lub więcej języków wykładowych, opracowują osobny temat w każdym z tych języków.

b) Z rozwiązania trzech zagadnień rachunkowych w połączeniu z nauką form geometrycznych.

c) Z odpowiedzi na trzy pytania z realiów (geografii, historyi, historyi naturalnej i fizyki) razem.

Dyrektor Komisyi rozstrzyga każdorazowo, w jakim języku mają rozwiązywać zagadnienia pod *b)* i odpowiedzieć na poszczególne pytania, wymienione pod *c)* ci kandydaci, którzy w tym samym terminie chcą uzyskać patent kwalifikacyjny z dwoma lub więcej językami wykładowymi.

Temata wybierają odpowiedni egzaminatorowie za zgodą Dyrektora Komisyi egzaminacyjnej, a to do wypracowania *a)* z zakresu postępowania pedagogicznego i dydaktycznego w szkole ludowej pospolitej, a do zagadnień *b)* i pytań *c)* z zakresu materyału naukowego szkoły ludowej pospolitej. Temata otrzymują kandydaci bezpośrednio przed rozpoczęciem dotyczącej pracy.

Dla każdego z tych pod *a)*, *b)* i *c)* wymienionych wypracowań piśmiennych wyznacza się najwyżej cztery godziny czasu.

Przy żadnem wypracowaniu piśmiennem nie wolno używać środków pomocniczych.

Wszystkie egzamina piśmienne odbywają się pod dozorem członków Komisyi egzaminacyjnej. W tej samej sali nie powinno pracować więcej kandydatów nad 30.

6. Egzamin ustny odbywa się publicznie; może jednakże Dyrektor Komisyi dla zabezpieczenia porządku i powagi egzaminu ograniczyć odpowiednio jego charakter publiczny.

Egzamin ustny nie może dla jednej seryi kandydatów trwać dłużej nad cztery godziny.

Egzamin ten obejmuje specyalną metodykę przedmiotów obowiązkowych w szkołach ludowych pospolitych, przyczem należy także mieć na oku materyał

naukowy tych szkół, o ile tego cel egzaminu wymaga: obejmuje wreszcie przepisy, dotyczące praktyki szkolnej.

Dyrektor Komisyi egzaminacyjnej, względnie zastępujący go przewodniczący sekcyi ma prawo brać udział w egzaminowaniu.

Egzaminowanie powinno odbywać się przedewszystkiem na podstawie tych książek do czytania i podręczników naukowych, tudzież tych środków naukowych, które są dozwolone do użytku w szkołach ludowych pospolitych. Co do zakresu wymagań, należy się obracać w granicach praktyki szkolnej, przepisanej dla tej kategoryi szkół; pod względem formalnym wymaga się, ażeby kandydat w potocznej mowie wyrażał się jasno i ściśle.

Kandydatom, którzy pragną w tym samym terminie uzyskać kwalifikacyę nauczycielską z dwóch lub więcej języków wykładowych, należy zadawać pytania i żądać odpowiedzi w każdym z tych języków.

7. Wszyscy kandydaci mają złożyć osobny egzamin ustny dla udowodnienia uzdolnienia do zastępczego udzielania nauki religii swego wyznania.

Kandydaci, którzyby się usunęli od tego egzaminu, musieliby się poddać powtórnemu egzaminowi kwalifikacyjnemu w całości.

Egzamin ten ma się odbyć przed egzaminatorami, wyznaczonymi przez dotyczącą władzę kościelną lub przełożeństwo wyznaniowe w obecności Dyrektora Komisyi egzaminacyjnej lub tegoż zastępcy, tudzież w obecności komisarzy wydelegowanych przez dotyczącą władzę kościelną lub przełożeństwo wyznaniowe.

Ocenienie wyniku egzaminu należy do dotyczących egzaminatorów i komisarzy. Dyrektor Komisyi winien także zwracać całą swą uwagę na egzamin z nauki religii, a to co do metodycznego traktowania tego przedmiotu i zapatrywań swych pod tym względem udzielać reprezentantom kościoła lub wyznania.

Na przyznanie kwalifikacyi z innych przedmiotów nie powinni egzaminatorowie ci i komisarze wywierać żadnego wpływu.

8. Praktyczna lekcya próbna odbywa się w szkole ludowej pospolitej wobec tych samych komisarzy egzaminacyjnych, którzy przeprowadzali egzamin ustny.

Temat, który ma być przedmiotem lekcyi, podaje do wiadomości kandydata dniem naprzód Dyrektor komisyi za porozumieniem się z kierownikiem szkoły i komisarzami egzaminacyjnemi.

Komisarzom i egzaminatorom, mającym przedsiębrać egzamin uzdolnienia do zastępczego udzielania nauki religii wolno zarządzić lekcye próbne w obecności Dyrektora Komisyi egzaminacyjnej lub jego zastępcy.

9. Język niemiecki jest przy egzaminach kwalifikacyjnych na nauczycieli szkół ludowych pospolitych przedmiotem obowiązkowym. Kandydaci mają na temat, dany za zgodą Dyrektora komisyi przez dotyczącego egzaminatora, napisać wypracowanie, a przy egzaminie ustnym okazać niejaką wprawę w wyrażaniu się i znajomość regularnych form gramatycznych i budowy zdania w języku niemieckim, tudzież dowieść, że od czasu złożenia egzaminu dojrzałości korzystali ze skutkiem z kilku książek niemieckich dla rozszerzenia swych wiadomości.

10. Kandydaci, którzy przy egzaminie kwalifikacyjnym pragną uzyskać uzdolnienie do nauczania oprócz języka wykładowego także drugiego języka kra-

jowego lub języka niemieckiego jako przedmiotu naukowego, składają z każdego z tych języków egzamin piśmienny i ustny.

Temata do zadań, jako też czas trwania egzaminu piśmiennego oznacza egzaminator za zgodą Dyrektora.

Uzdolnienie do nauczania może być tylko wtedy przyznane, jeżeli kandydat dotyczącym językiem tak ustnie jak i piśmiennie włada poprawnie.

Wyniki egzaminu mają być w świadectwie tylko w takim razie i o tyle uwidocznione, o ile wypadły pomyślnie.

Przy egzaminie z języka niemieckiego jako przedmiotu naukowego w szkołach ludowych pospolitych należy stawiać następujące wymagania:

a) Kandydaci (kandydatki) mają napisać wypracowanie na temat dany przez egzaminatora za zgodą Dyrektora.

b) Przy egzaminie ustnym mają okazać dokładną znajomość książek do nauki języka niemieckiego, używanych w szkołach ludowych pospolitych z językiem wykładowym polskim i ruskim, dokładną znajomość gramatyki języka niemieckiego, pewne oczytanie i poprawność w używaniu języka niemieckiego w słowie i piśmie.

11. Po ukończeniu egzaminu określa się wynik w protokole, a to tak z lekcyi praktycznej, jako też z każdego przedmiotu egzaminu z osobna.

Kandydatów, którzy w ciągu egzaminu odstąpili, nie bierze się w rachubę; otrzymują oni tylko na żądanie potwierdzenie, że od egzaminu odstąpili.

Wynik egzaminu z poszczególnych przedmiotów wyraża się cenzurami: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

Cenzurę z każdego poszczególnego przedmiotu oznacza się większością głosów na wniosek dotyczącego egzaminatora. Przy ocenianiu ustnych odpowiedzi i lekcyi próbnej mają tylko ci członkowie głosować, którzy w akcie egzaminacyjnym brali udział. Przy ocenianiu prac piśmiennych i przy oznaczaniu cenzur, które mają wejść do świadectwa, mają głosować ci członkowie Komisyi, którzy egzaminowali kandydata z poszczególnych przedmiotów.

W razie równości głosów staje się prawomocną ta cenzura, za którą głosuje przewodniczący.

Uzdolnienie kandydatek do udzielania robót ręcznych kobiecych (Art. II., punkt 1 i 3) należy uwydatnić w dotyczącej rubryce, odwołując się do odnośnego świadectwa, słowami: „uzdolniona do szkół ludowych pospolitych".

W wypadkach, jeżeli kandydat nie składał egzaminu z nauki śpiewu lub gimnastyki (Art. II., punkt 3.), należy stwierdzić ten fakt w odnośnej rubryce słowami: „nie egzaminowany", a podać tylko wynik egzaminu z prowadzenia gier i zabaw dla młodzieży (§ 5)

Przyznając uzdolnienie z tych przedmiotów, należy ogólny wynik wyraża słowami: „bardzo dobrze uzdolniony", „dobrze uzdolniony", „dostatecznie uzdolniony".

Jeżeli kandydat z lekcyi próbnej i ze wszystkich tych przedmiotów, z których był egzaminowany, otrzymał co najmniej cenzurę dostateczną, należy mu przyznać kwalifikacyę dla szkół ludowych pospolitych. Jeżeli kandydat z lekcyi pró-

bnej z języka wykładowego (języków wykładowych) i z większości innych przedmiotów, z których był egzaminowany, otrzyma cenzurę bardzo dobrą, a żadnej niższej, aniżeli dobrą, należy go uznać za bardzo dobrze uzdolnionego. Jeżeli zaś z lekcyi praktycznej, z języka wykładowego (języków wykładowych) i z większości przedmiotów, z których był egzaminowany, otrzyma kandydat cenzurę bardzo dobrą lub dobrą, a żadnej niższej, aniżeli dostateczną, należy go uznać za dobrze uzdolnionego.

Jeżeli kandydat przy obowiązkowym egzaminie z języka niemieckiego (Art. II. punkt 9) otrzyma w tym przedmiocie cenzurę „niedostateczną", w takim razie Komisya go nie reprobuje, lecz pozwoli mu poddać się egzaminowi powtórnemu z języka niemieckiego w najbliższym terminie egzaminacyjnym. Taki egzamin powtórny można tylko jeden raz składać. W razie pomyślnego wyniku egzaminu powtórnego przyzna mu się kwalifikacyę do szkół ludowych pospolitych. W razie wyniku niepomyślnego przy egzaminie powtórnym należy kandydata (kandydatkę) reprobować. Taki kandydat (kandydatka) ma powtórzyć egzamin kwalifikacyjny w całej rozciągłości.

W razie niepomyślnego wyniku przy egzaminie z języka niemieckiego jako przedmiotu naukowego w szkołach ludowych pospolitych (Art. II., punkt 10) rozważy Komisya, czy odpowiedzi kandydata czynią zadość przynajmniej wymaganiom Art. II., punkt 9, t. j., czy można mu przyznać kwalifikacyę nauczycielską bez prawa udzielania języka niemieckiego. Jeżeliby odpowiedzi kandydata i tym wymaganiom nie czyniły zadość, należy zastosować do niego wymienione wyżej postanowienie co do egzaminu powtórnego.

12. Po ukończeniu egzaminu należy kandydatowi wystawić świadectwo, które ma zawierać:

1. Dokładny rodowód egzaminowanego z podaniem przebiegu studyów odbytych, tudzież z wymienieniem miejsc, w których odbywał praktykę szkolną i oznaczeniem czasu jej trwania.

Jeżeli kandydat nie składał egzaminu ze śpiewu lub gimnastyki, należy okoliczność tę w świadectwie wyraźnie stwierdzić, zaznaczyć jednakże wynik egzaminu z gier i zabaw dla młodzieży (Art. II., punkt 3).

W świadectwach kandydatek należy uwidocznić uzyskane uzdolnienie do udzielania robót ręcznych, powołując się na odnośne świadectwo.

2. Ostateczne orzeczenie o przyznaniu lub odmówieniu kwalifikacyi nauczycielskiej, wyrażone słowami: „bardzo dobrze uzdolniony", „dobrze uzdolniony", „dostatecznie uzdolniony", „nieuzdolniony".

3. W razie przyznania kwalifikacyi nauczycielskiej należy podać, w jakim języku wykładowym (w jakich językach wykładowych) kandydat uzdolniony jest udzielać nauki, a ewentualnie, czy kandydat uzdolniony jest do uczenia drugiego języka krajowego, względnie języka niemieckiego jako przedmiotu naukowego.

Na końcu świadectwa należy orzec, czy i w jakim stopniu jest kandydat uzdolniony do zastępczego udzielania nauki religii, czy też nie jest do tego uzdolniony.

Jeżeli w czasie uzyskania patentu kwalifikacyjnego trwa jeszcze zobowiązanie kandydata do służby w zawodzie nauczycielskim z powodu pobieranego w swoim czasie stypendyum, należy to w świadectwie dodatkowo zaznaczyć.

Świadectwo podpisuje Dyrektor i jeden z członków Komisyi egzaminacyjnej.

13. Kandydat reprobowany musi celem uzyskania kwalifikacyi nauczycielskiej powtórzyć egzamin przed tą samą Komisyą egzaminacyjną w całej rozciągłości, nie wyłączając egzaminu z religii.

Powtórzenie egzaminu jest z reguły tylko raz dozwolone, przyczem należy zachować postępowanie dotyczące przypuszczenia do egzaminu (Art. II., punkt 1 i 2). Egzaminu powtórnego z języka niemieckiego (Art. II., punkt 11) nie uważa się i przy niepomyślnym wyniku za pełny egzamin. Na dalsze powtarzanie egzaminu może zezwolić tylko Rada szkolna krajowa po wysłuchaniu opinii Rady szkolnej okręgowej i Komisyi egzaminacyjnej.

Takie pozwolenie ważne jest tylko na przeciąg jednego roku.

14. Po upływie każdego terminu egzaminacyjnego sporządza Komisya egzaminacyjna wykaz reprobowanych kandydatów podług następującego formularza:

Wykaz

kandydatów zawodu nauczycielskiego, reprobowanych przez c. k. Komisyę egzaminacyjną dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w . . . .
w terminie . . . . 19 . .

Imię i nazwisko kandydata lub kandydatki	Urodzony (a)			Pełni obowiązki nauczycielskie	
	dnia	miejsce	kraj	w charakterze	miejscowość

Wykaz ten przedkłada się po każdym terminie egzaminacyjnym Radzie szkolnej krajowej, która znowu wykazy takie rozesźle wszystkim innym Radom szkolnym krajowym bez osobnej odezwy w tylu egzemplarzach, ilu potrzeba do obdzielenia wszystkich Komisyi egzaminacyjnych i Rad szkolnych okręgowych w dotyczącem terytoryum.

Art. III

Egzamin kwalifikacyjny do szkół wydziałowych.

1. Każdy kandydat, który pragnie uzyskać kwalifikacyę do szkół wydziałowych, musi poddać się egzaminowi ze wszystkich przedmiotów, objętych jedną z następujących grup:

a) Grupa zawodowa językowo-historyczna: język wykładowy (języki wykładowe), język niemiecki, geografia i historya.

b) Grupa zawodowa przyrodnicza: historya naturalna, fizyka i matematyka.

c) Grupa zawodowa techniczna: rysunki odręczne i kaligrafia, rysunki geometryczne w połączeniu z geomètryą wykreślną, nauka zręczności (dla kandydatów), roboty ręczne kobiece (dla kandydatek).

Przedmiotem egzaminu jest nadto w każdej grupie pedagogika i język wykładowy.

Wolno także kandydatom każdej grupy zawodowej ubiegać się o uzdolnienie do nauczania kaligrafii.

Kwalifikacyi nauczycielskiej do szkół wydziałowych nie można uzyskać równocześnie z kwalifikacyą do szkół ludowych pospolitych w tym samym terminie.

Kandydatom, którzy uzyskali już kwalifikacyę do szkół wydziałowych z jednej grupy zawodowej, wolno przystąpić w innym terminie do egzaminu z innej grupy, albo z drugiego języka krajowego, albo z języka niemieckiego jako przèdmiotu naukowego.

2. O przypuszczenie do egzaminu wydziałowego wnosi się podanie przepisaną drogą służbową do Rady szkolnej krajowej, która o przypuszczeniu rozstrzyga na wniosek dotyczącego Inspektora szkolnego krajowego.

Na przypuszczenie nie można jednak zezwolić, jeżeli aplikacya kandydata (kandydatki) w praktycznej służbie szkolnej nie jest zupełnie zadowalniająca. W podaniu ma być dokładnie wymieniona grupa zawodowa i język wykładowy (języki wykładowe), z których kandydat pragnie uzyskać kwalifikacyę, również dotycząca Komisya egzaminacyjna, ewentualnie, czy kandydat chce uzyskać także kwalifikacyę do udzielania kaligrafii jako przedmiotu naukowego.

Do podania dołączyć należy:

a) Krótkie przedstawienie przebiegu życia i studyów odbytych, ze szczególnem uwzględnieniem sposobu przygotowania się do egzaminu kwalifikacyjnego do szkół wydziałowych i z podaniem użytych do przygotowania się dzieł naukowych.

b) Patent kwalifikacyjny do szkół ludowych pospolitych wraz z kwalifikacyą do uczenia języka niemieckiego jako przedmiotu naukowego w szkołach ludowych pospolitych.

c) Dowody przynajmniej trzechletniej praktyki nauczycielskiej w szkołach ludowych lub innych zakładach naukowych.

Kandydatki mają prócz tego wykazać się przez dołączenie świadectwa dojrzałości lub świadectwa uzdolnienia na nauczycielkę robót w szkołach pospolitych, że uznane zostały za uzdolnione do nauczania robót ręcznych kobiecych w szkołach ludowych pospolitych z odnośnym językiem wykładowym (językami wykładowymi).

Kandydaci, którzy ukończyli studya na uniwersytecie lub w szkole politechnicznej, dopuszczeni będą do tego egzaminu także bez wykazania się poprzedniem zajęciem w zawodzie nauczycielskim; mogą jednak dopiero wówczas uzyskać stałą nominacyę, jeżeli wykażą się jednorocznem zadowalniającem zajęciem nauczycielskiem w szkole wydziałowej publicznej po uzyskaniu kwalifikacyi do szkół wydziałowych.

Nauczyciele przedmiotów technicznych na kursach specyalnych naukowych, połączonych ze szkołami ludowemi, doświadczeni w zawodzie nauczycielskim, mogą być przez Ministra Oświaty uwolnieni od tego egzaminu.

Zresztą obowiązują postanowienia art. 11., punkt 1. i 2. z tą uwagą, że kandydaci, którzy w ostatnim czasie nie byli zajęci w szkole ludowej, lecz w innym zakładzie naukowym, mają wnosić podania za pośrednictwem Dyrekcyi dotyczącego zakładu do Rady szkolnej krajowej, która o przypuszczeniu do egzaminu rozstrzyga. W każdym razie może być udzielone pozwolenie zdawania egzaminu kwalifikacyjnego do szkół wydziałowych tylko na podstawie zupełnie zadowalniającej aplikacyi w praktycznej służbie nauczycielskiej.

3. Przy egzaminie kwalifikacyjnym do szkół wydziałowych ma kandydat dowieść, że posiada w przedmiotach obranej grupy zawodowej wiedzę i wprawę, odpowiadającą pedagogiczno-dydaktycznemu zadaniu szkoły wydziałowej, a w sprawach wychowania i nauczania sąd pewny i samodzielny.

Wymagania przy egzaminach kwalifikacyjnych do szkół wydziałowych są następujące:

a) **Pedagogika.** Znajomość pedagogiki i dydaktyki w związku z empiryczną psychologią i logiką. Ogólna znajomość historyi pedagogiki, szczególniej czasów nowszych, tudzież zdobyta własną lekturą znajomość niektórych ważniejszych dzieł najznakomitszych pedagogów z czasów od r. 1600. Dokładniejsza znajomość historyczna rozwoju austryackiej szkoły ludowej, a w szczególności jej rozwoju w kraju ojczystym, jej zadania i urządzenia w czasach obecnych. Gruntowne obznajomienie z praktyką szkolną, zwłaszcza z przepisami karności szkolnej, z hygieną szkolną i ze specyalną metodyką przedmiotów obranej grupy zawodowej. Znajomość celniejszych pism dla młodzieży w zakresie dotyczących przedmiotów.

b) **Język wykładowy** (języki wykładowe) jako przedmiot naukowy. Znajomość gramatyki współczesnego języka piśmiennego i najzwyklejszych rodzajów i form artystycznych poezyi i prozy. Ogólna znajomość historyi literatury i dokładniejsza niektórych celniejszych dzieł literatury nowszej, oparta na podstawie własnej lektury. Wprawa w układaniu pism z życia praktycznego. Biegłość w wysłowieniu ustnem i piśmiennem.

c) **Język niemiecki i drugi język krajowy jako przedmioty naukowe.** Znajomość gramatyki współczesnego języka piśmiennego i najzwyklejszych rodzajów i form artystycznych prozy i poezyi. Znajomość kilku celniejszych utworów literatury nowszej na podstawie własnej lektury. Ogólna znajomość historyi literatury czasów nowszych. Poprawność w wyrażaniu się ustnem i piśmiennem.

d) **Geografia.** Znajomość geografii fizycznej i matematycznej. Dokładniejsza znajomość geografii politycznej zwłaszcza Europy, a mianowicie środkowej i wschodniej. Ogólna znajomość geografii handlowej. Gruntowna znajomość geografii Monarchii austryacko-węgierskiej, a w szczególności kraju ojczystego. Pewność w porównawczem traktowaniu materyału geograficznego. Biegłość w kartograficznych rysunkach na tablicy.

e) **Historya.** Ogólna znajomość historyi powszechnej ze szczególnem uwzględnieniem stosunków cywilizacyjnych. Znajomość historyi Monarchii austryacko-węgierskiej, a w szczególności kraju ojczystego. Ogólna znajomość konstytucyi i urządzeń państwowych Monarchii austryacko-węgierskiej.

f) **Historya naturalna.** Ogólna, na poglądzie i na wprawie w oznaczaniu oparta znajomość trzech królestw przyrody i znajomość najważniejszych systemów przyrodniczych. Najważniejsze wiadomości o budowie skorupy ziemskiej. Znajomość praktycznego zużytkowania płodów przyrody w przemyśle i gospodarstwie wiejskiem. Znajomość budowy ciała ludzkiego, czynności organów i pielęgnowania zdrowia, tudzież dawania pierwszej pomocy w wypadkach nagłych przy skaleczeniu ciała.

g) **Fizyka.** Na spostrzeżeniach i doświadczeniach (eksperymentach) oparta znajomość sił przyrody i ich praw. Biegłość w objaśnianiu najbardziej w oko wpadających zjawisk przyrody i najważniejszych machin. Wprawa w obchodzeniu się z najzwyklejszymi aparatami fizykalnymi. Znajomość ważniejszych pierwiastków chemicznych, ich związków i zastosowania ich w przemyśle i gospodarstwie wiejskiem.

h) **Matematyka** (rachunki i geometrya). Dokładna znajomość wszystkich arytmetycznych operacyi wraz z ich uzasadnieniem, tudzież najważniejszych twierdzeń algebraicznych, o ile to potrzebne do uzasadnienia operacyi arytmetycznych. Biegłość w wykonywaniu rachunków, wziętych z życia codziennego. Znajomość buchalteryi pojedynczej. Znajomość najważniejszych twierdzeń z planimetryi, stereometryi i trygonometryi płaskiej ze szczególniejszem uwzględnieniem praktycznego jej zastosowania.

Kandydatek nie egzaminuje się z trygonometryi.

i) **Rysunki geometryczne** w połączeniu z geometryą wykreślną. Biegłość w wykonywaniu najważniejszych konstrukcyi geometrycznych i ich uzasadnienie, tudzież w rysowaniu geometrycznych ornamentów płaskich i łatwych planów sytuacyjnych. Najważniejsze zasady nauki o rzutach i jej zastosowanie do nauki o cieniach. Biegłość w rysowaniu prostych brył geometrycznych i w rysowaniu ich siatek.

Kandydatek nie egzaminuje się z rysunku sytuacyjnego i z nauki o rzutach.

k) **Rysunki odręczne.**

1. Sprawność w swobodnem rysowaniu z natury przedmiotów z otoczenia i przemysłu artystycznego z uwzględnieniem ich oświetlenia, a mianowicie cieniów własnych i rzuconych, refleksów, półtonów i punktów świecących,

przyczem granice mas oświetlenia mają być dokładnie oznaczone, a wszelkie odcienia traktowane sposobem płaskim.

2. Biegłość w malowaniu z natury farbami wodnemi, pastelami lub ołówkami kolorowymi: liści, kwiatów, gałązek, owoców, jarzyn, motyli, owadów, ryb, piór, muszli, ptaków i t. p., dążąc do uproszczenia, względnie do uwydatnienia kolorytu kilku tonami.

3. Zdolność tworzenia łatwych ozdób podług danych roślin lub wyżej wymienionych motywów z natury, uwzględniając cel i materyał, z jakiego ozdoba ma być wykonana.

4. Biegłość w swobodnem rysowaniu prostych przedmiotów z otoczenia i z natury, tudzież płaskich kształtów z natury i ornamentów w wielkich rozmiarach kredą na tablicy, węglem w konturze, względnie farbą jako sylwetki na papierze do pakowania.

5. Znajomość najważniejszych stylów w dziedzinie form artystycznych.

6. Znajomość najważniejszych zasad perspektywy.

7. Znajomość najzwyklejszych farb, tudzież najważniejszych zasad nauki o barwach.

8. Dokładna znajomość najzwyklejszych rodzajów techniki rysowania, tudzież metodyki nauki rysunków w szkołach wydziałowych.

l) **Kaligrafia.** Biegłość w zwykłem piśmie polskiem i niemieckiem, względnie także w piśmie ruskiem. Znajomość polskiego, względnie także ruskiego pisma rondowego, pisma gotyckiego, frakturowego, szwabachu, kursywy łacińskiej lub pisma igiełkowego, grubego (blokowego) i niektórych pism ozdobnych. Biegłość w pisaniu na tablicy.

Metodyka kaligrafii ze szczególniejszem uwzględnieniem zastosowanej do każdego rodzaju pisma metody genetycznej.

m) **Nauka zręczności.**

I. Egzamin praktyczny.

aa) Praca ręczna.

1. Wykonanie prostej roboty z kartonu podług szkicu z podaniem kształtu i wymiarów.

2. Wykonanie prostego przedmiotu z drzewa podług szkicu kotowanego, przeważnie w zakresie nauki zręczności w szkołach wydziałowych, przyczem należy zwrócić uwagę na prawidłowe używanie narzędzi, na zrozumienie głównych rodzajów połączeń drzewnych, tudzież na dokładność wykonania.

bb) Rysunek zawodowy: Narysowanie prostego przedmiotu z drzewa lub fragmentu z potrzebnymi do wykonania tegoż widokami i przekrojami.

II. Egzamin teoretyczny.

Systemy i praktyczne przeprowadzenie nauki zręczności w różnych krajach. Dokładna znajomość instrukcyi, wydanych dla tej nauki w szkołach wydziałowych.

Wydobywanie żelaza i najważniejsze jego własności. Własności drzewa. Najważniejsze gatunki drzewa użytkowego. O wykończeniu wyrobów drzewnych, jak: gładzenie, bajcowanie, politura, tudzież opisanie potrzebnych do tego materyałów pomocniczych. Dokładna znajomość wszelkich narzędzi i urządzeń, potrzebnych przy nauce zręczności.

n) **Roboty ręczne kobiece.** Biegłość w wykonaniu planem przepisanych robót kobiecych dla szkół wydziałowych, w szczególności znajomość kroju i szycia bielizny domowej i do ubrania, znajomość haftu białego i różnych ściegów kolorowych.

Najważniejsze wiadomości o materyałach, używanych do robót pod względem rodzaju, jakości i pochodzenia z uwzględnieniem potrzeb gospodarstwa domowego.

Dokładna znajomość instrukcyi wydanej do tej nauki dla szkół wydziałowych.

o) Kandydaci grupy przyrodniczej i technicznej mają prócz tego poddać się egzaminowi ustnemu z języka wykładowego i udowodnić, że nim poprawnie władają, tudzież, że posiadają odpowiednie oczytanie w literaturze dotyczącej grupy zawodowej. Prócz tego powinni kandydaci (kandydatki) udowodnić, że mają dokładną znajomość książek szkolnych, zaprowadzonych w szkołach wydziałowych do poszczególnych przedmiotów z ich grupy zawodowej.

4. Postanowienia Art. II., punkt 4. mają mieć zastosowanie także przy egzaminach dla szkół wydziałowych z tą tylko zmianą, że każda sekcya ma się składać przynajmniej z pięciu członków Komisyi egzaminacyjnej.

5. Egzamin piśmienny należy składać z pedagogiki i z każdego przedmiotu wybranej grupy zawodowej, ewentualnie także z kaligrafii (Art. III., punkt 1). Kandydaci, którzy chcą uzyskać kwalifikacyę z dwoma lub więcej językami wykładowymi w tym samym terminie, mają w każdym z tych języków opracować osobny temat z zakresu pedagogiki. Język, w którym tacy kandydaci mają opracowywać temata z innych przedmiotów egzaminu, oznacza w każdym wypadku poszczególnym Dyrektor Komisyi egzaminacyjnej.

Jeżeli kandydat (Art. III., punkt I. ustęp końcowy), posiadający już kwalifikacyę z pewnej grupy zawodowej, pragnie uzyskać kwalifikacyę jeszcze z innej grupy zawodowej, nie zdaje egzaminu piśmiennego z pedagogiki.

Na każdy egzamin piśmienny wyznacza się co najwyżej cztery godziny czasu. Na egzamin klauzurowy z rysunków odręcznych może wymiar czasu być rozszerzony podług uznania Komisarza egzaminacyjnego w porozumieniu z Dyrektorem Komisyi.

Co do wyboru tematów, zagadnień i pytań, przyczem należy dokładnie przestrzegać granic określonych w Art. III., punkcie 3, tudzież co do używania środków pomocniczych (z wyjątkiem tablic logarytmicznych), również co do nadzorowania kandydatów, mają być we właściwy sposób zastosowane postanowienia Art. II., punktu 5.

6. Egzamin ustny odbywa się publicznie: Dyrektor Komisyi egzaminacyjnej może jednak dla zabezpieczenia porządku i powagi egzaminu ograniczyć odpowiednio publiczny jego charakter.

Egzamin ustny obejmuje pedagogikę, wszystkie przedmioty obranej grupy zawodowej, tudzież język wykładowy (Art. III., punkt 1) przy zachowaniu w wymaganiach granic, określonych w Art. III., punkcie 3. Dyrektor Komisyi egzaminacyjnej, ewentualnie jego zastępca, który przewodniczy sekcyi, ma prawo brać udział w egzaminowaniu i jeżeli to uzna za stosowne, zarządzić, żeby kandydatom pytania były dane na piśmie (ewentualnie przez losowanie). Kandydatom, pragnącym uzyskać w tym samym terminie kwalifikacyę z dwoma lub więcej językami wykładowymi, zadaje się z każdego przedmiotu egzaminu pytania w każdym z tych języków.

Jeżeli kandydat (Art. II., punkt 1, ustęp końcowy), posiadający już kwalifikacyę z pewnej grupy zawodowej, chce uzyskać kwalifikacyę jeszcze z innej grupy, ogranicza się egzamin z pedagogiki do specyalnej metodyki przedmiotów nowoobranej grupy zawodowej.

7. Uzyskane dla szkół ludowych uzdolnienie do zastępczego udzielania nauki religii (Art. II., punkt 7) obejmuje zarazem kwalifikacyę do szkół wydziałowych. Kandydaci, nie posiadający tego uzdolnienia, mogą je nabyć, poddając się przy składaniu egzaminu do szkół wydziałowych osobnemu egzaminowi z religii.

Te same postanowienia mają także zastosowanie co do kwalifikacyi ze śpiewu i gimnastyki (Art. II., punkt 3).

8. Co do lekcyi próbnej, należy we właściwy sposób zastosować postanowienia Art. II., punktu 8.

9. Przy ocenianiu postępów, przy wygotowywaniu świadectw, przy wykonywaniu zarządzeń co do kandydatów, którzy od egzaminu odstąpili lub zostali reprobowani, należy zastosowywać we właściwy sposób przepisy Art. II., punktu 11, 12, 13 i 14. W szczególności przestrzegać należy następujących postanowień:

a) Kwalifikacya do szkół wydziałowych nie może być przyznaną, jeżeli kandydat przy lekcyi próbnej otrzymał stopień niższy, aniżeli dobry, albo też z więcej niż jednego przedmiotu egzaminowanego stopień tylko dostateczny. Kwalifikacyę bardzo dobrze uzdolniony przyznaje się, jeżeli kandydat z lekcyi praktycznej i większości innych przedmiotów egzaminowych otrzymał cenzurę bardzo dobry, a z żadnego przedmiotu nie otrzymał cenzury niższej od dobry. Jeżeli z lekcyi praktycznej i z dwu przedmiotów otrzymał stopień bardzo dobry, a z żadnego przedmiotu cenzury niższej od dobry, należy go uznać za dobrze ukwalifikowanego.

b) Wynik ewentualnego egzaminu z religii, z gimnastyki i ze śpiewu, tudzież z drugiego języka wykładowego i z języka niemieckiego jako przedmiotu naukowego zapisuje się dodatkowo w świadectwie, lecz tylko w razie pomyślnego wyniku, a cenzura ta nie ma wpływu na ogólny wynik egzaminu kwalifikacyjnego do szkół wydziałowych. Także przy tych egzaminach i przy obowiązkowym egzaminie z gier i zabaw dla młodzieży (Art. II., punkt 3) na-

leży na oznaczenie ogólnego wyniku używać wyrażeń: bardzo dobrze uzdolniony, dobrze uzdolniony, dostatecznie uzdolniony, i nieuzdolniony.

c) Kandydaci, którzy przy egzaminie byli reprobowani z pewnej grupy zawodowej, mogą przy egzaminie powtórnym obrać sobie zamiast tej grupy inną grupę zawodową.

Art. IV.

Egzamina uzupełniające.

1. Kandydaci, którzy posiadają prawidłowo wystawione świadectwo kwalifikacyi nauczycielskiej do szkół średnich, mogą na żądanie uzyskać od Rady szkolnej krajowej pozwolenie zdawania egzaminu do szkół wydziałowych lub pospolitych w terminie zwyczajnym. Do podania mają dołączyć krótkie przedstawienie biegu życia i studyów, świadectwo kwalifikacyjne do szkół średnich, świadectwo lekarskie, stwierdzające, że fizycznie są uzdolnieni do zawodu nauczycielskiego (Art. II., punkt 1), tudzież świadectwo moralności.

Przy każdym takim egzaminie mają kandydaci poddać się tylko egzaminowi uzupełniającemu z pedagogiki i z tych przedmiotów, z których nie posiadają kwalifikacyi nauczycielskiej do szkół średnich.

W protokołach egzaminacyjnych (Art. II., punkt 11 i Art. III., punkt 9) powołać się należy co do tych przedmiotów, z których kandydaci posiadają kwalifikacyę do szkół średnich, na świadectwo kwalifikacyjne do szkół średnich, nie podając cenzur wyraźnie określonych, a przy ocenie, czy kandydat jest bardzo dobrze uzdolniony, albo dobrze, ewentualnie dostatecznie uzdolniony, należy wziąć pod dokładną rozwagę treść świadectwa kwalifikacyjnego do szkół średnich.

W świadectwach kwalifikacyjnych do szkół wydziałowych albo ludowych pospolitych należy przy końcu wyraźnie nadmienić, że kandydat może dopiero wtedy otrzymać stałą posadę nauczycielską przy szkołach ludowych, gdy się wykaże przynajmniej jednoroczną, zadowalniającą praktyką nauczycielską, odbytą po złożeniu egzaminu kwalifikacyjnego w szkole ludowej publicznej lub prywatnej z prawem publiczności.

Zresztą stosują się do takich egzaminów uzupełniających przepisy wymienione w Art. II. i w Art. III.

2. Kandydaci, którzy posiadają kwalifikacyę do szkół ludowych pospolitych lub wydziałowych, a nie mają uzdolnienia do zastępczego udzielania nauki religii, następnie kandydaci, którzy nie zdawali egzaminu z gimnastyki lub śpiewu (Art. II., punkt 3, Art. III., punkt 7), a wreszcie kandydaci, którzy pragną uzyskać kwalifikacyę z drugiego języka krajowego albo z języka niemieckiego jako przedmiotu naukowego, mogą zdawać egzamin uzupełniający z jednego lub kilku tych przedmiotów naukowych. Przy egzaminach tych należy ocenę ogólną oznaczać wyrażeniami: bardzo dobrze uzdolniony, dobrze uzdolniony, dostatecznie uzdolniony, nieuzdolniony.

Te egzamina uzupełniające odbywają się w zwykłych terminach egzaminacyjnych, a zdawać je można z religii, śpiewu, gimnastyki i z języka niemieckiego

przed każdą Komisyą egzaminacyjną, upoważnioną do egzaminowania w języku wykładowym kandydata; z drugiego języka krajowego jednakże tylko przed Komisyą dla dotyczącego języka wykładowego.

Kwalifikacya uzupełniająca, uzyskana z religii, śpiewu i gimnastyki, ma znaczenie tak do szkół ludowych pospolitych, jako też wydziałowych (Art. III., punkt 7). Uzdolnienie do nauczania drugiego języka krajowego, albo też języka niemieckiego jako przedmiotu naukowego, może uzyskać każdy kandydat ukwalifikowany do szkół ludowych pospolitych lub wydziałowych, stosownie do różnych wymagań (Art. II., punkt 10 i Art. III., punkt 3 e), albo tylko do szkół ludowych pospolitych, albo też do szkół wydziałowych.

Osobnych świadectw z egzaminów uzupełniających nie wydaje się; wynik egzaminu zapisuje się dodatkowo na uzyskanem już świadectwie kwalifikacyjnem, jednakże tylko w tym razie, jeżeli jest pomyślny.

Takie egzamina uzupełniające wolno powtarzać bez ograniczenia.

Zresztą obowiązują co do tych egzaminów uzupełniających odnośne postanowienia Art. II. i III.

Art. V.

Egzamina specyalne.

1. Kandydaci, którzy posiadają świadectwo kwalifikacyjne do szkół ludowych pospolitych lub wydziałowych, a pragną uzyskać kwalifikacyę do szkół ludowych pospolitych, względnie z tej samej grupy przedmiotów do szkół wydziałowych, ale z drugim językiem wykładowym, mogą się poddać egzaminowi specyalnemu przed Komisyą, upoważnioną do przeprowadzania egzaminów w dotyczącym języku wykładowym (Art. I., punkt 2). W takim razie ma kandydat opracowaniem tematu pedagogicznego i egzaminem ustnym wykazać, że drugi język wykładowy posiada w zupełności tak w mowie, jako też w piśmie, tak w ogóle, jak i w zakresie odnośnych przedmiotów naukowych.

Co do wymagań, które należy stawiać, obowiązują postanowienia Art. II. punkt 5 i 6, względnie Art. III. punkt 5 i 6.

Co do świadectw zastosować należy Art. IV., punkt 2.

2. Kandydaci, którzy posiadają kwalifikacyę nauczycielską do szkół ludowych pospolitych lub wydziałowych, a pragną uzyskać kwalifikacyę z nauki gospodarstwa wiejskiego albo też z jakiegoś technicznego przedmiotu do kursów specyalnych, połączonych ze szkołami ludowemi, następnie do nauki nadobowiązkowej na fortepianie lub skrzypcach w szkołach wydziałowych, wreszcie do nauczania dzieci ciemnych, głuchoniemych, umysłowo upośledzonych i zaniedbanych, mogą się poddać egzaminowi specyalnemu z jednego lub kilku z tych przedmiotów. Tacy kandydaci mogą także zdawać egzamin specyalny z gry na organach. Dotyczące podania należy wnosić do Rady szkolnej krajowej w drodze urzędowej.

Celem przeprowadzenia takich egzaminów wzmacnia się na wniosek Rady szkolnej krajowej w razie potrzeby i ze względu na stosunki miejscowe Komisyę egzaminacyjną osobami fachowymi.

Każdy taki egzamin składa się z części teoretycznej i praktycznej, a ma wykazać, czy kandydatowi na podstawie jego wiedzy i biegłości może być przyznane uzdolnienie, o które się ubiega.

Z takich egzaminów specyalnych, których powtarzanie nie jest ograniczone, wystawia się osobne świadectwa.

Mają zresztą przy tych egzaminach odpowiednie zastosowanie postanowienia Art. II. i III.

3. Nauczyciele (nauczycielki), udzielający na specyalnych kursach, połączonych ze szkołami ludowemi lub też na kursach dopełniających dla dziewcząt nauki takich przedmiotów, które nie są przedmiotami obowiązkowymi w szkołach ludowych, mogą być przez Ministra oświaty uwolnieni od zdawania egzaminu specyalnego, jeżeli pracowali ze skutkiem zadowalniającym przynajmniej dwa lata.

Co do sposobu uzyskania specyalnej kwalifikacyi do nauczania języka francuskiego i angielskiego we wszystkich zakładach w zakresie szkół ludowych (jakimi są szkoły wydziałowe, specyalne kursa naukowe, kursa dopełniające, szkoły języków i seminarya nauczycielskie) obowiązuje nadal rozporządzenie ministeryalne z dnia 1. maja 1871, l. 593, z tą uwagą, że przy tych egzaminach kandydat ma okazać, że odnośnym językiem włada poprawnie i biegle w mowie i piśmie, tudzież że przy przyznaniu kwalifikacyi — co stać się może tylko w razie uzyskania cenzury przynajmniej d o b r e j ze wszystkich przedmiotów — nie należy czynić różnicy ze względu na kategorye szkół; kwalifikacyę przyznaje się tedy lub odmawia do wszystkich tych zakładów naukowych.

Kwalifikacyę z języka francuskiego można uzyskać tylko przed Komisyą egzaminacyjną lwowską lub krakowską.

Art. VI.

Taksy egzaminacyjne.

1. Przed rozpoczęciem egzaminu składa się do rąk Dyrektora Komisyi taksę egzaminacyjną, która w żadnym razie nie może być zwróconą.

Taksa ta za egzamin kwalifikacyjny do szkół ludowych pospolitych wynosi 16 K, za egzamin do szkół wydziałowych 20 K, a za egzamin uzupełniający lub specyalny bez względu na to, czy się go zdaje z jednego czy z więcej przedmiotów w tym samym terminie, 10 K.

Jeżeli kandydat w tym samym terminie egzaminacyjnym poddaje się tak egzaminowi uzupełniającemu, jako też specyalnemu, musi za każdy z tych egzaminów złożyć osobną taksę. Za egzamin powtórny z języka niemieckiego (Art. II. punkt 11) nie składa się żadnej taksy.

2. Po ukończeniu egzaminu pokrywa się z taks wszelkie wydatki Komisyi egzaminacyjnej (potrzeby kancelaryjne, koszta podróży członków zamiejscowych, usługę i t. p.), a resztę rozdziela Rada szkolna krajowa na sprawozdanie i wniosek Dyrektora pomiędzy Dyrektora i innych członków Komisyi w stosunku do pracy i zajęcia w Komisyi. Należy przytem w równej mierze uwzględniać egzaminatorów z religii.

Art VII.

Postanowienie przejściowe.

Aż do dalszego zarządzenia mogą osoby, pracujące dłużej, niż trzy lata, w szkołach ludowych publicznych lub prywatnych, posiadających prawo publiczności, z powodów zasługujących na uwzględnienie. uzyskać uwolnienie od wykazania się świadectwem dojrzałości celem przypuszczenia do egzaminu kwalifikacyjnego do szkół ludowych pospolitych (Art. II., punkt 1 b). Zezwolenie na taki wyjątek, które ma ważność na rok jeden, zastrzeżone jest Radzie szkolnej krajowej. Przy egzaminie takich kandydatów należy zwrócić szczególniejszą uwagę na to, czy posiadają wiadomości z materyału naukowego, przepisanego dla szkół ludowych pospolitych (Art. II., punkt 3).

Dodatek,

odnoszący się do formularzy pism urzędowych.

Świadectwa wystawia się na papierze, do tego przeznaczonym, znajdującym się na składzie w c. k. Wydawnictwie książek szkolnych w Wiedniu i Pradze. wszystkie zaś Komisye mają się trzymać umieszczonych poniżej formularzy. Każdy patent kwalifikacyjny ma być wystawiony na całym arkuszu, którego trzecia stronica przeznaczona jest na dopisywanie kwalifikacyi dodatkowych (Art. III., punkt 9 b, Art. IV., punkt 2, Art. V., punkt 1).

Protokoły egzaminacyjne mają być tak ułożone. żeby świadectwa poszczególne były ich odpisami.

Formularze świadectw.

1. Dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych.

C. k. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych

w . . . .

L. . . .
19 . .

Patent na nauczyciela szkół ludowych pospolitych.

Pan . . . . urodzony dnia . . . . 18 . . w . . . . w . . . . religii . . . . ukończył . . . . uczęszczał następnie do c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego . . . . (pobierając stypendyum z funduszu . . . . w łącznej kwocie . . . . K) i otrzymał dnia . . . . 19 . . świadectwo dojrzałości . . . . do pełnienia obowiązków tymczasowego nauczyciela w szkołach ludowych pospolitych z językiem wykładowym . . . .

Odbywszy następnie praktykę przepisaną w charakterze tymczasowego nauczyciela w szkole ludowej w . . . . w latach . . . . zdawał egzamin w miesiącu . . . . 19 . . przed podpisaną Komisyą egzamin nauczycielski do szkół ludowych pospolitych.[1])

Na podstawie tego egzaminu Komisya uznaje Pana . . . .[2]) **uzdolnionym** do samodzielnego sprawowania urzędu nauczycielskiego w szkołach ludowych pospolitych z językiem wykładowym . . . .

---

[1]) Jeżeli kandydat nie zdawał egzaminu ze śpiewu albo gimnastyki (Art. II., punkt 3), należy w uwagach dodać: „przyczem kandydat z nauki . . . . nie był egzaminowany“. Ocenę z obowiązkowego egzaminu z gier i zabaw dla młodzieży należy podać.

[2]) Miejsce dla oznaczenia ogólnego wyniku egzaminu. bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie (art. II. punkt 11).

Również uznaje Komisya[1]) Pana . . . . na podstawie złożonego egzaminu . . . . uzdolnionym do uczenia języka . . . . i . . . . uzdolnionym do uczenia języka . . . . jako przedmiotu naukowego w szkołach ludowych pospolitych z językiem wykładowym . . . .

Przy osobnym egzaminie z nauki religii okazał się kandydat . . . . uzdolnionym do zastępowania nauczyciela religii swego wyznania.

Z powodu pobierania stypendyum w czasie studyów seminarzyckich z funduszu . . . . jest Pan . . . . na podstawie rewersu obowiązany jeszcze przez . . . . pełnić obowiązki nauczycielskie w publicznych szkołach ludowych w . . . .

. . . . dnia . . . . 19 . .

C. k. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych.

Pieczęć.

. . . .

Dyrektor Komisyi egzaminacyjnej.

. . . .

Członek Komisyi.

2. Dla nauczycielek szkół ludowych pospolitych.

Patenta dla nauczycielek mają być zgodne z formularzem I. z wyjątkiem zmian, które same z siebie wynikają. Przed ustępem: „Na podstawie wyników egzaminu etc.“ należy wpisać uzyskaną już kwalifikacyę z robót ręcznych kobiecych w słowach: „Według świadectwa z daty . . . . jest kandydatka uzdolnioną do udzielania nauki robót ręcznych kobiecych w szkołach ludowych pospolitych“.

[1]) Tylko dla Komisyi, w których postanowienie Art. II., punkt 10 przepisów egzaminacyjnych może mieć zastosowanie.

3. Dla nauczycieli szkół wydziałowych.

C. k. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół wydziałowych

w . . . .

L. . . .

19 . .

Patent na nauczyciela szkół wydziałowych.

Pan . . . . urodzony dnia . . . . 18 . . religii . . . . zdawał w miesiącu . . . . 19 . . przed podpisaną Komisyą egzamin nauczycielski do szkół wydziałowych z grupy . . . .

Według dowodów, Komisyi przedłożonych, kandydat odbył studya . . . . i uzyskał patent na nauczyciela szkół ludowych pospolitych z językiem wykładowym . . . . i z uzdolnieniem do uczenia języka niemieckiego jako przedmiotu naukowego w szkołach ludowych pospolitych, wydany przez c. k. Komisyę egzaminacyjną w . . . . z dnia . . . . 19 . . l. . . . . .

Kandydat pełnił obowiązki nauczycielskie w szkołach . . . . w latach . . . .

Na podstawie wyników egzaminu uznaje się Pana . . . . [1]) **uzdolnionym** do samodzielnego sprawowania urzędu nauczycielskiego w szkołach wydziałowych z językiem wykładowym . . . . a to udzielania . . . .

Również przyznaje Komisya Panu . . . . na podstawie złożonego egzaminu uzdolnienia do uczenia języka . . . . jako przedmiotu naukowego w szkołach wydziałowych z językiem wykładowym . . . .

Z powodu pobierania stypendyum w czasie studyów seminarzyckich z funduszu . . . . jest Pan . . . . na podstawie rewersu obowiązany jeszcze przez . . . . lata pełnić obowiązki nauczycielskie w publicznych szkołach ludowych.

---

[1]) Miejsce na oznaczenie ogólnego wyniku egzaminu: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie.

Uwagi: . . . .
. . . .
. . . .

. . . . dnia . . . . 19 . .

C. k. Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół wydziałowych.

. . . .

Dyrektor Komisyi egzaminacyjnej. Członek Komisyi.

4. Dla nauczycielek szkół wydziałowych.

Świadectwa dla nauczycielek są zgodne z formularzem 3 ze zmianami, które same przez się wynikają.

5. Dla kandydatów reprobowanych.

Formularze 1, 2, 3 i 4 mają napis „Świadectwo“ po skreśleniu reszty słów, a w ustępie: „Na podstawie wyników egzaminu etc.“ umieszcza się przed „uzdolniony“ wyraz „nie“. Ustęp dotyczący egzaminu z religii wykreśla się.

6. Dla kandydatów, którzy egzamin powtórzyli.

W razie pomyślnego wyniku używa się formularzy 1, 2, 3 i 4 bez zaznaczania, że egzamin powtórzono.

W razie niepomyślnego wyniku używa się formularza 5 z tą zmianą, że ustęp: „Na podstawie egzaminu etc.“ ma brzmieć: „Na podstawie wyniku egzaminu powtórnego etc.

7. Dla kandydatów, składających egzamina specyalne.

W osobnych świadectwach ze specyalnych egzaminów Art. V., punkt 2) należy wyszczególnić generalia, studya odbyte i złożone egzamina, tudzież miejsca i czas odbytej już służby nauczycielskiej podług formularzy 3 i 4 z odpowiednią zmianą tytułu świadectwa. Wyszczególnienie przedmiotów zdawanych i brzmienie klauzuli uzdolnienia należy stosownie do rodzaju i celu egzaminu sformułować za zgodą Rady szkolnej krajowej.

Dodatek.

W sprawie wydawania duplikatów patentów na nauczycieli obowiązują następujące postanowienia:

1. W celu uzyskania duplikatu zagubionego patentu nauczycielskiego winien poszkodowany zwrócić się z umotywowaną prośbą do władzy szkolnej krajowej i uzasadnić potrzebę żądanego duplikatu.
2. Za wydanie duplikatu na podstawie zezwolenia władzy szkolnej krajowej należy złożyć taksę w kwocie 8 (ośmiu) koron, która służy na potrzeby Komisyi egzaminacyjnej.
3. Komisye egzaminacyjne mają w peryodycznych sprawozdaniach z czynności swoich wykazywać liczebnie także wydane duplikaty patentów, odwołując się przytem do zezwolenia władzy szkolnej krajowej.

Regulamin
dla szkół ludowych wszelkiej kategoryi.

TYTUŁ I.

O szkole ludowej pospolitej.

I. O urządzeniu szkoły ludowej.

§ 1. Każdą szkołę ludową pospolitą należy tak urządzić, aby mogła spełnić zadanie, które wkłada na nią państwowa ustawa szkolna, tudzież ustawy szkolne krajowe.

Rada szkolna krajowa, która z reguły rozstrzyga o urządzeniu szkoły, weźmie przytem pod rozwagę, oprócz ilości dzieci szkolnych i posad nauczycielskich, także potrzeby naukowe i gospodarcze stosunki ludności (11).*)

Jeżeliby z powodu zamierzonego urządzenia szkoły, miały dla stron utrzymujących szkołę, powstać wydatki, do których według ustaw nie byłyby obowiązane, należy zawsze uzyskać ich przyzwolenie.

§ 2. Liczba klas stosuje się do ilości dzieci do nauki szkolnej obowiązanych i w zakresie szkolnym zamieszkałych, oraz do ilości posad nauczycielskich, systemizowanych na podstawie odnośnych postanowień ustawowych (116).

Jeżeli w jednej klasie są połączone dzieci różnego wieku i stopnia nauki, dzieli się ją na oddziały lub grupy.

Które stopnie wieku należy przydzielić do każdej poszczególnej klasy, a w jej obrębie do każdego oddziału i grupy, określa plan naukowy (6. 7).

§ 3. Samoistne szkoły żeńskie zakłada się według postanowień ustawy krajowej.

§ 4. Oznaczenie kategoryi szkoły ludowej zależy z jednej strony od liczby klas następujących po sobie, bez względu na oddziały równorzędne i ekspozytury, z drugiej zaś strony od płci dzieci, dla których się ją przeznaczyło; oznacza się

*) *Cyfry w nawiasach oznaczają będący w związku paragraf niniejszego regulaminu.*

przeto szkołę albo jako szkołę ludową pospolitą mieszaną, albo jako szkołę ludową pospolitą męską lub żeńską, a stosownie do liczby klas, jako szkołę ludową jedno-. dwu-, trzy- i t. d. klasową.

Jeżeli jednak w pewnej szkole urządzono prowizorycznie klasę wyższą i zaprowadzono plan naukowy szkoły ludowej wyższej kategoryi, oznaczenie tej szkoły stosuje się do obowiązującego w niej planu naukowego.

Klasy oznacza się w porządku liczbowym od najniższej w górę.

§ 5. W szkole ludowej pospolitej przydziela się całą naukę w jednej klasie z reguły jednej sile nauczycielskiej, która uczy w swej klasie oddzielnie od klas innych.

Dzieci przydzielone do jednej klasy pobierają naukę wspólnie, o ile plany naukowe nie stanowią inaczej, lub o ile dla poszczególnych obowiązkowych lub nadobowiązkowych przedmiotów naukowych nie wydano osobnych zarządzeń. Jeżeli w jednej klasie jest złączonych więcej oddziałów, należy dla nich urządzić naukę w części głośną, a w części cichą.

Gdzie tego wymagają stosunki, można za zezwoleniem Rady szkolnej krajowej tworzyć osobne klasy pomocnicze dla dzieci nie posiadających wszystkich zmysłów, jak również dla dzieci słabiej uzdolnionych (26, 83, 173).

§ 6. Rada szkolna krajowa określa w granicach normalnego planu naukowego zasady, według jakich dzieli się dzieci jednej klasy na osobne oddziały lub grupy, tudzież ilość godzin tygodniowej nauki dla każdego oddziału lub grupy (2. 7).

Przy nauce robót ręcznych kobiecych należy przestrzegać, aby nauczycielka o ile możności nie uczyła równocześnie w jednej grupie więcej aniżeli 40 dziewcząt (123).

Rada szkolna krajowa wydaje także zarządzenia w sprawie zawiązywania i zakresu działania komitetu pań, o ile go ewentualnie powołano w celu popierania nauki kobiecych robót ręcznych.

§ 7. Cel nauki dla każdego stopnia nauki i tygodniowy wymiar godzin dla każdego poszczególnego przedmiotu określa plan naukowy, który wskazuje także ogólny tok nauki.

Określenie celu nauki religii i podział materyału naukowego w zakresie tego przedmiotu na poszczególne klasy, oddziały i grupy, są po myśli § 5. państwowej ustawy szkolnej zastrzeżone władzy kościelnej względnie przełożeństwu wyznaniowej gminy izraelickiej (144).

Szczegółowy podział przepisanego materyału naukowego w innych przedmiotach naukowych na poszczególne klasy, oddziały i grupy, uskutecznia okręgowa konferencya nauczycielska, a w obrębie wytkniętych granic, konferencya nauczycielska każdej szkoły ludowej.

Dla żadnego przedmiotu naukowego nie przepisuje się pewnej ściśle określonej metody nauczania; należy jednak nauki udzielać w taki sposób, aby wszystkie dzieci prawidłowo rozwinięte mogły osiągnąć cel nauki (13).

§ 8. O zarządzeniach władzy kościelnej, względnie przełożeństwa wyznaniowej gminy izraelickiej, w sprawie egzaminów z religii i w sprawie praktyk religijnych, zawiadamia po myśli § 5. ustęp 5. państwowej ustawy szkolnej Rada szkolna okręgowa kierownika szkoły i Radę szkolną miejscową.

Władze kościelne, względnie przełożeństwo wyznaniowej gminy izraelickiej, winny zarządzenia swoje podać do wiadomości Rady szkolnej okręgowej w czasie należytym, aby jej umożliwić prawidłowe traktowanie sprawy (9).

§ 9. Zawiadamiając o tem, winna Rada szkolna okręgowa postanowić, w jakiej mierze należy uwolnić od nauki w dniach odnośnych dzieci szkolne, obowiązane do egzaminu z religii i do praktyk religijnych, tudzież, czy z resztą dzieci ma się nauka odbywać (8, 64).

Gdzie i kiedy mają się zgromadzić dzieci obowiązane do uczestniczenia w tym egzaminie i praktykach religijnych i w jaki sposób należy je nadzorować, postanawia odpowiednio do stosunków miejscowych konferencya nauczycielska w porozumieniu z nauczycielem religii (75, 132).

Do nadzorowania dzieci szkolnych w czasie obowiązkowych praktyk religijnych można przeznaczać siły nauczycielskie tylko odnośnego wyznania religijnego, lecz bez różnicy obrządku.

§ 10. W razie, gdyby uznano, że pewnemu celowi szczególnie odpowiada urządzenie szkoły takie, które wymaga wprowadzenia osobnego planu naukowego, odbiegającego zasadniczo od planu normalnego, należy uzyskać zatwierdzenie Ministerstwa Wyznań i Oświaty.

§ 11. Wszystkie szkoły ludowe istniejące w jednej miejscowości mają z reguły rządzić się tym samym planem naukowym, a mianowicie planem szkoły ludowej kategoryi najwyższej.

Szkoły o mniejszej liczbie klas będą miały plan naukowy zgodny z planem odpowiednich klas szkoły ludowej kategoryi najwyższej, znajdującej się w tej miejscowości.

Rada szkolna krajowa może jednak na wniosek Rady szkolnej miejscowej, względnie okręgowej, zezwolić na wyjątek od tego postanowienia dla szkół istniejących w niektórych dzielnicach miasta, szczególnie zaś na odległych przedmieściach (1).

§ 12. Wprowadzenie nauki przedmiotów nie przepisanych normalnym planem naukowym wymaga zezwolenia Rady szkolnej krajowej. Takie przedmioty mają być uważane za nadobowiązkowe (169).

W razie zaprowadzenia nauki takiego przedmiotu w pewnej szkole winni rodzice albo ich zastępcy, zgłaszając dziecko do wpisu, oświadczyć z początkiem roku szkolnego, czy ono będzie brało udział w tej nauce (40).

Wystąpienie może z reguły nastąpić tylko z końcem roku szkolnego, konferencya nauczycielska może jednak z powodów zasługujących na uwzględnienie zezwolić na wystąpienie także w terminie wcześniejszym (64).

§ 13. Przy każdej szkole ludowej, zwłaszcza na wsi, ma się o ile możności założyć ogród szkolny i gospodarcze pole doświadczalne i urządzić je zgodnie z celem, do jakiego mają służyć.

Utrzymywanie ogrodu szkolnego i uprawa pola doświadczalnego należy z reguły do kierownika szkoły, można jednak za zezwoleniem Rady szkolnej okręgowej poruczyć je także innemu nauczycielowi (148).

Do robót w ogrodzie szkolnym można używać dzieci dwóch najwyższych stopni nauki codziennej i młodzieży uczęszczającej na naukę dopełniającą. Chłop-

ców należy zatrudniać głównie w szkółce drzew owocowych, dziewczęta zaś przy hodowli kwiatów i w oddziale warzywnym, najwłaściwiej grupami w bezpośrednim związku z godzinami nauki szkolnej i to w ten sposób, aby każde dziecko, o ile możności, zajęte było przez jedną godzinę w tygodniu.

Szczegółowe postanowienia wydaje Rada szkolna krajowa, do której należy także wydawanie w porozumieniu ze stronami utrzymującemi szkołę osobnych przepisów co do użycia dochodów z ogrodu szkolnego i pola doświadczalnego, oraz co do wynagrodzenia ich kierowników.

§ 14. W szkole ludowej należy uprawiać gorliwie zabawy ruchowe i jak najusilniej popierać wszelkie pożyteczne ćwiczenia fizyczne, jak pływanie, ślizganie i t. p. Władze szkolne powinny popierać usiłowania nauczycieli na tem polu u stron utrzymujących szkołę.

§ 15. Nauka w szkołach ludowych jest całodzienna, albo półdzienna.

O ile w poszczególnych klasach lub oddziałach szkół ludowych rozmaitych kategoryi ma być zaprowadzona nauka całodzienna czy półdzienna, określają normalne plany naukowe i osobne rozporządzenia Rady szkolnej krajowej (7, 52).

§ 16. Zasady pedagogiczno-dydaktyczne, które mają służyć za wskazówkę przy układaniu podziału godzin, określa Rada szkolna krajowa, przestrzegając przepisów hygieny szkolnej i udzielając w miarę potrzeby wzorów podziału godzin. Zatwierdzenie podziału godzin dla każdej szkoły ludowej należy do Rady szkolnej okręgowej (60—63).

W dwu- lub więcejklasowych szkołach ludowych układa podział godzin dla poszczególnych klas w myśl § 145. Regulaminu kierownik szkoły i po przeprowadzeniu nad nim obrad na konferencyi nauczycielskiej przedkłada go do zatwierdzenia Radzie szkolnej okręgowej.

Zatwierdzone podziały godzin należy umieścić w izbach szkolnych na miejscu widocznem.

W szkołach, w których drugi język krajowy jest obowiązkowym przedmiotem nauki, należy na żądanie Rady szkolnej miejscowej sporządzić podział godzin w obu językach krajowych.

§ 17. Każda szkoła musi być zaopatrzona we wszystkie najpotrzebniejsze środki i przybory naukowe. O ile możności należy szkołę zaopatrzyć co najmniej w następujące środki naukowe:

a) przyrządy do początkowej nauki czytania,

b) środki do uzmysłowienia początkowej nauki rachunków,

c) obrazy do nauki z poglądu,

d) globus,

e) mapę ścienną planiglobów, kraju ojczystego, monarchii austryacko-węgierskiej, Europy i Palestyny,

f) najpotrzebniejsze środki do nauki rysunków,

g) zbiór okazów przyrody kraju i zwykłych przyrządów fizykalnych,

h) bibliotekę szkolną.

Gdyby się okazała potrzeba dalszych zarządzeń, wyda je Rada szkolna krajowa na podstawie opinii krajowej konferencyi nauczycielskiej.

Dla utrzymania i pomnażania zbiorów środków naukowych i bibliotek używa się corocznych dotacyi z funduszu szkolnego krajowego, przyzwalanych na ten cel przez Sejm krajowy (147).

§ 18. Jakich środków i przyborów naukowych należy używać w poszczególnych klasach, oddziałach i grupach, postanawia okręgowa konferencya nauczycielska. Środków i przyborów naukowych nie aprobowanych przez Radę szkolną krajową nie można używać w szkole.

Każde dziecko musi posiadać podręczniki szkolne, tudzież przybory do pisania i rysowania, przepisane dla odnośnego stopnia nauki.

Aby ułatwić udzielenie potrzebnej ewentualnie informacyi interesowanym przemysłowcom i rodzicom, względnie opiekunom dzieci uczęszczających do szkoły, może znajdować się w szkołach zbiór przepisanych przyborów naukowych.

Jeżeli rodzice lub ich zastępcy nie dopełniają ustawowego obowiązku sprawienia potrzebnych książek szkolnych i innych przyborów naukowych, ma kierownik szkoły zwrócić się o pomoc do Rady szkolnej miejscowej (228).

II. O obowiązku uczęszczania do szkoły.

§ 19. Ustawowy obowiązek uczęszczania do szkoły ludowej rozpoczyna się z ukończeniem szóstego roku życia i trwa w miastach, w których są szkoły wydziałowe, przez lat siedm, w innych zaś miejscowościach przez lat sześć. Dzieci będące w tym wieku są obowiązane uczęszczać na naukę codzienną (171, 173).

Obowiązek uczęszczania na naukę codzienną ustaje jednak po siedmiu, względnie po sześciu latach, jedynie pod warunkiem, że dziecko wykaże dostateczną biegłość w przedmiotach naukowych przepisanych dla nauki codziennej.

Po ukończeniu nauki codziennej obowiązane jest każde dziecko, o ile nie uczęszcza do innego zakładu naukowego, uczęszczać jeszcze przez trzy lata na naukę dopełniającą.

§ 20. Dzieci nie rozwinięte dostatecznie pod względem fizycznym lub umysłowym mogą na żądanie rodziców, względnie ich prawnych zastępców, rozpocząć uczęszczanie do szkoły dopiero z ukończeniem siódmego roku życia. Należy jednak zwrócić uwagę rodziców, względnie ich zastępców, że takiemu dziecku nie skraca się przez to oznaczonego w ustawie obowiązku uczęszczania do szkoły.

Kierownik szkoły utrzymuje wykaz takich zgłoszeń i przedkłada go Radzie szkolnej miejscowej.

§ 21. Władze szkolne mają jak najściślej czuwać nad tem, aby wszystkie dzieci będące w obowiązkowym wieku szkolnym uczyniły zadość ustawowemu obowiązkowi uczęszczania do szkoły.

W tym celu należy przedewszystkiem wyznaczyć dla każdej szkoły ludowej ściśle określony zakres szkolny i zakresy te od siebie dokładnie odgraniczyć; wszystkie dzieci, mieszkające w jednym zakresie szkolnym a będące w obowiązkowym wieku szkolnym, winna następnie Rada szkolna miejscowa lub organ, któremu ustawa to poruczy, corocznie przed rozpoczęciem roku szkolnego wciągnąć do jednej metryki szkolnej i utrzymywać je w ciągłej ewidencyi.

§ 22. Przepisy w sprawie zakładania i prowadzenia metryki szkolnej wydaje Rada szkolna krajowa.

Najpewniejszą podstawę do założenia i prowadzenia metryki szkolnej daje coroczna konskrypcya szkolna obejmująca po kolei dom za domem; do sprawdzenia wyników służą wyciągi z metryk urodzin i śmierci, oraz z wykazów obcych, przebywających w gminie.

Stosownie do zachodzących okoliczności jest rzeczą wskazaną porównanie ilości dzieci wciągniętych do metryki szkolnej także z wynikami ostatniej konskrypcyi ludności.

§ 23. Kierownika szkoły nie można zniewolić, aby sam założył i prowadził metrykę szkolną nawet z tego tytułu, że jest członkiem Rady szkolnej miejscowej; winien on jednak współdziałać przy założeniu i prowadzeniu metryki szkolnej, a mianowicie w ten sposób, że zawiadamia w ciągu roku szkolnego Radę szkolną miejscową lub organ, któremu ustawa prowadzenie metryki szkolnej poruczy, o każdem wystąpieniu ze szkoły dziecka, mieszkającego w zakresie szkolnym, podając powody wystąpienia ze szkoły; zawiadamia również o każdem uwolnieniu dziecka od nauki codziennej, względnie o wydaniu takiemu dziecku świadectwa uwolnienia i wykonywa ewentualne dalej idące zarządzenia Rady szkolnej krajowej.

Nie wzbrania się jednak kierownikowi szkoły podjąć się dobrowolnie założenia i prowadzenia metryki szkolnej za stosownem wynagrodzeniem.

§ 24. Do metryki szkolnej wpisuje się także i te dzieci, które ustawa uwalnia od uczęszczania do szkoły obowiązkowej z powodu wad umysłowych lub ułomności cielesnych lub też z tego powodu, że uczęszczają do innej szkoły lub pobierają naukę w domu (213).

Oprócz tego powinna Rada szkolna miejscowa lub organ, któremu ustawa poruczy prowadzenie metryki szkolnej, wciągnąć takie dzieci zaraz na początku roku szkolnego do osobnego wykazu, który należy przedłożyć natychmiast Radzie szkolnej okręgowej.

Rada szkolna okręgowa ma obowiązek przedłożony wykaz zbadać dokładnie i według potrzeby zażądać wyjaśnienia przyczyn uwolnienia wraz z dowodami.

Dyrektorowie i kierownicy wszystkich publicznych i prywatnych zakładów naukowych, znajdujących się w okręgu szkolnym a nie podlegających Radzie szkolnej okręgowej, — o ile do nich uczęszczają dzieci w obowiązkowym wieku szkolnym, ustawowo uwolnione z tego powodu od uczęszczania do szkoły ludowej, — mają celem porównania dostarczyć Radzie szkolnej okręgowej wykazu wszystkich dzieci będących w wieku szkolnym, które świeżo przyjęto do zakładu im podlegającego lub też tych, które z niego wystąpiły.

§ 25. Uczęszczanie do szkół przemysłowych, handlowych, rolniczych lub lasowych i na kursa zawodowe uwalnia dzieci będące w wieku szkolnym tylko wówczas od uczęszczania do szkoły ludowej, jeżeli Ministerstwo Wyznań i Oświaty względnie Rada szkolna krajowa, postanowią, że odnośna szkoła lub kurs zawodowy może ze względu na swe urządzenie zastąpić naukę w szkole ludowej (210).

Rada szkolna krajowa ułoży wykaz takich szkół i kursów zawodowych i ogłosi go publicznie.

§ 26. Czy dziecko będące w wieku szkolnym jest zdolne do uczęszczania do szkoły, czy też z powodu wad umysłowych lub ciężkich ułomności cielesnych musi być uwolnione czasowo lub na zawsze od uczęszczania do niej, rozstrzyga Rada szkolna miejscowa; jeżeli nasuwają się jakie wątpliwości, należy żądać przedłożenia świadectwa lekarskiego (70).

W ogóle należy, w miarę możności, wzywać do nauki szkolnej także dzieci nie posiadające wszystkich zmysłów, zdolne jednak do kształcenia, zwłaszcza ślepe i głuchonieme, o ile nie umieszczono ich w specyalnych zakładach, przeznaczonych dla pielęgnowania i wychowywania takich dzieci; aby umożliwić ich nauczanie należy w szkole ludowej, o ile się to da, wprowadzić osobne urządzenia (5).

§ 27. Na uwolnienie od nauki rysunków, a u dziewcząt od nauki kobiecych robót ręcznych, można zezwalać z reguły tylko ze względu na stan zdrowia dziecka, stwierdzony przez lekarza (70).

Uwolnić tymczasowo poszczególne dzieci od nauki śpiewu, a chłopców także od nauki gimnastyki, może kierownik szkoły, jeżeli ze względu na zdrowie nie mogą brać udziału w nauce odnośnego przedmiotu nawet w mierze ograniczonej. Prośby o takie uwolnienie należy zgłaszać z reguły zaraz przy wpisie dziecka do szkoły ludowej, a kierownik szkoły ma je przedkładać Radzie szkolnej okręgowej do rozstrzygnięcia.

§ 28. Z metryki szkolnej wykreśla się dzieci wówczas, gdy uzyskają świadectwo uwolnienia z publicznej szkoły ludowej, lub szkoły ludowej prywatnej wyposażonej prawem publiczności (113, 182, 183, 205).

Po wydaniu takiego świadectwa dzieciom w tej szkole ludowej, w której zakresie mieszkają, wykreśla się je z urzędu na podstawie doniesienia kierownika szkoły. W celu wykreślenia wszystkich innych dzieci, mają ich rodzice lub tychże zastępcy przedłożyć świadectwo uwolnienia (21, 23, 218, 219).

§ 29. Dzieci uczęszczające bądź do szkoły wyższej, bądź do szkoły przemysłowej, handlowej, rolniczej lub lasowej, względnie na kursa zawodowe, tudzież dzieci uwolnione od uczęszczania do szkoły ludowej z tego powodu, że wada umysłowa lub ciężka ułomność fizyczna uniemożliwia im osiągnięcie celu nauki i uczęszczanie do szkoły, wykreśli się po wyjściu z wieku szkolnego bez dalszego dochodzenia z metryki szkolnej.

Z innych przyczyn nie może nastąpić wykreślenie z metryki szkolnej.

§ 30. Dopóki dziecko nie jest wykreślone z metryki szkolnej, należy je zniewalać do uczęszczania do szkoły.

§ 31. Osobom, oddającym się zajęciu wędrownemu, nie wolno — w myśl art. 30. i 31. ustawy krajowej z d. 23. maja 1895 Dz. u. kr. Nr. 57. — odrywać swych dzieci będących w wieku szkolnym od nauki przepisanej dla publicznej szkoły ludowej przez zabieranie ich ze sobą na wędrówkę.

Dzieci takich osób, będące w wieku szkolnym, mają uczynić zadość obowiązkowi szkolnemu z reguły w miejscu swego zamieszkania. Dzieci, które towarzyszą rodzicom w wędrówkach, nie wolno przyjmować na naukę szkolną przy sposobności ich pobytu w pewnej miejscowości, gdzie się znajduje szkoła, ani też potwierdzać im w osobnych książkach szkolnych wędrownych, że uczęszczały do szkoły.

Bliższe zarządzenia wyda Rada szkolna krajowa odpowiednio do stosunków miejscowych.

§ 32. Dzieci cudzoziemców, mieszkające w kraju, należy co do obowiązku uczęszczania do szkoły traktować na równi z dziećmi tutejszemi, o ile w tym względzie nie istnieją odmienne umowy z obcem państwem.

Natomiast dzieciom tutejszym, mieszkającym w kraju, a będącym w obowiązkowym wieku szkolnym, wolno uczęszczać do szkoły publicznej za granicą tylko na podstawie osobnego zezwolenia Rady szkolnej krajowej. Zezwolenia tego można tylko wtedy udzielić, jeżeli urządzenie i specyalne stosunki szkoły zagranicznej nie nasuwają już z góry wątpliwości, czy możliwe w nich będzie osiągnięcie zadania przepisanego państwową ustawą szkolną dla szkół ludowych.

Z końcem obowiązkowego wieku szkolnego winny jednak te dzieci złożyć egzamin końcowy po myśli §§ 218. lub 219. Regulaminu w publicznej szkole ludowej, lub w szkole ludowej prywatnej z prawem publiczności, lub też w jednej z takichże szkół wydziałowych.

III. O przyjęciu do szkoły ludowej.

§ 33. Rodzice, lub ich zastępcy, powinni dzieci, zostające pod ich opieką, a obowiązane do uczęszczania na naukę codzienną, przyprowadzić do wpisu do szkoły w jednym z trzech dni przed rozpoczęciem roku szkolnego.

Jeżeli dziecko nie może z jakiegokolwiek słusznego powodu jawić się osobiście w budynku szkolnym w terminie wpisu, albo jeżeli z powodu przeszkody nie mogą się jawić jego rodzice lub ich zastępcy, można je zgłosić przez inną dorosłą osobę albo na razie także drogą piśmienną.

§ 34. Rada szkolna miejscowa ma obwieścić miejsce, dzień i godzinę wpisu uczniów najpóźniej na ośm dni przed rozpoczęciem roku szkolnego, a zarazem przypomnieć rodzicom i ich zastępcom ciążący na nich obowiązek, oraz zwrócić ich uwagę na ustawowe następstwa jego zaniedbania.

Obwieszczenie to ma nastąpić w sposób zazwyczaj używany w miejscowości, gdzie się znajduje szkoła ludowa, oraz w gminach do związku szkolnego należących.

§ 35. Wpisy przeprowadza z reguły kierownik szkoły w budynku szkolnym; w szkołach więcejklasowych można wezwać także innych nauczycieli do współudziału przy wpisach uczniów (146).

Rada szkolna miejscowa lub organ, któremu ustawa poruczy prowadzenie metryki szkolnej, jest obowiązana przesłać kierownikowi szkoły w czasie właściwym przed rozpoczęciem wpisów przejrzyście ułożony wykaz wszystkich dzieci, zamieszkałych w zakresie szkolnym, a obowiązanych ustawowo do uczęszczania do szkoły ludowej. Wykaz ten stanowi podstawę do wpisów dziatwy do szkoły (42).

§ 36. Dzieci, zamieszkałe w zakresie szkolnym i będące w obowiązkowym wieku szkolnym, należy w razie zgłoszenia bezwarunkowo przyjąć do szkoły.

Przyjęcie dzieci, będących w wieku przedszkolnym, oraz dzieci z obcych zakresów szkolnych i dzieci, które wyszły już z wieku szkolnego, zależy od rozmiarów poszczególnych izb szkolnych.

§ 37. Dzieci będące w wieku przedszkolnym można wpisać do szkoły, jeżeli niema żadnej wątpliwości co do ich umysłowej i cielesnej dojrzałości i jeżeli osiągną obowiązkowy wiek szkolny najpóźniej przed końcem bieżącego roku kalendarzowego (19).

W przypadkach wątpliwych rozstrzyga Rada szkolna okręgowa po zasięgnięciu opinii lekarza urzędowego (70).

§ 38. Dzieci mieszkające poza zakresem szkolnym, można wpisać do szkoły, jeżeli strony utrzymujące szkołę nie podniosą przeciw temu żadnego zarzutu.

§ 39. Dzieciom, które po ukończeniu nauki codziennej pragną dalej na nią uczęszczać, należy na to z reguły zezwolić.

Dalszego uczęszczania do szkoły może im jednak wzbronić każdego czasu Rada szkolna okręgowa na wniosek konferencyi nauczycielskiej, uzasadniony względami na szkołę, a w szczególności na karność szkolną (107).

§ 40. Przy wpisach należy zbadać: imię i nazwisko dziecka, datę urodzenia, wyznanie religijne, względnie obrządek, wykształcenie przedszkolne i obecne miejsce zamieszkania; nazwisko, stan i miejsce zamieszkania ojca lub odpowiedzialnego opiekuna, albo jeżeli ojciec umarł, tudzież u dzieci nieślubnych, nazwisko, stan i miejsce zamieszkania matki, jakoteż opiekuna i władzy nadopiekuńczej.

Stosownie do obowiązujących przepisów należy nadto zbadać, czy dziecko jest szczepione i jaki jest stan jego zdrowia.

W razie uzasadnionych wątpliwości co do niektórych dat należy zdać sprawę Radzie szkolnej okręgowej i oczekiwać jej zarządzenia. Nazwiska tych dzieci, które nie mają ustanowionych opiekunów, należy podać do wiadomości przynależnemu sądowi opiekuńczemu (50, 223 i 230).

Jeżeli dziecko uczęszczało w ubiegłym roku do publicznej szkoły ludowej lub do szkoły prywatnej z prawem publiczności, lub złożyło egzamin prywatny w myśl § 215. Regulaminu, należy przedłożyć kierownikowi szkoły ostatnie zawiadomienie szkolne lub świadectwo egzaminu (46).

Dzieci, które w ubiegłym roku pobierały naukę w domu lub uczęszczały do jednej ze szkół prywatnych bez prawa publiczności, mają przy zgłoszeniu do szkoły poddać się egzaminowi wstępnemu po myśli § 217. Regulaminu.

Jeżeli w szkole ludowej zaprowadzono naukę przedmiotu nadobowiązkowego, należy zapytać rodziców lub ich zastępców, czy dziecko będzie brało udział w tej nauce (12).

Zebrane daty można w szkołach więcejklasowych wciągnąć w osobne wykazy wpisów, na podstawie których może być następnie założony katalog główny (146).

§ 41. Po ukończeniu wpisów winien kierownik szkoły wszystkie dzieci, nie zgłoszone do wpisu, uwidocznić w wykazie, który przesyła mu Rada szkolna miejscowa lub organ ustawowo upoważniony do prowadzenia metryki szkolnej (35).

Dzieci wpisane do szkoły, a nie objęte tym wykazem, ma zestawić w wykazie osobnym (36—39).

Oba te wykazy należy w myśl art. 35., 36. i 38. ustawy krajowej z dnia 23. maja 1895 Dz. u. kr. Nr. 57. przedłożyć wymienionym tam władzom szkolnym, które winny je bezzwłocznie sprawdzić i wystąpić przeciw opieszałym rodzicom lub ich zastępcom w myśl postanowień ustawy.

§ 42. W miastach stołecznych i w innych większych miastach może Rada szkolna krajowa, z przyczyn zasługujących na uwzględnienie, uwolnić Radę szkolną miejscową względnie organ, któremu ustawa poruczy prowadzenie metryki szkolnej, od obowiązku przesyłania kierownictwom szkół wykazów dzieci będących w wieku szkolnym, polecając natomiast kierownikom szkół publicznych i prywatnych, tudzież szkół ćwiczeń, aby po ukończeniu wpisu uczniów podawali wszystkie dzieci wpisane do szkoły do wiadomości Rady szkolnej miejscowej lub organu, któremu ustawa poruczy prowadzenie metryki szkolnej (35).

Rada szkolna krajowa wyda jednak zarazem stosowne zarządzenia, aby dzieci nie czyniące zadość ustawowemu obowiązkowi uczęszczania do szkoły wyśledzono szybko i dokładnie, przyczem należy dążyć do tego, aby kierownikom szkół nie mnożyć niepotrzebnie czynności pisarskich, do których są obowiązani.

§ 43. W ciągu roku szkolnego można dzieci przyjmować do szkoły ludowej tylko w razie przesiedlenia rodziców, zresztą zaś tylko na podstawie osobnego zezwolenia lub zarządzenia władzy szkolnej.

Jeżeli dziecko uczęszczało już do publicznej szkoły ludowej, lub do szkoły prywatnej z prawem publiczności, musi być zgłoszenie odejścia u kierownika szkoły poprzedniej potwierdzone na zawiadomieniu szkolnem (95).

Cenzury z ostatniego ćwierćrocza względnie półrocza, zawarte w zawiadomieniu szkolnem, oraz dzień spóźnionego wpisu i powód spóźnienia należy zapisać w katalogach szkolnych.

§ 44. Za wpis do szkoły ludowej nie wolno pobierać żadnej opłaty.

IV. O przydzielaniu dzieci do klas, oddziałów i grup.

§ 45. Po ukończeniu wpisu uczniów przydziela kierownik szkoły dzieci wpisane do szkoły do istniejących klas, oddziałów i grup (2).

§ 46. Dzieci, które w poprzednim roku szkolnym uczęszczały do publicznej szkoły ludowej, lub do szkoły ludowej prywatnej z prawem publiczności tej samej lub wyższej kategoryi, przydziela się na podstawie ostatniego zawiadomienia szkolnego. Jeżeli w niem uznano dziecko za uzdolnione do przejścia do najbliższej klasy wyższej lub najbliższego oddziału wyższego, wówczas należy je przydzielić do tej klasy lub tego oddziału. Jeżeli zaś nie uznano go za uzdolnione, wtenczas ma klasę lub oddział powtórzyć.

Dzieci, które uzdolnienie swe do pewnej oznaczonej klasy lub oddziału udowodniły egzaminem prywatnym lub wstępnym po myśli §§ 215, względnie 217. Regulaminu, ma się przydzielać stosownie do wyniku egzaminu.

§ 47. Jeżeli dzieci w roku poprzednim uczęszczały do szkoły ludowej publicznej albo prywatnej z prawem publiczności, tej samej lub wyższej kategoryi, w której nie udzielano nauki drugiego języka krajowego, to należy je — o ile według ostatniego zawiadomienia (świadectwa) szkolnego są uzdolnione do przejścia do najbliższej klasy wyższej lub najbliższego oddziału wyższego — przydzielić do tej klasy lub tego oddziału bez składania osobnego egzaminu z tego języka.

Przy ocenie wyniku pracy takich dzieci w nauce drugiego języka krajowego winien nauczyciel uwzględniać ich pilność i postęp; nie może jednak uwolnić ich ich od nauki tego obowiązkowego przedmiotu.

§ 48. O przydzieleniu wszystkich innych dzieci wpisanych do szkoły ludowej rozstrzyga konferencya nauczycielska, uwzględniając wiadomości i wiek każdego poszczególnego dziecka.

Jeżeli co do wiadomości pewnego dziecka wyłonią się uzasadnione wątpliwości, można je poprzednio przepytać, za co nie należy jednak pobierać żadnej opłaty (53).

§ 49. Jeżeli w szkole mają być według §§ 5. i 6. Regulaminu utworzone dla nauki poszczególnych przedmiotów osobne grupy, winien kierownik szkoły przydzielić dzieci także do tych grup.

§ 50. Jeżeli w sprawie przynależności dziecka do pewnego kościoła, względnie obrządku lub stowarzyszenia religijnego, lub też co do udziału dziecka w nauce religii wyłonią się jakie wątpliwości lub nieporozumienia, należy o tem zdać natychmiast sprawę Radzie szkolnej okręgowej. Rada szkolna okręgowa winna udzielić potrzebnych wskazówek, a jeżeli przynależność dziecka do pewnego kościoła lub stowarzyszenia religijnego jest wątpliwą, zasięgnąć decyzyi władzy politycznej co do ustawowego wyznania dziecka szkolnego (40).

Aż do prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy mają jedynie rodzice lub ich zastępcy prawo stanowić, jaką naukę religii ma dziecko pobierać. Jeżeliby tej nauki religii nie mogło dziecko pobierać w szkole ludowej wskutek braku odpowiedniego jej zabezpieczenia, winni jego rodzice lub ich zastępcy postarać się o to, aby ono w inny sposób naukę religii pobierało.

W szkole ludowej nie udziela się nauki religii nie uznanego przez państwo stowarzyszenia religijnego.

§ 51. Po ukończeniu rozdziału dzieci należy założyć katalogi klasowe. Kierownik szkoły winien następnie przedłożyć Radzie szkolnej okręgowej przejrzysty wykaz dzieci przydzielonych do poszczególnych klas i grup. W wykazie tym należy podać ich liczbę i wyznanie religijne, względnie obrządek; w szkołach mieszanych zaś należy zestawić ten wykaz oddzielnie według płci.

Jeżeli zajdzie potrzeba pewnych zmian w urządzeniu szkoły ludowej lub jeżeli okaże się potrzeba pewnych innych zarządzeń, należy przedstawić Radzie szkolnej okręgowej istniejące stosunki i prosić ją równocześnie o zaradzenie.

§ 52. Rada szkolna okręgowa winna natychmiast zbadać dokładnie przedłożony wykaz i wnioski kierownika szkoły.

Gdyby nastąpiło przepełnienie, któremu nie możnaby zapobiedz przez dozwolone zmiany w przydzieleniu dzieci, winna Rada szkolna okręgowa przedstawić stosownie do okoliczności Radzie szkolnej krajowej wniosek, bądź o urządzenie dalszej klasy wyższej lub oddziału równorzędnego, bądź też o przejściowe zaprowadzenie nauki półdziennej, względnie o wydanie innych właściwych zarządzeń, bądź wreszcie winna Rada szkolna okręgowa sama wydać natychmiast potrzebne zarządzenia, o ile to leży w jej zakresie działania.

Jeżeli w szkole ludowej nie zapewniono nauki religii pewnemu kościołowi lub stowarzyszeniu religijnemu, do którego należy pewna ilość dzieci szkolnych,

należy celem zabezpieczenia tej nauki w myśl § 5. państwowej ustawy szkolnej wdrożyć rokowania z właściwą władzą kościelną, względnie z przełożeństwem wyznaniowej gminy izraelickiej.

§ 53. Dzieci, które w ciągu roku szkolnego przechodzą z innej szkoły ludowej publicznej lub prywatnej z prawem publiczności tej samej lub wyższej kategoryi, należy przydzielić do tej klasy lub oddziału, do którego dotychczas uczęszczały (43).

W innych przypadkach rozstrzyga o ich przydzieleniu w myśl § 48. Regulaminu konferencya nauczycielska.

V. O czasie trwania nauki szkolnej i o feryach.

§ 54. Rok szkolny trwa w szkołach ludowych dziesięć miesięcy, na ferye główne przypada zatem dwa miesiące.

W tych jednak stronach kraju, gdzie z powodu mieszanej co do obrządku ludności, wolne są od nauki w szkołach ludowych dni uroczystych świąt katolickich według kalendarza starego i nowego stylu, trwa rok szkolny dziesięć i pół miesięcy; na ferye główne przypada wtedy półtora miesiąca.

W razie okoliczności nadzwyczajnych, jak z powodu budowlanych robót w budynku szkolnym i t. p., może Rada szkolna krajowa zezwolić na konieczne przedłużenie feryi w poszczególnych szkołach ludowych na przeciąg jednego roku szkolnego.

§ 55. W szkołach ludowych tych miejscowości, w których znajdują się zakłady publiczne lub prywatne z prawem publiczności, sięgające poza granice wskazane planem naukowym szkole ludowej, zaczyna się i kończy rok szkolny w terminie przepisanym dla tych zakładów tak, iż ferye główne w szkołach ludowych i w tych zakładach przypadają równocześnie.

§ 56. We wszystkich innych szkołach ludowych zaczyna się rok szkolny z reguły między 1. września a 1. października.

Termin rozpoczęcia roku szkolnego i feryi głównych ustala Rada szkolna okręgowa po wysłuchaniu Rady szkolnej miejscowej i konferencyi nauczycielskiej, uwzględniając stosunki miejscowe oraz rodzaj zatrudnienia ludności. Radzie szkolnej okręgowej przysługuje również prawo podzielenia feryi głównych w poszczególnych szkołach ludowych, przedewszystkiem po wsiach, na części w ciągu roku szkolnego. O wydanem w tym względzie zarządzeniu należy zawsze zawiadomić Radę szkolną krajową.

W poszczególnych przypadkach wyjątkowych, a mianowicie, jeżeliby taka część feryi szkolnych miała przypaść na czas pilnych robót polnych n. p. zbioru ziemniaków i t. p., a terminu tego nie można było z góry oznaczyć pewną datą kalendarzową, może Rada szkolna okręgowa poprzestać na wydaniu ogólnych zarządzeń o trwaniu feryi, a decyzyę co do zakończenia nauki pozostawić Radzie szkolnej miejscowej. Rada szkolna miejscowa winna natychmiast donieść Radzie szkolnej okręgowej o zamknięciu nauki.

Przesunięcie początku roku szkolnego na termin wcześniejszy zarządza Rada szkolna krajowa po wysłuchaniu Rady szkolnej okręgowej, która przedtem porozumie się z Radą szkolną miejscową i konferencyą nauczycielską.

§ 57. Dni uroczystych świąt katolickich, przypadających w ciągu roku szkolnego, są powszechnymi dniami feryalnymi. Które dni oprócz tego mają być wolne od nauki szkolnej, postanawia Rada szkolna krajowa osobnemi rozporządzeniami.

Dzieci niekatolickie należy uwolnić od nauki szkolnej także w tych dniach, które oznaczy Rada szkolna krajowa w porozumieniu z właściwemi władzami wyznaniowemi.

Celem przepisanego dokładnego oczyszczenia wszystkich lokalności szkolnych należy wyznaczyć także potrzebne do tego dni powszednie w bezpośrednim związku z jednym z powszechnych dni feryalnych, jako wolne od nauki szkolnej.

§ 58. Rada szkolna miejscowa ma prawo dla pewnych szczególnych powodów uwolnić dzieci od nauki szkolnej jeszcze na jeden dzień w ciągu roku szkolnego, jednak z reguły nie w związku z powszechnym dniem feryalnym. O zarządzeniu takiem należy zawsze donieść Radzie szkolnej okręgowej na trzy dni przedtem.

§ 59. W miejscowościach o kilku publicznych szkołach ludowych (pospolitych lub wydziałowych) należy ferye główne i powszechne dni feryalne wyznaczyć, o ile stosunki na to zezwalają, dla wszystkich szkół równomiernie.

§ 60. We wszystkie inne dni, które nie są dniami feryalnymi, ma się odbywać nauka szkolna.

Przy nauce całodziennej mają z reguły być wolne od nauki szkolnej w każdym tygodniu dwa popołudnia lub wyjątkowo jeden dzień cały. Liczbę tygodniowych godzin nauki, ustanowioną planem naukowym, należy rozdzielić jak najbardziej równomiernie na resztę dni tygodnia, a mianowicie w taki sposób, aby na przedpołudnie przypadała większa, na popołudnie zaś mniejsza liczba godzin nauki (16).

Między nauką przedpołudniową a popołudniową należy zostawić stosowną przerwę obiadową; w tym czasie dzieciom szkolnym, mieszkającym daleko, wolno będzie przebywać w budynku szkolnym (224).

W jaki sposób należy rozdzielić godziny nauki szkolnej przy nauce półdziennej, postanawia Rada szkolna krajowa (15).

§ 61. Rada szkolna krajowa może na uzasadnioną należycie prośbę zastępców gmin wcielonych do zakresu szkolnego lub na prośbę Rady szkolnej miejscowej zezwolić na zaprowadzenie jednorazowej nauki przedpołudniowej w niektórych szkołach ludowych, jeżeli takiego zarządzenia wymagają stosunki zdrowotne i gospodarcze zakresu szkolnego, jego rozległość lub też miejscowe stosunki komunikacyjne i klimatyczne.

W miastach większych może Rada szkolna krajowa upoważnić kierownictwa szkół do zwolnienia młodzieży w upalne dni letnie w miarę potrzeby od poszczególnych godzin szkolnych, ewentualnie także od nauki popołudniowej.

W razie wprowadzenia jednorazowej nauki przedpołudniowej ma odpaść uwolnienie od nauki szkolnej w jednym dniu tygodnia (60).

§ 62. Godziny dnia, w których ma się odbywać nauka szkolna, ustanawia w granicach zakreślonych w §§ 15., 60. i 61. Regulaminu Rada szkolna okręgowa na wniosek Rady szkolnej miejscowej. Rada szkolna okręgowa winna przytem uwzględnić w całej pełni każdoczesne stosunki miejscowe i mniejszą odporność młodszych dzieci szkolnych i stosownie do tego wydać zarządzenia odpowiednie dla każdej pory roku (16).

§ 63. Po każdej godzinie nauki następuje 5-minutowa przerwa dla wypoczynku, po drugiej zaś godzinie przerwa 15-minutowa.

Przy jednorazowej nauce przedpołudniowej trwają przerwy po każdej godzinie nauki 10 minut, po każdej drugiej godzinie 15 minut (61).

Podczas przerw należy izby szkolne dokładnie przewietrzyć; gdzie na to pozwalają stosunki, mają dzieci wtedy opuścić izbę szkolną w oznaczonym porządku i pod nadzorem spędzić przerwy na wolnem powietrzu.

VI. O uczęszczaniu do szkoły.

§ 64. Dzieci wpisane do szkoły mają przez cały czas, przeznaczony na naukę szkolną, uczęszczać regularnie do szkoły, brać regularnie udział w nauce przedmiotów nadobowiązkowych, na które zgłoszono je z początkiem roku szkolnego, tudzież uczestniczyć w ogłoszonych praktykach religijnych swego wyznania (8, 9, 40).

Rodzice lub ich zastępcy są obowiązani zniewalać dzieci do regularnego i punktualnego uczęszczania do szkoły.

§ 65. Dzieci szkolne mają w oznaczonej porze jawić się w budynku szkolnym i udać się natychmiast do swojej izby szkolnej.

Kierownik szkoły ma czuwać nad tem, aby szkołę i izby szkolne otwierano we właściwym czasie przed rozpoczęciem nauki, aby w nich utrzymywała się przepisana temperatura, tudzież, aby tam, gdzie tego potrzeba, zwoływano dzieci przed rozpoczęciem nauki dzwonkiem szkolnym.

Podczas nauki nie wolno żadnemu dziecku bez zezwolenia nauczyciela wydalać się z izby szkolnej. Po ukończeniu nauki winny dzieci opuszczać budynek szkolny w oznaczonym porządku.

W celu przyuczenia dzieci do spiesznego opuszczania budynku szkolnego w razie niebezpieczeństwa pożaru albo w razie innych groźnych wypadków, należy z niemi odbywać od czasu do czasu osobne ćwiczenia (148).

§ 66. Zezwolenie na opuszczenie nauki szkolnej należy z reguły uzyskać naprzód, a mianowicie na poszczególne godziny u dotyczącego nauczyciela, na jeden dzień u gospodarza klasy, na więcej dni u kierownika szkoły. W przypadkach wątpliwych należy zasięgnąć decyzyi Rady szkolnej okręgowej.

Rodzice lub ich zastępcy winni zawiadomić gospodarza klasy o każdej nieprzewidzianej nieobecności dziecka niezwłocznie, ustnie lub pisemnie, podając zgodne z prawdą powody.

§ 67. Następujące powody usprawiedliwiają w szczególności nieobecność dziecka w szkole:

a) choroba dziecka,

b) zakaźna choroba osób żyjących z dzieckiem szkolnem w temsamem mieszkaniu, lub pod pewnymi warunkami także w tym samym domu (69, 148),

c) choroba rodziców lub innych krewnych, o ile potrzebują koniecznie usługi dziecka,

d) wypadek śmierci lub inne nadzwyczajne zdarzenie w rodzinie lub wśród krewnych,

e) niepogoda lub wielkie zimno, narażające zdrowie dziecka na niebezpieczeństwo,

f) zły stan drogi prowadzącej do szkoły.

Używania dziecka do robót domowych, gospodarczych lub przemysłowych nie można uznawać za powód usprawiedliwiający nieobecność.

§ 68. Nauczyciele powinni dążyć ustawicznie do tego, aby dzieci uczęszczały do szkoły regularnie i punktualnie.

Obowiązkiem ich jest jak najściślej nadzorować frekwencyę; powody nieregularnej frekwencyi lub niepunktualności poszczególnych dzieci szkolnych badać, wpływać na usunięcie tych nieprawidłowości, badać dokładnie wiarygodność powodów podanych na usprawiedliwienie, każde samowolne opuszczenie nauki szkolnej lub spóźnienie się dziecka stosownie karać i w celu zaradzenia złemu zawiadamiać o tem rodziców lub ich zastępców (130).

Mają oni współdziałać przy karaniu za opuszczanie nauki szkolnej, przedkładając wykazy absencyi, a w wypadkach wskazanych mają spowodować po myśli IV. tytułu Regulaminu wkroczenie sądu opiekuńczego przeciwko opieszałym rodzicom lub ich zastępcom (41, 71, 225).

§ 69. Nadzorując uczęszczanie do szkoły, winni nauczyciele przestrzegać ściśle przepisów o pielęgnowaniu zdrowia w szkole.

Dzieci, których obecność może obudzić obawę rozszerzenia chorób zaraźliwych, nie należy dopuszczać do szkoły. Na ponowne uczęszczanie do szkoły należy im zezwalać tylko zgodnie z przepisami sanitarnymi.

Również należy wydalać ze szkoły dzieci nawiedzone chorobami budzącemi odrazę, lub dzieci przychodzące do szkoły w stanie wywołującym obrzydzenie; takim dzieciom wolno jawić się w szkole dopiero po ustaniu powodu.

§ 70. Nauczyciele mają we wszystkich sprawach tyczących się zdrowia dzieci szkolnych zasięgać rady lekarza, któremu poruczono pieczę nad stosunkami sanitarnymi w szkole (lekarza szkolnego), oraz popierać wszechstronnie jego działalność (26, 27, 37).

§ 71. Absencye szkolne należy według dni szkolnych, względnie według godzin nauki, zapisywać codziennie w wykazie uczęszczania; gospodarz klasy winien nadto ogólną ilość dzieci nieobecnych w szkole każdego dnia szkolnego zapisać w dzienniku lekcyjnym.

Absencye, przy których powód usprawiedliwiający jest znany, lub które do chwili sporządzenia wykazu absencyi dostatecznie uzasadniono, należy oznaczyć jako usprawiedliwione inne zaś jako nieusprawiedliwione.

Przepisane ustawą wykazy absencyi sporządzają według klas gospodarze klasowi; kierownik szkoły zbiera je, a zestawiwszy razem, przedkłada co miesiąc władzy szkolnej, oznaczonej w art. 35. względnie 38. ustawy krajowej z 23. maja 1895 Dz. ust. i rozp. kr. Nr. 57. (68).

Jak należy postąpić z doniesionemi i nieusprawiedliwionemi absencyami, normuje Rada szkolna krajowa.

VII. O karności szkolnej.

§ 72. Wychowawcza działalność szkoły zmierza w myśl art. I. krajowej ustawy szkolnej z dnia 23. maja 1895 Dz. ust. kr. Nr. 57. w ogólności do tego, aby przez celową łączność z nauką i przez zgodne współdziałanie z domem rodzicielskim stworzyć szeroką i silną podstawę do wykształcenia dzielnych ludzi i członków społeczeństwa.

Szkoła winna zatem wychowywać dzieci moralnie i religijnie. a w szczególności winna je wdrażać do bojaźni Bożej, czci dla Cesarza i Najwyższego Domu cesarskiego, do poszanowania ustaw i porządku państwowego, miłości własnej narodowości i wspólnej ojczyzny oraz do tolerancyi pod względem wyznaniowym i narodowościowym, a zarazem starać się usilnie o wpajanie w powierzoną swej pieczy młodzież uczuć ludzkości i miłości bliźniego, oraz o wzbudzanie w niej cnót obywatelskich.

§ 73. Szkoła ma pielęgnować zmysł prawdy, dobra i piękna i zmierzać do wyrobienia charakteru otwartego i szlachetnego; w tym celu należy rozwijać w dziecku wszystkie zalety charakteru, jak obowiązkowość, poczucie godności własnej, otwartość, miłość prawdy, przyzwoitość, oszczędność, zaufanie we własne siły, umiarkowanie i panowanie nad sobą.

Zaleca się również przygodne pouczanie dzieci o wartości i znaczeniu kas oszczędności i zachęcanie ich do korzystnego składania drobnych oszczędności; zakładanie własnych kas oszczędności jest jednak dozwolone tylko za zezwoleniem Rady szkolnej krajowej.

§ 74. Nauczyciele winni oddać się z całem poświęceniem wychowawczemu zadaniu szkoły ludowej i starać się o osiągnięcie dobrej karności szkolnej.

Są oni uprawnieni i obowiązani do stosowania w tym celu wszystkich dopuszczalnych i pedagogicznie wypróbowanych środków, a gdzie to jest wskazane, do wzywania pomocy domu rodzicielskiego i władz szkolnych, a w razie potrzeby także policyi miejscowej i sądu opiekuńczego (83—86, 130, 223 i nstp.).

§ 75. Przedewszystkiem mają nauczyciele wpływać na moralno-religijne zachowanie się dzieci w szkole i poza szkołą, nadzorować je w tym celu ściśle w szkole, tudzież o ile tego wymaga obowiązek wychowawczy szkoły ludowej, zwracać także uwagę na zachowanie się dzieci poza szkołą.

Czuwanie nad dziećmi w szkole obejmuje także ich nadzór przed rozpoczęciem nauki, podczas przerw dla wypoczynku i przy opuszczaniu budynku szkolnego, a także nadzór nad dziećmi podczas obowiązkowych praktyk religijnych.

Jaki sposób nadzorowania dzieci szkolnych ze względu na stosunki miejscowe prowadzi najpewniej do celu, postanawia w szkołach więcejklasowych konferencya nauczycielska.

Używanie dzieci szkolnych jako tak zwanych cenzorów jest wzbronione (9, 132).

§ 76. Karność szkolna wymaga, aby w dzieci wcześnie wpajano przymioty niezbędne do osiągnięcia pomyślnego wyniku nauki, jakoto: uwagę, posłuszeństwo, pilność, wytrwałość, punktualność i zgodliwość, oraz aby zniewalano je do utrzymywania schludności i porządku.

Schludność winna tyczyć się nietylko ciała i odzieży, lecz także środków i przyborów naukowych, sprzętów szkolnych, izb szkolnych, tudzież innych lokalności szkolnego budynku.

§ 77. Nauczyciele mają korzystać z każdej nadarzającej się sposobności, aby zachęcać dzieci do ochrony zabytków sztuki i przyrody, publicznych plantacyi, zasadzonych drzew i kultur, do ochrony pożytecznych zwierząt i roślin, tudzież budzić w nich zamiłowanie przyrody.

Corocznie na wiosnę przed porą wylęgania i w jesieni należy zaznajamiać dzieci z przepisami ustawy o ochronie pożytecznego ptactwa, a także pouczać przy każdej sposobności, jak wstrętne jest dręczenie zwierząt.

Należy im również podawać w sposób przystępny najważniejsze wiadomości o ochronie płodów polnych i gruntów uprawnych przed niszczeniem ich przez gąsienice, chrabąszcze majowe i inne owady szkodliwe.

Ilekroć na to stosunki zezwalają, należy z młodzieżą szkolną urządzać wycieczki pouczające i wspierające cele nauki szkolnej.

§ 78. Dzieci szkolne należy także trzymać zdala od wszystkiego, coby mogło na nie wywrzeć zgubny wpływ i narazić na niebezpieczeństwo ich moralno-religijne wychowanie.

W szczególności należy jak najsurowiej zakazać dzieciom szkolnym odwiedzania domów gościnnych i kawiarń bez towarzystwa rodziców lub ich zastępców, brania udziału w publicznych zabawach tanecznych, żebrania, publicznego sprzedawania rozmaitych przedmiotów, rzucania kamieniami, igrania ogniem, palenia tytoniu, gry o pieniądze lub rzeczy wartościowe.

Nauczyciele nie omieszkają zaznajamiać młodzieży szkolnej z najważniejszymi przepisami o pielęgnowaniu zdrowia, pouczać jej jak najczęściej i jak najdobitniej o szkodliwości używania napojów wyskokowych wszelkiego rodzaju, jak piwa, wina, wódki i t. p. i palenia tytoniu w wieku młodym, wykazując, jak niebezpieczne jest używanie alkoholu i palenie tytoniu.

§ 79. Dzieciom szkolnym nie wolno należeć w charakterze członków do stowarzyszeń lub zawiązywać stowarzyszeń pośród siebie, nie wolno im nosić żadnych odznak ani brać udziału w zgromadzeniach stowarzyszeń i w publicznych zebraniach, nie wolno też brać im udziału w pochodach bez zezwolenia kierownika szkoły.

Nie wolno urządzać z dziećmi szkolnemi wycieczek i pochodów dla celów demonstracyjnych.

Dzieciom szkolnym nie wolno też urządzać między sobą składek pieniężnych dla jakichkolwiek celów.

§ 80. Współudział poszczególnych dzieci szkolnych w publicznych widowiskach, przedstawieniach scenicznych i koncertach jest dozwolony tylko wyjątkowo z tem zastrzeżeniem, że sztuka, którą ma się wystawić, lub program produkcyi jest bez zarzutu tak pod względem obyczajowym, jak religijnym, tudzież, że zachowanie, pilność, postępy i uczęszczanie do szkoły dziecka nie nastręczają powodu do żadnych obaw.

Zezwolenia udziela Rada szkolna okręgowa; rodzice lub ich zastępcy mają zwrócić się z prośbą o zezwolenie do kierownictwa szkoły, które zasięga decyzyi Rady szkolnej okręgowej.

Na urządzenie produkcyi uczniów przez szkołę potrzeba również zezwolenia Rady szkolnej okręgowej.

Współudział poszczególnych uczniów szkół muzycznych lub językowych, do których uczniowie ci uczęszczają obok szkoły ludowej, w popisach urządzanych przez nie a nie obliczonych na zysk, jest wogóle dozwolony bez osobnego zezwolenia, o ile niema żadnych obaw co do lokalu, tudzież jeżeli popis nie odbywa się w późnej porze wieczornej (210).

Uczęszczanie na publiczne widowiska, przedstawienia teatralne i koncerty jest dozwolone w towarzystwie rodziców lub ich zastępców z zastrzeżeniami przewidzianemi w ustępie pierwszym.

§ 81. Nauczyciele winni zachęcać dzieci szkolne do żywego i celowego korzystania z biblioteki szkolnej; mają nadto także według wszelkiej możności wpływać na lekturę domową dzieci szkolnych, aby do ich rąk dostawały się tylko takie książki, które odpowiadają celowi wychowania (149).

O ile znajdą się wystarczające środki pieniężne, można dzieci szkolne obdarzać dobremi książkami i innymi odpowiednimi podarunkami przy stosownych sposobnościach, jak przy rozdawaniu świadectw i zawiadomień szkolnych, przy obchodach patryotycznych i innych uroczystościach szkolnych.

Do tego celu mogą jednak służyć tylko książki zalecone przez Radę szkolną krajową, względnie książeczki do nabożeństwa zatwierdzone przez właściwe władze wyznaniowe.

Przy obdzielaniu podarunkami należy jednak uwzględniać zawsze możliwie największą ilość dzieci, nie trzymając się pewnej z góry oznaczonej kolei, a wykluczając przedewszystkiem tylko dzieci niedbałe i nieobyczajne.

§ 82. Przy doborze środków wychowawczych należy zawsze uwzględniać indywidualność dziecka. Nauczyciele muszą przedewszystkiem starać się o pozyskanie zaufania dzieci przez poważne, lecz serdeczne i sprawiedliwe obchodzenie się z niemi.

Kary należy wymierzać tylko ze spokojną rozwagą, a tak w ich stosowaniu, jak i w surowości przestrzegać roztropnej miary; w żadnym razie nie powinny one naruszać uczuć moralnych dziecka lub narażać jego zdrowia na uszczerbek.

Rozszerzanie kary na całe klasy jest wzbronione.

§ 83. Dozwolonemi karami szkolnemi są: nagana udzielona przez nauczyciela, gospodarza klasy lub kierownika szkoły; stanie poza ławką; wykluczenie od udziału w zabawach i wycieczkach szkolnych; zatrzymanie w szkole po godzinach nauki z wyznaczeniem odpowiedniego zatrudnienia, pod nadzorem nauczyciela; wezwanie przed konferencyę nauczycieli lub przed przewodniczącego Rady szkolnej miejscowej; zagrożenie wykluczeniem lub wreszcie samo wykluczenie (86).

Wszelkie inne kary, a w szczególności chłosta cielesna, są niedopuszczalne.

O wymierzeniu kary zatrzymania w szkole po nauce lub o zagrożeniu wykluczeniem należy zawiadamiać rodziców lub ich zastępców.

W klasach dyscyplinarnych specyalnie urządzonych, tudzież w szkołach istniejących przy zakładach wychowawczych, przytuliskach i domach poprawy dla dzieci zaniedbanych, obowiązuje statut dla nich wydany, a przez odnośne władze zatwierdzony (229).

§ 84. W razie powtarzania się ciężkich przekroczeń przepisów ze strony dzieci szkolnych winni nauczyciele porozumieć się z rodzicami lub ich zastępcami, aby z nimi omówić środki wychowawcze, jakie należałoby w dalszym ciągu zastosować, a w razie potrzeby spowodować ich interwencyę (74).

§ 85. Władze szkolne, a w szczególności Rada szkolna miejscowa, ma we wszystkich sprawach tyczących się karności szkolnej i wychowania popierać nauczycieli szybko i energicznie. Rada szkolna miejscowa jest także uprawnioną w stosownych wypadkach zażądać pomocy naczelnika gminy, który sprawuje policyę miejscową (223 i nstp.).

§ 86. Jeżeli środki wychowawcze szkolne są wobec zepsutego dziecka bezsilne, jeżeli także współdziałanie rodziców lub ich zastępców oraz wystąpienie Rady szkolnej miejscowej pozostanie bez skutku, a pozostawienie dziecka takiego w szkole w wysokim stopniu naraża obyczajność współuczniów, wtedy zachodzi konieczność wykluczenia dziecka ze szkoły.

Wykluczenie zarządza Rada szkolna okręgowa na wniosek konferencyi nauczycielskiej; kierownik szkoły ma jednak prawo w przypadkach naglących wydalić dziecko ze szkoły na własną odpowiedzialność aż do dalszego zarządzenia.

Wykluczając dziecko, winna Rada szkolna okręgowa postanowić, w jaki sposób ma ono w przyszłości uczynić zadość powinności szkolnej. Gdyby rodzice lub ich zastępcy nie zapewnili mu nauki w domu lub w zakładzie prywatnym, Rada szkolna okręgowa przydzieli je, stosownie do okoliczności, bądź do innej szkoły, bądź też poruszy u sądu opiekuńczego sprawę oddania dziecka do zakładu wychowawczego, przytuliska albo domu poprawy (229).

Jeżeli dziecko takie pobiera naukę w domu, ma Rada szkolna okręgowa nadzorować ze szczególną ścisłością tę naukę domową i zawiadomić o tem sąd opiekuńczy celem objęcia nadzoru nad jego wychowaniem (214. 223).

Tak samo należy postąpić, jeżeli sąd lub władza bezpieczeństwa doniesie kierownikowi szkoły o aresztowaniu lub skazaniu dziecka szkolnego lub też o wdrożeniu przeciw niemu śledztwa.

§ 87. Konferencya nauczycielska ma w porozumieniu z Radą szkolną miejscową, ewentualnie także z lekarzem szkolnym (por. § 69. Reg.), ułożyć dla każdej szkoły ludowej własny regulamin szkolny, zawierający przepisy o zachowaniu się dzieci w szkole i poza szkołą, o rozpoczynaniu nauki i jej trwaniu, oraz w ogóle o uczęszczaniu do szkoły.

Zarys regulaminu szkolnego ma się przedłożyć do zatwierdzenia Radzie szkolnej okręgowej, która zasięgnie opinii lekarza urzędowego.

Ogólne postanowienia własnego regulaminu szkolnego należy odczytać dzieciom na początku roku szkolnego, a poszczególne przepisy utrwalać przy sposobności w ich pamięci.

Ten regulamin szkolny należy według możności wręczyć każdemu dziecku z osobna w celu udzielenia go rodzicom lub ich zastępcom, oraz umieścić w izbach szkolnych obok podziału godzin na miejscu widocznem.

VIII. O klasyfikacyi i świadectwach.

§ 88. We wszystkich pismach urzędowych, w katalogach, świadectwach i zawiadomieniach szkolnych należy używać jednolicie następujących cenzur:

a) *Zachowanie się:*

1. chwalebne,
2. zadowalające,
3. odpowiednie,
4. mniej odpowiednie,
5. nieodpowiednie.

b) *Pilność:*

1. wytrwała,
2. zadowalająca,
3. dostateczna,
4. niejednostajna,
5. mała.

c) *Postęp:*

1. bardzo dobry,
2. dobry,
3. dostateczny,
4. mierny,
5. niedostateczny.

d) *Zewnętrzny porządek ćwiczeń piśmiennych:*

1. bardzo staranny,
2. staranny,
3. mniej staranny,
4. niestaranny,
5. niedbały.

Dla poszczególnych przedmiotów naukowych należy używać nazw ustawą oznaczonych, a postępy w przedmiotach podwójnych oceniać j e d n ą cenzurą; z czytania i pisania należy wpisywać cenzury osobne.

Klasyfikacya porządku zewnętrznego ćwiczeń piśmiennych rozpoczyna się dopiero z trzecim rokiem nauki.

Uczęszczania do szkoły nie klasyfikuje się osobno; należy tylko podawać liczbę opuszczonych dni szkolnych, względnie godzin nauki, a mianowicie usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych (71).

§ 89. Nauczyciele winni wyrobić sobie stanowczy sąd o wynikach pracy swoich uczniów w szkołach wiejskich w każdem półroczu, w szkołach miejskich w każdem ćwierćroczu i przed końcem półrocza, względnie ćwierćrocza, wpisywać klasyfikacyę do katalogu klasowego.

Postęp dzieci pierwszego stopnia nauki należy w pierwszem półroczu, względnie ćwierćroczu, klasyfikować jedną cenzurą wspólną dla wszystkich przedmiotów.

Ustalenie cenzury z zachowania się w szkołach dwu- i więcejklasowych jest zastrzeżone konferencyi nauczycielskiej.

Cenzury „mniej odpowiednie“ i „nieodpowiednie“ z zachowania się należy uzasadnić w katalogu klasowym uwagą, której nie wpisuje się do zawiadomienia szkolnego. Cenzurę z pilności ustalają na końcu każdego półrocza, względnie ćwierćrocza, wspólnie siły nauczycielskie, zatrudnione w dotyczącej klasie; odnosi się to także do cenzury z zewnętrznego porządku ćwiczeń piśmiennych, z tem jednak ograniczeniem, że tę cenzurę ustalają tylko siły nauczycielskie tych przedmiotów, z których odbywają się ćwiczenia piśmienne.

Jeżeli nie osiągnięto porozumienia co do poszczególnych cenzur, rozstrzyga konferencya nauczycielska.

§ 90. Zawiadomienia szkolne wydaje się w szkołach wiejskich dwa razy, w szkołach miejskich cztery razy w ciągu roku szkolnego, w dniach wyznaczonych z góry przez Radę szkolną okręgową i podanych do publicznej wiadomości. Rozdaje je gospodarz klasy na ostatniej godzinie nauki.

Dzieci szkolne mają zawiadomienie przedłożyć rodzicom lub ich zastępcom do przejrzenia; ci zaś są obowiązani stwierdzić swoim podpisem, że zawiadomienie szkolne widzieli i podpisawszy, zwrócić je za pośrednictwem dziecka gospodarzowi klasy.

Jeżeli gospodarz klasy żywi pewne wątpliwości, czy można polecić dziecku, aby zawiadomienie szkolne okazało rodzicom lub ich zastępcom, wówczas może przesłać im zawiadomienie w drodze urzędowej.

Z końcem roku szkolnego pozostawia się zawiadomienie szkolne rodzicom lub ich zastępcom. Przedkładają je oni ponownie dopiero na początku następnego roku szkolnego przy zgłoszeniu dziecka do szkoły.

§ 91. Zawiadomienie szkolne ma zawierać:

1. nazwę kraju, okręgu szkolnego i szkoły, następnie oznaczenie klasy, oddziału i grupy, do której dziecko uczęszczało;

2. imię i nazwisko, datę urodzenia i wyznanie, względnie obrządek dziecka;

3. termin, od którego począwszy dziecko uczęszcza do szkoły ludowej wogóle, tudzież termin przyjęcia do tej szkoły ludowej, do której obecnie uczęszcza;

4. ocenę zachowania się, pilności, postępów w poszczególnych przedmiotach naukowych i zewnętrznego porządku ćwiczeń piśmiennych w poszczególnych półroczach, względnie ćwierćroczach, po myśli §§ 88. i 89. Regulaminu.

5. liczbę opuszczonych dni szkolnych, względnie godzin nauki, a mianowicie usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych;

6. miejsce i datę wydania, podpis kierownika szkoły, nauczyciela religii i gospodarza klasy, oraz pieczęć urzędową.

Przy końcu roku szkolnego należy umieścić w zawiadomieniu szkolnem oświadczenie, czy dziecko jest uzdolnione, lub nie, do posunięcia do najbliższej klasy wyższej lub oddziału wyższego.

§ 92. Jeżeli dziecko jest od nauki pewnego obowiązkowego przedmiotu naukowego uwolnione całkowicie, lub jeżeli nie pobiera w szkole nauki religii, ponieważ udzielania tej nauki należycie nie zapewniono, należy zamiast cenzury uwidocznić w zawiadomieniu szkolnem tę okoliczność (27).

Jeżeli jednak rodzice lub ich zastępcy przedłożą świadectwo ustanowionego prawnie nauczyciela religii, stwierdzające, że dziecko naukę religii pobierało, wówczas należy na podstawie tego świadectwa wpisać cenzurę z religii do zawiadomienia szkolnego (50. 101, 201).

§ 93. O tem, czy dziecko jest uzdolnione, czy też nie, do posunięcia do najbliższej klasy wyższej lub oddziału, rozstrzyga na końcu roku szkolnego konferencya nauczycielska.

Przy decyzyi w tej sprawie nie byłoby rzeczą słuszną brać pod rozwagę, jako moment jedynie rozstrzygający, pewien całkiem ściśle określony zasób wiadomości w obowiązkowych przedmiotach nauki szkoły ludowej; nie należy przeto także do cenzury „niedostatecznej“ w tym lub owym przedmiocie naukowym przywiązywać w pewnych warunkach znaczenia rozstrzygającego. Należy raczej, uwzględniając w całej pełni okoliczności, a w szczególności wiek dziecka, zwrócić uwagę jedynie na to, czy ono posiada dojrzałość umysłową niezbędną, aby w przyszłym roku szkolnym mogło korzystać z nauki w najbliższej klasie wyższej lub oddziale wyższym.

Czy i o ile na wyższych stopniach nauki w szkołach więcejklasowych są dopuszczalne egzamina poprawcze z poszczególnych przedmiotów nauki, określa osobnemi rozporządzeniami Rada szkolna krajowa.

§ 94. Jeżeli dziecko przyjęto do szkoły dopiero w ciągu roku szkolnego, należy przy prawidłowej klasyfikacyi z końcem półrocza, względnie ćwierćrocza i przy ocenianiu jego uzdolnienia do posunięcia uwzględnić także cenzury szkoły poprzedniej, uwidocznione w przyniesionem zawiadomieniu szkolnem.

§ 95. Jeżeli dziecko ma w ciągu roku szkolnego wystąpić ze szkoły, winni rodzice lub ich zastępcy uwiadomić o tem naprzód kierownika szkoły i gospodarza klasy (43).

Gospodarz klasy zaznacza w katalogu szkolnym i w zawiadomieniu szkolnem termin i powód zgłoszonego odejścia, a w razie jeżeli jest podstawa do całkowitej lub częściowej klasyfikacyi za dotyczące półrocze lub ćwierćrocze, wciąga do zawiadomienia szkolnego cenzury z katalogu klasowego i oddaje następnie zawiadomienie szkolne kierownikowi szkoły, który je doręcza dziecku. W tym wypadku jednak ma odpaść oświadczenie co do uzdolnienia dziecka do posunięcia do najbliższej klasy wyższej lub oddziału wyższego

Kierownik szkoły winien zanotować wystąpienie dziecka ze szkoły w katalogu głównym, o ile się go prowadzi, oraz w myśl § 23. Regulaminu zawiadomić o tem Radę szkolną miejscową, a jeżeli dziecko ma pobierać naukę w domu, także Radę szkolną okręgową (214).

§ 96. Dzieci, które uczęszczały na naukę codzienną przez przeciąg czasu ustawą przepisany i udowodniły dostateczną biegłość w przedmiotach naukowych, przepisanych dla szkoły ludowej, otrzymują przy końcu roku szkolnego zawiadomienie szkolne, w którem należy umieścić uwagę, że uczyniły zadość powinności szkolnej co do nauki codziennej i że są jeszcze obowiązane do nauki dopełniającej w myśl art. 31. ustawy krajowej z 23. maja 1895 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 57. (19).

Oprócz tego ma takie zawiadomienie szkolne zawierać daty podane w § 91. Regulaminu pod 1. do 6.

§ 97. Ustalenie cenzur, które mają wejść do zawiadomienia szkolnego przepisanego w § 96. Regulaminu, tudzież decyzya o tem, czy dziecko odpowiedziało wymaganiom art. 31. ustawy krajowej z 23. maja 1895 Dz. ust. kraj. Nr. 57. i czy się je uwalnia od nauki codziennej, należy w szkołach dwu- i więcejklasowych do konferencyi nauczycielskiej.

Gospodarz klasy zapisuje uchwały konferencyi nauczycielskiej w katalogu klasowym. Jeżeli uchwalono uwolnić dziecko od nauki codziennej, gospodarz klasy wygotowuje zawiadomienie szkolne, zapisuje datę wydania w katalogu klasowym i oddaje zawiadomienie kierownikowi szkoły, które je wręcza dziecku ze stosownem pouczeniem.

Kierownik szkoły winien w myśl § 23. Regulaminu uwiadomić Radę szkolną miejscową o wydaniu takiego zawiadomienia szkolnego i uwidocznić to w katalogu głównym, o ile się go prowadzi.

§ 98. Jeżeli konferencya nauczycielska uchwali, że dziecko nie czyni zadość wymaganiom art. 31. ustawy krajowej z 23. maja 1895 Dz. ust. kr. Nr. 57., wówczas nie należy wydawać zawiadomienia szkolnego przepisanego w § 96. Regulaminu. Dziecko takie jest obowiązane do dalszego uczęszczania na naukę codzienną (19).

Takie rozszerzenie obowiązku uczęszczania na naukę codzienną nie może jednak w żaden sposób przekraczać tej granicy wieku, do której dziecko wśród normalnych warunków byłoby obowiązane do uczęszczania na naukę dopełniającą.

§ 99. Z rozdawaniem zawiadomień szkolnych przy końcu roku szkolnego można połączyć także uroczystości szkolne lub wystawy robót młodzieży szkolnej.

§ 100. O terminie uroczystości szkolnych należy zawiadomić w porę właściwe władze kościelne. Terminy te należy według możności w ten sposób ustanowić, aby delegaci władzy kościelnej mogli w każdej szkole brać udział w tych uroczystościach.

§ 101. Za wydawanie zawiadomień szkolnych nie należy pobierać żadnej opłaty (114).

Duplikaty świadectw i zawiadomień szkolnych, które na prośbę stron wydaje się za zezwoleniem Rady szkolnej okręgowej, podlegają opłacie należytości stemplowej w kwocie 2 K; świadectwa nauczycieli religii przewidziane w §§ 92. 187. i 201. Regulaminu podlegają — o ile nie wydaje ich szkoła prywatna z prawem publiczności — należytości stemplowej w kwoce 1 K od każdego arkusza (205 i 209).

Wydanie każdego takiego duplikatu należy zapisać w katalogu klasowym, względnie w katalogu głównym.

§ 102. W szkołach, w których drugi język krajowy jest obowiązkowym przedmiotem nauki, należy na żądanie rodziców lub ich zastępców zawiadomienia szkolne tudzież inne świadectwa szkolne wydawać w tym języku.

§ 103. Do drukowania świadectw i zawiadomień szkolnych należy używać papieru, opatrzonego na tle orłem cesarskim. Papier ten znajduje się na składzie w c. k. Wydawnictwach książek szkolnych.

IX. O nauce dopełniającej.

§ 104. Naukę dopełniającą ma się w szkołach ludowych wszelkiej kategoryi urządzić w taki sposób, aby mogła spełnić zadanie wskazane jej art. 15. do 23. ustawy krajowej z 23. maja 1895 Dz. ust. i rozp. kr. Nr. 57.

Co się tyczy czasu trwania nauki dopełniającej w ciągu roku szkolnego, liczby tygodniowych godzin nauki, planu naukowego, podziału młodzieży szkolnej na stopnie nauki, względnie oddziały, oraz przepisów klasyfikacyjnych, winna każda szkoła stosować się do zarządzeń Rady szkolnej krajowej, wydanych w granicach przepisów ustawowych.

§ 105. Dni tygodnia i pory dnia w których ma odbywać się nauka dopełniająca, ustanawia dla każdej szkoły Rada szkolna miejscowa; przytem należy mieć wzgląd na to, aby młodzież szkolna wskutek przeznaczenia pewnych godzin na tę naukę nie doznawała przeszkody w swych praktycznych zajęciach, oraz w nabożeństwie i katechizacyi (110).

Jeżeliby jednak nauka dopełniająca miała się odbywać także w dni świąteczne, ma Rada szkolna miejscowa porozumieć się w tym względzie z miejscowym duszpasterzem.

§ 106. Po ukończeniu nauki codziennej jest każde dziecko, które nie pobiera nauki w żadnym innym zakładzie naukowym, obowiązane do uczęszczania jeszcze przez trzy lata na naukę dopełniającą.

Obowiązek ten tyczy się młodzieży w obowiązkowym wieku szkolnym, mieszkającej w zakresie szkolnym, w którym urządzony jest kurs nauki dopełniającej, bez względu na przynależność i miejsce zamieszkania rodziców lub ich zastępców, tudzież bez względu na kategoryę szkoły, w której dziecko ukończyło naukę codzienną.

§ 107. Osoby, które przekroczyły obowiązkowy wiek szkolny, mogą za zezwoleniem kierownika szkoły korzystać z tej nauki aż do ukończenia dwudziestego roku życia. Wykluczone od przyjęcia są takie osoby, co do których zachodzi obawa że mogłyby wywierać niekorzystny wpływ na młodzież uczęszczającą na naukę.

W przypadkach wątpliwych lub spornych ma kierownik szkoły zasięgnąć rozstrzygnięcia Rady szkolnej okręgowej (39).

§ 108. Przy wpisach na naukę dopełniającą należy postępować w ten sam sposób, jak przy wpisach na naukę codzienną.

Termin wpisów ma ogłosić Rada szkolna miejscowa w sposób stosowny najpóźniej na ośm dni przed rozpoczęciem kursu nauki dopełniającej.

§ 109. Dla nauki dopełniającej należy założyć osobny dziennik lekcyjny, oraz utrzymywać inne akta szkolne, przepisane Regulaminem dla nauki codziennej.

§ 110. Młodzież szkolna uczęszczająca na naukę dopełniającą winna brać udział w praktykach religijnych, jakie miejscowa władza kościelna dla niej zarządzi, a władza szkolna przepisze.

Jeżeli miejscowy duszpasterz objawi życzenie, aby katechizacya dla młodzieży szkolnej, uczęszczającej na naukę dopełniającą, odbywała się w budynku szkolnym, ma kierownik szkoły wydać potrzebne zarządzenia i umieścić w podziale godzin nauki dopełniającej godziny umówione z duszpasterzem (105).

W razie jakichkolwiek w tym względzie wątpliwości lub przeszkód odniesie się kierownik szkoły o rozstrzygnięcie do Rady szkolnej okręgowej (145).

§ 111. Z końcem każdego kursu rocznego nauki dopełniającej należy przeprowadzić klasyfikacyę młodzieży szkolnej i do udziału w niej zaprosić nauczyciela religii, względnie miejscowego duszpasterza.

Po pierwszym i drugim kursie rocznym należy młodzieży szkolnej wydać zawiadomienia szkolne, a po ukończeniu trzeciego kursu rocznego świadectwa uwolnienia na przepisanych formularzach (113).

§ 112. W zawiadomieniach szkolnych o nauce dopełniającej należy podać termin, w którym dziecko ukończyło naukę codzienną, oraz oznaczyć kurs roczny nauki dopełniającej.

Postępy dzieci szkolnych klasyfikuje się jedną cenzurą wspólną dla wszystkich przedmiotów naukowych.

§ 113. Świadectwo uwolnienia ma zawierać:

1. nazwę kraju, okręgu szkolnego i szkoły;
2. imię i nazwisko, datę urodzenia i wyznanie, względnie obrządek dziecka;
3. oznaczenie szkoły, w której dziecko ukończyło naukę codzienną i czas trwania nauki wogóle;
4. ocenę zachowania się, pilności, oraz jedną cenzurę wspólną z postępu we wszystkich przedmiotach nauki dopełniającej;
5. oświadczenie, że dziecko szkolne uczyniło zadość postanowieniom art. 31. ust. kraj. z 23. maja 1895 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 57. i że wskutek tego uwalnia się je od obowiązku szkolnego;
6. miejsce i datę wydania, podpis kierownika szkoły i wszystkich nauczycieli zajętych na kursie dopełniającym, oraz pieczęć urzędową.

§ 114. Cenzury z zachowania się, pilności i postępów w przedmiotach naukowych należy w szkołach dwu- i więcejklasowych ustalać na konferencyi nauczycielskiej.

Na cenzurę z zachowania się ma wpływ nauczyciel religii, względnie miejscowy duszpasterz nawet w tym razie, jeżeli katechizacya nie odbywała się w budynku szkolnym.

Przy ustaleniu cenzur w świadectwie uwolnienia należy w odpowiedniej mierze uwzględniać zachowanie się i postępy dziecka na wszystkich trzech kursach rocznych nauki dopełniającej.

Uchwały konferencyi nauczycielskiej zapisuje nauczyciel, względnie kierownik szkoły, we właściwym katalogu, o wydaniu świadectwa uwolnienia zawiadamia w myśl § 23. Regulaminu Radę szkolną miejscową i równocześnie zaznacza je w katalogu.

Za wydawanie zawiadomień szkolnych i świadectw uwolnienia nie uiszcza się żadnej opłaty (101).

§ 115. Postanowienia Regulaminu tyczące się nauki codziennej, należy stosować także do nauki dopełniającej ze zmianami, które wynikają z natury rzeczy.

X. O siłach nauczycielskich.

§ 116. Grono nauczycielskie szkoły ludowej składa się z kierownika szkoły, oraz sił nauczycielskich i nauczycieli religii, ustanowionych dla klas i ekspozytur, tudzież dla udzielania nauki religii; nadto należą do grona potrzebni ewentualnie nauczyciele pomocniczy, a w szkołach żeńskich i mieszanych także nauczycielki robót ręcznych kobiecych.

Rada szkolna krajowa ustala na podstawie § 11. państwowej ustawy szkolnej i art. 3. ustawy krajowej z 23. maja 1895 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 57. lub w porozumieniu ze stronami utrzymującemi szkołę, ile sił nauczycielskich ma być ustanowionych w każdej szkole ludowej. Radzie szkolnej krajowej służy także prawo wydawania specyalnych zarządzeń co do kwalifikacyi i obowiązkowego zajęcia nauczycieli z uwzględnieniem potrzeb wynikających z urządzenia każdej poszczególnej szkoły ludowej, oraz prawo wydawania zasadniczego postanowienia, czy posada nauczycielska ma być obsadzoną siłą męską, czy też żeńską (2, 123).

Przy systemizowaniu posady osobnego nauczyciela religii należy się porozumieć z właściwą zwierzchniczą władzą wyznaniową, względnie z przełożeństwem izraelickiej gminy wyznaniowej (120).

§ 117. Osoby, nie posiadające prawa obywatelstwa w królestwach i krajach reprezentowanych w Radzie państwa, nie mogą sprawować urzędu nauczycielskiego w szkołach ludowych publicznych.

Również nie wolno dopuszczać do urzędu nauczycielskiego w szkole ludowej osób, które skutkiem sądowo-karnego wyroku są wykluczone od wybieralności do reprezentacyi gminnej, lub na których ciążą poważne postępki niemoralne lub zdrożności tego rodzaju, że mogłyby spowodować orzeczenie, wydalające ze służby mianowaną już siłę nauczycielską.

§ 118. Siły nauczycielskie, które wydalono z zawodu nauczycielskiego skutkiem sądowo-karnego wyroku, połączonego z utratą wybieralności do reprezentacyi gminnej, lub skutkiem prawomocnie uznanej przez sąd karny niezdolności do sprawowania urzędu nauczycielskiego, nie mogą być ponownie zatrudnione w szkołach ludowych. Jeżeli przyczyny wydalenia ustaną, ponowne ich użycie w zawodzie zależy od zezwolenia Ministerstwa Wyznań i Oświaty.

Od zezwolenia Ministerstwa Wyznań i Oświaty zależy także ponowne zatrudnienie sił nauczycielskich, wydalonych z zawodu na podstawie orzeczenia dyscyplinarnego.

Władze szkolne krajowe i okręgowe utrzymują na podstawie ogłoszeń Dziennika rozporządzeń Ministerstwa Wyznań i Oświaty dokładny wykaz sił nauczycielskich, wydalonych ze służby szkolnej i zapisują w nim każde ogłoszone zezwolenie na ponowne przyjęcie do zawodu.

Siły nauczycielskie, którym odjęto urzędowanie, nie mogą tak długo pełnić obowiązków w szkole ludowej, dopóki nie zniesiono suspenzyi.

§ 119. Osoby, które nie mogą się wykazać świadectwem dojrzałości z seminaryum nauczycielskiego lub patentem nauczycielskim, nie mogą być zatrudnione w publicznych szkołach ludowych. Jeżeli jednak na opróżnioną posadę brak egzaminowanej siły nauczycielskiej, może Rada szkolna krajowa zezwolić wyjątkowo na

zatrudnienie pomocniczej siły nauczycielskiej i oznaczyć zarazem stopień wykształcenia, jakiem ma się wykazać każda siła pomocnicza (189, 199).

Osoby posiadające patent nauczycielski, które dłużej aniżeli przez trzy lata nie były czynne w publicznej szkole ludowej lub też w prywatnej szkole ludowej z prawem publiczności, mogą być zamianowane stale w publicznej szkole ludowej dopiero po ponownem złożeniu egzaminu kwalifikacyjnego lub po uzyskaniu dyspenzy przewidzianej w § 40. ustęp 2. państwowej ustawy szkolnej.

§ 120. Jako osobni nauczyciele religii w szkołach ludowych mogą być ustanowione tylko osoby, uznane za uzdolnione do udzielania nauki religii przez właściwą zwierzchniczą władzę wyznaniową, względnie przełożeństwo wyznaniowej gminy izraelickiej tego okręgu, w którym znajduje się szkoła (139).

§ 121. Stałego obsadzenia posad nauczycielskich w publicznych szkołach ludowych dokonywa Rada szkolna krajowa w drodze mianowania lub przeniesienia ze względów służbowych lub też w drodze zamiany służbowej; natomiast tymczasowe obsadzenie posad nauczycielskich, ustanawianie nauczycieli pomocniczych i zastępczych sił nauczycielskich należy z reguły do Rady szkolnej okręgowej.

Rada szkolna krajowa ma czuwać nad tem, aby każda opróżniona posada była ponownie stale obsadzona, o ile możności jak najrychlej, tudzież aby dotrzymywano jak najściślej terminów określonych przepisami ustawy o postępowaniu przy obsadzaniu posad; stara się też o to, aby mogła zrobić w właściwym czasie użytek z przysługującego jej ewentualnie na mocy ustawy prawa bezpośredniego obsadzania posad nauczycielskich.

§ 122. Przepisy o postępowaniu przy obsadzaniu posad i o wprowadzaniu w służbę nauczycielską wydaje Rada szkolna krajowa, przestrzegając zasady, że przed każdem s t a ł e m mianowaniem w służbie szkolnej powinno się ogłosić prawidłowo konkurs i dać możność ubiegania się o posadę.

W dekrecie mianowania należy podać, od którego terminu należą się mianowanej sile nauczycielskiej pobory przywiązane do nadanej posady i gdzie będą wypłacane.

Przy pierwszem stałem mianowaniu w pewnej kategoryi służbowej mają siły nauczycielskie złożyć przysięgę służbową według przepisanej roty przysięgi; po każdej późniejszej nominacyi w tej kategoryi służbowej następuje przypomnienie przysięgi w miejsce osobnej przysięgi służbowej.

Tymczasowo mianowane siły nauczycielskie i nauczyciele pomocniczy składają ślubowanie zastępujące przysięgę służbową.

Dzień złożenia przysięgi, przypomnienia przysięgi lub ślubowania, tudzież dzień rozpoczęcia służby należy uwidocznić na dekrecie mianowania.

Siły nauczycielskie, zatrudnione w publicznej szkole ludowej innego kraju, otrzymują dekret mianowania za pośrednictwem swej przełożonej władzy szkolnej okręgowej, z reguły najmniej na ośm tygodni przed terminem uwolnienia. Uwolnienie ich następuje bądź z końcem stycznia, bądź też z końcem lipca a mianowicie tak, aby mogli zgłosić się do służby pierwszego dnia najbliższego miesiąca.

§ 123. Przed każdem stałem obsadzeniem posady nauczycielskiej w szkole żeńskiej może Rada szkolna krajowa, ze względu na każdoczesne potrzeby szkoły, postanowić po wysłuchaniu Rady szkolnej okręgowej — jednak bez naruszenia wy-

danego ewentualnie przy systemizowaniu tej posady zasadniczego zarządzenia — czy posadę tę ma się obsadzić siłą żeńską, czy męską, czy też ma się dopuścić do ubiegania się siły nauczycielskie bez różnicy płci (116).

W szkołach mieszanych można celem zapewnienia dziewczętom nauki kobiecych robót ręcznych lub gimnastyki dopuścić do ubiegania się o posadę nauczycielską tylko żeńskie siły nauczycielskie (6).

§ 124. Wymiar obowiązkowych godzin nauki stosuje się do potrzeb szkoły w granicach obowiązków przyjętych w myśl dekretu nominacyjnego. Wymiar obowiązkowych godzin nauki dla kierowników szkół należy zniżyć do koniecznej granicy, aby im zostało dosyć wolnego czasu do spełnienia ich specyalnych obowiązków.

Za godziny nadobowiązkowe w tej szkole, w której siłę nauczycielską zamianowano, należy ją według art. 18. ustawy krajowej z 25. maja 1907 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 49. osobno wynagradzać.

Natomiast czynności służbowe w innej szkole ludowej pospolitej lub w szkole wydziałowej musi się zawsze osobno wynagradzać, nawet wtedy, jeżeli obie szkoły są pod wspólnem kierownictwem, o ile nauczyciel nie zobowiązał się do nich przy swem mianowaniu.

§ 125. Jeżeli nauczyciel z powodu niezdolności do służby lub z innych ważnych powodów nie może udzielać nauki lub wypełniać innych obowiązków służbowych, winien bezzwłocznie zawiadomić o tem kierownika szkoły i podać zarazem przyczynę, oraz, o ile to możliwe, także przypuszczalny czas trwania przeszkody.

Kierownik szkoły winien w razie przeszkody własnej zawiadomić o niej Radę szkolną okręgową i Radę szkolną miejscową, a w szkołach więcejklasowych także swego zastępcę (141).

Urlopów do trzech dni udziela kierownikowi szkoły Rada szkolna miejscowa, innym siłom nauczycielskim kierownik szkoły. O każdorazowem udzieleniu urlopu należy donieść Radzie szkolnej okręgowej.

O urlop dłuższy mają siły nauczycielskie prosić Rady szkolnej okręgowej, która o jego udzieleniu zawiadamia także Radę szkolną miejscową.

Rada szkolna krajowa postanawia, czy do podania o urlop, do prośby o zniżenie obowiązkowego wymiaru godzin lub o uwolnienie od udzielania nauki pewnych poszczególnych przedmiotów, wniesionych z powodu niezdolności do służby, należy dołączać świadectwo lekarskie lub też świadectwo lekarza urzędowego. Rada szkolna krajowa może także ograniczyć prawo udzielania urlopów służące Radzie szkolnej miejscowej, względnie kierownikowi szkoły, do pewnej oznaczonej ilości dni w ciągu roku szkolnego i zastrzedz sobie udzielanie dłuższych urlopów w szczególności wtedy, jeżeli z tego wynikają koszta zastępstwa, remuneracyi lub w ogólności jakiegokolwiek wynagrodzenia.

Do wykonywania mandatu na posła do Rady państwa lub na Sejm krajowy nie potrzebują nauczyciele urlopu.

Kierownik szkoły ma nauczycieli uwolnić na czas potrzebny do wykonania prawa wyborczego do publicznych ciał reprezentacyjnych.

§ 126. Rada szkolna krajowa postanawia, w jaki sposób należy zarządzać zastępstwo sił nauczycielskich w razie ich przeszkody lub urlopu i wydaje również przepisy o odnośnem postępowaniu.

Zanim w każdym poszczególnym przypadku nadejdzie zarządzenie władzy szkolnej, winien w szkołach więcejklasowych kierownik szkoły, a w razie jego przeszkody zastępca, starać się, aby nauka nie doznała przerwy.

Stać się to może albo przez użycie sił nauczycielskich wolnych od służby, albo przez przesunięcie godzin nauki nieobecnej siły nauczycielskiej na porę późniejszą z równoczesnem pomnożeniem godzin nauki innych sił nauczycielskich, albo przez zaprowadzenie nauki półdziennej, lub też przez wydanie innych odpowiednich zarządzeń (52).

§ 127. Podczas feryi szkolnych, w dniach i półdniach wolnych od nauki, tudzież po zakończeniu nauki codziennej, może nauczyciel wydalić się z siedziby szkoły bez urlopu, o ile inne obowiązki służbowe nie są temu na przeszkodzie.

Kierownik szkoły winien także podczas feryi szkolnych zawiadomić Radę szkolną okręgową o każdem wydaleniu się, przekraczającem 8 dni, podając zarazem swoje miejsce pobytu i zamieszkania (148).

§ 128. Siły nauczycielskie, zajęte w publicznych szkołach ludowych, mają spełniać obowiązki swego publicznego urzędu wiernie i sumiennie; w wypełnianiu swego zadania znajdą poparcie u swych przełożonych, mają prawo domagać się współdziałania domu rodzicielskiego i jako osoby urzędowe korzystają z ustawowej ochrony władz w całej pełni (130, 143, 225).

Winny one jednak unikać wszelkiego zachowania się sprzecznego z obowiązkami służbowymi i uwłaczającego powadze stanu nauczycielskiego lub też ich działalności wychowawczej i nauczycielskiej, oraz wystrzegać się wszelkiego nadużywania swego urzędowego stanowiska, w szczególności zaś wszelkich wichrzeń politycznych, narodowościowych, społecznych lub wyznaniowych.

§ 129. Nauczyciele winni stosować się chętnie i ściśle do ustaw i rozporządzeń jakoteż poleceń władz szkolnych, nadzorczych organów szkolnych i kierownika szkoły, udzielonych im napomnień i wskazówek sumiennie przestrzegać, tudzież zastosowywać je skutecznie przy nauce i przy spełnianiu innych swych obowiązków.

Jeżeli nauczyciel sądzi, że pewne zarządzenie kierownika szkoły sprzeciwia się ustawie lub Regulaminowi, albo też zagraża interesom szkoły, może o tem donieść Radzie szkolnej okręgowej, co jednak nie zwalnia go od obowiązku zastosowania się do polecenia kierownika szkoły.

Nauczyciele są obowiązani zachowywać się uprzejmie wobec członków władz szkolnych i innych członków grona nauczycielskiego, tudzież przez zgodne współdziałanie podnosić powagę szkoły u publiczności i utrwalać zaufanie ku niej.

Starszeństwo w gronie sił nauczycielskich równej kategoryi zależy od terminu stałego mianowania w służbie szkolnej, przy równym czasie stałej służby od terminu złożenia egzaminu kwalifikacyjnego do szkół ludowych; w razach wątpliwych przysługuje pierwszeństwo sile nauczycielskiej starszej wiekiem.

§ 130. Nauczyciele są obowiązani w interesie nauki i frekwencyi szkolnej, przedewszystkiem zaś w interesie wychowania, utrzymywać z wszelką usilnością konieczną styczność z domem rodzicielskim. Dla omawiania dotyczących kwestyi można za zezwoleniem Rady szkolnej okręgowej urządzać zebrania rodzicielskie. W obcowaniu z rodzicami młodzieży szkolnej i w urzędowych stosunkach ze stronami wogóle winni nauczyciele postępować uprzejmie i uprzedzająco, udzielać

z wszelką gotowością potrzebnych rad i pouczeń, oraz starać się wszelkimi sposobami o pozyskanie zaufania ludności.

Z drugiej strony są rodzice lub ich zastępcy obowiązani popierać czynnie szkołę ludową w wypełnianiu jej zadania, stosować się do odnośnych przepisów i wskazówek władz szkolnych, zważać na rady nauczycieli tyczące się nauki lub wychowania dzieci i jawić się w budynku szkolnym, jeżeli kierownik szkoły wezwie ich w interesie nauki lub wychowania dzieci, względnie pupilów (68, 214, 224—226).

§ 131. Celem osiągnięcia pomyślnego stanu nauki winni nauczyciele przygotowywać się starannie do lekcyi, poprawiać sumiennie ćwiczenia piśmienne dzieci szkolnych, stosować się ściśle do planu naukowego, nie odstępować od podziału godzin i poszczególnych godzin nauki nie używać inaczej, jak tylko na spełnienie każdoczesnego zadania nauki.

O ile nie zajdą żadne nadzwyczajne okoliczności, jest każdy nauczyciel odpowiedzialny za osiągnięcie przepisanego celu nauki (7).

Nauczyciele winni zapisywać codziennie do dziennika lekcyjnego przerobiony materyał naukowy, domowe ćwiczenia piśmienne i wypracowania szkolne, tudzież z należytą pilnością i starannością utrzymywać akta urzędowe, oraz wygotowywać świadectwa i zawiadomienia szkolne.

Winni oni także starać się ciągle o dalsze kształcenie się własne (150).

§ 132. Nauczyciele mają ściśle przestrzegać przepisanego czasu nauki i mają wogóle celem zapewnienia spokojnego rozpoczęcia nauki jawić się w izbie szkolnej na kwadrans przed nauką, o ile nie zaprowadzono wspólnego nadzoru kilku klas; mają wykonywać ściśle uchwały konferencyi nauczycielskiej co do nadzorowania dzieci; winni też wszyscy brać udział w oficyalnych uroczystościach szkolnych (9, 75).

§ 133. Nauczyciele winni ściśle czuwać nad tem, aby do izb szkolnych wchodziły podczas nauki tylko osoby do tego uprawnione, tudzież aby prawidłowy tok nauki nie doznawał przeszkody.

Winni oni unikać użytkowania lokalności szkolnych w sposób niezgodny z ich przeznaczeniem i zachowywać ściśle przepisy hygieny szkolnej (69).

§ 134. Nauczycielom zakazuje się jak najsurowiej używać dzieci szkolnych do załatwiania spraw i czynności, które są niezgodne z karnością szkolną, nie są w żadnym związku z celem nauki lub zagrażają zdrowiu dzieci; w szczególności nie wolno używać dzieci szkolnych do robót we własnem gospodarstwie domowem nauczyciela, do czyszczenia budynku szkolnego lub do wywiadywania się o podejrzanych zasłabnięciach współuczniów.

Tylko w razie koniecznym i to jedynie wtedy, jeżeli przeciw temu nie przemawiają żadne względy zdrowotne, wolno poruczyć dzieciom szkolnym udzielanie wiadomości rodzicom współuczniów.

§ 135. Nauczycielom z reguły nie wolno sprzedawać dzieciom szkolnym książek szkolnych lub przyborów do pisania i rysowania, jakoteż innych potrzebnych artykułów, ani też zalecać im pewnych oznaczonych sklepów z przyborami do pisania i rysowania. Gdzie jednak stosunki miejscowe koniecznie tego wymagają, może Rada szkolna okręgowa zezwolić, aby kierownik szkoły bez żadnego zysku

postarał się dla dzieci szkolnych o potrzebne książki szkolne, przybory naukowe i inne artykuły (18).

Nauczyciele winni nadto wystrzegać się wszelkich kroków, zmierzających do rozpowszechniania książek szkolnych, tudzież przyborów i środków naukowych, gdyby powodu tego dopatrywać się można raczej w interesie nakładcy lub autora, niż w ich wartości pedagogicznej; winni unikać zachęcania dzieci do kupna własnych lub obcych utworów literackich, lub też zbierania na nie abonentów wśród młodzieży szkolnej.

§ 136. Jakie zajęcia uboczne nie dadzą się pogodzić z urzędem nauczycielskim, tudzież, czy do objęcia ubocznego zatrudnienia musi się uzyskać zezwolenie władz szkolnych, postanawia Rada szkolna krajowa na podstawie ustawy krajowej.

Nauczycielom nie wolno udzielać w szkole nauki dodatkowej po godzinach szkolnych, oraz urządzać na sposób szkolny jakiejkolwiek ubocznej nauki dla dzieci szkolnych, za którą one płaciłyby wynagrodzenie (212).

§ 137. Nauczycielom nie wolno przyjmować podarunków od dzieci szkolnych lub od ich rodziców, ani też zbierać pieniędzy między młodzieżą szkolną celem ofiarowania przy jakiejś sposobności podarunku kierownikowi szkoły lub innej sile nauczycielskiej.

Inne składki pieniężne można urządzać w szkole tylko za wyraźnem zezwoleniem Rady szkolnej krajowej, jeżeli cel jest dobroczynny lub powszechnej użyteczności, tudzież jeżeli przytem ominie się wszelki niewłaściwy sposób zbierania składki i wykluczy jakikolwiek przymus bezpośredni lub pośredni.

Nauczyciel ma jedynie w ten sposób swój wpływ zaznaczyć, że szlachetny cel zaleci sercom dzieci szkolnych.

§ 138. Prośby o uwolnienie ze służby z powodu dobrowolnego zrzeczenia się posady należy wnosić u kierownictwa szkoły z reguły conajmniej na trzy miesiące przed końcem półrocza, względnie roku szkolnego; kierownictwo szkoły ma ją przedłożyć Radzie szkolnej okręgowej.

W żadnym razie nie wolno nauczycielowi opuścić służby szkolnej prędzej, dopóki nie zostanie od niej prawidłowo uwolniony.

§ 139. Stosunki służbowe nauczycieli religii, ustanowionych osobno przez władze szkolne w publicznych szkołach ludowych należy wogóle, nie naruszając praw właściwych zwierzchniczych władz wyznaniowych, oceniać według przepisów obowiązujących resztę nauczycieli (120).

Nauczyciele religii ustanowieni przez kościoły lub stowarzyszenia religijne mają przy wypełnianiu swych czynności nauczycielskich stosować się do ustaw szkolnych i do wydanych w ich granicach rozporządzeń, a w szczególności do postanowień Regulaminu, na równi z innymi nauczycielami.

Przed przedsięwzięciem jakichkolwiek urzędowych kroków należy jednak w poszczególnych przypadkach nawiązać wedle możności rokowania z właściwą władzą kościelną, względnie z przełożeństwem izraelickiej gminy wyznaniowej.

§ 140. Hospitanci lub tak zwani praktykanci szkolni mogą być w szkołach ludowych dopuszczani tylko wyjątkowo za osobnem zezwoleniem Rady szkolnej krajowej.

W celu swego wykształcenia mogą oni przysłuchiwać się nauce różnych sił nauczycielskich; zabrania się jednak jak najsurowiej poruczać im samodzielnego udzielania nauki.

XI. O prawach i obowiązkach kierownika szkoły.

§ 141. Bezpośrednim przełożonym każdej więcejklasowej szkoły ludowej jest nauczyciel zamianowany jej kierownikiem lub dyrektorem (kierowniczką, dyrektorką).

W razie jego przeszkody obejmuje zastępstwo jedna z sił nauczycielskich według starszeństwa, dopóki Rada szkolna okręgowa nie poruczy zastępstwa innej sile nauczycielskiej (129).

Kierownik szkoły zarządza całym zakładem; on jest w pierwszej linii odpowiedzialny za ściśle wykonywanie ustaw i rozporządzeń oraz wskazówek władz szkolnych i nadzorczych organów szkolnych, tudzież za prawidłowy stan szkoły.

§ 142. Kierownik szkoły zastępuje szkołę na zewnątrz, pośredniczy w stosunku urzędowym z władzami szkolnemi i przechowuje pieczęć urzędową.

Podania wystosowane do władz szkolnych winni nauczyciele wnosić za pośrednictwem kierownictwa szkoły; kierownik szkoły przyjmuje te podania i przedkłada je bezzwłocznie z odpowiedniem przedstawieniem właściwej władzy szkolnej.

Zażalenia na kierownika szkoły można wnosić bezpośrednio do Rady szkolnej okręgowej.

§ 143. Kierownik szkoły ma wdrażać podwładne mu siły nauczycielskie do wiernego wypełniania obowiązków i wspierać je wedle sił w wykonywaniu ich zawodu. Ma on przyświecać im dobrym przykładem, pomagać radą i czynem przy udzielaniu nauki, we wszystkich sprawach dotyczących karności szkolnej i w stosunku ze stronami, oraz w sposób poważny wpływać na ich zachowanie się, ilekroć to się okaże potrzebne (128).

§ 144. Kierownik szkoły winien czuwać nad tem, aby uchwalone na konferencyi nauczycielskiej jednolite zasady nauczania, karności szkolnej i urządzenia szkoły stosowano i przeprowadzano równomiernie; z tego też powodu ma być z reguły obecnym w budynku szkolnym podczas trwania nauki, zwracać jak największą uwagę na skuteczność wychowania i nauczania, hospitować często naukę wszystkich sił nauczycielskich w szkole zatrudnionych i dążyć do usunięcia ewentualnych nieporządków i nadużyć (150).

Nie wolno mu czynić uwag siłom nauczycielskim w obecności dzieci szkolnych, lub w inny sposób naruszać ich powagi.

Bezpośredni nadzór nad stanem i postępem nauki religii służy właściwemu kościołowi lub stowarzyszeniu religijnemu.

§ 145. Na początku roku szkolnego układa kierownik szkoły podział godzin, przeznacza, o ile to nie nastąpiło już z końcem ubiegłego roku szkolnego, dla każdej klasy gospodarza i przydziela w razie potrzeby poszczególne przedmioty nauki w klasach innym siłom nauczycielskim (16, 105).

Przy tem winien on uwzględniać według możności uzasadnione życzenia sił nauczycielskich i w ogólności uważać na to, aby one stosownie do swej kwalifikacyi

nauczycielskiej i w zakresie obowiązkowego wymiaru godzin były zajęte jak najrównomierniej.

Jeżeli szkoła niema własnego nauczyciela religii, należy godziny nauki religii wyznaczać w porozumieniu z urzędem parafialnym, względnie z przełożeństwem izraelickiej gminy wyznaniowej. Gdyby nie można w tym względzie osiągnąć zgody, należy odnieść się do Rady szkolnej okręgowej. Urząd parafialny, względnie przełożeństwo izraelickiej gminy wyznaniowej, ma w należytym czasie przed rozpoczęciem roku szkolnego podać kierownikowi szkoły do wiadomości swoje życzenia co do wyznaczenia godzin na naukę religii, tudzież nazwiska osób, którym poruczono jej udzielanie (110).

Ustalony podział godzin należy w szkołach ludowych dwu- i więcejklasowych, po przeprowadzeniu nad nim obrad na konferencyi nauczycielskiej, przedłożyć do zatwierdzenia Radzie szkolnej okręgowej wraz z zarządzeniami, wydanemi co do rozdziału klas i przedmiotów naukowych.

§ 146. W każdej szkole ludowej należy utrzymywać następujące akta urzędowe: kronikę szkolną, inwentarz szkolny, protokół czynności, indeks normaliów, księgę wizytacyjną, katalogi biblioteczne, spis książek dla ubogich dzieci, spis książek zaleconych do bibliotek młodzieży szkolnej, katalogi klasowe, względnie katalog główny, wykazy uczęszczania, dzienniki lekcyjne, nadto szczegółowe plany naukowe, a w szkołach dwu- i więcejklasowych protokół konferencyjny.

Akta urzędowe prowadzi kierownik szkoły; inne siły nauczycielskie mają w razie potrzeby pomagać mu w tej czynności (35).

Dziennik lekcyjny i katalog klasowy prowadzi gospodarz klasy; inne siły nauczycielskie zajęte w klasie czynią w nich zapiski tyczące się ich przedmiotów naukowych i godzin nauki. Jeżeli w jednej klasie są połączone dwa stopnie nauki, należy prowadzić dziennik lekcyjny osobno dla każdego stopnia (131).

Kierownik szkoły czuwa nad należytem prowadzeniem tych aktów urzędowych.

Szczegółowe postanowienia co do urządzenia, prowadzenia i przechowania aktów urzędowych wydaje Rada szkolna krajowa.

§ 147. Kierownik szkoły winien poznać dokładnie wpływające rozporządzenia władz szkolnych i wszystkie inne normalia, oraz zaznajamiać z niemi podwładne siły nauczycielskie; winien notować wszystkie przepisy i rozporządzenia po porządku w indeksie normaliów i przechowywać według roczników. Nauczycielowi wolno w każdej chwili korzystać z indeksu normaliów i zbioru normaliów.

Nieznajomość ogłoszonych przepisów nie stanowi w danym razie żadnej podstawy do usprawiedliwienia (150).

§ 148. Kierownik szkoły sprawuje nadzór nad budynkiem szkolnym i porządkiem domowym. Winien on przestrzegać, aby w budynku szkolnym były ściśle zachowywane przepisy sanitarne, aby w budynku oraz na boisku przeznaczonem na zabawy i gimnastykę panowały czystość i porządek, aby izby szkolne, urządzenie i sprzęty szkolne, zbiory i biblioteki znajdowały się w stanie odpowiadającym celowi nauki i hygienie, tudzież aby budynek szkolny wraz ze wszystkiemi przynależnościami nie był ani przez siły nauczycielskie ani przez kogokolwiek innego używany w sposób sprzeczny z jego przeznaczeniem. Zezwolenie na używanie ubi-

kacyi szkolnych do innych celów, aniżeli szkolnych. przysługuje w każdym poszczególnym przypadku Radzie szkolnej krajowej.

Jeżeli mają być wydane jakie zarządzenia ze względu na stan budowlany lub sanitarny budynku szkolnego lub w sprawie sprzętów i urządzeń szkolnych, winien kierownik szkoły zwrócić się natychmiast o pomoc do władz szkolnych.

Kierownik szkoły ma nadto utrzymywać w należytym stanie ogród szkolny i doświadczalne pole gospodarcze; nie wolno mu tych nieruchomości używać na cele odmienne lub też wydzierżawiać (13).

Przy oddawaniu budynku szkolnego wraz z przynależnościami następcy należy sporządzić protokół w dwóch równobrzmiących egzemplarzach, z których jeden zostaje w aktach szkolnych, a drugi przedkłada się Radzie szkolnej okręgowej.

§ 149. Bezpośredni nadzór nad środkami naukowymi i nad bibliotekami, oraz prowadzenie katalogów bibliotecznych może konferencya nauczycielska przekazać jednej lub więcej siłom nauczycielskim pod zwierzchniczym nadzorem kierownika szkoły.

Bezpośredni nadzór nad poszczególnemi izbami szkolnemi i nad znajdującem się w nich urządzeniu i sprzętami sprawuje gospodarz klasy.

XII. O konferencyi nauczycielskiej.

§ 150. W dwu- lub więcejklasowych szkołach ludowych ma się odbywać regularnie co miesiąc konferencya nauczycielska.

Konferencya nauczycielska służy do wspólnego omówienia wszystkich pedagogicznych i administracyjnych spraw szkolnych wogóle, oraz do dalszego kształcenia się nauczycieli. Konferencya nastręcza nauczycielom sposobność omówienia zasad nauczania, tudzież każdoczesnego stanu nauki, karności szkolnej i urządzeń szkolnych, a przez wzajemną wymianę myśli i poglądów ułatwia osiągnięcie niezbędnej zgodności i jednolitości postępowania.

Do konferencyi nauczycielskiej należy powzięcie uchwał w sprawie sprawozdań, opinii i wykazów, jakoteż wniosków, które kierownictwo szkoły ma przedkładać. Na niej ma się także omawiać sposób wykonania urzędowych rozporządzeń, które kierownik otrzymał (147).

Dla osiągnięcia równomiernego postępu i jednolitego traktowania nauki w poszczególnych klasach, a zwłaszcza w odziałach równorzędnych, winna konferencya nauczycielska ustalić dokładnie cel nauki w poszczególnych klasach, tudzież tok nauki, jakiego ma się przestrzegać na każdym stopniu nauki w granicach planu naukowego i w zakresie wytkniętym przez okręgową konferencyę nauczycielską. Na konferencyi należy również omawiać spostrzeżenia ogólnej natury, poczynione przez kierownika szkoły przy hospitacyi klas wraz z odnośnemi wskazówkami (7, 144).

Konferencya nauczycielska rozstrzyga także w myśl postanowień Regulaminu o klasyfikacyi dzieci szkolnych i o uwolnieniu ich ze szkoły (89, 93, 97 i 114).

Konferencya nauczycielska rozstrzyga wreszcie w sprawie nabywania środków naukowych w miarę przyzwolonych na ten cel zasiłków pieniężnych i czyni wnioski o sprawienie nowych środków naukowych i dzieł do biblioteki.

Sposób udzielania nauki religii nie należy do obrad i uchwał konferencyi nauczycielskiej.

§ 151. Przewodniczącym konferencyi nauczycielskiej jest kierownik szkoły, a w razie przeszkody jego zastępca (141).

Członkami konferencyi są wszyscy nauczyciele zajęci w szkole i w należących do niej ewentualnie ekspozyturach, łącznie z nauczycielami religii (116).

§ 152. Nauczyciele religii, ustanowieni przez kościół lub stowarzyszenie religijne, nauczyciele pomocniczy i wszystkie siły nauczycielskie, udzielające nauki w osobnych oddziałach szkolnych lub udzielające przedmiotów nadobowiązkowych, mają głos stanowczy tylko wtedy, gdy chodzi o ich przedmiot naukowy lub o ich uczniów.

Nauczyciele religii, ustanowieni przez kościół lub stowarzyszenie religijne i udzielający nauki religii klasami, mają głos stanowczy także we wszystkich sprawach ogólnych tyczących się karności szkolnej, uczęszczania do szkoły i urządzeń szkolnych, tudzież w sprawach szczegółowych, tyczących się dzieci ich wyznania religijnego.

W innych sprawach mają wszystkie te siły nauczycielskie tylko głos doradczy.

§ 153. Członkowie grona nauczycielskiego każdej szkoły są obowiązani brać regularnie udział w konferencyach nauczycielskich; w razie przeszkody mają zawiadomić kierownika szkoły lub jego zastępcę, podając powód nieobecności.

§ 154. Rada szkolna okręgowa może na prośbę urzędu parafialnego, względnie przełożeństwa izraelickiej gminy wyznaniowej, zezwolić, aby nauczyciele religii ustanowieni przez kościół lub stowarzyszenie religijne brali udział tylko w konferencyach obradujących nad sprawami, w jakich przysługuje im głos stanowczy. Rada szkolna okręgowa może zezwolić, aby w tych konferencyach, na których omawia się sprawy ogólne, brał udział tylko jeden z pośród kilku nauczycieli religii czynnych w tej samej szkole, a ustanowionych przez pewien kościół lub stowarzyszenie religijne.

Rada szkolna okręgowa ma w tych razach w porozumieniu z urzędem parafialnym, względnie przełożeństwem izraelickiej gminy wyznaniowej, ustalić wszystkie bliższe szczegóły co do odbywania konferencyi nauczycielskich, co do zapraszania i udziału nauczycieli religii.

§ 155. Konferencyę nauczycielską zwołuje przewodniczący na godzinę oznaczoną poza czasem nauki szkolnej, jenakże nie na dzień feryalny.

Nadzwyczajną konferencyę nauczycielską należy odbyć, jeżeli kierownik sam uzna nagłą jej potrzebę, lub jeżeli dwaj członkowie grona nauczycielskiego przedstawią taki wniosek, podając powód i porządek dzienny.

Wyznaczając termin konferencyi, ma przewodniczący zważać na to, aby wszyscy członkowie grona razem z nauczycielami religii mogli wziąć w niej udział bez osobnych wydatków.

Konferencya nauczycielska ma trwać z reguły nie dłużej aniżeli trzy godziny; jeżeli nie można wyczerpać porządku dziennego, należy obrady przerwać i prowadzić je dalej w jednym z dni najbliższych.

Przewodniczący zaprasza członków na konferencyę pisemnie, podając porządek dzienny.

We wszystkich obradach, tyczących się hygieny szkolnej lub stanu zdrowia poszczególnych dzieci szkolnych, winien brać udział z głosem doradczym lekarz, któremu poruczono czuwanie nad sprawami zdrowotnemi szkoły (lekarz szkolny) (70).

§ 156. Przewodniczący otwiera obrady i kieruje niemi; on jest odpowiedzialny za regularne odbywanie się konferencyi i za prawidłowy tok obrad. Szczególnie winien on dbać o to, aby obrady konferencyi odbywały się w sposób zgodny z powagą szkoły a z wykluczeniem wszelkich wycieczek osobistych.

Jeżeli zauważy, że sprawa poruszona na konferencyi nauczycielskiej przekracza jej zakres działania, powinien nie dopuścić do dalszego jej omawiania; jeżeli okaże się potrzebnem, aby w obradach wziął udział członek grona nieobecny na konferencyi, należy sprawę tę odroczyć do konferencyi najbliższej. Kierownik jest uprawniony i obowiązany wstrzymać wykonanie każdej takiej uchwały, która według jego przekonania sprzeciwia się przepisom lub zagraża dobru szkoły.

§ 157. Uchwały konferencyi zapadają zwykłą większością głosów. Przewodniczący głosuje również; przy równości głosów jego głos rozstrzyga.

Członkowie, którzy nie zgadzają się z zapadłą uchwałą, mają prawo podać swoje zdanie odmienne do protokołu i zażądać, aby protokół przedłożono Radzie szkolnej okręgowej.

Nie odracza to jednak wykonania uchwały, powziętej prawidłowo a nie zawieszonej; członkowie są obowiązani także i wtedy stosować się do tej uchwały, chociażby zgłosili przeciw niej sprzeciw.

§ 158. Z obrad spisuje się protokół, w którym należy zwięźle i jasno przedstawić przebieg obrad, wnioski, głosowanie i uchwały; należy w nim także wymienić nieobecnych członków grona i podać powód ich nieobecności.

Protokół spisują kolejno członkowie konferencyi z wyjątkiem nauczycieli religii, ustanowionych przez kościół lub stowarzyszenie religijne, tudzież z wyjątkiem członków, nie posiadających pełnego prawa głosowania; protokół ma być najpóźniej do trzech dni po konferencyi zamknięty i przez wszystkich na niej obecnych podpisany (152).

Członkowie, którzy byli nieobecni, winni dodatkowo protokół przeczytać i stwierdzić to swym podpisem.

Na żądanie poszczególnych członków, tudzież w razie wstrzymania pewnej powziętej uchwały przez przewodniczącego należy protokół bezzwłocznie przedłożyć Radzie szkolnej okręgowej, która po zbadaniu sprawy wyda stosowne zarządzenia.

§ 159. Członkowie i uczestnicy konferencyi nauczycielskiej są obowiązani do ścisłego dochowania tajemnicy urzędowej co do wszystkich spraw na niej omawianych, które przewodniczący uznał za poufne.

§ 160. Bliższe przepisy o konferencyach nauczycielskich oraz o założeniu, prowadzeniu i przechowywaniu protokołu wydaje Rada szkolna krajowa, która może także w tym celu wydać osobny regulamin czynności.

§ 161. W szkole jednoklasowej przechodzą uprawnienia konferencyi nauczycielskiej na samoistnego nauczyciela sprawującego zarząd szkoły; winien on jednak sprawy wymienione w § 152. Regulaminu omówić poprzednio z nauczycielem religii tudzież z innemi siłami nauczycielskiemi, czynnemi ewentualnie w szkole.

TYTUŁ II.

O szkole wydziałowej.

§ 162. W szkołach wydziałowych muszą być dzieci we wszystkich klasach rozdzielone według płci: każda szkoła wydziałowa jest zatem przeznaczoną wyłącznie tylko dla chłopców lub tylko dla dziewcząt.

§ 163. Zadaniem szkoły wydziałowej męskiej jest danie wykształcenia sięgającego poza cel naukowy wskazany szkole ludowej pospolitej, a przedewszystkiem przysposabianie do zawodu praktycznego w przemyśle i handlu, następnie zaś do tych szkół zawodowych, do których nie wymaga się przy wstępie ukończenia szkoły średniej. Szkoły wydziałowe przygotowują też młodzież do seminaryów nauczycielskich.

W szkołach wydziałowych żeńskich winna nauka uwzględniać potrzeby i właściwe uzdolnienie kobiety, jakoteż przyszłe jej stanowisko w rodzinie i w życiu.

Wykaz zakładów naukowych, do których mogą wstępować absolwenci szkoły wydziałowej, będzie się ogłaszać od czasu do czasu w Dzienniku rozporządzeń Ministerstwa Wyznań i Oświaty. Rada szkolna krajowa postara się o rozpowszechnienie tych ogłoszeń.

§ 164. Szkoły wydziałowe są połączone pod wspólnem kierownictwem z czterema niższemi klasami szkoły ludowej pospolitej i obejmują trzy klasy, z których każda stanowi osobny stopień nauki.

Szkoły wydziałowe żeńskie mogą być rozszerzone przez dodanie dwóch lub trzech klas wyższych.

Takie rozszerzone szkoły wydziałowe żeńskie mogą być urządzone także oddzielnie od szkoły ludowej pospolitej.

§ 165. Normalne plany naukowe dla szkół wydziałowych wydaje Rada szkolna krajowa po ich zatwierdzeniu przez Ministerstwo Wyznań i Oświaty.

Ze względu na miejscowe stosunki i potrzeby mogą dla poszczególnych szkół wydziałowych być ułożone specyalne plany naukowe w granicach wytkniętych ustawą krajową.

W miejscowościach, w których istnieje więcej szkół wydziałowych, można w planach naukowych poszczególnych szkół uwzględnić rozmaite kierunki.

W takich przypadkach mogą się odbyć na zarządzenie Rady szkolnej krajowej osobne narady przedwstępne.

§ 166. W celu przedwstępnych narad nad tym planem naukowym winna Rada szkolna okręgowa zwołać osobne konferencye, któremi ma kierować inspektor szkolny okręgowy lub ustanowiony przez Radę szkolną krajową zastępca.

Do udziału w takich konferencyach należy zaprosić, oprócz grona nauczycielskiego szkoły wydziałowej, dyrektorów wyższych zakładów naukowych, znajdujących się w okręgu szkolnym, do których szkoła wydziałowa ma przygotowywać, tudzież przedstawicieli interesów przemysłowych, handlowych i rękodzielniczych w siedzibie szkoły i powiatu, a wreszcie reprezentantów stron utrzymujących szkołę.

Do przedwstępnego omówienia planów naukowych dla szkół wydziałowych żeńskich można także powołać panie doświadczone w praktycznych zawodach lub znane z tego, że zajmują się kwestyami, tyczącemi się nauczania i popierania dobrobytu.

W miejscowościach, w których już istnieją szkoły wydziałowe, można powołać do obrad przedwstępnych także przedstawicieli gron nauczycielskich innych szkół wydziałowych.

§ 167. Podstawę przedwstępnych obrad stanowią normalne plany naukowe, wspomniane w § 165. Regulaminu.

§ 168. Plany naukowe wypracowane na podstawie wyniku obrad przedwstępnych należy przedłożyć do zatwierdzenia Radzie szkolnej krajowej.

§ 169. Oprócz przedmiotów naukowych obowiązkowych i nadobowiązkowych, wyliczonych w art. 12. 13. i 14. ustawy krajowej z dnia 23. maja 1895 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 57, można w porozumieniu ze stronami utrzymującemi szkołę zaprowadzić w szkołach wydziałowych jeszcze inne nadobowiązkowe przedmioty naukowe (12).

W szkołach wydziałowych żeńskich należy tam, gdzie na to zezwalają stosunki miejscowe, dać uczenicom klas wyższych sposobność uczestniczenia grupami w zatrudnieniach i zabawach ogródka dziecięcego. Gdzie jest urządzona własna kuchnia szkolna, można przy nauce gospodarstwa domowego zaznajmiać uczenice tych klas także z robotami kuchennemi.

§ 170. Zezwalanie na ulgi w obowiązku uczęszczania do szkoły w szkołach wydziałowych należy ograniczać do przypadków przewidzianych w art. 30. ustawy krajowej z 23. maja 1895 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 57.

Wprowadzenie nauki półdziennej jest w szkołach wydziałowych niedopuszczalne.

§ 171. Do uczęszczania do trzyklasowej szkoły wydziałowej obowiązane są wszystkie dzieci, będące w wieku szkolnym, a mieszkające w zakresie szkolnym szkoły wydziałowej, które uczyniły zadość wymaganiom przepisanym celem przyjęcia do szkoły wydziałowej. Te dzieci muszą być przyjęte do szkoły wydziałowej; szkoła wydziałowa jest dla nich szkołą obowiązkową (19).

Pod względem utrzymywania ewidencyi dzieci, obowiązanych do uczęszczania do szkoły wydziałowej, stosują się dotyczące przepisy, wydane dla szkół ludowych pospolitych (21 i nstp.).

§ 172. Szkoła wydziałowa łączy się bezpośrednio z czwartą klasą szkoły ludowej pospolitej.

Do pierwszej klasy szkoły wydziałowej przyjmuje się zatem te dzieci, które wykażą się zawiadomieniem szkolnem, że ukończyły z pomyślnym skutkiem cztery niższe klasy jakiejkolwiek szkoły ludowej publicznej lub prywatnej wyposażonej prawem publiczności, albo też udowodnią przez złożenie egzaminu prywatnego w takiejże szkole, że posiadają odpowiednie wiadomości wstępne.

§ 173. Dzieci, które w zawiadomieniu szkolnem z czwartej klasy publicznej szkoły ludowej pospolitej lub szkoły prywatnej z prawem publiczności uznano wprawdzie za uzdolnione do przejścia do najbliższej klasy wyższej, które jednak

nie odpowiedziały wymogom § 172. ustęp 2. Regulaminu, są obowiązane do dalszego uczęszczania do szkoły ludowej pospolitej (19).

Dla nauki takich dzieci należy w szkołach ludowych pospolitych wydać potrzebne zarządzenia (5).

§ 174. Dzieci, które nie mogą wykazać się dowodem ukończenia z pomyślnym wynikiem czwartej klasy publicznej szkoły ludowej pospolitej lub prywatnej z prawem publiczności (172), które jednak ukończyły już 10. rok życia lub ukończą go przed upływem bieżącego roku kalendarzowego, mają w celu przyjęcia do pierwszej klasy szkoły wydziałowej złożyć w tejże szkole egzamin wstępny z materyału naukowego czwartej klasy szkoły ludowej pospolitej w myśl § 217. Regulaminu (37).

Celem przyjęcia do wyższej klasy wydziałowej wymaga się odpowiedniego wieku i udowodnienia dostatecznych wiadomości przygotowawczych. Dowód stanowi świadectwo publicznej szkoły wydziałowej lub prywatnej z prawem publiczności, albo też złożenie egzaminu prywatnego, względnie wstępnego, w szkole wydziałowej w myśl §§ 215. względnie 217. Regulaminu.

Za egzamin wstępny nie należy się żadna opłata; za egzamin prywatny składa się opłata w kwocie 12 K.

Co do tej opłaty obowiązują postanowienia § 221. Regulaminu.

§ 175. Przy wpisach dzieci do szkoły wydziałowej stosuje się przepisy tytułu I. rozdziału III. Regulaminu.

O przyjęciu do poszczególnych klas szkoły wydziałowej na podstawie egzaminu wstępnego, wspomnianego w § 174. Regulaminu, rozstrzyga konferencya nauczycielska.

W razie odmówienia przyjęcia dziecka ma dyrektor szkoły zawiadomić o tem rodziców lub ich zastępców.

§ 176. Dzieci, które w ciągu roku szkolnego przechodzą z publicznej szkoły wydziałowej lub prywatnej szkoły wydziałowej posiadającej prawo publiczności i przedłożą świadectwo uczęszczania, wydane przez tę szkołę, należy przydzielić do tej samej klasy szkoły wydziałowej (181).

W innych przypadkach należy przy przyjmowaniu postąpić w myśl §§ 174. i 175. Regulaminu.

§ 177. W szkołach wydziałowych należy pod względem oceny zachowania się, pilności i zewnętrznego porządku ćwiczeń piśmiennych używać cenzur ustalonych w § 88. Regulaminu.

Natomiast postęp oznacza się jak następuje:

1. celujący,
2. chwalebny,
3. zadowalający,
4. dostateczny,
5. niedostateczny.

§ 178. W szkołach wydziałowych otrzymują dzieci świadectwa półroczne z końcem każdego półrocza, a mianowicie w dniach oznaczonych naprzód przez Radę szkolną okręgową i podanych do wiadomości publicznej.

Z końcem pierwszego półrocza są po rozdaniu świadectw następne dwa dni powszednie wolne od nauki szkolnej.

§ 179. W szkołach wydziałowych nie wydaje się zawiadomień szkolnych. Nauczyciele winni jednak w każdym kwartale wyrobić sobie stanowczy sąd o postępach swych uczniów w poszczególnych przedmiotach naukowych i klasyfikacyę wciągnąć do katalogu klasowego.

W razie potrzeby winien gospodarz klasy przy końcu pierwszego i trzeciego ćwierćrocza zawiadomić rodziców dziecka lub ich zastępców o jego zachowaniu się, pilności, postępach w nauce i zewnętrznym porządku ćwiczeń piśmiennych za pomocą zwykłych wyciągów z katalogu klasowego.

§ 180. Świadectwo półroczne ma zawierać:

1. nazwę kraju, okręgu szkolnego i szkoły wydziałowej, następnie oznaczenie klasy, do której dotyczące dziecko uczęszcza;

2. imię i nazwisko, datę urodzenia i wyznanie religijne, względnie obrządek dziecka; (40)

3. ocenę zachowania się, pilności, postępów w poszczególnych przedmiotach naukowych i zewnętrznego porządku ćwiczeń piśmiennych;

4. liczbę opuszczonych godzin nauki, a mianowicie usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych; (71)

5. miejsce i datę wydania, podpis dyrektora, nauczyciela religii i gospodarza klasy, tudzież pieczęć urzędową.

W niższych klasach wydziałowych należy z końcem roku szkolnego w świadectwie uwidocznić, czy dziecko jest uzdolnione do przejścia do najbliższej klasy wyższej, czy też nie.

§ 181. Jeżeli dziecko występuje ze szkoły wydziałowej w ciągu roku szkolnego, należy po zgłoszeniu wystąpienia wydać mu świadectwo uczęszczania (176).

W świadectwie tem oprócz dat podanych w § 180. pod 1 do 5 Regulaminu należy także podać termin, od którego dziecko uczęszczało do szkoły ludowej pospolitej, termin przyjęcia do szkoły wydziałowej, tudzież termin i powód odejścia.

§ 182. Dzieci, które przed ukończeniem trzyklasowej szkoły wydziałowej osiągnęły wiek, do którego obowiązane są uczęszczać tak na naukę codzienną, jak i na naukę dopełniającą, mogą na żądanie rodziców lub ich zastępców otrzymać świadectwo uwolnienia. Świadectwo to zawierać ma oprócz dat podanych w § 180. pod 1, 2 i 5 Regulaminu, tylko ocenę zachowania się i pilności, oznaczenie terminu, od którego dziecko uczęszczało do szkoły ludowej pospolitej, oraz terminu, w którym przyjęto je do szkoły wydziałowej, a nadto uwagę następującą:

„Przyjęcie do szkoły wydziałowej jest dowodem posiadania niezbędnych wiadomości, wymaganych celem uwolnienia z publicznej szkoły ludowej.

Uczeń ten (uczenica ta) uczynił (a) przeto zadość wymogom art. 31. ustawy krajowej z 23. maja 1895 Dz. ust. i rozp. kr. Nr. 57., a więc mocą niniejszego świadectwa uwalnia się go (ją) od uczęszczania do szkoły“.

Z reguły jednak nie wolno występować ze szkoły przed końcem roku szkolnego.

§ 183. Dzieci szkolne, które ukończyły z pomyślnym wynikiem trzecią klasę trzyklasowej szkoły wydziałowej, a których wskutek przekroczenia obowiązkowego wieku szkolnego nie można już zniewolić do uczęszczania na naukę dopełniającą, otrzymują zamiast świadectwa z drugiego półrocza trzeciej klasy świadectwo uwol-

nienia. Świadectwo to zawierać ma oprócz dat podanych w § 180. pod 1, 2. 3 i 5 Regulaminu podpisy wszystkich sił nauczycielskich zajętych w trzeciej klasie wydziałowej, a nadto uwagę:

„Uczeń ten (ta uczenica) uczęszczał(a) do szkoły ludowej pospolitej od . . . . do . . . . , do szkoły wydziałowej od . . . . do . . . . . . i ukończył(a) ją z wynikiem pomyślnym.

. . . . uzyskał(a) przeto w myśl § 11. (względnie 13.) ustawy krajowej z 23. maja 1895 Dz. ust. i rozp. kr. Nr. 57. wykształcenie sięgające poza cel naukowy, wskazany szkole ludowej pospolitej, przeto uwalnia się go (ją) od obowiązku dalszego uczęszczania do szkoły".

Takiego świadectwa uwolnienia nie wolno wydawać dziecku, które z jednego z obowiązkowych przedmiotów naukowych otrzymało stopień niedostateczny. Wtedy należy wydać świadectwo uwolnienia w myśl § 182. Regulaminu.

§ 184. Tym dzieciom, które ukończyły ze skutkiem pomyślnym trzecią klasę trzyklasowej szkoły wydziałowej, a nie wyszły jeszcze z obowiązkowego wieku szkolnego w myśl art. 31. ustawy krajowej z 23. maja 1895 Dz. ust. i rozp. kr. Nr. 57. należy wydać świadectwo z drugiego półrocza III. klasy wydziałowej z następującą uwagą:

„Na podstawie powyższych postępów uwalnia się tego ucznia (tę uczenicę) od obowiązku uczęszczania do szkoły na naukę codzienną, a przenosi się go (ją) do wykazu dzieci obowiązanych do uczęszczania na naukę dopełniającą w myśl art. 31. ustawy krajowej z dnia 23. maja 1895 Dz. ust. i rozp. kr. Nr. 57".

§ 185. Jeżeli dziecko uzyskało ulgę w obowiązku uczęszczania do szkoły w myśl art. 30. ustawy krajowej z dnia 23. maja 1895 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 57., należy w odnośnem półrocznem świadectwie szkolnem umieścić z powołaniem się na dotyczący artykuł ustawy i odnośne rozporządzenie Rady szkolnej krajowej odpowiednią uwagę, zawierającą zastrzeżenie, że dziecko jest jeszcze obowiązane do uczęszczania na naukę dopełniającą.

§ 186. Bliższe zarządzenia co do formularzy świadectw szkolnych i świadectw uwolnienia dla 5- i 6-klasowych szkół wydziałowych żeńskich wyda Rada szkolna krajowa, uwzględniając powyższe przepisy Regulaminu.

§ 187. Jeżeli dziecko było uwolnione zupełnie od nauki jednego z obowiązkowych przedmiotów naukowych, należy mu zamiast cenzury uwidocznić to w półrocznem świadectwie szkolnem (27, 92).

Jeżeli dziecko nie pobierało w szkole wydziałowej nauki religii z powodu, że nauka ta nie była zapewniona, winni rodzice lub ich zastępcy przedłożyć przy końcu każdego półrocza świadectwo ustanowionego prawidłowo nauczyciela religii na dowód, że dziecko pobierało naukę religii; na podstawie takiego świadectwa wciąga się cenzurę z nauki religii w dotyczące świadectwo (50, 101).

Jeżeli rodzice lub ich zastępcy nie mogą dostarczyć takiego świadectwa, należy w półrocznem świadectwie szkolnem zamiast cenzury uwidocznić okoliczność zachodzącą co do tej nauki.

§ 188. Liczba sił nauczycielskich w trzyklasowej szkole wydziałowej wynosi, oprócz dyrektora (dyrektorki), nauczycieli religii i potrzebnych nauczycieli pomoc-

nieczych, przynajmniej trzy: to trzy siły nauczycielskie reprezentują trzy grupy fachowe.

Ustanowienie dalszych sił nauczycielskich następuje na podstawie dotyczących przepisów ustawowych.

Jakiem uzdolnieniem winna się wykazać każda z sił nauczycielskich, która ma być zamianowaną dla szkoły wydziałowej, oznacza Rada szkolna krajowa, bądź przy sposobności systemizowania posady nauczycielskiej, bądź też stosownie do potrzeby przed każdem jej obsadzeniem.

W konkursie na posadę dyrektora należy z reguły zaniechać oznaczania grupy fachowej.

§ 189. Nieegzaminowanych sił nauczycielskich nie można używać w publicznych szkołach wydziałowych ani do udzielania nauki przedmiotów obowiązkowych, ani nadobowiązkowych.

Siły nauczycielskie, posiadające świadectwo dojrzałości z seminaryum nauczycielskiego lub patent kwalifikacyjny do szkół ludowych pospolitych, mogą za osobnem zezwoleniem Rady szkolnej krajowej udzielać nauki w publicznych szkołach wydziałowych czasowo i w charakterze pomocniczym.

§ 190. Siły nauczycielskie kwalifikowane do szkół wydziałowych są obowiązane bez osobnego wynagrodzenia udzielać czasowo nauki we własnej szkole wydziałowej także i takich obowiązkowych przedmiotów naukowych, do których nie posiadają formalnej kwalifikacyi nauczycielskiej do szkół wydziałowych.

Natomiast należy zawsze wynagradzać osobno czynności służbowe spełniane w innej szkole wydziałowej lub w szkole ludowej pospolitej nawet wtedy, gdy obie szkoły są pod wspólnem kierownictwem, o ile nauczyciela nie zobowiązano do tego przy nominacyi.

§ 191. Odpowiedzialny kierownik (kierowniczka) szkoły wydziałowej ma tytuł „dyrektora (dyrektorki)“.

Siła nauczycielska mianowana w szkole wydziałowej a posiadająca uzdolnienie nauczycielskie z jednej lub więcej grup fachowych, nosi nazwę nauczyciela wydziałowego (nauczycielki wydziałowej).

Starszeństwo w gronie nauczycieli szkoły wydziałowej zależy od terminu złożenia egzaminu kwalifikacyjnego do szkół wydziałowych, a w razie złożenia egzaminu w tym samym terminie, od okoliczności określonych w § 129. Regulaminu.

§ 192. Przy rozdziale przedmiotów naukowych należy według wszelkiej możliwości dążyć do równomiernego zatrudnienia wszystkich sił nauczycielskich w zakresie ich kwalifikacyi nauczycielskiej i obowiązkowego wymiaru godzin; siłom nauczycielskim, które mają poprawiać wiele ćwiczeń piśmiennych lub spełniać inne czynności służbowe, należy przydzielać mniej godzin nauki.

Gospodarzem klasy należy z reguły ustanowić tę siłę nauczycielską, która w dotyczącej klasie ma objąć największą ilość godzin nauki.

Gospodarz klasy ma w ogólności te same obowiązki, co gospodarz klasy w szkole ludowej pospolitej.

§ 193. W trzyklasowej szkole wydziałowej, połączonej pod wspólnem kierownictwem ze szkołą ludową pospolitą, należy z reguły odbywać konferencye wspólne dla całego grona nauczycielskiego.

Dla odrębnych spraw szkoły wydziałowej mogą się także odbywać osobne konferencye grona nauczycielskiego, zajętego w szkole wydziałowej.

Co do konferencyi nauczycielskich w 5- i 6-klasowych szkołach wydziałowych żeńskich obowiązują osobne rozporządzenia wydane przez Radę szkolną krajową.

§ 194. Konferencya nauczycielska w szkołach wydziałowych przedstawia Radzie szkolnej krajowej wnioski co do wyboru z pośród podręczników szkolnych dozwolonych do użytku szkolnego: stawia także wnioski o zaprowadzenie nowych podręczników (18).

§ 195. Zresztą mają analogiczne zastosowanie także w szkołach wydziałowych przepisy, obowiązujące w myśl tytułu I. Regulaminu w szkołach ludowych pospolitych.

TYTUŁ III.

O nauce prywatnej.

I. O prywatnych zakładach naukowych.

§ 196. Założenie prywatnej szkoły ludowej jest dozwolone każdemu, kto wykaże się potrzebnem ku temu uzdolnieniem.

Podanie o zezwolenie na założenie takiego zakładu należy wnieść do tej Rady szkolnej okręgowej, w której okręgu zakład ma powstać.

Do podania należy dołączyć:

1. Świadectwa kwalifikacyjne przełożonego i nauczycieli, a ewentualnie reskrypty władz szkolnych, którymi przyznano poszczególnym siłom nauczycielskim w myśl § 70. p. 1. państwowej ustawy szkolnej kwalifikacyę nauczycielską do szkół ludowych prywatnych;

2. świadectwa moralności przełożonego i nauczycieli;

3. plan naukowy lub wykaz zmian, jakie ma się wprowadzić w zakładzie w planie naukowym przepisanym dla szkół ludowych publicznych, oraz dowód, że postarano się o zapewnienie nauki religii, a w szkołach żeńskich lub mieszanych także nauki kobiecych robót ręcznych;

4. dokładne daty i dokumenty tyczące się umieszczenia zakładu.

Rada szkolna okręgowa ma podanie zbadać i w miarę potrzeby przeprowadzić dalsze dochodzenia; lokalności upatrzone należy oglądnąć na miejscu, przy współudziale rzeczoznawcy technicznego, pedagogicznego i lekarskiego.

Podanie należy następnie przedłożyć ze stosownem zaopiniowaniem Radzie szkolnej krajowej do rozstrzygnięcia.

§ 197. Przed udzieleniem zezwolenia nie wolno otwierać prywatnej szkoły ludowej.

W zakładach już istniejących należy każdą zmianę tak w personalu nauczycielskim, jak w planie naukowym lub umieszczeniu szkoły, przed jej wykonaniem podać do wiadomości Rady szkolnej okręgowej, która winna zbadać, czy wydane zarządzenie odpowiada przepisom.

Przy szkołach ludowych prywatnych nie wolno otwierać klas eksponowanych stale lub chwilowo; każdą w ten sposób zorganizowaną klasę należy uważać jako samoistną szkołę ludową prywatną.

§ 198. Przełożeni i nauczyciele, zatrudnieni w prywatnych szkołach ludowych, mają w ogólności wykazać się taką samą kwalifikacyą nauczycielską, jak nauczyciele publicznych szkół ludowych równej kategoryi.

Osób, których zatrudnienie w zawodzie nauczycielskim w szkołach ludowych jest według § 117. ustęp 2. i § 118. Regulaminu wogóle niedopuszczalne, nie wolno również dopuszczać do udzielania nauki w prywatnych szkołach ludowych tak długo, dopóki Ministerstwo Wyznań i Oświaty na to nie zezwoli.

§ 199. Osoby, które nie mogą się wykazać przepisaną kwalifikacyą nauczycielską, nie mogą być zajęte w prywatnych szkołach ludowych; tylko w przypadkach wyjątkowych może Ministerstwo Wyznań i Oświaty udzielić na to zezwolenia. Podania w tym celu należy, podobnie jak podania o przyznanie kwalifikacyi nauczycielskiej do prywatnych szkół ludowych w myśl § 70. ustęp 1. państwowej ustawy szkolnej, wnosić do Rady szkolnej okręgowej z dołączeniem dowodów stwierdzających wykształcenie przygotowawcze, studya i dotychczasowe zatrudnienie petenta. Rada szkolna okręgowa przedkłada je Radzie szkolnej krajowej, która przedstawia odpowiednie wnioski Ministerstwu Wyznań i Oświaty.

§ 200. Plan naukowy prywatnej szkoły ludowej musi co najmniej odpowiadać wymogom przepisanym dla publicznej szkoły ludowej równej kategoryi. Przepisy o planach naukowych, urządzeniu i zapewnieniu nauki religii oraz o praktykach religijnych, wydane dla publicznych szkół ludowych, mają zatem analogiczne zastosowanie także w szkołach ludowych prywatnych. W prywatnych szkołach ludowych ma się odbywać nauka również tylko na podstawie aprobowanych książek szkolnych (18).

§ 201. W prywatnych szkołach ludowych, założonych przez pewien kościół lub pewne stowarzyszenie religijne własnymi środkami dla dzieci swego wyznania można zaniechać starania o zapewnienie nauki religii i o praktyki religijne dla dzieci szkolnych innego wyznania przyjętych do tej szkoły.

Rodzice tych dzieci lub ich zastępcy są wtedy obowiązani w myśl § 50. Regulaminu postarać się w inny sposób o naukę religii dla swych dzieci lub pupilów. Jeżeli przedłożą świadectwo prawidłowo ustanowionego nauczyciela religii, stwierdzające, że dziecko pobierało naukę religii, należy na tej podstawie wciągnąć cenzurę z religii do świadectwa lub zawiadomienia szkolnego (92, 101, 187).

§ 202. Przepisy, zawarte w rozdziale VI. tytułu I. Regulaminu co do nadzoru nad uczęszczaniem do publicznych szkół ludowych, należy w analogiczny sposób stosować w prywatnych szkołach ludowych.

Wykazy absencyi szkolnych należy jednak przedkładać co miesiąca Radzie szkolnej okręgowej, która nadzoruje frekwencyę w prywatnych szkołach ludowych (74).

Rada szkolna okręgowa jest w myśl § 214. Regulaminu uprawniona wystąpić przeciw rodzicom lub ich zastępcom, którzy dzieci, powierzonych ich pieczy, a zapisanych do prywatnej szkoły ludowej, nie zniewalają do regularnego i punktualnego uczęszczania do szkoły. W danym razie może ona zażądać pomocy sądu opiekuńczego po myśli tytułu IV. Regulaminu (225).

§ 203. Przepisy o pielęgnowaniu zdrowia, obowiązujące w publicznych szkołach ludowych, obowiązują także w szkołach ludowych prywatnych; a więc także przepisy o urządzaniu lokalności szkolnych mają w prywatnych szkołach ludowych analogiczne zastosowanie.

§ 204. Podania o nadanie prawa publiczności należy wnosić do przełożonej Rady szkolnej okręgowej. Oprócz załączników wyliczonych w § 196. Regulaminu, należy dołączyć do nich także bliższe dane o urządzeniu i celu naukowym szkoły, wykazy istniejących środków naukowych, katalogi biblioteczne i wykaz liczebny dzieci, które uczęszczały do szkoły w ostatnim roku szkolnym, a jeżeli szkoła istnieje już dłużej, wykazy liczebne dzieci z ostatnich trzech lat szkolnych, zestawione według klas, oddziałów i grup.

Rada szkolna okręgowa ma każde podanie zbadać i w miarę potrzeby wdrożyć dalsze dochodzenia; podanie wraz z ostatniemi sprawozdaniami wizytacyjnemi należy następnie przedłożyć Radzie szkolnej krajowej, która przedkłada je z odpowiednim wnioskiem do rozstrzygnięcia Ministerstwu Wyznań i Oświaty.

§ 205. Wskutek udzielenia prawa publiczności uzyskuje szkoła ludowa prywatna prawo wydawania świadectw i zawiadomień szkolnych z ważnością dokumentów publicznych, które są pod każdym względem równoważne ze świadectwami wydawanemi przez publiczną szkołę ludową.

Czy to prawo ma ograniczać się jedynie do dzieci szkolnych własnego zakładu, czy także ma rozciągać się i na inne dzieci, rozstrzyga na wniosek Rady szkolnej krajowej w każdym poszczególnym przypadku Ministerstwo Wyznań i Oświaty.

Dzieci innych prywatnych szkół ludowych muszą celem uzyskania świadectw, któreby miały ważność dokumentów publicznych, poddać się egzaminowi w myśl §§ 215. i 216., względnie 218. i 219. Regulaminu.

W świadectwach i zawiadomieniach szkolnych należy podawać reskrypt ministeryalny, którym udzielono szkole prawa publiczności.

§ 206. Jak długo prywatna szkoła ludowa składa się tylko z poszczególnych klas i nie tworzy pełnego zakładu po myśli planu naukowego, nie może uzyskać prawa publiczności; natomiast powiększenie lub zmniejszenie liczby klas nie narusza udzielonego już prawa publiczności, jeżeli istnieją dalej warunki ustawowe.

Jeżeli prywatna szkoła ludowa zmienia swego właściciela, należy prosić ponownie o udzielenie prawa publiczności.

§ 207. W prywatnych szkołach ludowych wyposażonych prawem publiczności należy jak najściślej stosować przepisy co do urządzenia i celu naukowego

publicznych szkół ludowych równej kategoryi: w tych szkołach obowiązują przy analogicznem zastosowaniu także wszystkie inne przepisy, zawarte w poprzednich tytułach Regulaminu, o ile nie tyczą się wyraźnie szkół ludowych publicznych.

Zatrudnianie sił nauczycielskich, które posiadają tylko świadectwo dojrzałości z seminaryum nauczycielskiego, jest dozwolone w prywatnych szkołach ludowych z prawem publiczności jedynie w stosunku, dopuszczalnym w myśl § 13. państwowej ustawy szkolnej.

§ 208. O zwinięciu prywatnej szkoły ludowej mają utrzymujący ją zawiadomić Radę szkolną okręgową w należytym czasie przed zwinięciem.

Jeżeli prywatna szkoła ludowa posiadała prawo publiczności, utrzymujący ją są obowiązani wszystkie w szkole prowadzone akta urzędowe i katalogi oddać Radzie szkolnej okręgowej, która winna je przechowywać i na ich podstawie udzielać na uzasadnioną prośbę wyjaśnień, oraz wygotowywać duplikaty świadectw (101).

§ 209. Poprzedzające postanowienia obowiązują analogicznie także we wszystkich innych prywatnych zakładach naukowych i wychowawczych, wchodzących w zakres szkoły ludowej.

Jeżeli ma się otworzyć zakład na podstawie własnego statutu, należy przed jego zatwierdzeniem zasięgnąć opinii lekarza urzędowego.

Gdyby w poszczególnych przypadkach powstała wątpliwość, czy zakład należy do zakresu szkoły ludowej, czy też nie, należy w tej kwestyi zasięgnąć decyzyi Ministerstwa Wyznań i Oświaty.

§ 210. Dzieci, uczęszczające do prywatnej szkoły ludowej urządzonej na podstawie powyższych postanowień, a będące w obowiązkowym wieku szkolnym, są uwolnione od uczęszczania do swej obowiązkowej szkoły ludowej.

Dzieciom uczęszczającym do szkoły ludowej wolno wogóle uczęszczać równocześnie także do innych zakładów, szkół i kursów zawodowych, jak do szkół muzycznych, językowych, rysunkowych i modelowania, na kursa rolnicze, handlowe, przemysłowe i nauki zręczności, do szkół tańców i gimnastyki, z tem jednak ograniczeniem, że nie będą przez to przeciążone, tudzież że nie wpłynie to w jakikolwiek sposób niekorzystnie ani na regularne ich uczęszczanie do szkoły ludowej, ani na osiągnięcie jej celu. Uczęszczanie do takich zakładów nie uwalnia jednak dzieci od obowiązku uczestniczenia w nauce wszystkich przedmiotów obowiązkowych w szkole ludowej (25, 80).

§ 211. Rada szkolna okręgowa sprawuje nadzór nad prywatnemi szkołami ludowemi i nad wszystkimi innymi prywatnymi zakładami naukowymi i wychowawczymi, należącymi do zakresu szkoły ludowej.

Jeżeli inspektor szkolny okręgowy nie może już przy samej wizytacyi usunąć dostrzeżonych sprzeczności z ustawą i braków, albo gdy przy odbywaniu egzaminów końcowych w myśl §§ 218. i 219. Regulaminu zdarzają się nadużycia, wówczas ma Rada szkolna okręgowa prawo pociągnąć do odpowiedzialności kierownika i właściciela prywatnego zakładu naukowego, oraz, jeżeli zachodzi potrzeba, przedstawić Radzie szkolnej krajowej wniosek o odjęcie prawa publiczności lub zamknięcie zakładu.

§ 212. Nikomu nie wolno bez zezwolenia władzy szkolnej uczyć przedmiotów naukowych szkoły ludowej obowiązanych do uczęszczania do szkoły dzieci kilku rodzin wspólnie i na sposób szkolny. Przeciw tego rodzaju urządzeniom (szkołom pokątnym) można użyć pomocy władzy politycznej (136).

II. O nauce domowej.

§ 213. Rodzice lub ich zastępcy mają prawo urządzić dla swoich dzieci, będących w obowiązkowym wieku szkolnym, naukę w domu i żądać z tego powodu uwolnienia ich od uczęszczania do szkoły ludowej publicznej.

Rodzice lub ich zastępcy są jednak obowiązani starać się o to, aby dzieci pobierały w dostatecznej mierze taką przynajmniej naukę, jaka jest przepisana dla ich szkoły obowiązkowej (szkoły ludowej. pospolitej lub wydziałowej).

Zresztą wybór nauczycieli domowych, wychowawców lub ochmistrzów. tudzież sposób udzielania nauki domowej, nie podlega żadnym ograniczeniom.

§ 214. Naukę domową dzieci obowiązanych do uczęszczania do szkoły nadzoruje Rada szkolna okręgowa: jest ona obowiązana utrzymywać przegląd dzieci uczących się w domu: ma prawo przekonywać się od czasu do czasu w stosowny sposób o ich wiadomościach, a jeżeli wyłonią się jakie wątpliwości, zarządzić egzamin dziecka w wyznaczonej w tym celu szkole ludowej (24, 95, 221).

Rodzice lub ich zastępcy są obowiązani zastosować się do wskazówek Rady szkolnej okręgowej. W razie gdyby się wzbraniali uczynić zadość zarządzeniom wydanym w celu usunięcia niewłaściwości, lub gdyby te zarządzenia pozostały bezowocne. ma wówczas Rada szkolna okręgowa prawo zarządzić oddanie dziecka do szkoły ludowej publicznej lub prywatnej z prawem publiczności.

W razie rażącego zaniedbania nauki i wychowania dziecka należy w myśl tytułu IV. Regulaminu zażądać od sądu opiekuńczego pomocy przeciw rodzicom lub ich zastępcom (222, 225).

§ 215. Rodzice lub ich zastępcy mogą żądać, aby ich dzieci będące w obowiązkowym wieku szkolnym, a pobierające naukę w domu lub szkole ludowej prywatnej bez prawa publiczności, były dopuszczane w szkole ludowej publicznej lub prywatnej z prawem publiczności, albo w takiejże szkole wydziałowej, do składania egzaminu prywatnego z obowiązkowych przedmiotów naukowych i zaprowadzonych w tej szkole przedmiotów nadobowiązkowych (46).

Egzamin prywatny należy składać z reguły tylko w ostatnich czterech tygodniach przed końcem półrocza względnie roku szkolnego; ma on, o ile nie nastąpią uwolnienia w myśl § 27. Regulaminu, obejmować materyał naukowy tego stopnia nauki, który odpowiada wiekowi dziecka zdającego egzamin (19, 174).

§ 216. Świadectwo egzaminu prywatnego odbytego w myśl § 215. Regulaminu wydaje się tylko wtedy, jeżeli egzamin składano ze wszystkich obowiązkowych przedmiotów naukowych odnośnego stopnia nauki.

Świadectwo ma zawierać:

1. nazwę kraju, okręgu szkolnego i szkoły:

2. imię i nazwisko, datę urodzenia i wyznanie, względnie obrządek dziecka;

3. oznaczenie tej klasy lub tego oddziału, z których materyału naukowego dziecko pytano;

4. ocenę postępów w poszczególnych przedmiotach naukowych i zewnętrznego porządku ćwiczeń piśmiennych w myśl § 88. i 89., względnie § 177. Regulaminu;

5. oświadczenie konferencyi nauczycielskiej, czy dziecko uczyniło zadość wymaganiom dotyczącej klasy, względnie stopnia nauki;

6. miejsce i datę wydania, podpis kierownika szkoły i wszystkich sił nauczycielskich, biorących udział w egzaminie, oraz pieczęć urzędową.

Świadectwo ma wygotować gospodarz tej klasy, z której materyału naukowego odbył się egzamin; on też przeprowadza z reguły egzamin wraz z innemi siłami nauczycielskiemi tej klasy. Wydanie świadectwa, tudzież klasyfikacyę należy zanotować w osobnym katalogu.

§ 217. Jeżeli dziecko poddaje się egzaminowi w celu przyjęcia do publicznej szkoły ludowej pospolitej lub wydziałowej, względnie do takiejże szkoły prywatnej należy ten egzamin uważać za egzamin wstępny.

Egzamin wstępny można składać tylko w tej szkole, do której dziecko zamierza uczęszczać; egzamin taki ma obejmować materyał naukowy tej klasy (tego stopnia nauki), która odpowiada wiekowi egzaminowanego dziecka, o ile nie nastąpią uwolnienia w myśl § 27. Regulaminu (46, 48).

Z egzaminu wstępnego, który z reguły odbywa się w pierwszych dwóch tygodniach każdego roku szkolnego, nie wydaje się żadnego świadectwa. Wynik egzaminu należy wciągnąć do osobnego protokołu, względnie osobnego katalogu, wraz z oświadczeniem, do której klasy lub na który stopień nauki należy według oceny konferencyi nauczycielskiej dziecko przydzielić. O wyniku egzaminu zawiadamia się w sposób odpowiedni rodziców dziecka lub ich zastępców.

Za taki egzamin wstępny nie uiszcza się żadnej opłaty, o ile nie składa się go w celu przyjęcia do dwóch, względnie trzech najwyższych klas 5- lub 6-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej. W tym ostatnim przypadku należy złożyć opłatę według § 221. Regulaminu.

§ 218. Dzieci, które pobierają naukę w domu lub w prywatnej szkole ludowej bez prawa publiczności, muszą, wychodząc z obowiązkowego wieku szkolnego, składać e g z a m i n k o ń c o w y w szkole ludowej publicznej lub upoważnionej do przeprowadzania takich egzaminów szkole ludowej prywatnej, posiadającej prawo publiczności.

Egzamin ma obejmować wszystkie obowiązkowe przedmioty naukowe szkoły ludowej łącznie z nauką religii, oraz zaprowadzone w szkole przedmioty nadobowiązkowe, które wskażą rodzice lub ich zastępcy (12, 169).

Zresztą obowiązują tu analogiczne postanowienia §§ 97. i 113. Regulaminu. W świadectwach mają jednak odpaść daty wymienione w punkcie 3. paragrafu 113., tudzież końcowa ocena zachowania się i pilności.

Świadectwa uwolnienia na podstawie egzaminu końcowego można odmówić tylko wówczas, jeżeli dziecko nie zdoła wykazać, że posiada najniezbędniejsze

wiadomości z religii, czytania, pisania i rachunków, przepisane dla szkoły ludowej pospolitej.

Świadectwa wygotowuje kierownik szkoły, a podpisują je oprócz niego wszystkie siły nauczycielskie biorące udział w egzaminie.

Wydanie świadectwa uwolnienia na podstawie egzaminu końcowego wraz z ostateczną oceną, albo też uchwałę odmówienia świadectwa, ma kierownik szkoły zanotować w katalogu klasowym klasy najwyższej, o ile dla tego celu nie prowadzi się osobnego katalogu (28).

§ 219. Egzamin końcowy w szkole wydziałowej obejmuje wszystkie obowiązkowe przedmioty naukowe trzeciej klasy szkoły wydziałowej, w zakresie celów, ustanowionych dla tej klasy planem naukowym. W razie, gdyby dziecko przy tym egzaminie otrzymało cenzurę „niedostateczną“ z jednego przedmiotu, nie można mu wydać świadectwa uwolnienia po myśli § 183. Regulaminu. Jeżeli jednak dziecko wykaże, że posiada przynajmniej najniezbędniejsze wiadomości wymagane dla szkół ludowych pospolitych w myśl § 218. Regulaminu, należy mu wydać świadectwo uwolnienia po myśli tegoż paragrafu.

§ 220. Osoby, które przekroczyły już wiek szkolny, mogą na podstawie osobnego zezwolenia Rady szkolnej krajowej, względnie okręgowej, być dopuszczone do składania e g z a m i n u n a d z w y c z a j n e g o w wyznaczonej przez tę władzę publicznej szkole ludowej pospolitej lub wydziałowej.

Sposób, w jaki mają się odbywać takie egzamina, określa odnośne rozporządzenie Rady szkolnej krajowej.

§ 221. Za przeprowadzenie egzaminów w jedno- i dwuklasowych szkołach ludowych pospolitych należy uiścić opłatę w kwocie 5 K, w szkołach więcejklasowych 10 K, w szkołach wydziałowych 12 K.

Jeżeli egzamin odbywa się na podstawie osobnego zezwolenia Rady szkolnej krajowej tylko z jednego przedmiotu naukowego, wynosi opłata 4 K.

Opłatę należy złożyć przed rozpoczęciem egzaminu. Rozdziela się ją w równych częściach między kierownika szkoły i wszystkich nauczycieli egzaminujących; jeżeli kierownik szkoły także egzaminował, otrzymuje dwie części. W razie wykazanego ubóstwa może konferencya nauczycielska, a w drodze odwołania Rada szkolna okręgowa, uwolnić całkowicie lub częściowo od opłaty.

Za egzamina wstępne, o których mowa w § 217. Regulaminu, tudzież za egzamin dziecka, przeprowadzony w myśl § 214. Regulaminu na polecenie Rady szkolnej okręgowej, nie należy uiszczać żadnej opłaty.

§ 222. Kierownicy szkół ludowych publicznych i szkół ludowych prywatnych z prawem publiczności, tudzież dyrektorowie szkół wydziałowych są obowiązani zawiadomić Radę szkolną okręgową, jeżeli przy egzaminie odbytym w myśl §§ 215., 217., 218. i 219. Regulaminu okaże się rażące zaniedbanie nauki domowej lub wychowania dziecka.

Rada szkolna okręgowa ma na podstawie tego doniesienia wdrożyć natychmiast stosowne kroki przeciw rodzicom dziecka lub ich zastępcom (214, 225).

TYTUŁ IV.

O opiece nad dziećmi.

§ 223. Opieka nad osobistymi stosunkami pupilów jest przedewszystkiem rzeczą sądu opiekuńczego. Jemu przysługuje także prawo nadzorowania powołanych do bezpośredniej opieki i wychowywania dzieci rodziców lub ich zastępców, jakoto: opiekunów, kuratorów i osób, które dziecko adoptowały lub wzięły na wychowanie.

Jednakowoż publiczne stanowisko szkoły ludowej i wytknięte jej zadanie wkładają także na władze szkolne i nauczycieli obowiązek zwracania uwagi na duchowe i fizyczne dobro dzieci szkolnych, oraz dążenia do usunięcia dostrzeżonych braków.

W wielu zatem przypadkach okaże się w dziedzinie opieki nad dziećmi, będącemi w obowiązkowym wieku szkolnym i ich ochrony konieczność współdziałania szkoły ze sądem opiekuńczym.

§ 224. Jeżeli chodzi o wypełnienie zadania włożonego na szkołę ludową, jest rzeczą władz szkolnych i nauczycieli zarządzić z własnej pobudki wszystko, co jest potrzebne do osiągnięcia przepisanego celu i użyć środków, jakimi rozporządzają.

Władze szkolne i nauczyciele mają przeto zająć się szczególnie wychowaniem takich dzieci, których wychowanie domowe jest zaniedbane. Gdy dzieci szkolne nie doznają odpowiedniej opieki ze strony domu rodzicielskiego, lub gdy poza szkołą narażone są na szczególne niebezpieczeństwa, mają wtedy baczniejszą zwracać uwagę na ich zachowanie się poza szkołą. Będą starać się gorliwie o tworzenie zakładów dla ochrony i zatrudnienia dzieci poza szkołą, w szczególności ochronek, domów pracy, przytulisk dla dzieci i boisk dla młodzieży, oraz dawać inicyatywę i popierać zakładanie tanich kuchni, w których biedne a daleko mieszkające dzieci szkolne mogłyby otrzymywać w południe ciepłą zupę, następnie urządzanie choinek z podarunkami w czasie świąt Bożego Narodzenia celem obdarzania biednych dzieci szkolnych ciepłą odzieżą, a wreszcie zakładanie stowarzyszeń zapomogowych i kolonii wakacyjnych dla ubogich dzieci szkolnych.

Należy spodziewać się, że nauczyciele będą popierali wszelkimi sposobami zbawienną działalność takich stowarzyszeń i takich przedsiębiorstw, podejmując się przytem także nadzorowania dzieci.

§ 225. Jeżeli jednak rodzice lub ich zastępcy mimo kilkakrotnego ukarania nie wypełniają swych obowiązków co do uczęszczania do szkoły ich dzieci lub pupilów, albo jeżeli mimo kilkakrotnego wkroczenia Rady szkolnej okręgowej zaniedbują naukę i wychowanie dziecka nie uczęszczającego do szkoły pod pozorem nauki domowej, wtedy powstaje dla władz szkolnych konieczność wezwania pomocy sądu opiekuńczego (68, 214).

Pomocy sądu opiekuńczego należy zażądać także wówczas, gdy rodzice lub ich zastępcy usuwają się od swego obowiązku popierania szkoły w spełnianiu jej zadania, zwłaszcza gdyby się okazało, że wpływ ojca, matki lub opiekuna przeciw

działa wychowaniu szkolnemu, tudzież, że usunięcie dziecka z pod szkodliwego wpływu domu rodzicielskiego lub rodziny, u której jest umieszczone, jest nieodzownym warunkiem jego poprawy (130).

§ 226. Należy również donieść natychmiast sądowi opiekuńczemu, jeżeli rodzice, ich zastępcy lub inne powołane osoby lub korporacye nie wypełniają innych swych ustawowych obowiązków względem dziecka szkolnego, lub swych praw nadużywają, jeżeli tak dalece zaniedbują odżywiania i przyodziewania dziecka, że ono nie może uczynić zadość obowiązkowi uczęszczania do szkoły lub jeżeli wzbraniają się w przypadkach wspomnianych w § 69. Regulaminu starać się odpowiednio do swych stosunków o leczenie dziecka lub jego zewnętrzny wygląd.

§ 227. We wszystkich sprawach, tyczących się opieki lub ochrony dzieci, mają nauczyciele swe spostrzeżenia omawiać przedewszystkiem na konferencyi nauczycielskiej.

Jeżeli konferencya nauczycielska dojdzie do przekonania, że wskazanem jest poczynić odpowiednie kroki, wówczas porozumie się kierownik szkoły naprzód z Radą szkolną miejscową.

Gdyby nie osiągnięto spodziewanego skutku, lub gdyby sprawa była nagłą, należy o tem donieść Radzie szkolnej okręgowej z prośbą o pomoc.

W przypadkach szczególnie nagłych, mianowicie wtedy, gdy zdrowie dziecka jest w domu rodzicielskim lub w rodzinie, u której jest umieszczone, poważnie zagrożone, może kierownik szkoły donieść o tem także bezpośrednio właściwemu sądowi opiekuńczemu; winien jednak zawiadomić o tem Radę szkolną okręgową.

§ 228. Rada szkolna miejscowa ma we wszystkich przypadkach dochodzących do jej wiadomości wezwać najpierw rodziców dziecka lub ich zastępców i na nich wpływać. Jeżeli oni wzbraniają się wypełnić swe obowiązki lub w razie, jeżeli nie mogą nic zaradzić, tudzież gdy i z innej strony, zwłaszcza od czynników obowiązanych do tego według ustawy o przynależności, nie można uzyskać żadnej pomocy, ma Rada szkolna miejscowa przedłożyć sprawozdanie Radzie szkolnej okręgowej z prośbą o pomoc.

W celu zaopatrzenia ubogich dzieci w odzież, książki i przybory szkolne, może Rada szkolna miejscowa w myśl art. 11. i 14. ustawy krajowej z dnia 24. kwietnia 1894 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 49. użyć funduszów pochodzących z grzywien szkolnych (18).

§ 229. Rada szkolna okręgowa ma na podstawie takich doniesień zbadać dokładnie stosunki i wejść w razie potrzeby w rokowania z sądem opiekuńczym celem osiągnięcia właściwych zarządzeń.

Zarządzenia te mogą polegać w szczególności na ograniczeniu lub odjęciu władzy ojcowskiej lub praw matki, na ustanowieniu innego opiekuna, umieszczeniu dziecka przy innej rodzinie lub w odpowiednim zakładzie, albo na oddaniu dziecka do zakładu poprawczego (83).

§ 230. Należy wreszcie spodziewać się, że kierownicy szkół i nauczyciele także we wszystkich innych sprawach, tyczących się wychowania i opieki nad dziećmi, o ile chodzi o ich uczniów lub uczenice, będą iść na rękę i z całą gotowością udzielać wszelkich potrzebnych wyjaśnień sądom opiekuńczym, tudzież publi-

cznym i prywatnym instytucyom dla ochrony dzieci, jak radom sierocym, związkom rad sierocych, komitetom sierocym i towarzystwom dla ochrony dzieci (40).

§ 231. Wszelkie bliższe zarządzenia co do współdziałania władz szkolnych i nauczycieli ze sądami opiekuńczymi w dziedzinie opieki nad dziećmi wydaje Rada szkolna krajowa w porozumieniu z prezydyum wyższego sądu krajowego.

Postanowienia końcowe.

§ 232. Bliższe zarządzenia tyczące się wykonania przepisów niniejszego Regulaminu wydaje Rada szkolna krajowa która wydaje także postanowienia co do formularzy rozmaitych aktów urzędowych, świadectw i zawiadomień szkolnych.

§ 233. Regulamin niniejszy wchodzi w życie z początkiem najbliższego roku szkolnego po jego ogłoszeniu.

Z tym terminem przestaje obowiązywać Regulamin prowizoryczny z dnia 10. grudnia 1876 L. 9272, tudzież wszystkie inne rozporządzenia i reskrypty, tyczące się spraw objętych Regulaminem niniejszym, o ile sprzeciwiają się postanowieniom niniejszego rozporządzenia, lub o ile to rozporządzenie je zastąpi.

Rozporządzenie

c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 31. maja 1909 l. 24.854

w sprawie przepisów dotyczących klasyfikacyi uczniów i uczenic szkół ludowych wszelkiej kategoryi, tudzież w sprawie formularzy zawiadomień, świadectw i katalogów szkolnych.

Wskutek wprowadzenia nowego Regulaminu szkolnego tracą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy dotyczące klasyfikacyi uczniów w szkołach ludowych wszelkiej kategoryi, tudzież przepisy o formularzach świadectw, zawiadomień i katalogów szkolnych, ogłoszone rozporządzeniami Rady szkolnej krajowej z dnia 8. stycznia 1894 l. 294, z dnia 30. marca 1899 l. 6236 (Dz. urzęd. Nr. 12) i z dnia 15. listopada 1902 l. 7487 (Dz. urzęd. Nr. 41), a na ich miejsce wstępują postanowienia nowego Regulaminu.

Ponieważ niektóre zmiany, wprowadzone nowym Regulaminem, odbiegają znacznie od przepisów dotychczasowych, a są natury zasadniczej, przeto celem usunięcia możliwych wątpliwości przy zastosowaniu ich w praktyce szkolnej, tudzież celem ułatwienia przeglądu postanowień odnoszących się do tej sprawy, podaje się poniżej uwagi wyjaśniające poszczególne postanowienia regulaminowe, zestawiając dotyczące paragrafy Regulaminu w porządku, jak one po sobie następują.

Dla uniknienia jednak zbędnego powtarzania, pomija się w tem zestawieniu te postanowienia regulaminowe, które nie nasuwają żadnych wąpliwości, a zamiast nich podaje się tylko odsyłacze do odpowiednich paragrafów Regulaminu.

I. Przepisy dotyczące klasyfikacyi w szkołach ludowych pospolitych.

§ 1. W skali oceny zachowania się, pilności, postępu i zewnętrznego porządku ćwiczeń piśmiennych wprowadza nowy Regulamin w § 88. pięć stopni zamiast używanych dotychczas czterech, zmieniając częściowo także ich brzmienie.

Cenzury te należy w katalogach i zawiadomieniach (świadectwach) szkolnych wpisywać w brzmieniu podanem w Regulaminie, w formie przymiotnikowej, całymi wyrazami, bez skróceń. Skrobanie lub wycieranie raz wpisanej cenzury jest stanowczo wzbronione. W razie wyjątkowej potrzeby można cenzurę przekreślić tak, aby pierwotna nota pozostała czytelna i nad nią napisać notę sprostowaną; stać się to może atoli tylko na konferencyi za zezwoleniem kierownika, który poprawkę powinien podpisać wraz z nauczycielem zmieniającym notę.

§ 2. Stopień „mierny“ w skali oceny postępu w poszczególnych przedmiotach należy uważać jako cenzurę pośrednią między najniższym stopniem dodatnim, a stopniem ujemnym i przyznawać go w razie gdy nauczyciel, oceniając postęp ucznia, ma pewne wątpliwości czy uczeń ten przyswoił sobie w mierze wystarczającej wiadomości wymagane planem naukowym, z drugiej zaś strony nie może mu z całą stanowczością odmówić pewnych dodatnich wyników pracy. W razie gdyby uczeń w dwóch lub kilku przedmiotach otrzymał cenzurę „mierny“, należy z wszelką ścisłością wziąć pod rozwagę, czy uczeń ten, ze względu na swe ogólne zdolności i przysposobienie, da sobie radę w klasie wyższej (na stopniu wyższym). W razie ujemnego wyniku narad należy takiego ucznia uznać jako nieuzdolnionego do klasy wyższej (stopnia wyższego) i odmówić mu promocyi. W szkołach o większej liczbie nauczycieli decyduje o tem konferencya nauczycielska.

§ 3. Jako przedmioty podwójne (§ 88.), z których wpisuje się jedną wspólną cenzurę, należy uważać te, dla których w katalogach, zawiadomieniach i świadectwach szkolnych jest przeznaczona tylko jedna rubryka; np. „wiadomości z dziejów i przyrody“ (w szkołach typu wiejskiego), „wiadomości z geografii i historyi“ (w szkołach 5- i 6-klasowych), „rachunki w połączeniu z nauką o formach geometrycznych“ (w szkołach obu typów).

§ 4. Ocenę zewnętrznego porządku ćwiczeń piśmiennych (§ 88) wpisuje się uczniom dopiero począwszy od trzeciego roku nauki (III. stopnia — III. klasy).

§ 5. Uczęszczanie do szkoły (§ 88) określa się w szkołach miejskich w sposób dotychczas praktykowany, t. j. przez wpisanie liczby godzin opuszczonych, z osobnem wyszczególnieniem ilości godzin usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych. Natomiast w szkołach typu wiejskiego wpisuje się do katalogów i zawiadomień szkolnych tylko liczbę opuszczonych dni szkolnych, również z osobnem wyszczególnieniem ilości dni usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych.

Jeżeli zatem w szkole typu wiejskiego uczeń opuścił naukę przedpołudniową i popołudniową należy mu to policzyć za jeden opuszczony dzień szkolny, jeżeli zaś opuścił tylko naukę przedpołudniową lub popołudniową należy mu to policzyć jako pół dnia szkolnego.

§ 6. Dzieciom I. klasy (stopnia) wpisuje się w katalogach i zawiadomieniach szkolnych za I. półrocze względnie ćwierćrocze jedną wspólną cenzurę ze wszystkich przedmiotów, a więc łącznie z nauką religii (§ 89). Z tego powodu decyzya co do stopnia cenzury ma nastąpić w porozumieniu z nauczycielem religii, względnie duszpasterzem.

§ 7. Osobna ocena „postępu ogólnego“, a więc i odnośna rubryka w katalogach i zawiadomieniach (świadectwach) szkolnych, odpada w zupełności we wszystkich klasach (stopniach) szkół ludowych wszelkiej kategoryi (§ 91). Natomiast

z końcem roku szkolnego ma konferencya nauczycielska (w szkołach jednoklasowych nauczyciel w porozumieniu z duszpasterzem, a ewentualnie i z pomocniczemi siłami nauczycielskiemi) orzec, czy uczeń jest uzdolniony do przejścia do klasy wyższej (stopnia wyższego), czy też nie (§ 39. al. 1). Orzeczenie to wpisuje się w odpowiednią rubrykę katalogu i zawiadomienia (świadectwa) szkolnego. Postępy w przedmiotach nadobowiązkowych nie wpływają na ocenę uzdolnienia ucznia do przejścia do klasy wyższej (stopnia wyższego).

§ 8. Zasadniczą zmianę w przepisach klasyfikacyjnych wprowadza postanowienie § 93. al. 2. Regulaminu, po myśli którego uczeń nawet w razie otrzymania cenzury niedostatecznej w jednym z przedmiotów obowiązkowych, może otrzymać promocyę do klasy wyższej (stopnia wyższego), skoro konferencya nauczycielska uzna, że posiada wymaganą dojrzałość umysłową, aby w klasie wyższej (stopniu wyższym) mógł ze skutkiem korzystać z dalszej nauki. Postanowienie to nie jest wprawdzie w przepisach klasyfikacyjnych nowością, gdyż było już dotychczas w pewnej mierze przewidziane w modle klasyfikacyjnej dla szkół typu wiejskiego; — wobec rozszerzenia jego atoli na szkoły ludowe pospolite wszelkiej kategoryi należy przy jego stosowaniu postępować z wszelką oględnością, opierając się na należytem poznaniu indywidualności i uzdolnienia ucznia.

Niewłaściwe stosowanie tego postanowienia mogłoby łatwo przyczynić się do wprowadzenia do klas (stopni) wyższych młodzieży nie posiadającej odpowiedniego umysłowego rozwoju, która stałaby się ciężarem dla nauczycieli, oddziaływałyby ujemnie na postęp w naukach reszty młodzieży i tym sposobem przyczyniła się do obniżenia poziomu naukowego całej klasy (stopnia). Uczniom, którzyby z dwóch lub więcej przedmiotów nauki obowiązkowej otrzymali postęp niedostateczny, należy odmówić promocyi do klasy wyższej (stopnia wyższego).

§ 9. Przy posuwaniu uczniów na wyższe stopnie nauki obowiązują w szkołach typu wiejskiego wszelkiej kategoryi te same przepisy, co przy promocyi do klas wyższych w szkołach typu miejskiego. Natomiast przy przeznaczaniu uczniów do wyższej grupy w obrębie tego samego stopnia nauki należy zastosować odmienne postępowanie w szkołach jedno- i dwuklasowych z jednej, a trzy- i czteroklasowych z drugiej strony.

W szkołach jedno- i dwuklasowych między 3. i 4., a względnie 5. i 6. rokiem nauki niema żadnej różnicy co do zakresu nauki. Wobec tego postęp niedostateczny w poszczególnych przedmiotach naukowych po 3. a względnie 5. roku nauki nie przeszkadza zaliczeniu ucznia w następnym roku szkolnym do 4. względnie 6. roku nauki, ponieważ uczeń przerabiając powtórnie tensam materyał naukowy, może się poprawić i okazane poprzednio braki uzupełnić.

W szkołach trzy- i czteroklasowych stopień III. i IV. mają również kurs dwuletni, o różnym jednak częściowo zakresie nauki. Postęp niedostateczny w jednym przedmiocie nie przeszkadza przejściu ucznia z grupy niższej do wyższej tego samego stopnia. Jeżeli zaś uczeń otrzymał w 3. a względnie 5. roku nauki postęp niedostateczny z więcej niż jednego przedmiotu, będzie rzeczą konferencyi nauczycielskiej orzec stosownie do okoliczności, czy ucznia tego w następnym roku szkolnym można zaliczyć do grupy wyższej. Tak samo należy postąpić w razie jeżeli uczeń z większej liczby przedmiotów naukowych otrzyma postęp „mierny“.

§ 10. Postanowienie § 93. al. 2. Regulaminu (§ 8. niniejszych przepisów) nie ma atoli zastosowania w razie przejścia ucznia ze szkoły ludowej pospolitej do szkoły wydziałowej. Po myśli § 172. Regulaminu, opartego na art. 10. ustawy krajowej z d. 23. maja 1895 Dz. u. kr. Nr. 57, warunkiem przyjęcia do szkoły wydziałowej jest ukończenie czterech niższych klas publicznej szkoły ludowej pospolitej (lub takiejże szkoły prywatnej wyposażonej prawem szkoły publicznej) ze skutkiem pomyślnym, a względnie złożenie w niej egzaminu prywatnego z takimże skutkiem.

Do szkoły wydziałowej zatem może być uczeń (uczenica) przyjęty tylko wówczas, kiedy ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych otrzyma w klasie IV. postęp co najmniej dostateczny. Nadto może być przyjęty do szkoły wydziałowej uczeń, który co najwięcej z dwóch przedmiotów otrzymał postęp „mierny“, z tem jednak zastrzeżeniem, że z nauki religii, języka wykładowego, a względnie także drugiego języka krajowego i z rachunków wykazał postęp co najmniej dostateczny. W razie, gdyby uczeń z jednego przedmiotu otrzymał postęp niedostateczny, może konferencya nauczycielska ewentualnie zastosować do niego postanowienie zawarte w § 11. niniejszych przepisów.

W jaki sposób należy postąpić z uczniami (uczenicami), którzy nie odpowiedzieli postanowieniu § 172. al. 2. Regulaminu, a mimo to zostali uznani uzdolnionymi do przejścia do wyższej klasy szkoły ludowej pospolitej, określa § 173. Regulaminu. Tego rodzaju przypadki będą bez wątpienia należały do bardzo rzadkich; w razie potrzeby będą dla takich uczniów urządzone osobne klasy pomocnicze po myśli § 5. Regulaminu lub też będą wydane inne zarządzenia.

§ 11. Jeżeli uczeń (uczenica) z końcem roku szkolnego otrzymał z jednego przedmiotu postęp niedostateczny, a konferencya nauczycielska nabierze przekonania że uczeń (uczenica) ten bez pewnego uzupełnienia swych wiadomości w tym przedmiocie nie mógłby z korzyścią brać udziału w nauce w klasie wyższej, a więc w chwili klasyfikacyi nie mógłby otrzymać promocyi, może konferencya nauczycielska zezwolić mu na złożenie po feryach letnich egzaminu poprawczego z tego przedmiotu. Do egzaminu takiego nie należy jednak przeznaczać uczniów z gimnastyki i śpiewu, uczenice zaś ze śpiewu.

Egzamina poprawcze powinny atoli należeć w szkołach ludowych do przypadków wyjątkowych, można zaś na nie zezwalać tylko w szkołach typu miejskiego począwszy od klasy IV. i to w takich jedynie razach, jeżeli konferencya nauczycielska nabierze przekonania, że uczeń (uczenica) będzie mógł przez ferye letnie przy pewnej pomocy domowej, a bez szkody dla swego zdrowia, uzupełnić brakujące mu wiadomości.

Uczniowi przeznaczonemu do egzaminu poprawczego z jednego przedmiotu po feryach letnich zapisuje się podczas konferencyi klasyfikacyjnej w odnośnej rubryce katalogu notę niedostateczną, na dole zaś w uwadze zaznacza się: „przeznaczony (na) do egzaminu poprawczego z . . . .“ Jeżeli uczeń (uczenica) po feryach złoży egzamin poprawczy ze skutkiem pomyślnym, należy w katalogu poprawić cenzurę niedostateczną na lepszą z uwagą: „przy egzaminie poprawczym“. Zawiadomienie szkolne wydaje się takiemu uczniowi (uczenicy) dopiero po odbyciu egzaminu poprawczego i wpisuje stosowną cenzurę bez żadnej wzmianki o egzami-

nie poprawczym; jedynie późniejsza data wydania zawiadomienia będzie wskazywała, że uczeń ten miał poprawkę.

O przeznaczeniu ucznia (uczenicy) do egzaminu poprawczego zawiadamia kierownik rodziców lub ich prawnych zastępców przed feryami. Egzamin poprawczy odbywa się zawsze w obecności kierownika szkoły; po egzaminie orzeka konferencya nauczycielska, czy uczeń jest uzdolniony do przejścia do klasy wyższej, lub czy winien poprzednią klasę powtórzyć, poczem nauczyciel wpisuje stosowną cenzurę w katalogu, a kierownik ją koramizuje.

Egzamin poprawczy może uczeń (uczenica) składać tylko w tej szkole, do której uczęszczał przed feryami. Egzamin odbywa się z reguły w trzech ostatnich dniach feryi letnich; jeżeli zaś uczeń (uczenica) w ciągu dziesięciu dni po upływie feryi letnich nie zgłosi się do egzaminu poprawczego, należy w katalogu wpisać uwagę: „nie zgłosił się do egzaminu poprawczego“ i donieść o tem właściwej władzy szkolnej, która zniewoli go (ją) do dalszego uczęszczania do szkoły, do tej samej klasy.

§ 12. W jakich przypadkach może być uczeń (uczenica) uwolniony od nauki niektórych przedmiotów obowiązkowych (śpiew, gimnastyka, rysunki, kobiece roboty ręczne) i jak w razie takich uwolnień należy postępować przy klasyfikacyi, określają §§ 27. i 92. Regulaminu; co do nauki religii zaś — jeżeli jej udzielanie nie jest zapewnione — §§ 50. i 92. Świadectwo lekarskie, na podstawie którego następuje uwolnienie, powinno orzekać stanowczo, że uczeń (uczenica) ze względów zdrowotnych potrzebuje niezbędnie uwolnienia od nauki tych przedmiotów, z wyraźnym dodatkiem, czy uwolnienie to jest niezbędne raz na zawsze, czy tylko na pewien czas ograniczony, a przy kobiecych robotach ręcznych, czy uwolnienie jest niezbędne wogóle, czy tylko od robót wymagających większego natężenia wzroku.

§ 13. Przy wpisywaniu uczniowi cenzury z gimnastyki i śpiewu, a uczenicy ze śpiewu, należy zważać na to, o ile postęp w tych przedmiotach zależy od ich pilności. W szczególności zaś należy przy tem mieć na względzie tę okoliczność, czy powodem słabszych postępów w tych przedmiotach nie jest ewentualnie brak głosu lub niewyrobienie muzykalnego słuchu, względnie niedostateczny rozwój sił fizycznych, wskutek czego uczeń (uczenica) nie może postępować w nauce tych przedmiotów równomiernie z innymi.

§ 14. W szkołach dwu- i więcejklasowych odbywa się klasyfikacya na konferencyi nauczycielskiej, w której biorą udział wszyscy członkowie grona (§§ 150—154). Jeżeli który z nich, bądź to wskutek choroby, bądź też z innej ważnej przeszkody, nie może brać udziału w klasyfikacyi, jest obowiązany do wpisania cenzury z przedmiotu przez się udzielanego przed konferencyą klasyfikacyjną.

W szkołach jednoklasowych zaprasza nauczyciel do udziału w klasyfikacyi duszpasterzy, udzielających nauki religii, ewentualnie także zajęte w szkole pomocnicze siły nauczycielskie. Nawet w razie, jeżeli nauczyciel sam w zastępstwie duszpasterza udziela nauki religii, winien go zaprosić, aby był obecny przy wpisywaniu cenzur z nauki religii i zachowania.

Tak samo należy postąpić w tych szkołach więcejklasowych, w których niema osobno ustanowionego katechety (nauczyciela religii).

§ 15. Termina i sposób rozdawania zawiadomień (świadectw) szkolnych są określone w § 90. Regulaminu. Obowiązkiem kierownika szkoły jest czuwać nad

tem, aby zawiadomienia (świadectwa) szkolne były wiernym odpisem dat i cenzur zawartych w katalogach klasowych, za co odpowiada swoim podpisem.

§ 16. Jak należy postępować w razie przejścia ucznia (uczenicy) z jednej szkoły do drugiej w ciągu roku szkolnego, wskazują §§ 94. i 95. — jak zaś w razie ukończenia obowiązkowej nauki codziennej, §§ 96., 97. i 98. Regulaminu, tudzież odstęp III. 3. i IV. 4. niniejszych przepisów.

II. Przepisy dotyczące klasyfikacyi w szkołach wydziałowych męskich i żeńskich.

O ile przepisy te są zgodne z przepisami klasyfikacyjnymi, obowiązującymi w szkołach ludowych pospolitych, lub o ile od nich się różnią, wykazuje poniższe zestawienie według paragrafów, podanych w odstępie I. niniejszego rozporządzenia.

§ 1. Postanowienia zawarte w tym paragrafie obowiązują także w szkołach wydziałowych z tą jednak różnicą, że po myśli § 177. Regulaminu stopnie oceny postępu w poszczególnych przedmiotach naukowych mają odmienne brzmienie, tudzież, że zamiast zawiadomień wydaje się w szkołach wydziałowych półroczne świadectwa szkolne (§ 178). Mimo to atoli przeprowadza się także z końcem I. i III. ćwierćrocza klasyfikacyę uczniów (uczenic), lecz cenzury wpisuje się tylko w katalogach klasowych. W razie potrzeby winien jednak gospodarz klasy po upływie I. i III. ćwierćrocza podać do wiadomości rodziców ucznia (uczenicy) lub ich zastępców wypis z katalogu sporządzony na zwykłym papierze (§ 179). Tyczy się to także 5- i 6-klasowych szkół wydziałowych żeńskich.

§ 2. w szkołach wydziałowych nie obowiązuje, gdyż w skali oceny postępu niema w tych szkołach cenzury „mierny“.

§ 3. ma zastosowanie także w szkołach wydziałowych; np. postęp z języka wykładowego z nauką stylu praktycznego klasyfikuje się jedną cenzurą.

§ 4. Ocenę zewnętrznego porządku ćwiczeń piśmiennych wpisuje się uczniom (uczenicom) we wszystkich klasach szkoły wydziałowej.

§ 5. Uczęszczanie do szkoły określa się w szkołach wydziałowych w taki sposób, jak w szkołach pospolitych typu miejskiego.

§ 6. nie ma tu zastosowania.

§§ 7. i 8. obowiązują bez zmiany także w szkołach wydziałowych.

§ 9. nie ma tu zastosowania.

§ 10. obowiązuje w szkołach wydziałowych o tyle, o ile dotyczy przyjmowania uczniów (uczenic) do klasy I. wydziałowej na podstawie świadectwa szkolnego lub świadectwa egzaminu prywatnego z klasy IV. Uczniowie, którzy nie uczęszczali do szkoły publicznej lub prywatnej z prawem publiczności, lecz pobierali naukę domową lub uczęszczali do szkoły prywatnej bez prawa publiczności, mogą uzyskać przyjęcie do szkoły wydziałowej na podstawie egzaminu wstępnego złożonego z wynikiem pomyślnym (§ 174. Regul.).

§ 11. obowiązuje bez zmiany także w szkołach wydziałowych.

§ 12. obowiązuje bez zmiany; dotyczą tej sprawy §§ 27. i 187. Regulaminu.

§ 13. obowiązuje bez zmiany.

§ 14. Klasyfikacya odbywa się na konferencyi nauczycielskiej, podobnie jak w więcejklasowej szkole ludowej pospolitej.

§ 15. O terminie rozdawania świadectw półrocznych postanawia § 178. Regulaminu. Uczniowie świadectw nie zwracają, lecz zatrzymują je na własność.

§ 16. W razie przejścia ucznia (uczenicy) w ciągu roku szkolnego z jednej szkoły wydziałowej do innej, wydaje się mu po myśli § 181. Regulaminu „Świadectwo uczęszczania“ na przepisanym formularzu.

Jak należy postępować w razie, gdy uczeń (uczenica) ukończy naukę codzienną w szkole wydziałowej, wskazują §§ 182.—185. Regulaminu, tudzież ustęp IV. 11.—14. niniejszych przepisów.

Wykaz formularzy świadectw, używanych w szkołach wydziałowych, jest podany w odstępie IV. niniejszego rozporządzenia. Dyrektor (dyrektorka) szkoły wydziałowej stwierdza swoim podpisem na świadectwach ich zgodność z katalogami.

III. Przepisy dotyczące klasyfikacyi na kursach nauki dopełniającej w szkołach ludowych wszelkiej kategoryi.

1. Postanowienia, dotyczące klasyfikacyi młodzieży uczęszczającej na naukę dopełniającą, bez względu na typ tudzież kategoryę szkoły, są podane w §§ 111., 112. i 114. Regulaminu. Zresztą należy tu stosować analogicznie przepisy odnoszące się do nauki codziennej z tą różnicą, że w katalogu, zawiadomieniach szkolnych i świadectwach uwolnienia (formularze Nr. 23—26 w odstępie IV. niniejszego rozporządzenia) nie wyszczególnia się przedmiotów, lecz postęp ucznia (uczenicy) ocenia jedną cenzurą, wspólną według skali przepisanej dla nauki codziennej.

Nadto dodaje się tu następujące uwagi:

2. Każdy rok nauki dopełniającej uważa się za jeden kurs, bez względu na to, czy trwa sześć miesięcy czy też dłużej, tudzież bez względu na tygodniowy wymiar czasu nauki. Zawiadomienia szkolne wydaje się tylko tym uczniom (uczenicom), którzy na naukę dopełniającą byli zapisani i na nią uczęszczali. Zawiadomień tych uczniowie (uczenice) nie zwracają, lecz zatrzymują je na własność. Uczniowi (uczenicy), który przez trzy lata uczęszczał na naukę dopełniającą wydaje się po ukończeniu trzeciego kursu „Świadectwo uwolnienia“ na przepisanym formularzu (Nr. 25. względnie 26.). Świadectwo to, uwalniające od dalszego uczęszczania do szkoły, pozostaje również własnością ucznia (uczenicy). Tak samo wyda kierownik świadectwo uwolnienia uczniowi (uczenicy), który z powodu pozostawania na nauce codziennej ponad okres normalny (§ 98. Regul.) krócej wprawdzie uczęszczał na naukę dopełniającą, lecz uczynił zadość obowiązkowi szkolnemu po myśli § 19. Regulaminu, a przez ukończenie nauki codziennej wykazał, że posiada wiadomości ustawą przepisane.

3. Wreszcie wydaje się świadectwo uwolnienia na formularzu 25. względnie 26. także takiemu uczniowi (uczenicy) szkoły ludowej pospolitej, który z powodu słabszych postępów ukończył naukę codzienną dopiero z chwilą przekroczenia wieku szkolnego (§ 98. Regul.), o ile konferencya nauczycieli (w szkołach jednoklasowych nauczyciel w porozumieniu z duszpasterzem i czynnemi ewentualnie w szkole pomocniczemi siłami nauczycielskiemi) przekona się, że uczeń ten (uczenica) przyswoił sobie wiadomości niezbędne, przepisane dla szkoły ludowej pospo-

litej (§ 218. Regul.). Klasyfikacya takiego ucznia (uczenicy) odbywa się w sposób przepisany dla młodzieży z nauki dopełniającej, a w formularzu świadectwa uwolnienia skreśla się wzmiankę o uczęszczaniu na naukę dopełniającą.

4. Jeżeli uczeń w ciągu roku szkolnego przesiedli się do innej miejscowości, należy mu wydać zawiadomienie szkolne na tym samym formularzu, wypełniając uwagę, podaną na odwrotnej stronie formularza.

IV. Wykaz formularzy

zawiadomień i świadectw, używanych w szkołach ludowych wszelkiej kategoryi.

1. W szkołach ludowych pospolitych.

A) *W szkołach typu wiejskiego:*

1. Zawiadomienie szkolne dla uczniów i uczenic z nauki codziennej. Formularz Nr. 1. (Regul. § 91).
2. Świadectwo egzaminu prywatnego dla uczniów i uczenic. Formularz Nr. 2. (Regul. § 216. i 96).
3. Świadectwo uwolnienia na podstawie egzaminu końcowego dla uczniów i uczenic. Formul. Nr. 3. (Regul. § 218).
4. Świadectwo egzaminu nadzwyczajnego dla mężczyzn i kobiet. Formul. Nr. 4. (Regul. § 220).

B) *W szkołach typu miejskiego:*

5. Zawiadomienie szkolne dla uczniów i uczenic z nauki codziennej. Formul. Nr. 5. (Regul. § 91).
6. Zawiadomienie szkolne dla uczniów i uczenic w szkołach ćwiczeń c. k. seminaryów nauczycielskich. Formul. Nr. 6. (Regul. § 91).
7. Świadectwo egzaminu prywatnego dla uczniów i uczenic. Formularz Nr. 7. (Regul. § 216. i 96).
8. Świadectwo uwolnienia na podstawie egzaminu końcowego dla uczniów i uczenic. Formul. Nr. 8. (Regul. § 218).
9. Świadectwo egzaminu nadzwyczajnego dla mężczyzn i kobiet. Formul. Nr. 9. (Regul. § 220).

2. W szkołach wydziałowych.

A) *W szkołach wydziałowych męskich:*

10. Świadectwo szkolne za I. i II. półrocze klasy I. i II. tudzież za I. półrocze klasy III. Formul. Nr. 10. (Regul. § 180).
11. Świadectwo szkolne za II. półrocze klasy III. Formul. Nr. 11. (Regul. § 184).

12. Świadectwo uczęszczania do szkoły. Formul. Nr. 12. (Regul. § 181).
13. Świadectwo egzaminu prywatnego z I. i II. półrocza klasy I. i II., tudzież z I. półr. klasy III. Formul. Nr. 13. (Regul. § 216).
14. Świadectwo egzaminu prywatnego z II. półrocza klasy III. Formul. Nr. 14. (Regul. § 216. i 184).
15. Świadectwo uwolnienia po myśli § 182. Regul. Formul. Nr. 15.
16. Świadectwo uwolnienia po myśli § 183. Regul. Formul. Nr. 16.
17. Świadectwo uwolnienia na podstawie egzaminu końcowego. Formul. Nr. 17. (Regul. § 219).
18. Świadectwo egzaminu nadzwyczajnego. Formul. Nr. 18. (Regul. § 220).

B) W *szkołach wydziałowych żeńskich trzyklasowych:*

Świadectwa mają taki sam tekst jak w szkołach męskich, z uwzględnieniem jedynie płci i przedmiotów naukowych.

Formularze 10a — 18a.

C) W *szkołach wydziałowych żeńskich pięcio- i sześcioklasowych:*

19. Świadectwo szkolne za I. i II. półrocze. Formul. Nr. 19. (Regul. § 180).
20. Świadectwo uczęszczania do szkoły. Formul. Nr. 20. (Regul. § 181).
21. Świadectwo egzaminu prywatnego. Formul. Nr. 21. (Regul. § 216).
22. Świadectwo egzaminu nadzwyczajnego. Formul. Nr. 22. (Regul. § 220).

3. Na kursach nauki dopełniającej.

23. Zawiadomienie szkolne dla uczniów. Formul. Nr. 23. (Regul. § 112).
24. Zawiadomienie szkolne dla uczenic. Formul. Nr. 24. (Regul. § 112).
25. Świadectwo uwolnienia dla uczniów. Formul. Nr. 25. (Regul. § 113).
26. Świadectwo uwolnienia dla uczenic. Formul. Nr. 26. (Regul. § 113).

W sprawie używania wymienionych powyżej formularzy podaje się następujące uwagi:

1. Każda szkoła ludowa może używać tylko formularzy, przepisanych dla szkół tej kategoryi, do której ona należy.

2. W szkołach publicznych wolno wydawać zawiadomienia tudzież wszelkie świadectwa szkolne tylko na formularzach, drukowanych w c. k. Wydawnictwach książek szkolnych, a mianowicie z tekstem polskim w Zakładzie narodowym im. Ossolińskich, z tekstem ruskim w gmachu c. k. Namiestnictwa. W którym z tych języków mają być wydawane zawiadomienia i świadectwa szkolne, określa § 102. Regulaminu.

3. Szkoły prywatne, posiadające prawo publiczności, obowiązane są również do używania tych samych formularzy, jakie są przepisane dla szkół publicznych równej kategoryi; charakter szkoły powinien jednak być wyraźnie oznaczony w na-

główku zawiadomienia (świadectwa), a nadto powinien być podany reskrypt ministeryalny, którym szkole tej przyznano prawo szkoły publicznej. Zarządy takich szkół mogą się ewentualnie porozumieć z Zarządem c. k. Wydawnictwa książek szkolnych w Zakładzie narodowym im. Ossolińskich, względnie w gmachu c. k. Namiestnictwa co do tego, aby nagłówek formularzy zamawianych dla szkoły mieścił już w sobie charakter szkoły prywatnej z prawem publiczności, a ewentualnie także nazwę instytucyi, fundacyi lub osoby prywatnej, która szkołę utrzymuje.

4. Rubrykę górną, znajdującą się na odwrotnej stronie „zawiadomień szkolnych“ (formularz Nr. 1. dla szkół typu wiejskiego i Nr. 5. i 6. dla szkół typu miejskiego), należy wypełniać z końcem roku szkolnego (Reg. § 91. i 93). Na odwrotnej stronie tych zawiadomień są nadto umieszczone dwie uwagi, z których pierwsza wypełnia się w razie przejścia ucznia (uczenicy) do innej szkoły (Reg. § 95), druga w razie gdy uczeń (uczenica) ukończy obowiązkową naukę codzienną (Reg. § 96). Poniżej rubryk przeznaczonych dla przedmiotów naukowych, wymienionych w zawiadomieniu szkolnem, znajduje się rubryka wolna, w której wpisuje się przedmiot nadobowiązkowy, wprowadzony ewentualnie w jakiejś szkole w myśl § 12. Regulaminu, przyczem należy zaznaczyć wyraźnie, że ten przedmiot jest nadobowiązkowy.

5. „Świadectwo egzaminu prywatnego“ (formularz Nr. 2. dla szkół typu wiejskiego i Nr. 7. dla szkół typu miejskiego), ma u dołu dwie uwagi, z których drugą wypełnia się w razie, gdy uczeń (uczenica) z końcem roku szkolnego złoży z wynikiem pomyślnym egzamin prywatny z klasy najwyższej (względnie ze stopnia IV.) pewnej szkoły, — pierwszą zaś w tym razie, gdy uczeń (uczenica) w tym samym terminie składa egzamin prywatny z przedmiotów naukowych jednej z klas (stopni) niższych pewnej szkoły. Uwagę, której się nie wypełnia, należy skreślić. Jeżeli zaś uczeń (uczenica) składa egzamin prywatny z półrocza I., wówczas skreśla się obie dolne uwagi. (Reg. § 216. i 96).

Rubryka wolna poniżej rubryk dla przedmiotów naukowych jest przeznaczona na przedmiot nadobowiązkowy, wprowadzony ewentualnie w pewnej szkole.

6. W szkołach wydziałowych męskich tudzież żeńskich trzyklasowych używa się dwojakich formularzy „Świadectw egzaminu prywatnego“, a mianowicie: w szkołach męskich formularzy 13. i 14. w żeńskich 13a i 14a. Świadectwo na formularzu 14 (względnie 14a) wydaje się uczniom (uczenicom), którzy z końcem roku szkolnego złożyli z wynikiem pomyślnym egzamin prywatny z klasy III., — w każdym zaś innym razie wydaje się świadectwo na formularzu 13. (względnie 13a) Jeżeli uczeń (uczenica) składa egzamin prywatny z I. półrocza, wówczas w formularzu Nr. 13. (13a) należy uwagę dolną skreślić, jeżeli z II. półrocza należy ją wypełnić stosownie do wyniku egzaminu (Reg. § 216. i 184).

7. „Świadectwo uwolnienia na podstawie egzaminu końcowego“ (formularz Nr. 3. dla szkół typu wiejskiego i Nr. 8. dla typu miejskiego) wydaje się uczniom (uczenicom), którzy pobierali naukę w domu lub zakładzie prywatnym bez prawa publiczności i kończąc obowiązkowy wiek szkolny, zgłaszają się do egzaminu w myśl § 218. Regulaminu szkolnego.

8. W szkołach wydziałowych męskich tudzież żeńskich trzyklasowych służy ku temu celowi formularz Nr. 17 (względnie 17 a), na którym u dołu są dwie uwagi. W świadectwie uwolnienia, wydawanem takim uczniom (uczenicom), którzy

przy egzaminie końcowym otrzymali ze wszystkich przedmiotów III. klasy wydziałowej postęp co najmniej dostateczny, skreśla się uwagę drugą; w razie zaś, gdy uczeń (uczenica) okazał przy tym egzaminie tylko wiadomości najniezbędniejsze, przepisane dla szkół ludowych pospolitych, wydaje mu się świadectwo uwolnienia na tym samym formularzu po skreśleniu uwagi pierwszej (Regul. §§ 219. i 218).

9. Świadectwo egzaminu nadzwyczajnego" formularz Nr 4. dla szkół pospolitych typu wiejskiego, Nr. 9. dla szkół pospolitych typu miejskiego, Nr. 18. dla szkół wydziałowych męskich, Nr. 18 a dla trzyklasowych szkół wydziałowych żeńskich wydaje się osobom, które wyszły już z obowiązkowego wieku szkolnego i składają egzamin w myśl § 220. Regulaminu.

10. W szkołach wydziałowych męskich, względnie żeńskich trzyklasowych, uczniowie (uczenice) klasy I. i II., tudzież uczniowie (uczenice) klasy III. otrzymują w I. półroczu świadectwo szkolne półroczne na tym samym formularzu a mianowicie w szkołach męskich na formularzu Nr. 10, w szkołach żeńskich Nr. 10 a. W półroczu II. wypełnia się dolną uwagę stosownie do tego, czy ucznia (uczenicę) uznano uzdolnionym do przejścia do klasy wyższej, czy też nie, w półroczu I. zaś skreśla się uwagę dolną. (Regul. § 180).

11. Uczniowie (uczenice), którzy ukończyli III. klasę wydziałową z wynikiem pomyślnym, a jeszcze nie wyszli z obowiązkowego wieku szkolnego, otrzymują za II. półrocze III. klasy świadectwo szkolne na formularzu Nr. 11 (11 a) (Regul. § 184). W razie gdyby konferencya nauczycieli orzekła, że uczeń (uczenica) III. klasy wydziałowej nie odpowiedział wymaganiom planu naukowego, wydaje mu się za II. półrocze III. klasy świadectwo szkolne na tym samym formularzu (Nr. 11. względnie 11 a), lecz skreśla się dolną uwagę. Takiego ucznia (uczenicę) należy pociągnąć do dalszego uczęszczania na naukę codzienną, ewentualnie aż do osiągnięcia wieku, wskazanego w § 98. Regulaminu.

12. Uczniowie (uczenice), którzy w chwili ukończenia III. klasy wydziałowej z wynikiem pomyślnym przekroczyli już obowiązkowy wiek szkolny, wskutek czego nie można ich już zniewolić do uczęszczania na naukę dopełniającą, otrzymują za II. półrocze III. klasy wydziałowej „Świadectwo uwolnienia" na formularzu Nr. 16. (16 a) (Regul. § 183). W razie zaś, gdyby konferencya nauczycieli orzekła, że uczeń taki (uczenica) nie odpowiedział wymaganiom planu naukowego, wydaje mu się „Świadectwo uwolnienia" na formularzu Nr. 15 (15 a) (Regul. § 182). Gdyby atoli uczeń taki (uczenica) pragnął powtórzyć klasę III. wydziałową, celem ukończenia jej z wynikiem pomyślnym, nie należy mu tego wzbraniać z zastrzeżeniem podanem w § 39. Regulaminu, a świadectwo z II. półrocza III. klasy wydać na formularzu Nr. 11 (11 a), skreśliwszy dolną uwagę.

13. Jeżeli uczeń (uczenica) przekroczy obowiązkowy wiek szkolny (tak ze względu na naukę codzienną jak i dopełniającą) przed ukończeniem całej szkoły wydziałowej (trzyklasowej), a rodzice, względnie ich zastępcy, nie chcą go nadal do szkoły posyłać, wydaje mu się z końcem roku szkolnego — bez względu na to, do której klasy szkoły wydziałowej (trzyklasowej) uczęszczał — „Świadectwo uwolnienia" na formularzu Nr. 15 (15 a) (Regul. § 182). Gdyby atoli rodzice ucznia (uczenicy) lub ich zastępcy pragnęli, aby on nadal do szkoły uczęszczał, nie należy mu tego wzbraniać z zastrzeżeniem podanem w § 39. Regulaminu, a zamiast „Świa-

dectwa uwolnienia“ wydać z końcem roku szkolnego zwyczajne „Świadectwo szkolne“ za II. półrocze klasy, do której uczęszczał.

14. W razie uwolnienia ucznia (uczenicy) od uczęszczania na naukę codzienną w siódmym roku nauki po myśli trzech końcowych ustępów art. 30. ustawy z dnia 23. maja 1895 Dz. u. kr. Nr. 57. należy postąpić według § 185. Regulaminu: odpowiednią uwagę wpisuje się na odwrotnej stronie świadectwa szkolnego i stwierdza ją podpisem dyrektora i gospodarza klasy, tudzież pieczęcią urzędową.

15. W razie przejścia ucznia (uczenicy) do innej szkoły wydziałowej w ciągu roku szkolnego, wydaje się „Świadectwo uczęszczania do szkoły“ na formularzu Nr. 12 (12a) (Regul. § 181).

16. Szkoły wydziałowe żeńskie 5- i 6-klasowe, w których trzy niższe klasy wydziałowe planem swym nie różnią się niczem od planu naukowego szkół wydziałowych trzyklasowych, wydają w tych trzech klasach uczenicom swoim świadectwa szkolne na formularzach przepisanych dla trzyklasowych szkół wydziałowych żeńskich.

Uczenicom, które ukończyły III. klasę wydziałową z wynikiem pomyślnym i pragną uczęszczać do wyższych klas wydziałowych, należy wydać świadectwo na formularzu Nr. 11a. Tym zaś uczenicom, które na życzenie rodziców lub ich zastępców zamierzają zaprzestać uczęszczania do klas wyższych, wydaje się świadectwo na formularzu 11a lub 16a stosownie do tego, czy uczenica w chwili ukończenia klasy III. pozostaje jeszcze w wieku szkolnym, czy też już go przekroczyła, tak ze względu na naukę codzienną jak i dopełniającą (porównaj punkt 11. i 12. niniejszych przepisów).

W wyższych klasach wydziałowych (IV., V. i VI.) wydaje się uczenicom świadectwa półroczne na osobnym formularzu (Nr. 19.); przez stosowny dopisek należy w nich wyraźnie oznaczać przedmioty nadobowiązkowe (Regul. § 180). W świadectwach wydawanych za półrocze I. skreśla się uwagę dolną. Uczenicom składającym z tych klas egzamina prywatne wydaje się świadectwa na formularzu Nr. 21. (Regul. § 216); osobom zaś, które wyszedłszy już z obowiązkowego wieku szkolnego, składają egzamin nadzwyczajny po myśli § 220. Regulaminu, wydaje się świadectwo na formularzu Nr. 22. (Regul. § 220). W razie przejścia uczenicy do innej szkoły w ciągu roku szkolnego, wydaje się „Świadectwo uczęszczania do szkoły“ na formularzu Nr. 20. (Regul. § 181).

17. O użyciu formularzy zawiadomień szkolnych i świadectw uwolnienia na kursach nauki dopełniającej była już wzmianka w ustępie III. niniejszego rozporządzenia.

V. Wykaz formularzy katalogów szkolnych, tudzież protokołów egzaminacyjnych.

Katalogi klasowe tudzież protokoły egzaminacyjne powinny być tak sporządzone i takie zawierać rubryki i uwagi, aby zawiadomienia tudzież świadectwa szkolne wszelkiego rodzaju mogły być ich wiernym odpisem. Wskutek tego układ katalogów i protokołów egzaminacyjnych będzie odmienny dla poszczególnych ka-

tegoryi szkół ludowych pospolitych i wydziałowych, a mianowicie będą następujące ich rodzaje:

1. *„Katalog klasowy“* wraz z wykazem klasyfikacyjnym dla młodzieży szkolnej z nauki codziennej (nazywany dotychczas zazwyczaj katalogiem głównym):

a) dla szkół ludowych pospolitych typu wiejskiego (wspólny dla młodzieży obu płci),

b) dla szkół ludowych pospolitych typu miejskiego (wspólny dla obu płci),

c) dla szkół wydziałowych męskich,

d) dla szkół wydziałowych żeńskich trzyklasowych,

e) dla 5- i 6-klasowych szkół wydziałowych żeńskich.

2. *„Protokół egzaminu prywatnego“*, osobny dla każdej z wymienionych powyżej kategoryi szkół.

3. *„Protokół egzaminu nadzwyczajnego“*, osobny dla każdej z wymienionych powyżej kategoryi szkół.

4. *„Katalog uczniów (uczenic) z nauki dopełniającej“*, wspólny dla wszystkich kategoryi szkół ludowych pospolitych i wydziałowych trzyklasowych. W szkołach wydziałowych trzyklasowych mogą być używane osobne katalogi dla uczniów, osobne zaś dla uczenic, lecz z zachowaniem tego samego zresztą tekstu.

Na każdej stronicy wymienionych katalogów i protokołów powinny być u dołu umieszczone uwagi, znajdujące się na pierwszej, względnie także na drugiej stronie zawiadomień tudzież świadectw szkolnych, przepisanych dla dotyczącej szkoły. Katalogi uczniów i uczenic z nauki codziennej w szkołach wydziałowych powinny zawierać rubryki na wszystkie cztery ćwierćrocza (podobnie jak w szkołach pospolitych typu miejskiego), stosownie do postanowienia § 179. Regulaminu: w świadectwach półrocznych, wydawanych młodzieży tych szkół, należy wpisywać tylko cenzury, podane w 2. względnie 4. kolumnie katalogów.

Dla egzaminów wstępnych (§ 217. Regulaminu), z których świadectw się nie wydaje, mogą być założone protokoły egzaminacyjne podobne jak dla egzaminów prywatnych; można atoli także wpisywać je w osobnej księdze, zaopatrując każdy egzamin wstępny liczbą bieżącą, datą, podpisem kierownika i egzaminatorów, tudzież pieczęcią urzędową. Po przyjęciu ucznia na podstawie pomyślnego wyniku egzaminu, należy wpisać go do katalogu klasowego dotyczącej klasy (stopnia nauki) i przy nazwisku jego podać datę i liczbę bieżącą protokołu egzaminacyjnego.

Dla tak zwanych egzaminów końcowych (§ 218. i 219. Regulaminu) można również założyć osobne protokoły egzaminacyjne, podobnie jak dla egzaminów prywatnych, lub też można wynik egzaminu wpisywać do katalogu klasowego klasy najwyższej (stopnia najwyższego), umieszczając u dołu uwagę, znajdującą się na formularzu „Świadectwo uwolnienia na podstawie egzaminu końcowego“.

Nadto może być założony w szkołach wszelkiej kategoryi tak zwany „Katalog główny“ (§ 40. Regulaminu); w tym celu mogą posłużyć wykazy wpisów dzieci szkolnych, odpowiednio zestawione i uporządkowane według klas (stopni nauki).

Przepisy dotyczące prowadzenia i utrzymywania katalogów szkolnych są podane w rozporządzeniu Rady szkolnej krajowej z dnia 26. lutego 1909 l. 3396 (Nr. 8. Dz. urz.).

Wydawanie druków na wyszczególnione powyżej katalogi i protokoły egzaminacyjne pozostawia się przedsiębiorstwu prywatnemu: zastrzega się jednak, że druki te powinny odpowiadać niniejszym przepisom o formularzach zawiadomień i świadectw szkolnych wszelkiego rodzaju. tudzież katalogów i protokołów egzaminacyjnych. Rady szkolne okręgowe mają bacznie czuwać nad tem, a w razie dostrzeżenia jakichkolwiek nieprawidłości, usuwać druki nieodpowiedne i zabraniać szkołom dalszego ich używania.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie, pod zarządem J. Niedopada.